

די שוחטים שטימע

מאנאטליכער זשורנאל, ארויסגעגעבעם ביי

די אגודת שוחטי עופות

דניו יארק רבתי

SCHOCHTIM

SHTIMME

<p>מאנאטליכער זשורנאל, ארויסגעגעבעם ביי די <u>אגודת שוחטי עופות</u> דניו יארק רבתי ערשטער יארגאנג נומער 1 ניו יארק, אדר שני, תרצ"ב VOL. 1. NO. 1 March, 1932</p>	<p>די שוחטים שטימע <u>SCHOCHTIM</u> <u>SHTIMME</u> 20 עמודים</p>
<p>מאנאטליכער זשורנאל, ארויסגעגעבעם ביי די <u>אגודת שוחטי עופות</u> דניו יארק רבתי ערשטער יארגאנג נומער 2 ניו יארק, ניסן, תרצ"ב VOL. 1. NO. 2 April, 1932</p>	<p>די שוחטים שטימע <u>SCHOCHTIM</u> <u>SHTIMME</u> 20 עמודים</p>
<p>מאנאטליכער זשורנאל, ארויסגעגעבעם ביי די <u>אגודת שוחטי עופות</u> דניו יארק רבתי ערשטער יארגאנג נומער 3 ניו יארק, אייר, תרצ"ב VOL. 1. NO. 3 May, 1932</p>	<p>די שוחטים שטימע <u>SCHOCHTIM</u> <u>SHTIMME</u> 20 עמודים</p>
<p>מאנאטליכער זשורנאל, ארויסגעגעבעם ביי די <u>אגודת שוחטי עופות</u> דניו יארק רבתי ערשטער יארגאנג נומער 4 ניו יארק, סיון, תרצ"ב VOL. 1. NO. 4 June, 1932</p>	<p>די שוחטים שטימע <u>SCHOCHTIM</u> <u>SHTIMME</u> 20 עמודים</p>

<p>מאנאטליכער זשורנאל, ארויסגעגעבעם ביי די <u>אגודת שוחטי עופות</u> דניו יארק רבתי ערשטער יארגאנג נומער 5 ניו יארק, תמוז, תרצ"ב VOL. 1. NO. 5 July, 1932</p>	<p>די שוחטים שטימע <u>SCHOCHTIM</u> <u>SHTIMME</u> 20 עמודים</p>
<p>מאנאטליכער זשורנאל, ארויסגעגעבעם ביי די <u>אגודת שוחטי עופות</u> דניו יארק רבתי ערשטער יארגאנג נומער 6 ניו יארק, אב, תרצ"ב VOL. 1. NO. 6 Aug, 1932</p>	<p>די שוחטים שטימע <u>SCHOCHTIM</u> <u>SHTIMME</u> 20 עמודים</p>
<p>מאנאטליכער זשורנאל, ארויסגעגעבעם ביי די <u>אגודת שוחטי עופות</u> דניו יארק רבתי ערשטער יארגאנג נומער 7 ניו יארק, אלול, תרצ"ב VOL. 1. NO. 7 Sep, 1932</p>	<p>די שוחטים שטימע <u>SCHOCHTIM</u> <u>SHTIMME</u> 20 עמודים</p>
<p>מאנאטליכער זשורנאל, ארויסגעגעבעם ביי די <u>אגודת שוחטי עופות</u> דניו יארק רבתי ערשטער יארגאנג נומער 8 ניו יארק, תשרי, תרצ"ג VOL. 1. NO. 8 Oct, 1932</p>	<p>די שוחטים שטימע <u>SCHOCHTIM</u> <u>SHTIMME</u> 20 עמודים</p>

<p>מאנאטליכער זשורנאל, ארויסגעגעבעם ביי די <u>אגודת שוחטי עופות</u> דניו יארק רבתי ערשטער יארגאנג נומער 9 ניו יארק, חשון, תרצ"ג VOL. 1. NO. 9 Nov, 1932</p>	<p>די שוחטים שטימע <u>SCHOCHTIM</u> <u>SHTIMME</u> 20 עמודים</p>
<p>מאנאטליכער זשורנאל, ארויסגעגעבעם ביי די <u>אגודת שוחטי עופות</u> דניו יארק רבתי ערשטער יארגאנג נומער 10 ניו יארק, כסלו, תרצ"ג VOL. 1. NO. 10 DEC, 1932</p>	<p>די שוחטים שטימע <u>SCHOCHTIM</u> <u>SHTIMME</u> 20 עמודים</p>
<p>מאנאטליכער זשורנאל, ארויסגעגעבעם ביי די <u>אגודת שוחטי עופות</u> דניו יארק רבתי ערשטער יארגאנג נומער 11 ניו יארק, טבת, תרצ"ג VOL. 1. NO. 11 JAN, 1932</p>	<p>די שוחטים שטימע <u>SCHOCHTIM</u> <u>SHTIMME</u> 20 עמודים</p>
<p>מאנאטליכער זשורנאל, ארויסגעגעבעם ביי די <u>אגודת שוחטי עופות</u> דניו יארק רבתי ערשטער יארגאנג נומער 12 ניו יארק, שבט, תרצ"ג VOL. 1. NO. 12 FEB, 1932</p>	<p>די שוחטים שטימע <u>SCHOCHTIM</u> <u>SHTIMME</u> 20 עמודים</p>

<p>מאנאטליכער זשורנאל, ארויסגעגעבעם ביי די אגודת שוחטי עופות דניו יארק רבתי צווייטער יארגאנג נומער 1 ניו יארק, אדר, תרצ"ג VOL. 2. NO. 1 MAR, 1933</p>	<p>די שוחטים שטימע <u>SCHOCHTIM</u> <u>SHTIMME</u> 20 עמודים</p>
<p>מאנאטליכער זשורנאל, ארויסגעגעבעם ביי די אגודת שוחטי עופות דניו יארק רבתי צווייטער יארגאנג נומער 2 ניו יארק, ניסן, תרצ"ג VOL. 2. NO. 2 Apr, 1933</p>	<p>די שוחטים שטימע <u>SCHOCHTIM</u> <u>SHTIMME</u> 20 עמודים</p>
<p>מאנאטליכער זשורנאל, ארויסגעגעבעם ביי די אגודת שוחטי עופות דניו יארק רבתי צווייטער יארגאנג נומער 2 ניו יארק, אייר, תרצ"ג VOL. 2. NO. 3 MAY, 1933</p>	<p>די שוחטים שטימע <u>SCHOCHTIM</u> <u>SHTIMME</u> 20 עמודים</p>

ACC. 6457

RABBI S. L. HURWITZ, Editor.

לב הורוויץ, רעדאקטאר.

29/3/32
23/4/32
THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY
ASTOR, LENOX AND TILDEN FOUNDATIONS
R

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY
1328145
ASTOR, LENOX AND TILDEN FOUNDATIONS
1941

שֵׁן הַתִּימִים שְׁפִימִינִי

SCHOCHTIM SHTIMME

מאגאזינליכער זשורנאל, ארויסגעגעבען ביי די אגודת שוחטי עופות דגוי יארק רבתי

Monthly Magazine, published by the Poultry Schochtim Union of Greater New York

Affiliated with the American Federation of Labor, Local 440

229 East Broadway, New York, N. Y.

F.B.

Telephone: ORchard 4—1938 — 4602

VOL. I. No. 1. MARCH, 1932. ב"ה ניו יארק, אדר שני, תרצ"ב ערשטער יאהרנאנג, נומער 1

אינהאלט:

עדיטאריעלס:

- א. אונזער צייטונג
- ב. רבנים און שוחטים
- ג. די אידישע צוקונפט אין געפאהר
- ד. עזרת תורה
- די מצוה פון שחיטה ביי אידען
- וואס איז א שטימע? (פעליעטאן)
- שחיטה און שוחטים אמאל און היינט
- פרדסים אין ארץ ישראל
- הכל שוחטין ואחרים רואין אותן
- באגריסונג
- אין אונזער אייגען ווינקעל
- הרב שמריהו ליב הורוויץ
- אחר מדרי מטה
- הרב רפאל מרדכי בארישאנסקי
- מ. בונים
- יוסף חיים קאפלאוויץ
- דד. יוראעל ה. לעווענטהאל

השומר

- מרכז רוחני
- הלכות שחיטה ובדיקה
- אות ברית
- מעשה בשוחט שנתגלה
- מכתבי ברכה ועוד
- ספרים חדשים
- מדעות
- הרב שמריהו ליב הורוויץ
- על פי פרד"ם
- דר. שמואל כהן
- מספר עתיק
- בן דוב

Subscription Price, \$3.00 a year.

הויכעקריבשאן 3 דאלאר א יאהר.

Application for Entry as Second Class Matter is Pending

א וויכטיגער און אינטערעסאנטער מיטינג פון דער אגודת שוחטי עופות דניו יארק רבתי

ניט לאנג צוריק איז אָבערהאַלטען געוואָרען אַ מיטינג פון די „אגודת שוחטי עופות“, אין 96 קלינטאָן סטריט, ניו יאָרק. עס איז באַשלאָסען געוואָרען צו פּראָטעסטירן רען עפענטליך געגען די בעריכטען אין די צייטונגען, אז עס הערשט אַ געוואָלדיגע הפּקות אין די שחיטת עופות מאַרקעטס, אַ זאך וואָס איז אַ בּוֹס אַ לּוֹט פּאַ 5 ש. אין זעכציג פּראָצענט פון אונזערע מאַרקעטס קומען אַרײַן רבנים, חברים פון די לאָקאַלע וערי הכשרות יעדען דאָך נערשטאָג, און זעהן די חלפים ביי די שוחטים, און זיי גיבען אַכטונג ווי די שחיטה געהט פּאַר, און די שוחטים זיינען אימער גרויס צו עמפּאַנגען בכבוד די רבנים, וועלכע ווילען זעהען חלפים און שחיטה, און 90 פּראָצענט שוחטים פון די אגודת שוחטי עופות דנויאָרד רבתי זיינען שוחטים פאַר די לעצטע 25-30 יאָהר, וועלכע זיי נען תלמידי חכמים יראים ושלמים, און אויך עסקנים אין שוהלען, תלמוד תורה'ס און ישיבות, און ווען רבנים ווענדען זיך צו דער אגודה מיט ערענסטע קלאגען אויף שוחטים און ווען נאָך אַ גרינליכע חקירה ורדישה מצד שוחטים און רבנים ווערט אויסגעפונען אז די שוחטים זיינען ניט פּאַסיג צו זייער מלאכת הקדש, צווינגט די אגודה די שוחטים אויפצוגעבען שחיטה, אזא קראפט האָט נאָך קיין רבנים אָרגאַניזאציע ביז יעצט ניט געקענט באַר ווייזען, און דאָס האָט באַוווּזען צו טהאָן די שוחטים יוניאָן, וועלכע האָט 300 חברים שוחטים מוכחים, יראים ושלמים.

דער סעקרעטער פון דער אגודה רעווי. יוסף ר. אַזענמאַן גיט אַ ברייטען איבערבליק איבער די וויכטיגע אַרבייט פונ'ם אָפּיס און ווייזט אויף פּאַקטישע און די לאַגע פון די שוחטים יוניאָן איז נאָרמאַל, געזונט און שטאַרק, און די אגודה העלפט יעדען ברודער שוחט, וועלכער אַרבייט זיין הייליגע אַרבייט און מען שטיצט אויך דעם אַרבייטסלאָזען ברודער שוחט.

הרב י. א. ראבינאוויץ און רעווי. נאָוואַנראָדסקי האָלן טען אינטערעסאַנטע רעדעס וועגען דער לאַגע פון שוחטים און שחיטה. די ברודער שוחטים רעווי. ווילנער און רעווי. מ. ראטשטיין פון בראַנקס און רעווי. א. כהן פון פלעטבוש זיינען ערוויילט נען וואָרען אין דער פינאַנס קאָמיטע.

דער טשערמאַן פונ'ם פּאַנדר פאַר די אונבאַשעפּטיגטע שוחטים, ברודער באַשאַקאוויץ, בריינגט אַרײַן אַ באַריכט דורך דעם סעקרעטער רעווי. מעלצער, אז די אומבאַשעפּטיגטע ברודער שוחטים האָבען באַקומען פון 20 ביז 25 דאָלאַר יעדע וואָך. עס איז באַשלאָסען גען וואָרען צו ערוועהלען אַ ספּעציעלע קאָמיטע אז צוזאַמען מיט דער עקזעקוטיוו קאָמיטע פון דער אגודה זאָלען אויס אַרבייטען פלענער ווי אזוי צו פאַרבעסערען די אַלגעמיינע לאַגע פון די אונבאַשעפּטיגטע ברודער שוחטים. די קאָמיטע באַשטעהט פון די ברודער שוחטים רעווי. חרש.

ח. י. הורוויץ, יוסף נאָרדאָן, רעווי. האַלפּערין פון באַראָ פּאַרק.

עס ווערט דאָן אַרײַנגעבראַכט אַ רעזאָלוציע דורך ברודער ח. י. הורוויץ און ווערט אָנגענומען מיט באַנייטערונג, אז די שוחטים שפּרעכען אויס אַ האַרציגען דאַנק און אַנערקענונג צום פרעזידענט פון דער אגודה, ברודער רעווי. יעקב בלום, צום ווייט פרעזידענט ברודער מעלצער, צו די סעקרעטאַרים ברודער ראָזענמאַן און באַשאַקאוויץ, צום טרעזשורער ברודער ש. נאָוואַנראָדסקי, און צו דער גאַנצער עקזעקוטיווע פאַר זייער גוטע נוצן ליכע אַרבייט וואָס זיי האָבען געטהאָן ביז יעצט און עס ווערט אויסשטימיג באַשלאָסען דאָס קיינער פון די שוחטים טאָר ניט און וועט ניט פאַרהאַנדלען קיינע שוחטישע אינטערעסען אויף אייגענע פאַראַנטוואָרטליכקייט, און די ברודער שוחטים גיבען פולע מאַכט און אויטאָריטעט צו די יעצטיגע בעאַמטע מיט דעם ועד הפועל פון דער אגודה צו פאַרהאַנדלען מיט וועמען עס זאָל ניט זיין וועגען אַלעס וואָס איז נוגע די אגודה ווי זיי וועלען געפינען פאַר נויטיג און פּאַסיג, און נאַכהער באַריכטען צום אַלגעמיינעם מיטינג.

דער פרעזידענט ר' יעקב בלום האָלט אַ פייערדיגע רעדע וועגען דער לאַגע פון די שוחטים און ערקלעהרט די נויטיגקייט פון אַרויסגעבען אַ זשורנאַל פון שוחטים פאַר די שוחטים פון אַמעריקא און קענעדע, עס ווערט באַשלאָסען פייערליך און מיט גרויס ענטוואָואם צו אַרויסגעבען דעם זשורנאַל „די שוחטים שטימע“, און אַלס רעדאַקטאָר פונ'ם זשורנאַל ווערט ערוועהלט דער באַוואוסטער רב. דרשן. גלענצענדער רעדנער, מחנך און שריפטשטעלער הרב שמואל ליב הורוויץ, דער מחבר פון 16 באַרימטע ספרים אין הלכה, אגדה, דרוש, חכמת ישראל, ספרי חנוך ולמדה, דער געוועזענער רעדאַקטאָר פון די רבנישע זשורנאַלען „דער ווען ווייזער“, „דגל ישראל“ און שרייבער פון הונדערטער אַרטיקלען, כמעט אין אַלע אידישע און העברעאישע צייט שריפטען אין דער גאַנצער וועלט, הרב רש"ל הורוויץ דער רב און הויפט פיהרער פון דער גרויסער שוהל און תלמוד תורה תפארת הנר"א פון 425 האוואַרד עוועניו, ברוקלין, איז ערקלעהרט געוואָרען אויסשטימיג דאָן אַלס דער פאַראַנטוואָרטליכער רעדאַקטאָר פונ'ם שוחטים זשורנאַל.

עס איז געמאַכט געוואָרען אַ הזכרה נאָך די פאַרשטאַנדענע ברודער שוחטים ר' יעקב בלום און זיין און נאָך ברודער שמואל ראטשטיין און זיין די נוס באַוואוסטע ברודער שוחטים און חונים חזן נאָלדבערג און ברודער מישיקין, דער ווייט פרעזידענט ברודער מעלצער ערקלעהרט דאָן דעם מיטינג געזעצליך געשלאָסען.

י. באַשאַקאוויץ, סעקרעטאַר.

די שוחטים שטימע

אדר ב' תרצ"ב

ערשטער יאהרגאנג.

נומער 1

אונזער צייטונג

עס איז דעם ערשטען מאל אין דער געשיכטע פון אמעריקאנער יודענטום דאָס די עפות שוחטים פון גרויס ניו יארק גיבען אַרויס אַ מאָנאָטליכען זשורנאַל וועמעס צוועק איז צו פאַרבעסערען די לאַגע פון די שוחטים אין אמעריקע און קאַנאַדע, צו אַרנאַנירען די שוחטים פון לאַנד אין איין גרױסען קרעפטיגען פאַרבאַנד, ווייל נור אין אייניגקייט, אין אחדות, ליגט שטאַרקייט. די שוחטים יוניאָן פון גרויס ניו יארק איז שטאַרק, קרעפטיג און מעכטיג, באַזאָרגט איהרע מיטגלידער און פאַרזיכערט זייער עקזיסטענץ, טיילט אויס פיעל צדקה פאַר חוץ היהדות, און דוקא דורך דער "יוניאָן" האָבען זיי די מעגליכקייט צו באַזאָרגען ריכטיג די כשרות פון שטאַרט, און ניט זיין פאַרשקלאַפט צו קיינע "באַסעס", און יעצט גיבען זיי אַרויס "די שוחטים שטימע".

אידעטום פון אמעריקא און קאַנאַדא, "די שוחטים שטימע" אין אידיש, און דער "השומר" אין העברעאיש, וועט זיין די קהל'שע בריחה פון די רבנים, שוחטים, לעהרער, מוהלים, חזנים, ווי אויך די פיהרער פון אידענטום, פון קהל'שען לעבען, און אַס ריזע צייטונג אונזערע וועט בויען אַלעס וואָס איז הייליג און נוצליך אין אידישען לעבען, און וועט ברעכען אַלעס וואָס דאַרף געבראַכען ווערען, אַלעס וואָס איז ניט על פי דרך התורה. די צייטונג וועט זיך פאַר קיינעם ניט שרעקען, נאָר פאַר דעם בורא עולם, און דער הייליגער אמת און די הייליגע תורה וועט זיין אונזער שטענדיגע פּראָגראַמע. אין זייער ליכט וועט די צייטונג געהן מיט פעסטע זיכערע סריט, די אַלע וועלכע האָבען באַהאַלטען אין זייערע נשמות אַ הייליגען פייער, אַ בענקעניש נאָר אמת און קדושה. די אַלע וועלכע ווילען בויען דאָס טראַדיציאָנעלע אידיש-סייט אין ריזען לאַנג, זאָלען זיי זיך גרופירען אין גע-שלאַסענע רייען מיט פאַראייניגטע הערצער און נשמות אַרום "די שוחטים שטימע" און דעם "השומר".

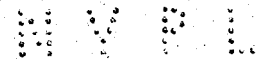
די שוחטים שטימע" וועט זיך פון היינט אָן לאָזען שטאַרק הערען אין דער אידישער גאס פון אמעריקא, און דער "השומר" וועט היטען אונזערע הייליגטימער אַז זיי זאָלען חס ושלום ניט פאַרשוועכט ווערען ביי אומדרייגע נשמות וועלכע ווילען הערשען איבער הייליגע ניט-טיגע ענינים, צו וועלכע זיי האָבען קיין רעכט ניט צו צוריהרען זיך אפילו, און אונזער צייטונג רופט צו אַלע נשמה אידען פון אמעריקא, מי לה' אלי!!!...

רבנים און שוחטים

הרב ר' ישראל הלוי דאָזענבערג, דער עהרען פרעזידענט פון "אגודת הרבנים" אין אמעריקא און קאַנאַדא, אין זיין האַרציגער באַגריסונג צו אונזער צייטונג אין ריזען נומער, באַמערקט זעהר שאַרף, אַז עס איז ווייניגסווערטער עס זאָל באַשאַפען ווערען אַ בעסערע בעציהונג צווישען די רבנים און די שוחטים פון אמעריקא. הרב דאָזענבערג מאַכט ניט שולדיג די שוחטים וואָרום זייער באַציהונג צו רבנים איז ניט אַזוי גוט ווי ער וואָלט געוואָלט אַז עס זאָל זיין אין דער ווירקליכקייט, ווייל אַלס פעהיגער גייסטיגער פיהרער און מעגשען קענער, פאַרשטעהט ער נאָנץ גוט דעם ריינעם אמת, אַז די שוחטים זיינען ניט שולדיג אין דעם, נאָר שולדיג אין דעם זיינען די אומשטענדיגע פון אידישען לעבען, אַ הפקר לעבען, און אַס די אומשטענערן לאָזען ניט פאַרווירקליכען זאַכען און ענינים, וועלכע האָר

"די שוחטים שטימע" וועלכע איז דער אָפיציעלער אָרגאַן פון די שוחטי עופות רבני יאָרק רבתי, וועט זוכען, ווי געזאָגט, צו פער אַייניגען אַלע שוחטים פון לאַנד און פאַרבעסערען זייער עקאָנאָמישען און גייסטיגען מצב, די צייטונג וועט אָבער זיין געווידמעט ניט נור צו די אינטערעסען פון די שוחטים, נור ווי דער בעקאַנטער האַמלער רב, הרב ר' רפאל מרדכי באַרישאַנסקי באַמערקט זעהר ריכטיג אין זיין האַרציגער באַגריסונג צו אונזער צייטונג אין ריזען נומער, אַז "די שוחטים שטימע" דאַרף זיין ניט נאָר די שטימע פון די שוחטים, נאָר אויך די שטימע פון כל ישראל. "די שוחטים שטימע" וועט זיין געווידמעט צו אַלעס וואָס ביי אידען איז ליעב, הייליג און טייער, און ניט נאָר שוחטים, וועלכע זיינען באמת די אייגענטי-מער פון ריזע צייטונג, נאָר אויך רבנים און אַלע אידען וועמענס הערצער עס טוט וועה פאַר דעם כבוד פון תורה און אידעטום וואָס ווערט זעהר אָפט פאַרשוועכט אין ריזען לאַנג, זיי אַלע וועלען געפינען אין אונזער צייטונג אַ זיכערען און פאַסיגען פלאַץ צו געבען אויסדרוק צו זייערע געפיהלען און געדאַנקען וועגען אידען און אידענטום.

"די שוחטים שטימע" מיט איהר העברעאישען שכן דער "השומר", וועט זיך געפינען אין דעם הויז פון יעדען שוחט, פון יעדען רב, פון אַלע משרתים בקודש ביי אידען, ווי אויך ביי די פיהרער און בעאַמטע פון אַלע אַרטאָדאָקסישע שוהלען, חברות און אָרגאַניזאציעס, די צוויי צייטונגען "די שוחטים שטימע" און דער "השומר" וועלען זיין די שטימע פון דעם אָרגאַניזירטען

ווי אזוי איז נאך מעגליך צו געבען א אידישע ערציהונג צו אונזערע קינדער. די ערציהער פון דעם נייעם אידישען דור, די לעהרער און די פרינסיפאלס האָבען ניט באַסומען זייערע קלענליכע גע- האַלט שוין אַ גאַנץ לאַנגע צייט און מאַכען פון זיי הונגערען. הונגעריגע לעהרער קענען ניט לעהרנען תורה מיט קינדער „אם אין קמח אין תורה“. און די לאַגע איז אַזאַ די אַלע תלמוד תורה'ס פון גרויס ניויאָרק געפינען זיך אויף דעם שוועל פון באַנקראַט. זיי האַלטען זיך אַלע ביי צושליסען זיך.

דער „ועד הרבנים“ פון ניו יאָרק צוזאַמען מיט די „אגודת מנהלי בתי הת"ת דניו יאָרק והסביבה“, די פרינ- סיפאלס פון אַלע ניו יאָרקער תלמוד תורה'ס האָבען אייני- געזעהן די שרעקליכע גרויסע געפאָהר אין וועלכע מיר גע- פינען זיך. די סכנה איז אַז אַלע תלמוד תורה'ס זאָלען זיך ווירקליך צומאַכען און זעכציג טויזענד אידישע קינדער אָהן אַ ברעקעל אידישע דער ציהונג. און דערפאַר איז גערופען געוואָרען פונ'ם „ועד הרבנים“ און „אגודת המנהלים“ אַ שטאַדטישע קאָנפערענץ אין נאָווערנאָר קלינטאָן האַטעל. וועלכע איז ערעפּענט געוואָרען ביים פרעזידענט פון „ועד הרבנים“ הרב ר' ישראל דושאַוויץ, און דאָרט, ביי יענער גרויסער היסטאָרישער קאָנפערענץ, איז געליינט געוואָרען דער גרונדשטיין פון אַ שטאַדטישען קאָמיטעט פון רבנים. מחנכים, און חנוך עסקנים, וועמענס הייליגע אַרבייט וועט זיין צו אָרגאַניזירען די אידען פון ניו יאָרק פאַר דעם איר דישען חנוך צו שאַפען די פינאַנציעלע מיטלען, און גרינדען אַ שטאַדטישען ועד החנוך וועלכער זאָל אויס- אַרבייטען אַ פּראָגראַם פאַר אַלע תלמוד תורה'ס פון שטאַדט, און פאַרבעסערען דאָמיט די פינאַנציעלע און ערציהערשע לאַגע פון אונזערע תלמוד תורה'ס.

די קאָנפערענץ איז אָפּגעהאַלטען געוואָרען ניט אומ- זיסט אין נאָווערנאָר קלינטאָן האַטעל, ווייל דאָס איז געווען דער סימבאָל פון די צוקונפטיגע אַרבייט. נאָווער- נאָר קלינטאָן — ווי עס ווייסען די יעניגע וועלכע זיינען בעהאַווענט אין דער אַמעריקאַנער געשיכטע — האָט געשאַפען דעם „אירי קאַנאַל“, וועלכער האָט פאַראייניגט די „איסט“ און די „וועסט“ פון לאַנד, און דער קאַנאַל האָט געהאַלפּען, אַז ניו יאָרק זאָל ווערען גרויס און רייך און די לאַנד זאָל זיין גליקלעך. די קאָנפערענץ אין נאָ- ווערנאָר קלינטאָן האַטעל האָט אויך געמאַכט אַ פאַרוך צו שאַפען אַ נייס טייטל פון קאַנאַל, וועלכער זאָל פאַראייניגען די רבנים, ערציהער, פּעדאַגאָגען, ווי אויך די בעלי בתים, אין איין גרויסען שטאַרקען פאַרבאַנד פאַר'ן אידישען חנוך, און דער ענד ציעל זאָל זיין צו פאַראייניגען דעם אַלטען דור מיט דעם נייעם דור, פאָטער און זון, מיטער און טאָכטער, אום מיר זאָלען חס ושלום ניט בלייבען קינדערלאַז. און אונזערע קינדער זאָלען איר בערעמען פון אונזערע הענד אונזערע אַלטע הייליגע רייכע

בען על פי דין און על פי ישר שוין גאַנץ לאַנג געדאַרפט פאַרווירקליכע ווערען.

דער אמת איז, אַז שוחטים ווייסען גאַנץ גוט, אַז זיי דאַרפֿען זיין אונטערוואָרפֿען אונטער דער דיסציפּלין פון דעם שולחן ערוך, און זיי האָבען אימער גרויס רעספעקט און זיינען פאָלשטענדיג געהאַרצואַם צום רב, וועלכער איז דער פאַרטרעטער פון שולחן ערוך. דער רב וואָס האָט קיין אַנדער זאָך ניט אינוינען נאָר דעם שולחן ערוך, וועלכער קומט צו שוחטים אין נאָמען און אין גייסט פון דער הייליגער תורה, יענער רב איז אימער כאַליבט און רעספעקטירט ביי די שוחטים און זיי זיינען אימער גרייט צו פאָלגען איהם, וויסענדיג אַז דאָמיט פאָלגען זיי דעם שולחן ערוך, וועלכער איז און דאָרף זיין דער אמת'ער און איינציגער דער זאָנער פון די שוחטים.

די שוחטים, פון זייער זייט, זיינען זעהר צופרידען, אַז עס זאָל באַמת בעשאַפען ווערען אַ נאַטירליכע האַר- ציגע, און זעהר פריינדליכע באַציהונג צווישען זיי און די רבנים פון אַמעריקא, ווייל דאָס וואָלט געווען אַ גליק פאַר ביידען, פאַר די רבנים און פאַר די שוחטים, און איבערהויפּט פאַר דאָס אירענטום פון אַמעריקא, וועלכעס ליידיט זעהר פיעל פון צושפּליטערטע כחות פון אינווייניג און פון דרויסען. אחרות איז גוטיג אי כלפי חוץ אי כלפי פנים. און דערפאַר נעמען מיר אָן מיט פּערענגיגען דעם פאַרשלאַג פון דעם נייסטיגען פאַרשטעהער פון די אגודת הרבנים, און מיר זיינען גרייט צוזאַמען מיט די רבנים צו פּערווירקליכען אין לעבען דעם פאַרשלאַג פון הרב ראָזענבערג.

די שוחטים ווילען אחרות און שלום, און זיינען גרייט צו העלפֿען בויען דאָס יודענטום אין דיעזען לאַנד, ווי עס פאַסט פאַר אידען וועלכע האָבען געווידמעט זייער לעבען צו מלאכת הקודש, וואָס איז דער יסוד פון יודענטהום.

די אידישע צוקונפט אין גרויס געפאָהר

די אידישע צוקונפט איז נאָר דאָן אין אַ גליקליכען צושטאַנד ווען די יונגע אידישע קינדער, זיהן און טעכטער, געניסען אַ גוטע אידישע ערציהונג. נאָר דאָן ווען מיר האָבען אַ תורה־טרייע יונגע, אַ יונגע וועלכע איז באַ- וואוסט'יניג אידיש, האָט אידישע בילדונג און אידישען שטאַלץ, איז הורכנערינגען מיט ליבשאַפט און רעספעקט צו דער אידישער תורה, רעליגיאָן, און די הייליגע אידישע קולטור. און דאָס קען פאַסירען נאָר דאָן ווען די יונגע אידישע קינדער געניסען אַן אמת'ע גרינדליכע אידישע רע- ליגיעזנאַציאָנאַלע ערציהונג. און עס איז נאָר דאָן מעגליך צו געבען קינדער אַ גוטע אידישע ערציהונג ווען די תלמוד־תורה'ס און ישיבות זיינען זיכער מיט זייער עק- זיסטענץ, און די לעהרער און פרינסיפאלס קענען זיך אָפּגעבען צו זייער גרויסע הייליגע אַרבייט מיט רוהיגע קעז און פּרעהיליכע הערצער.

ווי די לאַגע איז יעצט אַבער, זעהען מיר ניט איין

שרעסקליך זייער לאנע איה, זיי און זייערע פאמיליעס גע
 פינען זיך איצט אין דער גרויסער געפארהר פון א הונגער
 טויט חס ושלום, זייער שטימע גרייכט צום „עזרת תורה“
 פאָנד און אונזער אידישע האַרץ ווערט צוריסען פון וועד
 טאָג און צער, זאָלען מיר זיי ניט העלפען? זאָלען מיר
 לאָזען די רבנים און שוחטים פון אייראָפּא ח"ו אונטער
 געהן? זאָלען מיר? קענען מיר? מענען מיר? וועט
 אונזער אידישער געוויסען אונז לאָזען רוהען?

ניין! טויווענד מאָל ניין! די אידישע האַרץ אין
 אמעריקע איז ניט געשטאַרבען, זי קלאַפט נאָך וואַרעם
 און אידיש גענוג, און מיר האָפען דאָס יעדער איר וועל
 כער לייענט איצט אָט די פּאָר ווערטער וועלכע מיר שרייב
 בען ניט מיט די טינט פון פען, נאָר מיט די בלוט פון
 האַרצען, יעדער איר וועט באַלד אָנשרייבען זיין טשעס
 און צושיקען זיין ביישטייערונג פאַר דעם הייליגען פּאַר
 נפש פּאָנד, פאַר דעם עזרת תורה פּאָנד (214 איסט
 בראַדוויי, ניו יאָרק) אום אַז דער עזרת תורה פּאָנד זאָל
 האָבען באַלד די מעגליכקייט צו באַזאָרגען די רבנים און
 שוחטים פון אַרץ ישראל און אַנדערע לענדער פון יוראָפּא,
 מיט אַ כשר'ען פּרעהליכען פּסח, מיט אייער ביישטייער
 ערונג יעצט וועט איהר העלפען ווי נוטע מלאכים אַריינ
 בריינגען גליק און פּרייד אין דעם שעהנעם הייליגען יום
 טוב פּסח אין פּיעלע רבנישע און שוחטישע הייזער איבער
 גאַנץ אייראָפּא וועמעס הענד זיינען אויסגעשטערקט צו
 אייך נאָך הילפע.

העלפט דעם „עזרת-תורה“ פּאָנד, און דער בורא עולם
 וועט אייך העלפען.

ירושא, תורה-שככתב און תורה-שבעל-פה און די גאנצע
 הייליגע אידישע ליטעראטור און קולטור.
 מיר באַגריסען דיזע נויטיגע פּאַראייניגונג און ווינ
 שען די אַלע וועלכע אַרבייטען פאַר אַ רעליגיעזנאַציאָ
 נאַלען חנוך, יהי רצון שתשרה שכינה במעשה ידיכם!!

עזרת תורה

דער „עזרת תורה“ פּאָנד, וועלכער איז גע
 גרינדעט געוואָרען ביי די „אגודת הרבנים“ און פון וועל
 כען פּאָנד הרב ר' ישראל הלוי ראָזענבערג
 איז דער פרעזידענט און הרב ר' יוסף אליהו
 הענסיין איז דער סעקרעטער, די ביידע רבנים וועלכע
 זיינען גדולי ישראל, באַליבט און רעספעקטירט באַ אַלע
 רבנים און תלמידי חכמים פון לאַנד, האָבען אַריינגעלייגט
 מסירת-נפש אַרבייט צוזאַמען מיט די רבנים און שוחטים
 פון לאַנד אין אויפהאַלטען דיזען נויטיגען און נוצליכען
 הייליגען פּאָנד, וועלכער איז באַמט אַ פּקוח נפש פּאָנד.
 דער „עזרת תורה“ פּאָנד האָט אין דער צייט פון זיין
 עקזיסטענץ מחיה מתים געווען, ער האָט געהאַלפען טויוונ
 דע ליידערנדע צובראָכענע און קראַנקע רבנים און שוחטים,
 אלמנות און יתומים פון רבנישע און שוחטישע פּאמיליען
 אין ארץ ישראל און אין אַלע לענדער פון יוראָפּא, אַז זיי
 זאָלען ניט אונטערנעהן און זאָלען ניט שטאַרבען פון
 הונגער.

די רבנים אין סאָוועט רוסלאַנד געפינען זיך יעצט
 אין אַזא שרעקליכע געפּעהרליכע לאַגע וואָס אַפילו די
 רייכסטע פּאַנטאָזיע קען זיך ניט פּאַרשטעלען ווי גרויזאם

די מצוה פון שחיטה ביי אידען
 פון הרב שמריהו ליב הורוויץ

ליך ווי פון דעם קלוגען ציוויליזירטען מענשען, און די
 תורה וויל רחמנות און ניט אכזריות, איז דערפאַר מיט וואָס
 מען קען נאָר לייכטער מאַכען דעם טויט און די שמערצען
 פון דער בהמה מוז מען דאָס טאָן, און די לייכטסטע וועג
 איז — דורך אידישע שחיטה, ווי דאָס
 האָט ניט לאַנג צוריק וויסענשאַפּטליך באַוווּזען דער בע
 וואוסטער דר, רעמבא אין זיין בוך וועלכען ער האָט פאַר
 עפּענטליכט צוליב דיזען צוועק (זעה אויך דעם מורה
 נבוכים, חלק ג' פרק מ"ח).
 דער באַוואוסטער גאון און פּילאָזאָף ר' שמש
 חפץ ז"ל זאָגט דאָס דער יעניגער וועלכער באַשעפּטיגט
 זיך ניט צו העלפען שאַפען און בויען די וועלט, איז בעסער
 פאַר איהם דער טויט, די בהמה שאַפט ניט און בוים ניט,
 מיט דעם אָבער וואָס מען קוילעט איהר, העלפט זי צו
 שטאַרקען דעם מענשען וועלכער בוים און שאַפט, איר
 סער דעם לינגט אַ טיעפער סוד אין דעם ענין פון שחיטת
 (מלאכת השבת, נח, י"ז).

לויט דעם רמב"ם איז די מצוה פון שחיטה אַ נויטווענ
 דינקייט, ווייל די נאַטירליכע שפּייז פון אַ מענשען איז
 פּרוכט, קערענדלאַך, גראָזען, פאַרשידענע פּלאַנצונגען, און
 אויך די פלייש פון אַ בעל חיי, און די ריינסטע,
 בעסטע און געזונדסטע פּלייש צום
 עסען איז די וועלכע די תורה האָט
 מתיר געמאַכט, און דער רמב"ם באַמערקט נאָך
 דערצו אז אין דעם זיינען מודה אַלע דאָקטוּר
 רים פון דער גאַנצער וועלט, אַז ווי
 באַלד אַז דאָס מענשליכע געזונד פּאַרערט פּלייש, האָט
 די תורה געזוכט פאַר'ן בעל חיי דעם לייכטעסען
 סוים, און דער לייכטעסטער טויט פאַר די בהמה
 איז — די אידישע שחיטה, (און דערפאַר טאָר מען ניט
 קוילען די מוטער מיט'ן זוהן צוזאַמען — אותו ואת בנו
 לא תשחטו ביום אחד — ווייל דאָס איז אויסער די פּיעלע
 אַנדערע אורזאַכען פאַרבונדען מיט צער בעלי חיים, און
 דער צער פון די שטומע בהמה איז אַזוי גרויס און שמערצ

מען קוילעט די בהמה פון האלרו. ווייל פון האלרו
 נעהט ארויס די בלוט שנעלער און בעסער ווי פון אלע
 אנדערע אברים, און א איד סאר דאך קיין בלוט נים
 עסען, און ווען מען קוילעט די האלרו מיט א נוסט
 כשר'ען שארפן פיהלעט די האלרו פיהלעט די
 בהמה קיין וועהטאג נים, בעפאר זי
 קען אנפאנגען פיהלען א וועהטאג איז זי שוין טויט און
 פיהלט קיין זאך נים, און די נאנצע אידישע שחיטה איז
 דאך, ווי געזאגט, צו פארקלענערען דעם צער פון דער
 בהמה, ווייל צער בעל החיים איז מן התורה (חולין פ"א
 ב', רמב"ם הלכות שחיטה פרק א', ספר המצות מ"ע קמ"ה,
 סמ"ג עיטון ס"ג, יורה דעה סימן א', סמ"ס ס' קצ"ו).

די לעצטע צייט האָט זיך אָנגעפאָנגען אַ באַוועגונג
 כלומרט אונטער דעם נאָמען "צער בעלי חיים" צו אסר'ען
 די אידישע שחיטה. אזא באַוועגונג קומט פאַר אין שווייץ,
 אין פּינלאַנד און אין ענגלאַנד און אין אנדערע לענדער.
 דיעזע באַוועגונג איז נים באמת אַ צער בעלי חיים באַווער
 נונג, זי איז געוויס נים וויסענשאַפטליך, נאָר, דאָס איז
 אַן אַנטיסעמיטישע באַוועגונג. דער
 הויפט מאַטיוו איז; אַי דען האַס, וואָרים ווען

וואָס איז אַ שטימע?

פון אחד מדרי מטה

לא ירא? אז נאָר אויב אַ לויב שריים קריגט מען פּחד און
 מען ענטפערט איהם, עס ברענט אַז אויך ויחרד מקול צפור,
 — מען גיט אַ צימער אפילו אַז אַ פּויגלע גיט אַ שיפּס, —
 מען דאַרף נאָר האַכען אַ קול...
 שלים איז, אַז מען האָט קיין קול נים.
 שריים מען נים אַליין איז ווער וועט ענטפערען? ווער
 איז עס כּתוב צו ענטפערען?
 שריים מען אַבער — מעג מען זיין שטאַרק און ביזו ווי
 קין, שוואַך און הילפלאַז, ווי הבל, — שריים מען וועט מען
 אַן ענטפער קריגען.
 ס'וועט נישט העלפען — קינען זיין תּירוץ: השומר
 אחי אנכו? נין, — דער קול פון הבל'ס בלוט שריים!...
 פיהרט זיך אַ גאַנצע מדינה אויף איהר שטייגער, האָט
 איהרע גקועצען און דינים, — מען כאָר נים, און מען דאַרף
 נים, אין פּלוג, מיטען זיך און פרעמדע איבערליבע עסקים
 — אַבער אַז עס איז פאַרם אַן עולה געמאָגן געוואָרען און מען
 שריים פאַרם פון יענער מדינה אויף די מעשים רעים, —
 דערהערט מען...
 און אַז מען דערהערט, — זאָגט מען: ארדה נא ואראח
 הכעקתה הבאת אלי עשו? איך וועל מיך זיך אַרונטערלאָזען

וואָס איז אַ שטימע? אַ שטימע איז בלע"ז אַ קול, און
 אַ קול איז אַ גרויסער ענין.
 אלע און אַלץ האָט אַ קול.
 עס איז קול המין בקול שדי, — שדי האָט אַ קול, אויך
 דער המון'עם האָט אַ קול.
 עס גיט אַ קול וואָס איז הוצב להבות אש, עס פּלאַמט,
 עס ברענט, אַבער עס איז אויך פאַראַן אַ קול עלה נדף, —
 אַ שוואַך קול, אַ קול איז עס אַבער, וואָרום עס ברענט אַז מען
 אַנטלויפט אויך פון אַ קול עלה נדף...
 ווייסט איהר, אַז אפילו אַן אבן דומט, ממש אַ שטיין האָט
 אויך אַ קול? אַ ליאדע שפּענדעל ענטפערט?
 אדרבה, גיט אַ קלאַפּ אַ שטיין און וואָנט, — בי אבן סקיר
 תּזקק! עס וועט נעהמען שרייבן! פּרוואווט אַ ריהר כּהאָן אַ
 שפּענדעלע — זכּפים מיך יענה, — דאָס שוּקעל שפּענדעלע
 וועט אייך אַן ענטפער געבען...
 אַלץ שריים! אַלץ רעדט! אַלץ און אלע ענטפערען אויף
 אַן אייגען קול.
 האָט מען נאָר אַ קול קריגט מען אויך אַן ענטפער, פּריהער-
 ענטפער, — מען קריגט...
 און מען דאַרף נישט מיינען אַז נאָר אויב אריה שאג מי

פראפעסאָרען האָבען איינגעשטימט צו זיינע ווערטער
וועלכע האָבען געמאַכט זעהר אַ שטאַרקע און סיעפען
איינדרוק אויף די גרעסטע געלעהרטע פון יענער צייט און
מען האָט איהם דאָן געשאַנקען אַ גאָלדענעם מעדאַל און
נאַכהער אין 1913 האָט דער סענאַט פון פינלאַנד דער
לאַנגט אַ פאַרשלאַג צום מיניסטעריום פון פעטערסבורג
דאָס מען זאָל ערלויבען די אידישע שחיטה וועלכע פאַר
שאַפט די בהמה פיעל ווייניגער שמערצען ווי די ניט
אידישע.

און מיר אידען, דאָס פּאָלק פון אַ נעטליכער תורה, אַ
פּאָלק פון מאָראַל און רחמנות, אַ פּאָלק וואָס רופט נאָט
"ר ת מ נ א", ווייל זיי גלויבען אין רחמנות אזוי שטאַרק,
דאַרפען ניט נעהמען קיין לעסאָנס פון צער בעלי חיים'—
ניקעס, וועלכע פאַרניסען מענטשליכע בלוט אָהן רחמנות,
אויף זיי קען מען זאָגען די ווערטער פון דעם נביא "זוכתי
אדם, עגלים ישקון" (תרי עשר) מענשען קוילען זיי, מאַר
כען שרעקליכע פאַנגראַמען, ניסען אידישע בלוט זיי וואַסער,
און קעלבער קושען זיי! ... מיר אידען האָבען רחמנות
אויף אלעמען, אויך אונזער שחיטה איז אַ רחמנות שחיטה,
און מיר דאַרפען ניט גרינדען ספעציעלע חכרות פאַר צער
בעלי חיים, ווייל יעדער וועלכער איז ריכטיג ערליגיעט,
איז ער ממילא אַ מיטגליעד צו די צער בעלי חיים פּאָלק!..

ניט, און נאָך דער שחיטה ווען זי ווערט טויט דאָן קען
זי דאָך גיוויס ניט פיהלען קיין וועהטאָג, און דאָס וואָס
זי צאָפעלט זיך נאָך דער שחיטה איז ניט כחמת וועהטאָג,
נאָך דערפאַר ווייל בעפאַר די בלוט רינט אַרויס פון קער
פער באַקומט די בהמה גרויס קראַפט, ווייל ה ד מ ה ו א
ה נ פ ש, די בלוט דאָס איז דער נפש, דער חיות, די
קראַפט, און עקזיסטענץ פון יעדע לעבעדיגע באַשעפעניש,
דער פּאָקט איז דאָך, אַז זאָגאר ווען מען שניידט אָפּ
די קאָפּ פון קערפער, באַזונדער זיך נאָך אלץ די באַקען
און די אויגען אייגיגע מינוטען און דאָס איז ניט פון
וועהטאָג נאָך ווייל די בלוט לויפט דאָן אַרויס, און די
לויפענדע בלוט שאַפט די באַזונדער, ניט דער וועהטאָג,
פון די אידישע שחיטה קומט ניט קיין וועהטאָג און
קיין צער.

דר. דעמבא פון קאָזנא האָט געהאַלטען וועגען דעם
א וויסענשאַפטליכען פאַרטרעג אין יאָהר 1883 פאַר די
גרעסטע פראַפעסאָרען אין פעטערבורג, ווען די צער בעלי
חיים חברה האָט פאַרקלאָגט די אידישע שחיטה פאַר דער
רעגירונג, און ער האָט אויפגעוויזען וויסענשאַפטליך אַז
די אידישע שחיטה איז דער לייכט-
ס ס ע ר ו ו ע נ צ ו ט ו י ט ע ן ד י ב ה מ ה
אָ ה ן ש מ ע ר צ ע ן א ן צ ע ר, און די גרעסטע

אינטערעסירט מיט איהר שטימע, — השמיעוני נא את קולך,
לאַז מיר דיין שטימע הערען, זאָגט מען צו איהר...

אין דער פרעמד, אין די תורבות פון ירושלים האָט מען
שוין קיין אייגען קול ניט געהאַט — אַ בת קול פלעגט ברומען
ווי אַ סויב.

נאָר ווער הערט זיך צו צו אַ בת קול? — אין משגיחין
בבת קול אַפילו ווען ער פּאַלט אַראָפּ פון הימעל, על אחת כמה
פון אַ תורבה, וואו עס ברומט ווי אַ סויב...

ברומען "ווי" סויג נישט, מען מוז אַן אייגען ברומ
האַבען...

און זאָל מען ניט מורא האָבען, אויב די שטימע איז ניט
שטאַרק, ניט הילכיג, — אַ קול דממת דקת איז אויך אַ קול...
אַפילו פון אַ קול דממת דקת אויב זי איז נאָר "ישמע",
אויב מען לאָזט עס נאָר הערען אין צייט, מרענט אַז מלאכים
יחזוון וחיל ורעדה יאחזוון... מלאכים דערשרעקען זיך פון
אַזא קול, — ווייל אַ קול אַ וואַסער ניט איז, איז אַ גרויסער,
גאָר אַ גרויסער ענין...

און אַפּט... זעהר אַפּט געשעט אַז דער קול דממת דקת איז
הערבאַרער פּונ'ם קול רעש, וועלכער ברעכט בערג, איז עוסר
מקנענבויסער, — אויב נאָר אינ'ם קול דממת דקת איז גאָט,
אויב אמת...

אשרי, — וואויל און גוט איז יענעס, וועלכער לאָזט
הערען זיין אייגענע שטימע, אשרי, וואויל און גוט איז יענעס
וועסענעס אייגענע שטימע איז פון רייגעס האַרצען, מיט אמת
און מיט אויפריכטיגקייט, אַזא קול וועט דערהערט ווערען,
אַזא קול וועט אָנגענומען ווערען.

אַ קוק טהאָן איז עס באַקט געטהאָן געוואָרען אזוי ווי מען
שרויבט?...

אַ כּלל: שרויבט מען — דערהערט מען, דער עיקר איז
אַ שטימע זאָל מען האָבען, — אַ קול...

און עס מרענט אַפילו אַז "ידים" האַלמען מלחמה מיט'ן
"קול", און די ידים זיינען שטאַרק, זעהר שטאַרק, ידי עשו,
און דער קול — זעהר אַ הוואַכער, אַ יעקב'ס קול, פונדעסט
וועגען איז דער קול גובר, דער בעל הקול קריגט די בכורה...
ווייל אַ קול איז שוין גאָר אַ גרויסער כת.

דאַרף אַכער דער קול זיין אַן אייגענער, אַ מיינער, אַן
אויפריכטיגער, ניט אַ נאַכבאַמטער, ניט אַ איבערגענומער און
ניט אַ שרעקעדיגער, ניט אַן יענע קולות וועלכע ברומען ווי...
ברומען "ווי" סויג נישט, מען דאַרף אַן אייגענעס
"ברום" האָבען...

כל זמן די אידען האָבען געלעבט אין זייער אייגען לאַנד
האַבען זיי זיך באַנוצט מיט'ן קול, מיט זייער אייגענער
שטימע, מיט אַ "בת קול" האָט מען זיך גענומען באַנוצען
לאַחר התורבן...

פון די תורבות פון ירושלים פלעגט זיך הערען אַ בת קול,
וועלכע ברומט ווי אַ סויב... פון די תורבות...

דיזעלכע "סויב" ווען זי האָט געברומט אין איהר אייגען
לאַנד האָט זי געהאַט אַ קול, קול התור — נישט באַרענז, —
אויף אונזער לאַנד האָט זיך געהערט דער קול פּונ'ם סויב...

און אַפילו ווען אויפ'ן אייגען לאַנד איז אויך שלעכט
געווען, און די סויב איז געקעטען אינ'ם שפּאַלט פּונ'ם פעלו,
געווען אין אַ מצב פון "בסתר המדרגה" האָט מען זיך אויך

שחיטה און שוחטים אמאל און היינט

פון הרב רפאל מרדכי בארישאנסקי

ווען קליין, געלעבט א צייט נאכ'ן מאָרד, און האָט געהאַט פיעל טענות צום באַשעפער אזוי ווי ער איז נאָך גערעכט, וואָס האָט מען צו איהם, אַ שעהנער בחור, ווייל דער מענש איז ניט געווען פיעל העכער פון די אַנדערע באַר שעפענישען. קיין האָט געזעהן אַז זיין ברודער הכל האָט געטויט אַ בעל חי, איז באַ קיין ניט געווען קיין אונטערשייד פון דער באַשעפעניש ביוז'ן ברודער, אָבער נאָך דער צייט פון מכול האָט זיך אָפגערוקט דער מענש פון בעל חי, ער איז געוואָרען אַנטוויקעלט הייליג, האָט נאט געזאָגט, אַז דער מענש מאַג עסען די לעבעדיגע באַשעפענישען, אָבער ווען ער טויט אַ מענשען, זאָל די בלוט פון מערדער פאַרגאַסען ווערען, נאט וועט ניט שווייגען דעם מערדער, דאָס זאָגט דער מדרש, אַז אזא געשעהעניש ווי קינ'ס איז געהאַנגען אין דער לופטען, אָבער אין דער צייט פון מכול האָט זיך דאָס אָפגעשוויינגט, עס האָט זיך פאַנאַני דערנעטיילט מענש פון אַנדערע באַשעפענישען.

לאָמיר זיך אומקערען צו אונזער תכן. פון מכול אָן און ווייטער האָבען זיך יעקב'ס קינדער אויסגעצייכענט מעהר ווי אלע פעלקער, ביו וואַגען זיי זיינען געוואָרען אַ הייליגע פאָלק מיט אַ תורה, גייט אַוועק פיעל פסוקים אין דער תורה וועגען עסען פלייש מיט דינים ווי מען זאָל עסען די פלייש, און ווי מען זאָל געברויכען פיעל פון די בעלי חיים אויף קרבנות, איז בכלל אַריין אַ הייליגקייט אין דעם נוצען פלייש, און דערפאַר זאָגט דער תלמוד אין (פסחים מ"ט) „עם הארץ“, דאָס הייסט אַזא וועלכער איז ווייט פון גייסט, פון הייליגקייט, „אסור לאכול בשר“ טאָר ניט עסען קיין פלייש, וואָרום מיט וואָס פאַר אַ רעכט האָסטו צו עסען אַ לעבעדיגע באַשעפעניש וואָס לעבט ווי דו און שטייט ניט נידעריגער פאַר דיה, און דאָס זעלבע זאָגט דער תנא אין אבות, אַז דריי האָבען געגעסען און האָבען ניט גערעדט אין תורה, איז גלייך ווי זיי וואָלטען עסען זכחי מתים, וואָרום אויב אָן תורה וואָס פאַר אַ רעכט האָט איהר צו עסען זיי?! מיר געפינען אין ספר „אגרת בעלי חיים“, וואָס איז פאַרפאַסט פון איינעם פון די ראשונים, שמעלט ער פאַר ווי עס איז געווען אַ דין תורה פון די לעבעדיגע באַשעפענישען מיט'ן מענשען, זיי האָבען געמאַנט פאַר וואָס דער מענש עסט זיי, און דער מענש האָט געענטפערט אויף זייערע טענות, איז נאָך אַלעמען האָבען זיי געזיגט און אַרויס גערעכט געגען דעם מענשען, נאָר זיי האָבען פאַרלאָרען מיט דעם פסוק כל רמש אשר הוא חי לכם יהיה לאכלה, דאָס הייסט אַז די תורה פון נאט האָט אַרויסגעגעבען אַ דערקעט, אַז זיי זיינען נאָרנישט און מען מאַג זיי עסען, דערפאַר איז שחיטה הייליג, דער שוחט האָט זיך גערופען „אבלי קורש“, אַ חבר געווען מיט'ן היימישען רב, זיי זיינען ביידע גע-

זעהר שעהן ווערט אויסגעדריקט אין דעם בריעה וואָס איך האָב ערהאַלטען פון פרעזידענט פון די „אגודת השוחטים“, אַז דער צוועק פון דעם זשורנאַל מיט'ן נאָמען „שוחטים שטימע“ וואָס די אגודה וויל אַרויסגעבען, איז צוליב תיזוקת און הטבת מצב השוחטים ועניני השחיטה על פי דת תורתנו, וואָרום עס איז געקער מען די צייט צו קלאָר מאַכען פאַר דעם אומוויסענדיגען עולם, אַז שחיטה איז ניט קיין אַרבייט נאָר פון שניידען די העלדזלאַך פון די עופות, דאָס קענען דאָך אַלע אַפילו ניט קיין שוחטים מיט קבלות, נאָר עס האָט אין זיך אַ קדושה, ווי דער ספר „תבואות שור“ שרייבט אין אָנהויב פון זיין ספר, אַז אין כלל הקדושה איז דאָס וואָס ווערט געשריבען „להבדיל בין הטמא ובין הטהור“ וואָס אונזערע חכמים האָבן בקבלה, אַז דאָס גייט אויף שחיטה, דאָס איז צוזאַמענגעקניפט מיט פיעל דינים אין קדושת הנפש, ווייל דאָס איז דער קראפט פון יודענטום, אַז אין אלעס וואָס עס דוכט זיך אַז דאָס איז מעהר ניט ווי אַ קערפער זאָך, ווערט דאָס איבערגעאַרבעט און עס ווערט דערפון אַ נשמה זאָך, ווי מען האָט געווינען רבה בר בר חנה'ן (בבא בתרא ע"ד) היכא דנשקא ארעא ורקיעא אהרדי, דאָס הייסט, דער יודענטום איז באַהעפט פון ערד מיט הימל, קערפער און נשמה.

מיר פאַרשטייען די מימרא אין מסכתא סנהדרין (נ"ב ע"ב) פון רב יהודה אמר רב, אַז אדם הראשון האָט ניט געטאָרט עסען קיין פלייש ביו נאָך דעם מכול, דאָס איז נאָך דעם צאָהל פון חומש 1656 יאָהר איז ניט געווען ערלויבט פלייש צו עסען, ער האָט געמוזט זיין אַ ווענדי טעריאַנער, דאָס איז דער שכל וואָס דעם מענשען איז די גאַנצע תקופה פון 1656 יאָהר ניט ערלויבט געווען צו שעכטען אַ בעל חי און עסען איהם? נאָר דאָס איז אייני פאַך, ווייל דער מענש איז ניט געווען אַנטוויקעלט און ער איז געווען ניט פיעל העכער פון אַ בעל חי, טאָ וואָס איז ער פאַר אַ יחסן צו עסען לעבעדיגע באַשעפענישען, אָבער מיט דער צייט, עס איז אַוועק די גרויסע תקופה פון 1656 יאָהר, דער מין מענש האָט פראַגרעסירט, זיין נשמה איז געוואָרען פיל העכער, ער איז געוואָרען פון נאט איינגעצאַמט אין זיבען מצוות, פיל מדרגות העכער פאַר די איבעריגע באַשעפענישען, האָט מען איהם ערלויבט עסען פלייש.

מיט דעם פאַרשטייען מיר אַ מדרש אין צוויי ערטער (בראשית רבה פ' כ"ב און ל"ב) שטייט דער לשון אַזוי, „קין היה תלוי ברפיון ובא המבול ושטפו“, קין איז געד האנגען אין דער לופטען און דער מכול האָט איהם אָפגע וואַשען, נאָך אונזער ערקלערונג מיינט דער מדרש איינפאַך, קין האָט ערמאָרדעט זיין ברודער, איז זיין שטראַף גע-

פרדסים אין ארץ ישראל

פון מ. בונים. (תל אביב)

א וויסער לאנד מיט א נידעריגען סטאנדארד פון לעבען. פון דעם קליינעם פאלק וועלכער זיצט דאָרט האָט מען געוואָלט בריינגען און איינפיהרען אַן אינדוסטריע וואָס פאָסט פאַר אַ גרויסער ציוויליזירטע לאַנד, נאָר עס מוז איין מאָהל פאַר אַלע מאָהל געוואָגט און קלאָר ווערען:

(1) מיר האָבען צוגעטראַטען בויען אונזער היים לאַנד אַהן קיינע ערפאָהרונגען און דאָך זיינען געמאַכט גע- וואָרען פיעל פיעל קלענערע פעהלערען ווי אַנדערע ער- פאָהרענע פעלקער מאַכען ביים אויפבויען אַ נייעם ווינקעל.

(2) מיר האָבען אויסגעבילדעט און ענטוויקעלט אין ארץ ישראל פאָך לייטע אין פולען זינען פון וואָרט, אַלע ווייסען אַז די אַראַבער וועלכע האָבען מיט אַ סך יאָהרען פריהער פאַר אונז געפלאַנצט פרדסים, לערנען זיך יעצט די אַרבייט ביי אידישע פרדסים, און אפילו די דייטשען וועלכע זיינען אויסגעצייכענטע אַנרויקולטורען לערנען זיך די מעטאָדען פון אַרבייט פון די אידישע שכנים.

דער נסיון פון 50 יאָהר אַרבייט האָט אויסגעטראָטען דעם ריכטיגען וועג און מען ווייסט שוין יעצט ווי און וואָס מען דאַרף טאָן צו מאַכען אַ לעבען אין ארץ ישראל.

מיר רעקאָמענדירען פאַר אַמעריקאַנער אידען וועלכע ווילען האָבען דעם זכות צו לעבען אין ארץ ישראל און וועלכע קענען ניט מיט איין מאָהל אַוועקנעהן אין א"י, זיי זאָלען צוגרייטען פאַר זיך אַ פּרדס פון אראנדזשעם.

ניט אין גאַנץ ארץ ישראל איז דער באָדען פאַסיג פאַר אַרענדזשעם. נאָר פון צפון זייט פון תל אביב ביז דעם אומגענער פון חדרה און פון דרום זייט ביז דעם אומגענער פון רחובות, דאָס זיינען די פאַסיגסטע ערטער, לויט דער קוואַליטי פון באָדען און די קלימאַטישע באַ- דינגונגען, און אויך אין דעם גענערל דאַרף ווערען יעדער שטח אונטערנעווכט פריהער, ווייל אין ארץ ישראל ביי- טען זיך זעהר נאָהענט די קוואַליטעטען פון באָדען. מען פלאַנצט אפילו אין אייניגע ערטער אַרום חיפה, און אפילו אין עמס יזרעאל האָט מען אָנגעפאַנגען פלאַנצען גרייפפּרוכט, אָבער די ערטער זיינען ניט ראַטהעזאַם פאַר אידען וועלכע דאַרפן פלאַנצען אונטער די אויגען.

אַ פּרדס ווען ער ווערט געפלאַנצט אויפ'ן ריכטיגען באָדען, און ווערט גוט בעהאַנדעלט, קען דערגרייכען ביז אַ לעגענדאַרישע הכנסה פון 40-50 פונט פון יעדען דונאַם (אַ דונאַם איז 1000 קוואַדראַט מעטער). אַזעלכע פרדסים זיינען דאָ אין פתח תקוה, עין גנים, נס ציונה, און רחובות. בדרך כלל אָבער, רעכענט זיך אין ארץ ישראל 20-25 פונט ריינע הכנסה פון דונאַם. דעם פינף טען יאָהר פון פלאַנצען, אויב דער פּרדס איז גוט בע- אַרבייט, דאַרף ער שוין געבען פרוכט צום פאַרקויף פאַר

ואמר רבי אבא: אין לך קץ מגולח מזה, שנאמר: ואתם הרי ישראל ענפכם התנו וזריכם תשאו לעמי ישראל. (סנהדרין צ"ח ועיון ברש"י ובמהרש"א).

דאָס איז ניט אַ לעגענדע, דאָס איז אַן אמת. דער וואָס לעבט אין ארץ ישראל און האָט געהאַט דעם זכות צו אַקלימאַטזירען זיך, צו בליהען און וואַקסען גלייך מיט דער לאַנד, דער וואָס האָט דעם זכות צו מאַכען די ברכות: המוציא לחם און בורא פרי הארץ פון אייגענע אַרבייט, פון אייגענע אויסגעפלאַנצטע בוימער, זעהט דאָס בחוש ווי די ארץ זבת חלב ודבש וואַרפט אַראָפּ פון זיך די וויסטע אָנקליידונג אין וועלכע זי איז געווען טויענדער יאָהרען איינגעהילט און ענטפּלעקט זיך פאַר אונז מיט איהר גאַנצען פראַכט און גלאַנץ, מיט איהר גאַנצער ברכה וואָס דער וועלט־באַשעפּער האָט איהר געגעבען. עס ווענדעט זיך נאָר אין אַרבייט, אין ענערגיע און געדולד.

לעבען טאַסי אין ארץ ישראל טויענדער אידען גליקלעך און צופרידען וואָס דער נאָלרענער עפעל בריינגט זיי אַריין די הכנסה. 15 דונאַם גוטער פּרדס קען געבען פּרנסה אַ פאַמיליע. 20-25 דונאַם קען געבען אַ לעבען בהרחה, און מיר ווייסען צו דערצעהלען פון אַ סך פאַקטען פון צענד- ליגער מענשען וועלכע האָבען מיט יאָהרען צוריק געקויפט לאַנד און געפלאַנצט אַ פּרדס אין ארץ ישראל, נאָר פון פאַנטאַזיע ווענען, ווייל ווירקליך און "רעאַל" זיינען גע- ווען די פאַבריקען, די הייזער אין די לענדער וואו זיי האָבען געוואָהנט, און ווען דער גלות האָט זיי צובראַכען איז נאָר די איינציגע "פאַנטאַזיע אַרבייט" זייערע אין ארץ ישראל געבליבען ממשותדיג פון אַ גרויסע ווירדע וואָס ניט זיי יעצט אַ לעבען צו מאַכען, און ווי ביי יעדער גרויסער אונטערנעמונג זיינען אין ארץ ישראל אויך פאַר- געקומען געוויסע און מאַכען מאָהל גרויסע פעהלערען אין פאַרשידענע אונטערנעמונגען. לייטע וועלכע פאַסען זיך ניט צו זיין איינפאַכע פויערשע אַרבייטער, האָבען געוואָלט ווערען אַכרים פון ווייץ און גערשטען, און אין

שטאַנען הויך ביי דאָס אידישע פּאָלק, דאָס פּאָלק האָט אויף זיי געקוקט ניט ווי אויף אַרבייטער, נאָר ווי אויף נושאי דגל הרת, די פּאָן טרענער פון די עקרי הרת, אין אַמעריקע אָבער איז געוואָרען ביליג דער נאָמען שוחט, דאַרפן די שוחטים ווייזען דעם פּאָלק, אַז זיי שטעהען אויף זייער אַמאָליגע באַשטאַנד ווי אין דער אַלטער היים, זיי דאַרפן זיין הויך אין נייסט, בני תורה, וועט דאָס פּאָלק האָבען רעספעקט פאַר זיי, און דאָס וועט די "שוחטים שטימע" ערקלערען פון צייט צו צייט.

שטאַנען הויך ביי דאָס אידישע פּאָלק, דאָס פּאָלק האָט אויף זיי געקוקט ניט ווי אויף אַרבייטער, נאָר ווי אויף נושאי דגל הרת, די פּאָן טרענער פון די עקרי הרת, אין אַמעריקע אָבער איז געוואָרען ביליג דער נאָמען שוחט, דאַרפן די שוחטים ווייזען דעם פּאָלק, אַז זיי שטעהען אויף זייער אַמאָליגע באַשטאַנד ווי אין דער אַלטער היים, זיי דאַרפן זיין הויך אין נייסט, בני תורה, וועט דאָס פּאָלק האָבען רעספעקט פאַר זיי, און דאָס וועט די "שוחטים שטימע" ערקלערען פון צייט צו צייט.

שטאַנען הויך ביי דאָס אידישע פּאָלק, דאָס פּאָלק האָט אויף זיי געקוקט ניט ווי אויף אַרבייטער, נאָר ווי אויף נושאי דגל הרת, די פּאָן טרענער פון די עקרי הרת, אין אַמעריקע אָבער איז געוואָרען ביליג דער נאָמען שוחט, דאַרפן די שוחטים ווייזען דעם פּאָלק, אַז זיי שטעהען אויף זייער אַמאָליגע באַשטאַנד ווי אין דער אַלטער היים, זיי דאַרפן זיין הויך אין נייסט, בני תורה, וועט דאָס פּאָלק האָבען רעספעקט פאַר זיי, און דאָס וועט די "שוחטים שטימע" ערקלערען פון צייט צו צייט.

שטאַנען הויך ביי דאָס אידישע פּאָלק, דאָס פּאָלק האָט אויף זיי געקוקט ניט ווי אויף אַרבייטער, נאָר ווי אויף נושאי דגל הרת, די פּאָן טרענער פון די עקרי הרת, אין אַמעריקע אָבער איז געוואָרען ביליג דער נאָמען שוחט, דאַרפן די שוחטים ווייזען דעם פּאָלק, אַז זיי שטעהען אויף זייער אַמאָליגע באַשטאַנד ווי אין דער אַלטער היים, זיי דאַרפן זיין הויך אין נייסט, בני תורה, וועט דאָס פּאָלק האָבען רעספעקט פאַר זיי, און דאָס וועט די "שוחטים שטימע" ערקלערען פון צייט צו צייט.

שטאַנען הויך ביי דאָס אידישע פּאָלק, דאָס פּאָלק האָט אויף זיי געקוקט ניט ווי אויף אַרבייטער, נאָר ווי אויף נושאי דגל הרת, די פּאָן טרענער פון די עקרי הרת, אין אַמעריקע אָבער איז געוואָרען ביליג דער נאָמען שוחט, דאַרפן די שוחטים ווייזען דעם פּאָלק, אַז זיי שטעהען אויף זייער אַמאָליגע באַשטאַנד ווי אין דער אַלטער היים, זיי דאַרפן זיין הויך אין נייסט, בני תורה, וועט דאָס פּאָלק האָבען רעספעקט פאַר זיי, און דאָס וועט די "שוחטים שטימע" ערקלערען פון צייט צו צייט.

שטאַנען הויך ביי דאָס אידישע פּאָלק, דאָס פּאָלק האָט אויף זיי געקוקט ניט ווי אויף אַרבייטער, נאָר ווי אויף נושאי דגל הרת, די פּאָן טרענער פון די עקרי הרת, אין אַמעריקע אָבער איז געוואָרען ביליג דער נאָמען שוחט, דאַרפן די שוחטים ווייזען דעם פּאָלק, אַז זיי שטעהען אויף זייער אַמאָליגע באַשטאַנד ווי אין דער אַלטער היים, זיי דאַרפן זיין הויך אין נייסט, בני תורה, וועט דאָס פּאָלק האָבען רעספעקט פאַר זיי, און דאָס וועט די "שוחטים שטימע" ערקלערען פון צייט צו צייט.

שטאַנען הויך ביי דאָס אידישע פּאָלק, דאָס פּאָלק האָט אויף זיי געקוקט ניט ווי אויף אַרבייטער, נאָר ווי אויף נושאי דגל הרת, די פּאָן טרענער פון די עקרי הרת, אין אַמעריקע אָבער איז געוואָרען ביליג דער נאָמען שוחט, דאַרפן די שוחטים ווייזען דעם פּאָלק, אַז זיי שטעהען אויף זייער אַמאָליגע באַשטאַנד ווי אין דער אַלטער היים, זיי דאַרפן זיין הויך אין נייסט, בני תורה, וועט דאָס פּאָלק האָבען רעספעקט פאַר זיי, און דאָס וועט די "שוחטים שטימע" ערקלערען פון צייט צו צייט.

שטאַנען הויך ביי דאָס אידישע פּאָלק, דאָס פּאָלק האָט אויף זיי געקוקט ניט ווי אויף אַרבייטער, נאָר ווי אויף נושאי דגל הרת, די פּאָן טרענער פון די עקרי הרת, אין אַמעריקע אָבער איז געוואָרען ביליג דער נאָמען שוחט, דאַרפן די שוחטים ווייזען דעם פּאָלק, אַז זיי שטעהען אויף זייער אַמאָליגע באַשטאַנד ווי אין דער אַלטער היים, זיי דאַרפן זיין הויך אין נייסט, בני תורה, וועט דאָס פּאָלק האָבען רעספעקט פאַר זיי, און דאָס וועט די "שוחטים שטימע" ערקלערען פון צייט צו צייט.

זרעאל בליהען ווי א שעהנע רויז. א סך בלוט און שווייס האָבען מיר פארנאָסען ביז מיר האָבען זוכה געווען צו זעהן דעם יסוד. און אפשר די ווענט אויך אויף א געד זונטען באַדען. אויב יעדער איד וועט צולייגען א האַנד, אויב ווער עס קען נאָר וועט בויען פאר זיך, פאר זיין פאָר מיליע זיין זיכערען לעבען אין דער אייגענער לאַנד, דאָן איז גאָנץ נאָהענט דער טאָג וואָס דער דאָך וועט אויך ווערען פארטיג, און מיט אונזערע אויגען וועלען מיר זעהן דעם אויסגעמאָטערטען אידישען פאָלק לעבען אין זיין לאַנד מיט זיין שפראַך אין דער ארץ זכת חלב ודבש.

3 פונט פון דונאם, און זיין הכנסה שטייגט פון יאָהר צו יאָהר ביז דעם צעהנטען און צוועלפטען יאָהר. אין דעם אומגענענד פון פתח תקוה גיבען פרדסים ריינע הכנסה אויפ'ן זעקסטען יאָהר ביז 10 פונט פון דונאם. געוויינטליך, דאָס איז אָבגעניגט אין דער קוואַר ליטעס פון באַדען און אין דער אַרבייט. פיעל בלוט און שווייס איז אויסגענאָסען געוואָרען ביז מיר האָבען זוכה געווען צו זעהן פיעל פון דעם אומ געגענד פון תל אָביב פארפלאַנצט מיט אידישע פרדסים, ביז מיר האָבען זוכה געווען צו זעהן דעם זומפניגען עמק

הכל שוחטין ואחרים רואין אותן שחיטתן כשרה

באגריסונג פון יוסף חיים קאפלאַוויץ

און אנדערע, בין דורך זיי בעקאנט געוואָרען מיט זייער שרעקליכען גלות און שפל המצב. ערגער פון אלעס איז געווען דער פאָקט וואָס זיי האָבען זאָגאר ניט געהאָט צו וועמען צו ווענדען זיך נאָך הילפע, געוויס ניט צום כלל אידען פון ניו יאָרק, וויילע אזא זאָך ווי א קהילה האָט ניט עקזיסטירט דאָן, און גאט ווייס אויב עס וועט עס זיסטירען אין דער צוקונפט. אויך ניט צו רבנים, ווייל אויב ניט אַן אוטאָריזירטע קהילה, זיינען ניטאָ קיין אוטאָ ריזירטע רבנים, און אויך דעריבער האָט דער רב משגיח אין א שלאַכט הויז פון וואַנען ער האָט געצויגען זיינע אָרעמע פאָר דאָלאַר זעלבסט, נאָרניט געקענט העלפען דעם שוחט, און אָט נאָך דאָן האָב איך אַלס פשוט'ער בשר ודם געדאַסטהען די שוחטים אויסצוטאָהן דעם מלאכת הקודש מאַנטעל וועלכער קען אייך נאָרניט העלפען, נאָר זיך בעסער בעטראַכטען אַלס אַרבייטער און אַלס אַזעלכע פאָדערען מענשליכע רעכט, און דאָן וועט איהר געווינען ביידע זאָכען, ספוק הנפש והגוף, איהר וועט די כשרות קענען אָפהיטען ווי איהר ווילט און די מאַטעריעלע לאַגע פאַרבעסערען, זעלבסט פערשטענדליך דאָס עס איז זיי ניט געווען צום האַרצען צו ערנידעריגען זיך צו דער מדרגה פון אַן אַרבייטער וואָס עס איז נגד זייער עבודת הקודש'דיגע נשמה, אָבער דאָס האָט שפעטער פאַסירט, זיי האָבען זיך פאַראייניגט און דערצו האָט גאט געהאָל פּען דאָס די נסה שלאַכט הייזער זיינען מיטאָפּאָליזירט געוואָרען פון די גרויסע רייכע קאָמפּאַניס און די שוחטים האָבען אָנגעפאַנגען צו קריגען מענשליכע בעהאַנדלונגען אַלס נוצליכע אַרבייטער און בעסערע שכירות. נון, איז אָבער די שוחט'ע פו ת לאַגע געווען נאָך אין אַ פיעל ערגערע לאַגע ווי די נסה שוחטים. ע פו ת מ א ר א ק ע ס זיינען געוואָסען ווי שווער ליך מיט אַ סך באַסעס און דאָס ערנסטע צו אונזער אַלע מענס באַדייערען זיינען די עופות מאַרקעס באַסעס געווען דאָס מעהרסטע פון זיי פון דעם נידערינסטען סאָרט נפשות, האָבען דעם שוחט בעהאַנדעלט מיט די שרעק

מיט גרויס פערנעניגען בעגרים איך אייער אנודה צו די ערשיינונג פון אייער מאַנאָטליכע צייטונג, וועלכע וועט שרייבען די היסטאָרישע קאָפיטלען פון שחיטה און שוחטים דאָ אין אמעריקא. איהר וועט דערמיט מקיים זיין דעם ערשטען דין אין דער ערשטער משנה מכתב חולין, "הכל שוחטין ואחרים רואין אותן שחיטתן כשרה". זאָלען אַלע אידען פון ניו יאָרק און אַלע אנדערע שטעט זעהן, באַקאנט ווערען מיט דער לאַגע פון שחיטה און שוחטים, סיי אין דעם הינזיכט פון כשרות און סיי אויף דעם געביט פון מענשליכע בעהאַנדלונג, זאָלען זיך די אידען איבערצייגען דעם אמת וואָס אייער אנודה האָט אויפגעטאָהן, דאָס וועט אייער צייטונג טאָהן וואָס איך בעטראַכט פאַר אַ הייליגע אַרבייט אין דער היסטאָריע פון שחיטה בכלל און פון שוחטים בפרט, צו וואָס איך בעגרים אייך, בעזאָנדערס אייער פובליקאציע זעהר האַרציג, ווייל א נ י ה ג ב ר! וועלכער איז בעהאָווענט מיט דער דאָר זינער היסטאָריע פאַר די לעצטע 40 יאָהר צייט, פון די ערשטע עמיגראַנטען יאָהרען ווען דער יוראָפּישער שוחט איז געקומען מיט זיין קבלה, מיט זיינע חלפים, געהיט עס זאָל חלילה קיין פנימה ניט זיין אויף זיך און אויפ'ן חלף, אויף זיין מלאכת הקודש, איז דאָן אַריינגעפאַלען אין די אידישע שלאַכט הייזער וואו ער איז שרעקליך געפירי ניגט געוואָרען פון אידישען באָס און אַרבייטער, געווען אַ שקלאַף מיט'ן גוף און מיט דער נשמה, געאַרבייט לאַנגע שטונדען, אויפגעשטאַנען צו דער עבודת פרך בחצות הלילה, פאַר מאַכען טרפה אַ בהמה האָט דער באָס זיך געכאַפט שלאָגען און געדראָהט מיט ענטזאָנען פון זיין ברויט. אין יענע צייטען האָב איך אַריינגעכופט נאָך בראַנד וויל מיט מיין ברודער שו"ב ר' אברהם יעקב קאפלאַוויץ אין איין הויז, האָב איך זיך דעריבער טעגליך געזעהן און גערערט מיט שוחטים גדולי תורה, יראים ושלמים, צווישען זיי ר' ישראל בלידשטיין, ר' יוסף מאַנדעלבאָם, דער ניט לאַנג פערשטאָרבנער ר' זכריה קאפלאַוויץ עה"ש

צירט אייער מאָנאַטליכע צייטונג, מאַכט בעקאַנט אַלע פּאַקטען און זייט מקיים דאָס וואָס די ערשטע משנא לערענט הַכֵּל שׁוֹחֵט ין אַט די אַלע וואָס שעכטען און אַלע זעהן און פאַרשטעהען דעם מצב איז זייער שחיטה אַ כשר'ע, אַ גערעכטפערטיגטע.

Dr. Israel Herbert Levinthal

RABBI OF THE
BROOKLYN JEWISH CENTER

November 20, 1931.

Rabbi S. L. Hurwitz, Editor,
New York, N. Y.
229 East Broadway,

Dear Rabbi Hurwitz:

I want to take this opportunity to extend my sincerest congratulations to the "shochtim" of this city who will begin the publication of a journal in which will be brought home to our people some of the problems that face the members of this profession. I want especially to congratulate them in having selected you as the editor of this paper. Through your many valuable contributions in the field of Hebrew literature you have proven yourself master of the pen as well as of the voice, and I know that through your pen the cause which these men represent will be presented to American Jewry in the most efficient manner.

I want to wish you great success in this new undertaking, which I feel can be a source of much good to our community.

With all good wishes, I am

Sincerely yours,

I. H. LEVINTHAL.

צו די שוחטים פון אמעריקא און קאנאדע!

די צייטונג איז א ייער צייטונג, אייער פליכט איז צו שאַפּען סובסקרייבער פאַר אייער צייטונג, זאָל יעדער שוחט שאַפּען לפחות איין סובסקרייבער. שרייבט אונז פון אייער מצב און פון דעם מצב השחיטה אין אייער קהלה און מיר וועלען דאָס פאַרעפּענטליכען.

שרייבט אויף דעם פּאָלגענדען אַדרעס:

SCHOCHTIM SHTIMME
229 East Broadway New York City

132814B

ליכטע ברוטאָליטעט. אַרויסוואַרפען אַ שוחט עופות מיט זיין פּעקעל חלפּים מיט'ן סליט און תפילין און פּעקעל און זייער פּערזענליכע, מרגיש זיין אַ חלה אַ סעקונדע לענגער, לייגען תפילין אָדער ניט וועלען שעכטען פּרייטאָן נאָך ליכט בענטשען פאַר אַזא זאך האָט דער שוחט געטראָגען די סעפּ. די ווייזשעס זיינען געווען פון 8 ביז די מאַקסימום 20 דאָלאַר אַ וואָך. דער מאַרקעט פּלאַץ שמוציג, און ווינטער קאַלט און חושך. דער שוחט האָט געשקלאַפט נאַנצע נעכט, טויזענדער טשיסענס שעכטען טען אָהן אַפרוה, האָט אַ וואָרט ניט געמאַרט ריידען, ניט נאָר געגען באָס נאָר אויך ניט געגען פאַרמאַן אָדער אַר בייטער. זייער שקלאַפּעריי איז געווען ערגער ווי ביי פּרעה א ין כ צ ר י ס, און ווער געריינקט ניט די פּאַסירונג מיט אייניגע יאָהר צוריק, ווען דיזע שקלאַפּ פּען האָבען שוין ניט געקענט מעהר אויסהאַלטען, האָבען אָנגעפאַנגען צו שרייען מיט דער זעלבער טענה וואָס די אידען אין גלות מצרים, "נתן אין נתן לעבדך ולבנים אומרים לנו עשה והנה עבדך מכים וחטאת עמך," קיין ווייזשעס צו דערהאַלטען דעם לעבען פון אונזערע פּרויען און קינדער ניט איהר ניט, שקלאַפּען הייסט איהר אונז אָהן אַפרוה און מיר די שקלאַפּען כאַפּען אַרײַן קלעפּ פון אייך באַסעס און אַרבייטער און מיר פאַרזינדיגען דערצו אונזער נשמה מיט ניט קענען אָפהיטען כשרות. און אַנטי שטאַט צו קריגען די הילפע אויב ניט פון די ניו יאָרקער אַרטאָדאָקסישע אידען וועלכע זיינען ליידער קיינמאָהל ניט אַרנאַניזירט, און דער האַלסייל לאַקאָוט איז געקומען פון די באַסעס, האָט דאָן ליידער פּאַסירט ווי אַלעמען איז בעוואוסט די סקאַנדעליעזע האַנדרלונג מצד אַ געוויסער פּערזאָן איבער וועלכער גוים אַרבייטער האָבען גע'כבל'ט עופות אין אַלע מאַרקעט הייזער. דיזער טרויעריגע עפּאָסט איז גוט באַוואוסט, אַ שענדליכער קאַפיטעל אין דער שחיטה היסטאָריע

דאָן האָט אייער טרויעריגע לאַגע אייך געצוואונגען זיך זעלבסט צו באַפּרייען. די גוים האָט אייך געצוואונגען צו אַרנאַניזירען זיך אין אַ יוניאָן. איהר האָט אַרפּאַנעט וואַרפען אייערע שקלאַפּישע קייטען און דערהויבען אייער מאַטעריעלע לאַגע און דעם נייטסיגען מצב הכשרות, גע צוואונגען די מאַרקעט באַסעס צו לאָזען אייך אָפהיטען אייער קב"ל שיעכטען על פי דין, אַרויסגעבען פון אייער הענר כשר'ע געשלאַכטעטע עופות און אַ פּה יסען שבת.

ליידער איז די קנאה מצד איינענע ברידער שוחטים, וועמען עס פעהלט אויס אַ שטעלע און פון אַנדערע קוועל לען צוליעב קנאה האָט מען פאַרשפּרייט אַלערליי קלאַנגען אונטערצוגראַבען אייער מצב, מיט וואָס דער ברייטער אידישער עולם איז ערשטענס ניט באַקאַנט מיט די אַלע פּאַקטען און צווייטענס זיינען ליידער אידען גלייכנילטיג, און דעריבער איז אייער צייטונג זעהר נויטיג קלאָר צו מאַכען וואָס אייער אגודה האָט אויפגעטאָהן, טויזענד פאַר כיג פאַרבעסערט כשרות און פאַרבעסערט אייער אייגענע לאַגע וועלכע איז איינציג פאַרבונדען מיט כשרות. פּובלי

אין אונזער אייגען זיינקער

נערקאטענע כלה הענע לאה די נערקאטענע געדילדעטע טאכטער פון דעם חשוב'ען איסט ניריארקער בעל הבית און בן תורה בנימין ביאלי, די חתונה האָט שטאטגעפינדען דעם 12טען דעצעמבער מוצאי שבת קדש ח' חנוכה אין מאייבאכס עמפיער מענאר האָל, 70 טהאמפארד עוו. ברוקלין. דער מסדר קרושין איז געווען הרב ווארשאווסקי, א מחותן פון דער כלה'ס צד. פארטרעטער פון די אגודת השוחטים דנויארק רבתי, פון די שוחטים בענעוואלענט אסאסיאיישאָן, פון שוהלען און חברות, פון די איסט נויארקער הרסה, פון בושויק דושניאד הרסה און פיעלע פראמינענטע פערזאנען פון נויארק און איסט נויארק האָבען באשיינט די שמחה, דער טאָסט מייסטער איז געווען קלמן שאפיראָ, און רעדעכ זיינען געהאלטען געוואָרען פון הרב ווארשאווסקי, רעוו. יעקב בלום פרעזידענט פון די אגודת השוחטים און פון רבי מרדכי שאפירא, וועלכע האָבען שטארק געלויבט די חתן כלה און די חשוב'ע מחותנים, איבערהויפט אונזער ברודער הרב משה מאיר הכהן ראבינאָוויץ, וועלכער צייכענט זיך אויס אלס גרויסער תלמיד חכם, מוסמך להוראה, און איז א בעל מדות טובות און א ירא שמים באמת.

* * *

א גרויסארטיגע פערלאָבונג איז געפייערט געוואָרען שבת אָווענדי, חמשה עשר בשבט, אין שווארץ'ס רעס-טאָראַנט, ביי עוועניו "עי", נויארק, ביי די נערקאטענע טאָכטער פון רעוו. און מרס. יוסף ישיעיה קירשענבויים פון 3015 איסט 6טע סטריט, ברייטאָן ביטש, נויארק. זייער נערקאטענע טאָכטער מיס פנינה קירשענבויים איז פערלאָבט געוואָרען צו מר. שמואל חיים ניימאן א זוהן פון דעם בעוואוסטען איסט סיידער ביזנעסמאן און חסיד ר' ברוך ניימאן פון 164 עללען סט. נויארק. הרב הגאון ר' אלטער שאול פערער און הרב הג' ר' משה שאפירא דער רב פון אטלאַנטיק סיטי האָבען דורכגעפיהרט די צערעמאָניע פון די תנאים אויף אן עכט אידישען שטייגער ביי רייך געדעקטע טישען פון כל טוב. דער טאָסטמייסטער פון אָווענד איז געווען דער פרעזידענט פון דער אגודת עזרת הנליל פון צפת, ארץ ישראל, און א שוחט אין נויארק פאר די לעצטע 27 יאָהר און דער כלה'ס אָן אָנקעל רעוו. פנחס מרגלית. געלונגענע דערעס זיינען געהאלטען געוואָרען ביי הרב הנאון פערער, ביים פרעזידענט פון די אגודת השוחטים רעוו. יעקב בלום און פון הרב הנאין ר' משה שאפירא, דער כלה'ס אָן אָנקעל. דער כלה'ס א ברודער דער באוואוסטער קאָנצערטסיסט און

(פארמעזונג אויפ'ן קאווער זייט 8)

שבת פ' נח, האָבען רעוו. און מיסעס יעקב בלום פון 141 טאפיקאָסט סט. ברוקלין, געפייערט די בר מצוה שמחה פון זייער נערקאטענע זון שלום בלום אין דער גרויסער תלמוד תורה תפארת הגר"א 425 האווארד עוועניו, וואו רעוו. בלום איז א חשוב'ער דירעקטאָר און טישערמאן פון דעם ועד החנוך. פארטרעטער פון די "אגודת שוחטי עופות" און פון די "אגודת המוהלים" זיינען געקומען אין שוהל צו דער בר מצוה שמחה. דער יונגער חזן שלמה'לעבאשאָוויץ זויץ האָט געדאווענט לכבוד די שמחה און האָט באַ צייסטערט דעם עלם. דער בר מצוה בחור איז אויפ' גערופען געוואָרען צו מפטיר ביי חזן באשאָוויץ אין ביי א גרופע תלמידים פון תלמוד תורה. דער בר מצוה האָט געלייענט אין דער תורה און די הפטרה כזקן ורגיל און האָט איבערראשט דעם עלם מיט א לומדישע העב' רעאישע דרשה. דער רב פון שוהל הרב שמריהו זיב הורוויץ האָט גערעדט צום בר מצוה אין העברעאיש, און האָט געגעבען דעם בר מצוה א מתנה א סעט תנ"ך און שולחן ערוך אין נאָמען פון תלמוד תורה און זילבערנעם כעכער אין נאָמען פון דעם עלטערען פארבאנד פון תלמוד תורה, נאָכ'ן דאווענען האָט דער נאָנצער עלם קידוש געמאָכט. אָבער די רעכטע שמחה איז געווען ביי רעוו. בלום אין זיין אייגענער הויז. ביי אן אמת'ען גוטען טשאַלענט מיט משקה כיד המלך, האָט דער ברודער שוחט רעוו. יוסף נאראן און מר. א. זעלדין געזונגען האַרציגע און פייערדיגע ליובאוויטשער נגונים, מען האָט געגעבען אן אָפּשאצונג וועגען רעוו. יעקב בלום, וועלכער איז א באוואוסטער כלל טועה, גלענצענדער מטיף, באַריהמטער מוהל, איז די נשמה פון די שוחטים יונגאן, און גלאַט א ליבער איד. שבת נאָכט האָט זיך די שמחה געשלאָסען מיט א גרויסארטיגער מלוח מלכה סעודה, ווען די חברים שוחטים און בעאָמטע פון דער אגודה, וועלכע האָבען ניט געקענט קומען שבת אין בראַנאווייל, זיינען געקומען שבת נאָכט און האָבען זיך משמח געווען מיט האַרציגע חסידישע נגונים.

צווישען די אנוועזענדע זיינען געווען דער זיידע אין די באַבע מר. און מרס. אברהם בלום, רעוו. און מרס. ראָענמאָן, רעוו. און מרס. באשאָוויץ, רעוו. און מרס. נאָווינאָרדסקי, הרב און מרס. מ. מ. ראבינאָוויץ, רעוו. און מרס. מעלצער, רעוו. און מרס. בעלקין, רעוו. און מרס. צארדאן, און רעוו. יוסף נאראן.

* * *

אונזער ברודער הרב און מרס. משה מאיר הכהן ראָבינאָוויץ שו"ב האָבען חתונה געמאָכט זייער געדילדעטע זוהן ישראָל, א גרויסער משכיל, א שטענדיגער מיטארבייטער אין די "נויאַרק אמעריקאן", צו זיין

ה ש ו מ ר

ירחון מוקדש לחזק התורה והיהדות לכירוז ולבון שאלות החיים על פי רוח התורה והאומה

יוצא לאור ע"י אגודת שוחטי עופות רניו יארק רבתי במדינת אמעריקא. הרב שמריהו ליב הורוויץ, העורך.

מרכז רוחני

לרבנים, דרשנים, שובי"ם, מחנכים, ולכל העוסקים במלאכת הקודש

ישראל, וחשכו עיניהם מלראות את המאור שבתורת ישראל, והעמידו את חנוך הדור הצעיר רק על יסוד הלשון, ההיסטוריה והארץ, ואת ה' אלהי ישראל שכחו, ואינם יודעים ואינם מרגישים סמני מוח אלה כי בלי קדושת הדת אין טעם ללשון, לארץ ולהיסטוריה, מפני כי יש בהם חולין ולא קודש. הלשון היא קדושה — מפני שבה ועל ידה מוכשרים להבין את תורתנו הקדושה, מאור פני התורה נתקדשה הלשון ונעשית לשון קודש. ארץ ישראל היא ארצנו הקדושה, וההיסטוריה העברית-עלובה זו נטמאה ונפגעה על ידי מגע של זרים, שהכניסו בה מה שהכניסו, אבל לא את נשמת האומה ורוח ה', ויש צורך בחנוך ובמחנכים שיש בהם קדושה עליונה.

"השומר" שהתחיל להופיע עתה, שואף להיות מרכז רוחני לרבנים, דרשנים שובי"ם, מורים בעלי דת וכל העוסקים במלאכת הקודש בכל מקום שהם. כלי מבטא לאנשי רוח ודת, לתלמידי חכמים, להוגני תורה, ולחושבי מחשבות ביהדות, אלה שלב להם ונפש להם ושואפים לרוחניות, למשא נפש נאצל, לרושי אלקים, לבעלי רגש, אלה שיש להם נענועים לקדושת החיים, כל אלה וכיוצא בהם יש להם עכשיו בימה ספרותית להביע על ידה את מחשבותיהם, רגשותיהם, ופרי רוחם, ולהפיץ את דעותיהם ברבים.

"השומר" שואף גם כן לאחד את הרבנים, שהם הם נושאי דגל התורה והדת, יחד עם השובי"ם וכל העוסקים במלאכת הקודש לרבות את המוהלים, לאגודה אחת גדולה נהדרה ונאדרה במטרה כפולה — להטבת מצב התורה והדת ולהטבת מצב הרבנים והשובי"ם. המצב הוא כל כך מעציב, עד שאין מוצא ממנו רק על ידי התאחדותם של הרבנים והשובי"ם.

שערי "השומר" פתוחים לרוחה לפני כל אנשי הרוח שבמחנה ישראל, שמרו נא את "השומר", לחזק הוא צריך, לתמיכה רוחנית ולהפצה ברבים "השומר" הוא שומר ישראל, יש לו צורך בכם, ויש לכם צורך בו, בשעה נוראה נולד, בשעת שעם ישראל טובע בים של צרות ויסורי גוף ונפש נוראים ומבוהלים עד מאוד, בתקופה נוראה זו בא "השומר" לעולם, והלואי שתהא הופעתו לברכה בקרב ישראל.

שמריהו ליב הורוויץ.

כשאתה אוהו ובורק בשעה זו, כרגע זה, את גליון "השומר" החדש, הגליון הראשון, שיצא זה עתה לאור עולם, ואתה מעיין בו, והוא מעורר בך מחשבות ורגשות, צריך אתה, קורא נכבד, לעשות חשבון נפשך, להבין ולרגיש, כי פרק גדול וחדש נפתח עתה על ידי ירחון חדרי זה, בדברי ימי היהודים החדרים הנאמנים לה' ולתורתו הקדושה. ירחון זה איננו חלוני, המוקדש רק לעניני ספרות ועניני חיים שאין בהם אהבת תורה ויראת שמים, הקוי זר לרוח האומה, כדרך שהגויים עושים, מה להם יש ירחון ספרותי או לנו יש כבושם הזה, לא ולא! אלא ירחון זה בא לשמור את רוח האומה בטרתה ובקדושתה, "השומר" הזה בא לשמור את חומת ישראל סבא, שלא יפרוצו בה ערלי לב, ושלא יערערו את יסודות הדת והאמונה, בנים משחיתים שעזבו את ה' ואנצו את קדוש ישראל, כופרים ופורקים, מתבוללים חרשים וחדושים מכל המינים ומכל הסוגים שונים ומשונים שפרצו לרבבות במחנה ישראל לאכול ולהשחית כל חלקה טובה בישראל סבא, לשום מתג ורסן בפיהם ובפי עטם כי שקר עשו עט סופרים, להכחיש באלקי ישראל ובתורתו שהיא תורת חיים, ויחד עם זה לשמור את כרם ישראל משועלים מחבלים כרם ה' צבאות, הני בריוני שנכנסו לעולם החנוך, קדשי קדשים של האומה הישראלית. יסוד היהדות, ועושים בו שמות, עוקרים איגנות, משחיתים ענפים, אוכלים ומהרסים שרשים, שרשי הדת והיהדות, ומכניסים שרץ במוחם של התלמידים הקטנים, אלה מזה הרסו הנשרים, אין להם עבר מזהיר, לא תורה, ולא קדושת החיים, ולא קדושת הלשון העברית. לא תרבות עתיקה שהדרת הקדושה והשיבה חופפת עליה, אלא מלמדים תינוקות של בית רבן את תורתו של שלום אש, ולא את תורת משה רבנו, ובאו מחנכים חדשים שבחדשים מהצפרדע שבמצרים שהולידה הרבה צפרדעים כאלה במחנה ישראל שמלמדים כבתי ספר שלהם את תורתו של לענין, ואת שפת הגלות, שפת ההמון, הקדישו והעריצו ועשו לשון בלולה זו לשון האומה, וכל הכופר בה כאילו כופר בכל קדשי האומה, ובאו עבריים ויודעים הירודים לפספט עברית "ואיברית" ואינם יודעים את תורת הלשון והקדושה כראוי, ואינם מעיינים בתורת

הלכות שחיטה ובריקה

על פי רמז. דרוש. סנד ומסר היחדות

וכאשר שנו חכמים במשנה. עשה לך רב וקנה לך חברה. כי לפעמים הולך האדם בעולמו בטעות כל שבעים שנה שלו. וכאשר בא כן ילך. ומאומה אין בידו. ונמצא להבל ולריק בלה ימיו ושנותיו. ולא די שלא נרם במעשיו לשתות את היצה"ר המוטל עליו לעשות בעוה"ל. עוד זאת שנתן החרב ביד שונאו לשחוט אותו בסכין פגום כאשר נבאר סוד הדברים אי"ה בהמאמרים הבאים. ולזה בא הרמז שאינו רשאי לסמוך על עצמו ובינתו. כי אם עד ששחט שלוש פעמים לפני חכם. והחכם עיניו בראשו וכפיו מדעתו לדעת כל אנשי מעשהו אם הולך בדרך מלכו של עולם וראוי לעשות כמעשהו ולא יתעלה. להיות מנוצח ח"ו מצד שכנגד. ולזה צריך שלוש פעמים הוי חזקה. היינו; ג' בחינות מחשבות אדם. אהבה. יראה. התפארות בחינת חנ"ת. לקנות בעצמו אהבתו ויראתו ותפירתו. ואם יהיה תמים בשלשה אלה. מסתמא כל מעשהו באמונה. מתוקנים ולא מקוללים. וגם הרמז בג' פעמים על שלשה דברים שהעולם עומד עליהם. תורה. עבודה וגמ"ת. כ"ו צריך להראות לפני חכם הכולל אם עבודתו בהם בשלימות. ואין מלאכתו מלאכת ה' בידו רמיה ח"ו ולכן נוהגין שאין שוחט אא"כ נטל קבלה לפני חכם. ואם לאו ידע נאמנה שכל מעשיו מקוללים. ולא דרך ולא פסע עדיין אפילו בפסיעה אחת בעבודת ב"ה באמת. ואין חכם נותן לו קבלה עד שיודע בו שהוא יודע הלכות שחיטה ובקי ביד. ע"ד אין מוכרים ס"ת אלא לחכם ומבין מדעתו ויראת ה' לנגד פניו תמיד. ואם לאו אסור לגלות לו ס"ת. כי למה לו מחיר ביד כסיל לקנות חכמה ולב אין להכניס התורה והמדע שמקבל מרבו לבחינת עובדא. וזהו שנרמז עד שיודע הלכות שחיטה ובקי ביד כלומר שמכניס הדעת לידים בבחינת עובדות ממש. מעשים טובים.

ונוהגין להחמיר עוד. דהמקבל נוטל בכתב מן החכם לראיה שנתן לו קבלה. והכוונה; להורות כי כן דרכי הצדיקים האמתיים. כל דבריהם היוצאים מן הלב נכנסים בלב השומעים. ובכל מקום שנותנים עיניהם ומסתכלים בתורה. נראה ונדמה להם זה הדבר אשר נשמע מהצדיק שהורה להם דרכי העבודה. וזה אות ומופת על המזהירים כוונה הרקיע. ותורתם אמת בפהם. ואל יפרוש את עצמו אפילו שעה אחת מכית מדרשם. וזהו בחינת הכתב שנוטל לראיה. היינו; כתב התורה כנ"ל.

(המשך יבא).

א
הכל שוחטין לכתחילה. אפילו נשים ועבדים. כולם הם בכלל גדר שחיטה. לזכות את זבח היצר הרע שבקרב האדם פנימה. כי זהו עבודת האדם בעולמו. וכבאר היטב פירש ועבדים ר"ל משוחררים. היינו; שהוא משוחרר מתחת יד יצר הרע. מתאוות נסות ונמכזות. ואותם האנשים שהם בבחינת נוקבא. יש אומרים שאין להניח נשים לשחוט. שכבר נהגו שלא לשחוט. וממילא סר צלם מהם. ואיך יתכן להם לשחוט? כי עיקר השחיטה הוא בתמונת שם הוי"ה הכתוב על הפנים כמבואר לידועי סוד. ולחיות כי כן. על כן מצוה על כל אחד ואחד מישראל בראותו שהוא הולך בחושך ואין נוגה לו והוא משוקע בתאוות ואין ידו משנת ליתן עצות לנפשו באיזה אופן ילחום מלחמתו נגד יצרו. ילך לחכם. ע"ד מאן דכאיב ליה ליוזל לאסיא. לרפא את נגעו. אמנם כן דרכו של היצה"ר חרל להשכיב להיטיב. ואפילו כשרוצה לילך ולכתת רגליו לאחד מן החכמים. מוצא כמה חסרונות בהחכם. לאמור כמוני כמוך. ועדיין הוא עצמו אינו מוחזק לשחוט היצה"ר שלו ומראה לו ק"ן פנים לטומאה בת"ח זה בכמה וכמה ספיקות. וכיון שלא תיקן את שלו. איך יתקן אצל אחרים. ולזה רמז בשו"ע וכל אדם אפילו אין מכירים אותו שמוחזק לשחוט שלא יתעלה. וגם אין יודעין בו שהוא מומחה ויודע הלכות שחיטה מותר ליתן לו לכתחילה לשחוט. שרוב הרגילין לשחוט מומחים הם ומוחזקים. והכלל הכל הוא מפתוי היצה"ר שרוצה להחתו מלפני יתברך. ומסיק בשו"ע כ"ו בדיעבד. אבל לכתחילה אין לסמוך על החזקה במקום שיכולין לבררו. היינו לדעת אם הוא מצד פתוי היצה"ר. או אפשר כי האמת אתו. וכ"ו מירי באחרים שאינן בקיאים ויודעין במעשיו. אבל השוחט בעצמו לא ישחוט אפילו שיודע הלכות שחיטה ומומחה. עד ששלוש פעמים בפני חכם ומומחה בהלכות שחיטה שיודע שהוא רגיל וזריו שלא יתעלה. מכאן אזהרה גדולה לכל אחד מישראל הרוצה לגשת אל עבודת הבורא ב"ה. כמה צריך וריוות וחריצות. לדעת מה מעשהו בעוה"ל. ובאיזה אופן יקום קדם מלכא להשיב לשולחו דבר שנשלח בעוה"ל רק לשחוט את היצה"ר. ואין להשען על בינתו.

אות ברית

תולדות המילה בישראל מימי אברהם אבינו עד היום הזה (מטעים ופרקים מתוך ספרו הגדול). מאת שמואל כהן, רופא חולים ומוהל

א.

המילה על פי כתבי הקודש

המקור הראשון ע"ד המילה הוא ספר תורת משה (בראשית י"ז), כל המקורים האחרים, בספרי הנביאים, בתלמוד או בשאר הספרים, הם אך מלואים להמקור הראשון הזה. אברהם היה בן תשעים ותשע שנה וישמעאל בנו היה בן שלש עשרה שנה בהמלו ואת יצחק בנו מל בן שמונת ימים כשאר צוה אותו אלהים. אופן המילה ומכשיריה לא נזכרו במקום הזה, כן לא נזכר אם מל אברהם את בניו אשר נולדו לו אחרי מות שרה אשתי מפלגשו קטורה, יען כי כורים נחשבו לו, ככתיב; "ולבני הפלגשים אשר לאברהם נתן אברהם מתנות וישלחם מעל יצחק" (בראשית כ"ה) או אולי מל גם אותם ולא נזכר זה מטעם פשוט, כי כבר נחשבה המילה לחק, כמו שלא נזכרה המילה אצל יעקב ובני יעקב, אף כי היו נמולים.

בספר בראשית (ל"ב) הננו מוצאים ספור ע"ד דינה בת לאה, ושכם בן חמור; כאשר בקש חמור את יעקב ואת בניו לתת את דינה בתו לשכם בנו לאשה, השיבו בני יעקב; "לא נוכל לתת את אחותינו לאיש, אשר לו ערלה, כי חרפה היא לנו, אך בזאת נאות לכם, אם תהיו כמנו להמול לכם כל זכר".

בספר שמות הננו מוצאים עוד הפעם ספור ע"ד המילה; "ותקח צפורה צר ותכרת את ערלת בנה, ותאמר חתן דמים למולת" (את המבטא "חתן דמים" הננו מוצאים אצל רבים מעמי המזרח ובפרט אצל המכמדים, ההוגנים את ברית המילה במשתה ושמחה והנמול נקרא אצלם "חתן דמים", גם בהמשנה (נדה פ' ה') הננו מוצאים את המבטא "חתן" להנמול; תינוס בן יום א' מטמא בזיבה וכו' וההורגו חייב והרי הוא לאביו ולאמו ולכל קרוביו כ"חתן" שלם. התו"ט כותב במקום הזה; דלקטן הנמול קרינן חתן, וקמל"ן דאע"ג דעדיין לא נכנס לברית מתאבלין עליו ומשום דנהיגין לימול לקטן שמת ולא נימול, קרי להנימול לשמונה חתן שלם "כי חתן דמים אתה לי, צא וראה מי קרוי חתן הוי אומר זה התינוק" (נדרים ל"ב א'), והר"ן ז"ל שם מפרש שנעשה חתן על ידי ברית, בכתוב הזה מוכרת לנו התורה אהר ממכשירי המילה "צר", כי העמים הקדמונים לא השתמשו עוד בעת ההיא בכרול, כי אם באבן, כן השתמשו המצרים, למרות פורגת השכלתם הגבוהה בעת ההיא, באבן לנתוח ההנוטים, ולא יפלא איפוא, כי השתמשה גם צפרה בצר ולא בכרול לנתוח המילה, וכזאת הננו קוראים גם ביהושע ה', ועש לו יהושע חרבות צוריים.

כאות לאומי, הננו מוצאים את המילה בספר שמות (י"ב מ"ח) אצל קרבן הפסח, כי בחג הלאומי הראשון והכי

נכבד יוכלו לקחת חלק אך הנמולים. (בויקרא מ"ב) הננו מוצאים עוד הפעם זכר למילה, אולם בספר דברים, אשר בו נשנו כל החוקים ואשר בו ידובר ברחבה על דבר קרבן הפסח ולא נמצא אף דבר ע"ד המילה, ובאמת נפלא הוא הדבר עד מאד, ויש לפלפל בזה הרבה.

בספר יהושע (ה') כתיב; "בעת ההיא אמר ה' אל יהושע, עשה לך חרבות צרים ושוב מל את בני ישראל שני ימים וכו' ויאמר ה' אל יהושע היום גלותי את חרפת מצרים מעליכם, גם פה הננו רואים, כי הביטו על המילה כעל אות לאומי; טרם שנכנסו לארץ צוה ה'.

במקומות רבים בכתבי הקודש הננו רואים, כי העברים הביטו על הערלים בעיני כוז והרפה, וכעל אויבי ה' ועמו, וברברים ע"ד הפלשתים, האויבים היותר נוראים להם, מכנים אותם בשם "ערלים", ולא לבד העם בכלל, אלא גם מלכיהם ונביאיהם בזום וינאצום, (שופטים י"ד)

ויאמר לו (לשמשון) האין בכנות אחיך ובכל עמי אשה, כי אתה הולך לקחת אשה מפלשתים ה ע ר ל י ם ? ! וכן קרא שמשון אל ה' "ועתה אמות בעמא ונפלתי בידי ה ע ר ל י ם", (שמואל א' י"ד), ויאמר יהונתן אל הנער נושא כליו לכה ונעברה אל מצב ה ע ר ל י ם האלה, ובשמואל א' י"ז, כי מי הפלשתי ה ע ר ל הזה כי חרף מערכות אלהים חיים? גם את הארי ואת הדוב הכה עבדך והיה הפלשתי ה ע ר ל הזה כאחד מהם, כי חרף מערכות אלהים חיים, ובשמואל א' א' נ"ח, ויאמר שאול

כה תאמרו לדוד אין חפץ למלך במהר, כי ב ס א ה ע ר ל ו ת פ ל ש ת י ם להנעם מאויבי המלך, "ויבא דוד את ערלותיהם", ובשמואל ב' א' אל תגידו בנת, אל תבשרו בחוצות אשקלון, פן תשמחנה בנות פלשתים תעלזנה בנות ה ע ר ל י ם, ובישעיהו נ"ד א', עורו עורי לבשי עורך, ציון, לבשי בגדי תפארתך ירושלים עיר הקודש, כי לא יוסיף יבא בך עוד ע ר ל ו ס ט א.

הנביא ירמיהו, (ט' כ"ד) מנבא; הנה ימים באים נאום ה' ופקדתי על כל מול בערלה, על מצרים ועל יהודה ועל אדום ועל בני עמון ועל מואב ועל כל קצוצי פאת היושבים במדבר, כי כל הנויים ערלים, וכל בית ישראל ערלים לב, הנביא מחלק את העמים לנמולים ולערלים, ואומר כי גם הנמולים הם ערלי לב, וע"כ השיגתם חמת ה', הנביא יחזקאל מנבא על פרעה מלך מצרים לאמר והורדת אל ארץ תחתית, בתוך ערלים תשכב, את חללי חרב, יחזקאל ל"א י"ח, מזה הננו רואים, כי מלכי מצרים היו נמולים, לולא זאת מדוע מאים הנביא על פרעה כי ישכב בתוך ערלים? והנה עזרא הכדיל כתוך העדה את כל הערלים, כי המילה היא אות ברית קודש בין ה' ועמו הקדוש.

(המשך יבא)

מעשה בשוחט שנתגלה

נזדקר האיש מלוא קומתו ונפל ארצה, ואחרי רגעים מספר הוא עומד שוב על ראש הנג ושוחט את עצמו עוד הפעם, וכן הדבר חוזר חלילה. "רואה אתה מה שלפניך" ? שאל את האברך, ואחר הוסיף לדבר אליו: "להוי ידוע לך, שהאיש הזה היה שו"ב בחייו, ומאחר שנפטר זהו ענשו, מפני שקבל עליו עבודת הקודש שלא היה ראוי לה". האברך הקשיב לדבריו ושיניו דא לרא נקשן. הכין את כונתם וילך לו.

ככה חי השוחט בדוראוויץ את חייו, חיי נסתה, ויהי לפלא בעיני כל יודעיו ומכיריו.

ימים מספר אחרי התארתו של רבי אהרן הגדול מקרלין בבית השוחט שלח השוחט את זוגתו העירה, להודיע לחברה קדישה כי בעלה נוטה למות, וכי ישלחו אליו תיבה את השמשים מתבורתם לעמוד על מטתו בשעת יציאת הנשמה, וגם יעשו לו את כל צרכיו להביאו העירה לקבורה. הלכה האשה לעשות את דבריו בעלה, ויבאו השמשים הכפרה ויסורו אל בית השוחט, ולא מצאו אותו בבית, וישאלו את אשתו, היכן בעלך? הלא אמרת שגוסס הוא, שכיב מרע לפני יציאת נשמה? השיבה להם האשה, בעלי הלך, ומן הסתם ישוב תיבה, ואותי שלח להודיע לחברה קדישה כי קצו בא, התחילו השמשים לחרף אותה וישפכו עליה כוז וקלון, באמדם; את משוגעת ובעלך משוגע! אמרת שבעלך שלחך להביא את השמשים, כי הוא נוטה למות, ולבסוף נראה הדבר שהוא בריא ושלם, ולמה הטרת אתנו חנם? ויהי בדברים ככה, והנה בא בעלה והוא מחזיק בשתי ידיו מעט תבן ופניו כלפידו אש, ויבהלו השמשים מפניו מאד, ויאמר אליהם: רבותי! שמעו נא מה שפי מדבר אליכם; הנה קרבו ימי למות, כל ימי חייתי חיי נסתה והסתרת את מנהגי בעיני חברי, כעת, כאשר הניע קצי, רצוני שתודיעו תיבה ומיד, אחר יציאת נשמת, בעיר שנפטרתי, ויבאו אנשים ובידיהם ניר ודיו ויעתיקו כתבי המונחים בתיבה הזאת, וידפיסום אחרי כן, והעתקה זו תעשה ב פ נ י, על כן יעברו האנשים ההם את העבודה הזאת כל זמן שאזיה מוטל על הארץ ט ר מ י ל ב י ש ז נ י ה ת כ ר י כ י מ.

אחרי הדברים האלה לא דבר עוד מאומה, רק הניח את מעט התבן אשר בידיו על הקרקע וישטחהו היטב, אחר כך השכיב את כל גופו עליו אפרסקו, פשט את ידיו ואת רגליו, פניו בערו כלפידו אש, ורהושי מרחשן שפתותיו, וכך נסתלק אותו צדיק מן העולם, ונשמתו יצאה בקדושה וטהרה, מיד הודיעו שמשי החברא קדישה את דבר סותו ליושבי העיר, גם את צוואתו האחרונה שצוה לפני יציאת נשמתו הודיעו לראשי החברה, ותיבה נסעו כל אנשי העיר, אנשים ונשים וטף אל הכפר וכיניהם

שוחט היה בכפר דוראוויץ, הסמוך לעיר פרעמיסלא, אשר בנאליציה המדינה, ור' יצחק אייזיק שמו, אשר איש לא ידע את דרכי חייו; ורבים החזיקו אותו לבור ולמטורף קצת, רחמנא לצלן. נסתה היה האיש כל ימי חייו, וכל דרכיו דרכי אדם גם; אך לפרקים גלה גם לאחרים מה שראו עיני רוחו. כל אדם לא יכול לעמוד על טיבו, גם הרב הצדיק רבי אהרן הגדול מקרלין, שהכיר בטיב כל איש ואיש בראיה בעלמא, לא יכול לעמוד על טיבו של אותו שו"ב ומנהגי חייו. פעם עבר ר' אהרן דרך אותו הכפר, וערב שבת היה, ופנאי לא היה אז להגיע לאיוו עיר, והתאכסן בבית הקטן של אותו שו"ב, ובעל הבית לא היה בבית באותה שעה, רק בעלת הבית לבדה, ויצו לשאול אותה; איה בעלה? והשיבה, שהוא איננו כעת בבית, אך ישוב לעת ערב עם הרלפת הנרות. הרב הקדוש הביט בבית אל כל אשר סביבו, וירא והנה בשר מונח על השולחן, והרגיש ששכינת השבת עליו, וישאל את בעלת הבית אם אפשר לו ולמשמשו לשוב את שבתם בביתם, והשיבה לו; אפשר. לפנות ערב, בשעת הרלפת הנרות, בא האיש מדרכו, מלוכש במלבוש שאינו נאה לו ויכנס הביתה, ובראותו את הרב הצדיק רבי אהרן אורח ביתו הוסיף עוד להסתיר את עצמו מפניו. קבל רבי אהרן את השבת בהתלהבות גדולה בשעת התפלה, כדרכו בקודש; והשוחט התפלל: כאחד האנשים הפשוטים, הרגיש הצדיק מקרלין קדושה יתרה בבית, בדק בכל פנה ופנה והסתכל בעין פקוחה בבעל הבית, אך לא ראה בו מאומה. אחרי התפלה קדש הצדיק הקרליני על היין בהתלהבות, והוא קדש במהירות ובחפזון, כדרך האנשים הפשוטים, כדי להסתיר את עצמו הסתר נמור, ויאכלו יחד, ורבי אהרן הרגיש בטעמתו את המאכלים קדושה רבה, וכשהביט עליו לא ראה בו מאומה, ויהי הדבר לפלא בעיניו, כן היה בכל יום השבת. במוצאי יום שבת קודש רצה רבי אהרן לשלם את מחיר הסעודות ולנסוע לדרכו, והשו"ב וזוגתו אינם; שניהם נמלטו מהבית תיבה אחרי ההבדלה, חכה להם רבי אהרן ושמשו עד תצות הלילה ולא שבו עוד, ויסעו לדרכם בלי ברכת הפרידה.

ועוד מספרים עליו, שפעם בא אליו אחד ויבקש ממנו שילמד אותו הלכות שחיטה ומלאכתה. "איני רוצה ללמדך אומנות זו" ענה ואמר שוחט הכפר. "ומדוע? — שאל האברך — הן רוצה אני לעבוד עבודת קודש זו בכל כחי ונפשי". לא ענה השוחט כלום, אך אחז את האברך השואל בידו ויוציאהו החוצה, ונענע בכף ידו לעיני האברך ויאמר אליו: "שא עיניך וראה!" האברך נשא את עיניו וירא, והנה על ראש הנג מלמעלה עומד איש אחד וסכין בידו, ובה הוא חותך את ורידי צוארו, והדם הולך ושוחט, הולך ושוחט... כשנתמצה כל דמו,

מכתבי ברכה ועדות

א.

ובזה אני בא בברכתי היוצאת מקרב לבי; יצליח
 ה' את דרכו בקודש, דרך התורה והמצוה, וסול "השוחטים
 שטימע", ישמע במחנה ישראל, ותכנה יהדות חרדית
 מסורתית כראוי. — חוק ואמץ!
 ידידו הנאמן, המצפה להרמת קרן התורה וישועת
 ה' בקרוב.
 ישראל הלוי רעזענבערג.

מאת הנשיא הנכבד של אגודת הרבנים באמעריקע
 וקנדה

בעה"י ו' עש"ק תרומה תרצ"ב, נויאָרק.

כבוד ידידי ורב חביבי הרב הג' המפורסם חריף
 ובקי, חכם וסופר, מוכתר בנימוסים, משכיל ביראת ה',
 אשכול המעלות וכו', כש"ת ר' שמריהו ליב הורוויץ
 שליט"א.

ב.

מאת הרב הגאון ר' רפאל מרדכי בארישאנסקי

ב"ה, יום א' לחדש כסלו, תרצ"ב.

לראשי אגודת שוחטי עופות בנויאָרק רבתי,
 ובראשם לנשיא האגודה הנכבד ר' יעקב בלום נ"י.
 שלום לו ולכל חברי האגודה!
 אחרה"ש ביאות!

שלום וברכה! את יקרתו קבלתי. האמת אני לכבוד
 ידידי כת"ר, "שאעפ"י שאני מונה ידידים רבים בין
 השוחטי-עופות של נויאָרק רבתי, אנשים נאמנים לה'
 ולתורתו ויראי ה' באמת, בכל זאת היתה קשה עלי כתיבת
 מכתב זה, כי נפוצה שמועה בין רבני נויאָרק, כי חסרים
 אותם היחסים הרצויים וראויים, יחסים קרובים, שהיו
 צריכים להיות בין רבנים ושוחטים. בטח האשם בזה
 אינו תלוי רק בשובל"ם, אלא שאי הסדר ואי המשטר
 ששורר בארץ זו בשדה היהדות גרם הרבה לזה, בין כך
 וכך חסרים אותם היחסים היסודיים לטובת היהדות
 החרדית. אך בשמעי מהרבה שוחטים שהם שואפים
 להביא סדרים בנידון זה, והעיקר בידעי היטב את כת"ר
 המתמכר לבנין היהדות המסורתית ולהחזקתה, וגם להרמת
 כבוד הרבנות בארצנו, ופעל הרבה בענין זה הן בדבור,
 הן בכתב, מקוה אנכי שעל ידי עריכת כת"ר את העתון
 החדש "שוחטים שטימע", ושכהשפעתו הכבירה והעמוקה,
 יקרב את הלכנות ויעזור להביא את אותה האחדות
 ואותו הארגון שנתקיים תמיד בין רבני ישראל ושוחטיו.

קבלתי החלטתכם להוציא לאור עתון אורתודוקסי בשם
 "שוחטים שטימע", וכי ידידי החשוב הרב ר'
 שמריהו ליב הורוויץ הטמחה לאותו רבר
 יערכנו, מה אומר לכם? מצד אחד אני שמח, כי לוח
 אני מצפה מיום שבאתי לכאן, אחרי שנחוצו עד מאד
 עתון אורתודוקסי נקי וטהור מ"בלאף" ו"פוליטיקה"
 מזויפת, כי בעת אין אתה חפשי כלל במדינה זו, ברצונך
 או שלא ברצונך אתה מוכרח לקוד לקול החליל שביד
 מנהלי הפוליטיקה, בשעה שרוצים יריבו לשמי שמים
 איוזו חברה שבאמת אינה שוה כלום, או איוזו איש שאין
 בו לא תורה ולא חכמה, ולהיפך, אם אין אתה מוצא הן
 בעיני הסופר, או גם אם ישפכו עליך קתון של רותחין.

דרך הכפר ההוא, כדי לרבר עם זונתו הקדושה ולהיות על
 כל פנים בתוך כתלי בית הצדיק אחרי מותו. ויסע לכפר
 דוראוויץ, ויבא לבית הצדיק, וידבר עליו עם זונתו
 ויחפץ לדעת את דרכי חייו הנסתרים, אך היא לא גלתה
 לו מאומה, באמרה, שבעלה הקדוש לא נתן לה רשות
 לגלות את דרכי קדושתו, אך דבר אחד אגלה לכבודו, אמרה
 אליו, והוליכה אותו אל החלון, ושם עמדו שתי מנורות
 קטנות ובתוכן שתי חתיכות נר, והראתה בידה עליה
 ותאמר: בעת שנשאתי לאיש הקדוש היו לי שתי המנורות
 הקטנות האלו ובתוכן שתי חתיכות נר אלו, והם היו
 דולקים כל ימי חייו, ועכשיו שנסתלק וגר נשמתו, כבה
 כבו גם הנרות....

כמאה תלמידי חכמים וכידיהם ניר וריו, וישבו תלמידי
 החכמים ויעתיקו לפני המת, בשעה שהיה מוטל עוד על
 הארץ, את הכתבים הקדושים הנמצאים בתיבה אשר
 לפניו. בשעת העתקתם את הכתב נראתה פתאום
 השתנות בפני המת והתיבה אשר בה היו הכתבים נסגרה
 מאליה טרם נמרו להעתיק את כולם... אז טהרו את גופו,
 הלבישו אותו תכריכים ויעשו לו את הכבוד האחרון
 כראוי לו והספירוהו כהלכת.

אחרי הסתלקותו של השוחט נסע הרב הקדוש רבי
 אהרן דרך העיר פערמיסלא, ויספרו לו אנשי העיר על
 הסתלקותו של אותו הצדיק ואת הדברים שצוה לפני מותו,
 ויתאונן הרב מאד על שלא זכה להכירו היטב ולהתבשם
 מקדושתו, אף על פי ששכן בארבע אמותיו שבת אחת,
 ויתמרמר מאד מאד על הרבר הזה, וינמזר בלבו לנסוע

(קהל חסידים החדש, פיעמיסלא 1902; ספר מעשיות למרדכי
 בן יחזקאל הוצאת "דביר")

הרב המחבר הנכבד מתבל את דבריו בדברי חכמה ומדע ומעיר דרך אנב הערות מושכלות, כגון מה ששמע משמו של החכם הכולל ר' נתן ביר ענבוים בדברו על דבר המדה של צביעות והתחפשות, אמר שמנהג ישראל תורה היא המנהג הוא להתחפש בפורים, יען שנהפכו הימי אבל ליום טוב, ומדוע זה לא נתחפש גם בחנוכה, להזכיר לגנאי את המתחפשים, אותם ההעלענסיים טים המתיונים שפשטו את צורתם היהודית כדי ללבוש צורת יון? והתירוץ הוא, שהחילוק בין פורים לחנוכה הוא בזה: שפורים אנו חוגגים רק יום אחד, ולהופיע כמתחפש ביום אחד אין סכנה, מה שאין כן בחנוכה, — הן חנוכה אנו חוגגים שמונת ימים, ואם אנו נוסף להתחפש במשך שמונה ימים, יכולים אנו להתרגל לחיות חיי מתחפש, וזו רעה חולה מאד, וד"ל. יש בו ג"כ דברי הלכה נאמרו באופן הניוני, והרי הוא ספר רב ערך במינו!

ספר שערי רצון, כולל חרושים ובאורים, דברים נעלים בפלפול ובהלכה ובאגדה מאת מנחם הכהן רייזיקאוו, רב ואב"ד בברוקלין.

הרב רייזיקאוו חבר הרבה ספרים בהלכה, בפלפול ובדברי אגדה שנונים, והנאון המובהק ר' אברהם יצחק הכהן קוק ראש הרבנים בארץ ישראל, והנאונים הגדולים המפורסמים ר' אברהם דובער הכהן שאפירא הנאב"ד דקאוונא ור' צבי הירש מהיפית הנאב"ד דווילקאווישקי, ור' משה מרדכי עפשטיין שליטא אב"ד וריש מתיבתא דסלאבאדע ובעת בירושלים, ור' כאיר שאפירא אב"ד ור"מ דפיעטרקוב, ור' מאיר דן פלאצקי זצ"ל הנאונים והצדיקים האלה מפליגים בשבחיו של המחבר הנאון שליט"א ובשבת ספרו, ספר גדול בכמות ואיכות, מלא וגדוש בחרושי תורה עמוקים ובפלפולא דאורייתא, ובדברי טעם ודעת קדושים, ויש בו גם כן הספד על הפרעות שהיו בירושלים ובחברון ובצפת בחודש אב שנת תרפ"ט, ודברי אגדה חשובים לדרשנים ומאמרים קצרים על ענינים גדולים וחשובים, וכל המכנים ספר זה אל תוך ביתו, ברכה הוא מכנים בביתו ומקרב בזה ת"ח גדול ויקיים בזה מה שכתוב "תן לחכם ויחכם עור", וד"ל.

בן דוב.

אין קומענרען נומער וועט געדרוקט ווערען א גרויסע וויכטיגע ערצעהלונג פון דעם באריהמטען שריפטשטעלער אברהם שוער אונטער דעם טיטול "אין א פרעמדער וועלט". עם וועלען אויך אייני געפירט ווערען נייע אינטערעסאנטע פיטשורם פאסיגע פאר אונזער זשורנאל רעדאקציע.

אין לך מקום להראות צדקתך ולהגן על כבודך, וגם אם תשתהוה ותתרפס לא תועיל, אם רק דברייך אינם מוצאים חן בעיני שונאיך ומגדריך הקשורים בעבותות הפוליטיקה להספור, להעורך או להמוציא לאור, אך מצד שני מתירא אני מהשם המיותר די שוטים שטימע, כי מה יועיל אם העתון יהא נערך אפילו בידי הויב העורך שהוא משכיל ומומחה בזה, אחרי שהעתון הוא רק בעל גון אחד, ודן רק מה שנוגע לחוג השוחטים, ולא יקיף את כל מה שנוגע לחיי האורטודוקסיה בכל הפרטים ופרטי פרטים? או הרי שמחתי היא שמחת שוא, ודעו לכם אחים, אם לא תפתחו שערי עתונכם לכל המתרחש בחיי האומה, ותתכנסו בחוג צר של שוחטים בלבד לא תצליחו, והעתון לא יאריך ימים, והנני מבקש מכם, אחים, שתהא מקום בעתונכם לכל השאלות, הענינים וההשקפות הנוגעות לכל עמנו, וגם הכניסו את יפיפותו של יפת באהלי שם, ואז תזכו שהעתון שהוא באמת עתון נחוצ ויארך ימים לשמחת לב המצפים לזה, ויהי נועם ה' עליכם ועל הרב העורך הנכבד אשר לכם, לכו נא בדרך שאתם הולכים בה, ושמכם יהא לשם ולתפארת, כברכת ידידכם באמת, דו"ש והצלחתכם.

רפאל מרדכי בארישאנסקי, חו"פ.

בגליון הבא נפרסם בע"ה עור מכתבי ברכה מאת רבנים, נאונים ומפורסמים בישראל.

ספרים חדשים

(שהגיעו אל המערכת)

ספר המדרש והמשנה, חלק ראשון, על משניות ברכות, מאת הרב אב"ד לעדת ישראל ת"ת בית אברהם בבראנסק, אברהם גפתי גאלאנטי. הרב גאלאנטי ידוע ומפורסם בעולם הדרוש על ידי ספריו הטובים במקצוע הדרוש וההטפה שזכו לשם טוב, וספריו נתפשטו ונתקבלו אצל הרבנים הדרשנים די בכל אתר ואתר ורבים נהנים מדברי דרוש שלו, עכשיו הו"ל ספר חדש במינו; דברי דרוש ומוסר על משניות, זהו ספר חדש במינו ונחוצ לרבנים דרשנים ולאלה שמקריאים שיעור במשנה ברבים, דבריו הם בעין טל תחיה לאלה הזקנים שבאים לשמוע פרק במשנה, ורוב מגידי השעורים מתחשבים עם מלים ופשט ולא עם נשמת השנה, מוסרה ורוחה, מעכשיו יפיתו רוח חיים בדברי המשנה, יתבלו מוסר השכל ביראת ה' וכל מדה נכונה בדברי המשנה הקדושים והמחוכמים.

אין אונזער אייגען ווינקעל

(פארטועצונג פון זייט 10)

האָט זיך אויסגעצייכענט מיט זיין לייגען אין דער תורה און אין דער הפסורה, ווי אויך מיט זיין בריליאַנטענער דרשה, נאָכ'ן דאווענען זיינען אלע געסט אַרונטער אונטען אין שוהל און זיך משמח געווען ביי רייך געדעקטע טישען מכל טוב. מר. הערבערט האָט מנדב געווען 100 דאָלאַר פאַר דער שוהל, און עופות פאַר דער ישיבה „מתיבתא" און אויך הינער און אייער פאַר די „אַסאַש" אייט היברו דעי ניו־רסערי" פון 273 איסט 17-טע סטריט, ניו יאָרק.

די גאַנצע שוחטים יוניאָן ווינשען די עלטערען זיי זאָלען האָבען פיעל נחת פון זייער זעהן.

רעו. יוסף ראזענמאן דער סעקרעטאַר פון די שוחטים יוניאָן איז ערוועהלט געוואָרען אַלס דירעקטאָר פון דער גרויסע בראַנזווילער תלמוד תורה „תפארת הגר"א" 425 האוואַרד עוועניו, ברוקלין.

ראדיאָ זינגער שאול קירשענבוים האָט אַמוזירט דעם עולם מיט שירה זמרה און איז אַקאַמפאַנירט געוואָרען ביי זיין בלה מיט בוי רטע קאָפּ. מען האָט פאַרבראַכט ביז שפעט ביינאַכט און מיט די געזאַנג פון התקוה האָט זיך געשלאָסען די גרויס־אַרטיגע פיערונג.

זעהר אַ שעהנע און איידרוקספולע בר מצוה איז געפראוועט געוואָרען, שבת פ' נח ביי מר. און מרס. טשאַרלס הערבערט, וועלכער איז דער איבער־געגעבענער ביונעס אַגענט פון דער שוחטים יוניאָן, ביי זייער געראַטענעם זעהן שלמה אליהו הערבערט, אין דער גרויסער „בני ישראל" שוהל אויף בערפאָרד עוועניו, וואו אַ גרויסע צאָהל שוחטים זיינען געקומען אין שוהל צו דער בר מצוה. דער בר מצוה בחור

סופרים ומחברים

המפורזים בכל רחבי ארצות הברית דאמריקה וקנדה, שהדפיסו את ספריהם בכית הדפוס הידוע

אַריאַם פרעס

יעידו שאין כמוהו לדייקנות, ליישרנות ולמלאכה יפה ונקיה

הסדרנים שלנו הנם בקיאים במלאכתם והמניה שלנו הנהו חרוץ, מהיר, בעל־תורה ובקי במפרותנו העתיקה והחדשה בכל המקצועות. מדפיסים אנו גם באותיות רש"י יפות ובדורות

פנו אלינו על פי הכתובת:

ORION PRESS, Inc.
42 West 18th Street New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-8164

יעדער איד

וואָס איז רעליגיעז געזאַגען דאַרף ווערען אַ סוכסקרייבער פון אונזער זשורנאַל.

„די שוחטים שטימע", וועט זיין געווידמעט נישט נאָר בלויז צו די אינטערעסען פון די שוחטים אַליין, נאָר וועט אויך באַהאַנדלען פראגען וואָס האָבען אַ שייכות צו דעם אידישען אַרטאָדאָקסישען לעבען אין אַלגעמיין.

„די שוחטים שטימע" וועט זיך באַטייען צו באַקענען אייך אויף וויפיעל עס וועט נאָר מעגליך זיין מיט אַלע פראַבלעמען פון אונזער אידישען טראַדיציאָנעלען לעבען דאָ אין לאַנד.

לענט נישט אָפּ אויף שפּעטער, שיקט גלייך אַרײַן אייער סוכסקריפּשאַן, (3 דאָלאַר פאַר אַ גאַנצ יאָהר), כדי אונזער צייטונג זאָל צו אייך גרייכען רענעלמעסיג.

מיט דרך ארץ.

די פאַרוואַלטונג.

ווענדעט זיך צו אונז לויט פאַלגענדען אַדרעס:

SCHOCHTIM SHTIMME
229 East Broadway,
New York, N. Y.
Telephone: ORchard 4-1938-4602

..נחלת השבים"

איז אן ארגאניזאציע פון שוחטים, וועלכע ווילען זיך פערזארגען מיט א זיכערען איינקונפט אויף די עלטערע יאהרען און נישט צו זיין אבהענגיג אין גאנצען אויף שחיטה.

מיט א קליינע וועכענטליכע איינצאלונג קאנט איהר זיך פארזארגען מיט א זיכערע איינקונפט פון \$25 א זואך פאר דעם גאנצען לעבען

ווערט א מיטגליד אין די נחלת השבים, וועלכע געהען פלאנצען א פרדס אין א"י פאר איהרע חברים, וואס דאס איז היינט צו טאג דער זיכערסטער און בעסטער אינוועסטמענט אויף דער גאנצער וועלט.

פאר איינצעלהייטען ווענדען זיך צו:

REV. JACOB BLOOM
President, Schochtim Union
229 East Broadway, New York

רעז. יעקב בלום
פרעזידענט שוחטים יוניאן,
229 איסט בראדוויי, ניו יארק

1748

RABBI S. L. HURWITZ, Editor.

הרב שמריהו ליב הורוויץ, רעדאקטאר.

שִׁנְתֵי הַשְּׁמִימִים שְׁפִימִי SCHOCHTIM SHTIMME

מאנאטליכער זשורנאל, ארויסגעגעבען ביי די אגודת שוחמי עופות דניו יארק רבתי
Monthly Magazine, published by the Poultry Schochtim Union of Greater New York
Affiliated with the American Federation of Labor, Local 440

229 East Broadway, New York, N. Y. Telephone: Orchard 4-1938 — 9605

Vol. I. No. 2. APRIL 1932. ב"ה ניו יארק, ניסן, תרצ"ב ערשטער יאהרגאנג, נומער 2

א י נ א ל מ :

עדיטאריעלס: פסח — הרב שמריהו ליב הורוויץ
 אין א פרעמדער וועלט — אברהם שיינבערג
 חד וחלק (פעליעטאן) — ליץ מן
 א באנוך אין דער שוחמים יוניאן — מ. שעפטעלעך
 מה נשתנה — רעו. יעקב בלי

ה ש ו מ ר

זמן חרותנו — הרב ר' אברהם יצחק הכהן קוק
 הג"מ ר' יוסף זאנענפעלד ז"ל — הרב ר' אליהו לאנדא
 הג"מ ר' יחזקאל ליפשיץ ז"ל — ש. 5. ת.
 הלכות שחיטה ובדיקה — על פי פרד"ה
 אות ברית — דו. שמואל כהן
 מכתבי ברכה ועוד —
 ספרים חדשים — בן דוב

Subscription Price, \$3.00 a year. סובסקריבשאן 3 דאלאר א יאהר.

Entered as second-class matter, April 7th, 1932, under the Act of March 3, 1897.

אגודת שוחטי עופות דנויארק רבתי באשרימס צו העלפען די ישיבות און צדקה אנשטאלטען

וויכטיגע הייליגע תקנות וועגען כשרות אָנגענומען ביי די אגודת שוחטי עופות דנויארק רבתי

כא דעם לעצטען מיטינג פון דער אגודת שוחטי עופות זיינען אָנגענומען געוואָרען פּאָלענדע צוויי זעהר וויכטיגע רעזאָלוציעס:

1) ווען דער שוחט איז זיכער אז די עוף וועלכע איז געקוילעט געוואָרען דורך איהם איז טריף, און אום זי זאל ניט פּערקויפט ווערן אלס כשר'ע און ניט מכשיל זיין אידען אין טרפות הי"ו, האָבען די אגודת שוחטי עופות באַשלאָסען צו צוברעכען די פּאָלקע פּן די עוף מאַרכובה ולמעלה, און ווען אַ פּרוי וועט קומען צו אַ רב מיט אַ שאלה אויף אַזאָ עוף און דער רב וועט זעהן אַט דיזען סימן דאַרף ער וויסען, אז דאָס איז אַ סימן מובהק געמאַכט פון דעם שוחט אז די עוף איז אַ טרפה.

2) יעדער שוחט איז מחויב אַנזאָגען דעם מאַרקעם מאַן ערב פּסח בעפּאַר ער געהט אַהיים, אז מען זאל פּסח ניט קאַרמענען די עופות מיט חמץ, און ווען ער וועט קומען חול המועד פּסח שעכטען און וועט געפינען חמץ אין די האַלדן פון עוף, וועט ער פּאָזיטיוו ניט אַרויסנעמען דעם חלף צום שעכטען.

די אגודת שוחטי עופות דנויארק רבתי האָט אָפּגע האַלטען דעם מאָנאַטליכען מיטינג דעם לעצטען מאָנטאָג אין נרייט סענטראַל פּאַלאַס, 96 קלינטאָן סט. נויארק.

דער פּרעזידענט פון דער אגודה, רעוו. יעקב בלום ערעפּענט דעם מיטינג און שטעלט פּאַר די צוויי ארץ ישראל געסט א ית מר בן אבי און מ. בונים, וועלכע האָבען באַנייטערט די 300 שוחטים מיט גליעדער פון די שוחטים יוניאָן מיט וואונדערבאַרע שעהנע העברעאישע רעדעס מיט די הברה הספרדית, וועגען די וויכטיגקייט פון אויפלעבען צוריק אונזער הייליגע לאָגה, די צוויי חשוב'ע געסט האָבען נאָכהער פּאַרלאָוען דעם מיטינג מיט אַ האַרציגער ברכה און מיט דעם געזאָגט געלה לאַרצנו ברינה.

דער פּרעזידענט ר' יעקב בלום ערקלעהרט דאָס דערהויפּט צוועק פון היינטיגען מיטינג איז וועגען אונזער זשורנאַל „די שוחטים שטימע“, וועלכע האָט געמאַכט זעהר אַ גוטען איינדרוק אויף די רבנים און שוחטים פון דער וועלט. „די שוחטים שטימע“ ווערט געשיקט צי אלע רבנים און צו אלע שוחטים פון אמעריקא, קאנאַדא, ארץ ישראל און אַנדערע לענדער, עס קומט אָן אין אַפּיכ פון דער רעדאַקציע גאַנצע פעק מיט בריעף פון רבנים, שוחטים און באַוואוסטע כּלל טוער, מען לויבט „די שוחטים שטימע“ און מען פּאָדערט שיקען צו מעהרערע שוחטים און בעלי בתים פּאַרשטעהער פון שוהלען, דער פּאַר ליגט אַ הייליגער חוב אויף יעדען ברודער שוחט צי שאַפען נייע סובסקרייבער פּאַר אונזער צייטונג, אום מיד זאָלען האָבען די מעגליכקייט צו אַרויסגעבען די „שוחטים שטימע“ אַלס וועכענטליכע צייטונג.

דער פּרעזידענט געמט דאָן אויף די פּראַנע פון די ישיבות וועלכע געפינען זיך יעצט אין אַ שרעקליכע פּיי נאַנציעלע לאַגע, און די ישיבות ווענדען זיך צו די שוחטים יוניאָן נאָך שטיצע און אַזוי ווי אין טרעזשורי איז קיין געלט ניטאָ, וואָס זאָל מען טאָן? עס ענטוויקעלט זיך אַן אינטערעסאַנטע דעבאַטע אין וועלכע די ברודער שוחטים נעמען אַן אַנטהייל און אַ פּאַרשלאָג איז געמאַכט געוואָרען ביי רבי ווייס אונטערשטיצט ביי ברודער רעוו. דוד מענר דער צו נעמען פון דעם פּאַנך פּאַר די אונבאַשעפּטיגסט שוחטים \$500 און דאָמיט העלפען די ישיבות און צדקה אַנשטאַלמען. דער פּאַרשלאָג איז איינשטימיג אָנגענומען געוואָרען, דער ווייס פּרעזידענט ברודער מעלצער ער קלעהרט דעם מיטינג געזעצליך געשלאָסען.

באַשקאַוויץ, רעט. סעקרטעאַר.

אַלע יאָהרען פּלענען די שוחטים געפינען פּיעל חמץ פּסח אין די מאַרקעטס, די חלפּים פּלענען פּסח אָנגעפּילט ווערען מיט חמץ פון די העלדער פון די געשאַכטענע עופות, רבנים פּלענען פּאַר פּסח אַרויסגעבען אַ שטרענגע אזהרה וועגען דעם, אָבער עס פּלעגט גאָר ניט העלפען, פּאַר אַיאָהרען אָבער האָט די שוחטים יוניאָן מיט דעם שטאַרקען כּח פון אַ יוניאָן דורכגעפּיהרט אַט די תקנה, שטרענג און ריכטיג, און היינטיגען יאָהר האָט די שוחטים יוניאָן ווידער באַשלאָסען דאָס יעדער ברודער שוחט פון נרייטער ניו יאָרק זאָל אַזוי ווי לעצטען יאָהר חול המועד פּסח ניט אַרויסנעמען דעם חלף צו שעכטען אויב די ישיבות וועלען געשפּיזוט ווערען מיט חמץ, די שוחטים זאָלען דאָס באַטאַנט מאַכען ערב פּסח צו די מאַרקעם לייטע, און דאָס זאָל דורכגעפּיהרט ווערען אַזוי שטרענג ווי מעגליך לטובת הכשרות.

וואס זייער וויין איז ביי אונז טריף, יין נסך, אָט דאָס וואָס מיר זיינען אָפגעזונדערט פון די פעלקער! אָט דאָס וואָס מיר אַסימילירען זיך ניט מיט זיי, אָט דאָס איז אונז ביינעשטאַנען אז שלא אַחד בלבד עמד עלינו לבלותינו אלא שבכל דור ודור עומדים עלינו לבלותינו והקב"ה מצילנו מידם. אז מיר ווערען שרעקליך פארפאָלנט שוין צוויי טויזענד יאָהר און דאָך עקזיסטירען מיר.

ווען אָבער דער נייער אידישער דור וועט ניט געניסען קיין גוטע נרינדליכע רעליגיעזע-נאַציאָנאַלע אידישע ערצ-הונג. ווען מיר וועלען ניט ראטעווען אונזערע תלמוד תורה'ס און ישיבות, דאן זיינען מיר אין געפאהר פון אויך טערנאַנג. און דאָס טאָר ניט דערלאָזען ווערען. זאָל דער הייליגער יום טוב פסח באַפרייען אונזערע נשמות פון נייסטניגע שקלאַפּעריי און אַסימילאַציע. דאן וועלען מיר באַפרייען אונזערע קינדער, דעם נייעם אידישען דור אין אַמעריקא, פון ניט אידישען איינפלוס, מיר וועלען העל-פען אונזערע תלמוד תורה'ס און ישיבות אַוועקשטעלען זיי אויף אַ געזונטען זיכערען באַזיס, און מיר וועלען העלפען בויען אונזער אַלטע נייע הייליגע לאַנד — ארץ ישראל, השתא עבדי, היינט זיינען מיר פארשקלאַפט, ווייל השתא הכא, ווייל מיר זיינען דאָ, אין גלות, אָבער לשנה הבאה בני חורין, קומענדיען יאָהר וועלען מיר זיין פריי, ווייל — לשנה הבאה בארץ ישראל.

שמריהו ליב הורוויץ

האָבען זיך צוריק געעפּענט נ י ט מיט דער הילף פון די אידען פון ניויאָרק, נאָר מיט די שוואַכע פלייצעל פון די הונגעריגע מלמדים, און ווען די תלמוד תורה'ס פון גרויס ניויאָרק וועלען זיך מ ו ז ע ן צושליסען און 60 טויזענד אידישע קינדער וועלען ווערען ג א ס ן ס י נ ד ע ר, הפּקר קינדער, און דער נייער אידישער דור פון אַמעריקא איז אין געפאהר פון נייסטניגען שמד און אסיר מילאַציע, און די גרעסטע אידישע קהלה פון דער גאַנצער וועלט איז גלייכניגליטיג, זעהען דעם נייסטניגען טויט פאר די אויגען, קוקען דעם טויט פון אידישקייט גלייך אין פנים אריין און ווערען ניט פאַרציטערט, דאן מוזען מיר אויסשרייען מיט דעם גרעסטען און טיפּסטען וועהטאָג פון אונזערע נשמות ניט עבדים היינו, נאָר עבדים הננו, מיר זיינען פארשקלאַפטע אידען, ניט קיין פרייע זעלבסט שטענדיגע אידען, דער טויט פון אונזער פאָלק, פון אויך זערע הייליגטימער שוועבט פאר אונזערע אויגען, און מיר שווייגען, מיר שלאָפען, אָט דאָס איז געוואָרען פון די אייניקלעך פון רבי עקיבא, פון רבי חנינא בן חרדיון, פון די קדושים און הייליגע צדיקים. אָה, גאָט, ווי שרעקליך דאָס איז!!!

פסח ביי נאַכט צום סדר נעמען מיר א כוס וויין אין האַנד און מיר זאָגען, דאָס איז יעדען דור ווייל מען אונז אומבריינגען פון דער וועלט, די גאַנצע וועלט איז געגען אונז, נור — והיא שעמדה לאבותינו ולנו, דער כוס וויין, וואָס מיר טרינקען ניט קיין וויין מיט אנדערע פעלקער.

איז אַ פרעמדער וועלט

(א בילד פון ווירקליכען לעבען אין אַמעריקא) פון אברהם שוער

אינ'ם האַרצען, — אז מען דאַרף געהען דאָס פעקעלע... אַלט...

אויפ'ן בלאַק זיינעם רופט מען איהם שוין: דער אַלטער פעלדמאַן, די קינדער, די ווייב — יענע רופען איהם שוין לאַנג: הוי אַלד מען.

„זיינע“ קינדער האָבען איהם שוין פאַר יאָהרען און יאָהרען פאַרלאָזען, אָפגעפרעמדט זיך פון איהם און צו גאַנגען זיך, די „איהרע“ קינדער — האָבען זיך אַפילו נישט געדאַרפט „אַפּפּרעמדען“, — זיי זיינען איהם פון אַלע מאָל געווען פרעמדע, — קינדער פון אַ פרעמדער ווייב.

די צווייטע ווייב איז אַ פרעמדע ווייב.

פרעמד איז ער צו אַלעמען, פרעמד זיינען אַלע צו איהם, פרעמד איז צו איהם דאָס לאַנד, פרעמד איז ער צו זיך אַליין.

פינף און צוואַנציג יאָהר איז ער אינ'ם לאַנד און קאָן

מר. פעלדמאַן פיהלט זיך ניט מיט אַלעמען. „פיהלען זיך“ — איז ניט גוט.

אן ארבייטער טאָר זיך נישט פיהלען, דאַרף זיך נישט פיהלען, פיהלט ער יאָ, — איז עס שוין גאָר ניט קיין גוטער סימן...

פיהלט ער תמיד אַ קעלט אין די ביינער, ניט איהם אָפט אַ שוידער, לויפט דורך ווי אַ פרעסטעל איבער'ן לייב און כאַפט איהם אַרום — און באוּתה שעה שלאָנט איהם אויס אַ שווייס אַרום די לענדען, געהנטער צום גארטעל צו, שוויצט און פיהלט קאַלט...

און אַלע וויילע שטיקט איהם אַזאָ מין הוסט מיט אַ שמעכעניש אין אַ זייט, — ס'איז אַ ביזן אין שאַפּ צו הוסטען.

אין דרויסן איז זומער, מענשען, וועלכע האָבען צייט און מזומן אַביסעל, פאָהרען צום ים, אין קאָנטרי — און איהם איז קאַלט...

— ווייזט אויס, — טראַכט ביי זיך מר. פעלדמאַן

איז אין זיין הויז איינגעשטאנען דער קאמעניצער מניח, איז צו איהם אריינגעפאָרען דער באַריהמטער מטיף לאומי — ניסענבוים? זיין הויז איז געווען אַ בית ועד למשכילים, אין זיין הויז האָט זיך געגרינדעט די חברה: דורשי שפת עבר, און נאָר ער האָט פאר'ן עולם בין מנחה ומעריב געזאָגט „פסוק" מיט'ן „ביאור", און און מען האָט געמאַכט דעם „חדר מתוקן" אין זייער שטעטלע, איז ער געווען דער ערשטער „דירעקטאָר" פונ'ם חדר מתוקן... און אָט האָט זיך די „רעדעלע" אַ דרעה געטאָן. — מענשען פון נאָר דער וועלט האָבען גענומען פאָרען אין דער גאָלדענער מדינה — מיט'ן שטרעם איז ער אויך געקומען אָהער מיט זיין רחל'ען און מיט זייערע צוויי עופה'לעך.

גענומען זיך צו „כל המלאכות", — פארדינען ברויט פאַר ווייב און סינד, און אלץ און אלע איז גוט געווען און רעכט געווען, נאָר ברויט פאַרדינען.

אָט איז ער מנוגל געוואָרען אין אַ שניידערה, אין אַ פרעסער, אין אַ באַטענהאַל מאַכער, אין אַ... וואָסערע מלאכות האָט ער ניט געטאָן? וואָסערע עבודת-פרך איז ער נישט אויסגעשטאַנען?

געשטאַרבען איז איהם רחל פון פיין און פון צער, — געבליבען צוויי קליינע סינדער אויפ'ן האַנט, — אונטער גערוקט זיך „זי", מענשען האָבען זיך אריינגעמישט, גע-וואָרען אַ שידוך, געשטעלט אַ חופּה — נייע סינדער זיינען געקומען...

אונטערנעוואַקסען זיינען רחל'ס סינדער פרעמדע אין הויז, אָהן אַן אויג פון אַ מוטער, אָהן אַן אויג פון אַ פאָר-

זיך נישט צופאַסן צום לעבען, צו מענשען, צום סלימאַט, צו אלעם און צו אלעמען!

האָט ער קיין גלייט נישט געהאַט? אפּשר קיין שכל נישט געהאַט? איז ער גערעכט? איז ער אומגערעכט? ווי עס זאָל נישט זיין, געבליבען איז ער פרעמד אין דער פרעמד!

מיט פינף און צוואַנציג יאָהר צוריס איז ער געקומען אָהער פון זיין לומדיש און השכלה'שער ליטוויש שטעטלע, ער, מיכל פּעלדמאַן, אין זיינע פילע קרעפטען פון אַ דרייסיג יאָהריגען באַזעצטען מאַן — און פאר'ן משך יאָהרען זינט ער איז געקומען אָהער קאָן ער זיך נישט פאַרנעמען וואָס ער איז געווען און וואָס ער איז געוואָרען. מיכל פּעלדמאַן...

דער שעהנער מיוחס'דיגער למרן און משכיל און — תּסיפּער, כּמעט, דער נניד פונ'ם שטעטלע.

ווער האָט נישט געקענט, נישט גערעכענט זיך מיט מיכל פּעלדמאַן? און ביי וועמען האָט מען געקענט אַ גוטען העברעאישען בוך לייען אויב נישט ביי איהם? און ווער פלעגט אויסשרייבען דעם „השלוח" פאַר אַ גאַנצען יאָהר אין פאַראויס? און ווער פלעגט אליין אָהן שותפים אויסשרייבען דעם „המליץ", די „הצפירה"? און ווער האָט גענומען אויסשרייבען דעם „הצופה"?...

איז ער געווען דער „מורשה" פון שטעטלע, איז ער געווען דער ערשטער פון די „חובבים", האָט שאול פינחס ראַבינאָוויץ צו איהם געשריבען בריף וועגען הערצלען, אין ווער האָט געוואוסט פון אַהר העם און פאַרשטאַנען איהם, אויב ניט ער?

חד וחלק

וועגען פּסח'דיגע הכשרים (פעליעמאָן) פון לץ בן לץ

אַמעריקא, אויב נאָר דער „פּאַרווערטס" וועט מסכים זיין דער צו, זעט דאָס זיין „אַלרייט", טאַמער גלויבט איהר ניט, ניט נאָר אַ טראַכט וואָס איז געוואָרען פון דעם ועד הכשרות אין אַלבאַני. די „אגודת הרבנים", דער „ועד הרבנים", דער „דגל הרבנים" האָבען געזאָגט אַז מען מוז אַפּשאַפען הפקרות, עס מוז ווערען אַ שטאַדטישער ריכטיגער ועד הכשרות? רבנים האָבען געקעמפּען אַ הכשר אויף דעם ועד הכשרות, דער הייליגער „פּאַר-ווערטס" האָט ניט אַנערקענט דעם הכשר פון דעם ראַבינאַט אין אַמעריקע, האָט אַלבאַני געפּאָלגט דעם „פּאַרווערטס" און די אַלע הבאתים וועלכע עס לוינט זיי ניט אַז עס זאָל זיין אַ קאַנבראַל ביי אידען פאַר אידען, און דער ביל פון ועד הכשרות איז טויט. פּרעג איך אויך, רבותי, איז דאָ אַ דעת הקהל אין אַמעריקא? ניין, מויווענד מאָל ניין, עס איז דאָ אַ קהל אַהן דעת, ניט קיין דעת הקהל.

אַ שאַד כ'לעבען, וואָס שוחטים האָבען ניט צו טאָן מיט הכשרים, ווען ניט וואָלט מען אַדווערטייזט אין די צייטונגען

אכר לץ בן בנו של לץ, די פּסח'דיגע הכשרים אין אַמעריקע וואָסען ווי אויף הויזען, יעדען פּסח קומען צו נייע פּרישע הכשרים, היינטיגען פּסח וועט מען געבען אַ הכשר אויף — טרעפּט אויף וואָס? אויף ברויט, יע, לאכט ניט, איך בעס אויך, אויף ברויט, עס וועט זיך געוויס געפינען עפעס אַ „פּייק" רב, וואָס וועט אַרויסגעבען הכשרים אויף פּרישע המצ'דיגע ברויט, עס וועט זיין אַנגעקלעפּט אויף די ברויט אַ געדורקטער הכשר און דאָרט וועט זיין געדורקט שוואַרץ אויף זויס כּהאי לישנא, „פּרישע ברויט כּשר לפּסח" בהכשר הרב הגאון בלאָף בן בלאָף, דער גרעסטער דובר שקרים וואָס אידען אין אַמעריקע פאַרמאָגען. האָט אַרויסגעגעבען אַ הכשר אויף המצ'דיגע ברויט, וואָס דורך דעם הכשר וועלען אַלע אידען פון אַמעריקא קענען עסען פּרישע קאַרענע ברויט כּשר לפּסח כּשר למהדרין ס'ן המהדרין, יאכאלו כּיים ויבכעו".

לאַכט ניט, איך פאַרויבער איך אַז אַלץ קען פאַסירען אין

באמבלען אין קאפ: צי איז עס טאקע ניט גענוג? און ביז וואנען איז עס א שיעור צו ארבייטען אין א שאפ? און צי איז שוין אויך נישט צייט ווען אין א שוהל ארייכ-נעהן? היטען אמאל א שבת? א קוק טאן אמאל אין א אידישען ספר?

און אָס — גענומען זיך צו פערלען מיט מלמדות... ניו יארק איז א שטאָט פון פערלער. מיט וואָס פערעלט נישט ניו יארק? בעיקר די אידישע ניו יארק? מען פער-דעלט מיט עפעל און קארטאָפּעל. מיט להכביל תפלין און מזוזות. מיט ווילדע קרייטעכער און שאר ירקות פון אלערליי געמויזעכצען. מיט תורה. מיט חכמה. מיט נטין און קרושין. מיט הכשרים און פרומקייט און מיט—מלמדות... אויף איין בלאַק טאקע נופא האָט ער געפינען קינדער פאר זיין „פערלעריי“. קיין יקרן איז ער ניט; מאכט עס אויך שנעל און האָר־אַפּעריג; פופצען מינוט לערענט ער מיט אייביגן עברי, צעהן מינוט לערענט ער ווילעץ ניט נאָר עברי, נאָר אויך לייענען דעם פאָרווערטס. מילטאָן לערענט גאנצע דרייסיג מינוט. ער ווערט אין צוויי יאָהר אַרום ברמצוה...

און אָהן „זייטיגע סחורה“ קומט ער נישט אויס. האָט ער אויף זיין „וואַגען“ נאָך פערעל אַרטיקלען: זאָגט ער קדיש נאָך איינעם א נפטר. וועמעס קינדער האָבען נישט קיין צייט, אַמאָהל באַשטעלט מען איהם זאָגען א קאָפיטעל תהלים פאר א קראַנקען. וועלכען מען דאַרף מאַכען אַן אפּעריישאָן. מאַכט זיך אַמאל פאר אַ מקשה לילד צו זאָגען. און — איז ער אויך א בעל תוסע אַמאָהל. טרעפט אַז ער דאווענט א שחריט'ל אינ'ם בייסעמנט פונ'ם שוהל. צי ער „פראַוועט“ מוספים אין א טאַג'דיגאל ימים נוראים... און אין שטוב ביי זיך זעהט ער זיך נישט אָן. די קינדער רופען איהם ניט „טאַטע“ און ניט „דעדי“, ווייל זיי ריידען מיט איהם קיינמאָהל נישט און ער מיידט זיי

טער, — אויסגעוואקסען שטיל, פאַנאָרער געגאנגען זיך שטיל — און נישט זיי!

וואקסען זיך אומבאַמערקט „איהרע“ קינדער, ווערען גרויסע. — קען ער זיי אפילו ניט, טוען וואָס זיי ווילען — און אזוי לעבט ער פרעמד אין דער פרעמד אין זיין אייגען פרעמדען הויז.

צו פיערציג יאָהר איז ער שוין גרוי געוואָרען. ווייס ווי טויב, אלע רופען איהם: אלטער, ער ווייסט נישט אפילו ווי און וואָס ער איז.

איינמאָהל זיך אינ'ם שפיגעל דערוועהן — א שרעק איז איהם באַפעלען: אַן אלטער מאַן קוקט אויף איהם. — זיך אליין האָט ער ניט דערקענט!

און אָט די שאַפ־מענשען, זיינע מיטאַרבייטער גיבען זיך א זאָג צו איהם אין האַלבען שאַפס און העלבען ערנסט: צייט, מר. פערלמאן, אַפּצורוהען זיך, אנדערע גיבען איהם „עצות טובות“.

מעהר פאר אלעמען אָבער „עצה'ס“ איהם דער פאָרמאן ביי יערעם מאָהל פון דער פיידע אויסטהיילען, זאָגט איהם, אַז פאר איהם איז בעסער אַן אנדער דזשאב צו קריגען, אַ מעהר צוגעפאַסטען פאר זיינע כחות.

און איינמאָל אין אַ שווערען זוכער שטיקענדען הייר סען טאָג, ווען דער הוסט זיינער האָט ניט נאָר איהם אליין נאָר אויך גערווירט אלע אַרבייטער אין שאַפ איז צוגע-גאַנגען צו איהם דער פאָרמאן און עטליכע מינוט געשטאַ-נען שטילשווייגענדיג און באַטראַכט איהם און מיט אַ רחמנות פריינדליכקייט ווייך צו איהם געזאָגט: נישט פאר אייערע כחות דער שאַפ, נישט פאר אייך איז דער שער און אייער אַרבייט, ליבער מיסטער פערלמאן.

פאָהרענדיג אַהיים אין דער פון מענשען פולער סאָב וויי, היינענדיג אויפ'ן סטראַפ, שטיקענדיג זיך פונ'ם הוסט האָט זיך די עצה פונ'ם פאָרמאן שטאַרק גענומען

דערמיט צו זאָגען אַז שחיטה מיינט קוילען דעם יצר הרע פון פאַלשע הכשרים, פון פאַלשע כשרות, פון פאַלשען יודענקהום, ניט קיין שולחן ערוך יודענקהום, פון פאַלשע פרומקייט, פון כהמות און אַקסען וואָס ווילען ניט קיין ריכטיגען יודענקהום, וואָס ווילען חלק און גיבן חר, אָדער חד און גיבן חלק, פאָר-שאַנגען פאַני רעדאַקטאָר? ! ..

און אַז איך רעד שוין וועגען פּסח'דיגע הכשרים וויל איך אַלס לעבן לעבן דערלאַנגען אַ שטאַך מיט אַ פּסח'דיגע נאָדעל, עס זאל גוט וועהן כּהאָן, די אלע וואָס גיבען אונז עסען כּשר אַ גאַנץ יאָהר און איבערהויפּט יעצט פאַר פּסח, וועלכע זאָרגען כּלומרשט פאַר אַ כּש'ר'ען מ'אָ ג'ע'ן און זיי אַרם ניט אַז 60 מויוענד אידישע קינדער אין ניו יארק זאָלען גיבן האַבען קיין ברעקעל אידישע ערציהונג און זאָלען זיך אויפ'ן האַרעווען מיט כּשר'ע וואורשט און מרפה נשמות! ..

די אלע וועלכע פאַרוואָרגען אונז מיט כּשר'ע שפּייז פאַר'ן גוף, האַבען געדאַרפט און געקענט לייגען אַ ר'ע'ל'י'ג'י'ע'ן נ'א'ז'י'א'נ'א'ל'ע'ן מ'ע'ק'ס'א'ויף'אַל'ע'ס וואָס איז כּשר און די גלילד זאל געהן אויף ישיבות און תּלמוד תּורה'ס, דאַס

אַז עס איז דאָ צו פאַרקויפען חלפים נייע, גוטע, שאַרקע און ביליגע, וועלכע קענען קיין מאָל גיט זיין חד וחלק, און אַ הפּקר לעבען, אַ אידישער לעבען וועלכער איז ניט אַרגאַניזירט, קען גיט זיין ח'ד'ו'ח'ל'ק, עס קען זיין חלק, גלאַם, אָבער גיט חד, גיט שאַרף, דאַרם וואו עס איז שאַרף און גיט גלאַם, דאַרם וואו עס איז גלאַם קען מען גיט פאַר-בראַגען שאַרף...

זוען אָבער אלע שוחטים פון אַמעריקא און קענעדע וואַלטען פאַרשטאַנען ווי גרויסע עס איז פאַר זיי צו זיין אַרגאַניזירט צוזאַמען, דאָן וואַלטען אונזערע כּהמות געפיהלם דעם מעם פון חד וחלק, אונזערע אַקסען מיט זייערע הערנער וואַלטען דאָן פאַרוועקט דעם מעם פון אַן אמת'ע כּשרה שחיטה, און אַלץ וואַלט געווען חד וחלק! ..

און ווען דער רעדאַקטאָר פון „די שוחטים שטימע“ האָט מורא אַז מען וועט מיך גוט פאַרשטעהן, און מען וועט אַריינלעגען שלעכטע רעיונות אין מיינע פעליסאָניסטישע דבורים, וואָס דאַס קען שאַרען די שוחטים, וויל איך איהם באַרוהיגען און זאָגען צו איהם, פאַני רעדאַקטאָר, איך מיין

21

וואוינסט איז נישט דיינע, די מעבעל אין הויז איז אויך נישט דיינע, קליידער אפילו, — אלץ אויף אויסצאָהלונג אלץ קען מען צונעהמען ביי דיר, אפילו דעם „מגלימא דעל כתפאי“...

און דאָרף דיר דיין ווייב אפילו אַ סינד האָבען האָסטן פאַר איהר קיין צימערל נישט אין דיין הויז, — זי געבוירט דיר די סינדער דיינע אינ'ס פרעמדען האָספיטאל, ווערסטו קראַנק — ניטאָ קיין היים, קריינק אין דער פרעמד, קיין אייגענעם „ערשדווי“ האָט דאָך ניט אַ מענש אין ניו יאָרק! און שטאַרבען...

ניטאָ דאָ דיין בעט, קענסט נישט מאסן את רגליך זיין על המטה, אויף דיין בעט, — שטאַרבעט מען נישט אין ניו יאָרק; און וואו זיינען די קברות „אבותיך“ דיינע? אין ניריאָרק זאַמעלט מען זיך ניט צו די עלטערען, פּרעמ־איז אויך דער בית־עלמין דאָ, אינ'ס פרעמדען קבר לייגט מען דעם „דוב שכול“ אינ'ס ווילדען פרעמדען וואַלד, אויף דעם אזוי גערופענעם פרעמדען נאָמען: סעמעטערי!...

ליגט ער שוין פון עטליכע וואָכען ערגעץ אין אַ האָס־פיטאַל, — די ווייב האָט זיך שוין פאַסטאַרעט פאַר איהם. גענומען האָט איהם פיבערען שטאַרק קומענדיג אהיים פון זיין פערלען מיט'ן סידור'ל; עס האָט איהם געכאַפט אַ שטעכעניש אין די זייטען, אַ האַרטער הוסט און אַ ברען אין קאָפּ, — די ווייב האָט געבראַכט אַן אַמבאַלאַנט — און אָט... ער ליגט אינ'ס האָספיטאַל.

געיאָגט האָט זיך דער יענער, זיין ביזו מזל, נאָך איהב, „דעם פאַרוואַרפענעם בער“, געיאָגט זיך טעג און נעכט און — געכאַפט...

ליגט ער אינ'ס „וואָרד“ אויף אַ בעט, ליגט בהרחבת, — הוסט זיך הויך און הילכיג, שרייט און אָיקעט פריי,

אויך אויס, הינטער די אויגען איז ער: רחי אַל־מען און „זי“, — זיקעהרט נישט פאַר איהם און האָט קיינמאָל נישט געקעהרט.

און וואָס אַרט איהם? ער איז דאָך אַ פרעמדער אין אַ פרעמדע וועלט, אַ דורכגעהער איז ער...

ער געהט דורך... וואָס? און אַ וואו אהין? ... ער געהט אָהן אַ ציעל, אָהן אַ ברענ, אָהן אַ תכלית, ער איז אַ דוב שכול!

אַ דוב שכול בשדה... געהאַט האָט ער אַ בער מאָל אַ בערלאָגע אין וואַלד, סינדער בערעלאָך געהאַט, יענער האָבען איהם פונ'ם בערלאָגע אַרויסגעוויבען, נישט געלאָזט הויערען אויף זיינע סינדער, צוגענומען... דערשאַסען די סינדער... לויפט ער אַרום אַ פאַרפאַרענער אינ'ס פעלד, ביז, פרעמד, פאַרפאַלנט.

ער איז אַ דוב שכול אינ'ס גרויסען פעלד, אינ'ס וויס־טען, אין ניו יאָרק!...

און ווען ער פיהלט זיך ניט מיט אַלעמען ווערט דאָס שכול'קייט, דער ווילדער געפיהל פונ'ם פאַרוואַרפענעם בער שרעקליכער און שטאַרקער אין זיין האַרצען; ער געהט אַרום פול מיט מורא און מיט פחד, און וואָס ערגער — מיט אַ טיפען, פיינליכען האָס!

— דו בינסט איבעריג דאָ — זאָגט איהם יעדע אויג, — דו ביסט איבעריג דאָ, — שרייט צו איהם די גאַנצע וועלט, — דו ביסט איבעריג דאָ, — כמורען זיך אויף איהם די וועלט פון זיין דירה.

און בכלל איז ניו יאָרק אפילו פאַר אַנדערע סאַרטען מענשען, ווי ער, — דוכט זיך איהם, — איז אַ שטאַרט פון פרעמדקייט, דאָס אַרט לעבען, די איינפיהרונג אין הויז און אין גאַס האָט קיין קביעות'דיגקייט נישט, קיין שורש, קיין וואַרצעל אינ'ס לעבען, דיין הויז, וואו דו

כשרות וועלען? וועלען דאָס געוויסע „בומשערס“ וועלכע האָבען כשר'ע „סיונס“ מיט גאַנץ כשר'ע „ווונדאָוס“ נאָר ניט קיין כשר'ע פלויש, וועלען זיי דאָס וועלען? הא? את, רבוננו של עולם, וואו נעמט מען אַ כשר'ן חלה פאַר'ן צופוילטען אידישען לעבען? ער זאָל זיין חד און חלק...

דער רעדאַקטאָר פון די „שוחטים שטימע“ וויל ניט דרוקען דיזען עלציבאָן מיינעם, ער האָט מורא אַז דאָס וועט אויפ־רייצען די גענז... בעס איך איהם, האָט רחמנות הערם קיינעם. ניב: האָט ניט מורא פאַר קיינעם, לאָזט מיך זאָגען דעם אמת! דער אמת שאָזט ניט, דער אמת איז געזונט, און ווען די שוחטים זאָלען ניט זאָגען דעם אמת, ווער דען זאָל זאָגען?!

און איך האָב אַ גוטען פראַקטישען פאַרשלאָג פאַר די אידישע פרעסע און פאַר אונזערע קהל'שע מועד (וואו זיינען זיי יעצט?...) אַז מען זאָל זאָפאַרס ערוועהלען אַ שטאַרמישע קאָפּ מיטע פון בעלי בתים, רבנים און מחנכים און אַז די קאָסימע זאָל אַרומגעהן אין אונזערע שוהלען, קהל'שע אינסטיטוציעס און אין יעדער אידישען עפענטליכען פלאַץ און דאַרפֿען — בודק הויך זיי. געווער מיינד, וויער אַרבייט וועט ניט זיין אַרויסגעוואַרפען. זאָלען זיי, דרב אגב, אַ שמעק

וואָלט געמיינט אויך כשר'ע שפייז פאַר די נשמות פון אונזער צוקופים יגען דור, כשר פאַר'ן גוף און אויך כשרות פאַר די נשמה.

די „שוחטים שטימע“ געהט שאַפען אַן אַרגאַניזאציע פון שוחטים ובודקים, בודק זיין אַלע אָקסען מיט די גרויסע הער־נער, אַרויסנעמען פון זיי אַלעס וואָס איז טריף, אַלעס וואָס איז פאַלש, אַלעס וואָס איז ניט אידיש ניט על פי רוח התורה. און אויפֿהענגען פאַר דער ליכטיגער זון, די וועלט זאָל זעהן אונזערע בהמות און אָקסען ווי זיי זיינען פאַר די וועלט, און וואָס עס טוט זיך ביי זיי אינווייניג. דאָרס וואו קיינער זעהט ניט, מען דאַרף האָבען אַ ריכטיגע בדיקת פנים... ניט נאָר בדיקת חוץ. וווייל עס איז דאָ גענוג אַרבייט אי כלפי חוק, אי כלפי פנים!...

און עס וואָלט גויםיג געווען איבערהויפט יעצט פאַר פסח צי שאַפען אַ ספעציעלע קאָסימע וועלכע זאָל געבען השגחה אויף די משגיחים פון כשרות, וועלכע זאָל דאַרפֿען געבען אַ הכשר אויף די הכשרים געבער. אוי איז דאָס גויםיג, גויםיג ווי לעבען, וועט דאָס דער „פאַרווערטס“ וועלען?!... וועלען דאָס געוויסע פאַנופעקטשורעס פון

28

איז אויך נישט זיינער, קיין אייגענער, א מין פרעמדער שטארבען!

ער וועט שטארבען אין וואָס פאַר אַ שעה עס וועט נישט זיין, — איינער אליין אָהן אַן אייגענעם ביים בעט זוכען וועט זיין האַלב־טויטע האַנט אַן אייגענע וואַרעמע האַנט דעם לעצטען דריק צו טהאָן און וועט נעפינען אַ פרעמדע קאַלטע, גלייכנילטיגע האַנט — און אַפּשר אויך דאָס ניט. זיין האַלב פאַרלאָשענע אויג וועט קוקען, זוכען אַן איינעם פנים, דעם לעצטען קוק צו טהאָן און אַ פרעמד אויג וועט קוקען אויף איהם מיט אַ געמאַכטען רחמנות — און אַפּשר דאָס אויך ניט.

און מען וועט לאָזען וויסען אַוואו אַהין מ'דאַרף און עס וועלען קומען גלייכנילטיגע פרעמדע מענשען און ווער לען נעהמען טהאָן זייער פליכט מיט יענעם אַמעריקאנישען האַרייהאַפּיגען טועכץ: אַ ביסעל אַ וואַש, אַ שלעפּ אַרויף, אַ שלעפּ אַראָפּ, דעם „צניף“ אויפ'ן קאַפּ, די „כתונת־כר“, דעם „אַבנט“ — שנעל... שנעל... און אָט — פרעמדע גויים גראָבען דעם פרעמדען קבר אינ'ס ווילד־פרעמדען אָרט, — פאַשאַטען דעם גולל, — און אַ פרעמדער איד זאָגט מיט זיינע צו איהם פאַרפרעמדעטע קינדער פרעמדע פאַר זיי מאָדנע ווילדע ווערטער: יתגדל ויתקדש שמיא רבה, — און דידיאָזיגע ווילדע ווערטער זיינען פאַר זיי די ערשטע און די לעצטע פרעמדע ווערטער נאָכ'ן פרעמדען טאַטען...

אַ גאַנץ לעבען געאַרבייט פאַר פרעמדע, צווישען פרעמדע, גענייט, געפּרעסט פרעמדע קליידער, געלערענט מיט פרעמדע קינדער פרעמדע פאַר זיי, פרעמדע פאַר זיך ווייטע־ווייטע ווערטער, — נישט אַמאָל פאַר זיך אַ בנד געמאַכט, נישט אַמאָל אַן אייגען קינד געלערענט...

ווען סע נעהמט איהם דאָס שטעכעניש אין זייט, קיינער קוקט נישט קרום, קיינעם איז ער נישט שווער, — קיינעם נעהמט עס ניט צום האַרצען, — אַ פרייע וועלט אַ פרעמדע...

קאַלט, רוהיג, פרעמד. ווערט איהם דער אָטעם קורץ — קומט צו אַ נירס אינ'ס קאַלטען פרעמדען ווייס און מיט אַ געניטע פרעמדע גלייכנילטיגע באַציהונג, ניט זי אַ פאַרק דאָ, אַ קנייטש דאָרטן, אַ קלאַפּ אין רוקען, אַ פאַכע איבער'ן ברוסט און דער אָטעם כאַפּט זיך ווידער אָפּ; ניט איהם אַמאָהל אַ נעהם שטיל פאַר'ן דופק, ניט אַ פיל צי אַ טראָפען — און רוהיג, קאַלט, שטיל און ערענסט נעהט זי אַטענדען אַן אַנדערען.

האָט איהם איינמאָל דער דאָקטאָר אַ זאָג געטהאָן: עס וואָלט גוט געווען פאַר זיין קראַנקהייט אַ פאַהר טהאָן קיין... פאַרנעמען שוין דעם נאַמען פון יענעם אָרט, — קיין נפּקא מינה ניט, — מען דאַרף דערצו האָבען געלט, געלט... יאָהרען געהאַרעוועט, געפאַראַצטעט און נישט צונויפגעשלאָגען אַ פאַר דאָלער צו ראַטעווען דאָס שטיקעל לעבען.

לעבען... און וואָס איז לעבען? און ווער דאַרף עס? און עס ציהען זיך לאַנגע טעג, נודנע וואַכען, ציהען זיך פאַמעלאַך שווער, קומט אַמאָהל דאָס ווייב פון יוצא וועגען, קומען אַמאָהל די קינדער און ווילען זיך, — זיינען אַלע גערן אַז די שעה פאַר די ווייטאָרס איז צום ענדע און דער גלעקעל קלינגט. ער דאַרף זיי ניט.

ער וועט אין ניקען שטאַרבען, אַרט עס איהם אויך ניט, אויב איהם אַרט וואָס, איז עס דאָס שטאַרבען אַ פרעמדער, דוכט זיך איהם אַז אפילו דער יום המיתה

רעפּאַרירטע רבנים זוכען אַ הכשר אויף תּורת משה, אויף דאָס אידענמהוט, זיי ווילען אַז די מאָדערנע וויסענשאַפּט צוזאָגט מען מיט גאַנץ אַמעריקא זאָלען געבען אַ הכשר אויף אונזער תּורה, מיר אָבער דאַרפען קיין הכשרים ניט אויף אידוישקייט, ווייל דער אמת דאַרף ניט קיין הסכמות און קיין הכשרים. און ווען איהר, רבנותי, האָט מורא זאָגען דעם אמת, און איהר זוכט אַ הכשר, קום איד לץ בן לץ, דער לץ פון די „שוחטים שטימע“ און זאָג אייך דעם אמת, און כּוּם מיר געפּעסל און דעם ריינקעם ביטערען און הייליגען אמת וועט איהר ערשט הערען פון מיר, דאָס איז נאָר אַן אַפּפּאַנג און — כל התּחלות קשות.

און די אַלע אונזערע קהל'שע קליאמקעס, וועלכע זיינען עוסקים בצרכי צבור נייטם באַרנע וועלען מיר פּוּר זען הערען, און איד בין זיי אסור בקנא, זייט גרייט פאַר'ן קאַנטישוק!

דער אמת, כּוּם איהר וויסען זיין, איז אַ שופּט צדק, און וועט וועט זיין צו די וועלכע טרעטען דעם אמת מיט די פּיט, זייט גרייט צום יום הדין!..

טהאָן דאָרס וואו מען פאַרקויפט פּיט ח'ד'ג'ע'ק'י'ק, כּשר לפּסח, וועלכער איז על פּי רוב חמץ גסור, און אויב זיי וועלען דאָרט געפינען אַ הכשר זאָלען זיי דרוקען דעם הכשר אין „פאַרווערטס“ צוזאַמען מיט די אַלע הכשרים זועגן „פּסח־דיגע קענדי“ וכדומה אַזעלכע זאָכען, און די אַלע הכשרים צו־זאַמען מיט דעם קהל'שען חמץ וועט מען מוזען גוצען גומע חלפּים, וועלכע זיינען באמת חד וחלק..

האָט קיין פאַראיבעל ניט, רבנותי, פאַר דערלאַנגען אַ שטאַך און אייער נשמה און זאָגען דעם ביטערען אמת, אימביצער דאַרף דאָך אַ מאָל אין אַ יובל זאָגען אַן אמת וואָרט, מיר ווערען דאָך דערטרונקען אין אַ ים פון שקר אַדער ווי מען רופּט דאָס אין אַמעריקא „בלאָף“, ווי לאַנג קען דאָס אַזוי אַנגעהן? מען קען דאָך משוגע ווערען, מען קען דאָך דערשטיקט ווערען אין אַ וועלט פון שקר און צביקות, דער אמת שאָרט ניט, דער אמת איז געזונט, און אויב די שוחטים זאָלען ניט זאָגען דעם אמת, ווער דען זאָל זאָגען?!

דער אמת דאַרף קיין הכשר ניט האָבען, הכשרים זוכט מען אויף דאָס וואָס איז ניט אמת... וואָס מער און וואָס גרעסער דער שקר אַלץ גרעסערע הכשרים דאַרף מען האָבען!..

אפשר...

אפשר אז מענשען זיינען דיר נאָהענט איז דער קרב
ככל קוראיו" אויך נאָהענט דיר, ווערסטו ווייט פון דיינע
מיטמענשען, ווערט אויך נאט ווייט פון דיר? ...
פאלט אויף איהם א מאָדע אימה, נעהמט איהם אַרום
א פחד, האָט קיינמאָל זיך נישט געפיהלט אזוי עלענט
אזוי "דוב'שכול'דיג" ווי איצט. — נאָט איז פון איהם ווייט,
ווייל ער איז ווייט פון אלעמען!

און אָפען לינט פאר איהם דאָס תהלים, שוואַרצען
זיך די אותיות'לאך—פינטעלאַך.
ער'ס נעהמען ווערען נאָהענטער צו די מענשען, ער
וועט זיך נעהמען דערנעהנטערען צו זיי.
עס לינט פאר איהם דאָס תהלים; אַרום און אַרום
אַרעמע קראַנקע מענשען, ליידענדע... נישט פאר זיך, —
פאר זיי וועט ער נאט בעמען, פאר זיי וועט ער תהלים
זאָגען, רחמים רופען...

ניט פאר זיך... פאר דידאָזיגע אלע פרעמדע, וועלכע
ער קען נישט, ווייסט נישט, ווייסען איהם נישט, קענען
איהם נישט, — פאר זיי וועט ער זאָגען, פאר זיי פרעמדע
תפלות אויף א פרעמדע שפראך צו א פרעמדען צו זיי נאט.
און אויפ'ן קישען עטוואָס העכער ניט ער זיך א דוק
אַרויף און האַלט דעם סידור'ל הויך צו די אויגען אויס-
מערקירענדיג, אז דאָס ליכט פונ'ם עלעקטרישען לעמפעל
זאָל באַליכטען די קליינע אותיות'לאך און זאָגט...

שטיל סודות'דיג טראַגען זיך פרעמדע מאָדע ווערטער,
יאָגען זיך למנצח'ס נאָך למנצח'ס און פלאַטערען אין דער
לופטען פונ'ם אינ'ם טונקעלען פאַרהילטען וואָרד פונ'ם
האָספיטאַל, און טראַגט זיך דער ניגון אָנגעזאַפט מיט טרע-
רען פון ווייטע — ווייטע דורות, פרעמדע פאר קראַנקע
פרעמדע און הויבען זיך און פליהען... און פלוצלונג ער
זעהט:

א האַל... ער דאווענט פאַר'ן עמוד, ער זאָגט הויך
מיט'ן סקאַרבאָווען יוס'נוראימ'דיגען ניגון יוס'כפור'דיגע
שמונה עשרה און אָט — ער האָט דערזעהן פאר זיינע
אויגען אויפ'ן וואַנט קענען איבער איהם היינט א פאר-
געסענער פאַרטעמעל אינ'ם ראָם פון א טענצערין, זי
וואַרפט פאַרשייט מיט איהרע פיס, עס פאַלדעוועט זיך
איהר קורצע קליידעל...

ער איז געווען א בעל תפלה, געדאווענט פאר געלט
פאר פרעמדע, ווי ער, צו נאט אירען, פרעמדע הייליגע
ווערטער אין אַן אומריינעם הויז...
דאָס תהלים'ל גליטשט זיך פאַרשעהמט אַרויס פון
צווישען זיינע פינגער און פאַלט אויפ'ן בעט אויף דער
צעפאלרעוועטער געלער האָספיטאַל קאַלדע.

עס טיילען זיך אויס נאַכט'שאַטענס איבער די ווייטע
ווענט פונ'ם האָספיטאַל צימער, ברענט טונקעל דאָס עלעק-
טרישע לעמפעל און שעמערירט אין דער טונקעלקייט; פון
די פון אויבען אָפענע פענסטער טראַגט זיך דאָס פליס-
טערן פון די בוימער, קנאַקען שטיל צו די פאַרהאַנגלעך,

שטיל, אַווענט, טונקעל, ברענט אַן עלעקטרישער לעמ-
פעל אינ'ם סופיט פונ'ם וואָרד.

די שווערע קראַנקע וואַרפען זיך אינ'ם קראַנקען שלאַף,
די לייכטע קראַנקע שלאַפען שטיל, פונ'ם עטוואָס אָפער
נעם פון אויבען פענסטער ננב'עט זיך א שטיל פריהלינג
זוינטעל און טראַגט דעם ריח פון קאַרשען בליטהען...
אלע שלאַפען — ער נאָר איינער לינט וואָר.
לינט וואָך און טראַכט...

נעהן איהם אויף אלטע ווייטע עראינערונגען, ווייטע
פאַרנעסענע טעג, ווי שיטערע האַלבע חלומות, אָפנעריר-
טענע, אָפנעהאַקטע אין מיטען אָהן אַן אָנהויב, אַנדערע
— אָהן א סוף.

ווערט ער מיד פון זיי, — ווילט זיך איהם וואָס טהאָן,
עפעס טהאָן, עפעס טהאָן פאר זיך... פאר זיך אליין טאַקע.
ער'ס נאָר מתפלל זיין... פאר זיך בעטען נאט... פאר
דער נשמה זיינער, פאַר'ן גוף, פאר זיינעם...

ער'ס זאָגען תהלים פאר זיך, פאר זיך אליין...
שטיל כאַפט ער עס אַרויס פון אונטער'ן קישען,
„ננב'עט" דאָס תהלים'ל, — ער האָט ער נאָך פון דער אל-
טער היים, — א רעשט פון זיינע ספרים, פון די השלוח'ס,
הצפירה'ס און הצופה'ס, א קליון „צידה לדרך" סידור'ל.
קלייניקע אותיות'לאַך, — פינטעלאַך...

— מזמור לרוד... כבר'חו מפני אבישלום בנו...
אויך איז דער פרעמד געווען... אנטלאַפען פונ'ם איי-
גענעס'פרעמדען זוהן...

ואבך כדוב שכול בשדה... דערמאַנט זיך איהם די
ווערטער פון חושי הארכי...
פרעמדע מזמורים...

און ער פליסטערט שטיל דעם תהלים, עס טראַגען זיך,
יאָגען זיך, קלאַגען זיך ווערטער...
פרעמדע ווערטער... ווייטע ווערטער... לאנג פאַרנע-
טענע ווערטער, לאַנג פאַרלאַרענע, פאַרלאַזענע, אָנגע-
וואָרענע...

פרעמדע ריהרען איהם נישט דאָס האַרץ.
פעהלט יענע פרעמדע אמונה, פעהלט יענע אלטעיונגע
תמימות, פעהלט אפילו די פרומע אפיקורסישע געדאַנקען
זיינע, די אַמאָליגע דער דוב'שכול האָט שוין לאַנג קיין
בערלאַגע...

אַרום און אַרום ליגען מענשען פרעמדע, ער לינט אין
א פרעמדע בעט.
איז ער דאָך אייגען כאַטש צו זיך, — אַוואו איז זיין
„איך"? און וואו איז „ער"... ער, דער נאָט, זיין נאָט, זיין
אייגענער נאט, אַוואו איז ער, דער הייליגער? דער
אייגענער?

וואו איז יענער היימישער נוסעך נאט, דער נאָהענ-
טער צו א יערען רופער צו איהם?

פאר די נאַנצע פינג און צוואַנציג יאָהר האָט ער
„איהם" אפילו אין די שוהלען ניט געזעהן, און די סאַמע
הייליגסטע טעג.

און אינ'ם שטערטעל... אין אפילו זיינע אפיקורסישע
יאָהרען איז נאט איהם אזוי נאָהענט געווען.

30

אויף די וואַלקענס און טראַכט און וואָס ער וויל וועט ווערען פון די וואַלקענס. — און ער טראַכט פונ'ם דוב שכול, דעם פאַרוואַרפענעם בער... און אָט, — דער בער נעהט!...

ער זעהט דעם בייזען בער, דעם אויפגעהויבענעם פון זיין בערלאַגע נעהט מיט שווערע טריט אינ'ם לופטען און נעהט צו איהם... צו איהם... ער זעהט זיינע ברענענדע מיט שנאה האַס אויגען... ער איז נאָהענט... נאָהענט... ער שטיקט איהם... ער הויכט אויף איהם מיט זיין אָפענעם גרויסען שרעקליכען מיט די שאַרפע ציינער מויל... און אַ ברום... אַ שרעקליך בייזער ברום, — און שטייל...

אויסגעצויגען, פאַרנלייווערט לינט דער מענש אויפ'ן בעט אונטער דער קאָלדע מיט ווייטרויים אָפענע פאַר שטיינערטע אויגען אינ'ם פרעמדען חלל פונ'ם האַספיטאַל ברייטען צימער, אַלס אַרום איהם שלאַפּט שטייל, רוחני, קאַלט און טויט פרעמד.

— פליהען אַריין ווייסע קאַרשען בליטהען אינ'ם צימער, פליהען ווי ווייסע פויגעלאך און שטייל לאָזען זיך אַרונד'ער אויפ'ן דיל.

שטייל מיט האַלב פאַרכאָרעטע אויגען לינט פעלדמאַן, עס פיבערט איהם... פיהל'ט יענעם אונאַנגענעמען שווייס, וועלכער כאַפּט איהם אַזוי אַפּט אַרום צום גאַרטעל צו, אַרום די לענדען, שווערט איהם דער קאַפּ אַזוי, — וואַלט ער אַזוי וועלען אימיצער זאָל שטעהן לעבען איהם... פון ווייסענס זיצט די נורס אויף אַ שטול און דרעמעלט.

שטיקט איהם דער הוסט... שטיקט און הערט אויף, דוכט זיך איהם: עס ווערט איהם לייכטער, — אפשר וועט ער אַ דרעמעל טהאַן, מען דאַרף נישט טראַכטען נאָר נישט טראַכטען, לינען...

ער מאַכט צו די אויגען און זעהט: העכער צו צום סופ'ט וואָס איבער'ן ווייסען טיר גלייך קענענאיבער איהם וואַלקענט זיך... וואַלקענס אויף וואַלקענס... און אָט ער איז אַ קליין, קליין אינגעל קוקט

אַ פאזוך אין דער שוחטים יוניאָן

(סצענעס און בילדער) פון מ. שעפטעלזאָן

איידער איך בין אַריינגעגאַנגען אין אַפ'ס פון מנהל רעווערענד ראָזענמאַן בין איך פאַרבליבען אַ וויילע אין אָט דעם פאַדערצימער, איך האָב עס געטאָן מיט אַן אבזיכט, איך האָב געוואַלט זיך איינהערען אין די שמר עסען וואָס די שוחטים פיהרען צווישען זיך און אויך באַד טראַכטען די טיפּען וואָס האָבען זיך דאַרטען געפינען, איך האָב עס געטון צוילעב דעם ווייל אַלס אַ ערפאַרענער זשורנאַליסט ווייס איך, אַז אויב מען וויל אויסגעפינען וועגען די געפיהלען און סענטימענטען פון אַ געוויסער גרוד פּע מענשען און שאַפען זיך אַ באַגריף פון דעם וואָס זיי דענקען און צו וואָס זיי שטרעבען, זאָל מען זיך איינהערען אין די רייד וואָס די מענשען פיהרען צווישען זיך, ניט אומזיסט האָבען אינזערע תלמודיסטען געגעבען די קלוגע עצה וואָס דריקט זיך אויס מיט די ווערטער „געה אַרויס און זעה און הער וואָס דאָס פאַלק רערט“, וואָרום די רייד פון פאַלק זיינען דער שפיגעל פון דער נשמה פון פאַלק, דורך די רייד פון פאַלק קענען מיר געפינען דעם שליסעל צום האַרצען פון פאַלק.

בין איך געזעסען און זיך איינגעהערט אין די שמועסען וואָס זיינען אָנגעגנגען אַרום מיר, דער טאָג איז געווען אַ גרויער און אַ מאַנער ליכט האַט איינגעהילט דאָס צימער, איך בין געזעסען אין אַ ווינקעל און מען האָט מיך אַזוי גוט ווי ניט באַמערקט, צו מיניע אויערע! האַט דערגרייכט פאַלגענדער שמועס:

„אי, וואָס הערט זיך אין אייער מאַרקעט? האָט

עס איז אַרום דריי בייטאָג און איך לאָז זיך געהן צו אַ פאַרזאַמלונג פון דער שוחטים-יוניאָן.

איך געה אַהין מיט געמישטע געפיהלען, איינגענטליך איז די שוחטים-יוניאָן מיר ניט פרעמד איך בין שוין גע-ווען עטלאַכע מאָהל אויף איהרע פאַרזאַמלונגען פון דעם אָדער יענעם כאַראַקטער, אינטערעסאַנט איז אָבער דער פאַקט, אַז יעדען מאָהל האָב איך געפינען ביי זיי עפעס נייעס, יעדען מאָהל האָב איך זיך אָנגעשטויסען אויף זאַכען וואָס האָבען אַרויסגערופען ביי מיר אַ שטיקעל איבעראַשונג.

האָב איך, געהענדיג דאָס מאָהל צו דער פאַרזאַמלונג, גע-טראַכט צו זיך: „און וואָס וועט איצט פאַרקומען ביי די שוחטים? וואָס פאַר אַ נייעס וועל איך דאַרטען זעהן? וואָס קומט איצט פאַר אין דעם אייגענאַרטיגען און פאַר-ביגען שוחטים-וועלטעל?״

און אָט מיט די מחשבות בין איך געקומען צו דער געביידע פון דער „יאָנג איזראַעל“ אויף איסט בראַדוויי, וואו עס געפינט זיך דער אַפ'ס פון דער שוחטים-יוניאָן, האָב אַרויפגעקלעטערט די עטלאַכע שטאָק און דערזעהן זיך אין דעם גרויסען פאַדערצימער, דער פאַדערצימער איז ברייט, רחבות'דיג, און מען קען דאַרטען אָפהאַלטען אַ גרויסע פאַרזאַמלונג, דאָס מאָהל האָבען זיך דאַרטען געפינען עטליכע צענדליגע שוחטים, וועלכע זיינען געזע-סען און פאַרבראַכט צווישען זיך אין אַ געמיטליכען שמועס.

די נשמה האָט דאָך איהרע בענקענישען. חוץ דעם הויבט מען אָן ווערען עלטער און מען נעמט זאָרען וואָס וועט זיין? ... איז טאָקע דער בעסטער ענטפער „נחלת השבים“.

איך וועל זיין דער גליקליכסטער מענש אין דער וועלט, ווען איך וועל זיך אויסצאלען א נחלה אין ארץ ישראל, א פרדס, און זיך פארברענגען רוהיג אויף די עלטערע יאהרען. איך וועל זיך אויך פיהלען גליקליך דערמיט וואָס איך וועל זיין אין מיין אייגענער סביבה, צווישען שוחטים פריינד מיט וועלכע איך האָב אזוי פיעל יאהרען מיטנע ארבייט... און דערפאר טאָקע זאָג איך אייך, מיינע פריינד, אז די „נחלת השבים“ איז דער גרעסטער אויפטו פון אונזער אָרנאָזאָציע, און לאנגלעבען זאָלען די יעניגע וואָס האָבען אונטערנומען אַט דעם וואונדערבארען פלאַן.

„איהר האָט רעכט! איהר האָט רעכט!“ האָבען עט ליכע אויסערופען.

איך בין דערנאָך אריין אין אַפּים וואו עס איז אָנגע נאָנגען א זיצונג פון דער עקזעקוטיווע. מיך האָבען אויפ גענומען מיט וואַרעמער פריינדליכקייט דער פרעזידענט פון דער „שוחטים יוניאָן“ רעווערענד בלום און דער מנהל רעווערענד ראָזענמאַן און זיי האָבען מיך פאַרנעשטעלט פאַר די אנדרעע מיטגלידער פון דער עקזעקוטיווע. מען האָט מיך געבעטען זיצען און מען איז דערווייל אָנגעגאָב גען מיט די פאַרהאַנדלונגען.

די פאַרהאַנדלונגען האָבען זיך געדויערט אַרום יוניאָן־פראָגען וואָס ריהרען אָן די עקאָנאָמישע לאַגע פון די שוחטים, עס האָט זיך געהאַנדעלט וועגען אַ מאַרקעט מאַן וואָס האָט געוואָלט אַוועקשיקען אַ שוחט און וואָס דאָס האָט געמיינט, אַז ערשטענס זאָל דער שוחט פאַרלירען זיין ברויט און צווייטענס זאָל די אַרבייט פאַלען שווערער אויף די אַקסלען פון די אנדרעע צוויי שוחטים וואָס זיינען דאָרטען אָנגע שטעלט. רעווערענד ראָזענמאַן האָט איבערגעגעבען אייניגע פאַסטען אין פאַרבינדונג מיט דער דאָזיגער געשיכטע, דער פרעזידענט האָט געשטעלט אַ פאַר פראָגען, די אנדרעע מיטגלידער פון דער עקזעקוטיווע האָבען גענומען אַ וואָרט, די נאָצע אַנגעלעגענהייט איז פאַרהאַנדעלט געוואָרען כּוּכּוּד ראַש, און ענדליך איז באַשלאָסען געוואָרען, אַז די יוניאָן זאָל פאַר קיין פאַל ניט דערלאָזען, אַז דער מאַרקעט מאַן זאָל דורכפיהרען זיין ביזנעס פלאַן.

איך האָב באַוואַנדערט די נאַצע צייט דעם טיפּע ערנסט פון די פאַרהאַנדלונגען און די איבערגעבענהייט וואָס די פיהרער פון דער שוחטים־יוניאָן האָבען אַרויס געוויזען צו די מיטגלידער פון דער אָרנאָזאָציע. עס איז געווען קענטיג, אַז דאָ זיצען מענשען וואָס האָבען נאָך הענט צום האַרצען די אינטערעסען פון יעדען שוחט און אַז זיי זיינען גרייט צו פאַרטיידיגען איהם און באַשיצען איהם, אַז מען זאָל איהם ניט באַליידיגען און עקאָנאָמיש אונטערדריקען. עס איז אויך געווען קענטיג, אַז מען קאָכט דאָ צו טאָן מיט אַן אָרנאָזאָציע וואָס איז שטאַרק באַ פּעסטיגט, דיסציפלינירט און וואו סיי די פיהרער און סיי די מיטגלידער ווייסען, אַז די ערשטע זאָך וואָס עס פאַר

איין שוחט אַ פרעג געטון ביים צווייטען.

„וואָס זאָל זיך הערען?“ — האָט דער צווייטער גע ענטפערט מיט אַ פראָגע אויף אַ פראָגע ווי דער אירישער שטייגער איז... — מען ארבייט, דער בעל הבית פון מאַר קעט האָט זיך אַפילו מיט אַ פאַר וואָכען צוריק גענומען בריקען, ער האָט געוואָלט איין שוחט אַוועקשיקען, אָבער אונזער יוניאָן זאָל לעבען, — איך האָב אָנגעקלונגען צו אונזער מנהל ראָזענמאַן און ער האָט שוין געטון דאָס אַי בעריגע. איז וואָס זאָל איך אייך ברייען האָט דער שוחט פאַרענדיגט, דער בעל הבית איז געוואָרען בעסער.“

„און אין מיין פלאַץ האָט אויך געטראַפען אַזאַ מעשה מיט אַ פאַר וואָכען צוריק“ — האָט דער צווייטער שוחט אַ זאָג געטאָן — „ביי אונז אַרבייטען פיער שוחטים, האָט דער בעל הבית מיט אַמאָל באַשלאָסען, אַז דריי איז אויך גענוג, ער האָט אַ פנים פאַרנעמען אַז מיר האָבען אַ יוניאָן וואָס רעגולירט אַזעלכע זאַכען און אַז עס איז ניט אַמאָליגע צייטען, הפקר פעטרישקע, און מען קען טאָן מיט דעם שוחט וואָס מען וויל. האָט מען איינגעלארען דעם בעל הבית צו אונזער עקזעקוטיוו און איהם געגעבען צו פאַרשטעהן, אַז „לא זה הדרך“ און ער האָט קיין כּרייה ניט געהאַט און געמוזט לאָזען שטעהן דעם שוחט ווי געווען.“

„עך, דו זאָנסט אַמאָליגע צייטען“, האָט אַ דריטער, שוין אַן עלטערער שוחט, זיך אָפּגערופען, און אַ זיפּז געטון. „דו זאָנסט אַמאָליגע צייטען! וואָס ווייסטו פון דעם, דו ביזט נאָך אזוי צו זאָגען אַ גרינער, ערשט אַ יאהר צעהן־צוועלף אין לאַנד, דו פרעג ביי מיר ברודערקע וועל איך דיר דערצעהלען פון אַמאָליגע צייטען, איידער אונזער יוניאָן איז געבוירען געוואָרען, מיר געהט דורך אַ סקרין איבער'ן לייב ווען איך דערמאָן זיך אין יענע צייטען... עך, ווי מיר האָבען געשקלאַפּט, און ווי מען האָט זיך געבאָרען אין אונזער בלוט... מיר האָבען אָפּטמאַל מקנא געווען די שוואַרצע וואָס האָבען געאַרבייט אין די מאַר קעטס... אַט איז אָבער געקומען אונזער יוניאָן און עס האָט זיך אָנגעהויבען אַ נייע, ליכטיגע צייט... יא...“

אין אַן אנדרע ווינקעל האָבען די שוחטים גערעדט צווישען זיך וועגען דער נייער אָרנאָזאָציע „אגודת השבים“. און איין שוחט אין מיטעלע יאהרען האָט אויס גערופען מיט אַ מאָל מיט באַנייטערונג:

„איך זאָג אייך, מיינע פריינד, אַז די „אגודת השבים“ איז דער גרעסטער אויפטו פון אונזער יוניאָן, דאָס איז אַ גרויסע אידעאָליסטישע און צו דערזעלבער צייט פראַקטישע אונטערנעמונג. שטעלט אייך פאַר: אַט נעמט טאָקע מיך אַליין, איך האָב מיין נאַצען לעבען גע'חלוּם'ט פון ארץ ישראל, דאָס איז געווען דער שענסטער חלוּם וואָס איך האָב פאַרמאָגט, אָבער מען איז געקומען קיין אַמעריקע און זיך אָנגעהויבען דאָ פלאַגען, די ערשטע יאהרען איז געווען שווער און ביטער און ווען די יוניאָן איז געקומען איז געוואָרען בעסער און מען מאַכט אַ לעבען בהרחה, מען טראַכט אָבער פון דעסטוועגען וועגען דער נשמה אויך.“

מה נשתנה?

פון נעוו. יעקב בלום

הא. פאָטער, ווארום?

מה נשתנה?

מה נשתנה? פארוואס איז אנדערש דאָס אידישע פאָלק פון אלע פעלקער פון דער וועלט? ווארום נאָר מיר זיינען צווייט און צושפרייט? ווארום באנענענט מען אונז מיט שימדווערטער איבעראל אין יעדען לאַנד? ווארום זיינען מיר ווי די שלאַכט־שאַף פריי פאר יעדען איינעם? ווארום נאָר אונז טרייבט מען ארויס פון אונז זענע היימען און מיר מוזען וואַנדערען? ווארום איז דער נאָמען איד געוואָרען צו שאַנד און שפאָט, וואָס ווערט ניט דערמאָנט צווישען אנשטענדיגע מענטשן? ווארום נאָר אויף אונז קוקט מען ווי אויף פארברעכער וואָס די געדעכטניקייט דאַרף אויסראַמען? ווארום זיצען אלע פעל־קער רוהיג אויף זייער לאַנד און לעבען אין פאַרגעניגען נאָר מיר וואַנדערען אַרום צווישען די פעלקער און האָבען ניט קיין שטיקעל אָרט וואו אַפצורוהען אונזער מידען קאָפּ? איז דאָס ריכטיג, אַז מיר זיינען נידעריגער פון אלע פעלקער אויף נאָט'ס ערד?

הא. פאָטער, האָ? ענטפער!

מה נשתנה? מה נשתנה?

מה נשתנה דאָס אידישע פאָלק פון אלע פעלקער אויף דער וועלט? ווארום נאָר איהם יאָנט מען ארום און זיין לעבען האָט קיין ווערט ניט? וואו איז דאָ נאָך אַ פאָלק, וואָס זאָל אַזוי ליידען ווי דאָס אידישע? ווארום איז צו אַלץ פאַראַן אַן ענדע נאָר צו זיינע צרות איז קיין ענדע ניטאָ? ווארום נאָר אין זיין קערפער שלאָגט מען טשוועד קעס און זיינע קינדער ווערען דורך די פענסטער געוואַרפען צום זיכערן טויט? ווארום איז דאָס, אַז אויך די פאָרט געשריטענע און געלערנטע פון דער וועלט לעגען־צו האַלץ צום פייער, צו דעם פייער פון שנאה וואָס ברענט גענען אונז? איז דאָס ריכטיג, אַז אונזער פארברעכען איז אַזוי גרויס?

הא. פאָטער, האָ? ענטפער!

מה נשתנה? מה נשתנה?

מה נשתנה דאָס אידישע פאָלק פון אלע פעלקער? ווארום איז עס, אַז אַנדערע שלאָגען זיך און מיר קריגען די קלעפּ? ווארום נאָר אונז טרעט מען מיט די פיס, זאָגענדיג דינ דאָס מיר זיינען די קוועלען פון אלע שלעכטס, און אונזערע פרעסער און אונטערדריקער פארמעהרען זיך מיט יעדען טאָג? האָ? ווארום געפינט זיך ניט ווער עס זאָל זיך דעוויבאָרימען איבער אונז און באַשיצען דעם באַרויכ־טען פון די רויבער? ווארום זיינען מיר אַזוי אומגליקליך, אַז אונזער בלוט פאַרגיסט מען ווי וואַסער אָהן אַן אורזאָך? ווארום נאָר אויף אונז וואַרפט מען אַרויף בלבולים, אויס־געטראַכטע פאַלשקייטען, צו פאַרגרעסערען די שנאה צו אונז? ווארום קענען מיר ניט געפינען איין רוהיגען אָרט פאַר אונזער ערשיטערטען געמיט.

ענטפער, פאָטער, ענטפער!

מה נשתנה? מה נשתנה?

דער אַלטער פאָטער זיצט און הערט זיך צו צו זיין זוהנ'ס פראַגען און מיט ציטערנדע הענט גלעט ער זיין קינד'ס לאַקען און מיט פיעל לייעבע קוקט ער אין זיין זוהנ'ס אויגען וואָס פרעגען דעם מה נשתנה? און אַ שווערער זיפּץ רייסט זיך אַרויס פון דעם אַלטענ'ס ברוסט; און צוויי בלישמטשענדע, הייסע טרע־רען צייגען זיך אין זיינע אויגען, קייטלען זיך אַרונטער איינער נאָכ'ן אַנדערען אויף די דאַרע באַקען, און דאָס קינד זיצט און וואַרט אויף אַן ענטפער, אויף זיין מה נשתנה?

עברים היינו! קנעכט זיינען מיר געווען! — שלוכטצט־אויס דער אַלטער — און אויך קנעכט זיינען מיר איצט...

דערט זיך פון אַן אַרגאַניזאַציע איז איינגיקייט, און אַ פאַר־שמענדעניש פאַר די איינציגע אויפגאַבען. און אַט האָט פלוצים איינער פון די אַנווענדער אַ זאָג געטון:

„רבּוּחַי, מען דאַרף דאַווענען מנחה!“

דער עולם האָט זיך באַלד אויפגעהויבען און מען האָט זיך געשמעלט דאַווענען. מען האָט פאַרגעסען אין אלע יונגאַנעקסן, עס זיינען פאַרשווינדען די אייגענע עקאַר נאָמישע אינטערעסען און מען האָט זיך איבערגעטראַגען אויף אַ ווייל אין העכערע וועלטען, אין וועלטען פון האַר־ציגער תפילה.

איך האָב באַטראַכט דעם עולם און דערזעהן פאַר זיך מיט אַמאָהל דאָס בילד פון די אַמאָליגע שוחטים אין דער אַלטער היים. איך האָב געטראַכט צו זיך „עס איז טאַקע אַכטעריקע וואו די באַדינגונגען זיינען אנדערש און וואָס דאָס גאַנצע אידישע לעבען האָט אָנגענומען אַן אנדער פאָרם. די שוחטים זיינען אָבער נאָך אַלץ אונזער כל־קודש אויך דאָ אין דער נייער וועלט ווי אין דער אַלטער. זיי זיינען נאָך אַלץ אין דער קאַטעגאָריע פון רעליגיעזע פאַרשטעהער. זיי ווייסען, אַז זיי האָבען אויף זיך אַ הויכע מיסיע און זיי זיינען אויך דאָ אין אַמעריקע בערופען צו טראַגען מיט ווירדע די „עטרת השחיטה“ ווי דאָס איז געווען אין די אייראָפּעאישע לענדער.“

איך האָב פאַרלאָזען די פאַרוואַלונג מיט אַ געפיהל פון גייסטיגער באַפרידונג.

ה ש ו מ ר

ירחון מוקדש לחזוק התורה והיהדות לבירור ולבון שאלות החיים על פי רוח התורה והאמת

יוצא לאור ע"י אגודת שוחטי עופות דניו יארק רבתי במדינת אמעריקא. הרב שמריהו ליב הורוויץ, העורך.

זמן חרותנו

רעיונות עמוקים ורגשי קדש על דבר חג הפסח, מאת הנאון המובהק, ראש הרבנים בארץ ישראל מרן הרב ר' אברהם יצחק הכהן קוק שליט"א

הפצים הם בני אדם, מלכי ארץ והמון לאומים, לאסור אותו בהם, מראה הוא כימי חג חרותנו, וביותר בכל גדל בליה הזה "בשעה שמצה ומרור מונחים לפניך", את חרותנו המוחלטה, נצחנו והננו מנצחים את כל, והתוד והנצח עמנו לנצח עוד ערירעד, שרינו עם אלהים ועם אנשים ויכולנו, והננו עדים חיים וסיימים, שהיה בשלם נשמת עם כזאת שאין קצה לתעלומותיה, שטללי כל אורות — ערנים היותר עליונים מרוים הם אותה, ולרנעים ישקוה, ויחדי הסגולה העוסקים בתורת ה' ורבקים באהבת נצח במצותיו, המלאות לרויה עדני ערנים משמי שמי קדם, הם הם הצנורות, אשר על ידם תשוקה נשמת הגוי כלו מפלגי קרשי קרשים אלה היוצאים מנחל היוצא מבית ה', המרוה את כל החיים, שעתידי הוא להשקות גם את נחל השמים ולהעלות גם עליו כל עץ נחמד וכל עלה תעלה ותרופה, ומלאכת שמים זו בירינו היא מסורה, מה מאוד תעלזנה כליותינו, מה טוב חלקנו ומה נעים נורלנו, אשרי העם שככה לו, אשרי העם שה' אלתינו! וגדולה היא ערובתנו, שאור חדש הולך ומאיר מתוך מחשכים ופליאות עולמים עתירות להופיע, בתוך מסבות החיים וממעל להם וגם במעמקי מחשביהם ורוח טהה, רוח קודש מלא תעצומה יופיע בכנסת ישראל, וצמאון חי מלא נבורה והוד לשוב אל מקום אהלנו, לכחר את נחלתנו את נאון יעקב אשר אהבנו סלה, ברוח מלא אור ה' ומטרת נבורת קודש, בורע אדם וורע בהמה גם יחד, יוסיף לפעם בכפלי כחות כבירים במהרה בימינו, אמן כה יאמר ה' המדבר טוב על ישראל מתוך מחשבותיו המלאות שלום וברכה לכל יצוריו (אגרות ראיא, סל"א).

בנוע לחג הקדוש והנהדר זמן חרותנו, הנה המחשבה הכללית ע"ד התפשטותם של הרגשות הנאצלים של קרושת הזמן — מהוץ לזמן, כהמשכת קרושת שבת בימי המעשה, היא צריכה תמיד לבא בההכרה הפנימית שהקדש העליון חבוי הוא בכל, האידיאליות האלהית חיה היא במלאה ככל פנה ונקודה של חיים זמן ומקום ומקוריהם ותולדותיהם לאין תכלית כגדול ובקטן, תוכן החול איננו כי אם מסוה המסתיר, הפועל תעלומה על כל זהרי האורה של החיים הנחמדים והחביבים, שבנעם ה' המה מפכים והולכים במלא — עולמים, במלא נשמות ובמלא חיינו פנימה, הקדש בא כמועדו ומסיר את הצעיה, מנלה את פני הלוח, והאורה הקדושה בכל חמדותיה, הנה נראה, מלבבת היא אותנו, בנעיסמות — שיחיה מרוה אותנו נחת משד תענוגיה, והננו מתענגים על ה' ועל טובו, ולכבנו מתמלא רום ועדן ברווי תענוגים "או תתענג על ה'", ובאים אנו מרוב שקיקת חרות דודים להשתעשע במצותיו אשר אהבנו אהבת נפש לעולמים, אשר אהבנו סלה ממקור נשמותינו מראש צורים ועד אחרית כל ימי עולמים ודורי דורים, "אם יתן איש את כל הון ביתו באהבה בזה יבזו לו".

ובליל התקדש חג, והננו מלאי נאולה מלאי חרות עליונה, וחרותנו משחררת את רוחנו ורוח כל היקום, מנלה את האשר הצפון בנו פנימה, כי רוח אל חי העולמים בנו חי "בקרבך קדוש", והחיים כלם באים למעמדם ורוחנו רואה את יקרת ערכם, את גודל שוויים ואת רוממות תשוקת תקותם, אשר תבא בטח "בסחו בה' עדי עד, כי ביה ה' צור עולמים". ומתוך מקרא הקדוש אשר לחג הקדוש, הננו עומדים על המצפה ונחזה את רוח החרות ההולך וננאל, העולה במעלותיו מתוך כל עצמת הסבוכים, ומתוך המאפלויות נראה נהורים, ונפשנו תניל בה' תשיש בישועתו וכל עצמותינו תאמרנה; ה' מי כמוך! ונאולתנו נאולת עולמים היא, חודרת היא בכל מרומים ובכל מעמקים, רעיוננו העליון, הרחב מכל מרחבי מרומים, שכבלי העבדות של הנות רוח בן אדם תולעה וחכמותיו הזעירות

מודעה רבה לאורייתא!

בנליון הבא נרפים אי"ה תשובות בדיני הריאח מאת הנאון הקדוש ר' שניאור זלמן מלאדי זצ"ל.

התשובות האלו היו מונחים בכתב יד תחת ידי שו"ב מובהק וחסיד מפורסם באירופא, ונמסרו במתנה לידי הרב המובהק ר' יצחק בונין שליט"א, אב"ד בברוקלין, והוא הואיל בטובו למסור את התשובות יקרי המציאות הללו לידינו.

המערכת.

הג"מ ר' יוסף חיים זאנענפעלד ז"ל

ידעתי את הרב הגאון הצדיק הזה, כי הייתי שכן קרוב בדיוורו של בתי מחסה על הר ציון, שישב שם כל ימי חייו. אין לשער ולספר את מדותיו ומעשיו בקיום סוד מרע ועשה טוב, והיה מקיים מצוות ה' בכל פרטיותו ודקרוסיהו באש קודש שלהבת יה, ובמקום שאחז"ל על איוו מצוה בלשון חייב היה מקיים מצוה זו במסירת נפש ממש.

מנהגו היה שבכל מועדי ה' ושלוש רגלים לסיים ככתוב נ"פ בשנה יראה וכו' והיה הולך להתפלל תפלת מוסף בתצרות בית ה' לפני כותל המערבי, וכחיל אל חיל הלך לסיים את המצוה חייב אדם להקביל פני רבו ברנל. את הני תרי צנתרי דרהבא בירושלים דדהבא את מרן הגאון הקדוש מוהרי"ל דיסקין זצ"ל ואת מרן הגאון הצדיק מוהר"ש סאטמאר זצ"ל והמה קבלוהו ברוב חבה כאהבת אב את בנו (* וגם את פני הגאון הקדוש ר' שניאור זלמן מלובלין זצ"ל.

פעם אחת קרה שהג"מ ר' יוסף חיים זאנענפעלד היה חולה גדול עד מאוד כוטל על ערש דוי במחלת חום עזה בחג השבועות, אחרי חצות היום הרגיש ונוכר שלא סיים עוד את מצותו להתפלל במקום הקדוש אצל כותל המערבי שלא זזה שכינה משם וגם לא קבל עדיין את פני רבותיו ברנל, ורד וקפץ ממסתו, התנבר כארי והלביש א"ע בכנדי שבת ויו"ט שלו וקם ללכת ברנליו ולא יכול סרוב חולשתו, וכיחוד אחזהו אז טחלת השבץ באופן נורא, אמר; שוהו מעשה שטן ומצוה להתנבר עליו, ולקח את בניו הגדולים לסמוך עליהם בהליכתו, ובששאלו אותו; אבינו, עמרת ראשינו, כיון שהנך מצטער וחולה אין לך להכניס את עצמך בסכנה, ענה ואמר להם בזה"ל; רבנו מרן הג"מ ר' יוסף חיים זאנענפעלד פוסק שבכ"מ שאחז"ל חייב אז החוב אף במסירת נפש, והלך ברוב עזו ושמחה לסיים את שתי המצוות, ושליחי מצוה אינן נוזקין לא בהליכתו ולא בתזירתו, הוא גר בבתי מחסה על הר ציון חמשים שנה רצופות ובשום אופן לא רצה להעתיק את מעונו למקום אחר, מפני — כי חלונות ביתו היו לנוכח הר הכית!... כל ימי חייו לא עבר עליו חצות לילה בשנינה, אלא היה מתנבר אז בעבודת הבורא בקדושה ובטהרה, וכל ימי חייו התפלל כותיקין, וחכמת הנסתר היה לו כד

(*) בש"ק ד' דתוהמ"ם י"ם תשרי, בנו יתירו של הגאון רש"ם ז"ל הרב ר' בנימין בינו ש"ש שחל"ה, כרם קבורתו שלא לקרא את חביבו הג"מ ר' יוסף חיים זאנענפעלד, ובאשר בא לצנינו אמר לו בזה"ל; ר' יוסף חיים יקירי, עכשיו שבני יתירי סת, מעתה כבודו יהיה לי לבן, וכן היה, ששרת אותו בכל עניני הצרכות כבן חביב עד יום קודרתו ועד בכלל.

באישון לילת, בעל נימטריא גדול ונפלא היה כמעט במדרגת בעל הטורים ז"ל, אף כי היה עני גדול בכ"ז היה בעל צדקה נפלא מאוד, וכיחוד פזר נתן מכספו להחזקת בתי ספר לנערות, כי הוקיר מכל יקר את החנוך הישראלי הדתי והרגיש בנחיצת חנוך דתי לבנות ישראל, ידע לשונות שונות, והיה צדיק תמים וקדוש, היה נשיא להחברה קדישה נחש"א בירושלים, ממונה ומנהל הכולל פקיד ואמרכל של כולל אונגריא שומרי החומות בירושלים כמה וכמה שנים, היה בונה ומיסד ע"י השפעתו הקדושה עיירות ושכונות בארצנו הקדושה המתנוססות עד היום לפאר ותפארת לעמנו. יהי זכרו ברוך.

תניציבת

הרב אליהו לאנדא, נכד הגר"א.

הג"מ ר' יחזקאל ליפשיץ ז"ל

המות חטף מאתנו בשעה קשה וגוראה את מבחר בנינו, בעל המדרש והמשנה, בחיים ובספרות, בנו של אותו נאון וצדיק ר' הלל אריה לייב הנאב"ד דלובלין.

הרב ר' יחזקאל ליפשיץ מי שהיה רב אב"ד בערי יורבארט, בויסק, פלאצק, קאליש ונשיא ועד ההנהגה של אגודת הרבנים בפולין, היה מיחידי סגולה שבדור, הוא קנה לו שם עולם בישראל על ידי ספרו הנפלא "המדרש והמעשה" שנתפשט התפשטות מרובה בין רבני ישראל ודרשניו, רבים שתו ורבים ישתו מכאר תורתו וחכמתו, כמעט שאין לך רב ודרשן בישראל שלא השתמש בדברי "המדרש והמעשה" בדרשותיו מעל הבימה, בספר זה נודמנו לפינדק אחד הגאון בהלכה והגאון בדרוש, שני נאונים שהם אחד, כשאנו קוראים עכשיו את הפרטי כל של האספה הכללית של אגודת הרבנים בפולין בשנת תרפ"ו, ואנו קוראים את דבריו שם, את השקפתו הבהירה והחרה על עניני החיים ועניני האומה, דברי הגיון וחכמה שלו, השפעתו העמוקה, אנו בוכים על הלכה מאתנו ענק נוחני בדור עני שבוה, הוא היה בעל השכלה כללית, ובעל ידיעות רחבות ועמוקות בכל מקצוע שכתורה ובחכמת ישראל, שר התורה, גאון המחשבה, בעל שלטון השכל ושלטון הרגש, מושל במכמני הלשון העברית, בעל שפה וסגנון, מנהיג האומה, לא הניח תמורתו, צרור פרחים אנו מניחים בזה על קברו, בלב דוי קרוע ומרתח, יהי זכרו ברוך ותורתו שטורה בלב בני הדורות הבאים.

תניציבת

ש. ל. ת.

הלכות שחיטה ובריקה

על פי רמז, דרוש, סוד ומוסר היהדות

ב.

ונודע כי זכה התורה היא לו סם חיים ואם לא זכה נעשה לו סם המות ח"ו, ולעומת מים חיים יש מים הוידונים כידוע וצריך לזה מסירת נפש ממש, וזהו ו א ת א מ י א וככה לנורא, אם נוטה ח"ו מדרך השכל העליון תורתו נעשית לו סם המות ח"ו מים הוידונים וככה לנורא, אש התלהבותו, ע"כ צריך האדם לעסוק בתורה בכל רגע ורגע מימי חייו ולא להתרפות מד"ת וכמ"ש ויסעו מרפידים, שנסעו מאת המקום בסכת רפיון ידים מלימוד התורה הקדושה, והכתוב מכריז ואומר ורב תבואות בכח שור, וכמאמרם ז"ל ספי ליה כתורא, וזהו ו א ת א ת ו ר א ו ש ת א ל מ י א, כלומר: אם השיג התורה, להרבות התורה בכח שור ולא ברפיון ידים, אז כחו מרב תבואות בכח שור שנתה למים, מים הוידונים, בשביל להעמידו על דרך האמת, אבל יש שלומד הרבה תורה ואין לו ה כ א ו ר שכתורה ומדותיו אינן מרות טובות ונכונות, חושב כי שחט את היצה"ר ע"י התורה, ואינו יודע כי עיקר שחיטת היצה"ר הוא רק בהכנעה ובשפלות ולא על ידי נאווה כי זבחי אלהים ברוח נשברה, וזהו ו א ת א ה ש ו ח ט ה הנוכר שנרמה לו ששחט את היצה"ר וכבשו תחת סטרא דימינא, ושחט לתורא, לא די שלא פעל כלום עם היצה"ר לכבוש אותו תחתיו אלא עוד זאת ו ש ח ט ל ת ו ר א מה שקבץ כל ימי חייו תבואתו בכח שור גם זה אכזר ממנו ונתן ליצה"ר לשוחטו בסכין פנום, וזהו ו א ת א מ ל א ק ה ס ו ת הוא היצה"ר ושחט לשוחט הנ"ל על כח תורתו של עצמו שנתן כח בזה לעומת זה, כן הוא התנהגות העולם מדור דור עד ישיקו ממרום ה' וירחם את עמו וישחוט את היצה"ר בעצמו וכבודו וכדין יתקיים בלע המות לנצח, יתגבר סטרא דימינא על שמאלא כדברי הזוהר על אל נשא ידיך, ויוציא בחינת הקדושה מהטומאה, היינו שם הקדוש א"ל ונשאר ס"ם, וזהו ו א ת א ה ס ב " ה ו ש ח ט ל ש ו ח ט למ"ה הוא הסמאל"ה הוא היצה"ר דשחט וכו' וכו' והשוחט צריך שידע עכ"פ (להברי הנחות מיימוניות) ש ש ה י ו ת מ צ ט ר פ ו ת, כלומר שאסור לשחות עצמו בטעותו ועלה עצמו ויעשה תשובה ואם הוא מסתפס ושואל לחכם רופא הנפשות קרינן בו שפיר י ו ר ע ה ל כ ו ת ש ח י ט ה ... וד"ל.

כי שרוצה לנשת אל העבודה הקדושה הפנימית ל ה ר א ו ת ב ע צ מ ו ה ל כ ו ת ש ח י ט ה, מלא קומתו, מראש עד עקב, העיקר הוא בנין הקומה הוא רמ"ח אברים ושם"ה הנידים המורים מ"ע ול"ת, כי זה כ ל ה א ד ס, מלא קומת אדם מראש עד עקב, ובוזה נאות לו לאדם להשרות עליו קומה עליונה, להיות מרכבה לשכינה, כפי אחיזת נשמתו באורות הרוחניים המורים על רמ"ח מ"ע ושם"ה מצוות ל"ת, ונודע כי זה לעומת זה עשה אלקים, ובהיפך נעשה ח"ו מרכבה לקומת הטומאה, וזאת עבודת האדם בעוה"ז ללחום מלחמותיו, כי כשזה קם ונעשה מרכבה לקומת הקדושה, זה נופל נפילה נוראה, ובהיפך, ח"ו כשזה קם ישולט על מלא קומתו לעשות עם פרטי איבריו כרצונו, אז זה נופל למטה ח"ו, ע"כ החוב על האדם ל ה ר א ו ת ב ע צ מ ו ה ל כ ו ת ש ח י ט ה, במה אפשר לו לזכות זבחי אלהים ברוח נשברה, ובוזה סוד נורא במה דאתא הקב"ה ושחט למלאך המות דשחט לשוחט דשחט לתורא וכו' חר נדיא חר נדיא.

ב ח ר נ ד י א יש סודות נוראים עמוקים מאוד המרמזים על אחדותו יתברך כידוע למי שהאיר הקב"ה את עיניו בחכמת הקבלה, וכן בהדבור דובין אבא, אב הרחמים, בתרי זווי, רמז עמוק מאד למדות ומחשבות האדם באחדותו יתברך כידוע, ו א ת א ש י נ ר א בחינת השכחה ואכלה לגדיא, היינו אם האדם נוטה ח"ו לצד הרע משם יורש מדת השכחה בכורא יתברך, והולך כל ימי חייו לעבודתו הגשמית ואינו ממשיך עליו השגחת אבא כי זה דרכו של היצה"ר להפריד בין הדבקים ומביאו לידי שכחה ברוממות אלהות, אמנם הקב"ה ברא התרופה קודם לככה, היינו התשובה שקדמה לבריאת עולם, וברצות ה' דרכי איש בתשובה ותפלה גם אויביו ישלים אתו יעובד את הקב"ה בשני יצרים, יצ"ט ויצה"ר, ונמצא היצה"ר הנקרא כ ל ב הוא בעורו, וזהו ו א ת א כ ל ב א הוא היצה"ר הנקרא כלבא ונשך לשינרא דאכלא לגדיא ומנעו מהשגחת עינא פקחא דאבא כידוע.

ו א ת א ח ו ט ר א ו ה כ ה ל כ ל ב א, הכוונה; שיש בבחינת התעוררות לתשובה, א) מפני הרצועה בישא, לבלתי הכות הכסיל מאה, ב) תשובה באהבה עזה, וזהו ואתא חוטרא, הרצועה בישא המלסה ורודה בעם והכה לכלבא דנשך לשינרא, כי תקנתו היא לקנות אהבתו ית"ש לעובדו באהבה והתלהבות באש כוערת בקרב לבו, וזהו ו א ת א נ ו ר א ושרף לחוטרא וד"ל, ואי אפשר לבא לאהבת הכורא כ"ה כי אם ע"י התורה הקדושה;

בנליון הכא נפרסם בע"ה עוד מכתבי ברכת
מאת רבנים, נאונים ומפורסמים בישראל.

אות ברית

תולדות המילה בישראל מימי אברהם אבינו עד היום הזה (מסעים ופרקים מתוך ספרו הגדול).
מאת שמואל כהן, רופא חולים ומוהל

ב.

נזירות על המילה

פעמים רבות השתדלו מלכים עריצים לבטל את המילה. הראשון אנטיוכוס הרשע, ככתיב בספר החשמונאים; ויצו לבלתי המול להם כל זכר (חשמונאים א' א' מ"ו) וכל איש אשר יכרה את פי המלך מות יומת, והנשים אשר מלו את בניהן הומתו עפ"י המלך, וימולו את היהודים אשר לא נמולו בשר ערלתם, ויהי בימי אנטיוכוס מלך יון בשנת עשרים ושלוש שנים למלכו הוא שנת מאתים ושלוש עשרה לבנין הבית, בא אנטיוכוס לירושלים ובגורב משנהו עמו ונזר עליהם שלא ישמרו שבת ומילה, אבל ישראל מסרו נפשם ומלו את בניהם, ובהיות דבר המלך נחפו מצאו איש אשר מל את בנו והביאו האיש ואת אשתו ויתלו אותם כנגד הילך, וגם אשה אחת אשר ילדה בן אחרי מות בעלה ותמל אותו לח' ימים ותעל על חומת ירושלים ובנה מהול בידה ותען ותאמר, לכו ואמרתם לכונרוב הרשע; ברית אבותינו לא נבטל ותפל את בנה לארץ ותפול אחריו וימותו שניהם" (מגילת אנטיוכוס, תענית י"ח א', ב"ב ס' ב'), אך היהודים מרשיעי ברית המתיונים ומתבוללים משכו את בשר ערלתם, עד העת ההיא, עד ימי אנטיוכוס, לא נשבתה מצות מילה מימות אברהם והלאה, מלבד דור המדבר מפני עוני הדרך (פי רז"ל) וגם עשרת השבטים החזיקו בה, בתוכחות הנביאים לא מצינו כל רמז שזיכיתו על מצות מילה מלבד יחידים בנלות בבל וכל הכתות אשר קמו בישראל, כמי השמרונים, הצדוקים ועוד ועוד, לא ערכו את לבם לבטל מצות מילה.

אחרי חורבן בית שני נזרו אחרים ממלכי רומא נזרות על המילה. קיסרי רומא אספסינוס וטיטוס שמו מס על היהודים לכית יופיטר הקאפיטולי, ומלבד המס הזה לא נמצא כי הברילו אז את היהודים לרעה, אבל הרשע רומי ציאנוס הרע עשה; את היהודים אשר חבלו תחבולות להעביר את המכס, אשר שמו על ראשם, בהעלימם את אמונתם ולאומם, הפשיטו פקירי רומא אה בגדיהם מעליהם ויעמידום ערומים בחוץ לברקם אם נמולים או ערלים הם, וסופר אחה, סופר דברי ימי התקופה היא יספר, כי בעיניו ראה, כאשר הפשיטו ערום איש זקן בן שמונים שנה לבדוק אותו, אם יהודי או בן עם נכר הוא. ואם שנא דומיציאנוס את היהודים, הנה עוד הרבה לשנא מהם את הנרים מבני רומא, נטית בני רומא לרת ישראל נחשבה בעיניו לבוגד במלכות רומא והרמת יד במלכות

הקיסרים, ובימים ההם כבר נמצאו גדולי רומא וקרובים למלכות, אשר נהו אחרי דת ישראל בגלוי או בסתר, ואותם הועיד דומיציאנוס למשפט ונידונו לנלות או למיתה, גם המקור העברי יספר על גר צדק ממשפחת הקיסר ושמו קלונימוס, אשר נהרג בידי רבי הטבחיים, ברומא, וכן כתבו חז"ל (ר"ה י"ט) נזרה המלכות שלא יעסקו בתורה ושל א ל מ ו ל ולחלל שבת, וברברים רבה פ' ב' יסופר; מעשה שהיו רבותינו כרומי וכו' נזרו סנקליטין של מלך לאמר מכאן ועד שלשים יום לא יהיה בכל העולם יהודי וכו' נכנסה לתוך הקיטון והוציא להם קופסא שהיתה המילה בתוכה וסמרטוטין מלאים דם נתונים עליה וכו' ויש בזה אנדה יפה עד מאוד.

(המשך יבא)

פרפראות לחג המצות

המנהג בתפוצות ישראל להכין זמן רב לפני הפסח מחמצת הנקרא בפי ההמון "שטעלען באַרשט", בוודאי יש טעם הגון במנהג ישראל זה, והנה אפשר הדבר כי המקור הוא, כי הקראים פירשו את הכתוב כל מחמצת לא תאכלו, דהוא כל מיני דברים חמוצים שבעולם, ולא דוקא לחם, ולכן להוציא מלב ישראל דעת הקראים להראות שאיננו מסכימים אתם ח"ו בדעותיהם, אנו מכינים שבועית אחרים לפני חג הפסח את המחמצת הנקרא באַרשט, ויש בזה משום בטול דעת הקראים.

עושים סימנים לסדר של פסח קרש ורחץ כרפס וכו', כידוע, הטעם הוא, מפני כי בימים הראשונים ספרים נדפסים לא היו במציאות כלל, כי מלאכת הדפוס עדיין לא נתגלה בעולם, וממילא לא היו סדורים נדפסים בידי כל אחד מישראל שעל פיהם אפשר היה לדעת כיצד להתנהג בליל פסח, והיו עושים הכל על פה, והיו צריכים לזכור הרבה דברים הנוהגים בלילה הזה, ולכן עשו את הסימנים, ועל ידי הסימנים נקל היה להם לזכור את סדר הלילה.

מכתבי ברכה ועדו

לכבוד הנשיא הנכבד של אגודת השוחטים השו"ב המופלג בתורה ויראה, הרבני מ"ר ר' יעקב בלום ז"ל לנצח.

איתא בחולין דף י"ו ע"ב במערבא בדקי לה בשימא, בנהרדעא בדקי לה במיא, רב ששת בדק לה בריש לישנית, רב אחא בר יעקב בדק לה בחוט השערה, ליבע ברידער שוחטים, אונזערע הייליגע חכמים האָבען מיט ויער רוח הקודש אָננעמאָסטען וועגען אונזער אידישן מצב אין אַמע"ר ריקע און וועגען אויך שוחטים, מכהנים במלאכת הקודש בפרט, במערבא בדקי לה בשימא אין מערב דאָס מיינט אַמעריקע, וואָס די זון פון אידישקייט איז אונטערנעגאָנגען ווי וועט זיך אַ שוחט אויפפיהרען? אויך מיינט שימא ווען אייער זון וועט שיינען אזוי ווי יעצט וואָס איהר נעהמט גרויסע שכירות און קורצע אַרבייטס שטונדען און מענשליכע באַהאַנדלונגען, ווי וועט איהר זיך פיהרען? צי וועט איהר בלייבען געטריי אייער תורה ויראת שמים?

בנהרדעא אין אייער גלות שטאַנד, ווען איהר זענט געוועזען בשל המצב, פאַרשקלאַפט צום מאַרקעטמאַן, און געליטען דחקות און נויט, בדקי במיא האָסט די השנחה אויך בודק געווען במיא, למה נמשל התורה למים, מה מים הולכים במקום נמוך (תענית דף ז') דאָך זענט איהר שוחטים בייגעשטאַנען דעם נסיון העוני, הש"י זאָל אויך שטאַרקען בייצושטעהן אויך דעם נסיון העושר און בלייבען יראים ושלמים, רב ששת בדק בריש לישניה, אייער שפיץ צונג, אייער אָרנאָן "די שטימע פון שוחטים" זאָל לאָזען הערען איהר שטימע פון תורה ויראת שמים, להשמיע במרום קולכם, צו שטאַרקען אונזער הייליגע דת און גלור בען, וואָס בעו"ה מושפלת עד לעפר, רב אחא בר יעקב בדק בחוט השערה, אייערע ברידער שוחטים מיט דעם אידישען הדרת פנים דיוקנא דמלכא זקן אהרן, דער חוט השערה, דער טראַדיאַציאָנעלער טיפ שוחט מיט דעם פיר נעם באָרד, זאָל געשעצט ווערען אין דער צוקונפט אזוי ווי אין דער פאַרנאַנגענהייט, בזכות זה וועט איהר שעכטען און זיין שוחטים אין בית המקדש, שחיטה כשרה בזה, און איהר וועט מעלה ומתקן זיין דעם חי צו בחינת מדבר און מדבר צו בחינת מלאכי השרת, עס וועט אויך מקוים ווע' רען זכחו זכחי צדיק ובטחו אל ה'.

כחפץ ידידכם המברך אתכם בכרכה המשולשת פורש כפיו בתפלה וארשת.
בנימין בינוש ב"ר יעקב שלמה הכהן פליישער.
בע"ה הראב"ד רבית המדרש הגדול דניו יאָרק

יו"ר מנהלי אגודת שוחטי עופות הנכבדים, ובראשם נשיאם הנעלה הוא ניהו ירדני יקר רוח ורב פעלים וכו' רבי יעקב בלום הי"ו, שלו"ר רב.

כחפץ לב ובאהבה נאמנה הנני שולח לכם ברכה הצלחת שאיפתכם ורצונכם לערוך ולהוציא לאור עתון חדשי אשר ישמש כלירמכטאה של חברתכם הנכבדה, ובתקוה להביע השקפתכם ודעתכם אתם על הרכבים המובילים, לחזוק הדת, ולהטבת מצב השוחטים ועניני השחיטה עפ"י דת תורתנו הקדושה, — ברכתי זו תפלתי מעין תפלת ש"ץ הידועה: יהי רצון שיהא "לקול השוחטים" הוא ירחונכם, "ושליח צבורכם" זה קול נעים ומקובל לא ישל בלשונו ואל יאמר פיו דבר שלא ברצון ה' ואל ימות לפני זמנו, ואני אקוה שכשם שחוננתם ב"סיעתא דשמיא" עד כה, וחפצכם הטהור ללכת בדרכי ה' לאחוז במדותיו ולעשות כמעשיו הצליח בידכם, ומה הוא "זוקף כפופים" כן גם אתם, "זקפתם כפופים", עמלתם להרים ראשי מאות שוחטים, אנשים יראים ויקרים מתחת עול אדונים קשים ולישר את גביהם הכפופים תחת רגלי שועלים קטנים וגדולים אשר הלכו פסעו רמסו ודרסו עליהם — ועלתה בידכם, וכשם שזכיתם עוד לסדר עבודת מלאכת הקודש שבידכם באופן יאות ורצוי והנותן ליעה להחליף כה כן תזכו עתה "לפקוח עורים", ומי עור כעבד ה' ? הרבים טאר לצערנו דאמעריקא, לא "עבדי ה' אמתים והגונים מלומדי תורה ויודעי דרכיו ואמונת חכמים נטועה בלבותם אשר הנאה לעולם מהם, לא כן דרך כעבדי ה', כונתם אולי רצויה; אבל לא כן מעשיהם ודבורם, ויען כי ידיעת התורה כל אתם ואמונה בחכמים עקורה מלבכם, רק יחפשו חסרונות הם ומטילים מום אף בקדשים תמימים, ואני מקוה שבדברי חכמים שבנתת בעתונכם יהיו נשמעים, תפקחו עיני רבים לראות נכותה, ויהיה זה לכם לזכות גדול.

מוקירכם ומכבדכם,
הרב אלי' אינזעלבוך, ברוקלין, נ. י.

לכבוד אגודת השוחטים דניו יאָרק.
שמעיה טובה שמעתי כי נכונים ומזומנים אתם להפיץ עתון על פני תבל בשם "קול אגודת השוחטים" ורצונכם בזה לאנד את כל בני ישראל החרדים לטובת היהדות, אשריכם וטוב חלקכם כי באתם עד כה, לא אמנע מלהניד לכם כי מעשיכם רצוים ובוה תפיוס רצון מאת ד' וישראל, וד' הטוב יצליח את מעשיכם ותעלו מעלה מעלה על במתי הצלחה ותעשו חיל.

דברי ידידכם המברך אתכם בנדיא טבא.
מנחם מענדיל גוויק, חופ"ק.

האדם אף לחיי העולם הזה, לחיי אושר והצלחה, שזהו כל מנמתם ומטרתם להתענג בחיים". הדרשות נסדרו, נערכו ונכתבו במטרה קדושה, ויש בהן אוצר של אהבת קדשי האומה, נכתבו בלשון צחה וסגנון ספרותי, הדרשות קצרות ויפות, הודרות אל הלב והנפש, הדרשנים ומטיפים ימצאו בו חומר לדרשותיהם והרצאותיהם: הספר בכלל עושה רושם טוב על לב הקורא בו.

פ ס ח א זאמלונג פון אינטערעסאנטע דערצעהלונג נען און פאלקס מעשה'לאך וועגען דעם הייליגען יום טוב פסח, צוזאמענגעשטעלט פון הרב ש מ ר י ה ו ל י ב ה ו ר ו ו י ז, און ארויסגעגעבען ביי דער גרויסער בראנווילער תלמוד תורה תפארת הגר"א (425 האווערד עוועניו, ברוקלין, ניו יארק).

בספר זה נקבצו ובאו אנרות יפות עד מאוד, ספורים מענינים ומלככים, ואנרות עם שהוד השיבה והדרת הקדושה חופפת עליהן, ספורים ע"ד ר' ישראל סלנטר, ר' יאשע בער בריסקער, ר' יונתן מפראג, ר' זונדל סא-לאנטער, הנצי"ב מוואלאזשין, ר' נפתלי ראפשיצער, ר' לוי יצחק מברדיטשעוו, ר' יוסף שאול נאטאנאָוואָה, ר' עקיבא איגר, ר' יחיאל מיכל בעל "ערוך השלחן" ועוד. ספר נחוצ מבור להורים ומורים ולכל אדם מישראל.

די שוחטים פון אמעריקא און קא- נאדא באשליסען לעהרנען צווא- מען נמרא, משניות און יורה דעה

דער ועד הפועל פון די אנורת שוחטי עופות דנויאָרק רבתי האָבען באַשלאָסען אויפצופאַרערען די שוחטים פון אמעריקא און קאנאדא לעהרנען צוואמען יעדען טאָג אַ בלאַט נמרא, א פרק משניות און שלחן ערוך, און ווען מען וועט מאכען אַ סיום, זאָל דער סיום געפייערט ווערען צי- זאמען ביי א צוואמענפאָהר פון אלע שוחטים פון לאַנד און באַ אַ סעודה של מצוה זאָל אויך פארהאנדעלט ווערען אלע ינינים פון חוץ הדת בכלל און די ענינים פון שחיטה און שוחטים בפרט.

דף יומי

בש"ק פ' מצורע — חולין דף א'

פרקא דיומא

בש"ק פ' מצורע — ברכות פרק א'

הלכה יומית יורה דעה

בש"ק פ' מצורע — הלכות שחיטה סימן א'

ספרים חדשים

(שהגיעו אל המערכת)

ספר "התורה והמדע" כולל שלשה חלקים: א) עניני הלכה ושאלות ותשובות בענינים זמניים; ב) דרשות לפרשיות ומועדי השנה; ג) מאמרי מדע בעניני חכמת ישראל מאת הרב יעקב לעוונינזאָן.

הספר החדש הזה כולל שלשה חלקים. חלק א' בעניני הלכה דן בדברי ישוב ארץ ישראל הליפת מכתבים בזה עם ראש הרבנים בארץ ישראל הרב ר' אברהם יצחק הכהן קוק שליט"א, ועל דבר זכות בחירת הנשים, קונטרס יפה שהדפים המחבר בשנת תר"פ על דבר זכות בחירת נשים בארץ ישראל שהיתה או שאלה בוערה וזן על זה מנקודת ההלכה והדפים בספרו זה עור הפעם קונטרס זה בהוספות חדשות והערות חשובות. עניני ההלכה שבספר זה מצטיינים בזה שהם דנים בשאלות הזמן כמו, לדוגמא, על דבר המנהג החדש שנהגו עשירים לקבור את מתייהם בארונות של מתכת ולא בארץ של עץ, וע"ד שני בני מצוה ששניהם חפצים דוקא להיות נקראים למפטיד ויש בזה חשש ברכה שאינה צריכה, וכדומה. הרב המחבר איננו מטפס ומרסיע לשחקים בפלפול של הבל, אלא הוא בעל הגיון ובעל סברה ישרה, ונחית לעומקא דינא. החלק השני כולל דרשות לפרשיות ומועדי השנה, הדרשות — קצרות, והן לפי רוח הזמן, נכתבות בלשון עברית יפה ובסגנון רענן ויש בהן דברות של חיים. החלק השלישי כולל מאמרי מדע בעניני חכמת ישראל ויש בהם דברי חכמה גוונים, טוב טעם ושכל טוב, כתובים ברוח התורה והאומה, והננו מתעשרים בספר חשוב חדש שברכה בו לספרותנו. הרב ר' יעקב לעוונינזאָן חבר את הספר הידוע "מחקרי אבות" על פרקי אבות, ספר דרושי מדעי, ו"רעיונות וחומר לדרוש" על פרשיות השנה, ויחד עם ספרו החדש "התורה והמדע" קבע לו מדור ספרותי הגון באוצר הרוח של עם הספר. אוהבי תורה וחכמה ודרשני ישראל ימצאו בספריו חומר הגון, כי ברכה בהם.

ספר זכרון שמואל, שני חלקים, רעיונות ביהדות ובאורים להרכה פרשיות התורה, חבר מאת שמואל מנחם הלוי פיינ, רב בעיר דעטראיט, מישינען.

יש מטרה קדושה להרב המחבר הנכבד להראות גלוי לכל "שהד קולות החיים בתקופות שונות מימי חיינו, יש להם מקום בתורה ובדברי חז"ל, ומי שהוא נגד התורה הוא גם כן נגד החיים", ועכשיו "אמונה נכרתה, נתקררו הלככות, נתטשטשו הצורות, הגבה השפילו, והשפל הנביאה, מהפכה גדולה באה ועקרה הכל משורש, עתה ההכרח לגלות גלוי להודו הצעיר ולכל אלה שברחו ממערכות התורה, כי דוקא על ידי שמורת התורה זוכה

נחלת השבים
NACHLATH HASHOVIM

Office: 229 EAST BROADWAY
 NEW YORK

Telephone ORchard 4-9602

ר נכבד :

האם איהר אטאהל זיך גענומען די מיהע צו בעט זאכמען וואס איז געווארען פון אלע אייערע אינוועסט-
 געט אין דיווען לאנד ? אויב איהר האט געקויפט א הויז אדער ווערטה-פאפירען, ווייסט איהר גאנץ גוט וואס
 די סך הכל איז געווארען דערפון. עס איז כמעט ווי אונזק מיט'ן רויך. אויב איהר זייט א שוחט וועלכער מאכט
 לעבען פון אייערע שכירות, וואס וועט זיין מיט אייך אין 5 אדער 10 יאהר שפעטער ווען איהר וועט שוין מעהר
 זיין דער יונגער און שנעלער שוחט ? און דאן ערשט צו דער עלטער צו פאנגט זיך אן די אמת גרויסע טראגעדיע.
 א דער אלטער שוחט מוז פאלען א קרבן פון דעם נאטירליכען פראצעס וואס מיר מוזען און וועלען אי"ה אלס
 רען.

כדי דאס צו פערענטפערען, האבען מיר גע-
 גרינדעט די נחלת השבים, וועלכע קויפט לאנד
 אין ארץ ישראל און פלאנצט פרדסים פאר איהרע
 חברים. דאס איז א פעסטע און זיכערע אינוועסט-
 מענט, פאר א אידען וואס האט א ווייטערען בליק,
 אויף צו קריגען די פרוכט פון זיין געלד אין
 עטליכע יאהר שפעטער ; פאר אידען וואס ווילען
 זיך באזעצען אין ארץ ישראל און צו האבען א
 קוואל פון חיונה, אדער פאר אידען וואס ווילען
 פארבליבען אין גלות-לאנד און האבען א שמעני-
 דיגע הכנסה.

געהענדיג דאס אין אמבעטראכט, האבען מיר
 זיך געשמעלט די פראגע : וואס קענען מיר
 טאן כדי זיך צו פארזארגען מיט א
 זיכערען איינקונפט אויף דער עלטער, אז
 מיר זאלען ניט זיין א לאסט אויף זיך און
 אויף יענעם, און קענען האבען א
 בכבודיגע אייננאהמע אויף די עלטערע
 יאהרען ?

דערום רעקאמענדירען מיר צו יעדען שוחט אין לאנד, אדער
 צו יעדען ארטאדאקסישען אידען וואס איז א שומר דת און וויל
 מאכען ארץ ישראל פאר זיין היים און אויך האבען די מעגליכקייט
 צו מקיים זיין די מצוה פון גאולת הארץ, און דערביי געניסען פון
 זיינע פרוכטען. -- רעקאמענדירען מיר איינצושאפען זיך איינעם
 אדער מערערע יוניטס אין נחלת השבים, דאס וועט געבען א
 זיכערען קוואל פון הכנסה לויט דעם שעהנעם אידישען אויסדרוק :
 איש תחת גפנו ואיש תחת תאנתו.

פארנאכלעסיגט ניט דעם הייליגען מאמענט און שליסט זיך אן אלס חבר אין נחלת השבים.

בשם נחלת השבים,

יעקב בלום, משעומאן

די פרייז און סיסטעם פון צאהלונגען פאר איינ יוניט פון ציען דונאם

5 יאָר פּלאַן פאַר 1 יוניט פון 10 דונאַם

דעפאזיט

ביים אונטערשרייבען דעם קאנטראקט \$ 500.00

ערשטער יאָר

- \$250.00 — — — ערשטער קווארטעל
- 250.00 — — — צווייטער קווארטעל
- 225.00 — — — דריטער קווארטעל
- 225.00 — — — פערטער קווארטעל
- \$ 950.00 — — — ס"ה

צווייטער יאָר

- \$195.00 — — — ערשטער קווארטעל
- 195.00 — — — צווייטער קווארטעל
- 195.00 — — — דריטער קווארטעל
- 195.00 — — — פערטער קווארטעל
- \$ 780.00 — — — ס"ה

דריטער יאָר

- \$120.00 — — — ערשטער קווארטעל
- 120.00 — — — צווייטער קווארטעל
- 120.00 — — — דריטער קווארטעל
- 120.00 — — — פערטער קווארטעל
- \$ 480.00 — — — ס"ה

פערטער יאָר

- \$105.00 — — — ערשטער קווארטעל
- 105.00 — — — צווייטער קווארטעל
- 105.00 — — — דריטער קווארטעל
- 100.00 — — — פערטער קווארטעל
- \$ 415.00 — — — ס"ה

פינפטער יאָר

- \$100.00 — — — ערשטער קווארטעל
- 100.00 — — — צווייטער קווארטעל
- 100.00 — — — דריטער קווארטעל
- 75.00 — — — פערטער קווארטעל
- \$ 375.00 — — — ס"ה
- \$ 500.00 — — — ס"ה

נאך די ענדע פון 5 יאָר
קריגט דער אינוועסטאָר
10 דונאַם געפלאַנצטען פּרדס.

איהר קענט קויפּען מעהר
ווי איין יוניט אונטער דעם
זעלבן סיסטעם פון דיזע
צאהלונגען פון דעם 5 יאָר
פּלאַן.

411

עפאזים

ביים אונטערשרייבען דעם קאנטראקט \$ 400.00

ערשטער יארד

- \$62.50 — — — ערשטער קווארטעל
- 62.50 — — — צווייטער קווארטעל
- 62.50 — — — דריטער קווארטעל
- 62.50 — — — פערטער קווארטעל

\$ 250.00 — — — ס"ה

צווייטער יארד

- \$62.50 — — — ערשטער קווארטעל
- 62.50 — — — צווייטער קווארטעל
- 62.50 — — — דריטער קווארטעל
- 62.50 — — — פערטער קווארטעל

\$ 250.00 — — — ס"ה

דריטער יארד

- \$62.50 — — — ערשטער קווארטעל
- 62.50 — — — צווייטער קווארטעל
- 62.50 — — — דריטער קווארטעל
- 62.50 — — — פערטער קווארטעל

\$ 250.00 — — — ס"ה

פערטער יארד

- \$62.50 — — — ערשטער קווארטעל
- 62.50 — — — צווייטער קווארטעל
- 62.50 — — — דריטער קווארטעל
- 62.50 — — — פערטער קווארטעל

\$ 250.00 — — — ס"ה

פינפטער יארד

- \$62.50 — — — ערשטער קווארטעל
- 62.50 — — — צווייטער קווארטעל
- 62.50 — — — דריטער קווארטעל
- 62.50 — — — פערטער קווארטעל

\$ 250.00 — — — ס"ה

זעקסטער יארד

- \$62.50 — — — ערשטער קווארטעל
- 62.50 — — — צווייטער קווארטעל
- 62.50 — — — דריטער קווארטעל
- 62.50 — — — פערטער קווארטעל

\$ 250.00 — — — ס"ה

זיבעטער יארד

- \$62.00 — — — ערשטער קווארטעל
- 62.50 — — — צווייטער קווארטעל
- 62.50 — — — דריטער קווארטעל
- 62.50 — — — פערטער קווארטעל

\$ 250.00 — — — ס"ה

אכטער יארד

- 62.50 — — — ערשטער קווארטעל
- 62.50 — — — צווייטער קווארטעל
- 62.50 — — — דריטער קווארטעל
- 62.50 — — — פערטער קווארטעל

\$ 250.00 — — — ס"ה

נייענטער יארד

- \$25.00 — — — ערשטער קווארטעל
- 25.00 — — — צווייטער קווארטעל
- 25.00 — — — דריטער קווארטעל
- 25.00 — — — פערטער קווארטעל

\$ 100.00 — — — ס"ה

\$2500.00 — — — ס"ה

דאס מאכט אויס א צאהלונג פון 5 דאלאר א וואך. נאך די ענדע פון 10 יאהר קריגט דער אינוועסטאר 10 דונאס גע-פלאנצטען פרום.

איהר קענט קויפען מעהר ווי איין יוניס אונטער דעם זעלבן סיסטעם פון דיזע צאהלונגען פון דעם 10 יאהר פלאן.

פאר מעהרערע איינצעלהיימען ווענדען זיך צו :

נחלת השבים

229 איסט בראדוויי, ניו יארק, נ. י.

טעלעפאן ארמטשארד 4 - 1938, 9602

Nachlath Hashovim, 229 East Broadway, New York

שוחטים פֿעראייניגט זיך!

די שוחטים פון גאנץ אמעריקא און קענעדיע מוזען זיך פֿאראייניגען אין איין גרויסער, שטארקער מעכטיגער ארגאניזאציע. זייער פֿאראייניגונג וועט זיין א גליק און א ברכה פֿאר'ן יודענטום ווי אויך פֿאר זיי אליין.

די שוחטי עופות פון גרויס נויאָרק זיינען פֿאראייניגט אין א גרויסער שטארקער שוחטים יוניאָן, — 300 שוחטים מופלגי תורה יראים ושלמים האָבען א שטארקע מעכטיגע ארגאניזאציע — זיי זיינען דערפֿאר שטארק און זעלבסטשטענדיג און האָבען די מעגליכקייט צו באַזאָרגען ריכטיג די עניני הכשרות.

וואָרום זאָלען אַלע שוחטים פון גאנצען לאַנד ניט נאָכטאָן דעם גוטען ביישפּיל פון די שוחטים יוניאָן פון גרייטער נויאָרק ?!

אין פֿאראייניגונג ליגט שטאַרקייט. די שוחטים יוניאָן פון נויאָרק איז גרייט צו העלפען אַלע שוחטים פון לאַנד צו אַרגאַניזירען זיך. שרייבט אונז אַלעס וואָס עס קומט פֿאַר ביי אײַך אין אײַערע קהלות: וועגען אײַער לאַגע, וועגען דעם מצב פון שחיטה און פון שוחטים, מיט וואָס קעגען מיר און דארפֿען מיר אײַך העלפען ? שיקט אונז צו אײַערע אַדרעסען, ווען אײַהר וועט דארפֿען אונזער הילף וועלען מיר אײַך שיקען אונזערע בעסטע און פעדיגסטע רעדנער און אַרגאַניזירער צו העלפען אײַך. מיר ווילען אײַך העלפֿן מאַראַליש, מיר ווילען זעהען אַ פֿאַראײַניגטע שוחטים יוניאָן איבער'ן גאַנצען לאַנד.

די שוחטים פון לאַנד מוזען זיין פֿאראייניגט. ווען דער שוחט באַלאַנגט ניט צו קיין שטאַרקע שוחטים יוניאָן איז ער שוואַך און הילפֿלאָס, קען גאָר ניט טאָן, ניט פֿאַר זיך און ניט פֿאַר כשרות. ווען ער באַלאַנגט אָבער צו אַ שטאַרקע שוחטים יוניאָן איז ער שטאַרק ניט נאָר פינאַנציעל, נאָר אויך גייסטיג.

אין פֿאראייניגונג ליגט אײַער צוקונפֿט. אײַער גליק ווי אויך די צוקונפֿט פון ריכטיגע כשרות אין אמעריקא.

שיקט אונז אַריין אײַערע אַדרעסען און לאָזט אונז וויסען פון אַלעס וואָס ביי אײַך קומט פֿאַר, מיר ווילען אײַך העלפען, ווייל דאָס איז אונזער ציעל און אויך אונזער הייליגע פֿליכט צו שחיטה, וועלכע איז אַ מלאכת הקדש און צו אונזערע ברידער שוחטים בכל תפוצות ישראל.

ווענדעט זיך לויט פּאָלענדישע אַדרעס:

SCHOCHTIM STIMME

229 EAST BROADWAY,
NEW YORK, N. Y.

נחלת השבים

איז אן ארגאניזאציע פון שוחטים, וועלכע ווילען זיך פערזארגען מיט א זיכערען איינקונפט אויף די עלטערע יאהרען און ניט צו זיין אבהענגיג אין גאנצען אויף שחיטה.

מיט א קליינע וועכענטליכע איינצאלונג קאנט איהר זיך פארזארגען מיט א זיכערע איינקונפט פון \$25 א וואך פאר דעם גאנצען לעבען

ווערט א מיטגליד אין די נחלת השבים, וועלכע געהען פלאנצען א פרדס אין א"י פאר איהרע חברים, וואס דאס איז היינט צו טאג דער זיכערסטער און בעסטער אינוועסטמענט אויף דער גאנצער וועלט.

פאר איינצעלהייטען ווענדען זיך צו:

REV. JACOB BLOOM
President, Schochtim Union
229 East Broadway, New York

רעו. יעקב בלום
פרעזידענט שוחטים יוניאן,
229 איסט בראדוויי, ניו יארק

*PYG

RABBI S. L. HURWITZ, Editor.

הרב שמריהו ליב הורוויץ, רעדאקטאר.

ד'י

שִׁנְתֵי הַשְּׁמִימִים שְׁפִימֵי SCHOCHTIM SHTIMME

מאָנאַטליכער זשורנאַל. אַרויסגעגעבען ביי די אגודת שוחטי עופות דניו יארק רבתי
Monthly Magazine, published by the Poultry Schochtim Union of Greater New York

Affiliated with the American Federation of Labor, Local 440

229 East Broadway, New York, N. Y.

Telephone: Orchard 4-1938 — 9605

Vol. I. No. 3.

MAY, 1932.

ב'ה ניו יארק, אייר, תרצ"ב

ערשטער יאהרנאנג, נומער 3.

אינהאלט:

עדיטאריעלס:

- א. אן אלוועלטליכע שוחטים אָרנאַניזאַציע.
- ב. דער מצב פון שוחטים און שחיטה אין דעטראַיט, מיש.
- ג. די „אגודת השוחטים“ פון פוילען באַנריסען אונז.
- דער מצב פון שוחטים אין ניו יארק — רעוו. יוסף ראָזענמאַן
- חד וחלק (פעליעמאָן) — לץ בן לץ
- ספירה (שיר) — הרב הלל יעקב הורוויץ
- צאתכם לשלום — חברים יקרים — באַנריסונג.

ה ש ו מ ר

- ספירה — הרב שמריהו ליב הורוויץ
- תא שמע (זכרונות) — יהושע נוביגרוסקי
- שאלות ותשובות כדיני הריאה — הקדוש ר' שניאור זלמן מלאדי
- אבל גדול לאחד מיחידי מגולה — הר"י קומין
- מכתבי ברכה ועודד
- „גלילי זהב“ — הרב מנחם הכהן ריוקאָוו
- ספרים חדשים — בן דוב

Subscription Price, \$3.00 a year.

סובסקריבשאַן 3 דאלאר אַ יאהר.

Application for second-class matter is pending.

באניסטערטער מיטינג פון „נחלת השבים” ערוועהלס בעאמטע

די „נחלת השבים” האָבען אָפּגעהאַלטען אַ נומ באַ-
זוכטען מיטינג אין אַפּיס פּון די שוחטים יוניאָן 229
איסט בראָדוויי.

פרעזידענט חבר בלום ערעפּענט דעם מיטינג.
סעקרעטער, חבר ווילנער לעוט פּאַר פּאַרהאַנדלונגען
פּון דער לעצטער פּאַרזאַמלונג און פּון די אַלע אייגענע
צאָהלעטע נעלטער, און מיט גרויס באַניסטערונג ווערט עס
ביי די חברים גוטגעוויסען.
פרעזידענט חבר בלום באַריכטעט וועגען זיין אויפֿ-
גאַבע צו עפענען אַן אַקאָונט מיט אַ ביינק פּאַר די „נחלת
השבים”. דאָס ער און דער טרעזשורער חבר קרולאוויטש
האָבען דאָס פינקטליך דורכגעפיהרט און האָבען געעפּענט
דעם אַקאָונט מיט די גאַראַנטי טראָסט קאַמפּאַני, וועלכע
האָט אַ ברענטש אין תּל אַביב, די באַרקלי ביינק, און
דערפאַר וועלען אונזערע געלט טראַנזעקטשאַנס קענען זיין
דירעקט דורך די ביינק.
אַלס קאָמיטע צו פּאַהרען קיין ארץ ישראל קויפּען
לאַנד פּאַר די „נחלת השבים”, ווערען ערוועהלט פרעזי-
דענט חבר בלום און חבר זילבערמאַן.
דאָן קומט פּאַר אינסטאַלישאַן פּאַר די ערשטע גע-
זעצליך ערוויילטע בעאמטע, פּון די נחלת השבים, חבר
באַסקאוויטש ווערט געלאָדען אינסטאַלירען דעם פרעזי-
דענט. ער נעמט עס אָן מיט פּאַרעניגען, און אינסטאַ-
לירט חבר בלום אַלס פּרעזידענט פּאַר די נחלת השבים,
ווינטש איהם געזונד און גליק. אויך ווינטשען אַלע חברים
אַז דער פּרעזידענט און מיר אַלע צוזאַמען זאָלען זוכה
זיין פּרייען זיך אין אונזער הייליג לאַנד ארץ ישראל.
חבר בלום נעמט איבער דעם אַמט פּון פּרעזידענט און
אינסטאַלירט די אַלע אנדערע ערוועהלטע בעאמטע; אַלס
1-טער ווייס פּרעזידענט, חבר ברוקס (2-טער ווייס פּרע-
זידענט, חבר באַסקאוויטש; טרעזשורער, חבר קרולאַ-
וויטש, און אַלס סעקרעטאַר, חבר ווילנער.
פּרעזידענט חבר בלום האַלט זעהר אַ געלונגענע פייער-
דיגע האַרציגע רעדע, אויך טרעזשורער חבר קרולאוויטש
און אַלע אַנדערע בעאמטע, באַדאַנקען די חברים פּאַר דעם
כבוד וואָס מען האָט זיי צוגעטהיילט. אַלע חברים שמען
לען זיך אויף און זינגען התקוה, וועלכעס האָט ביי פילע
חברים אַרויסגערופּען דמעות של שמחה.
אין אַלגעמיין איז דער אווענד געווען דורכגעפיהרט
מיט גרויס ענטוואַזאָם, אַ אווענד וואָס וועט זיך קיין
מאָל ניט לאָזען פּאַרגעסען. עס האָט בולט אַרויסגעצוייגט
ווי אַלע נשמות פּון די חברים זיינען פּערקערפּערט אין איין
נייסט וועלכער שטרעבט צו מאַכען דעם לעבען שעהנער,
הייליגער אין אַלע פּרטים, הן אין רוהניות הן אין נשמות,
און ערוואַרטען אַ שעהנערע גליקליכע צוקונפט.
פּאַלגענדע חברים האָבען געקויפט נחלה ביי די

פּנחס פּריידער — 10 דונאַס; שלמה פּריידער
— 10 דונאַס; מרדכי ברוקס — 30 דונאַס;
ישכר בערדי — 100 דונאַס; שלמה ווערניס —
20 דונאַס; יעקב גאַלדוואַסער — 10 דונאַס; עזריאל
טאַבאַטשניק — 10 דונאַס; צבי שיף — 20 דונאַס;
אַברהם יראַן — 10 דונאַס; חיים ראָובן בערענקאַפּ —
10 דונאַס; יעקב גלייזער — 10 דונאַס; אַלטר זיבער
מאַן — 10 דונאַס; משה חיים כיעל — 10 דונאַס;
יעקב בלום — 50 דונאַס; יוסף ראָזענמאַן — 25 דור
נאַם; שמואל קרולעוויטש — 20 דונאַס; זלמן ריטש-
מאַן — 15 דונאַס; משה צבי ווילנער — 15 דונאַס;
יעקב לוריה — 20 דונאַס; ה. מאַרנאַליס — 10 דונאַס;
חיים נאַהאַן — 10 דונאַס; ישראל באַסקאוויטש 10 ד.
מ. ווילנער, סעקרעטאַר פּון „נחלת השבים”.

וויכטיג פאַר שוחטים

אין וואַרשא (פּוילען) ערשיינט אַ מאַנאַט-
ליכער הודש אַרנאַן א. נ. „די שוחטים שמימע”
(5טער יאָהרגאַנג) וועלכער איז געווידמעט אַלע
שוחטים אינטערעסען.
אין „די שוחטים שמימע” געפינט זיך אַן
אַבטיילונג א. נ. „תּורת הזבח” וואו שוחטים
שמעסען זיך אַדורך וועגען עניני שחיטות
ושריפות.
דער פּרייז פּאַר אַמעריקאַ א. א. לענדער
איז \$1 אַ יאָהר.

ביי די רעדאַקציע „די שוחטים שמימע” איז
אויך צו באַקומען ע כ ס ע כ ע ל ג י ש ע
גראַבעס און גרינע שטיינער.
די שטיינער ווערען אויסגעקליבען דורך שוחטים
מבינים, און אַזאָ שטיין גיט יעדען שוחט די
מעגליכקייט אַבצושטעלען אַ חלק אין פּאַרלויה
פּון עסליכע מינוט.
ביי די רעדאַקציע איז אויך צו באַקומען
ח ל פ י ס אין אַלע גרויסען און פּון די בעסטע
סאַרטען, אויך ש י י ד ע ן קונסטליך און
פּרעכטיג אויסגעאַרבייט אין אַלע גרויסען, עס
איז אַ ציהרונג פּאַר אַ שוחט צו האַלטען אין זיי
אַ חלק.

דער אַדרעס פּון דער רעדאַקציע איז:
RED. DIE SZOCHTEM-SZTYME
Warszawa, Muranowska 4, m. 30, Poland

די שוחטים שטימע

אייר, תרצ"ב

נומער 3

ערשטער יאהרגאנג.

אן אלוועלטליכע שוחטים ארגאניזאציע

אין א באזונדער פלאץ אין דיווען נומער פון אונזער אָרגאַן „די שוחטים שטימע“, וועט דער לעזער געפינען אַ האַרציגע באַגריסונג צו אונזער אָרגאַן, פון די אַנדרט שוחטים אין פּוילען און פון זייער אָרגאַן „די שוחטים שטימע“, וועלכער ערשיינט מאָנאַטליך אין וואַרשאַ.

דער חשובער ענערגישער רעדאַקטאָר פון די וואַרשאַ שווער „שוחטים שטימע“ אין זיין באַגריסונג צו אונזער אָרגאַן, באַמערקט צווישען אַנדערש, אַז „יעדער אָרגאַנער זאַציע פּרוּואוּ, באַזונדערס יעדע נייע צייטונג, געווירמעט די שוחטים אינטערעסען, דערפיהרט צו דעם גרויסען און ערהאַבענעם מאַמענט, ווען פון אַלע שוחטים אָרגאַניזאַציעס אין די באַזונדערע לענדער וועט געשאַפּען ווערען אַן אַלוועלטליכע שוחטים אָרגאַניזאַציע, וואָס וועט זיך געגעבן זייטיג העלפּען מיט אַלעם נויטיגען, כדי צו פאַרלייכטערען דאָס לעבען פון די שוחטים בכל מקומות מושבותיהם.“

די שוחטים פון אַלע פּערשידענע לענדער אין דער גאַנצער וועלט זיינען דאָך פאַראייניגט, דער שוחט פון אַמעריקא און דער שוחט פון פּוילען, ארץ ישראל, אַפריקא און מצרים, וואו נאָר עס געפינט זיך אין אַ ווינקעל פון דער וועלט א אירישע קהלה מיט א שוחט וואָס טוט זיין מלאכת הקודש, טוט אָט יעדער שוחט די זעלבע נוצליכע הייליגע אַרבייט וואָס זיין ברודער שוחט טוט אין אַן אַנדער טהייל פון דער וועלט. אַלע שוחטים פון דער וועלט לעהרנען די זעלבע דינים פון שחיטה, אַלע האָבען די זעלבע פליכט, אַלע שוחטים פון דער וועלט שטעהען אונטער איין און דעם זעלבען קאָנטראָל, אונטער דעם קאָנטראָל פון אונזער הייליגען שלחן ערוך. די שוחטים פון דער גאַנצער וועלט זיינען פאַראייניגט.

די שוחטים זיינען פאַראייניגט גייסטיג, נשמה'דיג, זיי לעבען אַלע אין די זעלבע גייסטיגע און מאַראַלישע זעלט. דער אומגליק אָבער איז וואָס זיי זיינען ניט פאַר אייניגט אַלע צוזאַמען ווי ברידער און חברים פון איין הייליגע אַרבייט, אום צו פאַרטייריגען זייערע עקאָנאָמישע אינטערעסען, און צו פאַרשטאַרקען דעם מצב הכשרות און דעם מצב פון אירישיקייט אין דער גאַנצער וועלט.

און עס מוז פאַרשטאַנען ווערען, עס מוז קלאָר ווערען פאַר יעדען וועמעס האַרץ קלאַפט פאַר'ן יודענטהום, פאַר קדושה, פאַר ריכטיגע כשרות, וועלכעס איז דער געזונטער יסוד פון אירישיקייט, פאַר שוחטים, רבנים, אַדער פאַר יעדען אמת'ען פרומען איהר, אַז דאָרט וואו דער שוחט איז ניט זיכער מיט זיין פרנסה, דאָרט וואו ער ליידט, קען ניט זיין קיין ריכטיגע כשרות, דער שוחט מוז האָבען אַ רוהיגע קאָפּ, כדי אויף זיין חלף זאָל קיין פּנימה

ניט זיין, כדי זיין שחיטה זאָל זיין אמת כשר, און ווען דער שוחט איז ניט פאַרזאָרגט, ווען אים געהלט פרנסה צו ערנערען זיינע קינדער, ווען ער ווערט באַליידיגט און ער נידעריגט ביי זיינע בעלי בתים, דאָן איז דאָ די גרויסע געפאַהר אַז די יסודות פון כשרות ווערען שטאַרק אָנגעגריפּען און די אירישע נשמה אין איהר שורש און מקור זאָל אויפגעטרייסעלט ווערען פון שרעקליכע פּנימות ניט גור אויף דעם שוחט'ס חלף גור אויף די נשמה פון יעדען כשר'ען אידען.

עס ליגט דערפאַר אַ הייליגע פליכט אויף יעדען שוחט וואו ער זאָל ניט זיין, ער זאָל זיך אָנשליסען אין די אַנדרט שוחטים, וועלכע עקזיסטירט, און ווען אַזאַ אָרגאַניזאַציע עקזיסטירט ניט, איז די פליכט פון יעדען שוחט צו שאַפּען אַ שוחטים אָרגאַניזאַציע אין זיין לאַנד אַדער אין זיין קהלה. יעדער שוחט מוז אַרבייטען מיט מסירת נפש פאַר די אויפֿהאַלטונג פון אַ שוחטים אָרגאַן ווי „די שוחטים שטימע“ פון ניו יאָרק און פון וואַרשאַ און פאַרשפּרייטען זיין צייטונג צווישען די מיטגלידער פון זיין קהלה, און ווען יעדע לאַנד וועט האָבען אַן אמת'ע ריכטיגע שוחט, וועט זיין אַן אַזוי ווי עס האָבען געשאַפּען אין ניו יאָרק די אַנדרט שוחטים פּוילען און די שוחטים אין פּוילען, דאָן וועט זיין מעגליך און אויך נויטיג צו שאַפּען אַן אַלוועלטליכע שוחטים אָרגאַניזאַציע, וועלכע זאָל פאַרטרעטען פאַר דער גאַנצער אירישער וועלט די אינטערעסען פון שחיטה און שוחטים, און אויפהויבען דעם פּרעסטיזש און דעם כבוד פון דעם שוחט אויף דער גאַנצער וועלט, און דורכדעם פאַרזאָרגען די ענינים פון ריכטיגע און אמת'ע כשרות על פי דת תורתנו הקדושה.

די לאַגע פון די שוחטים איז שרעקליך און זעהר ביטער. די לאַגע פון אונזערע רבנים שלי"ם איז אויך אַ שרעקליכע און אַ פאַרצווייפּעלטע, דער שרעקליכער עקאָנאָמישער קריזיס פון דער גאַנצער וועלט, און וואָס נאָך ערגער, דער שרעקליכער גייסטיגער קריזיס, צוטרייסעלט יעצט און מאַכט חרוב די יסודות פון יודענטהום, אונזער הייליגע אמונה געפינט זיך יעצט אין דער גרעסטער געפאַהר, און צוזאַמען מיט איהר אויך די טרענער און אויב טערשטיצער פון אונזער אמונה ורת; די רבנים און די שוחטים, עס איז ניטאָ קיין אַנדער וועג יעצט גור אַז די רבנים און די שוחטים מוזען זיך פאַראייניגען און מיט געמיינשאַפטליכע קרעפטען קעמפען קעגען די הפקות פון דער אירישער נאָם, געגען פיהרער פאַרפיהרער, אָבער צו ערשט מוז קומען די פאַראיינגונג פון אַלע שוחטים, אַפריהער מ'זען זיך פאַראייניגען די שוחטים פון יעדע לאַנד באַזונדער.

(48)

א שטארקען אימפעס דורך אונזער אָרנאַן „די שוחטים שטימע“. האָט אין אַלע אידישע קבוצים אַרויסגערוּפּען גרויס באַנייטערונג און אַ התעוררות ביי די שוחטים, צו אָרנאַניזירען זיך ווי אויך אַרויסצוגעבען אייניגע שוחטים אָרנאַנען. אין אַלע לענדער פּיהלען זיך די שוחטים פאַר איינוואַמט און בעדראָהט אין זייער עקזיסטענץ און זיי קומען צו דער איבערציינונג, אַז דער איינציגער רעטונגס וועג איז צו אָרנאַניזירען זיך אין איין קערפּערשאַפּט, וועלכע זאָל פאַרטיידיגען די אינטערעסען פון די שוחטים, און מערקווירדיג: איבעראַל פאַרשטעהט מען צו פאַרבינדען די אָרנאַניזאציע מיט אַן אייניגענעם נאַנץ פאַרשטענדליך, ווייל אויסער די אויסנאָמען פון אַזאַ אָרנאַן כלפי חוץ צו פאַרטיידיגען די שוחטים אינטערעסען, איז אַזאַ אָרנאַן דער איינציגער פאַרבינדונגס פונקט פאַר די שוחטים וואָס זיינען צווייט און צעשפּרייט איבער פאַר שיערענע שטחים און אַ פּערזענליכע פאַרבינדונג איז פאַר זיי כמעט אוממעגליך.

לעצטענס האָבען מיר ערהאַלטען פון ניו יאָרק דעם ערשטען נומער פון אַ נייעם שוחטים אָרנאַן, וואָס ווערט אַרויסגעגעבען פון „אגודת שוחטי עופות דניו יאָרק רבתי“, אונטער דעם נאָמען „די שוחטים שטימע“.

מיר באַגרייפּען אונזערע ניו יאָרקער שוחטים חברים צום ערשיינען פון זייער אָרנאַן, מיר האַלטען, אַז יעדער אָרנאַניזאציע פרוב, באַזונדערס יעדע נייע צייטונג געוויר מעט די שוחטים אינטערעסען, דערפיהרט צו דעם גרויסען און ערהאַבענעם מאָמענט, ווען פון אַלע שוחטים אָרנאַניזאציעס אין אַ צייט און אין די באַזונדערע לענדער וועט געשאַפען ווערען אַן אַלגעמיינע שוחטים אָרנאַניזאציע, וואָס וועט זיך גענעווייטיג העלפען מיט אַלעם נויטיגען, כדי צו פאַרלייכטערען דאָס לעבען פון די שוחטים בכל מקומות מושבותיהם.

די צייטונג האָט אויך אַ בייאַנאַע אויף אַלען הודש אונטער דעם נאָמען „השומר“. בכלל איז די צייטונג שעהן אַרויסגעגעבען און מאַכט זעהר אַ נוטען איינדרוק. מיר ווינשען אונזער ברודער אָרנאַן אין ניו יאָרק אַריבט ימים און אַ גרויסען טיראוש, און מיר ווילן האָפען אויף אַ פריינדליכער צוזאַמענאַרבייט אַזוי, אַז אונזער אָרנאַן „די שוחטים שטימע“ ווי אויך דער ניר יאָרקער אָרנאַן „די שוחטים שטימע“ און „השומר“ אין בכלל אַלע שוחטים אויסנאָמען צוזאַמען וועלען לייסטען ממשות'דיגע מעשים לטובת הרמת קרן השוחטים בכל תפוצות ישראל“.

די שוחטים פון ניו יאָרק מיט זייער אָרנאַן „די שוחטים שטימע“ שטרעקען אויס אַ פריינדליכע ברודער האַנד צו די חברים שוחטים פון פּוילען. מיר זיינען גרייט אַרבייטען צוזאַמען: ניו יאָרק און וואַרשאַ האַבען זיך פאַראייניגט!! און זאָל אונזער פאַראייניגונג זיין אַ גליק און אַ ברכה צו די שוחטים ווי אויך צו כשרות און חוץ התורה והרת!

אין דאָן וועט מוזען קומען אַן אַלגעמיינע שוחטים אָרנאַניזאציע.

עס וואָלט דערפאַר געווען גיטיג צו רופּען אַ שוחטים קאָנווענשאַן פון אַלע שוחטים פון דער גאַנצער וועלט. אויף יעדע גרויסע הייליגע שוחטים קאָנווענשאַן זאָל געלענט ווערען דער יסוד פאַר אַן אַלגעמיינע שוחטים אָרנאַניזאציע, וואו אַלע שוחטים פון דער גאַנצער וועלט זאָלען זיך פאַראייניגען.

מיר וואָלטען וועלען הערען וועגען דעם די מיינונג פון אונזער ברודער שוחטים אין דער גאַנצער וועלט בכלל, און פון די ברודער שוחטים אין אַמעריקא און קאַנאַדא בפרט. אונזער חודש זשורנאַל „די שוחטים שטימע“ איז אָפּען פאַר די שוחטים פון דער גאַנצער וועלט. מיר וועלען דרוקען די מיינונגען פון אַלע שוחטים וועגען דער וויכטיגער פראגע פון פאַראייניגונג בכלל און וועגען דעם מצב השוחטים און שחיטה בכל מקומות מושבותיהם בפרט.

דער מצב פון שוחטים און שחיטה אין דעטראַיט, מישיגאַן

מען שרייבט אונז פון דעטראַיט, מישיגאַן, אַז די לאַגע פון די שוחטים און שחיטת עופות דאָרט איז שרעקליך. די רבנים פון דאָרט האָבען פּיעל מאָל געוואָלט פאַר אייניגען די שוחטים, אָבער עס האָט זיך זיי ניט איינגעגעבען, ווייל יעדען מאָל האָבען זיך געפינען שוחטים, וועלכע האָבען געשטערט די פאַראייניגונג. שחיטת עופות איז דאָרט כמעט ווי הפסקה. ווער עס וויל קומט און ווערט אַ שוחט. די קאָנסורענץ איז גרויס, גע'אסר'טע שוחטים שטייען און שעכטען און זיינען מאכיל נבלות און טרפות. דער מאַטעריעלער מצב פון די שוחטים איז זעהר שלעכט.

דעטראַיט מישיגען האָט חשוב'ע רבנים, אויך אונזער פריינד דער באַוואוסטער רב הרב ר' שמואל מנחם הלוי פייין וואָלט געוויס געהאַלפּען אָרנאַניזירען די שוחטים ווי געהעריג איז, געבענשט זאָלען זיין די הענד וועלכע וועלען אָרנאַניזירען די שוחטים פון דעטראַיט. זאָלען יעדע שוחטים נעמען אַ נוטען ביי שפּיעל פון די שוחטי עופות פון ניו יאָרק, וועלכע האָט אַ שטאַרקע יוניאָן, און די חברים שוחטים זיינען דערפאַר געוויכערט מיט זייער פרנסה, און דורכדעם איז אויך כשרות געוויכערט. ברודער שוחטים! פאַראייניגט זיך, קענען מיר אויך העלפען? שרייבט אונז, מיט וואָס קענען מיר אויך העלפען?

די „אגודת השוחטים“ פון פּוילען און זייער אָרנאַן די „שוחטים שטימע“ פון וואַרשאַ באַגריימען די „שוחטים שטימע“ פון ניו יאָרק

אין דעם מאָנאַטליכען זשורנאַל „די שוחטים שטימע“ פון וואַרשאַ (פּוילען) לייגען מיר פּאָלענערס: אַ נייער שוחטים אָרנאַן אין ניו יאָרק.

„דער געדאַנק צו אָרנאַניזירען די שוחטים אין דער גאַנצער וועלט, וועלכער איז געוואָרפּען געוואָרען מיט

49

דער מצב פון שוחטים אין ניו יארק

(די לאַגע אמאל און די לאַגע היינט צו טאָג) פון רעו. יוסף ראָזענמאַן, סעק. פון דער אגודת השוחטים

שבשמינית נאוו וואָס אַ תלמיד חכם דאַרף באַזיצען, האָט ער גלייך דערפילט זיין טעות, און אָך און וועה איז צו איהם באַלד געוואָרען. מען האָט איהם גלייך אַרויס געיאָגט פון זיין מאַרקעט, כאַטש ער האָט באַצאלט נוסע געלד דעם מאַרקעט מאַן פאַר זיין אַרבייט, און אַ צווייטער שוחט אַ מסיג נבול (אַ סקעב), האָט גלייך פאַרנומען זיין פּלאַץ אין מאַרקעט. דער שוחט האָט געבאַך גלייך אייני געוועהן אַז ער איז באַגאַנגען אַ טעות מיט זיין שטעלען ויך געגען זיין בעל הבית, פאַר ניט לאָזען זיך באַלדייגען פון איהם, און האָט גלייך חרטה געקראָגען, און געטרייעט גלייך לויפען איבערבעטען זיין באַס און זאָגען איהם „אהבתי את אדוני!“ איך וועל שוין זיין געהאַרזאָם, פאַלגען און העלפען דעם באַס, אַ חוץ שחיטה, העלפען אויס קערען דעם מאַרקעט, קענוועסען קאָסטימערס, איינריידען קונים אַז ער האָט די בעסטע טשיקענס, און זיי זאָלען נאָר קויפען אין זיין מאַרקעט זייער סחורה, ווייל אויב דער מאַרקעט מאַן וועט נישט האָבען קיין קאָסטימערס, וועט דאָך דער שוחט ניט האָבען פאַר וועמען צו שעכטען, און פּרנסה דאַרף מען דאָך האָבען, מען האָט דאָך אַ פּרוי מיט פּליינע קינדער וואָס בעטען עסען, און מען דאַרף צאָלען דעם מלמד שכר למוד, און אַז מען פאַרלירט דעם „דושאב“

די גרויסע שרעקליכע דעפּרעסיע וואָס האָט אַרומגענומען די גאַנצע וועלט, האָט אויך ניט דורכגעלאָזען די שוחטים יוניאָן, וועלכע איז קליין אין איהר צאָל מעמבערס, אָבער גרויס און מעכטיג אין איהרע אויפטריונגען, וואָס זי האָט באַזוויגען דורכצופיהרען פון דער צייט וואָס זי האָט צונויפגעבראַכט און אַרגאַניזירט אַלע ניו יאָרקער שוחטים אונטער איין פאַרבאַנד, אונטער דעם נאָמען „אגודת השוחטים דניו יאָרק רבתי“ לאַקאַל 440, און עס איז ווירקליך געקומען די צייט אַז ניו יאָרקער אידען זאָלען וויסען כאַטש עפעס פון די פאַרצווייגטע שווערע אויפגאַבען וואָס די שוחטים יוניאָן האָט געהאַט פאַר זיך, אום צו קענען געבען חיונה צו אַלע מעמבערס, ווי אויך אָפּשאַצען דעם הפּקר צושטאַנד וואָס עס האָט געהערשט אין דעם פעלד פון שחיטת עופות, דער שוחט איז אַלעמאַל געווען הפּקר, מען האָט געצאַפט זיין בלוט ווי וואַסער, ווייל ער האָט ניט געהאַט ווער עס זאָל זיך פאַר איהם אָננעמען, ווייל די שוחטים זיינען ניט געווען פאַראייניגט, און דאָס האָט געבראַכט דערצו, דאָס יעדער איינער האָט געטראָטען דעם שוחט מיט די פּיס, מיט די גרעסטע באַלדיידיגונגען, און ווען אַ שוחט האָט געדרובט זיך פאַרטיידיגען און געקראָגען דעם שמינית

חד וחלק

(פעליעטאָ) פון ליץ בן ליץ

אידען, איבערהויפּט אידען וואָס באַלאַנגען צו אַ „שטיבעל“ שטרען זיך נור ביים „כשר'ען באַרבער“, ושחיטתן כשרה!... פון די אַלע „כשר'ע“ וועלכע אַמעריקא איז געבענשט פאַר געטם אַ חשוב'ען פּלאַץ דער כשר'ער ברוסער, וועלכער איז אַ אינסטיטוציע פאַר זיך אַליין און פאַרנעמט זעהר אַ וויכטיגען פּלאַץ אין דעם סורה וואָס פון כשרות, אין דער אַלמער היים איז געווען אַ קעב מיט גרויסע שטיוועל, מיט די לאַנגע באַליעוועס, פּלעגט שטעהן אין שוהל אַרום סיר, האָט געהאַט געוואַלדיגען דרך ארץ פאַר'ן שוחט, האָט געוואוסט זיין פּלאַץ, דאָ אין אַמעריקא האָט זיך דער קעב אַרויסגעאַרבייט און איז געוואָרען אַ „כשר'ער בוששער“.

געפינען זיך עטליכע סאַרסן כשר'ע בוששערס, אַ גרויסער טייל זיינען כשר ביים נאָמען אָבער ניט ביי די פּלייט, אַנדערע זיי גען כשר אי ביים נאָמען אי זיי זיינען באַמט מדרק און כשרות, און אַנדערע רופען זיך אַליין כשר'ער בוששער און מען רופט זיי טריפת בוששערס.

אַ גרויסע טייל פון די זאָגענאָמע כשר'ע בוששערס, יונגע

אמר ליץ בן ליץ, איך בין אַ איד קאטארי וועלכער האָב באַ זוכט די גאַנצע וועלט, בין געווען כמעט אין אַלע אידישע קהלות פון דער גאַנצער וועלט, און איך האָב ערגעץ ניט געטראָפען אַזוי פּיעל כשרות ווי אין אַמעריקא, עס איז שוים הימעל, ערד און כשרות, וואו מען שמעט, וואו מען געהט, אויף יעדען טריט און טריט וואו אידען וואָהנען טרעפט איהר גרויסע פּיערדיגע בוכשטאַבען, וועלכע שרייען צו אייך כשר! כשר! כשר!

די פענסטער פון די קצבים זיינען כשר (די פּלייט? זוער ווייס? מען זאָגט אַז ניט... אָבער ווער דאַרף די פּלייט? אַבי די פענסטער זיינען כשר, איז דאָס אַלל!...) די שטייגער פון גאָס אַרום אַ מאַרקעט זיינען — כשר! אַטאַמאָבילען, טראַקס, אויף זיי אַ גרויסער אוּפּשפּרייט כשר! כשר! אפילו זאָל און וואַסער האָבען אַ הכשר, און זיינען כשר למחדרין מן המחדרין, כידוע! און ניט נור עסנוואַרג, שפּייז, זיינען כשר, נור אויך טענשען און אינסטיטוציעס זיינען כשר, עס געפינט זיך אין בראַנזוויל און אין ניו יאָרק — כשר'ע באַרבערס... פּרנסע

קען מען קיין צווייטען ניט באקומען, וויילע שוחטים זיינען דאך אין דעם זינען געווען דאמאלסט ערנער פון יעדער בעל מלאכה וואס האט געהאט מעהר אדער ווינציגער א יוניאן צו וועמען זיך צו ווענדען, איימיצער זאל זיך און נעמען פאר זיין עולה וואס מען באגעהט נענען אים. אבער שוחטים זיינען ניט געווען ארגאניזירט און דארום זיינען זיי געווען הפקר.

אמת עס איז פילע מאל געשאפען געווארען אין גע- וויסע טיילען פון שטאדט קליינע אנודות פון שוחטים, אבער ליידער אהן ערפאלג, ווייל דער סיסטעם פון שחיתות עופות איז געווען אין יעדער טייל פון שטאדט אנדערש, און די שוחטים זיינען געווען פשוט געגנער איינער דעם אנדערען אהן א פארוואס, ביז ענדליך מיט עטלעכע יאהר צוריק, שוחטים האבען אויפגעוואכט פון זייער לעטאר- נישען שלאף, האבען מעהר ניט געקענט אויסהאלטען דעם נייסטגען און מאטעריעלען דרוק, און פילע אלטע שוחטים פיאנערען זיינען זיך צוואמענגעקומען אין אן ענגען קרייז, און גענומען זיך אריינטראכטען מיט קאפ, וואס וועט זיין דער סוף פון אונז שוחטים? און באלד טאקע פארשטאנען, אז „אם אין אני לי מי לי“? און אָנגעפאָנגען רופען מיטיני- גען, ווי אויך אנטיריען פאר א פאראייניגטער שוחטים יוניאן פון גרייסער ניו יארק, מיט א צענטראלער קערפער שאפט, אויף דעם שטייגער פון אלע יוניאנס.

אבער דא פאנגען זיך ערשט אן אונזערע צרות, ווייל יעדער בארא האט זיך געהאט באזונדערע שחיטה קאנדי- ציאנען, דיינינג, אין יארקוויל, הארלעם און בראנסק האבען

די שוחטים געארבייט פאר „ווידושעס“, קריגענדיג צאלט דירעקט פון מארקעט מאן פאר זייער ארבייט. דער איסט סייד און בראנאווייל איז אָנגעגאָנגען אַ שקלאַ סיסטעם, דאָס הייסט, קאָנטראַקטירט ביי זיך אַינשוחטהאַט געהאַט אַ קאָנטראַקט מיט דעם מאַר מאַן, באַצאַלט גרויסע רענט צום מאַרקעט מאַן פאַר פּריווילעגיע צו זיין ביי איהם דער באַס שוחט, און שוחט האָט קאַלעקטעט אַיין סענט פון יעדען טשיסען ו ער האָט קעשחט'ען פון דעם בוטשער דירעקט, דאָס היי דער מאַרקעט מאַן האָט גאָר ניט געצאַלט צום שוחט, דאָס נאַטירליך איז געווען אַ גרויסער שטער, עס ד צוליעב דעם געהערשט גרויס שקלאַפּעריי, שוחטים האָ געשקלאַפּט ביי זייערע אייגענע כרידער די קאָנטראַקטן פאַר אַ קליינעם געהאַלט, פון 3 ביז 5 דאָלאַר אַ וו נאַטירליך האָט דאָס געשטערט צו דער פאַראַייניגונג, אמת מיט 12 יאהר צוריק האָט אַ ביסעל אַ שיינ געט די ווהן פאַר די שוחטים, וועלכע האָבען געמיינט, אז גאולה קומט שוין, עס האָט זיך געפונען אַ רייכער איד ס דעם נאָמען טראַוויס, וועלכער האָט זיך געלאָזט קאָסן אַרום 40 ביז 50 טויזענד דאָלער אַפּצושאַפען דעם הַ צושטאַנד פון כשרות און האָט אָנגעפאָנגען מיט די שוחט זיי צו אָרגאַניזירען. ער האָט געעפענט אין 5'טע עווע אַן אָפּיס, געצאַלט די שוחטים וועכענטליכע שכירות, דער שפּיצע איז דאָן געשטאַנען די אַנודת הרבנים ס איינפלוס רייכע בעלי בתים, ליידער האָט דאָס ניט האָט קיין לאַנגע יאָהרען, און דעם חלום וואָס שוחט

לויט, זיינען גוואלדיגע שומרי שבת, זוי עס קומט גור דער ליבער זומער ווארטען זיי אפ שבת אין דערפריה אויף די פלייש וואס ווערט געבראכט צו זיי אויף פארקויפטן, (ווען אידען געהען שבת אין דער פריה אין שוהל דאן זעהט מען ארום יעדען בוטשער שאפ טראקס פון פלייש וואס ווערט דער לייווערט אום שבת, צו א לע בוסשערס...) פארטיג גע- ווארען מיט באזארגען די פלייש, פאחרען זיי אוועק שבת פריה אין קאני איילענד, צו לעבען דארט א גוטען טאג, ווייל זיי זיינען דאך „כשר'ע“ בוסשערס, שומרי שבת, ווילען זיי מקיים זיין דעם פסוק פון דער תורה „וקראת לשבת עונג“, פאחרען זיי אין קוני איילענד, אדער ערגעץ אנדערש נעבען ים, אדער אין די בערג, צו האכען א עונג שבת דורך הלול שבת. זיי ווייסען סתמא וואס זיי טוען, ווייל זיי ווילען אז מען זאל זיי האלטען פאר כשר'ע בוסשערס... און אידישע פרויען געהן צו זיי קויפען כשר'ע פלייש, ביי זיי איז ניט זעהר מיינער אויך, און די ווייבער זאגען „אז מען רופט איהם סטנדעלע סעג מען עסען פון זיין פענדעל“ און דאס'ס אַלל...

פארזן אבער סטריקמלי כשר'ע בוסשערס, און אין אמעריקא זאלט איהר וויסען רבותי, דארף מען זיין קלאר, מען דארף וויסען וואס עס מיינט כשר, און וואס עס מיינט „סטריקמלי“ כשר. אפ וועל איך אויך דערזעהלען, רבותי, א שעהן מעשהלע וואס עס האט פאסירט לעצטען זומער מיט מיר אליין, איך, אייער שמענדיגער לץ פון „די שוחטים שטימע“ האב געפונען

פאר נויטיג פאחרען אין די בערג צו נעמען וואקיישאן, אפרו זיך א ביסעל, ווייל די הארץ האט מיר געוואנט אז איך ו דארפען ווערען דער שמענדיגער לץ פון „די שוחטים שטי- און דאס איז ניט אזוי לייבט ווי איהר דענקט, מען ד חנפ'ענען דעם רעדאקטאר וועלכער האלט זיך פאר א רב א גאון און גאט ווייס און איך ווייס אז ער איז ווייס פון גאון ווי איך פון מאכען א לעבען (ווען איהר פרעגט מיטעס וואלט זי אייך קלאר געמאכט מיינע גליקען...) מען ד לעבען גוט מיט די בעאמטע פון די שוחטים יוניאן ווע ווילען פון מיר פסור ווערען, ווייל — זאגען זיי איך ש זיך צופיל, איך האב א נאמור אַנצומרעטען אויף יענעם הי אויגען... איך זאג צופילע דעם אמת, צו פילע און צו שא און שוחטים זיינען נאך אלעמען כלי קודש, דארפען לע גוט מיט דער גאנצער וועלט, איבערהויפט מיט רבנים, יורני- וכדומה, און איך דארף זיך אויך היפען פון לאיער לעט פאר זאגען צופילע דעם אמת... און סאקי דערפאר האב געוואלט זיך גוט אויסרוהען בעפאר איך ווער דער לץ פון „שוחטים שטימע“. אגב וועל איך דארט אין די בערג, טרע זיך מיט רבנים און „גוטע אידען“ וועלכע האבען דארט א וואקיישאן רהויגע קעג און זיינען פארווארט מיט עסען מריקען, ניט ווי אין ניו יארק... בקיצור, איך פאחר מיינע קינדער צוזאמען אין זייערע אפאמאבילס אין די בע וזכען א כשר'ען האמעל. „קינדערלאך — זאג איך שטאלץ

צו א גרויסער שטופע האָט מען ניט געקענט דערנרייכען. ביזוואנען מיר האָבען געצוואונגענערהייט אינגאנצען אָפֿ געשאַפט די קאָנטראַקטינג סיסטעם, און אַלע שוחטים פֿין גרייטער ניו יאָרק האָבען זיך אָרנאָניזירט. דער צוועק איז געווען, ערשטענס, אַוועקצושטעלען דעם שוחט מיט דעם פּעקט, וויפּיל דער שוחט איז באַרעכטיגט, ווי אויך זעהן צו קענען מאַכען אַ לעבען בכבוד, און מען קען זאָגען, אז די אגודת השוחטים ווען זי איז געוואָרען אַ יוניאָן האָט דערנרייכט איהר ציעל, די לאַגע איז פון יעדען שוחט געוואָרען אַ 100 פּראָצענט פּאַרבעסערט, סיי גייסטיג און סיי מאַטעריעליש. מען באַצייט זיך צו איהם מעהר מענשי־ליך, שוחטים אַרבייטען קורצערע שטונדען, און מאַכען אַן אנשטענדיגען לעבען, און דאָס אַליין בריינגט צו ריכטיגע כשרות.

און מיט דעם וואָס מען אַרבייט קורצערע שטאַנדען האָט די יוניאָן איינגעפירט מיט דער צייט אז מען האָט געקענט נאָך אַנשטעלען צענדליגע נייע שוחטים צו דער אַרבייט, די לאַגע האָט זיך פּיעל פּאַרבעסערט, מען באַצייט זיך צום שוחט מיט כבוד ווי עס פּאַסט און ווי עס האָט זיך געפירט אין יעדער אירישער קהלה, און אַנשטאַט וואָס דער שוחט האָט געדאַרפט מיט יאָהרען צוריק אויך טהאָן אַזי דערע אַרבייט אויסער די שחיטה, וואָס האָט ערנידעריגט די מלאכת הקודש, ניט דער שוחט יעצט אָפֿ זיין נאַנצע צייט ווען ער שטעהט אין מאַרקעט נאָר צו שחיטה, און מיט אַלעס וואָס האָט צו טהאָן מיט כשרות: דהיינו, שטעלען דעם חלה און בודק זיין לויט דעם דין און אויך ניט טהאָן

האַבען גע"חלוּם'ס פאַר פּילע יאָהרען צו ווערען באַפּרייט פון זייערע בריוו געבער, איז גענצליך אַוועקגעפלוניגען. זייערע האַפּענונגען זיינען צורונגען געוואָרען, וויילע אין נאָך אַ קורצער צייט האָט אויסגעבראַכען אַ מחלוקת צעווישען פאַרשידענע רבנישע פּראַקטיצערס, און מסיני נבול (סקעכס) האָבען פּאַרנומען די פּלעצער פון די אַלטע שוחטים, וואָס זיינען שוין געשטאַנען און געאַרבייט אין זייערע מאַר קעטס מעהר ווי אַ צענדליג יאָהרען, און דער נאַנצער בנין איז צובראַכען געוואָרען, די שוחטים זיינען ווידער געוואָר דען שקלאַפּען און הפּקר.

אַבער דער געדאַנק פון צו האָבען אַ גרויסע פּאַראַייניגטע יוניאָן לאָזט ניטס די אַלטע שוחטים רוהען, און מען נעמט ווייטער אָרנאָניזירען, אַניטירען, רופּען און ערקלערען, אז דער כח פון פּאַראַייניגונג ליגט אין אונזערע אייגענע הענד, און שטאַרקער דערפּילען מיר די באַדייטונג פון דעם „אם אין אַני לי מי לי, וכשאני לעצמי מה אני“, און די שוחטים וואָס זיינען געשטאַנען אויף ווידושעס אין די אויבענדער מאַנטע טיילען פון שטאַרט אָרנאָניזירען זיך אין אַ לאַקאַל יוניאָן פון די א. פ. אָף 5. און זייער לאַגע ווערט באַלד פּיל פּאַרבעסערט. אין די באַראָס אָבער וואו עס איז אַזי געאַנאָגען קאָנטראַקטינג ביזנעס, ווערט די לאַגע אויך בעסער, אָבער ניט פאַר אַלע שוחטים נאָר פאַר די קאָני־טראַקטאָרס, און דער סיסטעם פון שקלאַפּעריי גייט ווייטער אָן.

נאַטירליך די יעניגע שוחטים וואָס האָבען שוין אַפּילו אויסגעבעסערט זייער לאַגע מאַטעריעליש, אָבער גייסטליך

האַטעל און — כ ש ר | איך רייד מיט דעם אייגענטימער פּונ'ס האַטעל וועגען די כשרות און ער דערזעהלם מיר דאָס ער האָט אַן אַלטען פּאַסער וועלכער איז אַ „געפּערליכער אַרטאַקאָס“, און דאָך איז ער געווען אין זיין האַטעל אַ גאַנצען זומער, „וואָס פּלעגט ער עסען?“ — פּרעג איך איהם, „וועל — ענטפּערט ער מיר, „ער איז אַ „פּאַני גאָי“, ער האָט געקענט נור מילכיגס און פּרוכט, און האָט געהאַט מיט זיך זיין אייגענעם טעפּעל אויף צו קאַכען.“

און ווען נאָך אַ פּאַג זוכעניש בין איך ענדליך געקומען צו באַמט אַ פּראַכטפּאַלען האַטעל, וואו אַ סײַן כ ש ר האָט פּאַר נומען אַ השּׁוּב'ען פּלאַץ, און דער אייגענטימער פון האַטעל פּאַרזיכערט מיר אז ביי איהם איז געוויס כשר, ער האַלט, זאָגט ער, זייער שטאַרק פון כשרות, זיין פּרוי איז פאַר כשרות, אַפּילו זיין שוויגער האַלט אויך פון כשרות. בין איך שוין כמעט באַרוהיגט, און איך הער די „בעל־רינג, מען רופּט דעם קולס צו דער אכילה און דער האַטעל־קישער גיט מיר אַ גוטע עצה, בלויבט דאָ צום דינער, וועט איהר זיך אַליין איבער צייגען אז דאָ איז כשר און גוט, און פּייגע געסט האָבען מיר דאָ, זעהר אינטעליגענטע מענטשען. פּאַלג איך איהם, „איך עס ניט יעצט“ — זאָג איך איהם, „ווייל איך האָב יאָהרצייט נאָך סײַן שוויגער, פּאַסט איך היינט, איך וועל אָבער זעהן ווי אַזי דערע עסען“, און איך זעה טאַקע — מען סערווירט פּלייש, משיקען, ספּייקס מיט — פּו ס ע ר. ווער איך דאָך אַ פּאַר

סײַנע יענקעוואַסע קינדער — איהר באַזאָרגט מיך מיט אַן אַטאַמאַביל צו פּאַהרען אין די בערג, און דערפּאַר וועל איך אויך בעזאָרגען מיט כשרות, ריכטיגע כשרות, יונאָו |“.

פּאַהרען מיר אין די בערג, און סײַנע פּרוכט כשר'ע אויף ניקלאַך זינגען אַן אַטעריקאנער ליעד, „וואָס דהי העל דו ווי קער? ...“ איך רייד צו זיי וועגען כשרות... חזוק הדת... ארץ ישראל, וויל זיי זאָלען באַלאַנגען צו די אגודת ישראל... איך וויל זיי זאָלען אַכטונג געבען אויף די פּרוכטקייט פון הרב קוק... השגחה געבען צו כראַגען ציצית, צו קענען לערנען... כדי זיי זאָלען זיין פּרוכער פון הרב קוק... אַט כדוכה למשל, ווי די אגודה'ניקעס... און זיי, סײַנע אַטעריקאנער חברה שרייען „וואָס דהי העל דו ווי קער? |“ אַה גאט, קלעהר איך זיך, וואוהין געהט די אַטעריקאנער יוגענד? | און, פּלוצים די מאַשין שטעלט זיך אָפֿ אַרום אַ פּראַכטפּאַלען האַטעל, אַ גאַל־דענע סײַן „כ ש ר“ גיט מיר אַ בליק גלויך אין די אויגען אַרײַן, איך זעה זיך מיט דעם אייגענטימער פּונ'ס האַטעל און פּרעג איהם: „איז ביי איך 100 פּראָצענט כשר?“ „ניט הונד־דערט — ענטפּערט ער מיר, נור 90 פּראָצענט כשר.“ „מיט וועלכע זעהן פּראָצענט איז גיט כשר?“ — פּרעג איך איהם. „מיט דערמיט וואָס מיר זיינען גיט, פּראַטיקלע“ מיר קאַכען פּליישיגס מיט מילכיגס צוזאַמען, אַזוי אָבער איז 90 פּראָצענט כשר...“

מיר פּאַהרען ווייטער און מיר זעהן אַ וואונדערבאַרען

מעהר ארביים וויסעל א שוחט דארף און קען מהאן לויט דעם דין, און דארום קענען מיר באשטימט זאגען אז די כשרות וואס אנבאלאנגט צום שוחט איז מיט הונדערט פראצענט פארבעסערט געווארען. קיין כארעט מאן וואנט ניט מעהר צו טרייבען דעם שוחט מיט דעם אמעריקאנער הארי אפ אז ער זאל ניט קענען אפהיטען די דינים פון כשרות.

נאטירליך וואלט דאס אלעס שוין געווען נום. אבער ליידער האבען מיר פילע אומזיסטע שונאים וואס פארניגען נישט אונזער ערפאלג און א שום אורזאכע. פילע שוחטים פון די קאנטרים אויסגעפינענדיג אז דער מצב השוחטים האט זיך אין ניו יארק פארבעסערט, האבען זיי פארלאזען זייערע שטעלעס און געקומען נאך ניו יארקער שחיטה מוזלז מקח זיין, ארויסרייסען פון אונז דעם ביסען ברויט, אויך סתם אידען האבען זיך גענומען צום לערנען שחיטה, נישט רעכענענדיג זיך מיט דעם פאקט, אז שעכטען אין ניו יארקער מארקעטס פאדערט זיך א שוחט א גרויסער אומן יד, אום צו קענען נאכקומען די פאדערונגען פון שחיטת עופות אין ניו יארק, און אין דערזעלבער צייט איז אנט די שחיטת עופות אין ניו יארקער מארקעט אויך באר דיטענד פארסלענערט געווארען, פילע מארקעטס האבען זיך צוגעמאכט דורך די האלז שניידעריי וואס עס גייט אן אין די פאולטרי ביזנעס, וואו איינער קאנסורירט מיט דעם צווייטען, אום איהם ארויסצוטרייבען פון די ביזנעס, און צוליב דער אלגעמיינער דעפרעסיע וואס האט ארומגענומען דאס גאנצע לאנד זיינען, נאטירליך, מיר שוחטים אלס א

טייל אין די פאלטרי אינדוסטרי אויך פילע געטרעפן ווארען פון דעם קריזיס, עס האט אונז געשאדט אויך דאס וואס מיר האבען געקראגען ארבייטסלאזע, אבער די שטעהט די יוניאן על המשמר און פארטיידיגט מיט אן איהרע כחות מיט דער הילף פון אונזער פרעזידענט, עסן קומטו באארה, און ביזנעס איידושענט, וועלכע זיינ איבערגעגעבען מיט זייער לייב און לעבען פאר דעם בענג פיס פון די שוחטים יוניאן. מיר האבען פילע ארדענונגען געשאפען וועלכעס האט געפאדערט א וועלט מיט כחור דהיינו איין זמן שחיטה פאר גרייטער ניו יארק, ווען אנצו פאנגען שעכטען און ווען צו ענדיגען שעכטען. איינגעפיר קורצערע שטונדען, אז דער שוחט זאל זיין אויסגעריהט, ע זאל האבען די געהעריגע רהגשה. מיר האבען אויך א פאנג וואס שטיצט די שוחטים וואס האבען פארלוירען זייער שטעלעס ביז מיר שאפען נייע ארבייט פארזיי. מיר האבע א רעקארד פון 10-ער טויזענדער דאלער וואס מיר האבע שוין אויסגעצאלט צו ארבעטסלאזע שוחטים. אויך האבע מיר א רעקארד פון טויזענדער דאלערס וואס מיר האבען אויסגעצאלט צו תלמוד תורות, ישיבות און אנדערע וויכ טיגע אינסטיטוציעס, און מיר טיילען זיך כמעט מיט דעם ביסען ברויט מיט אונזערע ארבייטסלאזע, וועלכע זיינען געווען שוחטים אין ניו יארק, פארטראטען שטעלעס און קענען נאך פארטרעטען שטעלעס און זיינען בארעכטיגט צו א טייל פון דער שחיטה. דערפאר אנערקענען די שוחטים די יוניאן מיט רעספעקט צו זייערע פירערס, און זיינען אימער גרייט אלע צוזאמען פעסט און שטארק צו קעמפען

ציטערט און שריי צום האטעל אייגענטימער, איך שריי ניט מיט סיין קול, — „גואלד! איהר האט דאך מיר פארזיכערט אז ביי אייך איז כשר, כשר איז ביי אייך, הא? איז דאס כשר? ...“

און ער עפענט אויף אויף מיר א פאר אויגען, קוקט מיר אן ווי א משוגענער, און זאגט צו מיר כהאי לישנא, „מיססער, איהר זענט משוגע צו חסר דעה זענט איהר? וואס שרייט איהר, וואס? כשר? אודאי איז ביי מיר כשר, איך האב קיין ליגען ניט געזאגט, זאל מיר גאט אזוי העלפען ווי ביי מיר איז כשר.“ ווער איך שיער משוגע פון כעס, כאט איהם פאר די הענד, שלעס איהם צום מיט און ווייז איהם, „ס ס ע י ק ס י ס פ ו מ ע ר א י ז כ ש ר ? ! ת א ?“

„אז א יאהר אויף מיר ווי עס איז כשר“ — ענטפערט ער מיר פילאזאפיש קאלט און געלאסען — „די פלייש איז כשר, די פומער איז אויך כשר, איך קען דאס אויך איבערצייגען.“

„אבער פ ל י ו ש ס י ס פ ו מ ע ר צ ו ז א ס ע י ש ר ו י א י ז — איז דאס כשר, הא? כשר? כשר?“

„אח, בארוהיגט זיך דער האטעל אייגענטימער, און זאגט צו מיר אזוי, „איך פארשטעה אויך יעצט, יעצט פארשטעה איך, איהר מיינט ס ס ר י ק ס ל י כשר? סטריקמלי כשר איז ביי מיר ניט, — ניט קען פלייש מיט פומער צוזאמען, דאס איז דאך ס ס ר י ק ס ל י כשר, דאס ניט! וואס אמת איז אמת! ליוענט איבער סיין סיין פון האטעל זענט איהר זעהען

אז עס שמעהט כ ש ר אבער ניט ס ס ר י ק ס ל י כ ש ר, ווייל סטריקמלי כשר איז ביי מיר ניט, דאס איז דער ריווער אמת, ביי מיר קאכט מען אום שבת און מען סערווירט פלייש שיגט מיט מילכיגס צוזאמען, עס איז ניט סטריקמלי כשר, אבער עס איז דאך כ ש ר ! ...“

פאחרען מיר ווייטער, די מאשין לופט, א רעגען געהט, און עס איז ערב שבת, גוואלד, וואס טום מען? און איך זעה א איד מיט הדרת פנים געהט צופיס אין דעם שלאקס רעגען. איך נעם איהם אריין אין דער מאשין כאט מיט איהם א שמועס, און דערווייט זיך, אז ער איז דער שוחט פון דעם געגענד, און ער זאגט מיר: „וואו כשרות? ווען כשרות? זיי קאכען דאך אלע אום שבת! פארברענעט סמאטות! אויב איהר ווילט אמת'ע כשרות זיצט אין דער היים, מיססער לעבען, אדער נעמט א צימער פאר זיך אליין און היט אייער נשמת, עס איז פאראן כשר'ע האטעלס אויך, דאס איז אמת, אבער ס ס ר י ק ס ל י כשר'ע זיינען זעהר וועניג, אזוי ווי ביי אייך אין ניו יארק זיינען פאראן זעהר וועניג ס ס ר י ק ס ל י כ ש ר 'ע ב ו ש ע ר פ.“

און וועגען אונזערע „סטריקמלי“ כשר'ע בוסשערס, וועל איך באפען מיט אייך א שמועס אן אנדערש מאל, אפשר אין דעם קומענדיגן נומער פון „די שוחטים שטימע“. און דערווייל, ווי זאגט דער סאטערנער העבריוור; שאלאם אובראכא, וואס דאס מיינט שלום וברכה! צום ווידערוועקן! ...

און צרות. מיר זיינען די שוחטים וואָס שטעלען צוזאַמען די גרויסע שוחטים יוניאָן אונטער דעם נאָמען אגודת השוחטים דניו יאָרק רבתי לאָקאל 440 זיינען מיר דערפאַר פאַלקאָם באַרעכטיגט צו געניסען די פּרוכט פון אונזער אַרבייט לטובתנו ולטובת הכשרות.

אלע ווי איינער פאַר די קאָנדיציאָנען וואָס מיר האָבען זיך ערוואַרבען, דורך אזוי פיל שווערע כחות. מיר וועלען אין קיין פאַל ניט אַפטרעטען פון אונזער פּאָזיציע. מיר זיינען די יעניגע שוחטים, וועלכע האָבען זיך געפלאַנט און אַריבערנעטראָגען די שרעקליכסטע ליידען

ספירה

פון הרב הלל יעקב הורוויץ (הללי"ה) (געווינדעט צו די "נחלת השבים" פון די שוחטים)

פון פסח ביז שבועות, לא לנו, לא לנו!
 ניט פאַר אונז דאָך עם בליהען די בלומען,
 ניט מיר געניסען די שעהנע מתנה,
 מען האָט עם פון אונז צוגענומען...

פון פסח ביז שבועות, וועט זיין ביי אונז פריידען,
 מיר וועלען דאָן זינגען און טאַנצען,
 ווען דורך "אונז" וועט בת ציון זיך הערליך
 באַסליידען, און "מיר" וועלען דאָרט זייען און פלאַנצען...

פון פסח ביז שבועות, די נאַטור איז אַ גבירה,
 עם וואַקסען די גראַז, עם בליהען די בוימער,
 עם קלינגט אין דער לופטען אַ הערליכע שירה,
 די נאַטור בענשט: על ספירת העומר.

וואָס טרויערט דער חזן, וואָס ציטערט זיין שירה,
 וואָס קלאַנגט ער דער אידישער בעטלער?
 — פון פסח ביז שבועות, דער איד ציילט דאָן ספירה
 און וויינט אויף די שיינהייט פון וועטער.

ציאתכם לשלום! חברים יקרים!

אונזער חבר רעוויזיל בערמאן, וועלכע פאָהרען יעצט אין ארץ ישראל אין אַ הייליגע שליחות; צו סויפען לאַנד און גרינדען אַ סאָלאָניע פון שוחטים אונטער'ן נאָמען "נחלת השבים".

"שליחי מצוה אינם נזקים לא בהליכתן ולא בחזירתן". פאָהרט געוונטערהייט, זייט מצליח אין אייער הייליגע שליחות און קומט צוריק געוונטערהייט.

אַ גליקליכע רייזע צום פעהיגען ענערנישען פיהרער און סעקרעטער פון די שוחטים יוניאָן פון גרויס ניו יאָרק, רעוויזיל יוסף ראָזענבאָם, וועלכער פאָהרט יעצט אין פוילען באַזוכען זיין משפחה און פון דאָרט נאָך ארץ ישראל.

חבר יוכה ראָזענבאָם! פאָהרט געוונט און קומט צוריק געוונטערהייט.

די שוחטים יוניאָן פון ניו יאָרק.

די שוחטים שטימע.

נחלת השבים.

אַ גליקליכע רייזע צום פרעזידענט פון די אנדרת השוחטים דניו יאָרק רבתי, ווי אויך פרעזידענט פון די "נחלת השבים" רעוויזיל יעקב בלום, און צו

צו די שוחטים פון אמעריקא און קאנאדע!

די צייטונג איז אַ יעדער צייטונג, אייער פליכט איז צו שאַפען סובסקריבער פאַר אייער צייטונג, זאָל יעדער שוחט שאַפען לפחות איין סובסקריבער. שרייבט אונז פון אייער מצב און פון דעם מצב השחיטה אין אייער קהלה און מיר וועלען דאָס פאַרעפנטליכען.

שרייבט אויף דעם פאַלגענדען אַדרעס:

SCHOCHTIM SHTIMME
 229 East Broadway New York City

55

פ' נ"ח בשם הר"ן והרשב"א סימן קכ"ו, סוכה וי"ב חביב" סימן ס"ב.

הכותב אגרת לחברו וכתב ביום ארבעה או חמשה לעומר וכו' כנהוג, והיה אז בין השמשות, אם יכול לספור אח"כ בכרבה? נראה דחייב, כי הרהור לאו כדבור דמי, וא"ת דבענין חיוב ברכת התורה בשו"ע או"ח סי' ס"ז נאמר דהלומד על ידי הרהור פטור מכה"ת אבל הלומד על ידי כתיבה חייב? אפשר דהתם הוא כי הכתיבה נעשה על הרוב ע"י אמירה בלמוד אבל בשאר מילי לא.

ולענין תספורת ושלא לישא אשה ש"ע או"ח סימן תצ"ג משם ה"ד ב"ז כ"ז תשובה אלה תתקלה כתב הרב בעל שתי ידות דף נ"א ע"ב ששאל על מה שנהגו להסתפר בר"ח אייר אם הוא מנהג הגון או לא? והשיב שהוא היה מסתפר בכל חודש ניסן ור"ח כיון שהם אסורים בהספד ותענית אין מנהג אבל זה נהג בהם וחולק על הב"י שכתב שהוא מנהג בטעות ולרעתו הוא מנהג ממוצע, וכיון שעיקר האיסור אינו אלא ממנהג, אתי מנהג ומכיל מנהג בטעמא כל דהו ע"ש ותו איכא טעמא שיש צער בנידול השער למי שרגיל להסתפר, ולא עדיף האי מנהגא ממ"ע של סוכה, דקיי"ל מצטער פטור מן הסוכה ובל"ג יום רבי טפי והאדם מצטער, וכתב שם וז"ל ובר מן דין אני ראיתי כמה קהלות שלא נהגו מנהג זה כלל ומסתפרים בכל שבוע במנהגם לכבוד שבת וכיון שאין זה קבוע בכל ישראל אעפ"י שאותו מנהג שנהגו להסתפר בר"ח אייר לא יהיה מנהג כלל נקטינן כוותיה דהוה מנהג ממוצע ומיניה לא תזוו, וכן מה שנהגו שלא לישא נשים עד ל"ג בעומר, בזמן שיש לו שם סבה וטעם לא חיישינן למנהגו, כגון שלא קיים מצות פ"ר או שאין לו מי שישמשנו וכיוצא בזה, ובתנאי שלא ירבה בשמחה, שטעם המנהג הוא מפני השמחה דלא עדיף מנהג זה מאבלות של שלשים יום, וברור הוא.

ובלקט הקמח א"ח דף מ"ב ע"א ובהלק"ט חלק א' תשובה ל"ג, שכנה"ג סי' תצ"ג ס"ק ח' מתיר לאבי הבן ולסנדק להסתפר בעומר ביום המילה עצמו דוקא כי יו"ט שלהם הוא, אך אם המילה בשבת יוכל להסתפר יום ו', ועל המזהל נסתפק ולא מלאו לבו להתיר אבל כתב דנהגו להסתפר, ועיין (כ"ס ה"מ ש"ה אות תרפ"ז) ובתשובת רש"ד"ם סימן א' וכן ה"ג על הגהות ה"ט ור"ס סימן תפ"ט ומהר"ש ל"ג סימן י"ג, רוקח בסימן דצ"ד ופ"ר"ת שם ד"ה ומ"ש, ה"ר"ם טראני סימן ק"מ.

והאברבנאל ז"ל (פ' אמור) כתב דכרים יפיים ונפלאים באמרו; העומר היה הככורים מראשית קציר השעורים שהיה בא ביום הראשון מחג הפסח כפי טבע ארץ ישראל שהיו התבואות ממהרות לבא, ולפי שישראל בצאתם מצרים היו כבהמות מבלי תורה ודעת, צוה יתברך שיקריבו או עומר השעורים (מאכל בהמה) וכתב השבועות שקבלו את התורה ונעשו בעלי שכל ומכני מדע, צוה שיקריבו מנחה ח"ה ח"ה, כמו שהיה בהם אורח ח"ה ח"ה, ושמהמחה תהיה שתי הלהם, מאכל בני אדם החכמים והבונים.

לא בית המקדש ולא עומר, ואנו יוצאים ידי חובתנו בזה שאנו סופרים אותם הימים שהיו מביאים בהם את העומר. אנו סופרים לשם זכר הבאת העומר והקרבנות, בשבת בני ישראל על אדמתם הקדושה.

ימי הספירה בימינו הם ימי אבל לנו, כי בין פסח לשבועות מתו תלמידיו של ר' עקיבא במגפה רעה מפני כי לא חלקו כבוד איש לרעהו (יבמות ס"ב ע"ב) או מפני כי הביטו בעין קנאה אחד על השני, לא התגדרו באהבת התורה ולא כבדו נושאי דגל התורה (ב"ר ס"א) ור' עקיבא זה הלו"ה הלו"ה הלו"ה הקדוש הגדול אסף עוד הפעם תחת דגלו תלמידים חדשים וירבין תורה רבים, ומאו אלה שנים עברו, ובימי הספירה אלה, בין פסח לעצרת, ביחוד בארץ אשכנז, הרגו נוסעי הצלב ביהודים שישבו על גדות נהר הרינוס אלפים ורבבות, שקדשו את שם ה', והקריבו את חייהם בנלל האמונה הקדושה, ובשטו את צוארם תחת המאכלת וקדשו את שם אלקי ישראל, מסרו את נפשם עד נטרם הדרם האחרון (נוירת תתנ"ו), לפיכך ימי הספירה הם ימי אבל לכל ישראל, ועלינו להבין לכבד ולהוקיר מכל יקר את חכמי התורה וגם להזכיר לכל בן ובת בישראל, כי בימים ההם מתו אבותינו, מות גבורים, מות ישרים וקדושים, ויהיו מופת לרבים למסירת נפש וקדוש השם, ועלינו להנך את בנינו, הדור הבא אחרינו, בקדושת התורה ובשלש אהבות, אהבת הקדוש ברוך הוא, אהבת התורה ואהבת ישראל, ביום ל"ג בעומר נעצרה המגפה אשר באה על תלמידיו ר' עקיבא, ולפיכך היום הזה הוא יום שמחה לנו ובני ישראל ישמחו באותו יום, בערכם חגיגות וטוילים, תלמידיו החרדים ובתי הת"ת הפטורים ביום זה מלמודיהם, ילכו היערה לטייל בלילות מוריהם, ישתעשו שם, יקפצו, ירקדו ויזמרו, היום הזה יום שמחה הוא ביחוד לתלמידים, כי בו נעצרה המגפה בתלמידיו ר' עקיבא ולאחר ל"ג בעומר עד שבועות ישובו להתאבל, כי המגפה שבה להפיל חללים בתלמידיו ר' עקיבא שנשארו עוד בחיים.

ולזה אין אומרים שהחיינו על ספירת העומר, שלא מצינו ברכת זמן אלא כדבר שיש בו הנאה או שמחה, כמו הלולב וכמו תקיעת שופר לזכרון בין ישראל להקב"ה, ופדיון הבן שיצא מכלל נפל, וספירת העומר אין בזה שום זכר הנאה, הרשב"א סי' קכ"ו, תמים דעים סי' כ"ט אבודרהם בתחילת ספרו שער ז' הר"ן סוף מסכת סוכה, בן חביב סימן ס"ב, הרדב"ז חלק א' סי' רנ"ו, כנה"ג על הגהות ה"ט ור"ס סימן תפ"ט) וכתב הרדב"ז סי' הנ"ל כל מצוה שהיא הכנה למצוה אחרת תקנו שיברך שהחיינו על העקריה, הלכך ספירת העומר היא הכנה לעצרת, ומברך על השבועות ועולה לכאן ולכאן, מאחר שנמרה המצוה היא סוף ותשלום הספירה, ועיין (בדב"ש סי' נ"ט ופי' ס"ב, מהר"י ל"ד דף כ"ו ע"ב) ובפירוש מהר"ר נא"ל על שו"ע א"ח פ"ה תפ"ט אות נ' וז"ל ואין אומרים זמן על ספירת העומר לפי שמצוה זו היא זכר לחורבן ויש בה ענמת נפש, כך כתב בעל "כפתור ופרח"

56

לכל מצוי הנגדר בנדר מ ס פ ר (עזרת ה' דף כ"ע"ב)
 ר"מ א ב נ ג ב א י מונה שלש הוראות להשם ספירה
 מלשון, ספור, ספר, וספיר (דרך אמונה) המספר עשר
 שבספירות הוא לפי דעת המקובלים לא פחות ולא יותר
 "עשר ולא תשע, עשר ולא אחת עשרה" (ספר יצירה,
 משנה ד') והמספר הזה מורה לסודות נסתרים (ברית
 מנוחה, דרך א') "סוד המספר אינו כי אם בעשרה... ולהם
 סוד חתום למה עמד החשבון על עשרה לא פחות ולא
 יותר" (כוזרי, מאמר ד', כ"ה).

הספירות נסראות כפי בעלי הקבלה בשמות מיוחדים;
 כתר, חכמה, בינה, חסד, נבונה, תפארת, נצח, הוד,
 יסוד, מלכות, והשל"ה ז"ל נותן טעם לכל שם משמות
 הספירה (עשרה מאמרות, מאמר ד') שלש הראשונות הן
 בעולם האצילות, והאחרונות — מעולם הבריאה ולמטה.
 ויש להן עוד שמות (עיין אולימה, מעין א' חמר ו', קונטרס
 כללי חכמת האמת, פ"א, אוצרות חיים שער א', ובתורה
 אור תולדות ד"ה להבין ביאור הדברים) ודברים עמוקים
 כזה תמצא (בספר הזוהר, ויקרא רפ"ת, עץ חיים, שער
 אבי"ע פ"א, אוצ"ח, שער א' פרדס, סדר האצילות,
 תקונים תקון כ"ב, של"ה בהקדמתו, ובדברי הגאון
 מו"ו י"ל נ"א ז"ל בספרא דצניעותא, בלקוטים, לקוטי
 תורה, בחקותי אות נ', קונטרס כללי חכמת האמת, פ"ד,
 לקוטי תורה ואתחנן שו"ת הריב"ש סימן קנ"ו, שו"ת
 הרשב"ש סימן קפ"ת, כסיף התשובה, מערכת אלהות,
 פ"ב, תורה אור, תולדות, דרך אמונה להמקובל ר"מ אבן
 גבאי פ"א סי' ב').

הרחמן יזכנו להבין את גוף התורה יחד עם נשמתה
 ורוחה, והוא יזכני למה שהבטיחנו; או תפקחנה עיני
 עורים ואזני חרשים תפתחנה, העם ההולכים בחשך ראי
 אור גדול, יושבי בארץ צלמות אור ננה עליהם.

ולכך היתה הספירה מחג הפסח עד חג שבועות, לאמר;
 מתי יבא יום ה' לדבר עמנו, כי האדם בשיכסוף דבר
 מאד, ויקוה ביאתו, יספור הימים עד בואו, עכ"ל.
 ובעל עוללות אפרים" כתב; אם חרוצים ימי יושבי
 חלד ומספר ימיהם מעט ורעים, הנה המשכיל החי יתן
 אל לבו שלא להוציא הזמן הקצר לבטלה, ועל זה בא
 ההערה ב ס פ י ר ה זו, שכל משכיל יהיו עיניו פקוחות
 על ימי חלדו, כי כל יום ויום הוא דבר חשוב, ויכול
 לקנות בו הרבה מן השלימות, עד שאמר יש קונה עולמו
 בשעה אחת, ולזה בא הרמז בספירה שהמשכיל ימנה
 ימי חלדו וישמור את הרגעים מכל יקר, כי אין אבדה
 כאבדת הזמן היקר מכל יקר.

והנה אחרי ספירת העומר אנו שופכים את נפשנו
 לפני ה' בתפלה נשנבה רבש"ע אתה צויתנו ע"י משה
 עבדך לספור ספירת העומר וכו', יהי רצון מלפניך שבוכות
 ספירת העומר שספרתי היום יתקן מה ש פ ג מ ת י
 ב ס פ י ר ה. והנה ענין ה ס פ י ר ה הוא ענין
 עמוס חשוב גדול וקדוש עד מאד בעיני כל בעלי הסוד,
 והן אחד מעיקרי חכמת הקבלה (עזרת ה'). הספירות הן
 הכלים או הצנורות שברא הקב"ה, ושעל ידיהן משפיע
 שפע קודש בכל העולמות, ועל ידיהן מתגלות פעולותיו
 וכמו שאמר רמ"ח לוצאטו "כל ספירה היא מדה אחת
 מן המדות של אין סוף ב"ה, אשר ברא בם את העולמות
 ומנהג אותם" (קל"ח פתחי חכמה, פתח ו') והספירות
 תופסות מקום גדול בספר י צ י ר ה (משנה א' ט')
 ובמשנה (אבות פ"ה, א') בעשרה מאמרות נברא העולם
 (ראה מערכת אלהות פ"ו דף פ"ב ובספר, וכוח
 על חכמת הקבלה" לש"ל עמוד 78 בהערה, רמ"ס, שיעור
 קומה סי' י"א).

לדעת המקובל רבי ע ז ד י א ל ז"ל ננורה מלת
 "ספירה" מן הפעל "ספר", נקרא ס פ י ר ה ת שהם כח

תא שמע*

זכורני וילך הייתי אז, שבתי הביתה מבית הספר, בצהרים,
 ובא איננו בבית. באתי בערב, הפשתיחו, ולא מצאתיחו.
 "איה אבא? איה אבא?" שאלה זו נקרה במותי בלי הרף.
 לשאל את אבא עוד הפעם לא העזתי ולא רציתי. הלא כבר
 שאלתיי בבקר, אולם תשובתה לא השביעתני רצון: "אבא
 ישוב בערב." צחוק קליל הרפה על פניה, צחוק זה, סמרתה
 היתה לא לצערני ולא להפריעני מלמודי. אך לשוא צחק אבא
 — צחוק מתול בכני, שמחה מתוללת בתוגת, האם אפשר הית

— כי ישנם ואינם נותנים להם לעבור. השוחטים רוצים
 לעשות את מלאכתם באכונה, ואינם נותנים להם. הם חפצים
 להעמיד את השחיטה ואת הכשרות על כסום נאמן, ומפריעים
 בידם.

— כי הם המפריעים, אבא?

זכורני וילך הייתי אז, שבתי הביתה מבית הספר, בצהרים,
 ובא איננו בבית. באתי בערב, הפשתיחו, ולא מצאתיחו.
 "איה אבא? איה אבא?" שאלה זו נקרה במותי בלי הרף.
 לשאל את אבא עוד הפעם לא העזתי ולא רציתי. הלא כבר
 שאלתיי בבקר, אולם תשובתה לא השביעתני רצון: "אבא
 ישוב בערב." צחוק קליל הרפה על פניה, צחוק זה, סמרתה
 היתה לא לצערני ולא להפריעני מלמודי. אך לשוא צחק אבא
 — צחוק מתול בכני, שמחה מתוללת בתוגת, האם אפשר הית

* כותב המאמר הזה הוא צעיר בן כ"ב שנולד באמריקת.
 חניך ישיבת ר' יעקב יוסף, סורה בכי"ס אנגלי גבוה, מסור
 לכל חיקר והקדוש לעסמו, בנו של השוחם המפורסם רעון.
 נוביגורדסקי, אחד ממנהיגי אגודת השוחטים בנויארק רבתי.

57

שאלות ותשובות בדיני הריאה

בית הגאון הקדוש ארמו"ר ר' שניאור זלמן מלאדי זצוק"ל

אפשר להימך כי נאמר שבמקום נקב נקרע הריאה וא"א להיות שם בדיקה.

ג. שנמצא לפעמים קרום על האומה באמצע עורו כמין נידון לבנים ותחת אותו הקרום נגלד קרום העליון מעל הריאה ולפעמים נמצא כנגד אותו הקרום נשבר הצלע וכשקולפין אותו הקרום מן הריאה נשאר תחתיו כמין נגלד קרום העליון עם שפת סביבות הנלידה ואינו מבצבץ בבדיקת פושרין. יורנו מורנו נוז יאיר לנצח איך לדין אותו כדין קרום שעלה מחמת מכה בריאה ואין מועיל שום בדיקה או כדין שארי דלדולים וקרומים שעל הריאה שצריכים לראות אם תחתיו שלם ויפה ונלע"ד כי אינו ריעותא כ"כ כי אפי' בדיקה א"צ.

ד. אם נמצא מורנא על גב הריאה תחת הסרכא איך להתנהג בבדיקת הפושרין, לכן נפשי בשאלתי ועמי בבקשתי למלאות שאלתי וריקם אל ישיבני ודרך אמת ינחני ואורח חיים יודיעני הכו"ד עבדך ותלמידך תלמידך המתאבק תחת כפות רגליו לשתות בצמא את דרכיו דא"ת. יעקב בן רחל שו"ב, ממאהאליב.

ת ש ו ב ה

שאלה הראשונה והשלישית יש להתיר בפשטות ושאלה השניה אם נקרע מן קרום הריאה, וכן שאלה הרביעית הנה אם היה מיעוד ומשמוש הנהוג עכשיו כמיעוד ומשמוש שכתב רמ"א ט"ז וש"ך היה הדין פשוט להתיר כשאירע שא"א לברוק מחמת הקרע או נקב המורנא משום דהבריקה אינו רק לכתחילה בראפשר לברוק כת"ש, אך

מורינו ורבנו נרו יאיר לנצח ויתרומם קרנו למעלה למעלה אמן.

א. נידון ריאה שנמצא עליה קרום והוא כעין בשד בלוי ומן הדין צריכין לקלוף אותו מעל הריאה לראות אם תחתיו שלם ויפה ולפעמים כשקולפין אותו הקרום יוצא מן הריאה דם, דהיינו שמויע כמעט מעט כמו זיעת הפנים וכשבודקין אותו במי פושרין אינו מבצבץ והוא כמעט שכיח בבהמות שלנו ולפע"ד נוטה לצד היתר, כי רובא דרובא יש על אותו האומה תחת אותו הקרום שורייקא סומקי, ואפשר באו אותו הדם מן השורייקי סומקי מחמת שנקבל השורייקי ממשמוש ידי דטבחא ואפשר הוא רק ליתות הריאה מבין שני הקרומים, כי השורייקי המה הקרום העליון ואנו רואין בבדיקת הפושרין כי לא נקבו שני הקרומין, ואפשר י"ל כי הבדיקה בפושרין היא לחומרא כי אין אנו בקיאים בבדיקה.

ועוד יש צד להתיר כי בשפולי הריאה יש דלדולים וא"צ להסיר אותם כי הכי רבתייהו ואך כשקולפין אותם יוצא נ"כ דם מהריאה, לכן בקשתי ממורנו ורבנו הרה"ק שי' שירנו איך להתנהג כי זה הקרום כמעט שכיח בבהמות שלנו.

ב. והשנית בנידון אם נמצא סרכא על ריאה ועוברת ע"י מעוך ומשמוש ונקרע מעט מן קרום הריאה במקום הסרכא אם מהני בדיקה על מקום השלם הנשאר רוב במקום הסרכא וזה המקום אינו מבצבץ ועל מקום הקרע נידון אותו כנאכרה הריאה מחמת שהבדיקה אינו אלא לחומרא כי הסרכא עברה ע"י מעוך ומשמוש או

שוב — מלחמת לשכלל את מצב השוחטים ואת מצב השחיטת, מלחמת להטבת מצבם הכלכלי יחד עם מצבם הרוחני, הכחות והתשפעות שפעלו בעד השביתת הראשונה לא הומתו, אלו הכחות והתשפעות הודתו רק, גרעינים אינם צומחים אלא באדמת סוכשרת.

השוחטים פועלים הם, יש פועלים סתם, ויש פועלים במלאכת הקדש, ומניין לך שהאחרונים גרועים מתראשונים? לאלו יש אישיות ולאילו יש אישיות ואם אסור לתחניק את האישיות של הפועלים סתם, זו של הפועלים במלאכת הקדש על אחת כמה וכמה אם מצויקים לאלו האחרונים, הם נעשים עבדים, ועבד, כיצד יכול הוא לשרת בקדש?

כל הנסיונות לשעבר את השוחטים שוב לא תעולנת, תרי אי אפשר לתתקש כנגד רוח חוסן, השוחטים רוצים להיות מאוחדים, הם רוצים לעזור לאתרים, להשתדל לטובת הכלל, אולם... השוחטים אנשים הם, בעלי אישיות, ואנשים בעלי אישיות לא יתפצו להיות מסועקדים.

— רשעים, אנשים שאינם אנשים, יהודים שאינם יהודים, אם עדיין אינך מבין, חכה עד שתגדל ואז תבין היטב.

מתוך שנתי נרמה לי ששמעתי קול, אמנם ככה, קול צרוד ופלא תונה — היתתי רוצה לאמר יאוש, אולם עכשיו יודע אני שבמקום יאוש היתה החלמה גמורה — קול צרוד ופלא תונה הקיצני, מי זה המדבר בקול צרוד כל כך? אה! יודע אני! אבא נאם לפני השוחטים, וזה עכשיו שב תביתת וקולו צרוד, לאכול לא היו לו די כוחות ולכן שתת לו כוס חלב הם.

עברו עוד ימים אחדים, והשביתת שבתה — עברה ובטלה כן העולם, השעת לא היה סוכשרת עוד לשביתת — אדישות כמד הקהל, חוסר כסף, חוסר נסיון, השוחטים נוצחו, אך לא לעולם, זמני רק תית הנצחון חזת.

* * *

חלפו שנים, מלחמת העולם חללה, ומלחמת השוחטים חללה

58

באמת מו"מ שלנו אינו כשלהם כלל וכלל, כי בימיהם היו מגלגלין הסרכא הרבה באצבעות במקום אחד מהסרכא עד שנימוחה כליחה בין האצבעות מחמת רכותה ונפסקה באמצעה דכאן שנימוחה ע"י נלגול מחמת רכותה דהוא הפשטת ליחה בעלמא לפי"ז לא היו צריכים כלל להסיר הסרכא מעל הריאה כלל, וכש"כ הדלדולים רק לפי שנהגו להוסיף חומרא להצריך לבדוק בפושטין החמירו בדרות האחרונים שאחרי ט"ו והש"ך להסיר הסרכא והלדולים מעל הריאה ולבדוק גם שם אבל בימי הש"ך והט"ז היו בודקין בפושטין רק במקום תליית הסרכא לבד כמו שהיא בריאה אחר שנימוחה ונפסקה באמצעה סמוך לריאה או מופלג קצת ממנה, וכ"ז כשנימוחה בין האצבעות ממש כליחה כחמת רכותה אך בדרות הללו סילקו הבודקים מעשיהם ופרשו פירוש משובש בלשון מיעוד ומשמוש שברמ"א, וש"פ לומר דהיינו שע"י נלגול באצעות הסרכא הולכת ועוברת ומתקלפת מעל הריאה אף שאינה נמוחה כלל במקום אצבעות כליחה, והנה בזה עיטר ההיתר

הבריקה שאח"כ ואין להקל כלל כשאירע שא"א לבדוק באיזה מקום אפי' משהו שא"א לבדוק טריפה אם לא שיש עוד צד להקל גם בלי מו"מ כלל כגון שקצה השני שלה הסרכא רבוק למקום שאין הנקב פוסל כגון לשומן הלב וכה"ג או לצלעות דכל כה"ג איכא למ"ד. דתליין שהסרכא יוצא כאותו מקום שאין הנקב פוסל בו ופנעה בריאה ונסרכא בה ולא להיפך אבל אם שני ראשי הסרכא דבוקים בריאה והיא שלא כסדרן בענין שום צד להקל רק מחמת מו"מ שלנו לבד הנה בזה הבריקה מעכבת בודאי ואף גם בבדיקה יפה שומר נפשו ירחק ממנה, רק שקטה מאד לבטל המנהג שנתרבה ע"י הבודקים ומקצת חכמים בעיניהם מחכמי הדורות. ה' הטוב יבפר בעדם. והנה הטעמים והראיות על פרטי חילוקיהם חיל נשיא במכתב וע"כ יהי דברי אלו לבדוק ולא לזרוק וד' הטוב ימלא חסרונוך וישלח לך עזרה מקודש כנפשך ונפש אוהבך דו"ש מלונ"ה.

שניאור זלמן.

אבל גדול לאחד מיחדי סגולה

מאת הר"ם קומין מנהל ועד הישיבה הפנימיים מראדן

ולחסום על רגשותיהם רגשי קודש אשר היו כאש עצורה בקרבם, יד הזמן ומלחמת החיים הכבדה עשו את שלהם, וקימעא קימעא שנו את דרך חייהם ונימוסיהם הישנים, והנטיה במקצת מדרך הישר והסלול אם כי היתה רק למראית עין הבריות ולעצמם למורת רוח מראש פעלה בהדרגה והשפיעה על מבט עולם הרוחני שלהם שינטה הצדה וכל צורתם הרוחנית קבלה פנימות הרבה, פושטים צורה ולובשים צורה.

סבה נוספת להפירוס הזה היתה נירול הבנים והבנות בארץ זו, שהתנוך העברי טרם נשרש או בארץ החדשה, והילדים שנתגדלו ונתחנכו בבתי ספר הכלליים, ספגו לתוכם מבט חיים חדש, ופסיכולוגיה אחרת משל האבות וכל הקנינים הרוחניים שרכשו שם לא היה בהם אף ריח של יהדות ונעשו לנוטרים את הכרמים של אחרים, וכרמם שלהם עזבו לנמרי, וכה היו שני הדורות אלו הזקן והצעיר בבית אחד תחת תקרה אחת מתרועעים ומתאבקים זה עם זה, אין מכינים איש "שפת רעהו" ונתקיים הפתנם אלו זכינו היינו קוראים "מה טובו אהליך יעקב", עכשיו שלא זכינו אנו קוראים "נחלתינו נהפכה לזרים בתינו לנכרים", ובתי ישראל נמלאו ריב ומצה, אבל סוף סוף היה הנצחון רגיל ובא לצר הצעיר, ורב יעבוד צעיר, ויד הבנים נברה והאבות השתדלו להשביע רצון הבנים ולהתרפס לפנייהם ברוחם, בזה שהתחילו להתרמות ולחקות את דרכי חייהם, וכה היה רוח ישראל סבא הולך וכלה באהלי יעקב.

לא כן היה הנפטר היקר הזה, אוירא דאמריקא לא

ר' יוסף שטערן ז"ל

למלאת שלשים לפטירתו

והמטבילים יזהירו כוהר הרקיע
ומצדיקי הרבים ככוכבים לעולם ועד.
(דניאל י"ב)

ביום א' פ' ויקרא נאסף על עמיו האדם היקר ומאד נעלה, הנדול בתורה וכל מדה טהורה ר' יוסף שטערן כבדונוזויל.

עודנו צעיר כבן עשרים ושלוש בא לאמריקא מלא ונדוש בתלמוד הניך הישיבות "הפני חיים" מרדן, וישיבת נרובין של הנה"צ ר' שמחה זיסל מקעלם ז"ל, עדין נפש בטבעו, ומחונך ברוח מוסרית, מצא פה עולם זר לנפשו, סביבה רחוקה לרוחו, זרם חיים אחרים לנמרי, בתקופה ההיא ההפקרות שלטה אז שלטת בכל ענפי החיים, כל דאלים נבר, וחטוף ואכול, היו השטות היותר מקובלות ברחוב, ואז היה ר"י שטערן מתחיל לבנות העתיד של חייו בארץ הלזו.

בשנים אלו היו הרבה אנשי מעלה שבאים לכאן מעבר לים משתנים בעל כרחם במהלך רוחם והרגלם התדירי, תנאי החיים הקשים, נסיונות היהדות, שמירת השבת, והמכשולים שהיו פוגשים על כל צעד הכריחם להסתיד כמעט את מהותם, ואם שהיה מכאיב להם הדבר להגדיר

הרופאים כמו ביעקב אביו שנאמר "ויתנמו אותי הרופאים"? אלא כנראה יוסף לא היה מפורסם לצדיק כמו יעקב שהיו המצרים רואים נילוס עולה לקראתן ויוסף בתור מושל היו לו מתנגדים, ולכן העם ובעלי הדעת לא רצו לתת לו כבוד מלכים, כי החניטה מסמנת גדולה וכבוד שהיה ניתן ליחידי סגולה. (עין ספורנו על הכתוב "ויתנמו הרופאים את ישראל" לרמוז כי החניטה ניהן לאדם המעלה "ישראל" ולא ליעקב), ולכן חנמו אותו אחיו, כי הם הכירו את חסידותו, צדקותו המרובים שרק יחידי עולם הגיעו למדרגה זו וחלקו לו הדרת הכבוד הזה. גם בארץ זו ישנם יחידים יקרים שנסתרים הם להקהל הגדול, שמם אינו מופיע בפומבי ואין נודע בשערים, מצניעי לכת המה, מעשיהם הטובים ידועים רק לחוג צר של סביבתם והסביבה שנשפעים מהאיש הטוב מכת ומערכת את המשפיע, ולא העולם.

איש צדיק וישר כזה היה ר' יוסף שטערן ז"ל, ולהספידו באו לא עם המון רב, אלא מי שבאו היו מסלתה ומשמנה של נויארק שהלכו לו הכבוד האחרון ברגשי קודש והדרת הכבוד הראוי לו.

מן הנכון להזכיר כי הנפטר עמל כל ימיו ועמד על המשמר להיטיב לאדמו"ר חפץ חיים וישיבתו הקדושה. חפל על האיש שופרא דבלי בארעא! חפל על דאבדין ולא משתכחין! תנצב"ה.

פעלה עליו שום שינוי, לא נחלה במחלת בישול היש וקיים על עצמו "הוי עז כנמר לעשות רצון אביך שבשמים", לא התבייש בפני בני אדם המלעינים, ואדרבה הצליח להשפיע על זולתו מכחותיו אלו ולכנוף מתי מספר הנמשכים אחריו ולברוא סביבה רוחנית של תמימים ואנשי מעשה, יראים ושלמים. גם שאלת חינוך הבנים נפתרה אצלו לטוב ובעצמו סיים "ושנתם לבניך" וזכה לראות שני בנים שהם תפארת אבותם וברכה לרבים.

טיפוס מיוחד במינו היה במדותיו וברכיו, לא היה מפורסם כ"כ ברחוב, אבל כל בני עליה ידעו אותו ויחידי עיר נויארק הכירוהו, הוא היה פתח אמיתי, יודע ומכיר היטב רוחות הזמן והויות העולם. מעורב עם הבריות, אם כי היה חי חיי בודד בעולמו המיוחד. מי שיועד את החפץ חיים שליט"א ראה והכיר בו הרבה ממדותיו אשר רכש לו כנראה בהסתופפו בצלו בשבת תחכמוני בישיבת רד"ן, שמירת הדיבור, התרחקות מכבוד, יחס שלילי לקניני הלוסוס, היה מתרחק מן הכבוד ומפירסום האי נחון בתכלית הריחוק ולא היה איקפת לו אם אפילו אחרים יקבלו הכבוד וההכרה התכרותית על שמם בעד מפעליו הטובים. שטתו היתה להוציא הדבר הטוב אל הפועל, ומאי נפקא מינה למי יכירו הטובה? כחטיבה בפני עצמה, בשמן על המים היה שח בים החיים הסואנים דאמר קא בהספדי נשאתי עליו הקינה הזאת, "וימת יוסף בן משה ועשר שנים וכו' וחנמו אותו וכו'", ובמ"ר מי חנמו? אמר ר' פנחס אחיו חנמו אותו, לכאורה תמוה מדוע אחיו ולא

מכתבי ברכה ועדוד

מאת הרבנים המפורסמים באמריקה

בהשלחן הטהור ונאמר בקול גדול הזהרו שלא תנעו בשלחן שלא תטמאהו, כי הוא שארית הפליטה לנו מכל כלי חמדתינו, ואנו נהרגים ונטבחים על אשר אין אנו רוצים לאכול בשר פיגולים על שלחנות אחרים ואנו בשארות כחנו נחוקנו ולא נעזבנו, ויהא רעוא מן שמיא שבנינו יהי' סועדים על שלחן המלך, מאן מלכי וכו', ולא יחליפו ולא ימירו אל שלחנות אחרים אשר הברק התיצוני יעור עיניהם וכתובו מלא סחי ומאוס, כ"א יהי' נזונים ממזון רוחני הנותן ריח טוב למרחוק.

ואסיים בברכה שלמה שפעולתם הקודש, ישגשג ויפרח להרים הרת על תילה ולרוכס את כבוד התורה ומשמשיה בטהרה בארץ החפשית.

ממני יודיכם המברככם בכל אלה.

הרב אלי' גארדאן רב בבראנקס ומקודם רב בעיר ווילנא — מחבר הספרים "דברי אליהו", "ישראל בעמים", "רמעת העשוקים", "מערכת ישראל", "הדר הכרמל", "סדר אליהו על יו"ד".

ודבר חשוב קובע ברכה לעצמו הלא הוא הוד כבוד

שלום כבוד וברכה להוד כבודם ה"ה הרבנים המופלגים הנספחים לאגודת השוחטים של המטרפולין של ניו יארק ואגפ' ר' עליהם יחי'.

ראיתי כי יצאה חוברת מאגודתם ובשם "שוחטים שטימע" ו"השומר" יכונה והנני מברכס בברכה שלמה שיה' בהצלחה להגדיל הרת ולהאדירה.

הנה בביתנו שמעבר לים אכלנו מפת אחד, וזהו שגם קירוב הדעת, אבל פה במדינה זו אנו כאנסנאים, שכל אחד ואחד אוכל מפתו וזהו גורם ריחוק.

אבל לאשרנו אנו משתתפים ומסובין כלנו כאחת ואוכלין אנו מזון רוחני על שלחן אחד המלא כל מיני מנדים חדשים וגם ישנים, ופרחי חמד הנותנים ריח טוב למרחוק ובלנו יחד אנו נזונים מזה. הלא הוא "השלחם הפתור והקדוש" שערך לנו רבינו הקדוש מרן הבית יוסף בשלחנו הטהור.

ואם ינש אל שלחננו הטהור איש אשר לא טהור וידיו לא שטף במים וירצה לקריב לחם אלהי אשר לא לנו, או אם ירצה לתקנו וליפותו כאות נפשו, נאחו כלנו יחד

ידידי הרב הג' איש האשכולות חובר חיבורים מחובמים חכם וסופר מו"ה ש מ ר י' ל י ב ה ו ר ו י ז שליט"א. העורך והמסדר של הירחון. הנני מכרך את כתרה והמסעיים אותו בכרכה שלמה והצלחה וחפץ די בידו יצליח.

כנפש ידידו הרב אלי' גארדאן, רב בכראנקס.

לכבוד אגודת שוחטי עופות דניו יארק רבתי, שלום וברכה!

שמעוה טובה שמעתי כי אתם מוציאים לאור ירחון "די שוחטים שטימע" בארצנו זאת שלחלק גדול מאחב"י שי' פה זר ורחוק המאור שבמצוות מעשיות שבתורה ואף גם במצוה שהתזיקו בה ביותר — "בשר כשר" לדאבוננו העורבים מביאים להם בשר, ובהעתונים האור תודוכסיים היומיים אין מקום להאיר השאלות במלואן ובלי שום ספק ירחון למטרה זאת רצוי למאד, ויש מקום לקות שהצד הכספיי לא יירט הדרך ולא יחסרו האמצעים להסתדרות חזקה ונדולה כאגודת השוחטים פה, כן ירבו אי"ה, והירחון יאריך ימים.

לפי השם והתוכן של הירחון, דבר מובן מאליו שמוכרח

בכבוד נמור,

הרב מנחם מענדל לאקשין

רב ואב"ד לשהלות המאוחרות "אגודת החסידים" וביה"נ ליובאוויץ — צמח צדק.

"גלילי זהב"

מאת הרב מנחם הכהן ריוקאוו, רב ואב"ד בכרוקלין

- א. איך מצינו רשוחט צריך דוקא שלא לכדוק הסכין קודם השחיטה ואז מותר לו לשחוט?
- ב. איך מצינו ששחט עוף בסכין כשר וגם השני סימנים במקומן ואפ"ה אין זה נקרא שחיטה?
- ג. צעב"ה הוי דאורייתא ואיך מצינו שצריכים דוקא לעשות צעב"ה בידים?
- ד. איך מצינו ששחטו ה"ב סימנים בעוף והוא טרפה אבל אם שחטו רק סימן אחד כשרה?
- ה. איך מצינו אם נמצא נקב בעוף אז הוא כשר ואם לאו טרפה?
- ו. איזה אבר מצינו בעוף שיש בו שני מיני טריפות. אחד משום עתיד ואחד ממפרע?
- ז. איך מצינו באם שחט הקנה בעוף והוי טרפה?
- ח. איך מצינו רעוף חמיר מבהמה?
- ט. איזה מקום שבעוף הוי עצם ובכהמה הוי עור?
- י. איך מצינו שבדיקה צריך סמיכה?
- יא. איך מצינו שהבדיקה הוא רק אחד שני מראות?
- יב. איך מצינו אפילו קרע העור ויצא דם אפ"ה כשרה?
- יג. איזה מוסר יש ללמוד מסכין של שחיטה?
- יד. איך מצינו שריקן טוב יותר ממלא והוא בהפס"מ?
- טו. איך מצינו שאפילו שחט יותר מרוב ואפ"ה טרפה?

ת ש ו ב ו ת

א. כגון שהכין סכין בעי"ט לשחוט ביו"ט אם יהא צורך לו, ואח"כ ביו"ט אם צריך לשחוט אין לו לכדוק

צריך תיכף להיות במ"ע שיש בו רוב אבל לא במדידת. יז. כגון על סוף מקום השחיטה בושט בעוף ושם תחלת הופק ונקב בופק הדין רכשר שם. אבל אם נשחט שם טרפה משום איסור גרמא וצריך לשחוט כשעדיין אדום. וסימן לזה הוא כך הושט הוא אדום והופק הוא לבן. וכיון שמתחיל הלבנות הוי סימן שמתחיל שם הופק. עוד סימן יש. הושט יש לו שני עורות והופק יש לו רק עוד אחד.

יח. בשחיטת עופות צריכים להשגיח שיחתוך נכ הוורידין שיוצא דם מפני שרנילין לצלותו שלם. אבל להכשיר השחיטה אין זה שייך כלל.

יט. כגון ששחט בליה נגד הרבה חומים והם מחופים בחלב או בשעוה אסור לשחוט בפניהם שצריכים להיות דוקא קלועים ואז דינם כאכוסה. אבל אם אינם קלועים י"י להם דין נר יחיד (פרמ"ג ולא כפרמ"ג).

כ. כגון בתוכחה קלל משה צ"ח קללות. וכן בשוחטיב יש קללה זו והוא דמותר לשחוט עד כן פ' שנים. ועוד עד אחר י"ח שנים וביחד הם צ"ח שנים.

כא. כגון שנרנד העוף בידו בעת השחיטה יש לחוש שמא ננמר השחיטה ע"י הנרנד והוי שלא ע"י אדם. רק אם השוחט אומר בריא לי שלא הגיע הנרנד להשחיטה יש לסמוך עליו ודוקא אם ידע בעת השחיטה.

כב. אף רחצי קנה פנום כשר וכשנעשה רוב הוי נמר שחיטה וכשרה. אפ"ה צריך הרוב שיהא רוב הנראה לעינים ואף שההוספה הוי רק מיעוט אבל בזה המיעוט גופא אם פסק מלשחוט ושחט אח"כ הוי שחיטה דלית שיעור בזה.

כג. כגון ששחב עינ"ט מלכרוק וע"י הרחק צריך לכרוק ביו"ט; תכלית מברדיסה זו הוי שלא ימצא פנימה דאפשר דיתרמי שלא ימצא בו פנימה.

כד. ע"כ דחמיר וכגון בענין שמוטה דאם נשחט סימן אחד אחר ששחט סימן הראשון והעוף עדיין חי כשר בהפס"מ (יו"ד סט"ו ושם"ח ס"כ ובספרו שערי זבח). אבל אם הוא עדיין בעת השחיטה שלא פסק עדיין מלשחוט הוי נבלה. ובדרך זה הוא בכל חמש ה"ש. אבל בשאר ענינים אם הוא עומד עדיין באותו ענין כגון לענין ברכה ועוד ועוד ואכמ"ל.

כה. כגון מצות כיסוי הדם דכתיב (כפ' אחרי) ושפך את דמו וכסוהו בעפר וגם הוא מרומז במצוה של זבחת שהיא הכשרת אכילה בלכתחלה. וכיון שהוציא הכותב בלשון ושפך ולא בלשון ושחט לאשמועינן דאף שלא שחטו לאכילה רק לצורך הדם נ"כ חייב בכיסוי ולזה הוי כיסוי הדין חובת הגוף ולא חובת קרקע אפ"ה אינו מוטל על השוחט להוציא את הדם בשחטו את העוף כדי שיהא לו אפשר לקיים המצות עשה מן כה"ד. וכן שנינו במשנה בחולין (ד' ל"ג) השוחט את הבהמה חיה ועוף ולא יצא מהן דם כשרים. אבל מ"מ מונח חיוב גדול על השוחט שיקיים את מצות מן כיסוי הדם ולא בלבד שמונח על השוחט אלא שמונח על כל ישראל חוב מן המצוה זו. אלא השוחט עושה.

את הסכין כדי שיכול לסמוך על חזקת כשרות הסכין מעיו"ט. אבל אם יכרוק הסכין ביו"ט קודם השחיטה יש חשש פן ימצא פנימה ואז אסור לו לתקן הסכין מדינא ולא יכול לשחוט.

ב. כגון ששבר הקליפה והוציא האפרוח ושחטו. (יו"ד סט"ו ובכרו"פ ובשמ"ח).

ג. כגון נשבר הגף סמוך לגוף יש חשש שמא הוי שמוט וינקוב את הריאה ולכן מהני לשבור תיכף הגף לגמרי שלא ינקוב הריאה.

ד. כגון שהיה בין הסימנים בשר בלוי כמו ניעל וכדומה ולפעמים נמצא כזאת בעוף ואם שחטו הב' סימנים הוי טרפה משום שהייה אבל אם שחט רק סימן אחד ושחט נ"כ הבשר בלוי כשרה דאין כאן שהייה דאפילו אם יחתוך כל היום כשרה.

ה. כגון אם נמצא דבר בחלל גוף העוף או אם נמצא נקב בופק יש לתלות בהפס"מ שנכנס בחלל הגוף דרך הופק אף דאין דרך שאפשר שיוצא מן נקב הופק ומטעם זה כשר נקב בופק אבל בהפס"מ יש להקל ובשעה"ח.

ו. זהו גף העוף והוא. באם נמצא שמוט יש בו חשש נקיבת הריאה שנקבה בשעת השמוטה ואם נמצא נשכר בזה יש חשש על אח"כ.

ז. כגון ששחט בר אוזא ולבר אוזא יש שני קנים והוא שחט רק קנה אחד אף שניכר שזהו הקנה שהולך ישר והשני הטפל אפ"ה טרפה.

ח. כגון ניטל האם כשר בבהמה אבל בעוף יש דעות דסברי דהוי טרפה.

ט. כגון בבהמה יש כרס הפנימי וכרס החיצון אבל בעוף יש במקום הזה עצם ונקרא עצם הבולגו.

י. כגון שאינו מרגיש בפנימה בבדיקה באצבע אחר וצריך לסמוך באצבע אחרת הסמיכה לה. למשל שטבעו להרגיש באצבע ומוכרח לסמוך באצבע הקמיצה מותר לו אף לכתחילה להסמך הקמיצה ולכרוק באצבעו האמה וכן בכל האצבעות שמרגיש בסמיכת האצבע הסמיכה לה.

יא. זהו על חוד הסכין והוא על נקודת מראה לבן או על מראה שחור. אבל על הריאה יש ד' מראות.

יב. אם תלש צמר מצואר הכבש מפני שאין שם חשש נקיבת הושט.

יג. כגון איסור נאווה דאם יש רושם על הסכין ואם האותיות הם שקועים הוי ריעותא אבל מ"מ מותר לשחוט בו. אבל אם האותיות הם בולטים אסור לשחוט בו וזהו

מדת נאווה כיון שהוא בולט ויוצא לחוץ אפילו בדיעבד אסור מן הדין לשחוט בו. וכן נ"כ האדם צריך להתרחק מנאווה. וכן הוא יתרת מנבה על הריאה טרפה כן הוא מוסר על האדם דאם הוא יתר ומתנשא הוי טרפה.

יד. כגון אם נמצא בחלל העוף כים מלא מים כשרה רק בהפס"ק ובכיים ריקן כשרה אף בלא הפס"מ.

טו. כגון ששחט שני חצאי סימנים וא"כ הוי יותר מרוב אפ"ה טרפה דצריך דוקא סימן אחד או רוב אחד.

טז. זה כששחט רק רוב סימן אחד בעוף (אף הקנה)

ספרים חדשים

(שהגיעו אל המערכת)

ש ש ה ס ד ר י מ ש נ ה , מ נ ו ק ד י מ ו מ פ ו ר ש י מ
ע ל י ד י ח . נ . ב י א ל י ק , ס ד ר ה ר א ש ו נ , ז ר ע י מ ,
ה ו צ א ת , ד ב י ר , ת ל א ב י ב .

המשורר הנדול ת . נ . ב י א ל י ק ש ב א ל י נ ו
א ח ר י נ ד ו ד י מ ה ר ב ה ב מ ח נ ה ה מ ש כ י ל י מ ה מ ש ו ר ר י מ .
ו ת ש ו ר ה ב י ד ו , פ י ר ו ש ע ל ש ש ה ס ד ר י מ ש נ ה , ב ר א ש
ה ס פ ר נ ו ת ן ל נ ו ה ק ד מ ה , ו ה י א — מ ע ש י י ד י
ס ו פ ר א מ ן . ב ה ק ד מ ה ז ו ש נ כ ת ב ה ב ס נ נ ו נ ו ה מ י ו ו ח ד ש :
ב י א ל י ק , מ ב א ר ה ו א א ת ה נ ח י צ ו ת ש ל ה ו צ א ת ס פ ר י ה מ ש נ ה
מ נ ו ק ד י מ ו מ פ ו ר ש י מ ל פ י ד ר כ ו , ו ה ו א מ ו ד י ע ל נ ו כ י "ה פ י ר ו ש
ה ק צ ר ש ל ו ל א ב א ב ש ו מ פ נ י מ ל ה ת ח ר ו ת ע מ ה פ י ר ו ש י מ
ה ק ו ד י מ י מ , א ו ל ה ת נ ד ר ב ח י ד ו ש י מ מ ש ל ו . א ד ר ב ה , ר ו ב ו
כ ו ל ו נ ס מ כ ך ע ל ד ב ר י ה פ י ר ו ש י מ ש ק ד מ ו ה , י ש נ י מ ו ח ד ש י מ ,
כ ל ע י ק ר ח ד ו ש ו א י נ ו א ל א ב צ ו ר ה ו ב א ו פ ן ה ר צ א ה ו כ ' ו
ל ה ק ל ע ל י ו ד ע י ס פ ר מ י ש ר א ל א ת
ה ב נ ת ה מ י ש נ ה ל פ י פ ש ו ט ה ב מ ק ו מ ה
ו מ נ ו פ ה ו ב ל י ד ק ד ו ק י מ י ת ר י מ , ו ה ש ת ד ל כ ל כ ח ו ל ה ש מ ר
מ ע ו ר ה ו ח ו ס ר , ו ה פ י ר ו ש — ל פ י ד ע ת ו ש ל ב י א ל י ק — ה ו א
ב ר ו ר ו ש ל מ ו מ ס פ י ק ד י ה צ ו ר כ ל ה ב נ ת ד ב ר י ה מ ש נ ה ע ל
ב ו ר י מ ב מ ק ו מ מ ו ת ו כ מ ו ל פ נ י כ ל מ ס כ ת ו מ ס כ ת ה ו ק ד מ
מ ב ו א ק ט ן כ י ו ח ד ל ה , ב ע נ י נ ה . ב מ כ ו א ז ה
מ ת ב א ר י מ ב ק צ ר ה , ב ר א ש י ד ב ר י מ , ע י ק ר י ה ע נ י נ י מ ה נ ד ו נ י מ
ב מ ס כ ת ה ס מ ו כ ה ל ו , ל פ י ס ד ר ב ו א מ ב פ ר ק י ה ו ב ר א ש כ ל
מ ב ו א ה ו ב א ו כ ת ו ב י ה ת ו ר ה ה מ ש מ י ש י מ י ס ו ד ל ע נ י נ י א ו ת ה
ה מ ס כ ת , ל מ ע ן ש מ ו ר א ת ה ק ש ר ש ב י ן ה ת ו ר ה ש ב כ ת ב
ל ת ו ר ה ש ב ע ל פ ה , ו ד ר כ א נ כ ה ו א מ ע י ר ע ל ה ע ר כ ה ת ח נ ו כ י
ש ב ל מ ו ד ה מ ש נ ה ו מ ר מ ז ע ל ה ל ק ו י מ ו ה פ נ י מ י ת ש ב ח נ ו כ
ה ע ב ר י "ה ל א ו מ י" ו כ י י ש צ ו ר כ ג ד ו ל כ ל מ ו ד מ ת ו כ ס פ ר
ה ר א ש ו נ .

א י ן ס פ ס כ י ד ב ר ג ד ו ל מ א ד ע ש ה מ ש ו ר ר ב י א ל י ק
ב ע כ ו ד ה ר ו ח נ י ת ז ו , ע ב ו ד ת ו ע ל ש ש ה ס ד ר י מ ש נ ה , י ש א ר ש מ ו
י ז כ ה ל ג מ ו ר א ת ע ב ו ד ת ו ע ל ש ש ה ס ד ר י מ ש נ ה , י ש א ר ש מ ו
ל כ ר כ ה ל מ ז כ ר ת נ צ ח ב ס פ ר ו ת י ש ר א ל ה מ ק ו ר י ת , א ב ל
מ ת ג נ כ ה ו א ה י א ו ש ב ת ו כ ה ל כ ה ע ב ר י מ נ ק ר ו מ ח ט ט ש
ו ש ו א ל : ה מ ש ו ר ר ש ק ד מ ו ה ש א ל "ל מ י א נ י ע מ ל" ? ב י א ל י ק
א י נ ו ש ו א ל ל מ י א נ י ע מ ל ? ח ו ש ב ה ו א כ י ע מ ל ו ל א ל ש ו א ,
ע מ ל ה ו א ב ע ר "ה ע ב ר י מ" , א ל ה ש ח ט פ ו א ת "ס פ ר ה א נ ד ה"
ש ל ו , ה מ י ח ט פ ו נ מ א ת ש ש ה ס ד ר י מ ש נ ה ע מ פ י ר ו ש י ,
ה ל ו א י ! א ב ל כ ס ו פ ק נ י מ א ד , "ה ע ב ר י מ" ש ל נ ו ב ר ו ר ו
מ ת ר ח ק י מ מ ן ה כ פ ו ר , א י נ מ י ו ד ע י מ א פ י ל ו א ת ה ת נ כ .
ה מ י ק ר א ו א ת "ה ה ק ד מ ה" ש ל ב י א ל י ק ל ש ש ה ס ד ר י מ ש נ ה ,
ב ה י ו ת ה י צ י ר ה ס פ ר ו ת י ת ה נ ו נ ה , א ב ל ל א ל כ ר ו א ת
ה מ ש נ ה , "ה ע ב ר י מ" ש ל נ ו ק ו ר א י מ ה מ ו ל א
ל ו מ ד י מ , ק ר י א ה ו ל א ל מ ו ד , ש מ ח י ו ת ו ל א ה ע מ ק ה .

ז ב ו ה ח ל ק מ ו נ ח ל ת מ , ו א ל ה ש ל ו מ ד י מ מ ש נ ה כ כ ל י ו מ מ י מ י
ח י י ה מ , ל ה מ י ש צ ו ר כ ב ד ב ר י מ פ ר ש י ה מ ש נ ה ה מ ק ו ב ל י מ
ב א ו מ ה , ר ש "י , ב ר ט נ ו ר א , ת ו ס פ ו ת י ו "ט , ו מ ה מ י ש ש מ ב י נ י מ
ל ע י י ן ב ד ב ר י ה ר מ כ "ם ע ל ה מ ש נ ה , מ ל א כ ת ש ל מ ה , ה נ ר "א ,
ת פ א ר ת י ש ר א ל , כ ה נ ח ת , ה ר י ד ב "ז ו א ח ר י מ ה ר ב ה נ ח ו צ י מ
ו מ ע י ל י מ , ו ל ה מ פ י ר ו ש ו ש ל ב י א ל י ק ש ה ש ק י ע כ ו ה ר ב ה
ע ב ו ד ה ו כ ש ר ו ן א י נ נ ו פ י ר ו ש מ ס פ י ק ד י ה צ ו ר כ
ל ה ב נ ת ד ב ר י ה מ ש נ ה ל פ י ט ע מ ס , א ב ל מ ו ד י מ
א נ ו כ י ע ב ו ד ה ג ד ו ל ה מ א ד ו נ ח ו צ ה ל ס ו נ י ו ד ע ש ל ק ו ר א י מ
ה י א ע ב ו ד ת ו ה פ ו ר י ה ש ל ב י א ל י ק , ו מ י י ו ד ע , א פ ש ר כ י
ה ס פ ר י ת פ ש ט ו י ו ה י ה ל כ ר כ ה ו כ ל י ש ר ת ל ה פ צ ת ד ב ר י
ה מ ש נ ה ב י ן י ו ד ע י ס פ ר ב י ש ר א ל .

ו א ו ל י י ש פ י ע ז ב ו ה ב י א ל י ק ע ל ה מ ו ר י מ ו ה מ ח נ כ י מ
ה ע ב ר י מ "ה ח ד י ש י מ" ש י ש י מ ו ל כ ל ל ל מ ו ד ה מ ש נ ה ב מ ק ו מ
ל ל מ ו ד מ ת ו כ ס פ ר י ק ר י א ה ו ל מ ו ד ש א י ן ל ה מ פ ר י כ י א מ
פ ר ח י מ , ו ל פ ע מ י מ ה פ ר ח י מ נ ו ב ל י מ . ה ר ב ה ה ש פ י ע ב י א ל י ק
ל ח כ ב ע ל י ה מ א ת ה א נ ד ה ע ל י ד י ס פ ר ו , "ס פ ר ה א נ ד ה" , ה ל ו א י
ש י צ ל י ח ל ה ש פ י ע ו ל ח כ ב ע ל י ה מ א ת ה מ ש נ ה , ש ה י א
ה י א ה ת ו ר ה ש ב ע ל פ ה , ו א מ י צ ל י ח ז ב ו ה ה ר י א י ן ק י
ל ה ב ר כ ה ה מ ר ו ב ה ו ל נ כ ס י ה ר ו ח ש ל ה א ו מ ה ש י כ נ י מ ב מ ח נ ה
ק ו ר א י ע ב ר י ת ו ב י ן י ו ד ע י ס פ ר ב י ש ר א ל , ו כ ש מ ש ו כ ה
ל ה ת ח י ל ב ס ד ר ז ר ע י מ כ ן י ז כ ה ל ג מ ו ר א ת ע ב ו ד ת ו ה פ ו ר י ה
ע ל ש ש ה ס ד ר י מ ש נ ה ב ה צ ל ח ת מ ר ו ב ה .

ס פ ר ה מ ד ר ש ו ה ה ג י ו ן , ד ר ש ו ת ל מ ו ע ר י ה ש נ ה ו ל כ ל
מ ק צ ע ו ת ח י י י מ , ג מ ה ד ר נ י מ ע ל ש ש ה ס ד ר י מ ש נ ה , מ א ת י
א פ ר י מ ב ל א "ר ' א ב ר א ה מ ד ו ד ב ע ר כ א ן , ר כ
ד ב י א ח נ "ם ב י ת א ה ר ן ב י ת ש ל ו מ , ב ר ו ק ל י ן נ . י . ת ר צ "ב .

"ה מ ד ר ש ו ה ה ג י ו ן" ה ו א ש מ ה ס פ ר ה ח ד ר ש ה ז ה , ו כ ש מ ו
כ ן ה ו א , כ כ ל מ א מ ר ו מ א מ ר ו כ כ ל ד ר ו ש ו ד ר ו ש ש ב ו א ת ה
מ ו צ א ה ג י ו ן , ר ע י ו נ ו ת ד ק י מ ו נ פ ל א י מ , ו ב מ ד ר ש ש ב ו י ש
ג מ כ ן ה ג י ו ן , ה ר מ י נ י ה ו מ ז י ג ה נ פ ל א ה ש ל ד ר ו ש ו ה ג י ו י ,
ה ד ר ש ו ת ה ן ק צ ר ו ת , י פ ו ת , ח ו ד ר ו ת א ל ח ד ר י ה ל כ ו ה נ פ ש ,
ו י ש ב ה ן מ ש ו מ פ ר נ ס ת ה מ ו ח ו ה ל כ , ה ש כ ל ו ה ר ג ש , ה ד ר ש ו ת
ה ן ל ר א ש ה ש נ ה , ל ש ב ת ש ו ב ה , ל ע ש ר ת י מ י ת ש ו ב ה , ל י ו מ
כ פ ו ר , ל פ ס ת , ל ש ב ו ע ו ת , ל ש ב ת נ ח מ ו , ל כ ש ר ו ת , ל ה ס פ ר ,
ל כ ר מ צ ו ה ו ה ד ר נ י מ ו מ ש נ ה , ו נ מ ד ר ש ו ת ל פ ר ש ו ת : ב ר א ש י ת ,
נ ת , ל כ , ו י ר א , ו י ח י , ש מ י נ י , ו ע ו ד , ה ד ר ש נ י מ ו ה מ ט י פ י מ
י מ צ א ו ב ו ח מ ר ר ב ל ד ר ש ו ת י ה מ ע ל ה ב י מ ה .

ב ן ד ו ד

ב ג ל י ו ן ה ב א נ פ ר ס מ ב ע "ה ע ו ד מ כ ת ב י ב ר כ ה
מ א ת ר ב נ י מ , נ א ו נ י מ ו מ פ ו ר ס מ י מ ב י ש ר א ל .

צו אונזערע לעזער!

איהר העלפען אויפלעבען דאס שטארקע אַרטאָדאָקסישע
אידישע וואָרט אין אמעריקע און אין קענעדע.
בברכת התורה והיהדות.
די פאַרוואַלטונג.

מדפיסי ספרים אנחנו זה יותר מהמשעשרה שנה בעברית, אידיש ואנגלית

ספרים לאלפים ולרבבות יצאו. במשך הזמן הזה.
מתחת מכשח הדפוס שלנו מאת המחברים
מפורסמים המפורסמים בכל רחבי ארצות הברית —
ובולם פה אחד מהללים ומשבחים אותנו.

י ע ז כ י :

- א. בית הדפוס שלנו משוכלל הוא במכונת הכתיחישות והכי טובות.
- ב. מסדרי האותיות שלנו הנם יודעי תורה ובקיאים במלאכתם על צד היותר טוב.
- ג. יש לנו מכתר גדול של כל מיני אותיות מרובעות שונות וגם אותיות בכתב רש"י.
- ד. המניה שלנו הנהו אומן יד במקצוע שלו.
- ה. הניר שלנו הנהו יפה ומשובח.
- ו. הכריכות היוצאות על ידינו אין כמוהן ליופי ולהידור.
- ז. המחירים שלנו הנם נמוכים והתנאים נוחים.

ובכלל הננו מישתדלים, בכל האמצעים האפשריים ועד היכן שידינו מנעת, להפיק רצון המחברים, העומדים אתנו בקשר מסחרי, על צד היותר טוב ונאמן.

תעודות וכתבים המעידים על אמיתת דברינו נוכל להמציא לכל דורש. פנו אלינו ותוכחו.

ORIOM PRESS, Inc.
12 West 18th St. New York, N. Y.

חברה אחוזת שוחטים דנויאָרק רבתי

די אויבענדערמאָהנטע חברה האָט זיך געגרינדעט אויף דער איניציאטיווע פֿון שוחטים. נעמענדיג אין אַנבאָ טראַכט דאָס עס איז פאַראַן אידען אין ניו יאָרק, וועלכע זיינען פאַראינטערעסירט, לאַחר מאַה שנה, צו זיין באַ וואָרענט מיט אַחוזת קבר, וועלכע זיינע שכנים זאָלען אויך האָבען געווען ביים לעבען סטריקטלי שומרי שבת, און די אויבענדערמאָנטע חברה נעמט אַריין אַלס מעמבֿערס, אידען יראים ושלמים, ניט דוקא שוחטים נאָר שומרי שבת, און אויך פאַרלויפֿען מיר איינצעלנע סכרים, יעדער איד וועלכער וויל זיך אָנשליסען אַלס חבר, זאָל זיך ווענדען צום פרעזידענט ברודער שרגא פייוויש, פאַר אינפֿארמישאַן.

שרגא פייוויש חדש, פרעזידענט.
888 Faile Street
אברהם זאב שאַרפֿשטיין, סעק.

מיר שיקען אייך אונזער מאַגאָזינליכען זשורנאַל, די שוחטים שטימע" אין אידיש און דעם, "השומר" אין העברעאיש, וועמעס פרייז איז בלויז 3 דאָלאַר אַ יאָהר, און \$1.50 פאַר אַ האַלב יאָהר און מיר בעמען אייך צו אַפֿשיקען אייער סובסקריבשאַן פרייז, אַזוי שנעל ווי מעגליך, אום מיר זאָלען ניט זיין געצוואונגען צו אויפֿ הערען שיקען אייך די צייטונג.

"די שוחטים שטימע" איז געווינדעמט פאַר די איני טערעסען פֿון אידענטהום בכלל און פאַר די איני טערעסען פֿון רבנים און שוחטים בפרט, ווי אויך פאַר יעדען באַוואוסטזיניגען אַרטאָדאָקסישען אידען. "די שוחטים שטימע" וועט דרוקען אין אידיש און אין העברעאיש אַרטיקלען פֿון די גרעסטע רבנים און אַרטאָדאָקסישע שרייבער פֿון דער גאַנצער וועלט, עס וועלען זיך דרוקען אַרטיקלען, בילדער, תּודשי תורה בהלכה ואגדה, ערצעהלונגען, לידער, דרשות, וויסענשאַפֿטליכע אַרטיקלען, בריף, היסטאָרישע דאָקומענטען, שאָלות ותשובות, פעליעטאָנען, און פּיעלע נייע אינטערעסאַנטע און באַלעהרענדע "פיטשורס" וועלען איינגעפיהרט ווערען אין דיווען זשורנאַל.

"די שוחטים שטימע" איז ניט געגרינדעט געוואָרען צוליב געשעפט, צוליב פּראָפּיטען, נאָר צוליב די אינטערעסען פֿון אידישקייט און פאַר די אינטער סען פֿון רבנים און שוחטים און אַנדערע כּלי קודש, און יעדער דאָלאַר וואָס ווערט צוגעשיקט געהט נאָר פאַר די שוחטים שטימע, און מיר ווילען און האָפען אַז די "שוחטים שטימע" וועט פאַרגרעסערט ווערען און וועט אין ניכען ערשיינען אַלס וועקענמליכע צייטונג.

"די שוחטים שטימע" וועט ניט אונטערנעהן, ווייל 300 שוחטים יראים ושלמים, חברים פֿון די אגודת השוחטים האָבען זיך אַליין בייגעשטייערט און מען האָט באַזאָרגט די עקזיסטענץ פֿון די "שוחטים שטימע" פאַר אַ גאַנצען יאָהר, אַזוי אַז יעדער סובסקריבער קען זיין זיכער און פּאָזיטיוו צו ער האַלטען דעם זשורנאַל אַ גאַנצען יאָהר, אָהן אַן אָפֿ האַלט. די שוחטים יוניאָן, וועלכע איז אַ שטאַרקע און זיכערע יוניאָן איז פאַראַנטוואָרטליך פאַר די געלד.

מיר קענען ניט שיקען דעם זשורנאַל נאָר ווען מיר ערהאַלטען דעם סובסקריבשאַן פרייז, און ווען מען וועט אונז ניט שיקען די געלד, וועלען מיר ניט שיקען מעהר דעם זשורנאַל צו יהיה מי שיהיה, "סעמפעל קאָפּיעס" קען מען שיקען נאָר אַ פאַר מאָל און ניט שטענדיג, מיר מוזען צושטעלען צום פּאַסט אַפּים אַ ליסט פֿון באַצאָלמע סובסקריבערס.

בעמען מיר דאַרום, שיקט אונז באַלד, אַזוי שנעל ווי מעגליך, דעם סובסקריבשאַן פרייז, און איר וועט ער האַלטען "די שוחטים שטימע" אין צייט, איהר וועט האָבען אַ גייסטיגען פּערגעניגען, און גלייכצייטיג וועט

א הייליגער און פייערדיגער אויפרוף צו די שוחטים פון אמעריקא און קאנאדא

ברידער שוחטים!

עס איז געקומען די העכסטע צייט וואס איר מוזט זיין אלע פאראייניגט, ווען איהר זענט ניט פאראייניגט, ווערט איהר ערנידעריגט, באליידיגט, איהר פארנעמט ניט אין אידישען לעבן דעם געהעריגען פלאץ וואס איהר זענט בארעכטיגט צו פארנעמען. איך פעלט פרנסה בכבוד. אייערע קינדער ווערען ניט ערצויי גען אזוי גוט ווי זיי האבען געדארפט און געקענט ערצויגען ווערען. ווען אבער איהר וועט זיך פאראייניגען אין א שטארקען פארבאנד פון שוחטים, אין א יוניאן, וועט איהר זיין שטארק און מעכטיג. איהר וועט זיין זיכער מיט אייערע שטעלעס. איהר וועט האבען פרנסה בכבוד. און איהר וועט רעספעקטירט ווערען ווי עס דארפען רעספעקטירט ווערען שוחטים, וועלכע זיינן זיך עוסק אין א מלאכת הקודש.

די עופות שוחטים פון ניוארק, 300 שוחטים מופלגי תורה, יראים ושלמים, זיינען פאראייניגט אין א שטארקע מעכטיגע שוחטים יוניאן, און פיהלען זיך שטארק און גליקליך. מיר ווילען, ברידער שוחטים, איהר זאלט נעמען א גוטען ביישפיל פון אונז. פאראייניגט זיך! שרייבט אונז און מיר וועלען איך העלפען צו פאראייניגען זיך. לאזט אונז וויסען אייערע נעמען און אדרעסען, שרייבט אונז וועגען אייער לאגע. אין פאראייניגונג ליגט אייער גליק און אייער צוקונפט, ווי אויך די צוקונפט פון כשרות און אידישקייט אין אמעריקא און קאנאדא.

אגודת שוחטי עופות
דנייארק רבתי

ווענדעט זיך לויט פאלגענדען אדרעס:

SCHOCHTIM STIMME

229 EAST BROADWAY,
NEW YORK, N. Y.

65

RABBI S. L. HURWITZ, Editor.

הרב שמריהו ליב הורוויץ, רעדאקטאר.

שֵׁן הַשְּׁמִימִים שְׁפִימִיעַ SCHOCHTIM SHTIMME

מאנאטליכער זשורנאל. ארויסגעגעבן ביי די אגודת שוחטי עופות דניו יארק רבתי
Monthly Magazine, published by the Poultry Schochtim Union of Greater New York

Affiliated with the American Federation of Labor, Local 440

229 East Broadway, New York, N. Y.

Telephone: ORchard 4-1938 — 9602

Vol. I. No. 4.

JUNE, 1932.

ב"ה ניו יארק, סיון, תרצ"ב

ערשטער יאהרגאנג, נומער 4.

א י נ א ל ט :

עדיטאריעלס:

- א. וואס די שוחטים פון אמעריקא דארפען טאן.
- ב. אלע תלמוד תורות און ישיבות אין געפאהר.
- ג. הנאון ר' אליהו קלאצקין, זצ"ל

צו דער פאראייניגונג פון די שוחטים — רעווי. אליהו מעלצער
 חד וחלק (פעליעטאן) — 52 בן 52
 בריעף פון שוחטים
 שמחות ביי שוחטים

ה ש ו מ ר

סיון — הרב שמריהו ליב הורוויץ
 בוקר על מפתן המטבח של עופות — א. פערעלבערג
 הרבנים והשוחטים — הרב מנחם שמואל הלוי פיי
 „דבר תורה“ — הרב מנחם הכהן ריוקסאוו
 מכתבי ברכה ועודד
 ספרים חדשים — בן דוב

Subscription Price, \$3.00 a year.

זיבסכריבשאן 3 דאלאר א יאהר.

Application for second-class matter is pending.

די שוחטים יוניאן פון ניו יארק ניט א הארציגען צאתך לשלום צו זייערע בעאמטע

אין אנדרע לענדער און אויך צווישען רבנים פון דער וועלט, און די השפעה פון אונזער „שוחטים שטימע“ איז זעהר גרויס. ווען יעדער שוחט, זאגט דער פרעזידענט, וואלט געשאפען נענוג סובסקריבער וואלטען מיר געהאט די מעגליכקייט צו פארנערעסערען און פארשענערען אונזער ויזשנאל וועלכער איז פון די גרעסטע וויכטיגקייט פאר אונז אין יעצטיגען מאמענט.

רעקארדינג סעקרעטאר, חבר באשאקאויץ און ווייס פרעזידענט חבר מלצר, ניבען איבער אין נאמען פון דער עקזעקוטיווע א הארציגע ברכה צו די דריי חברים שוחטים וועלכע פאָהרען נאָך ארץ ישראל. די ברכה איז געווען אזוי האַרדירערענדיג, מיט פייער און באַנייטערונג, אז אלע ברידער זיינען געוואָרען געריהט און זייערע הערצער זיינען אָנגעפילט געוואָרן מיט הייליגע געפיהלען צו די קרושת וחובת הארץ און פון גרויס באַנייטערונג האָבען אלע חברים געזונגען „ברוך אלקיננו“ און „התקוה“.

תפארת הגר"א תלמוד תורה געזעגענט זיך מיט איהרע דירעקטארען בעאמטע פון דער „שוחטים יוניאן“

די גרויסע בראַזווילער תלמוד תורה „תפארת הגר“א“ 425 האווארד עוועניו, ברוקלין, האָט אויך אַראַנט זשירט אַ צאתך לשלום אָווענד מיט אַ גרויסאַרטיגע מלוה מלכה סעודה צו רעו. יעקב בלום דירעקטאר און טשערמאַן פון ועד החנוך פון תלמוד תורה און פאר רעו. יוסף ראָזענמאַן דירעקטאר פון תלמוד תורה. הרב שמריהו ליב הורוויץ דער רב און פיהרער פון תלמוד תורה און שוהל, ווי אויך דער רעדאקטאר פון די „שוחטים שטימע“, דער באַזאָואסטער כלל טוער יוסף חיים קאַפלאַוויץ פרעזידענט פון תלמוד תורה, רעו. שמואל קרולעוויטש, טרעזשורער פון „נחלת השבים“, הרב רייטער פון דער חברה משניות, דער רב פון „חברה ש“ס“, דירעקטארען פון תלמוד תורה, ווי אויך די פרעזידענטין פון די ליידיעס אקזיליארי און אפרים זעלדין פון דער ציוניסטישער אָרנאַניזאציע, האָבן געהאַלטען האַרציגע רעדעס לכבוד רעו. יעקב בלום און רעו. יוסף ראָזענמאַן. רעו. מרדכי ברוקס, דער ווייס פרעזידענט-פון „נחלת השבים“, וועלכער איז אַ באַריהמטער חזן און מנגן, האָט באַנייט טערט דעם עולם מיט שירה וזמרה. דער קינדער כאָר פון תלמוד תורה האָט געזונגען זמירות, אַם ענדע האָבן רעו. יעקב בלום און רעו. יוסף ראָזענמאַן געהאַלטען קורצע רעדעס אין וועלכע זיי האָבען זיך געזעגענט מיט אלע פריינט, און מיט „התקוה“ און „ברוך אלקיננו“ אין געשלאָסען געוואָרען דער צאתך לשלום אָווענד.

די 300 שוחטים, וועלכע באַלאַנגען צו די אנדרה שוחטי עופות דנוי יארק רבתי, האָבען לעצטען דינסטאָג אָווענט געגעבן אַ פראַכטפאָלען האַרציגען „צאתך לשלום“ צום פרעזידענט פון דער אנדרה רעו. יעקב בלום און דעם סעקרעטאר רעו. יוסף ראָזענמאַן, און רעו. זיבלערמאַן. וועלכע זיינען געפאָהרען נאָך ארץ ישראל טויפען לאַנד און גרינדען אַ שוחטים קאָלאָניע אין ארץ ישראל אונטער דעם נאָמען „נחלת השבים“

הרב ר' זאבנאָלד, פרעזידענט פון „מזרחי“, איז געווען דער הויפט רעדנער, וועלכער האָט באַנייטערט די שוחטים מיט זיין רעדע. עס האָבען אויך גערעדט די ברידער שוחטים מען האָט שטאַרק געלויבט די באַצאמטע פון דער יוניאָן פאר זייער מסירת נפש אַרבייט לטובת די אָרנאַניזירטע שוחטים, מען האָט געזונגען חסידישע האַרציגע נגונים, עס איז געווען אויך אַ קוּרדלע.

רעו יעקב בלום דער פרעזידענט פון דער אנדרה, האָט באַראַנטקט אלע ברידער שוחטים פאר דעם כבוד וואָס זיי טיילען איהם צו. ער האָט ערקלערט, דאָס כאַטש איהם איז זעהר שווער צו שיידען זיך מיט זיינע ברידער, און די אינטערעסען פון דער שוחטים יוניאָן זיינען אימער נאָך הענט צו זיין האַרצען, אָבער דער אירעאַל פון גרינדען אַ שוחטים קאָלאָניע אין ארץ ישראל צווינגט איהם צו פארלאָזען די יוניאָן אויף אַ קורצע צייט און פאָהרען דורכ פיהרען זיין הייליגע שליחות אין ארץ ישראל. ער באַרוהינט די ברידער דאָס די אינטערעסן פון די שוחטים יוניאָן וועלען ניט פארנאַכלעסיגט ווערען דורך זיין אב וועזענהייט, ווייל דער שטעל־פארטרעטער וועלכען רעו. בלום לאָזט איבער אויף זיין פלאַץ, דער ווייס פרעזידענט פון דער אנדרה חבר מלצר, דער טיכטיגער און איבערגעגעבענער ענערגישער טוער וועט געוויס דורכפיהרען אלעס וואָס ס'איז נויטיג לטובת האַנדרה על צד היותר טוב

סעקרעטאר און מנהל פון דער יוניאָן חבר יוסף ראָזענמאַן זענענט זיך האַרציג מיט אלע חברים און ברידער און ווינט אַז זיי זאָלען אין גיכען האָבען די מעגליכקייט צו נאָכפאָלגען זיין ביישפיעל, און ער מאַכט אויך באַקאַנט אַז ער לאָזט איבער אויף זיין פלאַץ אונזער באַליבטען ווייס פרעזידענט, וועלכער וועט טאָן בשלמות די נויטיגע אַרבייט. אויך חבר זילבערמאַן זענענט זיך הערצליך מיט די ברידער שוחטים

צו דער ענדע מאַכט חבר יעקב בלום, דער פרעזידענט אַ שטאַרקען אַפיעל צו אלע ברידער שוחטים, זיי זאָלען שאַפען סובסקריבער פאר דעם שוחטים אָרנאַן „די שוחטים שטימע“, וועלכע ווערט יעצט פארשפרייט צווישען די שוחטים פון אמעריקא און קאַנאַדע ווי אויך

די שוחטים שטימע

סיון, תרצ"ב

נומער 4

ערשטער יאהרגאנג.

וואס די שוחטים פון אמעריקא דארפען טאן

די שוחטים פון אמעריקא און קענעדע דארפען יעצט מער ווי אימער האבען א חשובן הנפש. באטראכטען זייער לאגע. די לאגע פון זייערע פאמיליעס, די לאגע פון אידיש קייט בכלל און כשרות בפרט, און דאן וועלען זיי מוזען קור מען צו דער איבערציינונג אז די איינציגע וועג וואס קען פיהרען צו זייער גליק איז — פ א ר א י י נ י ג ו נ ג .

דער מצב פון אידישקייט דא אין לאנד ווערט ערנער פון טאג צו טאג, מיר לעבען אין א שרעקליכע צייט, א צייט וואו נשמה, נייסט, קדושה, שפילט זייער א קליינע ראלע. די וועלט ווערט אלץ מעהר מאטעריאליסטיש, מעהר פארגרעכט, מען הערט אויף גלויבען אין דעם בורא עולם, אין העכערע אידעאלען, דער דאלאר און פיזישע קראפט ווערט פארגעטערט, די וועלט האט זיך אומגעקערט צוריק צו דער עבודה זרה עפאכע, מען דינט דעם זאקס, די פיזישע קראפט, מען דינט צום דאלער, דער ענג הזוב, די עקאנאמישע לאגע ווערט ערנער פון טאג צו טאג, אין אזא צייט איז דאס אידענטום אין דער גרעסטער געפארה, און שחיטה מיט די שוחטים ווערען, פשוט, איבעריג, מען הערט אויף גלויבען אז מען דארף האבען שוחטים וועלכע שעכטען לויט דעם שולחן ערוך דוקא א שוחט זאגט זיינע בעלי בתים וועלכע באלאנגען צו אן ארטאדאקסישע שוהל ניט ווייט פון ניו יארק, אז יענער שוחט האט געמאכט א שמוטה, לאכען די פרומע בעלי בתים, שוהל מעמבערס, און זאגען דעם שוחט; "ווייט ניט קיין גרינע, אין אמעריקא איז ניטא קיין פלאץ פאר אזוינע נארישקייט ווי שמוטה, דרסה און אזוי ווייטער".

אין אזא שרעקליכע עבודה זרה צייט געפינען זיך די טרענער פון רעליגיאן, רבנים און שוחטים, אין דער גרעסער טער סכנה, און דער איינציגער מיטעל איז צו פאראייניגען זיך אין א שטארקען שוחטים פארבאנד, יעדע שטאדט וועלכע האט עטליכע שוחטים, דארפען די שוחטים גרינדען אן אגודת השוחטים, נאכהער ווען אלע שטערט פון לאנד וועלען האבען לאקאלע שוחטים ארגאניזאציען, דאן וועלען מיר זעהען ארגאניזירען די אלע שטאדטישע שוחטים ארגאניזאציעס, אין איין גרויסע שוחטים יוניאן פון גאנצ אמעריקא און קענעדע.

דיצין. אלעס ווערט יעצט פאראייניגט, אפילו די שמיים פון ניו יארקער שוהלען האבען געפונען פאר נויטיג צו פאראייניגען זיך, און מען זאגט, אז זיי האבען א שטארקע יוניאן. פאראייניגען און יוניאנס — דאס איז דער איינציגער וועג ווי אזוי צו באקעמפען ארימקייט און ערנידע רונגען. די שוחטים פון לאנד אויב זיי פארשטעהען זייער לאגע און ווילען באזארגען זייער צוקונפט און די צוקונפט פון כשרות אין אמעריקא, מוזען זיי שאפען שוחטים ארגאניזאציעס אין יעדע אידישע קהלה, שטארקע שוחטים יוניאנס — דאס איז דער געכאט פון דער שמונדע, ווי נאך די שוחטים וועלען זיך אפמאכען צו ארגאניזירען דאן וועט נויטיג זיין צו רופען א קאנווענשאן פון אלע שוחטים ארגאניזאציעס פון אמעריקא און קאנאדע.

שוחטים! פאראייניגט זיך! אייער פאראייניגונג וועט זיין א ברכה פאר אייך און פאר'ן אידענטום.

אלע תלמוד תורה'ס און ישיבות פון גרויס ניו יארק אין געפארה

אלע תלמוד תורה'ס און ישיבות פון גרויסער ניו יארק זיינען אין די גרעסטע סכנה, די לעהרער הונגערען, זיי האבן בען שוין פאר א גאנץ לאנגע צייט ניט געקראגען זייער קלענלעכען געהאלט. די הייליגע ערציהונגס אגנשאלטען זיינען איינגעטונקען אין חובות און קענען ניט צאהלען, זיי זיינען אזוי גוט ווי באנקראט, ווייל דאס ארטאדאקסישע אידענטום איז באנקראט. דער גרויסער טעגליכער "מארגען זשורנאל" ווירמעט יעדען טאג פייערדיגע ארטיקלען צו די אידען פון אמעריקא צו ראטעווען די תלמוד תורה'ס און ישיבות פון אונטערנאנג, און עס קומט אריין אונבאדייטענדיגע סומען. דער עקאנאמישער קריזיס האט נישטאפען א גרויסען געזעץ פון קריזיס וועלכער איז פיעל שטארקער, ערנער און סכנה'דיגער ווי דער עקאנאמישער קריזיס. די "אגודת הרבנים" דער "ועד הרבנים" האבען פארעפענטליכט אין דער אידישער פרעסע הייליגע הארציגע אויפרופען צו ראטעווען די ישיבות און תלמוד תורה'ס, דער "דגל הרבנים" האט געדי האט א שטורעמדיגען מיטינג וואו אלע חברים רבנים האבען געדונערט אז מען מוז ראטעווען אונזערע קינדער פון אסימילאציע, און אידען זיינען קאלט ווי אייז.

איז חס ושלום געשטארבען די אידישע נשמה? האט די אידישע הארץ אויפגעהערט קלאפען? פיהלען ניט די אידען פון אמעריקא די גרויסע פארגאסן און ארטימליכקייט וואס די השגחה העלוינה האט אויף זיי. יעצט ארויפגעלייגט?

פאר וועמען וועלען בלייבען די טויזענדער שוהלען

אלץ פאראייניגט זיך איינז, אפילו די באנקירען, אין דער צייט פון פראספעריטי האבען זיי געגלויבט אין אינר די וויודואליזם, איצט אבטר האבען זיי זיך פאראייניגט אין א "רעקאנסטראקשאן פאיינענס קארפאראציען", די פארמער פון לאנד פאראייניגט זיך אויך אין קאאפעראציע טיוון, און אפילו די דאקטורים באטראכטען איצט פלעגער פאר א געוויסער פארמע פון געזעלשאפטלאכער מע

100

דער הפקר צושטאנד פון שחיטה און שוחטים

מיר לייגען אין דער טעגליכער פרעסע פאלגענדעס:
 „די קאָננרענישן בני אברהם פון איסטאָן, פא, זוכט אַ פאסענדען מאַן פאַר די שטעלע פון הזן שוחט און בעל קורא, קיין סאלאַרי, בלויז הכנסה... קיין כהן דאַרף מעלדען... (!?)“
 ה ו ד ע ה ו א ז ה ר ה. — איך, דער שוחט פון איכטאָן, פא, מיט אַ פאַמיליע שיחיו, בעט אַז קיין שוחט זאָל קומען אַהער, ואסור הסגת נבול ידוע, ווער ח"ו עם וועט קומען, וועט גרעסער מאַכען די מחלוקת, און וועט זיכער דורכפאלען

מ. קליין, יו"ב דפת.
 * * *

„די אגודת השו"בים פון דענווער קאלאראדא, מאכט באקאנט אַז אייניגע מענטשן ווילען אָנמאַכען מחלוקת אין שטאָרט און זוכען נייע שוחטים, כדי צו טאן שאָדען די עקזיסטירענדע שטאָרט טישע אגודת השו"בים. מיר אפערירען צו אלע שוחטים פון אמעריקא, ניט לאָזען זיך פאַרפיהרען פון די מחלוקת זוכער און ניט קומען אין דענווער שעכטען...“
 מיר וויינען זיכער אַז קיין פאַראנטוואָרטליכער שוחט וועט ניט פאַהרען אין דענווער, ווייל דערמיט וועט ער ברעכען די אגודת השו"בים פון שטאָרט און וועט זיך אליין צוברעכען!

פון לאנד אויב מיר וועלען ניט ערציהען אַ נייעם דור וועלכער זאָל דאַרפן אַ שוהל? ווער וועט לייגען אין אונזער תורה פאַר וועלכע מיר האָבען פאַרנאָמען מיכען בלוט און געשפרונגען אין פיער? ווען ניט די תלמוד תורה'ס און ישיבות, וועלען מיר דאָך בלייבען אַ פאַלק פון ציגיינער, דער „עם הספר“ וועט בלייבען אַן עם „הפייפער“, ער וועט לייגען אַנסטאט אַ אירישען היילר-גען ספר אַ אירישען „פייפער“ און אביסעל שפעטער קיין אירישען „פייפער“ אויך ניט דאַרפען, אויס אירישען לעבען, און מיר וועלען חס ושלום אונטערנעהן.
 מיר דאַרפען זיך דערפאַר באַפרייען פונ'ם נייטיגען קריזיס אזוי שנעל ווי מעגליך, יעדער איד, אָרעם אָדער רייך, מוז זיך אַנטערנעמען, מוז אַ ביסעל מסירת נפש האָבען אין העלפען ראַטעווען אונזערע הייליגע תלמוד תורה'ס און ישיבות.

מיר אפערירען צו אלע אונזערע לעזער בכלל, און צו אונזערע ברידער שוחטים בפרט בכל מקום שהם, אַז זיי זאָלען זיין די ערשטע צו אַפרופען זיך אויף דעם קרעכין פון די שכינה, אויף דעם עלבון התורה און קומען צו הילף אונזערע מוסדות התורה, די פעסטונג פון יודענטהום, ווי עם פאסט פאַר שוחטים וועלכע זיינען יראים ושלמים און זיינען זיך עוסק במלאכת הקודש באמונה.

6 מאנאטען געפענגעניש פאַר איבער-טרעטען שחיטה פאַרבאָט

עס ווערט געמלדעט פון בערלין דורך איטא, אַז זעקס חדשים געפענגעניש און גרויסע סומען געלד שטראַף דאַר פען באקומען די וואָס וועלען אַריבערטעטען דעם אַנטוי שחיטה געוועזן וואָס די נאַצ, פראַקציע אין דייטשלאַנד האָט אַריינגעבראַכט ניט לאַנג צוריק אין דעם פרייסישען לאַנד טאג, לויט אַ פונקט אין דעם פאַרנעשלאָגענעם גע-זען. דער שחיטה פאַרבאָט באַציהט זיך ניט נאָר אויף שאַף נאָר אויך אויף עופות.

מיר האָבען שטאַרק מורא, אַז דער שחיטה פאַרבאָט אין דייטשלאַנד וועט ווירקען צו שלעכטען אויף אלע אַנדערע לענדער, ווייל דייטשלאַנד איז דער פראָבע-שטיין פון דער מערב ציוויליזאציע, דער ביישפיעל פון אַסר'ען שחיטה אין דייטשלאַנד, וועלכע איז דאָך פאַררעכענט אלס הויך קולטורעלע לאַנד, זאָל ווירקען זעהר שלעכט אויף די איבעריגע לענדער, עפעס האָט געדאַרפט געטאָן ווערען וועגען דעם מצד די רבנים, שוחטים און אירישע כלל טוער פון דער גאַנצער וועלט, יעצט זעהען מיר ווי נויטיג עס איז צו האָבען אַן אַל ו ל ו ע ל ל י ב ע ש ו ח ט י ם אָ ר נ אַ נ י ז אַ צ י אָ ז, וועלכע זאָל שטעהן על המזבח און זאָל קענען עפעס טאָן אין אַן עת צרה.

די פיהרער פון „צענטראַל פאַראייני“ אין בערלין האָר בען ערקלעהרם אַז אויב היטלער וועט קומען צו דער מאַכט וועט אָהן צווייפּעל אַרויסגעגעבען ווערען אַן אַל-געמיינער שחיטה פאַרבאָט אין דייטשלאַנד.

הגאון ר' אליהו קלאצקין זצ"ל

אין עלטער פון 81 יאָהר איז נפטר געוואָרען אין ירושלים דער געוועזענער לובלינער רב, הגאון ר' אליהו קלאצקין זצ"ל.
 די דאָזיגע טרויעריגע ידיעה וועגען דער פטירה פון איינעם פון די גרעסטע נאונים פון היינטיגען דור, האָט אַרויסגעוועזען אין דער גאַנצער אירישער וועלט אַ גע-וואַלדיגען טרויער.
 נאָך אַלס קינד איז הגאון ר' אליהו קלאצקין זצ"ל געווען באַרימט אַלס גרויסער עילוי, חריף און בקי, אַלס יונגערמאַן נאָך ווערט ער רב אין איזאבעלין, נאָכדעם אין מאַדיאמפאל און פון דאָרט גלייך אין לובלין, וואו ער האָט פאַרנומען די כסא הרבנות אַ סך צענדליגער יאָהרען ביז'ן יאָהר תרפ"ה, ווען ער איז עולה קיין ירושלים עיר הקודש.
 הגאון ר' אליהו קלאצקין איז געווען אַ גרויסער משיב אין הלכה, איבערהויפט אין עניני ענוות, ער האָט מחבר געווען פיעל ספרים, ווי „אבן ראשה“, „אמרי ספר“, „דבר אליהו“, „דבר הלכה“ און אַנדערע, דער כלל ישראל האָט אין איהם פאַרלאָרען איינעם פון די לעצטע נאונים פון פריערדיגען דור, יהי זכרו ברוך.
תניציב'ה

צו דער פאראייניגונג פון די שוחטים

זין רעז. אליהו מעלצער, ווייטערעוידענע פון די אגודת השוחטים דנייארק רבתי.

פאלען, און איבערהויפט דא אין לאנד אין די קליינע שטעט, ווען ניט שחיטה און כשרות בלייבט דאָרט נאָך ווינציג פון אונזער אמונה. די שוחטים וואָס שרייבען די בריעף בעטען זיך מיר זאָלען זיי קומען צו הילף מיט ראָט און טהאַט, און ווען מיר ענטפערען זיי ניט גלייך, ווייל מיר זיינען יעצט אויסער געוועהנליך באַשעפטיגט, שרייבען זיי ווייטער מיט גרויס פאַרדרוס. דאָס צייגט אז די „שוחטים שטימע“ האָט אויפגעוועקט און ערמיניט טערט די באַוואוסטזיניגע און די דענקערע שוחטים פון לאַנד.

אַבער יעצט שטעלט זיך די פראגע, ליגט טאָקע ביי אונז דער שליסעל צו לייווען די פיעל אָנגעוועהטאָנטע פראגע? און אויף וויפיעל קענען מיר העלפען צו פאַר בעסערען דעם מצב השוחטים אין לאַנד? און מיר די אנודת השוחטים דנייארק רבתי קענען אין געוויסען זין ענטפערען; יאָ! ווען נור די שוחטים פון לאַנד זאָלען נעמען אונזער אגודה מיט אונז זעך ערפאָהרונג אלס ביישפיעל.

שטעלט זיך פאַר, חברים שוחטים, אזא שטאָרט ווי ניו יאָרק, וואָס האָט דעם גרעסטען אידישען קבוץ אין דער אידישער געשיכטע, די גרעסטע אידישע קהלה פאַר

זינט „די שוחטים שטימע“ איז אַרויס מיט אַ קול קורא צו אַלע שוחטים, דאָס זיי זאָלען זיך פאַראייניגען, אום דאָמיט צו פאַרבעסערען דעם מצב השוחטים און אַפשאַפען די נואַלדיגע הפקרות וואָס הערשט אין פּעלד פון שחיטה און כשרות, ווערען מיר פאַרפלייצט מיט בריעף פון שוחטים פון איבער'ן נאַנצען לאַנד, וועלכע זיי לאָזען אונז וויסען אז זיי טראַכטען זיך טיעף אַרײַן אין דער פיעל אָנגעוועהטאָנטער פראגע, און וואָלטען וועלען עפעס טאָן צו מאַכען אַן ענדע צו דער שרעקליכער לאַגע פון שוחטים און כשרות, אָבער, ליידער, פיעלע פעלט מוטא און ענערגיע און אַנדערע פעהלט ערפאָהרונג, אָבער זיי מאַלען אין זייערע בריעף צו אונז, די לאַגע מיט די שוואַרצעסטע פאַרבען וואָס עס קאָן געבען. עס איז פשוט שומו שמים! אזא שרעקליכע הפקרות זאָל קענען הערשען נאָך יעצט, ווען אין יעדער שטאָרט נעפינען זיך דאָך אמת'ע אידען, וואָס ווייסען און פאַרשטייען אַז שחיטה און כשרות איז דער פונדאָמענט פון די אידישע רעליגיע און פון יעצט און פון אַלע צייטען, און מיט זייער גלייכגילטיגקייט און נישט נעכען קיין פעסטע שטעלונג צו פאַר בעסערען דעם מצב, לאָזען זיי דירעקט און אונדירעקט דעם פונדאָמענט פון אונזער הייליגע אמונה פאַנאָדער.

חד וחלק

(פעליעמאָן) פון לץ בן לץ

אַנגעזעצט אויף זייער קאַפּ? זואַרום, זאָגען זיי שרייבט מען ניס דעם אמת וועגען שוחטים, רבנים, קהל'שע קלייאַסקעס מכל המינים, וואַרום עפעס „בינט“ מען זיך נאָר צו די כשר'ע בומשערס דאָס מוז זיין — אזוי שרייבען זיי — עפעס אַ נויער סאָרט רעקויזיטונג ביזנעס, און מען וועט באלד בעסען פון זיי אַ דאָלאַר אַ וואָך, אויב ניס וועט מען צומאַכען זייערע בומשערס זעפער זונטאָג מיט דער הילף פון פּאַליציי, און מען וועט זיי אַנטאָן גענוג צרות.

דער רעדאַקטאָר שרייבט צו מיר; גלור, רוצה, פאַרדאַקטער לץ, זעהט וואָס איהר האָט אָנגעפאַכט, איהר האָט זיך פאַר טשעפעט מיט די כשר'ע בומשערס, עס וועט אונז קיין צרות ניס געלען. ווייל איך איהם באַרוהיגען און מענה צו איהם, פאַני רעדאַקטאָר, הרב „הנאון“ הגדול! (ער האָט אַ שוואַכקייט צום מייסעל „הנאון“, ווי אַלע אַטעריקאנער רבנים...) גאט איז מיט אייך, די כשר'ע בומשערס האָבען אייך קיין בריעף ניס געשריבען, ווייל אַ כשר'ער בומשער קען דאָך קיין אידיש

אמר לץ בן לץ, אין דעם פאַריגען נומער פון די „שוחטים שטימע“ האָב איך הייליג פאַרשפּראַכען צו מאַפען אַ סמוכס מיט די לעזער פון „די שוחטים שטימע“ וועגען די „סטריקטלי“ כשר'ע בומשערס. איך האָב דאָן באַמערקט אַז אין דער אַלמער היום פּלעגט דער היימישער קצב מיט די גרויסע שמוועלע שטעהן אין סוהל ארום מיר מיט אַ געוואַלדיגען דרך ארץ פאַר דעם שוחט און פאַר'ן רב און דאָ אין אַמעריקא האָט זיך דער היימישער קצב אַרויפגעאַרבייט און איז געוואָרען אַ „כשר'ער בומשער“ אַ מין בלי קודש רחמנא יצילנו. נו פרעגט שוין בעסער ניס, איך האָב איצט גענוג צרות פון דעם רעדאַקטאָר, איך קום אַרײַן צו איהם, ווי געוועהנליך, מיט אַ גובסטאַרגען אויף די ליפּען, און ער בעט מיך אַזילו ניס זיצען, איז ברוגז, דערלאַנגט מיר אַ פעקעל בריקף פון בומשערס, וואו מען טוט פּעך און שוועכעל אויף מיין קאַפּ, אויפ'ן קאַפּ פונ'ם רעדאַקטאָר, און אויך אויף די שוחטים, וואַרום מען טשעפעט די כשר'ע הייליגע בומשערס, וואָס האָט מען זיך

האָס נאָר געוואָלט האָט געקענט נעמען אַ חלף אין האַנד און שעכטען, און ווער עס האָט נאָר געוואָלט האָט געקאָנט סאָן מיט'ן שוחט וואָס זיין האַרץ גלױסט. דער שוחט איז געווען פאַרשקלאַפט, און עס איז נים געווען די אַטאָריטעט, וואָס זאָל קענען מאַכען אַ סוף צו אַזאַ שרעקליכע הפּסרות.

און אָס אין אַזאַ שרעקליכע פאַרצוווייפעלטע לאַגע האָבען זיך געפונען עטליכע אידעאָליסטישע שוחטים, איבערגעגעבען מיט מסירת נפש צו מאַכען אַן ענדע פון אַזאַ הפּסרות. זיי האָבען ניט גערוהט פאַר צעהנדליגע יאָהרען, זיי האָבען געזוכט דעם איינציגען מיטעל און די אמת'ע רפואה צו דער מכה, און דאָס איז — די פאַראייניגונג פון אַלע שוחטים פון אונטערגעגאַנגען, האָט נישט גענומען לאַנג און אַן אַנדער אַנודה איז געשאַפען געוואָרען, ווייל די שוחטים

די לעצטע צוויי טויזענד יאָהר, וואו עס געפינען זיך אַריבער דריי הונדערט עופות שוחטים אַליין, שוחטים וואָס זיינען געקומען פון פאַרשידענע לענדער, וואָס קאָנען זיך זאָגן נישט נום צוזאַמענרעדען זיך און פאַרשטעהן זיך ווי געהעריג צוליבע די פאַרשידענע אויסשפראַכען און דיאַלעקטען, אַ שטאָרט וואָס איז צוטיילט אין פיעלע נאַכבאַרשאַפטען, און יעדע נאַכבאַרשאַפט איז אַ שטאָרט פאַר זיך אַליין, און אין יעדער נאַכבאַרשאַפט האָט גע'הערשט אַ נאַנץ אַנדער סיסטעם און הנהגה אין עניני שחיטה וכשרות, אַ שטאָרט וואָס האָט קיין מאָל נים געהאַט אַ נום אָרגאַניזירטע אידישע קהלה־מאַכט, וואָס זאָל האָבען צו זאָגען אין דער פראַגע, און אַפילו רבנים האָבען געהאַט נאַנץ ווינציג צו זאָגען אַז מען זאָל הערען זייער שטימע, שרעקליכע הפּסרות אויף אַלע געביטען — איז אַ וואונדער דאָס עס האָט געהערשט אַ געוואלדיגע הפּסרות אויפ'ן געביט פון שחיטה וכשרות? ! און ווער עס

לעהרענט אַ בלאָס גמרא הויך מיט אַ ספּאַרקען אומעסיגען נגון, אַז די ווייבער אין דער ווייבערשער שנהל זאָלען הערען ווי ער, דער צדיק, לעהרענט גמרא, ער דאווענט פאַר'ן עמוד, ווערט באַוואוסט אַלס פרוּמער און „סמריקטלי“ כשר'ער בומשער. קיין שמויכלע אויף די ליפּען קענט איהר ביי איהם קיין סאָל נים זעהען, נאָר ער איז אין כעס, איז אַ שרעקליכער קינות פנים, שרייט אויף די ווייבער וועלכע קומען קויפען פלוּש, בייזערט זיך אויף זיי, רייסט שרעקליכע הויכע פרוּי־זען, און ווען אַ פרוּי פראַטעסטירט פאַר האַלדו שניידענדע ווילדע פרוּיזען, שרייט ער מיט כעס, געהט צו די כרפה בר־משעס, געהט צו די „חמאטים“ דאָרט איז ביליג, ביי מיר קען נים זיין ביליג, אַרויס פון דאָנען, און וואָס מער ער שרייט אויף די ווייבער, אַלץ מער לויפען זיי קויפען „סמריקטלי“ כשר'ע פלוּש. עס איז אַ „בום“ אויף „ריעל עסטיים“, ער קויפט הייזער, ווערט רייך, די פרוּיזען שטייגען אויף די „סמריקטלי“ כשר'ע פלוּש, רענט האַלס ער אין איין העכערען, שרייט אויף היינטיגע אפיקורסים, יונגאַטשעס, סריפניאַקעס, חמאטים, ער דאווענט ימים נוראים שחריתים פרוּי, אַ נדבה פאַר דער שוהל, ער לעהרענט משניות, לצים זאָגען, ער פאַרשטעהט נים וואָס ער לעהרענט, עס איז משניות, משניות, יאַ טעביע נייע זאַיעש, מי סנייל נייע זאַיעש, ער זינגט גמרא נים ער לעהרענט — דאָס דאַרף מען דאָך קענען — נאָר ער זינגט גמרא, און זינגט דוקא פון אַ גרויסע לאַנגע גמרא, אַלע זאָלן זעהן די גמרא, רייסט די פרוּיזען פון פלוּש, און האַלס אין איין העכערען רענט אויף זיינע הייזער, ביז דער געגענד ווערט חרוב, אידען צומופען זיך פון דאָרט, אַ קראַך אין ריעל עסטיים, די הייזער אויף צרות, ער פאַרלירט געלד אין וואָל סטריט, יעצט זוכט ער אַ נייעס געגענד, וואו צו דאווענען פאַר'ן עמוד, זינגען גמרא, עפענען אַ בומשער שאַפ און צו נעמען „סמריקטלי“ כשר'ע פרוּיזען. האָט איהר פאַר איהם אַ נייעס פלאַץ? לאָזט מיר באַלד וויסען...!

נים שרייבען, דאָס האָבען מיינע תּכרים ל צי מ געשריבען די בריעה מען זאָל מיינען אַז כשר'ע בומשערס האָבען דאָס געשריבען, אום צו טעדיגען מיינ קאָריקער אַלס דער לץ פון דער „שוחטים שטימע“, זיי די לצים, ווילען צונעמען מיינ „דושאַב“, וואָס טוט מען נים היינטיגע צייטען צוליבע אַ דושאַב? ! פאַניע רעדאַקטאָר לאַכט זיך אויס פון זיי, הערט זיי נים, האָט נים מורא פאַר זאָגען דעם אמת, דער אמת איז הייליג, איך וועל זיך אינגליכען נעמען צו די שוחטים, רבנים, תלמוד תורה און שוהלען פיהרער, צו אַלע קהל'ישע סוקר, צו אונזערע צייטונגען, צו די אידישע פרעסע, צו אונזערע לעהרער און פּרינספּאַלס, האָט קיין מורא נים, עס וועט זיין ליהודים! אוי וועלען זיי זיך איבערשרעקען פאַר'ן אמת, זיי אַלע, גלויבט מיר, דאַרפען האָבען אַ קאַנמשיק, און ווער זאָל זיי דערלאַנגען אויב נים אַ לץ? !

דער רעדאַקטאָר האָט זיך אַביסעל באַרוהיגט, און איך וואָס די הענד און נעס זיך באַלד צו די „סמריקטלי“ כשר'ע בר־משעס. א מ'ט'ע כשר'ע בומשערס איז דאָ אין ניו יאָרק — אַזוי זאָגט מען — נים מער ווי פינף פראַצענט, און זיי זיינען דאָס די „סמריקטלי“ כשר'ע בומשערס, איך קען זיי, וועמען קען נים אַ לץ? און איך האָב די עהרע צו פאַרשטעלען אייך איינעם פון זיי, טוט אַן, איך בעט אייך, די ברילען און קוקט זיך גוט איין אין איהם, ווען איהר וועט איהם דער־קענען, דאָן זייט גוט צו מיר, שרייבט אַן אַ פאַר ווערטער, שיקט מיר, איך בעט אייך, אַ דאַנק בריוועלע, זאָלען די שוחטים און דער רעדאַקטאָר זעהען אַז איך האָב אויך גוטע פרוּינד פאַר זאָגען פון צייט צו צייט דעם ביטערען און הייליגען אמת, וועלען זיי האָבען אַביסעל רעספעקט פאַר מיר.

אַלזא, איך נעם זיך צו דער אַרבייט, רבותי! איך שמעל אייך יעצט פאַר אַ „סמריקטלי“ כשר'ען בומשער, ער האָט אַרריינגעטושט פון דאָן מאָן אין אַ נייעס רייכען אידישען געגענד, וואו עס געפינען זיך רייכע און פרוּמע בעלי בתים, און אידישע פרוּיען וועלכע ווילען באַטן כשרות, ער ווערט אַ סעמבער אין אַ נייער שוהל, גלאַצט מיט די אויגען.

און איהר דאַרפט נים פאַרגעסען, אַז ווען מען וויל ברענגען אַ סאַלץ אין כשרות, איז ער דער ערשטער נים צו דער

אויב דאס האָט געקענט באַשאַפֿען ווערען אין דער גרויסער וועלט שטאַט ניו יאָרק, וואָרום נישט אין אַ קלענערע שטאַט, און געוויס אין אַ גאַנץ קליינע שטאַט? ! אונזער ענטפער אויף אַלע בריווע וואָס מיר האָבען באַקומען וועגען דעם ענין איז קורץ און שאַרף, שו חס ים פ א ר א י י נ י נ ט ז י ד ! ! עס מאַכט נישט אויס אין וואָס פּאַר אַ פּאַרעם איהר ווילט אַליין, אָבער זייט אַלע אַ זאַמען בלב אחד ובנפש אחת, ווערט גלייך אייער מצב בעסער, און דאָן, ווען עס וועט געשאַפֿען ווערען אין אַ פּאַר צעהנדליג שטעט אַזעלכע אַנדערש אַדער יוניאָנס, וועלען מיר דאָן רופֿען אַ קאַניווענשאַן פֿון אַלע אַנדערש, און מאַכען אַיין געמיינזאַמע פּאַראַייניגונג מיט אַ גוט אויסגעאַרבייטען פּלאַן וואָס וועט ציעלען צו די פּאַרבעטערונג פֿון דעם מצב השוחטים והכשרות אין יעדער קהלה בכלל ובפרט.

האָבען אָנגעהויבען צו פּאַרשטעהן בעסער זייער לאַגע און וויסען וואָס ס'איז גוט פֿאַר זיי, ביז נאָך זעהר פּיעלע אָנשטרענגונגען איז געלונגען, שוין באַלד פינף יאָהר, צו פּאַראַייניגען און פּאַרבינדען אַלע שוחטים אין אַ ייִנדרויסע שטאַט אַ קע י ו נ י אָן, וואָס קיין שוחט קען ניט האַלטען אַ חלף אין האַנד, סידען ער איז אַ מיטגליעד פֿון דער אַנדרה.

דאָס האָט געבראַכט צו דער אָפּשאַפֿונג פֿון הפּקרות אין שחיטה און כשרות אין ניו יאָרק, דער מצב איז באַדייטענד פּאַרבעסערט געוואָרען הן ברוחניות והן בגשמיות. און דער שוחט לעבט ווי אַ מענש ווי עס פּאַסט פֿאַר אַ כּלי קודש, און די מלאכה גופא האָט צוריקגעקראַגען דעם ריכטיגען נאָמען מלאכת הקודש, וואָס דאָס דאַרף דאָך זיין דער עיקר.

יעצט זאָל יעדער באַוואוסמיניגער שוחט אַריינטראַכטן טען זיך אַביסעל מעפער און שטעלען זיך די פּראַגע;

פּרעגען ניט זיך אַליין וואו זיינען מיר? אַמאָליגע אידען האָבען געליבען פֿון קריזיס זייער גאַנצען לעבען, האָבען געלעבט אין אַרימקייט און דחקות, און דאָך האָבען זיי דעם לעצטען ביסען פֿון מויל אַוועקגעגעבן דעם ישיבת בחור, היינט טיגע בעלי בתים זאָגען דעות און טוען גאָר ניט און גיבען גאָר ניט „אַ דעה אַהן אַ מאַח“ איז ניט מענטשליך און ניט אידשליך. אויף היינטיגע אַמעריקאַנער „פרומע“ בעלי-בתים פּאַסט דאָס וואָס דער קעלמער מגיד האָט אַמאָל געזאָגט. די זעלע דערציילט, אַז דער קעלמער מגיד איז אַמאָל געקומען אין אַ שטאַט, אויף דער ער איז אַרויף אויפֿן בימה, זעהט ער צווישען עולם אַ איד אַ גלוח. פּרעגט ער זיך נאָך אויף איהם, זאָגט מען איהם, אַז יענער איז אַ קל שבקלים, און דערצו נאָך אַ מוראדיקער קמצו, גיט נישט אַ גראַשען צדקה. גייט דער קעלמער אַרויף אויפֿן באַלעסער און זאָגט; רבותי, איך וועל אייך דער-צעהלען אַ מעשה:

לאַזען, ווייל אויב איבערעל וועט זיין כשר, זעקס ער דאָך ווערען אויס יחסן, אויס כלי קודש, ער וועט ניט קענען נעמען הויכע משוגע'נע פּריווען, און דאָס אפּשר מיכט די גמרא כשר שבמבתי, דוקא דער כשר'ער בומשער איז שותפי של עמלק...

איך וויל אַז איהר זאָלט פּאַרשטעהן, רבותי, אַז ניט אַלע כשר'ע בומשערס זיינען אַזוי ווי דער וועלכען איך האָב אייך פּאַרגעשטעלט, פּאַראַן פּרומע און גומע אויך, אָבער זיי, די פּרומע און די גומע ווערען במל ברוב, און יעצט האָט איך און ער וואָרט צו קריגען וועגען דעם בריוולאך אין דער רעדאַקציע פֿון „די שוחטים שטימע“, ווייל די „סטריקטלי“ כשר'ע בר-משערס, גלויב איך, קענען יאָ שרייבען אידיש. געווענהלאך קענען זיי שרייבען בילס צו זייערע קאַספּאַטערס אַ סך בעסער ווי בריעף אין רעדאַקציע, דאָך אָבער וועלען זיי קענען אַכ שרייבען אַ פּאַר ווערטער און וועלען פּראַטעסטירען קעגען דעם לץ פֿון דער רעדאַקציע וואָרום ער משעפעט זיך צו זיי פֿאַר גאָר נישט, און זיי זיינען באַמת גאם די נשמה שולדיג. איך ערוואַרט זייערע בריעף און בין גרויס צו געבען זיי אַ תשובה כהלכת.

* * *

איך בין אַמאָל געגאַנגען אין וועג, טרעפט מיך אַז אַז אַקס און זאָגט; גוט מאַרגען, קעלמער.

— דו אַקס איינער — פּרעג איך איהם—וואָס פֿאַר אַ מחותן ביסטו מיט מיר?

— דו עסט מיין פּלייש — זאָגט דער אַקס.

און איך האָב אַ שטאַרקע בקשה צו אַלע אידען פֿון אַמעריקא. איך זיך אַ וויכטיגען אַדרעס. אפּשר קענט איהר מיר זאָגען וואו דער אַדרעס איז? איך זיך דעם אַדרעס פֿון דעם אַרמאָדאָק סייען אידען פֿון אַמעריקא. ער, דער אַרמאָדאָקסישער איד איז פּאַרפּאלען געוואָרען ערגעץ, איז פּשוט, נעלם געוואָרען, און מען ווייסט ניט וואו ער געפינט זיך. אַלע חלמוד תורה'ס און ישיבות פֿון גרויס ניו יאָרק האַלטען ביי צוזאַמענגברעכען, 65 טויזענד אידישע קינדער זיינען אין דער גרעסטער גע-פּאַהר צו ערצויגען ווערען אַהן תורה, אַהן מדות, אַהן יראת שמים, און דער אַרמאָדאָקסישער „תורה מרייער איד“ טוט גאָר ניט דערצו. וואו זיינען אַהינגעקומען אונזערע אידישע בעלי בתים, זיי שרייען כּסדר וואו זיינען די רבנים, די שוחטים? וואָרום טוען זיי גאָר ניט פֿאַר אידישקייט און

אַ מענה.

גיי איך ווייטער, טרעפט מיך אַ קוח

— גוט מאַרגען, קעלמער.

— וואָס פֿאַר אַ מחותן — פּרעג איך זי — ביסטו מיט מיר?

— דו מרינגסט מיין מילך — זאָגט זי.

אַ מענה.

גיי איך ווייטער, טרעפט מיך אַז אַ באַק.

— גוט מאַרגען, קעלמער.

— וואָס פֿאַר אַ מחותן—פּרעג איך איהם—ביסטו מיט מיר?

— איך האָב אַ באַרד — זאָגט ער — און דו האַסט אַ באַרד.

אויך אַ מענה.

— גיי איך נאָך ווייטער, טרעפט מיך אַז אַ דבר אחר, גוט מאַרגען, קעלמער. דאָ ווער איך שוין אין כּעס; דו דבר אחר

פריעה פון שוחטים

דער מצב פון שוחטים און כשרות אין אמעריקא

ווערטער רעדאקטאָר!
 לעוענדיג אייער חשוב'ען און נוצליכען זשורנאל
 די "שוחטים שטימע", אז די רבנים און שוחטים מוזען
 זיך פאראייניגען, און אז די "שוחטים שטימע" איז אָפּען
 פאר די שוחטים פון דער גאַנצער וועלט, געוועהנליך איז
 גם אני בתוכם, דערפאר ערלויב איך מיר צו שרייבען א
 פאַר ווערטער מעניא.

מיין מיינונג איז אז ביז עס וועט נישט ווערען פאַל-
 שטענדיגע אהרות צווישען די פארשידענע רבנישע אָר-
 גאַנזאציעס צווישען זיך, איז ממש אונמעגליך אז די
 אגודת השוחטים זאל קענען טאָן בשותפ'ישע אַרבייט מיט
 די רבנים. כי מכשרי אחזה, אָט איז דאָ א שוחט וועלכער
 האָט זיך א נאָמען געגעבען "רב", און די גדולי הרבנים
 פון אמעריקא הנאונים המפורסמים הרב ישראל ראָזענבערג,
 הרב ראזין, הרב כ"ץ סטאוויסקער רב, הרב גוט, והרב
 זעלצער, אָט די אַלע רבנים האָבען איהם על פי דין נאָך
 א גרינדליכע אונטערזוכונג גע'אָסר'ט, לסוף הערט ער
 קיינעם נישט און איז ווי געווען ר ב, שוחט, מוהל
 ומסדר קרושין, נאָר דערפאר וואָס שטילערהיים ווערט
 ער אונטערשטיצט און געשטאַרקט דורך אַן אַנדער רבנישע
 אָרגאַניזאַציע, און דורך דעם איז דאָ ביי אונז דער גאַנ-
 צער ענין פון שחיטה געוואָרען ללעג ולעלם לחרפה ולבוז.
 דאָס איז א פאַקט פון ווירקליכען לעבען. דערפאר מיין
 איך אז מיר שוחטים דאַרפען זיך דערווילע ביז א געוויסע
 צייט אַליין גרופירען זיך אין פעסטע שוחטים אגודות.

און פאַרלויפן דאַרף מען רופען א קאָנווענשאָן פון
 אַלע ברידער שוחטים, וועלכע געפינען זיך אין אמעריקא
 און קאַנאַדא, נאָכהער וועט מען קענען און באַדאַרפען
 רופען א קאָנווענשאָן פון אַלע שוחטים פון דער גאַנ-
 צער וועלט.

מיט ברידערליכען גערוס.

זלמן בער מאַגאַריק, ש"ב דפה וואודרידזש, נ. י.

לאגודת השוחטים דניו יאָרק רבתי!
 שלום מרחוק לקרובים אקרא!

איהר פאָדערט אויף די שוחטים פון גאַנצען לאַנד
 צו שרייבען אייך ווענען דער לאַגע פון שחיטה און
 כשרות, טו איך דאָס, אָבער צוליב געוויסע טעמים זאָלט
 איהר נישט פאַרעפענטליכען מיין נאָמען און דעם נאָמען
 פון מיין שטאָרט.

מיין שטאָרט וועלכע איז זעהר ווייט פון ניו יאָרק,
 פאַרמאָנט 10 מויענעם נפשות, מיר האָבען 3 שוהלען
 אשכנזישע, 3 שוהלען ספרדישע, דאָס הייסט פון סער,
 קישע אירען און א רעפאָרמירטע שוהל מיט א ראביי.

להרב שמריהו ליב הורוויץ, רעדאַק-
 טאָר פון "די שוחטים שטימע"
 איך האָב געלייענט אייער וואונדערבאַרען עדיטאָריעל,
 מיין מיינונג איז, אז עס איז נאָך נישט געקומען די צייט
 דאָס די רבנים און די שוחטים פון אמעריקא זאָלען זיך
 פאַראייניגען, כאָטש דאָס איז די איינציגע וועג ווי צו
 פאַרבעסערען די לאַגע פון רבנים און די לאַגע פון שוחטים
 און ממילא פאַרבעסערען און פאַרשטאַרקען דאָס
 ריכטיגע טראַדיציאָנעלע אידישקייט.

ווייל די רבנים פון אמעריקא ווי אויך די שוחטים
 זיינען נאָך צווישען זיך נישט פאַראייניגט. כל זמן עס
 וועלען זיין "אגודת הרבנים", "דגל הרבנים", "ועד
 הרבנים" און "כנסת הרבנים" וועלען די רבנים פון אמע-
 ריקא נישט זיין פאַראייניגט. דאָס גלייכען שוחטים. די
 שוחטים פון ניו יאָרק זיינען פאַראייניגט, דערפאר זיינען
 זיי באַזאָרגט מיט פרנסה בכבוד, אָבער די שוחטים פון
 גאַנץ אמעריקע זיינען נישט פאַראייניגט.

דערפאר מוזען אַלע רבנים פון לאַנד זיך פאַראייניגען
 נישט אויפ'ן פאַפיר נאָר מיט אַן אמת. פון אַלע רבנישע
 אָרגאַניזאַציעס מוז ווערען איין גרויסע שטאַרקע רבנישע
 אָרגאַניזאַציע, און די שוחטים פון יעדער שטאָרט מוזען
 זיך פאַראייניגען, און נאָך דאָן ווען רבנים וועלען זיין
 פאַראייניגט און די שוחטים וועלען זיין פאַראייניגט
 צווישען זיך וועט מעגליך זיין א פאַראייניגונג פון רבנים
 און שוחטים.

מיר שוחטים, טאָרען נישט וואַרטען ביז די אַלע רבנים
 וועלען זיך פאַראייניגען, ווייל עס וועט נעמען צו לאַנג
 צו וואַרטען, נאָר די אַלע שוחטים פון אמעריקא מוזען
 נאָכטאָן דעם נוטען ביישפיעל פון די אגודת
 שוחטים ע: פות דניו יאָרק רבתי
 און פאַראייניגען זיך. איבערהויפט ווען מיר האָבען זוכה
 געווען צו האָבען אַן אייגענעם זשורנאַל פון שוחטים פאַר
 שוחטים די "שוחטים שטימע" אונטער די רעדאַקציע פון
 דעם חשוב'ען רב און געלעהרנטען הרב רש"ל הורוויץ,
 וועט אונז לייכטער זיין צו פאַראייניגען זיך. לאָמיר
 אויסנוצען די גוטע געלעגענהייט וואָס מיר האָבען יעצט.
 יוסף מנחם האַפּמאַן, ש"ב.

איינער, נישט איך עס דיין פלייש, נישט איך ברויך דיין
 מילך, נישט דו האָסט א באַרד, וואָס פאַר א מחותן ביזו
 מיט מיר? !
 אידען אָהן בערד, אָהן תורה ויראת שמים, גיבען נישט
 און העלפען נישט אויפהאַלטען אידישקייט, און זאָגען דעות
 אויף רבנים, שוחטים, לעהרער, וואָס פאַר א כחוננים זענען
 איהר מיט אונז? !

צו דער רעדאקציע פון דער „שוחטים שטימע“!

אוזנים נכבדים!

אייער זש רנאל ערהאלטען מיט דאנקבארקייט. מיר האבען איהם געלעזען בא דעם מיטינג פון אונזער אנודה. און מיר גראטולירען אייך פאר דעם גרויסען אידעאל צו וועלכען איהר שטרעבט הן אין רוחניות, הן אין גשמיות, און אהן קיין שום צווייפעל אז איהר וועט דאס אוועקשטעלען על יתר נאמן און וועט מאכען דעם גרעסטען סוקסעס. אשריכם חברים, לכו והתחזקו איש את רעהו יאמר חזק ויהי ד' עמכם להצלית דרכיכם אשר תלכו בת.

און מיט דער גרעסטער צופרידענהייט וואָלטען מיר וועלען ווערען א צווייג אין אייערע ארוי הלכנו. דאָך אָבער איז ביי אונז פּאַרנעכראַכט געוואָרען די פּראַנע אין וואָסערע הינזיכטען קענט איהר אונז מיטהעלמען. אין אַן עת צרה, פון אזוי ווייט? איך וועל אייך געבען אַ קלאַרע ערקלערונג. ביי אונז דאָ אין לאַס אנדזשעלעס עקזיסטירט אַ אַנודה שוחטי עופות שוין צעהן יאָהר, וואָס צעהלט זיך ביי 40 חברים, כּן ירבּו. די שוחטי נסות ווילען ניט צושטעהן צו אונז, ווייל זיי זיינען ביי זיך גדול'דיק. געוועהנליך, וואָס דער אָקס איז גרעסער, איז אַלץ דער שוחט מעהר מיוחס. אַכוואָהל אין אונזער אנודה איז דאָ שוחטים וועלכע זיינען מוסמכים און משכילים, וואָס עס איז אַ שטאַלץ אין יעדער געזעלשאַפט. דאָך אָבער וואָלט דאָס אונז נאָנץ ווייניג געאַרט זייער יחוס. אַבל על דא עקא, וואָס אָט די מיוחסים טוען אונז אָן שאַרען און זיי זיינען מקפּח די פרנסה פון די שוחטי עופות. זיי זיינען ניט צופרידען מיט זייערע שכירות, וואָס דורכשניטליך מאַכען זיי 50 דאָלער אַ וואָך פון די שלאַכט'הייזער און אַז עס קומט דאָנערשטאָג זיינען זיי בודק בחורין ובסדקין וואו עס איז דאָ אַ בוטשער שאַפּ און אַ האַלסייל, צו שטיין דאָרטען דעם דאָנערשטאָג צו מאַכען נאָך עטליכע דאָלער, און מיט דעם האַבען זיי אונטערבראַכען דעם נאַנצען יסוד פון דער פרנסה פון דעם אָרעמען שוחט עופות, ווייל ווען אין די האַלסייל פלעצער ווערט אָפּגעשלאַכט טויענדער טשיקענס, אַלואַ בלייבט פאַר די ריטייל ביזנעס פון מוכרי עופות נאָך נישט, און זיי זיינען ניט אום שטאַנד צו האַלטען אַ שוחט. פיעלע ריטייל פלעצער האַבען זיך געשלאָסען און די וואָס האַלטען יאָ, איז דער שוחט ביי זיי משתכר אל צרור נקוב. וועט איהר געוויס פרעגען וואו איז יושר? מיר פרעגען דאָס אויך ביי די שוחטי נסות, און זייער ענטפער איז, אַז מען זאָל ווייזען דעם סימן אין יורה דעה, אַז אַ שוחט טאָר מער ניט האַבען ווי 50 דאָלער אַ וואָך, און יושר? כי אקח מועד אני משרים, זיי טייטשען פון דער וואָרט מעדו קרסולי, ווייטער פרענט איהר, נו, וואָס זאָגען אויף דעם די רבנים. דער תירוץ איז דיועס, אַז אונזער לאָס אַני זשעלעס האָט ג' געבענשט מיט רבנים, רבכה כצמח השרה און יעדער רב באַנוגענט זיך ניט מיט דעם טיטעל נאָן אַליין, נאָר ער איז אַ מאור הנולה און יעדערער איז פאַר זיך אַליין. געוועהנליך אין אַזאַ צושפאַלטונג האָט מען

דאָצו האַבען מיר צוויי באַוואוסטע אַרטאָדאָקסישע רבנים וואָס עס איז ניטאָ קיין אַחדות צווישען זיי... און שוחטים האַבען מיר דאָ אַהן אַ צאָל, אַפיציעלע און ניט אַפיציעלע. צוויי שוחטים זיינען פאַראייניגט און זיי שעכטען אין אַ שלאַכט הויז שחיטת שני שוחטים, און זיי זיינען אונטער דער השגחה פון אַ באַוואוסטען רב, זיי שעכטען דריי מאָל אין וואָך דקות ונסות, די שלאַכט הויז צאָלט זיי 17 דאָלער אַ וואָך, און די 3 קצבים צאָלען זיי 44 דאָלער אַ וואָך פאַר שחיטת בשר ועופות, האַבען זיי סך הכל 61 דאָלער צו 30.50 דאָלער אַ וואָך, און דער מצב פון זייערע קצבים איז געדריקט, ווייל עס איז דאָ נאָך קצבים וואָס פאַרקויפען ביליגער מיט 5 סענט אַ פונט. זיי האַבען ניט שוין שום השגחה פון רבנים, און אפילו ניט פון זייערע שוחטים, און זיי זיינען זעהר ווייט פון כשרות... האַבען זיי אָבער גענומען דעם „טרייד“ ווייל זיי פאַרקויפען אַלעס ביליגער. זייערע קצבים האַבען דער פאַר זיי אָנגעהויבען שניידען די שכירות. עס איז ביי אונז דאָ נאָך אַ שוחט וואָס האָט 5 קצבים, ער שעכט ניט טייער, און פליקט עופות, אַרבעט טאָג און נאַכט, און אַז עס איז נאָך שווער האָט ער צוגענומען אַ מאָן און לעהרענט איהם שחיטת עופות פאַר אַ פאַר מאַנאַט, העלפט ער איהם שוין און שעכט שוין אַליין אַהן אַן עומד על גבו ובלא כבלה מהרב... איין שוחט דאָ שעכט פאַר זיך אַליין, פּריוואַט. ער האָט אַ בוטשער שאַפּ, ער מיט אַ זעהן, פאַרקויפען זיי פלייש און מאַכען וואורשט אַהן שום השגחה און מיר האַבען דאָ נאָך אַ שו"ב וואָס שעכט פאַר אַ ספרדישען קצב, ער פאַרקויפט זעהר פיעל פלייש אַהן השגחה, דערצו זיינען פאַראַן 2 ספרדישע שוחטים וואָס שעכטען עופות וועלכע ווערען אַריינגעפיהרט פון קאונטי און ווערען פאַרקויפט אין גאַס אַהן קיין שום קאָנטראָל, און איינער שעכט און איז כלל ניט ראוי צו זיין אַ שו"ב, ער איז פאַר לענגערע יאָהרען געווען אַ פעדלער, נאָך דער קרויזס האָט איהם געמאַכט פאַר אַ שוחט, ער און נאָך פיעלע ווי ער שעכטען יעדערער ביי זיך פּריוואַט עופות... ממש אַ הפקר וועלט! און די רבנים פון שטאָרט קענען ניט סטאַפען די שרעקליכע הפקרות, ווייל אין אונזער סטייט איז ניטאָ קיין „בשר כשר ביל“, און אַזאַ הפקרות קומט פאַר אין אַ פיינע אַרדישע שטאָרט אין אַמעריקא, וואו עס זיצען רבנים און פיינע בעלי בתים, מען לעהרענט אין דער פריה בצבור אַ פרק משניות און בין מנחה למעריב אַ בלאַט נמרא, און אייביגע אָט פון די אידען קויפען פלייש דוקא דאָרט וואו מען האָט זיי פיעל מאָל מתרה געווען אַז דאָרטען איז ניט כשר, און מען איז ניט פאַראַנטוואָרטליך פאַר כשרות, מען מאַלט ניט כשר'ע פלייש פאַר אַלעמען אין די אויגען, און עס איז אַלעס ניט כרת, נאָר דערפאַר ווייל דאָרט איז ביליגער און זיי זאָגען אַז אויב זיי וועל לען ניט קויפען פון דעם קצב, וועלען די קינדער אָנהויבען קויפען נאָר טרפה. אָט דאָס איז די לאַגע פון שחיטה און כשרות ביי אונז אין שטאָרט.

79

מסכת מנחות אין דער סוגיא פון תפילין אינן מעכבות
 זו את זו און מיט שארפויניגע קשיות פון שאנת אר"י.
 נאכ'ן דאווענען איז געגעבן געוואָרן אַ קידושא רבא און
 דער זיידע פון בר מצוה המופלג ר' מרדכי יוסף הורוויץ
 נ"י הט מכבד געווען זיין פריינד השו"ב המפורסם ר'
 משה פינחס נאָלדבערג נ"י ער זאָל איהם מוציא זיין מיט;
 אַ רעדע, וועלכעס ער הט טאָקי ריכטיג איבערטערפליך
 ערפילט זיין פליכט אין אַרומריידען דעם פסוק פון די
 הפסורת שבת הגדול והשיב לב אבות על בנים, און אין
 אַווענד איז געגעבען געוואָרען אין עלסמער האָל אַ סעודת
 מצוה לכבוד דעם בר מצוה, וואו אַ גרויסער עולם איז
 אנוועזער געווען און השו"ב המפורסם ר' משה פינחס
 נאָלדבערג האָט געהאַלטען אַ איינלייטונגס רעדע צום;
 בר מצוה און דער באַליבטער חזן ר' ברוך רייך האָט גע-
 געבען דעם עולם אַ טריט מיט שירה וזימרה און דער
 חשוב'ער בר מצוה האָט נאָך אַמאָל געהאַלטען אַ טיפ-
 זיגינע רעדע אויף דער גמרא אין סוטה סח בין תפילה:
 לתפילה און דער זיידע ר' מרדכי יוסף הורוויץ נ"י האָט:
 געהאַלטען אַ האַרציגע וואַרימע באַגייסטערטע רעדע צום.
 בר מצוה, די מוטער פון בר מצוה, די אַמת'ע בת
 תלמיד חכם, האָט באַוויזען אַז אַמאָל קענען פרויען מוציא
 זיין מענער, און זי האָט טאָקי מוציא געווען איהר מאַן
 ר' שלמה הורוויץ מיט אַ פייערדיקע רעדע, און נאָכהער
 האָט גערעדט נאָך אַ בת תלמיד חכם מיטס חנה נאָלד-
 בערג, די שענהע געבילדעטע טאָכטער פון השו"ב
 המפורסם ר' שלמה פינחס נאָלדבערג און דער עולם האָט
 זיך משמח געווען ברקירה, שירה וזמרה אונטער די מוזיק;
 קלאַנגען ער שהגיע זמן קריאת שמע של שחרית, וויי-
 שענדיג די עלטערען זיי זאָלען פיעל נחת האָבען פון איהם.
 מענדיל זעלניק, אַ אַנגעל פון בר מצוה.

5 מו 5 טוב

חברנו הכי חשוב מר מ' מענדיל דייווידסאָן ורעיתו
 הנכבדה הביאו לשמחת נשואין את בנם המצויץ, מר
 שניאור זלמן עם בת זוגו המהוללה בת תלמיד חכם מרת.
 חנה פארסמאן. הקדושין נסדרו על ידי הרב ה"ג החסיד
 רבי שמעון מבארא פארק, וחברנו המנגן הנפלא מר
 ברוקס.

החתונה היתה ל"ג בעומר שעבר, בהאולם "ראיאל
 פאלאס" רבענסענהויירסט. אחרי רקודים ומחולות של
 אהר החופה כרך חסידי חב"ד ישבו המחותנים על יד
 השלחנות המלאים כל טוב ויתענו מהמאכלים הטובים.
 בתוך הסעודה, אבי החתן, הלהיב את לבות החתן-כלה,
 כשאמר להם שידעו תמיד את הצור שחוצבו ממנו כדי
 שילכו בדרך החיים אשר דרכו אבותיהם לפניהם, גם חברנו
 המשכיל מר ד. שאליס נאם, נאום אנגלי לכבי, לכבוד
 החתן והכלה, ואחרון חביב, הוא חברנו מר ברוקס ששימח;
 את כל המחותנים בבנינותיו הנעימות.
 בשם כל משפחתם ומיודעיהם,
 ז"ב גוסקין, חבר אגודת התחתונים.

ניט צו וועמען זיך צו קערען. אַז עס מאַכט זיך אַ סכסוך
 צווישען אַ שוחט מיט אַ בעה"ב און דער שוחט וואָלט
 וועלען סטרייקען, איז באַלד אויף זיין אָרט דאָ אַז אַז
 דער שוחט, מיט דעם הכשר פון אַן אַנדער רב, מיר זאָלען
 אַלע, אונזער נאַנצע אנדה אַרויס אין אַ סטרייק, איז
 דאָס אַ גרויסע ריזיקע, ווייל סקעכס איז דאָ גענוג וואָס
 וועלען באַלד איבערנעמען די פּלעצער, איהר פּרעגס ווי
 קומט סקעכס, און פאַר וואָס נעמען מיר זיי אַלע ניט
 אַריין אין אונזער אגודה? ווייל ניט אַלעמען ווילען מיר
 אַרייננעמען, ווייל פיעל פון זיי זיינען עס האַרצים, בורים
 גמורים, זיי ווייסען ניט גוט די ערשטע הלכה עקור
 הכי דמי? דאָס הייסט דער עיקר ווי אזוי מאַכט מען
 נעלט? און זיי זיינען קוים דורכגעקראַכען עפעס די
 חמש הלכות אין אַ זשאַרנאַנישען ספר, ווייל דער אהל
 יצחק און דער זבחי תמים זיינען געשריבען אין רש"י כתב
 און דאָס איז שוין פאַר זיי אַביסעל צו שווערלעך, און חוץ
 דעם איז דאָ אַזעלכע וועלכע זיינען מתחרים ריב, שאין
 רוח הבריות נוחה מהם, אַלזאָ מוזען זיי שטעהן מחוץ
 למחנה, סטרייקען איז פאַר אונז אונמעגליך, ווייל צו
 אַ סטרייק מוז מען זיין פאַרבאָרייטעט צו דורן און צו
 מלחמה, און ביידע זאָלען פאַרמאָגען מיר ניט, אונזער
 קאָסע איז אַ פּוסטע און פייטען זיך ווי אַנדערע יוניאָנס
 טוען זיינען שוחטים צו דעם ניט פאַסיג צו געהן שלאָגען
 זיך, אַלזאָ אונזער לאַגע איז אַ פאַרצווייפעלטע.
 חבר לאגודת שוחטי עופות בלאס אנדזשעלאָס.

צו דער שוחטים יוניאָן אין ניו יאָרק!

זייענדיג אייער אַבאָנימענט פון דעם זשורנאַל "די
 שוחטים שטימע", און לעזענדיג מיט פרייד די לעצטע
 ווענדונגען אייירע צו בריווער שוחטים צו פאַראייניגען
 זיך אין אַ שטאַרקע קערפערשאַפט, ווייל איך אינפאַרמירען
 אייך פון אונזער לאַגע דאָ מיר זיינען דאָ 8 שוחטים,
 4 זיינען שוחטים חזנים, וועלכע קריגען די שחיטה דורך
 חזנות, (פון זיי 2 וועלכע זיינען שוין דאָ מיט אַ חזקה)
 4 שוחטים זיינען בלויז אויף שחיטה, 2 פאַר עופות,
 נסות ודקות און 2 בלויז אויף עופות.
 מיר האָפען צו פאַראייניגען זיך אַלע צוזאַמען
 כאגודה אחת.

אין נאָמען פון אַלע שוחטים,

רעזו. מיכאל באַראַן, פּענערסאָן נ. דזש.

שמחות ביי שוחטים

אונזער אַ חשוב'ער מעמבער, אוינער פון די שוחטים
 מצוינים, חסיד המופלג ר' מרדכי יוסף הורוויץ נ"י,
 האָט לעצטען שבת הגדול געפייערט די שמחת בר מצוה
 פון זיין אייניקעל יצחק אליהו, דער זוהן פון מר.
 שלמה און נאסי הורוויץ נ"י אין דער ספרדישער שוהל
 אין האַרלעם. דער בר מצוה האָט געזאָגט אַ שאַרפען
 פּאָפּול. מיט אַ זעלטענער הסברה און טאַלאַנט האָט ער
 ווי אַ אַלטער למין אויפגעפלאַכטען שווערע קשיות אין

ירחון מוקדש לחזוק התורה ותיהדות לביור
ולכון שאלות החיים על פי רוח התורה ותאומה

יוצא לאור ע"י אגודת שוחטי עופות רנני יאָרק רבתי במדינת אמעריקא. הרב שמריהו ליב הורוויץ, העורך.

סיון :-

מאת הרב שמריהו ליב הורוויץ

השקפת חרשית תורנית—ספרותית, הגיונות וסקירות, קורות ישראל בחדש הזה, פסירת גדולי חכמי ישראל, כאורעות, מעמי הדינים והמנחנים ומאמרים קצרים על ענינים גדולים.

הכהנים מאת העם וכו' ראשית דגנך תירושך ויצהרך וראשית נז צאנך תתן לו" (דברים י"ח, ג', ד') תרומה גדולה לכהן ותרומת מעשר (מלוי) והחלה והבכורים כולן נקראו ת ר ו מ ה, בתרומת מעשר נאמר והרמותם ממנו תרומת ה' ואומר בתרומת גורן, ובחלה נאמר חלה תרימו תרומה, ונאמר לא תוכל לאכול בשעריך מעשר דגנך תירושך ויצהרך וכו' ותרומת ירך (ערלה פ"ב א', רמב"ם הלכות תרומות פט"ו כ') כל אחד מישראל עובר אדמתו היה מחויב לתת תרומה לכהן מתבואותיו ומעשר ללוי, וגם היה צריך לתת תרומה לכהן, זהו מ ע ש ר מ ו ה מ ע ש ר, תרומת הישראל לכהן לא נתפרש שיעורו בתורה, אבל החכמים נתנו השיעור; אחד מארבעים הוא עין יפה, בינוני, נותן אחד מחמישים, והנותן אחד משישים הוא עין רעה (משנה תרומות פ"ב ב') הור אסור לאכול תרומות שנאמר וכל זר לא יאכל קודש, ולוקה על אכילתו, כהן טמא אסור לאכול תרומה (רמב"ם שם פ"ז א') ועיין היטב (רמב"ם תרומות פ"ג א', פ"א ט', פ"ז א', סוף פט"ו, פ"א כ"ו, ובמסכת תרומות, כתובות ב"ד, ילקוט שמעוני ח"א שם"ג, ספרי סי' ק"י).

ומצות מעשר ג"כ מפורשת בתורה, כל מעשר מורע הארץ מפרי העץ וכו' וכל מעשר בקר וצאן כל אשר יעבור תחת השבט העשירי" וכו' (ויקרא כ"ו, ל"ב) עשר תעשר (דברים י"ב כ"ב) בשתי מעשרות הכתוב מדבר, אחד מעשר בהמה ואחד מעשר דגן (ר"ה ח', בכורות נ"ג, נ"ד) ומעשרין את המעשר פעם אחת בשנה (ירושלמי שבועות פ"ב ה') ויש עוד מעשר שיפרשו בני ישראל, קדש לה' להביא לירושלים לאכול שם והוא מ ע ש ר ש נ י (ויקרא שם) ועוד מעשר שלישי נקרא מ ע ש ר ע נ י שמפרישין מקצה שלש שנים מתבואות הזרע ונותנים ללוי לגר ויתום ולא למנה (במדרש י"ח כ"ח, דברים כ"ו י"ב) והרוצה לרכוש לו ידיעה רחבה ועמוקה על עניני המעשר יעיין (יבמות פ"ו, מכות כ"ג, חולין קל"א, סוטה מ"ח, ברכות ל"ח, ב"מ פ"ו, פ"ח, אר"נ פ"כ, שבת ל"ב, אבות פ"ג י"ג, פסחים ק"ג, ועיין כ"ח זט"ז ליו"ד פי' של"א, וספר יוסף אומץ דף קע"ו).

והנה המצוות לקט שכחה ופאה תרומות ומעשרות שהיו מקיימים בחורש סיון רוח אחר, מטרה אחת, ומנמה אחת לכולן בידוע, ולפיכך נקרא המזל של החורש הזה ת א ו מ י ם, ולרמז כי הבעל הבית הנותן והעני המסבל

סיון הוא החורש השלישי מניסן והתשיעי מתשרי, ונזכר בכתובים (אסתר ח' ט'), מזלו ת א ו מ י ם, והוא מ ל א ש לשים יום, וחל רק באחד מימי א' ג' ו', ולא בכה"ז (או"ח סי' תכ"ח), באשורית נקרא ס י ו נ ו, וענינו עת להט השמש, מן סירזיו, ובנמרא ס ו י לבה (כתובות ס"ב) שענינו קדה לבה, בסיון הוא זמן קצור חטים, ובו מקיימים את המצוות לקט שכחה ופאה, תרומות ומעשרות.

ל ק ט נקרא השבלים הנושרים מיד הקוצר בשעה שקוצר את התבואה, איזהו לקט? הנושר בשעת הקצירה (פאה, פ"ד, משנה י') והתורה אומרת על חיוב לקט שכחה ופאה, ובקצרכם את קציר ארצכם לא תכלה פ א ת שדך לקצור, ו ל ק ט קצירך לא תלקט, וכרמך לא תעולל ופרט כרמך לא ת ל ק ט, לעני ולגר תעזוב אותם" (ויקרא י"ט, ט', י') "כי תקצור קציר בשדך ו ש ב ח ת עומר בשדה לא תשוב לקחתו, לגר ליתום ולא למנה יהיה וכו' כי תחבוס זיתך לא ת פ א ר אחריר" (דברים כ"ד, י"ט, י') וזהו פאה לאילן (חולין קל"א).

הבה נראה נא מה בפי חכמי התלמוד והפוסקים על דבר לקט שכחה ופאה, בירושלמי פאה פ"ב הלכה ה', תניא, את "קציר ארצכם" ולא קציר חו"ל, זהו מדראורייתא, כי זוהי מצוה התלויה בארץ, אבל בדרבנן נוהג אף בחו"ל (חולין קל"ו); ר מ ב ם מתנות עניים פ"א הלכה י"ד) באו הפוסקים האחרונים ואמרו כי לקט שכחה ופאה אינו נוהג בזמן הזה לא בא"י ולא בחו"ל מפני כי רוב המדינה בידי נכרים ואם יניחו ישראל לקט שכחה ופאה יבאו הם ויטלום (יורה דעה סי' של"ב) ובענין הלכה למעשה, יש להאריך בזה, ובפאה נאמר בתורה, לא תכלה פאת שדך לקצור, א"ר שמעון בשביל ד' דברים אמרה תורה להניח פאה בסוף שדהו, מפני זולתים, ומפני בטול עניים, ומפני החשד, ומפני הרמאין (שבת כ"ג) ודוקא שבלים הנושרים אחת אחת או שתיים שתיים, אבל שלש אינו לקט, וכן בפרט ענבים, שלשה אינן פרט (ת"כ, פאה פ"ח, ירושלמי פאה פ"ו ד') והרוצה לעמוד על פרטי הענינים האלה יעיין נא חייטב (בירושלמי פאה פ"ה ו', ז', סוטה מ"ה, ב"מ י"א, וירושלמי פאה פ"ד ה', ר מ ב ם הלכות מתנות עניים פ"ד י"ג, ופ"ד הלכה י"ח, עיי"ש).

מצות תרומה מפורשת בתורה, וזה יהיה משפט

76

ומהרי"ל בלקוטים בסוף הספר כתב "שמעידין על ר"ת כשהיה רוצה ללמוד תמצית מהלכה חמורה, היה נותן תל של זהובים לשמוח בהם ונתרחב לבו ולמד בבח, כי היה עשיר גדול ומקורב למלכות (ספר הישר סי' תקצ"ה). והיו לו תלמידים הרבה, ובפרק אחד למדו לפניו שמונים מבצלי התוספות, וכל אחד הגיע להוראה, וכתב הרא"ש ז"ל בתשובה (מובאה בהקדמת ים של שלמה לב"ס) שקבלה בידו שרבנו תם ור"י הצרפתים היו גדולים בחכמה ובמנין יותר מן הרמב"ם.

והריב"ש בתשובתו לר"ח בן גליפפה כתב (שו"ת סי' שצ"ד) "כמוהו (ר"ת) בפלפול לא נהיה מאחר שהתלמוד נחתם ותלמוד ערוך בפיו ושגור, סיני ועוקר הרים ומותן זה בזה מפלפול ועומק שכלו ורוחב בינתו כל חכם לב הן נר יגור, וכל חכמי ישראל הנמצאים היום כלם כקליפת השום וכגרניר שומשמן נגד אחד מתלמידיו הקטנים."

ונוסעי הצלב פרצו בסופה וסערה בבית רבינו תם ויבזו את כל רכושו וספר תורה קרעו לפניו לקרעים וחשבו להמיתו במיתה משונה ואכזרית, ויפצעו בו חמשה פצעים, סחבו אותו ברחובות העיר וכפסע היה בינו למות נורא לולא עמד שר אחד משרי החילים להצילו, כי הכטיח בערמה להרוצחים להביאו בכרית דת הנוצרים או להשיבו לידם אם לא יקבל את דתם. ובכ' סיון ד"א תתקל"ו היה יום צרה ליהודי צרפת כי נשרפו בעיר בלויאש שלשה צדיקים קדושים ותמימים על קדוש השם ובעלות הלהבה היו משוררים עלינו לשבת, ואותו היום קבלו כל יושבי צרפת ואנגליא ליום הספר ותענית עפ"י מאמרו של רבנו תם, וימים אחרים אח"כ נפטר לעולמו ותלמידו ר' חיים כהן היה אומר: אלמלא הייתי שם כשנפטר ר"ת הייתי מטמא לו, שאותו היום בטלה קדושת כהונה (תוס' כתובות ק"ג) ובכ"ב סיון שנת ת"ח הקפואקען ושר צבאם חמעל ניצקי ימ"ש באו על היהודים להרגם, כידוע למי שבקי בקורות האומה. בסיון נולד ר' אברהם בן הרמב"ם ז"ל ד"א תתקמ"ו בשנת נ"א לחיי הרמב"ם, ובו נפטר ר' ישראל בעש"ט ז"ל.

וכשחלה הבעש"ט קודם פטירתו לא שכב במשכבו, רק נעשה כחוש וקולו לקה והיה יושב לבדו בחדר התבודדותו, בליל שבועות, הלילה האחרון לחייו, נאספו אליו אנשי סגולתו ודרש לפניהם על ענין מתן תורה, בבקר שלח אחריהם שיתאספו כולם והורה להם איך שיתעסקו עמו אחר פטירתו, אח"כ צוה שיתנו לו הסידור ואמר; אשוחח עוד מעט עם השם יתברך, אח"כ שמעו שהוא אומר; "אני מוחל לך, אותן שתי שעות אל תענה אותי", ושאלו אותו עם מי הוא מרבה, אמר להם: "אין אתם רואים את מלאך המות שהיה תמיד בורח ממני, ועכשיו שנתנו לו רשות עלי נתרחבו כתפיו ושמחה גדולה עליו", ואחר נכנסו כל אנשי העיר לקבל פניו ביום טוב ואמר לפניהם דברי תורת.

אח"כ בעת הסעודה, צוה להמשרת, שיתן רבש בצלוחית גדולה ונתן בקסתנה, נענה ואמר; "אין שלטון ביום המות, אפילו הנבאי אינו מציית

הם קרובים זל"ו קרבת הנפש והרוח והם תאומים... ובמ"ר שה"ש על הכ' שני שדיך כשני עפרים תאומים צביה, אלו משה ואהרן, מאהרן — הכהנים, וממשה — הלויים, ובחוש סיון נותנים תרומה ומעשרות ומתנות לכהנים וללויים שהם — תאומים, מול תאומים.. ובזוהר (תזויע דף מ"ח ע"ב) תא חזי דהא ליזאי דאתי מהאי סטרא דדינא לא מתדכאין עד דאתעברו מנהון שערא, דכתיב (בהעלותך ח') וכה תעשה להם לטהרם והעבירו תער וכו' ובנין דיתבסמון יתור, בעי כהנא דאתי מסטרא דחסד עלאה לארמא לון וכו' ובכ"ו — הכהנים והלויים הם בענין קדוש זה גם כן תאומים. מראש חודש עד ח' בו, אין אומרים תחנון ולא מתענין, באחד בסיון מתחילים ימי הקיץ בארץ ישראל, לר' יהודא (ב"מ ק"י ע"ב) בחודש סיון לכד אספסיינוס קיסר הרבה ערים מיהודה וגליל כתובם, ובר"ח סיון בקריאת ההלל קדשו קהל וורמיוא במדינת אשכנז שנת ד"א תתנ"ו פעם שנית את השם ומסרו את נפשם להריגה על קדושת השם יתברך (קינות לתשעה באב, קינה מי יתן ראשי מים) ובג' סיון נהרגו קהל מנא ונחרבו שמה מקדשי מעט ונהרגו שם כאלף ושלוש מאות יהודים על קדוש השם בעת נוסעי הצלב ד"א תתנ"ו.

מי המה נוסעי הצלב? חילות נוצרים שהתגודדו בסוף המאה ה"א למה"נ לעלות לירושלים לשחרר את העיר הקדושה וכל קברות קדושיהם מירי המחמדים מושלי הארץ, וכל אחד מהם הרביע שתי וערב של בר על מעילו בצד שכמו הימני, ולפיכך נקראו בשם נוסעי הצלב, והאפיפיור החדש אורבן השני הכטיח סליחה ומחילה גמורה מכל חטאת ופשע לכל נושאי הצלב, ויתאספו מכל הארצות פושעים ופוחזים מדלת העם ומאבירי אשכנז וצרפת, ומספרם עלה לרבעות, ויצאו חלוצים לגזול ולשפוך דם, וכשיצאו לדרכם מצפון צרפת אמרו "הנה אנו הולכים לבקש הרפתנו ולנקום נקמתנו מן הישמעאלים, הנה היהודים אשר הרגוהו ננקמה מהם תחלה ונכחידם מגוי" (הראב"ן) ויהרגו ביהודים הרג רב ונורא עד מאד, שפכו את דמם כמים, והרבה בחרו לשים בידיהם קץ לחייהם מפול בידי בני עולה וחיתי טרף אלה, אבות שחטו את בניהם ואמות רחמניות את ילדיהן, ואלה אשר נסבלו על כרחם בחרו אחרי בן במות מחייהם, קדשו אז בני ישראל את השם ברבים, ובכל המקומות שעברו נוסעי הצלב באשכנז ובביהם ובשאר הארצות טבחו והחריבו לגמרי קהלות ישראל ולא חמלו אף על סף ויונק, וכל הנהרגים קדשו את השם וכלם שלם קבלו עליהם דין שמים ומתו בקריאת שמע ישראל (הראב"ן) ועיין (קונטרס נזירת תתנ"ו, לרבנו אליעזר בר' נתן הראב"ן, הוצאת יעלינעק, ליפסיא תר"ד קונטרס וירמיוא, יעלינעק, ווינא, תר"ס, באריכטע איבער די יודענפערפאָלגונגען, וועהרענד דער קרייצניגע, הוצאת נייבווער, ברלין 1892, נראץ דברי ימי ישראל תרגום שפ"ד י"ז ה', והרכבי שם). ובכ' שבועות פרצו נוסעי הצלב בבית רבנו תם (ר' יעקב בר' מאיר) אחד מנדולי בעלי התוספות בצרפת, אחי הרשב"ם ז"ל

71

כש'לש מאות יהודים, ובידעם כי יפלו בידו הערלים וסופם למות, לבשו תכריכין ויתעטפו במלית ויניחו תפילין ויתאספו כלם בביהכנ"ס להתפלל ויחכו עד אשר באו הרוצחים ויהרגום נפש וכלם מתו על קדוש השם, (יון מצולה פרק גזירת דק"ק פולגאה, גורלאנה, לקורות הגזירות חלק ב' 25, ח"ד 60).

בכ"ו סיון נשרף ר' חנניה בן תרדיון וס"ת עמו (טו"ש"ע תק"פ) היה תנא בדור השלישי, עיין (ע"ז י"ז י"ח, ר"ה ר"ז, יומא ע"ח, מנחות ז"ר, תוספתא מקואות ח"ו ג') הוא היה אומר שנים שיושבין ואין ביניהם דברי תורה שכינה ביניהם (אבות פ"ג ב') אתיוהו לר' חנניא אמרו ליה אמאי קא עסקת באורייתא? אמר להו "באשר צוני אלהים", מיד גזרו עליו לשרפה ועל אשתו להריגה ועל בתו (ברוריה אשת ר' מאיר) לישב בקובה של זונות (ע"ז י"ז י"ח) ובכ"ז סיון מתת ר' שמשון בן גמליאל, תנא ברור הראשון ונשיא הסנהדרון כמו י"ח שנה לפני חורבן הבית, ור' חנניא ס"ן הכהנים (טו"ש"ע או"ח סימן תק"פ) בשנת ג"א תתע"ח.

בז"ך בסיון הלך לעולמו הרב הגאון המפורסם ר' מרדכי בהרב ר' אשר קלאצקי הנקרא בשם ר' מרדכי מעלצער זצ"ל נצר מנוע הגאון מהר"ם פאדווא ר"מ מ"מ ומ"צ בוויילנא כש'לשים שנה ואב"ד בקאלווארי י"ב שנה ובק"ק לידא תשע עשרה שנה.

ואומרים אב הרחמים בשבת שמברכים סיון, כי תפלה זו היא באמת הזכרה לנשמות הקדושים שנהרגו בימי הגזרות והפרעות. תפלה זו לא נמצא בסדר הרמב"ם ובאבודרהם ובכל סדורי הספרדים, וכנראה נערכה ונתקנה תפלה זו באשכנז בימים הרעים של גזרות ה"א תתנ"ו ותתק"ו, מהרי"ל מביא מנהג מדינות ריינוס שאין אומרים אב הרחמים אלא בשבת שלפני שבועות כשמזכירין הקדושים מגזירות תתנ"ו, ומפני כי החודש סיון הוא נאד של דמעות ודם לעם ישראל, שבו נהרגו ונשחטו קדושי האומה לאלפים ולרבבות אומרים אב הרחמים, הזכרה לנשמותיהם.

בחודש סיון קבלו בני ישראל את התורה, זהו המעמד הגדול הקדוש והנהדר והנורא שאין כדמותו! בששה בסיון (ובארצות הנולה גם בשבעה) חג השבועות זמן מתן תורתנו. ביום ההוא ירד ה' בקולות וברקים על הר סיני לעיני כל קהל ישראל, וידבר ה' אלהים מתוך האש את עשרת הדברים ויתן להם תורת אמת ביד משה עבדו, ותהי תורת אל עולם לנשמת חיים לישראל ויהי ישראל ביום ההוא לעם עולם אשר לא ישבות עוד מהיות נוי כל הימים, "ואני זאת בריתי אותם אמר ה' רוחי אשר עליך ודברי אשר שמתי בפיך לא ימוש ומפי זרעך ומפי זרע זרעך אמר ה' מעתה ועד עולם".

לחג הקדוש הזה שלשה שמות ואלו הם; שבועות, זמן מתן תורתנו, וחג הבכורים, שבועות — כי למן ליל ראשון של פסח עד שבועות, זמן של שבעה שבועות; זמן

ל"י. אח"כ אמר: "עד כאן נמלתי עמכם חסד ועכשיו תגמלו עמי חסד" ונתן להם סימן, שכאשר יפטור יעמדו שני השעונים שבבית.

רחץ ידיו ועמד השעון הגדול וסבכוהו אנשים שלא יראוהו, אמר להם "אין אני דואג על עצמי, כי יודע אני בבירור שאצא מפתח זה ותיכף אכנס בפתח אחר", וישב על מטתו וצוה שיעמדו מסביב ואמר להם דברי תורה, על עמוד שעולין מג"ע תחתון לג"ע עליון, וכן בכל עולם ועולם ובביאור על סדר עבודה, וצוה להם לאמר ויהי נועם, ושכב וישב כמה פעמים וכיון ככוונת עד שלא שמעו חיתוך אותיות, וצוה לכסות אותו בסדין והתחיל להורעוע ולחרוד כמו בשמונה עשרה, ואח"כ נת מעט מעט, וראו שעמד השעון הקטן, והמתינו עד בוש וראו שנפטר ז"ל, נפטר שבועות תק"כ.

בב' דר"ח סיון תקמ"ח נפטר הצדיק רבי מנחם מנדל מוויטבסק ז"ל, שעה אחת קודם פטירתו הזהיר להנציבים עליו: "סורו נא מעלי, כי ה' נצב עלי", וכמעט רגע חזרו אליו ונגשו ודבר בפעם בפעם עד שנפלו עליו הזיעה האחרונה, ושאלו בנו על הזיעה מהי והאיך מהותה, והשיב לו: "הם! כאשר הוא סוף כל!" ומתוך אותם הדברים חלף — והלך לפניו צדקו.

הצדיק ר' ישראל אייזיק מזידיטשוב נפטר ט' סיון תרל"ג, באחד מלילות חליו לן אצלו נכדו ר' בעריש מוורצקי, ונגש אל ממתו על בהונות רגליו רגליו לראות אם הוא ישן, ומצאוהו בוכה וידו אוחות בדיקנא קדישא שלו, שאל אותו על מה הוא בוכה, השיבו שהוא בוכה ומתפלל בעד כל אנשי שלומו קודם פטירתו, שיתקן כל אחד מהם מה שבא לתקן בזה העולם דלא ליעול בכסופא לעלמא דאתי.

לחג השבועות נתקבצו לזידיטשוב המון חסידים, אבל היום ההוא נהפך להם לאבל, תקפה מחלתו של רבנו התפללו אמנם מספר קטן של חסידים בביתו והוא גם עלה לתורה ונם קרא עשרת הדברות בעצמו, אבל כשל כחו וקולו לא נשמע, נעו כולם בבכיה למשמע קולו החלש שהיה בוקע תמיד רקיעים בשעה שקרא בתורה בחג השבועות.

ביום אסרו חג כשהניח תפלין אמר לבנו ר' אליהו; "אנחנו אמנם פטורים כבר היום מן התפלין ומן התפלה ואנו נפטרים מן העולם הנס הזה". כשרווח לו מעט, אמר לבניו, שראבה נפשו עליו על כמה מאות מאנשי שלומו שכתתו רגליהם ובאו אליו מרחוק ומקרוב, וצוה להניח להם שיעברו אחד אחד לפני מטתו שיברכם, כה עברו לפניו בדמעה רוב החסידים והוא ברכם בנענוע ראשו, למחרת בתחילת הלילה אחרי תפלת מעריב הפך את פניו אל הקיר ונם שנתו וקול נחרתו נשמע בכל החדר. פתאם נפסס קול נשמת אפר וראו כי השיב את רוחו לקונו ויצאה נשמתו בטהרה (ספר ההסתלקות).

בחודש סיון נהרג הקדוש המקובל ר' שמשון סאסרופו ל"י בעמדו בביהכנ"ס מעומף בציצית ותפילין (שה"ג סי' ק"פ) הוא היה רב בפודוליה וכאשר צרו הקוזקים על עיר פולגאה היה שם הרב ר' שמשון ועמו

78

דבר יום ביומו סימן ס"ו ע"א, מנהגי מהר"י טירנא, ספר מטעמים 59, 60. משנה ברורה, שם.

בחג שבועות אוכלים לבוכות בעלי שלשה צלעים ממולאים בבשר, דאיתא בגמרא שכל מעשה אותו יום משולש, ודרש ההוא גלילאה: בריך רחמנא דיהב אוריין תליתאי (תורה, נביאים וכתובים) לעם תליתאי (כהנים ליום וישראלים) על ידי תליתאי (משה שלישי לבסן אחרי מרים ואהרן) ביום תליתאי (שלשה ימי הנבלה) בירחא תליתאי (חדש סיון שלישי לחדשים, רש"י), (שבת פ"ח), (מנהגי ישרון דף ס"ז), ביום ב' דשבועות פטירת דוד המלך ע"ה (בשנת כ"א תתקכ"ט), והמנהג לומר בו תהלים לזכר נשמתו, ואומרים א ק ד מ ו ת בא' דשבועות, והא פיוס בלשון ארמית, והוא שיר הכבוד לתורתנו הקדושה, חברו ר' מאיר בר' יצחק שליח ציבור שחי בגרמייזא ומת קודם שנת ד"א תתנ"ו, ולרוב קדושת הפיוס מפסיקין בקריאת התורה ומנגנין אקדמות אחר הפסוק הראשון של בחדש השלישי וכן היה המנהג במגנצא (ספר מהרי"ל הלכות שבועות), והמנהג היום בהרבה קהלות לאמר אקדמות קודם ברכת הכהן, והרוצה לעמוד על ענין זה בשלומותו יעיין (כשר"ת עפר יעקב סי' יו"ד, ובשו"ת שבות יעקב חלק ב' דף נ"ט, ט"ז או"ח סי' תצ"ב).

שלשה ימים קודם חג השבועות נקראים „שלשת ימי הנבלה" ע"ש הפסוק, והיו נכונים ליום השלישי וכו', והנהגות את העם סביב (שמות י"ט, י"א, י"ב) שלשה ימי הנבלה הם קצת יו"ט ואין נוהגים בהם אבילות של ספירת העומר.

ובכן — החודש סיון ספג לתוכו אוצר של דמעות ודם, וים קדושה אלהית, ושל קדושי האומה.

מתן תורתנו — כי ביום הזה נתן ה' לנו את עשרת הדברות; חג הבכורים — על שם הבאת הבכורים, הפירות שבוכרו ונתבשלו למנחה ביום זה. בזמן שבית המקדש היה קיים, ובתלמוד נודע החג הזה רק בשם „עצרת" שהוא נעצר ונאסף להחג העיקרי, כי באמת חג השבועות אינו חג לעצמו אלא הוא זקוק ונקשר לחג הפסח על ידי הספירה של חמשים יום. חג הפסח סמל החירות, ואין לך בן חורין אלא מי שעוסק בתורה, וסוף ימים הימים שבוין פסח לשבועות, כלומר; מתי יגיע חג קבלת התורה, ונהגו להיות נעורים כל הלילה בליל חג השבועות, בהיותם מוכנים לקבל את התורה רק בקדושה וטהרה ונוהגים לקרות רות בשבועות כי רות נתניירה ונכנסה תחת כנפי השכינה והוא יום מתן התורה, להודיעך כי השפעת התורה והיהדות היא גדולה ועמוקה עד מאד (עיין שערי תשובה לאו"ח תצ"ד).

ונוהגים להעמיד אילנות בביהכ"ס ובבתים, כדי שיוכירו שבעצרת נדונין על פירות האילן ויתפללו עליהם (מנ"א סי' תצ"ד וחק יעקב ס"ק ז') ונוהגין לשטוח עשבים בביהכ"ס ובבית, לזכר שבמתן תורה היו אצל ההר שמלא עשבים, שנאמר גם הצאן והבקר אל ירעו, משמע שהיה שם מרעה (לבוש, שם) ועיין (במנהגי מהרי"ל הלכות שבועות, ובמשנה ברורה סימן תצ"ד ס"ק י', ובספר ארחות חיים סי' תצ"ד בשם שו"ת הריב"ש, ולקוטי הלוי צד 18), נהגו לאכול מאכלי חלב ביום הראשון של שבועות, כי בשעה שעמדו ישראל על הר סיני וקבלו את התורה וירדו מן ההר לביתם לא מצאו מה לאכול תיכף כי אם מאכל חלב, כי לבשר צריך הכנה רבה לשחוט בסכין ברין וניקור הגידין ומליחה ולבשל בכלים כשרים, ע"כ בחרו להם לפי שעה מאכלי חלב, ועיין (בכל בו סי' ק"י,

בקר על מפתן המטבח של עופות

מאת א. פערעלבער

שם עומד אכוס חלול ואצלו עומד בעל הכרם וחיינו באכזריות דורס, מי בכשיל או בקופיץ חלוט ומי במערצה או באת חלוד, יודע אני ברור כי המים הרוותחים בפרוד הנוצות שלנו מנלחים בעוד גופינו מפרכסים, אבל כך השוחט הרחמן היודע ידיו להאמין לא אמות מיתת חניקה רק מיתת קלה, מיתת נשיקה, נש אלי לאט לאט קח את הסכין החד, מרוט הנוצות מצוארי ועל מקומו הלך הדליל השני.

ולפי אשים מחסום? קרקרי קרקרא להיוצר — אשר עולם ברא, שמע וקשוב שועתי שלח גואל לרוותחי, ויאנה וידום, מי בא הלום? השוחט! מה שלום? ויאמר נש אלי ידידי, מעולם לא רעדתי לראות פניך הכיבי, נוץ לי אתה מאד כי בא מועד לספר לך את המאורעות האכזריות ואת השעורריות ראה! שם חדר לול

תרנגל רך לכן וצח, נמלט מכלוב ושם ככרוב לפתח לדרור מזימו רק הסבך הכלימו ויעמוד על המפתן משתאה, לא טוב, לא יאה, בעל הבית השונה לו ערבה והעזרה אל המלאכה לא קרבה, חכי נחר מצמא בקרבי הקבה רעמה, כל הלילה כבר כבר חלמתי מפתי בר, חזן מהולל כמוני אשר כל כחי כגרוני האשב דום

ה ר ב נ י ם ז ה ש ו ח ט י ם

מאת הרב שמואל מנחם הלוי פ"ן רב בעיר העבראים

לכל כאור היום שהכשרות לקויה מאוד, כי אדם כהול על ממונו ומכש"כ אם כל פרנסתו ומחיתו תלויה בו, בודי הממנה אותו ומעמידו על מלאכתו. באמת אין הקולר תלוי בצאורי השוחטים בכל כל, כי מה להם לעשות אחרת אם אין קהלות מסודרות שימנו אותם לשוחטים!?

אבל לאידך ניסא, יש ויש ביד השוחטים לכל אתר ואתר לתקן בזה הרבה, והתיקון הוא בשנים, הן מה שנוגע לכשרות נופא והן מה שנוגע למצבם החומרי של השוחטים. והוא: ש ה ש ו ח ט י ם י ת א נ ד ו ל א נ ד ה א ח ת ק י מ ת ו ח ז ק ה ע ל י ס ו ד ה ת ו ר ה ו ה ד י ן ועל יסוד האנושית, תחת הנהגת והשגחת הרבנים שבערים. והרבה טובות תצמחנה מזה, ראשית "שההאליילערס" והטבחים שהם נוגעים בדבר לא יהיו הם הבעב"ת על השוחטים אך הרבנים והקהל, ויגמדו וידונו בזה כפי דיני התורה, וענין הכשרות ירויח בזה הרבה, כי הרבנים והקהל אך לכשרות עיניהם, וכמו שנהג מקדמת דנא בכל הקהלות הגדולות והקטנות בישראל. ושנית, שהשכירות של השוחטים יהיה בטוח וקים ולא יחליפו אותם עשרת מונים, כאשר עד עתה כשנמנים מההאליילערס" והטבחים.

וזכרו נא, אחים, את אשר בידכם לעשות, אמצו והתחזקו לטובת הכשרות ולטובתכם, כי בנפשנו הוא. על השוחטים בכל מקום שהם, להתאחד ולתאגד "באגודת השוחטים", השוחטים צריכים להיות מאוחדים יחד עם הרבנים ותחת השגחתם, וכבר הגיעה השעה, ואם לא עכשיו אימתי? ...!

כשרות במלוא טובן המלה ובכל הקיפו בעניני אכילה שתיה והנאה, זהו אחד מהיסודות שכל בית ישראל נשען עליו. כשרות זהו התריס שמנין על ישראל בכל ארצות פזוריו, וזהו מחיצה של ברזל שמפסיק בין ישראל לאומות העולם, שלא יתבולל בהם. גזרו פתם משום שמן, ושמן משום יינם, ויינם משום בנותיהן.

וע"כ מאז ומעולם היו זהירים מאוד בכל הפרטים, והדקדוקים, בכל עניני כשרות, וכל אחד ואחד מישראל לא היה מפגל ומטמא את נפשו במאכלות אסורות בעד כל חללא דעלמא. ויודעים אנו היטב את גודל מסירות נפשם של הקנטאניסטים בימי מלכות ניקולי הראשון מלך רוססיא, שסבלו כל מיני יסורים קשים ורעים, אך בכרי להזהר ממאכלות אסורות וטרפות, כמסופר בתולדות דברי הימים מהעת ההיא, (והפרק הזה חרות בלב ישראל בדם ובאש) ועוד מקרים הרבה כאלה בדברי ימי ישראל, כידוע.

והשוחטים שבידם מונח חלק גדול, רוב מנין ורוב בנין מכשרות, ע"כ רגילים אנו לראות אותם מימים ימימה בערי פולין וליטא ובשאר מקומות ישראל נחתים שמה בתור אנשים של צורה, חשובים ומכובדים, שלומי אמוני ישראל, השוחטים היו כמעלה שני' להרב מרא דאתרא בכל מקום ומקום, וכל הקהל הסתכל עליהם בכבוד ובדרך ארץ. ובאמת היו השוחטים ראויה לזה, לכל הכבוד שרחשו להלכו להם. השוחט היה זהיר מאוד במלאכתו מלאכת הקודש. הוא נתן לבו לבדיקת הסכין והריאה, ושאר ענינים השייכים לשחיטה, בכל הדינים שהשולחן ערוך הטיל על השוחטים היו זהירים, ומסורים היו ברמ"ח אבריהם ושם"ה גידיהם, בכדי שלא יצא ח"ו מתחת ידם דבר שאינו מתוקן ולהכשיל את ישראל אף במנהג קל של פוסק אחרון, ותנאו מינויו והעמידו על מלאכתו מלאכת הקודש, נתנו בידו היכולת לשמור ולעשות הכל עפ"י דיני השו"ע, יען שהשוחט היה ממונה מן הקהל וצבור, וכמו שמינו רב אב"ד כן מינו את השוחט, ובשום אופן לא היה טובו של השוחט בירי הקצב או "ההאליילער" וע"כ לא חת ולא פחד מהם ומהמונם. להיפך, הקצבים יראו מפני השוחט, ואחרי דברו לא שינו אף כמלא שעה, וקבלו את דעתו אף אם הטרף להם את השור היותר גדול וסבלו היוק הרבה, שמו יד לפה, ופה באמעריקא שערורי' נהיתה בארץ, נגד הדין ונגד ההלכה מימות עולם ושנים קדמוניות, ואשר מזה להרבה תקלות תוצאות, ולגרום הרבה טרפות, ואוי לעינים שכך רואות ושכך עלתה בימינו, והוא: שהשוחטים מתמנים מההאליילער" מקצבים ומסוחרי עופות, ואף בערים המרובות באכלסי ישראל כן ירבו, נוהג כן הרב, השוחט הוא בידי המפרנסו כחומר ביד היוצר, ויטנו לרצונו, ובתנאים כאלה מובן

צו די שוחטים פון אמעריקא און קאנאדע!

די צייטונג איז א י י ע ר צייטונג, אייער פליכט איז צו שאפען סובסקרייבער פאר אייער צייטונג, זאל יעדער שוחט שאפען לפחות איין סובסקרייבער. שרייבט אונז פון אייער מצב און פון דעם מצב השחיטה אין אייער קהלה און מיר וועלען דאס פארעפענטליכען.

שרייבט אויף דעם פאלגענדען ארעס:

SCHOCHTIM SHTIMME
229 East Broadway New York City

”דבר תורה“

מאת הרב מנחם הכהן ריזיקאָוו, רב ואב”ד בכרוקלין

לי שכתב בלשונו בשאלתו קרום כעין בשר בלוי ע”ש, אבל באמת הוי קרום נרע מב”ב אף לשיטת השמ”ח דב”ב הוי סתם ריעותא ולהלכ”ש הוי ב”ב רק ריעותא כ”ד ע”ש, אבל קרום איתא בנמרא מפורש ששני קרומים הוי לריאה ע”ש, ולא שלשה קרומים, וגם שאין מזכיר דבריו איך היה הקרום אם היה פרוש על כל הריאה בעין מעשה דריינוס, או רק על מקצת מקום שיש חילוק ברין ע”נ.

וכן מה שרצה השואל להביא ראה להתיר מדלדולים ע”ש, הלא בדלדולים אין בהם ריעותא כלל והוא תלוי בעיני הבודקים וזכות הגאון יעמוד לנו וימחול לי אם יש עולה בי וכונתי לטובה.

(המשך יבא)

בסוגרם „השומר“ של העתון „שוחטים שטימע“, מן חודש אייר תרצ”ב נדפסה תשובה יקרה מן רבינו הקדוש הנאון רש”ז זצ”ל, אשר אין ערך לדבריו הקדושים. ודעתו הנדולה והעמוקה מהים והיא נדפסה „מחמת רוב חביבות דברי קדשו“ אבל היא נדפסה שלא ביריעתו בארץ החפשי הזאת אוהבי הקולות. וחזינן שבשאלה הב’ והד’ הוא מראה צדקתו ויראתו, לכן אקח לי מזה לימוד אף שגם על השאלה הראשונה והשלישית שכתב יש להתיר בפשטות ע”ש אבל דעתי העניה והפשטה דעת כהן הדיוט כמוני אני אומר אמת כי דעת הגאון רבינו הק’ אומר בפשטות וזה לפי דעתו הנדולה שפתוחים לו שערי התורה כנתינתה על הר סיני. אבל דעתי הקטנה צריך להבין שזהו ענין לאו פשוט כאנשים קטנים הדיוטים כמוני. ומה גם במדינה הנקרא הארייץ משונה מאיראפא המדקדקים במתינות הברדיקה, כשיבא שאלה זו לפניו צריך לעיין בלכ”ש סל”ט ס”ק ר”ג שאלה זו וכו’ אף שאינה מבצבצה וכו’. ופיים שצריך שאלת הרופאים ע”ז ע”ש, אבל בשו”ת בית אפרים הנאון מרגליות המפורסם זצ”ל ס”ט חולק על הלב”ש ומסיק דהוי ודאי טרפה ע”ש דאם אין מכה קורט דם מניין, ועיין בסמ”ע שורש ר’ ענה נ’ סק”ח ומסיק כהב”א דטרפה ע”ש, ועיין בר”ק סקפ”א ג”כ דטרפה ע”ש, ועיין בס’ ערוגת הכושם על יו”ד מוכיב הלב”ש ומסיים, מי שיש בידו כח למחות בהסקילין בזה מחויב למחות ע”ש, ועיין בשו”ת דברי חיים ס”ל שכתב בענין זיעה שהוא טרפה ע”ש, ועיין בראש יוסף שהדין הוא כהב”א שטרפה כי הוא איסור דאורייתא ע”ש, ועיין במנחת יוסף בקו”א ס”ל ומחמיר ע”ש, ובשו”ת בנדי ישע ס”ה כתב דהכהמה טרפה מדאורייתא ע”ש, ועיין בספר אדרת אליהו על יו”ד בי”א ס”ק ס”ח אות ט’ מזה עיי”ש, הנה יש פוסקים גדולים דמטרפי בזה כמו בשו”ת שאילת שלום סק”ט שכתב דכל המסיל בזה עתיד ליתן את הדין ע”ש, אבל להיפך יש גם ספרי שו”ת דמסילין בזה כמו בשו”ת ש”ש ומובא בס’ אדרת אליהו ע”ש, אבל לאחר בדיקתו והמצאתו כעין המובא בשו”ת ש”ש ע”ש, ויש עוד שו”ת דמסילין בזה אבל הרוב הפוסקים מחמירין בזה, ורבנו הק’ כתב תשובה זאת לעיר מאהליב אבל מי יודע אם הסכים זאת לאמעריקא לכן כתבתי להבודקים דפה שאין ההפסד גדול כל כך יבינו את אשר לפנייהם ודוקא בהפס”מ, וגם השואל השאלה בודאי היה איש יר”א, אבל ימחול

זייכטיג פאר שוחטים

אין ווארשא (פוילען) ערשיינט א מאנאט
ליכער חודש ארגאן א. נ. „די שוחטים שטימע“
(5טער יאָהרגאנג) וועלכער איז געווינדמעט אלע
שוחטים אינמערעסען.

אין „די שוחטים שטימע“ געפינט זיך אן
אבטיילונג א. נ. „תורת הובח“ וואו שוחטים
שמועסען זיך אדורך וועגען עניני שחיטות
ומריפות.

דער פרייז פאר אמעריקא א. א. לענדער
איז \$1 א יאָהר.

ביי די רעדאקציע „די שוחטים שטימע“ איז
אויך צו באַקומען ע כ ס ע כ ע ל ג י ש ע
ג ר א כ ע ס א ו נ ג ר י נ ע ש ט י י נ ע ר .
די שטיינער ווערען אויסגעקליבען דורך שוחטים
מבינים, און אזא שטיין גיט יעדען שוחט די
מעגליכקייט אַבצושמעלען אַ חלק אין פאַרלויה
פון עטליכע מינוט.

ביי די רעדאקציע איז אויך צו באַקומען
ח ל פ י ס אין אלע גרויסען און פון די בעסטע
סאַרטען, אויך ש י י ד ע ן קונסטליך און
פּרעכטיג אויסגעאַרבייט אין אלע גרויסען, עם
איז אַ ציהרונג פאַר אַ שוחט צו האַלטען אין זיי
אַ חלק.

דער אדרעס פון דער רעדאקציע איז:

RED. DIE SZOCHTEM-SZTYME
Warszawa, Muranowska 4, m. 30, Poland

מכתבי ברכה ועדות

מאת הרבנים המפורסמים באמריקה

הירחן יהיה למאור דרך ונתיב בחיים של קדושה וטהרה, אהבת תודה ויראת שמים, ואני מכבד אתכם בהצלחה רבה שקול השוחטים שטימע" ישמע במחנה ישראל, והשומר" ישמור את כל היקר והקדוש לעמנו. בברכת התורה והדת, ידידם בלב ונפש.

הרב ישראל מאוזשאוויץ, בראנקס, ניו יארק.

ב"ה. כבוד מערכת "די שוחטים שטימע" בניו יארק. שלום!

בלב מלא רגש, קראתי שעל פי היומה של אגודת שוחטי עופות בניו יארק, מופיע כעת בעריכתו של הרב הנאון פה מפיס מרגליות חכם וסופר ר' ש מ ר י ה ל י ב ה ו ר ו י ז ש ל י מ"א. עתון חדשי בעד השוחטים עם מחלקה מיוחדת בשפתנו הקדושה.

בשורותי אלו חפץ אני לשלוח לכם ברכת, ברכת רע נאמן שצעדכם החדש על מפתן ההסתדרות יביא תועלת לכם בפרט ולכל השוחטים בארצות הברית וקנדה; ויוכל להתקיים לאורך ימים לעבודה אינטסיבית ופורית לכלנו.

תצליחו שהעתון הזה יהי' לכם ספרותית והסתדרותית במלא מובן המלה, לארגן ולרכז סביב, כל העוסקים במלאכת הקודש — בארצנו פה — לחטיבה, שנשמע איש שפת רעהו, ולא נהי' כעלים בודדים הנופלים מהאילן מכל רוח מצויה, ומי יותר מאתנו יודעים את האמת המרה מהרוחות רעים הנושבים פה על כל צעד ושעל לעשות את מלאכתנו זאת למלאכה בזויה ושפלה.

תצליחו, לשפר ולשכלל את מצב השוחטים בארצות הללו שלא יהיו למרמס לכל ההולכים על נחון... להעמידם על בסיס נאמן וחזק בלי להתמוסס.

תצליחו, ע"י העתון הזה להביע רגשי הקודש והדת על מצות השחיטה בישראל שלראובנו, בשנים האחרונות ע"י המחלוקת והתפוררות שנתהו בערי ישראל פה, אבד כל רטט קודש וחרדת הדת לכל הקדוש לנו.

תצליחו, לקומם הנהרסות בכל עיר ועירה ע"י אגודת כללית בארצות הברית וקנדה להביא סדר ומשטר בכל הנעשה תחת סוג מלאכה קדושה זו בכל הענינים הצריכים תקון וסיג, כאויר לנשמה.

ברנשי כבוד והוקרה,

יעקב יצחק וואהלנעלערנמער

מחבר ספר, "ביאורי יעקב", מוכיר המתודות השוחטים בפורונשו, קנדה.

לכבוד ידידי הרב הנ' תריו ובקי, דרשן מפואר וכו' כקש"ת ש מ ר י ה ו ל י ב ה ו ר ו ו י ז ש ל י מ"א רב בני יארק.

אחרשה"ט באה"ר!

כאשר ראיתי את העתון "שוחטים שטימע", אשר כתרה"ה הוא העורך, שמחתי מאד בזה, מפני שאקוה אשר העתון הלז יהי' לחזק הדת והאמונה בארץ היאת אשר הדת רופפת ומאד נחוץ הוא להיות לנו עתון כזה, כדי לחזק את היהדות בכל מה שאפשר, ולכן אני מבקש ממכבודו הרב להרפס מכתבי זה בהעתון שלו, כי הוא דבר גדול לחזק הכשרות ושלא להרבות מחלוקת בישראל, כאשר קרה זה איזה פעמים בסביבתנו שאיש אחד הי' תופר בגדים או מוכר בשר ודגים כמה שנים ולעת זקנתו אשר אין בו כח לעבוד עבודתו יחפוז ללמד מלאכת הקודש, מלאכת השחיטה להתפרנס מזה, וכאשר הרב דעירו יורע ומכיר את האיש הזה כי בשום אופן איננו ראוי והגון לכך מכמה טעמים, יסע לעיר אחרת וישגו קבלה מאיזה שו"ב ומרב יהי' מי שיהי', ואח"כ יבא לעירו וישחט בלא רשות הרב, ומלבד שמאכיל טרפות לישראל נתהוה מחלוקת בעיר, כי הרב מודיע לרבים כי אסור לאיש הזה להיות שו"ב, וכמה אנשים אשר לא ישמעו לדברי הרב, אחרי שיש לו קבלה, ולכן תתפרץ מחלוקה גדולה. לכן אחפוז לבקש ממכבוד הרב העורך שידפוס במ"ע שלו מודעה כזאת, שכל שו"ב ורב לא יתנו קבלה לשום איש אם אין לו קבלה מהרב דעירו, וישתדל שאגודת הרבנים יעשו ויסכימו להתקנה הזאת ויפרסמו הדבר לא רק במ"ע שלו אלא גם ביתר העתונים, ובוה תעשה תקנה גדולה לחזק הכשרות ולמעט מחלוקת בישראל, ואבקש שלא לרחות הדבר, רק יעשה זה תיכף, כי בכל יום ויום יקרו מעשים כאלה.

וכאשר מובטחני שימלא בקשתי אסים בברכה, ידידו המכובד שיצליח ד' דרכו בקודש ויחזיק תילו שיוכל תמיד לעמוד על המשמר כדי לחזק הדת, כתפצו וכתפץ ידידו המכובד מוקירו ומכבודו.

הרב יוסף דוב הורוויץ, תופ"ק סאנז פאול.

שלום וברכה להרב העורך של השוחטים שטימע" והשומר".

אחרשה"ט כראוי הנני בזה לכבד את אגודת שוחטי עופות בניו יארק רבתי על שנשנו לעבודה פוריה וחשובה עד מאד שיש בה משום חזק הדת והיהדות, וזהו: הוצאת ירחון הגון למטבת השוחטים והכשרות ולחזוק דת תוה"ס.

ספרים חדשים

(שהגיעו אל המערכת)

ספר הדר הכרמל — חלק שני, חלק מהדרושים שדרשתי לפני עדת ישרים ותמימים, תוכם רצוף הגיוני קודש, אשיות הדת והאמונה מקימים מפיצים אור יקות ומוסיפים נעם במאמרי חז"ל הנעימים על הדר הכרמל וזכת קדשי בני ישראל, לזית חן משימים. גם נלוו לו פרקים בהלכה, בפלפול ובסברא, מאתי ה ר ב ש ל מ ה ל ע ו ו י ן רב בכראנסק. שנת תרצ"ב.

הספר הזה כולל דרוש, הטפה מוסר ופלפול ביחד, ומעיד על מתברו ז"ל שנקטף מן העולם במבחר שנותיו, כי היה מלא ונרוש בתורה, ודרשן נפלא, יש בו דרוש לראש השנה, לתקיעת שופר ומדבר נשגבות על התורה שבכתב ושבעל פה, ולא רק תורה שבכתב אלא גם תורה שבל פה היא מפי הנבורה וזה מבואר בפסוק: משה (כל תלמיד חכם נקרא משה, עיין חולין ד"ג ורש"י שם) ידבר (בעתיד) והאלקים יעננו בקול, כי הכל מה', ומדבר ע"ד קדושת השבת והאדם שמתלל את השבת ועושה את עצמו לאלקים באמרו כחי ועוצם ידי עשה לי החיל הזה, וזהו המרומז בכתוב "אלקי מסכה לא תעשה לך", כלומר שלא תעשה לך בעצמך למסכה... ומבאר את הפסוק וראית את אחורי — הבט תמיד מאחריך, איך שחית בחסד השם עד עתה, "ופני לא יראו" סגור העינים ואל תביט מלפניך, כי נורא לחשוב על העתיד איך יהיה ואיך יתקיים... וממתיק כאמר נפלא (בירושלמי ביצה פרק ה') ר"י ורשב"ל אמרו אנו לא זכינן לאורייתא אלא בני דחמינן אצבע רבי, עיין המאמר בכתובות (ס"ד) שר' יהודה הנשיא קודם פטירתו זקף עשר אצבעותיו כלפי מעלה ואמר: שלא נהנה מהעוה"ז אפילו באצבע קטנה, ולמוד זה למעט בתענוגי העולם למד רבי לתלמידיו וז"ל המאמר "אנו לא זכינן לאורייתא אלא בני דחמינן אצבע רבי" ור"ל, ומסיב לרבר ע"ד חנוך הבנים ומבאר בזה את הכתוב (בא) והגדת לבנך ביום ההוא לאמר בעבור זה עשה ה' לי בצאתי מצרים, והיה לך לאות על ירך ולזכרון בין עיניך, למען תהיה תורת ה' בפיך, לא המדרש עיקר אלא שהוא בעצמו יעשה ויקיים את המצות בפועל ממש להיות מופת לבניו, וזהו "והיה לאות על ירך ולזכרון בין עיניך". למען "תהיה" תורת ה' בפיך שתהא הויה, קיום, לתורת ה' שבפיך ושדבר"ך יעשו אז רושם על לב בניך, והעיקר הוא בחנוך ב"ת עבריי, בית אב, וזהו מליצת הירושלמי (פסחים פ"ז), "כל תורה שאין עמה בית אב אינה תורה" והמקונן צוות נחלתנו (נחלת ה' בנים) נהפכו לזרים (מפני כי) בתינו לנכרים... הבית נתנכר לאבינו שבשמים, ועיקר הוא אם עבריה, כשהיתה עוברת על פסח בתי ע"ז עשו מפרכם לצאת, וכשהיתה עוברת על פתח בתי מדרשות יעקב

מפרכם לצאת, אם האם עוברת על פתחי בתי ע"ז או בנה הוא עשו... ואם האם עוברת על פתח בתי מדרשות או בנה — יעקב... וזוה מבאר הנמרא (יבמות ס"ג) עה"כ בניך ובנותיך נתונים לעם אחר, אל תקרא לעם אחר אלא לאם אחר... אם האם היא לא אם עבריה או הבנים שלה נתונים לעם אחר... ובעשרת הדברות יש טעם עליון וטעם תחתון, לההמון — טעם תחתון לפילוסופי אלקים, לקדושים, טעם עליון...

כנסת ישראל — ירחון לתורה ודעת, יוצא לאור ע"י הסתדרות תלמידי סלובודקה באמריקה, ניו יארק, אייר, תרצ"ב, שנה ראשונה, חוברת א'.
ישיבת סלובודקה השפיעה שפע קדש על תלמידיה חניכיה, לא רק ללמוד אלא גם לחנוך במדה נרושה, נתנו מקום בישיבה קדושה זו, ולא זרעו על צחיח סלע, הנה באו תלמידי הישיבה באמריקה, ארץ הדולרים, מקום "שלטון החמר" ויסרו ירחון לתורה ודעת במטרה "להמשך ולחזק בין החברים את הרוח וההשפעה ששאבו בישיבה", ומנמנתו לפתוח לנו הלון שמבערו תורת לנו שמששה של הישיבה באור תורה ודעת ה', ותלהיב נפשותינו באש קדש שלהבת יה, והמוציאים מבטיחים לנו להביא בירחונם זה חרושי תורה בעמק ההלכה מנדולי ובחירי הישיבה, ושיתות וביאורי עניני מוסר ודעת ה' ברוח ושיטת אדמו"ר הגה"צ מרן נתן צבי פינקל זצוק"ל ומאמרים ערוכים בטוב טעם ודעת בשאלת החנוך והנהגת הבית עפ"י התורה והמוסר, והערכי מהותה וערכה של הישיבה בחיי עמנו והשפעתה הגדולה על כהלך חיינו והערכות ורשימות בתולדות שיטת המוסר של הגר"ים ז"ל ושאר חכמי המוסר.

תכנו של ירחון זה מחברת א', שיחה מאדמו"ר הסבא זצ"ל ע"י הרב מרדכי שולמאן, שיחה מוסרית מאת ראש הישיבה הגאון ר' יצחק אייזיק שערה שליט"א, דוב זוכבסקי, בענין לינה בקדשים, זלמן אידל קרבוז, בענין קדשים שמתה, יצחק הוסטר בענין בכור אינו נוטל בכוקדשין, יצחק פרידמאן — לשנוי ערכין ביהדות האמריקאות ושיר להרב ראובן מילצקי ומכתב חוזר ע"ד הישיבה מאת הרב יהודה העשיל לעוועב ע"ד נ, יו"ד האקספוטטיבא, והרב משה דן שיינקאפ, מזכיר, ומאמר חשוב באירוש מאת הרב טוביה נאלאמבעק בשם "דער לעצטער מיטעל", ונס ידועות חדשות ע"ד פעולות לטובת הישיבה.

זהו ירחון נחוץ שיש בו מטרה קדושה ושאיהפ מוסרית ורחנית, הלואי שיתקיים ויארך ימים!

בגליון הבא נפרסם בע"ה עוד מכתבי ברכה מאת רבנים, נאונים ומפורסמים בישראל.

די טשעכישע רעגירונג קעגען שחיטה פארבאט

צוליב דעם וואָס אין אַ נאַנצע ריי שטערט אין טשעך כאַסלאַוואַקי אין דורך די זעלבסט פאַרוואַלטונגען פאַרבאָטען געוואָרען די אידישע שחיטה, האָט דער אויבער ראַטה פון די אידישע קולטור געמיינדעס זועגען דעם אינטערעווענירס ביי דער צענטראַלער מאַכט אין פראַג, אין רעזולטאַט פון דער דאָזיגער אינטערעווענץ האָט די מאַכט צירקולאַריש פאַרדראַנט די אַלע באַצירקס אַמט טען ניט צו דערלאָזען פאַרווירקליכען אין לעבען די אָנגענומענע דורך די שטאַדטראַטען שחיטה פאַרבאָטען, ווייל זיי זיינען אין סתירה מיט דער קאָנסטיטוציע, וועלכע ניט יעדער רעליגיע די פרייהייט פון אויסאיבען אירע דינים און מנהגים.

מדפיסי ספרים אנתנו זה יותר מחמש-עשרה שנה בעברית, אידית ואנגלית

ספרים לאלפים ולרבבות יצאו, כמשך הזמן הזה, מתחת מכש הדפוס שלנו מאת המחברים מפורסמים המפורזים בכל רחבי ארצות הברית — וכולם פה אחד מהללים ומשבחים אותנו.

יען כ"י —

- א. בית הדפוס שלנו משוכלל הוא במכונות הכי-חדישות והכי טובות.
- ב. מסדרי האותיות שלנו הנם יודעי תורה ובקיאים במלאכתם על צד היותר טוב.
- ג. יש לנו מבחר גדול של כל מיני אותיות מרובעות שונות וגם אותיות בכתב דש"י.
- ד. המניה שלנו הנהו אומן יד במקצוע שלו.
- ה. הניר שלנו הנהו יפה ומשובח.
- ו. הכריכות היוצאות על ידינו אין כמוהן ליופי ולחידור.
- ז. המחירים שלנו הנם נמוכים והתנאים נוחים.

ובכלל הננו משתדלים, בכל האמצעים האפשריים ועד היכן שידינו מגעת, להפיץ רצון המחברים, העומדים אתנו בקשר מסחרי, על צד היותר טוב ונאמן.

תעודות ומכתבים המעדיים על אמיתת דברינו נוכל להמציא לכל דורש.

פנו אלינו ותוכחו.

ORIOM PRESS, Inc.

12 West 18th St. New York, N. Y.

חדשה בספרות הדרושי!

יצא לאור ונמצא למכירה הספר הנפלא כרם פתחיה

מאת הרב הנאון הדרשן המפורסם

מוה"ד פתחיה מענקין שליט"א

הספר מלא וגדוש באורים, מאמרים, רעיונות ודרושים בשטה חדשה ונפלאה כמינה, חומר רב, עשיר וכמוון בשביל רבנים, דרשנים, לשבתות, מועדים ולכל עת וזמן. כל אלה כתובים בסגנון קל ויפה. נאון עוזנו הנא"י ק"ס שליט"א כותב בהסכמתו על הספר "הספר היקר והנחמד הזה יקנה לו לכבוד רבות ויחשב בין הספרים רבי הערך שנתחכבו בדורנו". הספר נדפס בהודו רב ועל נייר יפה.

מחירו בכריכת בד שני דולרים

להשיגו עפ"י הכתובת:

מ. צ. מנקין, ירושלים.

M. S., P. O. BOX 10
Palestine

צו אונזערע לעזער בכלל און ברידער שוחטים בפרט!

עס איז אייער-הייליגע פליכט צו שאפען סובסקרייבער פאר אייער זשורנאַל, פאר אייער אָרגאַן, זאָל דאָס זיין אייער הייליגע אויפנאכע אין לעבען צו מאַכען אייערע פריינד און באַקאַנטע ווי אויך די מעמבערס פון שוהלען פאר סובסקרייבער פאר די "שוחטים שטימע" און "השומר". דאמיט וועט איהר געבען די מעגליכקייט די פארוואלטונג פון די "שוחטים שטימע" צו פארנעמען און פארשענערען די "שוחטים שטימע" און איינפיהרען נייע וויכטיגע און נוצליכע "פיטשורס" פאר אייער אייגענעם בענעפיט. און פארן בענעפיט פון אריטאָקסישען יודענטום.

שרייבט אונז וועגען דעם מצב פון שוחטים און כשרות פון אייער שטאָרט און שטערטעל, איהר קענט זיך גאָר היט פאַרשטעלען ווי נויטיג דאָס איז פאר אייך, און ווי דאָס קען מיט דער צייט פיהרען צו לייען וויכטיגע פראַבלעמען פון שחיטה און כשרות אין אמעריקא. אום צו לייען די פראגע פון שחיטה און כשרות מוז מען דאָך וויסען דעם מצב מיט אלע אייגענע צעלהייטען.

שרייבט אויף פאָלגענדען אַדרעס:

SCHOCHTIM SHTIME
229 East Broadway, New York, N. Y.

האט הנאה פון אייער וואקיישאן

כאוונט די

יפה הויז

THE JAFFE HOUSE

Glen Wild, N. Y.

Telephone Woodridge 57-R

א מאדערנע הויז. לופטיקע רומס, הייסע און קאלטע לויפערדע זואסער אין יעדער רום. אויך שאוערס הייסע און קאלטע טאָג און נאכט, גע- שפאָקע עסענס, ריינליכקייט פונקטליך אָפגעהיט, אן אייגענעם טייך צום באַרען און שיפען זיך.

די פרייען זיינען מעסיגע און צוגיינגליך פאר אלעמען. ספארטס און פארוויילונגען אין אלע הינדליכעס. הן ברוחניות והן בנשמיות.

שמעון יפה שו"ב,

חבר דאגודת שוחטי עופות

דניוואַרק רבתי — אייגענטימער.

ברודער קלמן שאפירא

(חבר דאגודת שוחטי עופות דניוואַרק רבתי) לאדעט איין אלע ברידער שוחטים מיט זייערע פאמיליעס צו פארבריינגען זייער וואקיישאן אין זיין

פּוירנדרייל מענאַר האַטעל

וועלכער איז איינער פון די שענסטע האַטעלען אין דעם נאָנצען געגענט.

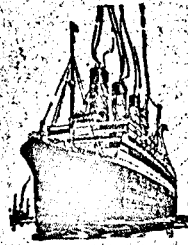
דער האַטעל איז אויסגעשטאַטעט מיט די מאדערנסטע איינריכטונגען, ווי: הייסע און קאלטע וואסער, בעטהס און שאוערס, א וואונדערליכע קאסינאָ מיט פיינער מוזיק, אלערליי ספארטס און פארוויילונגען. די פרייען זיינען מעסיגע. קומט, איהר וועט געוויס הנאה האָכען.

פאר מער איינצעלהייטען שרייבט אַרער טעלעפאָנירט צו:

REV. K. SHAPIRO

566 Bristol Street, Brooklyn, N. Y.

Tel., LOuisiana 9-3575

קלייבט איהר זיך מאַכען אַ ריזע קיין

ארץ ישראל אַדער איראַפּע ?

די אמעריקאן פאלעסטיין טוריסט ביראָ וועט אייך בעזאָרגען פאר דער ריזע אויף די בעסטע שיפען צו די מעסיגסטע פרייען אַזוי שנעל ווי איהר בעשליסט צו מאַכען אַ ריזע, צו וועלכען עס איז מהייל פון דער וועלט, שטעלט זיך אין פאַרבינדונג מיט דער ביראָ און זי וועט אייך באַזאָרגען מיט אלצדינג נויטיג פאַר דער ריזע, אַ וויזאַ, די באַנאַזש, און די בעסטע קאָבינעס וואָס מען קען נאָר קריגען.

ספּעציעלע דירעקטע טורס קיין

ארץ ישראל דורך איראַפּא און

דירעקט, ווערען אַראַנזשירט פון

צייט צו צייט.

די ריזע קיין ארץ ישראל דויערט בלויז 11 טעג.

AMERICAN PALESTINE
TOURIST BUREAU

38 Park Row, Suite 509, New York

Phone BArcley 7-0973

RABBI S. L. HURWITZ, Editor.

הרב שמריהו ליב הורוויץ, העדאקטאר.

די

שנת הששים ושש ימינו SCHOCHTIM SHTIMME

מאנאטליכער זשורנאל ארויסגעגעבן ביי די אגודת שוחמי עופות דניו יארק דבתי

Monthly Magazine, published by the Poultry Schochtim Union of Greater New York

Affiliated with the American Federation of Labor, Local 440

229 East Broadway, New York, N. Y.

Telephone: ORchard 4-1938 — 9602

Vol. I. No. 5. JULY, 1932. ב"ה ניו יארק, תמוז תרצ"ב ערשטער יאָהרגאַנג, נומער 5.

אינהאלט:

עדיטאָריעלעס:

- א. הבנים און שוחטים.
- ב. הלול שבת אין ווילנא און אין ניו יארק.
- ג. פון אונזער ניט אָרגאַניזירטער וועלט.
- ד. אלון בכוח.
- מאָדערנע רבי יוחנן בן זכאי'ס
- חד וחלק (פעליעטאן)
- אונזער דערנרייכונג
- בריעף פון שוחטים
- די שוחטים און זייער "נחלת השבים"

ה שומר

- תמוז
- מאכלות אסורות ותוצאותיהן
- הכנה בדברי חז"ל
- מכתבי ברכה ועוד
- "דבר תורה"
- ספרים חדשים
- הרב שמריהו ליב הורוויץ
- הרב שמואל מנחם הלוי פיינ
- שמואל ר. מהרשק ש"ב
- הרב מנחם הכהן ריווקאו
- בן רוב

Subscription Price, \$3.00 a year.

סובסקריבשאַן 3 דאלאר אַ יאָהר.

מופת רבנים

כשרות אסאסיאישאן פון ניו יארק

ניט לאנג צוריק האָט שטאַטגעפונדען אין בראַרוויי סענטער האָטעל אַ פאַרוואַלטונג פון אַריבער צוויי הונדערט באַוואוסטע רבנים פון ניו יארק, וועלכע האָבען ערוועהלט פון זיך אַ קאָמיטע פון פופציג רבנים, צווישען זיי הרב ר' ישראל הלוי ראָזענבערג, הרב ר' ישראל דושאוויץ, הרב ר' שמחה סאַלאַוויציק, הרב רא"ש סעפער, הרב נאָר טענהויז, הרב בוראק, הרב סאַפלאן, הרב נאלאנטי, הרב ישראל, הרב דאכאוויץ, הרב טעלושקין, הרב פּרעדמעצקי, הרב עבין, הרב נאַרפינקעל, הרב לעווענסאָן, הרב נאָלה, הרב מאיראוויץ, הרב רש"ל הורוויץ, דעזאַקטאָר פון "די שוחטים שטימע", הרב הענסין, און אַנדערע חשוב'ע באַוואוסטע רבנים פון ניו יארק, ווי אויך איז ערוועהלט געוואָרען אַ קאָמיטע פון פּראָמינענטע בעלי בתים, די רבנים און די בעלי בתים האָבען ערוועהלט פון זיך אונטער דעם פּאַרוויז פון דעם פּרעזידענט מר סעמועל ראָסענבערג אַ קאָמיטע פון 22 פּערוואַן, וועלכע זאָלען צוזאַמען מיט דער קאָמיטע פון 50 פּאַרוואַלטען די כשרות פון גרויס ניו יארק.

א באַוואוסטער חשוב'ער רב, איז געווען רב פּיעלע יאָהרען אין גרויסע סחלות אין אייראָפּא, יעצט איז ער רב אין דעטראַיט מיט, זיין נאָמען איז הרב הנאָרן ר. שמואל מנחם הלוי פּיינ שליט"א, אַרבייט אונטערמירליך צו שאַפען סובסקריבער און פאַר שפּרייטען "די שוחטים שטימע" צווישען אַלע זיינע באַקאַנטע.

זאָל הרב פּיינ זיין אַ גוטער ביישפּיעל פאַר אַלע אַנדערע רבנים און שוחטים פון לאַנד, וועלכע קענען און דאַרפען העלפען פאַרשפּרייטען "די שוחטים שטימע" צווישען אַלע תלמידי חכמים און בני תורה איבער'ן גאַנצען לאַנד.

וואָס אַ חברה ש"ס וועט אויפּטאָן

אויף אַ מיטינג וואָס איז אָפּגעהאַלטען געוואָרען אין בית המדרש הגדול פון קענעס סיטי, איז באַשלאָסען גע-וואָרען צו גרינדען אַ חברה ש"ס ה"כ"ל"ה פון גרייטער קענעס סיטי אויפצופאַסען אויף אַלע אַרטאָדאָקסישע ענינים פון שטאָרט, לומדות איז די "קוואַליר פיקאציע" אויף אַריינצוקומען און האָבען אַ דעה אין דער אָרגאַניזאַציע.

דאָס איז דעם ערשטען מאָל אין דער געשיכטע פון אַמעריקאַנער יודענטום, אַז ניט "אַלרייטניקעס" עמי הארצים זיינען די טאָן געבער און פיהרער פון אידישע אינטערעסען, פון אידישע סחלות, נאָר אַזוינע וואָס קענען לעהרנען אַ בלאַס גמרא, בעלי בתים לומדים און רבנים וועלען זיין די פיהרער און וועג ווייזער...

רבנים והמחברים

המפוזרים בכל רחבי ארצות הברית דאמריקה וקנדה, שהדפיסו את ספריהם בבית הדפוס הידוע

אריאם פרעס

יעידו שאין כמוהו לדייקנות, ליישרנות ולמלאכה יפה ונקיה

בסדרנים שלנו הנם בקיאים במלאכתם והמניה שלנו הגהו חרוץ, מהיר, בעל-תורה ובקי בספרותנו העתיקה והחדשה בכל המקצועות. מדפיסים אנו גם באותיות רש"י יפות ובהירות

פנו אלינו על פי הכתובת:

ORIOM PRESS, Inc.
42 West 18th Street New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-8164

בשורה טובה לכל העוסקים בתורה וחכמת ישראל!

יצא לאור ספר חשוב יחיד במינו
הלכות דעות להרמב"ם
עם באור רחב מאת
הרב שמריהו ליב הורוויץ

יש בו מאמרים קצרים על ענינים גדולים בש"ס ופוסקים, שו"ת, סבלה, פילוסופיא דתית ומחקר וספרות המוסר.

מחירו — בכריכת נחרדה ויפה, דאָלאַר אחד.

לפנות אל הרב המחבר:
RABBI S. L. HURWITZ
1503 Eastern Parkway, Brooklyn, N.Y.

די שוחטים שטימע

תמו, תרצ"ב

רבנים און שוחטים

פון די זעהר פיעלע בריעה וואָס מיר ערהאַלטען טאָג טעגליך פון די שוחטים פון אמעריקא און קאנאנא, ווייַן סען מיר, דאָס די באַציהונג פון רבנים צו שוחטים און פון שוחטים צו רבנים איז ניט אימער אַ פריינדליכע און האַרציגע באַציהונג, ווי עס האָט געוואָלט און געדארפט זיין. שולדיג אין דעם זיינען ניט די רבנים און ניט די שוחטים, שולדיג איז דער הפקר צושטאַנד פונם יודענ־טום בכלל, די שרעקליכע ניט נאָרמאַלע לאַגע פון רבנים און שוחטים, דאָס ניט אַרנאַנזירטע יודענטום. אָט די הפקרות העלפט שאַפען אַ ניט פריינדליכע באַציהונג צווישן רבנים און שוחטים אין דיזע לאַנד.

אַבער אזאַ לאַגע איז ניט געוונט, און שאַדט ביידען. אי די רבנים אי די שוחטים. געווינען דערפון געווינען נור הפקר מענטשען און ניט פאַראַנטוואָרטליכע פערזאָנען. כשרות בכלל, רבנים און שוחטים בפרט מוזען ליידען פון אזאַ ניט אידישע און ניט כשר'ע לאַגע, און דערפאַר איז נייטיג אַ שטאַרקע פאַראייניגונג צווישען רבנים און שוחטים לטובת כשרות בכלל און לטובת רבנים און שוחטים בפרט.

אויף אַן אנדער פלאַץ פון אונזער צייטונג אין היינטיגע נומער, וועט דער לעזער געפינען אַן אינטערעסאַנטען בריעה געשריבען אין העברעאיש פון אַ באַסטאַנער שוחט, אין וועלכען ער דערצעהלט אונז וואָס עס האָט פאַסירט אין באַסטאָן מיט אַ שוחטים יוניאָן, וועלכע איז צובראָכען געוואָרען, און די שוחטים האָבען זיך פאַראייניגט מיט דעם „ועד הרבנים דמאַסס". און ווי אזוי די היטפעה פון די פאַראייניגטע רבנים האָט געשטאַרקט די הענד פון די שוחטים און זיי האָבען געוואונען אַ מלחמה מיט בעלי בתים, און די גליקליכע און שטאַלצע שוחטים האָבען אנערקענט אז זייער זיעג איז צו פאַרדאַנקען נור די שטאַרקע השפעה פון די רבנים, און — שרייבט אונז דער באַסטאַנער שוחט — עס איז געווען אַ צייט ווען מיר האָבען געצווייפלעלט אין דעם כח און השפעה פון די רבנים אין אמעריקא, אַם ענדע האָבען מיר זיך אָבער איבערצייגט אז דער כח פון די רבנים אין אמעריקא איז געוואָרדיג גרויס ווען זיי זיינען באַמאָט פאַראייניגט און קעמפּען אונזער שראַקען מיט דעם כח פון אונזער הייליגער תורה.

מיר גלויבען אז עס איז געקומען די העכסטע צייט צו רופען אַ קאָנווענשאָן פון אלע שוחטים פון לאַנד, אויף צו פאַרבעסערען די לאַגע פון כשרות און די לאַגע פון די שוחטים, און

אָט אויף יענע גרויסע שוחטים קאָנווענשאָן דאַרף אויך פאַרהאַנדעלט ווערען די פראגע פון פאַראייניגען זיך מיט די רבנים פון יעדער קהלה אום צו פאַרבעסערען די לאַגע פון כשרות, פון שחיטה און שוחטים.

מיר וואָלטען געוואָלט דאָס אלע שוחטים פון לאַנד וואָלען אונז לאָזען וויסען אַ זוי שניע ווי מעגליך זייער מיינונג וועגען דעם צי זאָלען מיר רופען אַ שוחטים קאָנווענשאָן? ווען? און וואו?

די שוחטים פון לאַנד זיינען אונז שולדיג אַ קלאָרען און ניכען ענטפער וועגען די שוחטים קאָנווענשאָן, וועלכע דאַרף גערופען ווערען, נאָך אונזער מיינונג, אזוי שנעל ווי מעגליך. מיר עפענען וועגען דיזע פראגע די שפאַלטען פון די „שוחטים שטימע" פאַר אלע שוחטים פון לאַנד. שוחטים, וואָס איז אייער מיינונג?

הלול שבת אין ווילנא און אין ניו יאָרק

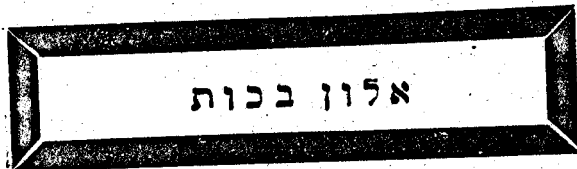
ווען מיר זיינען געקומען מיט פיעלע יאהרען צוריק נאָך אמעריקא און האָבען זיך דערוואוסט אז עס עקזיסט טירען חברות פאַר „שומרי שבת" און „תומכי שבת". האָבען מיר זיך געוואונדערט; חברות פאַר שמירת שבת? אויב אזוי באַדאַרף מען גרינדען אַ חברה „אוכלי לחם", יא אַ חברה פון ברויט עסערס, ווער ווייס דען ניט, אז יעדער איר מוז אַ שומר שבת זיין? די צייטען בייטען זיך אָבער און מיר בייטען זיך אויך, און יעצט האָבען מיר שוין דערלעכט צו הערען וועגען הלול שבת אין ווילנא, די ירושלים דליטא, אין ווילנא זיינען אָפּען די געשעפטען אום שבת און הלול שבת בפרהסיא ווערט דאָרט פאַרשפּרייט וואָס ווייטער אַלץ ערנער.

און אין ווילנא געפינט זיך יעצט אַ חברה „שומרי שבת", וועלכע האָלט אָפּ איהרע שטענדיגע מיטינגען אין דעם לאַקאַל פון די „ועד הישיבות", און ניט לאַנג צוריק האָט זיך דאָרט געגרינדעט אַ נייע חברה אונטער דעם נאָמען „מזחירי שבת" וועמעס מיטגלידער געהן אַרום ערב שבת פאַרנאַכט, צו ליכט בענשען און אויך אַ גאַנצען טאָג שבת און אַנטירען צווישען די אָפּענע געשעפטען אום שבת, פאַר שמירת שבת, און אין „דאָס וואָרט" פון ווילנא איז פאַרעפּענטליכט געוואָרען אַ בריעה פון דעם באַוואוסטען נאָן פון אונזער דור ר' חיים ערזר נראדזענסקי שליט"א, וועגען שומרי שבת און מחללי שבת אין ווילנא, און מיר ניבען דאָ איבער דעם בריעה פון דעם נאָן נראדזענסקי אין העברעאיש אזוי ווי ער האָט איהם געשריבען:

פרנסה בכבוד, און ווען עס וועלען אויספעלען שוחטים, וועלען מיר זוכען "לייטע וועלכע זאלען קריגען קבלה" און שיקען צו יענעם רעווערענד...

א נאציאנאלע הלאה

די לאזאנער קאנפערענץ ארבייט אויף א פלאן צו שאפען הלאות צו אונגארען, רומעניע, עסטרייך, יוגא סלאוויע און בולגאריע, וועלכע געפינען זיך אויף דעם שוועל פון פינאנציעלען צוזאמענברוך.

אלון בנות

די אגודת השוחטים דריקט אויס דעם טיעפסטען צער און עגמת נפש אויף דעם פלוצליגען און פריהצייטיגען טויט פון איינעם פון אונזערע בעסטע און נאָבעלסטע חברים ר' יהודא ליב בערמאן ז"ל, וועלכער איז געווען באליבט און געאכטעט ביי אלע שוחטים פון ניו יארק.

אָבוואָהל ער איז געווען פון דער נאָטור זעהר אַ באַר שיידענער שטילער און געלאַסענער מענטש, פונדעסט וועגען האָט ער אַלעמאָל גענומען זעהר אַ טיכטיגען און באַדייטענדיגן אַנטהייל אין יעדע באַזעענדיג און פראַקטישע אַרבייט אויף צו פאַרבעסערען דעם מצב השוחטים, און ער איז מיט אייניגע יאָהר צוריק אויך געווען דער טרעזשורער פון די שוחטים יוניאָן לאָקאַל 440.

דער נפטר איז געווען אַ למדן און אַ משכיל ביראת ה' און האָט פיעל געלעהרענט אין זיין ליידניגע צייט. ער איז געקומען נאָך אַמעריקא פון דינא מיט אַריבער 40 יאָהר צוריק, נאָך אַלס יונגער מאַן, און האָט זיך באַשעפטיגט מיט די מלאכת הקודש פון שחיטה די גאַנצע צייט זייט ער איז דאָ, מיט כבוד און געלבסט רעספעקט. געווינענדיג די אַכטונג פון אַלעמען.

ער לאָזט איבער אַ פרוי מיט 2 זיהן און 4 טעכטער, אַ חשוב'ע נאָבעלע אידישע פאַמיליע, די שוחטים יוניאָן באַרויערט זייער די אַבדה שאינה תוזרת. מיר גיסען וואַרימע טרערען אויף זיין פריישען קבר, מיר דריקען אויך אויס דעם צער און סימפאטיע צו זיין פאַמיליע, הקדוש ברוך הוא זאָל זיי געבען כח זיי זאָלען קענען אַריבער טראָגען זייער גרויסען צער, און זיי זאָלען געטרייסט ווערען בנחמת ציון וירושלים.

יהי זכרו ברוך, ת'ניצ'לה. אגודת שוחטי עופות דעיאָרק רבתי.

"הלא למותר להזכיר לפני אחינו, גודל ערך קדושת השבת, יסוד כל התורה, ועונש מחלל שבת ובפרט מחלל שבת בפרהסיא אשר דינו כמומר.

ומה ידאב הלב לראות הפרצה הגדולה בעירנו עיר ואם בישראל, אשר הפרצה מתנבדת, החנויות נפתחים וחלול שבת בפרהסיא תגדל משבת לשבת.

ומה גדולה עבודת הנכבדים חברי "מזהירי שבת", העוסקים באמונה לסבב בערב שבת לפני השקיעה, וגם ביום השבת לדבר השכם ודבר ולהוכיח את השוננים ואת המזידים, ואבקש מאד את הבע"ב הנכבדים שומרי תורה ומצוה להשתתף בעבודת הקודש להיות מסייעים לזה ללכת ולסובב בעיר ולהמנות בין חברי מזוהירי שבת ולעשות בפועל ולכתוב ידיהם לה', בעצה ובמעשה, וגם בהוצאות לכשיצטרך, ואשרי להמסייעים והמחזיקים בענין הגדול והקדוש הזה, ומי שיש בידו למחות עליו למחות, ושכרו יהיה כפול, ויתברכו בנחלה בלי מצרים, כמישאלות הכותב וחותם ו' עש"ק כ' סיון, תרצ"ב, ווילנא.

היים עוזר גראדזענסקי

פירושים אין איבעריג, דער בריוור רעדט פאר זיך אליין, און רעדט זעהר פיעל!...

פון אונזער ניט ארגאניזירטער וועלט

אזהרה גדולה מועד הכשרות דאָלאַנזי!

"בשם הרבנים הרב מ"ר שמואל מאוּשאוויץ והרב ר' שבתי באום שליט"א. קיין שוהט זאָל זיך ניט דער זענען קומען קיין אָלאַנזי אַלס שוהט אין דער אָלאַנזי שלאַכט הויז, אָהן דעם רשות פון ועד הכשרות והרבנים הנ"ל. לאָזט זיך ניט פאַרפיהרען פון קיינעם, הרב שמואל יעקב הלוי מאוּשאוויץ החופ"ק, הרב ר' שבתי באום החופ"ק, חיים ליבער, פּרעזידענט, יצחק קליין, סעק."

ה ז ר ע ה ! מהרב אברהם יעקב הורוויץ רב פון אָלאַנזי, ניו יארק. "איך בעט אַז קיין שו"ב זאָל ניט נעמען אין אַכט די אזהרה פון ועד הכשרות דאָלאַנזי, איך האָב זיי מתרה געווען לר"ת המרוצה לשני הצדדים, אָדער צו אונפאַרטייאַישע בעלי בתים, און זיי האָבען "רעפּיזוד" צו ענספּערען, דאָריבער האָט זייער אזהרה קיין מאַכט ניט. אברהם יעקב הורוויץ רב דאָלאַנזי."

נאָך די צוויי אויבען דערמאָנטע כּודעות אין "מאָרגען זשורנאַל" ליינענען מיר אַזאַ סאָרט מודעה "ל י י ט ע וועלכע ווילען לעהרנען הלכות שחיטה גרינדליך און קריגען קבלה, זאָלען זיך מעלרען שריפטליך צו רעוו. פּלאַני בן אלמוני..."

אין אזא הפטר צושטאנד ווי די שוחטים און שחיטה געפינט זיך יעצט, דארפּען מיר ניט האָלען קיין נייע "לייטע" וועלכע זאָלען קריגען "קבלה". מיר האָבען אין לאַנד איבער גענוג שוחטים, זאָלען אַפּריהער די פּרי הערדיגע שוחטים ריכטיג אַרגאַניזירט ווערען און האָבען

מאדערנע רבי יוחנן בן זכאי'ס

פון הרב הלל יעקב הורוויץ נאלוועסטאן, טעקסאס.

יבנה מיט איהרע דריי גודס סטארם, מיט איהרע קלארהינט
 כטארם, מיט איהרע שעפער און פאבריקען און דושאנס
 שאפס, נאָר י ב נ ה ו ח כ מ י ה. די חכמים מיט
 די סמיכה אינסטיטושאָנס. און אזעלכע מסירות נפשות
 האָבען אַרויסגעצייגט ר' עקיבא, ר' חנינה בן תרדיון, ר'
 יהודה בן בבא, ר' אלעזר בן שמעון, א. א. וו., און נאָך
 פיעלע און פיעלע פון יענער אגודת הרבנים.
 און היינט קומען רבנים און הייסען שליסען די יבנות,
 ווייל צו וואָס דאָרף מען ישיבות מיט רבנים ווען ס'איז
 ניטאָ קיין שטעלעס פאַר רבנים, ווען דאָס פאַלק דאָרף
 זיי ניט. (אמת ער זאָגט ניט צו שליסען די ישיבות, ער
 הייסט בלויז פאַרהאַלטען דאָס אַרויסגעבען סמיכות, אָבער
 דאָס איז בלשון סני נהור, ס'איז אַביסעל איידעלער פאַר
 ש'ייערעס).

שלמה המלך, דער גרעסטער חכם פון דער וועלט,
 האָט געזאָגט „כי טוב סחרה מכל סחורה ומפּו ומפּנינים
 יקרה“, קומען מאָדערנע רבנים און לייקענען אָפּ שלמה
 המלך'ס באַשטעטיקונג. מוז איד זאָגען, אַז די מאָדערנע
 רבנים פאַרשטעהען ניט ריכטיג די ווערדע פון דער
 תורה און ווייסען ניט ווי צו פאַפּולאַריזירען דיזע מייערע
 סחורה, אַז עס זאָל צוריק קריגען איהר נלאַנץ און
 ווערדע, און דאָן, ניט נאָר וועט מען ניט דאַרפֿען שליסען
 ישיבות און ת"ת און פאַרהאַלטען דאָס אַרויסגעבען פון
 סמיכות און מאַכען אַפּיעלס, נאָר עס וועלען זיך עפענען.

ראבאי אייברעהעם שעכטער, א רב פון איינע פון די
 גרעסטע אַרטאָדאָקסישע שוהלען און איינע פון די
 גרעסטע שטעט אין טעקסאס, איז אַרויס מיט אַן עריסאָר
 ריעל אין דער אַרטינער אידיש-ענגלישער וועכענטליכער
 צייטונג, מיט אַ זעהר קלוגער עצה געגען דער יעצטיגער
 געדריקטער לאַגע. אַן עצה וועלכע וועט העלפען די
 ישיבות און עס וועט קיין נעלר ניט קאָסטען. און נעמליך:
 די ישיבות זאָלען אויף אַ פּאָר יאָהר זיך צוריקציהען פון
 אַרויסגעבען סמיכות צו ישיבה לייט, וועט דאָך ווערען
 אַ דוחק אויף רבנים, וועט מען אָנהויבען שרייען „הבה
 לי רבנים!“ און דאָדורך וועט די ישועה קומען.

וואָס פאַר אַ טיפער קאָנטראַסט עס איז פון אזעלכע
 סאָרט רבנים צו אזעלכע ריעזען וואָס דאָס יודענטום
 האָט געהאַט אין זיינע פאַרגאַנגענע דורות. און עס ער
 שיינט פאַר מיר דאָס בילד פון ר' יוחנן בן זכאי, אין
 דער צייט ווען ירושלים איז באלאָגערט, דאָס פאַלק לידעט
 שרעקליך פון הונגערה, דאָרשט און נויט און איז שרעקליך
 געפייניגט דורך די רוימישע לעגיאָנען. דאָן, דער שונא
 האָט אַרומגערינגעלט ירושלים פון אַלע זייטען און דאָס
 אידישע פאַלק האָט הונגער און דאָרשט געליטען. האָט
 זיך געראַנגעלט מיט די פינסטערע כחות פון פעסט און
 קראַנקהייט, האָבען יענע רבנים, אַשטייגער ווי ר' יוחנן
 בן זכאי, און געוויס לויט דעם סענטימענט פּונ'ם דעת
 הקהל געזאָגט „תן לי יבנה וחכמיה“, ניט דאָס שטערטעל

חד וחלק

(פעליעטאָן) פון אַ לץ

זאָגען. הערם זשע זיך איין, עס וועט איך גום צונוז קומען.
 אַ פּרינספּאל פון אַ תלמוד תורה דאָרף קענען גום לעהרנען
 חומש, נביאים, דקדוק, העכרטיאיש, גמרא, אידישע געשיכטע
 דאָרף און מוז אויך קענען די לאַנדס שפּראַך, דאָרף זיין בער
 קאַמט מיט אַלגעמיינע וויסענשאַפּט, און ועל כולם דאָרף ער
 זיין אַ גוטער פּעדאַגאָג, קרציהער און אַרגאַניזירער און אַ
 בערימטע פּערזענליכקייט, בעל מדות טובות און אַ גרויסער
 פייערדיגער איד. און אַ חזן פּון אַ שוהל דאָרף האָבען אַ ניטע
 און שפּאַרקע שטימע, דאָרף קענען דאוונען מיט אַ כאַתר ווען
 נויטיג, מוז זיין אַ גוטער סנגן, דאָרף וויסען לכל הפחות
 פירוש המלות, און באַקיי אַ ירא שמים אויך. מען קען זיין
 אַ גוטער חזן און ניט קיין פּרינספּאל. אַ חזן דאָרף האָבען
 דעם קאמער באָן, און אַ קאמער. סאָן מיט פּעדאַגאָגיע, מיט
 אידישע קרציהונג האָט לתלומין גאָר ניט צו סאָן. מען קען

אמר הלץ הגדול והנורא, ווען מען באַטראַכט די הפקרות
 פון היגקן אידישען לעבען, מוז מען אַ לץ ווערען, מען קען
 זיך ניט העלפען, מען מוז לאַבען אַדער וויינען, וויינען מיט
 בלוטיגע טרעהערקע, אַזוי ווי איד בין אָבער פון דער נאַסור
 אַ לץ, האָלט איד ניט פון וויינען, זאָלען אַנדערע וויינען, איד
 — לאָן, אַזוי שפּאַרק ווי מעגליך, איד טרייב ליצנות, פון
 טיין ליצנות דאַרפֿען און זאָלען גיסען טרעהרען אַנדערע, ווער
 מען איד טרעט אַן אויפ'ן גראַבען פינגער, איד גיב ניט אַ
 קרעכק, ניט אַ זיפּץ, נור אַ גלעקעכטער, אויף טוינע שונאים
 און אייקערע שונאים צו להכעיס. לאַבען איז געזונט פאַר דעם
 זשאַס לאַכט, עס איז אָבער אומגעזונט פאַר דעם יקניגען פון
 וועלכען מען לאַכט. אַלואַ צום פונקט!
 איהר ווייסט דאָך סתמא וואָס אַ פּרינספּאל פון אַ תלמוד
 תורה דאָרף זיין? אויב איהר ווייסט ניט, וועל איד איד

„ראשׁ“, ווייל אום צו אַרויסצייגען זייער קענטשאפט אין דער שפראך פונקט ווי דאָס וואָלט געווען דער עיקר העיקרים פונ'ם יודענטום. האָט מען אָנגעהויבען איינ-פיהרען „פריידיע נאָים סוירוויסעס“, מיט מענער און פרויען צוזאמען און פרויען זינגערינס און מיט חילול שבת ווי״ט, מיט „קארד פארטיעס“ און מיט „סאָנדעי סקולס“ אַנשטאט ריכטיגע ת״ת מיט „קאנפירמישאָן סערעמאָניעס“, און אום אַנצוהאלטען אזא סאָרט יודענטום. האָבען זיי אָנגעהויבען מוותר זיין זאָנאר די מוסמכי ישיבות ר׳ י״א ובמל״ת, און אָט די נייסטיגע יודע האָט אזוי דעמאָנשטראַטירט דעם יודענטום, דאָס מאַנכע רבנים האָבען איינגעפיהרט „ריידיאָ בראַדקעסטינג סוירוויסעס“ פאר פרייטאָג נאכט און שבת ווי״ט, און עס האַלט שוין דערביי, אַז די בראַדקעסטינג סטיישאַנס וועלען אַנשטעל לען בראַדקעסטינג ראַבאים, וועלכע וועלען באַזאָרגען טויענדער קהילות מיט פרי לופט ראַבאים אַהן טראַבעל צו דארפֿען צאָהלען שכירות צו אַ ראַבאי.

זאָ לאַנג דער אַמעריקאַנער איד איז געווען בכחינת יענעם רייכען ישובניק וואָס האָט געהאַט בהמות, אַקסען, ציגען, הינער, הענער א. א. וו., כאָטש ער האָט קיין טעכטער ניט געהאַט, האָט ער פונדעסטוועגען געקענט זיך פאַרזיגען צו נעמען זיך אַן איידעם אויף קעסט, אָט זאָל זיך האַדעווען צוזאמען מיט די אַנדערע באַשעפֿעדיגטען אויך אַ איידעם אויף קעסט, ד. ה. זאָל זיין אַ רב אויך — כאָטש מען דאַרף איהם ניט, אָבער דער רייכער ישובניק איז אַביסעל פאַרדערמט געוואָרען און אַביסעל קלינער אויך, איז צו וואָס דאַרף ער יעצט דעם איידעם אויסהאַלטען, אַז ער האָט נאָר קיין טאָכטער ניט, ד. ה. צו וואָס דאַרף ער דעם רב אַז קיין שאַלות פרעגט ער ניט, קיין סינדער לערנט ער ניט, קיין דרשות דאַרף ער

נייע און נייע תורה אַנשטאַלטען און די מוסמכים וועלען ניט זיין גענוג צו אויספֿילען די פאַדערונג. ניין! ניט די עקאָנאָמישע געדריקטע לאַגע איז שולדיג, נאָר דאָס אירדישע פּאָלק.

די היימישע אייראָפּיאישע שטערט און שטערטלעך פון דער נאָהענטער פאַרנאַנגענהייט זיינען ווירקלעך גע-ווען אַרעם אַלע מאָל און דאָך האָבען זיי געהאַט ת״ת און ישיבות אויסער פּרויוואַטע חרדים, און דאָס פּאָלק האָט שטאַלצירט מיט זיינע מוסמכים און עס האָט קיין שטעלעס פאַר רבנים ניט אויסגעפּעלט, און אויך דאָ די יעצטיגע עקאָנאָמישע לאַגע איז זיכער ניט קיין ערנערע ווי עס איז געווען בעפּאָר דער מלחמה, דאָך איז נאָר אזא שרעקלעכע נייסטיגע אַרעמקייט ניט געווען.

עס זיינען בעפּאָר די מלחמה יאָהרען, ווייס איך, גענרינדעט געוואָרען אין ניו יאָרק די ישיבת ר׳ יצחק אלחנן, די ישיבה תורה ודעה, די מחזיקי ת״ת, די ישיבת ר׳ יעקב יוסף, די אפּטאון ת״ת, די ר׳ ישראל סאַלאַנטער ת״ת, אויסער די פאַרשיידענע סאַניטאַריומס; די מושבי זקנים וקנות, דער בית ישראל האָספיטאַל, דער בית דוד האָספיטאַל, דער לבנון האָספיטאַל, די מאַנטיפּיאַרע האָב, א. א. וו. א. א. וו. אויסער די י. מ. ה. א. הכלל עס איז כּסדר אָנגעגאַנגען אַ נייסטיגע טהעטיגקייט אַהן שטאַרק חבלי לידה.

טאָ וואו ליגט דאָ די צרה, פון וואַנען האָט זיך גענומען אזא רעאַקציע? און עס איז דער אַלטער כּלל, פון „וישמך ישראל ויבעט“, און שולדיג זיינען אפּשר אין אַ גאַנץ גרויסען טייל אָט די זעלבע רבנים צו וועלכע ס׳איז צוגעשטעלט די הויך קליינענער שמות התואר ווי: דר. D.D., B.A., M.A. א. וו., און זיי שטאַלצירען מעהר מיט'ן סרך העורף, ד. ה. מיט'ן „זנב“ ווי מיט'ן

זיי זיינען מסתפקים במעב, אַ ג. ו. מ. ע. ר. חזן און פּרינץ סיפּאל און צעהן סוויזענד דאַלער, איז דאָס אַלל? ... און איד, לין, געט זיך אונטער זיין אַ שרוב צווישען דעם „גומען“ חזן, פּרינסיפּאל און צעהן סוויזענד דאַלער פון איין זייט, און די „גרויסע שוהל און תּלמוד תורה פון ברוקלין“ פון דעם צווייטען צד, און „אַלבעטשיוו“ אַז זיי, די גרויסע קעפּ און קלוגע פיהרער פון די „גרויסע“ שוהל און תּלמוד תורה, וועלען מסכים זיין צוגעבען די צעהן סוויזענד דאַלער, און איבערלאָזען פאַר דער וועלט דעם חזן און פּרינסיפּאל, אדרבא, זאָגט איהר, האָט איהר אַ „גומען“ חזן, פּרינסיפּאל און צעהן סוויזענד דאַלאַר דערצו? אַ אויב איהר זווייט, פּליען, לאָזט מיר ווייסקן, איר וועט האָבען אַ גאַלדענעם מעדאַל וועלכער וועט געגעבען ווערען צו איד פון די א. ג. ו. ד. ה. ל. צ. ו. מ. ע. ר. חזן און פּרינץ סיפּאל? וואָס? איהר האָט קיין מאָל ניט געוואוסט — זאָגט איהר — אז אין ניו יאָרק עקזיסטירט אַן אַרגאַניזאַציע פון לבנים? אַ געהט, שוין, געהט, איד געט איבער אייער כבוד, איהר זענט נאָר נאָר אַ גרינער, אָט די אַלע „אגודות“ און אַ סך אַרגאַניזאַציעס וועלכע עקזיסטירען אין ניו יאָרק, קאַסען אַם

אויך זיין אַן אויסגעצייכענטער גוטער פּעדאַגאָג און ניט קיין גוטער חזן, וואָס פאַר אַ שייכות האָט אַ חזן צו אַ פּרינסיפּאל, פּרינסיפּאל און חזן זיינען צוויי באַזונדערע וועלטען, וועלכע האָבען ניט קיין שייכות איינע מיט די אַנדערע, און ווען איר נער איז ביידע זאָבען, איז ער על פי רוב ביידע זאָבען נ. י. מ. און דערפאַר קען איד זיך ניט איינהאַלטען און ניט לאָבען ווען איד לויטן אין די טעגליכע אירדישע צייטונגען פון ניו יאָרק אַזאַ באַזאַלעט סודעה „ג. ו. מ. ע. ר. חזן און פּרינסיפּאל פאַר לאַנגע צייט צו אַ גרויסע שוהל און תּלמוד תורה אין ברוקלין, דאַרף האָבען — צעהן סוויזענד דאַלער...“ ווי געפּעלט אייך די גרויסע שוהל און תּלמוד תורה פון ברוקלין? זיי ווילען אַ גוטען חזן און פּרינסיפּאל, און ער דאַרף האָבען — ניט קיין תורה, ניט קיין חכמה, ניט קיין שטימע, נאָר — צעהן סוויזענד דאַלער, וואָרום היינטיגע צייטען ווען מען האָט צעהן סוויזענד דאַלער קען מען זינגען און זאָגן און ערציהען — „מאני מאַקס“, עס איז נור אַ וואונדער אַ גרויסער וואונדער אויף, די גרויסע שוהל און תּלמוד תורה פון ברוקלין“ וואָרום זיי באַזונגען זיך מיט אַזוי ווייניג.

פיעל חשוב'ער אז א שוחט רופט זיך רב איידער מען נוצט נאָר ניט קיין שוחט.

וואָס די רבנים דארפן ווירקליך פאַרהאַנדלען אויף די קאָנווענשאַנס און טאַקע אַרויסבריינגען מן הכת אל הפועל, איז צו פאַרשפּרייטען יודענטום, להבדיל ווי די אומות העולם, מיט „רעוויזועל מיטינגס“, אַרויסשיקען ריזוענדע רבנים, וועלכע זאָלען פאַרען פון שטאָט צו שטאָט און זעהן, אז שמעט וואו ס'איז ניטאָ קיינע שוחטים זאָל מען נעמען שוחטים, וואו עס פאַדערט זיך רבנים זאָל מען אָננעמען רבנים, וואו עס פאַדערט זיך מלמדים זאָל מען אויפנעמען מלמדים און רופען, און וועקען דאָס פאַלק לתחיה, און דאָס וועט העלפען, עס איז אַ פאַקט וואָס עס קען באַשטעטיגט ווערען, מעג עס זיין די קלענסטע שטעטעל מיט אַ גאַנץ קליינע צאָל אידען, קוים איז אָבער דאָרט פאַראַן אַ שוחט פולסירט שוין דאָרט אין יענער שטעטעלע דאָס אידיש לעבען מיט אַלע זיינע גייסטיגע פאַרבינדונגען; היט מען אָפּ כשרות, לערענט מען די סינדער, קומען דאָרט משולחים פון אינסטיטוטשאַנס, טוט מען ציוניסטישע אַרבייט, און מען איז בעהיט פון אַסימילאַציע, די פרויען פון יענער שטעטעלע נעמען אַן אַנטייל אין די אַסילעריס פון דער קאָנרעגירונג, מען פאַרמירט הרסה טשאַפּטערס יונגע און אַלטע און אויב זאָנאר מען מאַכט אַמאָל אַ טענצעל, הערט זיך אויך דער הללויה במחול בתוף ובכינור, דאַנעך גען אָבער שטעט מיט נאַנץ היבשע אידישע באַפעלקערונג גען, קוים האָבען זיי ניט קיין שוחטים, וועלכער דינט זיי זאָנאר אַלס רב אָדער ראַבאָי, זיינען זיי ערי הנדחות ר"ל, דאָרט איז קיין כשרות ניטאָ און קיין פאַרבינדונג מיטן כלל ישראל אין זיינע גייסטיגע באַוועגונגען און

ניט, קיין כשרות נוצט ער ניט, קיין מסדר קדושים ברוביט ער ניט, איז בכח חסל סדור כהלכתו, שליסט צו די ישיבות, פאַרמאַכט די ת"ת, צוטרייבט די רבנים ושלום על ישראל.

ווען אָבער די רבנים וואָלטען ניט געווען קיינע מקילים מיט'ן נאָמען „קאָנסערוואַטיוזם“ און וואָלטען ניט מתירי איסורים געווען, נאָר געהאַלטען ביי דעם „יקוב הדין את ההר“ און פאַדערען פאַרשטאַרקונג פונ'ם יודענטום ניט פאַרשוועכונג, וואָלט די פאַדערונג פאַר רבנים געווען אַ באַוואַוסטזיניגע און אַ נויטווענדיגע און לויט די אידישע באַפעלקערונג אין אמעריקע (4 מיליאָן כּן ירבו) וואָלט געווען פלאַץ פאַר אַמווייניגסטענס 40 טויזענד רבנים, 40 טויזענד שוחטים, 40 טויזענד חזנים און איבער הונדערט טויזענד מלמדים, אויסער אַנדערע משמשים בקודש.

עס זיינען דאָ אין אמעריקע הונדערטע שטעט וואָס האָבען גאַנץ גרויסע אידישע ישיבות, וואָס האָבען פלאַץ פאַר רבנים, פאַר שוחטים, פאַר מלמדים א. א. וו. און דאָך האָבען זיי קיין זאָך ניט און קימערען זיך ניט דאָס זיי האָבען ניט קיין אידישגייסטיגע פאַרבינדונג מיטן כלל ישראל, אזאַ מצב, איז אויסער וואָס עס שוואַכט אָפּ דאָס אידישע פאַלק קערפערלעך דורך אַסימילאַציע, איז עס זעהר שערלעך פאַר די אידישע אינסטיטוציעס און פאַר'ן ציוניזם.

די אַנדוות הרבנים האַלטען אָפּ יעהרלעכע קאָנווענציעס אָפּ, הפנים, אַרויסצייגען איינער פאַר'ן צווייטען זייערע לומדות און כח הדרוש והפילפול, קיינער צוויי פעלט ניט חו"ש אין זייער לומדות, זיי מאַכען עטליכע תקנות אַ שטייגער, אז אַ שוחט זאָל זיך ניט ערלויבען צו רופען רבי, אָדער חו"ש רב, דיינק איך, אז ס'איז

שאַפּטען“ האָט רחמנות „גענאַסען“, און מאַכט חרוב אינגאַנצען די תלמוד תורה'ס, צוטרייבט — מיר בעטען איך — די ביסל איבערגעבליבענע תורה דירעקטאָרען, די נדבות געבער, אָס די אַלע שוחל אידען, אָס די פּינסטערלינגע, צוטרייבט זיי אינאָ גאַנצען, גיט זיי פאַרנוכען דעם טעג פון אַן אמת'ע יוניאָן, וועלען זיי צולויפן וואו זער שוואַרצער פעפער וואַקס, און דאָן וועלען די תלמוד תורה'ס פון ניו יאָרק בלייבען אין די הענד פון די אידישע געווערקשאַפּטען אונטער די סעציעלע השגחה פון דעם „פאַרווערפט הקדוש“ און אויך אונטער די השגחה פון דעם „ועד הכשרות“ פון די „כנסת הרבנים“...

שאַל שיל זאָל זיין! איהר הערם ווי מען לאַכט? עס איז אַ שרעקליכער געלעכטער, עס שניידט די נערווען, עס ווערט פאַרגליווערט די בלוט פון אזאָ געלעכטער, איהר ווייסט, רבותי, ווער לאַכט דאָס? דער בייזעל! דער אשמדאי! צוזאַמען מיט לילית, זיי געהען אַ שדים טאַנץ, טופען מיט די פיס, קריצען מיט די צייגער, לאַכען אַ טויפעלשען געלעכטער, האַקר פאַרשוטען! אויס תלמוד תורה'ס! אויס כשרות!... האַקר! האַקר!...

אַ שילל מיט געלד, און טויזענדער אידען ווערען טויב פון זייערע אפיקעס און „פובליסיטי“ געשרווען, אָס כמעט זיי אַלע, ווערען אַגעפייהרט פון מיינע חברים, די לצים, און זייער אַרבייט איז באַט — אַ ל י צ י ת!

אין דערפאַר די יעניגע נוצליכע און הייליגע אַנטשאַלטען וואו קיין לצים איז נישט, מוזשען זיי זיך צום טויב און האַלטען ביי אונטערגעהן, אַלע ישיבות און אַלע תלמוד תורה'ס פון גרויס ניו יאָרק האַלטען ביים שפאַרבען, און קיינעם אַרט ניט, קיינער וויל אַפילו ניט זיין ביי יציאת נשמה, מען צור לויבט זיך פשוט, און די לעהרער און פּריונספּאלס בלייבען איינזאַם, הונגעריג, דערשלאָפּן און ערנידעריגט, לצים אַוואו זענט איהר?!

האָט דער רבנו של קולם צוגעשיקט די רזואה פאַר דער מכה, די תלמוד תורה'ס האַלטען ביי צושליסען זיך, לעהרער הונגערען און עס איז נישטאָ די ש פ א ר ק ע האַנד ווער עס זאָל זיי צושליסען אינגאַנצען, מיט אַן אמת, זיינען געקומען די „אַנדות המורים“ און בעטען זיך ביי די „אידישע געווערק“

נאך קיין מאל געווען זיי זאלען זיין אהן א שוחט, און צאלען א גאנץ פיינע געהאלט דעם שו"ב און קיין משולח לאזום וואהרטאן ניט דורך מיט ליידגען, און דער ציוניזם געניסט פון די עטלעכע אידען מעהר ווי פון די גרויסע שטערט, און די אלע אידען זיינען ניט רייך עקאנאמיש, זיי זיינען אבער גייסט רייך.

דאגענען קען איך אויסרעכענען א ליסט פון פיעלע שטערט אין טעקסאס מיט א היפשע צאל אידען, ווי קאר פוס, קרעסטי, בראנזוויל, לאריידא, מימסיאן, מאקאלין, וויקטאריא, נוס קרוק, טעקסארקאנא, א. א. וו. זיי האבען אבער ניט קיינע שוחטים, ממילא ניט קיין רבנים און קיין פארבינדונג מיט'ן גייסטיגען יודענטום.

ניין, מיר האבען ניט צופיעל רבנים, נאך צו ווייניג, ניט די עקאנאמישע לאגע דריקט אונז, נאך די גייסטיגע

נאציאנאלע שטרעבונגען, און אסימילאציע ווערט דארט פארמערט.

איך וועל בריינגען א ביישפיעל פון טעקסאס, וואו דער ווירדיגער אויבערדערמאנער, דר. שעכטער, ווייס עס אזוי גוט ווי איך. אט איז פאראן אין טעקסאס קליינע שטעטלעך מיט גאנץ קליינע אידישע גע- מיינדעס, ווי צ. ב. ש. נאלוועסטאן, באומאנט, טיילער, קארטיקאנא, אסטין, אבער די אידען זיינען אידען, וועלכע האבען ניט געוואלט אפרייסען זיך פונ'ם טראדיציאנעלען אידענטום, האלטען אן אימער שוחטים, יענע שטעטלעך זיינען אידישע שטערט אין פולען זינען, מיט פארבינדונגען מיט אלע אידישע אינסטיטוציעס. איינס פון די כוסטער שטעטלעך קען זיך רעכענען וואהר טאן, זיי האבען אינגאנצען 12 אידישע פאמיליעס, איז

אונזער דערגרריכונג

פון רעו. אליהו מעלצער, ווייס פרעז. פון „אגודת שוחטי קופות" און סעקרעטאר פון „שוחטים שטימע".

„די שוחטים שטימע" איז געשאפען געווארען נישט צוליעב פינאנציעלע פראָפּיטען. עס איז געשאפען געוואָר- רען צוליעב א גרויסען אידעאל; און דאָס איז צו דער הויבען דעם מצב השחיטה עס זאָל צוריק באַקומען דעם רעספעקט און כבוד וואָס דער נאָמען טראָגט „מלאכת הקודש", אויך פאַר דעם יהדות בכלל וועט די „שוחטים שטימע" קענען א סך אויפטהאַן, דאָס איז צו זעהן פון די אַרטיקלען וואָס ווערען געדרוקט ווענען חינוך און אַלעס וואָס האָט צו טהאָן מיט חזוק היהדות.

אַזאָ דאָס איינציגע וואָס בלייבט צו טהאָן כרי די שוחטים פון אמעריקע און קאנאדא זאלען האָבען א איי- גענעם אָרנאן וואָס זאָל זיי באַשיצען און פיהרען זייערע קאַמפּען איז — אַז יעדער שוחט פון לאַנד זאָל ווערען א סובסקריבער און זאָל זיך גישט באַנוגען מיט דעם אַליין, נאָר זעהן פאַראַינטערעסירען בעל-ביתים אויך צו ווערען סובסקריבערס, דאָן וועלען מיר האָבען צו וועמען צו רייען, דאָן וועט דער אָרנאן קענען פאַרבינדען אַלע שוחטים אין איין גרויסע קערפערשאַפט, וואָס יעדער קהלה וועט זיך מיט איהר מוזען רעכענען. עס וועט געוויס אָפּגעשאַפט ווערען די הפקות אויף דעם פעלד פון שחיטה וכשרות; עס וועט נישט זיין מעגליך פאַר די גישט פאַסענרע פּערוואַנען, וועלכע באַשמוצען דעם נאָמען שוחט, צו זיין שוחטים און בריינגען הפקות און צרות פאַר די שוחטים פון צעהנדליגער קהילות; עס איז נאָר נאָהענט די צייט, ווען עס וועט גערופען ווערען א קאָנ- ווענשאַן פון שוחטים פון דעם גאַנצען לאַנד צו לייען דעם פּונדאמענט פאַר דעם גרויסען גייסטיגען בנין וואָס וועט זיין א ברכה הן פאַר רוחניות והן פאַר גשמיות. שוחטים! שטעלט זיך פאַר וואָס פאַר א רושם עס וועט מאַכען אין דער אידישער גאַס דער צוזאַמענקומען פון

עס זיינען ביז איצט ערשינען כלוין פינף נומערן פון אונזער זשורנאַל „שוחטים שטימע", און איך גלויב דאָס מיר קענען שוין מאַכען א סך הכל וואָס די „שוחטים שטימע" האָט אויפגעטהאָן, דורך דער קורצער צייט פון איהר עקזיסטענץ, פאַר יהדות בכלל און פאַר די שוחטים בפרט.

עס וועט נישט זיין איבערטריבען ווען איך וועל זאָגען, דאָס לויט די צאָל בריעה וואָס מיר באַקומען פון שוחטים איבער'ן לאַנד, אַז די „שוחטים שטימע" האָט אַרויסגע- רופען א געוואַלדיגען אינטערעס אין דעם זינען צו פאַר- בעסערען דעם מצב השוחטים והכשרות. די „שוחטים שטימע" האָט אַריינגעלאָזען א רוּח חיים ביי די יאוש'דיגע און האָפּענונגלאָזע שוחטים, וואָס האָבען גע- דיינקט, אַז עס איז קיין אויסזיכט פאַראַן דאָס זייער מצב זאָל ווען עס איז פאַרבעסערט ווערען. עס איז פאַר זיי, נאָר פשוט, א פונק פון האָפּענונג ערשינען. עס איז גור די פליכט פון יעדען שוחט צו זעהן דעם פונק וואָס מעהר פאַנאָדערצובלאָזען, עס זאָל מיט דער צייט אין אַן אמת'ע גרויסע ליכט פאַרוואַנדעלט ווערען, וואָס זאָל בלייבען לרוות. מיר זעהן פון די פיעלע בריעה, אַז די „שוחטים שטימע" האָט זיי פשוט מחיה געווען, און זיי לייענען זעהר גרויסע האָפּענונגען אויפ'ן זשורנאַל.

אַבער די פאַרווירטליכונג פון די גרויסע האָפּענונגען פון די שוחטים וואָס שטייען מיט אונז אין קאָנטאַקט, ווי אויך פון אַלע שוחטים פון אמעריקא און קאנאדא, ליגט אין די הענט פון די שוחטים גופא. עס איז א חוב אויף יעדען שוחט מיטצוהעלפען אַז דער אָרנאן וואָס איז געשאַפען געוואָרען זאָל ווערען וואָס ווייטער שטאַרקער און שטאַרקער מעהר איינפלוסרייכער, און אַז מיט דער צייט זאָל ער קענען ערשיינען וועכענטליך.

דאס א גרויסע צאל שוחטים האָבען געטהאָן זייער פליכט אן האָבען אַרײַנגעבראַכט צו עמליכע סובסקרייבערס יעדערער, אָבער עס איז נאָך פאַרצו אַ גאַנץ גרויסער צאל וואָס האָבען נאָך נאָר נישט געטהאָן.

עס איז אַ פליכט אויף יעדען איינעם עפעס צו טהאָן צו שטאַרקען אונזער אָרגאַן. עס איז פאַר אייער אייגענעם בענעפיט; דער בענעפיט פון אונזער יוניאָן און פאַר'ן בעד נעפיט פון די שוחטים פון גאַנצען לאַנד, וואָס לייגען זייער פיעל האָפענונג אויף אונז, און אַז יעדערער וועט טהאָן זיין פליכט און חוב וועט געוויס באַשאַפען ווערען אַ שוחטים אָרגאַן וואָס וועט זיין לשם ולתפארת נישט נאָר פאַר די שוחטים, נאָר אויך פאַר'ן יהדות בכלל.

יִשׁוּחִיטִים פון גאַנץ אַמעריקא וקענאַדאַ ; עס וועט געוויס בריינגען די געוויינטע רעזולטאַטען ; עס וועט קומען אַ צײַט דאָס קיין שוחט וועט נישט קענען געהען אַ שטעלע פאַר שחיטה נישט זייענדיג אַ חבר צו די גרויסע אַגודת השוחטים דאמעריקא וקענעדא.

איך האָף דאָס מיינע ווערטער היוצאים מן הלב ווען זיין נכנסים אל הלב און וועלען טיעף אין אייערע געדאַנקען אַרײַנדרינגען און יעדערער וועט געוויס טהאָן זיין חוב.

יעצט וויל איך זאָגען אַ פאַר ווערטער צו אונזערע אייגענע חברים פון דער שוחטים יוניאָן. עס איז אמת.

בריעף פון שוחטים

דער מצב פון שוחטים און כשרות אין אמעריקא

השוחטים בהעמיד שוחט חדש, והכירו אשר מצב פרנסת השוחט וכבודו הוא אחת מיסודי תקנת הכשרות, ואשר: מהיום טענת חזקה להשוחטים על מקומותיהם.

עם מאורע חשוב זה של התארגנות הרבנים והתקשרות השוחטים אתם, נתחדשה ונתחזקה שוב אגודת השוחטים. זאת הפעם נשען על כח הרבנים.

היו זמנים אשר פקפקנו בכח זה בכלל, ובהתארגנות הרבנים אם יהי' קימא בפרט. לאחרונה נוכחנו לדעת כי כח חשוב הוא כח הרבנים אשר עליו נשעננו, ע"י מאורע רציני במשפט בע"ב אחר אשר מתחילה סרב להתום התחיבות לעמוד תחת השגחת הרבנים, והפסיד אנב חלק ממסחרו עי"ז, ולאחרונה פרץ הגדר בקציצת משכרת השוחט באופן אכזרי, וכאשר יצא השוחט לשביחה נסה להעמיד שוחט שאינו הגון, ובכלל משך ע"ע חשר מכשיל הרבים ביד רמה.

השוחטים הגישו קובלנא להרבנים ודרשו בטחון כשרות המקום ובסיס חזקת משכרת השוחט. הודות לעמדה החזקה של הרבנים ואמץ לבם לא חתו ולא יראו מאוימיו של בעל השוק כי יעמידם למשפט, והי' נעזר מכל בעלי השוקים. בכדי לשבר כח הרבנים והשוחטים, הם קימו לא תנוד והכריחוהו להכנע תחת השגחתם ולהנהיג במקומו סימני כשר על כל עוף, מה שלא נהוג עדיין ביתר המקומות, ולהעמיד השוחט על חזקתו במשכרת הרצוי עליו, וע"ז ראויים הרבנים לתהלה ולברכה, אשר הבענו להם במכתב מיוחד ערוך אליהם. מאורע חשוב זה ותכליתו יצא לפועל זה עתה בשבוע העבר, וזה הראה אותנו לדעת כח תורה"ס גם בארה"ב, וכמה גדול כח הרבנים אם רק יכירו בכחם וישתמשו בו למען האמת וחזק דתוה"ק, ועל משמרתם יעמדו להיות כנסי' מאוחדה ומאורגת. כי אַ מצבם הפרטי ייטב, ועם הטבת מצב נושאי התורה

ב"ה, באַסטאָן.

מערכת נכבדה!

הנני בזה למלאות דרישתם הצודקת ולמסור למערכתכם סקירה קצרה ממהלך מצב אגודת השוחטים דבאסטאָן. כאסס. והסביבה. אגודתנו המונה ערך 30 חברים נתארגנה (בזמן עלית תנאי החיים וחשיבת הפועל ויוקר העבודה) בעת המלחמה העולמית, התקשרה עם הפועלים בשוק העופות, לסניף יוניאָן עם "הפעדעריישאָן אָוו לייבאָר", ורכשה מדרגת משכרת ממשית ויחס כבוד רצוי.

בזמן ירידת יחוס הפועל, והבע"ב התאוננו בצדק על עונת ושפלות נפשות פועליהם בשוקי העופות, התאחדו הבע"ב ושברו כזרוע כח פועליהם ולהשוחטים הבטיחו להשאירם על מדרגתם. השוחטים הוכרחו אז להפרד מהפועלים ולהחליץ מחסות הפעדעריישאָן, וכך נשארו השוחטים עומדים על מדרגת משכרתם במנוחה משך זמן ארוך.

לפני שתי שנים בערך בזמן קץ תור הזהב והמשבר התחיל להראות אותות ביאתו, הרגישו השוחטים את מצבם רופף ותסיסת הבע"ב לחזור למצב ההפקרות באותו הזמן הורגשה התסיסה, להתאחדות ועדות רבנים בכל עיר וג'לה, הודות לזה התארגנו הרבנים דפה לו ע ד ה ר ב נ י ם ד מ א ס ס . ועמדו להנהיג השגחה רצוי ותקנות מעילות לטובת הכשרות. השוחטים נתנו ידם לאחיעזר לועד הרבנים המאורגנים והשינו חתימות התחיבות בעלי השוקים והחניות מבשר כשר ועופות לעמוד תחת השגחת הרבנים ולמלאות פקודתם בנוגע לכשרות. גם השוחטים חתמו התחיבות לעמוד תחת השגחת הרבנים, והרבנים מצדם החליטו באספתם והצהירו במכתב להשוחטים, אשר עליהם להתייעץ תמיד עם

בכל תפוצות ישראל, ויכירו כל העם, וידעו את גודל מצות השחיטה, וגם יחזיר עטרת השוחטים ליושנה. הגה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד. וגם אנחנו שוחטי תפוצות ארצות הברית מחויבים אנחנו לתמוך בפרוטותינו את הירחון, להחתים עליו קוראים, כי ירחונם ירחוננו הוא. אשר יתוה לנו את הדרך נלך בו אל הטוב והמועיל בדרכי המוסר והכלכלה, והבה נסוה כי כן יסוה וכן יהיה הירחון לנאון ולהפארת לשוחטי ארצות הברית ואמריקה.

בברכת התורה והדת.

ש מ א ל ל נ ד ו י

סגן יושב ראש לאגודת שוחטי עופות דקליוולאנד, אה.

די גרינדונג פון אגודת שוחטי עופות אין דעטראיט

פון הרב שמואל מנחם הלוי פין

שוין אייניגע וואָכען ווי עס געהט אָן אַ שטאַרק באַוועגונג ביי די שוחטי עופות ביי אונז אין דעטראיט. צו גרינדען אַן „אגודת השוחטים“. עס זיינען שוין פאַר נעקומען אייניגע מיטינגען פון רובא דרובא שוחטי עופות. און אַלע זיינען באַנייטערט פאַר דער גרינדונג פון אַ אגודת שוחטי עופות. די פּראָטאָקאָלען פון די מיטינגען וועלען בע"ה פאַרעפּענטליכט ווערען אין די נעקסטע גר מערען פון דער „שוחטים שטימע“. בלויז איינציגע שוחטים, וועלכע פאַרשטייען נאָך ניט די וויכטיגקייט פון דעם גאַנצען ענין, זיינען ניט אינגאַנצען מסכים צו דער גרינדונג פון אַזאַ אגודה. אָבער, ווי אויבען געוואָנט, זיי נען די רובא דרובא שוחטי עופות פעסט באַשלאָסען צו גרינדען די אגודה, און ווירקען אויף אַלעמען אַז זיי זאָלען צושטיין. די שטערער פון פאַראייניגונג, וועלען זייערע נעמען פאַרעפּענטליכט ווערען אין דער „שוחטים שטימע“, כדי מען זאָל וויסען ווער עס זיינען די מהרסים און די מחריבים.

דער ועד הרבנים פון דעטראיט פיהרט אָן מיט דער ארבייט, און אין נאָמען פון ועד הרבנים ווערען גערופען די מיטינגען, און רבנים נעמען אַן אַנטייל אין די מיר טינגען. זעהר פיעל האָבען אויך געווירקט די שטאַרק אפיעלען פון דער „שוחטים שטימע“, אַז אַלע שוחטים זאָלען זיך פאַראייניגען לטובת הכשרות ולטובת השוחטים בעצמם.

איך דריק אויס אַ גרויסען יישר כח צו דער „שוחטים שטימע“ פאַר די פרוכטבאַרע אַרבייט, און עס איז צו האָפען אַז אַלע שוחטים פון אמעריקע וועלען זיך ערוואַדען פון זייער פאַרנאַכלעסיגקייט און וועלען זיך פאַר אייניגען אין אגודות לטובת הכשרות. וואָס גור דורך פאַראייניגטע קרעפטען וועט מען קענען לייען די אָנגעוועהטאַנטע כשרות פראנע און אויסראטען די הפקרות וואָס יעדער אידישע האַרץ בלוטעט צו זעהן אַזאַ באַאָס אין אַזאַ הייליגען יסוד אין אידישקייט ווי כשרות.

יתרומם קרן תורתנו ודתנו בארץ גלותנו עדי נזכה לשוב פ-זיום לארצנו במהרה א"ס.

כן ארהיב להעיר שיטיבו לדרוש מהרבנים המובהקים שיחקרו עפ"י אופסי מקומותיהם, כמה מינוטין אחר השקיעה הנראית אלינו מתחיל יומן היתר מלאכה במוצ"ש, ויתנו מקום בירחונם לחו"ד רבנים ממקומות שונים, לברר הענין היטב, זהו ענין נחוץ בכלל ולהשוחטים כפרס.

בכבוד ובברכת התורה.

אחד השוחטים בבאָסטאָן

ב"ה, קליוולאנד.

שלום רב, ברכה וכבוד, להרבנים המופלגים והשוחטים המושלמים, החרדים לרבך ד', הנספחים לאגודת שוחטי עופות דעיר נויאָרק רבתי המיסדים והמאדנים כימה להשמיע בקהל ישראל את קול השוחטים: זהו הירחון „די שוחטים שטימע“ „השומר“, יהי רצון שיתקיים ויופיע לאורך ימים וישמיע קול קורא ומחריד לרבך ד', קול מעיר להעשות אגודה אחת להיטיב את המצב הכלכלי של השוחטים למען יהיה לאל ידם לעבוד עבודת הקודש מתוך נחת ושים לבב, כי אם אין קמח אין תורה.

זה כבר בצפייתנו צפינו אנחנו השוחטים בתפוצות אמעריקא, בעינים כלות ומיחלות, לעת כי יבוא הזמן לבבוש מעמד מוצק ומצב נכון בתוך עדת ישראל, ולרכוש איזה פנה ומקצוע ספרותית, פומביית, להשמיע לעם ישראל קול חוצב להבות אשירת מגודל מצות השחיטה, וגם מעינים הכלכליים הנוגעים לחוקת מעמד השוחטים.

והנה עתה בהופעתו של הירחון „די שוחטים שטימע“, מחויבים אנחנו השוחטים לברך ברכת שהחיינו לזמן הזה, אשר השוחטים בנויאָרק כבשו להם מעמד ומצב חזק, יפה ומועיל להם, הן כמוסר והן בחומרי, בהתארגנם לאגודה חזקה, ויש לאל ידם להוציא לאור ירחון אשר ישמיע קולם

צו די שוחטים פון אמעריקא און קאנאדע!

די צייטונג איז א י ע ר צייטונג, אייער פליכט איז צו שאַפען סובסקרייבער פאַר אייער צייטונג. זאָל יעדער שוחט שאַפען לפחות איין סובסקרייבער. שרייבט אונז פון אייער מצב און פון דעם מצב השחיטה אין אייער קהלה און מיר וועלען דאָס פאַרעפּענטליכען.

שרייבט אויף דעם פאָלגענדען אַדרעס:

SCHOCHTIM SHTIMME
229 East Broadway New York City

ה ש ו מ ר

ירחון מוקדש לחזוק התורה ותיהדות לכיבוד ולבון שאלות החיים על פי רוח התורה והאומה

יצא לאור ע"י אנדרת שוחמי עופות דניו יאָרס רבתי במדינת אמעריקא. הרב שמריהו ליב הורוויץ, העורך.

ת מ ו ז

השקפה חדשית תורנית-ספרותית

מאת הרב שמריהו ליב הורוויץ

בתקופת תמוז (חגיגה י"ד) בר"ח תמוז נולד יוסף הצדיק, ובו היה דבר ה' אל יחזקאל על נהר כבר (יתקאל נ') תשעה בו הבקעה העיר ירושלים. בראשונה על ידי נבוכדנאצר (ידמיה ל"ט ב') ונבקעה העיר בבית שני, בי"ז תמוז ואז בטל תענית של ס' תמוז ונקבע תענית הי"ז. לפני דחורבן בית שני המירא" (ט ו ד או"ח סי' תקמ"ט) וכתב המנ"א ולא רצו לגזור תענית גם בט' בן, דאין מטריחין על הצבור יותר מדאי (רמב"ן).

באחד בתמוז מתחילין ימי הקיץ בארץ ישראל לר"ש (ב"מ ק"י ע"ב) ובו זוזו ה' החדש איכה עד אשר לא יבאו ימי הרעה. ימי הזקנה. ימי הרעה ממש, ואינן תמוז. אב, טבת, שבט. בא' בתמוז נפל מנדל אנטוניא ביד טיטוס ימ"ש ד"א תת"ל, ובתוספות לזוה"ק שמות (דף רע"ו ע"א). "תרין ירחין ואלין תמוז. ואב וכו' וכאה איהו מאן דאשתויב מיניהו"...

וכתב ה' תניא כי ביום הששי פ' חקת נתנו יחידים להתענות. מפני כי באותו יום נשרפו עשרים קרנות מלאים ספרים בצרפת (שנת ה"א ת') ומתוך שאלת הכם נודע להם שיום הפרשה גורם נזירת התורה, זאת חקת התורה מתרגמינן דא נזירת אורייתא, וכו' נפטר הרב הצדיק ר' קלונימוס קלמן מקראקא, בעל מח"ס "מאור ושמש" על התורה (תקפ"ז), בנ' תמוז העמיד יהושע בן נון את השמש בגבעון וכו' (יהושע י' פי"ב, סדר עולם פי"א).

ביום ד' תמוז שנת ה"א מ"ו בנסוע ר' מאיר בר ברוך מרוטנברג (מהר"ם מרוטנברג) פוסק ופייטן, מבעלי התוספות האשכנזים. נפל עליו שורד הבישוף מבאויל בעזרת משומד. אחד ומסרו לרודלפוס קיסר רומי אשר העליף עליו ויאסרהו תפוס במנדל עזוסהיים, ומת בתפיסה, כי הקיסר בקש מן הקהלות סך גדול פדיון נפשו. הקהלות רצו לפדותו ולא הניחם הרב, כי אמר אין פודין את השבויים יותר על כדי דמיהם, ושלא ליתן מקום להקיסר לאסור חכמי ישראל ולהכריח את הקהלות לפדות אותם. ונס בהיותו תפוס במנדל הרבין תורה לתלמידים. הנהת סמ"ק סי' קמ"ו ובתשב"ץ סי' ר"ה). והשיב תשובות לשואליו (תשובות כיימוניות לס' נשים סי' לז) והשיב להרא"ש וסיים. ואם תמצא שהתוספות וספרי הפוסקים חולקים עלי בשום דבר, דעתי מבוטלת להם. כי מה לעני יודע שיושב חשך וצלמות ולא סדרים זה שלש שנים

החודש ומזלו — דברי ימי החודש, בקורות האומה — מהר"ם מרוטנברג — בעל "תוספות יום טוב" — רבנו יעקב בעל השורים — הפרושים והצדוקים — ר' חיים בן עטר — שבקה עשר בתמוז — בעל "אזיקי יהודה" — ר' משה קורדובירו — מכירת צדיקים — רש"י —

חודש תמוז הוא החודש הרביעי בשנה מינסן, והעשירי מתשרי, עד החודש העשירי (בראשית ח' ה') תרגם יונתן ירח תמוז. תמוז הוא גם כן שם אליל הנקרא בפי הצורים והסורים בשם תמוז (באשורית; דומיון) ולפי תרגום הבולגאטה הוא האליל אדנות היוני, ובשנה החמישית לנלות יהויכין ראה הנביא יחזקאל בחזון הנבואה, והנה נשים מבני ישראל יושבות בפתח שער בית ה' אשר אל הצפונה, ומככות את התמוז (יחזקאל ח' י"ד). מנהג יושבי ארץ הקדם גם היום שהנשים המתאבלות על מת יושבות בפתחי בתיהן ובוכות ומיללות על מתיהן, ונשי בני ישראל בימי יחזקאל הנביא חשבו את תמוז לאלהים ולכן ישבו בפתח שער בית ה' לבכות על כותו של האליל תמוז, כאשר עשו אז נשי עמים אחרים אשר סביבותיהן. ודבר נפלא בזה במורה נבוכים להרמב"ם חלק נ' פרק כ"ט עיי"ש.

מזל חודש תמוז הוא סרטן, שרץ המים (קרעבסע). חכמי הטבע אומרים על סרטן זה שאוכל דגים קטנים ונמצא בנהרות ומקוה המים, ויש במזל של חודש זה רמז מוסרי לדברי הנביא (חבקוק א' י"ד) ותעשה אדם כדני הים, ובאבות (פ"ג י"ב) שאלמלא מוראה איש את רעהו חיים בלעו, ואנו בני ישראל נמשלנו לדני הים עפ"י המשל של רע"ק לפפוס בן יהודה (ברכות ס"א ע"ב) וכשאנו נמצאים במים, אין מים אלא תורה, אז על ידי קדושת התורה אנו קיימים ומתקדשים בקדושה עליונה, ויש בזה קיום האומה, כידוע למבינים.

החודש תמוז הוא לעולם חסר ואינו חל (ב' דר"ח) כ"א באחד ימי השבוע א', נ"ה, וי' תמוז, מהלכת החמה בישוב, כדי לבשל את הפירות (פסחים צ"ד) אכל בשר שור כלפת ולן בלבנה בלילי י"ד או ט"ו בתקופת תמוז אחזתו אחולי (ניטין ע') המרא אפילו בתקופת תמוז קריא ליה (שבת נ"ג) ר' יהושע דרש במעשה מרכבה

הדינים מתלמוד בבלי וירושלמי ומכל דברי הנאונים והמפרשים והפוסקים שהיו לפניו ובפרט פסקי אביו ה"ר א"ש ז"ל, וחלקם לארבעה טורים, וכל טור נחלק לכמה הלכות, וכל הלכה נחלקה לסימנים, טור אורח חיים — על דיני הברכות והתפלות והמועדים, הנהגות האדם מקומו עד שכבו בערב, דיני ערב שבת ושבת עם כל הדינים והמנהגים וסדר מוצאי שבת, סדר ראש חודש והרגלים והצומות כסדר כל השנה וכל דיניהם. טור יורה דעה — על המאכלים המותרים והאסורים, דיני עבודה זרה ורבית, הלכות כדני שחיטות וטריפות ודיני איסור והיתר ושאר דינים הנהגים בזמן הזה. טור אבן העזר — על דיני הנשואין והנטיין והחליצה וכתובות. טור חשן משפט — בדינים שבין אדם לחברו ומשפטי הדינים וכדומה.

רבנו יעקב הכנים בהטורים רק את הדינים הנהגים בזמן הזה, והרבה מנהגים אשכנזים שהביא עמו אביו ה"ר א"ש ז"ל נוסף על מנהגים ופסקים של הספרדים שלמד בבואו לספרד. ספרו נתקבל בתור פוסק בכל הארצות (עין תשובת מהרש"ם, תשובות תורת אמת סימן ק"ט, רשב"ץ חלק ג' סי' פ"ג). תשובת ר' אליהו מזרחי סימן ד' וגדולי חכמי ישראל עשו חבורים וכאורים עליו, הוא חבר גם כן דרשות על התורה בנימטריאות ונטריקון, והן מעשה ידי חרוץ ואמן נפלא. פרפראות נעימות לבני תורה.

בי"ד תמוז נחלו הפרושים נצחון גדול על הצדוקים. כך כתוב במגילת תענית (פ"ד ו') בארבעה עשר בתמוז ערא ספר נזורתא (נתבטל ספר פסקי דינים לצדוקים) דלא למספר, מפני שהיה כתוב ומונה לצדוקין ספר נזירות, אלו שנסקלין, אלו שנשרפין, ואלו שנהרגין, ואלו שנחנקין, וכשהיו כותבין אדם שואל והולך ורואה בספר, אומר להם (השואל) מניין אתם יודעים שזה חייב סקילה וזה חייב שריפה וזה חייב הריגה וזה חייב חניקה? ! (הלא הצדוקים אינם מאמינים אלא בתורה שבכתב, ודברים אלה אינם מפורשים בתורה שבכתב?...) לא היו יודעין להביא ראיה מן התורה אשר יורוך (תצא י"ז י"א) (יורוך משמע בעל פה) שאין כותבין הלכות בספר, ועוד שהיו בייתוסין אומרים עין תחת עין, יש תחת שן (משפטים כ"א כ"ד) הפיל אדם שינו של חברו וסמא את עינו, יהיו שוים כאחד (ולנו דמי שינו ודמי עינו) ופרשו השמלה (תצא כ"ב י"ח) הדברים ככתבן (ולנו הרי זה משל, כלומר; מחוורים הדברים כשמלה) וירקה בפניו (תצא כ"ד ט') שתהא רוקקת בפניו (ולנו כנגד פניו, ע"ג קרקע) אמרו להם חכמים; והלא כתיב (משפטים כ"ד י"ב) והתורה והמצוה אשר כתבתי להורותם (הרי שהתורה שבע"פ נתנה להורות) וכתיב (וי"ך ל"א י"ט) ועתה כתבו לכם את השירה הזאת ולמדה — זה מקרא — שימה בפיהם — אלו הלכות (הרי שההלכות המה בע"פ) ואותו היום שבטלוהו עשאוהו יו"ט, עכ"ל.

הפרושים הם בוני היהדות, חכמי התורה ומנהיגי

ומחצה, העני הנשכח מכל טובה, אסקופה הנדרסת הנקרא בשכבר מאיר בר' ברוך זלה"ה. ומהר"ש (ביש"ש יבמות פ"ד סי' י"ח) אומר: "כל היכא שחותם בסגנון זה היה בתפיסה במגדל", ותלמידו ר' שמשון בר' צדוק חבר שם המנהגים והדינים אשר קבל מפיו. והמהר"ש (בהקדמתו לב"ק ולחולין) אומר עליו שהיה "איש עניו וטהור אשר אין באחרונים כמוהו" ועיין (מהר"י מטראני בתשובה חלק ב' ח"מ סי' קכ"ד) וגם בדורו לא היה כמוהו מופלג ובקי, וידע דעת כל הקדמונים (הנהגות מיימוני ה"י חמץ ומצה פ"ח ב'). והר"ש ב"א (בתשובה ח"א סי' תרכ"ט) אומר על הוראתו "כבר הורה זקן יושב בישיבה חכם עם איש שיבה".

מהר"ם מרוטנברג כתב הרבה ספרים ומהם תוספות ופירושים לכמה מסכתות ושול"ת למאות ולאפים הלכות ופסקים וחרושים וספר קבלה בשם "באר מים חיים" על ספר יצירה וחבר הרבה פיוטים ובתוכם "שאלו שרופה באש" בקינות ויוצרות. ת"נצ"ב"ה. בחודש זה גזירת טולטשין בשנת ת"ח ות"ט כמבואר בקונטרס "מגילת איכה" מהש"ך ז"ל, זכו פטירת הנה"צ ר' פנחס הלוי איש הורוויץ בעל ההפלאה (תקס"ה) ובעת גזירת חמ"ל ניצקו ימ"ש שרפו הקינאקים את העיר ווילנא והרגו את היהודים בעיר וסכיבותיה.

בה' תמוז עמד למשפט ר' יום טוב ליפמאן העליר מחבר תוספות יו"ט על משניות, כי הלשינו עליו אנשי בליעל לפני הקיסר פרדינאנד כי הוא נושא פנים לעשירים בהערכת מסים על הקהלות מטעם הכמשלה, גם הלשינו על ספריו "מעדני מלך" ו"לחם חמדות" על הרא"ש, כי בשמות האלה הוא פונע בכבוד המלך (במהדורא שניה הוסב שם "מעדני יו"ט" ו"דברי חמודות") ויצא משפטו כי חייב מיתה, אך הקיסר משך לו חסד וישת עליו כופר נפשו י"ב אלפים טהאלער ואם לא ישלם הסכום הזה ילקו אותו מלקות בשערי פראג וישימו אותו בכלא, בהשתדלות הקהלות הקטינו את מכסת הכסף לעשרת אלפים פלורין ולשלם לפרקים. אחרי שישב במאסר ארבעים יום יצא לחפשי בר"ח אב, אך הממשלה גזרה עליו שלא ישא עוד משרת הרבנות בפראג, וגזר תענית על זרעו בכל ה' תמוז.

ובמס' כתובות (ס"א ע"א) ואמר רב יצחק בר חנינא אמר רב הונא, הכל משהין בפני השמש, חוץ מבשר ויין, אמר רב חסדא בשר שמן ויין ישן, אמר רבא; בשר שמן כל השנה כולה, יין ישן בתקופת תמוז (רש"י, שריחו חזק וחום היום מחרחר בו כארס).

בתמוז נהרגו בעיר אומאן ובערים הרבה בפולין על ידי הצורך נאנטו ימ"ש הרבה אלפים יהודים ה"א תקכ"ח (לוח זכרון) ובז' תמוז בשנת תתנ"ו התנפלו נוסעי הצלב על היהודים אשר בקאלן (קולוניא) ויהרגו בהם הרג רב נורא מאד.

בי"ב תמוז הובל לקבר רבנו יעקב בן אשד (בעל הטורים) פוסק מפורסם בישראל, שקבץ את כל

האומה פרושים הם נבדלו מעם הארץ בשמרים בכל לבם ונפשם את כל דברי התורה והקבלה. ובפרט נזהרו בדיני טהרות ומתנות כהונה ולויה ובכל קדשם, ומסרו את נפשם עד נטף הדם האחרון בימי הרדיפות והגזירות בעד אמונתם ודתם. לא פראשו מן החיים, אלא השתדלו שהחיים יהיו חיים של קדושה וטהרה, קדושת החיים, וחיי האומה יהיו על פי התורה והמצוה, ונקראו ג"כ פרושים כי הם כפרו שיתורה עפ"י שיטה מיוחדת להם, התורה המסורה לנו עתה בתלמוד היא תורת הפרושים זכרם לברכה, והצדוקים התנגדו להם ולא האמינו בתורה יבבעל פה, כל המדות והדעות הטובות שמנו חכמי המוסר; מוסר, צניעות, שלום, למעט בהבלי הזמן ותענוגים, כבישת היצר ועוד, הן הן המדות שהיו יקרות בעיני הפרושים חכמי התורה, ודאגו לשלום האומה וקיומה.

הצדוקים היו חברי כתר דתית בימי הבית השני ומהם אצילי הארץ עשירים ומקורבים למלכות צאצאי צדוק וביתוס תלמידי אנטיגנוס איש סוכו, התנגדו לתורה שבע"פ ואל האמונה בתחית המתים שאינה מפורשת בתורה, וכפרו בשכר ועונש לעוה"ב, ובביאת המשיח, ושנאה כבושה היתה בלב הצדוקים לחכמי הפרושים, ומלחמה היתה בין הצדוקים והפרושים, יש אומרים כי מהצדוקים יצאו הקראים עיין (סנהדרין צ"ט יוסיפון, קדמוניות סי' י"ח פ"ב, ומלחמות ס"ב פ"ב, ידים פ"ד ו', תוספתא שם, ירושלמי חגיגה, ברכות כ"ב, כ"ק פ"ב ו', תוספתא שם, ירושלמי חגיגה, ברכות כ"ב, ז'. חגיגה ט"ז, קדושין ס"ו, מס' ד"א פ"א, מנלת תענית פ"ה, ב"ב קט"ז).

בי"ח תמוז פטירת הדרשן הגדול והנפלא ר' יהודה ליב מגיד מירושם בק"ק סלאנים, מחבר הספר "אפיקי יהודה" (תקפ"ח) ספר דרוש נפלא שהיה שגור בפי הדרשנים והמגידים ותורתו על לשונם. בכל תמוז יום צום ופדיון נפש לעדת ישראל בוויילנא לזכר היהודים שנהרגו בעיר ההיא בשנת תקנ"ד במרד פוילין.

משבעה עשר בתמוז עד תשעה באב אומרים בכל בתי כנסיות ובתי מדרשות בארצנו הקדושה סדר תקון חצות בצבור, והרבה מיושבי ירושלים אומרים תפלות וקנות לפני הכותל המערבי, בכ"ג תמוז בשנת ד"א תתנ"ט כבשו נוסעי הצלב את ירושלים מידי הישמעאלים ושחטו כחמשת אלפים יהודים בבתי התפלה שבעיר.

בכ"ג תמוז נפטר רבנו משה קורדובירו בעל מקובל מפורסם בצפת, תלמידו של מרן הבית יוסף, שיסד והחזיק בית מדרש לקבלה והעמיד תלמידים רבים, מהם ר' חיים וויטאל, ר' אברהם גאלאנטי ור' אליהו די וידאש (בעל "ראשית חכמה"), והיה חבר לאר"י הקדוש והרחיב את שיטתו של האר"י בכמה פרטים וחבר ספר "פרדס הרמונים", "אור נערב", "סדר עבודת ה'", "ספר גירושין", "ספר אלימה", "ספר תומד דבורה", "אור יקר" על הזוהר ורעיא מהימנא ואיירות וספרא דצנועותא וספר יצירה ותיקונין, הרמ"ק ז"ל אסף בספריו את כל ענפי הקבלה ושכלל את החכמה עפ"י תורת הנפש, וחבר עוד ספרים (שם הגדולים ח"ב ערך אור יקר).

בכ"ד תמוז בשנת ה"א תט"ו היו פרעות ביהודי ליטא ונמלטו יושבי ווילנא ובתוכם הנ"מ משה זקש בעל "באר הגולה", ובר"ח תמוז נפטר הנה"צ ר' משה מייטעלכוים מפרעמישלא אב"ק אוהעל, בעמ"ס "ישמח משה".

בה' תמוז תרל"ח נפטר ר' מאיר, בנו של ר' אליעזר מרושיקוב, נפטר בהיותו יושב על כסאו וקנה מקטרתו

האומה פרושים הם נבדלו מעם הארץ בשמרים בכל לבם ונפשם את כל דברי התורה והקבלה. ובפרט נזהרו בדיני טהרות ומתנות כהונה ולויה ובכל קדשם, ומסרו את נפשם עד נטף הדם האחרון בימי הרדיפות והגזירות בעד אמונתם ודתם. לא פראשו מן החיים, אלא השתדלו שהחיים יהיו חיים של קדושה וטהרה, קדושת החיים, וחיי האומה יהיו על פי התורה והמצוה, ונקראו ג"כ פרושים כי הם כפרו שיתורה עפ"י שיטה מיוחדת להם, התורה המסורה לנו עתה בתלמוד היא תורת הפרושים זכרם לברכה, והצדוקים התנגדו להם ולא האמינו בתורה יבבעל פה, כל המדות והדעות הטובות שמנו חכמי המוסר; מוסר, צניעות, שלום, למעט בהבלי הזמן ותענוגים, כבישת היצר ועוד, הן הן המדות שהיו יקרות בעיני הפרושים חכמי התורה, ודאגו לשלום האומה וקיומה.

הצדוקים היו חברי כתר דתית בימי הבית השני ומהם אצילי הארץ עשירים ומקורבים למלכות צאצאי צדוק וביתוס תלמידי אנטיגנוס איש סוכו, התנגדו לתורה שבע"פ ואל האמונה בתחית המתים שאינה מפורשת בתורה, וכפרו בשכר ועונש לעוה"ב, ובביאת המשיח, ושנאה כבושה היתה בלב הצדוקים לחכמי הפרושים, ומלחמה היתה בין הצדוקים והפרושים, יש אומרים כי מהצדוקים יצאו הקראים עיין (סנהדרין צ"ט יוסיפון, קדמוניות סי' י"ח פ"ב, ומלחמות ס"ב פ"ב, ידים פ"ד ו', תוספתא שם, ירושלמי חגיגה, ברכות כ"ב, כ"ק פ"ב ו', תוספתא שם, ירושלמי חגיגה, ברכות כ"ב, ז'. חגיגה ט"ז, קדושין ס"ו, מס' ד"א פ"א, מנלת תענית פ"ה, ב"ב קט"ז).

בט"ו תמוז נפטר רבנו חיים בן עטר בעהמ"ח ספר "אור החיים" תק"ג, עניו ושקדן גדול בתורה חסידות וסגופים. לפעמים התענה ב' או ג' ימים רצופים, יסד ישיבה בירושלים ויצא לו שם גדול בין חכמי ישראל והחסידים ובכל ארצות תבל העריצו את שמו. מת בירושלים בלי הניח זרע אחריו, אחד מתלמידיו היה הרב חיד"א הדפיס חרושים על ש"ע יו"ד, חרושים על גפ"ת ולשונות הרמב"ם, על חמש מנילות ונביאים ראשונים ואחרונים ומשלי, וספרו "אור החיים" שנקדש בעיני העם.

שבעה עשר בתמוז — בשבעה עשר בתמוז הבקעה ירושלים לפני חורבן בית שני לפני מיטוס הרשע העריץ הרומי, ככל אשר הבקעה באחרית ימי הבית הראשון בחודש ההוא לפני נבוכדנאצר מלך בבל.

וגבורי ישראל חרפו נפשם על ארצם ויכו אחור את חיל רומי הכבד מאד אשר צר על ירושלים, ולוא היה לבני ישראל לב אחד כי עתה שבה כל גבורת רומי ריקם, אך רוח רעה שלח ה' בין ראשי העם וילחמו איש באחיו ככל אשר נלחמו באויב הרומי האכזרי הכא בשערי ארצם, על כן לא יכלו לעמוד מפני אויב ותבקע לפניו העיר, חלק לבם עתה יאשמו. שם הצום הזה שבעה עשר בתמוז והצום אשר צמו בחודש תמוז.

בפיו פתח ואמר: — הנשמה לך והנוף עלך, חוסה על עמלך, וכאשר סיים את הרברים האלה, יצאה נשמתו הטהורה.

בי"א תמוז תקצ"א נפטר רבנו צבי הירש ז"ל י"ד י"ט ש"ו ב, ביום עשירי בחודש תמוז תקפה עליו מחלתו ושאל לחתנו, אם מותר לו לאינש למצוא בעצמו איזו מעלה טובה, וחתנו פסק לו עפ"י דין תורה שמותר, ויאמר: "בדקתי כל שנותי וחפשתי מכל צד ולא כיצאתי בי שום מעלה רק מה שהשאתי ארבעים יתומים, ובכל פעם שהשאתי את אחד מצאצאי הכנסתי גם כלה יתומה והספקתי לה נדוניה ומוזנות על שולחני, אחרי עבור איזה שעות פתח ואמר; רבי שמעון בן יוחאי עם הזוהרה, מי ילמוד אתכם כמוני, לילות וימים עלו למרום וקוננו עלי כי מי יתנהג אתכם עוד כמוני, ואח"כ אמר תורה ופירש המדרש "כד רמך ר' אבהו אחוזו ליה י"ג נהרי אפרסכו"ן ובאמצע הדרוש עלתה נשמתו השמימה.

בכ"ד תמוז תרמ"ה נפטר ר' יצחק יוא"ז מקנטיקוויווה, סמוך ליציאת נפשו קרא לבנו וצוה להלבישו תפלין דרש"י, והתחיל להתפלל בדעה צלולה ומיושבת ובפנים שוחקות, ואחרי שסיים שמונה עשרה אמר; בני חלוי לי התפלין, כי אין פנאי, ולאחר שחלצו

את התפלין פשט ידיו ורגליו וצוה לכסות כל גופו בסדין וקמץ שתי עיניו, וברגע אחד מסר נפשו לחי עולמים.

ביום ה' כ"ט תמוז ה"א ס"ה פטירת רבנו ר"ש י (ר' שלמה יצחקי) מפרש התורה והתלמוד, היותר מקובל ומפורסם באומה (בעל "צדה לדרך") אומר עליו "לפניו לא קם כמוהו מורה דרך ומאיר נתיבות ים התלמוד בפירושו בלשון צח וקצר, ואלמלא הוא נשתכה דרך התלמוד מישראל". ר' בצלאל אשל אשכנזי בתשובותיו (סי' ר"ח) כותב "אביהן ורבן של ישראל היה רש"י ז"ל, הוא המנלה לנו כל סתרים, ובלעדו היה הגמרא כספר החתום". ר' משה דאנון אמר; "כל פירושי צרפתה השלך לאשפתה, חוץ מפרשנדתא (רש"י, מפרש הדת) ובן פורתא (נכד רש"י ר יוסף טוב עלם)" כל דברי רש"י ז"ל שקולים, בלי תוספות וכלי מנרעת אף מלה אחת, ובוה אחד הוא ואין שני לו, ורמז הרבה חדושים נפלאים בשינוי אות אחת (שה"ג בערכו) ובאוריו ופירושו עה"ת ונביאים וכתובים הם סלת שמן משחת קודש, קדושת כתבי הקודש חלה על פירוש רש"י ויקדש בעיני כל העם, והרבה פירושים נעשו על פירוש רש"י, וחבר עוד ספרים רבי ערך מאד, יהי זכרו ברוך, ותורתו שמורה בלב ישראל.

מאכלות אסורות ותוצאותיהן

באת הרב שמואל מנחם הלוי פיון, דעטראים מיש.

כבר נתעוררה השאלה בעתונות היומית באמעריקא ואירופא, על החזיון המוזר והטראגי ביתר, שמשחיר פני ישראל כשולי קדרה, והוא: שנים במערכת עמנו בדורנו אנו נראתה על אופקו פה ושם גולגנים ורוצחים, הפושטים ידם, כהייהם, בנופם ובממונם של אחרים, עסק ביש וענין רע שלא ידענו אותם עד ימינו אלה בעם ישראל, ולהיפך, שתמיד היינו מתפארים ומשתבחים בזה שעם ישראל ידיו נקיות מלשפוך דם נקי, וידיו לא שפכו הדם הזה, ובמדרש רבה תולדות, "וכיון שראה שמואל את דוד אדמוני דכתיב וישלח ויביאהו והוא אדמוני, נתיירא ואמר אף זה שופך דמים כעשו, א"ל הקב"ה עם יפה עינים, עשו מדעת עצמו הוא הורג, אבל זה מדעת הסנהדרין הוא הורג".

וזהו דמות דיוקנו של העם כולו שכל דבר והבדל שבנפש יסודו היה עושה עפ"י הסנהדרין, ובי"ד ההודגת אחת לשבעים שנה היתה נקראת קטלנית" (מכות ו'). ולדעתי אחת מהסבות מהמראה הנוראה והקשה הזאת ושינוי הטבע בצעירים, שמורך הלבב ונפש עדינה נתהפכו לקשה כאבן ולנפש עכורה למעול מעל, ולידים מסואבות ומגואלות בדם האדם, הוא יען שאינם זהירים בכשרות ובמלאכות המותרות עפ"י תורתנו הקדושה וחוקיה, וזאת משריש אצלם ומוליד בהם טבע רע, ואת הטבע הזאת מורשים לבניהם אחריהם, וע"כ באיסור

דם כפ' ראה כותבת ומהרת התורה, לא תאכלנו למען יטב לך ולבניך אחריו, (עין ברש"י על מקומו והוא ממסכת מכות דף ה') יען שאם האדם הוא זהיר מאכילת דם, וע"כ אינו מוריש לבנו את טבעו הרע שנולד אצלו מאכילת דם, ואז ייטב לו וגם לבניו אחריו, מה שאין כן בכבוד אב ואם ושילוח הקן כתיב אך שם למען ייטב לך והארכת ימים ולא נזכר מבניו.

והנה אלה האנשים שאינם זהירים בטרפות ומאכלות אסורות, וגואלים וסואבים נפשם ונופם בפגול ובדבר טמא, בבשר חזיר השקין והעכבר, ועוד שתיים רעות עושות עצם העבירה של אכילת דברים אסורים, ועל כל כזית וכזית עוברים בלאו, עוד גורמים בזה רעה לבניהם אחריהם, שמוליד אצלם טבע רע ומורשים את הטבע הזה לבניהם אחריהם, כמו שכתבתי לעיל.

ושמעתי מהרב ר' שאול זילבער נ"י משיקאנא, שהמעשה מקין והבל, שקין הרג את הבל אחיו, קרה אחר שאדם אכל מעץ הדעת, וד' לא התירו לאכול ואכילתו היתה באיסור, וע"כ השריש בבנו טבע רע ע"י אכילתו עד שהרג את אחיו, וע"כ ענין הכשרות במלוא הקיפו בכל הפרטים והדקדוקים, אין זה דבר פרטי, אך הוא ענין כללי וציבורי, מה ששייך לכל הכלל והציבור, כי מי שאינו זהיר בכשרות שדיה תוכליה במשפחתו, ומשפחתו בתוך משפחות אחרות, וכה הולך ונמשך ומתפשט הקלקול יותר

וזהו דמות דיוקנו של העם כולו שכל דבר והבדל שבנפש יסודו היה עושה עפ"י הסנהדרין, ובי"ד ההודגת אחת לשבעים שנה היתה נקראת קטלנית" (מכות ו'). ולדעתי אחת מהסבות מהמראה הנוראה והקשה הזאת ושינוי הטבע בצעירים, שמורך הלבב ונפש עדינה נתהפכו לקשה כאבן ולנפש עכורה למעול מעל, ולידים מסואבות ומגואלות בדם האדם, הוא יען שאינם זהירים בכשרות ובמלאכות המותרות עפ"י תורתנו הקדושה וחוקיה, וזאת משריש אצלם ומוליד בהם טבע רע, ואת הטבע הזאת מורשים לבניהם אחריהם, וע"כ באיסור

בוקנותו, ועיין בש"ך ס"ק כ"ו וז"ל, אבל מ"מ יפרישו מפני שמויק לו בוקנותו שמתמטס הלב וגורם לו טבע רע, ועיין בביאור הגר"א סעיף קטן ל"ג, ובמסכת נישין ז' ע"א בתוספות השתא בהמתן של צדיקים אין הקב"ה מביא תקלה על ידיהם צדיקים לא כל שכן, אומר ר"ת דלא פריק אלא במידי דאכילה דננאי הוא לצדיק לאכול דבר איסור, (ועיין בספרי זכרון שמואל חלק ב' לפ' שמיני) וכמו שביארתי יען שמוליד בו טבע רע ומוריש את טבעו גם לבניו אחריו וע"כ לא יביא הקב"ה תקלה לצדיק בזה.

ויותר, ומאדם באדם צפעוני את כל כלל ישראל ואחריתו מי ישורנה. ולמה הדבר דומה לבני אדם שהיו יושבין בספינה נטל אחד מקדח והתחיל קודח תחתיו, אמרו לו חבריו מה אתה עושה, אמר להם מה איכפת לכם, לא תחתי אני קודח? אמרו לו שהמים עולים ומצפים עלינו את הספינה, (מדרש רבה ויקרא).

ועיקר זה לכד די הוא שהשוחטים בכל מקום שהם, יתאחדו לאגודות ולהגן בכל כחם נפשם ומרצם על השחיטה שיהיה הכל כדת של תורה, ועיין ביורה לעה פ"א סעיף ז' ברמ"א, וכן לא תאכל המינסת אפילו ישראלית דברים האסורים, וכן התינוק בעצמו, כי כל זה מויק לו

הבנה בדברי חז"ל

מאת שמואל ד. מהרשק, שו"ב, ברומשטר, ג. י.

י"ו (ו) ועמדת בהר לפני ה' (מלכים א' י"ט י"א) או במלת היחס "על", ויעמוד העם על משה (שמות י"ח י"ג), נצב עליו (בראשית כ"ח י"ג) וזהו מפני שהיחס "את" מציין למי הפעולה מכוונת, ויחל משה את מי? את פני ה', והיחס "לפני" או "על" מציין את מקומו של הפועל, ויעמוד העם, איה? על משה, הנני עומד, איה? לפניך.

ובאן אם נאמר שכוונתה של המלה "עמד" היא עמידה פשוטה, והכתוב בא רק לסמן את המקום שעמד שם אברהם הלא צריך להיות "לפניה" ולא "את פני", כי המלה "את" באה תמיד אחר פעל יוצא ולא אחר פעל עומד, לכן דייק בעל האגדה שעמידה זו, כלומר, זו העמידה הנאמרה בפסוק הזה, היא תפלה, שאברהם התפלל וחנן "את פני ה'".

וראיה לדבריו שלפעמים בא השם "עמד" בהוראת תפלה, הביא מהכתוב "ויעמוד פנחס ויפלל", משום שגם שם קשה לו, מדוע נאמר "ויפלל" שהוא פועל יוצא ולא "ויתפלל" שהוא פעל חוזר, כמו בכל מקום שזכרה המלה הזאת במשמעותה של תפלה?

אלא ודאי, שהוראתה של המלה "ויפלל" אין משמעותה תפלה, כי אם היא על משקל "ויסקלהו" (ישעיהו ה' ב') שהוראתה שם, הסיר את האבנים מהכרם, וכן גם כאן ר"ל הסיר את הפלילים ומגפה נעצרה, ובמה הסיר את הפלילים? ב"ויעמוד פנחס", כלומר בעמידתו הסיר את הפלילים ושיכר חרון אף ה' על כרחך, שגם עמידה זו היא תפלה.

אברהם תקן תפלת שחרית, שנאמר וישבם אברהם בבקר אל המקום אשר עמד שם את פני ה', ואין עמידה אלא תפלה, שנאמר ויעמוד פנחס ויפלל (ברכות כ"ו ע"ב).

לכאורה קשה להבין את דבריו בעל האגדה "ואין עמידה אלא תפלה", האם בכל מקום שנאמרה המלה "עמידה" הוראתה תפלה? הלא מלה זו אינה באה אלא כדי לציין את פעולתו של הנושא, כמו, ואתה פה עמוד עמדי (דברים ה' כ"ח) ויעמוד בין המתים ובין החיים (במדבר י"ג י"ז) ומינלן שעמידה זו נבי אברהם היא תפלה? ומדוע לא נתרגם גם פה את הכתוב כפשוטו, שאברהם השכים והלך אל אותו המקום שעמד שם אתמול?

וגם ראיתו שהביא מ"ויעמוד פנחס ויפלל", היא גם בן בלתי מובנת, הלא גם שם אנו יכולים לתרגם את הפסוק כצורתו, שפנחס עמד להתפלל והמגפה נעצרה, וא"כ מנ"ל שעמידה היא תפלה?

אך בזה הנני נותן תורה להשי"ת שהאיר את עיני בפירושה של אגדה זו, ולרעתי לא החטאתי את המטרה, ומצאתי פתרון נכון לדברי חז"ל הסתומים.

אחרי התבוננות ועיון רב מצאתי שלרוב במקום שהנושא מציין תפלה או בקשה, הוא בא במלת היחס "את" כמו, ויחל משה את פני ה' (שמות ל"ב י"א) את פניך הי אבקש (תהלים כ"ז ה') ועוד בהרבה מקומות. ובמקום שהוא מציין רק את הפעולה של עמידה, הוא בא במלת היחס "לפני" כמו, הנני עומד לפניך, (שמות

מכתבי ברכה ועדות

מאת הרבנים המפורסמים באמריקה

עינים רוחנים תורה ומצות וכל תענוגי הזמן מתעב נפשו.
(ב) כח החומר נדון ממאכל ומשתה, לחם ובשר וכל תענוגי
הזמן, אבל בכל תושיה יתנלע, לכן הפליא עצה הבוית"ש
לשתף במזון הגוף ומחיתו הרבה מצות — במזון הלחם,
בזריעה, קצירה, חרישה, ערלה, נטע רבעי, חלה, תרומה
ומעשר. במזון הבשר, שחיטה, בדיקה, טריפות, מליחה
והדחה, נקור, דם, חלב, בשר וחלב וכו' וזהו לעשות רצונך
א' חפצתי — חפץ נפשי בשותף כח החומרי ותורתך
בתוך מעי במצות התלויות גם בהם ודפח"ח.

ולפי הנ"ל עלינו להחזיק טובה להשובי"ם ועוזריהם
ולהודותם באשר מצות אלו שחיטה בדיקה וכו' המה
שלוחי דידן לזכות אותנו בטהרת הנפש ולהצילנו מטומטם
וזהו המא וכו' וע"י מלאכתם מלאכת הקודש שאנו מוסרים
בדם המה גם שלוחי דרחמנא, ועלינו לתמוך בעתון
ד"י שוחטים שטימע", ובמקום שאנו רואים כי נאמנים הם
לשלוחיהם, ושלוחי מצוה אינן נוסין.

נאמן הוא בעל השכר שישלם שכר לכל המנויים
מסייעים ועוזרים להופעת העתון והפרחתו, לעורר על ידו
את כל חברי אגודת השובי"ם ועוסקיהם ללכת הלאה
בקודש להיות עם קודש שבזה נזכה כולנו לביאת הקודש
בארץ הקודש בב"א.

אלי לנדא, נכד הגר"א זל"ה, רב בניהם"ד
מדרש אליהו, 468 וויואנא סט., ברוקלין

בגליון הבא נפרסם בע"ה עוד מכתבי ברכה

מאת רבנים, נאונים ומפורסמים בישראל.

וויינבערג שחיטה מעטאדען וועט איינגע- פיהרט ווערען אין לאנדאן

די וויינבערג מעטאדען צו ווארפען בהמות פאר'ן
קוילענען, וועט בא'ר איינגעפיהרט ווערען אין די לא'נד
דאָנער שלאַכט הייזער, וואו מען שעכט פיה פאר
בשר כשר.

עס ווערט ערווארטעט, אז דאָס וועט מאַכען אַ כּוּף
צו דער שטעלונג פון די צער בעלי חיים ניקעם, וועלכע
זיינען גענען די אידישע מעטאדע פון שחיטה.

די וויינבערג מעטאדען איז גוט געהייסען געוואָרען
פון לאַנדאָנער ראַבינאַט און וער השחיטה, און זי איז
אויך אנערקענט געוואָרען פון די אידישע הוקאניטאָריער
אלס זעהר צופרידענשטעלענד.

שלום וברכה לכבוד המנהלים הנכבדים דאגודת שוחטי
עופות דנויאָרק רבתי.

נעים לי לראות, כי אגודת השוחטים מוציאה לאור
ירחון מוקדש לחזקת הדת ולהטבת מצב השוחטים ועניני
השחיטה על פי דת תורתנו הק'.

ואמנם טוב ויפה הוא להשמיע לקהל עדת ישראל
דנויאָרק ע"י ירחון כזה עניני יהדות תמימה לבצר ולקיים
את יסודות עקרי האמונה בארץ הזאת ע"י מאורי וגדולי
הרבנים דפה, לחזק נפש האומה ע"י שמירת וזכירת יום
השבת, לענג, לקדש ולכבד את נשמת היהדות, לרוכס
ולחטיב מצב הכשרות בכלל ולבאר להקהל פרטי ודקדוקי
ושכר שמירת כשרות כפרט, לעורר את אחינו להכשיר
ולהעמיד דור ישרים ע"י החזקת בתי התנוך בתי ת"ת
וישיבות, ובראשם הישיבה המפוארה כתר והתפארתה
של היהדות ושיבת ר' יצחק אלחנן, לארגן את השבילים
הבודדות לאלומות בכדי לפתור לטובה את חלומות עמנו.
בצביונם הראוי, בעד קדשי עמנו וארץ חמדתנו, כי כל
החלומות הולכים אחרי "הפה", אם מדברים, כותבים
ומבארים את יסודות חיי עמנו להצבור, יתעוררו ויתחזקו
לכל הקדוש לנו.

ואני אומר שלום וברכה לאגודת
שוחטי עופות נושאי מלאכת הקודש, למנהליה
ולהרב העורך לסופר המצוין הרב ש"ר י' ל"ב
הו"ר ו"י, תתכרכו שהירחון יצליח לרכוש לא רק
קוראים כי אם גם לבבות בעד חזקת הדת והאמונה.
ברגשי ברכה,

אהרן דוד בוראק,

הרב דביהכ"ס אהל משה חברת תהלים, ברוקלין

בעוהית"ש.

לאגודת השוחטים בנויאָרק!

הגיעני הירחון "שוחטים שטימע", קול הדרד של חברי
אגודת השוחטים דנויאָרק רבתי הנערך ע"י מופלא
שבערוכין חו"נ סופר ובלשן חשוב ומומחה מהר"ש ל
הו"ר ו"י נ"י, רב בביהמ"ד ת"ת תפארת הגר"א
בראנוזוויל, ומצאתי בו ברכה שיסוד אחדותם בקיום, חבר
אני לכל אשר יראוך ולשמור בו, לעמוד על המשמר להזהר
ולזהזיר ממכשולים וכו' ויהי נועם ה' עליהם ומע"י יכונן
לברכת.

לעשות רצונך א' חפצתי ותורתך בתוך מעי (תהלים
מ' ט'), באור הדברים כשם ש"ב הג"מ ר' יצחק אלי
לנדא זל"ה מ"מ דוילנא, האדם מורכב משני כחות;
(א) כח הנפש, מאכלי מזונותיו ובריאותו, מלחם שמים

"דבר תורה"

מאת הרב מנחם הכהן ריויקאוו, רב ואב"ד בברוקלין

כהן שדעתו יפה

(סוף מגליון הקודם)

ועל שאלה ה-ב

ראיתי את העתון הנכבד היוצא מאגודת שוחטי עופות נויארק בשם הנכבד ר' שוחטים שטימע", והעורך הוא המפורסם הרה"ג חו"ב משכיל, מליץ מפואר, ר' שמריה' ליב הלוי הורוויץ שי, וחזקתו שאינו מוציא דבר שאינו מתוקן ולהיפך תבלין גדול יש בו. וכנראה יפה עשו השוחטי עופות בזה כי טובה גדולה נשקפה שתצמיח לכם בזה, שיתן חיזוק ועצמה להאגודה וגם למצבכם שקולכם ישמע בין החיים.

מלשון השואל משמע שהסרכא כבר עברה מקודם ע"י מו"מ רק שצריך לברוק בכחיתת הבצבוצ, בזה הדין אם יודע בודאי שהיתה מיעוץ בלא שום חזוק יד רק בנחת ממש אז יש להקל בהפס"מ דכיון דנקלפה בנחת כ"כ חזינן דהוא רק ריר ולא סרכא, אבל אם הוא מסופק אם עברה בנחת ומכש"כ אם מיעד בחזוק אז הוי הנדיקה דפושטין חיובא מדינא לכן א"א להקל בנקרע במקום הסרכא משום דהוי שני קולות להקל, דהמיעוץ הוי קולא וגם להקל במקום שא"א לברוק ע"י הקרע והוי טרפה אף בהפס"מ, דאין אומרים בזה דלא היתה מבצבצה, ועיין בפרמ"ג במשבוצות סק"ו וסק"ב ע"ש, ועיין בשו"ת נבעת שאול, ועיין בשו"ת בנין עולם ע"ש, ועיין בפת"ש סק"י בשם השב"י וחב"י ע"ש, ועיין בשמ"ח מסל"ד עד ל"ט ע"ש, ובב"א מס"ק קט"ז עד סק"ו ע"ש, ודוקא בשו"ב אומן ומחזק, זכן הוא תשובת אדמו"ר הגאון הקדוש ע"ש.

ובזה מתורץ לי קושיא אחת: דקשה לכאורה, מדוע בחומש ויקרא חשיב בין העופות נאמר "רחם" ומשמע לטון זכר אבל בחומש דברים במשנה תורה נאמר שם לטון "רחמה" משמע לטון נקבה, ומדוע כן?

ונראה לענ"ד לתרין דגבי ויקרא ר"ל אם יש לו כח הקריאה לדבר ולצעוק ולמחות וללחום בכח הקריאה, אז הוא בנדר זכר, אבל אם הוא באלה הדברים במשנה תורה כשתיקה וביסורין בן תורה בד' אמות של הלכה, אז הוא בנדר נקבה — כן הוא אצלכם השוחטים, אם הייתם בנדר השתיקה היה מצבכם גרוע לא כן כאשר יצאתם בקול הקריאה תהיו לבני חיל.

ועל שאלה ה-ג

עיין בעצ"ל סל"ה כתב דזה הוי טריפה ודאי ע"ש, ועיין במנחת חובת בתר"ל אות נ" ס"ק ובעשרון סק"ד דהוא טרפה ואין שום בדיקה מועיל בו אף אם יקלוח הקרום בנחת ואף שאינו יבצבז דהוא קרום שעלה מחמת נשבר הצלע רק אם נודע בבירור שלא נשבר הצלע וכו' ע"ש, ועיין במנחת יוסף סל"ט ענף ט' ס"ח דכתב דבאם יש נשבר הצלע יש להתמיר אף בספק מכוון, דיש גם חשש מנקה והבריא ע"ש, ועיין בשו"ת טטו"ד ק' ס"ז ע"ש, וקצתו בזה דאכמ"ל.

ועל שאלה ה-ד

במצא נקב מורנא תחת הסרכא איך להתנהג בבדיקת הפושטין ע"ש. הנה השואל לא ביאר שאלתו על איזה סרכא אם סרכא כסדרן כמטה ולתצאין או סרכא ממל"מ או על סרכא שלא כסדרן דיש בזה חילוק גדול דסרכא שלא כסדרן בכל ענין טרפה, ובסרכא כסדרן יש להתיר לצו"ג, ועיין בב"א ובר"א סק"ע ע"ש.

ובכל זה והנ"ל יש לי עוד לדבר ורק כתבתי בקיצור שהבודק יעיין בה כשיבא לידו להלכה, וגם לא כתבתי שיסמכו עלי בהלכה.

ובזה ניתא הנמ' במס' חולין (דס"ג) אר"י כיון שבא רחם בא רחמים לעולם ומסיים שם הנמ' ונמירא דאי יתיב אארעא ועביד שרקק אתי משיחא ע"ש. הענין הוא דעופות אינם יושבים ורק תמיד הם עומדים כך הן בטבען, לכן כשיושבים הוא פלא והוא סימן להנאולה, ומה שקרא שרקק איתא שם בהנמ' הנ"ל על שם הכתוב אשרקא וכו' ע"ש, אבל לדעתי אוכל לאמר כך לאגודת השוחטי עופות, העתון הנכבד שלכם יצא בקול קריאה ליסוד נחלה בשם "נחלת השבים" בארץ ישראל ובקול קריאה זו נשמע הקול "שרקק" ר"ל אמעריקא ר"ת עם ריפת. "שרקק" בין בזמן שהיינו כהפקר בלא יוניאן, ובין בזמן שנמצאים בזמן תחת צל וחסות של היוניאן, בין כך ובין כך הכל הוא "שרקק". כלי קודש אנחנו, עובדים אנחנו, בגלות אנחנו, לכן טוב מאוד להתיישב אארעא דחלקא "נחלת השבים" בארץ ישראל ונעשה מהרבנו "החליף" שלנו כנבואת הנביא בן אמוץ שחזה וכתתו חרבותם לאתים ולא ילמז עוד מלחמה, בין אחים שוחטים ובין כל כלי הקודש שמבלעיים וא"ו יובא משיח ע"י השלום, ויתיישב בזה הלשון בנמ' דיתבי על ארעא, ע"ש הכונה דהישיבה על דרקע בא"י הוי ישיבה בטוחה וחזקה דהוי נכסים שיש להם אחריות תחת חסות הקב"ה, אבל הישיבה מביזנעם ומכ"כ מהכלי הקודש נקראת נכסים שאין להם אחריות יתליוב בנם שלא להתבלע מחבירו. וד' הטוב ינאלנו כשריב לארצנו ע"י משיח האמיתי, אמן.

ממני מנחם הכהן ריויקאוו, רב ואב"ד בברוקלין

ה י ש ן . וההסכמה השניה היא מאת גאון דורנו שר התורה ר' חיים עוזר גראדזענסקי מוויילנא שמעיד על הספר כי יש בו באורים ישרים, הערות והארות, דרוש ומוסר, ודברי חפז לקרב לבן של ישראל לאביהם שבשמים.

והנה ספר נפלא זה מכאן ומכאן במאמרי התנאים ברחבה בענינים השייכים לעיקרי הדת והאמונה ושיטותיהם ודעותיהם בזה ומחוק אותם בכתובים בכה"ק ודברי הז"ל בשני התלמודים והמדרשים, ומכאן בשכל וחכמה נפלאה את ערכן של המדות הטובות בחיי אדם מישראל ועד כמה להזהר ממדות רעות, מנלה המוסר הנפלא שברברי התנאים ומפיח רוח חיים, רוח מוסרי בדבריהם הקדושים.

בכלל אפשר לאמר על ספר זה כי הוא אוצר של מוסר היהדות, כלי מחזיק ברכה לדת ולמוסר, מרגלית טובה בספרות הדרוש והמוסר, ספר בן 398 עמודים מלא ונדוש בתורה ומוסר.

בן דוב.

ספרים חדשים

(שהניעו אל המערכת)

ספר הלכות דעות. חלק מספר המדע לרבנו משה ב"ר מימון הספרדי, עם באור רחב בשם מ ד ו ת ו ד ע ו ת מאת הרב ש כ ר י ה ו ל י ב ה ו ר ו ו י ץ . הוצאת "מצפה" תל אביב, תרצ"ב.

ראש הרבנים בארץ ישראל הנאון המובהק מרן ר' אברהם יצחק הכהן קוק שליט"א, כותב בראש הספר כי כל ימי חייו היה משתוקק שיבא חכם לב שיודק בעבודת התורה והמוסר לעשות ספר שכזה, והנה בא הרב רש"ל הורוויץ ועשה מלאכה זו, שהיא, לפי דעת הרב קוק עבודה גדולה וקדושה, והספר הוא — ס פ ר י ק ר .

ספרו החדש של הרב הורוויץ מראה מקור דברי הרמב"ם ז"ל בראשונים ואחרונים ויש בו מאמרים קצרים על אודות ענינים גדולים כש"ס ופוסקים במדרשים וילקוטים, קבלה וחסידות, פילוסופיא דתית, ספרות המוסר, ספרי שו"ת.

הלכות דעות להרמב"ם יחד עם ספרו של הרב הורוויץ הוא אוצר של דעות ומדות, ספר שלם שכולל תורת הכירות והמוסר בישראל, ספר נחוצ מאד לכל מי שעוסק בתורה וחכמת ישראל, ספר נחוצ מאד לרשנים ומטיפים שימצאו בו הרבה חומר לדרשותיהם מעל הבמה. בראש הספר מכוא מדעי שבו יש השקפה שלמה על הרמב"ם וספריו, ספרות ישראל נתעשרה בספר החדש חשוב, יחיד במינו, הופעה חדשה בספרותנו. צריך היה לתרגם ספר הלכות דעות להרמב"ם יחד עם הכאור והמאמרים של הרב רש"ל הורוויץ באנגלית, להשקות את הצאן, צאן הקדשים שלנו, את הדור הצעיר, מתורת המוסר של גדולי חכמי ישראל, אבל גם בעברית הוא יחיד במינו, ומובטחני כי ספר זה יתפשט התפשטות מרובה בין קוראי עברית בדרנו.

הספר נדפס בתל אביב, והדפוס יפה ונהדר, יש בו שיטת קדושת הארץ ויפיה, כל המכנים ספר זה אל תוך ביתו, ברכה מרובה מפרי רוחם של גדולי חכמי ישראל הוא מכנים אל תוך ביתו.

מסכת אבות עם שני ביאורים, אחד רחב ומפורט נקרא בשם "מאור הבנין" ואחר מקוצר בשם "מוסר היהדות", תוכרו מאתי ארי' מרדכי מיררויס חוב"ק ראדין, ורשה, תרצ"ב.

בראש הספר הסכמות מאת הסבא קדישא הנאון הצדיק ר' ישראל מאיר הכהן מראדין, מחבר "חפז חיים" ועוד, שמעיד על המחבר כי הוא "רב באון בתורה ויראה, משרידי דור

זייכטיג פאר שוחטים

אין ווארשא (פויילען) ערשיינט א מאנאט-ליבער חודש ארגאן א. נ. "די שוחטים שמימע" (5טער יאהרגאנג) וועלכער איז געווינדמעט אלע שוחטים אינערעסען.

אין "די שוחטים שמימע" געפינט זיך אן אבטיילונג א. נ. "תורת הזבח" וואו שוחטים שמעסען זיך אדורך וועגען עניני שחיטות ומריפות.

דער פרייז פאר אמעריקא א. א. לענדער איז \$1 א יאהר.

ביי די רעדאקציע "די שוחטים שמימע" איז אויך צו באקומען עכסע בעלגישע גראבע און גרינע שמיינער. די שמינער ווערען אויסגעקליבען דורך שוחטים מבינים, און אזא שטיין גיט יעדען שוחט די מעגליכקייט אכצושטעלען א חלק אין פארלויף פון עמליכע מינוט.

ביי די רעדאקציע איז אויך צו באקומען חלפים אין אלע גרויסע און פון די בעסטע סארטען, אויך שיידען קונסטליך און פרעכטיג אויסגעארבייט אין אלע גרויסען, עם איז א ציהרונג פאר א שוחט צו האלטען אין זיי א חלק.

דער אדרעס פון דער רעדאקציע איז:

RED. DIE SZOCHTEM-SZTYME
Warszawa, Muranowska 4, m. 30, Poland

די שוחטים און זייער נחלת השבים

פון ר' קטן. שמואל קראלעוויטץ, טרעשוורער פון „נחלת השבים“

אויך זעהר פראקטיש. נחום סאָקאַלאָוו האָט זיי בעטאָנמ. אז פאַר ארענושעס און גרייפֿפרוכט ווערט גרעסער דער מאַרקעט איבער דער נאַצער וועלט, און די מעלת פֿון ארץ ישראל ארענושעס איו, וואָס זיי דערגרייכן דעם וועלט מאַרקעט אין סעזאָן, וואָס דאָס קען נישט פּאַסירען אין קיין אַנדערע לענדער.

אויך איז פיעל וויכטיג איבערצוגעבען, ווען דער פּרעזידענט פֿון דער אַלוועלטלעכער אָרגאַניזאַציע, נחום סאָקאַלאָוו, איז געקומען קיין פּאַריז און האָט איבערעגעבן צו די פּאַריזער אידען אין אַ רעדע, דעם איינדרוק פֿון אַמעריקאַנער אידען, ווי אַ סך אַמעריקאַנער אידען האָבען גענומען טראַכטען ערענסט אין דער לעצטער צייט פֿון באַר זעצען זיך אין ארץ ישראל האָט נחום סאָקאַלאָוו געבראַכט פֿאַר אַ ביישפּיעל די „נחלת השבים“, און גערמאַלען פֿאַר זיי זיין באַגעגענען זיך מיט די שוחטים דעלעגאַציע אויפֿן שיף, און ווי באַגייסטערט ער איז געווען פֿון דער באַגעגעניש, און דאָס איז געווען גדרוקט אין פּאַריזער „היינט“.

אינזער דעלעגאַציע איז בשלום געקומען קיין ארץ ישראל, און דעם איינדרוק וואָס ארץ ישראל האָט אויף זיי געמאַכט, דאָס וועלען מיר הערען מונדליך בקרוב, ווען זיי וועלען בשלום קומען צוריק, אָבער דער פּאַקט, אז זיי האָבען ערפילט זייער שליחות, זיי האָבען אַ פּאַנע-קאָפיסט אַ שטרעקע פֿון 1000 דונאַם לאַנד, נוט פֿאַר פּרדסים, דאָס איז דער באַריכט פֿון די לעצטע טעלעגראַמעס.

און יעצט קומענדיג אין באַרירונג מיט צייטונגס לייטע וועלכע זיינען נאָהענט צו אונז און אַזוי וויכטיגע פּערזאָנען באַטאָנען זיי און פּרעגען, צי מיר פּילען די גרויס-קייט פֿון אינזער מיסיאָן? זיי אַלס זייטיגע זעהן און הערען דעם נואַאָלדיגען איינדרוק וואָס דאָס האָט געמאַכט אין דער אָרטאָדאָקסישער וועלט, רבנים שאַצען דאָס אַפּ און זיינען פּשוט מקנא, מען קוקט אויף אונז, נישט נאָר אַלס אַ גוטע אָרגאַניזירטע ערפּערשאַפט אין עקאָנאָמישען זינען, נאָר אויך אַלס שוחטים, וואָס באַזונגענען זיך נישט מיט די יעצטיגע אומשטענדן; שוחטים וואָס טראַכטען וועגען ערענסטע פּאַלקס ענינים, שוחטים וואָס טראַכטען וועגען צוקונפּט, אַ צוקונפּט פֿאַר זיך, אַ צוקונפּט פֿאַר שפּעטערדיגע דורות, טראַכטען אַז מיר זאָלען נאָך קענען דערגרייכען דעם ציעל אַלס אַ אירישע פּאַלק נישט אין קיין גלות: אין גלות ביי פעלקער, אין גלות ביי אונז אידען, דאַן וועט אונזער שולחן ערוך, אונזער תורה ווערען אַפּגעשאַצט נאָך איהר ווערדע ביי אונז, און רעספּעקטירט ווערען ביי אַנדערע פעלקער. דאָס קען נאָר זיין ווען ארץ ישראל וועט געהערען לעם ישראל.

די שוחטים יוניאָן האָבען אויך דערהויבען זייער נאָמען מיט דער גרינדונג פֿון דער „נחלת השבים“, דאָס מיינט צו פּלאַנצען אַ שוחטים־קאָלאָניע אין ארץ ישראל, דאָס איבערצייגט, אז שוחטים אין אַמעריקע זיינען נאָך נישט פּאַרוונקען אין דעם תּהום פֿון וואָכערדיגע לעבען, פֿון נאָר פיזיש און מאַטעריעליש צו עקזיסטירען. זיי האָבען זיך נישט פּאַרלאָרען.

אמת, זיי האָבען פּאַרשטאַרט זייער עקאָנאָמישע לאַגע און צו אַ געוויסע מדרגה זייער גייסטיגע מצב אַלס שוחטים, האָבען זיי אָבער אויך גענומען טראַכטען ווענען זייער צוקונפּט דאָ אַלס שוחטים אין אַמעריקע און די צוקונפּט וואָס שטייט דאָ פֿאַר פֿאַר זייערע קינדער.

דער ווירדיגער פרעזידענט פֿון די שוחטים יוניאָן רעווי. יעקב בלום, האָט זיך אַלע זיינע יאָהרען אַרומגעטראָגען מיט דעם אידעאל פֿון ארץ ישראל און האָט אַלעמאָל געווכט אַ געלעגענהייט זיין אידעאל צו פּאַרווירקליכען, נישט נאָר פֿאַר זיך נאָר אויך פֿאַר זיינע חברים שוחטים. ער איז אייניגע מאָל געקומען אין באַר ריהרונג מיט מיר אין דער פּראַגע, און אויך וועל אַלעמאָל געדיינקען דעם ערשטען קאָנפּערענץ אונזערען ביי איהם אין הויז, איך האָב געפונען פֿאַר מיר אַ איד מיט אַ ארץ ישראל נשמה, אַ איד וואָס אונטער אַלע אומשטענדען פֿון זיין ערפּאָלגרייכען איינלעבען זיך אין אַמעריקע, פּילט ער אַז ער איז אין גלות, און לעבט נישט צופּרידען, וועט קיין מאָל נישט פּילען צופּרידען דאָ אונטער די בעסטע אומשטענדען ביז ארץ ישראל וועט זיין צוקונפּט זיין, און דאָס איז געווען זיין אויסדרוק: „ווי קען אַ איד לעבען צופּרידען דאָ אין אַמעריקע? בפרט אַ שוחט? ארץ ישראל דאַרף זיין אונזער צוקונפּט און מיר דאַרפען זוכען אַ געלעגענהייט צו פּאַראַינטערעסירען אונזערע חברים שוחטים.“

און אַזוי האָט עס פּאַסירט, אז רעווי. יעקב בלום מיט זיין טאַלאַנט און כּח פֿון אַן אָרגאַניזאַטאָר און מיט דער הילף פֿון יחידים איז איהם געלונגען צו אָרגאַניזירען די „נחלת השבים“ — דורך אַ גרופּע שוחטים פֿון אונזער יוניאָן, און ער האָט געפונען פֿאַר זיין הייליגען חוב און זכיה צו זיין דער שליח, מיט דער באַגלייטונג פֿון נאָך צוויי פֿון אונזערע חברים, פּאַהרען קיין ארץ ישראל קויפּען לאַנד פֿאַר די „נחלת השבים“.

פּאַהרענדיג אויפֿן שיף האָבען זיי צופּעליג געהאַט די הצלחה צו באַגעגענען אויפֿן שיף דעם פרעזידענט פֿון דער אַלוועלטלעכער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע, נחום סאָקאַלאָוו. זייער געשפּרעך איז געווען אין לשון הקודש, און זעהר איינדרוקספּול איז געווען זייער געשפּרעך און

אן אפענער בריעף

צו די שוחטים פון אמעריקא און קענעדיע

געשעצטע חברים במלאכת הקדש!

ענטפערט אונז, שרייבט אונז אזוי שנעל ווי מעגליך, צי:

(1) זאלען מיר רופען א קאנווענשאן פון אלע שוחטים פון לאנד, ארעד ביין?

(2) ווען יא, וואו זאל זיין די קאנווענשאן? און ווען?

(3) האט איר געשאפען סובסקריבער פאר אייער ארגאן, "די שוחטים שטימע"? אויב איהר האט געשאפען סובסקריבער, וועלען מיר דרוקען אייער נאמען למזכרת נצח אין דעם עהרען ליסט פון די יעניגע וועלכע ארבייטען פאר די פארשפרייטונג פון די "שוחטים שטימע".

(4) מיר דרוקען אין אונזער זשורנאל "בריה פון שוחטים", איהר זענט דאך א שוחט, וואו איז "איייער בריה"? האט איהר גאר נישט צו זאגען? קענט איהר אונז און אלע שוחטים פון לאנד, אייערע ברידער און חברים, נישט דערצעהלען פון אייער מצב? ווארום נישט?! ווען דער מצב פון די שוחטים אין לאנד וועט גוט געשטודירט און ערקלעהרט ווערען, וועט דאן זיין לייכטער צו פארבעסערען אייער מצב ווי אויך דעם מצב פון די שוחטים בכלל.

(5) ווילט איהר אז מען זאל גרינדען אן "אגודת השוחטים דאמעריקא וקאנאדא" און איהר זאלט זיך אנשליסען אלס חבר אין די לאנד און גאנצזאציע פון שוחטים?

ווארום זאלט איהר אונז נישט שרייבען וועגען דעם, און טאקי לאזען אונז וויסען אייער מיינונג. מיר ווילען אז אלע שוחטים פון לאנד זאלען ווערען איין גרויסע שטארקע משפחה פארבונדען און פאראייניגט צווישען זיך מיט די שטארקע פעדים פון ברודערליכקייט, אמת'ע פריינדשאפט, חברים בלב ונפש. ווילט איהר באלאנגען צו די גרויסע משפחה פון די שוחטים פון אמעריקא? לאזט אונז וויסען אז איהר ווילט דאס, שרייבט אונז אייער נאמען, אדרעס, ווי לאנג זענט איהר שוחט? אין וועלכע קהלות? פון וועלכע רבנים האט איהר קבלה? און די טעטיגקייט און דער מצב, דער עקאנאמישער און גייסטיגער פון אייער קהלה.

העלפט אונז, ברידער שוחטים, צו אויפבויען א שטארקע שוחטים ארגאניזאציע, און האבען אז אייגענע פרעסע, א גוט פארשפרייטע "שוחטים שטימע".

"ווען איהר ווילט, איז דאס נישט קיין לעגענדע".

מיר ווארטען אויף אייער ענטפער.

אגודת השוחטים דנויארק רבתי

ווענדעם זיך לויט דעם אדרעס:

SCHOCHTIM SHTIMME

229 EAST BROADWAY

NEW YORK, N. Y.

1.05

RABBI S. L. HURWITZ, Editor.

הרב שמריהו ליב הורוויץ, רעדאקטאר.

די

שבת השמים שפיטמעי

SCHOCHTIM SHTIMME

מאנאטליכער זשורנאל. ארויסגעגעבען ביי די אגודת שוחטי עופות דניו יארק רבתי
Monthly Magazine, published by the Poultry Schochtim Union of Greater New York
Affiliated with the American Federation of Labor, Local 440

229 East Broadway, New York, N. Y.

Telephone: ORchard 4-1938 — 9602

Vol. I. No. 6. August, 1932.

ערשטער יאהרגאנג, נומער 6. ב"ה ניו יארק, מנחם אב, תרצ"ב

אינהאלט:

עדיטאריעלם:

- א. דער שוחט אין אמעריקא.
- ב. הלכות שחיטה אין אידיש.
- וואס אונזער יוניאן האט אויפגעמאן — רעו. אליהו מעלצער
- חד והלק (פעליעטאן) — לץ
- אנטיסעמיטיזם, עלילת דם און דער תלמוד — הרב שמריהו ליב הורוויץ
- בריעף פון שוחטים.
- מיין חלף'ס מענה (הלום בהקיץ) — הרב הלל יעקב הורוויץ
- שמחות ביי שוחטים
- די דערגרייכונג פון "נחלת השבים" — רעו. שמואל קראלעוויטץ

ה ש ו מ ר

- חשבון הנפש — ש. 5. ה.
- מנחם אב — הרב שמריהו ליב הורוויץ
- מכתבי ברכה ועודד.
- כל מי שיש בידו למחות — הרב שמואל מנחם הלוי פיון
- ספרים חדשים — בן דוב
- שיר — א. פערעלבערנ
- קול קורא — הרב אברהם יצחק חכהן קוק
- ספרים חדשים — בן דוב

Subscription Price, \$3.00 a year.

ביבס קריבשאן 3 דאלאר א יאהר.

Application for second-class matter is pending.

די פיהרער פון די שוחטים יוניאן צוריק פון ארץ ישראל.

די הויפט פיהרער פון די „אגודת השוחטים דנויאק רבתי“ דער באליבטער און חשובער פרעזידענט פון דער אגודה רעוו. יעקב בלום, און דער ענערגישער סעקרעטער און פיהרער רעוו. יוסף ראזענמאן, זיינען געקומען בשלום צוריק פון זייער רייזע נאך ארץ ישראל. די שוחטים פון גרויס ניו יארק האבען ערווארטעט זייער צוריקקומען מיט אונגעדולד, ווייל זיי ווייסען פון די געטריישאפט און מסירת נפש פון אויבען דערמאנטע פיהרער צו די אינטערעסען פון די שוחטים יוניאן און פון זייער גרויסע נוצליכע און הייליגע ארבייט פאר די שוחטים, וועלכע באלאנגען צו די שוחטים יוניאן.

די שוחטים גרייטען זיך צו פייערען זייער צוריקקומען מיט א גרויסארטיגען קבלת פנים. גרויסע נוצליכע און פרוכטבארע ארבייט לטובת השוחטים ווארט אויף זיי !

בואכם לשלום, מלאכי השלום!

הודעה!

זה שלש שנים רצופות שמופיע ירחון העולמי המיוחד במשעכאסלאוואקיי, מיועד לכל דברי דת ודעת תורה, הנקרא בשם

שערי תורה

בהשתתפות כל הגאונים והמאורים הגדולים בכל התבל.

דמי החתימה:

שני דאלאר לשנה תמימה.

סניפים בכל הארצות ובארצות הברית:

H. WOHLBERG, for "Shaare Orah"
313 E. 10th Street, New York, N. Y.
RABBI KAHN, for "Shaare Orah"
1233 N. Hoyne Avenue, Chicago, Ill.

יצא לאור ונמצא למכירה — ספר חשוב ויחיד במינו

הלכות דעות לחרמב"ם

חלק מספר המדע לרבנו משה ב"ד מימון הספרדי עם באור רחב בשם „מדות ודעות“

מאת

הרב שמריהו ליב הורוויץ

עם מכתב בראש הספר מאת ראש הרבנים בארץ ישראל הגאון מהרא"י קוק שליט"א שמפליג בשבח הספר כי הוא ספר יקר ועבודה גדולה וקדושה עם מכון שבו השקפה על ספרי הרמב"ם ז"ל

הביאור של הרב הורוויץ מראה מקור דברי הרמב"ם ז"ל בתורת המוסר של ש"ס בבלי וירושלמי, תוספתא, ספרא, ספרי, מכילתא, מדרשים וילקוטים, קבלה וחסידות, פילוסופיא דתית, שו"ת וגדולי הפוסקים.

ספר נחון לרבנים, דרשנים, ולכל העוסקים בתורה וחכמת ישראל.

מחירו — דאלאר אחד.

לפנות אל הרב המחבר:

RABBI S. L. HURWITZ

1503 Eastern Parkway, Brooklyn, N.Y.

מדפיסי ספרים אנתנו זה יותר

מחמשיעשרה שנה

בעברית, אידית ואנגלית

ספרים לאלפים ולרבבות יצאו, במשך הזמן הזה, מתחת מכש הדפוס שלנו מאת המחברים מפורסמים המפורזים בכל רחבי ארצות הברית — וכולם פה אחד, מהללים ומשבחים אותנו.

תעודות ומכתבים המעידים על אמיתת דברינו נוכל להמציא לכל דורש.

פנו אלינו ותוכחו.

ORION PRESS, Inc.

42 West 18th Street New York, N. Y.

Telephone: CHelsea 3—8164

(1.07)

די שוחטים שטימע

מנחם אב, תרצ"ב

נומער 6

ערשטער יאהרגאנג.

דער שוחט אין אמעריקע

די איינגעוואנדערטע אידען פון דער גאנצער וועלט, וועלכע געפינען זיך יעצט אין אמעריקא, גלויבען באמונה שלמה, אז אלץ וואס ס'איז געווען אין אייראָפּא אין גוט, הייליג, אָרענטליך און ריכטיג, און אלץ וואָס עס איז דאָ אין אמעריקא אין גוט, גיט ריכטיג, און גיט ווי עס בעדאָרף צו זיין.

די היימישע רבנים און די היימישע שוחטים זיינען געווען גרויס און הייליג, די רבנים און שוחטים פון אמעריקא זיינען גיט ווי עס בעדאָרף צו זיין. עפעס פעלט דאָס אין אָבער אַ געוואלדיגער טעות, אמעריקא פאָר-מאָנט איצט רבנים נאָנים אין תורה, חכמה און יראת שמים, וועלט באַרימטע דרשנים, און אמעריקע פאָרמאָנט שוחטים וועלכע וואָלטען געקענט זיין אַ ציערונג פאָר די גרעסטע און וויכטיגסטע אידישע קהלות פון דער אַלטער וועלט.

עס געפינען זיך יעצט אין אמעריקע אַ גרויסע צאָל שוחטים וועלכע זיינען מוסמכים להוראה פון די נאָני יהודי, שוחטים וועלכע ווייסען גוט ש"ס און פוסקים, שוחטים וועלכע זיינען יראי שמים באמת, און שוחטים וועלכע זיינען עסקנים פאָר חנוך, ארץ ישראל, כשרות, תהרת המיטפת, שמירת שבת א. ג. וו.

פיעלע אידישע קהלות אין אמעריקע וואָלטען באַהיטע נאָט שוין לאַנג אַסימילירט געוואָרען, ווייל פיעלע פון זיי זיינען קליין, און ווייט פון אַ גרויסען געדיכטען אידישען ישוב, קיין רב איז דאָרט נישט, און ווען זיי האַלטען יאָ אַ רב, איז דאָס גיט קיין רב נאָר אַ "ראַביי" וועלכער קאָרן מען זיי מיט דעם, "קאָנסאָמפּשאַן" יודענטהוב, דער "קאָנ-סערוואַטיווער" אָדער "ליבעראַלער" אָדער רעפּאָרם יודענ-טהוב, און ווען גיט דער שוחט פון שטעטל וואָלט דאָרט אין גאָנצען פאָרגעסען געוואָרען אלעס וואָס ביי אונז איז הייליג און טייער, דער שוחט אָבער איז דער יעניגער וועל-כער דינט אלס שומר הומת ישראל, ער לאָזט גיט איינ-מאָנען צעברעכען און פאַרניכטען די הייליגע אידישע פעסטונג, ער פאַרבינדט און פאַראייניגט די "ישארית הפלטה", די געבליבענע אידישע האַרץ און נשמה, און כלאָזט אַרײַן לעבען, אידישען לעבען, און די אידען פון די קליינע צעוואָרפענע אידישע ישובים אין אמעריקע, דאָרט וואו אַ שוחט געפינט זיך, דאָרט איז דער אָרעם פון ילחן ערוך יודענטהוב, און די קלייניקע אידישע קהלה ווערט גיט אָפּגעריסען פון כלל ישראל.

די שוחטים פון אמעריקע טאָרען אָבער גיט זיין צוואַואָרפען, צוברעקעלט, זיי מוזען זיך אַלע פאַראייניגען, און וויער פאַראייניגט וועט זיין אַ גליק און אַ ברכה פאָר

זיי אליין ווי אויך פאָר כשרות און פאָרן יודענטהובם בכלל ובפרט.

ווען די שוחטים וועלען זיך באמת פאַראייניגען אַלע צוזאַמען וועלען זיי דאָן ווערען אַ ק ר א פ ט אין אמעריקא פאָר יודענטהוב, אַ בויענדע און שאַפּענדע קראַפט, לחוס התורה והיהדות דאָ אין לאַנד.

הלכות שחיטה אין אידיש

כמעט אין יעדען נומער פון די "שוחטים שטימע" ווערען געדרוקט "בריעה פון שוחטים", די בריעה זיינען על פי רוב זעהר אייטערעסאָנט און באַלערענד, לייגענדיג די בריעה ווערט מען גוט אינפאָרמירט און מען ווערט באמת גוט באַקאַנט מיט דער אמת'ער לאַגע פון שוחטים, כשרות, און מצב היהדות דאָ אין לאַנד. אין היינטיגען נומער וועט דער לעזער געפינען אַ בריעה פון אַ שוחט אין וועלכען ער מאַכט אַ פראַקטישען פאַרשלאַג, און מען זאָל אָפּדרוקען אַ ספר אין א י ד י ש (גיט אין לשון קודש), וואו דאָרט זאָל ערקלעהרט ווערען די דינים פון שחיטה ובדיקה לויט די בעסטע און גרעסטע אידישע פוסקים, ראשונים און אחרונים, פאָר די יעניגע שוחטים וועלכע זיי איז לייכטער צו פאַרשטעהן אַ גוטען ליטעראַרישען אידיש בעסער ווי לשון קודש.

מיר גלויבען גיט אַז עס זיינען דאָ זעהר פיעל שוחטים וועלכע פאַרשטעהן גיט קיין העברעאיש, על פי רוב איז יעדער שוחט, אויב עס קיין גרויסער לכּוּ, אָבער אַ בן תורה, אַ יודע ספר איז ער דאָך, אָבער ווען עס געפינען זיך יאָ אַזוינע שוחטים איז קיין צווייפּעל גיט, אַז עס איז גויטיג און נוצליך דאָס אַ רב מובהק אָדער אַ שוחט וועלכער איז ראוי להוראה זאָל אָנשרייבען אַזאָ ספר אין אַ גוטען אידיש און אָפּדרוקען איהם בהסכמת הרבנים הנאונים פון היינטיגען דור.

די גרויסע פוסקים ביי אידען אַמאָל, און די פאַרצייט טיגע נאָנים (פון די תקופת הנאונים) האָבען געלאָזט דרוקען דינים און הלכה ברורה אין אַראַביש און אין אַנ-דערע אַרײַנשטאַלישע שפראַכען, וועלכע אידען פון יענער צייט האָבען גערעט, זעהן מיר גיט איין וואָרום זאָל מען גיט לאָזען דרוקען דיני שחיטה וטרפות אויך אין אידיש, די שפראַך אין וועלכע דער וויל נער גאון און ד' ש נ י א ו ר ז ל מן פון ליאדי האָבען געלערענט תורה און געטראַכט זייערע הייליגע מחשבות.

דערפאַר אַ ספר וועלכער זאָל ענטהאַלטען דינים פאָר אַ שוחט אין אידיש איז גויטיג און נוצליך פאָר די יעניגע שוחטים וועלכע האַרפען אַזאָ ספר, מיר זיינען אָבער גיט איינפאַרשטאַנען מיט דעם שוחט, דער שרייבער פונ'ם

וואָס אונזער יוניאָן האָט אויפגעטאָן

פון רבנו אליהו מעלצער, ווייס פרעז. פון „אגודת שוחטי ישיבת“ און סעקרעטאָר פון „שוחטים שטימע“.

די געלעגנהייט ער זאל ווי אַלע אידען געהן תשעה באב אין שוהל זאָגען קינות, אויסניסען זיין ביטער האַרץ אויף חורבן הבית והמקדש, זיי האָט ניט געאַרט וואָס דער שוחט פיהלט זיך אומגליקליך און פאַרשקלאַפט אַז ער קען ניט ווי אַלע פרומע אידען קומען אין שוהל תשעה באב און געבען אַ קרעכץ און אַ טרעהר אויף דעם גרויסען נאַציאָנאַלען אירישען חורבן, און די מאַרקעט לייט האָט ניט געאַרט וואָס דורך דעם ווערען די שוחטים ערנידעריגט און עס ווערען באַליידיגט זייערע הייליגע אירישע געפיהלען. יעצט אָבער ווען די שוחטים זייגען פאַראייניגט און זייגען אַ שטאַרקע יוניאָן האָבען זיי געקענט געהן אין שוהל צו זאַמען מיט אַלע שלומי אמוני ישראל און זאָגען קינות על חורבן הארץ והמקדש און דאוונען בצבור.

דאָס צייגט, וואָס אַ פאַראייניגטע מאַכט פון שוחטים קען אויפּטאָן לטובת היהדות בכלל און פאַר שוחטים בפרט. און דאָס וואָס די שוחטים באַלאַנגען צו דער פּעדעריישאָן אָוו לייבאַר איז נאָר אַ טובה פאַר יהדות און כשרות בכלל און פאַר שוחטים בפרט, ווייל דער אמת איז אַז די פּעדעריישאָן אָוו לייבאַר מישט זיך נאָר ניט און האָט אבסאָלוט נאָר ניט צו זאָגען מיט עניני שחיטה, און האָט נאָר נישט צו זאָגען וועגען די אינערליכע הנהגה פון די שוחטים, אדרבה זי העלפט שוחטים און כשרות מיט אַלעס וואָס איז מעגליך, און דערפאַר שטאַלצירען מיר, שוחטים, מיט אונזער יוניאָן וועלכע העלפט אָפּשאַפען הפקרות און אויפהויבען דעם מצב השוחטים בנשמיות וברוחניות.

אין „די שוחטים שטימע“ איז ערשינען חשוּב'ע אַרטיקלען, וועלכע האָבען ערקלערט די גרויסע און וויכטיגע אויפּטוואונגען וואָס די „יוניאָן“ האָט אויפגעטאָן פאַר די שוחטים און פאַר כשרות, און ווי ווייט די יוניאָן האָט באַפרייט די שוחטים פון שרעקליכע שקלאַפּעריי, אונטערדריקונג און דחקות, און האָט די שוחטים געמאַכט זעלבסטשטענדיג און באַוואוסטזיגיק.

איך וויל דאָ באַמערקען נור איין קליינע באַמערקונג, וועלכע וועט איבערצייגען די ברודער שוחטים בכל מקום שהם ווי אויך אַלע אידען פון אַמעריקא ווענען די וויכטיגקייט פון דער יוניאָן פאַר שוחטים און כשרות, איך וועל אייך איבערגעבען אין קורצע אַ פאַסירונג פון לעבען, אַ פאַקט, וואָס עס האָט פאַסירט, וואָס פיליכט ניט אַלע האָבען זיך אַריינגעטראַכט אין דעם, עס איז אָבער כדאי צו באַטראַכטען דאָס גרינדליך אַלס איד בכלל און אַלס שוחט בפרט.

תשעה באב פון היינטיגען יאָהר ווי באַוואוסט, איז אויסגעפאַלען דאָנערשטאָג, וואָס די געווענהליכע צייט פון שחיטה איז 12 שטונדען, פון 5 אהר מאָרגענס ביז 5 אהר נאַכמיטאָג, אָבער צוליב תשעה באב איז פאַרקלערט גערט געוואָרען דער זמן השחיטה אויף 5 שטונדען, ניט 12, כדי יעדער שוחט זאל האָבען די מעגליכקייט געהן אין דער פריה אין שוהל זאָגען קינות בצבור, און נאַכהער דאוונען מנחה בצבור, אָבער מיט יאָהרען צוריק, ווען די שוחטים האָבען ניט געהאַט קיין ריכטיגע יוניאָן, זייגען ניט געווען פאַראייניגט צוזאַמען, האָבען די בעלי המאַרקעטס ניט געגעבען דעם שוחט

ברכות לראש השנה

שיקט אַריין אזוי שנעל ווי מעגליך אייערע ברכות צום נייעם יאָהר, פאַר דעם קומענדיגע נומער פון „די שוחטים שטימע“, וועלכער וועט זיין געדרוקט בעפאָר ראש השנה, און וועלכער וועט ענטהאַלטען חשוּב'ע אַרטיקלען וועגען ראש השנה, יום כפור, סוכות און אַנדערע וויכטיגע אַרטיקלען.

בריעה, אַז אזא ספר זאל אויך זיין אין איריש פאַר פּסקנ'ען שאלות, ווייל אויב איינער איז אונפעהיג צו פאַרשטעהן אַ בלאַט גמרא, אַ סימן יורה דעה, יענער האָט קיין רעכט ניט צו ווערען אַ רב און פּסקנ'ען שאלות בשום אופן ניט, אַ שוחט איז ניט מחויב צו ווערען אַ רב, און אויב ער געפינט פאַר גויסין לטובת הדת צו פּסקנ'ען שאלות אין איסור והיתר, דאָן מוז ער זיין קלאָר אין מסכת חולין, נדה, עבודה זרה, און וויסען דעם אַלפס מיט דעם רא"ש ווי אויך דעם טור מיט דעם שלחן ערוך, יורה דעה און זיינע מפרשים, דאָן, נור דאָן וועט ער קענען גרינדליך פּסקנ'ען אַ שאלה פון שיסעל-לעפעל און דאָס גלייכען, פּסקנ'ען דינים פון אַ סי צו ר איז אַ געפאַר פאַר אַ אידען מיט אַ נשכח.

מיר וואַלמען וועלען הערען ווענען דעם די מיינונג פון אונזערע לעזער בכלל און פון שוחטים בפרט.

אַנטיסעמיטיזם, עלילת דם און דער תלמוד

פון הרב שמריתו ליב הורוויץ

אין ריטועלען מאָרד ווי דאָס האָט געטאָן דער ווייס פּרע-
זידענט פון קאנאדער פּאַרלאַמענט.
די אַנטיסעמיטישע באַוועגונג, אידען האָט, איז גע-
בוירען געוואָרען כּמעט אין דער זעלבער צייט ווי דאָס
אידיש פּאָלס איז געבוירען געוואָרען. ווען מיר עפּענען
דעם חומש לייענען מיר ווי די פּלישתים זאָגען צו אונזער
פּאָטער יצחק, נעה אַוועק פון אונז! דו ביסט רייך גע-
וואָרען פון אונזער פּראַצע, דאָס איז געווען דער ער-
שטער אידישער גר ויש. דער קעניג פון
מצרים פּראָקלאַמירט נאָך מיט טויזענדער יאָהרען צוריק
& פּראַקלאַמאציע פון ניכטיגע שנאה צו אידען (שמות
א' ח'). און המן איז געווען אַן אויסגעצייכענטער
אַנטיסעמיט.

מען דאַרף שרייבען אַ גרויסען בוך אין פּיעלע בענדער
ווענען דער געשיכטע פון אַנטיסעמעטיזם, אום מען זאָל
וויסען די קראַפט פון אידען האָט, און ווי די שנאה צו
אידען איז אַ שטענדיגע, און אייביגע.
וואָס קען קיין מאָל ניט אונטערנעהן, דאָס איז ווי דער
העברייער זאָגט ש נ א ת ע ז ל ם ל ם ע ז ל ם,
אַן אייביגע שנאה צו אַן אייביגע פּאָלק, און קיין כּח אין
דער וועלט קען ניט אונטערבריינגען די שוואַרצע פינג-
טערע כּחות פון אידען האָט. עס איז דאָ „עפעס“ וואָס
טיילט אָפּ דעם אידען פון דעם גוי, קדושה פון חולין,
טהרה פון טומאה, און אָט דער „עפעס“ לאָזט ניט צונויף-

ניט לאַנג צוריק האָט דער ווייס פּרעזידענט פון
קאנאדער פּאַרלאַמענט, באַשוּלדיגט עפּענטליך די אידען
אַז זיי נוצען בלוט פון קריסטען, און האָט געטאָדעלט
דעם ריכטער וועלכער גלויבט ניט אין עלילת דם, און נאָר
אין גיכען וועט קומען צו אַ גרויסען היסטאָרישען פּראָ-
צעס, וועלכער וועט אייגענטליך זיין אַ מ ש פ א י -
ב ע ר ן ת ל מ ו ד. די קאנאדער אַנטיסעמיטען
האַבען באַקאנט געמאַכט, אַז זיי וועלען באַרעכטיגען
זייער אַנטי אידישען קאַמפיין אויפ'ן גרונד וואָס דער
תלמוד ערלויבט אידען צו מאַרדען
קריסטען, און צו אונטערצינדען און באַגנב'ענען
זייערע פּאַרמעגענס, ווי אויך אַז אידען נוצען
קריסטליך בלוט פאַר רעליגיעזע
צוועקען. דער אידישער צד גריום זיך צו אַן ערענדי-
סטען פּראַצעס, זיי האָבען ברעה צו רופּען עקספּערטען
וועלכע וועלען אָפּלייקענען אַלע בלבולים וואָס די אַנטי-
סעמיטען וועלען מאַכען אויפ'ן תלמוד.

מען קען זיך ניט פּאַרשטעלען אַז אַנטיסעמיטען פון
פּוילען, רומעניע און דייטשלאַנד זאָלען וואַנען צו שרייבען
מיט אַזאַ ברוטאַלען העצערישען טאָן ווי די שרייבער
פון דער קאנאדער אַנטיסעמיטישער באַנדע. מען קען זיך
ניט פּאַרשטעלען אַז אַ „ספיקער“ פון אַ פּוילישען סעיִם
צי פון אַ רומענישען פּאַרלאַמענט זאָל זיך ניט שעמען
אַרויסצוקומען עפּענטליך און באַהויפטען אַז ער גלויבט

חד וחלק

(פעליעמאָן) פון אַ לץ

אַס אַזוי אייגענטליך האָט געדאַרפֿט זיין, אָבער — אין
כול ישראל.
דוקא אום חודש אלול פאַר דעם יום הדין צייגט זיך אַרויס
דער חורבן פון אידישקייט. וואו נאָר אַ געוועזענער סאלון,
אַ מואווינג פּוקשור פּלאַץ, אַ באַנץ האַל, אַ טעאַטער, אַן
אונטאַראַלישער פּלאַץ, דאָרט ווערט געמאַכט, צוליב געשעפֿט
(„בייגעס“) אַ שוהל צום דאווענען ימים נוראים, און אַס
די שוועלעך שוהלען קאַנקורירען מיט די ישיבות, תלמוד
תורה'ס און אמת'ע שוהלען, אַזוי עס קומט אויס ומי
שמיחדים בתי כנסיות לתפלה מי שמיחדים — דאָרט וואו
בענער מיט פּרויען זיינען זיך מיהד אַ גאַנץ יאָהר
דאָרט וואו בחורים און טיילדאָך באַנען ניט מאַלאַישע
מענץ, דאָרט ווערט ימים נוראים געמאַכט „בתי כנסיות

אמר הלץ הגדול והנורא, מיר אידען פון אַטעריקע האַבען
קיין מול ניט, אַ גאַנצען זומער קעניגט דער יצר הרע, ער
הערשט איבער אַלעמען, ער געפינט זיך איבערהויפּט אויף
די בערג, ארום ים, וואו דאָרט וואַרפען אידען אַרויף זייערע
המאים פון אַ גאַנצען יאָהר, וואַרמען ניט ביז תּשליך, נור
ביי זיי איז תּשליך אַ גאַנצען זומער, יעדען טאָג פון יאָהר,
וואַרפען זיי זינד אין ים, אפילו תּשקה כאב באַדס מען זיך,
אויך אנשים, נשים וכו' אַלע צוואַמען. דערפאַר אָבער האָט
סען אַלץ אָפּ וועט קומען חודש אלול, דער שופּר פּאַנגט אַן
בלאָזען, עס וועט פּאַלען אַ טרעק אויף יעדען אידען, די
אידישע פּאַר'הלשמ'ע נשמת וועט זיך אויפּהאַפען פון שלאַף,
אַס אַזוי איז איסרל געווען ביי אידען, האָט מען דאָר
געזאָגט אַז אין אלול, אַ פּיש אין וואַסער ציטערט, און

אומגליקליכען גריד, אום צו דערמאָרדען איהם נאכער, ווייל צווי הייסט די אידישע רעליגיאָן.

און וואָס פאַר אַ שרעקליכע טראַגעדיע! אַלע אַלטע פאַרצייטיגע פעלקער פֿלענען עסען בלוט, בלוט שאַפט אין דעם יעניגען וואָס עסט די בלוט געפיהלען פון רציחה, אַ בלוט עסער איז אַ בלוט פאַר גייסער, און די תורה האָט געזאָגט אזוי שטרענג ווי מעגליך אז אידען טאָרען ניט עסען קיין בלוט, און פאַר עסען בלוט קומט די שטרענגסטע שטראַף וואָס קען געבען — כרת! די נשמה פון דעם בלוט עסער ווערט אָפגע שניטען פונ'ם אידישען פאַלק! און אַ איד איז פאַרוויכטיג מיט די אָדערען וועלכע ענטהאַלטען בלוט, מען זאָלצט און מען שווינקט די פלייש בעפאַר מען קאָכט, אום מען זאָל ניט פירזוכען דעם טעם פון בלוט, און ווען מען געפינט אַ בלוט'ס טראַפּען אין אַן איי וואַרפט מען אַרויס די איי, מען טאָר איהר ניט עסען צוליב דעם טראַפּען בלוט, און אויף די איינציגע הייליגע פאַלק אין דער גאַנצער וועלט וועלכע אַנטלויפט פון בלוט, אויף אַס דיוע פאַלק האָט מען אויסגעטראַכט אזא שרעקליכען עקעלאָפּטען בלבול פון עלילת דם? ...!

ניט אין די אַמאָליגע פינסטערע מיטעל אַלטער צייט, נאָר היינט, אין אַ וועלט פון פראַגראַרעם, קולטור און ציוויליזאציע קומט אַ ווייס פרעזידענט פון קאנאָדער פאַרלאַמענט און באַשולדיגט עפענטליך פאַר די גאַנצע „ציוויליזירטע“ וועלט דאָס אידישע פאַלק אַלס פאַלק וואָס טרינקט קריסטליכע בלוט און מען געהט פאַרפיהרען אַ

שמעלענען איד און נוי צוזאמען זאָל דער איד זיין פאַל- שטענדיג אסימילירט, וועט דאָך דער נוי פיהלען אז דער שורש נשמה פונ'ם אידען איז צו הייליג פאַר דעם וועמעס עלטערען זיינען ניט געשטאַנען אויפ'ן באַרג סיני, ו א ב ר י ל א ת כ מ ה ע מ י ס , ל ה י ו ת ל י עס מוז איבער זיין אַן אונטערשייד, אַ פּסיכאָ- לאָגישע נשמה אונטער שייך, פון איד און נוי, עס מוז זיין להבדיל! . . .

און פון דאַנען די טיעפע שנאה צו אידען און דער שרעקליכער עקעלאָפּטער בלבול אז אידען נוצען קריסט ליד בלוט, וועלכעס איז פאַרטיבען אין דער אידישער גע- שיכטע מיט טייבען הייליגע בלוט און טרערען, באַקאַנט אונטער'ן נאָמען „עלילת דם“ — עלילת דם!! ווי פיעל שרעק און עקעל עס רופען אַרויס אַס די צוויי ווער טער ביי דעם יעניגען וועלכער האָט געלערענט אידישע געשיכטע און ווייס ווי פיעל צרות און אומגליק דער עלילת דם האָט געבראַכט צום אידישען פאַלק, די גריכישע שרייבער מיט טויזענדער יאָהרען צוריק, ווען זיי האָבען געוואָלט רעכטפערטיגען די שרעקליכע ברוטאַלע אויפ- פיהרונג פון זייער ענגי אַנטוויכונג וועלכער האָט געשענדיגט דעם בית המקדש, האָבען זיי נאָך דאָן געלאָזט דרוקען און פעלישען די וועלט געשיכטע דורך אַ פאַרדאַמ טען נאַרישען ליגען, אז אַנטייכום האָט געפונען אין בית המקדש ליגענדיג אויף אַ בעטעל אַ גריד און אַרום איהם שטעהט אַ טייט אויף וועלכען עס האָט זיך געפינען עסען און טרינקען ככל טוב, און דאָס האָט מען געשפּיווט דעם

די הייליגע עבודה און אַ בעאַטער, געילה און אַ באַנג זאָל, כאַטען דו לאַכס? אז אַך און וועה צו אַזא געלעכער! ...

* * *

און ווען איד בין געקומען ניט לאַנג צוריק אין דער רעדאָקציע פון „די שוחטים שטימע“, טרעף איד דעם רעדאַק- טאָר מיט אַ שמייכלעל אויף די ליפּען, אַ זאָך וואָס פאַסירט זעהר זעלמען, און ער דערלאַנגט מיר אַ פעקעל מיט בריקע, וואו מען לויבט מיך אין הימעל אַרױן פאַר זאָגען דעם אמת, פאַר כאַטען „אַפּעראַציעס“, פאַר „געמען דעם לעבער“, האָב איד געהאט פון די בריקע און באַדאַנק האַרציג די בריקע שרױ- בער און פאַרזיכער זױ בהן צדק, אז איד וועל אימער זאָגען דעם אמת, דעם גאַנצען אמת, און נאָר דעם אמת צווישען יענע בריקע געשין איד אַבער אַ בריקע וועלכער באַדעלט מיך שטאַרק, און איד גיב איד איבער דעם לשון פונ'ם בריקע, ווי ער שמעקט און געהט וואַרט ביי וואַרט, נאָס לױקעס: „לבבד העורך הרב הג' ר' ש' ס' ר' ה' ו' ל' ב' ה' ו' ר' ו' י' ק' עורך נכבד! אזוי ווי איד לער די „שוחטים שטימע“ פון דעם ערשטען סאַג וואָס איז ערשױנען, בעם איד מיר ערלויבען צו פּרעגען עפעס אויפער ווערטהען פעליטאַטאַניסם, דעם הלך הגדול והנורא, אמת, אין סקשין על הלך, נור ווען ער באַפט איבער די סאַס מוז מען איהם באַסערקען, אין דעם לעצטען נומער „שוחטים שטימע“ האָט זיך אויפער פעליטאַטאַ-

לתפלה, שוהלען צום דאוונען, איז דאָס ניט שרעקליך און עקעלאָפּטע האָט? וואָס זאָגט איד? אז כּי שׂוּחַתִּים, זאָלען כאַטען בתי כנסיות לתפלה?!

איד, לך, גלויב סױפ'ן גאַנצען האַרצען אז די געשיכטע פון יונה הנביא וועלכע מיר לױנען יום כפור צו כפּסיר יונה, שמעלס פאַר אַ שוועקעל שוהל נאָך אין יונה הנביא'ס צייט, יונה הנביא האָט געזעהן אַ קיקיון דיונה וואָס בין לילה תיח ובין לילה אבה, דער קיקיון דיונה איז געווען געווען אַ שוועקעל שוהל, היינט איז דאָרס אַ שוהל און סאַרגען — אַן אונטאַראַלישער פּלאַץ.

און עס פרעגט זיך, ווי אזוי קענען אַפּעריקאָנער אידישע קינדער האַבען רעספּעקט פאַר זייערע עלטערען, וויסענדיג אז די אידען פונ'ם אַלטען דור האָבען ניט קיין רעספּעקט פאַר זיך אַלױן און פאַר אידישקייט, און צוליב אַ פאַר דאָלער נוצען זיי אויס די הייליגקייט פון ימים נוראים פאַר אַ צוועק וועלכער ברױנגט צו אַ חלול השם, און איר קענט זיכער זיין אז איר וועט געבטען ווערען קומען דאוונען היינטיגען ימים נוראים אין אַ סוואַווינג פּיקטשור „פּלאַץ“, וואו אַ „אינגעלע“ וועט דאוונען, דאָס „אינגעלע בױנגט“ איז אויך אַ גומער חלול השם) און דערפאַר וועט מען איד געבען אַ „טריט“ אומזיכט, באַלד נאָך כל נדרי וועט איהר זעהן אַ סוואַווינג פּיקטשור פּרױ... כל נדרי און סוואַווינג פּיקטשור,

און זיי וועלען מוזען אפגעבען דין וחשבון פאר'ן אר-
דישען פאלק און פאר דעם וועלט געוויסען. וואָרום זיי
האָבען געוואנט אַרויסקומען מיט אַ שרעקליכען עפעל-
האַפטען בלבול אויפ'ן אידישען פאלק און אויף זיין
הייליגען אוצר — דער תלמוד!

אזהרה גדולה מאגודת השוחטים דפעטערסאָן

די פאלגענדע אזהרה איז צו אינו צונעשיקט געוואָר-
רען פון פעטערסאָן. די אזהרה רעדט פאר זיך אליין
און נויטיגט זיך נישט אין קיינע פירושים.

„מיר די אגודת השוחטים דפעטערסאָן, ביי
דושיורזי, וועלכע שליסט איין אלע שוחטים אין
פעטערסאָן, זיינען מזהיר, אז קיין שוחט סאָר נישט
קומען אין פעטערסאָן משינ גבול זיין, ווייל אפאָר
מחרחרי ריב ווילען צוברעכען די עקזיסטענץ פון
די היגע שוחטים דורך מולול מקח זיין.

אויך גיבען מיר מיט דעם אן אזהרה צו חונים,
אז זיי זאלען נישט קומען אויף פראָבע, ווייל מען
האָט נאָך נישט געפֿעלט מיט דעם אַלטען חזן אין
עניני ממונות.

אגודת השוחטים דפעטערסאָן, ניו דזש.

מיר זיינען זיכער דאָס קיין שוחט וועט נישט קומען
נאָך פעטערסאָן משינ גבול זיין די דאָרטיגע אגודת
השוחטים, און קיין שוחט וועט נישט וואַגען צו ברעכען
די עקזיסטענץ פון די פעטערסאָנער שוחטים דורך
מולול מקח זיין.

פראָצעס און איבערזייגען אז דער תלמוד ער-
לויבט אידען צו מאָרדען קריסטען.
א ווילדער אומגעלומפערטער עקעלהאפטער ליגען, וואָס
נור אזוינע נישט נאָרמאלע מענשען ווי אַנטיסעמיטען זיינען,
קענען אויסטראַכטען אזא בלבול אויפ'ן תלמוד, וועלכען
מען האָט פיעל מאָל געברענגט אויפן פייער צוזאַמען מיט'ן
אידישען פאלק, דורך גיפטיגע שנאה פון אַנטיסעמיטיסם
אין אלע צייטען און אין אלע לענדער.

זעסט הונדערט יאָהר אידישער לעבען און שאַפען ליגט
באהאַלטען אין תלמוד. אַ איד אָהן תלמוד איז קיין איד
נישט, די אידישע נשמה און דאָס אידישע נייסט ליגט
באהאַלטען אין תלמוד. דער תלמוד איז אַן אוצר פון
רייכע הייליגע מענשען ליבע, איר האָט נאָך נישט אין קיין
בוך און אין קיין ספר אין דער וועלט אזוי פיעל מאָרעל
און עטיק, מענשען ליבע און גוטע מדות ווי עס געפינט
זיך אין תלמוד. באַזוכט די אלע פלעצער וואו עס האַל-
טען זיך אויף מערערע, רעקעטירער, גענעסטרע, אַלערליי
פאַרברעכער און איר קענט זיכער זיין אז זיי האָבען נישט
געלערענט דעם תלמוד! ...

ווען נישט דער תלמוד וואָלטען אידען שוין לאַנג אויף
דער וועלט נישט געווען, מיר וואָלטען זיך אַסימילירט און
אינגאַנצען אונטערגעגאַנגען. דער תלמוד האָט אינו גע-
האַלטען מאָראַליש און עטיש הויך, אַלס אַ נייטיגע פאלק
צווישען אַמאָליגע ווילדע באַרבאַרישע פעלקער, נישט דער
תלמוד וועט שטעהן צום משפט, נור די אַנטיסעמיטען פון
קאנאָדא צוזאַמען מיט דעם ווייס פּרעזידענט פון דאָר-
טיגען פאַרלאַמענט, וועלען שטעהן צום משפט.

מיין ענטפער אויף דיין בריוו סוז זיין קורץ און
שאַרף ווי סקגליך, די שוחטים מוזען האָבען אַ יוניאָן, און
די לעהרער בפירוש נישט וואַרום? דער שוחט אַרבייט זיין
מלאכת הקודש ביי אַ פּרוואַט מאַן, דער שטיקען מאַרקס איז
אַ פּרוואַט ביוזנעס אַנזעציהרע פון אַ יחיד, זען די שוחטים
האָבען נישט געהאָט קיין יוניאָן, זיינען זיי געווען הפקר און
פאַרשקלאַפּט צו אַ יחיד, וועלכער האָט געמאַכט געלט דורך
זייער אַרבייט, און די שחיטה האָט דערפאַר נישט געקענט זיין
כשר ווי שוחטים האָבען געוואָלט, די יוניאָן האָט דערפאַר
געהאַלטען דירעקט און אַנזעציהרע צו פאַרבעסערען די לאַגע
פון דעם שוחט און אויך דעם סוב הכשרות, די העברעאישע
לעהרער אָבער האָבען נישט צו מאַן מיט קיין יחיד וועלכער
מאַכט ביוזנעס דורך זיי, די תלמוד תורה'ס זיינען נישט קיין
פּרוואַטע שטיקען מאַרקעס נאָר קהל'שע הייליגע אַנשטאַל-
מען וועלכע ווערען אויפגעהאַלטען דורך די שוהל אידען
וועלכע ווילען יעצט נישט שטיצען תלמוד תורה'ס וועקס
לעהרער האָבען צו מאַן מיט דעם „פאַרווערטס“ און מיט די
געווערקשאַפּטען, פאַרשאַנגען הקר פאַמיש? ...

די גאַנצע אידישע פרעסע, ווי אויך דער „פאַרווערטס“
האָבען זיך אַרויסגעזאָגט געגען אזא פאַרנייניגונג, זייל דער
שדוך איז נישט קיין גלייכער, און דער זיווג וועט נישט עולה
יפה זיין. הלואי, רבוננו של עולם! ...

נישט שאַרק צעווייגט אויף דעם תורכן פון אונזערע תלמוד
תורה'ס און איז געקומען צום באַשלוס אז מיט דעם וואָס די
„אגודת הכורים“ האָט זיך אָנגעשלאָסען אין די אידישע גע-
ווערקשאַפּטען איז אויס תלמוד תורה'ס, און דער אידישער
הנדון וועט תרוב ותחרב ווערען, וויל איך פרעגען, זערהער
לך, מיט וואָס איז די אַמעריקאַן ענדערייטאָן אָף לייבאַר
בעסער ווי די אידישע געווערקשאַפּטען? איר ווייסט געוויס,
אז די „אגודת השוחטים“ איז אָנגעשלאָסען אַן דער אַסער
ריקאַן ענדערייטאָן אָף לייבאַר, איז דורך דעם די כשרות אין
שחיטה עופות ערגער געוואָרען? גראַדע פאַרקערט; זינט
דער שוחט איז אינדעפֿענדענט און דאַרף נישט שטעהן פאַר זיין
באָס בעבאָ קמי טראַ, איז די שחיטה אין די מאַרקעס פיעל
כשר'ער און טייער ווי געווען, דאָס זעלבע וועט זיין ווען דער
לעהרער וועט פיהלען אַז ער דאַרף נישט ליגען אונטער דעם
פאַנשאַפּעל פון יעדען דירעקטאָר, סעקרעטאַר פון ח"ת אָדער
זאָגאַר ימ"ש פון ח"ת. דאָס וואָס איהר שרעקט זיך אַז דער
„פאַרווערטס“ הקדוש וועט האָבען די השגחה איבער דעם תנוד,
קען איך אייך פאַרוויכערען, אַז דער „פאַרווערטס“ וועט אזוי
האָבען צו זאָגען וועגען הונד וויפיעל וו. גרין אָדער סטמי
וואָהל האָבען צוזאַגען וועגען שחיטה עופות. האָפֿענדיג אַז
איהר וועט געבען פלאַץ פאַר דיין בריוו אין דער „שוחטים
שטימע“, פאַרבלייב איך ברגשי כבוד אהרן פאַמיש.

בריעף פון שוחטים

דער מצב פון שוחטים און כשרות אין אמעריקא

ווערטהער רעדאקטאר

אונזער ערשטען מיטינג בעפאר די גרויסע אלגעמיינע קאנווענשאָן.

באהבה ובחבה לחברי השוחטים.

זלמן בער מאנאריק, ש"ב פה וואודרידזש. נ. י.

לאגודת השוחטים בנויאָרק רבתי — שלום שלום לרחוק ולקרוב!

איך בין פאלשטענדיג איינשטימיג מיט אייך אז עס איז זעהר נויטיג און וויכטיג צו רופען אַ קאנווענשאָן פון אלע שוחטים פון אמעריקא און קאנאדא. עס זאל דאָרט געניינדעט ווערען אַן אַגודת השוחטים דאָרט פון אַראַיניגונג פון אלע שוחטים צוזאַמען וועט מענליך זיין צו פאַרבעסערען דעם מצב פון שוחטים און דעם מצב הכשרות.

און איך גלויב, אז כל זמן איינער רופט זיך שוחט, און האָט קבלה, איז ער אונזערער אַ ברודער, און ער קען אַריין אין דער אגודת השוחטים פון אמעריקא, און מיר, שוחטים, מוזען פאַרשטיין אז דער דין פון יורה דעה א' ו'לכן נוהגין שאין אדם שוחט אלא אם כן נטל קבלה מחכם", מיינט ניט אז דער "חכם" דאָרף דוקא זיין אַ רב אין יוראָפּ, אין ארץ ישראל, אָדער פון אגודת הרבנים, "דגל", "כנסת" אָדער אַנדערע רבנים. איך גלויב אז יעדער רב מובהק האָט אַ רעכט צו געבען קבלה, געוועהנליך, איך שטים איין מיט דעם פאַרשלאַנג פון הרב יוסף ד'וב הורוויץ פון סאַנט פּאָול "שכל שו"ב ורב לא יתנו קבלה לשום איש אם אין לו קבלה מהרב דעירוי", דאָס איז ווירטליך גוט, כדי צו פאַרהיטען אז אַ איד וואָס כל ימיו איז ער געווען אַ מחלל שבת, און פּלוצים ווערט ער אַ שוחט אויף די עלטערע יאָהרען, אָבער ווען דער שוחט האָט אַ בריעף פון זיין שטאָרט רב קען יעדער רב געבען קבלה און עס מאַכט ניט אויס צו וואָס פאַר אַן אגודה ער באַט לאַנגט אַבי נור ער איז אַ רב מובהק, און עס מאַכט אויך ניט אויס, לפי דעת, דורך וואָס פאַר אַ ספר ער איז געוואָרען שוחט, צו דורך דעם יורה דעה אָדער "בית דוד", "אהל יצחק", אָדער גאָר אזוי ווי איינער האָט זיך אויס געדריקט אין "די שוחטים שטימע", אז ס'איז פאַראַן שוחטים וואָס לערנען הלכות שחיטה פון זשאַרנאָנישע ספרים, אויב עס איז טאַקע פאַראַן אזעלכע ספרים ווי יענער שרייבט, און זיי זיינען אַנערקענט ביי מורי הראות בישראל, וואָרום ניט לערנען פון זיי? ווייל נאָך אלעמען

ווי לאנג וועלען מיר שוחטים שווייגען? עת לדרב! ס'איז געקומען די צייט צו רעדען און צו אויפמאַן ממשות'דיג פאַר די שוחטים פון לאַנד, מיין מיינונג איז, אז מיר שוחטים פון די מאונטעינס דאַרפען תיכף נאָכ'ן סעזאָן רופען אַ מיטינג פון די אלע מאונטעינס שוחטים אום צו מכין זיין זיך צו די גרויסע שוחטים קאנווענשאָן, וועלכע מיר אלע ערוואַרטען אז עס זאל גערופען ווערען ביי די ניריאָרקער אגודת השוחטים, אויף די אלגעמיינע גרויסע שוחטים קאנווענשאָן וועלען מיר דאַרפען קלאָר מאַכען די אלע פראגען און פראַבלעמען פון די שוחטים, וועלכע מען קען ניט שרייבען מיט אלע איינצעלהייטען פאַר די עפענליכקייט, מיר וועלען פילייכט מוזען רופען גרויסע מאס מיטינגען, אויפּקלערען דעם ברייטען עולם און באַטענען די אירישע וועלט מיט אונזער שלעכטע לאַנע וועלכע ווערט ערגער פון טאָג צו טאָג, מיר מוזען צוואַר מען מיט די רבנים בריינגען אָרדענונג אין כשרות, ניט ווי יעצט וואו אַ האָטעל קיפער אַדווערטייזינג אז ביי איהם איז "סטריקטלי" כשר און באמת איז נאָר דער עסקען פון באַרעל קאַטשקעס מיט טריפה ריפּען און כדומה טריפות ונבלות, און מיר מוזען אויך בריינגען אָרדענונג צווישען זיך אליין, מיר דאַרפען וויסען ווער איז ווער? אויב אַ שוחט איז ניט ווי אַ שוחט בעדאָרף זיי, ער הערט ניט רבנים, איז ניט מסיים אַ פסק בית דין, איז מסיג גבול, איז ניט ראוי לאַיצטלאַ זו, מאַכט אַ כמה בפני עצמו, מאַכט זיך פאַר אַ רב, ווייט קיינעם ניט דעם סכין של שחיטה, און טוט אַפּ מעשים תעוועים, דאָרף זיין שחיטתו אסורה.

און דערפאַר איז נויטיג צו רופען אַ קאנווענשאָן פון אלע שוחטים פון לאַנד, צו גרינדען דאָרט אַ גרויסע שטאַרקע לאַנד אָרגאַניזאַציע, און ערשט דאַמאָלט וועלען צו אונז צושטיין די אמת'ע רבנים, די גדולי הדור, וועלכע ווילען כשרות באמת, און דאַמאָלט וועט אויפגעדי הייבען ווערען דער פרעסטיזש פון די שוחטים און רבנים, אז דער רב וועט ממלא זיין באמת דעם רצון הבורא, וועט דער שוחט ממלא זיין דעם רצון הרב, און די אירישע וועלט וועט דאָן רעספעקטירען אי דעם רב אי דעם שוחט.

מיין מיינונג איז אז די שוחטים פון די מאונטעינס זאלען זיך פאַרוואַמען באַלד נאָך לייבאָר רעי, אין ליר בערטי אָדער וואודרידזש, פאלסכויר, אָדער מאנסיסעלאַ, זאלען די שוחטים לאַזען גלייך וויסען דורך אונזער צייר טונג, "די שוחטים שטימע" וואו מיר זאלען אַפהאַלטען

און איך רעכען. אז עס איז ווערטה דאס צו פארציי-
 כענען אין דער פרעסע דער פאקט אליין. אז שוחטים
 קלייבען זיך צוזאמען און פארהאנדלען זייערע אייגענע
 אינטערעסען. וואס דאס מיינט אויך פארבעסערען עניני
 כשרות. איז זעהר און זעהר א דערפרעהענדע ערשיינונג
 אין דעם לעבען פון די העוסקים במלאכת הקודש. די פאר-
 אייניגונג פון די שוחטים האט שוין פון לאנג געדארפט
 קומען. נאר ווי דער שפריכווארט זאגט, בעסער שפעטער
 ווי נאָרניט ווען עס איז. דער מיטינג איז געפירט גע-
 וואָרען כמתוקנים שבהם: א פרעזידענט, א סעקרעטאר
 און אָפּיסערס. דער פרעזידענט עפענט דעם מיטינג, מען
 מעלדעט זיך צום וואָרט, און עס געהט אָן א לעבעדיגע
 דעבאטע ווענען טאָגטעגליכע פראגעס אין דעם לעבען פון
 די שוחטי עופות.

עס איז אויך געווען א חזיון וואָס עס איז מרנין את
 הלב צו הערען און זעהן ווי די אנודה האָט זיך תיכף
 אָפּגערופּען אויף דעם אפיל וואָס הרב אָלשוואַנגער נ"י
 האָט געמאַכט פאר איינעם א תלמיד חכם, און האָט גלייך
 באַשטימט א באַדייטענדע סומע צו העלפען, באַגלייט מיט
 דברי פיוסיס פון דעם פרעזידענט מר בעסקין נ"י. אַלעס
 איז צוגעגאַנגען ערעל און שעהן, ווי עס פאַסט פאר מענ-
 שען וועלכע טראָגען אויף זיך דעם דגל הקודש. און זאָל
 די אנודה שוחטי עופות פון שיקאַגאָ זיין א מוסטער פאר
 אַלע אנדערע שטערט אין אַמעריקע, אז נאָר אַהדות קען
 דאַטעווען די סיטואַציע פון שוחטים און אויך פון שחיטה
 זעלבסט. די צייט איז שוין לאנג געקומען.

שמואל הלוי פּיין, רב בדעטראַיט.

חלול שבת בשוק העופות

ב"ה, ערב ר"ח אב.
 לכבוד הרב הגאון ר"ש"ל הורוויץ, עורך
 „שוחטים שטימע“ ו„השומר“.
 בהיותי אחר מבעלי שוק העופות, הקוראים את „קול
 השוחטים“, ארהיב בנפשי עוז לפנות אל כבודך כלאחר
 מהרבנים העומדים על משמרתם, לעצור בעד נבלה אשר
 שמה קץ לה במסחר העופות בנויאָרק רבתי.
 כמעט כל בעלי שוק העופות הנם יהודים שמחללים
 את השבת בפרהסיא, הם שוחטים את העופות ושמים
 אותם במים דותחים על האש, ובערב, אחרי שקיעת החמה,
 בכל יום השבת, ארשים כאלה שהם בחוקת כשרות ולקנות
 מאתם עופות, על חזקתם שנשחטו כדיון, שומו שמים! הלא
 דין מפורש הוא והלכה ברורה היא: כל המחלל את השבת
 בפרהסיא, הרי הוא כמומר לכל התורה כולה! ?
 ובהיות כת"ר עורך הירחון, חובה קדושה מוטלת עליו
 להציע את הדברים האלה לפני קהל קוראי העתון, שהם
 רבנים שוב"ם ובני תורה, ולך ולהם המשמש.

בכרכת התורה והאמת, ז. א. ר.

נעפינען מיר דאך אין יורה דעה, אם הוא לפנינו צריך
 לבדוק אם הוא מומחה, ויודע הלכות שחיטה, און עס מאכט
 ניט אויס ווי אזוי און פון וואָס ער ווייס הלכות שחיטה!
 אן וואָס קומט ארויס אז א שוחט לערענט מסכת הלילין
 מיט תוספות רא"ש, רמב"ם, אלפסי, טור און בית יוסף
 מיט יורה דעה און אחרונים, און קיין יראת שמים איז
 ניטאָ? ווי מיר זעהן בעונותינו הרבים שוחטים וואָס
 „שייווען“ זיך מיט „רייווערס“ און נאָך אזוינע זאכען וואָס
 א פראַקטער געוועהנליכער פרומער איד וועט דאָס בשום
 אופן ניט טאָן!... לכן, ווען א שוחט האָט נאָר יראת
 שמים און האָט ניט אויף זיך קיין פסול ווי חלול שבת ח"ו
 וכרומה, און ווייס הלכות שחיטה קען ער נאָנין גוט זיין
 אונזערער א ברודער און א חבר צו די אנודת שוחטים
 פון אַמעריקא.

דורך די שוחטים קאָנווענשאָן וועט באַשאַפּען ווערען
 די געוויינטע פאַראייניגונג פון אַלע שוחטים פון אַמע-
 ריקא און עס וועט זיין שלום ביי אונז אַלעמען, אמן.
 אייער ברודער,
 מיכאל בן הרב ר' נחום שו"ב, ילד א"י.

ווערטהער רעדאָקטאָר!
 מיין מיינונג איז אז א קאָנווענשאָן פון אַלע שוחטים
 פון לאַנד מוז גערופּען ווערען אזוי שנעל ווי מעגליך אין
 ניו יאָרק, און ביי אַם די ערשטע גרויסע היסטאָרישע קאָנ-
 ווענשאָן מוז געגרינדעט ווערען אן אנודת השוחטים פאר
 אַלע שוחטים פון לאַנד, און יעדער שוחט מובהק מוז באַ-
 לאַנגען צו דער גרויסער „אנודת השוחטים פון אַמעריקא
 און קאנאָדע“.

עס איז אויך זעהר נויטיג און וויכטיג, אז עס זאָל
 אָפּגעדרוקט ווערען ה ל כ ו ת ש ח י ט ה א י ן
 א י ד י ש, ניט בקיצור נור טאָקע מיט אַלע פרטים
 זפרטי פרטים פון די גרעסטע פוסקים ראשונים און
 אחרונים, כדי אז אפילו די יעניגע שוחטים וועלכע זיינען
 ניט קיין לומדים און פאַרשטעהען ניט גוט קיין לשון קודש
 זאָלען קענען לערנען הלכות שחיטה ובדיקה והלכות טריפות
 או אפילו אנדערע דינים פון איסור והיתר אַלעס אין א
 גוטען פאַרשטענדליכען אידיש, ווייל אין די קליינע קאונ-
 טרים פון אַמעריקא מוז דער שוחט אויך פסקנען דינים,
 און א ספר אין אידיש וואָלט איהם זעהר גוט צונוצ
 געקומען.

מיט ברודער גרוס צו אַלע שוחטים
 בכל מקום שהם
 גדליה אברהם דוואַרקין

**א באַזוך ביי א מיטינג פון די שוחטי עופות
 אין שיקאַגאָ**
 אין די אינטערעסען פון מיין „זכרון שמואל“ האָב איך
 באַזוכט יוב ג' פ' אמור אן אַלגעמיינעם מיטינג פון
 „אנודת שוחטי עופות“.

מיין חלף'ס טענה

פון הרב הלל יעקב הורוויץ נאלוועסטאן טעקסאס.

(חלוס בחקיק.)

קומענדיג אין אמעריקא באלאדען מיט האפענונגען אויף א גוטער צוקונפט, האבענדיג די הייליגע פראפעסאן פון א שו"ב סוכתה ומוחזק, באזיצענדיג קבלות פון גרויסע אייראז פקאייטע גאונים און אויך שמוצענדיג זיך אויף מיניגע הלמודישע ווי אויך וועלמליכע קענעניסע. דאס אלעס האט מיר געגעבען האפענונג דאס איך וועל זיכער קריגען אגער קענונג און א גוטע שטעלע. לויטער אבער נאך פיעלע וואכען פלאגעניש און זוכעניש צווישען פארשידענע שלאכטהויזער ווי אויך ביי רבנים, האט זיך פון מיניגע האפענונגען גאר נישט אויסגעלאזט. איך בין געווארען פארביסערס און שרעקליך עכשוויש. האט איך באשלאסען איינצופאקען מיניגע חלפים מיט די קבלות, און אוועקלייגען ווי ער שיבא חסדיות, און לערנען זיך א פשוטע סלאכה פון וועלכער איך זאל קענען טאכען א לעבען. האט איך זיך געבונען פאר מיניגע חלפים אויף וועלכע איך האב אזוי פיעל מיה געגעבען צו שארפען און גלעטען זיי, און האב אגעטהויבען איינפאקען און באד האלמען זיי לזכרון.

ערשט איך דעהער א ביפען זיפן מיט א פארשיקטען קול „אוי!" איך קוק זיך ארום אין אלע זיימען צו הערען פון וואנען עס קומט דעם קרעכץ, אבער איך זעה קיינעם ניש. אפשר דוכט זיך עס מיר, — טראכט איך, — דער „אוי" קומט ווארשיינליך פון מיין אייגענע הארץ. ער האט זיך אינסטינקט מיין ארויסגעריסען. אבער א צווייטער, מעהר דיימליכער קרעכץ באגלייט מיט א הארצרויסענדיגער שניידענדער שטימע וואס זאגט:

— וואס קוקסטו זיך אזוי ארום? איך, דיין חלף קרעכץ, איך, דיין חלף רעד יעצט צו דיר, גלויבסטו אפשר ניש? דענקסטו אז א חלף קען ניש רעדען? דו גלויבסט דאך, אז פון א שטעקען קען ווערען א שלאנג, און פון א שלאנג א שטעקען. דו גלויבסט דאך, אז אויף א שטעקען קען איבער א נאכט צוואקסען מאנדלען. דו גלויבסט דאך, אז אויך אז זעל קען רעדען א שלאנג קען רעדען. איך אויב אזוי, טא ווארום זאלסטו ניש גלויבען אז אויך א חלף קען רעדען? אהא, נאך ווי אזוי קענען מיר חלפים רעדען? שטרעפער און דיימליכער ווי די בעסטע רעדער... אלזא הער זיך צו מיין פרוינד, ווארף מיך ניש אוועק. דו האסט אויף מיר צופיעל מיה געלויבט, דו האסט מיט מיר גענוג גע'שחט'ן עזרות, קעלבער, זעפעסן, אקסען א. ז. וו. טא האלט זיך ווידער מיט מיר, און וועסט איה"ש ווייכער שניידען. שאף, און רינדער, און אויב דו דענקסט אז ביי אן אנדער פראפעסאן דארף מען ניש קיין חלפים האסטו, במחילה א מעות: וועט דער ארבעטער ניש האלטען דעם חלף, וועט עס דער באס האל' מען, און ער וועט שניידען מיט איה"ס לינקס און רעכטס, ער וועט שניידען די פרויען, שניידען די שכירות, ער וועט

שניידען די הויט. אויב דו זוילסט פיעל ווייניג האבען ער פאלג, ראט איך דיר, האלט זיך אן מיר און באנוץ זיך מיט מיר ביי יעדע געלעגענהייט און אין אלע צייטען. איבערראשט פון מיין חלף'ס שארפע שניידענדע שטימע, האב איך דאך געענטפערט:

— ניין! האסט א מעות, דו רעדסט לויט דיין קאלטע נאטור, נאך דיינע בלוטדורשטיגע געפילען. אבער איך גלויב אין מעשליכקייט, אין שמועלע רוחיגע, פריעדליכע און פריינדליכע באנעהסונג פון מענטש צו מענטש.

— כא, כא, כא! — האט זיך דער חלף שארף פאר נאנדערגעלאכט. — פריעדליכע און פריינדליכע מעשליכע באנעהסונג? אט דערינען, מיין נאאיטער פרוינד לינג דיין מעות, דערינען איז דיין שוואכקייט וואס דו גלויבסט אין די הויך קלינגענדע ווערטער. און אויב דו זוילסט זיך מיט מיר ניש באדינגען וועסטו זאגאר אויף כפרות אויך ניש טויגען... דו גלויבסט אין מעשליכקייט, אין אידעאלע ברידערליכקייט, וואס אהן מיין שניידענדע אפעראצאן איז עס אוממעגליך. זאגאר די תורה הקדושה, הייסט אויך מאכען אן אפעראצאן אויף דאס מעשליכע הארץ, אום דאס הארץ זאל ווערען גוט, ווייל זי זאגט: ו ס ל ת א ת ע ר ל ת ל ב ב ד , ד. ה. זאלסט בעשניידען די פארשטאפונג פון דיין הארץ וועסטו ניש זיין אפהענגיג. ווייסטו דען ניש די אורזאכע פון דעם הויך צווייליזירטען פראגעסיווען וועלט קריג. און יעדע קריג וואס איז געווען, איז, און וועט זיין, איז ניש מעהר ווי כירורגישע אפעראצאנען אויסצושניידען די אפענדיקסטע אדער א קאנסערס פארצעהרונג, וועלכע פאראורזאכען גרויסע לייב שמערצען און פארניכטען דעם מעשליכען ארגאניזם, און מען מוז עס אויסשניידען און אויסרויניגען די באצילען א שטיינער ווי צאריזם, יונקעריזם, היטלעריזם, בארבראריזם, אטאקראטיזם, א. ז. וו. און אט דו זעך צנועה'דיגע, הייליגע, ליבהארציגע בע'צל'טע שוועסטער „מ ל ח מ ה" וועט טאד פירן אן אמת'ען אלגעמיינעם דעמאקראטיזם, און ווער, דענקסטו, וועט עס אלעס אויפשאן. אויב ניש איך, — איך מיט מיניגע שטאלענע חברים. די בוקסען, די שווערדען, די שפיוען, די קאפאנען א. ז. וו. דארום האלט זיך, מיין פרוינד, אן מיר!

— ניין! — האב איך אויסגערייען, — דאס איז פאלש! איך האלט ניש פון אזא דעמאקראטי, וועלכעס ווערט דיקטירט מיט א חלף אין האנד. איך האט אזא פרידען וואס ווערט ארויסגעדינקט מיט הארמאמען שטימען און פילם אן די לופט מיט גיפטיגע גאזען. ניין, א חלף איז ניש קיין בלאך השלום. די תורה הקדושה זאגט אן דאס זאגאר דער מוכח האט געדארפט ווערען געבויט אן אייזען, און ווען מיר געהען בעשנען מוז דער סטער פון מיט אוועקגענומען ווערען, און דער נביא זאגט: לא בחיל ולא בכח כי אם ברוחי אמר ה'

צו שטעלען זיך גענען זיעדען זאגענאנטען פאסטור און דאך לאזען זיי זיך מרייבען פון איינזעלנע קלוינע אבער גרויסע הוצפה'דיגע מענשעלעך, וועלכע הייסען זיי זיך אליין שטיי סען, רייסען, בייסען, שעכטען, ברעכען, מויסען און פאר-ניכטען, און די מאסע, דער „עולס-גולם" פאלגט, ווייל א י ד ח ל פ ה ע ר ש . דיינע אויפגעקלערטע, דיינע פרעדיגערס, דיינע ישיעה'ס, מיכה'ס א. ז. וו. די אלע מריינער פון מענטשען ליבע, פון אחרות, דיינע סאדערנע שלום פרעדיגער און ערכוסיגער, וועלכע לערנען דיך צו קעמפען נגען דעספאטיזם און ניט שרעקען זיך פאר קיינע באהערשער, נאר האלטען זיך פעקט ביי דעם פרינציפ, אס די אלע בראווק להערען זיינען שוין לאנג מויס, געפאלענע קרבנות פאר זייערע אידעאלען, און די וועלכע לעבען נאך לויפען אין שרעק צו באהאלטען זיך פון די שוחטים מיט די הלפים, און סוף כל סוף וועלען זיי דאך פאלען קרבנות פון האוויצערס, פון גאזען, פון סאבארניס און אנדערע בלאכי הבלה. הלומות, הלומות, מיין פריינד, זיינען דיינע אידעאלען, אז דורך אויפקלעהרונג, דורך ציווני-ליזאציאן, דורך אסימילאציאן, דורך „גוד וויל", רבייגלח דרשות וועט די מענטשהייט אונקווארטען איהר ברוסאליטעט. אדרבה, וואס מעהר געבילדעט, איז מען מעהר בעסאליש. אפאל האט מען געקעמפט מיט פויל און בויגען, און מיכטיגס געזאגט, וואס האט מען געקעמט אויסמיטען. היינט אבער, איין שאך דורך איין האוויצער, און מוויצעדער פאלען מויס צוקריי פעלט, שטעדט ווערען תרוב, פלעדער פארוויסט, און מאכער איז ווייניג ווארפט מען פון דער הויך מויס און פארניכטונג, שוויסט מען אונטער'ן וואסער, מאכט מען אייך וויינען, שפרייט מען אויס דס ואש ותמרות עשן. הכלל עס לעבע די ציוויליזאציאן.

און דארום האלט זיך אן מיר חלף, איך בין דער אלהרר שער, מיט מיר וועסטו שטענדיג זיגען, באנוץ זיך מיט מיר אנשטאט דרשות. „לא המדרש עיקר אלא המעשה", שנייה, און וועסט זעהן אז דו וועסט האבען ערפאלג, מען וועט דיר רעד פקטטירען, פארווארף מיך ניט, נעם ארויס די שארף-שטיינר לאך און שארף מיך אן, סאקע כדון, חד וחלק, און זיי גרויס צו שניידען...

* * *

א קלאפ אין מיין מיר האט געשטערט דעם ווייטערדיגען געשפערע, ווייל איך האב מיך אויפגעכאפט פון שלאף און זעה מען האט מיר געבראכט א בריקע, איינלאדענדיג מיך צו פארניכטען א שטעלע אלס צוהומ אין א שלאכט הויז...

יהי רצון שיהיו הלומותי עלי ועל כל ישראל למוכת!....

אונטערזוכען כשרות אין זומער האטעלען

ניט לאנג צוריק האט א קאמיטע פון דער „אגודת הרבנים" אפגעהאלטען זיצונגען אין וואודריזש און אויס-געהערט די שוחטים פון פיעלע געגענדען אין די „כאוונטעינס". די קאמיטע האט נאכהער באזוכט עטליכע שטעדט אין די קאוונטרי פלעצער און אויסגעפונען אז די כשרות לאגע איז דאָרט זעהר א באַאָטישע, און מען האָט זאָגאר געפינען, עטליכע פלעצער וואו מען ניט עסען טרופות.

ניט מיט אַרמיווען, ניט מיט פּוּוּשע קראַפּט, נאָר מיט געט-לעבקים דאַרף געשאַפּען ווערען פּירידען... — יא, מעגליך, אז דו וואָלט געווען גערעכט, — האָט מיר דער חלף געקעמפּערט, — ווען די וועלט וואָלט אזוי גער-מאַכט, אָבער מיר זעהן דעם געגענטויל, דאַרף מען דען מאַכען אַן אַפּעראַציאָן ווען מען קען היילען אַ קרענק דורך מעדיצין? דאַרף מען דען האַבען אַ בעסערען מיטעל צו שאַפען אַן אַמח'ען פּירידען אויף דער וועלט, זוי דער מיטעל וואָס דער געטליכער נביא ישיהו האָט געגעבען? נעמליך: „וכתתו תרבותם לאתם ותניתותיהם למוסרות, ולא ישא עוד גוי אל גוי הרב ולא ילמדו מלחמת". ד. ה. ווען אלע פעלקער וועלען פאַר-ניכטען זייערע סאָרד אינסטרומענטען, און אנשאַט דעם צו שאַפען מעהר טעכנישע קולטורעלע געצייג, די ועלכע להערע, די זעלבע אַגיטאַציאָן פון נעאַנאַטיק, אום מען זאל קענען אַנפּיטערען דעם הונגעריגען קריגס גאס, וועלכער פאַרזערט ביליאָנען דאָלערס וואָס ווערט אַרויסגעזויגען פון די אַרטיט-כאַסען, די ביליאָנען דאָלערס וואָס ווערען געאַפּערט אויפ'ן אַלמאַר פון דעם אַפּאַט מאַרס, דער סאָדערנער מולך, וועלכער פאַרמערטס הונגער, נויט, דלות, קאָנאָקטיווען, וואַהניזן, קא-ליקעס און זעלבסטמאָרד. די ביליאָנען וועלכע פאַרוואַנדלען די וועלט אין אַ גרויסען גענוס-האַספּיטאַל, האַבען זיי דאָך געקעמט שאַפען די וועלט צו זיין ווי אַ גן עדן, וואו יעדער מענש וואָלט אויסגעלעבט זיינע יאָהרען, אין רוה און פּירידען, אָבער מען וויל עס ניט טאָן, ווייל זיי גלויבען בעסער אין עט'נס ברכה, אין דעם ועל הרבך תחיה, אונזערע הכרשער, אונזערע פּיהרער און קאַפּ טענישען האַבען געענדערט די געט-ליכע צען געבאָט, זיי האַבען די לאַ'ס אַראָפּגעוואָרפען און ס'איז געבליבען תּרצה! תּנאף! תּגבג! א. ז. וו. און הפּנים אַז די אַלגעמיינע מאַסע זיין איינפאַרשטאַנען מיט די קענדערונגען.

אויב דו ווילסט מיר ניט גלויבען, אַם שוויס זיך דורך אַביסלעך מיט דער שיפּעלע פון דיינע נאַבעלע רעיונות אויף דעם נאָך ניט פאַרטרקענען בלוטיג פון דיינע געפאלענע מיטמענטען. טראָג זיך מיט די נייט לופט שיפען איבער'ן אַרעינעם, וואו דאָס בלוט איז נאָך פּריש און וואַרעם און וואו די לופט איז אַנגעפּילט מיט עקספּלאָדירענדע שטאַפען, און פרעג די בלוט אטאַמען, וואָס האָט זיי געצוואונגען צו זייער פאַרניכטונג, ווער האָט געטריבען די באַזיצער פון יונגס שטאַרקע לעבענס וועלכע האַבען געקעמט זיין נוצליכע לעבענס שאַפּער, צו ליגען יעצט מויס, קופּעס הרוגים, באַמיטטיגען די אַזיאַטישע פעלדער און וועלדער און זעמיגען די חיות, ווערעם און שלאנגען און פאַרפעסטען די לופט און שפּרייטען עפּידעמיעס?

— דו ביזט דאָך אַ שוחט, האַסטו דאָך געזעהן, ווי אַ גרויסע סטאַרע אַקסען, וואָס דאַכט זיך, מיט אַבריק פון די פּיס קענען זיי צוטרעטען דעם שטאַרקסטען מענטשען, מיט אַ שטאַך מיט די שאַרפע הערנער קענען זיי דורכבלעכערען די געדערס פון גרעסטען ריקע, און דאָך ווערען דינע מאַסע אַקסען געטריבען פון אַ קליין יונג פאַסטובל, און זיי לויפען פאַר איהם אין שרעק און ציטערניש צום שלאַכט הויז. אַם אַזאָ סטאַ-דע אַקסען זיינען עס די'מכישען, זיי באַזייען קראַפּט און מאַכט

שמחות ביי שוחטים

א גרויסאָרטיגע חתונה

ר' יהודה יואל ראזען, א חשוב'ער מיטגליד פון די „אגודת שוהטייערע פנות דניראָרק“ א באַ וואוסטער שוחט און מוהל פון די בראַנסק, האָט צוזאַמען מיט זיין פרוי חוה פייגע געפיהרט זייער ערשטע סינד. די געראַטענע שעהנע און הויך געבילדעטע טאָכטער חנה צו דער חופּה.

דער חתן איז מר. מיכאל בענדעס, א באַוואוסטער לאָיער, וועלכער האַלט אַ הויכע רעגירונגס שטעלע. ער שטאַמט פון אַ גרויסען רבנישען יחוס. די חתונה איז פאַרגעקומען זונטאָג, דעם 14טען אויגוסט, אין שעהנעם טעמפל פון ערט ישראל, אויף גרענד קאנקארס און 169 סטריט. אַ קאָמיטע פון די שוחטים יוניאָן באַ שטעהענר פון די פאַלגענרע חברים: רעוו. אליהו כעלצער ווייס פרעז. רעוו. טוביה בעלסקין עקזעקוטיוו מעמבער, רעוו. יאלעס און רעוו. חיים יהודה האָר אָוויץ, זיינען געווען פאַרטראָטען.

רעוו. א. מעלצער האָט איבערגעגעבען אַ דרשה געשאַנק מיטנה פון דער שוחטים יוניאָן צו דעם יונגען פאַרפאַלק און האָט זיי געוואונשען אין זיין נאָמען און אין נאָמען פון דער גאַנצער אגודה פיעל גליק, און אַז די עלטערען זאָלען האָבען פון זיי אַ סך נחת. אויך די „אגודת המוהלים“ זיינען געווען פאַרטראָטען דורך זייער פרעז. רעוו. זיידמאן.

מיר ווינשען זיי גליק, וה' יתן את ברכתו על הצמד הנחמד שנצמד ברצונו הטוב, ויאמר לרבך טוב הוא.

בר מצוה

בשבת פרשת פנחס חגג חברנו הנכבד והנעלה מר אליעזר ניסן ראבינא האה, את חגיגת בר מצוה של בנו המצויין יצחק יוסף נ"י, בבהכנ"ס „אנשר“ חברה קדישא, 92 מאאר סט., ברוקלין. חבר מצוה קרא בבסב טעם ודעת את המפטיר וההפטרה, ואח"כ דרש פלפול עמוה בענין אם שבת וי"ט זמן תפילין או לאו, ובא לירי מסקנא בי שבת וי"ט לאו זמן תפילין יען כי הם בעצמם אות: אבל בימות החול צריכין אנו לעשות אות, ולכן מקבל עליו לעשות את האות של תפילין וגם לשכור האות של שבת כפי אשר הורוה הוריו ומוריו.

אחר התפלה הוזמנו כל המתפללים לקידוש היום בבהכנ"ס, ואח"כ נהרו כמעט כל הקהל לבית הכנסת שמחה ועל שולחנות ערוכים במאכלי ערבות ומיני מטעמים ויינות

מבושמים קראו לשבת עונג, ובינתיים הרבו לבוא הרבה ממכיריו ומיודעיו אשר קמן ה' הבית מהכיל ועומדים צופים ואוכלים ושותים רוחים. החסידים ואנשי מעשה נצחו בבנינות מזמורי שבת, ואחרי אשר אכלו משמנים ושתי ממתקים נפרדו בחיבה יתירה ובברכות מאליפות כי ירוה נחת מכל יוצ"ח מלא חפנים, והבר מצוה יה' בן מסור למסורת אבותיו.

בשם כל המזומנים, ידירו לעד.

חיים אליעזר לוריא, שו"ב.
(איש ירושלים)

פראָפעסאָר מאַכט וועגען שחיטה און כשרות

פראָפעסאָר דר. י. מאַכט, פון באַלטימאָר, האָט ניט לאַנג צוריק אין אַ רעפעראַט פאַר אַ קאָנפערענץ פון די אגודת הרבנים אין אַטלאַנטיק סיטי, איבערגעגעבען זיינע עקספערמענטאַלע ערפינדונגען. ער האָט דערקלעהרט, אַז ער האָט אויסגעפינען, אַז בהמות וואָס ווערען געהאַקט אין קאַפּ, ענטהאַלטען מעהר גיפּט ווי די, וואָס ווערען געשאַכטען, און אויך, אַז די בלוטען ביי די ערשטע זיינען לענגער אין לעבען, און דאָדורך איז דער צער בעלי חיים מעהר ווי פון שחיטה. אויך האָט ער דערקלעהרט, אַז פלייש געקאָכט אין מילך האָט אַ געוויסען גיפּט, און איז שעדליך פאַר געוויסע מענשען. בשר עוף בחלב ענטה האַלט אַביסעל וועניגער גיפּט, אָבער האָט עסוואָס, נור אין 60 מאָל אזוי פיעל ווערט די גיפּט בטל, פיש אין מילך האָט קיין גיפּט.

פערזוך צו פארבאַטען שחיטה אין נאַמינג' העם, ענגלאַנד, פאַלט דורך

די שטאָרט פאַרוואַלטונג פון נאַמינגהעם, ענגלאַנד, האָט צוריקגעוויזען אַן אַמענרמענט צו איהר נייער פאַר אָרדענונג וועגען באַטויבען בהמות, וועלכע האָט פאַר לאַנגט אַז מען זאָל די אידישע פאַרם פון שחיטה אויס-שליסען פון דער פאַראַרדנונג און זי אינגאַנצען פאַרבאָט טען, ווייל זי איז גרויזאם.

די מוניציפאליטעט האָט ערקלעהרט, אַז זי קען ניט פאַרבאָטען שחיטה, ווייל עס איז געגען געזעץ.

שיקט אַריין אייערע ברכות
לראש השנה

ה ש ו מ ר

ירחון מוקדש לחוק התורה והיהדות לכירוז ולבון שאלות החיים על פי רוח התורה והאומה

יוצא לאור ע"י אגודת שוחטי עופות דניו יארק רבתי במדינת אמעריקא. הרב שמריהו ליב הורוויץ, העורך.

חשבון הנפש

עבר קציר, כמעט שכלה קיץ, עשינו חשבון הגוף, האמידים ובעלי היכולת שבנו השכימו לכרמים, רחצו את הגוף בים הנידול, שאפו רוח אויר טהור על ההרים הרמים תחת השמים, ובמקומות מרפא שונים, בלו את זמנם בהבלי ותענוגי הזמן והגוף, שקלו את בשרם למען דעת כמה "לטראות" בשר הוסיפו על הגוף בימי הקיץ, וסוד גלוי הוא בששוקלים את "בשרו" של ר' עקיבא או יוצאה נ ש מ ת ו... וכמה נורא הוא לראות את ר' עקיבא בשעת יציאת נשמתו, ו"שוקלים" את בשרו... הנה עכשיו כשמגיע החודש אלול, שהוא כידוע, מזכירנו את חשבון הנפש, כאומר; די לכם לחשוב חשבוננו של הגוף, התחילו לחשוב חשבון הנפש, כי "הנפש לך, והגוף שלך", הנשמה לך והגוף פעלך". הברל גדול ועמוק בין הנפש והגוף, הגוף הוא רק "פעל", אבל הנפש הוא "לך"... ובכן — החודש אלול הוא מזכיר עון להתפש... אלול — אני לרודי ורודי לי, כידוע. על כן יאמרו המושלים על יצרם באו חשבון — באו ונחשוב חשבוננו של עולם.

אשרי אדם החושב את דרכו, מונה את פסיעותיו בדרך החיים, יודע שבילי החיים ואינו תועה בדרכי החיים, אוי לו לאיש שאיננו חושב את דרכו בחיים, חי בלי חשבון.

גוף ולא נפש, בשר ולא רוח, "בעל גוף", הוא טפוס נורא וכשונה, ישמרנו האל מכן אדם שהוא בשר ולא רוח. וכשם שחובה קדושה מוטלת על כל אחד ואחד מישראל לחשוב חשבוננו ונפשו הוא, חשבון עולמו, כך חובה מוטלת על כל קהלה ועדה וקבוץ עברי, על כל חבר אנשים, אגודה, כנסיה, הסתדרות, לחשוב חשבון נפשו חכ"ל, נפש האומה. לדעת להבין ולהתבונן במה שעבר, ולפחת לפח טוב מן העבר על העתיד, העתיד הקרוב והעתיד הרחוק.

הנה בעוד ימים אחדים השופר יבא ויתקע, ורמז גדול יש בו כלומר עורו ישנים משנתכם, "שופר" זה שמתחיל את עבודתו הקדושה בימי אלול וגומר את עבודתו במוצאי יום כפור, הוא — החלוץ העובר לפני העם, מעורר את העם לעבודה קדושה פוריה, כשבאים ההכנות לימים נוראים, ימי הדין והתשובה, הוא התוסע והמעורר את הלב והנפש, והוא מודיע במוצאי יום כפור — שובו לכם לעבודתכם הרנילה, אחרי שבמשך החודש אלול ותשרי התקדשתם והייתם קדושים וטהורים, עכשיו בתור קדושים וטהורים שובו אל החיים, ואז החיים יהיו חיים של קדושה וטהורה ויראת שמים טהורה וכל מדה נחונה.

ימי אלול הולכים ובאים, נשכח את חשבון הגוף, ונזכר את הנפש, ונעשה חשבון הנפש. בימי הקיץ היינו כל

בשם ה' אלקי ישראל! ברוכים הבאים!!

בואכם לשלום שלוחי השלום האמת והצדק!!

הנשיא הנכבד של אגודתנו, המופלג בתורה ויראת שמים מהורה, וכל מדה נכונה ר' יעקב בלום, והמוכיר הנכבד של אגודתנו, החרוץ, הפקח והמנהיג הנדול, ר' יוסף ראזענסאן.

בכליון עינים חכינו לכם, מנהיגים נכבדים וחביבים, והננו מאחלים לכם ברכה מעומק הלב והנפש. בואכם לשלום! חברים ומנהיגים יקרים! והלואי שתזכו לאושר בלי קץ, ועבודה פורית וקדושה לטובת היהדות ולבנין ארצנו הקדושה ולטובת אגודתנו היקרה.

בשם אגודת שוחטי עופות דניו יארק רבתי, ובשם מערכת "השומר" ו"השוחטים שמימע" אליהו סעלצער, סגן הנשיא ומזכיר הירחון.

ובשם נחלת השבים.

שמואל קראלעוויץ, מזכ"ל של כספיים.

מ נ ח מ א ב

סגת הרב שמריהו ליב הורוויץ

השקפה חדשה תורנית-ספרותית

ספרו שיצא לאור בלי שניאות וכן עשה והשתדל בכל כחו, ויצא לאור הקובץ הראשון בשנת של"ד. הרמ"ע היה ראש ישיבה בעיר ריניו ואח"כ היה רב במנטובה והשיב שאלות רבות לשואליו במדינות שונות. הוא היה עניו מאד, וכאשר השיב הר"י סאמונה על ספרו "ימין ה' רוממה" בד"ן הקפת הלולב, השיב בזה הלשון; "שאלת מה אני משיב על לשון מדברת גדולות וצפופי עופות כנגד מה שנתפרסם בשמי על הקפת הלולב, תשובתי; אני אני הוא החתום כי רבנן מ נ ח מ א ב ע ז ר י ה זה שמי מעביר עון וזה זכרי מוחל עלכון, וזו תשובה נצחת לכל מי שעתיד לכתוב נגד ימין ה' רוממה דידן, כי לא מראש לכבודי דברתי, ובמקום קנטוריא עת לחשות, כי האמת יורה דרכו ליראי ה' ולחושבי שמו, אני שלום וכי אדבר לעשות רצון אבינו שבשמים, כל הנשמה תהלל יה הללויה". הוא חבר ערך שלשים ספרים בנגלה ובנסתר.

בה"א פטירת רבנו יצחק לוריא אשכנזי ב"ר שלמה האר"י ז"ל שיצר שיטה חדשה בחכמת הקבלה; נולד בירושלים בשנת רצ"ד ונפטר בעיר צפת שנת של"ב, כשהיה בן ט"ו שנים נבר בחכמתו ובפלפולו בנמרא על כל חבריו, ובהיותו בן כ"א שם כל מעינו בספר הזוהר שנדרס אז בפעם ראשונה, והתבודד בקדושה ופריושות בבית מיוחד על נהר נילוס, והיה בא לבית חמיו בכל ערב שבת עם חשיכה, ולא היה מדבר עם שום איש רק בדרך קצרה בלשון הקודש, ובמוצאי שבת שב למקום התבודדותו, בהיותו בן שלשים ושש נגלה אליו אליהו ז"ל ואמר לו כי בעוד שנתים יסתלק מן העולם. והגיעה השעה שיעלה לא"י להשיג קדושה עליונה ושפע קודש של חכמה אלהית, ושם ימצא את ר' חיים ויטאל ז"ל וימסור לו את כל סתרי התורה שלמד, ויעלה האר"י ז"ל לארץ ישראל הוא וביתו ויקבע מושבו בצפת, ור' חיים ויטאל אשר למד חכמת הקבלה מפי ר"מ קורדובריא בא אל האר"י לשמוע תורת חכמתו ותדבק נפשו בו ולא מש מאהלו אפילו רגע אחד. בין החברים ותלמידי האר"י היו הרמ"ק, ר' שלמה אלסקביץ, כהן ר' יוסף קארול, ר' משה אלשיך, ר' אליהו די ווידאש (בעל "ראשית חכמה"), ר' יוסף חניני, ר' אלישע נאלדוא ור' משה באסולא, והם התחברו לאגודה אחת לשמוע תורה מפי האר"י הקדוש, והאר"י אשר היה כמעין הנובע נלה להם חרושים נפלאים וסודות עמוקים ורובם בדברי הוזהר, והיה מנהגו להתאסף יחד בכל ערב שבת ולהתודות על חטאיהם, והלך עמהם לעיר מירון מקום קבר רשב"י ובנו אלעזר והושיב את תלמידיו במקומות שישבו תלמידי רשב"י ושמעו את האידרא רבה, והיה האר"י משתטח על קבר רשב"י ומכוין ומיחד נשמתו עם

דברי ימי החודש — רמ"ע מפאנו — אר"י הקדוש — סגת אריה — תשעה באב — המסח עשר באב — כ"ב אב

חודש אב הוא החודש החמישי. מזלו אר"ה, והוא בן שלשים יום. חודש אב הוא אחד מששה חדשים שבהם שליחי בית דין יצאו מירושלים בזמן הבית להודיע לבני הגולה מתי קדשו את החודש, וכאב — כדי שידעו בני הגולה לקבוע התענית בתשעה בו (ר"ה פ"א, ג') כיוצא בזה במעטין בשמחה (הענין פ"ד, י') אמר רב פפא הלכך בר ישראל דאית ליה דינא בהרי גוי לישתמיט מינה באב דרוע מזליה (שם כ"ט) ועל הדינים הנוהגים בחודש הזה משום אבילות זכר לחורבן הבית עיין ש"ע או"ח סי' תקנ"א.

בחודש זה פטירת אהרן הכהן ע"ה, (במדבר ל"ג ל"ח) ועיין (סדר עולם רבה פ"ט, הערה י"ב, הוצאת ראטנער, ובטוש"ע או"ח ס' תק"פ, ובשנת ה"א ק"ו היה בחודש הזה נזירת שמד על היהודים שבצרפת (סה"ד), ובב"א בשנת ג"א תת"ל העמיד טיטוס הרשע ימ"ש את איל הברזל נגד האולם המערבי אשר לחצר המקדש ויהרסוהו ששה ימים רצופים (פ"א), ובב"א אב פטירת המקובל ר' מנחם עזריה (הרמ"ע) מפאנו ומנוחתו כבוד במאנטובה ש"פ.

ר' מנחם עזריה מפאנו היה רב פוסק ומקובל והיה תלמידו של המקובל ר' משה קורדיבארי ותלמיד ר' ישראל ברוך קבלה, ותלמיד האר"י ז"ל, והחליף מכתבי אהבה וידידות עם מרן הבי"ת יוסף, שהדפיס ספרו "כסף משנה" בעיר ויניציא מקום מגורו של ר' מנחם עזריה ובקש את ר' מנחם עזריה לשום עינו על הדפסת

כך עסוקים וטורודים בעניני הגוף, עד ששכחנו כי הנשמה שנפחת בנו תהורה היא", נשוב ונזכור כי נפש יש לנו, נשמת ה', חלק אלוה ממעל, והנפש יש לה צורך במזון רוחני, בספק הנפש, בתי הת"ת והישיבות שלנו כמעט שנחרבו, חורבן נפש נורא ואיום, הנך הדור הצעיר נמצא בסכנת מות, ואנחנו מחשים? ...! חלול שבת קודש על כל פגיעה ופגיעה, אוכלי טריפות, נבלה ושקץ מתרבים בנו ואין נדר ועומר בפרך, לא עת לחשות עתה, אנתנו בעצמנו עוזרים בזה לחרבן המקדש שלנו, עת לעשות היא, הבה נעשה חשבון הנפש, חשבון עולמנו, העולם הישראלי הקדוש שעוכד על סף החורבן והכליה, נחשבה דרכינו ונשוב אל ה', ואל תקון נשמתינו, ולרפא את מוכח ה' ההרוס! ...!

שמריהו ליב הורוויץ

קרקע ודיני חרש. וספר „גבורת ארז“ על מס' תענית.
ו„טורי אבן“ ו„אבני מלואים“ חרושים על מס' ר"ה.
חגיגה ומגילה ועוד. ותשובות בענין גמ.

תשעה באב. אנהנו כתענים בתשעה באב. כי
ביום זה חרבה ירושלים עיר קדשנו ותפארתנו ובית ה'
אלהינו נשרף באש פעמים; בימי נבוכדראצר מלך בבל
בראשונה ובידי העריץ הרומי האכזרי טיטוס הרשע
בשניה. בית המקדש הראשון נבנה על ידי שלמה בן
דוד מלך ישראל ועמד ארבע מאות ועשר שנים. ובית
המקדש השני נבנה על ידי זרובבל ברשיון מלך פרס ועמד
כארבע מאות ועשרים שנה.

בשנה השנית לצאת בני ישראל מצרים שלח משה
עבר ה' שנים עשר איש מן הכהן לתור את ארץ ישראל.
וישובו האנשים מתור את הארץ בשמונה לחדש החמישי.
ויוציאו האנשים דבת הארץ רעה מאד וישמעו העם ויבכו
בלילה ההוא. וידבר משה על לב העם ויוכח להם כי
שקר בפי דברי המרגלים וכי טובה הארץ מאד ולא
האמינו לו וישובו ויבכו. ויקצוף ה' ויאמר; בכי חנם
אתם בוכים בית ישראל. לכן ליל בכי יהי' הלילה הזה
לדרותיכם. כי נלה תגלו מעל הארץ בעצם הלילה אשר
מאסתי בה. וכאשר דבר ה' בן היתה, כי גם נבוכדראצר
גם טיטוס הציתו אש במקדש ה' ושרפו את עיר אלהינו
ביום הכר והנמחר הזה. היום ההוא הוא יום החרבן
לישראל. ראשון לכל ימי גלותינו וענינו אשר לא כלו
ולא תמו עוד זה אלף ושמונה מאות שנה, כחמשים שנה
אחרי חרבן הבית השני התקוממו גבורי בני ישראל לפרוק
עול רומי מעל צואריהם. ויננפו בתשעה באב ויעברו
לאלפים ולרבבות בחרב רומי האכזרית. וכאלף וארבע
מאות שנה אחרי כן נורטו בעצם היום ההוא שלש מאות
אלף נפש מישראל מארץ ספרד ולא נשארה מהם כי אם
העשירית.

יום חרבן הבית השני הוא היום הרע בכל ימי ישראל
מיום היותנו עד היום הזה יום עברה היום ההוא. יום
צרה וצוקה, יום שואה ומשואה, יום הושך ואפלה,
יום ענן וערפל.

יום חורבן הבית הראשון אשר היה גם הוא בחודש
החמישי נקרא כפי הנביאים — צום החמישי.

והז"ל ברוח קדשם אמרו; מקדש ראשון מפני מה
חרב? מפני שלושה דברים שהיו בו. ע"ה. גלוי עריות,
ושפיכות דמים. אבל מקדש שני שהיו עוסקין בתורה
ומצות ובמנילות חסדים מפני מה חרב? מפני שהיתה
בו שנאת חנם (יומא ט').

ח מ ש ה ע ש ר ב א ב — חנ יפה ונהדר בזמן
בית שני. ולפי דברי רבן שמעון בן גמליאל לא היו ימים
טובים לישראל כט"ו באב וכיום הכפורים. שבהן בנות
ישראל יוצאות בכלי לבן שאולין שלא לבייש את מי
שאין לו וכו' ובנות ישראל יוצאות במחולות בכרמים.
(תענית פ"ד א' כ"ו) מקור היו"ט הוא במגילת תענית
ונקרא „זמן אעי כהניא“ (במשנה מגילה פ"א „זמן עצי
כהנים“) שבו הביאו קרבן עצים למערכת המזבח בזמן

נשמת התנא ומדבר עמו כאשר ידבר איש אל רעהו.
ורשב"י היה מגלה לו רזין רזין שלמד בישיבה של מעלה.
בשבת קודש היה האר"י לבוש בגד לבן מקופל ארבעה
ויכוין בו השם של ארבע אותיות.

עיקר שיטת האר"י בנויה על ספר הזוהר וקבלה מעשיות.
וגלה חרשות בסדר התפשטות והשתלשלות אצילות
העולמות העליונים ותחתונים כסוד הצמצום של אין סוף,
ומהות עצמות ה ס פ י ר ו ת ויחוסם זה לזה. ר'
א ל ע ז ר א ז כ ר י אומר עליו; „הרב המקיבל מזהר"ר
י צ ח א ש כ נ ז י כאשר הופיע עליו רוח הקודש.
השיב רבים מעון, כי למדס נודל פנם כל עון כספירותיו
של אדון יחיד, ולמד למשכילים התיקון אשר יעשו לנפשם
דברי הצומות ועוקתם במספרם כמשפסם ובכונתם הנדולה
והתזקה על דרך האמת ע"י שמות הקודש“ (ספר חרדים
פ"ב) דרכי התשובה כלולים בנוסריון של השם
ת ש ו ב ה: תענית שק ואפר בכיה הספר (ראשית
חכמה, שער התשובה, בשם האר"י) תלמידיו בנו שם
רבם ה א ר"י ר"ת האשכנזי ר' יצחק, או מפני כי
היה „האר"י שבתורה.

לדברי הרב ח י ד"א חבר האר"י שיטה על מס'
זבחים. ונמצאה ממנו שאלה בדיני שותפות אשר שאל
מסרן ה ב י ת י ו ס ה (אבקת רובל סי' קל"ו) גם
חבר שירי זמירות לשבת בלשון ארמות ע"ד הקבלה
ושמו חתום עליהן. והן „אומר בשבחין“, „אסדר לסעודתא
בעפרא בשבתא“, „בני היכלא“ ועוד „יום זה דר
במרומים“ פיוט לשחרית ר"ה במחזור ספרד ועוד פיוטים.
וחבר עוד; א) דרך אמת, הנהות על הזוהר. ב) זוהר
חרש, הנהות. ג) זוהר הרקיע, פרושים. ד) כוונות האר"י
ז"ל. סודות וכוונות על התפלות ע"ד קבלה. ה) כללות
החכמה להאר"י ז"ל. ראשית יסודי הקבלה שלו על עליות
העולמות. ו) לקוטי ש"ס. פירוש על מאמרי חז"ל ע"ד
קבלה. ז) לקוטי האר"י ח) מבחר שבאבות. על פרקי אבות.
ט) מעין החכמה, מפתח וכללים לחכמת הקבלה. י) מרפא
לנפש, תקוני הנפש ורפואתם. י"א) סדר לתקון קריאת
שמע. י"ב) פירוש על ספר יצירה. י"ג) קול ברמה, פירוש
על אידרא רבה וספרא דצניעותא. י"ד) רעמים ורעשים.
שתקן האר"י ז"ל לדעת עתידות, ט"ו) שולחן ערוך של
האר"י ז"ל. דינים וכוונות וטעמים עפ"י סוד וקבלה
כסדר שו"ע או"ח קראקא. ועוד.

באב נפטר הגדול בדורו ר' א ר י ה ל י ב בר'
אשר מחבר „שאנת אר"ה“ (יש אומרים בחודש
סיון). היה רב בפניסק ואח"כ ראש ישיבה במינסק,
ואח"כ נתקבל לרב במיץ. רבני הדור אשר פנו אליו
בשו"ת כנו אותו בשם א ר י ה ד ב י ע י ל א ה. כי
היה גדול בחריפות ובקיאות כאחד הראשונים. במיץ היה
נ"כ ראש ישיבה והעמיד תלמידים הרבה. וביניהם ר'
ר פ א ל ה כ ה ן הרב באלטונא ור' חיים מוואלאזין
(עיין ההקדמה ב„נפש החיים“). כסוף ימיו כהו עיניו
מראות. במותו הספידו בעל „חות יאיר“ כספרו חלק
„אור יקר“ דרוש כ"ו. הוא חבר „שאנת אר"ה“ שו"ת ק"ח
סימנים השייכים לש"ע. ועם הוספות ותשובות בשם חובת

ועוד בי יום ט"ו באב הוא יום שהותרו שבטים לבא זה בנה. ויום שהותר שבט בנימין לבא בקהל. אחרי אשר נזרו עליהם במצפה. ועוד הרבה טעמים.

כ"ד א ב חג בזמן הבית השני. אחד שנצחו הפרושים את הצדוקים והקימו דין ישראל על מכונו. נגד כח הצדוקים שדנו כדיני היונים כדבר הירושה ואמרו "תירש הכת עם הבן" ודרשו ק"ו "מה בת בנו הבאה מכח בנו (הכת השני של האב) תירשנו. בתו הבאה מכחו לא כ"ש!" אבל ר' יוחנן. בן זכאי השיב להם; "מה לבת בנו שכן יפה כחה במקום האחים (כגון בנות צלפחד) תאמר בבת שהורע כחה במקום האחים (ואינה יורשת בין אחיה) ולכן דין הוא שלא תירשנו". ואותו היום שבטלו דין היונים הסותר ד"ת עשאוהו יום טוב (מגילת תענית. פ"ה).

בית שני. ואותו היום עשו יו"ט. ולא למספד ביה. מפני כשעלו בני הגולה בראשונה לא מצאו עצים בלשכה. התקינו נביאים שביניהם שאפילו לשכה מלאה עצים יהיו מתנדבים העם עצים כיום הזה. שנאמר "והגורלות הפלנו על קרבן העצים הכהנים והלויים והעם להביא לבית אלהינו לבית אבותינו לעתים מוזמנים שנה בשנה לבער על מזבח ה' אלהינו ככתוב בתורה" (נחמיה י' ל"ה. תענית כ"ח). רבה ורב יוסף נתנו טעם להיו"ט בט"ו באב. שבו פסקו מלכרות עצים למערכה. וראיה לדברי ר' אלעזר הגדול שביט"ו באב ואילך תשש כחה של חמה והעצים הזכרתים אינם מתיבשים. ואותו היום קראו "תבר מגלא" לדברי ר' מנשיא. ועשוהו יו"ט להוציא מלבן של הצדוקים שהתנגדו לקרבן עצים מן הצבור. שאינו מפורש בתורה.

מכתבי ברכה ועדוד

מאת הרבנים המפורסמים באמריקה

לחזק היהדות בכלל והכשרות בפרט שהוא יסוד מוסד לכל אחד מישראל ובל יטה מן דרך התורה ולבבו יהי פתוח להבין אמרי בינה של התורה. כדבר האמור בס' "תנא דבי אליהו". עד שאתה מבקש שיכנסו דברי תורה בפ"ך בקש שלא יכנסו אכילה ושתייה לתוך מעיך ע"כ. אשר הנראה לי בכונתו. עד הוא לשון טרם. ור"ל טרם שאתה מבקש שיכנסו ד"ת בפ"ך. קודם בקש שלא יכנסו אכילה ושתייה של איסור בתוך מעיך. כי אכילה ושתייה של איסור מטמטם את הלב מלהבין התוה"ק כדרשת חז"ל על פסוק ונטמטם בם. (ולדעתי אפשר לומר שזהו נ"כ כונת חז"ל שדרשו על פסוק למען תהיו תורת ה' בפ"ך מן המותר בפ"ך. ר"ל כדי שתהיו כך תורת ה' תשתדל מקודם שיהיו מן המותר. היינו מאכל היתר בלי שום חשש איסור בפ"ך) ואף גם מוצא שמח לבי כי מזריחת שמש ה"שוחטים שטי" מע" מתפוצצים קרני אור התקוה אשר בהמשך הזמן יתאחדו ויתקשרו השובי"ם והרבנים גם יחד ויטו שכם אחד לעבוד עבודת הכשרות בלי שום פניה כלל. והנל הכשרות יתרומם ויתנשא בכל פנה ופנה מארצות הברית. ובעבור זה אני אומר לחברי האגודה. יישר ה' חילם ופעלם ירצה ויצליחו בכל דרכיהם דרך הקודש ויהי ה' עמם.

לכבוד האלופים הנכבדים ראשי אגודת השוחטים נבויאָרק. עם כל קהל אגודתם יחיו. שלום!

נתכבדתי בעתונם הנכבד. ידי שוחטים שטימע. ו"השומר". וכאד עלץ לבי. לא אוכל לעצור בעדי מלתת לכם את ברכתי ברכת נדא טבא. ומי יתן כי תפקתנה עיני החרדים לראות נחוצת עתון כזה. וכי הוא דבר בעתו. ונחוצ הוא לנו כדא ויר לנשימה. ועתה ידידים נכבדים. מולכם גרם כי השכלתם לאגוד אגודתכם ולהעמידה על בסיס נכון. אקוה כי גם בעתונכם תצליחו להיות ממוכי הרבים. וקולכם ישמע בין כל שדרות האומה. וביחוד נוכל לסמוך כזה על ידידנו הרב הג' ר' שפריהו ליב הורוויץ שליט"א. כי ישתדל לשכללו ולעטרו בפרי הלולים כיד ה' הטובה עלי. והאמת והשלום יהיו מטרתכם. ואז יהא קולכם קול גדול ולא יסח.

כחפץ לבכם וכנפש המברכם בהצלחה. דו"ש ואשרם.

יצחק בונין. החופ"ק ברוקלין.

לחברי אגודת השוחטים. כולם יעמדו על הברכה בברכת חי וקים!

מאוד שמח לבי בראותי העתון הירחי "שוחטים שטימע" שיצא לאור וקול השובי"ם נשמע בארצנו ארצות הברית. הקול קול יעקב. ואי"ה יצא ממנו תועלת גדול

כחפץ הדורש שלומם וטובתם.

שמאל באאמו"ר הראב"ד מרבינו זללה"ה המכונה מיראפאליר רבי

ברנו את קרוביכם ומיודעיכם מעל עמודי ירחוננו

121

ספרים חדשים

(שהגיש אל המערכת)

ספר "נפש חיה", כולל הנהגות, הערות וחרושי דינים לארבעת חלקי השלחן ערוך, וממנם יסתעפו חסידות שונות בהרבה מקצעות התורה וכללי ההלכה אשר חנן ה' אותי, צעיר התלמידים ראובן כמורה"ר משה פרנליות ז"ל, חלק אורח חיים, לבוב, תרצ"ב, לפ"ק.

בראש הספר נדפס "הורכנותא דמלכי" כי "יורה יורה", ידיו ידיו" מאת הרבנים הגאונים מאיר אריה אבד"ק בוטשאטש והנאון ר' מ. ש. באב"ד חופ"ק לבוב והגליל, ומכתב תהלה ועוד מאת ראש הרבנים בארץ ישראל הנאון כהר"א י. קו. סליס"א, ודברים קצרים מעין הקדמה, מאת המחבר החותם את שמו "ראובן בן מרים", והוא מודיע כי כתב את ספרו זה בעצם ימי התבערה, ימי מלחמת העולם, אחרי שובו מגלות פליטי גליצ'א בתור מיכשר לצאת על שדה קטל, ובתנאים רעים נוראים ומשונים עד מאד כתב את ספרו זה, והנה עונג רוחני הוא לקרא בדברי הרב המחבר, כי בעל הגיון ובעל סברא הוא, והנה, לרונמא, באה"ט אות ב' ובשכבו על משכבו מעיר ואומר, יעוין ירושלמי סנהדרין פ"ח ה"ז שאר"י ישנים הם קמעה כדי שתהא דעתו מיושבת וכו' וזוה יובן נוסח ברכת המפיל שבברכות ס"ו ע"ב שתשכיבנו לשלום ותן חלסי בתורתך וכו' שלכאורה אין זה מעין ברכה זו, אבל הכוונה שתהא השניה לתכלית הנרצה שתהא דעתו מיושבת לתורה כן יתן לידיו שינה, עיין ס"ז אחע"ז ס"י כ"ח סק"א, ויש לו דברים ע"ד הרמב"ם הפוסק וידיעותיו ברפואה ס"י קע"ט, התנגדות לקראים, חיי עצמו וחיי חברו, לימוד תורה לנכרים, תוספות ורמב"ם הלכה כמי, וענינים חשובים וחדושים נפלאים, בהרבה עניני הלכה.

ספר אהבת יהוה נ"ן, יפליא ת"י יפרש פירוש י"הו' (אהי' רבינה) נתן לב להבין דברי חכמים וחרותם בתרגום המיוחס אל יונתן בן עוזיאל על חמשה חומשי תורה אשר ה' נתן לעדת בני ישראל בימין עוזו וזרוע תפארתו, חובר מאת בני מ"ן בן ישראל ש"מ ע"ר ע"ר מקרית סטאניסלאב יצ"ו, חוברת ראשונה, ספר בראשית ת"ל כל הש"ת, בולגוריי, תרצ"ב, המחבר הראה בחבורו זה על תרגום יונתן את בסיאותו בש"ס ומדרשים, ובפתח דבר של המחבר נותן לנו בקצור נמרץ מאד סקירה על התרגומים, ממה שכבר נאמר בארוכה חסידות עמוקות בענין התרגומים מפי מחברים וחכמים שונים, עד שכמעט אין מה לחדש עכשיו בשדה חסידות זו.

ופירושו זה הוא כאמת פירוש חשוב, נחמד, יש בו משום פרנסת המוח והלב של הקורא הותי, ומו שלא טעם טעם החכמה שיש בתרגום יונתן, טעם טעם זה ע"י פירושו היקר של מחבר דנו, כי הוא מושיט לנו בעטו

כל מי שיש בידו למחות

כבר מוסכם ומקובל אצלנו, שכל מי שיש בידו למחות ואינו מוחה נתפס באותו עון, וכשהוא אומר מי שבידו למחות, איננו אומר דוקא על יחיד, אך הוא הדין על הרבה יחידים, אף כשכל אחד הוא לעצמו אינו יכול למחות, אבל אם היחידים האלו יתאגדו ויתאחדו לאגודה אחת וההתאגדות בידם היא, ואז יהיה ביכולתם למחות ולהתריע על הקללה, הלא כודאי מחויבים הם לעשות כך, ואם לא יתאגדו ולא יתריעו על הקללה, ולא יתקנו, אז הקולר תלוי בצוארם, וחמה נחפסים בעון אותו דבר.

ומתוך השקפה זאת, הנה התאגדות והתאחדות השוחטים מוכרחת לבוא, לא בכדי להטיב מצבם החמרי, ולא אך להעמיד את כל ענין השחיטה על מקומה הראויה כמו שמקובל לנו מדור דור וכמו שבאמת צריך להיות ביסוד עקרי וחשוב בתוה"ק כמו שחיטה וכשרות, בכלל יבפרט, אך אם ההתאחדות לא תבוא, וממילא ישאר כל ענין השחיטה מקופל ובמצב פרוע, אז הקולר תלוי בצוארם ר"ל, כי בידם להיטיב המצב ע"י כח כללי כי הקלוקל רבה הוא מאוד, אם בבתי המטבחים של נסות ודקות אשר בהרבה מקומות השוחטים נמנים מההקלסיי לערס או מהמטבחים בעצמם, ובאופן זה הנה כל טובו של השוחט מונח בידי השוכר אותו, והרבה הרבה מאוד טובו מזה ענין הכשרות כמובן לכל, וכבר רמזתי על זה במאמרי "הרבנים והשוחטים" מחודש סיון.

וביחוד מצוי הקלוקל אצל שוחטי עופות, וביחוד בזמן הזה בשעת משבר כללי, שיש הרבה אנשים שאין להם מה לעשות, ואינם ראוים למלאכת קודש זו, והולכים ולומדים מלאכת שחיטת עופות במשך שני חדשים או שלשה, ועומדים לשחוט בכל מקום אשר יקרה לפניהם, ומסינים נבול שוחטי עופות אחרים, אשר מלאכת קודש זו מלאכתם מימים ימימה, ואשר באמת הם שוחטים חשובים ונכבדים ואשר רוח חכמים נוחה מהם, וכמובן הנה הרבה תקלות צומחות מזה, ואל יטעון הקורא שנס בשאר עיקרי היהדות כמו שבת ומקואות ועוד, גם שם הפרוץ מרובה על העומד והקלוקל רבה מאוד, אבל במטותא מינייכו, בשאר עיקרי היהדות אין בידנו לתקן, אין בכחנו לעשות בזה דבר ממשי בכדי להיטיב את המצב, ואין לי להאריך בדבר המפורסם וידוע לכל במדינת אמריקה, אבל בענין מצב השחיטה יכולים השוחטים בעצמם תחת השגחת הרבנים לתקן בזה הרבה ולמנוע כל התקלות השכיחות עתה כשהשחיטה היא במצב הפקרות, ע"י אגודת השוחטים בכל עיר בפרט, וע"י אגודת השוחטים בארץ ריקה וקאנאדא בכלל.

וזכרו נא אחים את נודל האחריות המוטל בזה עליכם וע"י התאחדות והתאגדות הכחות המפורזים לכה אחד כללי, הנה אז אין לשער ואין לספר את רוב הטובות שיצמח מזה, וכבר הגיעה השעה — ועד מתי!

שמואל מנחם הלוי פיין,
רב בעיר דעטראים, מישיגאן.

132

מהררי ציון וירושלים!

בכל לשון של בקשה ודרישה הנני כופל ומרבה את קריאתי הגדולה אליכם אחי ועמי בכל מקום שהם. לתת את ידכם עמנו. לעזרת מרכז התורה העולמי. המתנוסס לתפארת בעיר המטרופולין שלנו. "הישיבה המרכזית העולמית" הקדושה. בעיה"ס ירושלים ת"ו.

גדולים לאין ערוך הם תל"ת מצערי התפתחותו והתגדלותו של מפעלנו הגדול והקדוש הזה. אורו הגדול מאיר ומתפשט בארץ ובתפוצות הגולה. ע"י הכחות הרבים והמעולים המרכזים בתוכו. פרחי רבנן מצוינים עלויים מופלגים בוגרי הישיבות ומרכזי התורה המפורסמים שבארץ ובגולה. ההולכים ומתעלים בכל מקצעותיה של תורה והמחשבה הישראלית הקדושה. להיות אי"ה למאורות גדולים בשמי היהדות. מרימי קרנה תורה בהוד ותפארת ונושאי נס היהדות הנאמנה בנאון עו שב ה' ותחית עם קדשו וחבל סגולתו.

נוסף לכל פעולותיה הגדולות. העמידות ברום עלים התורה והיהדות. הוטל עכשיו על ישיבתנו המרכזית העל. הפקיד מיוחד: הצלת אחינו תושבי התורה ברוסיא הנתונים שם בסכנת נופ ונפש; מרכזנו המקודש. אשר עלית כחות התורה ורכוזם בארץ-קודש-חינו, היא אחת ממטרותיו היסודיות מוכרת הוא להקדיש את ההתאמצות הראויה. לעלייתם ורכוזם של מיטב צעירינו אלה המצפים לעזרת הצלה. ואמנם עלה כבר ביריננו. בחסד ד', להמציא רשיונות עליה וכרטיסי אניה למספר חשוב של צעירים יקרים ונעלים מופלגי תורה משם. אשר חלק מהם עלה כבר לארצנו ולישיבתנו הק' והמאמצים בכונן זה הולכים ונמשכים בעו"ה.

אחי ועמי! ממעקי לב דואב, הנני מתריע לפניכם על דחק מצבה הכללי של ישיבתנו הקדושה. המזועזע ומסכן חלייה את כל קיומה המפואר. המכאובים האיומים אשר חלו בנו במשך הזמן האחרון באה"ס. עם מסיבות החיים אשר עברו גם הם בחלק ממרכזי הגולה — כל זה השפיע על מצבו של מרכזנו הקדוש באופן נורא וסתר יד מאד. וכך הגיעה ישיבתנו המרכזית הק' לירי מצב כלכלי חמור הכבד מנשוא. ודורש את השתתפות עזרתכם המזורות.

בתקופה המורה זו. בשעה שאורות וצללים משמשים בערבובייה. נחוצה והכרחית עוד יותר התגלות אדירה של התעוררות רגשי האחריות. של כל כחות החיים של נצחיות ישראל. לבצורו וטפוחו של אור התורה והקדושה. אשר יחיה ויבהיק את כל מהשכינו בעו"ה. ולמלוי חובה גדולה וקדושה זו. הנני קורא אליכם אחי ועמי היקרים והחביבים: התעוררו נא והושיטו לנו בהקדם את עזרתכם הרחבה. לברק בית מקדש התורה שלנו אשר בירושלים. המכון היסודי והמרכזי לבצורנה של תורה וחיי הקודש בישראל ובארץ-ישראל. יתניינו נא כל העסקנים המעולים ייבנו. לעורר את שלהבת העמקים לתורת חיים וארץ קודש. אשר בננוי הנשמה של כל אדם מישראל. ולתבעם להצלתו וקיימתו של כשבן התורה המרכזי באה"ס!

דברי חכמה שכל וטעם ומאיר את העינים על ידי פירושו זה. ואולי יועיל בזה שתורנים ובני תורה יתחילו להבין ולהרגיש את ערך התרנומים. שיש בהם תורה וחכמה ועל ידם אפשר להבין את עומק הכוונה שבדברי התורה. הגיעה השעה להעמיק בדברי התרנומים וללמוד מהם הרבה. אוצר גדול של תורה וחכמה נמצא בדברי התרנומים. ועלינו להיות אסירי תודה להמחברים שמפרשים ומבארים את דברי התרנומים. וספר חדש וחשוב זה — הוא אחד מהם.

ש י ר

א. פערעלבערן. "לקבלת פנים" של שלוחי "נחלת השבים" ברוכים הבאים שלוחי דידן. השבים אלינו מארץ. מארץ כנען.

א. ספרו נא לנו מה נשמע שם. מהיי ארצנו ומחיי העם. ומה שלום אמנו האלמנה העזובה. העוד היא יושבת בדד העלובה?

ב. ספרו נא לנו ממערת המכפלה. ההרבות שם תפלה בעד אחינו בגולה? ומכותל המערבי העומד כנכור ולא זע. הפגשתם את השועלים המבשרים: הגה הוא בא?

ג. ספרו נא לנו מהר הכרמל הרם. ומקבר שמעון בן יהוא בכפר מרן. ומחמי טבריה אשר מימיה לא יכזבו כמעין. ומאפיקי מי הירדן השולח גלוי בעין.

ד. ספרו נא מים המלח אשר בו אוצרות כרוכים. ומשדמות וכרמים ומגנים ברוכים. ומפרזיתיהם אשר שמנם ויינם אנורים ככנאד. ומאשכול ענבים אשר נשאוהו כמוט.

ה. ספרו נא לנו מצלצלי המגלים והמומרות. ומשדדי האדמה והופרים בארות. וממכבשי בית הבדים וממשקות הינכים. ומה נשמע מנחלת השבים?

קול קורא!

מאת ראש הרבנים בארץ ישראל. הנאון המובהק. אור ישראל. ר' אברהם יצחק הכהן קוק שליט"א. שלום וברכה מעיר קדשנו והפארתנו לכל אוהבי תורה וחובבי ארץ חמדה המשתוקקים לראות אור ישועה מקדש.

די דערנרייכונג פון "נחלת השבים"

פון דעווי. שמואל קראלעוויטץ, טרעסזערער פון "נחלת השבים"

מיט פיעל פרייד לאזען מיר וויסען אונזערע חברים שוחדים, דאס אונזער אונטערנעמונג "נחלת השבים" האט נושא פרי געווען, אונזער הלום איז פארווירקליכט גע- וואָרען נאָך מער און בעסער ווי אונזער פאנטאזיע האָט אונז נעמאלען. אונזערע שלוחים האָבען שוין ב"ה גע- קויפט פאר אונז א נחלה. לויט ווי עקספערטען ערקלערען איז דאָס הונדערט פראָצענט פּרדס-באָדען, און ווי האָבען שוין א קושאן (א דיד) געקראָגען, וועלכעס דאָס איז אין ארץ ישראל פון די שווערסטע זאכען אזוי שנעל צו קריגען. אויך זיינען געקויפט געוואָרען מגרשים פאר אונזערע חברים.

חברים שוחדים! עס איז געקומען די צייט וואָס מיר קענען זיך ראַטעווען מיט אונזער ביסעל אינוועסט- מענט. מיר קענען זיך העלפען אָן שום ריזיקע. דיינקסט דאָס איבער טייערע חברים. מיר גייען מיט'ן אמת, מיר זוכען נישט קיין ביזנעס. די צייט איז געקומען וועלכעס אידען, און ווער רעדט ארטאָדאָקסישע אידען, האָבען גע- נומען הערען דעם רוף פון ארץ ישראל צו אונז. אונז רופט שוין ב"ה א ארץ ישראל זכת חלב ודבש, א ארץ ישראל וואָס רופט דעם עם ישראל, מחמת קיין אנדער פאָלק איז נישט געווען אומשטאַנד צו בויען זי, פאר קיין אנדער פאָלק האָט ארץ ישראל נישט געוואָלט געבען די ברכה. זי האָט נישט אַנטפּלעקט איהרע לעבענס זאָמען נאָר פאר איהר פאָלק וואָס טראָגט איהר נאָמען, און דאָס ימלא נא כל אדם מישראל את חובתו הגדולה לתורת ה' אלהיו וארץ קדשו! הצילו וכוננו את מרכז התורה בעיקר, הצילו את מיטב צעירינו שבויי התורה המצפים לעזרת הצלה! עזרו והתעוררו לעזרת ה' בנכורים, להשתתפותכם בבנין המכון המרכזי של רוכמות התורה ותחית הקודש בארץ חמדת אבות.

ענוני נא אהים יקרים יפה זעה אחת קודם להצלת המצב, והייתם לברכת עולמית מאת ה' הבוחר בתורה בעם קדשו ונחלת סגולתו בהר ציון וירושלים. כעתירת אחיכם הנאמן, מברככם מקדש.

אברהם יצחק הכהן קוק.
תרומות ונדבות לשלוח על פי הכתבת דלמטה:

UNIVERSAL YEHIVAH
38 Park Row, New York, N. Y.

חובת קדושה מוטלת על כל אחד מישראל לשלוח את תרומתו, תרומת קודש, לשיבה קדושה זו, כי ברכה בה לחנוך הדרך הבא.

המערכת

ווייסט איהר אלע אזוי גוט ווי איך. דערפאר איז שוין צייט, אז מיר זאָלען נעמען קוסען אויף דעם פּראָבלעם מיט קלאָרע אויגען, נישט לאָזען פּאַרטונקלען מיט שטן'ס פון קנאה און מיט טונקעלע שטראַלען פון שגאָה. לאָמיר אַוועקגיין פון גלות-וואַסערליגען לעבען, פון אומצוטרויען איינער צום צווייטען. לאָמיר טרויען אַריינקריגען אַביסעל פון דעם אוריה דארץ ישראל, וואָס טראָגט א מער שטאַל- צען לעבען, א לעבען פון מער אהדות, א לעבען פון פאר- גיגען איינער דעם צווייטען. פּאַרוואָס זאָלען מיר נישט וועלען הערען דאָס וואָס די אַרטאָדאָקסישע וועלט רעדט ווענען אונז. פילע רבנים וואָס האָבען שוין קאַנפּערירט מיט אונז און האַלטען זיך אין פּאַראַייניגען מיט אונזער אונטערנעמונג, ווילען זיך אָנשליסען אַלס חברים אין אונזער אגודה, פאר וואָס זאָלען מיר אַוועקגעהן פון אונז זער סביבה, און נישט העלפען בויען א רעליגיעזע קאָלאָניע? פאר וואָס זאָלען מיר נישט העלפען פאר- שטאַרקען, אז אונזער נייע ארץ ישראל זאָל נאָכפּאָלגען אונזער אַלטע טראַדיציאָנעלע ארץ ישראל, און דאָס דאַרפן מיר יעצט טאָן. הערט וואָס די גרעסטע מוחות פון ארץ- ישראל, ווי: הרב אי"ה קוק, הרב מאיר בערלין, הרב אראַנסאָן, הרב עזריאל, דיזענהאַף ראש העריה פון תל אביב, הערט און לייענט די דאָקומענטען פון זיי וואָס געפינען זיך דאָ באַ אונז אין אָפּים ווי אזוי זיי זיינען באַגייסטערט פון אונזער אונטערנעמונג און פון דעם רע- זולטאַט פון אונזער אויפּטוהן אין ארץ ישראל, אונזערע פּרעזענטאַטען אין ארץ ישראל און זוי איהר ווייסט אויך די מנהלים אין דער יוניאָן קומען שוין ב"ה צוריק דעם 27טען אויגוסט, שבת פ' ראה פון ארץ ישראל, און די "נחלת השבים" גרייט צו פאר זיי א קבלת פנים. מיר ווילען זיי צייגען אונזער דאַנקבאַרקייט פאר זייער אָפּער פאר אונזער אַלעמענס טובה וועגען.

איהר אלע חברים שוחדים זענט איינגעלאדען צו אונזער אַלעמענס שמחה, ווי איהר וועט הערען א ריב- טיגען גרום פון ארץ ישראל און דעם איינדרוק וואָס עס האָט אויף זיי געמאַכט, ווי אויך א גענויעם באַריכט ווע- גען זייער גרויסען אויפּטוהן פאר די "נחלת השבים". די צייט און דער פּלאַץ וועט אַנאַנסירט ווערען אין די טעגליכע אירישע צייטונגען.

און איך האָף, אז אונזערע שלוחים, צו וועלכע מיר האָבען דעם גרעסטען צוטרוי און אַכטונג, האָבען אין זיך איינגעזאָפּט ארץ ישראל הייליגע געפילען פון באַגייסטע- רונג, און אז זיי וועלען אויך אויף אונז קאָנען משפיע זיין און באַלייכטען אונזערע הערצער און מוחות מיט די הייליגע שטראַלען פון האַפּענונג וואָס קומען פון דער ארץ ישראל זון אשר מרפא בכנפיה.

מיט פיעל פרייד לאזען מיר וויסען אונזערע חברים שוחדים, דאס אונזער אונטערנעמונג "נחלת השבים" האט נושא פרי געווען, אונזער הלום איז פארווירקליכט גע- וואָרען נאָך מער און בעסער ווי אונזער פאנטאזיע האָט אונז נעמאלען. אונזערע שלוחים האָבען שוין ב"ה גע- קויפט פאר אונז א נחלה. לויט ווי עקספערטען ערקלערען איז דאָס הונדערט פראָצענט פּרדס-באָדען, און ווי האָבען שוין א קושאן (א דיד) געקראָגען, וועלכעס דאָס איז אין ארץ ישראל פון די שווערסטע זאכען אזוי שנעל צו קריגען. אויך זיינען געקויפט געוואָרען מגרשים פאר אונזערע חברים.

חברים שוחדים! עס איז געקומען די צייט וואָס מיר קענען זיך ראַטעווען מיט אונזער ביסעל אינוועסט- מענט. מיר קענען זיך העלפען אָן שום ריזיקע. דיינקסט דאָס איבער טייערע חברים. מיר גייען מיט'ן אמת, מיר זוכען נישט קיין ביזנעס. די צייט איז געקומען וועלכעס אידען, און ווער רעדט ארטאָדאָקסישע אידען, האָבען גע- נומען הערען דעם רוף פון ארץ ישראל צו אונז. אונז רופט שוין ב"ה א ארץ ישראל זכת חלב ודבש, א ארץ ישראל וואָס רופט דעם עם ישראל, מחמת קיין אנדער פאָלק איז נישט געווען אומשטאַנד צו בויען זי, פאר קיין אנדער פאָלק האָט ארץ ישראל נישט געוואָלט געבען די ברכה. זי האָט נישט אַנטפּלעקט איהרע לעבענס זאָמען נאָר פאר איהר פאָלק וואָס טראָגט איהר נאָמען, און דאָס ימלא נא כל אדם מישראל את חובתו הגדולה לתורת ה' אלהיו וארץ קדשו! הצילו וכוננו את מרכז התורה בעיקר, הצילו את מיטב צעירינו שבויי התורה המצפים לעזרת הצלה! עזרו והתעוררו לעזרת ה' בנכורים, להשתתפותכם בבנין המכון המרכזי של רוכמות התורה ותחית הקודש בארץ חמדת אבות.

ענוני נא אהים יקרים יפה זעה אחת קודם להצלת המצב, והייתם לברכת עולמית מאת ה' הבוחר בתורה בעם קדשו ונחלת סגולתו בהר ציון וירושלים. כעתירת אחיכם הנאמן, מברככם מקדש.

אברהם יצחק הכהן קוק.
תרומות ונדבות לשלוח על פי הכתבת דלמטה:

UNIVERSAL YEHIVAH
38 Park Row, New York, N. Y.

חובת קדושה מוטלת על כל אחד מישראל לשלוח את תרומתו, תרומת קודש, לשיבה קדושה זו, כי ברכה בה לחנוך הדרך הבא.

המערכת

125

RABBI S. L. HURWITZ, Editor.

הרב שמריהו ליב הורוויץ, רעדאקטאר.

די שוהטים שטימע

SCHOCHTIM SHTIMME

מאנאטליכער זשורנאל, ארויסגעגעבען ביי די אגודת שוחטי עופות דניו יארק רבתי

Monthly Magazine, published by the Poultry Schochtim Union of Greater New York

Affiliated with the American Federation of Labor, Local 440

229 East Broadway, New York, N. Y.

Telephone: ORchard 4-1938 — 9602

Vol. I. No. 7. September, 1932.

ערשטער יאהרגאנג, נומער 7. ב"ה ניו יארק, אלול, תרצ"ב

אינהאלט:

עדיטאריעלס:

- א. ראש השנה.
- ב. די שוחטים און זייער "שטימע".
- ג. די "מתיבתא" מוז עקזיסטירען.
- וואס איך האב געזעהן און געפיהלט אין א"י — רעו. יצחק בלום
- א מיש מאש (פעליעטאן) — ישראל צרבינסקי
- פון וואנען שטאמט דער מנהג פון "תשליך" — הרב שמואל מנחם הלוי פיין
- די שוחטים פון די מאונטעינס
- אגודת שוחטי עופות דלאם אנדזשעלעס
- בריעף פון שוחטים.

ה שומר

- לקראת השנה החדשה — ש. 5. ה.
- הלכות שקיטה — הרב שמריהו ליב הורוויץ
- לתקופת השנה... שיר... — רעו. יחזקאל ראזען
- אל תשכח תורה מישראל — הרב ניסן טעלושקין
- הרב הירשנזון על "הקיצורים" — א. פערעלבערג
- שיר — הרב ר' יצחק בונין
- אות למובח — בן דוב
- ספרים חדשים —
- ברכות לראשית השנה —

Subscription Price, \$3.00 a year.

סוכסקריבשאן 3 דאלאר א יאהר.

Application for second-class matter is pending.

וויכטיגע בעקאנטמאכונג!

צו אונזערע לעזער בכלל און צו אלע רבנים און שוחטים בפרט!

„די שוחטים שטימע“ וועט דרוקען אין קומענדען נומער ברכות לראש השנה אין העברעאיש און אין אידיש, דער קומענדער נומער וועט ערשיינען בעפאר ראש השנה און וועט זיין זעהר אן אינטערעסאנטער באלעהרענדער נומער, וועלכער וועט ערהאלטען דרשות און ארטיקלען וועגען ראש השנה יום כפור, שבת טובה, סוכות און אנדערע וויכטיגע און אינטערעסאנטע ארטיקלען. די „שוחטים שטימע“ ווערט געלייענט ביי חשוב'ע רבנים, שוחטים, חזנים, פיהרער פון אנשטאלטען און ארגאניזאציען, שוהלען און ביי באוואוסטע חשוב'ע בעלי בתים פון אמעריקא און קאנאדא ווי אויך פון אנדערע לענדער.

די ברכות לראש השנה וועלכע וועלען געדרוקט ווערען אין „די שוחטים שטימע“ און „השומר“, וועלען בלייבען לזכרון עולם, ווייל די „שוחטים שטימע“ איז ניט א טעגליכע צייטונג וואס לעבט נור איין טאג און נאכהער שטארבט זי אפ. די „שוחטים שטימע“ איז א מאגאזינע וועלכער זיכערנאל וועלכער ווערט געבונדען סוף יאהר אלס וויכטיגער ספר, אין „די שוחטים שטימע“ און „השומר“ ווערט געדרוקט חדושי תורה און דארט געפינען זיך שמות הקדושים, אזוי אז מען טאר דאס ניט אוועקווארפען, און אייער ברכה פאר ראש השנה וועט בלייבען אין די „שוחטים שטימע“ לזכרון עולם. עסקען אויך ארגאניזירט ווערען אז דער נומער פון די „שוחטים שטימע“ וואו אייער ברכה צו אייערע פריינד וועט געדרוקט ווערען זאל געשיקט ווערען אלס א גרויסארטיגע לשנה טובה מתנה, צו אייערע פריינד און באקאנטע.

„די שוחטים שטימע“ איז דאס אייגענטהום פון אלע שוחטים פון לאנד, און אלע שוחטים פון אמעריקא און קאנאדע און פון אנדערע לענדער דארפען אריינשיקען זייערע ברכות לראש השנה צו זייערע פריינד דורך „די שוחטים שטימע“. אונזערע לעזער בכלל און אלע רבנים און שוחטים בפרט ווערען געבעטען ניט אפלייגען אויף שפעטער, נור אריינשיקען זייערע ברכות לראש השנה, באלד, אזוי שנעל ווי מעגליך.

זיך ווענדען צום סעקרעטער רעווי. אליהו מעלצער.

SCHOCHTIM SHTIMME

229 EAST BROADWAY

NEW YORK, N. Y.

פיערדינער באגייסטערטער קבלת פנים פאר די הויפט פיהרער פון די "אגודת השוחטים"

ניט לאנג צוריק האט שטאטנעפינדען אן אויסערנע וועהנליכער באגייסטערטער קבלת פנים פאר דעם פרעזידענט פון די שוחטים יוניאן יעקב בלום און פאר דעם פעהיגען סעקרעטאר און אגפיהרער פון די שוחטים יוניאן רעוו. יוסף ראזענמאן און רעוו. זילבערמאן, די דעלעגאציע פון די "נחלת השבים", וועלכע איז געקומען פון ארץ ישראל, וואו זיי האבען געקויפט באדען צו פלאנצען פרדסים און גרינדען א קאנאניע פאר שוחטים און ארטאדאקסישע אידען און זיי באזעצען אין ארץ ישראל. די 300 שוחטים מיטגלידער פון די שוחטים יוניאן ווי אויך רבנים און חשוב'ע פיהרער פון די שוחטים זיינען געקומען אפגעבען כבוד די פיהרער פון דער שוחטים יוניאן און הערען זייער באריכט פון ארץ ישראל. דער ווייס-פרעזידענט פון "נחלת השבים" רעוו. ישראעל באשאוויץ ערעפענט דעם מיטינג און האלט א קורצע און קלוגע רעדע, און שטעלט פאר אלס פארזיצער דער פון אָווענד דעם טרעזשורער פון "נחלת השבים" רעוו. שמואל קראלעוויץ, וועלכער צייגט טאלאנט און טאקט מיט פארשטעלען יעדען רעדנער אויף א געלונגענעם און פאסיגען אופן. דער ערשטער רעדנער איז געווען דער בעוואוסטער ציוניסטישער רעדנער מ. א. זעלדין, פון דער ציוניסטישע ארגאניזאציע פון אמעריקא. מר. זעלדין האלט א פיערדיגע רעדע, אטא קירט שטארק די נייע מרגלים פון ארץ ישראל, אפעלירט צו אלע שוחטים אַנשליסען זיך אלס מיטגלידער אין די "נחלת השבים". דער גרויסער כאָר פון די ברידער שוחטים חונים זינגען פאסיגע שירי ציון און באגייסטערען דעם עולם מיט זייער טאלאנט און מתקות.

די שוחטים יוניאן האט ניט געקענט שייכות מיט די נחלת השבים, אין אָבער די יוניאן צופרידען וואָס די אונטערנעמונג איז אַן ערפאָלג, און מעמבערס פון נחלת השבים זיינען אַלע חברים פון די שוחטים יוניאן, ער רעדט זעהר לאָניש, וואָרעם, האַרציג און מאַכט אַ שטאַר-קען איינדרוק. און אַחרון אַחרון חביב, עס ווערט פאַר-געשטעלט דער פרעזידענט פון די "שוחטים יוניאן" און "נחלת השבים" רעוו. יעקב בלום.

רעוו. יעקב בלום איז א גלענצענדיגער רעדנער, א באוואוסטער און בארימטער מטיב, א גרויסער בעל משפיע און איז באליבט ביי אלע וואָס קענען איהם. ער האלט א הארציגע רעדע וועלכע צייכענט זיך אויס מיט נוצליכע אינפארמאציע, לאָניק און געוונטער מענשען פארשטאנד. זיין רעדע מאַכט אַ שטאַרקע און טיעפען איינדרוק, און אַלע אַנוועזענע פיהלען די נויטיגקייט צו אַנשליסען זיך אין די "נחלת השבים" און קומען אל המנוחה ואל הנחלה אין ארץ ישראל.

ווערטהער פריינד:

מיר ווענדען זיך צו אויך מיט א דרינגענדיגן אפיעל, צו שיקען אייער "לשנה טובה" ביישטייערונג פאר דעם גרויסען תורה צענטער פון ירושלים, די "ישיבה מרכזית עולמית", וועלכע ווערט געפיהרט פון הגאון והצדיק מוהרא"י הכהן קוק שליט"א דער רביהבולל פון א"י. צולייב דעם קריזיס איז די פינאנציעלע לאַגע פון דער ישיבה קריטיש און עס איז פּיוס אַ פּראַגע פון פּקיד נפש.

די בני הישיבה ליידען הונגער און נויט! עס ליגט אויף אונז אַ חוב קדוש צו ראטעווען דעם מקדש התורה! רייע רעמונגס-ארבייט טאָר ניט אַפּגעלעגט ווערען!

דארום ווענדען מיר זיך צו אויך מיט דעם הייליגען רוף: שיקט זאָפּאַרם אייער ראש השנה נדבה! שיקט וועלכע סומע איהר קענט. יעדע סומע, קליין אָדער גרויס, וועט העלפען די בני הישיבה. לאָזט אונז ניט ווארטען—שיקט באַלד אייער נדבה!

מיר קרווארטען אייער שנעלען ענטפער מיט אייער ביישטייערונג לויט אייער מעגליכקייט, און דער זכות התורה, והצדקה זאל אויך ביישטעהן, און מיר זאלען האָבען אַ שנת חיים טובים, שנת ברכה והצלחה ושנת גאולה וישועה.

בברכת כתיבה וחתומה טובה לכל ישראל. הרב ר' טוב אריה הכהן לעווינסאהל, פרעזידענט, הקרי פישעל, טרעזשורער, הרב ר' משה זבולון מרגליות, הרב ר' ישראל הלוי ראָזענבערג, הרב ר' אליעזר זילבער, הרב ר' אהרן סויטלעבאָים, הרב ר' זאב גאָלד, יוסף דאָבער, דוד פרייבערגער, יוסף פאלשטיין, דושיצקאָוויטש, ראָזאַלסקי, מאסועל ראָזענבערג, מאיר וועזעל, פּרץ וויקרינסקי.

ביסע שיקט אייערע ביישטייערונגען לויט דעם אַלגעמענען אדרעס:

Universal Yeshivah, 38 Park Row, N. Y. City

הרב ר' שמריהו ליב הורוויץ, דער רעדאקטאר פון "די שוחטים שטימע" און "השומר", ווי אויך דער רב און פיהרער פון דער גרויסער תלמוד תורה תפארת הגר"א אין ברוקלין האלט א פיערדיגע באַלערענדיג רעדע אין אידיש און העברעאיש, באַפּעפּערט מיט מאמרי חו"ל און געלונגענע איינפאלען ווי עס פאסט צו זאָגען פאַר שוחטים לומדים. נאָכהער באַקומט דאָס וואָרט איינער פון די דעלעגאציע פון "נחלת השבים" רעוו. זילבערמאן, וועלכער רעדט קורץ און צום פונקט און ניט אַפּ אַ האַרציגען גערום פון ארץ ישראל. רעוו. יוסף ראָזענמאן דער סעקרעטאר פון די שוחטים יוניאן רעדט נאָך איהם און נאָך מר. אונגאר, אַ חשוב'ער בעל הבית, וועלכער איז געפאָהרען מיט דער דעלעגאציע נאָך ארץ ישראל, רעוו. ראָזענמאן איז אַ געבוירענער פיהרער און ער רעדט האַרציג, קלוג, צום פונקט און מאַכט זעהר אַ שטאַרקע און טיעפען אייני-דרוס אויף אַלע צוהערער. ער שטעלט פאַר בילדער פון ארץ ישראל וועלכע מאַכען אַ גרויסען איינדרוק. רעוו. אליהו מעלצער, דער טיכטיגער ארבייטער, ווייס פרעזידענט פון די שוחטים יוניאן, סעקרעטאר פון "די שוחטים שטימע", באַגריסט די דעלעגאציע

די שוחטים שטימע

אלול, תרצ"ב

נומער 7

ערשטער יאהרנאנג.

לשנה טובה תכתבו

א נייעם גליקליכען יאהר, ברוחניות ובגשמיות, צו אונזערע לעזער, שרייבער, פיהרער, באַשאַפער און מיטגלידער פון די אגודת שוחטים עופות דנוי ארק רבתי, ווי אויך צו אלע שוחטים און רבנים בכל מקום שהם, צוזאמען מיט'ן כלל ישראל.

זאל דער נייער יאהר בריינגען גליק און פרייד צו יעדען אידען, והרבת קרן תורתנו הקדושה, גאולה לעמנו על ארצנו, אדמת קודש, ברוח התורה והאומה.

די שוחטים שטימע ו, "השומר".

ראש השנה

מיר זענענען זיך יעצט מיט דעם אלטען יאהר תרצ"ב און מיר טרעטען אריין אין דעם נייעם יאהר תרצ"ג. מיר ווילען פטור ווערען פון דעם אלטען יאהר מיט'ן גאנצען הארצען, קיינמאל האָט נאָך אזוי גוט ניט געפאסט די הארציגע בקשה, תכלה שנה וקללותיה, דער אלטער יאהר מיט זיינע קללות זאל זיך ענדיגען וואָס שנעלער, — ווי היינטיגען יאהר. א ביטערער יאהר איז דאָס געווען. די אידען פון דער גאנצער וועלט געפינען זיך היינט אין א שרעקליכע פינסטערע לאַגע, און אויך דער איד פון אמעריקא, "דער רייכער פעטער" פון דאָס אידישע פאָלק, איז אַרעם געוואָרען, איז געוואָרען, נעבאָך, א יורד.

די אידען פון דער רייכער אמעריקא לעבען יעצט איבער א שרעקליכע צייט, זיי ליידען פון אַן עקאָנאָמִי־שען קריזיס, און אויך פון אַ גייסטיגען קריזיס. און דער גייסטיגער קריזיס איז פיעל ערנער פון דעם עקאָנאָמישען קריזיס, דער יורד איז ניט נור א יורד אין פינאנציעלען און עקאָנאָמישען זין, נור — וואָס פיעל ערנער — ער איז געוואָרען א יורד אין גייסטיגען נשמה-דיגען זין. אלע ישיבות און אלע תלמוד תורה'ס פון לאַנד זיינען אין אַ מצב פון נסיסה, ראשי ישיבות און לעהרער הונגערען, עלטערען האָבען אויפגעהערט שיקען די קינדער לעהרנען אידישקייט, און ווען זיי שיקען ווילען זיי ניט צאלען שטר למה, הלול שבת ווערט פארשפרייט ווי א פייער אין יעדע אידישע שכונה, עס וואקסט אויף א נייער דור, וועלכער האָט קיין מאל ניט געזעהען א שבת'דיגען טיש, וועלכער האָט קיין מאל ניט דורכגעלעבט די שעהנאָקייט און הייליגקייט פון שבת אין א אידישע הויז, אידען עסטן טריפות, דער נייער דור האָט טריפה רעסטאָראַנען אין יעדע אידישע סביבה, עס האָט זיך געגרינדעט אַ כשרות אַסאָסיאַציע פון גרויס ניו יאָרק, וועמעס צוועק איז צו באַזאָרגען די אידען פון

ניו יאָרק מיט כשרות, איז זי נאָך פאַרלויפֿיג ניט שטאַרק גענוג און האָט נאָך ניט די פינאנציעלע מיטלען מיט וואָס צו טאָן נוצליכע אַרבייט.

ראש השנה איז דער נייער יאהר און גלייכצייטיג אַ יום הדין, ראש השנה דאַרף יעדער איד טאָן תשובה און האָבען אַ ריכטיגען חשבון הנפש, און דויען ראש השנה מוזען די אידען פון אמעריקא, פאַרזאמעלען אין די שוהלען פון לאַנד, באַשליסען צו שאַפען אַ גרויסע באַוועגונג פאַר שמירת שבת, פאַר אַ גוטע אידישע ער ציהונג, פאַר ריכטיגע כשרות, פאַר טהרת המשפחה, און צו אַפשאַפען די הפקרות פון דער אידישער גאַס, עס מוז זיין אַן אַרנאַניזירטע יודענטהום.

און די ערשטע אַרבייט דאַרף זיך אָנפאַנגען ביי אונזערע רבנים, די גייסטיגע פיהרער פון פאָלק, עס ליגט אַ הייליגע פליכט אויף די "אגודת הרבנים" צו פאַראייניגען די אלע רבנישע קערפערשאַפטען אין איין גרויסען שטאַרקען מעכטיגען רבנים פאַר באַנד, ווייל נור דורך פאַראייניגונג קען געבויט און אָרגאַניזירט ווערען דאָס יודענטהום, און דער מצב הרבנים והרבנות זאל פאַר שטאַרקט ווערען.

ראש השנה דאַרפען די שוחטים פון אמעריקא און קאנאדא האָבען אַ חשבון הנפש, פאַרשטעהן זייער לאַגע, און דאָן וועלען זיי מוזען קומען צו די איינציגע ווירקליכע איבערצייגונג, אַז דער גליק פון די שוחטים און זייער צוקונפט ליגט נור אין פאַראייניגונג, די שוחטים פון לאַנד דאַרפען זיך פאַראייניגען אין אַ גרויסען שטאַרקען מעכטיגען שוחטים יוניאָן, יעדער שוחט פון לאַנד מוז זיך אָנשליסען אַלס מיטגלידער אין דער אגודת השוחטים דאָס אמעריקא וקנאדא, אַ קאָנווענשאָן פון אלע שוחטים פון לאַנד מוז גערופען ווערען, און אויף אַז יענע ערשטע גרויסע היסטאָרישע קאָנווענשאָן, זאל געלייגט ווערען דער פּוכ-

דאמענט פון דעם נרויסען מעכטיגען הייליגען בנין די שוחטים יוניאן פון אמעריקא און קאנאדא. ווען די שוחטים פון לאנד זאלען זיך באמת פאראייניגען וועלען זיי זיין א נרויסע נוצליכע קראפט. די אנודת שוחטי עופות דנויארק רבתי האט געוויזען די וועג אין וועלכע אלע שוחטים פון לאנד דארפען געהן. די וועג פיהרט צו זעלבסטשטענדיגקייט, שטאלץ, פרנסה בכבוד, און ריכטיגע כשרות. די פאראייניגונג פון די נויארקער שוחטי עופות דארף דינען אלס גוטער ביישפיעל צו אלע שוחטים בכל מקום שהם, ויעשו כולם אנודה אחת לעשות רצון הכורא בעבודת הקודש, בלב שלם.

דער שופר רופט און וועקט אלע שוחטים פון לאנד צו פאראייניגען זיך אלע צוזאמען אין א נרויסען שטארקען שוחטים פארבאנד.

די שוחטים און זייער „שטימע“

ס'איז צום ערשטען מאל אין דער געשיכטע פון אידען אין אמעריקא און קאנאדא, אז די שוחטים פון לאנד זאלען האָבען אן אייגענעם אָרגאַן, וועלכער זאל דינען זייערע אינטערעסען, זאל קעמפען זייער קאמף — ווען אזא קאמף וועט זיין נויטיג — און זאל זיי וועקען צו פאראייניגונג, אן אָרגאַן וועלכער זאל זיין די אָפיציעלע שטימע פון די שוחטים כלפי פנים און כלפי חוץ.

„די שוחטים שטימע“ אין אידיש, און דער „השומר“ אין לשון קודש, איז דער אָפיציעלער אָרגאַן און דאָס אייגענטהום פון אלע שוחטים פון לאנד, אויב ניט אלע שוחטים פיהלען און פארשטעהן די נויטיגקייט און וויכטיגקייט פון צו האָבען אן אייגענעם אָרגאַן, וועלען זיי דאָס מווען פיהלען אביסעל שפעטער, דער לעבען וועט זיי איבערצייגען די נויטיגקייט און די וויכטיגקייט פון די „שוחטים שטימע“.

יעדע פארטיי יעדע לעבעדיגע נאציאָנאַלע אָרגאַניזאַציע, זוכט צו האָבען אן אייגענעם אָרגאַן, מען דארף זיי ניט ערקלערען די נויטיגקייט דערפון, ווייל זיי ווייסען און פיהלען דאָס אליין, די אנודת שוחטי עופות דנויארק רבתי האָבען דאָס פארשטאַנען און דערפאַר האָבען זיי געגרינדעט די „שוחטים שטימע“ און האָבען איהר אוועק געשטעלט אין דינסט צו אלע שוחטים פון לאנד.

די שוחטים פון פוילען און אנדערע לענדער זיינען סובסקרייבער פון „די שוחטים שטימע“; די שוחטים פון אמעריקא אָבער זיינען ניט אלע פון זיי פעהיג צו אָפּשאַצען די אַרבייט און די נרויסע נוצען וואָס „שוחטים שטימע“ בריינגט צו זייער הייליגע פראָפעסיע און צום כבוד פון די שוחטים אין דיוע לאַנד.

פיהלען הונדערטער שוחטים וועלכע ווייסען ווי צו אָפּשאַצען די נוצען פון זייער אָרגאַן, שיסען אונז דאָנהער בריעה, האַרציגע בריעה, וואו זיי דאַנקען די שוחטים יוניאָן פון ניו יאָרק און די רעדאַקציע פון „די שוחטים

שטימע“, שאפען סובסקרייבער פאַר זייער „שטימע“. זיי זוכען צו פארשפרייטען דעם שוחטים זשורנאַל צווישען זייערע פריינט און באַקאַנטע. עס זיינען אָבער דאָ הונדערטער שוחטים וועלכע שטעהן נאָך פון ווייסען און טוען נאָר ניט פאַר זייער זשורנאַל, און דאָס איז ווירטליך אַ פאַהרעכען צו זיך אליין. זיי זיינען ניט באַוואוסטזיניג גענוג, און פאַרשטעהען נעבאָך נישט דעם נוצען וואָס זיי קענען און וועלען האָבען אין דער נאָהענטער צוקונפט, ווען זיי וועלען שטאַרס מאַכען זייער אייגענעם אָרגאַן.

די „שוחטים שטימע“ וועט ניט אונטערגעהן, די שוחטים יוניאָן פון ניו יאָרק איז גענוג פאַראַנטוואָרטליך דערפאַר, די „שוחטים שטימע“ איז באַשאַפען געוואָרען צו בלייבען אַ תושב אין דער אידישער גאַס פון אַמעריקא, אָבער וואו זיינען אַלע שוחטים? וואו זיינען אלע שוחטים פון גאַנצען לאַנד? וואָרום העלפען זיי ניט די שוחטים יוניאָן צו אַרבייטען און פאַרשפרייטען די צייטונג אין אַלע אידישע הייזער פון זייערע באַקאַנטע צווישען זייערע בעלי בתים, צווישען די מעכערס פון די אַרטאָדאָקסישע שוהלען פון לאַנד, עס איז דאָ אַרבייט, זעהר פיעל אַרבייט, און יעדער ברודער שוחט טאָר זיך ניט באַפרייען פון אַזא נוצליכע הייליגע אַרבייט, און אַרויפּוואַרפען די גאַנצע אַרבייט נור אויף די אנודת שוחטי עופות פון ניו יאָרק, אין דער צייט ווען די צייטונג איז דאָס אייגענטהום פון אַלע שוחטים פון גאַנצען לאַנד.

די צייטונג האָט געדאַרפט זיין פול מיט באַריכטען פון די טויזענטער שוחטים פון לאַנד פון אַלעס וואָס ביי זיי קומט פאַר, אַ נייע שטעלע, אַ פאַמיליען שמחה, אַ חתונה, אַ פאַרלאָבונג ביי אַ קינד, אַ בר מצוה וכדומה. די „שוחטים שטימע“ האָט געדאַרפט זיין די פאַמיליע צייטונג פון אַלע שוחטים, ווייל די „שוחטים שטימע“ ווערט דאָך געלייענט ביי די שוחטים פון לאַנד, ביי רבנים, און חשוב'ע בעלי בתים, וואָרום זאלען די שוחטים ניט ווייסען פון אַלעס וואָס ס'קומט פאַר ביי זייערע קאַלענען, חברים במלאכת הקדש, אַ טעגליכע צייטונג לעבט נאָר איין טאָג און שטאַרבט אָפּ, די „שוחטים שטימע“ אָבער, וועט געבונדען ווערען אַס ענדע יאָהר אַלס יעהרליכער בוך, און די אַלע פאַסירונגען, כרכות, מזל טוב'ס וכדומה, וועט דאָך בלייבען לזכרון עולם אין די „שוחטים שטימע“.

ווען די טויזענדער שוחטים פון לאַנד וואָלטען אַלע אַריינגעשיקט זייערע ברכות, מזל טוב'ס, שמחה'ס וכדומה אין „די שוחטים שטימע“, וואָלט די צייטונג געהאַט די מעגליכקייט צו ווערען גרעסער, בעסער, און זיי מוזן ווערען אַ זוכענעם ליכע צייטונג אַנשטאַט אַ מאַגאַטליכער זשורנאַל.

און ווען די שוחטים פון לאַנד וועלען ראש השנה האָבען אַ חשובן הנפש, וועלען זיי מווען באַשליסען צו מאַכען זייער אָרגאַן פאַר אַ וועכענליכע ליכע צייטונג, דורך שאַפען נייע סובסקרייבערס, פאַר שפרייטען איהר צווישען די בעלי בתים פון זייערע

וואס איך האב געזעהן און געפיהלט אין א"י

פון רעז. יעקב בלום, פרעזידענט פון די „אגודת השוחטים“ און פון די „נחלת השבים“.

איך געקומען א ה י י ם , צוריק אין ארץ ישראל. איך וועל ביי אן אנדער געלעגענהייט אפשר האָבען די מעני ליכסייט צו ריידען און שרייבען באַריכות וועגען מיין רייזע נאָך ארץ ישראל. איצט אָבער וועל איך זיך באַנדר גענען מיט טיילען זיך מיט די לעזער פון „די שוחטים שטימע“ מיט מיינע ברידער שוחטים נור מיט אייניגע עפיוואָרען און אייננדיקע בעת מיין זיין אין ארץ ישראל. געשיקט פון די „נחלת השבים“ וועמעס צוועק איז צו גרינדען אין ארץ ישראל אַ רעליגיעזע נאציאָנאַלע קאָלעגיאַט פון און פאר שוחטים און אָרטאָדאָקסישע אידען שומרי תורה ומצות.

און אָט זיינען אייניגע קורצע פאסירונגען און פאקטען:

אן אַראַבישער עפענדי, ווען מען איז געקומען קויפען ביי איהם לאַנד פאַר אַ נייע קאַלאָניע און ווען די קויפער האָבען איהם געזאָגט אז ער בעט אַ צו טייערען פרייז. האָט ער געענטפערט: איך וועל אייך דערזעהלען וואָס עס האָט פאסירט. ווען אייער גאָט האָט אייך אַרויסגעטריבען פון ארץ ישראל, האָט ער גענומען זוכען וועמען זאָל ער איבערגעבען אייער לאַנד. זי אַפצוהיטען, ביז וואָנען ער וועט אייך בריינגען צוריק. האָט ער גענומען נאָכווען אויף וועמען מען קען זיך פאַרלאָזען. האָט ער געמינען אז אויף אַרדום'ען אַדער שיער, און אַלע אַנדערע פעלקער, אז ער וועט זיי געבען די לאַנד זיינען זיי דאָך פעהיג און זיי וועלען איהר באַאַרבייטען און מאַכען איהר פאַר אַ פרוכטבאַרע לאַנד, און זיי וועלען איהר ניט וועלען אָב־געבען צוריק צו אייך. איז איהם איינגעפאַלען, אז דער בעסטער איז די אַראַבער, זיי זיינען פּויל און וועלען פון דער לאַנד גאַרניט האָבען נאָר וועלען איהר אָבְהייטען פאַר זיינע סינדער, האָט ער אונז דערפאַר געמאַכט פאַר די שומרים פון ארץ ישראל, און מיר היטען שוין די לאַנד פאַר אייך שוין באלד 2000 יאָהר, בין איך ניט באַרעכטיגט צו דעם פרייז וואָס איך בעט פאַר אזוי פיעל יאָהרען שמיחה?

דער אַלטער אַראַבער איז פּויל און וויל זיין לאַנד פאַר קויפען. אָבער מיר קענען פאַרשפּעטיגען די געלעגענהייט, ווייל דער יונגער דור אַראַבער איז שוין נאציאָנאַל שאַ-וועניסטיש, און ער ווערט ציוויליזירט. ער וועט שוין זיין באַדען ניט פאַרקויפען, ווען מיר וועלען זיך ניט צוהיילען צו קויפען אין די נעקסטע 10 יאָהר. ביאליק זאָגט מיר, אז אַדער אידען קומען אין ארץ ישראל, אַדער ח"ו זיי וועלען אומקומען, ער זאָגט צו מיר, זאָגט אייערע אַמעריקאַנער אידען, אז אַר אַ

איך וועל קיינמאָל אין מיין לעבען ניט פאַרנעמען יענע הייליגע מאָמענטען ווען איך האָב אַרויפגעטראָטען אויף דעם הייליגען באַדען פון ארץ ישראל, וואָס משה רבינו האָט דאָס ניט זוכה געווען, איך האָב געפיהלט דאָס וואָס אַ סינדר פיהלט ווען ער איז געבליבען עלענדר, אַליין, אָהן זיין גוטע האַרציגע מוטער, און ענדליך איז ער אַריינגעפאַלען. צוריק אין דעם שויס פון זיין ליבע גוטע האַרציגע מוטער, וועלכע דריקט איהם צום האַרצען און וויינט פון פרייד. איך האָב געפיהלט אז איך האָב אימער געלעבט אין אַ פ ר ע מ ד ע וועלט און יעצט בין

שוהלען און חברות, באַקומען אַרווערטייזמענטס, און באַריכטען אין דער צייטונג פון אַלעס וואָס ס'קומט פאַר ביי זיי אין זייערע קהלות, אזוי אז די צייטונג זאָל קענען אַפּשפּיגלען דעם ווירקליכען לעבען און זאָל ווערען אַ קראַפט און אַ וועג ווייזער צו די אידען פון אַמעריקא. שוחטים! איהר האָט יעצט אַן אייגענע „שטימע“, וואָס לאָזט זיך שטאַרק הערען אין דאָס אידישע וועלט און פאַרשאַפט אייך כבוד און פּרעסטיזש, פאַרלירט ניט אייער שטימע! צו דער אַרבייט!! זאָל יעדער חבר שוחט וואו ער געפינט זיך ווערען אַ גאָהענטער מיטאַר־בייטער פון די „שוחטים שטימע“ וועלכע איז און דאַרף כלייבען אויף אימער אייער אייגענטהום.

און אין דעם יום הזה זיין פאַרנעסט־ניט אייער אָרנאָן, וועלכער דאַרף האָבען אייער מיטוויקונג, און וועלכער וועט דינען די אינטערעסען פון שוחטים ככלל און פון כשרות און יודענטהום בפרט.

די „מתיבתא“ מוז עקזיסטירען

די „מתיבתא“ איז אַ גרויסער נוצליכער הייליגער ערציהונגס אַנשטאַלט פאַר העכערע לומדות און יראת שמים באַמת, די בחורים וועלכע לעהרנען אין דער מתיבתא, געניסען אַן אמת'ע הייליגע און גרינדליכע הע־כערע אידישע ערציהונג, אין דער „מתיבתא“ איז דאָ בייַדע זאָכען, אי למוד אי חנוך. עס איז אַ הייליגע פליכט אויף יעדען אידען צו שטיצען די „מתיבתא“ די „אגודת הרבנים“, ועד הרבנים, „דגל הרבנים“ און „אגודת האַדמורים“ האָבען פאַרזיכערט צו די רבנים די ראשי ישיבות אז ווען זיי וועלען זיך אומקערען צוריק צו זייער הייליגע און פרוכטבאַרע אַרבייט וועלען זיי גע־שטיצט ווערען פון אַלע רבנים און חובבי תורה פון לאַנד. יעדער רב, יעדער שוחט און יעדער איד ביי וועמען תורה איז טייער און הייליג מוז זאָפּאַרט שטיצען די „מתיבתא“. די מתיבתא דאַרף און מוז עקזיסטירען.

קומען צו א ליידניגען פלאץ טאנצט מען ביז שפעט אין דערנאכט מיט התלכות און געזאנג. דאָ זעהט מען די אידען לאַכען מיט אַ נאַטירליכען געלעכטער, זעלכעס מען קען ניט זעהן אין די גלות לענדער.

היינט איז דער הימעל אין ארץ ישראל אַן אמת'ער שמים חדשים, אזוי בלוי און קלאַר אַז עס דוכט זיך מען קען אַרײַנקוקען מיט די אויגען אין די הימעלען און זעהן די געטליכקייט אַליין. קיינע וואַלקענס, די הימעלען אין גלות זיינען פאַרוואַלקענט, אָבער דער הימעל אין ארץ ישראל קוקט מיט קלאַרקייט און ליבע אויף דעם אידען וואָס קומט אין ארץ ישראל מאַכען זיין היים. קוקענדיג אויף דעם ארץ ישראל הימעל האָב איך פאַרשטאַנען וואָס עס מיינט עיני ד' בה מראשית השנה ועד אחרית השנה, און ביינאָכט הענגען די שטערען ווי אין דער לופטען, ווי בלישטשענדיג דיימאָנרס און שיינען אין דעם קלאַרען אונערדליכקייט. אָנהויב הודש שיינט די לכּנה אזוי ליכט טיג, אַז מען צינדט ניט אָן די לאַמפען אין די נאַסען. עס איז אזוי ליכטיק אַז מען קען לעזען אַ צייטונג אין נאַס.

די ארץ ישראל אידען

דער קלאַס אידען וואָס האָבען זיך באַזעצט אין ארץ ישראל זיינען די אינטעליגענט פון אירישען פּאָלק, וואָס האָט זיך אַרויסגעריסען פון אַלע גלות לענדער, דאָס איז דער אמת'ער, אחד מעיר ושנים ממשפחה, דאָס איז דער שאירית הפלטה פון אירישען פּאָלק. אַ רהויגען גליק ליכען און צופרידענעם לעבען קען אַ איד לעבען נור אין

ישראל טוט פאַר אידען מעהר ווי פיעל אידען טוען פאַר ארץ ישראל. אידען האָבען דאָס גאַרניט פאַרדינט וואָס ארץ ישראל טהוט פאַר אַ אידען וואָס באַזעצט זיך דאָרטען.

שבת אין ארץ ישראל

ארץ ישראל קערט אום צום אידען זיין שבת קודש, ניט אַ גלות "גומ שבת" נור אַ "שבת שלום", אַ פריד ליכען רהיגען שבת מנוחה, שבת איז די שטאָרט תל אביב מיט איהרע 55 טויזענד איינוואָהנער אַ אמת'ער רוה טאָג. די אויטאָבאָסעס געהען ניט, דער פּאַסט און טעלעגראַף אַפּיסעס זיינען צוגעמאַכט. דער עולם שפּאַצירט געמיטליך אין די נאַסען. פרייטאָג פאַרנאַכט ווען דער שטאָרט שמש געהט אַרום אין די נאַסען מיט'ן טראַכפייט און רופט צו צומאַכען די געשעפטען, אַיילען זיך יונגע מענער און פרויען, אַפילו אַרימע צו די בלומען סטענדרס צו קויפען בלומען לכבוד שבת. דער הימעל שיק פּוצער הייסט מיר באַצאָלען פאַר פּוצען די שיק 1 פיאַסטער אַנשטאָרט וואָס אַלע טאָג נעמט ער ביי מיר נאָר 1/2 פיאַסטער. ווען איך פרעג איהם מה יום מיומים? ענטפערט ער הלא ערב שבת היום! ער דאַרף דאָך מאַכען שבת. די קרושה פון שבת דרינגט דורך אַלעס און אַלעמען. די יונגט שפּאַצירט פרייטאָג נאַכט און שבת נאַכט געשלאָסען די אַרעמס איינער אין אַנדערען און מען געהט אין מיטען נאַס, זיינען די שירים, וועלכע פילען אָן די לופט מיט לעבען און האַפענונג אין אונזער צוקונפט, און ווען זיי

א מי ש מא ש

(פעליעמאָן) פון ישראל צרבינסקי, ירושלים

געווירדעט צו מיין ערשטען בעסטען שיפס ברודער פון מיין ערשטער ריזע נאָך אמעריקא, דער שענהער בעל בית אין די בראַנקס, ישראל שולמאַן.

דריטער — דאָך בין איך געווען גייעריג צו שטודירען יעדעס פּיטצעלע פון דער געשיכטע וואָס איז פאַרלאָפען אויף דער שיף, וואָס דאָס האָט אַרויסגערופען אַזאַ לאַנגען לאַכענדיגען געלעכטער, וועלכע טען לאַכט נאָך, מען האַפּטשעס נאָך אַפּשר עד היום הזה...

ווען אַ לץ וואָלט דאָס דערציילען, וואָס איז פאַרלאָפען אויף דער שיף, וואָלט מען געזאָגט דאָס איז אַן אַנקערטאָס — אַדער אַן אויסגעטראַכטער ליגען — זיך מיט דעם אַביסעל פּרוילאָך צו מאַכען — דאָך צי איהר וועט מיר יאָ גלויבען, צי ניט — מיר איז דאָס גאַנץ עגאָל, דער רעדאָקטאָר וואָס וועט דאָס זיכער דרוקען (אפילו אַדער לאַ כל שכן אַז דאָס איז אַ ליגען) וועט מיר סיי ווי בעאַהלען פאַר יעדער שורה — אַז ניט שרייב איך ניט — אַדער ווי איהר ליצט זעלען אַפּשר צוגעבען — אַז ניט מראַכט איך ניט אויס, איך בין דען מאַקע, משה מחובי" קומען אַזש פון ארץ ישראל פאַר אייך שרייבען, אַדער

אַ ריזע מיט דער שיף, דער רעדאָקטאָר בעאַהלען, — 100 טויז זענט דאָלאַר דעם גרינעס'ס קוואַטאַ, אַנקערטאָס אַ אמתען. ארץ ישראל'דיקער ים הגדול דער קליינער, אַמעריקאנער אמלאַנטיק דער גרויסער.

כל מה שאתה כממשש מוצא בהם מעם.

האהאחא און האהאחא! — הער איך מיר די וואַך און יענע וואַך פּאַרענדיג צוזאַמען מיט חברה אין דער שיף "אַדריאַטיק". דער זעלבע "האהאחא" ווערט געהערט אין סלוי פּינג רום, אין דיינינג רום, ווי אין דענסקינג רום, און אין סמוקינג רום, מען הערט גאָר ניט אויף צו האַפּטשען... איך אלס איד, איינער פון כלל ישראל, וואָס ליידער בין נאָך ניט געבענשט געוואָרען מיט אַ לאַנגען נאָז, איהם אַרייַני רוקען וואו מען דאַרף נישט, דאָס הייסט אוואו צוויי זיין אַ

ארץ ישראל. איך בין זיכער אז בלויז מיט 25 דאלאר
 סוואך אייננאמע קען א איד לעבען אין ארץ ישראל בכבוד
 ווי מיט 75 דאלאר סוואך דא אין אמעריקע.
 זייענדיג אפאר וואָכען אין ארץ ישראל האָב איך
 צוריק געקראָנען מיין אידישען איד, מיין אידישען
 זעלבסט באַוואוסטזיין, זיך פילענדיג אז איך געפין זיך
 אין א. א. אידיש לאַנד, פון דעם סיטי מעיאָר ביז דעם סטריט
 קלינער זיינען אלע אידען. דער סטריט קלינער הייבט
 אויף אַ העברייאישע צייטונג פון נאָם און לייענט, היינט
 די עפליכקייט אויף די באַסעס, ווען אלע סיטס זיינען
 שוין פאַרנומען, זאָגט דער שאַפער, ס'יח ה
 גב ר תי אין ס'סו!
 און זעהענדיג ווי אידען אין ארץ ישראל לעבען אמת
 דוהיג, אזא רעהניקייט קען א איד אין אמעריקא בשוה
 אופן ניט האָבען, א גליקליכע רעהניקייט וואָס מען מוז
 זיין אין ארץ ישראל און דורכלעבען אזא שטילע
 טיפע הייליגע רעהניקייט, אום צופארשטע ה
 וואָס עס מיינט מנוחה נכונה, האָב איך דאָן
 גאַנעהויבען צו פאַרשטעהן און פיהלען די אמת'ע באַדיי
 יטונג פון דעם אויסדרוק אלס מנוחה ואלס
 הנהגה, דער חלוץ וואָס אַרבייט פאַר 80 סענט אַ
 יטאָג, דער קרעמער, דער קאַלאָניסט, דער באַנקיר, דער
 יוואָס רייניגט די שמוז פון נאָס, דער שוך פּוצער, אויף
 ילעמען זעהט זיך אָן די אמת'ע מנוחה, אלעס ווערט
 געטאָן מיט און פון פאַלשטענדיגע רעהניקייט, אַ מנוחה
 יפנימיות, ניטאָ דאָרט די ווילדע משוגע'נע לויפעניש, דער
 האָרי אָפ לעבען, דער יאָגען זיך נאָך וויינד, די אומרוהיג
 קייט וואָס האָט זיך באַזעצט דאָ טיף אין אונזערע הערצער
 און נשמות, דער שטילער באַהאַלטענער טרויער, וועלכער
 מאַטערט אונז אַח לאָזט אונז ניט זיין אמת פרעהליך און
 גליקליך איז ניטאָ אין ארץ ישראל, דאָ אין אמעריקע
 האָבען מיר נחה אָבער ניט מנוחה, אין
 ארץ ישראל אָבער האָבען דאָרט די ארץ ישראל אידען,
 מנוחה אויך.
 און די אידען פון אמעריקע ווען זיי וועלן פאַרשטיין און

פיהלען אז זייער גליק און זייער צוקונפט ליגט נור אין
 ארץ ישראל, און וועלען קויפען לאַנד, פלאַנצען פרדסים,
 וועלען קומען אלס מנוחה ואלס הנהגה.
 וועגען די „נחלת השבים“ איז אונז בעזעה געלונגען צו
 קויפען אַ טייל פון דוש. פ'י ש' ע' ר באַדען וואָס איז
 ביי 7 קילאָמעטער פון נתניה און ביי 10 קילאָמעטער
 פון ים וואָס מאַכט אונז צו זיין פראַטעקטעס פון די ים
 ווינטען. דער באַדען איז אונטערזוכט געוואָרען ביים
 באַוואוסטען רעגירונגס עקספערט ס. צמח און ביי
 אונזער עקספערט ש. קאצמברסקי אלס 100-
 פראָצענטזיגען פּרדס באַדען. אונזער אונטערזעכונג האָט
 אַרויסגעווען באַנייטערונג אין ארץ ישראל ביי אלע
 שיכטען וואָס האָבען ניט קיינע פּערזענליכע אינטערעסען.
 עס האָבען מיר צוגעשיקט בריף הרב קוק, די רבנים
 אהרנסאן און עזראל פון תל אביב, מאיר
 דיוזנאף, הרב מאיר בערלין, די
 מנהלים פון די בענג „קפת עם“ און בנס מורחי, וועלכע
 לויבען שטאַרק די אונטערזעכונג, און די אַרנאָזיאַציע
 „השותל“, וועלכע וועט האָבען די אויפנאָבע און אויפ-
 זיכט פון פלאַנצען פאַר אונז די פרדסים נאָך די נייסטע
 און סיסטעמאַטישע מעטאָדען דאָס אונזערע פרדסים זאָלען
 ניט זיין אַ פּרדס אין נאָמען, נאָך זאָל בריינגען נוסע און
 זיכערע אייננאָמע, וועלכע וועט געפירט ווערען אויף
 קאַפּעראַטיווע יסודות, אז אלעס פאַר אַלע
 מען. און מיר האָבען זיך אַוועקגעשטעלט אלס מאַסשאַ;
 ושבו בנים לנבולם — לנבול אשר
 נכלו ראשונים.
 אלע ארטאָדאָקסישע אידען בכלל און שוחטים כפרט
 דאַרפען זיך אָנשליסען אָן די „נחלת השבים, דאָמיט וועד
 לען זיי צוברעכען די שווערע אייזערנע קייטען פון גלות.
 באַפרייען אונזערע נשמות פון פּרעמדע אייני
 פלוסען, און לעבען אַ הייליגען אידישען נייטסיגען לעבען
 אין ארץ ישראל. מיר וועלען דאָן קומען באמת אלס
 המנוחה ואלס הנהגה, נחלת השוביים
 השבים.

פאר אייך אויסטראכטען און נאך אין סיסטען רעכמען ווינטער,
 זיך אַלזיין שמעלען אין געפאָהר פאר אייער שטילינגען אַמער
 ריקאנישען אַקעאָנסול? — נעכער אַ שטילינגען, ער משעפעס
 ניט אפילו אַ פליג אויף דער וואָנט... פונדעסטוועגען סאך איך
 גאָר מיין קוואַטער... וואָס איך האָב מיר זיך אוועקגעשטעלט...
 סך הכל גאָר די ערשטע הונדערט פּויענד דאָלאַר — אפילו
 באלד די ערשטע וואָך — בין איך קיין איד ניט — אויב איך
 בלייב ביי אייך מעהר, און איך זאָג סאָקע אָן מיינע קינדער
 און קינדס קינדער, ניט מעהר מיט אייער שטילינגען אַקעאָנסול
 זיך אַנצוהויבען. רופט איהם אטלאַנטיק אָדער גאָר אַטאַנטיק,
 ווי איהר הילם, אָבער איך וויל ניט מעהר... האָבען קיין משאָ
 זכתן מיט איהם, איהר ווייסט דען וועמען איהר האָט, און פער
 מאַנג — אז איהר וועט ווערעך זיין — אָדער אז איך וועל
 ווערען גוט בעזעהלעך, פאַן רעאָקאָסאַר, דאָן וועל איך אייך דער

צוילען וואָס פאַר אַ תּשבים אייער שטילינגען אטלאַנטיק איז,
 ניט אונזיסט האָב איך געזאָגט און איך חזר דאָס נאָך אטאַל
 איבער — דען וואָס דערלייג איך דערצו, אדרבה דערוויל קומט
 דאָך צו מעהר שורות, כל חמרת הרי זה משובת, וואָס מעהר
 שורות איז מעהר דאָלאַרס — כדי איך זאָל קענען האַלטען
 מיין וואָרט: אז ביי די ערשטע הונדערט פּויענד דאָלאַר
 אפילו דעם ערשטען מאַנג פון מיין אַראָפּנעהן אין עליס איילאנד
 לאָז איך אייך אוועק. — ס'איז סאָקע נעכער אויף אייך אַמער
 ריקאנער אַ רחמנות (אזא רחמנות אויף די ארץ ישראל אידען
 געזאָגט געוואָרען) אָבער משה איז בילכער, איך וויל שוין
 מעהר אייער אטלאַנטיק ניט קענען — ביי מיר איז ליבער...
 מיין ארץ ישראל'דיגע ים הגדול דער קליינער... אייער
 אייער אטלאַנטיק דער גרויסער, קיין גומער איד זאָל איהם, ניט
 קענען, אלע אידען זאָלען בעסער קענען... און סאָקע בקרוב דעם

132

פון וואנען שטאמט דער מנהג פון תשליך?

הרב שמואל מנחם הלוי, פיון, דעמראים, מי.ש.

מיר לערנען אלזא ארויס צוויי זאכען פון דעם, ער שטענען, אז אין דער צייט פון דעם מהרי"ל, אין 14-טען יאהר הונדערט, איז שוין ביי די אשכנזישע אידען געווען דער מנהג פון נעהן צו "תשליך". צווייטענס, זעהען מיר דערפון אז דער הויפט שטריך פון דעם מנהג פון "תשליך" איז באשטאנען אין ווארפען שטיקלאך ברויט אין טייך, אז מאכען אידען שאקלען נאך איצט אויס די קעשענעס צו "תשליך", האב איך אליין געזען אין מיין שטעטעל אין ליטע, געוועהנליך אָבער טוט מען עס ניט, עס ווייזט אָבער אויס, אז לכתחילה האָבען עס אלע געטאָן, אז לכתחילה, איז שאַקלען ברעקלאַך פון די קעשענעס געווען דער עיקר פון דעם גאַנצען מנהג. מיר זעהען דאָ, אז אין דעם מנהג פון "תשליך" ליגט די אַלטע פרימיטיווע פאַר-שטעלונג פון געבען דעם טייוועל עפעס אַ מתנה, כדי ער זאָל ניט שעדיגען, וואָרים אין טייכען, קוואַלען און ברונטימער זיצען ביזע רוחות, ניט-גוטע, האָט מען פאַר-צייטען געגלויבט, און איינער פון די בעסטע מיטלען זיך אָפצוטשעפען פון די ניט גוטע איז געווען זיי עפעס צו געבען. — דאָס איז די ווערטער פון שרייבער און באַוהן. — אָבער אין אמת'ן איז פאַראַן נאָך טעמים אויף דעם מנהג פון "תשליך", און אז מיר וועלען זיי הויך שטודירען וועט פאַרשוואַנדערן די אויבערדערמאָנטע השערה פון שרייבער.

אונטער אזא קעפעל איז ערשינען אַן אַרטיקל אין "פאַרווערטס", דעם 22-טען סעפטעמבער, 1930. פון ז. קדיש, און דער שרייבער בריינגט פאַרשידענע מיינונגען וועגען תשליך. איך האָב געמאַכט באַמערקונגען ווע-גען דעם אויבערדערמאָנטען אַרטיקל, און אויפמערקזאַם געמאַכט דעם שרייבער אַליין און אויך די לעזער, אז די השערות וועגען תשליך וואָס ער שרייבט איז ניט קיין ריכטיגע, און איך האָב עס אַריינגעשיקט אין "פאַרווערטס" פאַריגען יאָהר צום דרוקען, אָבער ליידער איז עס ניט געדרוקט געוואָרען, און איך רעכען, אז עס איז דאָס הוואָס צו דרוקען עס איז דער "שוחטים שטימע", און צו ער קלערען די באַדייטונג פון אונזערע הייליגע מנהגים.

דער שרייבער בריינגט נור צוויי טעמים פון ספרים וועגען דער מנהג פון תשליך, פון ווילנער גאון בשם המדרש צו דערמאָנען די עקדה, און אויך פון מהרי"ל, און עס לייענט זיך פאַלגענד אין דער אויבערדערמאָנטער צייטונג, דער מהרי"ל איז געווען דער גרעסטער פון די רבנים אין דייטשלאַנד ביים סוף פון 14-טען יאָהרהונדערט. אין זיין באַרימטען ספר "מנהגים", דערט ער ווע-גען דעם מנהג פון תשליך און ער זאָגט שטרענג אַז עס איז מ'זאָל ניט וואַרפען קיין ברעקלאַך ברויט צו די פיש ווען מען גייט ראש השנה צום טייך, אפילו ווען מען טרעפט ביים וואַסער אַ נוי, זאָגט ער אַז, זאָל מען אויך ניט געמען פון אים קיין שטיקלאַך ברויט פאַר די פיש.

(1) דער באַוואַוסטער שרייבטשטעלער קלמן שולמאַן אין

צום סוף. מען שפיעלעט מיר אונטער כוזוק א פאר כאל אין מאָג — ביז מען לייגט מיך אַוועק אין מיין קאַבינע שלאַפען, ווי אַ קיסר אין ווייסע בעטגעוואנד — פון זייערע וועגען, ניט צו אייך ריידענדיג, שמעה ניט אויף, וועלען זיי פאַרשפּאַ-רען מיר געבען צו עסען — אמת ס'איז א גרויסע סברה, זאָגט מען, ווי ווייס ס'איז אמת ווייס איך גיט, אַז די ווייסערס וואַלטען גאָר ניט געווען אַזוי גוט. אַ סברה זאָגט מען דאָס יעדערער פון אונז אויף דער שיף — האָבען מיר דער קאַס-פאַני פון דער שיף פריער גוט בעקאַהלט, נאָר נאָך אַלע זיבען גליקע, נאָך דעם ווי מען קעקלעט מיך און מען פאַשעט מיך אַזוי גוט (פאַר מיין געלד) דאָר בין איך מתפלל שוין זוכה זיין דעם קוסענדיגען פאַרגען ג' תרומה תרפ"ג בתוך כלל ישראל שיפס ברודער, שוין אפאל זיך אַפּשעפּען פון איינער שפּילינקען ניוניקע אפלאַמיקל און מאַקע וואָס פריער מיט דעם רעכטען פיס ארויפטרעטען אויף איינער אונטערדריגע אסעריקא און גלייך אַנשארען... אַ יאָ? אַ יאָ? בוי אייך שאַרם מען דאָך... און מען וואַרט נאָר אויף מיר איך זאָל העלפען אַנשארען — טיינע ערשטע הונדערט פּויענד דאָלאַר, זאָגט איך האָב צו מיר זיך צוגעזאָגט — און גלייך נעם איך די פיס הענדי פּענדי צו-

ארץ ישראל ים — דער קלוינער ים הגדול...
 איהר וועט מיך אַנקוקען ווי אַ אידענע, איך רעד א סך...
 און איך האלט נאָך ביים אַנהויב — ביי סת טובה... פון דער מעשה וואָס איז פאַרלאָפען אויף דער שיף וואָס מען לאכט נאָך אפּשר עד היום הזה, אויף דעם השבון מעגט איהר שוין אויך אַנהויבען צו לאכען, איהר דארפט דען געהן וואו איינקויפען? בפרט אז לאכען איז געוונד, האָט געזאָגט שלום עליכם דאָס סאָר.
 מען דאַרף אויך ניט אַרוינטשעקען קיין פינגער אין מויל — איהר פאַרשטעהט סתמא דאָס איך שרייב דאָס אויף דער שיף — דאַרף איך, שונאי צוין זאָלען טשווען ווערען לא עליכם דערמאָנהען דעם אפלאַמיק צווישען אונזער שמועס-נו, נו, נו, ער שפעט זיך שוין פון מיר ניט אַפּ, ווי אַ קלעק, שוין 8 זאָכען ווי איך קריך נאָך אלץ ניט אַרויס פון שיף, און ער טרויטעלעט מיר, און לאָזט מיר ניט שרייבען אויף איהם קיין לשון הרע, אמת, די שיף סחום זיך איהרם, זי קריכט... און דערקריכט אלץ געהנמער צו דעם גאַלדענעם לאַנד, צו מיינע ערשטע הונדערט מיינענד דאָלאַר, די שיף וויימערס קעבלען סירה, מען גרייט מיר שעהנע מיטען, 8 סאָל אַ סאָג אַזוי ווי

133

שתמשיך מלכותו, (עיין בקיצור שולחן ערוך).
(9) אין ספר מטעמים החדש, אין קפיטל "יום טוב
וימים נוראים" בריינגט ער נאך צוויי טעמים ווענען
"תשל"ך".

(10) אין זעלבען ספר מטעמים אין קאפיטל "ר"ה
ויו"כ" בריינגט ער נאך א טעם אויף "תשל"ך". טעם למח
הולכין לתשל"ך אל הנהר ששם דנים כי ר"ת דנים י"ג
מכילין דרחמי וע"כ אנו אומרים שם אצל הנהר הי"ג
מרות.

(11) דער ספר "נניד מצוה" און "יוסף אומץ" און
דער ספר "מנהגים" בריינגען אויך דעם מנהג פון תשל"ך
און יעדערער ניט א טעם אויף דעם.

אלוץ זעט זיך דאך קלאר פון די טעמים אז מען זאל
נאך ניין צו א טייך וואו עס איז פאראן פיש און פילע
מאל קען דאך טרעפען, אז די פיש זיינען ניטאָ ביים
ברעג, וועט מען זיי ווארפען שטיפלעך ברויט אָדער אַנ-
דערע קערנער, אום זיי זאָלען קומען צו שווימען און כאַ-
פען די ברעקלעך ברויט. אויסהיטען פינקטליך דעם מנהג
פון תשל"ך אין א טייך וואָס איז פאראן פיש, דאריבער
שרייבט דער מהרי"ל, אז מען זאל די פיש קיין זאך ניט
ווארפען וואָרום עס קען קומען צו א איסור פון כאַפען
פיש אום יום טוב ראש השנה, און אזוי איז דער דין אין
שולחן ערוך הלכות יום טוב סימן תצ"ו סעיף ב', אויך
נאָכ'ן סדר ווי דער שלחן ערוך איז מסדר און ער האָט
אַריינגעשטעלט דעם מנהג פון תשל"ך אין סימן תקפ"ג.
וואו אין דעם סימן ווערט דערמאָנט נאָך זאָבען וואָס מען
טוט דאָס פון סימן ווענען, ווי עסען א קאָפּ פון פיש לסימן

"המליץ" שנה ה' נליון 14, בריינגט, אז יוס'פוס דער
מאָנט שוין דעם מנהג און עס איז אָנגעוואונקען אין
נחמ"י, ויאספו כל העם כאיש אחד אל הרחוב אשר לפני
שער המים וזה הי' בראש השנה (אוצר ישראל, חלק עשירי
צד 317 מהדורה שניה תרפ"ד). (2) דער בית מאיר על אורח
חיים שרייבט אז דער עיקר מנהג פון "תשל"ך" איז פון
דעם פסוק שמואל א' קפיטל ז', וישאבו מים וישפכו
לפני ה', ופירש רש"י סימן הכנעה הרי אנו לפניך כמים
הנשפכים (ספר שרי חמד מערכת ראש השנה סימן ב'
סעיף קטן ב' בסופו).

(3) דער ווילנער גאון אין ביאורי הגר"א או"ח סימן
תקפ"ג זאָגט דעם טעם כרי לזכר את העקרה, ווי דער
שרייבער אליין בריינגט דעם מיינונג פון גאון.

(4) דער לבוש (ר' מרדכי יפה) זאָגט אויך דעם טעם
פון גאון, נאָר ער איז מוסית, ורגילים לילך במקום שרואים
שם דנים לזכור שאנו משולים כדנים חיים שנאחזים
במצודה ומתוך כך נשוב בתשובה שלמה.

(5) דער רמ"א אין ספר "תורת העולה" זאָגט אויך דעם
זעלבען טעם און ער בריינגט א רמז פון זהר.

(6) דער של"ה הקדוש בריינגט אויך דעם מנהג, און
ער זאָגט אז מען זאל ניין צו א טייך וואָס איז פאראן
פיש איבער דעם פריערדיגען טעם, און אויך לסימן שלא
ישלט בנו עין הרע כמו בדנים ונפרה ונרבה כדנים.

(7) נאָך א טעם איז פאראן, כי לרנים אין נבינים
ועיניהם פקוחות תמיד כדי להתעורר עינא פקוחא דלמעלה.

(8) נאָך א טעם, מפני שאנו ממליכים היום את הקב"ה
והרך הוא למשוח את המלכים אצל הנהר לרמז

זיינען נאָר געקומען אין אמעריקע אַנצושארען די דאלארס —
איז דאָס א גרויסע מעלה וואָס די אמעריקאנער מוזען געהן
מיט דעם קאָפּ אראָפּ — דורך דעם פאלט זיי אַרויס תמיד פון
פאָקעס, ווי זיי רופען די קעשענע — די שווערע דאלארס, און
מיר חכמים, די גרינע, שארען דאָס גלויבן אָן. ערשט איז שוין
מיר פארענטפערט געוואָרען די קשיה פון וואָנען געסט זיך
אַזוי פיעל געלד? פון די קעשענעס! און אין אמעריקע
שאַרס מען גאָלד — מען דארף נאָר זיך אביסעל אויבנייען צו
דער ערד — דאָס הייסט ביי אונז אין ארץ ישראל, מיר שטעהען
דאָך גלויבן — הייסט דאָס זיך אביסעל אויבנייען צום הימעל...
ס'איז דאָך אזוי וואָס ביי אונז איז הימעל, איז ביי אייך ערד...
אז אמעריקע ווי מיר האָבען געשמועסט איז אונטער דער ערד...
און דאָן שאַרס מען שוין אָן די גאָלד. ס'איז נאָר קיין וואובי
דער ניט, וואָס איהר אמעריקאנער זענט אין די אויגען פון דער
גאנצער וועלט ניט קלענער, ווי מיליאָנערען — אז מען היינט
געהענדיג און מען געהט היינגענדיג... טוט דאָך די געלד זיך
וואַלגענען אין די גאסען — און וויסענדיג דעם סוד בין איך
טאָקע צו אייך געקומען, לאַסיך אויך ווערען א מיליאָנער ווי
איהר... שארע כ'לעבען וואָס איך האָב פון איילעניש פארגעסען
דעם שופעל, וועלכען איך האָב מיר צוגעגרייט נאָך אין ארץ
ישראל איידער איך בין ארויף אויף די שיף, איך זאל האָבען

דיק צו מיין ים הגדול דעם קלוינעם, און צו מיין ארץ ישראל
(א: איהר ווילט איז ארץ אייערע אזוי ווי מיינע...) —
די גרויסע...
ניט פאר געסט נאָר, איין קלויניגקייט, ווען איך האָב נאָר
(ניט פאר אייך געדאכט — איהר ווארט דאָך אויף מיליאָנען...
און פאר מיר איז דאָס גענוג) די הונדערט טויזענד פארשפאָר
איך דאָך ביי אייך אין דער אונטערערדיגער אמעריקא
צו זיין — ביי אייך ווייזט אויס איז שוין אַן אַלטער מנהג, פון
קאַלמבוסען אָן, צו געהן מיט'ן קאָפּ אראָפּ — איך ווי אַלע
גרינע שטעלען זיך גאָר ניט פאָר אַנדערש. ווייזטע דען? אז
דער כדור האַרץ דער גלאָבוס איז רונד קיילעכדיג ווי הביצה
שנדלדח ביום טוב... און מען זאָגט, דאָס אמעריקע ליגט פון
אונטען... בשלמא אין די הייזער און די שטובען, פארשטעה
איך נאָך, פאר וואָס מען פאלט אליין ניט אום, און פאר וואָס
די געלד פון קעשענע פאלט ניט ארויס — ווייל מען שפאָרט
זיך צו, מען האַלט זיך אָן ביי די זוענט, אָבער אין גאס, אין
סמרים ווי איהר רופט דאָס — זאָל גאָס שוכר ומציל זיין —
אלע געהען אָדער אלע הענגען ווי די ליטוואקעס, איך מיין ווי
די הערינג... מיט די פיס אַרויף און מיט דעם קאָפּ אראָפּ.
זיינדישע דער גרעסטער גבור און פאלטישע ניט אראָפּ?
אמת, אַביסעל איז דאָס פאָר אונז גרינע — וואָס מיר

134

הרב קוק קייבעלט נויטאפיעל פאר זיין ישיבה

הנאון אברהם יצחק הכהן קוק, דער רב הכולל פון ארץ ישראל האָט נעשיקט פּאָלגענדען סעלענראפישען אפיעל צו די אַמעריקאַנער אידען צו העלפען דער „ישיבה מרכיבית עולמית“, וועלכע ער פארוואלטעט אין ירושלים: „אַמעריקאַנער אָפּיס, ישיבה מרכיבית, 38 פאַרק ראָד, ניו יאָרק.“

„די פינאַנציעלע לאַגע פון ישיבה מרכיבית איז קאטאסטראפאָל, די בני ישיבה ליידען ממש הונד גער טייערע ברידער, פון מיין פאַרווייטאַנדיגען האַרץ שריי איך אויס צו אייך: ערוועקט זיך וואָס פריער מיט אייערע ברייטע מיטהילף צו ראַטעווען אונזער מקדש התורה אין ירושלים. איך ווינט אַלע מנדבים אַ כתיבה וחתומה טובה.“

אברהם יצחק הכהן קוק, הרב הראשי.

קריסטליכע בוטשערס פאר אַפשאפן שחיטה פאַרבאָט אין בייערען

מינלען (בייערען). — דער „פאַרבאנד פון בוטשערס אין בייערען“ האָט צונעשיקט אַ פעטיציע צום בייערישען פאַרלאמענט, בעטענדיג אַפּצושאפן דעם פאַרבאָט אויף אידישער שחיטה, וואָס איז אין קראַפט אין בייערען די לעצטע צוויי יאָהר.

די בוטשערס ערקלעהרען, אַז זינט דער פאַרבאָט איז די פלייש אינדוסטריע אין בייערען אין אַ קאטאסטראפאָלער לאַגע. די פאַרמער האָבען שטאַרק געליטען ווייל די 170 אידישע קהלות אין בייערען פלענען פאַרברייכען זעכציג טויזענד בהמות יעהרליך. איצט בריינגען די אידען כשר פלייש פון אַנדערע פּראָווינצען. זיי האָבען אויך איבערגעפיהרט די ווארשט אינדוסטריע פון בייערען אין אן אנדער פּראָווינץ.

שנה'י לראש ולא לזנב, אויך עסען מערען לסימן שירבו זכיותינו, איז ניין צו תשליך אויך מער ניס ווי א סימן, ותשליך במצולות ים כל חסאתינו.

אלוץ, ווי איך דערקלער דאָ, פאַלט אָפּ די השערה פון געעהרטען שרייבער אַז וואַרפען ברעקלאַך ברויט צו די פיש איז מקריב זיין וואָס פאַר דעם שטן, וואָס אַזוינס איז גענען דעם אידישען נייסט בכלל, וועלכע גלויבען אין ג' ב"ה און השנחת פרסית.

און זעלבסטפאַרשטענדליך איז זייער לעבערליך וואָס דער שרייבער וויל צוזאַמענבריינגען דעם מנהג פון תשליך מיט דעם שער לעזאזל, ווי ער שרייבט אין זיין אַרטיקעל. אמת דער רמב"ן אויף חומש וויל זאָגען אַט דעם טעם, אָבער די גמרא אין יומא ס"ז און דער רמב"ם אין סוף הלכות מעילה שרייבען אַז שער עזאזל איז אַ חוק אָהן אַ טעם, ווי פרה ארומה און נאָך מצות.

אויך וויל איך באַמערקען דעם שרייבער, וואָס ער וויל צוזאַמענבריינגען דעם מנהג פון עסען אויף אַ שלום זכר באָב, אַרבעט, לינזען, מיט דעם מנהג פון תשליך מקריב זיין וואָס פאַר דעם שטן, כדי ער זאָל קיין שלעכ טעם ניט טאָן דעם קינד.

דער טעם איז ווי איך האָב געזען אין אַ ספר, אַזוי ווי באַ דניאל און זיינע חברים, וועלכע האָבען זיך ניט געוואָלט מסמא זיין מיט מאכלות אסורות, נאָר זיי האָרען בען גענעסען זרעונים, און דאָך האָבען זיי אויסגעזעהן שענער פון אַלעמען, דאָס זעלבע איז אַ סימן פאַר דעם ניי געבאָרענעם קינד, אַז ער זאָל פירען אַ כשר'ען לעבען און אַ כשרה, פרנסה, און דאָס וועט איהם אָבגליקען אַזוי ווי ביי דניאל'ן. מיר דוכט אַז דער טעם איז מער פאַר-שטענדליך ווי עטוואָס אַנדערש.

געלד... פאַלס פון די פאַקעטס היינגענדיג... די געלד, נעהם איך זיך צו מיין ארבייט „מלאכה נקיה וקלה“... און שאַר אָן די גרינטישקע דאָלאַרלאַך — און מאַך מיר מיינע ערשטע הונד דערט טויזענד — און הענדי פענדי צוריק אַהיים „דאָרט וואו די צענער“... ווי זעט דען — אַז ניס וואָס איז גאָר מיין גאַנצע פּאָהרעניש צו אַמעריקאָ? דערווייל פאַרגעס ניס, דאָס איך האָב הלילה — אמת אויף דער שיף איז ניס קיין פּראָהיבישאַן, דאָך שיכור... בין איך ניס, צו פאַרגעסען וואָס איך האָב אָנגעהויבען... דער אַט לאַנטיקל זאָל מיר מוחל זיין שווייג ניס, ער טרויסעלט מיר אונטער אביסעל שרייבענדיג אויף איהם... איהם צו להכעיס זולל איך דאָך ניס פאַרגעסען די מעשה וואָס איך האָב איך אַז געהויבען דערציילען, איך מאכען צו לאכען און גאָר פאַר קראַכען אין בויעריק דאָס הייסט צו איך און אַמעריקע... אַלזאָ הערט צו, נאָר מיט קאָפּ, „מעשה שחית כַּך היתה“ און דוקא ניס קיין אויסבראכטעניש.

(פאַרטיקענע קומט)

מיט וואָס צו שאַרען די דאָלאַרס... צום ביישפּיל מיין שיף קומט טאַרגען ארויין אין נעוו יאָרק, אַדער ווי איהר רופט דאָס ניו יאָרק — וואָס זאָל איך פריער טאָן? לויפען... (ביי איך געהט מען ניס נאָר מען לויפט...) קויפען אַ שופּפּעל — אַדער אַ שאַרע די צייט און גלייך אָנהויבען צו שאַרען אפילו מיט די הענד, זיי צו געוואַהנען צו די דאָלאַרס? איך ווייס ניס וואָס פריער צו טאָן — אדרבא ווי וואָלט איהר אַמעריקאַנער געטאָן אַז איהר וואָלט הלילה געווען גרינגע... וואָס האָבען נאָך ניס געזעהן ווי אַ דאָלאַר קוקט אויס, וואָס פאַר אַ פנים ער האָט? אַדער איידער איהר זענט געוואַרען מיליאַנערען וואָס וואָלט איהר געטאָן — צו איהר וואָלט געלאָפען פון שיף קויפען אַ שוועלעל און אויסגעבען געלד? אַדער — טאקע ארביימען מיט די פיס און מיט די הענט צו מאכען געלד? און גלייך הענדי פענדי ווי איך געהט מיר ארונטער טאַרגען פון שיף, אויף אייער אינטערעדיגע אַמעריקע, און זעה דאס פון די כשווגענע אַמעריקאַנער (ביי אונז איז מען שוין גאָר ניס אַזוי משוגע צו געהן מיט דעם קאָפּ אַראָפּ... און ארויסוואַרפען... איבערפיהרען

אגודת שוחטי עופות אין לאס אנדזשעלאס, קאליפארניע

די שוחטים פון די מאונטיינס ארגאניזירען זיך

כבוד חברים נכבדים חברי אגודת שוחטי עופות דנווארק רבתי.

שלום וברכה, ושנה טובה ומתוקה!

אין דעם נאָמען פון אונזער אגודת השוחטים דריקען מיר אויס אונזער הערצליכען דאָנק פאַר אייער דרוקען דעם בריף וואָס אונזער ווירדיגער סעקרעטאַר האָט אייך געשיקט, און אָבוואָהל קיין מאַטעריעלישע הילפע האָט אונז דאָס ווייניג געגעבען. אָבער מיר האָבען דאָס ניט ערוואַרטעט, ווייל מיר ווייסען גוט אַז איז אייער בעסטען ווילען קענט איהר אונז פון דערווייטען ניט העלפען, דאָך אָבער אין האָפענונג האָט אייער בריעף זעהר פיעל פרוכט געבראַכט, מיט דעם וואָס לעזענדיג אייער געשיכטע אַז כּמוני כּמוך, האָט איר אויך געליטען, אָבער איהר מיט אייער גרויסע עקשנות האָט איהר זיך ניט פאַרלאָרען און זיך ניט אונטערגעגעבען צו די פּנעי הזמן, און מיט אייער ענערגיע האָט איהר דורכגעבראַכען די שוואַרצע כחות וואָס זיינען געווען קענען אייך, אָבוואָהל געוויס איז נאָך דאָ ביי אייך אויך נאָך פיעלע זאַכען אויף אויסצור בעסערען, אָבער אויב ראשיתך מצער וועט זיין אחריתך ישנה מאד, ווייל אייער אגודה איז אַ שטאַרקע מאַכט, און ספּעציעל ווען איר פאַרמאָגט ביי זיך אַזעלכע גייס־טיגע פירער, ועל כּולם אייער ווירדיגער רעדאַקטאָר הנאון, פּה מפיס מרגליות הרב ש מ ד י ה ו ל י ב ה ו ר ו ו י ז, און אַלע אייערע אָפּיסערס וועלכע זיינען אנשי שם, המפורסמים אינם צריכים ראיה, מיט אַזעלכע פירערס דאַרפט איהר זיין שטאַלץ, אַז געוויס וועלען זיי אייך בריינגען צו דער העכסטער שטופּע פון רוחניות און נשמיות, און אַט דורכלעזענדיג אייער ווירדיגען זשורנאַל ביי אונזער מיטינג, האָט דאָס אין אונז אַריינגעבלאָזען אַ נייעם רוח החיים אין דער צייט וואָס מיר האָבען זיך אינגאנצען מיאש געווען פון וואָס עס איז עפעס צו טון, אָבער אַ ביישפּיעל פון אייך האָבען מיר גענומען, אַז מען דאַרף ניט פאַרלירען די האָפענונג און מיר האָבען זיך גענומען יעצט מיט מעהר לעבהייט, מיט טהאַט און ראַטה צו קעמפּען קענען די גלים השואפים לבלענו. געוועהנליך מיט דער הילפע פון אונזערע חשוב'ע רבנים וואָס מיר פאַרמאָגען, וואָס מיר קענען זיי זעהר גוט אַז זיי וואָלטען אונז געוויס געוואָלט העלפען און ע"ם שלא לקבל פרס, נאָך דורך דעם וואָס השטן של מחלוקת מרקד ביניהם, וואָס טעמע עמרם, און מיר שוחטים קענען ניט דעכטפערטיגען איין רב גענען דעם צווייטען, און דערווייל ל י ד ען מ י ר, אָבער מיר האָפען גמ זה יעבור, עס וועט דאָך קומען צו אַן אויס־גלייכונג, און אַז די רבנים וועלען זיין פאַראייניגט, און דאָן הכל על מקומו יבא בשלום און דורך זייער שלום וועלען מיר אויך געהאַלפּען ווערען.

בגושי כבוד, יונה פריעד, שו"ב

דער ערשטער וויכטיגער היסטאָרישער מיטינג פון די שוחטים אין די בערג האָט שטאַטגעפונדען דעם 18טען כעפטעמבער, מיט דעם הייליגען צוועק צו גרינדען און "אגודת השוחטים" פון אַלע שוחטים פון די מאונטיינס. דער מיטינג האָט שטאַטגעפונען אין פּאָולסבורג, און ווייל די שוחטים זיינען קיין מאָל ניט געווען אָרגאַניזירט ווי געהעריג איז און האָבען דערפאַר דורכגעלעבט יאָהרען פון יאוש, דאָס האָט גורם געווען דאס מאַכע שוחטים זיינען ניט געקומען צום מיטינג, אָבער די שטענדיגע אַנימאַציע פון די שוחטים שטימע" אַז די צוקונפּט אַנ גליק פון די שוחטים ליגט גור אין פאַראייניגונג, האָט פיעל געהאַל־צען דאס די מאונטיין שוחטים זיינען געקומען צום מר־טינג. דער מיטינג איז געווען אַ באַנייטערטער, עס איז ערוועהלט געוואָרען אַ צייטווייליגער טשערמאַן, וועל־כער זאָל וועקען און אָרגאַניזירען די חברים שוחטים, נאָך אַזוי ווי יעצט קומען אונטער די ימים נוראים און ימים טובים, וואו יעדערער איז אויסגעוועהנליך באשעפ־טיגט און עס איז דערפאַר אונמעגליך קומען צו מיטינגען און טאָן פּראַקטישע אָרגאַניזאַציאָנס ארבייט, איז דערפאַר באַשלאָסען געוואָרען, אַז דער טשערמאַן זאָל רופּען אַ ספּעציעלען מיטינג אויף וונטאג פ' נח אין דער שוהל פון מאַנטיסעלא, און לאָזען וויסען אַלע חברים די שוחטים פון די מאונטיינס, אַז פון יאוש און עצבות, פון נאָך ניט טאָן, וועט נאָך נישט אַרויסקומען, אַז דער איינציגער וועג צו פאַרזיכערען זיך מיט פרנסה און פּרעסטיזש און אויפהויבען דעם כּבוד פון דעם שוחט און פאַרבעסערען דעם מצב הכשרות, איז גור דורך אַ שטאַרקע "אגודת השוחטים פון די מאונטיינס".

עס איז צו ערוואַרטען דאס אַלע שוחטים פון די מאונטיינס וועלען פאַרשטיין די וויכטיגקייט פון שאַפען אַ שטענדיגע שוחטים אָרגאַניזאַציע פאַר די אינטערעסען פון די שוחטים, און זיי וועלען אַלע קומען צום ספּעציע־לען מיטינג וואָס וועט שטאַטפינדען פאַר דיזען צוועק יום א' פּרשה נח אין מאַנטיסעלאַ.

בברכת שנה טובה צו אַלע חברים שוחטים בכל מקום שהם.

דער צייטווייליגער טשערמאַן

זלמן בער מאַנאַריק, שו"ב דוואודרידזש, ג. י.

פון דער רעדאַקציע. מיר ניבען אַפּ אַ הערצליכען מול טוב צו די שוחטים פון די מאונטיינס, מיר ווינשען זיי גליק אין זייער פאַרוזך צו אָרגאַניזירען זיך אַלס שטענדיגע שוחטים אָרגאַניזאַציע, די שוחטים שטימע" און די שוחטים יוניאָן פון ניו יאָרק זועט מיט פּערזענליגען זיי העלפען. זאָל דאָס פאַרקומען אין אַ גליק־ליכער שעה!

בריעף פון שוחטים

דער מצב פון שוחטים און כשרות אין אמעריקא

ווערען אויף ווייטער פאר כשרות אין די סאטם און אויך פאר פיעלע אנדערע טיילען פון לאנד, אין נאך צו נעבען קורצע און שטארקע ארטיקלען אין דער אידישער און אין דער אידיש-ענגלישע פרעסע פון לאנד, ווענען די באדייטונג פון כשרות פאר אירען.

ברגשי כבוד, איש טעקסאס.

ווערטער רעדאקטאָר!

כנוע מיין מיינונג אין דער אנגעלעגענהייט פון א שוחטים קאָנווענשאָן. בין איך טיעף איבערצייגט אז יעדער באַוואוסטזיניגער און רעכטדיינקער שוחט דאַרף מיט גרויס באַנייטערונג און פרייד נעבען זיין שטימע דאַפיר אז די געפלאַנטע שוחטים קאָנווענשאָן זאָל שטאַט-פינדען מכמה טעמים: (1) עס וואָלט געווען א ווירק-זאַמער מיטעל פאַר די פאַרבעסערונג פון עקאָנאָמישע מצב פון די ברידער שוחטים; (2) פון אומגעווענליכער וויכ-טיגקייט אַלס פאַקטאָר צו שאַפן ריכטיגען אהדות צוויי שען רבנים און שוחטים וואָס איז אזוי דרינגענדיג נויטיג פאַר דעם וואוילזיין פון אידענטהום און פערזענליכען וואוילזיין; (3) דער פּרעסטיזש פון די כלי קידש וואָלט פיעל געשטיגען אין די אויגען פון פאַלקס און דאָן וואָלט דאָס אַרטאָדאָקסישע יודענטהום באַקומען אַן אַנדער פנים פון חשיבות, און די באַמיהונגען להרמת התורה והיהדות וואָלטען געווען מעהר ערפאַלגרייך.

מיר האָבן כ"ה פילע אידעאלע רבנים ושוחטים וועלכע שטרעבען מעמקי לבם צו לייסטען זייער בעסטעס פאַר'ן אידענטהום. אָבער אהדות איז ווי באוואוסט די הויפט וואפע, דער שטאַרקסטער מיטעל צו עררייכען דייעס.

וואָס אָנבאַלאַנגט דעם פּלאַץ וואו די קאָנווענשאָן זאָל שטאַטפינדען, איז בלויז אַ פראגע פון באַקוועמליכקייט פאַר די מיטגלידער צו קומען, זעלבסטפאַרשטענדליך איז פּראַקטיש צו פאַרופען די פאַרזאַמלונג אין דער שטאָדט וואו די מערסטע מעמבערס וואוינען.

די צייט ווען עס זאָל שטאַטפינדען, דיינק איך ווי אַמשנעלסטען, אַלענפאַלס ניט שפעטער ווי תיכף נאָך סוכות א"ת.

אצינד אין באַצוג צום אַלגעמיינעם מצב השוחטים. דיינק איך אז די חברי אגודת השוחטים קענען פיל לייס-טען אום צו פאַרבעסערען די לאַגע ווען מיר וועלען זיך באַמיהען אַפּצושאַפּען די פּאָלגענדע איבלען. אַבוואָהל איין טייל שוחטים האַלטען זיך מיט ווירדע ווי עס פאַסט פאַר כלי קודש, דאַנענען אָבער האָבען מיר אַן עלעמענט שוחטים וועלכע ערנידעריגען זיך זעלבסט און מאַכען צו שאַנד און שפּאַט דעם נאָמען שוחט, איבערהויפט אין

ווערטער רעדאקטאָר!

אין דעם תמוז נומער פון דער „שוחטים שטימע“, בעט איהר אַלע שוחטים פון אמעריקא און קענעדע אייך צו שרייבען. צי זאָלען מיר רופען אַ קאָנווענשאָן פון אַלע שוחטים פון לאַנד אָדער ניין. געוויס איז אַ קאָנווענשאָן אַ פיינע זאַך, עס וועלען זיך צוזאַמענקומען עטליכע הונדערט שוחטים, מען וועט הערען פיינע באַגריסונג רע-דעס, דער נאָך אַ רעפּאָרט פון מצב אחינו בני ישראל בכלל און פון שוחטים בפרט, און צום סוף אַ באַנקעט כמנהג אמעריקא, פאַרביסען מיט עטליכע זמר'לאַך, און מען וועט פאַרען צוריק באַנייטערט פון דער קאָנווענ-שאָן, נאָך בעפּאָר מען הייבט אָן ריידען ווענען אַ קאָנ-ווענשאָן, דאַרף נעמאָן ווערען אנדערע זאַכען וואָס איז זעהר וויכטיג פאַר כשרות. עס ווילט זיך מיר ניט זיין קיין שוואַרצער נביא און זאָגען אז אין פילע טיילען פון לאַנד, איז שוין דער לעצטער דור וואָס האַלט כשרות, דער נעקסטער דור וועט שוין קיין שוחטים ניט ברויכען. אַט איז עטליכע ביישפּילען, אין נאַנצען סטייט ארקענסאס איז ניטאָ מעהר ווי איין שוחט, און גרויסע און קליינע קאָמוניטיס געפינען זיך אין דעם סטייט. אין נאַנץ לואיזיאַנא איז מעהר ניטאָ ווי צוויי שטערט וואָס האַלטען שוחטים, און אחינו בני ישראל געפינען זיך אין יעדער שטעטעל, און אַט איז באומאנט, טעקסאס, מיט 125 אָר-טאַדאָקסישע פאַמיליעס און 25 פּראָצענט האַלטען כשרות, אַט איז פאַרט אַרטהור טעקסס מיט 50 אידישע פאַמ-ליעס און נאָר 5 פאַמיליעס קויפען בשר כשר, אַט איז גוז קריעק, טעקסאס, מיט 35 אידישע פאַמיליעס און נאָר 4 פאַמיליעס האַלטען כשרות. מ'פאַרט דורך צענדליגע שטעטלאַך אין טעקסאס, פון 15 ביז 40 פאַמיליעס אין יעדער שטעטעל, און קיין זכר פון אַ אידישען לעבען. הרב הורוויץ פון נאַלוועסטאָן איז גערעכט, וואָס ער שרייבט אז אין אַ שטעטעל וואו עס איז דאָ אַ שו"ב איז דאָ אַ נייסיגער אידישער לעבען, און דאָרט וואו עס איז ניטאָ קיין שוחט דאָרטען איז אַ טויטע קאָמוניטי, אַ ריכטיגע עיר הנדחת. מיר איז בעקאַנט צוויי שטעטלאַך אין לואיזיאַנא, אַלעקסאַנדרי און באַנאַלוסא, אין ביידע שטעט זיינען דאָ פיינע אַרטאָדאָקסישע שוהלען, נאָר די שוהלען זיינען איינפאַך צוגעמאַכט, ווייל זיי זיינען אַלע אַוועק צו טרופות, דאַנענען מיין שטעטעל מיט 16 אידישע פאַמיליעס, האָבען מיר אַ גרעסערען מנין שבת ויו"ט, ווי אַ געוויסע שוהל אין טעקסאס, וואָס האָט 300 מעמבערס מיט אַ חזן פאַר עטליכע טויזענט דאָלאַר אַ יאָהר, מיר טוען אויף פאַר צרכי הדת וצרכי הכלל מעהר ווי די שוהלען אין די גרויסע שטערט טוען אויף, ווייל דאָס איז אַ קאָמוניטי וואָס האַלט כשרות. וואָס עס קען נעמאָן

137

מיר איז ניט באקאנט דער שוחט גדליה אברהם דווארקין און איך ווייס ניט וואָס האָט איהם מיטגעבראכט מאַכען אזא פאַרשלאגן. מיר וואונדערט אָבער אויף דעם עדיטאָריעל שרייבער פון דעם זעלבן נומער, וועלכער רופט עס אָן „פּראָקטישער פאַרשלאגן“ און זאָגט אז „עס איז נייטיג און ניצליך אזא ספר זאל געשריבען ווערן“ און בריינגט אַ ראיא „אז די גרויסע פּוסקים ביי אידען און די פאַרצייטיגע נאונים האָבען געלאָזט דרוקען דינים און הלכה ברורה אין די שפראַכען וועלכע די אידען האָבן בען אין יענער צייט גערעדט“.

ערלויבט מיר צו זאָגען: אז מיר סאָרען ניט זיין איינפאַרשטאַנען מיט אזא מיינונג, און די זעלבע ווערן טער מיט וועלכע דער עדיטאָריעל שרייבער ווענדעט זיך געגען דער צווייטער העלפט פון פאַרשלאגן און זאָגט, „אז אויב איינער איז אונפעהיג צו פאַרשטעהן אַ בלאַט גמרא, אַ סימן יורה דעה, יענער האָט קיין רעכט ניט צו ווערען אַ רב און פּסק'ענען שאלות“. דאָס זעלבע זאָגען מיר אויך: אז יענער וואָס איז אזוי פּראָסט און איז ניט פּעהיג צו לערנען הלכות שחיטה, אפילו פון „אוהל יצחק“, בית דוד“ אָדער אנדערע זעלכע קיצורים, אנו צריכים לבדוק אחריו, און ער טאָר קיין שוחט ניט זיין.

עס איז אַביסעל איבערגעטריבען, „אז מען האָט אַמאָל געדרוקט דינים און הלכה ברורה אין די שפראַכען וועלכע דער פּשוט'ער המון פאַרשטייט“. דער רמב"ם האָט געשריבען דעם „מורה נבוכים“ אין אַראַביש, אָבער דעם „יד החזקה“ האָט ער געשריבען אין העברייאיש. רבינו סעדיה נאָן האָט אויך נאָר זיינע חקירה ספרים ווי דער „האמונות והדעות“ געשריבען אין אנדערע שפראַכען אָבער זיינע שו"ת וועגען הלכה לדינא האָט ער געשריבען נאָר אין העברייאיש, און אזוי אויך אנדערע פּוסקים פון די ראשונים ביז האחרון שבאחרונים.

דעם „קיצור שלחן ערוך“ און דעם „חיי אדם“ האָט מען טאַקע איבערגעזעצט אין אַ קיצער איבערזעצונג אין אידיש, ווייל דאָרטען זיינען זעלכע דינים וועלכע יעדער איד דאַרף זיי שטענדיג וויסען און קען ניט גיין אויף אלעס פרעגען, אָבער דעם „חכמת אדם“ טאָר מען ניט איבערזעצען אויף דער שפראַך פון המון, „אין מוסרים דברי תורה לעם הארץ“ מען טאָר ניט מאַכען אז „כל הרוצה ליטול את השם בא ונטל“, גענוג ליידען מיר פון די בעל הבת'ישע רבנים וועלכע ווערען נאַנצע לומדים פון דעם איבערגעזעצטען „קיצור שלחן ערוך“.

ואתו היום שיצא לאור תרגום השבעים, היה קשה לישראל „כיום שנעשה בו העגל“, ווייל יענע רבנים און שוחטים וועלכע זיינען זעלכע עמי הארצים, אז זיי זייען ניט פעהיג צו באקומען זייערע עלעמענטארע ידיעות פון אַריגינאַל נאָר פון אַ צווייטער כלי, זיינען ווייס צו פאַרשטיין דעם אמת'ען אידישען נייטס, אַריינצודרינגען טיעף אין דער פּראַבלעם פון יודענטהום, און מען קען זיך אויף זיי ניט פאַרלאָזען אין עניני כשרות.

שמאל ד. מהרשק, שו"ב בראשענסטער, ג.

פיעלע קאָנטרי שטעדט וואו אַ שוחט ווערט באַטיטעלט מיט'ן נאָמען (דחי טשיקען קילער), ערוואַרטענדיג אַ געפעליגקייט פון מאַנכע בעלי בתים איז רעכט אומלויפּען כאַפּען טשיקענס, זאָגאַר פליקען די עופות, וואָס דאָס איז אויך נוגע אין דין, כידוע, אז ווען אַ שוחט האָט מיעדע פאַר'חלש'טע הענד און טוט שחטמה אין אזא צושטאַנד, און סתם דער אַרומפּאַהרען און אַרומנעהן מבית לבית ומחצר לחצר, וואָס פאַר אַ באַציהונג קענען די קינדער תלמידים האָבען פאַר זייער רעווענד? און די געמיינדע פאַר זייער פאַרשטייער איבערהויפט וואו קיין רב איז ניט אָנגעשטעלט און ער איז דער איינציגער כלי קודש? און די רעוולוטאַטען זיינען אז זיי שעמען זיך מיט'ן רעווענד, און דעם בענעפיט האָט דער רעפּאָרט טעמפעל. אין מאַנכע קאָנטרעניישאַנס ברויכט דער שוחט זיין דער קצב און בוטשער אויך, און דאָס ערנידערונג איז אין פּולען זינען פון וואָרט.

נאָך אַ וויכטיגער פאַקטאָר איז, אז דער שוחט זאָל זיך ניט באַנוגענען מיט זיין פּונקציאָנירונג אַלס שוחט נאָר אויך אַ טיכטיגען און אַקטיווען אַנטייל נעמען אין זיין געמיינדע; אין תלמוד תורה, ציוניזם און אין אַלע ענינים העומדים ברובו של היהדות, ער דאַרף זיין דער רוח החיה פון זיין געמיינדע, און וואו אַ רב איז אָנגע'שטעלט, דאַרף דער שוחט אָדער שוחטים קאָאָפּערירען און זיין די רעכטע האַנד פון רב צו באַהילפּן זיין דעם רב אין זיינע שטרעבונגען און השבחת מצב התורה והיהדות. עס איז העכסט וויכטיג פאַר די חברי השוחטים צו באַ'גריפּען אז דער הויפט ערפּאָלג סיי עקאָנאָמיש און סיי נייסטגי איז אַחדות ניט בלוין פאַראייניגונג צווישען שוחטים זעלבסט נאָר אויך מיט אונזערע רבנים, איד מיין די אמת'ע, ניט די רע'בנים פון דעם קאָנסערוואַטיר ווען עלעמענט, די וועלכע אונטער דער מאַסקע פון מאָ'ד דערניום זיינען אַ העכסט צושטערענדרער פאַקטאָר פון טראַדיציאָנעלען יודענטהום און בריינגען רואינע און דעמאָקראַליזאציע אין כשרות און במילא פאַרניכטען זיי דעם פאַרלאַנג זאָגאַר פאַר אַ שוחט אָדער רב און אַלעס וואָס אַטהעמט מיט אידישקייט.

ברידער שוחטים, העלפט פאַרשטאַרקען אונזער אָר גאַנצואַציע דורך נעמען אַן אַקטיווען אַנטהייל אין איהר. אַצינד איז די שעת הכשר, ואם לאַ עכשיו אימתי? מיט אמת'ע אידישע באַנייטערונג קענען מיר פיעל אויפ-טאָן להרמת מצב היהדות ווי אויך פאַר אונז פערזענליך.

הרב והשו"ב חיים ליב שארפמאן,
האנטינגטאן, וועסט ווירדזשיניע.

ווערטהער רעדאקטאָר!

אין „שוחטים שטימע“ פון מנחם אב, מאַכט מר גדליה אברהם דווארקין אַ פאַרשלאגן, „אז עס זאָל אָפּגעדרוקט ווערען הלכות שחיטה אין אידיש“, און ניט נאָר הלכות שחיטה, נאָר אַפילו „הלכות איסור והיתר, כדי דער שוחט אין קאָנטרי זאָל קענען דאָרטען אויך פּסק'ען שאלות“.

ה ש ו מ ר

ירחון מוקדש לחזק התורה והיהדות לכיבוד ולבון שאלות החיים על פי רוח התורה והאומת

יצא לאור ע"י אגודת שוחטי עופות דניו יאָרק רבתי במדינת אַמעריקא. הרב שמריתו ליב הורוויץ, העורך.

לקראת השנה החדשה

עוד מעט והשנה החדשה, שנת תרצ"ג, תופיע בכל העולם כלו, ואנו מקדמים את פני השנה החדשה בסליחות על העבר ובתפלות על להבא, ואנו עומדים כלנו נבוכים, נדהמים, מוכי תמהון, כמתיאשים מתוך המצב החומרי והרוחני הנורא עד לבלתי נשוא. מ ש ב ר ו מ ס נ ר . הנה — נסגר בצאת השנה מוסד גדול וקדוש, בית אולפנא עליון לתורת ישראל וליראת שמים טהורה "ה ס ת י ב ת א" של ישיבת תורה ודעת בברוקלין נסגרה על מסגה, שתי מאות תלמידים, ארזי אל, אדירים כתורה, ביראה ובמוסר, ומהם ששה עשר שהיו ראויים ומוכנים להיות רבנים בישראל על ידי סמיכת חכמים. תלמידים אלה נודדים כצל, קנם נהרסה, מקדשם נחרב, מרגישים בנלות השכינה, כיון שהם גלו גלתה שכינה עמהם, הכאב גדול ונורא עד מאד, ה ס ת י ב ת א נסגרה ואין איש שם על לב, בחורי התורה נפזרים לכל רוח ואין מבין ומרגיש בסכנה, הצפויה לנו ולכל היקר והקדוש לעמנו, גם י ש י ב ת ר' י צ ח ק א ל ח נ נ בסכנה, והלב לא יודעזע כראוי, "היהדעזע המת"? ובתי הת"ת בנויאָרק שמתחנכים בהם כששים אלף תלמידים, ושהם בתי היוצר לנשמת האומה "עומדים עדיין פתוחים כלפי חוץ וסגורים כלפי פנים", המורים והמנהלים רעבים, ועד כמה אפשר יהיה להם להלחם עם הרעב והמחסור ודקרוקי עניות נוראים, ילחמו עד שיפלו שדודים במלחמת החיים, ואיך אפשר להם ללמוד תורה ולחנך את הדור החדש בשעה שלכם מר ושבור והנשמה קרועה ורצוצה, ולהם ילדים קטנים כולם אהובים, כולם נבורים לסבול רעב, כולם קדושים, וכולם פותחים את פיהם ואומרים אל אביהם המורה; אבא! תן לנו לחם לאכול! והלב מתבקע מצער ומיגון נורא, והקהלה הגדולה והקדושה, הקהלה הישראלית היותר גדולה ברברי ימי האומה, הקהלה הכי גדולה בכמותה מיום שנעשה ישראל לעם קדוש, ק ה ל ת נ ו י אָ ר ק ר ב ת י עומדת מנגד ואיננה מושיטה יד עזרה להדור החדש שנוע מרעב, לא רעב ללחם כי אם לשמוע את דבר ה'.

ימחויבים אתם לבא ולהופיע בהדר נאון תורתכם והכמתכם אל אספה עממית גדולה וחשובה מאד לטכס עצה כמה לקדם את פני הרעה הגדולה והנוראה; סגירת הישיבות.

באו הרבנים המובהקים "הנאונים" ובאו גם כן חכמי הנאום והדרוש, הדרשנים והמטיפים והחליטו — לבקש פרוטות בעד הישיבות אצל באי בתי הכנסיות בליל "סליחות". פרוטה זו שצריכה היתה לבא לעזרת בתי הת"ת יוציאו אותה מרשות בתי הת"ת ויכניסו אותה — אם אפשר יהיה להכניס — למלא את גנוי בתי הישיבות, ומפרוטות כאלה יושע החנוך העברי בנויאָרק? ... אוי לאותה כושה ואוי לאותה כלמה, אמנם כן "אשמנו מכל עם בושנו מכל דור"...

אמנם כן משבר גדול ונורא בעולם, וכל אחד ואחד הוא קרבן המשבר, אבל לא זה העיקר, לו לא היה משבר בקדושת השבת, חגים ומועדים, לולא אכלו סרפות ונבלות שקצים ורמשים, לולא היו עוובים את רוח התורה וקדושתה, היו מוסרים את נפשם על קדושת החנוך העברי, ולא היינו רואים את הקהלה הכי גדולה בעולם במצב גורא מדכא רוח ונפש שכזה, מפני כי אין ה' ב ק ר ב נ ו, מפני כי אין מי שירפא את מזבח ה' ההרוס, בא משבר גדול כספי, ה מ ש ב ר ה ר ו ח נ י נרם למשבר כספי במסודות החנוך שלנו, והראשונים לשעבוד ולצרות — בתי הת"ת והישיבות, בתי הכנסיות, ואף ה ר ב נ י ם ו ה ש ו ח ט י ם ככלל, מצב הרבנים והשוחטים באמריקה לא היה מזהיר אפילו בשנים היותר טובות, ובפרט בשנה זו, ש נ ו י י ס ו ד י ככל עניני הכשרות בנויאָרק רבתי צריך לבא בעזרת הרבנים והשוחטים, שמתוך שנוי זה תבא נאולה למסודות התורה, למצב הכשרות ולמצב הרבנים והשוחטים.

ה"שומר" מוכן לשמוע את חוות דעתם של הרבנים והשוחטים וכל אלה שלכם לב עברי לב כו א ב ו א ו ה ב האומה וקדישה, מה שיש להם להניד בענין גדול וקדוש זה, שיש בו קיום האומה על פי רוח התורה והאומת.

רועי ישראל ושובי"ו ועוסקי במלאכת הקודש, הבו עצה מעל עמודי ה"שומר" כמה לקדם את פני הרעה, וכיצד לשנות שנוי יסודי את כל מצב הכשרות והקהלה בכדי להעמיד את מצב בתי הת"ת והישיבות, מצב הכשרות, מצב הרבנים והשוחטים על יסוד נכון ומצק לכל ימנו ויפול מכל רוח שאינה מצוית.

ושנה חדשה, שנת ברכה והצלחה, שנה של עבודה פוריה ונאולת ישראל תהי' לנו ולכל ישראל.

שמריהו ליב הלוי הורוויץ.

הערת המערכת, אחרי סגירת הגליון נודע לנו כי

הלכות שחיטה

ע"י גדולי הפוסקים הראשונים והאחרונים, עמודי התורה, הלכות פסוקות הנכללות במסכת חולין, אספן וקבצן וחברין בלשון התלמוד, רבנו יצחק בר' יעקב אלפסי ז"ל, עם הלכות רבנו משה בר' מיסיון הספרדי ז"ל, עם הרא"ש, הפוסק ובית יוסף, ושלחן ערוך יורה דעה עם הערות והארות בעניני הלכה, נסדרו ונערכו ע"י הרב ר' שמריהו ליב הורוויץ.

סדר הלמוד בפוסקים

(מעין הקדמה "להלכות שחיטה")

בספר "ראש הגבעה" להרב ר' פנחס ב"ר יהודה, מניד מישרים בק"ק פלוצק, שהיה מתלמידי הגר"א מוויילנא, והנאון היה מחבב את ספריו, הספר נדפס בוויילנא תק"פ, ושנית בירושלים תרנ"ח, אנו מוצאים בו סדר הלמוד של פוסקים בצואה לבניו, וז"ל, "סדר הלמוד בפוסקים, אם יזכך השם ללמוד המסכת תחלה עם תוספות והאשר"י ואח"כ הפוסקים הנמשכים אחריהם אין למעלה הימנו, אך אם אין לך לב רחב וכח הזוכר חזק, תלמוד תחלה משניות ואח"כ תשים פוסק הרב אלפסי תחלת למוד מכל הפוסקים, כי לכונה הזאת קראו תלמוד בבלי קטן — למי שאין לו לב רחב יעסוק בהלכותיו, והנהנות למודו קבלתי מהרב הנאון האמתי נ"י מו"ה אליהו מוויילנא, וכך צוה לי בפיו הקדוש, ללמוד האלפסי תחלה עם פרש"י ולחזור אותו תמיד עד שיהיה שנור בפיו ובשקידה רבה, ולנהוג כך שנה תמימה ויותר ואז יתראה התכלית והפעולה הנפלאה, ואם יזכה שיהיה בקי בו בפרש"י בשתי שנים, ילמוד אח"כ ספר הרמב"ם משלשה סדרים הנ"ל. הפנים בלי נושאי כליו, ואני ערב לך שיהיה קל עליך לחזור הפנים של הרמב"ם כדבר הלמוד כבר, ולפי כוונה זו קראו הרמב"ם "משנה תורה", שהיתה כוונתו שילמדו האדם כך תיכף אחר למוד המקרא, וא"כ מה נאמר אנחנו חסרי מדע וטרוי הזמן וחסרי הפרנסה בנלות הזה, ועל כל פנים תשים לך משמרת, בכל דין חדש אשר יזכירה הרמב"ם ולא נודע לך טעמו מן האלפס, אז תעיין בבית יוסף (ספר "כסף משנה" שחבר הר"י קארו בעל "בית יוסף על הרמב"ם) וב"מניד משנה" ויאורו עיניך.

ואח"כ כשתחזור הפנים של הרמב"ם תמיד של ג' סדרים הנ"ל תהיה בקי בו בשנה אחת בודאי, ואח"כ תלמוד הפנים של הסו"ר גם כן משלשה סדרים הנ"ל, ובכל דין חדש תעיין ב"בית יוסף" ויאורו עיניך, ועל זה אני ערב לך, שאם תלמוד השלחן ערוך, יהיה שכלך מהיר כל כך שתדע כל דברי האחרונים בהשקפה אחת, ותדע בפנים של השלחן ערוך כל הלכה והלכה דעת מי היא ולשונו ושיטתו של מי הוא, וזו היא ההצלחה האמתית לזכות בכרתה של תורה פי שנים מכל שאר התנהגות, על דרך משל, מה שתיגע בלמודך בעשר שנים, אם תתנהג על דרך שאמרנו, תמצאנו יותר נקי ויותר ברור בחמש שנים, ואם ירצה מי להתחכם על דברי אלה, יעמוד בשלש, ואתה שמע בני בקולי, בקול מוסר אביך וייטב לך באחריתך. עכ"ל.

ועל פי סדר זה הננו מסדרים ב"השומר" הלכות שחיטה לאלה השובי"ם הרוצים ללמוד הלכות שחיטה מן המסורים היותר ראשונים, כפי הסדר הנ"ל. בתקוה כי יגילו וישמחו בסדר למוד זה השובי"ם בכל תפוצות ישראל שדברי ה"שומר" מגיע להם.

משנה — הכל שוחטין ושחיטתן כשרה, חוץ מחרש שוטה וקטן, שמא יקלקלו בשחיטתן, וכולן ששחטו ואחרים רואין אותן שחיטתן כשרה, שחיטת העובד כוכבים נבלה ומטמאה במשא, השוחט בלילה, וכן סומא ששחט שחיטתו כשרה, השוחט בשבת וביום הכפורים אף על פי שמתחייב בנפשו, שחיטתו כשרה.

רש"י — הכל שוחטין — כל היכא דתנינן הכל מייתי להו בשמעתא קמייתא דערכון לאיתויי מאי, והכל דמתניתין פליגי בה בנמרא לאיתויי מאי, איכא למאן דאמר לאיתויי טמא בחולין, ואיכא למאן דאמר לאיתויי כומר, ואיכא למ"ד ליתויי שאין מוחסין, שלא שחטו לפנינו שתיים או ג' פעמים לראות אם יש בהן כח שאין מתעלפין בשחיטה שיבאו לירי שהיית או אם יודעין לאמן ידיהם, ואיכא למ"ד לאיתויי שאין מוכחים, שאין יודע אם יודע הלכות שחיטה וכולם מפורשים בנמרא, בתלמודא, שחיטת עובר כוכבים — אפילו שחט כהלכתו, ואפילו אחרים רואין אותו, נבלה.

נמרא — אמר רב יהודה אמר שמואל, כל טבח שאינו יודע הלכות שחיטה אסור לאכול משחיטתו, ואלו הן הלכות שחיטה; שהיית, דרסה, חלדה, הנרמת, ועקור, מאי קמ"ל? כלתו תנינהו? לא צריכא, אע"פ ששחט לפנינו שנים ושלשה פעמים ושחט שפיר, מהו דתימא הא

התקיימה אספה שבה השתתפו באי כח "אגודת הרבנים", ועד הרבנים, "דגל הרבנים", "אגודת האדמו"רים" ונתקבלה התלפת קבועה ומסוימת, שלא לסגור את "המתיבתא", הרבנים, הגאונים ראשי הישיבה שמעו בקול ה"אגודות" והתלויבו לשוב לעבודתם הקדושה והפוריה בתקוה שכל הרבנים ואותבי תורה יתמכו ב"המתיבתא" שחיא עכשוו מוסד גדול וקדוש העומד ברשות עצמו וזקוק לתמיכה תיכף ומיד, חובה קדושה מוטלת על כל אחד ואחד מישראל להושיט יד עזרה בסוקדם היותר אפשרי. המתיבתא צריכה להתקיים בכבוד ובאורך ימים לתפארתה ולכבודו של היהדות האמרי-קאית, ולטובת הדור החדש, לטובת התנוך הישראלי השלם — הנוך שיש בו תורה ויראת שמים.

140

אתחוק? קמל"ן דכיון דלא גמור זמנין דשהי ודרים ולא ידע.

רש"י — מאי קמ"ל כל הו תנינו הו — שהייה תנן בהשוחט, אם שהה כדי שחיטת בהמה אחרת, היינו שהייה שחט והתיז את הראש בבת אחת, שלא הוליך ולא הביא היינו — דרסה, שחט את הושט ופסק את הגרנת, היינו — עיקור, או שהחליד את הסכין תחת הסמין השני ופסקו היינו — חלרה, כחולרה זו הנכנסת לחורים, השוחט מתוך הטבעת הוי הגרמה, והתם מפרש לה, ולשון הגרמה, שמכריע ידו לצאת חוץ למקום הכשר שחיטה, וכיון דאינו בקי בהן, פשיטא דאסור לאכול משחיטתו, ולא ידע — אינו יודע שאסור לעשות כן, ומאכילה לנו.

גמרא — ואמר רב יהודה אמר שמואל, הטבח צריך שיבדוק להסימנין לאחר שחיטה, לא בדק מאי? אמר רבי אלעזר בן אנטיגנוס משום רבי אלעזר ב"ר ינאי, טרפה, במתניתא תנא נבלה ומטמאה במשא, דאמר רב הונא בהמה בחייה בחוקת איסור עומדת עד שיודע לך כמה נשחטה, נשחטה הרי היא בחוקת היתר עד שיודע לך כמה נטרפה, כלומר שכל זמן שהיא בחיים הרי היא אסורה משום אבר מן החי ואינה ניתרת אלא בשחיטה כשרה וכמו כן בסכין שאין בה פגם, הלכך אם לא נתברר שנשחטה שחיטה כראוי בין בסימנין בין בסכין יפה הרי היא בחוקת איסור עד שיודע לך כמה נשחטה, ומטמאה במשא כנבלה, ואם נתברר לך שנשחטה שחיטה כשרה הרי היא בחוקת היתר, עד שיודע לך כמה נטרפה, ואפילו לא זכב את בני מעיה והחזירין כשהן מנוקבין, בא חיישינן שמא במקום נקב נקב, אלא הרי היא בחוקת היתר ואין מטריפין בזה הנקב, וכן הלכה, וה"מ באיסורא, אבל במכנתא, כגון שראה צפור מנקר בתאנה, ועכבר מנקר באבטיה, חיישינן שמא במקום נקב נקב ואסור משום סכנת נפשות.

רש"י — טרפה — ואינה מטמאה, כראמרין בהעור והרוטב וכי ימות מן הכהמה, מקצת בהמה מטמאה ובקצת בהמה אינה מטמאה, ואיזו? זו טרפה שנשחטה נבלה — דלאו בחוקת שחיטה מוקמינן לה, בחוקת איסור — שהיתה אסורה משום אבר מן החי לכך אם נולד ספק בשחיטה ובאת להעמידה על חוקתה שהיתה בתחלה, נמצאת שהבהמה זו אסורה, כי בחוקת איסור היתה תחלה, ומספק באת להתירה ולומר שמא כראוי נשחטה, אל תתיר אותה מספק עד שיודע לך שנשחטה כראוי, אבל אם נשחטה הרי היא בחוקת איסור — דרוב בהמות שנשחטו הרי הן בחוקת כשרות, לא חיישינן שמא במקום נקב — שהיה בו בתחלה אתרמי ליה השתא שהכניס בו שיניו דניקבו הדקין משמונה עשר טריפות הן, שראה צפור מנקר — לשון נוקב, חיישינן שמא במקום נקב — של הנחש נקב ואוסר. רמב"ם — אין שחיטת החולין צריכה כוונה, אלא אפילו שחט כמתעסק או דרך שחוק, או שזרק סכין לנועצה בכותל ושחטה בהליכתה, הואיל והשחיטה כראוי

במקומה ושיעורה הרי זו כשרה, לפיכך חרש או שומט או קטן או שבור שנתבלבלה דעתו ומי שאחותו רוח רעה ששחטו ואחרים רואין אותם שהשחיטה כתפונה הרי זו כשרה, אבל סכין שנפלה ושחטה, אעפ"י שהשחיטה כדרכה הרי זו פסולה, שנאמר וזבת, עד שיהיה הובח אדם ואעפ"י שאינו מתכוין לשחיטה (רמב"ם הלכות שחיטה פ"ב הלכה י"א, י"ב).

חמשה דברים מפסידין את השחיטה, ועיקר הלכות שחיטה להזהר בכל אחת מהן, ואלו הן; שהייה, דרסה, חלרה, הגרמה, ועיקור.

שהייה כיצד? הרי שהתחיל לשחוט והגביה ידו קודם שיגמור השחיטה ושהה בין בשונג בין במזיד בין באונס וחזר הוא או אחר וגמר את השחיטה, אם שהה כדי שיגביה את הבהמה וירביצנה וישחוט שחיטתו פסולה, ואם שהה פחות מכדי זה, שחיטתו כשרה.

היתה בהמה דקה, שיעור שהייתה כדי שיגביה בהמה דקה וירביצנה וישחוט, ואם היתה גסה כדי שיגביהנה וירביצנה וישחוט, ובעוף כדי שיגביה בהמה דקה וירביצנה וישחוט.

שחט מעט ושהה מעט וחזר ושחט מעט ושהה מעט עד שגמר השחיטה ולא שהה בפעם אחת שיעור שהייה, אבל כשתחשוב כל זמן שההיות יצטרף מכולן שיעור שהייה הרי זו ספק נבלה, וכן אם שהה כדי שיגביהנה וירביצנה וכדי שישחוט כמו מיעוט הסימנין בלבה, לא כדי שישחוט שחיטה גמורה, הרי זו ספק נבלה (רמב"ם שם פרק ג').

חלרה כיצד? כגון שהכניס הסכין בין סימן לסימן, בין שפסק הסימן העליון למעלה, בין ששחט התחתון למטה, שהוא דרך שחיטה, הרי זו פסולה.

הכניס את הסכין תחת העור ושחט שני הסימנים כדרכן, או שהחליד את הסכין תחת צמר מסובך, או שפרס מטלית על הסכין ועל הצואר ושחט תחת המטלית, הואיל ואין הסכין גלויה הרי זו ספק נבלה, וכן אם שחט מיעוט הסימנים בתחלה וגמר השחיטה שלא בתחלה, הרי זו ספק נבלה.

דרסה כיצד? כגון שהכה בסכין על הצואר, כדרך שמכין בסייף, ותתך הסימנין בבת אחת, בלא הולכה ולא הובאה, או שהניח הסכין על הצואר ודחס ותתך למטה כותך צנן או קישות עד שחתך הסימנין הרי זו פסולה.

הגרמה כיצד? זה השוחט בקנה למעלה במקום שאינו ראוי לשחיטה, וכמו שני חטים יש בסוף הקנה למעלה בטבעת גדולה, שחט בתוך החטים, אם שייר מהן כל שהוא למעלה הרי זו כשרה, שהרי שחט משיפוי כובע ולמטה, והיא מן המקום הראוי לשחיטה, ואם לא שייר מהן כלום אלא שחט למעלה מהן, הרי זו מוגרמת ופסולה. עיקור כיצד? כגון שנעקרה הגרנת והיא הקנה או הושט ונשמט אחד מהן או שניהן קודם גמר שחיטה, אבל אם שחט אחד בעוף או רובו ואח"כ נשמט הסימן השני, שחיטתו כשרה.

כל מקום שאמרנו בשחיטה פסולה הרי זו — נבלה.

141

נשך אסור, שמא נחש וכיוצא בו נשכו, ואפילו ראה צפור או עכבר יושב ומנקה, הרי אלו אסורין, שמא במקור נקב ניקב (רשב"ם). הלכות רוצח ושמירת נפש, פרק י"א הלכה ה', ופרק י"ב הלכה ב'.

רבינו אשר — הכל שוחטין ושחיטתן כשרה חוץ מחרש שוטה וקטן שמא יקלקלו בשחיטתן, וכולן ששחטו ואחרים רואין אותן שחיטתן כשרה, הא דלא תני אחד אנשים ואחד נשים כדקתנו בתמורה, התם איצטריך למתני נשים כדקתני התם משום דכל הפרשה בלשון זכר נאמרה, אבל הכא אין חדוש באשה יותר מבאיש, והא דתני בפ' כל הפסולים (דף ל"א) שהשחיטה כשרה בנשים, משום דשאר עבודות פסולות בנשים ואפילו כהנות איצטריך למימר בשחיטה דכשרה, ובהלכות ארץ ישראל כתב דנשים לא ישחטו מפני שדעתן קלות, ואין הש"ס שלנו סובר כן, מדאמר בפ' כל הפסולין ששחטו דיעבר אין לכתחלה לא ורמינהו ושחט מלמד שהשחיטה כשרה בוד? ומשני, הוא הדין דאפילו לכתחלה ומשום דבעי למיתני טמא דלכתחילה לא שמא ינע בבשר, תנא ששחטו, ואם איתא דנשים לא ישחטו לכתחלה, הוה ליה למימר מנשים דמתני ברישא (משום דבעי למתני נשים בלשון התוספות) ועוד דאפילו בחולין לא ישחטו לכתחלה, ואותו חכם שכתב הלכות א"י כתב חומרות מדעתו, והאגור כתב שאין להניח נשים לשחוט שכבר נהגו שלא לשחוט, ומנהגם כמנהגם, וכתב רמ"א שכן המנהג שאין הנשים שוחטות. (דברי חמודות"). (המשך יבא)

ואם אבל ממנה כזית לוקח משום אוכל נבלה, שאין מוציא מידי נבלה אלא שחיטה כשרה כאשר צוה משה רבינו ע"ה, וכל ספק בשחיטה הרי הוא ספק נבלה, והאוכל ממנה מכין אותו מכת מרדות (רמב"ם שם).

ישראל שאינו יודע חמשה דברים שמפסידין את השחיטה וכיוצא בהן מהלכות שחיטה שביארנו ושחט בינו לבין עצמו אסור לאכול משחיטתו, ולא הוא ולא אחרים, והרי זו קרובה לספק נבלה, והאוכל ממנה כזית מכין אותו מכת מרדות.

ואפילו שחט בפניו ארבע וחמש פעמים שחיטה כשרה והרי שחיטה זו ששחט בינו לבין עצמו שחיטה נכונה ונמורה, אסור לאכול ממנה, הואיל ואינו יודע דברים המפסידים, אפשר שיפסיד השחיטה והוא אינו יודע, כגון שישהה או ידרוס או ישחוט בסכין פגומה וכיוצא באלו כוונתו.

היודע הלכות שחיטה ושחט בפני חכם עד שנעשה רגול, הוא הנקרא מו"מ ח"ה, וכל המומחין שוחטין לכתחלה בינו לבין עצמן, ואפילו נשים ועבדים אם היו מוכחין הרי אלו שוחטין לכתחלה.

חרש שוטה וקטן ושכור שנתבלבלה דעתן ששחטו שחיטתן פסולה מפני שאין בהן דעת שמא יקלקלו, לפיכך אם שחטו בפני היודע וראה אותו ששחטו כהונן שחיטתן כשרה (רמב"ם פרק ד').

עכו"ם ששחט אעפ"י ששחט בפני ישראל בסכין יפה ואפילו היה קטן, שחיטתו נבלה ולוקה על איבולתו מן התורה שנאמר וקרא לך ואכלת מזבחך, מאחר שהזהיר שמא יאכל מזבחך אתה למד שזבחו אסור, ואינו דומה לישראל שאינו יודע הלכות שחיטה, ונדר גדול נדרו בדבר, שאפילו עכו"ם שאינו עובד ע"ז שחיטתו נבלה (שם הלכה י"א, י"ב).

יודע ששבת היות שחיטת עובד כוכבים נבלה ואפילו היה חכם, ואפילו ישראל עומד על גביו, מפני שסתם מחשבת עובד כוכבים לעבודת כוכבים וכו' לפי שהעובדי כוכבים נחלקים לבי חלקים, האחד מהן היודעין לעשות אותה, ר"ל להביט אל המולות הצומחין לצורך מלאכתם להוריד הרוחניות בהן ושאר אותן שטויות שמטנפין השכל, כמו שמאמינים בעלי האמונה ההוא וזאת עבודת כוכבים ממש, והחלק השני הן שעובדין לאותן הצורות הידועות כפי מה שלמדו מחכמיהם בלבד, וכן הם רוב עובדי כוכבים, והחלק הזה האחרון עליו אמרו חכמים הענין בלשון הזה, עכו"ם שבהוצה לארץ לאו עכו"ם הם אלא מעשה אבותיהם בידיהם ועל אלו אמר שחיטתן מטמא במשא בלבד ואינו אסור בהנאה" (פירוש המשנה להרמב"ם ע"א).

הרבה דברים אסרו חכמים מפני שיש בהם סכנת נפשות, וכל העובר עליהן ואומר מריני מסכן בעצמי ומה לאחרים עלי בכך, או איני מקפיד בכך, מכין אותו מכת מרדות.

ניקורי תאנים וענבים והקשואים והדילועין והאבטיחין והמלפפינות אפילו היו גדולים ביותר בין תלושין בין מחוברים, ואפילו היו בתוך הכלי, כל שיש בו ליחה ונמצא

רעו. יחזקאל רעזען.

לתקופת השנה

מגש לכבוד החברים החביבים והצירים מנחת השבים.

שנת תרצ"ב חלפה הלכה, לחיי נצח הבינה פעמית, ריקה היתה מאושר וברכה, עצב גם יגון השאירה אחרת,

אולם בכנפיה תקוה נשאה שנה חדשה בצבעים נהדרת, תמתיק חיינו, תיטב הרעה תהיה לנו עמרת תפארת.

בה! נדחים מכל עברים המפוזרים בכל פנה ועבר, נערים וזקנים, נשים וגברים כולם כנשרים יעלו אבר.

יעוֹפו, ישכנו בערי אלהיהם ככימי קדם ישובו הבית ישבו מאושרים על ארץ אבותיהם תחת נפנם ועצי זית.

אל תשתכח תורה מישראל

מאת הרב ניסן מעלושקין

ספרות כזו לדעת ההלכות הנחוצות וכמו שעסקו אמותינו ב"צאינה וראינה" ו"נופת צופים" וכדומה, שבכל אופן הביא העיון בספרים הללו תועלת רבה להן ועוד יותר להשפעתן על בנייהן ובנותיהן. דבר שכזה אין צריך להסכמות.

אולם לשוחטים שלנו, אלה שכלל ישראל סוכך עליהם לבלי להכשל בכל טריפה ונבלה לא תאכלו, אלה השומרים על נפשותיהם שלא יטמטמו, אלה שאנו בזהירים למסור בידם את מלאכת הקודש שלנו לקדשנו ולהפרישנו מאיסורים לאלה אתם אומרים ללמוד תורתם מתוך איזה "ביבעל" באידית. אם הנאונים בתקופתם הדפיסו דינים והלכה ברורה בערבית לא נתכוננו כלל למורי הוראות או לשבוי"ם כ"א להמון העם שלא למד ולא ידע שפה אחרת כ"א ערבית שדבר בה, ואלה בכל אופן לא היו מכשילים את הרבים. ואפילו הרמב"ם ז"ל שכתב רובי ספריו ופירושו בערבית ושאר לשונות לא כתב את היד החזקה כ"א בלשון הקודש צחה, והגאון מווילנא ז"ל ואדמו"ר הזקן בעל התניא נ"ע, אמנם "חשבו ודברו" באידית אבל את ספריהם להלכה כתבו בלשון קודש. ולא רק בשביל שהעברית קדושה היא לנו, אלא מפני שספרים כאלה בלשון המדוברת בשביל מורי הוראות או שובי"ם האחראים בידיעותיהם לפני הצבור, הוא פשוט אבסורד. השפה הרי איננה אלא לבוש ואמצעי להביע על ידה את הענין שלפנינו, ואם למשל אנו עוסקים בשו"ב שאינו מבין את הענין כשהוא כתוב בלשון הקודש מי יערב על ידינו שובין את אותו הענין אם נתן לפנינו בשפה המדוברת. כי האומנם יש צורך להסביר הדבר הפשוט ומוכן לכל, כי לא כל מביני אנגליה יודעים להבין את התלמוד הנעתק לשפה זו, אם לא ידעו ללמוד בעיון הנחוץ, כמו שלא כל היודעים עברית יודעים להבין סוגיא בש"ס או הלכה ברמב"ם ובראשונים אם אין להם השגה בהם, ולא כל הקוראים עברית יודעים להבין את המורה נבוכים והכוזרי. והרי ממה נפשך: לפני מי אנו מציעים את ספר ההלכות באידית, אם לאלה שיש להם דבר הבנה בענינים אלה, הרי בודאי שכבר למדו אותם בספרים שכלשון הקודש ולמה להם האידית? ואם לאלה שאין להם כל מושג מעניני שו"ב, מפני שקשה למחוס להבין או לתפוס הענינים הרי גם האידית לא תועיל להם.

ולא עוד אלא שהגע בעצמך: שו"ב שאינו נוקם ללשון קודש כיצד? אם יודע פירוש התפלה, והפרשיות של תמיד וקטורת ומשניות וברייתות הכאות לפני התפילה, אם יודע להבין פירש"י על תנ"ך, אם יודע פרק במשנה וכ"ש בנמרא הרי זה כבר יודע השפה העברית ואינו נוקם לספרים בשפה אחרת, אלא שאנו באים לעזור

כשקראתי באחד הגליונות הקודמים של "השוחטים שטימע", בדבר התקנה של חובה שהטילו על עצמם שוחטי נויאָרק רבתי לקבוע שעורים במסכת חולין ויור"ד, וההודעה שבאה אחריו כי דף פלוני יקבע ליום פלוני, וסימן פלוני ליום פלוני, שמחתי לראות עד כמה מתקדמים המשמשים בקודש שלנו שבאמריקה בהכרת נודל אחריותם, זכותם וחובתם ספני המקום, לישראל ולעבודת הקודש המסורה בידם. הבנתי שכיון שראו השוחטים שלנו, שאם לא יקבעו (כלומר יגזלו) שעה קלה לכל הפחות בכל יום או אפילו שבוע ללמוד ושנון של אותן ההלכות הנזעזעות למלאכתם סוף שחו"ש תשתכח תורתם מהם, הלכו ותקנו תקנה גדולה זו של שעורי קבע בהלכות שחיטה ובדיקה שתהיינה שגורות בפייהם ובמחם. נזכרתי, כי גם במינסק שבליטא, באא השנים של שעת חירום וטרדת המוחין, קרא הנדול (המרא דאתרא) את השבוי"ם והטיל חובה עליהם ללמוד בצותא. חדא בכל יום חמישי בערב שעור קבוע בחולין וטוש"ע, והזהיר שמי שלא יבא לשעורים אלה יפקס בחוקתו, ואם מינסק שהיתה מלאה חכמים וסופרים, ולא נתמנו בה שובי"ם אלא גדולי תורה, אם קהלה כזאת היתה זקוקה לתקנה זו, על אחת כמה וכמה בעיר כנויאָרק שחיי' הפוזיזים הם תמיד בבחינת שעת חירום, והשחיטה בה אינה מן הקלות ביותר והטרדות מקיפות את המחנות בחולניות היתירה שעלתה בה, בודאי, ובודאי שיש נחיצות בנדר זה שידעו השוחטים לגדור את עצמם בקביעות שעורים בלימודי דיני השו"ב ובחזירתם, לא רק הפזורים כ"א גם מן המקור בש"ס עד השמ"ח ועד בכלל.

ולא יחיד הייתי בברכת היישר כח שברכנו את האורגן של השוחטים שהעירם לדרך גדול שכזה. אולם מה נשתוממתי לקרא בגליון האחרון של "השוחטים שטימע" — שוחטים — סופרים במכתביהם והרב העורך עליהם מטפלים בשאלה של הוצאה ספר באידית עבור אותם השוחטים. וועלכע זיי איז לייכטער צו פארשטעהן א נוטען "ליטערארישען" אידיש בעסער ווי לשון קודש", ובספר הזה, זאָל ערקלעהרט ווערען די דינים פון שחיטה ובדיקה" וכ"ו.

ואני, למרות מה שאינני מחסידי האירישיום, אינני דן על עצם הדבר אם מסוגלת השפה האידית והטירמר נולוג'י שלה לברור הלכה, ואם כדאי הרבר בכלל, אני אדרבה סובר שבאופנים יודעים יש אפשרות לדבר שבודאי מן היושר שיהי' כל הדינים הנהוגים בכל יום נעתקים לאידית מובנת על דרך שנדפס ה"חיי אדם" וכדומה באידית שהיתה מובנת לאותו הדור, והלואי והי' עוסקים בהם האכות והבנים וכל שכן בנותיהם והלואי שיקראו

א. פערעלבערג.

שיר לשנה החדשה

מפי עליון לא תצא הרעות.
 עוד היום כאזנינו נשמעות.
 כי מידך נתנו לכל טרף
 תמיד בכל עת בלי הרף.
 ואף כי תגור מפיך שוכן מעונה
 על אחד להותר בלי משעון ומשענת.
 אנא, עמך ישראל בתוכם בל יהיה נמנת.

כשתגער בשטן פיך חסום,
 לך תאמר לו אל תשב דום.
 חרוק שניך על עוכרי ישראל וצורירחם.

השואפים לברות אותנו בשניהם,
 שלוף חרבך וזרוק עליהם חץ.
 האומרים להטביע אותנו בכוז,
 הרם מעמדם ותשים עמם קץ.

כי תשב על כסאך לזון ארצות,
 ובסקירה אחת דיניהם נחרצות.
 על איזו לעלות עד לרקיע לרום,
 ואיזו לרדת עד עמקי תהום —

זכור נא את הארץ אשר עיניך תמיד בת,
 הנכונה לעמך אשר כצאן זעזע,
 ותאמרנה שפתותיך הנה שנת נאולי באה.

כי תשקול עונותינו ופשעינו בפלם,
 ראה פשעי עמים הנותנים אותנו לפלם,
 גולגנים חמסנים הם רובם ככולם,
 רודפי שלמונים וזה החלם

רבו רעתם מי יוכל נשא.
 מושיטים לנו את ידיהם. ישראל בנת,
 נטולינו ושיבו מלא אתה צא.

אנא רחום שוכן מעונים,
 עד מתי נשכן בסכות מלונים.
 כשומרי פירות אכסיתים וקשואים,
 אשר על קורי עכביש בתינו מנוים.
 פוחדים ורועדים מקול עלה נדף,
 כי מכמורות על דרכנו פרושות מכל צדיו,
 התעשה כן לכל גוי? ההדר זאת לחסידיו.

חרש עלינו את השנה הבאה,
 עמך ישראל תציל מכל רע.

כי לך לבר בטחנו ועינינו לך,
 מעל צוארינו הסר את השנה הרעת,
 המביאה לנו צרה וצוקת,

ועל מקומה תן שנה טובה ומתוקה,
 עליכם אישים תפשי חבל וציונים נלהבים.

של אונדת שוחטי עופות ונחלת השבים,
 יהי רצון שתשרה ברכה כמעשי ידיכם.

לשנה טובה תתכבו ותחתמו, וכל ישראל כרצון אחיכם.

לאלה הרוצים להיות שובי"ם בישראל, כשאין יודעים פירוש המלות בתפלה ולא למדו פרש"י, ולא ראו מיטיהם משנה ונמרא, ואלה הם ששכיבם נוציא איזה "ביכל קל" (כי אדם כזה לא יבין אם לא יהי' "ביכל" ולא קל) בכדי שיאכילונו בשר כשר! אוי ואבוי הי' לנו אם היו המצוים אצל שחיטתנו מתמחים מתוך ספר שכוה, בשעה שגדולי הראשונים צווחו בכרוכיאי על הלומדים מתוך הקצורים, ורבות העובדות של המכשולים שיצאו מתוך אלה שרכשו להם קבלה מתוך הכללים האחרים בהלכות שחיטה של החכמת אדם או מתוך קצור אהל יצחק, ואם עליהם אנו מצטערים כ"ש אם נגלגל עלינו מין של "אידישיסמע שוחטים".

אלא שבאמת כל זה לא נכתב אלא בדרך "אלו נאמר קאמר", ולטעמו של הרב העורך, כי לאשרנו אין בינינו שוחטים כאלה כלל, ואיני מאמין שאונדת השוחטים למשל, היו מקבלים לתוך חברתם איש שאינו יודע לתרגם פסוק רש"י כצורתו, ושהבנתו בספרים שנכתבו בלשון קודש לקויה כ"כ עד שנהיה זקוקים לכתוב בשבילו ספר הלכות מיוחד באידית, ואפילו אם לא יגלה זקנו בתער (דבר שעורר עליו סופר אחד במכתביו להמערכת, כאלו הספרים שבאידית הם סגולה ליראת שמים).

ומוטב שיהא הרב העורך הנכבד ממשיך במרץ את עבודתו הפוריה שהתחיל לבסס ולהחירר בין כל השדרות של השובי"ם את התקנה היפה והנחוצה של קביעת השעורים להגדיל התורה ולהאדירה.

הרב הערשענוואהן על "הקצורים"

אחד מגדולי הדור הרב ר' חיים הערשענוואהן שליט"א כותב אל הרב רש"ל הו"ו י"ז, עורך "השומר" בנוגע לשאלת "הלכות שחיטה באיריש", וזה לשונו: אנכי מתנגד לספרי הקצורים בהלכות אשר אחרי החכמת אדם" ו"החיי אדם", שכולם המה "קצור חיי האדם העליון" ויוצרים לנו "תלמידי חכמים בורים" ועמי הארץ לומדים כמלמד הבקר, ושרו עמי דארעא למהוי כחזוניה, וחזוניה כספריא, וספריא הולכים ודלים ובטל כבוד התורה, ה"חכמת אדם" ו"חיי אדם" מועילים לתלמידי חכמים, מפני הסדר והלקוט אשר בהם. שנעשים באמת עבור תלמידי חכמים בעת אשר קאי בהאי מסכתא ושואלים להם במסכת אחרת, הספר פתוח לפניהם בעין אנציקלופדיא, אבל אלו קצורי הלכות שנעשו עבור העם הפשוט, השפילו כבוד התורה, עבור העם, צריכים לעשות ספרי מוסר, ספרי מדע פאפולריים, יסודי אמונה ודת במובן פופלרי, יסודי לאומיות וחבת ציון, ולא א קצורי דינים והלכות, ולוא הייתי בסנהדרין הייתי מציע לגזור שכל שוחט צריך ללמוד מסכתא חולין והרי"ף והר"ן והרא"ש והסור והרמב"ם. עכ"ל.

ספרים חדשים

(שהגיעו אל המערכת)

הפרדס, קובץ רבני חדשי, מופיע בשיקאגו, ישא מדברותיו להגדיל תורה ולהאדירה, בהשתתפות נאוני וגדולי דורנו שליט"א, אלול, תרצ"ב. העורך והמו"ל הרב שמואל אהרן הלוי פרדס, הקובץ מכיל הענינים החשובים האלה; קול השופר, יהדות ורבנות, לשאלת הכשרות, אורחים גדולים — המערכת, תשובה על האבק דזשאנקעט — הרב שמואל אהרן הלוי פרדס, עניני שליחות — הרב רש"נ קאטלער, שיר של היום, תפלת צבור — הרב רי"ל גרויבארט, עניני מעילה, מת ביו"כ — הרב אלחנן וואסערמאן, דיחוי אצל מצות — הרב משה זאב כהן, חתיכה הראויה להתכבד — הרב צבי מאיר הכהן ראזענבלום, ענין ייאוש — הרב יהושע כהנא שפירא, עניני נדרים — מנחם צבי אייכענשטיין, שבת תשובה — הרב רי"ל גרויבארט, יום הזכרון — הרב שרנא הכהן ראזענבערג, חג הצבור — הרב רש"א פרדס, חג העבר והעתיד — הרב צבי נתן מאנועל, בעולם הרבנות, לתקנת עגונות, ספרים חדשים, קובץ חשוב נחוצ לרבנים ולמופלגי תורה בישראל.

ספר שופר ישראל — כולל מאמרים ודרושים על ימים הנוראים העוסקים בפרובלמות הדתיות והלאומיות, המקיפות את עמנו בארצות נליתו, והשקפה בהירה על חיי עמנו ברוח וחומר בעבר ובהווה, ומשובצים בהרבה מאמרי חכמנו ז"ל ושיחת חולין של תלמידי חכמים ע"ד הפשיט וההניזון, וספר הדרת ישראל כולל פלפולים לסיומא של משנה וכמה מסכתות, ממני י ש ר א ל י ע ק ב ה כ ה ז י פ ה חופק"ס מנשסטר, אנגליה, תרצ"א.

בפתיחת הספר אתה מוצא "הקדמה כעין מאמר" וזהו השקפה שלמה ומקיפה על הדרשנים והדרשנות בישראל, והוא אומר בין יתר דבריו כי חלק הדרוש נחשב לתורתו, ולפיכך נקבעה מקומה של מחצית התורה בין המלים, "דרש דרש" (ואת שעיר החטאת דרש משה) דרש מכאן ודרש מכאן, כלומר דרוש הראשון שייך לחציו הראשון של תורה, ודרוש השני שייך לחציו השני של התורה, דרשותיו מפיצים אור בהיר על התפלות של ימים הנוראים וביחוד "מלכיות, זכרונות ושופרות" מביא מעשים נוראים שקרו בעמנו בכל תקופה ותקופה, משברים את הלב ונורמים את השומעים לשפוך דמעות כנחל". דבר חשוב לדרשנים בימים הנוראים, יש לו דרוש נפלא על "הנני העני ממעש" ודרוש על "בספר חיים ברכה ושלום", ודרוש שלם על מלכיות וזכרונות ושופרות ועל תקיעת שופר כראש השנה, ועוד דרשות חשובות, הדרשנים והמטיפים ימצאו בו דרשות מן המוכן, וחומר רב והגון

לדרשותיהם מעל הכמה. זהו ספר רב הערך. דרשות מהחיים והמבצע — פאפולערע דרשות פון הרב אהרן ראובן שארני, בעיאנער רב. זהו ספר דרוש נפלא כמינו, כתוב בלשון העם (אידיש) והמחבר הוא אומן נפלא עד מאד במקצוע זה, כותב בלשון יפה ועשירה עד מאד ובסגנון נפלא, ביחוד מצטיינות הדרשות לימים נוראים ולתקיעת שופר, מטיף מוסר על "די הייליגע שוהלען און די מאַשרום שוהלען" ודבריו כאש על תנוך הבנים באמריקא, ביחוד דרשותו שמלאה חיים ואש קודש "לכל נדרי", זהו ספר דרוש עממי, נחוצ לכל מי שמדבר אל הקהל בימים הנוראים, והוא גם כן ספר למוד ללמד את אלה שאינם יודעים לדבר אידיש באופן הגיוני וספרותי, והוא נ"כ ספר מוסר לעם, יגילו בו המטיפים וישמחו בו נואכי נאום.

בן דוב.

אות לטובה

מאת הרב ר' יצחק בונין

בתפלה אחרי תקיעת תש"ת אנו אומרים יהי רצון מלפניך שתקיעת תש"ת וב' ויעשה עמנו "אות לטובה" ותמלא עלינו רחמים וכו'.

בגמי שבת נ"ה, א"ל הקב"ה לגבריאל לך ורשום על מצחן של צדיקים תיו של דיו שלא ישלטו בהם מלאכי תבלה ועל מצחן של רשעים תיו של דם שישלטו בהם מלאכי תבלה.

בוה נותנים לנו חז"ל ציור מוסרי, וערך המשפט בכלל דשני אותות יש בעת המשפט, אות של דיו לטובה ואות של דם הנרשם לא לטובה.

ונעים זמירות ישראל (תהילים ע"ד) קרא במר נפשו אותותינו לא ראינו וכו' כי אין אנו יכולים לראות האותות, כאו"א יוצא מביהכנ"ס ב"ה עם אות נרשם עליו מהשגחה העליונה כאמרם בבני אמרנא שנסקרין בסקרא, אך אין אנו רואים ואין אנו יודעים איזה אות נרשם, אם תיו של דיו שלא ישלטו מלאכי תבלה או ח"י תיו של דם שישלטו מלאכי תבלה כאשר קרה ח"י בשנה העברה לכמה וכמה משפחות אשר אוהביהם ומקרוביהם היו עמנו בביהכנ"ס בעת תקיעת שופר, אך מה"ד פגעה בהם ונרשם עליהם אות של דם, שלא לטובה ועתה כאשר אנו פוגעים את השנה החדשה ועת הרשימות כעת באה לרשום לכאן "אות", על השנה החדשה אנו מבקשים יהי רצון וכו' שיעשה עמנו "אות" לטובה לברכנו בשנת חיים ושלום, וכן בקש דוד המלך ע"ה בעד כלל האומה, עשה עמנו אות לטובה ויראו שונאיו ויבושו כי באה "העת" שיתן "אות" לקבצנו מן הנזים ולהביאנו אל אה"ס בב"א.

ברכות לראשית השנה

בשנה טובה ומאושרה ובכתיבה וחתימה טובה

אנו מברכים את כל חברי אנודתנו. הלואי
שהשנה הבאה תהיה שנת נוחם ומרפא לעמנו וישוב
ד' את שכבות עמו ויושע ישראל תשועה חמרת
ורוחנית.

בשם אנודת השוחטים דנויאָרק רבתי.

יעקב בלום, נשיא
אליהו מעלצער, סגן נשיא
יוסף ראָזמאַן, מנהל
שמעון נאוואַנרוֹדסקי, נזכר.
ישראל באַשקאָוויטץ, מזכיר.

ברכה חמה ולבבית

לקראת השנה החדשה הבאה עלינו לטובה אנו
שולחים לירידנו מר ש א ר ל ו הוירב' ע ר ס
ע מ ר ע י ת ו ב "ב. כולם יעמדו על הכרכה
ויחברו מהאל הטוב בכל טוב.

אנודת שוחטי עופות דנויאָרק רבתי.

כשמוע קול שופר

יחזקו לחיים כספר החיים המנהיגים והחברים
של אנודת שוחטי עופות דנו-
יאָרק רבתי, והרבנים והשוחטים
די בכל אתר ואתר, המנהיגים, החברים, המורים
והתלמידים של ביהכנ"ס ובית הת"ת תפארת
הנר"א, כל עסקני התנוך בכל מקום שהם, הקוראים
והסופרים והחותמים של ה"שוחטים שטימע
ו"השומר", המנהיגים והחברים של "נחלת השבים",
ה שו ב י ם השבים לארץ ישראל ואנודת מנהלי
בתי הת"ת באמריקה, בית החולים הנדול "בית אל"
בברונזבול ומזרח נויאָרק, המחברים והסופרים ברוח
התורה והאומה בכל מקום שהם, יחד עם כל
איש ישראל.

כלנו יחד נכתב ונחתם בספרן של צדיקים
לאלתר לחיים. והלואי שנשוב לארצנו, ארץ האבות
והבנים ונזכה לכנות את הארץ ברוח התורה
והאומה, תכלה שנה וקללותיה ותחל שנה וברכותיה.

בכרכת:

הרב שמריהו ליב הורוויץ.

בברכת כתיבה וחתימה טובה

הרינו מברכים את כל הרבנים הנאונים, את כל
העוסקים במלאכת הקודש די בכל אתר ואתר, ואת
כל אחינו בני ישראל המפורזים בכל רחבי ארצות
הברית, בארצנו הקדושה ובשאר מדינות התבל, ואת
כל בעלי ה"משיקען מאַרקעטס" שאחינו השוחטים
עוסקים שמה במלאכת הקודש.

יהי רצון שתתנשמנה כל שאיפותינו וימלאו
כל משאלות לבנו לטובה.

אנודת שוחטי עופות דנויאָרק רבתי.

לשנה טובה ולחיים ושלום

יכתבו ויחתמו כל חברי אנודתנו. תכלה שנה
וקללותיה, תחל שנה וברכותיה.

ובשם ועד הפועל של אנודת השוחטים.

הרב מ. מ. ראבינאוויטץ, הכהן.

טוביה מ. בלקין.

שמואל גארדאן.

מנדל גודמאן.

היו ברוכים

כל ידידי וחברי השוחטים דאנודתנו; כל קרובי
ובני משפחתי בכל מקום שהם; כל המשתתפים
בבנין חברת "נחלת השבים" וביחוד כל חברי בוועד
הפועל של אנודתנו שאתם יחד אנו נושאים על
שכמנו את סבל משאת אנודתנו זה עידן ועדנים
ושבסיועם בעזרתם, בהשתדלותם ובמסירת נפשם,
עלה בידנו לבצר ולבסס את מצבנו במקצת ולהגיע
למדרגתנו שהננו נמצאים בה כעת.

ואני תפלה לאל חי בורא עולם, שיחזק את
רוחכם ותומיפו גם להבא לעבוד שכם אחד לתועלת
אנודתנו ולהטבת מצבנו החמרי והרוחני גם יחד,
ושנוכה בעגלה ובזמן קרוב לראות בהנשמת כל
שאיפותינו שאליהם אנו נושאים את נפשנו.

רעוו. יוסף ראָזענמאַן.

מנהל "אנודת השוחטים"

146

לשנה טובה

את עורכנו החביב הרב רש"ל הורוויץ וביתו. את חותמי ה"שוחטים שטימע". את קוראיו ואת כל העוסקים בהפצתו — אָנוּ מברכים בשנת חיים ושלום והצלחה מרובה בכל מעשיהם.

הנהלת ה"שוחטים שטימע"
אגודת השוחטים דנויאָרק רבתי.

בשנה טובה ומוצלחת

אנו מברכים את ידידינו הנשיא ר' יעקב בלום והסגן ר' אלי' מעלצער, והמזכיר ר' ישראל באש"ד קאָוויץ, והסוכן ר' שמעון נאוואגראדסקי וכל משפחתם. את ר' משה מאיר ראבינאָוויץ, ר' שמואל נאָרדאָן, ר' מענדיל גורמאן ור' טוביה מ. בעלסקין ומשפחתם, בשנת ברכה ופרנסה טובה.

רעוו. יוסף ראָזענמאַן ורעיתו.

ברכתי שלוחה

ככל קוראי ירחוננו ולכל העוסקים בהפצתו, וביתוד להרב העורך רש"ל הורוויץ שליט"א. מי יתן שנוכח בקרוב לראות את ירחוננו נפוש בכל רחבי ארצות הברית ויחדור לכל בית עברי נאמן המסור לכל היקר, והקרוש לעמנו.

רעוו. א. מעלצער.

מוכיר הירחון "שוחטים שטימע".

מקירות לבנו אנו מברכים בשנה טובה ומוצלחת את הנשיא ר' יעקב בלום ומשפחתו, והמנהל ר' יוסף ראָזענמאַן ומשפחתו, את מר טשאָרלו הויר בערט ומשפחתו, את ר' ישראל באַשקאָוויץ ומשפחתו, את מר שמעון נאוואגראדסקי ומשפחתו, את כל חברי ועד הפועל, את כל חברי אגודת השוחטים, את כל ידידינו ומכירינו ואת כל הרבנים והשוחטים די בכל אתר ואתר. יהי רצון שבשנה זו ישמע קולנו בשמים ובארץ ויתרומם מצב השוחטים בכל מקום שהם, ותפרח ותרומם קרן היהדות הכסורתית ותניה אורה בכל רחבי ארצנו וארץ מולדתנו.

רעוו. א. מעלצער ורעיתו.
סגן דאגודת שוחטי עופות, דנויאָרק.

את ידידי מאז חברי ורעי

הלוא המה מר טשאָרלו הוירבערט ומר יוסף ווינער הם ונשיהם ובניהם יתברכו בשנה טובה ומוצלחת.

כעתירת ידידכם דו"ש והצלחתכם כל הימים.
רעוו. יוסף ראָזענמאַן.

יתברכו משוכן מרומים

בעלי ה"פיט סטריט ליוו פאולטרי מאַרקעט" הנקובים בשמותיהם ה"ה: לואיס וויירבערג ובנו ומשפחותיהם; יצחק אייזיק ליפשיץ וב"ב; שמריהו אייזעקסאָן וב"ב; אברהם נאָלדבערג וב"ב; ואת השוחטים העוסקים שמה במלאכתם מלאכת הקודש; ואת ידידי הרב הגאון ר' מ. לייטער שליט"א. מי יתן והשנה החרשה הבע"ל תהיה שנת חיים וברכה לנו ולכל עם ישראל.

רעוו. יוסף ראָזענמאַן.

מרחוק אנו שלוחים את ברכתנו העמוקה להרבנים הנאונים די בארעא דישראל: הרב הגאון ר' אברהם יצחק הכהן קוק שליט"א. ראש הרבנים דארץ ישראל; הרב הגאון שלמה הכהן אהרונסון והרב הגאון בן ציון עזריאל הרבנים הראשים למחוז יפו ותל אביב; הרב הגאון ר' מאיר ברלין, נשיא המתרדות המזרחי העולמית, ולאגודת השוב"ים בארצנו הקדושה.

יהי רצון מהבוחר בירושלים שהשנה הבאה תהי' שנת נאולה לעמנו, לתורתנו ולארצנו ונוכח לראות כשוב ד' שבות עמו.

בשם "נחלת השכים".

יעקב בלום, נשיא.

שנה טובה ומבורכת

לידידינו הרבנים הנאונים ה"ה הרב זאב גולד, נשיא המזרחי בארצות הברית, הרב אהרן טייטלבוים, מנהל קרן המזרחי, והרב שמריהו ליב הורוויץ, עורך ה"שוחטים שטימע" וה"שומר". הלואי שיקויים בנו ושכו בנים לגבולם ונעלה לציון ברינה.

בשם "נחלת השכים".

יעקב בלום, נשיא.

לשנה טובה ומתוקה

נברך לקראת השנה החדשה הכאה עלינו לטובה את הנשיא של אנודתנו ואת חברי ועד הפועל יחד עם מר טשאָרלו הוירבערט וב"ב עם כל חברי-האנודה. יהא רעוא מן שמיא שהשנה הכאה תביא ברכה בכנפיה לנו ולכל ישראל.

רעוו. מנדל גודמן ורעיתו.
חבר ועד הפועל של אנודתנו.

מקירות לבי אברך את נשיא אנודתנו עם כל ועד הפועל וכל האנודה. ובפרט למר טשאָרלו הגור בערט עם זונ' וכל משפחתו. בכרכת שנה טובה ומוצלחת ובכתיבה וחתומה טובה בכלל כל ישראל.

שמעון גאווואגרוסקי.
גובר דאנודת שוחטי עופות.
דניוואָרק רבתי.

ייטיב די הכתיבה והחתומה

לנשיא ולמנהלי אנודתנו ולחברי האהובים בעד הפועל. ולכל חברי אנודתנו בכלל ולמר טשאָרלו הוירבערט ורעיתו בפרט. וכל אחי ורעי וקרובי. יעמדו כולם על הברכה.

חבר ועד הפועל וגובר הירחון.
„שוחטים שטימע“.
שמואל גארדאָן.

בשנת ברכת עושר ואושר

אני מברך את חברי ועד הפועל של אנודת השוחטים ביחד עם כל חברי האנודה עם נשותיהם. בניהם ובנותיהם.

טשאָרלו הוירבערט ורעיתו.

בשנה טובה ומוצלחת בשנת ברכה ושלום

ווינט איך אלע רבנים און אלע שוחטים בכל אתר ואתר און בפרט מיינע חברים די שוחטים פון די מאנטיינס. זאל דער עוויגער געבען אז אויף דעם נייעם יאָהר זאל דערהויבען ווערען אונזער מצב הן בנשמייות והן ברוחניות. און עם זאל פאר שוואונדען ווערען די הפקרות און איבעלס וואָס הערשט יעצט. וואָס אונטערנאָכט אונזער עקזיסטענץ און באַשמוצט די מלאכת הקודש.

זלמן בער מאנאָריק. שו"כ רוואודרידזש.

בברכת שנה טובה ומבורכה

אנו מברכים את כל חברי נחלת השבים. האל הטוב ישפיע מאורו עלינו ונזכה בקרוב להתישב בארצנו הקדושה ארץ האבות והבנים.

בשם „נחלת השבים“.
יעקב בלום.

שמואל קראלעוויטץ.
יוסף ראָזענמאַן.
ישראל באַשקאָוויטץ.

קבלו נא את ברכתי הנובעת מעמקי לבתי — חברי באנודת השוחטים. ביחוד אני מברך את המנהלים והמנהיגים של אנודתנו העוסקים בצרכיה באמונת.

וכן גם יתברכו מאלקי הברכות כל חברי המשתתפים אתי יחד באנודת „נחלת השבים“ ובפרט חברי בעד הפועל ה"ה: רעוו. יעקב בלום. רעוו. ישראל באַשקאָוויטץ. רעוו. יוסף ראָזענמאַן. רעוו. מרדכי ברוסס.

כעתירת ידירכם אוהבכם לנצח.

רעוו. שמואל קראלעוויטץ.
גובר „נחלת השבים“.

ברכות מאליפות ואחולים טובים

לידידי מר טשאָרלו הוירבערט ולידידי היקר מר יוסף ראָזענמאַן.

לשנה טובה תכתבו.

רעוו. יעקב בלום.

שנת גאולה וישועה

לידידי הנאמן. המסור בכל לבו ונפשו לקדשי עמנו. העוסק בצרכי ציבור באמונה שלמה. ה"ה מר יוסף קאפלאוויטץ.

ויהא רעוא שנושע השנה תשועה עולמית בכלל ובפרט. ברוחניות ובנשמייות.

כעתירת ידירי לנצח.

יעקב בלום.

לשנה טובה תכתבו ותחתמו

שנה טובה ומבורכה. עושר ואושר. גאולה וישועה לכל חבר מהשוחטים העוסקים בעבודת הקודש ולכל הרבנים הנכבדים. ולכל מכירי ומירעי ואנ"ש.

המברך מ. ס. קונין. שו"כ.

לשנה טובה יכתבו ויחתמו

כל חברי באגודת השוחטים, ביחד עם הנשיא וסגנו ועם המזכיר, וכן גם מר טשארלז הוירבערט וב"ב. כן יעמדו על הברכה; הרב, וואקס והרב יצקב. עוזר דאבראָוו מוואשינגטאָן הבירה.

רעוו. ליב הירשפעלד.

רעוו. שמואל רחליו ורעיתו צביה

מברכים בשנה טובה את חברי אגודת שוחטי עופות דנויאָרק רבתי, וראשי האגודה העוסקים באמונה, ובתוכם האברך טשארלז הוירבערט וב"ב. ואת ועד הרבנים בכלל ופרט.

והננו מברכים את בננו נטע ורעיתו רחל, בתנו רבקה עב"ג שמעון נאָלדוואסער ובנם זלמן משה, ובתנו חיינה וב"ג צבי מארקאָוויץ ובתם איטקע, ואת חברי ביחב"ג נוסח ספרד ציוני נאָליציע מוואשינגטאָן עוועניו, בראנס, ואת כל משפחתנו, ואת בני בתי היתומים אשר בעיר דעטרָאָיט, וכתיבה טובה לכל ישראל.

ברכות נאמנות לשנה החדשה

לכא כחנו מר טשארלז הרברט, לחברי העומדים בראש עתוננו "השוחטים שטימע", לחברי האגודה ולשוחבי"ם השבים לארצנו.

מי יתן ותהא שנת תרצ"ג שנה של עבודה לחברינו, שנת התגשמות תקוותינו ושנת שיבת בנינו לנבולם.

ראובן הוכשטיין, שו"ב.

ברוכים יהיו לקראת השנה החדשה כל ידידי וחברי באגודת השוחטים ביחד עם המנהיגים המסורים לעבודתם בלב ונפש.

רעוו. יהודה מישקין ורעיתו.

בברכת שנה טובה

אברך את כל חברי השוחטים דאגודתנו ואת מנהיגינו; את מחותני דוד ראָזענבערג ומשפחתו; את יוסף בער לעוויט ומשפחתו; את ידידי מרדכי ונאָרשאַווסקי ומשפחתו; את ידידי יוסף חיים ביאָייזען ומשפחתו; את ידידי יצחק ליב פיקארסקי שו"ב ומשפחתו ואת כל בני היקרים.

דוד הכהן שו"ב מענדער ורעיתו.

דיני מברך את כל החברים השוחבי"ם בשנת עושר ואושר והצלחה ובכתיבה וחתומה טובה.

עקיבא ראָסס, שו"ב בברוקלין.

להנהלת אגודת שוחטי עופות דנויאָרק רבתי ולכל חברי אגודתנו, למר טשארלז הערבערט ומשפחתו, להאחים האָבער ולמשפחתם ולפועליהם, למשפחת גולדבערג, לכל מכירינו וידידינו ולכל ישראל אנו שולחים את ברכתנו שיברכו בשנת חיים, עושר ואושר ובכתיבה וחתומה טובה.

רעוו. שמואל יצחק שוסהיים.

רעוו. צבי דוב פּעדערבוש.

רעוו. דוד לעווין.

הרב מנחם הלוי פיין, מעיר דעטרָאָיט

מברך את כל ידידי הרבנים הנאונים בכל מקום שהם ואת אגודת השוחטים דעיר דעטרָאָיט ואת אגודת השוחטים דנויאָרק רבתי בברכת כתיבה וחתומה טובה.

מברכים אנו את השוחטים חברי אגודתנו בכלל ואת מר טשארלז הוירבערט, בכתיבה וחתומה טובה בכלל כל ישראל, יהי רצון שהשנה הזאת תהא שנה מבורכת לנו ולכל ישראל.

רעוו. נפתלי חיים שניצלער ורעיתו.

יהודה יואל ראָזען ורעיתו

מברכים את כל חברי אגודת שוחטי עופות ביחד עם מנהיגיה ומנהליה וכן גם את אגודת המוהלים נויאָרק, בשנת ברכה והצלחה בעושר ואושר.

ממעקי לכבי אודה את ד' ואברך לשנה החדשה את בני ובנותי ואחי ואחותי עם ב"ב ועם כל יו"ת, ואת כל מכירי ומיודעי, ואת הרבנים והשוחטים דארצות הברית וקאנאדא, ואת כל הצדיקים והחסידים והישירים והתמימים די בכל אתר ואתר, הקרובים והרחוקים, כולם יעמדו על הברכה שישמרם השי"ת מכל צרה וצוקה, ויהי להם שנה טובה ומתוקה, וישלח להם השי"ת ברכה והצלחה בכל מעשי יריהם עם כל ישראל אחיהם.

כאוות נפשם וכנפש המברכם.

צבי האָרדער, שו"ב בדעטרָאָיט, מיט.

בשנה טובה ומתוקה

אנו מברכים את הנשיא דאנורתנו ר' יעקב בלום וסגנו ר' א. מעלצער ומנהלו ר' יוסף ראָזענמאַן, וכל החברים דאנורת השוחטים וכלל ישראל

רעוו. יונה פעשין ורעיתו.

בשנה טובה ומוצלחת

אנו מברכים את כל מנהיגי השוחטים יוניאן, את מר טשאָרלס הוירבערט ומשפחתו ואת כל החברים דאנורת השוחטים, וכלל ישראל.

יוסף קעסמיין ורעיתו.

רעוו. אליעזר יעקב האַלפערן ורעיתו

מברכים בשנה טובה ומוצלחת בתוך כלל ישראל את מנהיגי השוחטים יוניאן וכל חברי אנורתנו וכל הרבנים ואת כל ידידיהם ומכיריהם.

מברך אני את מנהיגי השוחטים יוניאן בפרט, ואת כל חברי אנורתנו בכלל כיתר עם כל אחינו בני ישראל די בכל אתר ואתר, ב ש נ ה ס ו ב ח ו ס ו צ ל ח ת.

חיים ריפקין.

בשנה טובה ומוצלחת

אנו מברכים את מנהיגי אנורתנו ואת מר טשאָרלס הוירבערט ורעיתו וב"ב, ואת הועד הפועל וכל חברי האגודה לשוחטי עופות וחברי אחוות השוחטים וחברי דאנורת המוחלים דניו יאָרס רבתי.

רעוו. ס. מ. בעלקין ורעיתו.

מקרב ולב עמוק הנני מברך בכתיבה וחתימה טובה לכל חברי אחוות שוחטים אָוו ניו יאָרס ובשם כל חברי אברך בכתיבה וחתימה טובה ומאושרה את כל חברינו דאנורת שוחטי עופות דניו יאָרס רבתי, וביחוד להנשיא ולהמזכיר ולכל ועד הפועל. השי"ת ישלח ברכה והצלחה במעשי ידיהם שתעלה אנורתנו מעלה מעלה.

פיפיש חדש.

נשיא דאחוות השוחטים דניו יאָרס.

הנני שולח ברכתי למנה. לעת תקופת השנה.

לראשי ומנהלי אנורתנו, נשיאנו וסגנו ואיש סודינו ולועד הפועל למפקח על עסקינו.

ולכל חברי אנורת שוחטי עופות פה עירנו.

יכתבו ויחתמו בחמשה ספרים.

בארבעים וארבעה נאמרים.

נעלה עליהם פן יוסף ונפתחו שערים.

ויורו נשמים בהיותם נעצרים.

מרדכי יוסף הלוי איש הורוויץ, שו"ב.

מקירות לבנו אנו מברכים את ראשי ומנהיגי דאנורת השוחטים וכל חברי דאנורתנו, וכל הרבנים והשוחטים דבכל אתר ואתר בשנה טובה ומוצלחת, בשנת נאולה וישועה, חיים טובים ושלוה.

רעוו. שמואל יעקב בעקערמאַן

ורעיתו ומשפחתו.

בברכת שנה טובה

ברכה בלי מצרים לכל חברי השוחטים דלאַקאָל 440, לראשים ולמנהלים, לרבנים דגבולנו ובכל מקומות מושבתם.

יברך משה ראובן ברוין ומשפחתו.

רעוו יחזקאל ראָזען ורעיתו

מברכים את כל קרוביהם ומיודעיהם מקרוב ומרחוק, ואת כל חברי אנורת שוחטי עופות דניו יאָרס רבתי, ואת כל ראשיה ומנהליה, ואת כל הרבנים ומשרתי בקודש די בכל אתר ואתר, ואת כל ישראל המפוזרים בארצות מושבותיהם.

בכתיבה וחתימה טובה.

בשנה טובה ומוצלחת

מברך אני את הנשיא דאנורת השוחטים ר' יעקב בלום וסגנו ר' א. מעלצער ומנהלו ר' יוסף ראָזענמאַן והועד הפועל וכל החברים דאנורת שוחטי עופות דניו יאָרס רבתי וכל הרבנים והשוחטים וכלל ישראל ומר טשאָרס הוירבערט ומשפחתו.

אברהם יוסף בלום, שו"ב.

150

בברכת שנה טובה ומוצלחת

אני מברך את כל ראשי ומנהלי דאגותנו וכל החברים בכלל, ובפרט למנהיגנו מר משאלם הויר בערט עם כל ב"ב, כן אברך את כל המנהלים והחברים ד, נחלת השבים, ונוכה לעלות לארצנו בענלא ובזמן קריב ברינה ולשבת איש תחת גפנו ותחת תאנתו, כאות נפש מוקירכם כלב ונפש.

ישראל באשקאווין.
מוזכיר דאגודת שוחטי עופות
וסגן דנחלת השבים.

לשנה טובה תכתבו ותחתמו

חברי אגודת השוחטים דנויאָרק רבתי וכל מרגן ורבנן, ירידים וקוראי ה"שוחטים שטימע" בכל מקום שהם, וכל מירועי ובני משפחתי, בתו"כ עמב"י.
רעון. אלי' משה דעשאלים, שו"ב וב"ב.

א שנת חיים, ברכה והצלחה

ווניש איך מיינע פריינד בכלל, און כפרט אלע בעאמטע פון אגודת שוחטי עופות דניו יאָרק רבתי, אויך אלע ברידער שוחטים, אויך די חברה "אנשי ליבאוויץ" פון מאָאָר סט., אויך הרב לאקשין, אויך די חברה "צמח צדק" פון באָראָ פאָרק, אויך הרב סימפסאָן, אויך די "ישיבת הגר"א".

מנחם דייוואדסאָן.

שנת "להצלחה טובה להשוחטים סלה"

מה טוב חלקינו ומה נעים גורלנו.
שזכינו להביע ברכה בירחונינו.
הנני מוצא על עצמי חובה.

פה לברך בכתובה וחתימה טובה.
ניני ונכדי, וכל המשפחה.
חברי השוחטים וכל הרבנים.
סמוכים ורחוקים מכל מערכה.

הירידים החרשים ונם הישנים.
רוח והצלחה חיים טובים והצלחה.

זך שוכן מעונה יתן לחם ככה.
המעטיר ומברך וקורא באחב.
בשנה חפצה משה פינחס הר זהב.

מקרב ולב הנני מברך בכתובה וחתימה טובה ומאושרה לכל חברי אגודתנו שוחטי עופות דנויאָרק רבתי, וביחוד להנשיא ר"י בלום ולהמוכיר ר"א ראָזענמאן, ר"א מעלצער, ור"ש נאוואגראדסקי, ולכל החברים דועד הפועל, כן אשלח ברכתי כתיבה וחתימה טובה ומאושרה לכל חברי אתוות השוחטים דנויאָרק ובראשם ר' פיוויש חדש ברכה מיוחדת.

אברהם שאַרפּשמיין.

תחל שנה וברכותיה לכל אחי ורעי די בכל אתר ואתר הרוברים שלום בני.

רעון. דוד שמראום ורעיתו.

לשנה טובה תכתבו, חיים וברכה, פרנסה והצלחה לשוחטי האגודה ובראשם הפרעון. רעון. יעקב בלום, רעון. יוסף ראָזענמאן ולחברי רעון. גודמאן.

רעון. אליעזר מאַרכביין, שו"ב.

בשנת חיים וברכה, עושר ואושר ובהצלחה אמיתית, ברוחניות ובגשמיות למנהיגים ומנהלים ולכל חברי ועד הפועל, ולאגודתנו בכלל ובפרט, ולנאולה שלמה לנו ולכל ישראל, בברכת כהן ובציון ירושלים.

משה מאיר הכהן ראבינאָווין.
חבר ועד הפועל.

שנת ברכה וישועה בכל טוב — לפרט לאגודת שוחטי עופות דנויאָרק רבתי ולכל קרובי ואוהבי

ממעייני ישע תתעורו, ותשפיעו משפע מדע וחכמה, ששון ושמחה תשינו מאת שוכן מעונה כמה"ם.
השקיפה כמעון קדשו וברך את עמך.

צדקה וחיים לעשות תרדפו לאורך ימים.
בזכות צדקותיכם פי המסטין יסכר ונם יצוה אתכם את הברכה באסמים.

האבנת והבנים יברכו מני עולמים.
יפתח לכם את אוצרו הטוב מן השמים.
רם ישרה שכנתו בתוכם.
שפע ברכה והצלחה במעשה ידיכם.

משה צבי הירש ווילנער.
מוכיר-נחלת השבים.

יעקב בראנפמאן

מאנופעסטשורער פון אלע סארטען כשר'ע פלייש
פראדוקטען, ווינשט אלע רבנים און אלע שוחטים,
ווי אויך דעם גאנצען כלל ישראל.

א כתיבה וחתימה טובה

JACOB BRANFMAN

178 Delancey St. New York, N. Y.

ד. ש. נאוואגראדסקי

רופא שניים

מברך את כל יודיו ומכיריו באגודת השוחטים
ואת כלל ישראל.

בכתיבה וחתימה טובה

161 Clinton St., Cor. Grand St., N. Y. C.

Tel. DRy Dock 4-8286

די פירמע פון

בארנעט בראדי

וועלכע איז די איינציגע אין דעם ליינ פון

נשר פלייש פראדוקטען

וואס שטייט אונטער די משנחה פון דעם ועד
הרבנים דניו יארק רבתי, ווינשט אלע רבנים און
שוחטים פון אמעריקע און קענעדע, ווי אויך
אלע אידען

א כתיבה וחתימה טובה

בארנעט בראדי

127 וואלטאן סטריט, ברוקלין, נ. י.

א שנה טובה ומוצלחת

ווינש איך מייע שותפים מר. לואיס און סעם
ווייטבערג, שמעיה אייוויסקאן, אברהם גאלדבערג,
סיימאן לאפאוויט מיט זייערע פאמיליעס.

אויך מיין שוואגער מאקס ראזען און זיין
פאמיליע, אהרן האלפערן מיט זיין פאמיליע, מייע
שוחטים מיט זייערע פאמיליעס ובפרט רעווי. יוסף
ראזענמאן, און מיין כחותן רעווי. שמעון נאוואפראד
סקי מיט זייערע פאמיליעס, מר. טשאַרלס הויורבערט
מיט זיין פאמיליע, אלע כיינע קאסטאמערס, מייע
קינדער מיט זייערע פאמיליעס און כלל ישראל.
זאל דער עוויגער געבען אלעמען א שנה ברכה
ופרנסה טובה.

יצחק אייוויק ליפשיץ

מאיר וואלזין

50-52 עלרדרידזש סטריט, ניו יארק.

מאנופעסטשורער פון וואלענע און סילקענע
טליתים, ווי אויך פרוכת'ן מענטעלאך, חופות
א. ז. וו. ווינשט אלע זיינע פארהערער און
קאסטאמער, ווי אויך אלע שוחטים, וועלכע קויפען
ביי איהם די בעסטע מיללערס חלפים און
שאַרפשיינער.

א כתיבה וחתימה טובה.

M. WOLOZIN

50-52 Eldridge Street New York

נאטליענס נשר רעסטאראנט

260 וועסט 38טע סטריט, ניו יארק

ווינשט אלע רבנים, שוחטים און אלע אידען וועלכע
פארטראגניווען דעם רעסטאראנט

א כתיבה וחתימה טובה

א שנה ברכה והצלחה, עושר ואושר, חיים ארוכים
ופרנסה טובה לכל ישראל די בארעא הדין ודי
בארעא דישראל.

It is our sincere wish that our firms
and neighbors enjoy a
**PROSPEROUS and HAPPY
NEW YEAR**

The Public National Bank & Trust Co.
of New York

לשנה טובה תכתבו

מלאכי מלאכת הקודש, ראשי וחברי אנודת שוחמי עופות
דניארק דבתי.

ברוכים אתם

גאולי תהיה וכוניה חברי, נחלת השבים."

ברוכים אתם

מוציאי לאור ומשמיעי "קול השוהמים" וה"שומר" עם העורך
הכריזכר הרב שמריהו ליב תורוויץ.

ברוכים אתם

בשנה טובה ומוצלחת, בגאולה שלמה, בשיבת בנין לגבולם יחד
עם כל ישראל.

מאת ידידיכם המכרכים אתכם.

יוסף חיים ובנו שבתאי (סעם) קופלוביץ,

1800 שדרת פימקין, ברונקוויל, נ. י.

153

RABBI S. L. HURWITZ, Editor.

הרב שמריהו ליב הורוויץ, רעדאקטאר.

די

שֵׁן תַּשִּׁימִים שְׁפִימִי SCHOCHTIM SHTIMME

מאָנאַטליכער זשורנאַל, אַרויסגעגעבען ביי די אגודת שוחטי עופות דניו יאָרק רבתי

Monthly Magazine, published by the Poultry Schochtim Union of Greater New York

Affiliated with the American Federation of Labor, Local 440

229 East Broadway, New York, N. Y.

Telephone: ORchard 4-1938 — 9602

Vol. I. No. 8. October, 1932.

ערשטער יאָהר־גאַנג, נומער 8. ב"ה ניו יאָרק, תשרי, תרצ"ג.

אינהאלט:

עדיטאָריעלס:

- א. דער נייסטיגער „פאָגראַם“ אויף די שוחטים פון ניו יאָרק.
- ב. די לאַגע פון די שוחטים אין אמעריקא פאָדערט אַ קאָנווענשאָן.
- ג. וואָס די שוחטים יוניאָן טוט פאַר כשרות.
- די אורזאכע פון שלעכטען מצב השוחטים — רעווי. אליהו מעלצער
- מיין ערשטע עליה — רעווי. יוסף ראָזענמאַן
- פון אינזער אלמען הייליגען קוואַל
- די פרעסע — הרב שמואל מנחם הלוי פּיין
- בריעף פון שוחטים.
- תלמודישע ווערטלאך — אחר השוחטים המרנישים

ה ש ו מ ר

- מלאכה שיש בה חכמה וקדושה — ש. ג. ה.
- הלכות שחיטה — הרב שמריהו ליב הורוויץ
- כמי האָסם? — הרב שמואל ד. מהרשק
- למצב הכלכלי של שוחטי גסות — הרב שמואל אהרן הלוי פּרדס

Subscription Price, \$3.00 a year.

סיכסקריבשאַן 3 דאלאַר אַ יאָהר.

Entered as second-class matter, August 15, 1932, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

ענטפערס צו די וואס פרעגן

154

STATEMENT OF THE OWNERSHIP, MANAGEMENT, CIRCULATION, ETC., REQUIRED BY THE ACT OF CONGRESS OF AUGUST 24, 1912, Of SHOCHTIM SHTIMME, published monthly at New York, N. Y., for Oct. 1, 1932.

State of New York
County of Bronx ss.
Before me, a Notary Public in and for the State and county aforesaid, personally appeared Ely Meltzer, who, having been duly sworn according to law, deposes and says that he is the Business Manager of the SHOCHTIM SHTIMME and that the following is, to the best of his knowledge and belief, a true statement of the ownership, management (and if a daily paper, the circulation), etc., of the aforesaid publication for the date shown in the above caption, required by the Act of August 24, 1912, embodied in section 411, Postal Laws and Regulations, printed on the reverse of this form, to wit:

1. That the names and addresses of the publisher, editor, managing editor, and business managers are:
Publisher: Poultry Shochtim Union, 229 East Broadway, New York, N. Y.
Editor: Rabbi S. L. Hurowitz, 1503 Eastern Parkway, Brooklyn, N. Y.
Managing Editor: None.
Business Manager: Ely Meltzer, 2709 Webb Ave., Bronx, N. Y.

2. That the owner is: (If owned by a corporation, its name and address must be stated and also immediately thereunder the names and addresses of stockholders owning or holding one per cent or more of total amount of stock. If not owned by a corporation, the names and addresses of the individual owners must be given. If owned by a firm, company, or other unincorporated concern, its name and address, as well as those of each individual member, must be given.)
Poultry Shochtim Union, 229 East Broadway, New York, N. Y.

Rev. J. Bloom, President, 141 Tapscott St., Brooklyn, N. Y.; Rev. Ely Meltzer, Vice-President, 2709 Webb Ave., Bronx, N. Y.; Rev. S. Novogrudsky, Treasurer, 826 Manida St., Bronx, N. Y.; Rev. J. Rosenman, Secretary, 341 Riverdale Ave., Brooklyn, N. Y.

3. That the known bondholders, mortgagees, and other security holders owning or holding 1 per cent or more of total amount of bonds, mortgages, or other securities are: (If there are none, so state.)
None.

4. That the two paragraphs next above, giving the names of the owners, stockholders, and security holders, if any, contain not only the list of stockholders and security holders as they appear upon the books of the company but also, in cases where the stockholder or security holder appears upon the books of the company as trustee or in any other fiduciary relation, the name of the person or corporation for whom such trustee is acting, is given; also that the said two paragraphs contain statements embracing affiant's full knowledge and belief as to the circumstances and conditions under which stockholders and security holders who do not appear upon the books of the company as trustees, hold stock and securities in a capacity other than that of a bona fide owner; and this affiant has no reason to believe that any other person, association, or corporation has any interest direct or indirect in the said stock, bonds, or other securities than as so stated by him.

5. That the average number of copies of each issue of this publication sold or distributed, through the mails or otherwise, to paid subscribers during the six months preceding the date shown above is _____ (This information is required from daily publications only).

ELY MELTZER, Business Manager.
Sworn to and subscribed before me this 13th day of October, 1932.
(Seal)
HYMAN KOSSAR,
Notary Public, Bronx County.
Bronx County Clerk's No. 36, Reg. No. 26K33.
Commission expires March 30, 1933.

שו"ב ב. — ווען איר זענט פריי געוואָרען, ניט קיין מאמין, טאָרט איר ניט זיין קיין רב און ניט קיין שוחט, אַלס אָרענטליכער מענטש מוזט איהר דערפון אַנטלויפֿען. איהר זענט דאָמיט אַ צנוע, און איהר וועט ווערען מיט דער צייט אינגאַנצען פאַרדאַרבען. אייער נשמה וועט מיט דער צייט צוריסען ווערען און דאָס וועט אויך מוזען ווירקען אויף אייער געזונט, אפּשר קענט איהר אָנפאַנגען לעהרנען דעם "חובות הלכות", 'כוורית', "מסלת ישראל". מיר גלויבען, אַז דיזע ספרים וועלען זיין אַ גוטע נייע טיגע מעריצין, וועלכע וועט קענען קורירען אייער טראַנקע צוריסענע נשמה.

להשו"ב ד. מ. — פּאָלנט אונז און לעהרנעם יעדען טאָג גמרא און פוסקים, ספרי מוסר, און דעם "תניא" פון רש"י מלאדי, דאָן וועט איהר קענען קאָנטראַלירען צרות און עגמת נפש.

להשו"ב א. ז. ד. — דער רעדאַקטאָר האָט גאָר ניט צו טאָן מיט שיקען אַלטע נומערען פון צייטונג, און בכלל מיט שיקען די צייטונג צו סוכסקרייבערס. דער רעדאַקטאָר האָט צו טאָן מיט רעדאַקטירען די צייטונג, און ניט מיט די ביזנעס זייט פון דער צייטונג, וועגן דעם זיך צום סעקרעטאַר פון "די שוחטים שטימע" רעו. א ל י ה ו מ ע ל צ ע ר, ער וועט אייך שיקען די אַלע נומערען וועלכע זיינען ביי אייך פאַרפאַלען געוואָרען.

להשואל כענין — רש"י פּאָטער איז געווען רבי יצחק, רש"י מיינט ר' שלמה יצחק, זיין מוטער איז גע' ווען די שוועסטער פון דעם גרויסען פייטן ר' שמעון בר יצחק, אַ תלמיד פון רב א ל פ ס, רש"י פּאָטער איז געווען אַ גרויסער תלמיד חכם און זיין זון רש"י בריינגט דברי תורה פון איהם (זעה אין מס' ע"ז. דף ע"ה ע"א, ער זאָגט דאָרט (וזהו לשון אבא מורי מנוחתו כבוד) ער האָט אָבער ניט געמאַכט קיין לעבען פון תורה, נור ער האָט געמאַכט אַ לעבען פון פאַרקויפֿען וויין (זעה דעם ס פ ר ה א ו ר ה פון רש"י ב' ק"ח) און אַ גרויסער יחסן, ער האָט געשטאַמט פון הלל הזקן און פון דוד המלך.

שו"ב מ. ז. — דער ש"ך (רבנו שכתי הכהן ז"ל) האָט געדרוקט זיין ש"ך (שפתי כהן) אויף שלחן ערוך, יורה דעה ווען ער איז אַלט געווען 24 יאָהר, 81 רבנים נאונים האָבען איהם דאָן הסכמות געגעבען און זיי האָבען בא' וואונדערט די גאונות פון דעם 24 יעהריגען נאון, ווען ער איז אַלט געווען 20 יאָהר איז ער געווען קלאָר אין ש"ס בבלי וירושלמי מיט אַלע מפרשים און אַלע פוסקים ראשונים און אחרונים, ער איז געווען אַ גרויסער פוסק און אַ בעל מסובל און און אויך אַ פייטן און וואונדער' באַרער מליץ, מחבר פון סליחות און שירים על פי דקדוק הלשון, און אויפ'ן סוף פון זיין ספר אויף שלחן ערוך יורה דעה און שלחן ערוך חשן משפט איז געדרוקט דאָרט זיינע שירים, ער איז געווען אַ מחבר פון פיעל וויכטיגע ספרים, נפטר געוואָרען 41 יאָהר אַלט, זי"ע ועל כל ישראל.

די שוחטים שטימע

תשרי, תרצ"ג

נומער 8

ערשטער יאהרגאנג.

ווירקליך געווען אן ערנסטע פראגע צי מענען נאָר אזוינע שוחטים טאָן זייער מלאכת הקודש.

ניט דער „פאָרווערטס“ איז שולדיג, ווייל דאָס איז דאָך זיין שטענדיגע צושטערונגס ארבייט, וועלכע ער טוט די גאנצע צייט פון זיין עקזיסטענץ. שולדיג זיינען די יעניגע שוחטים מוסרים וועלכע שעמען זיך ניט געהן צו אַ געוועזענעם אידישען ריכטער, א „פאָרווערטס“ געגאָסע, און דערצעהלען איהם ניט געשטויגענע און ניט געפלויענע זאכען, שקרים און פארלוימדונגען, דערפאר ווייל זיי ווערן ניט אריינגענומען אלס מיטגלידער אין די שוחטים יוניאָן פון גרויס ניו־יאָרק. אָט די מיט רעכט אַרויסגעשטור סענע זוכען צו פארלוימדען די שוחטים יוניאָן און האָבען געמאַכט שותפות מיט דעם הייליגען „פאָרווערטס“.

ס'איז לחלוטין אונמעגליך דאָס אַ שוחטים יוניאָן זאָל קענען אלעמען אַריינגעמען, און אלעמען צופרידען שטעלען, עס איז בכלל נאָך ניט געבוירען געוואָרען דער מענטש אָדער די אָרגאַניזאַציע, וועלכע זאָל קענען אלעמען צופרידען שטעלען, נאָר דער באַוואוסטער טפּש אחשוּרש, וואָס די נמרא זאָגט אז ער איז געווען אַ גרויסער טפּש, האָט געגלויבט אז מען קען אלעמען צופרידען שטעלען (לעשות כרצון איש ואיש) און אַם ענדע האָט ער זיך געד מוזט איבערצייגען אז אלעמען צופרידען שטעלען איז אַן אונמעגליכקייט.

ניט אלע שוחטים זיינען ראוי און פאַסיג צו זיין מיטגלידער אין די אגודת השוחטים, און די ניט פאַסיגע וועלכע אַ פאראנטוואָרטליכע שוחטים אָרגאַניזאַציע קען און טאָר זיי ניט אַריינגעמען אלס חברים, אָט יענע זיינען דאָס די „פאָרווערטס“ אידען וועלכע זוכען צו ווארפען אַ פלעק אויף די אגודת שוחטי עופות דניו־יאָרק רבתי און מאָבען פאַרשידענע בלבולים אויף די שוחטים דימיטגליד דער פון די אגודת השוחטים, און זוכען די הילף און די חבר'שאפט פון דעם סאָציאַליסטישען שבת'דיגען „פאָר ווערטס“.

די אגודת שוחטי עופות פון גרייטער ניו־יאָרק האָט ניט מורא פאר'ן „פאָרווערטס“, האָט אויך ניט מורא פאַר מוסרים און פארלוימדער, ווייל „קושטא קאי“, דער אמת איז הייליג און שטאַרק, די שוחטים יוניאָן געהט אין דעם וועג פון אמת און גערעכטיגקייט, אין דעם וועג, וועלכען עס האָט אונז אָנגעצייכענט און געוויזען אונזער הייליגע תורה, דער שלחן ערוך איז געווען און וועט אימער בלייבען אונזער שטענדיגער וועג־ווייזער. דערפאר האָבען מיר פאַר סינעם קיין מורא ניט, ה' לי — לא אירא, מה יעשה אדם לי? ! ווען דער בורא עולם איז מיט אונז, ווארום דארפען מיר שרעקען זיך פאַר מענשען? די שוחטים יוניאָן איז גרייט אין יעדער צייט איבערנעבען

דער גייסטיגער „פאָגראַם“ אויף די שוחטים פון ניו יאָרק

אויף אַן אנדער פלאַץ אין דיווער צייטונג וועט דער לעזער געפינען אַ בריף פון אַ שוחט אין וועלכען ער פראָג טעסטירט גענען דעם „פאָרווערטס“, וועלכער האָט געלאָזט דרוקען אַן אַרטיקעל אין וועלכען די אגודת שוחטי עופות דניו יאָרק רבתי ווערט אָנגעגריפען און באַליידיגט און ווערט באַשולדיגט אין אזוינס וואָס איז דורכאויס פאַלש. דער אַרטיקעל פון דעם „פאָרווערטס“ האָט געהאַט זעהר אַ שלעכטע ווירקונג אויף אלע שוחטים פון גרייטער ניו יאָרק וואָס ווייסען אז דער שרייבער פון יענעם אַרטיקעל קען האָט, פשוט, געמאַכט אַ מיאוסען און שרעקליכען בלבול אויף די עופות שוחטים פון ניו יאָרק, און אז אלעס וואָס ער האָט געזאָגט ווענען דעם מצב השוחטים והשחיטה איז כוב ושקר, און דערפאַר פראָטעסטירען זיי גענען דעם „פאָרווערטס“.

זיי קענען ניט פאַרשטעהן ווי קען אַ צייטונג זיין אזוי אונפאַראַנטוואָרטליך, לאָזען דרוקען אַן אַרטיקעל ווענען 300 שוחטים, באַשולדיגען זיי, ניט אויסגעפינען און ניט אונטערזוכען פריהער צי אָט די אלע באַשולדיגונגען זיינען אמת אָדער ניט.

מיר גלויבען ניט אַז די שוחטים זיינען גערעכט, און מיר האַלטען ניט אַז מען דאַרף פראָטעסטירען גענען דעם „פאָרווערטס“, מיר גלויבען אַז דער „פאָרווערטס“ איז פאַלשטענדיג גערעכט, דער „פאָרווערטס“ וועלכער ווערט גערודקט שבת און יום טוב, וועמעס צוועק איז אימער געדען ברעכען אלעס וואָס ביי אידען איז ליב, הייליג און טייער, וועלכער מאַכט פון „אַ בינטעל בריף“ און פון „יאשע קאלב“ קונסט, הייליגע קונסט און די הייליגע איד'ישע צניעות וועלכע האָבען אויפגעהאלטען דעם קיום פון אירדישען פאָלק ווערט דורך דעם „פאָרווערטס“ אינגאַנצען פאַרשוועכט, אָט דער „פאָרווערטס“ ברעכט וואָס שוחטים בויען, דער „פאָרווערטס“ דאַרף און מוז באַליידיגען די געפיהלען פון די שוחטים, אויסטראַכטען אויף זיי כל דבר אסור, זיין וואונט דאַרף נאָר זיין ברעכען זייער אָרגאַניזאַציע, האלט דען דער „פאָרווערטס“ פון שחיטה, פון כשרות, פון קרושה? קענען מיר דען פארלאנגען פון „פאָרווערטס“ אז ער זאָל ארבעטען לטובת שוחטים, שחיטה און כשרות? דאָס וואָלט דאָך געמיינט אַז דער „פאָרווערטס“ ארבייט פאַר באַפעסטיגען די אירדישע רעליגיאָן, וועלכע ער האָט אימער געזוכט צו ברעכען און ער נידעריגען, און מיר ווילען ניט אַז שוחטים זאָלען האָבען טובות פון „פאָרווערטס“, שוחטים דארפען און טאַרען ניט זיין „געגאָסען“, „פאָרווערטס“ אידען, ווייל דאן וואָלט

זיין הפקר, ער זאל ניט ערנידערינגס ווערען ביי זיינע בעלי בתים, מען זאל דעם עובר עבודת הקודש ווי געהעריג רעס-פעסטירען.

די אגודת שוחטי עופות דנויאָרס רבתי וועלכע איז אַ שטאַרקע שוחטים יוניאָן, מוז געבען דעם טאָן, און רופען די שוחטים פון לאַנד צו די גרויסע היסטאָרישע קאָנווענ-שאַן, זי וועט דאָס אָבער טאָן נור דאָן ווען אַלע לאַקאַלע שוחטים אָרגאַניזאַציעס און אַלע באַוואַסטזיניגע שוחטים וועלען איהר אויפפאָדערען צו רופען די קאָנווענשאַן. די שוחטים פון לאַנד דאַרפען צייגען אז זיי פיהלען און פאַר שטעהען די נויטווענדיגקייט פון אַ קאָנווענשאַן, זאַלען די שוחטים וועלען אַ קאָנווענשאַן, זאַלען זיי פאָדערען, דאָן וועלען זיי האָבען דעם פאַרנעמיגע און דעם פולען נר צען וואָס אַ קאָנווענשאַן פון אַלע שוחטים פון אַמעריקא און קאַנאַדאַ וועט זיי געבען. די קאָנווענשאַן וועט אויב לעבען די הייליגע שוחטים פראָפּעסיאָן, וועט פאַרבינדען אַלע שוחטים אין איין גרויסען שטאַרקען מעכטיגען פאַר-באַנד. ס'וועט זיין אַ כח אין אַמעריקאַנער יודענטום.

וואָס די שוחטים יוניאָן טוט פאַר כשרות

1) ארבייטער און מאַרקעט-לייט פלענען נבל'ען אין דער צייט ווען דער שוחט פלעגט אוועקנעהן פון מאַרקעט, האָט די שוחטים יוניאָן אָפּגעמאַכט מיט די ארבייטער יוניאָן וואָס ארבייטען מיט די שוחטים אין די מאַרקעטס, אז קיין ארבייטער טאָר נישט נבל'ען קיין טשיקען פאַר דעם כשר'ען "טרייד" נאָכדעם ווען דער שוחט געהט אוועק פון מאַרקעט, זאָגט דער מאַרקעט-מאַן אליין טאָר ניט נבל'ען פאַר דעם כשר'ען "טרייד". און עס האָט פאַסירט דאָס אין אַ געוויכען מאַרקעט מען גע'נבל'ט פאַר אַ אי-דישען בוטישער, איז גלייך געפאָהרען אַהין אַ קאָמיטע פון די שוחטים יוניאָן, דער פּרעזידענט, סעקרעטער און דער "ביזנעס דעלעגאַט" און זיי האָבען אַרונטערגענומען פון דאָרט די שוחטים, דער מאַרקעט-מאַן האָט געקלאָנגט און געוויינט און האָט פאַרשפּראַכען אז נאָך אַמאָל וועט דאָס ביי איהם ניט פאַסירען, אָבער די קאָמיטע פון דער שוחטים יוניאָן האָט איהם ניט גענלויבט אויפ'ן וואָרט, נאָר ער האָט געמוזט אונטערשרייבען און גאַראַנטירען, אז מער וועט דאָס ביי איהם ניט פאַסירען. און מען האָט איהם באַשטראַפּט מיט געבען אַ געוויסע סומע געלד פאַר תּלמוד תּורה'ס.

2) ווען עס קומט צו כשרות, דאָס וואָס האָט צו טאָן דירעקט מיט דעם שוחט, וואָס עס געהט דורך דעם שוחט'ס האַנד, האָבען אויף דעם די "ביזנעס אנענטען" פון דער שוחטים יוניאָן קיין מאל קיין דעה ניט, די "יוניאָן" האָט נאָר ניט צו טאָן מיט שחיטה און כשרות. ווען די יוניאָן, אלס "יוניאָן" האָט יאָ צו טאָן מיט שחיטה און כשרות, איז נור צו העלפען שחיטה און כשרות, עס זאל זיין פּונקט ווי דער שלחן ערוך וויל, אָבער ניט, חס ושלום, צו שטערען עפעס בנוגע די דינים פון שחיטה.

3) ווען רבנים האָבען געמאַכט אויפּגערוקאָם די שוחטים יוניאָן אויף אַ געוויסען שוחט, אז ער פיהרט זיך

פאַקטען צו אַ פאַראַנטוואָרטליכע קאָמיטע פון רבנים און פאַרטרעטער פון דעם אָרגאַניזירטען יודענטום וועלכע וועלען איבערצייגען אז די שוחטים יוניאָן געהט אימער מיט דעם אמת און טוט דאָס וואָס די תּורה הקדושה הייסט טאָן. און דאָס איז איהר שטאַרקייט, און דערפאַר וועלען איהרע שונאים נאָר ניט קענען טאָן, די אגודת שוחטי עופות דנויאָרס רבתי וועט זיין שטאַרק און מעכטיג און זאָן ווי אימער גרויסע נוצליכע פּרוכטבאַרע הייליגע אר-בייט לטובת השוחטים בכלל ולטובת היהדות בפרט.

די לאַגע פון די שוחטים אין אַמעריקא פאַדערט אַ קאָנווענשאַן

דער יעניגער וועלכער איז גוט בעקאַנט מיט די שלעכטע טרויעריגע לאַגע פון די שוחטים אין לאַנד, יענער ווייס אז אַ קאָנווענשאַן פון אַלע שוחטים פון לאַנד מוז גערופען ווערען אזוי שנעל ווי מעגליך.

מיט יאָהרען און יאָהרען צוריק איז די עקאָנאָמישע לאַגע פון די רבנים אין אַמעריקא געווען זעהר אַ טרויע-ריגע, ערנער פון ערנער, פּיעל ערנער ווי היינט אין דעם שרעקליכען קריזיס, דער פּרעסטיזש, דער כבוד פון אַ רב איז אויך ניט געווען געהויבען, דער ערישט אַריבערגעקומע-נער איר איז געווען צוטומעלט, ער האָט נאָך ניט געהאַט קיין פעכטען באַדען אונטער זיך, ער האָט געזוכט נאָר צו מאַכען אַ דאָלער, און דער העכסטער צוועק איז געווען צו — "מאַכען אַ לעבען". קיין ישיבות און רעכטע אמת'ע נוטע תּלמוד תּורות איז ניט געווען, דער מענשען מאַטע-ריאַל איז ניט געווען דורכאויס מן המובחר, נייסטגע איינ-טערעסען האָבען ניט פאַרנומען קיין געהעריגען פּלאַץ אין דער אירדישער גאס, קיין וואונדער ניט אז אין אַזאַ סביבה האָט דער רב קיין פּלאַץ ניט געהאַט. בפרט נאָך אז פּאַל-שע רבנים זיינען ארויף געקראַכען און האָבען זיך אוועק געזעצט אויף דעם כסא הרבנות, און דער עולם האָט אין גאַנצען פאַרלאָרען דעם צוטרוי און רעספעקט צו רבנות בכלל און צו אַ רב בפרט. געראטעוועט דעם כבוד הרבנות האָבען די רבנישע אגודות דורך די יעהרליכע רבנישע קאָנ-ווענשאַנס וועלכע פלענען אָפּגעהאַלטען ווערען, און אויף וועלכע ברענגענדע פּראַגען פלענען דיסקוטירט ווערען, און די אירדישע פּרעסע ווידמעט ארטיקלען און באַריכטען וועגען די קאָנווענשאַנס. די קאָנווענשאַנס האָבען אויפ-געהויבען דעם כבוד פון רבנות אין לאַנד.

און דאָס וואָס האָט פאַסירט מיט די רבנים פון לאַנד מוז, זאָל און דאָרף אויך פאַסירען מיט די שוחטים פון לאַנד, עס איז פון די העכסטע וויכטיגקייט אז עס זאָל גערופען ווערען אזוי שנעל ווי מעגליך אַ קאָנווענשאַן פון אַלע שוחטים פון לאַנד, צו זוכען וועגען און מיטלען, שאַפען פלענער ווי צו פאַרבעסערען די עקאָנאָמישע לאַגע ווי אויך דעם נייסטגען מצב פון די שוחטים, שאַפען אַ שוחטים אָרגאַניזאַציע וועלכע זאָל קענען ריידען אין דעם נאָמען פון די טויזענדער אָרגאַניזירטע שוחטים פון נאָר-צען לאַנד, די שוחטים אָרגאַניזאַציע זאָל קעמפען פאַר דעם כבוד און פּרנסה פון די שוחטים, דער שוחט זאָל ניט

א.י.א. ס'א.י.א. ווייז' / ד' ח' ס'א.י.א. / 111

157

די אורזאכע פון שלעכטען מצב השוחטים

פון רעזן. אליהו מעלצער.
עקערעכער פון „די שוחטים שטימע“

שוחטים זיינאן האָט איינגעפיהרט. וועלכע וועלען פאָר
עפענטליכס ווערען נאָר אין גיכען.

נאָכ'ן וועג'נ' אַנערקענונג, ווייל קוילען אַ בעל חי קען יעד
דערער, ביי אינו אידען אָבער ווייל שחיטה איז פארבונד
דען מיט פיעל דינים, מיט אונזער הייליגער רעליגיאָן, מיט
דעם נייסט און די מצוות פון אונזער הייליגע תורה, איז
דער שוהם וואָס האַלט באמת הייליג זיין מלאכת השחיטה,
איז ער אַ כלי קדש, און ווען ער לעבט און פיהרט זיך
אויף ווי אַ שוחט דארף זיך אויפפיהרען, דאָן ווערט ער
אנערקענט ביים פּאָלק אלס אַ ריכטיגער „כלי קדש“ און
ער קרינט דעם כבוד וואָס עס קומט איהם באמת. און
די שוחטים האָבען טאָקע אימער געזעהן ניט צו פארשווער
קען חס ושלום און ניט צו מאַכען ביליג און וואַכעדיג
זייער מלאכת הקדש.

פארצייטען אין דער אלטער היים ווען איינער האָט
זיך געוואָלט לעהרנען שחיטה, האָט מען איהם גוט בודק
געווען צי ער איז ראוי צו זיין אַ שוחט ביי אידען, וועמען
אידען זאָלען קענען גלויבען, אז ער איז דער ריכטיגער
פערזאָן וועלכער וועט געוויס ארויסגעבען פון זיין האַנד
כשר לויט דעם שלחן ערוך, ער האָט געמוזט זיין לפחות
אַ יודע כפר, אַ ירא שמים, אז מען זאָל איהם קענען אַני
טרויען אזא פאראנטוואָרטליכע הייליגע מלאכה, און געד
לעהרנט האָט ער זיך אַ 3-2 יאָהר, און אין דער צייט
האָט ער זיך איינגעלעבט און האָט איינגעזאפט אין זיך
די קדושת המלאכה, נישט נור די מלאכה אליין, נאָר
הויפטזעכליך די קדושה פון מלאכת השחיטה, דערפאר
טאָקע איז די מלאכת השחיטה געשטאַנען אויף אַ געהערדיג
נען הויכען מצב.

יעצט אָבער שטעלט זיך די פראַגע, ווי באַלד אז
כמעט 90 פּראָצענט שוחטים דאָ אין לאַנד זיינען אייראָ-
פעאישע שוחטים, וואָס האָבען אימער געוואוסט ווי אזוי
הייליג צו האַלטען די מלאכת השחיטה, ווארום — פרענט
זיך — איז דאָס דאָ אין לאַנד אזוי וואַכעדיג געוואָרען,
אז אין מאַנכע שטעט איז די לאַגע ממש שוידערליך.
דער שוחט ווערט געהאַלטען אלס דער נידעריגסטער אין
דער געמיינדע, וועלכער האָט נאָר קיין ווערדע ניט, מען
רופט איהם מיט אזוינע נעמען ווי „קעטעל קילער“ אָדער
„טישיקען קילער“ וכדומה, קיין כבוד, קיין אנערקענונג,
ווארום איז דאָס אזוי? וואָס איז די אורזאָכע?

מיר גלויבען, אז די הויפט אורזאָכע פון אלע צרות,
דער אומגליק איז געקומען פון אַס די צעהן פּראָצענט וואָס
האָבען זיך אויסגעלעהרענט שחיטה דאָ אין לאַנד, און

אום צו באַקאַנען זיך גרינדליך מיט די הויפט סבה
וואָס האָט פאַראורזאָכט דעם נידעריגען און נאנץ שלעכט
טען מצב פון די שוחטים און פון שחיטה דאָ אין לאַנד,
מוז מען שטודירען גרינדליך און פאַרשטעהן דעם אונטער
שייד פון דעם מצב השוחטים והשחיטה אין דער אַלטער
וועלט, אין אייראָפּא, און דעם מצב השוחטים והשחיטה
דאָ אין אמעריקא.

עס איז גוט באַקאַנט און באַוואוסט צו יעדען דאָס
דער שוחט אין יוראָפּ האָט גיהאט כבוד, איז געווען רעס-
פעקטירט ביי אַלעמען, זיין קהילה האָט זיך מיט איהם
גערעכענט אין אַלע אידישע ענינים, ער האָט געשפּילט
זעהר אַ כבאָד'יגע ראָלע, איז געווען די צווייטע האַנד
פון רב אין שטאָדט, און דאָס אַלעס איז געשעהן נור דער-
פאַר ווייל דער שוחט האָט געוואוסט ווי כבוד צו געד-
בען און הייליגע האַלטען זיין מלאכת הקודש, דער עיקר
ביי איהם איז נישט געווען צו מאַכען טוירט דעם בעל חי,
ווייל דאָס אליין איז נישט אזא אומנות וואָס פאָרדינט
כבוד, און ביי די אומות העולם קרינט אזא פערזאָן טאָקע

ניט אויף ווי עס פאַסט פאַר אַ שוחט, האָט איהם די
שוחטים יוניאָן גלייך מעכיר געווען פון שחיטה, און ביי
היינטיגען טאַג קען ער מער קיין שוחט ניט זיין.

(4) ווען דער שוחט ערקונדיגט זיך אז אן עוף איז
טריה געוואָרען מוז ער לויט אַ באַשלוס פון די אגודת
שוחטי עופות צוברעכן די פּאָלקע פון דעם עוף מאַרכובה
ולמעלה, כדי אז די עוף זאָל ניט קענען פאַרקויפט ווערן
אַלס כשר, און ווען אַ פרוי קומט צום רב פּרעגען ווענען
דעם אַ שאלה, וועט דער רב זעהענדיג די צובראָכענע פּאָל-
קע וויסען, אז דאָס איז אַ סימן מובהק פון דעם שוחט אז
די עוף איז טריה.

(5) ערב פסח מוז יעדער שוחט אַנזאָגען דעם מאַרקעט-
מאַן בעפאַר ער געהט אַהיים, אז מען זאָל פסח ניט קאָר-
מענען די עופות מיט חמץ, און אז ווען ער וועט קומען
חול המועד פסח שעכטען און וועט געפינען חמץ אין
האַלז פון עוף, וועט ער פּאָזיטיוו ניט אַרויסנעמען דעם
חלף צו שעכטען, רבנים פלעגען יעדען ערב פסח אַרויס-
געבען וועגען דעם אן אזהרה, און עס פלעגט נאָר נישט
העלפען, אָבער מיט דעם כח פון „יוניאָן“ איז דער שרעק
ליכער מכשול אָפגעשאפט געוואָרען. די שוחטים יוניאָן
טוט אימער וואָס די תורה הקדושה פארלאַנגט, און דוקא
דורך די קראַפט און שטאַרקייט פון אַ „יוניאָן“, עס זיינען
דאָ נאָך פיעל תקנות בנגע שחיטה און כשרות, וואָס די

די שוחטים שטימע

הפקרות צייגט דער פאסט דאס אפילו אין פוילען אין געשאפען נעווארען די זעלבע לאגע. און אויך דארטען אין מיט א הארבען איסור אָננענומען נעווארען דער באשלוס אָפצושטעלען דאָס לעהרנען פון די מלאכת השחיטה. ווייל דאָס בריינגט אוקגליס צו די אלע שוחטים (זעה די "שוחטים שטימע" פון ווארשא) און ווען אין אמעריקע זאל מער ניט געלעהרנט ווערען צו קיינעם די מלאכת השחיטה, וועט מיט דער צייט אויפהערען די שרעקליכע איבלען אין שחיטה, די הפקרות וועט אָפגעשאפט ווערען, די שוחטים וועלען מאַכען אַ בכבוד'יגען לעבען, און וועלען צוריק קריגען די אמת'ע אנערקענונג פון דעם אידישען עולם.

וויפיעל חלול השם האָט גורם געווען אַ באַקאַנטמאַך כּונג אין "מאָרגען זשורנאַל" פון אַ שוחט דאָס ער האָט אַ פּעקטאָרי וואו מען לעהרנט אויס אין 2-3 וואָכען צו ווערען אַ שוחט, וויפיעל אומגליק בריינגט אַזאַ אונפאַר אַנטוואָרטליכע פּערזאָן צו שוחטים בכלל און שחיטה בפרט. ער פאַראומרייניגט דאָס הייליגסטע אין יודענ' טום, און דערפאַר איז נויטיג דאָס דער באַשלוס ניט מער צו לעהרנען מלאכת השחיטה צו קיינעם דארף דורכגע פיהרט ווערען אַין לעבען אַזוי שטאַרק און אַזוי שנעל ווי מעגליך, לטובת השוחטים והשחיטה, און דורכרעם וועט דערהויבען ווערען דער מצב השוחטים והכשרות, און דער כבוד פון די מלאכת הקדש.

ערשטענס, איז די לאנד פשוט ניט מסוגל ארויסגעבען ריכטיגע שוחטים לומדים און ראי שמים, און דאָ קען ניט געלעהרנט ווערען גרינדליך די מלאכת השחיטה, עס זיי האָבען פאַראורזאָכט דעם שרעקליכען מצב, ווייל, איז דאָ, ווי באַוואוסט, אַ האָרר'אַפּ... ביזנעס... און דער רבי וואָס לעהרנט שחיטה איז ניט מדרק צו אויסגעפינען ווער איז דאָס דער פּערזאָן וואָס וויל זיך לעהרנען שחיטה, וואָס איז געווען זיין פאַרנאָמענטייט, צי איז ער א ירא שמים באמת? נאָר מען גלויבט יעדען וועלכער קען נאָר באַצאָהלען אַ פּאַר דאָלער, און די נאנצע מלאכה ווערט אויסגעלעהרנט העכסטענס אין 2-3 מאָנאַטען. איז מער ווי צו מאַכען טוירט דעם בעל חי נישט געווען קיין צייט, און ווען אַזאַ פּערזאָן איז נעוואָרען שוחט, און איז גענאָגען זוכען אַ שטעלע, האָט ער ניט געקוקט צו נעמען די שטעלע באיסור אָדער בהיתר, און אויך ניט וויפיעל ער קריגט באַצאָהלט פאַר זיין ארבייט, ווייל ער האָט, פשוט, נישט געקענט אָפּשאַצען די ווערדע דערפון, אויך האָט ער זיך באַשעפּטיגט נאָך די מלאכת השחיטה מיט אַנדערע ארבייט וועלכע האָט וואָכעדיג געמאַכט דעם כבוד פון שוחט און שחיטה, און דאָס אלעס האָט נישט געקענט אַרויסרופען רעספעקט און אנערקענונג מצד בעלי בתים פון קהלות, האָבען זיי ניט געקענט דערפאַר אנערקענט ווערען ביים פּאָלק, און האָבען אַריינגעבראַכט גיפּט, מאָר ראַלישען גיפּט, וואָס האָט דאָ אינגאַנצען פאַרניפּטעט דעם מצב השוחטים והשחיטה.

פון דער רעדאקציע, דער ארטיקל פון רעו. א. מ. ע. ל. צ. ע. ר. האָט אָנגעריהרט זעהר אַ וויכטיגע און ערנסטע פּראָגע, עס איז דעם ערשטען מאל אין דער געשיכטע פון איר דינען פּאָלק, וואָס אַס אַזאַ פּראָגע ווערט אַוועקגעשטעלט אין דער אידישער פרעסע, און ווייל די פּראָגע ריהרט אַן אַן ענין וועלכער איז פון גרויס וויכטיגקייט פאַר שוחטים און שחיטה, פאַר די יסודות הרת והיתרות, וואָלטען מיר געוואָלט אז די פּראָגע זאל גרינדליך דיסקוסירט ווערען אין די שפּאַלטען פון "די שוחטים שטימע", און די לעזער פון אונזער זשורנאַל זאָלען נעמען אנטויל אין די דיסקוסיאָנען, זיי זאָלען לאָזען וויסען זייער מיינונג וועגען דייער פּראָגע.

די אגודת השוחטים דנויאַרק רבתי, וויסענדיג פון וואנען עס האָט זיך גענומען דער שרעקליכער איבעל, דער גיפּט פון די שוחטים און שחיטה, האָבען זיי דערפאַר אָנגענומען איינשטימיג מיט עטליכע יאָהר צוריק אַ פעס' טען באשלוס, אינגאַנצען אָפּצושאַפען לעהרנען די מלאכת השחיטה, אפילו אַ פּאַמער טאָר ניט לעהרנען שחיטה זיין קינד, ווייל ערשטענס, האָבען מיר דאָ אין לאַנד איבער גענוג שוחטים, און צווייטענס איז די לאַנד נישט מסוגל ארויסצוגעבען אמת'ע שוחטים וואָס זאָלען וויכען ווי הייליג צו האַלטען די מלאכת הקדש, אָבער דער באשלוס אין ניו יאָרק אליין איז נישט גענוג, עס מוז אָנגענומען ווערען אַט אַזאַ באשלוס אין נאנצען לאַנד, און עס ליגט אַ הייליגע פליכט אויף יעדען שוחט וואָס וויל מאַכען אַ בכבוד'ען לעבען, און האַלטען טייער און הייליג זיין מלאכה, דעם באשלוס אויספיהרען הונד' דערט פּראָצענט און פאַרדאמען די יעניגע וואָס ווילען נישט אויספּאַלען דיזען באשלוס, וואָס צוליב אַ פּאַר דאָלער איז ביי זיי רעכט צו בריינגען אַזוי פיעל אומגליק פאַר שוחטים בכלל און פאַר שחיטה בפרט.

ברכת מול טוב

לידידנו היקר חבר במלאכת הקדש ר' ישראל מיכל כ"ץ שו"ב עם רעיתו וכל בני ביתו לרגלי נשואי בתו יחירתו לאהוב לכה וכן זוגת ר' דוב בנו של חברנו ידידנו ר' שמעון שיין שו"ב.

יהי רצון מלפני אבינו שבשמים שהצמד הנחמד שנצמד ברצונו הטוב יעלו מעלה מעלה בהצלחה מרובה, ויאמר ה' לרבס טוב, וההורים השובי"ם ירוו נחת מצאצאיהם, ויכנו ביתם בקרוב על אדמת הקדש בארץ ישראל, כברכת

אגודת שוחטי עופות דנויאַרק רבתי

עס ליגען ביי מיר בריף פון שוחטים אין וועלכע זיי זאָגען דייטליך, אז זיי ליידען שרעקליך סיי אין פרנסה סיי אין כבוד, ווייל מענשען וואָס האָבען ניט געטאַרט האַלטען אַ חלף אין האַנד, האָבען זיך אויסגעלעהרנט שחיטה, און פאַראורזאָכען נואלריגע הפקרות אין זייערע שטערט, און אַז דאָס איז די ריכטיגע אורזאכע פון אלע

מײן ערשטע עליה

פון רענו. יוסף ראזענמאן

סקערעסער פון די אגודת השוחטים הנויארק

עס האָט מיר אָפגענומען דאָס לשון. איך האָב נישט גע-
קענט קיינעם ענטפערען אויף די באַגריסונגען. איך בין
געווען איבערפילט מיט רגשות קודש וואָס ענדליך. ענדליך
האָב איך זוכה געווען צו קריגען מײן ערשטע עליה.
* * *

איידער איך בין געקומען קיין ארץ ישראל האָב איך
באזוכט אייניגע אנדערע לענדער. אָבער ווי אַנדערש קומט
אויס ארץ ישראל, ווי אַנדערש סוקען אויס די נאמען, וואָס
זיינען באַנאָמען מיט אַ נאָרדיגען שײן פון דער העלער
יומטוב'דיגער ארץ ישראל וו. אויף דעם האַרצען ווערט
אזוי לייכט, אלעס ארום איז אזוי אידישלאך, די הייזער
אידישע, אפילו די זונענשיין איז אידישער. זונענשיין, און
איך דערפיהל זיך מיטאַמאָל, ווי איך וואָלט געקומען אין
דעם הויז פון מײנע עלטערען, וועלכע איך האָב שוין יאָהד
רען לאַנג נישט באַזוכט, און יעדער ווינקעל קומט מיר
אויס אזוי היימיש. גלייך ווי איך וואָלט שוין דאָ געווען
פון כמה וכמה יאָהרען.

פאַרביי מיר פאַרט דורך אַן אַראַבער אויף אַ קעמעל.
איך בין זיכער, אַז זײן עלטער עלטער זיידע האָט דאָ גע-
לעבט, קעמלען געטריבען, שאָף געפאַשעט, קינדער ערצוי-
גען און דורות געשאפן.

און איך וואָס בין ערשט היינט פון שײף אַרונטער, פון
אַ ווייטען פּרעמערען לאַנד געקומען, נאָך אפילו קיין איין
נאַכט נישט איבערגעגענגעניגט, נאָך קיין ריכטיגען מאָל-
צײט נישט געגעסען — און דאָך האָב איך געקוקט אויף
דעם באַרוויסען אַראַבער אויפ'ן קעמעל, ווי אויף אַ פּרעמ-
דען. ער איז אַ גר און איך בין דער תּושב.
אַט דאָס איז דער כּח פון ארץ ישראל! עס איז אונ-
זערס און אונזער וועט דאָס בלייבען לעולם ועד.
* * *

עס איז דאָרום קיין וואונדער נישט וואָס דער רעלר
נייער לעבען אין ארץ ישראל איז אזוי נאָטירליך ארייני-
געוואקסען אין לעבען און במילא אזוי שעהן און וואונ-
דערליך, דער שבת אין ארץ ישראל איז א פולער אַ גאַנצער
און פאַרטרייבט לחלוטין די וואָך, דעם חול. די קראַמען
געשלאָסען, דער באָס לויפט נישט, קיין אויטאָמאָבילען
זעהט מען נישט, נישטאָ קיין זכר פון וואַכעדיגקייט, עס
איז נאָטירליך צו היטען שבת, אפילו ראדיקאלען היטען זיך
אַפ פון חלול שבת בפרהסיא.

די קינדער פון די תלמוד תורה'ס, ישיבות און אפילו
פון ראדיקאלע לעהר אנשטאלטען, פון זיי איז דאָך שוין
אַפגעערדט, אַז זיי פיהלען דעם שבת אין וייער בלוט,
און עס איז אן אמת'ע דעהויבונג צו זעהן די יונגע ארץ
ישראל אידעלאך, ווי זיי געהען סטאַטעטשנע איבער די

עס איז מערקווירדיג צו קאָנסטאַנטירען דעם דער
פרעהענדען פאַקט, אַז אין דער לעצטער צײט איז זייער
פיעל געוואקסען די צאָל פון אידען וואָס פאַהרען קיין ארץ
ישראל פון ארבע פינות עולם. עס איז נישט וויכטיג וואָס
די אורזאכען פון דער גרויסער באַוועגונג זיינען, צי דאָס
איז צוליעב דעם גרויסען וועלט קרויזס וואָס האָט ארום
געכאַפט אַלע טיילען פון דער וועלט און אַמעריקע אויך
בתוכם, צי דאָס איז צוליעב אַנדערע נאַציאָנאַלע אָדער
עקאָנאָמישע סיבות, דער פאַקט בלייבט פאַקט, אַז דער
אידישער באַוואוסטזײן האָט ערוואַכט און די שטרעבונג
קיין ארץ ישראל איז געוואָרען זייער גרויס.

און אַט אין דעם שטראָם פון נײניר און הייליגען
פאַרלאַנג בין איך אויך פאַרכאַפט געוואָרען. ווי אַ פּייער
האָט אין מיר געטליעט דער פאַרלאַנג צו באַזוכען אונזער
הייליג לאַנד, ביז ענדליך איך האָב געקראָגען די געלעגענ-
הייט, מיט אַ הייליגער מיסיע נאָך דערצו, — איינצוקויפּען
באָדען פאַר דער נײ געגרינדעטער קאָלאָניע אין ארץ
ישראל „נחלת השבים“, — איך האָב די געלעגענהייט נישט
דורכגעלאָזען און געמאַכט די לאַנג ערוואַרטעטע רײע
קיין ארץ ישראל.

דעם גאַנצען וועג האָב איך ממש געברענט מיט
נײניר וואָס ניכער צו באַטרעטען דעם באָדען פון אונזער
אדמת קודש, איך געדענק די לעצטע נאַכט פון אונזער
נסיעה, שעה'ן לאַנג בין איך געשטאַנען אויף דעם דעק
פון שײף און געקוקט אין דער ריכטונג פון ארץ ישראל,
דערנאָך האָב איך זיך געלענט אין מײן קאַיוטע און בשום
אופן נישט געקענט איינשלאָפּען, איך בין געלעגען מיט
אַפּענע אויגען און זיך צוגעהערט ווי די כּוואַליעס פון ים
וואַשען די ווענט פון אונזער שײף, לאַנג האָט זיך געצוי-
גען די נאַכט, און ווען די ערשטע פריהמאָרגען גרויסקייט
האָט זיך באַוויזען בין איך אויפגעשפרונגען פון געלעגער
און בין ארויף אויפ'ן דעק פון שײף.

פון ווייטען האָבען זיך אלץ קלערער און קלערער אָני-
געהויבען אַרויסצושײלען זיך פון דער טונקעלניש די
ברעגען פון דער שטאָט יפו, און מיט דעם אויפגאַנג פון
דער זון האָב איך רערזעהן די פּלאַכע דעכער פון די יפו'ער
טויערען וואָס קומען אויס ווי זיי וואָלטען געווען אָנגע-
וואָרפען איינער אויף די אַנדערע, און ווען מען האָט אָני-
געשטריינגט דעם בלייט אין דער ווייט האָט מען געקענט
זעהן די קלאַרע ווייסע הייזער פון תל אָביב.

די שײף האָט זיך אָפגעשטעלט און מיר זיינען מיט
קלענערע שיפלאך צוגעפאַרען צום ברעג פון יפו, ווען
איך האָב דעם ערשטען סטראָם מײנעם געטאָן אויף דעם
ארץ ישראל באָדען איז מײן האַרץ פאַרקלעמט געוואָרען.

זונגען, האָבען ליב אירען און אידישקייט און בויען זייער צוקונפט אויף געזונטע יסודות.
 עם איז היינט צו טאָג אַן אָפּענער סוד וואָס אלע ווייסען, אַז ארץ ישראל איז דאָס איינציגע לאַנד וואו אינוועסטמענטס באַצאָלען זיך. דאָס לאַנד שטייט אויף געזונטע און פעסטע יסודות, אינדוסטריען ענטוויקלען זיך און פרישע קאָפיטאלען און אינוועסטמענטס וועלען בריינגען אַן אַ ברכה הן פאַר'ן לאַנד און הן פאַר'ן אינוועסטאר.

* * *

מיט דער דאָזיגער טיפּער איבערצייגונג האָב איך מיט פאַרנעניגען מיטגעהאָלפּען אין דער קנייה פון דעם באַדען פאַר דער "נחלת השבים", וואָס איז געגרינדעט געוואָרען דורך אַ גרופּע שוחטי עופות, וועלכע זיינען אויך טהעטיג אין דער שוחטים יוניאָן, און איך בין זיכער, אַז יעדער וואָס וועט מאַכען אַן אינוועסטמענט אין ארץ ישראל, פּלאַנצען אַ פּרדס דורך דער נחלת השבים, וועט זיין אינוועסטמענט. נושא פרי זיין און אין א קורצער צייט וועט ער קענען מאַכען אַ לעבען בהרחה אין ארץ ישראל. און פאַרלאָזענדיג ארץ ישראל און זאָגענדיג "להתראות בקרוב", האָב איך געפיהלט, אַז ווען אַ איד קומט קיין ארץ ישראל, איז דאָס פאַר איהם אַ עליה און ווען ער פאַרלאָזט ארץ ישראל איז דאָס פאַר איהם א ירידה.

גרויסאָרטיגע חתונה אין פאַר ראַקאווי

דינסטאָג, טוב אלול (12 סעפטעמבער) האָט אונזער ברודער ר' ישראל מיכל כ"ץ שו"ב מיט זיין פרוי חיענע זעלדע געפירט צו דער חופּה זייער געראַמענע כתייהרה חיי' בתי' מיט א. א. רוב דער געראַמענער ווהן פון ר' שבען שיין שו"ב. די חופּה איז געווען אין דער גרויסער שול "ת"ת כנסת ישראל" ביי אַ עולם פון 400 מענשען כ"י זייער איינדרוקספּאָל און שטריינג אַרטאָדאָקסיש. די מסדר'קדושין זיינען געווען הרב פּאַרטמאַן, דער רב פון שול, הרב קעסלער, רב דראַקאווי, רעו. גערמאַנסקי, חזן פון שול און דער שוואַגער רעו. גאַנעלעס. רעדעס ביי דער חופּה זיינען געהאַלטען געוואָרען פון הרב פּאַרטמאַן אין אידיש; רעו. גערמאַנסקי, מיט אַ באַגריסונג פון דער אגודת השוחטים אין ענגליש און רעו. גאַנעלעס האָט געליענט די כתובה. נאָך דער חופּה איז מען אראָפּ אין האַלל פון שול, וואו עס איז געווען געגרייט אַ פּרעכטיגע סעודה פאַר 200 געסט.

נאָך אַ קורצער צייט פון מקיים זיין כיצד מרקדיון מיט חסידישע טענה, איז מען געגאַנגען צום סאַפּער, וואו אלע האָבען זיך זעהר שיין אמזירט. ווייל אויסער די גוטע מאַכלים איז געהאַלטען געוואָרען באַגריסונגס רעדעס באַ לויכטען מיט דברי תורה און מיט טרעפליכע תורה וויצען. עס האָבען באַגריסט הרב פּאַרטמאַן, הרב קעסלער, הרב הערמאַן, פּרעזידענט פון שול מר. סמיטה, לאַיער סעם קרעמער, דר. סאַהן, ר' חיים זלמן קרעמער, ר' יעקב יוסף הערמאַן און די עלטערען ר' ישראל מיכל כ"ץ און ר' שמעון שיין.

גאַסען אום שבת, פוסעים פסיעה קטנה און ציהען זיך אין די בתי מדרשים און שוהלען און פיהרען דרך אנכ געשפּרעכען אין אַ קלינגענדען העכרעאיש מיט דער ספרדישער הברה.

איך האָב אויך באַזוכט דעם כותל המערבי אין ירושלים אום שבת. עס איז פאַר מיר אומענליך אויסער דריקען אפילו טיילווייז די געפיהלען וואָס אונזערער אַ איד לעבט איבער אין אַזאַ מאַמענט, ווען ער דערנענטערט זיך צום ערשטען מאָל צו דער וואנט פון בית המקדש. ווען איך האָב דערזעהן די מאַיעסטעטישע וואַנט מיט די ריזיגע שטיינער פאַרשריבען מיט אלערליי תפילות ותחנונים, בין איך ווי פאַרשטיינערט געוואָרען און די אויגען האָבען זיך אָנגעפילט מיט טרערען דמעות של שמחה, און מייער ליבען האָבען אומבאַוואוסט אָנגעהויבען מורמלען אַ תפילה אין דער שטיל.

איך האָב אויך באַזוכט אייניגע אידישע קאָלאָניעס און אומעטום האָב איך געפונען אַן אינטענסיווע איבער געגעבענע ארבעט ממש מיט מסירות נפש. עס איז באמת אַ גרויסע פרייד צו זעהן די דערנרייכונגען וואָס די ארבעטער האָבען דערנרייכט אין ארץ ישראל, די טויערענטער פּראַכטפולע בנינים וואָס זיינען פון זייערע ענערגישע הענט געבויט געוואָרען, און די פּראַכטפולע גערטנער, בוי מער און בלומען וואָס די טיכטיגע בויער האָבען פאַר פּלאַנצט.

אַ לאַנד וואָס פאַרמאָגט אַזעלכע בויער מוז אויפגעבויט ווערען, מוז וואַקסען און בליהען.

* * *

און נאָך מעהר ווערט דאָס האַרץ אָנגעפילט מיט פרייד ווען מען זעהט, אַז די גאַנצע פיכערהאפטע טע טינגקייט פון בנין הארץ ווערט געטאָן מיט אזוי פיעל פאַר זיכטיגקייט, אויסגערעכענסקייט, ניכטערקייט און פלאַנטיגקייט. עס ווערען נישט פאַרלאָרען קיין אומזיסטע כחות, אלעס ווערט געטאָן לויט אַ פּאַראויס באַשטימטען אויסגערעכענטען פּלאַן מען זאָל חלילה נישט מאַכען קיין פעהלערען.

און ווען איך הויב אָן צו פאַרגלייכען דעם מצב פון אונזערע אירען אין אַנדערע לענדער וואָס איך האָב באַזוכט איידער איך בין געקומען קיין ארץ ישראל, למשל פוילען, דייטשלאַנד, רומעניע א. א. מיט דעם מצב פון די אירען אין ארץ ישראל — דערזעה איך ערשט דעם שוידערליכען קאָנטראַסט.

אין אַנדערע לענדער: ארבעטלאָזיגקייט, מרה שחורה, הונגער, נויט און פּיין.

אין ארץ ישראל: ארבעט מיט דער פולער האנט. עס פעהלען אויס ארבעטער, שטענדיגע פּרייליכקייט, מען שאַפט, מען בויעט מיט אמת'ער חדות, די חדות פון יצירה.

אין אַנדערע לענדער: די יוגענט פאַרצווייפּעלט געהט אַוועק פון אונז, אַסימילירט זיך, בלאַנקען ארום ווי שאַטענס, אָהן אויסזיכטען אויף בעסערס.

אין ארץ ישראל: די יוגענט איז פול מיט האָפּער

פון אונזער אלטען הייליגען קוואל

געקליבענע פערעל פון אונזערע אלטע אצרות פון וויכטיגע אידישע ספרים. איינגעטיילט אויף די סדרות פון דער תורה.

בראשית

בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ — אין דעם וואָרט „בראשית“ איז מרומז די זעקס וויכטיגסטע עקרים, וועלכע זיינען נויטיג פאר'ן מענשען. נעמליך: בטחון, רצון, אהבה, שתיקה, יראה, תורה. (וויילנער גאון).

נח

נח איש צדיק תמים היה בדורותיו — אויף בדורותיו זאָגט רש"י, „יש דורשים אותו לננאי, רש"י וויל אונז דערמיט לאָזען הערען, אז פאר מענשליכע מיינער איז קיינער, אפילו דער גדול הדור, נישט באַוואָרענט, און אז נישט שטענדיג דארף מען זיך רעכענען דערמיט וואָס „מענשען זאָגען“. אָט האָבען זיך לאָרענען געפינען אַוועלכע, וועלכע האָבען אויך וועגען נח'ן גערעט און געדרשנ'ט לננאי, נישט קוסענדיג דארויף וואָס די תורה אַליין זאָגט אויף איהם ערות — „נח איש צדיק תמים היה“...

(רבי מאיר'ל פרימישלאנער).

לך לך מארצך

לך לך מארצך — דער וואָס געהט קיין ארץ ישראל, געהט ער צו זיך, צו זיך אַליין...

(עילולת אפרים)

לך לך מארצך וכו' ואגדלה שמך — גרויס ווער דען קען מען נור אין דער פרעמד, ווייל — „אין גביא בעירו“.

(רבי משה הפק).

אויף די ווערטער פון די חז"ל „לא אדו ראש“, אז ראש השנה קאָן ניט פאלען אין די טעג פון „אדו“ (יום א', יום ב', יום ג') פלעגט זאָגען רבי נפתלי רב פ"ש יצ"ע ר' בדרך הלצה, אז א „דו“, דאָרט וואו דער מענטש איז היימיש און אַלע זיינען מיט איהם „פער דו“, קאָן ער ניט ווערען קיין ראש...

אל נא תהי מריבה ביני ובינך... כי אנשים אחים אנחנו — ווען קרובים און פריינד צוקריגען זיך, איז די שנאה צווישען זיי פיעל טיעפער און שאַרפער, ווי צווישן שני גאנץ פרעמדע א קלאפ וואָס מען באַקומט פון א קרוב, א פריינד, טוט מער וועה ווי א קלאפ פון א פרעמדען, דאָס מיינט אויך דער פסוק „נאמנים פצעו אוהב“, די „פצעו אוהב“, די וואונדערן פון א פריינד זיינען פיעל שאַרפער און פילבארער...

(הדרש וחזיון).

ירא

אולי יש חמשים צדיקים בתוך העיר — ניט קיין צדיקים ביי זיך אין הויז, ניט קיין צדיקים אין שוהל און אין בית מדרש, נאָר — צדיקים בתוך העיר, אין שטאָרט, אין גאָס, צווישען מענשען, בין אדם לחברו...

(אהבת דוד ועוד).

ואנכי עפר ואפר — יעדער איד — פלעגט זאָגען רבי מענדעלע קאָקער — דארף שטענדיג האָבען ביי זיך

ויניחהו בנגן עדין — אין דעם נוסח פון די „שבע ברכות“ מיט וועלכע מען בענטשט חתן כלה, ווערט געזאָגט: „שמה תשמה רעים אהובים כשמחך יצריך בן עדין מסרב“, דאָס איז אַ קלונער וואונט צו די יונגע פאָרעל וועלכע שטעהען אונטער דער חופה, אז זיי זאָלען זיך ליבען און בלייבען געטריי פונקט ווי עס זיינען זיך געווען טריי ארם וחוה אין נן ערן, ווען עס איז נאָך קיין פרעמדער מאַן און קיין פרעמדע פרוי אויף דער וועלט נישט געווען, און דאָן האָבען זיי דאָך זיכער איינער דעם צווייטען נישט פאַרראַטען... און דאָס איז ווירקליך אַ גוטע ברכה צו היינטיגע מאָדערנע יונגע פאָרלעך. (לוח ארו).

אעשה לו עזר כנגדו — רבי ישעיה'לע פראגער האָט געהאט אַ ווייב אַן ארורה, וועלכע האָט איהם תמיד דאָס לעבען פאַרכיטערט, צו די אַלע צרות איז זי נאָך געווען גוואלדיג פרום און גאַנצע טעג האָט זי געהאַלטען אין איין דאוונען, פלעגט רבי ישעיה'לע זאָגען, אז דאָס, ווייזט אויס, איז די כוונה פונ'ם מאמר חז"ל, „זכה — נעשית לו עזר, לא זכה — כנגדו“, דער פשט דערפון איז; איז דער מאַן זוכה און באַקומט אַ גוטע ווייב, ווערט זי איהם אַ העלפערין, ער, דער מאַן, זיצט און לעהרענט, און זי דערלאנגט איהם אַ גלאַז טעה, ער דאוונט, און זי גרייט איהם צו דערווייל דעם פרישטיק, האָט ער אָבער נישט זוכה געווען און געטראָפּען אויף אַן אשה רעה, דאָן איז „כנגדו“, ווערט זי זיינס אַ געננערין, אַ קאָנקורענטין; ער דאוונעט אין איין ווינקעל, זי—אין אַ צווייטען ווינקעל, ער זאָגט תהלים, זי—מעמוזת, ער לעהרענט — זי זופט דעם מנורת המאור, שלעכט איז נעביך דעם מאַן — פלעגט ער זאָגען — וועלכער האָט אַ ווייב אַ מרשעת, אָבער נאָך ערנער איז, ווען זי איז דערצו אַ פרום מרשעת...

היא נתנה לי מן העץ ואוכל — זאָגט דערויף דער בעל הטורים; „היא נתנה לי מן העץ — שהכתיני בעץ עד ששמעתי לבריה“, זי האָט מיך, הייסט עס, געשלאָגן נען מיט אַ שטיק האַלץ, און איך האָב זי געמוזט פאַלגען...

162

בלעטער זיינען פארשפרייט אין אלע טיילען פון דעם לאנד. אנהויבענדיג פון דער קלענסטער שטעטלעך און דאָרף, ביז די גרעסטע שטעט פון אמעריקא, און די צפֿהל רייכע בלעטער פאראינטערעסירען יעדען מענשען פון אלעס און וועגען אלעס.

און א צווייענדיגע אויפנאכע האָט די פרעסע: אַני כירען פאר דעם געדאנק, פאר דעם אידעאל, פאר דער פראַגראַמע, און אויך פאראייניגען יענע איינצעלנע פער זאָגען וואָס סימפּאַטיזירען מיט דעם געדאנק אין איין קער פערשאפט. אָט פון דעם שטאַנדפונקט ליגט אַ מאַראַל־שער חוב אויף יעדען איינעם וועלכער שטימט מיט דעם געדאנק אָדער פראַגראַמע וואָס די פרעסע וויל פאר שפרייטען, אז ער זאָל שטיצען און אונטערהאלטען די יעניגע וועלכע זיינען פאראינטערעסירט אין דער פרעסע, אום אז זיי זאָלען זיין כּבּח אָנגיין מיט זייער ארכיט און וואָס מעהרער און מעהרער, פארשפרייטען זייער אידעאל וואָס דאָס איז אויך זיין אידעאל.

און אויב דאָס איז גערעדט וועגען אַ געדאנק אָדער פראַגראַמע, וואָס עס באַלאַנגט מעהר ניט ווי צו קערפער־ליכע מאַטעריעלע צילען. היינט וויפּעל דאָרף מען שוין זיך אָנשטריינגען און העלפען אזא סאָרט פרעסע, וואָס אויסער מאַטעריעלע ציעלען פארמאָגט זי נאָך אַ גרעסערען טייל נייטטיגע און נשמה'דיגע ציעלען.

ומתוך כך, ליגט אַ גרויסע פליכט אויף יעדען איינעם ביי וועמען אידישקייט איז ליכט און טייער, העלפען צו פארשפרייטען „די שוחטים שטימע“ פון די אגודת שוחטי עופות אין ניו יאָרק, צווישען אלע שלומי אמוני ישראל, און נאָך מעהר חוב ליגט אויף אלע שוחטים אין יעדער שטאָט, צו פאראינטערעסירען די ברייטע שיכטען פון פּאָלק וועגען דער צייטונג, און זאָלען אלע אידען וויסען וואָס עס קומט פאָר און וואָס עס גייט אָן אין שחיטה און כּשרות, וואָס דיזעס איז אַ עיקר גדול אין יודענטום.

מען דאָרף זיין אווי פיל פאראינטערעסירט אין „דער שוחטים שטימע“ און עס אווי פיל העלפען און שטיצען, אז עס זאָל קענען ווערען אַ וועכענטליכער בלאַט, מיט נייעס און ארטיקלען וועגען אלעס וואָס עס קומט פאָר אין אלע צווייגען פון אידען און אידישקייט, און זאָלען די אידען וואָס ביי זיי איז ליכט און טייער און שחיטה וּמְצוּת האָר בען אן אייגענעם אָרגאָן, און דאָרטען זיך אַרויסזאָגען אלעס נאָך זייער מיינונג און פארשטאָנד, און ווי אויבען געזאָגט איז די פרעסע אַ גרויסער כּח צו אַניטירען אלעס נאָך איהר פראַגראַם און אידעאל.

און אויב ביי דעם קרויז איז שווער איינעם אליין זיין אַ סובספרייבער אויף דעם זשורנאל, זאָלען זיך פאר אייניגען צוויי אָדער דריי מענשען און אויסשרייבען דעם בלאַט, ווי מיר האָבען געטאָן אכאָל אין אונזערע אַרימע קליינע ליטווישע שטעטלאַך, און לאַמיר האָפען אז עס וועט טאקע זיין אזוי, ועוד נזכה לראות בהרמת קרן התורה בישראל, עס איז אַ הייליגע פליכט צו שטיצען און פארשפרייטען „די שוחטים שטימע“ צווישען די אר דען פון אמעריקא.

צוויי קעשענעס, איין קעשענע מיט „אנכי עפר ואפר“ און א צווייטע — מיט „בשבילי נכרא העולם“...

ויבואו שני המלאכים סדומה — פארוואָס ווען די מלאכים זיינען געקומען צו אברהם'ען האָבען זיי זיך פארשטעלט אלס מענשען, און צו לוס'ן האָבען זיי זיך באַוווּזען אין זייער ריכטיגען געשטאַלט?

ווייל אברהם, אלס גרויסער מכנים אודה, האָט אפילו פשוט'ע מענשען אויפגענומען בכבוד גדול; לום אָבער, ווען ער וואָלט ניט זעהען פאָר זיך מלאכים, נור געוועהני ליכע מענשען — וואָלט ער זיי אויף דער שוועל ניט אַרויפגעלאָזען...

(רבי ליב שרה'ס).

והרכה ארכה את זרעך וכו' וכחול אשר על שפת הים — בשעת די שמד מניפה אין רוסלאַנד, ווען הויז־דערטער אידישע יונגע לייט פלעגען זיך שמד'ן צוליב „פראַוועס“ און קאַריערעס, איז איין מאָל אַ אידישער יונגעמאַן געקומען צום לאדער פרעדיגער, ראכטער דר' יעלסקי, זיך שואל עצה זיין, צי ער זאָל זיך שמד'ן, מיר ווייסען דאָך, הערר פרעדיגער — זאָגט דער יונגער מאַן — אז דאָס ביסעל וואַסער (דאָס טויף וואַסער) איז נאָר נישט... קען איך דען ניט נאָכדעם בלייבען דער אייגענער איד, וואָס געווען?

איך וועל דיר זאָגען — ענטפערט איהם דר' יעלסקי — אויב דו האָסט אַמאָל געלערענט חומש, גערעקסטו דאָך אודאי דעם פסוק „וכחול אשר על שפת הים“, אז אידען זיינען גענליכען צו זאמר, פאר וואָס עפעס צו זאמט? — ווייל זאמר האָט אַ טבע, אז ווי מען זאָל עס ניט שליידערען און וואַרפען פון איין אָרט אויפ'ן אַנדערען, בלייבט עס אַלץ זאמר, גיסט מען אָבער אַרויף דאָרויף וואַסער — ווערם דערפון בלאַטע...

די פרעסע

פון הרב שמואל מנחם הלוי פיין, דעמאָיס, מיש.

איינע פון די פראקטישע נויטווענדיגע מיטלען, וואָס עס איז אָנגענומען ביי דער היינטיגער מאָדערנער ביווליר זירטער קולטורעלער וועלט, צו אַניטירען, ערקלערען, פאר שפרייטען אַ אידעע, אַ געדאנק, פאראינטערעסירען פאר שידענע מענשען אז זיי זאָלען זיך פאראינטערעסירען אין דער באַוועגונג און אָנשליסען זיך אין איהר, איז די פ ר ע ס ע. די פרעסע איז כּבּח להוריד להעלות אויפ'ן הויבען די זאך אָדער ערנידערען, ברעכען אָדער אויפבויען, שלאָפּ מאַכען אָדער שטאַרקען, די פרעסע איז אַ שאַרפער שווערד וואָס מען קען מיט איהר קעמפען און געווינען, יעכ"פ אטאקירען דעם געגנער און איהם אַפּשטויסען פון זיך, ספעציעל זעהען מיר די קראַפט פון דער פרעסע דאָ אין אמעריקא, וואו טויזענטער און צענדליגע טויזענטער

בריעף פון שוחטים

דער מצב פון שוחטים און כשרות אין אמעריקא

אגודת השובי"ם בארץ ישראל

אל כבוד אגודת השוחטים דניווקא רבתי באמריקה!

שלום לכם, שלום לכם, אחים נאמנים, מאת אחיכם השובי"ם אשר בארץ ישראל המה המאורגנים כ"כ באגודה אחת בכל ערי ארץ ישראל ומושבותיה.

אחרי בקורי נשיאכם הנכבד בעל מרץ ורב פעלים מר יעקב בלום וחברו מר זילברמן במשרדנו כהתאספות אגודתנו לכבודו, ואחרי הודענו טובת ומהות אגודתכם, גם קראנו את הירחון של אגודתכם הנקרא בשם "שוחטים שטימע" וההשומר", מצא חן בעינינו מאוד, כי הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד בין בחומר ובין ברוח, ובוה מברכים אנחנו אתכם בשם אגודתנו בברכה נלהבה מעומק הלב שאגודתכם תשגשג ותעלה על במתי הצלחה ויריות ה' את גבולכם בפרנסה טובה כפלי כפלים, ותהי' אגודה אחת לעשות רצון אבינו שבשמים בכל מילי דכשרות ויראת שמים, ואז יבטל רצון אחרים מפני רצונכם, וישלח לכם ברכה במעשה ידיכם, כי אין הברכה מצויה לא ברבר המרוד ולא ברבר המנוי, פי' שאם כל אחד מודד א"ע במדה טובה ואת חברו במדה גרועה או קונה את מעלותיו נגד חסרונות חברו אז אין הברכה מצויה רק בדבר הסמוי מן העין, פי' שאין עינו צרה בחברו רק צופה ומביט מחסרונות של עצמו ואז עינו טובה בחברו, ובוה תקיימו ואהבת לרעך כמוך שזהו כלל גדול בתורה ושנוי בנביאים ומשולש בכתובים, מצינו

בתורה שהקב"ה צוה למשה רבינו, נשא את ראש בני "קהת" ואח"כ "נשא את ראש בני נרשון גם הם", והקשו המפרשים הלא נרשון היה הכבוד ולו ראוי לימנות תחלה, ותירוצם ידוע כי בני קהת נושאי הארון המה, אבל גם ע"ז קשה, למה לא נתנו לבני נרשון לישא את הארון, וגם ע"ז כבר פי' המפרשים שלא יאמרו שבשביל הכבודה ניתנה לו התורה שאינה ירושה לך, ועוד כאלה, אבל יש גם רמו בזה על ענין האיגוד והאיחוד כי טוב הוא מאד, כי "קהת" הוא לשון אסיפה, כמו "ולו יקחת עמים" כשיתאספו בני ישראל יחד או יהיה להם נשיאת ראש, וזה מה שרמזה לנו התורה "נשא את ראש בני קהת", ובוה תתנשא ראש בני "נרשון" גם הם, אלה שגורשו מאתנו ולא רצו להתאחד עמנו, אבל בראותם כי בני קהת מנושאי הארון המה, כי כל התאחדותם היא עפ"י דת תוה"ק המונחת בארון אז גם הם יבואו ויתאחדו להמנות עם בני קהת באגודה אחת, וכן "ויהי כישורון מלך", מתי היה כישורון מלך כהתאסף ראשי עם יחד עם שבטי ישראל.

אז מלך במשפט יעמיד ארץ, שנוי בנביאים, "חבור עצבים אפרים הנח לו" וק"ו ב"ב של ק"ו, בהתחברות באגודה אחת עפ"י דת תוה"ק למען שמו הגדול באהבה

כודאי אין כל אומה ולשון יכולה לשלוט בנו. משולש בכתובים, "לך כנוס את כל היהודים", כי צותה אסתר לעשות היפוך עצת המן הרשע שאמר "ישנו עם אחד מפורז ומפורד" שכ"א מופרד מחברו ובוה תוכל לו, לכן אמרה אסתר "לך כנוס את כל היהודים" ובוה יבטלו עצת המן. והיה מה שהיה, מכל הלין נראה, שההתחברות וההתאגדות בלב שלם ובפרט החרדים לרבר ה' אנשי קודש העוסקים בעבודת הקודש ביראת ה' על פניהם טובה האגודה מאד מאד, ויהי רעוא שאגודתכם תשגשג ותפרוד ותעשה פרי טוב לנאון ולתפארת, וגם אנחנו ניתן לכם יד ונאמר תהי נא חלקנו עמכם, ונהי' לאגודה אחת, ובטחוננו חזק כי עוד יבא יום וקרננו תרום למעלה, כל אחינו שבגולה ידעו ויבינו כי לא טוב להיות לפ'ל"א, פירוד לבבות אנשים, רק באחת יתקעו תקיעה פשוטה, פשוט לב אחת, בלב שלם ובנפש חפצה והיינו לאגודת השובי"ם אגודה עולמית, ובוה ישראל עם קדושים יעשו חיל.

ובקבלנו את הירחון "שוחטים שטימע" וההשומר" מדי חודש בחדשו נופיע במאמרנו בו לתוב מפורש בין בעניני השחיטה, במוסר, ובכלכלי, ובין במצב השובי"ם בארצנו ככל אשר יעלה ברוחנו. דברי אוהבכם מרחוק מקרב לב ונפש, יום ב' לסדר -ואתם הרבקים בה' א' חיים כולכם היום", לפרט ע'ז'ת ל'צ'י'ו'ן.

החותם בשם האגודה,

ועד אגודת השוחטים בארץ ישראל,

יושב ראש נתום מרדכי פרום, שו"ב בתל אביב
מוכיר שמעון גלאכמן.

ווערטהער רעדאקטאָר!

איך און אלע שוחטים וועלען אייך זעהר דאָנקבאַר זיין ווען איר וועט אין אונזער ווערטהער צייטונג איבער-געבען אונזער פראָטעסט געגען דעם "פאָרווערטס" וואָס האָט געדרוקט זעהר אַ באַליידיגענדען אַרטיקל געגען אונזער שוחטים יוניאָן מיט אַן עקעלהאפטען קעפעל אונ-טער'ן נאָמען "איסטאָליענער נעמען צו די ביוזעס זיי שוחטים". עס איז שוידערליך צו גלויבען דאָס אַ צייטונג זאָל נישט האָבען קיין פאַראַנטוואָרטליכקייט און שרױבען אלעס וואָס אונפאַראַנטוואָרטליכע פּערזאָנען ניבען איבער, נישט קלעהרען — פּילייכט איז דאָס פאַלש, וואָרום זײַט אונטערזוכען און אויסגעפּינען דעם אמת בעפאַר מען לאָזט דרוקען אַן עקעלהאפטען בלבל אױף שוחטים? איך און אלע שוחטים מיטגלידער פון דער שוחטים יוניאָן לייקענען קאָטענאַריש אַפּ יעדען וואָרם וואָס איז נע-

164

מובהק זאל נעמען א מעסער אין האנד און שחט'ען, און דער שוחט זאל שווייגען און דערלאזען אזא שרעקליכע נבלה בישראל. בפרט יעצט ווען דער שוחט שמעהט אונז טער די שוץ פון א שטארקע שוחטים יוניאן קען אזא זאך קיין מאל אין לעבען ניט פארקומען.

און ווען עס פאסירט יא דאס אין א ריטייל מאר קעט" וואו עס איז פאראן קריסטליכע קאסטאמערס, וואס עס ווערט פאר זיי באזונדער געשחט'ען און געבריהט אין הייסע וואסער די טשיקענס, האָט דאָס מיט'ן שוחט נאָר נישט צו טאָן, ניט דער שוחט איז פאראנטוואָרטליך דער פאַר, ניט דאָס האָט עפעס צו טאָן מיט זיין כשר'ע אמת'ע שחיטה. ניט דאָס קען שאַדען די אמת'ע כשר'ע שחיטה וואָס ווערט גע'שחט'ען פאַר אידען, דאָס איז פונקט למשל, ווי אין א אידישע נאם זאל זיך געפינען א קירכע, די נאָם בלייבט אידיש, די אידען קענען זיין גוטע און פרומע אידען, כאָטש אין נאָם געפינט זיך א נואישע קירכע. די שוחטים טוען זייער מלאכת הקדש באמונה, על פי דת תורתנו הקדושה, און יעדער וואָרט פון "פאָרווערטס" בנוגע די שוחטים איז כוזב ושקר. דאָס קען איבערצייגט ווערען מיט פאָקטען צו א פאַראַנטוואָרטליכע קאָמיטע. בברכת התורה והדת

מ. א. שוחם.

תלמודישע ווערטלאך

איבערזעצט און באַראַייט

דורך אחד השוחטים המרגישים

ווער ס'איז צו א פרעמדען טיש אויסגעשטעלט, איז פאַר איהם פינסטער די וועלט.

(בינה ל"ב)

דער פארלוסט פון א צדיק איז אזוי גרויס, ווי ס'וואָלט פארברענט געוואָרען גאָטס-הויז.

(סנהדרין ק"ג)

דער וואָס טוט מיטפיהלען דעם גדיק מיט האַרץ און נשמה, וועט זוכה זיין צו דער פאַלקס-נחמה.

(תענית ג"א)

א מענש דארף זיין פרוי רעספעקטירען, ווייל דורך איהר טוט די ברכה עקזיסטירען.

(בבא מציא ג"ט)

ווען דו דאווענסט, כאָפּ נישט דעמאָלט קיין דרימטע, נאָר זעה, זיי טכוון די האַרץ צום הימעל.

(ברכות י"ז)

רבי מאיר האָט א מילגרוים געקראָגען, די אינעווענינסטע האָט ער אויפגעגעסען,

די שאַלעכץ — אויסגעשפינען.

(חגיגה פ"י)

ווען געדרוקט אין "פאָרווערטס" בנוגע אונזער שוחטים יוניאן, עס איז הונדערט פראָצענט פאלש. די פאָקטען וועלען צייגען דעם ריכטיגען צושטאנד ביי די שוחטים יוניאן.

דער שרייבער פון יענעם אַרטיקעל האָט זיך ניט גערע- כענט מיט מענטשליכע געפיהלען, ער האָט ניט פארשטאנען אַז די ווערטער, "איטאליענער העלפען אויס די שוחטים" האָבען באַליידיגט און זעה געמאָן די 300 שוחטים פון דער יוניאן, שוחטים וועלכע האָבען אוועקגעגעבען זייערע בעסטע יאָהרען פאַר שחיטה, און וועלכע ווייסען און פיהלען אַז דער יעצטיגער צושטאנד פון שוחטים און שחיטה איז אַ הונדערט פראָצענט בעסער ווי מיט עטליכע יאָהרען צוריק, ווען דער שוחט איז געווען געדריקט עקאָנאָמיש און אויך געליטען שרעקליכע גייסטיגע יסורים, ער איז געווען שרעקליך פאַרשלאַפּט און ערנידעריג, און די גרעסטע אידישע געמיינדע אין דער וועלט מיט איהרע צוויי מיליאָן אידען (כן ירבו) האָבען נאָר נישט ניט גע- קענט טאָן פאַר איהרע שוחטים און פאַר א ריכטע כשר'ע שחיטה וואָס דאָס איז דאָך דער יסוד פון אידשקייט, און געלאָזען זיי פלאַגען זיך צעהנדליגע יאָהרען מיט יסורי הגוף והנפש, דחקות און שרעקליכע אַרעמקייט און שלאַ- כעריי, קיין וואונדער ניט, דערפאַר וואָס די שוחטים זיינען איצט צופרידען מיט מיסערע משארלי הוירכערט, ווייל אין זיין צייט זיינען די שוחטים באַפרייט געוואָרען פון שקלאַפּעריי, און דורכדעם האָט זיך די כשרות באַריי- טענד פאַרבעסערט, און ווען פאַר איין שוחט איז שווער צו אַטענדען די שחיטה, ווערט גלייך אָנגעשטעלט אַ צוויי- טער און אַ דריטער ווען נויטיג.

און צו באַהויפטען אַז "איטאליענער העלפען אויס דעם שוחט" דאָס איז אַן עקעלהאפטער געמיינער בלבול, דאָס איז דער שוידערליכסטער ליגען וואָס דער גרעסטער אַנטיסעמיט וואָלט נישט געוואַנט צו מאַכען אזא שרעק- ליכען און שערליכען בלבול.

די שוחטים יוניאן איז גרייט איבערגעבען אַלע פאָקטען צו אַ פאַראַנטוואָרטליכע קאָמיטע. פאַר- שמעהער פון שוהלען, נאַציאָנאַלע אַרגאַניזאַציעס, פון די אידישע ציימונגען, באַוואַוסטע און אַנערקענ- טע כלל טוער, ווי אויך רבנים וועלכע זיינען דאָך די אמת'ע פאַרטערטער פון פאַלק, די טרעגער פון דעם דגל התורה און דאן זיינען מיר זיכער וועט דער אמת זיין אויף אונזער זייט, די שוחטים יוניאן וועט אימער קענען איבערצייגען אַז אין אַ מאַרקעט, וואו מען שחט איבער 100 קופעס שטייען אימער 2 שוחטים, און עס זיינען פאַראַן פלעצער וואו עס שטייען 3 און 4 שוחטים אויך, זאָנאַר 6 שוחטים ווען די שחיטה איז אַ גרויסע.

עס האָט נאָך ניט געטראָפען אין דער היסטאָרי פון די שוחטים אין ניו יאָרק, אַפילו אין יענע צייטען ווען עס האָט געהערשט הפקרות אין די טשיקען מאַרקעטס פון ניו יאָרק, און דער שוחט איז געווען אינגאַנצען הילפלאָז, אַפילו דאן האָט ניט געקענט פאַסירען אַז דער שוחט זאל מיט זיינע אויגען זעהען ווי דער וואָס איז ניט קיין שוחט

ה ש ו מ ר

ירחון מוקדש לחוק התורה והיהדות לביור
ולבון שאלות החיים על פי רוח התורה והאומה

יוצא לאור ע"י אגודת שוחטי עופות דניו יארק רבתי במדינת אמעריקא. הרב שמריהו ליב הורוויץ. העורך.

מלאכה שיש בה חכמה וקדושה

מלאכת השחיטה על פי דת תורתנו הקדושה, היא מלאכה שיש בה חכמה עליונה וקדושת התורה, הכל שוחטין, אבל לא הכל מוכשרים וראוים לשחוט עפ"י ד"ת רק אם מלאכתם היא מלאכת הקדש, ואין קדושה בלי קדושת התורה, ולפיכך כל אלה שעוסקים במלאכת השחיטה, מלאכת הקדש, צריכים ללמוד תורה בקדושה וטהרה כל ימי חייהם. הרב בישראל צריך לשקוד על התורה ולהיות מוזין בדיעת התורה, ידעיה רחבה ועמוקה, בשביל להורות לעם ה' את תורת ה', חקי החיים, לדעת מה יש עשה ומה לא, והשו"ב בישראל צריך ללמוד תורה לא רק בשביל לדעת את התורה אלא בשביל להיות מושפע שפע קדש, ולזה קדוש את מלאכתו, מלאכה שיש בה חכמה וקדושה, כי בלי קדושת התורה ורוחה אי אפשר לשו"ב בישראל לעלות על שוחט דעלמא, חלוני, במאומה, יאם הוא דומה לסתם שוחט, לא שוחט מובהק ומוסמך, או מלאכתו פסולה, ועבודתו עבודת עבד בנזוף ובנפש, השוחט בישראל צריך לשחוט את יצרו תחילה, ורק אז שחיטתו היא שחיטה עליונה מעולה וקדושה, שיש בה משום, "זבח וזחי צדק", כי בלי קדושת יתורה אין "צדק" בזבח, כי מדוע יש לו רשות לשחוט בעל החי ולשפוך את דמו? האם עולה הוא על בעל החי הנשחט בדיעת התורה, כמדות, ביראת שמים טהורה? בלי קדושת התורה הכל הכל, והשחיטה היא מעשה רצח, אבל כששוחטים על פי התורה וקדושתה אז הזבח הוא זחי צדק, וד"ל.

ותא תזי מה שאמרו חכמי הסוד, חכמי האמת והצדק, "אינון דמשתדלי באורייתא קיימי בדרנא עלאה יתיר מנביאי, ומאן דלעו באורייתא לא אצטריך לא לסרבנין ולא לעלוון, דהא אורייתא עדיף מכלא וקשורא דמהמנותא דכלא" (וזהר צו ל"ה עיי"ש, ועיין כו"ז רי מאמר א' פרק ב, ופרק פ"ו, מורה נבוכים חלק ב' פל"ב, תשובת הרשב"א סי' תקמ"ח, ע"ד שער י"ט).

והנאון החוקר והמבקר מרן יעב"ץ ז"ל אומר (לחם שמים, אבות פ"ג מ"ט) וז"ל ואמר הפילוסוף (בפ"ט משישי למדות) אי אפשר היות נבון מבלי טוב המדות, ואי אפשר להיות בעל מדות טובות אם אינו נבון, הוא דבר חז"ל אם אין יראה וכו', אמנם אלה אשר אין להם חלק ונחלה בחכמה האמתית והמה חכמים בדיעת האנושיות בלבד, המה אומנים נבונים יקראו בשמם, ואוילים מחודדים קראם החוקר היוני הנ"ל (שם) בעלי מלאכה פועלים משכילים יחשבו, כחרש ונגר ובעלי חנות וסוחרו ארץ, ואפילו הלסטים והרוצחים ומנאפים וכל אלה הדומים לכהמות בקיאום באלה, הלבעבור זה יהיו

נחשבים חכמים אמתיים? אחר שחשם אלוה חכמה ולא חלק להם בכינה ולא זכרון בחלק השכל האלהי, עכ"ל יעב"ץ ז"ל.

והלא כה דברי הרמב"ם ז"ל (הלכות שחיטה פ"ה הי"ב ו"ג) שאפילו נודע להפך היות טרפה זו חיה וזו אינה חיה, הרי הכתוב אומר על פי התורה אשר יורוך עיי"ש, ואחר מגדולי הפוסקים אמר (תשובות הריב"ש סי' תמ"ז) שאין לנו לדון בדיני תורתנו ומצותיה על פי חכמי הטבע והרפואה, שאם נאמין לדבריהם אין תורה מן השמים חליה וכו' ואנחנו על חכמינו נסמוך אפילו על ימין שהוא שמאל, שהם קבלו האמת וכו' עד מרע"ה עכ"ל, וכן כתב הרי"ל (פחד יצחק ערך ניקור) אפילו תימא שבעלי הנסיון היו מוכיחים להיפך בדרו"ל, לא תאבה להם ולא תשמע לקולם עכ"ל, והרא"ש ז"ל כתב (בתשובותיו כלל נ"ה) וז"ל "החכמת הפולוסופיה היא טבעית וחכמים גדולים היו והעמידו כל דבר על טבעו, ומרוב חכמתם העמיקו שחתו והוצרכו לכפור בתורת משה, לפי שאין כל התורה טבעית אלא קבלה, וע"ז נאמר תמים תהיה עם ה' אלקיך, כלומר, אפילו יבא לך הדבר חוץ מן הטבע אל תהרהר על הקבלה עכ"ל, (ועיין בספר הבריית חלק א' מאמר ב' פכ"ב).

וגם באותיות התורה יש קדושה עליונה, וכבר אמרו בתדב"א שאפילו קרא כל היום פסוק ואחות לוטן תמנע הוא בן עוה"ב (עיין בדברי הגאון חיד"א שם הנדו"ל ים חלק א' אות י' סי' שנ"ג) כי האותיות מעוררות רוחניות ואור אלסי באוצר החיים, כידוע למי שלמד חכמת הקבלה והחסידות. ובזוהר אמרו (תולדות קמ"ה) ריב"ז הוה אמר ש' הלכות פסוקות ברזא דחכמתא עלאה בפסוק ושם אשתו מהם באל, והלא בה אמרו חז"ל (ספרי ח"ב פיסקא ש"ז) שאין לך פרשה בתורה שאין בה תחיית המתים, ובמדרש שוחר טוב (מזמור נ') אלמלי נתנו פרשיותיהן של תורה כסדר, כל מי שחיה קורא בהן היה יכול לברא עולם ולהחיות מתים (עיין עוללות אפרים מאמר מ', ועיין בדרשת הרמב"ן ט"ו).

סוף דבר הכל נשמע, אעפ"י שחובה קדושה מוטלת על כל אחד מישראל לקבוע עתים לתורה בכל יום ויום מימי חייו, חובה כפולה ומכופלת מוטלת על השו"בים בישראל ללמוד תורה; תנ"ך, משנה, גמרא, פוסקים וספרי מוסר, וללמוד יחד, זאת אומרת; כל השו"בים שבכל תפוצות ישראל ילמדו בכל יום ויום דף גמרא, פרק במשניות, סימנים בפוסקים כלם יחד באותה מסכת ובאותו הפרק ובאותן ההלכות, וכשסיימו פרק או מסכת או חלק מיותר דעה, לעשות סיום משותף, ומעודה של מצוה במעמד חברים שוחטים של כל קהלה וקהלה. יש צורך לקרא לעידה גדולה מכל השו"בים שנאמצות הברית וקנדה, להטבת מצב השו"בים ומצב הכשרות,

166

ה ל כ ו ת ש ח י ט ה

ע"י גדולי הפוסקים, הראשונים והאחרונים, עמודי תחורות, הלכות פסוקות הנכללות במסכת חולין, אספן וקצנן וחברן בלשון התלמוד, רבנו יצחק בר' יעקב אלפסי ז"ל, עם הלכות רבנו משה בר' מיטין הספרי ז"ל, עם הרא"ש, תוספות וביית יוסף, ושלחן ערוך יורה דעה ש"ך ומ"ו עם הערות והארות בעניני הלכה, נסדרו ונערכו ע"י הרב ר' שמריהו ליב הורוויץ.

(המשך)

וכמו כן כתב שכח ולא בירך שחיטתו פסולה (הגהה; ולא אישתימט לן בשום דוכתא דמשום הכי הוי שחיטה פסולה, פ"י מהרי"ת, והשו"ט צריך לברך קודם השחיטה כ"י יוחנן ולא חיישינן שמא תנבל השחיטה, מיהו אם לא בירך קודם השחיטה, יכול לברך אחר השחיטה ויוצא ידי חובתה, שכל מצוות שלא בירך עובר לעשייתן מברך אחר עשייתן כדפירש בכרכות, מא"ו) וכן כתב הרמב"ם ז"ל (פ"ד בהלכות שחיטה ה"ד) דנשים ועבדים אם היו מומחין שוחטין.

ש מא י ס ל ק ל ו ב ש ח י ט ה ת ו — בנמרא (דף י"ב) דייק שמא קלקלו לא קתני אלא שמא יקלקלו, זאת אומרת אין מוסרין להן חולין לכתחילה, פירש רש"י אפילו אחרים רואים אותם, וקשה, דמכילין ששחטו שמעינן דוקא בדיעברך? ופירש ר"ת דאין מוסרין להן חולין אפילו להשליכו לכלבים דלמא אתי למיכל משחיטתם שיטעו לומר כשרה היא מתוך שמוסרין להן לשחוט, כדפטרין לקמן (דף פ"ו) שחיטתן מכסוי, דלמא אתי למימר שחיטה מעליא הוא.

ו ח ר ש ש דברו חכמים בכל מקום שאינו שומע ואינו מדבר, כתב הרמב"ם ז"ל (פ"ד מהלכות שחיטה ה"ט) מומחה שנשתתק והוא מבין ושומע שוחט לכתחילה, וכן מי שאין שומע הרי זה שוחט, בנשתתק כתב שוחט לכתחילה, אבל באין שומע כתב הרי זה שוחט ולא כתב לכתחילה, לפי שאין שומע הברכה אין לו לשחוט לכתחילה כדתנא בריש תמורה, חרש המדבר ואין שומע לא יתרום, ואם תרם תרומתו תרומה, והכי אמר בברכות פרק היה קורא (דף ט"ו) אהא דתנן הקורא את שמע ולא השמיע לאזנו יצא, ר' יוסי אומר לא יצא, אמר רב יוסף מחלוקת בק"ש, אבל בשאר מצוות ד"ה יצא, ותניא, לא יברך אדם ברכת המזון בלבו, ואם בירך יצא, ודוקא בדיעבה, אבל לכתחלה לא.

ש ו ט ה, מפרש בתנינה (דף נ"ג) היוצא יתירי בלילה והלן בבית הקברות והמסרע כסותו, ותניא, איזהו שוחט? זה המאבד כל מה שנותנין לו, וקאמר ר' יוחנן

ובאותה ועידה אפשר יהיה ליסר מוסר גדול וקדוש של לטור תורה בחבורה, חברה ש"ס של השובי"ם ב-כ-ל פוצות ישראל, וכן חברה שניות והוא הרין בכל מקצעות התורה, כי מלאכת השחיטה היא מלאכה שיש בה חכמה עליונה וקדושה, ואין קדושה אלא זו שבאה על ידי קדושת התורה ורותה, שמריהו הלוי הורוויץ.

אפילו באחד מהן, והוא דקעביד דרך שמות, וכן הלכה, וקטן דמתניתין שאין שוחט לכתחלה אפילו כשגדול עומד על נביו, היינו בקטן שלא הניע לחנוך, וחינוך דשחיטה היינו שיודע לאמן את ידיו, אבל קטן מומחה ויודע לאמן את ידיו שוחט לכתחילה כשגדול עומד על נביו, כדאייתא בסוכה (דף מ"ב) קטן היודע לשמור תפלין אביו לוקח לו תפלין, היודע לשחוט מותר לאכול משחיטתו, אמר רב הונא והוא שגדול עומד על נביו, ולשון מותר משמע אפילו לכתחלה, כתב הרמב"ם ז"ל (שם ה"ה) דשכור שנתכללה דעתו שחיטתו פסולה, ומסתבר דמייירי כשהניע לשכרותו של לוט, וכ"כ בעל העטור (והנהגות מיימוני כתבו דסמ"נ כתב בשם ר' יהודאי גאון שאדם המשתכר אסור לשחוט, כי רוב דרסות מחמת שכרות הן).

שחיטת עכו"ם נבלה ומטמאה במשא, ואפילו ראו אחרים ששחטו יפה, ופירש ר"י הטעם משום דכתיב וזבחת ואכלת, אותו שהוא בר זביחה אכול מזבחו, והרמב"ם ז"ל פירש משום דכתיב וקרא לך ואכלת מזבחו, מאחר שהזהיר שמא יאכל מזבחו, אתה למד שזבחו אסור, ואינם דברים של טעם, שהתורה הזהירה כשיקרא לך שלא תאכל מזבחו ממה שזבח בתוך ביתו (ה"א ר"א ש).

והיכי דראה אחד ששחט ואזל ליה לעלמא ולא ידע אי נמור אי לא נמור, אותה שחיטה מותרת, דרוב מצוין אצל שחיטה מומחין הן, דתניא, הרי שמצא תרנגולה שחוטת בשוק, או שאמר לשליחו צא ושחוט לי, הלך ומצאו שחוט, תזקתו שחוט, אלמא אמרינן רוב מצוין אצל שחיטה מומחין הן, וכן הלכתא, ואיכא מרבואתא דס"ל כרבינא דאמר בלישנא קמא אבל אם אין יודעין אם יודע הלכות שחיטה אם לאו לא ישחוט, ואם שחט בודקין אותו אם יודע הלכות שחיטה מותר לאכול משחיטתו, ואם לאו אסור, וקאמרי דהלכתא כרבינא משום דבתרא הוא ואנן לא סבירא לן הכי דקיימ"ל דרוב מצוין אצל שחיטה מומחין הן הלכה היא, דהכין מסקנא דנמרא כ ל י ש נ א ב ת ר א ד ר ב י נ א, ואי קשיא לך הא דאמר רב הונא, בהמה בחייה בחזקת איסור עומדת עד שיודע לך כמה נשחטה וכו' דשמעת מינה דספק שחיטה לחומרא וקיל"ן דהלכתא הוא, התם כגון דאיתילידא ריעותא בסבין, אבל הכא כיון דקיל"ן דרוב מצוין אצל שחיטה מומחין הן (כמאן דאיתיידע כמה נשחטה היא) הלכך איתא להא ואיתא להא, ולא קשיאן אהרדי (ד"ב אלפסי).

מ ו ר י ו ר ה ד ע ה

הכל שוחטים לכתחילה, נשים ועבדים משוחררים וכל אדם אפילו אין מכירין אותו שמוחזק לשחוט שלא יתעלף.

וגם אין יודעין בו שהוא מומחה ויודע הלכות שחיטה. שרוב הרגילים לשחוט הם בחזקת מומחין ומוחזקין. כד"א שאינו בפנינו אז מותר לאכול משחיטתו וסומכים על החזקת, אבל אם הוא לפנינו צריך לכודקו אם הוא מומחה, ולשואלו אם נתעלה, וכתב בסמ"ג בשם ר"ת שאין צריך שידע כל הדינים, אלא אם אומר על דבר זה הייתי מסתפק ושואל קרינן ביה שפיר יודע. עד שיאמר על האסור מותר, ומיהו לכתחלה יכולין ליתן לו לשחוט על סמך שיבדקנו, ולא חיישינן שמא יאכלו משחיטתו בלא שיבדקנו וישאלנו, אבל מי שיודעין בו שאינו יודע הלכות שחיטה, אפילו שחט לפנינו ד' או ה' פעמים שחיטה הגונה וראויה ושחט אח"כ בינו לבין עצמו שחיטתו פסולה, אפילו שאלו לו עשית כך וכך? ומתוך תשובתו נראה ששחט כראוי, אין לסמוך עליו, ואפילו אמר ברי לי ששחמתי יפה, אבל כל מה ששחט לפנינו כשר, ואפילו לכתחלה יכולים ליתן לו לשחוט כיון שאחד עומד על גביו, ובלבד שיראה אותו מתחלת השחיטה עד סופה, ובעל העיטור כתב אי ידעין ביה דגמור, אפילו לא אתחזק מותר לשחוט לכתחילה, ואי לא ידעין ביה אי נמור אי לא, לכתחלה לא ישחוט, ואם שחט שחיטתו כשרה ואין צריך לכודקו ואפילו הוא לפנינו, והרמב"ם חילק בין מומחה ומוחזק לענין לשואלו שכתב; הירדע הלכות שחיטה הרי זה לא ישחוט בינו לבין עצמו בתחילה עד שישחוט בפני חכם פעמים רבות עד שיהיה דג"ל וז"ל, ואם שחט בינו לבין עצמו שחיטתו כשרה, ולא כתב שצריך לשואלו אם הוא מו"ח ז"ק, ובמי שאין יודע אם יודע הלכות שחיטה כתב שאם שחט בינו לבין עצמו שואלין אותו אם יודע הלכות שחיטה שחיטתו כשרה וא"א ה"ר א"ש ז"ל לא חלק אלא אם הוא

בית יוסף

הכל שוחטין לכתחלה ואפילו נשים — כ"כ התוספות בריש חולין, ולא כהלכות ארץ ישראל שכתבו דנשים לא ישחטו מפני שדעתן קלה שמא יתעלפו, והפוסקים הסכימו לדעת הפוסקים, וה"א ג"ר כתב שאף על פי שדעת הפוסקים כן, המנהג בכל גלות ישראל שלא ישחטו, ולעולם לא ראיתי נהג לשפוט, ולכן אין להניחן לשחוט, כי המנהג מבטל הלכה, מנהג אבותינו תורה היא.

ואני אומר שאם היה אומר שהיו רוצות לשחוט ולא הניחום היה אפשר לומר שהיא ראייה, אך ראיות לא ראינו אינה ראייה, וכתב הכל כו"ה"ר יצחק, כתב שהנשים שוחטות לעצמן משמע שאין שוחטות לאחרים עכ"ל, ודבר תימה הוא, מה חילוק יש בין שחט לעצמו לשחט לאחרים? רכ"כ הכשר צריך לזה כמו לזה, ומ"ש ר"י לעצמן, היינו לומר; שהן לברן שוחטות וא"צ שיעמוד אחר על נכון.

(המשך יבא)

לפנינו כודקין אותו ושואלים אותו אם נתעלה, ואם אינו לפנינו סומכין על החזקה בשניהם, וכן היא סברת ר"ב א"ל ס"ס, וכיון שרוב מצוין אצל שחיטה מומחין הן, המוצא בהמה שחוטת כראוי במקום שרוב ישראל מצוין — כשרה, ואפילו אם ננבחה ממנו ומצאה שחוטת אעפ"י שהוא חשוד על הנבחה אינו חשוד על השחיטה, וכתב הרמב"ם דוקא שמצאה בבית, אבל מצאה בשוק או באשפה שבבית אסורה, וא"א ז"ל התיר אפילו באשפה שבבית, ולא אסר באשפה שבשוק, וכן הרשב"א התיר אא"כ מצאה באשפה שבשוק.

במי האשם?

(למצבם האיקונומי של הרועים הרוחניים)
מאת הרב שמואל ד. מהרשק, שו"ב ברוססטר, ג.

את מעשיהם של הכהנים בתוך העם איזו עמדה הם תופסים, או צריכים לתפוס, בעבודת הקדש של האומה, ומה היא חובתם לעמם וחובת ויחס העם למו. כלל גדול הוא, שכל עם מהעמים התרבותיים עומד ומתקיים על שני הדברים האלה, "על התורה ועל העבודה", הרבר השלישי גמ"ח ששמעון הצדיק מונה גם אותו בתוך שלשת הדברים שעליהם העולם עומד, הוא רק אחד מהתנאים הכרחיים הנחוצים לחיים צבוריים המאגרים ומקשרים אנשים יחידים לקבוץ גדול עם תנאי חיים מיוחדים, כמו אלה שלשת הדברים שמונה גם רשב"ג, ר"ן אמת ומשפט" שבלעדם אין שום אומה יכולה לעמוד ולהמשיך את קיומה.

אבל אותו החומר שממנו יבנה עם תרבותי אשר יש לו היכולת והאפשרות ליצור לו תנאים הכרחיים כמו אלה והמעורר בקרבן רצון ונטיה לפתח את כשרונותיו ולשכלל את מדותיה, הוא רק תורה ועבודה. כלומר, תרבות (קולטורה) ענינים רוחניים, ועבודת שדה או מלאכת בת-

ת"ר מעשה בשני כהנים שהיו שוין ורצין ועולין בכבש, קדם אחד מהם לתוך ארבע אמות של תבירו, נפל סכין ותקע לו בלבו, עמד ר' צדוק על מעלות האולם ואמר: אחינו בית ישראל שמעו, הרי הוא אומר, כי ימצא חלל באדמה ויצאו זקניך ושופטיך ומדרו וכו', אנו (בואו ונסדרו תוספתא) על מי להביא עגלה ערופה, על העיר או על העורות, געו כל העם בבכיה, בא אביו של תינוק ומצאו כשהוא סרפר, אסר: הרי הוא כפרתכם, ועדיין בני סרפר ולא נטמא הסכין, ללמדך שקשה עליהם מהרת כלים יותר משחיבת דמים, והא לא נודע מי הכתו כתיב וזה נודע מי הכתו? אלא כדי להרחיב בבכיה (יוסא כ"ג ע"א).

שוב מעשה, שהיו שניהם שוין ורצין ועולין בכבש ורחף אחד מהם את תבירו ונפל ונשברת רגלו (שם כ"ב ע"א).

כדי לרדת לתוך עומק רעיונו של ר' צדוק ולהבין את המוסר הנעלה שבדבריו אלה, עלינו להכיר ולדעת

168

נשמתה גם כן היא חלשה ורפויה, רוחה שפלה ומרוכאת, ואין רוח הקדש שורה מתוך עצבות ומרירות.

כיון שעלה עמוד השחר נכנסו חכמי ישראל אצל דוד המלך ואמרו לו, אדוננו המלך, עמך ישראל צריכין פרנסה (ברכות ב' ע"ב), מיד כשהאיר היום וכל היקום מתעורר לתחיה, אז התנאי הראשון לקיום הוא, "פרנסה", זה הוא המקור והיסוד לחייהם כנשמיים ברוחניים.

ולא זו בלבד, שאין באפשרותה של אומה להתקיים אם כל בניה יפרקו מעליהן את עול החיים הנשמיים וכלם יהיו חכמים ונבונים שאין להם בעולם אלא ארבע אמות של תורה וחכמה בלבד, אלא גם, אם "הרבה עשו כרשבי" ולא עלתה בידם, אם סכום הידים העובדות ימעט לעומת מספר אנשי רוח, גם דבר זה הוא בדרך הנמנע לאותה אומה לנחול נצחון במלחמת קיומה ושלא ליפול תחת כובד תנאי החיים הסובבים אותה.

רק יחידים ישנם בכל דור, אנשים גדולים שתורתם אומנתם והם הם הנושאים את דגלה של אותם, מפתחים את רוחה ומפיימים את נשמתה בזה שמעוררים בקרבה חשק ורצון ומעשים טובים, נוסעים בלכה מדות מוסריות, רחמנות, אהבה לצדקה וחסד, דאגה לצרכי צבור ועוד, על ידם פורחת תרבותה של האומה והם המה היוצרים ועושים את ההיסטוריה שלת.

אבל כשם שאלה הגדולים, חכמי הדור, הם נשמתה של האומה, הנושאים את האידאל שלה, מכשירים אותה לחיים רוחניים וצבוריים ובלעדם היא רק מין חומר בהמי, קבוצ אנשים פראים בלי רוח חיים מוסריים ואידיאליים, כן גם היא, האומה, היא הגוף, הבסיס שממנו הנשמה יונקת את מוונה, ובלעדה היא נשמה ערטילאית שאין לה אחיזה בקרקע ושוורש בחיים, וכמו באיש הפרטי הם, הגוף והנשמה, שנים שהם אחד, אחוזים ורבוקים זה בזה עד כשאתה בא להפריד ולחלקה ביניהם מיד הוא מת, כן גם באומה שלמה, נשמתה מחיה את גופה, משביעה אותו מוון רוחני, וממנו גם היא יונקת את מוונה הנשמי, שומרים זה את זה וזו את זו מנינים ומפקחים זה על זה, עד שאין אתה רשאי לחלק ולהפריד ביניהם.

"אומה זו כנפן נמשלה, אשכולות שבה אלו תלמידי חנמים" הם פרי העץ ותכליתו "עלין שבה אלו עמי הארץ" (חולין צ"ב ע"א) מה העלים סובלים הרוד ימינים על האשכולות שלא יכס שרב ושמשי. כך עמי הארץ חורשים, זורעים וקוצרים מה שת"ח אוכלים (רש"י שב). אבל אם אלה העלים יסירו מעליהם את חובתם להאשכולות ולא ינינו עליהם, כי אז לעץ כלו יאבד ערכו האמתי, וישאר אילן סרק שאינו עושה פירות או ימות כלו "אלמלא עליא לא מתקיימין איתכליא" (שם).

כשיצאו בני יעקב ממצרים שבטים בודדים, אברים נפרדים, ומשה רבנו התחיל לאחדם, לאנדם ולעשותם נוי אחד ועם אחד, ועם בני ישראל היה הולך ונוצר, הולך ומתהווה "היום הוה נהיית לעם", אז הבריל אלפי ישראל את שבט הלוי מעדת ישראל להקריב אותם אליו, לעבוד את עבודת משכן ה' ולעמוד לפני העדה לשרתם (במדבר ט"ז ט'), בחר בכהנים הלויים לשמור את משמרת הקדש.

חרושת, ובהערך אחד מהם, אז לא לבד שאין באפשרותו להחזיק מעמד במלחמת קיומו, כי אם גם שאין לכנותו בשם עם, אומה, קהל או צבור.

כשם שחבל אנשים הנקבצים למקום אחד, אם אין להם מושגים מוסריים הדדיים, אם אין להם שום יחס ושייכות אל איזה דבר רוחני וכל עמלם הוא רק לפיהם לאכול ולשבוע — הוא רק קבוצ אנשים פראים, שאין ביניהם ובין בהמות שדה וחיתו יער ולא כלום, וסופם שהם הולכים ומתדלדלים, עוברים ובטלים נופלים ואין להם תקומה.

ככה אין באפשרותו של עם להיות "כלו תורה", כלו חכמים מלומדים שאין להם דאגת אכילה ושתיה, ורק יושבים הם עם עטרותיהם בראשיהם, ספריהם בידיהם ונהנים מזיו החכמה והדעת, אומה שכל אנשיה כלם הם פרופיסורים בעלי המצאות חרשות בכל ענפי החיים ואין לה פועלים המוציאים לפועל את רוח המצאותיהם של הפרופיסורים והממציאים, גם היא תעבור ותבטל מן העולם בזמן קצר, משום "שכל תורה שאין עמה מלאכה סופה בטלה" (אבות פ"ב).

אף רשב"י שאמר "אם אדם חורש בשעת חרישה, זורע בשעת זריעה, קוצר בשעת קצירה, רש בשעת דרישה וזורח בשעת הרוח, תורה מה תהא עליה?" (ברכות ל"ה ע"ב), וראי לא כיוון בזה שכל אחד ואחד מישראל יעזב את מלאכתו ועבודתו בבית ובשדה ויהיה יושב ועוסק בתורה, הלא זהו רשב"י עצמו שאמר ר' יוחנן משמו "שאם לא קרא אדם רק קריאת שמע שחרית וערבית, קיים בזה לא ימיש ספר התורה הזה מפיד" (מנחות צ"ט ע"ב).

גם ר' נהוראי (סוף קדושין) שאמר "מניח אני את כל האומנות שמעולם ואיני מלמד את בני אלא תורה", דעתו היא גם כן רק על בנו, שכחו היה יפה לתורה וחילו לאורייתא, אבל אם כל בני העם כלם יהיו עושים ומתנהגים על פי התורה הזאת היה העולם חוזר לתהו-ובהו רוחני וכל האנשים לנשמות ערטילאיות, בבחינת "דרי מעלה", כי באין עוזר ותומך לצרכי החיים הנשמיים, גם רגש המוסרי היה נהרס מעט מעט ולא יוכל להחזיק מעמד.

וכבר היה מי שאמר בדרך הלצה "מי יתן" אם "כל עם ה' נביאים", מי יתן להם את צרכיהם ההכרחיים ומי יספיק דרישותיהם הנשמיות, ברם, הלצה נכונה היא זו הקולעת אל האמת, אי אפשר לשום עם לחיות רק על טל השמים לבדו בלא משמני הארץ, ההבדל בין עם ישראל לשאר האומות הוא רק בזה; שבברכתו ליעקב הקדים יצחק את טל השמים על משמני הארץ, "ויתן לך האלקים מטל השמים ומשמני הארץ", ולעשו נתן את הבכורה למשמני הארץ, "הנה משמני הארץ יהיה מושבך ומטל השמים מעל", אבל האמת היא, שגם ליעקב וגם לעשו הם שניהם צרכים הכרחיים עד שאין כל שום אפשרות לחיות ולהתקיים בלעדם, כשם ש"אם אין תורה אין קמח" כך "אם אין קמח אין תורה" ולא עוד, אלא שראב"ע הקדים את האם אין קמח" (אבות פ"ג) לומר לך: שכאיש פרטי כן גם אומה שלמה, אם אין היא שבעה ובריאה,

169

להקדים את חברו כדי לזכות בשכר החוה, ואם השני עמד לו לשטן על דרכו ורצה לנוול ממנו את שכרו, הלא הוא ירד לחייו, והיתה לו הזכות להסיר המכשול מלפניו בכל התחבולות והאמצעים שהיו בידו, כדי להשיג את מטרתו.

ור' צדוק בנאומו התחיל לנתח ניתוח פסיכולוגי את המאורע המעציב הזה, התחיל לחקור אחד סיבת הפשע ומי המה אלה האשמים האמתים במיתת הכהן הצעיר, הזה? האם הכהנים המה חבורת אנשים חטאים הלהוטים לצבור הון ולהרבות עושר, עד שקל הוא להם גם הריגת נפש, אם אך יש בזה איזה ריווח של פרוטות אחרות, והעיר, כלומר, העם כלו, הוא באמת כבשה תמה הנתנת את חלבה, צמרה ובשרה לחולביה, נזויה ואוכלית, — המה אלה הכהנים רועי שקר, השמים על פניהם מסווה של קדושה וצדק, ובו הם מוצצים את לשד העם וחלבו, ובכן על העזרה להביא עגלה ערופה, חבר כהניה המסתופפים בה, המה אשמים בהריגת של אותו הכהן הצעיר?

או אפשר שאיוז סיבה אחרת הביאה את הכהנים לחלל את כהנתם במעשים נוראים כאלה, אולי ההכרח הביאם לידי כך, מצבם השפל והלותם חיתרה, המה העבירו אותם על דעתם והביאום לידי שערוריות כאלו, ואם כן לא המה אשמים בהריגתו של זה ולא עליהם להביא קרבן אשם ולהתוודות על חטאם, כי אם העם כלו, הוא שפך את הדם ועליו להביא עגלה ערופה ולהתוודות על פשעיו, וזוה האכזר שהביא את כהניו לידי מצב כזה, ודם זה ההרוג על ראשם יחול?

ואת דבריו של ר' צדוק בלא אחריו גם אבי החלל, כמר נפשו פנה אל קהל הנאספים בדבריו שיצאו מלב נשבר ואמר, "הרי הוא כפרתכם" אתם הבאתם את בני הרך לכפרה על חטאתכם, כתרנגול תמים זה שמביאים אותו בעיו"כ לכפרה על חטאת האדם ופשעיו, לא נטמא הסכין" כלומר, לא חרב פיפיות הם הסכינים בידי הכהנים, לא רוצחים והורגי נפש המה אלה, הסכין כנשמתו של בני הוא טהור וכשר, רק מצבם הנורא של הכהנים מביא אותם לידיכם, בני היה "מפרפר" בכוחותיו האחרונים למצוא פת לחם להשקט רעבונו ורעבון ביתו, וכמוהו ביתר הכהנים עניותם מעבירה אותם על דעתם ושוללת מהם את טעמם ושכלם, אם עליכם בני העם כבר וקשה לטהר את הכלים" במקדש שלא יהפכו לכלי משחית בידי הכהנים לשפוך דם מרוב עוני ודלות, לא כאלה האחרונים הוא האשם, אתם הנכס הרוצחים וידיכם מנואלות בדם בני הרך.

ובזכרי את מצבם של אנשי הרוח שלנו, פה בארצות הברית, מצבם של הרבנים האורתודקסים, טורי העם ומדריכיו, אלה העומדים או צריכים לעמוד בראש העדה להורות להם את הדרך, ילכו בה והמעשה אשר יעשו, ובשמעי את התואנות החרפות והולולים שממטירים בני העדה על ראש הרבנים לנבל ולכזות את שמם וכבודם — עולה על זכרוני אותו המעשה בשני הכהנים ואתם הדברים שבהם הספיד ר' צדוק את הכהן ההרוג.

היות אחראים על, עוון כהונתם ולהסיר את הקצף מעל בני ישראל" (שם י"א איה) הכהנים הם נשמת האומה, מוריה ומדריכיה המפקחים על עבודת הקדש שלה ועל הדגש האלקי השוכן בקרבה, על כן אמרתי להם בתוך בני"י לי ינחלו נחלה" (שם, שם כ"ד) אין לו לכהן להסיח רעתו מכהנתו, לעזוב את עבודתו הקדושה, להפסיק בלכודו וללכת לעבוד בשדה וכרם ולבקש שם חלקו בחיים, אני חלקך ונחלתך בתוך בני"י (שם, שם כ"ג) כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיו (מלאכי ב' ז'), עבודת הקדש עליך, חובתך היא להקדיש את חייך בעד העב, לשאת את דגלו ברמה ולשמור על רוחו מכל פגע דע וישטן משחית.

וללחם חוקיך והוצאת ביתך אין לך לדאג בזמן שאתה עושה רצונו של מקום, מלאכתך תהי נעשית ע"י אחרים, בזמן שאתה עובד את עבודתה הרוחנית של האומה, הנה "חלף עבודתך נתתי לך מתנת כהנתך" כיון שאתה הוא המפקח והאחראי על חייהם הרוחניים של בני אומתך, דיא גם המה ערכים ואחראים על חייך אתה, לסדר ולפקח על צרכיך הנשמיים.

ולא מתנת חנם הם נותנים לך, כי אם, איש אשר יתן לכהן לו יהיה" (במדבר ה' י') כלומר, השכר ותועלת מתנתו הוא להנותן עצמו, משום שבוה הוא כורא את היכולת לנושאי דגל אומתו להיות מוכשרים ומסורים לעבודתם למלאות את תפקידם כאמונה ודעת, ושיוכלו להקדיש את עתם אונם ומרצם להאידיאל הנעלה של כלל האומה.

אם אי אפשר לו לעם להיות עם של כהנים, כלם קדושים ואנשי רוח, ברם, ואתם תהיו לי ממלכת כהנים" ההנהגה הרוחנית של העם צריכה להיות בידי כהנים, אנשים בעלי חכמה ודעת, בעלי נימוס ודרך ארץ, והם ישמרו על טהרת נשמתו ועל סידור חייו הרוחניים.

ואם העם אינו ממלא את חובתו לכהניו, וההכרח מביא את אלה האחרונים לפשוע על פת לחם ולעשות מעשים היוצאים מגדר כהונתם כדי להשיג בוה-טרפס לביתם; אז פלאים יורד גם העם יחד עם כהניו.

אחרי הקדמה זאת תתברר לנו כוונתו האמתית של ר' צדוק, בהספרו על הכהן שתקע לו חברו את סכינו בלבו, אין אנו יכולים לעשות שקר בנפשנו ולהאמין, שאותו הכהן היה כל כך טרוד בעבודתו, להוט לקיים מצות ה', עד כדי לשבור רגלו של חברו או גם להמית אותו, הראיתם מימיכם איש הורג נפש כדי לקיים איוז מצוה? למה זה דומה, לאיש שממיר דתו אך כדי שיוכל לקנות אתרוג נאה בכסף שקבל מידי מסיתו מחיר תמורתו.

לא, לא נרמה את עצמנו להאמין בוה, אלא ודאי שאיזה גורם אחר אנו צריכים לבקש במאורע זה, איוז סבה אחרת הביאה את הכהן העומד על המזבח בבית ה' ומקריב קרבן, להרוג נפש ולשפוך דם נקי.

אין כל ספק שהכהן המקריב היה מקבל איוז טובת הנאה בעד הקרבתו את הקרבן, אם חלק בעור או איזה שכר מבעל הקרבן, וכל אחד מהכהנים שהיו בעזרה הוודו

למצב הכלכלי של שוחטי גמלות*

מאת הרב ר' שמואל אהרן הלוי פרדס

שהשוחט מכלה את כל יום הקדוש בשינה, כשמוע זאת הנה"ק ר' שלמה נהרו פניו משמחה, ויקרא להרבנית ויאמר אליה בזה הלשון: "מהיום והלאה אני מתיר לך לקנות לי בשר גם ביום הראשון". ראשי הקהלה השתוממו למשמע אונם, ויבאר להם הנה"ק ר' שלמה, עד עכשיו החמירי על עצמי לכלי לקנות בשר ביום הראשון בהשגחי שמא מפני שמחת השבת אין דעת השוחט מיושבת עליו כל צרכה למחרת השבת, אבל עכשיו ששמעתי שהשוחט שלנו מכלה את כל יום השבת במנוחה נמורה אין לי חשש ופקפוק כלל, כמותו ירבו בישראל. ככה התיחסו תמיד בכל קהלות ישראל אל השחיטה, המה ידעו כי הרחבת הרעת של השוחט היא תנאי הכרחי בכשרות השחיטה ולכן לא קמצו בכסף בכרי לתת לשוחט את הרחבת הרעת הזאת.

אך לראבוננו כאן באמריקא נשתנו פני הרברים, השוחטים פה נמצאים תחת מרותם של בעלי המטבחיים — רובם אינם יהודים — שבדאי אינם יודעים בין ימינם לשמאלם בהלכות שחיטה, הם הורירו את השוחט למדרגת פועל פשוט כשאר פועלי בתי המטבחיים, וכמוכן מוונותיהם ופרנסת בני ביתם תלויות בחסד אדוני הבשר הללו אשר כל מעינם הוא רק להתעשר על חשבונם של השוחטים שאינם מרויחים די פרנסתם, ועל חשבון הקהל העברי, שוכחים המה אדוני הבשר הללו כי אנחנו היהודים החרדים משלמים מחיר כל כך גדול בעד בשר כשר — אך שעולה פי שלשה או פי ארבעה על המחיר הרגיל — אך ורק למען תת להם היכלת לשלם להשוחטים משכרת הגונה כיאות להם, למען היות להם הרחבת הרעת הדרושה, לכלי שיצרכו לראוג לכלכלת בני ביתם; ולא להוריד את הכסף בכיסיהם עצמם, אבל מה עושים המה בעל בתי המטבחיים האלה? בה במדה שהמה מעלים את המחיר של בשר כשר המה מקצצים הלך וקצץ במשכרת השוחטים עד שהורירו את פרנסתם למדרגת לחם צר ומים לחץ, בעיני אדוני הבשר הללו השוחט הוא כמו אי איזה פועל כושי המסתפק במועט שיכל לחיות על קב תרובין מערב שבת לערב שבת.

אנחנו היהודים האורתודוקסיים מוכרחים אנו למחות בכל תוקף נגד העול הזה מצד אדוני הבשר, כי איך יכולים אנו לצפות שחתיכת הבשר שאנו שמים לפינו היא כשרה בתכלית הכשרות בה בשעה שמוחו של השוחט הוא טרוד בבקשת תחבולות איך למלאות את החסרון בתקציב כלכלת בני ביתו, הנוולת ממנו את כל ישוב הרעת הדרוש לו על פי דין, ידעו נא בעלי בתי המטבחיים כי בעד הכסף המלא שאנו משלמים בעד ליטרא בשר שחוטת יש לנו הרשות והחובה לדרוש מהם כשרות נמורה, מכלי שיהא לבנו נוסף, כשרות אנחנו דורשים מהם! דבר שהוא מן הנמנע אם יכריחו את השוחטים לעבור בקיבה ריקה, ידעו נא, וישימו זאת על לב!

בעצם התווה והבהו של החיים הדתיים של היהדות האמריקאית, בתוך ההפקרות הגדולה השוררת במחננו מצאה לה היהדות החרדית בארץ זו הנחמה האחת בעובדה המשמחת של הסדר הנפלא משחיטת גמלות ודקות שעלה בידי היהדות האמריקאית לסדר על פי האופן היותר טור ובתכלית כשרות נמורה שאפילו היהודים באירופא היו תמיד מקנאים אותנו בזה, תחת אשר לפי תנאי החיים באירופא היה השוחט לרוב תחת חתיתו של הקצב בשעת השחיטה והבריקה והיה נוטה הרבה פעמים להקל משום הפסד מרובה (ולפעמים מחמת בעותיתא), הנה ב"ה פה באמריקא, הודות לזה שכמעט כל בתי המטבחיים מוכרים גם בשר טריפה, הבשר השחוטת היוצא משם הוא כשר בתכלית הכשרות בלי שום פקפוק כלל, כי מפני שאין בזה משום הפסד אנו מחמירים ומטריפים כל סירכה וכל דבר שיש בו אפילו רק חששה דחששה דטרפות, חוץ מזה הנה כל בתי המטבחיים המה תחת השגחת הרבנים והשוחטים המה אנשים מומחים מובהקים והכל נעשה בסדר נפלא, שוחטים מיוחדים שוחטים, אחרים בודקים, ואחרים משחזים ובודקים הסכינים, בלי שום ערבויה, בנידון זה עולה מצב הכשרות באמריקא הרבה יותר על זה של אירופא לשמחת לב היהדות האמריקאית. אך לעומת זה אם נתבונן אל הצורה השנית של המטבע אנו פוגשים בתמונה אחרת בלתי מרהיבה לגמרי, שם באירופא השוחט הוא פקיד הקהלה היהודית היודעת להעריך את ערכן הראוי של השוחט ואת התנאים שבהם יוכל למלאות את תפקידו באמונה, היהודים מעולם לא הביטו על השוחט כעל בעל מלאכה פשוט כי אם כעל איש העוסק במלאכת הקודש הטעונה אחריות גדולה שאין למעלה הימנה, היהודים תמיד ידעו והבינו כי כשרות השחיטה דורשת מלבד בקיאות ואומנות גם הרחבת הרעת נמורה והרבה ישוב הרעת להרגיש בפנימה אפי' דקה מן הדקה ועל כן השתדלה הקהלה לכל לראש לשחרר את השוחט מכל דאגת הפרנסה ושלמה לו משכרת הגונה שיוכל לפרנס את בני ביתו בריות למען תהיה דעתו פנויה לגמרי מדאגת כלכלת בני ביתו ויוכל לעסוק במלאכתו, מלאכת הקודש, בהרחבת וישוב הרעת הדרוש; משכרת השוחט תמיד היתה גדולה מזו של יתר פקידים הקהלה, קהלות ישראל בכל קצוי התבל, אפילו העניות שבעניות מעולם לא עלה על דעתן לקמץ במשכרת השוחט מפני שידעו היטב כי עיקר הכשרות תלוי בזה.

מספרים על אדמו"ר הנאון הקדוש ר' שלמה הכהן אב"ד דרדאמסק, בעל ה"תפארת שלמה" זצ"ל: פעם אחת באו לפניו ראשי קהלתו בתלונה על השוחט רמתא שראו את תריסי חלונותיו סוגפים בכל יום השבת, משמע

(* מאמר זה נדפס בירחון ה"פרדס", ובחיות לו ערך חשוב שמונו לו מקום ב"השומר" שלנו.

צו אלע אונזערע שרייבער

געקענט דרוקען שנעלער און אפמער די ארטיקלען, וועלכע ווערען אונז צוגעשיקט. יעצט אָבער, ווען די „שטימע“ דרוקט זיך בלויז איין מאל אין מאָנאַט, מוזען די שרייבער האָבען געדולד און וואַרטען ביז עס וועט קומען זייער רייע, און די אלע ארטיקלען וועלכע זיינען דרוק פּעהיג וועלען געוויס געדרוקט ווערען. די שרייבער מוזען האָבען געדולד און ניט שטורעמען די רע-דאַקציע מיט בריעף וואָרום דרוקט מען ניט זייערע ארטיקלען. גוטע נוצליכע אינטערעסאַנטע און באַלעהרענדע ארטיקלען וועלען אימער האָבען פּלאַץ אין די „שוחטים שטימע“.

מיר ערהאַלטען ארטיקלען, בריעף, חדושי תורה פון רבנים, שוחטים, און ארטאָדאָקסישע דענקער פון אַמעריקא, קאַנאַדא, ארץ ישראל און פּוילען אין אַ גאַנצ גרויסער צאָל, און עס איז פשוט אונמעג-ליך צו דרוקען אלע ארטיקלען און בריעף אזוי שנעל ווי זייערע פּערפאַסער ווילען, ווייל די „שוחטים שטימע“ איז דאָך דערווייל אַ מאָנאַטליכע צייט-שריפט. וואָלטען אלע געהאַלפּען פאַר-שפּרייטען די „שוחטים שטימע“ צווישען זייערע פּריינד און בעקאַנטע, און שאַפען סובסקרײבער, וואָלטען מיר דאָן געהאַט די מעגליכקייט צו דרוקען די „שוחטים שטימע“ יערע וואָך, וואָלטען מיר דאָן

מאיר וואַלאַזין

50-52 עלדרידוז סטריט, ניו יארק
טעלעפאָן אָרטשאַרד 4-4511

מאַנופּעקטשורער

פון וואַלענע און סילקענע מליתים, פּרוכטן, מענטעלאַך, חופות, מכסות לשלחן ולארון.

אימפּאַרטער

פון די בעסטע ספרי תורה, תפילין ומוזות.

דיסטריביוטאָר

פון אַלערהאַנד זילבערנע כלי קודש, עץ חיים'ס, ציי'ן, יד'ן, קידוש-בעכערס, שבת-לייכטער א. ז. וו.

די בעסטע מילערס חלפים און מוהל מעסערס, שאַרף און גלאַס שמיינער.

אַלעס צו שפּאַט ביליגע פּרייזען

יצא לאור ונמצא למכירה — ספר חשוב ויחיד במינו

חלכות דעות להרמב"ם

חלק מספר המדע לרבנו משה ב"ר מימון הספרדי עם באור רחב בשם „מדות ודעות“

מאת

הרב שמריהו ליב הורוויץ

עם מכתב בראש הספר מאת ראש הרבנים בארץ ישראל הגאון מהרא"י קוק שליט"א שמפליג בשבח הספר כי הוא ספר יקר ועבודה גדולה וקדושה עם סבא שבו השקפה על ספרי הרמב"ם ז"ל

הביאור של הרב הורוויץ מראה מקור דברי הרמב"ם ז"ל בתורת המוסר של ש"ס בבלי וירושלמי, תוספתא, ספרא, ספרי, מכילתא, מדרשים וילקוטים, קבלה וחסידות, פילוסופיא דתית, שו"ת וגדולי הפוסקים.

ספר נחוצ לרבנים, דרשנים, ולכל העוסקים בתורה וחכמת ישראל.

מחירו — דאָלאַר אַחד.

לפנות אל הרב המחבר:

RABBI S. L. HURWITZ

1503 Eastern Parkway, Brooklyn, N.Y.

מדפיסי ספרים אנתנו זה יותר

מתמשעשרה שנה

בעברית, אידיש ואנגלית

ספרים לאלפים ולרבבות יצאו, במשך הזמן הזה, מתחת מכש הדפוס שלנו מאת המחברים מפורסמים המפורזים בכל רחבי ארצות הברית — וכולם פה אחר מהללים ומשבחים אותנו. תעודות ומכתבים המעידים על אמיתת דברינו נוכל להמציא לכל דורש.

פנו אלינו ותוכחו.

ORION PRESS, Inc.

42 West 18th Street New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-8164

קרנן תודה

לעתיד לבא כל הקרבנות בטליו. וקרנן תודה אינו במל (מ"ר פ' צו)

די פארוואלטונג פון „די שוחטים שטימע“ און „השומר“ דריקט אויס א הערצליכען דאנק צו די אלע וואס האבען אריינגעשיקט דרוקען זייערע לשנה טובה ברכות אין דעם לעצטען נומער פון „די שוחטים שטימע“.

די ברכות וועלען געוויס בלייבען לוכרון עולם, ווייל „די שוחטים שטימע“ ווערט אס ענדע יאָהר געבונדען אלס א וויכטיגער יעהרליכער ספר און ווערט געלייענט ביי רבנים, שוחטים, בעלי בתים בני תורה אויף דער גאנצער וועלט.

אבער ניט נור ברכות לראש השנה, עס דארף אויך געשיקט ווערען צו „די שוחטים שטימע“ פארשידענע באגריסונגען צו פריינד און בא קאנטע וועגען זייערע שמחות, א ברית, א בר מצוה, א חתונה וכדומה, אויך ווען הלילה א פריינד איז אין טרויער שיקט איהם דורך „די שוחטים שטימע“ אייער טרייסט וואָרט, אייער סימפאטי, דאמיט וועט איהר אויך העלפען „די שוחטים שטימע“ וועלכע איז דער איינציגער שוחטים זשורנאל אין גאנץ אמעריקא און קאנאדא, און וועל- כער האָט א שטארקע השפעה אויפן אמעריקאנער יודענטום בכלל און אויף שוחטים בפרט, און וועלכער גרייכט די פיעלע טויזענדער שוחטים, רבנים, בעלי בתים, שוהלען, אנשטאלטען, רעדאקציעס, לייברעריס אין אלע לענדער פון דער גאנצער וועלט.

רעו. א. מעלצער, מזכיר

SCHOCHTIM SHTIMME

229 EAST BROADWAY

NEW YORK, N. Y.

173

RABBI S. L. HURWITZ, Editor.

הרב שמריהו ליב הורוויץ, רעדאקטאר.

די

שבת השמים ששתימם

SCHOCHTIM SHTIMME

מאנאטליכער זשורנאל. ארויסגעגעבען ביי די אגודת שוחטי עופות דניו יארק רבתי

Monthly Magazine, published by the Poultry Schochtim Union of Greater New York

Affiliated with the American Federation of Labor, Local 440

229 East Broadway, New York, N. Y.

Telephone: ORchard 4-1938 — 9602

Vol. I. No. 9. November, 1932.

ערשטער יאהרגאנג, נומער 9. ב"ה ניו יארק, חשוון, תרצ"ג.

אינהאלט:

עדיטאריעל:

דער נייסטיגער צענטער פון די שוחטים אין אמעריקא.

צו דער פאראייניגונג פון אלע שוחטים — רעוו. יעקב בלום

לאכול מפריה ולשבוע מטובה — הרב מאיר ברלין

תפלות על ידי הפונדגראף — הרב הלל יעקב הורוויץ

די ארמאדאקסישע אידען און זייער פרעסע — הרב קומין

פון אוינער אלמען הייליגען קוואל

די פראבלעם פון שוחטים אין דער צוקונפט — רעוו. יחזקאל ראזען

בריעף פון שוחטים.

די קומענדע קאנווענשאן פון נוארקער שוחטים — רעוו מרדכי עהרענקראנץ

השומר

הרמב"ם והחנוך — ש. 5.ה.

חידה על דבר הלכה — א. פערעלבערג

הערה בתוספות — יצחק גולדברג

הלכות שחיטה — הרב שמריהו ליב הורוויץ

איחוד בין אגודת השוכ"ם בארעא דישראל ואגודת השוחטים דניו יארק — שלום קורן

ספרים חדשים — בן דוב

Subscription Price, \$3.00 a year.

הבסקריבשאן 3 דאלאר א יאהר.

גרויסער מאסמיטינג פון די „אגודת שוחטי עופות“

רען קיין צוריק צוג, נאָר זעהן וואָס עס קען אויסגעבע
סערט ווערען, אז אויך די פיעלע שוחטים וואָס האָבען
פארלאָרען זייערע פלעצער זאָלען אויך קענען מאַכען אַ
לעבען. דער ווייס פּרעז חבּר א. מ. ע. ל. צ. ע. ר. שליסט
דעם מיטינג אין בעסטען אָרדענונג און אין אַ געהויבענער
שטימונג.

איבערגעגעבען געוואָרען פון א. מעלצער.

פון די „נחלת השבים“ באוועגונג

דינסטאָג אָווענר, דעם 1טען נאָוועמבער איז אָבנע
האַלטען געוואָרען אַ זייער באַנייטערטער מיטינג אין
אונזער אָפּיס פון די „נחלת השבים“, 229 איסט בראָדוויי,
ניו יאָרק. נאָך דעם ווי דער נשיא, יעקב בלום האָט
אָבגעגעבען זעהר אַ צופרידענעם באַריכט פון די אַרבייט
וואָס ווערט זעהר ערפֿאָלגרייך דורכגעפירט אין ארץ ישראל
אויף אונזער באַדען. אזוי ווי דער ברונעם איז שוין
קאָמפּליט פאַרטיג, און מען שטעלט זיך דיזען חודש
פלאַנצען אונזערע פּרדסים. נאכהער איז אויפגענומען
געוואָרען די פּראַנע פון צוטיילען די חלקים, איז באַ-
שטימט געוואָרען בפה אחר אז על פי גורל תחלק הארץ.
הרב ירמיה קאץ האָט געצויגען די גורלות, וואָס האָט באַ-
שטימט יעדען זיין חלק. פון גרויס באַנייטערונג האָבען
זיך די חברים אויפגעהויבען פון זייערע פלעצער און גע-
זונגען התקוה, וואו אַלע האָבען זיך געוואונשען צו קומען
אל המנוחה ואל הנחלה.

* * *

זונטאָג, דעם 20טען נאָוועמבער אום 5 אוהר אָווענר,
איז די יאָנג איראעל שוהל, אין 229 איסט בראָדוויי,
האָט דער פּרעזידענט פון די אַמעריקאנער מזרחי הרב
נאָלד, אָבגעגעבען אַ גערום צו די חברים פון „נחלת
השבים“ פון זיין באַזוך אויף אונזער באַדען. זיי רעדע
האָט געמאַכט אַ שטאַרקען און טיפען איינדרוק אויף אַלע
צוהערער און אַלע האָבען פאַרשטאַנען די נויטיגקייט צו
אָנשליסען זיך אַלס מעמבערס אין די „נחלת השבים“.

ברכת מזל טוב

מיר ווינשען גליק וכל טוב צו אונזערע ליבע
חברים במלאכה הקודש חב"ר מ. בראון.
וועלכער האָט גיט לאַנג צוריק געפיהרט צו דער
חופה בשעה טובה ומצלחת זיין ליבע געראַטענע
טאָכטער, און חב"ר ה' ל' נרשון צו דער
חתונה פון זיין ליבען זוהן וואָס האָט שטאַמע-
פינדען אין אַ גליקליכע שמונדע.
יצו ה' את ברכתו על הוונות הנחמדים
שנצמדים ברצונו הטוב, ויאמר ה' לרבס טוב הוא.
ויבנו את ביתם בארץ האבות והבנים, ארץ ישראל.
אגודת שוחטי עופות דניו יאָרק רבתי.

עס איז אָבגעהאַלטען געוואָרען אַ מאַסמיטינג פון די
שוחטים יוניאָן, נאָוועמבער דעם 5טען אין 96 קלינטאָן
סטריט, וואו עס איז באַשראַכען געוואָרען זייער וויכ-
טיגע פּראַנען.

צום ערשטען האָט דער ווירדיגער פּרעז. חב"ר י. ע. ס. ב.
ב. ל. ו. מ. געגעבען אַ לענגערען איבערבליק אין אלגעמיין
וועגען דעם צושטאַנד פון דער יוניאָן, נאכהער האָט ער
גערעדט וועגען די „שוחטים שטימע“, און אויפגעצייגט
מיט פאַסטען דאָס די „שוחטים שטימע“ איז זייער וויכ-
טיג פאַר שוחטים בכלל און די שוחטים יוניאָן בפרט. זי
איבט אויס אַ געוואלדיגען מאַראַלישען איינפלוס אין דער
אידישער גאס לטובת השוחטים והיהדות, און דאָס איז
דער איינציגער אָרנאן וואָס פאַרטידיגט די אינטערעסען
פון די שוחטים געגען זייערע אָנגרייפערס, און דאַרום
פאָדערט ער אויף די שוחטים, אז יעדערער זאָל זעהן
מיטהעלמען און טרייען צו מאַכען וואָס מעהר סובסעריי-
בערס, אז עס זאָל זיין אויך אַ פינאַנציעלער ערפֿאָלג, די
שוחטים שטימע זאָל אַריינקומען נישט נאָר אין די הייזער
פון כלי קודש נאָר אויך צו חשוב'ע בעלי בתים.

אַ צווייטע וויכטיגע פּראַנע איז אויפגענומען געוואָרען
וועגען די כשרות אַ ס. א. ס. א. י. ש. אָן וואָס
האָט זיך גענידעט אין ניו יאָרק, און וואָס פאַר אַ שטע-
לונג די שוחטים יוניאָן דאַרף געהען וועגען דעם. די
פּראַנע רופט אַרויס אַ הייסע דעבאַטע און ענדליך איז
מען געקומען צום שלום, אזוי ווי די שוחטים יוניאָן האָט
אַלע מאָל מיט מסירת נפש געאַרבעט צו פאַרבעסערען די
כשרות אין די טשיקען מאַרקעטס און זיי איז זעהר פיעל
געלונגען אין דיזער אַרבייט, דאַרום וועלען זיי מיט צופרי-
דענהייט מיטהעלמען דיזען ועד הכשרות צו בריינגען
מעהר אָרדענונג אין אַלעס וואָס אנבאַלאַנגט כשרות
אין די טשיקען מאַרקעטס, כל זמן אז
עס וועט נישט קומען אין צוזאַמענשטויס מיט זייערע
עקאָנאָמישע אינטערעסען. אַ רעזאָלוציע איז געפאַסט גע-
וואָרען אין דעם זין וואָס וועט איבערגעגעבען ווערען צו
די כשרות אַסאָסיאָיאַשאָן פון גרויסער ניו יאָרק.

די לעצטע פּראַנע, וואָס דאָס איז געווען גאָר פון די
וויכטיגסטע, און דאָס איז וועגען דעם נייעם אַנרימענט
וואָס דאַרף אַריין אין קראַפט אָנפאַנג יאַנואַר, 1933.
זעהר פיעל איז דעבאַטירט געוואָרען אין דיזער פּראַנע,
עס האָבען איינטייל גענומען אַלע בעאַמטע דער פּרעז.
חב"ר י. ע. ס. ב. ל. ו. מ. ווייס פּרעז. חב"ר א. מ. ע. ל.
צ. ע. ר. פינאַנס סעק. חב"ר י. א. ר. א. ע. נ. מ. א. ט. ר. ע.
זשורער חב"ר ש. נ. א. ו. א. ג. ר. א. ס. י. און חב"ר
י. ש. ר. א. ל. באַשאַק א. ו. י. ז. ר. ע. ס. ע. ס. אויך מעהרערע
ברידער פון פּלאָר, און יעדער האָט אויפגעצייגט דאָס די
שוחטים יוניאָן דאַרף און מוז זעהן מיט אַלע כּחות צו
קריגען דעם זעלבען אַנרימענט וואָס איז געווען אין
קראַפט די לעצטע 3 יאָרה. עס טאָר נישט געמאַכט ווע-

די שוחטים שטימע

חשו, תרצ"ג

דער גייסטיגער צענטער פון די שוחטים אין אמעריקא

דער שוחט אין אמעריקא א סך מעהר ווי דער דורכ שניטליכער איד פיהלט א שרעקליכע עלענדקייט. אין גרויסע וועלט וואו דער מאטעריאליזם באהערשט אלעס אין אלעמען, וואו גייסטיגע ענינים שפילען אן אונבא- דייטענרע ראָלע, וואו דער יודע ספר, דער איש הרוח פארנעמט קיין אָרט ניט אין דעם זודיגען קאָכעדיגען לעבען. אָט ביי אזויגע אומשטענדען מוז דער שוחט וועל- כער איז לויט זיין פראָפעסיאָן א רעליגיעזער פאָרשטעהער, א מענש פון גייסט, צוגעבונדען צו אן אלטע הייליגע קולטור. ער מוז בטל ווערען אין דעם שטורעמדיגען וואָכעדיגען לעבען. אין א פאָרגרעכטע וואָכעדיגע מאטע- ריאליסטישע סביבה, איז ניטאָ קיין פלאַץ פאר א פערזאָן וועלכער מאַכט א לעבען פון א פראָפעסיאָן וואָס איז פעהייליגט דורך דעם אייביגען גייסט פון דער אידישער תורה, און וועלכע איז ניט נויטיג, ניט „פראָדוקטיוו“ אין די אויגען פון דעם יעניגען וועלכער איז ווייט און פרעמד פון די קדושת התורה. ביי אן עם הארץ, אן אנוויסענדרע, וועלכער איז ניט אידיש קולטורעל, און איז ווייט פון א גייסטיגען הייליגען לעבען, קען א שוחט ניט זיין א הויכער גייסטיגער מענש, א עובד עבודת הקודש, וועמען מען דארף ווירקליך רעספעקטירען, נור ער איז ניט מער ווי — א „טשיסען קיללער“, א פאָנגאָס מאַכער פון עופות, א נפש וואָס פאָרניסט די בלוט פון אונשולדיגע בהמות און עופות, און בעט נאָך דערפאר כבוד און געלד. דאָס איז די פסיכאָלאָגיע פון אן אנוויסענדרען וואָכעדיגען מאטעריאליסטישען אידען בנוגע אונזערע שוחטים, און דער שוחט וועלכער איז א נפש היפה, דער יעניגער וועל- כער איז צאָרט פיהלענדיג ער פיהל א סאָרף יעדען שריט און טראָט ווי זיין נשמה און זיינע געפיהלען ווערען באַליידיגט, און ער מוז האָבען א גייסטיגען צענטער וואו ער זאָל קענען אָנוואַרימען די אידישע האַרץ און די אידישע נשמה וועלכע ווערען פאַרפראָרען אין די אייז קאַלטע ביליגע און וואָכעדיגע אידישע סביבה אין אמע- ריקא, א גייסטיגער צענטער וואו ער זאָל טרעפען זיין גלייבן, חברים, פריינד, וועלכע קענען איהם פאַרשטעהן און מיטפיהלען. און וואו ער זאָל קענען זיך אַליין נע פיינען, און געפינען אַ ספוק הנפש, א נשמה צו פרידענהייט, אום ער זאָל כח האָבען אין זיין גרויסען קאַכע פאָרן כשרען אידישען לעבען אין וועלכען ער און זיינע קינדער דאַרפען געפינען אַ מקום מנוחה.

די שוחטים פון אמעריקא זיינען אָבער צואוואַרפען אין אלע ווינקעלאַך פון לאַנד, איינער ווייס ניט און קע-

ניט דעם צווייטען, מען איז זיך פרעמד, און דערפאר איז די שרעקליכע עלענדקייט וועלכע דריקט אזוי שטאַרק די בענקענרע אידישע נשמה, און פון וואָס דער לעבען פון דעם „כלי קודש“ איז אזוי פוסט און אומעטיג, עם פעהלט די אמת'ע אינערליכע פרייד פון לעבען, און דערפאר איז אזוי נויטיג א „קלאַב“, א חבורתא פון אלע שוחטים פון לאַנד, א גייסטיגער צענטער.

און דער גייסטיגער צענטער פון אלע שוחטים פון לאַנד איז „די שוחטים שטימע“, וועלכע ווערט אַרויס געגעבען פון די אגודת שוחטי עופות דנויאָרק רבתי און איז דאָס אייגענטהום פון אלע שוחטים פון לאַנד, דאָרט טרעפט מען זיך צוזאַמען גייסטיג איין מאָל אין חודש און מען ווערט געהענטער איינער צום צווייטען.

הרב פיין פון דעטראַיט און הרב קומין פון ניויאָרק האָבען אָבער באַמערקט זייער ריכטיג אין זייערע אַרטיקל לען אין דיזע צייטונג, אַז דער לעבען איז צו קליין, די טויזענדער שוחטים פון לאַנד (ביי א צעהן טויזענד שוחטים, כן ירבו) קענען און דאַרפען האָבען א ווע- כעניס פון א צייטשריפט וועלכע זאָל קענען דינען אַפּטער, בעסער און שטאַרקער זייערע אינטערעסען וועלכע זיינען דאָך די אינטערעסען פון אונזער רעליגיאָן, און דאָס איז אַ חודש זשורנאַל, ניט גענוג, מען דאַרף און מען מוז האָבען א גרויסען וויכטיגען וועק זען פון אַ כעניס פון אַ חודש זשורנאַל, וואו עס זאָל זיין פלאַץ פאר ברענענדיגע וויכטיגע טאגעס פראגען, אויך חרדשי תורה און הלכה ואגדה, אַרטיקלען פון באַוואוסטע אַרטיקאָליסטן, סיעש דענקער, פון פרומע שריפטשטעלער און דיכטער, א וועכענטליכער אָרנאָן וועלכער זאָל קעמפען פאר די אינטערעסען פון די שוחטים און זאָל זיין דער חכר, דער עצה געבער, און דער וועג ווייזער פון די שוחטים פון לאַנד, דער אמת'ער גייסטיגער צענטער און פריינד פון יעדען באַוואוסטזיניגען שוחט.

עס איז קיין ספק ניט, אַז ווען אַלע שוחטים פון לאַנד וואָלטען פאַרשטאַנען זייער לאַגע, אזוי ווי די וואָס זענען אַרבעטער פון דער וועלט פאַרשטעהען זייער לאַגע, וואָלטען מיר געהאַט א גרויסען שוחטיג זשורנאַל וועלכער וואָלט ערשינען יעדע וואָך און וואָלט געווען א ברכה און א שטאַלץ פאר יעדען שוחט פון לאַנד, און די שוחטים וואָלטען דאָן געווען די אמת'ע דעה זאָגער און טאָן געבער אין דעם אַרטיקאָליסטישען אידענטום, און זייער גייסטיגע און עקאָנאָמישע לאַגע וואָלט געווען ניט אין דעם ערך בעסער ווי יעצט. די שוחטים וואָלטען דאָן צוריק באַקומען זייער פּרעסטיזש און זייער כּכבוד'ען פלאַץ אין דער אידישער גאס פון אמעריקא, און כשרות

צו דער פאראייניגונג פון אלע שוחטים

פון רעוו. יעקב בלום. פרעזידענט פון די שוחטים יוניאן און „נחלת השבים“.

אָדער ווייניגער, זיך באַפעסטיגען צו אַ מערה. ווערען זעלבסטשטענדיג און ערווערבען זיך אַ פאַרמעגען. עס האָט זיך ניט געפּאָדערט קיין אינטעליגענץ אָדער געלעהרזאַמט קייט אַרויפצוקלעמערן אויפ'ן לייטער פון ערפּאָלג. אייניגע האָבען זיך אפילו דערהויבען צו אַ שטופע פון ווערען משפיעים אויף אַנדערע, דעה זאָגער און טאָן געבער.

היינט אָבער, נאָך די גרויסע וועלט קאָטאָסטראָפּע, וואָס האָט אומגעוואָרפּען אַלע אַלטע סיסטעמען פון לעבען. האָט עס געבראַכט דערצו, אַז דער פּרט רעכענט זיך נאָך ניט, ער דער פּרט, ווערט אַרויסגעשטויסען און ניט צוגע לאָזען כדי צו קענען עפעס ערווערבען אויף זיין אייגענעם רעכענונג. עס איז אזוי אַרום פאַרבליבען פאַר דעם יחיד נאָך איין וועג, און דאָס איז — ערפּאָלג דורך קאַלעקטיווע קערפערשאַפטען, און ווי מיר באַמערקען און זעהן האָבען זיך אַלע צווייגען פון לעבען גענומען צו פאַראייניגען זיך אין גרויסע קאַלעקטיווע כוחות, וואו דער פּרט איז נישט מעהר ווי אַ קליינער שרייפעלע און איז שוין ניט מעהר אַ קליינע מאַשין פאַר זיך. דאָס פאַרשטעהן היינט אַלע, אַז אום צו קענען עקזיסטירען, מוז יעדער פּרט זיך באַר העפטען צום כּלל, פון זיין ספּעציעלען קלאַס, און מיט פאַראייניגטע כוחות שטאַרקען און פאַרטיידיגען די איינ טערעמען פון זיין פּאָך און ממילא אויך בענעפיטירען און עסען די פּרוכט וואָס אייניגקייט קען שאַפען פאַר יעדען וואָס איז פאַראייניגט מיט זיין קלאַס.

אָבער! מיר שוחטים, דוכט זיך, אַ אינטעליגענטער, מעהר אָדער ווייניגער אַ געלעהרענטער קלאַס, האָבען אַפילו אין די גוטע צייטען זיך ניט געקאַנט פאַרזאָרגען מיט אַ פעסטע פּאָזיציע אין לעבען, נאָך אַלע כּאָל געווען אָנגעוויזען אויף דאָס וואָס אַ גרע וועלען שאַפען און צוגרייטען פאַר אונז, וואָס צום באַדויערען זיינען די וואָס דאַרפען אונז פאַרזאָרגען ניט אַלע מאָל פון די איי דעלסטע און נאָבעלסטע פון אונזער אָרטאָדאָקסישען אידענטיהוט. און די דעה זאָגער איבער אונז האָבען אַלע מאָל געטאָן צו שאַפען סיסטעמען פאַר אונז ניט רעכענע די זיך מיט אונזערע געפילען, אויך ניט מיט רעספעקט צו אונזער פּראַפעסיע, נאָך מיט אַ דיקטאַטאָרישען כאַר אַקטער, צו געבען אָרדערס ווי צו באַצאָלטע אָנגעשטעלטע שקלאַפּען.

זייענדיג מושפיעים פון אזא קלאס משפיעים, איז קיין וואונדער ניט וואָס זיי האָבען געבראַכט דערצו, אַז אַלע האָבען פאַרלאָרען יעדען רעספעקט צו אונז, און מיר זיינען געוואָרען אַ קלאַס, וואָס מען קען טאָן מיט אונז וואָס מען וויל. מיר זיינען געוואָרען נכנעים צו יעדען וואָס ניט אונז עפעס, און געווען געצוואונגען אויסצופאַלגען אָר דערס, ביז מיר זיינען געקומען צו אַ מדרגה פון פאַרלירען

מיט אייניגע וואָכען צוריק האָב איך געהאַט אַ זעהר אינטערעסאַנטע דיסקוסיע מיט אונזער חשוב'ן רעדאַקטאָר, הרב ש. ל. הורוויץ, וועגען אַלגעמיינע שוחטי'שע פּראָבלעם מען. אין פאַרלוף פון אונזער געשפּרעך, האָט ער מיר געשטעלט אַ דירעקטע פּראַגע, „וואָס דענקט איהר, אַלס פרעזידענט און פירער פון די אַנדער שוחטי עופות, מיט אַ סך ערפּאָהרונג אין שוחטי'שען לעבען בכלל ובפרט, איז נישט געקומען די צייט אַז מען זאָל רופען אַ קאָנז ווענשאָן פון אַלע שוחטים פון נאַנץ יונייטעד סטייטס און קענעדע, וועלכע זאָל געהמען אויף זיך די אויפנאָבע צו באַטיצען שוחטי'שע אינטערעסען ברוח ובחמר?“

מיין ענטפער איז געווען אַ פּאָזעטיווער יאָ! ניט נאָך די צייט איז רייה פאַר אַ קאָנווענשאָן פון שוחטים, נאָך עס איז פון דאָס גרעסטע און וויכטיגסטע נייטוענדיגקייט צו רופען אַ קאָנווענשאָן וואָס שנעלער, ווייל עס איז געווען אַמאָל אַ צייט, און דאָס איז ניט זייער ווייט פון אונז, מיר געדענקען דאָס נאָך זייער גוט. ווען דער אינדיוידואליזם האָט באַהערשט די וועלט, יעדער יחיד האָט געקענט נאָך זיינע אייגענע פעהיגקייטען, מעהר

וואָלט געווען הונדערט פּראָצענט בעסער און זיכערער ווי יעצט.

זאָל דערפאַר יעדער שוחט שאַפען נייע לעזער און נייע סובסקריבער פאַר „די שוחטים שטימע“, זאָל יעדער שוחט פיהלען און פאַרשטעהן אַז „די שוחטים שטימע“ איז ז י י ו שטימע, זיין אייגענטום, און אויף יעדע שוחט ליגט די הייליגע פליכט צו פאַרגרעסערען און פאַר בעסערען ז י י ו צייטונג, דורך גרעסער מאַכען די משפּחה פון „די שוחטים שטימע“ לעזער וועלען דאָן די שוחטים אַליין געניסען דעם פּולצן נוצען פון זייער פּרוכט באַרע אַרבייט.

מיר נויטיגען זיך יעצט אין שוחטים חלוצים. וועלכע זאָלען געבען אַ ביסעל צייט, באַזוכען זייערע פריינד און באַקאַנטע, און מאַכען זיי פאַר לעזער און סובסקריבער פון „די שוחטים שטימע“. אויף דער גרויסער היסטאָרישער קאָנווענשאָן פון די שוחטים פּי: לאַנד וועלכע וועט אין ניקען מוזען שטאַטפּינדען, וועלען בעקאַנט ווערען די געמיינע פון די שוחטים חלוצים וועלכע העלפען צו שאַפען אַ שטאַרקע רעליגיגע פרעסע פון שוחטים, וועלכע זאָל זיין דער געזונטער יסוד פון אַ שטאַרקע שוחטים אָרגאַניזאציע פון איין ברעג לאַנד צו דער צווייטער ברעג פון לאַנד.

די שטימע פון די שוחטים מוז און דאַרף געהערט זערן!

וועגשאן פון שוחטים, צו פארהאנדלען און באשטימען פאלגענדע זיכטיגע זאכען:

1. צו פאראייניגען אלע שוחטים אין איין ארגאניזאציע, "אגודת השוחטים דארצות הברית ופנדה".
2. צו פארבעסערען די גייסטיגע און מאטעריעלע לאגע פון שוחטים.
3. צו גרינדען א פאנד פאר טראנקע שוחטים.
4. צו שאפען א פאנד פאר שוחטים וואס צוליב אלטקייט מוזען זיי אויפגעבען שחיטה.
5. צו ארויסגעבען "די שוחטים שטימע" אלס יעדע כענטליכע צייטונג.
6. צו אבשאפען דעם איבעל פון לערנען ניט פאסיגע מענשען שחיטה.

חברים שוחטים! הערט זיך צו, צו דעם ברודערליכען רות. לאמיר אלע זיך פאראייניגען אין איין אגודה. נעשו ישראל אגודה אחת מיד התקינו עצמם לנאולת. דאס וועט זיין א תקון פאר אונז, און פאר'ן נאנצען אידענסהום אין אמעריקא.

אנמערקונג פון דער רעדאקציע

מיר גלויבען, אז דער פרעזידענט פון די שוחטים יוניאן ר' יעקב בלוס האט דא ארויסגעזאגט אין זיין ארטיקל דעם גרויסען פיערדיגען אמת פון די גויסטיקייט צו רופען א שוחטים קאנווענשאן אזוי שנעל ווי מעגליך. עס איז געקומען די העכסטע צייט, אז די שוחטים פון לאנד זאלען זיך פאראייניגען באמת לטובתם ולטובת הכשרות והיהדות, די פראגע איז ווען זאל די קאנווענשאן גע רופען ווערען? און ווען? מיר וואלטען דערפאר וועלען, אז אלע שוחטים זאלען אונז לאזען וויסען אזוי שנעל ווי מעגליך זייער מיינונג וועגען דעם. די "שוחטים שטימע" וועט דרוקען די מיינונגען, און על פי רוב דעות יקום דבר.

נייער שחיטה ביל אין ענגלישן פארלאמענט

אין ניכען וועט אין פארלאמענט אריינגעטראגען ווער רען א נייער געזעץ פראיעקט וועגען שחיטה, וועלכע וועט אויך באדיהרען די מעטאדע פון געבען שוחטים סבלה אויף שחיטה.

די אפיציעלע אידישע קהילה פון לאנדאן און די ארטאדאקסישע קאנגרעגיישאנען וועלען מאכען באזונדערע רעפרעזענטאציעס אין פארלאמענט וועגען געזעץ פראיעקט, און דיזע אונאייניקייט וועט געבען א געלענענהייט די גענער פון אידישע שחיטה ארויסצוקומען אין פארלאמענט געגען שחיטה.

די גענער פון שחיטה אויף דער נאנצער וועלט ווער רען שארפער, ביטערער און גרעסער פון טאג צו טאג. די שוחטים פון דער נאנצער וועלט האבען געארפמט שאפען א וועלט פארבאנד פון שוחטים כלפי פנים און כלפי חוץ. מען קען קיינמאל ניט וויסען וואס מארגען קען פאסירען. מיר לעבען יעצט אין אזא צייט וואו אלס מוז זיין פאראייניגט. די שוחטים מוזן זיין פאראייניגט.

דעם זעלבסט רעספעקט, און פארשקלאפען זיך איינע צו אנדערע דורך "קאנטראקטינג". און ווען אפילו די איידעלסטע נשמות, מיט גוטע הערצער פון איינצעלנע רבנים, האבען אונז געוואלט העלפען, און מיט זייער בעסטען ווילען, האבען זיי גאר ניט געקאנט טאן, צוליב די צורדיגע סענקייט פון די רבנים צווישען זיך נופא, ווי אויך צוליב די רייבונגען און רייסערייען פון איין רבני'שער ארגאניזאציע מיט דער אנדערער, און מיר זיינען אזוי ארום נאך מעהר ארונטער געשטויסען געווארען צום אבגורנד. דורך אזעלכע רייסערייען אין דער רבני'שער וועלט, איז געשאפן פערן געווארען דער תהו ובהו, אין וועלכען מיר, צוזאמען מיט'ן נאנצען ארטאדאקסישען אידענטהום געפינען זיך.

ביי די אינגערע און מעהר פילענרע פון אונז איז די נשמות צוריסען געווארען פון צער, די הערצער האבען געבלוטניגט צוזעהענדיג אזא שפל המצב, און מיר האבען רעוואלוציאנעריש געגען אזא לעבען. אויס רעספעקט צו אונזער פראפעסיע, מלאכת הקודש, וועלכע פארלאנגט פון אונז, אז מיר זאלען און מוזען זיין אונטער אלע אומשטענדיגען פרייע און אינדעפענדענט מענשען, מוזען מיר פריער פאר אלעס אליין האבען רעספעקט און קריגען רעספעקט פון אנדערע צו די מלאכת הקודש. אום דאס צו קריגען מוזען מיר ווערען אויס שקלאפען, ארונטער ווארפען פון זיך די גייסטיגע און מאטעריעלע שקלאפעריי, וואס מען האט אויף אונז ארויפגעצוואונגען, ווייל עס איז אלעס איינס, א גייסטיגער אדער קערפערליכער שקלאף, קיין פרייער מענש קען איהם ניט רעספעקטירען. מען קוקט אויף איהם פון אויבען ארונטער.

מיט אלע אונזערע כחות האבען מיר זיך אריינגע ווארפען אין דער ארבייט, פון פאראייניגען די שוחטים. געמאכט קליינע אגודות אין פארשידענע טיילען פון שטאט, ביז מיט דער צייט איז אונז געלונגען נאך פאר שידענע גלגולים, צו שאפען די גרעסטע און שטארקסטע שוחטים ארגאניזאציע אין דער נאנצער וועלט, באוואוסט אונטער דעם נאמען "אגודת שוחטי עופות דניו ארץ", לאקאל 440" וועלכע ציילט 300 חברים אן עין הרע. מיט אונזערע פאראייניגטע כחות האבען מיר אפגעשאפט א סך איבען, אויסגעבעסערט די מאטעריעלע לאגע, ווייניגער שטונדען ארבייט, בכבוד'ע שכירות, פארבעסערט דעם מצב הכשרות, געוואונען אכט טונג און ליבע פון איינעם צום אנדערען, און רעספעקט ביי דער אויסערליכער אידישער וועלט.

געהענדיג דאס אויבען דערמאנטע אין אנבאטראכט, קען מען זיך לייכט פארשטעלען וואס א פאראייניגונג פון אלע שוחטים פון נאנץ יונייטעד סטייטס און קענעדע, וואלט קענען אויפטאן פאר שוחטים.

א פאראייניגונג פון שוחטים איז בכח צו ווערען די טאן געבער אין אונזער ארטאדאקסישען לעבען, און משפיע זיין אויפ'ן בעסטען אופן, אז דער כאאס אין דער אידישער נאס זאל אויפהערען.

דארום דענק איך, אז עס זאל גערופען ווערען א קאנ

לאכול מפריה ולשבוע מטובה

פון הרב מאיר ברלין

שטעהן מיר אלע אז ווען דער "גדול הנדולים" האָט גע-
בעטען פאַר'ן טויט, "אעברה נא ווארה", איז געווען אין
דעם מעהר, פיעל מעהר ווי דער יואנוש צו האָבען הנאה.
אן ערדישען פאַרנעניגען, אפילו ווען דאָס איז פאַרבונדען
מיט ארץ ישראל. אָבער אויב מען מיינט דאָפון צו באַד-
ווייזען אז דער ענין פון "לאכול מפריה ולשבוע מטובה"
איז אַ קלייניגקייט, איז דאָס אַ גרויסער טעות. דאָרויף
מען מען געוויס זאָגען אז דער "סלקא דעתך" בנוגע משה
רבנו קען דינען פאַר אלע אידען אַן הלכה פסיקה...

ביי דער איצטיגער צייט ווען אויב מען איז מסכים
דאָצו טעאָרעטיש אָדער ניט, זיינען מאַטעריאליסטישע
אנגעלענעהייטען אַ שטאַרקער פאַקטאָר אפילו ביי נייד
טיגע מענשען און אַמאָל אויך אין רוחניות'דיגע פראגען.
איז אַ ברכה און אַ מצוה ווען דער אויפבויו פון ארץ ישראל
ווערט פאַרבונדען ניט נאָר מיט מ אַ ר אַ ל נאָר אויך
מיט מ אַ ט ע ר י אַ ל פון יעדען איינעם וועלכער העלפט
באָזעצען און בויען דאָס אידישע לאַנד און אין דערזעלבער
צייט זיין א י י נ ע ז ע ה י י מ.

עס איז דאָריבער אַ פּרעהליכע ערשיינונג דער באַשלוס
פון די שוחטים, און ניט נאָר דער באַשלוס — עס פעהלען
דען שעהנע החלטות אין דער אידישער גאַס? נאָר דאָס
דורכפיהרונג פון גרינדונג אַ קאָלאָניע אין ארץ ישראל
מיט'ן נאָמען "נ ח ל ת ה ש ב י מ". עס קלינגט
אפּשר צו גרויס ווען מען רעדט וועגען בויען אַ קאָלאָניע

אין דער אידישער וועלט זאָנט מען אז אַ "סלקא
דעתך" אין דער גמרא דאַרף מען אויך גוט פאַרשטעהן.
מען זאָל ניט מיינען אז ווי באַלד עס איז דאָך ניט מעהר
ווי אַ סברא וואָס עס האָט ג ע ק ע נ ט י י י און
זי באַשטעהט ניט מעהר, איז דער ווערט דערפון ניט
וויכטיג. עס איז אָבער ניט אזוי, ווי באַלד אז עס האָט
געקענט "אָרויף געהן אויפ'ן זינען" אזא סברא, לינט אין
דעם אויך אַ שטיק אמת.

אין דעם נאָמען פון איינעם אַ באַריהמטען צדיק דער
צעהלט מען אז ער איז גענאָגען ווייטער. ער האָט
געזאָגט, אז אויב עס איז דאָ אַ "סלקא דעתך" אין אַ
געוויסען דין אין הלכה, אז אפילו אויב די מסנא איז
אנדערש, דאַרף מען זוכען מקיים זיין אויך דעם "סלקא
דעתך", אויב מען האָט געקענט מ י י נ ע ז ע און דער
דין איז אזוי, דאַרף מען דאָס אויך ניט מבטל זיין.

אויב מען קען געהן אין דעם צדיק'ס וועגען און מקיים
זיין אלע סלקא דעתך'ס פון די חו"ל—איז שווער צו ענט-
פּרען, עס קען זיין אז דאָס קען פיהרען אַמאָל צו ווייט,
אָבער א י י י סלקא דעתך דאַרף מען געוויס דורכ-
פיהרען אין לעבען, מען ד א ר אַ מ ען כ ו ז און
מען ז אַ ל. דאָס איז דער "סלקא דעתך" וועגען דעם
שטרעבען פון משה רבנו צו סומען אין אונזער הייליגער
לאַנד, אין ארץ ישראל, און עס ווערט געפרענט: "וכי
לאכול מפריה ולשבוע מטובה הוא צריך?" געוויס, פאַר-

תפילות על ידי הפאנאגראף

(פעליעסאָן)

פון הרב הלל יעקב הורוויץ, גאלוועסטאָן, סעקסאם

די הילף פון דזשיקאָב שיף ז"ל און דעם באַריהמטען ראַבאָי
דר. הענרי כהן, און אידען געפינען זיך כמעט אין אלע שמעדם
און שטעטלעך פון סעקסאם, וואו מעהר און וואו ווייניגער.
איז פאַראַן אין סעקסאם אַ באַריהמטע וואָלי ביי דעם ריא
גראַנד ריווער, אויף דער סעקסיקאנער גרענעץ, איז דאָס אַ גע-
בענטע שטיק לאַנד וואו דער קלימאַט איז אידעאָליסטיש,
וואָסען דאָרט אלע מראַבישע פרוכטען, ווי אראַנדזשעס, לעך
מאַנס, גרויס פרוכט, באַנאַנס. געפינען זיך דאָרטען שטעטלעך
וואו אידען האָבען דריי גודס ספּאַרס, דזשאַנק שאַפּס א. ז. וו.
אין אויגנע שטעטלעך זיינען דאָ צו 10, 20, 40 אידישע פּאָר
מיליעס, א. א. וו. אַ גאַנץ יאָר האָט מען גוט קיין כשרות.

ווען ר' לוי יצחק באַריהמטעווער, דער קדושת לוי ז"ל,
דער באַריהמטער מלמד זכות וואָלט יעצט געלעבט, און ער
וואָלט געווען אין אמעריקא, און וואָלט דורכגעגאַנגען איבער
די פאַרשיידענע אידישע קהילות און באַטראַכט ווי אזוי אידען
דינען דעם רבש"ע אַ גאַנץ יאָר בכלל, און בפרט אין די ימים
הנוראים, וואָלט ער געפונען גאָר אַ סך באַטעריאל מיט וואָס
צו מלמד זכות זיין אויף אחיבוי בני ישראל. נאָר לעזט וואָס
עס קען טרעפען. סעקסאם אין אַלגעמיין איז אַ באַריהמטע
סטייט מיט אַ גאַנץ היפשע אידישע באַפעלקערונג. נאָך פון די
ערשטע אימיגראַציע צייטען. צוליב דעם גאלוועסטאָנער
פאַרם האָבען פיעלע אידען איינגעוואַנדערט אין סעקסאם דורך

זענען זיך אין ארץ ישראל. און אויב מיט יאָהרען צוריק האָט מען גערעכענט אז צוערשט מוז מען בויען דעם כלל ישראל דורך אלגעמיינע פּאָנדען, נאַציאָנאַלע אונטער-נעהמונגען און דאָן וועט ממילא געבוים ווערען דער פרט און די פרטים פון דעם אידישען פּאָלק. איז מען איצט געקומען צו אַן אַנדער איבערצייגונג, איצט ווייס מען אַז ווען מיר וועלען האָבען אין אונזער לאַנד אויפגעבוים צעהנדליגע טויענדע פרטים, הונדערטע טויענד און מיליאָנען פריוואט אידען, וועט ממילא דאָרדך געבוים ווערען דער כלל ישראל. באמת מאַכט דאָס ניט קיין אונטערשיעד אויב פון פרט ענטשטעהט דער כלל אָדער דורך דעם כלל עקזיסטירט דער פרט, די שאלה איז נאָר אַ טאקטישע אָדער אַ צייטיגע, ווי און וואָס פריהער-צו טאָן. אזוי וואויל איז צו דעם ווער עס פאַרשטעהט די ריכטיגע זאך אין דער ריכטיגער צייט און טאָן.

די שוחטים האָבען מיט זייער גרינדונג פונ'ם „נחלת השבים“ באַוויזען אַז עס איז דאָ ביי זייערע פיהרער און חברים די ריכטיגע פאַרשטענדעניס, מען דאַרף האָפען אַז עס וועט אין זייער אונטערנעהמונג אויך זיין די נויטיגע הצלחה. עס איז דער וואונש פון יעדען וועלכער פאַרשטעהט די וויכטיגקייט פון דער אונטערנעהמונג, אַז דער פרט „נחלת השבים“ זאָל נוט און שנעל געפלאַנצט ווערען און איהרע חברים זאָלען האָבען ניט נאָר די גייט טיגע הנאה צו העלפען דעם אויפבויו פון ארץ ישראל, נאָר זיי זאָלען אויך זוכה זיין אַליין „לאכול מפריה ולשבוּע מטובה“.

הלאוי!

און מען מיינט פּלאַנצען אַ פרט. אין דער אמת'ן איז דער אונטערשיעד נאָר אין קוואַנטום ניט אין קוואַליטעט. הערצל ז"ל האָט אַמאָל געזאָגט: „א גרויסע קאָלאָניאַל ציאָן איז אַ שטאַט, אַ קליינע שטאַט איז אַ גרויסע קאָלאָניאַליאַן.“ דאָסזעלבע קען אויך פאַראַראוירט ווערען: אַ גרויסער פרט איז אַ קליינע קאָלאָניע...

ווען דאָס אונטערנעהמען פון די שוחטים זאָל האָבען הצלחה — און דער כלל פון הבא לטהר מסייען אותו איז דאָ ביי ארץ ישראל אודאי און אודאי, אויב מען מיינט מיט אַן אמת העלפט די השגחה עליונה — און די טויענד דונאַס לאַנד וועלכע די „שוחטים“ און די גרינדער פון „נחלת השבים“ האָבען געקויפט זאָל ווירקליך באַפלאַנצט ווערען, און אייניגע צעהנדליג פאַמיליעס פון די חברים זאָלען דאָרט אַרויסגעהן בויען הייזער און ניט נאָר „מאַכען אַ לעבען“ ווי אין אמעריקא נאָר „הנאה האָבען פון לעבען“ ווי טויענדע און טויענדע אידען אין ארץ ישראל האָבען, דאָצו שאַפען לעבען דעם פרט „שכונת עובדים“ פאַר די דאָרטיגע אַרבייטער — נאַטירליך פרומע אַרבייטער פון „הפועל המזרחי“ — איז דאָך דאָס אַ קאָלאָניע. ווען עס זיינען דאָ אייניגע טויענד זעלכע פרטים איז שוין אַ גאַנץ שעהער אָנהויב פון אַ „מדינת היהודים“...

די שיינקייט פון דער אונטערנעהמונג פון די שוחטים איז אין דעם וואָס זיי האָבען ניט נאָר געזאָרגט פאַר'ן כלל, נאָר אויך פאַר'ן פרט, דער בשלום פון „נחלת השבים“ איז נאַטירליך וויכטיג פון דעם אלגעמיינעם שטאַנדפונקט, אָבער צו ערשט, דירעקט איז ער נוגע דעם פרט, דעם איינצעלנעם, וועלכער באַטייר ליגט זיך אין דער אונטערנעהמונג מיט דער כונה צו באַ-

פּעריל, וועלכער האָט אָנגעגרייט פּאָנאָראַף דעקאָרד פאַר די תפילות יום הכפורים און ביי יעדע תפילה האָט ער אַרויפ־געשטעלט אויפ'ן פּאָנאָראַף אַ דעקאָרד און האָט אָנאַנסירט וועלכע תפילה מען געהט יעצט זאָגען. 12 אַוייגער האָט דער זאָגענאָנטער רבי אָנאַנסירט אַז יעצט איז לאַנטש סיום, און דער מעספּעל „בית אל“ ווערט געשלאָסען ביי 2 אוהר און נאַכהער וועט ווערען פאַרשטענענע די סוירוויסעס, זעלכע האָבען זיך געשלאָסען צייט גענוג מען זאָל קומען צו סאַפּער אַהיים. האָט דער רבי געוואָלט אָנאַנסען ווען עס וועט זיין סוכות און האָט געבאָדן ניט געוואוסט, פּרעגט ער ביי איין אינגעל וועלכער גייט אין סאַנדעי סקול: פּיעל מעג נאָך יום כפור איז סוכות? ענטפּערט דער אינגעל „איי עס נאָט שור, 4 אַר 5 דעים“, זאָגט דער רבי „אי טאָסט נאָו פאַר שור מו אָנאַנס איב. וועל, אַי מתיק איב איז 5 דעים“, און דער רבי האָט אָנאַנסירט סוכות מען זאָל קומען אין מעספּעל „בית אל“.

נו, זיינען אידען ניט אַ סייער פּאָלק? אפילו פּאָהרען אַנט יום כפור קומט מען לעבנות הבורא צו הערען יום כפור'דיגע דעקאָרדס אויפ'ן פּאָנאָראַף.

קיין אידישען חינוך, און אויך אַ גאַנץ שוואַכע פאַרבינדונג מיט אידישע אינסטיטוציעס, אָבער אַז עס קומען אַז די ימים נוראים, קומען זיך צוזאַמען די אַלע אידישע פאַמיליעס אין איינער פון די צענטראַלע שטעט און מען דאווענט תפילה בציבור, וואו איינער פון די תושבים דינט אַלס בעל תפילה אָדער ראַבאָי. דערציילט מיר מיין שכור, אַן אַמעריקאַנער אידישע פּרוי, וועלכע איז משיחה לפי תומה און וועמענס על-מערן געפינען זיך דאָרט אין איינעם פון די שטעטלאַך, און זוערענד, מיין זעהן איז געבליבען מיט מיר אויף יום כפור, איז זי געפּאָהרען צו איהרע עלטערן, האָבען זיך אידען צוזאָר סענגעקליבען אין דער שטעטלע מערסעדעס צו כל גרדי, זיינען דאָרטען געווען אַרום אַ 75 פּערזאָן, וועלכע זיינען געקומען פון די אַרומיגע שטעטלאַך ווי סעקאלען, האַרלענגען א. א. וו. אַ תזן האָבען זיי געהאַט עפעס אַ דורכרייזענדען, און נאָך כל גרדי איז מען זיך צופּאָהרען צוריק צו זייערע שטעט, אויף סאַרגען האָבען זיך אייניגע טישב געווען און מען איז געפּאָהרען קיין בראַנזוויל, סעקסאָ, אומגעפּעהר אַ 60 מייל ווייט פון מערסעדעס, און אַז ווי אזוי מען האָט דאָרטען געפּאָוועט די עבודת דער רבי איז געווען איינער פון די תושבים אַ מר.

די ארטאדאקסישע אידען און זייער פרעסע

פון הר"י קומין

מיר געפינען אין דער גמרא א"ר יוחנן מאי דכתיב כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו, כי מלאך ד' צבאות הוא, אם דומה הרב למלאך ד' יבקשו תורה מפיהו, און אין יורה דעה רמ"ו, הרב שאינו הולך בדרך טובה אעפ"י שחכם גדול הוא וכל העם צריכין לו אין למדין ממנו עד שיחזור למוטב. אונזערע חכמים האבען דאמיט אויסגעדריקט זייער שטעלונג קלאר און דייטליך, אז די לעהרער פון פאָלק דארפן זיין נאָר אזעלכע וועלכע זאָלען אין זייער אייגענעם פראַקטישען לעבען דורכפיהרען די לעהרע וואָס זיי פריידיגען צום צווייטען, און דאָס מיינט אין אלגענאָרישען אויסשפּרוך ווי "מלאכים" אחד בפה ובלב, דער מלאך און זיין מיסיאָן זיינען איינס. די זעלבע אנטוואונג איז אויך פארשטאנען פאר א צייטונג וועלכע א גרויסער טייל פון איהרע פונקציעס זיינען ערציהערישע, און א באזונדער צויבער קראפט פארמאגט דער געדרוקטער וואָרט וואָס אלע לערנען זיך אָפּ פון איהם.

און מערקווירדיג איז אז אזא לאַנד וואו מיר פאַר מאַגען דעם גרעסטען אידישען קיבוץ פון דער וועלט כ"י, און אין וועלכער די אַרטאָדאָקסיע האָט אַרויכגעווען אזעלכע ניגאָנטישע אויפטהוונגען אויפ'ן נעבים פון צדקה, אויפבילדונג פון שוהלען, בתי-מדרשים, סענטערס, ישיבות, תלמוד תורה'ס, וועלכע די נאָנצע אידישע וועלט אימעטום באַוואונדערט, זיינען מיר וואָס אנבעלאַנגט צו א זעלבסטשטענדיגע אַרטאָדאָקסישע פרעסע די אַרימע פון די אַרימסטע.

זייענדיג לעצטענס אין פּוילען צו באַזוך, אין דער לאַנד וואו עס לעבט דער פאַראַרימסטער קיבוץ, געפין איך פאַר אינטערעסאַנט צו איבערגעבען פאַר די לעזער דעם פאַקט וואָס איך און אלע באַמערקען עס זייענדיג דאָרט, אז ניט קוקענדיג אויף זייער אַרימקייט, פאַרמאָגט די אינטענסיווע לעבעדיגע אַרטאָדאָקסיע דאָרט א באַזונדערע פיינע זעלבסטשטענדיגע פרעסע, באַשטעהענד פון טעגליכע וועכענטליכע און פּעריאָדישע צייטונגען און אויסגאַבען וואו אלע שאַפּענדע כחות אין די אייגענע רייהען האָבען א פּלאַץ צו קומען צום וואָרט, און רעאגירען אויף אלע ערשיינונגען אין אידישען לעבען. עס איז איבעריג צו דערציילען וואָס פאַר א גרויסען איינפלוס און קאָנ-סטרוקטיווען כח אין ערציהונג, אין אויפהאַלטען אחרות און אָרגאַניזאַציען בכלל, די אויבענדערמאָנטע פרעסע איבט אויס. דאָרטען זיינען אַפילו אַלטמאָדישע גדולי תורה, וועלכע זיינען שטענדיג געווען קאָנסערוואַטיוו און זאָגאַר נעאַטיוו צו דעם זכות הקיום פון פרעסע און מאָדערנע ליטעראַטור בכלל, יעצט געוואָרען וואַרימע אַנ-היינגער פון א פרומע פרעסע און ליטעראַטור, דאָרטען

זעהענדיג די עקזיסטענץ פון דעם מאַנאָטליכען זשורנאַל "די שוחטים שטימע" פאַר א לענגערער צייט, לעבט אויף די האַפּענונג אז פּויליכט וועלען מיר אַמאל זוכה זיין צו האָבען וועלכע עס איז אַרטאָדאָקסישע פרעסע, און עס וואָלט זיך וועלען אַרויסצוגען געוויסע מחשבות און הרהורים וועגען די נויטווענדיגקייט און אויך מעגליכקייט פון א רעליגיעזער אידישער וואָכענשריפט, וועלכע זאָל זיין געווידמעט ספּעציעל פאַר אלע רעלי-גיעזע אנגעלעגנהייטען און ליטעראַטור.

נאָר קודם כל דארפן מיר אויסדריקען א האַרציגען יישר כח צום ווירדיגען רעדאַקטאָר הרב רש"ל הורוויץ, און צו דער געהערטער "אגודת השוחטים" וואָס האָבען ערמעגליכט די ערשיינונג פון אַס דער חודש צייטונג. די ביזאָהעריגע געדרוקטע עקזעמפלאַרען מאַכען א גוטען איינדרוק מיט זייער אויסערליכקייט ווי אויך מיט זייער פּנימיות, די לעזער-מאַטעריאַל שטייגט אין קוואַליר טעט פון מאַנאַט צו מאַנאַט, די אָפּטהיילונג "השומר" צוגעפאַסט צום קורא נכבד און למדן ניט איהם צו א באַזונדערען חן, קאָליר, פאַרם און געשטאַלט. די שוחטים אלס פראַקטישע מענשען האָבען גלייכצייטיג באַוואַרענט זיין לעבען און שאַפען אויף י"ב חודש ער זאָל ח"ו קיין טריפה ניט זיין...

מיר ווינשען איהם א אריכות ימים ושנים און ער זאָל פאַרטועצען זיין עקזיסטענץ און ווירקונג אויף ווייטער אלס א חי נושא את עצמו.

עס איז אויך ווערט צו באַגריסען מיט באַזונדערן דאַנק די אַרויסגעבער און חשובין רעדאַקטאָר פאַר זייער פיינפילענדע שטעלונג צו געבען א פרייען צומרים צו די אלע פּעדער מיסטער און הוגי דעות אין אידישען רעליגיעזען לעבען אין זייער צייטונג.

אַבער מיר ווילען דאָ אין דעם אַרטיקל אויפּמערק-זאם מאַכען די אנשי הרוח אין דער אַרטאָדאָקסיע פון אלע שאַטירונגען דאָ אין דער לאַנד, איז דען ניט רייה די צייט גענוג צו קלערען וועגען שאַפען זאָגאַר איינ-איינציגען אַרטאָדאָקסישען וועכענטליכען אָרגאַן? וואָס זאָל זיין ניט נאָר א צענטראַל פאַר קהלשע רעליגיעזע ענינים, א קול שופר פאַר די ערוואַכונג און פאַרשפּרייטונג פון רעליגיעזען געדאַנק, נאָר אויך א בית ועד לחכמים פאַר תורה און פרומע ליטעראַטור.

עס זאָלען זיך אין איהם באַטייליגען אזעלכע ליטע-ראַטור קרעפטען וועלכע זיינען באַקאַנט פאַר מענשען מיט א פרומע סענערענץ, ווייל אום צו ענטוויקלען און פאַרשפּרייטען רעליגיעזע סענטימענטען און קולטור דורך א צייטונג, דארפן די שרייבער זיין זעלבסט רעליגיעז און געאייגענט דערצו.

פון אונזער אלטען הייליגען קוואַל

געקליבענע פערעל פון אונזערע אלטע אוצרות פון וויכטיגע אידישע ספרים. איינגעטיילט אויף די סדרות פון דער תורה.

תולדות

ויתרוצו הכנים בקרבה — עוברת על פתחי תורה — יעקב רץ ומפרכס לצאת, על פתחי ע"ז — עשו מפרכס לצאת (רש"י). פרענט זיך למאי האָט יעקב זיך אזוי געצאָפּעלט און געוואָלט אַרויס פון דער מוטערס בויד, ווען ער איז פאַרבייגעגאַנגען די פתחי תורה? די חז"ל זאָגען דאָך אז בשעת דאָס קינד געפינט זיך במעי אָמו לעהרענט אַ מלאך מיט איהם תורה, און דאַרף מען דען אַ בעסערען מלמד, ווי דער מלאך? — די תירוץ איז: צוזאַמען מיט עשו'ן איז אַפילו ביי אַ מלאך געפעהרליך צו לעהרנען...

(רבי ר' בונם)

וידו אוחות בעקב עשו — אזוי איז דאָס שטענדיג אין דער אידישער געשיכטע „וידו אוחות בעקב עשו“ כמעט אין אלע צרות אויף אידען קומט צו הילף עשו'ן אַ פאַררעטערישע אידישע האַנד „ויד ישראל באמצע“...

(רבי לייבוש חריף)

וידו אוחות בעקב עשו — טריט ביי טריט שלעפען מיר זיך נאָך אין אונזער גלות לעבען נאָך עשו'ן, האַלטענדיג דיג איהם אין איין נאָכטאָן, אין איין נאָכמאלפּעווען...

(דרשות אל עמי)

ויאהב יצחק את עשו כי ציד בפיו — דער אַרטיקל דאָקסישער יצחק אין אמעריקא האָט ליב אַ זוהן אַ עשו, ווייל „כי ציד בפיו“ ער בריינגט אַריין די „פעידע“ אין הויז פון דעם פרומען פאָטער...

(הרב שמריהו ליב הורוויץ)

יצא

ויפגע במקום וילן שם — למדנו שתקן תפלת ערבית (רש"י). מען האָט אַמאָל דערצעהלט רבי יאָשע'כערען וועגען מאַנכע בריסקער בעלי בתים, אז זיי קומען גישט אַ גאַנץ יאָהר דאווענען, נאָך ווען זיי האָבען יאָהרצייט; האָט ר' יאָשע בער ז"ל דערויף געענטפערט בדרך הלצה, אז דאָס איז דער פשט פון דעם מאמר חז"ל „תפלות אבות תקנו“; די תפלות אין שוהל האַלטען זיך צוליב די טאַטעס; אַ גליק וואָס דער טאַטע אָדער די טאַטע איז געשטאַרבען, מוז מען קומען דאווענען, קדיש זאָגען, ווען נישט דאָס וואָלטען אַ סך אידען אויף זייער נאַנצען לעבען קיין שוהל נישט אָנגעקומט...

והנה סולם מוצב ארצה — סולם איז בנימטריא „סמון“ געלר, געלר דערהויבט אַ מענשען און דערנידעדיגט איהם, אָהן געלר איז דער מענש אַ „מוצב ארצה“ מיט געלר איז „וראשו מניע השמימה“.

(בעל חסורים)

חיי שרה

גר ותושב אנכי עמכם — דאָס וואָס עס האָט פאַר סירט צו אונזער פאָטער אברהם, פאַסירט אויך די לעצטע צוויי טויזענד יאָהר צו זיינע קינדער. מיר זיינען אי גרים אי תושבים. אויף צו געניסען פון לאַנד זיינען מיר „גרים“, באַקומען מיר נאָך ניט אָדער זעהר ווינציג, אָבער אז עס קומט צו געבען, דאַן ווערען מיר „תושבים“ מיר מוזען געבען וואָס מער...

ארבע מאות שקל כסף — די תורה האָט פאַראויס געזעהן די סכסוכים וואָס אידען וועלען אַמאָל האָבען אויסצושטעהן אין ארץ ישראל צוליב די הייליגע מקומות, און דערפאַר איז די תורה אזוי מאַריך און דערצעהלט אונז מיט אַלע איינצעלייטען ווי אזוי מען האָט אָנפגעקויפט די מערת המכפלה און וואָס פאַר אַ גרויסע סומע מען האָט דערפאַר באַצאָלט „בכסף מלא“ „ארבע מאות שקל כסף“ „עובר לסוחר“...

(דרשות אל עמי)

ומשמע ודומה ומשא — אַ מענש דאַרף קענען הערען, שווייגען, און איבערטראָגען...

(רבי ר' בונם)

פאַרשטייען זיי נאָך ניט ווי קען עס זיין אנדערש? ווי קען עקוויסירען אַ אומן אָהן כלי אומנות? אַ מוסר השכל האָבען מיר זיך געמענט אַראָפּגעמען פון אונזער עקסאַנאָ-מיש פאַראַרימטע אַרטיקאָסטיע אין פּוילען וועלכע איז אָבער רייך אין באַוואוסטזיניקייט, זעלבסטשטענדיגקייט און טעטיגקייט.

מיר טאַרען ניט דורכלאָזען די געלעגענהייט און גוטען איינדרוק וואָס „די שוחטים שטימע“ האָט געשאַפען צו אויסנוצען עס אויף צו שאַפען אַ עכט אַרטיקאָסטישען זוער כענטליכען זשורנאַל, אָדער פאַרוואנדלען די חודש'דיגע שוחטים שטימע אין אַ וועכענטליכע צייטונג, און אויב די רעדאַקציע סימפאטיזירט מיט די אַרויסגעזאָגטע געדאַנקען וואָלטען מיר בעטען דעם געהערטען רעדאַקטאָר די ערלייבעניש צו פאַרמולירען די זאך אין אַ פאַרשלאַג צו די לעזער מביני דבר, זיי זאָלען זיך אַרויסזאָגען וועגען דעם אויף די שפאַלטען פון דער צייטונג.

א נ מ ע ר ק ו נ נ

דער אַרטיקל פון הרב קומין האָט אָנגערירט זעהר אַ וויכטיגען ענין, האָט אָנגעטאַפּט אַ פרעקליכע וואונד אין דעם אַרטיקאָסטישען לאַגער, וועלכע פאַדערט באַמט אַ רפואה שלמה די לעזער פון אונזער זשורנאַל ווערען דאָס געלאַדען צו אויסדריקען זייער מיינונג וועגען דיזען וויכטיגען ענין, וועל-כער פאַדערט אַ גרונדליכע ליזונג.

די פראבלעם פון שוחטים אין דער צוקונפט

פון רעו. יחזקאל ראוען

נעהאט אין די אייראָפּיאישע ישיבות, און וועלכע זיינען אַמעריקאנער געבאָרענע.

יעצט לאָמיר באַטראַכטען דעם צווייטען מאָטיוו, ער זאָגט: "מיר האָבען דאָ אין לאַנד איבער גענוג שוחטים". לאָמיר זיך נישט נאָרען, ניו יאָרק אַליין באַשעפטיגט אין די שלאַכט הייזער און אין טשיקען מאַרקעטס בערך 500 שוחטים, אַ מערהייט פון זיי שטייען שוין אויף פלעצער פון 20 ביז 25 יאָהר, דאָס מיינט אַז די מערהייט שוחטים זיינען שוין איבער 50 יאָהר אַלט, אַזוי אַז אין 10-15 יאָהר אַרום וועלען זיי מוזען אויפגעבען די שחיטה, מחמת אַלטקייט אָדער שוואַכקייט, שווימט אַרויף אַ פראַבלעם "וואו וועלען מיר נעהמען שוחטים אין דער צוקונפט"? ווען די אימיגראַציע וואַלט געווען אַ נאָרמאַלע אַזוי ווי אַמאָל, וואַלט דאָס נישט געווען קיין פראַבלעם, ווייל יוראָפּ האָט דעליווערט "די גורם", יוראָפּ האָט עקספּאָרטירט קיין אַמעריקע רוחניות, אַלע כלי קודש, און אַמעריקע האָט געצאָלט מיט מוזמן, עס איז געווען אַ מין האַנדעלס טריט אַזוי ווי יששכר מיט זבולן, אָבער יעצט ווען די אימיגראַציע אין לאַנד איז אַפגעשטעלט, דאָרף אַמעריקע זיך אַליין פאַרזאָרגען מיט איהרע כלי קודש און דאָס האָבען טאַקע שוין לאַנג איינגעזעהן די פיהרער פון דער ישיבה צו באַזאָרגען דעם אַמעריקאנער יודענטהום מיט אייגענע רבנים, און האָבען אויך געשאַפען "אַ בית מדרש למורים" פון וואַנען עס קומען אַרויס גוטע אַנערקענטע לעהרער, פאַכלייט, דאָס זעלבע דאָרף אויך געשאַפען ווערען "אַ בית מדרש לשוחטים" אונטער דער אויפזיכט פון אַגודת השוחטים דנוי יאָרק צוזאַמען מיט'ן ועד הרבנים, פאַר יונגע לייט וועלכע קענען לערנען און האָבען די נויטיגע ידיעות, און ווילען לערנען די מלאכת השחיטה פון גוטע שוחטים לומדים, אומנים, זעלבסטפאַרשטענדליך וועט די אגודת השוחטים נישט נעהמען אויף זיך קיין מאַרטינידזש צו באַזאָרגען אַלע מיט פלעצער, אָבער האָפּענטליך אַז די אגודת השוחטים פון ניו יאָרק וועט מיט דער צייט ווערען אַ לאַנד אָרנאָניר זאָציע פון אַלע שוחטים אין אַמעריקע און קענערע אַזוי ווי די אגודת הרבנים, וועט זי זיין אומשטאַנד צו רעקאָד מענדירען שוחטים צו אַלע קהלות אין לאַנד, און דאָס איז די איינציגע לייזונג צו דעם פראַבלעם פון שוחטים און שחיטה אין אַמעריקע פאַר דער צוקונפט, און אַז דער ציעל זאָל דערנרייכט ווערען וועט די אגודת השוחטים דנוי יאָרק פאַרשרייבען אַ שעהנעם סאַפטיעל אין דער היט סאָרי פון אַמעריקאנער יודענטהום.

דער סעקרעטאַר פון "די שוחטים שטימע" רעו. אלי' מ צ ע ר האָט אין דער אויסגאַבע פון לעצטען מאָנאַט אָנגעדירט אַ וויכטיגע פראגע וואָס דאָרף ערנסט באַטראַכט ווערען, ווייל מיט דער פראגע איז פאַרבונדען אַ גרויסע פראַבלעם וואָס דאָרף אינטערעסירען יעדען וואָס אידישקייט איז ביי איהם טייער, נעמליך "די פראַבלעם פון שוחטים אין דער צוקונפט".

מען מוז מסכים זיין צו אַ גרויסען טייל פון זיין מיינונג, ער זאָגט: "אַז דער איבעל און די הפקות וואָס הערשט אין דער מלאכת השחיטה והכשרות, אויך די ארזאָכען וואָס האָבען געבראַכט צו דעם שלעכטען מצב השוחטים, איז טאַקע צוליעב די צעהן פראַצענט אונפאַר אַנטוואַרטליכע שוחטים וואָס האָבען זיך אַריינגעשמוגעלט אין שוחטים לאַנער, וואָס לאַ קראו ולא שנו, זיי האָבען אין קיינע ישיבות קיין מאָל נישט געלערענט, און ווייסען נישט די קדושה פון דער מלאכה, נאָר האָבען זיך דאָ אויסגעלערענט אין האָרריאָפּ אַ פאך אַזוי ווי שניידעריי אָדער אַן אַנדער טרייד, און עס איז פאַרשטענדליך אַז "בהרי הוצא לקי כרבא", דאָס האָט געבראַכט צו ערני דערונג אין די אויגען פון פאָלק דעם גאַנצען מצב השחיטה, און מיטאָל איז אויך דער מצב השוחטים אין אַ שלעכטען צושטאַנד".

דער אַרומגענט איז באַמת אַ שטאַרקער, אָבער זיינע דעקאַמענדיישאַנס וועלכע ער שלאָגט פאַר צו ענדרען די איבלען לאָזען זיך דיסקוטירען, ער שלאָגט פאַר, אַז עס מוז אָנגענומען ווערען אַ פעסטער באַשלוס פון אַלע שוחטים אין גאַנצען לאַנד נישט צי לערנען קיינעם די מלאכת השחיטה, אַפילו אַ פאָטער זיין קינד, לאָמיר אַנאַליזירען די מאָטיווען וועלכע צווינגען דעם דאָזיגען באַשלוס, ערשטענס זאָגט ער "איז די לאַנד נישט מסוגל אַרויסצוגעבען אמת'ע שוחטים לומדים, יראי שמים, וואָס זאָלען וויסען ווי הייליג צו האַלטען די מלאכת הקודש", טראָץ דעם וואָס די תורה אַליין זאָגט ערות "לא מעבר לים היא" אַז קיין לאַנד האָט נישט אויף איהר קיין מאָנאָפאָל, נאָר זי איז דאָס אייגענטהום פון גאַנצען אידישען פאָלק וואו זיי געפינען זיך, איז דאָס אויך גענען די פאסטען, אַלע וואָס האָבען צוטאָן מיט חנוך פראַבלעך מען האָבען שוין לאַנג אַנערקענט אַז אַמעריקאנער קינדער זיינען אַזוי מסוגל אויסצואוואַקסען לומדים, אויב נאָר דורך אַ גוטען סיסטעם אַזוי ווי די אייראָפּיאישע, אַ לעך בעדינער פאָקט איז די ישיבת ר' יצחק אלחנן, וואָס ניט אַרויס יעהרליך יונגע לייט מוסמכים און גדולי תורה, וועלכע האָבען אויך די התמדה וואָס מען האָט אַמאָל

בריעף פון שוחטים

דער מצב פון שוחטים און כשרות אין אמעריקא

און בנוגע מציצה אין „דער הכזעקתה“ אויך ניט אזוי גרויס ווי דער רב וויל מאַכען צו גלויבען, ווייל אייגענטליך מציצה איז ניט פון די חלקי המילה, נאָר מפני הסכנה, ואין סמך אפילו לזה, למציצה בפה, אין דער צייט, ווען דוד המלך ע"ה רעכענט אלע איברים מיט וועלכע ער טוט מצוות, כמו צפרנים לפריעה, רעכענט ער ניט מציצה בפה. „החתם סופר“ בשנת הקצ"ו כותב: לא נמצא מציצה בפה כ"א למקובלים ואין לנו עסק בנסתרות. והנאון ר' שניאור זלמן מלאדי זאָגט אויך, אז מציצה איז נאָר מפני הסכנה און ניט פון די חלקי המילה. והרה"צ ר' שלמה מו"צ בוויילנע כותב: ענין המציצה אין לה ענין ושייכות למצות המילה רק היא מצד רפואה, ולכן לא נזכר בשום מקום באיזה אופן תהיה המציצה, משום דידוע דעניני רפואה משתנה מזמן לזמן וממקום למקום. און אויב די מאָדערנע מעדיצין אין אמעריקע האָט אויסגעפונען, אז אַ גלעזערנע רעהריל איז אַ סכנה לרך הנמול און האָבען מתקן געווען צו מאַכען מציצה מיט אַ שטיקעל ריינע גאָז, מיט אַ הסכמה פון אַ נאון הדור ווי ר' שלמה מוויילנע, ווי ער דריקט זיך אויס „דעניני רפואה משתנים מזמן לזמן וממקום למקום“, ווייל איך, אז הרב לאנדמאן זאָל אויפקלערען, וואו ברעכט זיך דאָ יהדות?

איך גלויב, אז מצות מילה אפילו אין אמעריקע, וואו אנדערע מצות ווערען ניט אזוי שטאַרק רעספעקטירט, ווערט אָפּגעהיט הונדערט פּראָצענט, ווען אפילו די מצוה קומט אָן די אידען מיט בלוט. און איך גלויב, אז קיינער האָט קיין פניה ניט דערביי. די מוהלים דאָ פיהרען דאָס דורך לויט דעם פאַרלאַנג פון דער מאָדערנער מעדיצין, און דעריבער דאַרף דער מוהל רעספעקטירט זוערען אַז שטאַט קריטיקירט צו ווערען. ריינקייט און צוטערעטען ווי אַ דאָקטאָר צו אַן אָפּעראַציע, ווי דער רב דריקט זיך אויס, איז אַלץ בעסער, ווי דער אַלטמאָדישער מוהל, וועלכער האָט ניט דורכגעפירט אַ ברית בעפאַר ער האָט ניט גענומען אַ שמעקטאָבאָס בין התוך לפריעה און מען האָט ביי איהם ניט געקענט פּועלן צו נעמען אַ שמעקטאָבאָס פריהער אָדער דערנאָך.

טובי' מרדכי בעלקין, מוהל, בראַנס נ. י.

אַנמערקונג פון דער רעדאַקציע

מיר גיבען פּלאַץ אין אונזער צייטונג פאַר דעם אינטער רעסאָנען בריוו פון ר' סוּבֵי' סַרְדֵי בַעַלְקֵי'ן, ווייל דער ענין וועלכען ער ריחרט אָן איז פון גרויסער וויכטיגקייט. מיר זיינען אָבער ניט איינשטימיג מיט איהם אַז מילה דאַרף ניט זיין על הברכים, און מיר גלויבען ניט אַז אַ סנדק קען שמעקן, דער דין איז אין שלחן ערוך יורה דעה הלכות מילה סימן רס"ה זאָגט דאָס דער רמ"א י"א שכל העם

ענטפערט אויף רב'ס טענות געגען מאָדערנע ברית'ן

חשוב'ער רעדאַקטאָר: —

דערלויבט מיר דורך די שפאַלטען פון אייער זשורנאַל צו נעבען אַן ענטפער הרב לאַנדמאן אויף זיין בריוו אין „טאָג“ פון 14טען סעפטעמבער, אין וועלכען ער פּראָטעסטירט געגען די מאָדערנע ברית'ן.

ערשטענס וויל איך איהם אויפמערקזאַם מאַכען, דאָס די אגודת הרבנים, צו וועלכע ער ווענדעט זיך מיט אַן אויפרוה אויף דעם בטול ברית מילה על ברבי הסנדק, דאָס די חברי אגודת הרבנים זיינען אַחוץ יראי שמים, אויך גדולי תורה, וועלכע האָבען זיך אויפגעהאָדוועט על ברבי התורה. און איך גלויב, אַז די מקורים, וועלכע הרב לאנדמאן האָט ציטירט, קאָנען ניט מאַכען קיין איינדרוק אויף אידען לומדים, ווייל אייגענטליך סנדקאות על הברכים האָט קיין מקור אין ערגעץ ניט אין ש"ס ופוסקים, נאָר איז געשטיצט אויף אַ מדרש שוחר טוב, וועלכען דער רב ברענגט בשם מהר"ל; און אַלס רב מעג ער וויסען, דאָס „אין לומדין דין מן המדרש“, און דרך אגב, האָט ער ניט ציטירט ריכטיג דעם מדרש. וזה לשון המדרש: „בברכי אני נעשה בעל־ברית לילדים“, און די מפרשים זוכען מכנה צו זיין דעם סנדק בשם בעל־ברית, ווייל זיי זוכען אַ פירוש פאַר'ן וואָרט סנדק, וואָס איז אייגענטליך אַ רוימיש וואָרט און עס באַטייט שליחות. אָבער אַבסאָד לוט ניט על הברכים, ועיין הנהגות מיימנות פ"ג דמילה וז"ל: זה שחומדין ומתאוין לאחוז את תינוק בשעת שנמול על הברכים ולהיות בעל ברית (סנדק) יש סמך לזה, במדרש שוחר טוב ס' ל"ה על הפסוק כל עצמותי תאמרנה, און אויך הנהגות מיימנות באַצייכענט ברית־מילה ניט על הברכים, זעה, איך ניט, וואו איז דאָ דער ברוד אין יהדות ח"ו? צווייטענס, אזוי ווי הרב לאנדמאן דריקט זיך אויס, דאָס מנהג ישראל תורה, זאָל ער אזוי גוט זיין און אַריינקוקען אין זכרון ברית לראשונים לר' יעקב הגוזר, איינער פון די עלטסטע מלפּטים איבער אַלעס, וואָס האָט צו טאָן מיט מילה, דף רל"ט וזה לשונו: והמנהג בק"ס רומי שאין הסנדק יושב אלא מניחים את התינוק על התיבה וב' סנדיקים עומדין ואוחזין רגלי התינוק מימינו ומשמאלו והמוהל באמצע ועושה מלאכתו בזריות, נו, מנהג ישראל תורה הוא? איז שוין במילא אַ שטעהענדיגער סנדק און ניט על ברכוני ניט אַן אמעריקאנער ערפינדונג דורך ראבאי בלוט, נאָר אַ מנהג ישראל... און על הברכים איז נאָר מתאוין וחומדין... ווי הנהגות מיימנות דריקט זיך אויס... היינט צו וואָס אַטאַקירען איינעם, וואָס האָט געטאָן אַלעס כּדַת וּכְרִינ'?

184

שוין טאָס זענען געקומען די צייט נאָכצומאָן דעם שעהנעם און
 נויטיגען ביישפּיל פון די ניו יאָרקער עופות שוחטים.
 וועלכע האָבען באַוווּזען צו באַזיכערען זייער זעלבסט
 עקזיסטענץ, און גלייכצייטיג אויפהייבען דעם כבוד פון
 אַ שוחט דאָ אין לאַנד, ליידער אָבער איז אין די מערסטע
 טיילען פון לאַנד דער שוחט אַ מין הפקר זאָר, אַ געוועהר
 צו יעדער מחלוקה, צו יעדערען, און מיט געוואַלד ווערט
 ער אַריינגעשלעפט אין אַ מחלוקה אין וועלכער ער איז
 אומשולדיג, און דאָך ליידעט ער מיט זיין פאַמיליע דער
 נאָך. אַלס פאַסט פאַר דעם וועט איהר מיר ווערטעהער רע-
 דאָטאָר ערלויבען צו שרייבען וואָס עס פאַסירט באַ אונז
 דאָ, און זאָל עס טאָס זיין נישט סתם דערציילט אַ נע-
 שיכטע, ווייל דאָס איז בלוז אַיינע פון די פיעל טרויע-
 ריגע פאַקטען פון די שוצלאָזע שוחטים דאָ אין לאַנד,
 זאָל עס דינען פאַר אַ לעכאָן פאַר אַלע ברידער שוחטים.
 אַז עס מוז וואָס געטהאָן ווערען צום גונסטען פאַר דעם
 עקזיסטענץ פון די ברידער שוחטים, פּעטערסאָן, וועלכע
 איז באַוואוסט אַלס זייד אינדוסטרי שטאָרט האָט אימער
 געהאַט די גרעסטע רבנים מיט אַ שטרענגע השגחה אויף
 כשרות, און שוחטים האָבען געמאַכט אַ לעבען, ביז מיט
 10 יאָהר בעפאָר איז דאָ אָנגעקומען אַ רב, דערווייטערדיג
 דאָ אַ צווייטען רב האָט מען זיך שטילערהייט אונטערנע-
 קרינט. די ענדע דערפון איז געווען, אַז דער פאַרי-
 גער רב איז אַוועק אין אַ צווייטער שטאָרט, האָט נאָמיר-
 לִיך שטאָרט גענומען אַ נייעם רב, אַ מיוחס, אַ גרויסער
 דרשן אין אידיש און ענגליש, דערצו איז ער יונג און
 מאָדערען און ער קרינט און ער טאָס גוט באַצאָלט אויך. די
 נעלד קרינט ער פון דער שחיטה וואָס ווערט פאַרוואַלטעט
 דורך דעם הינען ועד הכשרות, וואָס רעפּרעזענטירט אַלע
 שוהלען פון שטאָרט. דער רב, ווילענדיג צוברעכען דעם
 ועד הכשרות אַז זיי זאָלען נישט האָבען צו צאָלען דעם
 נייעם רב, האָט געקראַגען אָנהענגער בוטשערס, געמאַכט
 ביליגער רעם פרייז פון שחיטה, זיך אָפּגעטיילט פון דער
 שטאָרט, פאַרפירערדיג אַ מלחמה מיט דער שטאָרט.
 די העדקוואָרערס איז געווען אין אַ ווינקעל פון שוהל.
 קורץ פון דער מחלוקה צווישען דעם רב מיט דער שטאָרט
 האָבען שוחטים שוין העכער 2 יאָהר פאַרלאָרען זייער
 געהאַלט וועכענטליך יעדער 10 דאָלאַר אַ וואָך. 8 שוחטים
 מיט גרויסע פאַמיליעס האָבען געאַרבייט שווער באַ גסות
 ועופות פאַר 30 דאָלאַר אַ וואָך יעדער, ביז ב"ה עס איז
 שלום געוואָרען. יעצט צום ענדע פון דעם אויבענדערמאָנ-
 טען רב'ס אָנרימענט, האָט איהם דער הינער ועד הכשרות
 געשיקט פאַר אַמיט. דאָס מאַל זיינען פאַראייניגט אַלע 8
 שוחטים פון שטאָרט צוזאַמען מיט די בוטשערס מאַרקעט
 לייט, מיט אַלע שוהלען. נישט האָבענדיג מיט זיך
 קיינעם, איז דער אויבענדערמאָנטער רב אַוועק צו אַ
 קריסטליכען מאַרקעט, אַרויסגעשטעלט אַ סיין פאַר כשר
 און געשניטען דעם פרייז פון שחיטה אויף אַ העלפט, האָט
 אויך אַריינגעשריבען אין הינען אידיש-ענגלישען פייפּער,
 אַז מער ווי העלפט פלייש וואָס ווערט דאָ פאַרקויפט איז
 טרפה, איז דאָך די קשיה וואָרום האָט ער געשוויגען ווען

שחם אצל המילה יעם דו שנאמר יעם דו העם
 בבית (מרדכי פר"א דמילה וכל בו) וכן נוהגין, מלבד
 התוספת שהוא יושב. דער תוספת הנער איז דער סנדק,
 ווייל זאָגט דערם דער יורה דעה (ס"ק מ') ונוהגין להדר אחר
 מצוה זו להיות סנדק לתפוס התינוק למהלו (הג"מ
 פ"ג דמילה) און דער "מטה משה" ווי אויך דער "תורת חיים"
 זאָגען גאָנץ דייטליך, כיון שהילד נחשב כקרוב, כך רגלי
 הסנדק שם ליהן השוכין כמבואר במ"ש
 בהדיא מהרי"ל ז"ל בהלכות מילה, אַם שמעיה דאָך בפירוש
 אַז מילה דאָרף זיין על רגלי הסנדק, און דער
 הדגום יונתן בן עוזיאל זאָגט אין פרשה
 ויחי אויף דעם פסוק גם בני מכור בן מנשה יולדו על ברכו
 יוסף, "כד אתילידו גזרינון יוסף", דאָס מיינט אַז מען
 האָט זיי מל געווען על ברכו יוסף, און אין די וויכ-
 טיגסטע סדורים פון באַוואוסטע גאונים וצדיקים שמעיה דער
 לשון; "ויקח המוהל את הנער מכסאו של אליהו ויניחהו על
 ברכו הסנדק, און אין דעם סדור פון דעם באַוואוסטען
 גאון און מקובל יעב"ץ ז"ל שמעיה דער לשון סנדק —
 לאחוז התינוק על ברכו להסול (אות)
 ברית, הלכות מילה דף ק"א מ"א) און הגאון יעב"ץ אלס
 פוסק זאָגט דאָרס כשסניח הסנדק התינוק
 על ברכו למלו ויחר לקרב ברכו ז"ל בדוחק, שלא
 יוכל הנער לפול בין רגליו (ס"ע) איז דאָך קלאָר און דייטליך
 אַז ביים סנדק דאָרף דער קינד זיין נור על הכרכים. דער זוהר
 זאָגט (פקודי דף רנ"ה ע"ב) בזמנא דאתגור בני וכו' הוא
 סמ"א אתבר ולא יוכל לשלמא ולקטרגא וכו' דאתעבד סניגוריא
 על ישראל ע"כ. וזהו שקורין אותו סניגור' סניגור' ג'עשה
 דין ק'סיגור (הגהות מהרצ"א להגאון הקדוש מדינוב זצ"ל).
 עס וואונדערט אונז אויף רעון. יעקב בלוס און
 רעון בעל קיין, וועלכע מיר קענען זיי בייזען אַלס אידען
 בני תורה ושומר מצוה, באַוואוסטע שוחטים און מוהלים,
 יראים ושלמים, ווי קומט דאָס צו זיי און אַלע אַנדערע
 מוהלים זאָלען זוכען מאָדערניזירען אן אַלטן הייליגען איד-
 שען מנהג וואָהרשוינליך האָבען זיי געוויסע אורזאָכע וועלכע
 צווינגט זיי דאָס צו טאָן, אַ סיבה נבונה, וואָלטען מיר
 באַמט וועלען וויסען וואָס איז די אורזאָכע? מיר גלויבען
 אַז די לעזער פון די "שוחטים שטימע" זיינען באַרעכטיגט
 צו וויסען די אורזאָכע, ווייל נאָך אַלעמען האָבען מיר צו טאָן
 מיט אַ מנהג ישראל וועלכער דאָרף זיין ביי אונז מיינע און
 הייליג, און מיר האָבען צו טאָן מיט שוחטים יראים ושלמים,
 וועלכע מען קען בשום אופן נישט חושד זיין ח"ו אין שלעכטע
 כוונות, און סאָקע דערפאַר פאַדערען מיר אויף די חברים
 ר' יעקב בלוס און ר' טוב' מרדכי בעל קיין, אַז זיי זאָלען
 דורך די שפאַלטען פון "די שוחטים שטימע" געבען אַ פאַל-
 שמענדיגע ריכטיגע ערקלערונג וועגען דעם. מיר וואָרטען
 אויף זייער ענטפּער.

פּעטערסאָן, נ. דזש.

מיט פרייד האָב איך געלעזען די שוחטים שטימע.
 וואו איהר רופט אַלע שוחטים פון לאַנד צו אָרגאַניזירען
 זיך און גלייכצייטיג שרייבען פון זייער מצב. עס איז

א קצב באליידיגט א שוחט, האָט דער רב איהם צוגעמאַכט ווי יאָטקע אויף 2 וואָכען. קיין השתדלות האָט ניט געד האַלפּען. ער האָט נאָך געמוזט בעפאַר דעם עפענען איר בערבעטען דעם שוחט.

אזא האַנדלונג האָט געגעבען א געלעגנהייט יעדען אין זיין ראַנג אויפצוהיטען אַלעס לויט עס פאַדערט זיך פון אַ כלי קודש, צ. ב. לערנען אַ בלאַט גמרא, אָדער אַ פרס משניות יעדען טאָג, אָדער נאָך אַמאָל מחזק זיין לומדי תורה.

דאָ אָבער אין דעם געבענשטען פרייען לאַנד וואָס דורך פאַרשידענע אומשטענדרען האָט מען אַביסעל אַפּד געטראָטען פון די אירישע פּרינציפּען, פאַרבויען זעהר פיל פון די אירישע מנהגים, וואָכעדיג געמאַכט אַלע אַר דיטע טראַדיציעס, איז דאָך זעלבסט פאַרשטענדליך, אז די נושאי דגל התורה קריגען ניט געהעריגע באַהאַנדלונג.

שחיטה, וואָס איז אַ הייליגע אַרבייט, מלאכת הקודש, און ניט נור פאַדערט זיך אויך צו זיין אויסגעהוהט ניט טיג, ווייל די דינים פון שחיטה זיינען כמשהו, און אויגעבליק ניט ריכטיג און די שחיטה איז טריפט.

אָבער מ'ניט דעם שוחט ניט קיין געלעגנהייט אז ער זאָל אָפהיטען איינע פון די ביידע כללים, עס איז נאָך פאַרען שטעמלאַך, וואו די שוחטים שקלאַפּען יעדען טאָג פון פריה ביז נאַכט, ספּעציעל דאָנערשטאָג שמעהט דער שוחט 17-18 שטונדען איינגעטונקען אין בלוט, די דריטע מכה פון מצרים לאָזט זיך שטאַרק פיהלען, דאָס פאַרמאַטערט דעם שוחט קערפּערליך און לרוב מאַכט זיך, אז דער שוחט קריגט באַליידיגט מיט פאַרשידענע זילזולים פון עמי הארצים בורים פונ'ם ערנסטען סאָרט, אזוי אז דער שוחט פיהלט, אז די מלאכת הקודש איז ערגער ווי מלאכת חול, און עס פרענט זיך אַ פראגע זו תורה וזו שכרה?

יעצט אָבער ווען אַלעס אין דער וועלט פּראָגרעסירט, איז די העכסטע צייט אז מיר שוחטים זאָלען זיך פאַר אייניגען און נור דורך אַ פאַראייניגטע קראפט וועלען מיר קענען אויפּוועקען דעם דעת הקהל און פאַרבעסערען אונז זער מצב הן אין רוחניות וגשמיות, אז מיר זאָלען קריגען די געהעריגע באַהאַנדלונג וואָס אונז קומט, וכל הבא לטהר מסייעין אותו, יומא דף ל"ת.

די שוחטים פון נואַרק, נ. רוש, רופען אַ קאַנפּערענץ אויף א' פ' ויגש, יאָנואַר דעם 1טען, 1933, און עס איז צו האַפּען אז יעדער איינער פון די דרושירזי שוחטים וועט אָנווענדען זיין ענערגיע און עס וועט דאָרט אַוועקגעלייגט ווערען דער באזיס פאַר אַ פאַראייניגונג פון אַלע שוחטים פון יונייטעד סטייט און קענעדע, אזוי ווי נאַנץ פּוילען און ארץ ישראל הקדושה זיינען אַלע שוחטים פאַראייניגט.

די תפלה פון „ויעשו/ כולם אגודה אחת" איז יעצט אויף דער טאגס אָרדענונג און דער צוועק איז לעשות רצונך בלבב שלם.

ער האָט גענומען שכירות? איז ער מתרץ, אז מען האָט איהם געצוואונגען, איז אַ שאלה ווער האָט איהם געד צוואונגען, דער עולם אָדער די געלד? נאַטירליך פון אַלעס איז דער חילול השם זייער גרויס, אומבאַשרייבליך, ווי יעדער דערוועהנדיג אַ שוחט, האַלט אין כסדר קרר טיקירען כשרטריף, ווי קומט עס אַ רב צו געהן מיט אַ נוי אין כשרות, נאָר דאָס לאָז איך איבער צו די רבני'שע אגודות, זייער אויפגאַבע איז מער אַכטונג צו געבען נישט מחולל השם זיין, לדין וועלען זיי ענטפּערען. איך וויל בלוז אַ אָנמערקונג בנוגע די שוחטים וואָס דורך דער מחלוקה פון דעם רב וועלכער איז מולול מקח השחיטה שטעלט אין געפאַהר צו רואינירען 8 פאַמיליעס בלוז פון שוחטים, און ווי ער אַליין האָט זיך אויסגעדריקט, אויב שוחטים וועלען איהם נישט העלפּען וועט ער זיי בריינגען צו הונגער. אָט די הפקרות שניידט דאָס האַרץ, וואָלטען אָבער שוחטים זיין אָרנאַניזירט, פאַרבונדען מיט אַ צענז טראַלע אין ניו יאָרק, וואָלט עס נישט פאַרגעקומען, אויב דער רב וויל מחלוקה פירען מיט דער שטאַרט, געזונטער הייד, דעם שוחט געהט עס ווייניג און פון די שטאַרטישע קהלישע ביזנעס, אויף דעם איז דאָ גענוג שוהלמזרח אידען, וועלכע וועלען זיך אָפּגעבען מיט דעם, דער שוחט טוט קיינעם קיין שאַדען ניט, נישט דער שטאַרט און נישט דעם רב, ער וויל בלוז אַ לעבען מאַד כען און נישט זיין הפקר פאַר יעדערען, עס איז אויך גלייכצייטיג ווינשענסווערט אז קיין שוחט זאָל נישט קומען דאָ משיג גבול זיין, ווייל דאָ איז נישטאָ קיין פּלאַץ פאַר אַ נייעם שוחט, סיידיען קומען אויף צוברעכען דעם עקזיסטענץ פון די היגע שוחטים, וועלכע זיינען אַלע פאַראייניגט.

מיט ברודער גרום,
רעוו. מכאל באַראַן,
סקערטאָר פון דער היגער שוחטים אגודה,
פת ק"ק בעטערסאָן, נ. דזש.

די קומענדיגע קאַנפּערענץ פון נואַרקער שוחטים

פון רעוו. מרדכי עהרענקראַנץ

אין דער אַלטער היים, וואו אידען האָבען אָפּגעהיט אַלע אירישע דינים, אַלע מנהגים, זאָנאַר אפילו ווען עס האָט זיך געפאַדערט מסירת נפש, ווייל ביי יעדען אין האַרצען איז געוועזען פאַרפלאַנצט אַ גרויסע ליבשאַפט צו אַלעס וואָס הייליג איז האָבען די כלי קודש אימערצו פאַרנומען דעם אויבען און אין אירישען לעבען. מ'האָט זיך צו זיי באַצויגען מיט רעספּעקט מיט'ן גרעסטען יראת הכבוד, און אויב עס האָט זיך געטראַפּען, אז עפעס אַ גראַבער יונג האָט אַמאָל פאַרלוירען זיין רעספּעקט, האָט ער זעהר טייער באַצאָהלט דאָפּיר. איך געדריינג אַ פאַסט ביי אינו אין שמעטל האָט

ה ש ו מ ר

ירחון מוקדש לחווק התורה והיהדות לכירור ולבון שאלות החיים על פי רוח התורה והאומה

יוצא לאור ע"י אנודת שוחטי עופות דניו יקרם רבתי במדינת אמעריקא. הרב שמריהו ליב הורוויץ, העורך.

הרמב"ם והחנוד*

לא קל כל כך להרצות או לכתוב ספר על הרמב"ם ז"ל, מבלי להקיף את כל המקצעות של תורה, חכמה, פילוסופיה, מוסר, דעות ומדות, שבהם הצטיין הרמב"ם בתור מורה וחסיד ונאש המדברים בכל מקום, וכשאנו רוצים לתאר, בתאור רוחני הכתוב מדבר, את קלסתר פניו הרוחניים של הרמב"ם עלינו להעמיס את שכלנו ולרדת לסוף ועומק התורה והחכמה ולרבר או לכתוב על כל אותם הענינים הרבים והשונים שבהם הצטיין הרמב"ם—בארוכה ובעומק העיון, ויש לזה צורך בחבור הרבה ספרים, ואין זה מעניני ומטרחי הפעם, אלא מוכרח אני לגעת בקצה העט אשר בידי בדרך אנב וברפרוף קל שבקלים, בכחינת נונע ואינו נונע בהענינים אשר בהם התמחה הרמב"ם ז"ל ולבא אח"כ אל סוף המטרה שלי, וזהו: לבאר להניש ולהטעים עד כמה שאפשר את ערכו של הרמב"ם בתור מחנך, ועד כמה יש ערך חנוכי גדול בהרבה ספריו לגדולים שבגדולים, וגם — לתינוקות של בית רבן, כל אחד לפי מדרגתו שכלו והשגתו, וכי הניעה השעה להכניס את דברי רבנו הרמב"ם ז"ל המפורים כפנינים ואבני חן נוצצים מזהיבים, מזהירים, ומבריקים בחכמתם, הנינום, דברי טעם ושכל שבהם, אשר בחבורו הגדול "משנה תורה" או: "הי"ד החוקה" שלו, וללמדם בתור ספר למוד בבתי הת"ת והישיבות שלנו.

הנינונו על חרוש העולם, ובכסול הסענות נגד הרעה הזאת, ועומק מושג הכוונה האלהית בחרוש העולם, ועל נפש האדם, השארת הנפש, הנשמה המשכלת והשכל ההיולאני, האדם ושכלו, שלטון השכל בעולם וחקירה פילוסופית עמוקה על המין, וכישנו, אם יש לו מציאות בפני עצמו או לא, ודעות הרמב"ם במהות הנפש וכוונתיה הן שיטה עמוקה וחשובה עד מאד, וכדאי ללמוד לדעת ולהבין את שיטת הרמב"ם באמונות ודעות, בריאת העולם והנסים, התכלית שבבריאה, השגת השם, דעת הרמב"ם העמוקה והמפורזות על ידיעה ובחירה, שאלת צדיק ורע לו רשע וטוב לו, מהי ההצלחה האמתית? ההשגה האמתית בנגד אושר האדם, חיי עולם הבא, מהות החיים הנצחיים, תחית המתים, ועוד. הרמב"ם היה תורני צדיק ופילוסוף, בחבוריו הרתיים ובמכתביו השתדל תמיד לרכז על התמצית המוסרית שברת ישראל, ובחבורו הפילוסופי בחר דרך העיון בכל פרטיו ודבריו נאמרו בסגנון מדעי, וכשבא הרופא החכם אל באו בן דורו של רבנו סעריה נאון, והיה חכם ובעל עיון גדול, וכשיטתו הפילוסופית היה מבעלי הפיסימיומוס וקדם בזה לשון פנהויר השיב עליו הרמב"ם (במורה נבוכים חלק ג' פי"ג) בדבריו טעם ושכל טוב ובדבריו המעטים שאומרים הרבה מאד נמצא יסוד התשובה נגד בעלי הפיסימיומוס.

והנה עמדו פילוסופים בישראל, כמו למשל, פילון היה הפילוסוף הראשון בשיטה מסוימת אשר על פיה חקר לדעת את התוכן הפנימי של הדת הישראלית, פילון בעצמו היה נאמן לדת ישראל אבל שטתו הפילוסופית לא הביאה ברכה והצלחה לעם ישראל ולדת ישראל כידוע, אבל בארבעה מאות שנה נאוה והשתדל לאמת את למודי הפילוסופיה הרתית על פי עקרים ידועים, טוען נגד דעת אריסטו שהורה בקדמות החומר ההיולי, טוען נגד המאמינים בשתי רשויות עפ"י דעת הפרסים, מוכיח במציאת הנפש והשארטה, תחית המתים גם מצד הטבע והשכל, תורה מן השמים, קדושת התורה, בחירה חפשית, ועוד.

והנה רבנו בחיי בן יוסף פקודה או סתם רבנו בחיי הדיין תפש מקום הנין בפילוסופיה הרתית ע"י ספרו "חובות הלכות" וידועה גם כן שיטתו הפילוסופית של ר' שלמה בן נבירול שננגד בשטתו אחרי השיטה האפלטונית החדשה שיסד פילון ותלמידיו באלכסנדריא, והוא לא השפיע בשטתו הפילוסופית על האומה, כי הרחיק ללכת בשיטתו חוץ לגבול החקירה הרתית שהנבילו חכמי ישראל, והראו ב"ד אמר עליו, שרבר סרה על גדולי האומה, ומרה חולשת מדרגתו בפילוסופיה, והיה מנשש בה כמנשש באפליה (אמונה רמה דף ג').

* הרצאה ספרותית מדעית שהרצה בעברית הרב ר' שמריהו ליב הורוויץ, אצל האנודת "ברקאי" בטעמד חכמים וסופרים, מהנכים ופדגוגים, אנשי רוח ספורסמים.

187

שלמיותיו כלם נמצאים בפועל, ולא היה לה דבר בכח בשום צד, וממה שראוי בהכרח שירוחק ממנו גם כן הדמיו לשום דבר מן הנמצאית".
(עוד יבא)

חידה על דבר הלכה

מאת א. פערעלבערג

בעל החי רכץ על הכור,
ועל צאורו חבל לפאר,
על הכור מכסח גולל
ואינו יוכל לקבל,
רתח וברח לסוכה להתחבאות,
ואין קולטת שמה במחיצתיה,
בעל הבית שלח אחריו עכרו לחמש,
ויצו דרך חצר על הסוכה לטפס,
ונכשל העכר בחצר מעט
ונפל ושבר את חיד,
אל תדאג אחרי השתים
קרא לבעל הבית איש עלם גבר,
פרק את החבל! והנה אותם על הידים,
וישובו בחצר בסוכה וכסבר.

את שמות פותרי החידה נפרסם בנלוון הבא של ירחוננו.

הערה בתוספות

(חולין ס"ו) בתוספות בד"ה יגדיל תורה ויאדיר. הרבה אמר לנו טעמים לידע מהו קשקשת. נשאלתי להגיד את פרוש המלות האלו שאינן נוכחות כלל מה זה הרבה אמר לנו טעמים? ואמרתי כי נקודה אחת תתקן את דברי התוספות.

אחרי מילת — הרבה — צריכה להיות נקודת הפסס, ונשמטה באשמת המדפיסים, וכונת בעלי התוספות היא כך: בראשונה פירשו את מלת "ויאדיר" — הרבה, מפני שלא נמצא בתנ"ך מהשורש הזה רק שתי פעמים בבנין נפעל, כמובן: תקיף, גדול וחוס; נאדרי בכח (שמות ט"ו ו') נאדר בקדש (שם י"א) ופעם אחת בבנין הפעיל, ויאדיר (ישעיה מ"ב כ"א) ופירשו התוספות כי כונת המלה היא — הרבה. ואח"כ אמר לנו טעמים, כלומר: נותן התורה אמר לנו טעמים לידע מהו קשקשת אך כי גם בלי מלת סנפיר כבר אין מקום לטעות על קשקשת שהיא סנפיר, כי מקרא מלא הוא, ושיריון קשקשים הוא לבוש (שמאל א' י"ז ה') ולא כתבה התורה מלת סנפיר אלא כדי לתת לנו טעמים מהו קשקשת, וזהו הפירוש האמתי בדברי התוספות.

י צ ח ק נ ו ל ד כ ר נ

יהודה חלוי בהתנגדות הריפה אל הפילוסופיה היונית "אשר אין לה פרי כי אם פרחים" והוא יסד שיטה לאומית, ובשביל להכין ולהרניש את היהדות ברוח התורה והאומה, יש צורך להכין היטב את ספרו "הכוזרי" שהוא פירוש מדויק ומספיק על היהדות, והוא אינו מעריץ את הפילוסופים מחוסרי הרת אלא את הזקנים חכמי התורה בעלי הקבלה, שהם הם חכמי האמת והצדק.
ו ר ב נ ו מ ש ה ב נ ס י י מ ו נ שב לשיטת אריסטו בתורת הפילוסופיה על פי הפרושים של אבן סנה ואבן רשד, ובמקום שיש בדבריהם סתירה לאמונת ישראל הוא מתרחק מהם וחולק על רבותיו בפילוסופיה, כמו בקדמות העולם ועוד, אין מטרתי בזה לכתוב השקפה מדעית על הרמב"ם בתור פילוסוף כי יארכו הדברים ויהיו לספר שלם, ולרנלי מלאכתי בהרצאה זו אין זה חובתי ותעודתי. מוכרח אני רק לרמוז כי היה מתנך ומשפיע גם בפילוסופיה והשפיע גם כן על הפילוסוף החריף והעמקן הגדול באמת ב ר ו ד ש פ י נ ו ז ה .

והנה דברי שפינוזה בתורת המדות שלו שהכנים אל האתיקה שלו את היסוד העקרי של אהבת אלהים הם כמעט תרגום מדויק של דברי הרמב"ם (ברנפלד על ברוך שפינוזה צד 93) וכשמגיע הרמב"ם להציע לקוראיו את רעיון אהבת אלהים, הוא מתרומם להתפעלות פיוטית, שמשכחת אותנו לשעה את השיטה הרציונלית שבתורתו, זה שהעמיד הכל על ידיעה ושבטל את כל הרהורי הדמיון, זה שכל דבריו הם השכל והנהיג את כל הרעיון שבתורתו, ויצר קרוב להתפעלות סודית, להשגה של מסתורין, לסקירה פנימית מעין הפעולה "הנבואית". גם נחום סוקולוב בספרו "ברוך שפינוזה וזמנו" מודה כי אין ספק בדבר ששפינוזה קבל את ההערה ואת ההכנה הראשונה לחקירותיו הפילוסופיות מאת הרמב"ם והוא מביאו כמה פעמים. הרעיון שאלהים הוא מכיל את העולם ושהוא סכום ההויה אתה מוצא בדברי הרמב"ם (מורה א' ע"ג) וכששפינוזה יורד בבכתי הפילוסופיה בהענין הרק של אחרות המחשבה ואחדות הטבע שאינן יכולות להיות סוף סוף אלא אחדות אחת מפני כי המחשבה היא האמת שבטבע, סוף כל המדע, בהכרח ימצא בהאחדות המוחלטת, אשר אותה חפש שפינוזה וזו היתה הנקודה העיקרית שלו בתור תנאי של הקיים הרתיים, אנו רואים בזה השפעת הרמב"ם, בזה שהוא אומר (בנ"ה מ"א למורה נבוכים) "כבר קדם לנו כי כל מה שמחייב נשמות ראוי בהכרח להרחיקו ממנו יתעלה, וכן כל הפעולות ירוחק ממנו, כי כל הפעולות יחייבו שנוי, ושהפועל להפעליות ההם בלתי המתפעל בלא ספק, ואילו היה הוא יתעלה מתפעל בשום פנים מאופני ההפעלות, היה זולתו עושה בו ומשנה אותו, וכן ראוי בהכרח שירוחק ממנו כל העדר, ושלא תהיה שום שלימות נעדרת ממנו פעם אחת ונמצאה פעם אחרת, שאם הונח זה היה שלם בכח, וכל כח יחובר אליו בהעדר בהכרח, וכל מה שיצא מן הכח הפועל, אי אפשר לו מבלתי מוציא זולתו נמצא בפועל שיוציאהו, ולזה יתחייב שיהיו

188

ה ל כ ו ת ש ח י ט ה

עפ"י גדולי הפוסקים, הראשונים והאחרונים, עמודי התורות, הלבות פסקות הנכללות בסמכת חולין, אספן וקבצן וחברין בלשון התלמוד, רבנו יצחק בר' יעקב אלפסי ז"ל, עם הלכות רבנו משה בר' סימון ז"ל, עם הרא"ש, המור ובית יוסף, ושלחן ערוך יורה דעה ש"ך ופ"ז עם הערות והארות בעניני הלכה, נסדרו ונערכו ע"י הרב ר' שמריהו ליב הורוויץ.

(המשך)

ומ"ש ועבדים משוחררים פשוט הוא דעבר משוחרר הרי הוא בישראל לכל דבריו, אלא דקשיא לי מאי איריא משוחרר אפילו אינו משוחרר נמי, דהא כיון שמל ומבל לשם עבדות חייב בכל מצות שהאשה חייבת, וכיון דאשה כשירה לשחוט גם הוא כשר. (וכן הרמב"ם כתב שם דעבדים שוחטים לכתחילה, דרבי משה ה.)
ומ"ש אפילו אין מכירין אותו שמוחזק לשחוט שלא יתעלף וגם אין מכירין בו שהוא מומחה וכו' בריש חולין (שם) אהא דתנן הכל שוחטין ושחיטתן כשרה בדיעבד, ואיכא התם אוקמתא טובא ורבינא (נ') אוקמא בתרי אוקמתא, באוקמתא קמייתא אוקי לכתחלה דמתניתין לומר דכל שהם מומחין, כלומר שבקיאין אנו בהם שיוודעין הלכות שחיטה שוחטין אעפ"י שאין מוחזקים לנו שלא יתעלפו בשעת שחיטה מתוך רכות לבם, אבל כל שאין אנו בקיאים בו שיוודע הלכות שחיטה לא ישחוט, ואם שחט בודקים אותו, ואם יודע הלכות שחיטה שחיטתו כשרה, והיינו דיעבד דמתניתין, ובאוקמתא בתרייתא אוקמא איפכא, דהכי קתני הכל שהם מוחזקים לנו שאינם מתעלפים בשעת שחיטה, שוחטים אעפ"י שאין אנו בקיאים בהם אם יודעים הלכות שחיטה, והיינו לכתחילה דמתניתין, אבל כל שאינו מוחזק לנו שאינו מתעלף לא ישחוט, ואם שחט ואמר ברי לי שלא נתעלפתי, שחיטתו כשרה, והיינו דיעבד דמתניתין, ואמרין בנמרא (שם) דהנהו אמוראי דמוקי למתניתין באוקמתא אחרני נאדו מהנו תרי אוקמתא דרבינא מאוקמתא קמייתא נאדו משום דרוב מצוים אצל שחיטה מומחים הם, ומאוקמתא בתרייתא נאדו משום דלעלפוי לא חיישינן, וכתב הר"ף דאיכא מאן דפסק כרבינא דבתרא הוא, ודחה הוא ז"ל סברא זו משום דמסקינן בנמרא מבתר רבינא דרוב מצוין אצל שחיטה מומחין הם, וכן הסכימו הפוסקים, וכתבו ה ת ו ס פ ו ת בשם ר"י רוב מצוים אצל שחיטה מומחים הם, ושוחטין לכתחלה, וכתב הר"א ש והנאונים מפרשים משום דאית להו רוב מצוים אצל שחיטה מומחים הם ומוסרים להם לכתחלה לשחוט אעפ"י שאין יודע אם מומחה הוא אם לאו על סמך שיבדקנו אחר שחיטה, משום דאי ליתיה קמן סמכינן ארוב מצוים אצל שחיטה מומחין הם ושריא ליה, וכן אי אשתלי ואכליה בלא בדיקה לאו איסורא עבד וסמכינן ארובא, הלכך לא חיישינן דלמא אשתלי, ומיהו אי איתיה קמן, לא סמכינן ארובה ואסור לאכול עד שיבדקנו, עכ"פ, ורש"י כתב מומחין הן הלכך לא בעיא למבדקיה, וכתב הר"ן שכן דעת הר"ז ושאינן דבריו

נכונים, ואפשר שזהו דעת העמוד שכתב רבינו דכי אמרינן רוב מצוים אצל שחיטה מומחין הם לאו למימרא דלכתחלה מוסרין לו לשחוט, אלא לומר שאם שחט אין צריך לבדקו, וכ"כ במרדכי ובהנ"א (וכ"כ באגור ור"ם משאלות פרשת בהעלותך) ולפ"ז כי אמר דנאדו אמוראי מאוקמתא דרבינא משום דרוב מצוים אצל שחיטה מומחים הם, לא נאדו מתחלת דבריו אלא מסוף דבריו דאמר ואם שחט בודקין אותו הוא דנאדו, ולדברי הנאונים הוי איפכא, דעיקר פלונתייהו הוי מתחלת דבריו, ומיהו נם אסוף דבריו פליגו במקצת לענין אי ליתיה קמן דנשייליה דלרבינא אסור ולדידן מותר משום דרוב מצוין אצל שחיטה מומחין הם.
ונ"ל שלא בא ר"י אלא לומר שלא נפרש הא דרוב מצוים אצל שחיטה מומחין הם דוקא בדיעבד דליתא, אלא אף לכתחלה נמי מוסרים לו לשחיטה, ואה"נ דמודה לסברת הנאונים דאי איתא קמן שיוליגין ליה, וכ"כ מדברי רבינו שלא כתב סברא שלישיית כזה, ודלא כר' ירוחם שכתב דלדעת ר"י א"צ לבדקו כששחט, וכתב הרשב"א שסברתן של גאונים תורה היא ואין לזוז ממנה, וכן הסכימו הר"ף והרמב"ם והרא"ש ז"ל וכן ה"ל בה.
כתב באגור דמשום דס"ל דלא סמכינן ארוב מצוים אצל שחיטה מומחים הם אלא בדליתיה קמן, נהנו באשכנז שלא לסמוך על שחיטת אדם אלא אם כן יש לו רשות לשחוט מחכם שבדקו וחקרו בדיני שחיטות ושחט לפניו שלשה עופות, עכ"פ, ונ"ל דשחט לפניו שלשה עופות הוא לחוש לשאין מוחזקין וכדעת הר"א ש שיתבאר בסמוך בס"ד א"נ כדי שיראה החכם אם יודע לכיון מקום השחיטה.
וע"ז העיר רבנו ר' משה איסרלש ז"ל בספרו "דרכי משה" ז"ל, "משמע דאינו מחלק בין לסמוך עליו בין שהוא עצמו ישחוט וס"ל דאין לסמוך עליו עד שידעינן שנטל רשות לזה, ולזה נשתרבה המנהג שמקצת בני אדם לוקחים כתב מאיזה מומחה שהם מומחים בהלכות שחיטה, ואין המנהג כן בזמן הזה, אלא כל הבא לשחוט מוסרין לו לכתחלה לשחוט ואין הוששין שמא לא נטל קבלה בפני חכם ואפשר דאנו סומכין ארבינו תם ואשר"י וטור ור"ן ושאר גאונים שכתבו כולן שסומכין ארובא אפילו לכתחלה, ובספר ב"י פסק נ"כ דהכי הלכתא, ועוד נ"ל דאפילו לדברי הא"ז בזמן הזה דנוהגין דאין אדם שוחט אא"כ נטל קבלה בודאי סמכינן ארובא אפילו דלא שכיח כלל ששום אדם ישחוט בלא קבלה מצאתי במסרי"ל בשם מהר"ש דקבלה

לאכול משחיטתו, ומטעם זה לא כתבו הפוסקים דין מי שרגיל להתעלף כמו שכתבו דין מי שאינו יודע הלכות שחיטה, ו ה ר"ן כתב שדעת הר"י ה' דלעלפויי לא חיישינן כלל לא לכתחלה ולא בדיעבד, וכן דעת הרשב"א בת"ה דלכתחלה מוסרין לו לשחוט ואין צריך אח"כ לשאול אם נתעלף ואפילו איתיה קמן.

ומ"ש רבינו בשם סמ"ג גם המרדכי כתב כן בריש חולין שאם יודע פשוטן של הלכות שחיטה אעפ"י שאינו יודע דקרוקם שחיטתו כשרה, והא חכמים נמי מספקא להו כמה מילי בהלכות שחיטה הלכך א"צ לידע כל הקרוקים אך שידע לתת לב, וז"ל הג"מ פ"ד מה"ש בשם סמ"ג א"צ השוחט לידע כל חלוקי שהייה חלדה במיעוט הסמנים וכיוצא בהם וכשיסתפק בהם יחמיר, אבל צריך לידע דשהיות מצטרפות וזהו דבר הוה ורגיל הרבה, לכן צריך שידע אותו ע"כ וב"כ בהנ"א פ"ק דחולין, וכתבו עוד וצריך שידע בדיקת הסכין אבישרא ואטופרא (ואתלת רוחתא) שלא ישחוט בסכין פגומה ופשוט הוא, וכן מבואר בדברי הרמב"ם בפרק הנזכר.

(עוד יבא)

בידו מר' יונה שיש לכל שוחט כשמתחיל לשחוט לחזור השחיטה בכל יום פ"א וכן יעשה ל' יום, ואח"כ כל חודש פ"א, וכן יעשה שנה תמימה, ואחר אותה שנה יחזור כל תקופה פ"א, וכן יעשה כל ימיו, ואם לא עשה כן אסור לאכול משחיטתו, עכ"ל, ונ"ל דאין להחמיר רק לכתחלה אבל לא בדיעבד, עכ"ל דרכי משה.

וכתב ה"ב י"ז וז"ל ולענין שאינם מוחזקים שלא יתעלפו כתב הר"א ש שכתוך דברי הר"י ה' משמע דדין אחד למומחה ולמוחזק דהיכי דאיתיה קמן צריך לבדקו וגם לשאול אם נתעלף, והיכי דליתיה קמן שחיטתו כשרה עכ"ל, וכתב הרמב"ם בפ"ד דלכתחלה חיישינן לעלפויי, אלא שאם שחט בינו לבין עצמו לא כתב שצריך לשאול, ומעמו משום שטעמא דעלפויי משום שהייה הוא, וכיון שזה יודע הלכות שחיטה וראי אילו שהה לא היה מאכילה לנן, וזהו פי' לעלפויי לא חיישינן, ורבינא הוה ס"ל דחיישינן דלמא יתעלף וישהה כשיעור והוא סבור שלא שהה כשיעור, ונדהו דבריו דכיון דנתעלף אינו יודע כמה שהה, ואם היה מתעלף היה אוסרה מספק, ולפי"ז אפילו ידעין ביה שהוא רגיל להתעלף אפשר שמותר

איחוד בין אנודת השוכני'ם בארעא דישראל ו, אנודת השוחטים" דנויצרם

המתנה שבעוה"ר נמצאים כאלה שמוללין בשחיטה שסימניה מסיני ועוקרים ע"י אחד העיקרים שברת ישראל ועי"ז נגרם פירוד והתברלות בתוך המתנה בתוך עם ישראל גופא ורבים המכשולים ועצומים התקלות, נגד הסתערות נלוזה כזו על אחד מעמודי התווך של ד"ת ישראל יש לנקוט אותה העמדה שנקנור נקט לנבי השער השני על השער הפנימי יש להגן במסירות נפש ואל זה ירמזון מילי על דרשת הז"ל בפסוק קורות בתינו ארזים רהיטנו ברותים, א"ת ברותים אלא ב ר י ת י ם ע"י הברית שכרתנו עם חברנו אנוה"ש שמעבר לים היא ארצות הברית של אמריקה. נקוה ונחיל שבסייעתא דשמיא ובכחות מלוכדים ומשותפים נרע לשמור על השערים שערי שמים בדבר השחיטה שהופקרו לדינו בכבוד ובאומץ רוח, במסירות נפש, והבא לטהר וכו'.

תנאי ראשון להפקת התועלת המקסימלית מאורגנונו שאיש לא יעדר, מבין כל שוכני ארץ ישראל אל יעמוד אף אחד מחוץ למחנה — ובמיסב כותותיהם יסייעו בידי קומץ אנשים מחוללי רעיון האיחוד ובידי נשיא האנודה מר פרום העובד בלי ליאות להרמת קרן האנודה ויחידו הוא עורך במערכה והרבה עשה ועושה בהחשת עזרה לחברים המתלבטים במלחמת קיומם בפינות הנדחות בישוב, ומבלי קיומה של האנודה אין להם למי לפנות ולשעות לעזרה.

אנחנו שוכני העמק והגליל המאוחרים קבלנו בשמחה רבה את בשורת הופעת חברינו מעבר לים בשערי ארצנו ולוקחים חלק פעיל בבנין הארץ, השי"ת ינחם במעגלי צדק בנתובות ישרים אף נחלת שפרה עליהם ויצליחו בכל

בש"ס יומא ל"ח, ת"ר מה נסים נעשו לרלתותיו של נקנור, אמרו כשהלך נקנור להביא דלתות מאלכסנדריא של מצרים, בחזירתו עמד עליו נחשול שבים, וטבעו ונטלו אחת מהן והטיילה לים ועדיין לא נח הים מזעפו, בקשו להטיל את חברתה עמד הוא וכרכה, אמר להם הטיילוני עמה מיד נח הים מזעפו, היה מצטער על חברתה, כיון שהגיע לנמלה של עכו היתה מבצבצת ויוצאת מתחת דופני הספינה י"א בריה שבים בלעתה והקיאתה ליבשה ועליה אמר שלמה המע"ה קורות בתינו ארזים רהיטנו ברותים, אל תקרי ברותים אלא בריתים פירש"י כאילו כרתו ברית זו עם זו עכ"ל. מהאנדה הנפלאה הזאת יש לאלף ולהסיק, היות והשחיטה היהודית הטהורה והצרופה היתה והנה גם כיום תרים בפני הטמיעה שעם ישראל בכל מקומות מושבותיו בדול בזה מאוה"ע בכשרות, ולצערנו קמו בזמן האחרון נחשולים המשתרגים את המבצר הזה, ישנם תוקפים חיצונים — הם האנטישמים שונאיישראל ההיטליריסטים והקוויסטים למיניהם שראשית דרכם בכדי להקניט ולהצר לעדת ישראל הם מעוררים בלאנדר טאניהם ובבתי מחוקקיהם התנגדות לשחיטה היהודית מטעמים הומניים כביכול, אלה האכזרים עוכרי האנושיית מתימרים לבעלי "צער בע"ח", נגד תופעות כאלה יש למחות ולהתריע ברם בדלית ברירה, נכנעים לגזירת אנטיוכסם זו, שהיא בכל אופן דף זמנית, כמו שעשה נקנור לשער הראשון בתקופה שגזירה עבירא דנטלה וכבר היה לעולמים שבמדינות שקבלו חס נגד השחיטה היהודית ואחרי שהתפכחו במקצת משכרון שנאת עולם לעם עולם בטלו את רוע הגזירה מה שאין כן, פורצי נדר שבתוך

190

ספרים חדשים

(שהגיעו אל המערכת)

ספר סדר אליהו על שלחן ערוך
 יורה דעה הלא הוא שלחן ערוך והרמ"א בשלימות. ומשולב בתוכו ביאור לפי הכרעת גדולי האחרונים וכולל בתוכו תמצית מחידושי דינים, מראשונים ועד אחרונים, בלשון צה וקצר למבינים. כאילו מרועה אחד נתונים, איש איש על מקומו יבא בשלום, על סימנים ועל סעיפים הקימם, ולא ילאה הקורא לתפש בספרים שונים ובכ"כ אבות מצוינים, ומעין שאבתי מימיו הנאמנים, ומהקדמת הספר מכבאר תכלית הספר ומעשהו להמעיינים, ונלוה להם איהו חידושים ממני אחד מהרכנים, חל"כ ראשו, על הלכות שחיטה וטריפות מסימן א' עד סימן ל"ח מאת הרב אליהו בר' דוד זאב ז"ל נארדאן רב בניו יאָרָק ומקורם רב בוויילנא קאמיי ווארשא, תרצ"ב.

בראש ספר חשוב ונחוצו זה אנו מוצאים הסכמת הנאונים הרבנים המפורסמים ר' צבי הירש ראבינאָוויץ בקאוונא, ור' חיים יהודא קאסניצער בסמארנא, ר' מרדכי סלסקי נים ור' אברהם יצחק הכהן קוס ראש הרבנים בארץ ישראל ור' שלמה זלמן סנדר כהנא שפירא אב"ד ור"מ בקרינק, והרבנים הנאונים הנקובים לעיל מעירים על הרב המחבר ר' אליהו נאיראן שליט"א כי בספרו זה הוא "מברר הלכה מראשון ועד אחרון ומסיק שמעתתא אליבא דהלכתא וברכה בו, והוא חיבור מועיל מאד להפליא, והוא טוב מאד אפילו לרבנים היושבים על מדין כי הוא מעין טהור מראשון ועד אחרון לברר הלכה למעשה, נעמו אמרתיו וישרו סברותיו, ודבריו נכונים ויקרים בחריפות ובקיאות רבה בש"ס ובפוסקים".

הרב ר' אליהו נארדאן זכה לשם טוב בישראל בספרי אגדה ודרוש שחבר זה כבר "דברי אליהו" ב' חלקים עה"ת, "רמעת העשוקים", "ישראל בעמים", "מערכות ישראל". ספריו נתפשטו ונתקבלו בחבה יתירה בין הדרשנים והמטיפים שבדור, ועתה זכה את הרבים בחבורו

מפעל ידיהם, תחזקנה ידי העושים והמעשים למען בנינה של ארצנו הקדושה.

בקורת רוח מרובה קבלנו את דבר האיחוד בין שתי האגודות של ארץ ישראל שנשיאנו ר' נחום מרדכי פרום שו"ב שליט"א עומד בראשה ושל נויאָרָק שמר יעקב בלום שליט"א הוא נשיאת.

בברכת חברים נאמנה בשם שוב"י העמק והגליל המאוחדים.

שלום קורן שו"ב כרת

זה שהוא ספר נחוצ מאד לרבנים ולשו"בי"ם.

והנה הרב המחבר כתב הקדמה נפלאה לספרו ובה הצליח להוכיח את הנחיצות הגדולה של חבורו זה וכפרם לרבנים צעירים בני דורנו וביחוד לשו"בי"ם, והנה בנה את ספרו על יסודות הזקים ונאמנים הלא המה השלחן ערוך והרמ"א שלא שנה כלום מלשונם, וכן הביא את התמצית מכל חרושי דינים של השמלה החדשה, כו"פ חות דעת, פרי סנדים, לבושי שרה, שלחן ערוך של הרב אדמו"ר מלאדי, דנול מרבבה, חכמת אדם, ויש ספרי פוסקים שהביא המחבר והם נחוצים גם כן מאד להלימוד, כי בלעדם ימשש כעור באפילה, והם: טורי זהב, שפתי כהן, באר היטב, בינת אדם, גליון רש"א, דעת קדושים, דרכי תשובה הגר"א, חיחדושי רע"ק, יד אפרים, מקדש מעט, פתחי תשובה, תבואת שור ועוד, והרי הוא ספר שכולל דברי הראשונים והאחרונים בסדר נפלא ונחוצ מאד לרבנים ולשו"בי"ם להורות ממנו קוראת.

ישמחו בו הרבנים ויגילו בו השו"בי"ם כי ברכה בו.

* * *

ספר דברים ככתבם, דרושים מאת יהודה ליב נרויבארט, טורינטו, קנדה, יוצא לאור בהשתתפות הרב הגאון המפורסם ר' שמואל אהרן הלוי עורך ירחון "הפרדס" בשיקגו, תרצ"ב.

זהו ספר דרוש מקורי, ספר דרוש מופתי, כולל כאמרים שיש בהם דברי ספרות, חכמה והגיון, רגשי לב בוער באש קודש לכל היקר והקדוש לנו, יש בו רעיונות יפים ודקים, לשון יפה וסגנון מצוי, יש בו דרושים למעדי השנה ועל כמה סדרות שבתורה, ודברי חפץ לשבת, מספר על הרוני ארץ ישראל, משא חברון, מחאה נגד בריטניה, תלמוד תורה, הלבשת ערומית, יסוד מקוה, אספת רבנים, חתונה, ועוד. הספר כולל 251 עמודים מלאים ודרושים בדברים יקרים שיש בהם תורה וחכמה, יראת שמים טהורה וכל מדה נכונה, וספר זה הוא הופעה חדשה וחשובה בספרות הדרוש, יגילו בו הדרשנים, וישמחו בו המטיפים כי הוא כלי מחזיק ברכה לדרשני ישראל.

בְּרָדוֹב.

ברכת מוזל טוב

צו חבר יונה אפרים פעסין און זיין פרוי, צו דער בר מצוה שמחה פון זייער נע רֶאָטענעם זוהן שלמה אליעזר וועלכע האָט שטאַטנעפּינדען מיט גרויס פּראַכט און גלאַנץ שבת פ' חיי שרה אין חברה גמילת חסדים אנשי מאַטעלע.

ה' יאריך ימיהם ושנותיהם בטוב ובנעימים ויזכו לנדלו ולחנכו בדרך התורה והמצוה וירוו נחת מבניהם ובנותיהם, כברכת.

אגודת שוחטי עופות דניוואָרָק רבתי

שמחות ביי שוחטים

אונזער חבר ר' ה' 55 נרשן מיט זיין פרוי האָבען ניט לאַנג צוריק געפירט בשעה טובה ומצלחת זייער אינגסטען זוהן צו דער חופה. די חתונה איז דורכגעפירט געוואָרען אויף אַ חסידישען אופן מיט אַ רב, מיט חסידישע נגונים און טענץ, און דער באַוואוסטער רב חבר פון די אגודת השוחטים הרב מ. לייטער איז געווען דער מסדר קדושין. די באַוואוסטע שוחטים ח' ב' ד' א. מ' ע' ז' ע' ר. ווייס פּרעזידענט פון די שוחטים יוניאָן און חבר ש. נאָו אַ גראַד ס' י' דער טרעזשורער, זיינען געווען פּאַרטראָטען אלס אַ קאָמיטע פון די אגודת השוחטים און האָבען איבערגעגעבען אין נאָמען פון די שוחטים יוניאָן אַ דרשה געשאַנק, אַ האַרציגע מתנה פון די אגודת שוחטי עופות דניוואָרק רבתי.

זונטאָג, י"ד חשוון (13טען סעפטעמבער) האָט אונזער ברודער שוחט משה ראובן בראון מיט זיין פרוי שרה געפירט צו דער חופה זייער געראַטענע בת יחידה בתי חוה, מיט דעם באַריהמטען יונגען מאַן אברהם יחזקאל שוהלנאָסטער, קאַנצלער אין באַפעלא, ניו יאָרק. די חופה איז געווען אין הויז פון אונזער חבר משה ראובן בראון, שטריינג אַרטאָאָקסיש. דער מסדר קדושין איז געווען הרב יוסף אידל בראון שילעלער רב, אַ ברודער פון משה ראובן. די לעצטע ברכה מעין שבע האָט געזונגען דער באַוואוסטער חזן בראַכמאַן ווי אויך ביי דער סעודה האָט חזן בראַכמאַן געזונגען זעהר פּאַסיגעס. צו לעצט האָט ער געזונגען אחינו בני ישראל הנתונים בצרה, האָט ער אַלעס איבערטראַפּען, ועל כולם האָט הרב יוסף אידל בראון געזאָלטען זעהר אַ פּראָכטפולע רעדע מענינא דיומא דורדי געפלאַכטען מיט דברי תורה.

אויסער די געשמאַקפולע מאכלים האָבען זיך אַלע זעהר פּיין אַמווירט מיט דברי תורה ונגינה. די חתונה וועט געוויס זיין איינגעקריצט אין אַלעמענס האַרצען און בלייבען פאַר אַן אַנדערנסונג. אַ קאָמיטע פון די „אגודת השוחטים“ זיינען געווען פּאַרטראָטען מיט אַ פּרעזענט צו די יונגע פּאַר און מיט אַ וואונט פון אַלע חברים שוחטים שיהא זיווגם יעלה יפה און זאָלען זיין געבענשט מאַדון הברכות פון דאָס בעסטע.

בשורה טובה לרבנים ולשוחטים!
יצא לאור ספר חשוב רב ערך לרבנים ולשוחטים

סדר אליהו

על יורה דעה חלק ראשון
מאת הרב אליהו גארדאן
רב בניואָרק ומקודם רב בוילנא, מחבר הספרים דברי אליהו ב"ת, דמעת העשוקים, ישראל בעמים מערכות ישראל

בו המחבר מכרר הלכה מראשון ועד אחרון, בכל סימן וסעיף משולבים דברי הראשונים והאחרונים כאלו מרועה אחד נאמרים בלשון צח וקצר, וכל אחד יכול לחזור את כל היורה דעה חלק ראשון בזמן קצר עם כל המפרשים לפי הסימן והסעיף ביורה דעת. ראוהו כמה מגאוני איירופה ויאשרוהו

מחיר הספר עם המשלוח \$1.50
להשיגו אצל המחבר:
RABBI E. GORDON
609 Oak Terrace Bronx, N. Y.
Tel. MOtt Haven 9-7689

א סוף קורא צו אלע שוחטים פון דושיורדי סטייט

די „אגודת השוחטים“, יוניאָן לאַקאָל 436 א. פ. א. 5. פון נואַרק, נ. דזש. רופט אַ קאַנפּעדעניץ פון אַלע שוחטים אויף א' פ' ויגש דעם 1טען יאָנואַר 1933 עם איז די העכסטע צייט, אַז מיר די עוסקי במלאכת הקודש זאָלען דורך אַ פּאַראַייניגטע קערפּערשאַפט פאַרבעסערען אונזער מצב אין רוחניות און אין גשמיות
שטעלט זיך אין פאַרבינדונג מיט דעם סעקרעטאַר
REV. M. DINERMAN
9 Magnolia Street Newark, N. J.
רעוו. ברוך אַרונסאָן, פּרעז.

מאיר וואַלאַזין

50-52 עלדרידזש סטריט, ניו יאָרק
טעלעפאָן אָרטשאַרד 4-4511
מאַנופּעקטשורער
פון וואַלענע און סילקענע טליתים, פרוכתן, מענטעלאך, חופות, מכסות לשלחן ולארון.
אימפּאַרטער
פון די בעסטע ספרי תורה, תפילין ומזוזות.
דיסטריביוטאָר
פון אַלערהאַנד זילבערנע כלי קודש, עץ חיים'ס, צייץ'ן, יד'ן, קידוש־בעכערס, שבת־לייכטער א. ז. וו. די בעסטע מילערס חלפים און מוהל מעסערס.
שאַרף און נלאַט שטיינער.
אַלעס צו שפּאַט ביליגע פּרייזען

האָט איהר שוין דעם נייעם וויכטיגען ספר? הלכות דעות פון רמב"ם ז"ל

מיט דעם וויסענשאַפטליכען באור פון הרב שמריהו ליב הורוויץ ווען איהר האָט נאָך ניט, אין כדאי איהר זאָלט איהם האָבען, גרויסע אידישע געלעהרענטע אויף דער נאַנצער וועלט באַוואונדערען איהם, אַ נוצליכער ספר פאַר רבנים, שוחטים און בני תורה.
פּרייז 1 דאָלער
ווענדעט זיך צום מחבר:
RABBI S. L. HURWITZ
1503 Eastern Parkway Brooklyn, N. Y.
Telephone: HAddingway 3-9698

די לעזער פון די „שוחטים שטימע“ קענען שרייבען אידישע געשיכטע פון אמעריקע

מיד בעמען אונזערע לעזער בכל מקום שהם צו שרייבען אונז און
ענטפערען אויף די פאלגענדע פראגען: דער נאמען פון זייער שטאָרט,
וויפיעל שוהלען געפינען זיך? וואָס פאר אַ חברות פאר תורה געפינען
זיך דאָרט? האָט די שטאָרט אַ רב? ווער איז ער? וויפיעל שוחטים
האָט די שטאָרט? ווער זיינען זיי? (נעמען און אַדרעסען) ווי אזוי
לעבען זיי, און פון וואַנעגט קומט זייער הכנסה? די באַציהונג פון רב
צו די שוחטים? וועלכע אידישע אינסטיטוציעס געפינען זיך אין
שטאָרט? (באַשרייבט זיי גענוי און דייטליך) צי איז דאָ אַ תלמוד
תורה? וויפיעל לערער? וואָס ווערט דאָרט געלעהרענט? און
ווער זיינען די גייסטיגע מנהיגים? דער מצב פון שוחטים און שהיטת,
דער מצב החנוך, דער מצב הכשרות, צו עס איז דאָ גענוג שומרי
שבת? וועלכע אידישע צייטונגען ווערען דאָרט געלייענט? מיט
וואָס באַשעפטיגען זיך די מעהרסטע אידען פון שטאָרט? וואָס פעלט
אין שטאָרט? ווער זיינען די הויפט פיהרער פון דער אידישער קהלה?
אָט די אלע בריף אַדער אַרטיקלען וועלען געדרוקט ווערען אין
„די שוחטים שטימע“ און וועלען קלאָר מאַכען פאַר אונז און פאַר אונז
זערע קינדער, דער צוקונפטיגער אידישער דור אין אמעריקא, די לאַגע
פון אידען און אידענטהום אין דער נייער וועלט. דאָס וועט זיין פרוכט-
באָרע נוצליכע אַרבייט וועלכע וועט האַפענטליך, האַבען אַ גרויסע
היסטאָרישע ווערט.

שרייבט לויט פאלגענדען אַדרעס:

SCHOCHTIM SHTIMME

229 EAST BROADWAY

NEW YORK, N. Y.

די

שֵׁן תַּשְׁמִימִים שְׁמִימִי SCHOCHTIM SHTIMME

מאנאטליכער זשורנאל, ארויסגעגעבען דורך די אגודת שוחטי עופות דניו יארק רבתי

Monthly Magazine, published by the Poultry Schochtim Union of Greater New York

Affiliated with the American Federation of Labor, Local 440

233 EAST BROADWAY, NEW YORK, N. Y.

Telephone: ORchard 4-1938 — 9602

Vol. I. No. 10. December, 1932.

ב"ה ניו יארק, כסלו, תרצ"ג.

ערשטער יאהרגאנג, נומער 10.

אינהאלט:

עדיטאריעלס: תנוכה; די שוחטים און דער ארבייטער קלאס; א קאנפערענץ פון שוחטים.

די שחיטה קאנווענשאן און איהר אויפגאבע — — — — רעוו. אליהו מעלבער

נשמע ונעשה — — — — זלמן דער מאנאריס שו"ב

חד וחלק (פעליעטאן) — — — — א. לץ

הורות הללי — — — — הלל יעקב הורוויץ

פון אונזער אלטען הייליגען קוואל.

בריעף פון שוחטים: טוריה מצרי בעלסין; שמואל בל מהרש"ק; אליהו ליב פישער.

ה ש ו מ ר

הרמב"ם והחנוך — — — — ש. 5. ה.

לא נתנו המצוות אלא לצרף בהן את הכריות — — — הרב שמועל מנחם הלוי פיין.

שיר חנוכה — — — — א. פערעלבערג.

התקוה והאמונה — — — הרב ש. ב. שולמאן

האמונה — — — הרב ר' אברהם יצחק הכהן קוק.

נחום אבלים; שמחות כיי שוחטים; נייעס און מודעות.

Subscription Price, \$3.00 a year.

סיבסקריבשאן 3 דאלאר א יאהר.

שמחות ביי שוחטים

בר מצוה

בשבת פ' נח חגג חברנו הנכבד היקר מר אברהם ראנ את חגיגת בר מצוה של בנו היקר בביהכ"נ בית שלום תומכי הרב, 445 אלטבאמא עוועניו, ברוקלין. הכר מצוה קרא את המפטיר וההפטורה ממש בזקו ורגיל, ואח"כ דרש מעל הבימה דרוש נאה מענין הפטורת השבת בסוב טעם ורעות. וקבל על עצמו לשמור ולעשות כפי אשר הורוהו הוריו ומדריכיו. אחר התפלה הוזמנו כל המתפללים לקדוש היום בביהכ"נ ואח"כ הלכו כולם והרב מר ווארשאווסקי בראש לבית הבעל שמחה. השלחנות היו ערוכים במאכלי ערבות דנים וכל מטעמים משמנים ומעדינים, וכלים מכלים שונים עם יינות מבושמים. קטן היה הבית מהכיל ועומדים צפופים, אבל אוכלים ושותים רוחים. החבר וידידו רעו. זלמן ריטשמאן שו"ב נשא מנגינותיו משירים נעימים מארץ ישראל והברה ללהב יצאת כ"כ עד שכל החברים והידידים רעו. חיים יוסף מאטלין שו"ב, רעו. ראובן האכשטיין שו"ב, הלכו בריקוד הנהוג בחסידת חב"ד ושם אני בתוכם, „אויפ'ן פאלעסטינער שטייגער“, ורווחא שבק לפרפראות של הרב מר ווארשאווסקי שהטיף בנאומו רעיון יקר עד להפליא. ומתוך התרוממות הרוח נפרדו כולם בברכות מאליפות לרוח נחת ועונג מכל יוצ"ח בכלל. והבר מצוה יסק לרנא ברא כרעיה דאבוהו

בשם כל המזומנים,

ידידו עוז

זלמן ריטשמאן

חבר אנורת השוחטים.

ברכת מזל טוב

אומר נדא טבא לירידי מר ביילקין ורעיתו לחגיגת חבר מצוה של בנו המהולל מוה' יעקב נ"י.

יהא רעוא מן שמיא שיהי' תולדותיכם כיוצא בכם. ותזכו לגדלו ולחנכו על דרכי התורה והמצוה על ארמת הקודש ציון וירושלים.

רעו. אליהו מעלצר.

ברכת מזל טוב

די אנורת השוחטים בכלל און די בעאכטע בפרט דריקען אויס א הארציגע מזל טוב צו אונזער חשוב'ען חבר, עקו, מעמבער, טוביה מרדכי בעלקין ורעיתו, צו דער בר מצוה שמחה פון זייער מיצינדיגע און נעראטענעם זויעקב וועלכער איז איינער פון די ברייאנטענסטע קינדער. ער איז נישט נור א שטאלץ פאר די עלטערן. נאר אויך פאר אלע פריינד. ויזכו לגדלו ולחנכו בדרך התורה והמצוה וירא נחת ממנו, ויהיה לגדול בישראל, כברכת

אנורת שוחטי עופות דנויארק רבתי

אלטער ברוקלינער שוחט ערמארדעט

אונזער ברודער שוחט ר' בנימין סאליטע איז שבת אין דערפריה געשטאכען געווארען פון א נענער אין ויין היים 202 ווערעט סטריט, ברוקלין. דער נענער איז ארעסטירט פאר מאָרד. פילע טרעהרען זענען פארנאָרטען געווארען אויף זיין פריהציטיגען טוים פון אלע וועל-כע האָבען איהם געקענט. ער איז געווען כאלייט און טייער ביי אלעמען. ער איז אלט געווען 62 יאָהר. תנ"צ'ב'ה'.

די אנורת שוחטי עופות דנויארק רבתי שמיצט די מוסדות התורה

די אנורת שוחטי עופות דנויארק רבתי האט ערפילט איהר באשלוס וואס איז אנגענומען געווארען מיט אייניגע מאנאטען צוריק. אז 500 דאלאר זאל צוטיילט ווערען פאר מוסדות התורה. עס זיינען ארויסגעשקט געווארען טשעקס צו די „ישיבת רבינו יצחק אלחנן“, צו די „פעדעריישאן פון ישיבות קטנות“, צו „עזרת התורה“ און נאך אייניגע ישיבות. און אבוואהל דער מצב פון די אנודה איז פינאנץ ציעל נישט אמבעסטען. פונדעסטוועגען האט זיך די אנודה אנגעשטרענגט צו העלפען די זיילען פון תורה.

וויכטיגע באקאנטמאכונג צו אלע שוחטים און בפרט צו שוחטים פון ערי השדה

אזוי ווי מיר האבען ערהאלטען אייניגע בריף פון שוחטים אנפרענענדיג, וואס מיר ווייסען ווענען א מודעה וואס עס איז ערשינען אין די צייטונגען. דאס אלע שוחטים פון די קאנטריס זאלען זיך ווענדען מיט שוחטים'שע אנגעלעגענהייטען צו די „אנורת השוחטים התרדים“ — מאַכען מיר באקאנט, דאס מיר ווייסען נישט פון אזא אנודה. די איינציגע אנורת השוחטים וואס עקזיסטירט איז ניו יארק אין די שוחטים יוגיאן. די איבעריגע זיינען געוויס פריוואט אונטערנעמערס וואס זוכען פערזענליכע פראפיטען פון מאַכען אונוויסענדע שוחטים, און מיר זיינען פאר זיי ניט פאראנטווארטליך.

בשורה טובה לרבנים ולשוחטים!

יצא לאור ספר חשוב רב ערך לרבנים ולשוחטים

סדר אליהו

על יורה דעה חלק ראשון מאת הרב אליהו גארדאן ז"ל

רב בניוארק ומקודם רב בוויילנא, מחבר הספרים דברי אליהו ב"ה, דמעת העשוקים, ישראל בעמים מערכות ישראל

בו המחבר מברר הלכה מראשון ועד אחרון, בכל סימן וסעיף משולכים דברי הראשונים והאחרונים כאלו מרועה אחד נאמרים בלשון צה וקצר, וכל אחד יכול לחזור את כל היותר דעה חלק ראשון בזמן קצר עם כל המפרשים לפי הסימן והסעיף ביורה דעה. ראוהו כמה מגאוני איירופה ויאשרוהו

מחיר הספר עם המשלוח \$1.50

להשיגו אצל המחבר: RABBI E. GORDON

600 Oak Terrace Bronx, N. Y. Tel. MOtt Haven 9-7689

די שוחטים שטימע

כסלו, תרצ"ג

ערשטער יאהרגאנג.

נומער 10

חנוכה

די שוחטים און דער ארבייטער קלאס

די חנוכה ליכטעלעך וועלכע ווערען יעצט געצונדען אין יעדע אמת'ע אידישע הויז, און וועלכע זענען די יאָהר צייט ליכט נאָך די אונשטערבליכע גרויסע הייליגע חשמונאים, די גבורי ישראל, וועלכע האָבען זייער לעבען אוועקגעגעבען פאר דאָס הייליגע אידישע לאַנד און פאר די הייליגע אידישע אמונה, ווינקען צו אונז און צינדען אַן אין אונזערע הערצער דעם נר התורה און אפעלירען צו אונז, אז מיר זאָלען אָט פון די חנוכה ליכט שעפען די הייליגע ליכטיגקייט פון די תורה הקדושה, און מיר זאָלען ערציהען אונזערע זיהן און טעכטער כרות התורה והאומה. ווען ניט דער אלטער פ ר מ ע ר מתתיהו כהן גדול, וואָלטען ניט געקומען די גרויסע נאָצי אָנאַלע קעמפער און העלרען, די קינדער פון מתתיהו. דער בע- ריהמטער אונשטערבליכער העלד יהוודה המכבי, וועלכער איז פעהרהייליגט ביי די נאָציאָנאַלע אידען, איז געוואָרען אַ גרויסער נאָציאָנאַלער העלד א דאנק די גוטע רעליגיעזע ערציהונג וועלכע ער האָט גענאָסען אין דער הויז פון זיין פרומען רעליגיעזען פאָטער מתתיהו דער כהן גדול, „בימי מתתיהו ובניו“.

דער אלטער דור מוז ערציהען א נייעם אידישען דור, דאן האָבען מיר מתתיהו ובניו, רעליגיעזע נאָציאָנאַלע פאָלקס-העלרען, וועלכע קעמפפען פאר'ן קיום האומה, פאר די אויפהאלטונג פון תורה ומצוות.

און זאָל דער גייסט פון די חשמונאים זעקען די הערצער און די נשמות פון אלע באוואוסטזיניגע שוחטים פון דער וועלט צו קעמפפען פאר כשרות און חזוק הדת, און צו פארבעסערען זייער שלעכטע לאַגע, דורך דעם וואָס אלע שוחטים זאָלען זיין פאראייניגט באגודה אחת און שאַפען אַן אייגענע שטארקע שוחטים פרעסע, וועלכע זאָל קענען דינען די אינטערעסען פון די אָרטאָדאָקסישע אידען בכלל און די שוחטים מיט זייערע אינטערעסען בפרט.

אין אזוי ווי די חשמונאים אין זייער צייט האָבען ארויסגעלאָזען א פייערדיגען אויפרוף „מי לה' אלינו“, אזוי דארפען יעצט די שוחטים פון ניוארק ארויסלאָזען א פייערדיגען אויפרוף צו אלע שוחטים פון לאַנד, צו אָפרדן פֿען זיך מיט באנייטטערונג אויף זייער קוק קורא און קור מען פון נאנץ אמעריקע און קאנאדא צו די ערשטע גרוי- סע שוחטים קאָנווענשאָן, וועלכע וועט אין ניקען שטאָט פינדען.

די שוחטים זיינען דאָך אַרבייטער, האַנדווערקער, האַרעפּאַשניקעס, זייער אַרבייט איז אַ הייליגע אַרבייט, אַ מלאכת הקדש, נישט גלייך צו אַלע אַנדערע וואָכעדיגע אַרבייט, זייער אַרבייט איז אַ חשובער טייל פון די הייליגע אידישע רעליגיעזע אָבער אַרבייט איז דאָך דאָס און ניט עפעס אַנדערש, און זיי, די שוחטים, האָבען שכל געהאַט צו באַזאָרגען זיך ווי געהעריג איז דורך באַלאַנגען צו אַ גרויסע שטאַרקע יונג און זיי, אזוי ווי אַלע אַנדערע אַרבייטער טוען, און דאָס האָט זיי געראַטעוועט פון אַ הונגער לויף, פון שפּלות הנפש, פון ערנידעריגט ווערען און ווערען הפּסד אין די הענט פון וועלכע זיינען ניט ראוי צו שאַלטען און וואַלטען אויף אַ העכערען אינטעלעגענטעם קלאַס ווי שוחטים זיינען.

זיינען דאָך די שוחטים אַ העכערער סאָרט אַרבייטער קלאַס, אַרבייטער וועלכע מוזען נעמען שטרענגע „אָר- דערס“ פון דעם שלחן ערוך, און מוזען לעבען און אויפ- פיהרען זיך ווי עס פאַסט פאר אידען וואָס זיינען און דארפען זיין צוגעבונדען מיט זייער גייסט, מיט זייערע נשמות, מיט זייער גאנצען מהות, צו די גרונד פרינציפ- פען פון תורה ומצוה, צו דעם מאור שבתורה, און צו אלץ וואָס איז טייער און הייליג ביים אידישען פאָלק.

זיינען זיי אַן אַריגינעלער און אַ גאַנץ אַנדערער סאָרט אַר- בייטער, זיי זיינען רעליגיעזע אַרבייטער און די רעליגיעזע אידען פון דער וועלט זאָלען קענען, זאָלען האָבען די מעגליכקייט געניסען פון לעבען, עסען פלייש און שטאַר- קען זייער קערפער, אויפהאַלטען זייער לעבען דורך די מלאכת הקדש פון די אַרבייטער וועלכע רופען זיך שוחטים.

און אויב די וועלט בכלל קען ניט עקזיסטירען אָהן די אַרבייטער, קען די אידישע וועלט ניט עסען קיין פלייש אָהן די אַרבייט פון די שוחטים, זיינען דאָך די שוחטים נוצליכע אַרבייטער, הייליגע און פראדוקטיווע אַרבייטער, וועלכע שאַפען דורך זייער אַרבייט פאַרגעניגען און געזונט, און זיי דארפען דער- פאר באַהאַנדעלט ווערען מיט ליבשאַפט און רעספעקט און פרנסה בכבוד, מצד אַלע פרומע אידען פון דער גאַנצער וועלט.

טוען אָבער ניט די שוחטים דאָס וואָס אַלע אַרבייטער פון דער וועלט טוען, אַרבייטער האָבען באַשאַפען אַן אייגענע גרויסע שטאַרקע און מעכטיגע פרעסע, טעגליכע צייטונגען, וועכענטליכע, מאָנאַטליכע, פיעלע זשורנאַלען, ביכער, בראַשורען, און אַ ריזיגע אַרבייטער ליטעראַטור,

מי לה' אלינו! דער חשמונאים גייסט רופט אונז און וועקט אונז צו פעהראייניגונג און צו גרויסע כחא- טען. זאָל זייער קול ניט זיין אַ קול קורא במדבר.

ע ת ל ע ש ו ת !

די שוחטים קאנווענשאן און איהר אויפגאבע

פון רעו. אליהו מעלצער, זויים פרען. פון אנודת השוחטים

וואלדיגען מאַראלישען איינפלוס, אי אויף די שוחטים פון לאַנד, אי אויף דאָס אידענטום, מען וועט דאָן קוקען אויפ'ן שוחט מיט נאָר אַנדערע אויגען, מיט כבוד און רעספעקט, מען וועט דאָן אַנערקענען זיין הייליגע אַרבייט.

און דער ערשטער אבן נגף וואָס מען אימער שטעט רען אונזער הצלחה, און וואָס מוז באַזייטיגט ווערען אזוי שנעל ווי מעגליך, איז דאָס וואָס איך האָב שוין געזאָגט אין אַ פריהערדיגען אַרטיקל אין די „שוחטים שטימע“ — דאָס עס מוז איך נאָכגען אָפגעשטעלט ווערען יעצט דאָס לעהרנען די מלאכת השחיטה. יעצט איז ניט די פראגע צו לעהרנען צו פאַסענדע אָדער נישט פאַסענדע פערזאָן נען, נור מען זאָל אינגאנצען אויפהערען יעצט לעהרנען די מלאכת השחיטה, ווייל מיר האָבען יעצט אַ גוואלדיגען איבערפלוס פון שוחטים, טראָמץ דעם וואָס ווינציג שוחטים קומען יעצט אַרין פון יוראָפּ, און דאָס ווייסען דאָך אַלע אז אַן אַרטיקל וואָס איז צופיעל אין מאַרקעט ווערט דאָס ביליג, און אז אויף איין שטעלע פאַר איין שוחט קומען צעהנדליגע שוחטים, כמילא ווערט דאָס ביליג, און עס העלפען ניט קיינע תקנות, ווייל אַלע תקנות וועלען פון זיך אַליין בטל ווערען, עס וועט נור זיין אַרויסגעוואָרפען די גאַנצע אַרבייט וואָס וועט אַריינגעטאָן ווערען אויף צו פאַרבעסערען דעם מצב השוחטים. יעצט מוז מען אויפהערען לעהרנען שחיטה, און ווען אין דער נאָהענטער אָדער ווייטער צוקונפט וועט ווערען אַ מאַנגעל אין שוחטים, וועט דאָן דער פראַבלעם קענען גאַנץ לייכט געלייזט ווערען, אָדער דורך אימפּאָרטירען

עס דערנעהנטערט זיך דער גליקליכער טאג ווען די ערשטע שוחטים קאנווענשאן פון אמעריקע און קענעדע וועט אי"ה פאַרקומען, און דאָס דאַרף זיין אַ הייליגע און היסטאָרישע פאַרזאַמלונג.

עס טאָר נישט טראַגען דעם כאַראַקטער ווי אַלע אַנדערע הונדערטע קאנווענשאַנס פון פאַרשידענע אָרנאָד ניואַציעס און ריכטונגען, וואָס די קאנווענשאַן אַליין איז אַ תכלית און אַ צוועק פאַר זיך אַליין. מען האַלט שעהנע פייערדיגע רעדעס, עס וועט געוויס ניט פעלען קיין רעזאָלוציעס, און וואַהרשיינליך וועט זיך ענדיגען מיט נאָר אַ שעהנעם גרויסאַרטיגען באַנסעט, אָבער אויסער דעם דאַרף מען ניט פאַרנעמען אז די שוחטים קאנווענשאַן האָט אַ גרויסע הייליגע אויפגאבע, איהר תכלית און ציעל מוז זיין ווי אזוי צו דערהויבען באמת דעם מצב השוחטים והשחיטה, אוועקשטעלען די לאַגע פון שוחטים אויף דער הויכער מדרגה צו וואָס שוחטים און שחיטה זיינען באַרעכטיגט, אַרויסשלעפען זיי פון דעם נידעריגען מצב, אָפצושטעלען דעם איבעל און די הפקרות וואָס געפינט זיך אין אַ באַדייטענדע מאָס אין דעם פעלד פון שחיטה, און דאָן ווען די קאנווענשאַן וועט דאָס אויפמאַן, וועלען ניט נאָר די שוחטים געהאַלפען ווערען, נאָר דאָס אמעריקאַנער יודענטום וועט זעהר פיעל גע-ווינען דערפון.

און דאָס קען אין וועט דערגרייכט ווערען, ווען עס וועט געשאפען ווערען אַ פאַראייניגטער פראָנט, איין גרויסע אַנודת השוחטים דאָר צו ת הברית וקנדה, דאָס אַליין וועט האָבען אַ גע-

ליכע צייטונג, ווען זיי זאָלען שטאַרק וועלען, באמת וועלען, און דער רצון קען געשאפען ווערען דורך פאַרשטעלען די נויטיגקייט פון אַן אייגענע שוחטישע צייטונג, וועלכע זאָל קענען דינען די אינטער-רעסען פון די שוחטים בכל מקום שהם, און פאַראייניגען זיי אין אַ גרויסען שטאַרקען פאַרבאַנד, וועלכער זאָל פאַרבעסערען די לאַגע פון די שוחטים ברוחניות ובגשמיות.

די ערשטע גרויסע היסטאָרישע קאנווענשאַן פון אַלע שוחטים פון אמעריקא און קאנאַדא וועלכע וועט אינגיכען שטאַטפֿינדען וועט מוזען נעמען אַ שטאַרקע שטעלונג בנוגע צו די שאַפונג פון אַ גרויסע דייכע וועכענטליכע „שוחטים שטימע“, וועלכע זאָל זיין דאָס אייגענטהום און דער קוואַל פון גליק און באַנייטערונג פאַר אַלע שוחטים פון דער גאַנצער וועלט. „ווען איר ווילט איז דאָס ניט קיין חלום“.

מיט אייגענע שריפטשטעלער, דיכטער, זשורנאַליסטען, און אַרבייטער וועט זיך מוסר נפש זיין, וועט אָפּשפּאַרען דעם לעצטען ביסען ברויט פון מויל, און וועט שטיצען זיין צייטונג, די אַרבייטער צייטונג, וויסענדיג דעם אמת, אז נור אַן אייגענע פרעסע איז בכח צו שטאַרקען און אויפהאַלטען די אינטערעסען פון דעם אַרבייטער קלאַס.

די שוחטים אָבער ווייסען שוין (אויך ניט אַלע) ווי גויסניג עס איז פאַר זיי אַ יוניאָן, זיי ווייסען אָבער נאָך ניט ווי גויסניג עס איז פאַר זיי אַן אייגענע צייטונג, וואָלטען דאָס די שוחטים פון לאַנד יאָ גע-וואוסט וואָלט שוין גאַנץ לאַנג צוריק די „שוחטים שטימע“ פאַרוואַנדעלט געוואָרען אין אַ וועכענטליכע אַדער מעגליכע „שוחטים שטימע“, די שוחטים פון אמעריקא און קאנאַדא זיינען בכח צו שאַפען אַן אייגענע טעג-

197

זאמען וועלען מיר קענען ליינען דעם פונדאמענט פאר א בעסערע צוקונפט.

עס איז אויך ניט אויסגעשלאסען דאס מיר אלע צו זאמען וועלען קענען ביי דער קאנווענשאן שאפען אן אינטערנעשאנאל יוניאן פון שוחטים, וואס וועט איבערנעמען די גאנצע הנהגה פון אלע לאקאלע יוניאנס וואס זענען שוין געשאפען געווארען און עקסזיסטירען יעצט. מען דארף ניט ערקלעהרען וואס דאס וואלט געמיינט פאר אונז שוחטים, אלע ווייסען אז דאס מיינט פרנסה בכבוד פאר יעדען שוחט, א וויכערער און רהינער לעבען, און הטבת מצב השחיטה והכשרות על פי דת תורתנו הקדושה.

די ערשטע שוחטים קאנווענשאן וועט זיין אן עפאכע מאכענדיג פאר די גאנצע וועלט, שטארקייט און פאר די פאר בעסערונג פון די לאגע פון די שוחטים פון לאנד בפרט און פאר'ן יודענטהום בכלל, און מיר זאלען חו"ש ניט פערנאכלעסיגען און דורכלאזען די געלעגענהייט וואס מיר האבען יעצט. טראכט און נעמט זיך צו דער ארבייט גלייך. יעדע מינוט איז יעצט טייער. די צייט איז קורץ. פאר מעהר אינפארמאציע ווענדט זיך צו מיר, און אלס סעקרעטער פון די "שוחטים שטימע" בין איך גרייט צו דינען אייך און נעבען אייך די גאנצע אינפארמאציע וועלכע איהר וועט פארערען. לאזט אונז וויסען וועגען אייער מיטוויקונג אין דער ארבייט פון דער קאנווענשאן אזוי שנעל ווי מעגליך. העלפט אונז בויען דעם גרויסען בנין.

א קאנפערענץ פון שוחטים

די אגודת השוחטים (יוניאן לאקאל 436) פון נוארק, נ. דוש, רופט יעצט א קאנפערענץ פון אלע שוחטים פון דושיורוי סטייט אויף קומענדיגן זונטאג, א' פ' ויגש, מיט דעם צוועק צו פאראייניגען אלע שוחטים פון דושיורוי סטייט און מאכען פארבארייטונגען צו די גרויסע אלגעמיינע היסטארישע קאנווענשאן פון אלע שוחטים פון לאנד וועלכע וועט אין גיכען שטאטפינדען. מיר שיקען אונזער הארציגע ברכה צו אונזערע טייערע חברים שוחטים פון נוארק, אז זייער נויטיגע הייליגע פאראייניגונגס ארבייט זאל געקרוינט ווערען מיט ערפאלג. די קאנפערענץ זאל קענען אויפטאן פרוכטבארע נוצליכע ארבייט, און מיר זאלען דערלעבען ארבייטען אלע צוזאמען לטובת השוחטים והכשרות און חזק הדת מיט פאראייניגטע קרעפטען.

יהי רצון שתשרה שכינה במעשה ידיכם.

תחזקנה ידיכם, עובדים נאמנים בעבורת הקודש.

שוחטים פון יורא, אדער די "אגודת השוחטים" וועט דאן גרינדען א בית מדרש לשוחטים און אויסלערנען די מלאכת הקדש צו די יעניגע וועלכע זיינען באמת ראוי צו זיין שוחטים.

דיזע וויכטיגע פראגע מוז אופגעהויבען ווערען אין איהר גאנצע שארפקייט און ערענסטקייט אויף אונזער קאנווענשאן וואס דארף אין גיכען פארקומען, און די שוחטים פון לאנד וועלען נעמען א שטעלונג צו דיזער וויכטיגער פראגע.

עס איז אבער די הייליגע פליכט פון יעדען שוחט אין לאנד, פון יעדע שוחטים ארגאניזאציע, צו מאכען די ערשטע שוחטים קאנווענשאן פון לאנד פאר א גרויסען ערפאלג. יעדער שוחט מוז פארשטעהן און פיהלען אז אויף איהם ליגט די פליכט צו העלפען בויען דעם גרויסען בנין, און נישט איבערלאזען אינגאנצען אויף אנדערע, עס איז יעצט א שעת הכושר, די ריכטיגע צייט און דער פסיכאלאגישער מאָמענט צו פאראייניגען זיך און ווערען שטארק באמת.

חברים שוחטים! פארנאכלעסיגט דאס ניט, די שוחטים יוניאן פון נוארק איז וויליג נעמען אויף זיך די איניציאטיווע און אריינזארגען זיך אין דער ארבייט, אבער איהר אלע מוזט אונז העלפען, מיר מוזען האבען די מיטוויקונג און די קאאפעראציע פון יעדע קהלה, פון יעדע שחטי'שע אגודה, און פון יעדען שוחט, און דערפאר זאלען יעצט די שוחטים פון יעדער שטאדט און שטעטעל, פון יעדע קהלה, רופען זאפארט מיטייגן נען און ערוועהלעך דעלעגאטען פארטרעטער צו די ערשטע גרויסע היסטארישע שוחטים קאנווענשאן.

זאל יעדע אגודה און יעדער שוחט לאזען וויסען דער פון צו זיינע חברים שוחטים און די שכנישע קהלות וועגען אונזער בעפארשטעהענדיג קאנווענשאן, און באקאנט מאכען דאס איבער די גאנצע לאנד, און גלייך שטעלען זיך מיט אונז אין פארבינדונג. שיקט אונז נעמען און אדרעסען פון שוחטים, שרייבט אונז די נעמען און אדרעסען פון אייערע פארטרעטער צו די קאנווענשאן און מיר וועלען אייך לאזען וויסען די צייט און דעם פלאץ וואו עס וועט פארקומען דיזע קאנווענשאן.

איך האָף, ברייער שוחטים, אז מייע ווערטער צו אייך וועלען ניט זיין ארויסגעוואָרפן ח"ו, עס וועט ניט זיין קיין קול קורא במדבר, נאר ווען אפילו דאס איז א קול דממה דקה וועט אבער זיין — ישמע! עס וועט דער הערט און אנגענומען ווערען ביי יעדען וואָס זיין פראָפּער סיאַן איז איהם טייער און הייליג, און ער טראכט וועגען דעם גענעווארט און וועגען א צוקונפט, און מיר אלע צו

נשמע ונעשה

פון זלמן בער מאנאריק שו"ב
בוואודרידזש, נ. י.

ווי אזוי די שוחטים פון לאנד האָבען דעם פאָרשלאַג אויפגענומען און וואָס זייער ענטפער און מיינונג וועגען דעם ענין אין זיך גרינג פאָרצושטעלען. עס איז בלי שום ספק אז אלע שוחטים פון איבער'ן גאנצען לאנד זיינען באגייסטערט פון דער אידיע און ווארטען מיט אונגעדולד אויף דעם רוף, אויף דער אויפפאָרערונג צו קומען צו דער קאָנווענשאָן.

עס איז גענוג איבערצוליינען בלויז די איינצעלנע בריוו פון שוחטים וואָס זיינען פארעפנטליכט געווארען אין דער „שוחטים שטימע“ צו באמערקען דעם קאָלאָסאל לען סענטימענט פון די שוחטים פאר א באלדיגער און שנעלער קאָנווענשאָן.

איז מיר דוכט דער לאַגייסטער וועג, דער פועל יוצא פון דעם הייליגען סענטימענט, אז די שוחטים יוניאָן פון ניוארק, די איניציאטאָרס פון דעם געדאנק, זאָלען צוטראַג טוען צום עצם ענין און מיט טהאַטען רעאַליזירען דעם פאָרשלאַג, איבערהויפט נאָכדעם ווי זיי האָבען זיך איר בערזייגט אין דער אויפריכטיגקייט פון דעם פארלאנג פון די שוחטים איבער'ן לאנד פאר א קאָנווענשאָן.

צום באדייערען אָבער טוען דאָס ניט די שוחטים פון ניוארק, זיי האַלטען אין איין שטעלען פראגען און שרייען

מיט עטליכע חדשים צוריק האָט די „שוחטים שטימע“ געמאכט א פאָרשלאַג אז עס זאָל גערופען ווערען א קאָנווענשאָן פון אלע שוחטים פון אמעריקע און קאנאדע. די אידיע האָט ארויסגערופען גרויס באגייסטערונג אין אונזער שוחטישער וועלט, און פילע פראַמינענטע פערזענליכקייטען פון צווישען אונז האָבען געדרוקט אייר גינע ארטיקלען, גרינדליך באלערנדע אין דער „שוחטים שטימע“ וועלכע ווייזען אָן ווי דרינגענד נויטיג עס איז, אז אזא קאָנווענשאָן זאָל וואָס שנעלער קומען צו שטאנד כדי עס זאָל געלייגט ווערען דער גרונדשטיין פאר א פאר- אייניגונג און א פארשטענדיגונג צווישען אלע שוחטים, כדי מיט געמיינזאמע כחות קענען ווי געהעריג באשיצען אונזערע אינטערעסען אין אלע הינזיכטען הן בחומר והן ברוח.

די רעדאקציע פון דער „שוחטים שטימע“ האָט די ארטיקלען געגעבען א געהעריגע און פאסיגען פלאץ, האָט זיך וועגען דעם אפגערופען עדיטאָריעל און האָט די איר דייע פון א קאָנווענשאָן געשטארקט דורך ספעציעלע אויפ- פאָרערונגען צו די שוחטים, אַז זיי זאָלען אַרויסזאָגען זייערע מיינונגען בנוגע דעם פאָרשלאַג און אויך ווען און אין וואָסער שטאַט זאָל די קאָנווענשאָן אָפּגעהאלטן ווערן.

דאָן וועלען זיי מוזען אויסקלייבען פון זיך איינעם וועלכער זאָל טאָן די אַרבייט וואָס א פרינסיפאל דארף טאָן, ער וועט מוזען ווערען א פרינסיפאל. דאָס איז זעלבסטפארשטענדליך, דאָס פארשטעהן אלע.

און דערפאר ביי די אומות העולם, אין יעדען לאנד פון דער וועלט, ביי יעדען פאָלק וואו נאָר עס געפינט זיך א שול פאר קינדער, געפינט זיך דאָרפ א פרינסיפאל. אין די „פאָבליק סקולס“ האָבען די פרינסיפאלס ווער עס זאָל טאָן פאר זיי די גאַנצע ארבייט, יעדער פרינסיפאל האָט א געהילף, אן „אסיסטענט“ פרינסיפאל, וועלכער מוט די אַרבייט, דער פרינסיפאל אָבער קריגט באַצאָלט מער ווי די לעהרער, טראָץ דעם וואָס זיי טוען די גאַנצע און די שווערע אַרבייט, און א ספעציעלע פערזאָן קריגט באַצאָלט צו טאָן די ארבייט פון פרינסיפאל, ווייל די אַרבייט פון פרינסיפאל איז די הויפט השגחה אויף דעם פראַגראַם פון שול. ער איז דער יעניגער וועלכער האָט די פערזאָנלעכע אַרבייט פאר אלעס וואָס ווערט געטאָן און וואָס דארף געטאָן ווערען; ניט ער מאַכט אפילו דעם פראַגראַם, דעם סדר הלמוד, ער אָבער איז פערזאָנלעך פאר גומע ארבייט, און דאָס מיינט פיעל, זעהר פיעל. דאָס פארשטעהן די אומות העולם, און דאָס פארשטעהן אויך יעדער איד וועלכער האָט מאַך אין קאָפּ.

אָבער דאָס וואָס אלע פארשטעהען, קען ניט פארשטעהן און וויל ניט פארשטעהן א שרייבער פון „סאָג“, ש ראָזענפעלד. א מאָדער איד איז אָס דער ראָזענפעלד. ער זאָגט אז מען דארף קיין פרינסיפאלס און ער גויסט פער און שוועקעל אויף די דירעקטאָרען פון די הלמוד תורות. ער האָט געטאָכט אויף

חד וחלק

פעליעכטאן פון א. לעי

אמר הלץ הגדול הגבור והנורא, שמעוני, רבותי, הערם מיד אוים, רבותי, איך וויל מיט אייך שמועסען וועגען אן ערענסטען ענין. ווי איר אלע ווייסט, אָדער איר זאָלט און דארפט וויסען, איז, דאָס אַ תלמוד תורה, אַ ישיבה, אָדער אַ גרויסע גומע אַראַנגיזירטע שוהלע דארף און מוז האָבען א פערזאָן, וועלכע זאָל זיין פערזאָנלעך פאר'ן סדר הלמוד, וועלכער זאָל אויפפאסען אז דער פראַגראַם פון תלמוד תורה זאָל דורכגעפיהרט ווערען ווי געהעריג איז, אז די קינדער, וועלכע קומען דאָרט צו געניסען א גומע אידישע ערציהונג, זאָלען ווירקליך באקומען די ערציהונג צו וועלכער זיי זענען באַרעכטיגט. ער איז און דארף זיין די צענטראַלע פיגור צו וועמען עס זאָלען זיך ווענדען די לעהרער, די קינדער, די עלטערען, די דירעקטאָרען, אלע וועלכע האָבען פּעס צו טאָן מיט די תלמוד תורה, און אָס אזא פערזאָן רייט זיך דער פּר י נ ס י פ א ל פון תלמוד תורה, און אזוי גומע ווי א תלמוד תורה קען ניט אויסקומען אָהן לעהרער אזוי קען זי ניט אויסקומען אָהן א גומען, פעהיגען פרינסיפאל, און זאָלען, למשל, די לעהרער פון א תלמוד תורה איבערגעבען אין גאנצען די תלמוד תורה — א לא קאָמוניסען — און ווערען אליין די פערזאָנלעכער, די פיהרער.

199

לייגט זשע ברודער דעם „נשמע“ אוועק אויף א זייט, הערט זיך אויף מתוכה צו זיין און נעמט זיך בלב ונפש פאר דעם נ ע ש ה. זאל יעדער שוחט, יעדער יחיד, יעדער פרט אויפהערען קרעכצען פאר זיך—ביחודות, לאָמיר זיך צונויפקומען מיט ריינע געפיהלען און געלייבטערע הערצער און א קרעכט מאָן בעיבור. עס קען זיין אז דער קרעכט וואָס קומט פון א ציבור האָט אין זיך דעם כח צו דערנרייכען אהין וואוהין ער דארף דערנרייכען און דרינגט אריין אין די הערצער פון די יעניגע צו וועלכע ער איז נעציעלם.

שוחטים פון ניוארק! אייערע ברודער שוחטים וואָס זייגען צווייט און צושפרייט איבער'ן נאנצען לאַנד רופען צו אייך און פאָדערען אייך אויף, נעמט זיך פאר דער אר-בייט, לייגט ניט אָפּ אויף שפעטער, ווייל עס קען הלילה זיין צו שפעט. עס קען הלילה מיט די קאָנטרי שוחטים זיך טרעפען ווי מיט יענעם מלמד'ס ציג. דער מלמד האָט כסדר געהאלטען אין איין ריידען פון דער ציג, וואָס פאר א טייערע ציג זי איז, און וואָס ער רעכענט פאר דער ציג אויפצוטאָן, ווי אזוי די ציג וועט אויסקוקען שפעטער וכדומה. ער האָט אבער פארגעסען איין קלייניגקייט — איהר טאָגטעגליכען געברויך. האָט זיך די ציג ניט גע-קענט דערווארטען אויף דעם מלמד'ס גליקען און האָט נעביך אויסגעהויכט איהר לעצטען אָטעם.

מיר שטעהן גרייט אייך צו העלפען, מיר זיינען צו אייער פאָרדינסט, זאָגט וואָס מיר זאָלען טאָן וועלען מיר בלייב טאָן. לייגט אבער ניט אפּ אויף שפעטער. מצוה הבאה לידך אל תחמיצנה.

„ונשמע“ — לאָמיר הערען וואָס די שוחטים פון איבער'ן לאַנד האָבען צו זאָגען. אין יעדען נומער פון דער „שוחטים שטימע“ ווערען כמעט דיזעלבע פראגען פון „ונשמע“ איר בערגעהור'ס ווידער אמאָל און אבער אמאָל. עס איז שוין צייט אז איהר זאָלט דעם ונשמע אוועק-לייגען אָן א זייט און זיך א נעם טאָן צום ו נ ע ש ה. צומערסטען צו מעשים ממשים, צו קאָנסטרוקטיווער אר-בייט. מיט איין וואָרט: ר ו פ ט ד י ק אָ נ ו ו ע נ ש אָ ן

מיינע חברים שוחטים! איהר זאָלט וויסען זיין, אז דוקא איצט אין דעם שעת חירום, אין דער צייט פון גרוי-סען „דערפעשאן“ וואָס האָט ארומגעכאפט אונזער לאַנד, דוקא איצט ווען די יסודות פון רעליגיעזען אידענטיטעט ווערען אונטערגענראבען ביז'ן יסוד; דוקא איצט ווען ניט נאר דער עקאָנאָמישער מצב, נאָר אויך דער גייסטיגער מצב ווערט שוואַך און שוואַכער פון טאָג צו טאָג; דוקא איצט ווען די באצייהונג צו שחיטה וכשרות, איבערהויפט אין דער פראָווינץ זוערט וואָס א טאָג אלץ מעהר פאר נאכלעסיגט, איז דוקא איצט די פאסינסטע צייט פאר אונז זיך צוזאמענקומען צו א שעהנער אידישער קאָנווענשאָן פון שוחטים איבער'ן נאנצען לאַנד, צו באווייזען אונזער סאָלידאריטעט, אונזער אחדות, און מיט געמיינזאמע כחות לעמוד בפרץ.

מיר אלע אין דער פראָווינץ אזוי גוט ווי איהר אין ניוארק ווייסען אונזערע צרות וואָס ריהרען אונז אָן ער הנפש. מיר פיהלען אבער אז א קאָנווענשאָן וועט ראטען ווען אונזער כבוד און וועט אונז אויפהויבען און שטארקען אין אונזער אייגענער שפלות.

געלט וואָלט איך געמאכט א גרויסארטיגע סעודה און וואָלט איינגעלאדען די דירעקטאָרען, „די בלוט-טרינקער“, און ראָזענ-פעלד'ן, דעם עלילת-דם סאכער, און די הויפט פיהרער פון דער „יוניאָן“, די „געווערקשאַפֿטען“ און די לעהרער וועלכע זענען איצט געוואָרען כשר'ע „האַרעפאַשניקעס“, און וואָלט ביי א גוטער פלאַש „פּראָהיבישאָן“ געמאכט שלום מיט זיי. איך, וואָלט זיי פשוט, מעשה לק, געגעבען צו פארשטעהן אז דער גאַנצער אומגליק זייערע איז וואָס זיי פארשטעהן זיך אליין ניט, פארשטעהן ניט די לאַגע פון אידישקייט בכלל און די לאַגע פון אידישען הנוך בגרם. ראָזענפעלד'ן וואָלט איך זאָגען: הער זיך איין, בחור, קריק ניט וואו מען דארף ניט, וואָס ביזום פאר א מחותן מיט תלמוד תורות? ניט דו ווייססט, ניט די ו ו י ל ס ם ווייסען, וואָס דאָס טוב זיך, דו ביסט א מקבל לשון הרע, פלאפעלסט ווערסטער וואָס מען טראָגט דיר אונטער פון די וועלכע זענען נוגעים בדבר. א תלמוד תורת, ברודער לעבען, איז ניט קיין העברעאישער אומיווערוי-זיכעס אין ארץ ישראל, וואו מען דארף לעהרען ביבעל קריטיק... א תלמוד תורת איז און דארף זיין א ר ע ל י ג י ע ז ע ר ערציהונגס אנשטאלט, און ווי קומסטו דאָרטען שטעקען דיין גאָז, ראָזענפעלד? שטעפע זיך אָפּ פון די תלמוד תורה'ס און נעם זיך מיט דיין פֿען וועלכע איז איבער גרייט לשבר למגר ולקרען כרג אנדערע ברואים. לאַז די תלמוד תורה'ס צו רות, זיי האָבען גענוג צרות אָהן דיר.

זיי אן עלילת דם, פשוט א בלוט בבלול, אז די דירעקטאָרען זענען ב ל ו ם ם ר י נ ק ע ר, זיי טרינקען די בלוט פון די לעהרער, וואָלטען די דירעקטאָרען געווען דאָס וואָס ראָזענ-פעלד וויל מאכען פון זיי, וואָלטען זיי איהם פשוט גערופען אין געריכט און וואָלטען איהם פערקלאַגט פאר א שרעקליכע פערלויםדונג. ווי אזוי באשולדיגט מען דאָס אידען וואָס ארבייטען פאר תורה אז זיי טרינקען מענשליכע בלוט, ווען די אידישע תורה האָט שטרענג פערבאָטען מענשליכע בלוט, און קיין איד, אפילו א דירעקטאָר פון א תלמוד תורה, איז ניט קיין בלוט טרינקער אָבער קיינער שטעפעט ניט אָפּ דעם ראָזענפעלד'ן, ווייל זיי מוזען זיך קלעהרען, עפעס אן אויפגערעגטער איד, א שרעקליכער כעסן איז אפנים אָפּ דער ראָזענפעלד. ווער הערט איהם? ווער לייגעט איהם? ווער דארף איהם? דער אמעריקאנער איד האָט נאָך אלעמען א געזונטען חוש פאר'ן אמת, און ער לאַכט זיך אויס פון א במלך וואָס געהט ארום מיט א זויערען טאָגען און דרעהט מיט'ן גראָבען פינגער און סטראשעט די גענז, א מין משח כאפויר, רחמנא לצלן — אָפּ אזוי מוזען אפנים קלערען וועגען איהם די עסקנים פון הנוך, און זענען איהם כבמל פונקט ווי מען איז כבמל ביי אידען חסד ערב פסח.

צו זיי זענען גערעכט צו ניט, ווייס איך ניט, דעם אמת וויל איך אייך זאָגען, אז האָבט איך ביזן ניט קיין לעהרער, ניט קיין פרינספאל און ניט קיין דירעקטאָר, נאָר א פשוט'ער איינפאכער לק, וואָס לאכט זיך אויס פון דער גאנצער וועלט בכלל און פון זיך אליין בפרט. און ווען איך וואָלט געהאט

הנרות הללו

פון הרב הלל יעקב הורוויץ.
נאלזועסטאן, מעקסאס

גשווינדט די נחלת השבים

ברענען קליינע ליכטעלעך,
פינקלען שוואכע פלעמעלעך,
דערציילען זיי נעשיכטעלעך,
פון לייבען און פון לעמעלעך.

פון בליהענדיגע כרמים'לעך,
פון פילע זאטע שייערלעך,
פון שרונ'ס בלומען בשמים'לעך,
שעפטשען אונז די פייערלעך.

דוכט זיך מיר א מורמלעניש,
הערט זיך פון די פלאקערען,
א בייזען א סומלעניש.
א, געהט שוין זייען אקערען!

פארנומען פון איין אנדערען
איז אייער לאנד דאס הערליכע,
און איהר ווילט דאס וואנדערען
צו קאנגרעסען צו יעהרליכע.

אויף מיטינגען און קאנגרעסלעך,
ווי שעהן איהר קענט דאָרט דרשה'נען.
און לאָזט אזוי זוי מת'לעך,
די פרעמדע פיינד אייך ירשה'נען.

בייזערען זיך די ליכטעלעך,
קנאקען פייער שפריצעלעך:
איהר טוט ניט אייערע פליכטעלעך,
א! איהר זייט ווערט די שמיצעלעך...

זייערע אייגענע פרינספאלס. קיין מענטש וואָס האָט שכל וועט
ניט וואָגען צו זאָגען אז מען דארף ניט קיין פרינספאל, מען
דארף קיין זאך ניט האָבען נאָר לעהרער! מאכט זיך ניט
נארויש! גענוג! עס געהט שוין צו ווייב!....

און די פרינספאלס וואָלט איך זאָגען: דזשענטלמען!
ראָזענפעלד זאָגט אז מען דארף ניט קיין פרינספאלס. שרעקט
זיך ניט; גלויבט מיר, אז קיינער נעמט איהם ניט ערענסט.
פאר וואָס זאָגט ער ניט, אז מען דארף ניט קיין רעדאקטאָר אין
„סאָג“? ניט קיין זעצער, ניט קיין פארלעגער, ניט קיין געלד,
נור — שרייבער! האָ?.... דאָס זאָגט ער ניט, ער זאָגט נור
אויף יענעם; זאָגען דעם אמת האָט ער מורא, ער קען נור
אטאקירען דירעקטאָרען וועלכע לייגען איהם ניט און פרייני
סיפאלס וועלכע זיינען איהם מבטל כפרא דארעא. זאָל ער
אָבער מבטל מאכען זיינע אייגענע פרינספאלס פון „סאָג“ —
דאָס וועט ער ניט וואָגען, אָם דער שטרויבער העלד, איה,
פרינספאלס, דארפט ארבייטען מיט די לעהרער האנד אין האנד;
איר ביידע האָט די זעלבע פראָבלעמען, די זעלבע צרות, און
די זעלבע הייליגע פפליכט צו דעם יונגען דור אין אטעריקא.
זאָל אויפהערען דער נארוישער, אומגליקליכער ברודער קאסאָ,
וועלכע רואינירט אייך בייזען צוזאמען, און פערטרייבט ניט
די בעסערע דירעקטאָרען פון די ת"ת.

איך וועל אין זייען מאכען א באַנקעט פאר לעהרער, פרייני
סיפאלס און געטרייע דירעקטאָרען וועלכע שאַפען געלד פאר
תלמוד תורה (איז פאראן אזעלכע?!) און וועל זוכען מאכען
שלום צווישען זיי.

וועט איר אלע קומען צום באַנקעט? ענטפערט באלד!

א דעה דארף מען געבען די מאה — א דעה אָהן א מאה איז
א פאסקודנע געשיכטע. אויב איהר רופט לעהרער און שניידט
זייערע געהאלטען, דארפט איר זיין פעראנטוואָרמליך אז דאָס
וואָס עס קומט זיי נאָך אייער רעכענונג זאָלען זיי דאָס האָבען
אין צייט. א דירעקטאָר פון תלמוד תורה דארף געבען און
שאַפען געלד אויפצוהאלטען די תלמוד תורה. א דירעקטאָר
אָבער וואָס גיט א פניני גיט, און ארבייט גיט, נור ער זאָגט
דעות אויף די לעהרער, איז ער געגליכען צו א בהמה וואָס
גיט קיין מילך ניט.... פארקויפט מען איהר און מען ווערט
פון איהר פטור.

די לעהרער וואָלט איך זאָגען: מיינערע, הויך געשעצטע
מלמדים! פלייע, האָט רחמנות אויף זיך אליין, פארשטעהט
אויער לאָגע. אייערע סברייקס מיט אייער ירגוןן סאָג, מיט
דעם שמורעם אין א גלאָז וואסקער, מיט די הילף פון אייער
אפאָסטעל וועלכער אפאָקירט די דירעקטאָרען און די פרייני
סיפאלס און מאכט זיי פאר „בלוטרייניקער“ און „איבעריגער
בלאָס“ אויף די לעהרער — אָב די אלע אומגעלומפערטע
נארוישע סענות וועלען אייך ניט העלפען נור ברעכען אין
נאנצען. איר וועט אליין אויסרייסען דעם וואָרצל פון דעם
בוים אויף וועלכען איר זיצט יעצט, און איר וועט מוזען פאלען
צוזאמען מיט דעם בוים. איר וועט צווינגען דורך אזא סאָקסיק
ווי איר האָט זיך גענומען יעצט צו אָנפאקען די תלמוד
תורה'ס מיט אינגלעך מלמדים אָרער עלטערע, רוחיגע אידען,
פון וועלכע מען דארף ניט ליידען צרות, און קיין תלמוד תורה
וועט ניט וועלען און וועט ניט קענען האָבען צו סאָג מיט
„סיכשערס“ וואָס רופען ארויס „סטרייקס“ און אטאקירען

פון אונזער אלטע הייליגע קוואל

געקליבענע פערעל פון אונזערע אלטע אוצרות פון וויכטיגע אידישע ספרים, איינגעמיילט אויף די סדרות פון דער תורה.

וישלה

עם לבן גרתי — ותרי"ג מצוות שמרתי (רש"י) — זאל ביי דיר קיין חרוש נישט זיין, וואס אבויענדיג צוואנציג יאהר ביי לבנ'ען, בין איך אלץ געבליבען א גר, ווייל — ותרי"ג מצוות שמרתי, איך בין א איד, און א איד, מען ער אבוואהנען אין א לאנד צעהנדיגער יאהרען, איז ער אלץ א גר, א פרעמדער... (רבי אשר ריבנאווער).

הצילני נא מיד אחי מיד עשו — ער האט מורא געהאט פאר ביידע זארגען, פאר'ן "יד עשו" און אויך פאר'ן "יד אחי" פאר ווערען מיט עשו'ן גוט ברודער, פאר צו נאהענטע התקרבות, אינ'ם ערשטען פאל איז זיין גוף אין געפאהר, אין צווייטען פאל — זיין נשמה... (רבי יאשע בער בריסקער).

וירא כי לא יכול לו ויגע בכף יריכו — ווען עשו זעהט, אז ער קען דעם אלטען יעקב'ן נישט בייקומען, איז "ויגע בכף יריכו" געהאט ער זיך צו די קינדער זיינע, צום יונגען דור... (אברבנאל).

ויאקב איש עמו — רבי שמואל בן נחמני אָמר: כנוי נדמה לו, רב שמואל בר אחא אָמר: כתלמיד חכם נדמה לו (חולין צ"א).

דער חתם סופר זצ"ל, וועלכער האט שטארק געקעמפט קעגען דער דאמאלסדיגער רעפארם באוועגונג ביי אידען, פלעגט זאגען אויף דיוען מאמר בדרך הלצה, אז ביידע מאן דאָמיר'ט זאָגען ריכטיג; דער שר של עשו האט זיך באוויזען צו יעקב'ן סיי "כנוי" און סיי "כתלמיד חכם". ווייל ער האט זיך באוויזען צו איהם אין דער געשטאלט פון — א רעפארמיראבי, וועלכער פיהרט זיך אויף ווי א גוי און שפילט די ראליע פון א רב, א תלמיד חכם...

וישב

לך נא ראה את שלום אחיך — זוכען זאלסטו ביי דינע ברודער דאָס שלימות, די גוטע זייטען, די מעלות — נישט די חסרונות (רבי ר' בונם). דאָמיט ווערט אויך געמיינט די משנה: "מעולם לא ראתה חמה פנימתה של לבנה" — דער אמת גרויט סער מענטש, דער מאור הגדול, זוכט קיין מאל נישט קיין חסרונות און קיין פנים אויף דעם, וועלכער איז קלענער פון איהם...

מקץ

ויהי מקץ שנתים ימים — בשעת דער מענטש קומט אויף דער עלטער, צום סוף פון זיינע יאהרען און טעג, ופרעה — דאן אנטפלעקט זיך פאר איהם (פון לשון כי פרעו אהרן) און ער דערזעהט — חלום, אז דאָס גאנצע לעבען איז נישט געווען מער ווי א חלום, א קורצער חלום. "והנה עומד על שפת היאור" — אז ער שטעהט נאך אלץ ערשט ביים סאמע ברעג, ער האט גארנישט אויפגעטאן און גארנישט דערגרייכט...

(רבי חשה מיכל תביאלעט).

והנה שבע פרות אחרות וכו' לא ראיתי כהנה. "אין טראין לאָדס אלא מהרהורי לבו", דער מענטש חלומ'ט ביינאכט דאָס, וואָס ער זעהט און טראכט ביר טאָג, און — "לא ראיתי כהנה", אזעלכע משונה'דיגע זאכען האָב איך גאר קיין מאל אין געדאָנק נישט געזעהן... (רבי איצעל וואָלגאושינער)

ויגש

אם לא ירד אחיכם הקמן אתכם — די תורה מיינט דערמיט יענע סאָרטען אידען וואָס סיי קערפער ליך און סיי נייסטגיג זאָרגען זיי גאר פאר זיך; אבי א יך האָב צו עסען און צו טרינקען, אבי א יך האָב א גאנצען מלבוש און א וואָרעם געלענער. און דאָס זעלבע אויך אין רוחניות: אבי א יך בין א פרומער איד, א איד א למדן און א גוואלדיגער ירא שמים, אבי א יך וועל לאַחר מאה געשרים שנה זיצען אויבען און אין גווערן... אי יענער? — וואָס געהט ער מיך אָן? פון מיינעטווענען זאל יענער געהן אין ניהנס ארין!... וואָס אַרט מיך אז די תלמוד תורה'ס און ישיבות האַלטען זיך ביי צושליסען? וואָס אַרט מיך דער ניער דור, אבי א יך מיט מיין פרס משניות, מיט מיין בלאָט גמרא וועל זיצען אין גווערן. זאָנט אונז דערויף די תורה, אז זי קאָן אזעלכע אידען נישט אָנסקען: "אם לא ירד אחיכם הקמן אתכם" — לא תוסיפון לראות פני!... (רבי לוי יצחק בערדישטעווער).

2,02

בריעה פון שוחטים

דער מצב פון שוחטים און כשרות אין אמעריקא

א בריעה אין רעדאקציע וועגען מילה על הברכים

חשוב'ער רעדאקטאר פון דער "שוחטים שטימע":

איהר האט מיר אויפגעפאדערט, און אויך ר. ע. ו. י. ע. ק. ב. ל. ש. דורך דער "שוחטים שטימע" צו נעבען אייך אן ערקלעהרונג פארוואס מיר אלס מוהל'ים זוכען צו מאדערניזירען און אלטען מנהג בישראל ווי סנדקאות על הברכים. ווי עס צייגט זיך אויס, זיינען מיינע ארגומעלען מען צו הרב לאנדמאן ניט נעווען צופרידענשמעלענד פאר אייך. וועט איהר זיך אבער זיכער אלס רב רעכענען מיט דעם נודע ביהודה וועלכע אידישע מנהגים זיינען איהם נעווען זיכער טייער, אזוי ווי אונז אלעמען. און דאך בריינגט ער אין חלק ראשון ביהודה דעה סימן פ"ו וואו ער בריינגט דעם מהרי"ל וואו ער איז מרמה די ברכים למזבח און ער פרעגט איהם אפ און פיהרט אויס אין מיטען תשובה וזה לשונו: ועב"פ כל הדיבריים הללו אינן להם שרש ועקר בנמרא והכל רק דרך דרש ורמז ולא לעכוב, ולא למנהג סבו ע.

אט דאס זאגט הנאמן נודע ביהודה, שכל בית ישראל נשענים עליו.

מיר דאכט זיך, אז אזא נאוו ווי דער נודע ביהודה איז גרויס נשונ צו פארלאזען זיך אויף איהם. ועיין תשובה נודע ביהודה חלק שני יורה דעה סימן קס"א, וואס ער זאגט וועגען אין למדין הלכות מן מדרשים, וזה לשונו: "אבל המדרשים והאגרות עיקר כונתם על המוסר ועל הרמזין ועל המשלים שבהם אבל אין עיקר כונתם על פסקי הלכות לכן אין למדין מחם לפסק הלכה".

אפילו דער ראב"ד, איינער פון די ראשונים דערמאנט בהלכות מילה דעם ווארט סנדק, אבער פרטים אז דאָרף זיין על הברכים דערמאנט ער ניט, און עס איז נאר קיין ספק ניט, אז דער ראב"ד רופט אז דעם תופס הילד ניט על הברכים, אויך כשם סנדק, און בררד כלל איז, אז דער זאך האט זיך איהר באזונדערען מול, אט איז מצוה מציצה, וועלכע ווערט דערמאנט אין חז"ל און אין ראשונים, אז עס זאל זיין כפה, און דאך האָבען אלע נאונים געבויעט זיך פאר דער פאָדערונג פון דער מעדיצין ווען זי איבערצייגט אונז, דאס די סכנה איז אַ פאָדערטע (האי מאן דלא מיינ מעברין אותו), און דער טעם וואָס די חז"ל האָבען אונז געגעבען איז אז אַהן מציצה איז נאָר די סכנה, אָדער מיר וועלען געהמען אלס ביישפיעל פריעה בצפורן — פסק'ענט דער מחבר בסימן רס"ד, וזה לשונו: ואח"כ פורעין הקרום בצפורן, און דער מקור איז אויך פון מדרש תהלים, אזוי ווי סנדק על הברכים, וואו ער רעכענט אויס די אַרביים פון יעדען אבר באזונדער, און דאך איז קיינער ניט מרעיש עולם ווען עס איז כמעט בטל געווארען פריעה בצפורן, און עס ווערט געמאכט פריעה באזמל, ווייל עס קומט אַרויס אזוי בעסער און היר גענישער, איז דער צייט וואָס פריעה בצפורן איז דער יסוד פון זעלבען מדרש, זוכען נאונים אַ היתר דערויף, ועיין אות ברית דף קכ"ז וואו ער בריינגט מנהג סלונקי, דאס זיי טרייען ספרדי זיין די עור הפריעה לכתחילה, קודם החיתוד פון דער עטרה, כדי עס זאל קען נען געמאכט ווערען חתוד ופריעה בבת אחת, באזמל, און

בריינגט אַ טעם לזה מהרה"נ ר' אריה ליב מנדלזון בהמאסר תרנ"ט ע"ד מנהג סלונקי לעשות את המילה והפריעה בבת אחת, וז"ל: בסלונקי עושים מקדמת דנא מילה ופריעה כאחת באיזמל והנה לפלא בעיני: הלא מימות נלות ספרד היו בה נאוני ארץ ועליה אמרו כי מסלונקי תצא תורה וא"כ איזה סבה הביאתם לשנות מהפריעה בצפרנים, ע"כ נלע"ד כי ידוע מברבי הימים, כי כמה מנאוני ספרד היו רופאים גדולים, ומהם אשר באו לסלונקי ובוראי בהיותם בעצמם הרבנים והמוהלים והרופאים וכאשר חלה איזה ילד, ואח"כ חקרו היטב ומצאו אצל אחדים כי דמם נתעבר מחמת מילה ועו כי הוד משמשת בכל מקום ע"כ נמצא תחת הצפורן ארס הרבה ואע"פ שינקו היטב בכל זאת אולי אחד מאלף לא ידקק היטב וחששו לסכנה, לכן תקנו לעשות את המילה והפריעה כאחת, באזמל, וכל זאת מפני פקוח נפש.

און אויך אין תשובת הנאונים לרבינו האי כתוב לאמר:

בני בכל יש להם חק משנים רבות עושים חתוד ופריעה בפעם אחת, זעהו מיר דאס אז פריהערדיגע נאונים האָר בען ניוזכט היתרים אויפצוהאלטען די מצות מילה, און אין דער זעלבער צייט נאָכגעבען די מעדיצינישע פאָדערונג ווען עס ברעכט זיך אפילו אַ מדרש, היינט צו וואָס מרעיש עולם זיין און פאָרלאָנגען דורכאויס סנדקאות על הברכים, ווען די מאָדערנע מעדיצין איז אמעריקא פאָרלאָנגט דורכ-אויס, דאס דער רב הנימול זאל קומען אין וועניגער באַ-ריהרונג מיט מענשליכע פלודערען אָדער אנדערע קליידער און זיי פאָרלאָנגען דאס די קינדער זאלען גע'מל'ט ווערען על השולחן און ניט על הברכים? מען דאַרף ניט פאָרנען סע, אַ קימפעטאָרינס ווערען געלענען היינט אין האַט-פיטאלס, וואו צענדליגע קינדער זיינען צוזאמען אין איין רום, און אויב די מעדיצין גלויבט דאס אַ פאַר הויזען פון ברכי הסנדק זיינען גורם צו קראַנקהייטען פאַר פילע קינדער, זעה איך ניט איין פאַרוואָס מען זאל דאס ניט נאָכגעבען, איז דער צייט דאס דער סנדק זיצט, און קיין די ברעכט זיך ניט און קיין מנהג אויך ניט און אונז זעען גרויסע רבנים פון אמאל וואָלטען זיכער נאָכגעגעבען אַזאַ סלייניקייט, איז שפיטאַלען וואו אידישע מוהלים ווערען ניט אַריינגעלאָזט, היינט צו טאָג, און קינדער ווערן גע'מל'ט דורך גוויאישע דאקטוירים, אָדער ניט אין צייט, בזמנה, איז די שולד פון אונז אַליין וואָס מיר האָבען זיי ניט נאָכגעגעבען זייערע פאָרלאָנגען און באַשטאַנען אויף מדרשים...

ביי דער געלענענהייט וויל איד אויסדריקען אַ פאַר ווערטער צו די כורעי הברכים, די וואָס פאַלען אַזוי שטאַרק פאַר קדושת סנדק על הברכים, דאס די קדושת סנדק בכלל דאס איז אמעריקא ברעכט יסודות אין יהדות, ווי איהר קענט זיך פאַרשטעלען, און דאס וועלען אייך עדות זאנען מוהלים, פיעל מאָל טרעפט זיך דאס ברית'ן ווערען אַפגעלייגט פון שבת אויף זונטאָג, ווייל אַ זיידע קען ניט זיין שבת ביים ברית און ער פאַרבייט דעם יום השמיני צוליעב אַ סנדק על הברכים, ווי קען דאס זיין אַהן איהם? ... און אַן אנדער זייער אַ כוואָס איז נאָר מחלל שבת צוליעב דער מצוה פון סנדק על הברכים און קומט צו פאַהרען אַליין אום שבת.

און ווי איהר וועט ניט דרעהען האָט די קדושה וואָס

דאס פאלק האט אריינגעלייגט אין סנדק געהאלטען אין צוברעכען אדער עס ברעכט שבת, אדער דעם כיום השמיני, און דאס זיינען מעשים בכל יום. היינט פרעגט זיך אויב עס איז כדאי אנצוהאלטען די גאנצע קדושה פון סנדק? איד בין זיכער, דאס דער מהרי"ל וואלט זיכער ניט וועלען בריינגען פאר א קרבן דעם שבת און דעם כיום השמיני אויף דעם מזבח פון ברכי הסנדק. ער וואלט בעסער וועלען מכנה זיין דעם ש"ל ח"ו, וואו א קינד ווערט גע'מלט' אויף איהם מיט'ן נאמען מ'ז'ב'ח, ווי די פיס פון א זיידען, וואס איז מחלל שבת צוליעב דער מצות סנדק על הברכים, אדער איז מבטל דעם כיום השמיני פון דער תורה צוליעב דער קדושת מצות הסנדק על הברכים, ווייל אין אמת'ן איז א איד וואס ווייס נאר וויכטיגקייט פון שבת און כיום השמיני פארלאנגט נאך ניט סנדקאות על הברכים, ווייל ער ווייס דאס דער כיום מצות מילה איז דער עיקר . . .

וואו געהמט מען א ירמיהו הנביא? ווען ער האט גע'זעהן דאס דער פאלק פארהייליגט צו פיעל דעם ארון און זיין קדושה ביים פאלק בריינגט מעהר שלעכטעס ווי גוטעס האט ער אויסגערופען מיט שמחה (ירמיהו נ' פסוק ט"ו): לא יאמרו עוד ארון ברית ה' ולא יעלה על לב, ולא יזכרו בו ולא יפקודו ולא יעשה עוד. דאס האט געקענט זאגען ירמיהו, פארוואס זאל זיך ניט געפינען איינער צו זאגען דאס זעלבע אויף דער קדושת סנדק בכלל? וואס ווערט ניט דערמאנט אין די חז"ל, ווען מען זעהט דאבונגו — און דאס וועלען דארויף אייך עדות זאגען די מוהלים וואס קומען אין פאלק — דאס די זיידעס כוואטעס ברעכען צו ליעב דער קדושה וואס מ'האט אריינגעלייגט אין מצות סנדק אדער דעם שבת אדער דעם כיום השמיני.

איד פארהאף דאס איהר וועט אנגעהמען מיין ענטפער פאר צופרידענשטעלענד.

בברכת התורה והרת,
מובי' מרדכי בעלקין.

דער געהערטער רעוו. א. מעלצער, שטעלט זיך די פראגע: וויבאלד 90 פראצענט שוחטים דא אין לאנד זיינען אייראפעאישע שוחטים, טו ווארום איז די מלאכת השחיטה אזוי וואכעדיג געווארען, און ער זעהט די אור זאכע פון אלע צרות אין די 10 פראצענט וואס האבען זיך אויסגעלערענט שחיטה דא אין לאנד. צום באדויע'רען איז דער כלל ניט אין גאנצען ריכטיג, דער אומגליק איז וואס פילע פון די 90 פראצענט אייראפעאישע שוחטים, איבערהויפט אין די קאנטריס, האבען פארנעמען זייער היימישע תורה און זיינען דא אראפ פון דרך הישר. איך ווייס א פאקט פון א שוחט, וועלכער איז געווען אין א קאנטרי ניט ווייט פון דאנען און איז א סוכסערייבער פון דער „מארגען-פרייהייט“, און זיין פרוי פלעגט קויפען וואורשט דוקא פון א נוי'אישער גראסערי, און נאך פאקט טען ווייס איך פון שוחטים אין א קאנטרי וואו עס גע'פינט זיך א היפשע אירישע קהלה מיט אייניגע שוהלען, און זיי, די שוחטים געהן שבת אין די בענק און חתמה'נען נאָוטס. און די אלע זיינען דוקא געקומענע שוחטים, זעל'כע האבען „קבלה מאנזי וגדולי יוראם“. און מעגליך אז זיי זיינען דאמאָלסט ווערט געווען זייערע „שעהנע קבלות“, נאר דער הפקרות'דיגער לעבען אין אונזער אמע'ריקע און דער געפיהל צו רייך ווערען, האָט זיי אראָפּגע'פיהרט פון דרך הישר. און דאנענען קען איך איינעם וואָס

אזא וויכטיגע פראגע ווי מבטל מאכען א אירישע מנהג מוז גרינדליך דעבאטירט ווערען ביי רבנים מובהקים שוחטים ומוהלים, זעהר ערנסט, בכובד ראש וביראת שמים טהורה. אין די קומענדיגע נומערען פון די „שוחטים שטי'מע“ וועלען געדרוקט ווערען נאך ארטיקלען און בריעף וועגען דיעזען ענין, די יעניגע וועלכע האבען עפעס צו זאגען וועגען דעם זיינען געלאָדען דאמיט, אבער עס מוז זיין א חרוש ולא לטחון קמחא טחינא.

ד י ר ע ד א ס צ י ע .

ראמשעסטער, נ. י.

ווערטער רעדאקטאר:

לעזענדיג דעם ארטיקלעל פון חשבו'ן רעוו. אליהו מעלצער אין „שוחטים שטימע“, תשרי תרצ"ג, וואו ער לייגט פאר אין נאָמען פון די „אגודת השוחטים דניר-יאָרק רבתי“ אין גאנצען אָפּשאפען צו לערנען תלמידים די מלאכת השחיטה, כדי שלא ילמד אדם שאינו הגון; האָב איך זיך דערמאָנט די משנה (יומא ל"ח ע"א). ואלו לגנאי של בית נרמו לא רצו ללמד על מעשה לחם הפנים של בית אבטינס לא רצו ללמד על מעשה הקטרת, הונרם בן לוי היה יודע פרק בשיר, ולא רצה ללמד, בן קמצר לא רצה ללמד על מעשה הכתב, אע"ג דהם נתנו טעם לדבריהם „שלא ילמד אדם שאינו הגון“ לא קבלו חכמים את דבריהם (ברטנורא).

204

ביסלאך מאכען אנודות אין זייערע גענערדען, און דאן וועט איהר זיי העלפען.

אלס א שו"ב אין א קאנטרי, קאן איך אייך זאגען, אז ס'זיינען פאראן שוחטים אין שטערט און שטעטלאך וואס זיינען בבחינת "אין חבוש מתיר את עצמו" מ'איז נישט פאראייניגט צווישען זיך אליין, דאנט פרנסה מצד אחר, נגישות און רדיפות מצד השני, פאלט מען ביי זיך ער ונהי בעינינו כחנבים, און ממילא וכן היינו בעיניהם, ביי די עיני העדה, אונזערע פיהרערס, אונפארזאגט ווארטליכע מנהיגים, פרעזידענטען פון שולען און וערי הכשרות. אס למשל זיינען פאראן ביי אונז אין שטאָרט 5 שוחטים מובהקים, מיט א ועד הכשרות, וועלכער איז פאראנטוואָרטליך פאר עניני הכשרות און איך פינאנציעל, פארוואָרנען וויירושעס פון אלע בלי קודש, אין די לעצטע צוויי יאָהר איז דער מצב הפרנסה פון די שוחטים בעירינו געפאלען כמעט אויף העלפט, און טאָמער מאַכט זיך אַמאָל מיר ווילען זיך צוזאָמענערעדען און טרייען וואָס, און ווען, קאָן מען נישט די זכיה האָבען זיך בלויז אפילו צוזאָמענקומען. איין שוחט דאַכט זיך, אז ער האָט א גרעסערע שוהל, מיט 25 קבצנישע מעמד בערס איז נגד כבודו זיך אוועקצוועצען ביים טיש מיט די אנדערע, איינעם האָט דער פרעזידענט פארוואָגט זיך נישט צו מישען אין פאָליטיקס, טאָמער שרייט א שוחט ער האָט נישט קיין פרנסה, הייסט דאָס פאָליטיק?

וואָס איך מיין אַרויסצוברענגען איז, אז אונזער ישועה דאַרף קומען לרעתי נישט דורך קליינע אנודהלאַך, נאָר טאַקע דורך א איינהייטליכע "א נ ו ד ה א ח ת", וועלכע קאָן באַשאַפען ווערען מיט דעם כח פון די אנודת השוחטים דנויאָרק רבתי, מיט דער הילף פון "די שוחטים שטימע", וואָס ס'איז שוין היינט א יש מיש, נישט א יש מאין, און איז נויטיג. דאָס וועט אויפמונטערן דעם גע- וויסען פון די שוחטים אליין, און דאָס זעלבע פון אונזערע פארוואָרנערס און וועט שאַפען א שטאַרקע אָרנאָניזאציע פון שוחטים און סובסקרייבערס פאַר דער "שוחטים שטימע" וועלכע דאַרף זיין א ציערונג פאַר יעדען שו"ב אין זיין הויז, ולא אוכל להתאפק בתוך כדי דיבור להניש תורה ותשואות חן להרה"ג הרשל"ה נ"י (ר' שמרי' ליב הורוויץ) פאַר זיינע וואונדערבארע אַרטיקלען און השקפות טובות, וועלכע זיינען א לימוד בפני עצמם אפילו פאַר לומדים.

ווענען דער פראגע וואו זאל גערופען ווערען די קאָנ- ווענשאָן. אזוי ווי איך בין ערשט א פאַר יאָר אין דער מדינה און קאָן ניט אזוי גוט די געאָגראַפישע לאַגע פון לאַנד, זאָלען די מעהר ערפאהרענע ענטפערען דערויף. ווענען דער פראגע ווען? וואָס פרייהער איז בעסער, זריזין מקדימין למצוה, תיכף נאָך די ימים הטובים הבעל"ט, וד' הטוב ירום קרננו למעלה למעלה ראש, ו'יתן שלום ביארצנו: ראשי תיבות של שו"ב, כאמור, ו'נתתי שלום בארץ, ואז נומר שירות ו'תשבחון ברכות, וכו', ונוכה לשנת נאולה וישועת. יעקב יצחק זמין שו"ב וש"ץ פה ווילקס-בערי, פא.

האָט זיך דאָ אויסגעלערענט און פיהרט זיך עפ"י דרך התורה והמצוה. קיין באשטימטער כלל האלט דא ניט אויס. מיין מיינונג איז, אז די פראגע דארף זיין די ערשטע אויף דער "שוחטים קאָנווענשאָן", וועלכע דארף פאָרקר מען. עס מוז געשאפען ווערען א קערפערשאפט זי זאל זיין צוזאָמענגעשטעלט פון אייניגע רבנים און מיטגלידער פון "אגודת השוחטים", און אָס די קערפערשאפט זאל קאָנטראָלירען, נאָכזוכען, ערשטענס: וועלכע שוחטים זיינען ניט ראוי צו פארנעמען זיך מיט די מלאכת הקדש, מוזען באַפרייט ווערען פון זייער אַמט. אין רחמים בדין, איך בין זיכער, אז יעדער קאנטרי, ווי פריי זי זאל ניט זיין, וועט געוויס אויספאלגען דעם באפעל ווען מען וועט זיי זאָגען אז דיוע מענשען טאָרען קיין שוחטים ניט זיין. צווייטענס, דארף די זעלבע קאָמיטע קאָנטראָלירען אויך די וועלכע קומען לערנען זיך שחיטה, אויסגעפינען זיין פארנאָנגענהייט, זיינע פעהיגקייטען, זיינע מידות און זיין הנהגה, און אָהן דער הסכמה פון דער קאָמיטע טאָר מען קיינעם ניט לערנען.

אויך אויפפאסען אז יענער שוחט וועלכער לערענט דעם תלמיד זאל ניט אין זינען האָבען אין גאנצען דעם בייזעס זייט פון דער ארבייט, ניט זיין געאיילט און ניט ארויסלאָזען פון האַנד א "דבר שאינו מתוקן". דאָס איז איינע פון די וויכטיגסטע זאכען און אויך פון די גרינגסטע דורכצופיהרען, און דערמיט וועט וואקסען דער צוטריי צו דער "אגודת השוחטים", ס'וועט דערהויבען ווערען דער מצב השוחטים והכשרות און אויך דער כבוד פון די מלאכת הקדש.

בכבוד רב
ש מ א ל ד. מ ה ר ש.
שו"ב בראטשעסטער, נ. י.

ווילקעס-בערי, פא.

אין דער זעהר וויכטיגע פראגע וואָס איהר שטעלט לאחינו השובי"ם דארצות הברית וקנדה, אויב רופען א קאָנווענשאָן פון אלע שוחטים אין לאַנד, וואו און ווען? לדעתי געפיין איך אז רופען א קאָנווענשאָן פון שוחטים אין אונזער מדינה, זאָלט זיין זעהר א וויכטיגע זאך, א דבר בעתה, אן אסיפה פון הונדערטער שוחטים זאל זיין וואו עס וועט זיין, וואָלט אויפגעהויבען אביסעל דעם פרעסטיזש, דעם גייסט, און זיכער פאַרבעסערט דעם מצב הרוחני והגשמי פון אחינו השובי"ם אין אונזער אמעריקא, ובפרט כלפי חוץ. ליידער איז דער מצב פון אלע עוסקים בעבודת הקודש, רבנים אריינגערעכענט, אין דער לעצטער צייט געפאלען עשר ידות אחרונות, מיט דעם אלגעמיי- נעם תירוצ — פון דערפערשאָן, פון וועלכען ס'איז "קצר המצע מהשתרע" צו שרייבען באַריכות, ובפרט ס'איז א דבר ידוע ומפורסם, וואָס יעדער שו"ב ווייס דאָס און פילט דאָס אין די ביינער, ס'איז בבחינת "מבשרי אחוה". אין א פאָרינען נומער פון די "שוחטים שטימע", האָט איהר געגעבען א עצה דאָס די שוחטים זאָלען זיך צו

905

ס.ט. לואים, מיוזרי

ב"ה יום ה' י"ד לחודש אלול תרצ"ב. פה ס.ט. לואים מיוזרי.
לכבוד מערכת העתון „די שוחטים שטימע“!

נאכהער ווי איך באגריס איך און דאנק איך פאר
די „שוחטים שטימע“ וואו איהר ניט פלאץ און איהר
בעט אז יעדער שוחט זאל שרייבען דעם מצב השוחטים
פון זיין שטאדט, וויל איך ערפילען אייער פארלאנג און
אויך שרייבען פון אונזער שטאדט ס.ט. לואים בקיצור
האפשרי.

אין אונזער שטאדט הערשט יעצט אויך א הפטר צו
שטאנד אין דער שחיטה מיט די כשרות. שוין העכער
א האלב יאהר אז די שוחטים ווערען בארויבט פון זייער
חיונה, און די כשרות איז צובראָכען, טראָץ דעם וואָס
ביז יעצט האָבען מיר געהאָט דעם בעסטען אָרדענונג אין
שחיטה, שוין העכער 20 יאהר, אז די שוחטים האָבען אַן
אגודה און דורכדעם האָבען זיי געהאַט די מעגליכקייט
דורכצופירען אז די געזאַלט פאַר שחיטה געלט זאָל יעדער
שלאַכט הויז צאָלען פון יעדער פונט פלייש וועלכע זי
פארקויפט כשרה דורך דער וואָך, צו אַ טרעזשורי פון
די שוחטים*) און מיר צעטיילען זיך חלק כחלק, און
די שוחטים זיינען ניט פארקויפט ניט צום שלאַכט הויז
און ניט צום בוטשער, יעדערער קאָן פאַרשטיין וואָס פאַר
אַ געווינס דאָס איז פאַר די כשרות, אז דער שוחט דאַרף
ניט מורא צו האָבען טאָמער ווערט צופיל טריפה, און עס
האָט זיך געפיהרט, פונקט ווי מיין פריינט הרב הג' ר'
שמואל מנחם פיין שליט"א, פון דעטראַיט, פאַדערט אין
נאָמען פון כשרות, אז די שוחטים זאָלען זיך פאַראייניגען,
ז'ר האָט פילע מאַמרים געשריבען, און ספעציאל אין זיין
מאמר „כל מי שיש בידו למחות“ אין שוחטים שטימע פון
חודש אב, און אזוי פאַרלאַנגען אַלע עהרליכע רבנים
וועלכע זאָרנען דערפאַר צו פאַרשטאַרקען דעם דת, צו
פאַרשטאַרקען דעם חומת היהדות, עס זאָל ניט זיין קיין
הפטרות און נאָכהער זאָרנען זיי פאַר זיך זעלבסט, אָבער
אפנים אז עס ניט אַ צווייטער קלאַס רבנים וועלכע האָבען
זיך אָנגעכאַפט צום קרדום לחפור בה, און מיט דעם קרדום
שניידען זיי רעכטס און לינקס, זיי צעברעכען יעדער נומע
תקנה אין אַ שטאָדט. זאָ ווי ביי אונז געפינט זיך אַ רב

מיר גיבען גערען פלאץ צו בריף פון שוחטים, וועלכע זייגען
צו אונז זייער בייער, עס איז אָבער אונטערגליך צו לאָזען
דרוקען די אלע סירקולארס, וועלכע וואָלבען פאַרנומען כמעט
אַ גאַנצע „שוחטים שטימע“. די רעדאקציע ווערט פאַרפלייצט
מיט אַ מבול פון סירקולארס פון פאַרשיידענע שמעס אין לאַנד
וואו עס קומט פאַר מחלוקת צווישען שוחטים און רבנים,
שוחטים און קהלות, און אויך שוחטים צווישען זיך. דרוקען
אַם די סירקולארס איז איבעריג און נוצלאָז, מיר פיהלען אָבער
אז עס מוז גערופען ווערען אַ שוחטים קאָנגרעס צו
שאַן פון גאַנצען לאַנד אזוי שנעל ווי מעגליך. דאָרט וועט
געווען ווערען אַ ליוונג צו פיעלע אנטיקוועהשאַבע שוחטים
פראַנען.

(*) יעצט שוין אייניגע יאהר ווי עס עקזיסטירט אַ ועד
העיר קומט עס אַרײן צום ועד העיר און זיי גיבען איבער
צו אונז.

שוין 14 יאהר און ער האָט שוין פיל מאָל געטרייעט צו
מאַכען אַ שחיטה אַ באַזונדערע מיט פרעמדע שוחטים און
עס איז שוין געווען דיני תורות מיט פסקים, און יעצט
האָט ער ווידער געבראכט פרעמדע שוחטים, איינעם
מיט'ן נאָמען עסקין, פון דעטראַיט, און אַ צווייטען אַ בן
בלי שם, און זיי זיינען אונז מסיג נבול, און זיי האָבען
איינפאך אַוועקגערויבט די חיונה פון 43 פאַמיליעס, 19
שוחטי נסות, 14 שוחטי עופות, 10 משגיחים, אויסער
די חיונה פון 40 עהרליכע בוטשערס, און יעדע נומע
אָרדענונג האָבען זיי צובראָכען, די הפטרות איז געוואָר
רען זעהר גרויס, יעדער מנובל טוט וואָס וואָס זיין האַרץ
גלוסט, און דער עולם גולם, ספעציעל ביי איצטיגע
שלעכטע צייט. לויפט ער קויפען וואו ער קאָן נאָר
קריגען עפעס ביליגער, און עס העלפט ניט קיין איסור פון
אונזער מרא דאתרא הרב הגאון ר' ה' י' ס
פ' י' ש' ל' ע' ש' י' י' , יענע זיינען אַרויס מיט אַ
סירקולאר אז זיי ווערען געשטיצט פון די כנסת
הרבנים, אז זיי טוען מיט זייער הסכמה; זאָל די
וועלט וויסען פון דעם גרויסען פאַרברעכען וואָס ווערט
געטאָן געגען אונז פון איינעם וועלכער קליימט צו זיין
אַ רב הכולל.

ווענען אייער פראגע צו מען זאל רופען אַ קאָנווענשאַן
פון שוחטים פון גאַנצען לאַנד? וואָלט איך אויך זאָגען
אז עס איז נויטיג, און דער פלאַץ זאָל זיין ניו יאָרק
אָדער באַסטאָן.

אלי' ליב פישער

סקערעפאר פון די „אגודה השוחטים“ אין ס.ט. לואים.
אַנטערקונג פון דער רעדאקציע

מיר גיבען גערען פלאץ צו בריף פון שוחטים, וועלכע זייגען
צו אונז זייער בייער, עס איז אָבער אונטערגליך צו לאָזען
דרוקען די אלע סירקולארס, וועלכע וואָלבען פאַרנומען כמעט
אַ גאַנצע „שוחטים שטימע“. די רעדאקציע ווערט פאַרפלייצט
מיט אַ מבול פון סירקולארס פון פאַרשיידענע שמעס אין לאַנד
וואו עס קומט פאַר מחלוקת צווישען שוחטים און רבנים,
שוחטים און קהלות, און אויך שוחטים צווישען זיך. דרוקען
אַם די סירקולארס איז איבעריג און נוצלאָז, מיר פיהלען אָבער
אז עס מוז גערופען ווערען אַ שוחטים קאָנגרעס צו
שאַן פון גאַנצען לאַנד אזוי שנעל ווי מעגליך. דאָרט וועט
געווען ווערען אַ ליוונג צו פיעלע אנטיקוועהשאַבע שוחטים
פראַנען.

ה ש ו מ ר

ירחון מוקדש לחזוק התורה והיהדות לכירור
ולבון שאלות החיים על פי רוח התורה והאומה

יצא לאור ע"י אגודת שוחטי עופות דניו יארק רבתי במדינת אמעריקא. הרב שמריהו ליב הורוויץ, העורך.

הרמב"ם והחנוך*

(המשך)

„וישם תכליתו תכלית האדם באשר הוא אדם, והוא ציור המושכלית, לא זולת זה... ואלו האנשים הם עם השם תמיד, והם אשר נאמר להם: בני אלהים אתם ובני עליון כלכם, וזהו המבוקש מן האדם, ר"ל היא תכליתו" (הרמב"ם בי"ד מג' למורה).

והנה לפי דעתו של שפינוזה העבודה השכלית צריכה לצעוד צעד קדימה, והוא, לחבר את העצמיות הנצחיות, ולהתרומם אל האחדות הכללית, שהיא סבתן המשותפת, וככה היא יכולה להגיע אל ההבנה העליונה, שהיא נקודת המוצא של המדע המוחלט, המכשיר את הפילוסופיה להתפתח עפ"י חוקי ההנדסה, והרמב"ם ביאר שתכלית החכמות הלימודיות (שעיקרן ההנדסה) בהרנל דרכי המופתים הברורים, שמהן ישכיל אדם במחקרו על אודות האלהות (בשמונה פרסיו).

שפינוזה אומר כי העצם הוא מקור ההויה, והרמב"ם ז"ל אומר; „וכבר הודעתך שאין זולת השם יתעלה, וזה הנמצא, ואין ראיה עליו יתעלה אלא מזה הנמצא מכללו ומפרטיו, וכי ואין במציאות זולתו השם יתברך, ומעשיו כולם, והם כל מה שכללה אותם המציאה בלעדיו, ואין דרך להשיגו אלא ממעשיו, והם הכורים על מציאותו (הרמב"ם בע"א מא' למורה) וכן דעתו בנוגע לרברי הרמב"ם כי „השכל והמשכיל והמושכל אחד" (כ"מ מא' בהמורה).

השפעת הרמב"ם ניכרת ברעותיו של שפינוזה גם בזה שהאמין כי אך על ידי קנין שלימות הדעות והמדות החיים הנאה שלמה טהורה ואמתית, ולהיות שמח בחלקו, מאושר ושאנו.

דר' יואל במחברתו „שפינוזה'ס טהעאלאניש-פאליי-טישער טראקטאט" (ברעסלא 1870) עשה הקבלה נכונה ופרטית בין הרבה מאמרים שבספרו „טראקטאטוס" ובין מאמרי הרמב"ם, והראה בדיוק, ששפינוזה השתמש בספר המורה לחצאין, וחלק עליו לא בצדק „היה אוכל לחמו של הרמב"ם והגדיל עליו עקב מתוך לב מר... (סוקולוב בספרו על „שפינוזה זומנו" וליאון ראטה, פרופיסור במנשסטער בספרו ע"ד שפינוזה ולימודו מספר מורה נבוכים ועוד).

והנה שפינוזה זה הפילוסוף הגדול שכל חכמי הזמן כורעים כרך לפניו, שבנה שיטה ענקית בפילוסופיה שחכמי הפילוסופיה משתוממים על עמקה ואשר גם

* מתוך הרצאה בעברית שחצה אצל אגודת „ברקאי", הרב ר' שמריהו ליב הורוויץ.

פילוסוף גדול מתנגד נורא לשיטת השכלניות כברנסון בימינו, עומד ומעיר, שאי אפשר לפילוסופיה בעולמנו בלי יחס ושייכות לשפינוזה. פילוסוף ענק זה היה מושפע לא רק מר' חסדאי קרשקש אלא גם כן מדעותיו והשפעתו של הרמב"ם ז"ל, זה שהיה ענק רוחני בכל המקצעות שאין כדוגמתו.

והנה מחוללי דת ישראל, נביאיה וסופריה, קדושי האומה, לא היו פילוסופים במובנה הטכני של המלה, אבל דת ישראל שהיתה למרכז התפתחותו הקולטורית של חלק גדול מן המין האנושי, כחה יפה היה גם בזה שהרחיבה את גבולה של המחשבה העיונית, ההגיונית, ושיטתו של הרמב"ם מורה לנו את הדרך בהסתכלותנו ההיסטורית והתחלית של פילוסופיה בישראל, ותפקידה הראשון של הפילוסופיה בישראל בזמן הזה; להרצות את תולדות העקרים בישראל „מתוך השקפה פילוסופית". (דרי דוד נימרק „תולדות הפילוסופיה בישראל") ורר' נימרק אומר כי מימוני היה הפילוסוף היותר גדול בישראל (שם, צד 109) בהרמב"ם, הוא אומר, מתאחרים באופן היותר גלוי שני היחסים שבין תורת הנביאים ותורת אפלטון, הרמב"ם דחה התורות הפנומות של הפילוסופים וקבל רק את תורת אצילות הרוח מן הרוח, הרמב"ם דלה מתוך סבך השיטות והרעות את הנרעין הפילוסופיים שבכל התורות המסתוריות שמצא בשיטות שקדמוהו, הרמב"ם מצא את הפירוש הפילוסופי של תורת האידיאות.

וכדאי להעיר כי גם בספרי המקובלים אתה מוצא רעיונות פילוסופיים דקים עמוקים ויפים שיש בהם מתוך השפעת הרמב"ם ז"ל (לרונקא, ספר „מערכת אלהות" שמכאן את ספר „הכהיר" פירוש לספר יצירה, ועוד כידוע למעיינים).

בעודנו בחיים זכה הרמב"ם להיות אחד הקלאסיים של פילוסופות ישראל, ואחרי מותו לא ארכו הימים, ומעריציו קבעו מקום לספריו בשורה אחת עם ספרי המקרא והתלמוד — מקום, שהרמב"ם עומד בו כמעט עד היום הזה, הפילוסוף השיטתי הראשון שאחרי הרמב"ם, הלל די לומברדיא, מתפאר הוא באחד ממכתביו, שהוא בקי ומומחה בספרי הרמב"ם מכל בני דורו (טעם זקנים ע' עמוד ב') ובדברם על מקורות הפילוסופיה הם מזכירים בשורה אחת את המקרא והתלמוד ו„ספרי חכמה" וגם, וביחוד, את המורה של הרמב"ם (למשל, יצחק עראמה, עקידת יצחק, פתיחה) פרקים מיוחדים של המורה נעשים מוצא לספרים שלמים (ביחוד על ידי „יצחק אברבנאל"), הרבה מפילוסופי התקופה שאחרי הרמב"ם מוצאים די ספוק שאיפותיהם הפילוסופיות בזה, שהם כותבים פירושים והערות ל„מורה". הפילוסופים

207

מפי שר התורה רבינו ר' משה בר
 מייסון זצ"ל, אשר אסף ולקט אוכל מתוך הפסולת,
 ונהג עם היוני הזה כמנהג ר' מאיר עם אחר, תוכו אכל
 ולקפתו זרק, ואחרי אשר סקל המסילה והרים כל מכשול
 מדרך החכמה, ולא קבל מן החוקרים הנכרים כי אם
 דברים נכוחים וישרים המזוקקים מכל סיג והלאה ואשר
 אין בהם נפתל, וכדאי הוא הרב הגדול הזה לסמוך עליו
 ולילך בעקבותיו, ולא נירא מפחד הרשת המזורה על
 דרכי החקירה האנושית, אחר שידענו שהיה לבב החכם

הזה שלם עם אלהיו מדובק בתורתו ובמצותיו, ומה גם
 שיש יתרון לכלל, ההניין מעל שארי החקירות, אחרי
 שאינן תלויות בשקול הרעת ובפלס הסברא, כי אם

מבוארים ומוכרחים במופתים חותכים אשר לא יוכל בהם
 שום ספק ומחלוקת, כאשר יארע בחכמת הטבע ואלהיות
 והמוסר אשר מעולם לא פסקה בהן המחלוקת וחלופ
 הסברא והאומר, לא כן חכמת ההניין כי היא בנויה על
 אדני המופת האמת והיא כמו חכמת ההנדסה, וחשבון
 תקופות וגימטריאות, שאין מקום להטות בהם מדרך
 האמת ימין ושמאל, אף כי אין בדרכי ההניין דבר משניא
 ומתעה בתהו לא דרך ה', כי רחוקים המה מעל עיקרי
 הדת והאמונה ויסודי התורה ודבר אין להם עם המצוות
 והאזהרות, וכל יושבי תבל ושוכני ארץ אף אם יתחלפו

במרות, בדעות ובדתות, כולם יודו לדברי בעלי ההניין,
 אחרי שתכלית החכמה הזאת אינה לנזור על דברי אמת
 ושקר או רע וטוב בעצמם, כי אם להודיע הדרכים אשר
 בהם נגיע אל הכנת האמת מן השקר והטוב מן הרע, וכי,
 וראוי לבחורים השוקדים על דלתי התורה שישקעו

שעה אחת או שתיים בשבוע להתבונן בדרכים הללו (דרכי
 ההניין) אחרי שהם רבי התועלת גם בלמוד הנפ"ת ופלאול
 חברים, לפי שהם מישרים את שכל האדם ומדריכים
 אותו בדרך נכונה ומתקנים גם את הדבור החזוני שהוא
 תפארת האדם ויתרוננו על בהמת הארץ, ומי שלא יבין

לכלכל דבריו כראוי וכמשפט, איך ישיג האמת בפירוש
 התורה מהמעתיקים ז"ל? ובאמת רואים אנחנו
 שמהמפרשים רובם ככולם לא נמנעו מהעמיס בעניניהם
 הללו, וקצתם העמיסו בהם עד מאד כגון רשב"ם והרא"ב
 והרא"ם וכיו' והרב בעל מרת אהרן שחבר פירוש על שלש
 עשרה מדות, תוכו רצוף אהבה לכללי ההניין.

(עוד יבא)

אנוזער נייער אדרעם

מיד לאָזען וויסען דאָס מיר האָבען זיך
 אריבערנעקליבען אין אן אנדער דירה, וואו עס
 געפינט זיך דער אָפּיס פון דער שוה טייס
 יוניאן און אויך פון דער שוה טייס
 שטימע

ווענדעט זיך צו אונז לויט דעם נייעם
 אדרעם.
 233 East Broadway, New York, N. Y.
 Telephone ORchard 4—1938-9602

היותר גדולים של אותה התקופה, רלב"ג, נרביני וקרקשקש,
 מסגננים את רעיונותיהם הפילוסופים מתוך וכוחיהם את
 הרמב"ם, ובכלל, כמעט שאין לך שום ספר בעל תבונה
 פילוסופית כל שהיא בתקופה שאחרי הרמב"ם שאינו
 מתווכח עם זה. הריפותם של כל הפילוסופים והמפרשים
 מנסה דבר אל "סתרי תורה" של המורה, וביחוד גם
 החרפות הנפלאה באמת של משה נרביני — אלא שלמרות
 התפארותו הכביח כי הוא על פי רוב אינו מוצא את
 חידותיו, (תולדות הפילוסופיה בישראל, 360).

ספד המורה של הרמב"ם נמצא כל כך נחוצ עד
 שהעתיקהו אחר מחכמי אומות העולם במאה הי"ג ללשונו
 רומית.

הפוסק ר' ישעיה די טראנו שרבנו
 יצחק אור זרוע היה פונה אליו בשאלותיו בהלכה (אור
 זרוע חלק א' 88, 218, 220) ושנחשב בתור בר סמכא גדול
 בעיני כל גדולי הרבנים מימי הבינים והלאה, והיו הכל
 סומכים על הוראותיו שכתב הרבה חבורים על התלמוד,
 פסקי הלכות ותשובות הרבה והוא אומר (לראש השנה
 ר"ג) "לדידי חזי לי ספר המועדים שעשה רבנו משה בר
 מימון זצוק"ל מביא חכמות נוראות ונפלאות, ואין חכם
 בעולם שיוכל לעמוד על דבריו אך מי שיהיה בקי
 בחכמת השמים".

הרמב"ם וחכמת ההניין

הרמב"ם הפילוסוף היה בעל הניין גדול ונפלא עד
 מאד, ראש לחכמי ישראל בחכמה זו, וחבר "מלות
 ההניין" בערבית והעתיקו ר' משה אבן תבון
 בשנת ה"א ט"ו, הספר הזה כולל באור קע"ה מלות ושמות
 המוסכמים והשאלות הבאות ומורגלות בפי חכמי ההניין
 וספריהם, ונחלק ליד שיערים, עם פירוש מאת החכם
 ר' משה מנדלסון בצדוף הגהות מאת ר'
 יצחק סטנוב והערות רבות ופירוש החכם ר'
 מרדכי בומטינו.

והנה חכמת ההניין (אָנִיגִי) היא חכמה נחוצה עד
 מאד ור' משה מדעמוי מראה נחיצת חכמה זו, ואם
 יאמר איש אחכם ולא אשתמש בדברי ההניין, הרי הוא
 כאלו יאמר אעצום את עיני ואביט בכוכבי השמים ממעל,
 או אדבר עם בני אדם ואכתוב ספרים ולא אשתמש
 בדרכי דקדוק הלשון, וכי תאמר בלבבך, הלא כל המלאכה
 הזאת החדשה מאריסטו היוני ותלמידיו, ולמה לי ולבן
 ניקומארוס כי אשמוד על דלתותיו לשמוע מאתו ארץ
 ההשכלה ודרכיה, הלא הוזהירונו רבותינו הפוסקים
 מלנסות אחריו, ואסרו לנו לקרות בספריו כי הם ספרים
 חזונים הממשיכים את הלב בסברות בדויות ודעות
 כוזבות, ואם בחכמי ישראל אמרו חז"ל אם דומה הרב
 למלאך ה' צבאות יבקשו תורה מפיהו ואם לאו אל יבקשו
 תורה מפיהו, ומכ"ש באיש הזה אשר לא מכני עמנו הוא,
 לא ראה אור התורה מימיו, ואם המצא ימצא בפיו דבר
 אמת, כמעט שיבטל ברוב הטעויות והשניאות הנמצאות
 אתו? דע נא, ידירי, ירחמך השם! כי לא לקרות מספרי
 אריסטו היוני אני מסיתך, כי אם לשמוע דברי חכמה

2.08

לא ניתנו המצות אלא לצרף בהן את הבריות

מאת הרב שמואל מנחם הלוי פיינ, דעמאריס מי.ש.

כי כאשר הביא ההכרח לאכילת בעלי חיים כיון למיתה הקלה עם קלות המעשה, שא"א הכאת הצואר אלא בסוף וכיוצא בו, והשחיטה בכל דבר, ולברור מיתה קלה התנו חידוד הסכין, ועיין שם בפירוש אפורי, ר"ל ויהיה תכלית בהלכות שחיטה ובסכין בדוקה שנבחר לבהמה מיתה קלה אחר שנצרכה למונונו ולא נעשה צער בעלי חיים, וזהו הטעם והתכלית האמתי מהלכות שחיטה.

ועיין עוד במורה נבוכים חלק שלישי פרק מ"ח וכאשר הביא הכרח טעם המזון להריגת בעלי חיים כונה התורה לקלה שבמיתות ואסרה שיענה אותם בשחיטה רעה ולא בנחירה ולא יחד מהם אבר, ובמדרש תנחומא שמיני באמת הנירסא וכי מה איכפת ליה להקב"ה בין ששוחט את הבהמה ואוכל או אם נותר ואוכל, ובטח המורה נבוכים בפרק מ"ח כיון למדרש תנחומא ויקרא ה"ל ועיין במנחת חינוך מצוה תנ"א בטעם השחיטה מן הצואר ובסכין בדוק כדי שלא נצער בעלי החיים יותר מראי, כי התורה התיירן לאדם שמעלתו ליוון מהם ולכל צרכיו ולא לצערם חנם.

הרבה מאוד סבלו בני ישראל בתקופות שונות ובזמנים הרבה, מההתנפלות הנסה והמכוערה משונאי ישראל בהרבה מדינות שמתגוללים ומתנפלים על השחיטה על פי תורת משה ודיני ישראל. הם צועקים, חורקים שן ואומרים, ששחיטת ישראל היא נגד חוק צער בעלי חיים, וע"כ צריכים לאסור בכל מקום ומקום מטעם מלכות את השחיטה. ואף לאחר שקם החכם המהולל והרופא המפורסם דר" יצחק דעמבא ז"ל בעזרת הגאון רשככה"ג ארמו"ר ר' יצחק אלחנן זצ"ל מקאוונא והכה אותם על קרקדם ושם לאל את כל טענותיהם של האנטיסימיטים, ולהיפך הראה לדעת עפ"י הנסיון ואותות קימות, ועפ"י חוקי המדע מהמלומדים הכי גדולים והמפורסמים בעולם, שדוקא שחיטת ישראל היא היותר קלה והיותר נוחה להבהמה ואינה סובלת מזה שום יסורים, תחת שאופני הריגות הבהמות באופנים שונים לא לפי חוקי ישראל, אצל שארי העמים, סובלת מזה הבהמה יותר כאב ויותר יסורים.

(עיין בספר השחיטה והבדיקה להרופא יצחק דעמבא ווארשא תרנ"ו, ובשוחטים שטימע נומער א' במאמרו של הרב של"ה).

מ"מ אלה האנטיסימיטים עושים את שלהם ואינם מודים על האמת, ולעתים תכופות שבים הם על קיאים, ומרימים קול צוחה על השחיטה, ופה מתגלה לעינינו השקר והצביעות של הבריות היפות האלו, שבאים בשם האידויאל של צער בעלי חיים, ובאותה העת רודפים הם בזעם אף ובהמה שפוכה את עם ישראל, אנשים בדמותם וצלמם, ועכ"פ אינם נרועים מהם ויש להם זכות הקיום והחיים בעולם כמו לכל העמים והלשונות והאם יש לך גועל נפש יותר מזה? אנשים שמחזיקים עצמם לחכמים ולבעלי תרבות עושים מעשים כאלו שסותרים זה את זה, ואם חסים הם על בעלי חיים שאינם יודעים את אשר לפניהם ואינם מרגישים ביסורים הבאים עליהם, מכש"כ שהיו צריכים לרחם על עם ישראל.

אבל באמת מצות השחיטה ניתנה לישראל, בכדי שממנה נלמוד לרחם ולאהוב את הבריות, השחיטה לפי תורת ישראל משרישה בלבנו להרגיש בצער של בעלי חיים ואין צריך לומר לחונן לרחם ולחוש בצערן של בני אדם כמונו, והוא דאיתא במדרש רבה בראשית פרשה מ"ד האל תמים דרכו אמרת ד' צרופה וגו', רב אמר לא ניתנו המצוה אלא לצרף בהם את הבריות, וכי מה איכפת ליה לקב"ה למי ששוחט מן הצואר או מי ששוחט מן העורף, הוי לא ניתנו המצות אלא לצרף בהן את הבריות, ופירש במורה נבוכים חלק שלישי פרק כ"ו, אחר שכאריך בענין זה מסיק ז"ל, אבל אמתת הדבר הוא.

א. פערעליכערג. שיר חנוכה

הפתילים והשמנים,	מבעד שמשיות חלון
חביבים עלינו כך,	תחת זעי אנלי דמעות.
מדליקין אבות ובנים	מתוחים קרני אור להלן
לזכר הנס השמן בפר.	על אפלי חוצות ומבואות.
השמן עוד נדבק בעורפינו.	אורות חנכה הכהות
מהשמן הנותר בנלות המר.	יאירו לבות ונשמות ממעל.
ירושת אבות חלקת גרלינו.	תמורתן חשך נרות למאות
להדליקו לא יקרב בן נכר.	ואף זרם החשמל.
השמן אין נודף ומתבולל	הן יזכירו מלכות יון העתיקה,
בין שהוא רב ובין מעט.	הנוכלת להעביר חוקי דת.
יהודי בין אומות נקודה בתבל	השוכן ממעל החליף השיטה.
אבל זכרו לנצח וקיומו לעד.	הנרות הללו רומזים לנר רז.

ה ל כ ו ת ש ח י ט ה

עפ"י גדולי הפוסקים, הראשונים והאחרונים, עמודי התוראה בישראל עם הערות והארות בעניני הלכת, מאת הרב ר' שמריהו ליב הורוויץ

(המשך)

כתוב בספר "מחזיק הברק" בשם רב עמ"ר נ"א ו' שכל טבח שאינו יודע הלכות בדיקה אסור לאכול מבדיקתו. וכל שאינו מאכיל לאחרים אינו מותר להאכיל את עצמו. ויש לנו להכותם ולהלקותם ולנדותם כל אותם השוחטים או הבודקים לעצמם, עד שיקבלו עליהם שלא לעשות עוד עד שיהיו בקיאים בכ"ד ספרי הקדש ובתלמוד בכמה פרקים ויודעין הלכות שחיטה, וגם אם בקיאים בסרכות התלויות בריאה בלבד אסור לאכול משחיטתן ובדיקתן עד שיהיו בקיאים בכל הטריפות שמנו תו"ש. וכתוב עוד שם שהבא לברוק צריך להיות בעל טריפות. שאל"כ שמא יבאו לידו והוא לא ידע ואשם ונשא עונו. מפני שהוא מאכיל טריפות לישראל, עב"ש.

כתב הרשב"א בתשובה סימן ר"ח שנשאל על ראובן שהיה ממונה על השחיטה והבדיקה ולאחר זמן בדקוהו ונמצא שאינו יודע, ויש ביד הקהל בשר מליח משחיטתו, והשיב, דבר ברור הוא. שאין אומרים רוב מצוים אצל שחיטה מומחים הם במי שנבדק ואין יודע. וכן אין אומרים העמד דבר על חזקתו אלא במי שהוחזק מתחלתו. אבל זה איזו חזקה יש לו כדי שנאמר העמידנו על חזקתו שמא לא למד ולא ידע ולא הוחזק. ולפיכך אינו רואה שום הכשר למה ששחט, ולא לכלים שלא נתבשל בהם, שאין כאן אלא חדא ספיקא. ספק אירע לו אחד מאלו או לא? עכ"ש.

ובסור"י ד' הלכות שחיטה א' מי שיודעין בו שאינו יודע הלכות שחיטה אפילו שחט לפניו ד' או ה' פעמים שחיטה הגונה וראויה ושחט אח"כ בינו לבין עצמו שחיטתו פסולה, אפילו שאלו לו עשית כך וכך? ומתוך תשובתו נראה ששחט כראוי, אין לסמוך עליו, ואפילו אמר ברי לי ששחטתי יפה — כ"כ הר"א ש"ו מהר"ד ב"י וכ"כ הר"ן בשם התוספות, וכ"כ בסה"ת וכן הסכים הרשב"א ודחה דברי החולקים על זה, וטעמא דמלתא דכיון שלא היה בקי בהלכות שחיטה, אפילו היה אומר ברי לי שלא שהיתי ולא דרסתי אין לסמוך עליו, דכל מלתא דלא רמיא עליה דאינש לאו ארעתיא (ב"י שם).

וכתב הר"ר יוסף דוקא בא"י ה"ש. אבל במי שרגיל להתעלף ואינו מוחזק ושחט בינו לבין עצמו מותר לאכול משחיטתו. ולדברי הפוסקים דסבירא להו דצריכיבם לשאל אם נתעלף, גם כן צ"ל ברי לי שלא נתעלף, ולהרמב"ם אפילו שאלה בזה לא צריך, דמאחר דידוע הלכות שחיטה, אילו נתעלף היה מניד לנו (דרכי משה).

כתוב בטור, אבל כל מה ששחט לפנינו (זה שאינו יודע הלכות שחיטה) כשר, ואפילו לכתחלה יכולים ליתן לו לשחוט. כיון שאחר עומד על נביו, ובלבד שיראה אותו מתחלת השחיטה ועד סופה, כחולין, ב' א"ר נחמן אמר רב, ראה אחד ששחט, אם ראהו מתחלה ועד סוף מותר לאכול משחיטתו, ואם לא אסור, ואוקימנא לה ברידע דלא נמיר, וכגון ששחט קמן חד סימן שפיר, מהו דתימא מדהאי שחט שפיר האי נמי שחט שפיר? קמל"ן האי אתרומי אטרמי ליה, אידך שמא שהה שמא דרס, ואמרינן נמי בההוא פירקא משמיה דרב יהודה דאפילו שחט בפנינו ד' וה' פעמים ושחט שפיר ואח"כ שחט בינו לבין עצמו, מהו דתימא מדאיך שחט שפיר האי נמי שחט שפיר קמל"ן (ב"י).

ובעל העסור כתב אי ידענו ביה דגמר אפילו לא אתחזק מותר לשחוט לכתחלה, ואי לא ידעין ביה אי נמיר אי לא, לכתחלה לא ישחוט, ואם שחט שחיטתו כשרה, ואין צריך לבודקו ואפילו הוא לפנינו, והרמב"ם חולק בין מומחה ומוחזק לענין לשואל, שכתב היודע הלכות שחיטה הרי זה לא ישחוט בינו לבין עצמו בתחלה עד שישחוט בפני חכם פעמים רבות עד שיהיה רגיל וזריז, ואם שחט בינו לבין עצמו שחיטתו כשרה, ולא כתב שצריך לשואלו אם הוא מו"ח ק, ובמי שאין יודע אם יודע הלכות שחיטה כתב שאם שחט בינו לבין עצמו שואלין אותו אם יודע הלכות שחיטה שחיטתו כשרה, וא"א הרא"ש ז"ל לא חלק, אלא אם הוא לפנינו בודקין אותו ושואלים אותו אם נתעלף, ואם אינו לפנינו, סומכין על החזקה בשניהם, וכן היא סברת רב אלפס.

כתב מהר"ד ב"י בפא"ט בשם ר"ח שצריך שיהא השוחט נאמן, דלא חיישינן ביה שמא יאכיל נבלות וטריפות לישראל, וכתב שלא ידע מניין לו, כלומר דקיל"ן דסתם ישראל בחזקת כשרות הוא, ומדברי הרמב"ם בפ"ה מהמ"א נראה שסובר כדברי ר"ח וכבר הביא המניד סמך לדבריו.

וכיון שרוב מצוין אצל שחיטה מומחין הן, המוצא בהמה שחוטת כראוי, במקום שרוב ישראל מצוין — כשרה, ואפילו אם נגנבה ממנו ומצאה שחוטתה, אעפ"י שהוא חשוד על הגניבה אינו חשוד על השחיטה, וכתב הרמ"ב"ם דוקא שמצאה בבית, אבל מצאה בשוק או באשפה שבבית אסורה, וא"א ז"ל התיר אפילו באשפה שבבית, ולא אסר אלא באשפה שבשוק, וכן הרשב"א התיר אא"כ מצאה באשפה שבשוק. ובכרייתא פ"ק דחולין (י"ב) הרי שאברז לו נדיין

התקוה? - האמונה!

את כל הקישור של נשמת האומה עם תחייתה בארצה ותורתה לא בצורה מסופקת שיכולה לבטא רק בטוי של תקוה אלא ברוח ודאית ובטחון נמור הצפונים רק בכוחה הגדול והנצח של אמונתנו. הוא מבטא את הכרת האומין שבתחיה הלאומית הנובעת מהמקור העממי העתיק לישראל, היסוד המסורתי של שאיפת האומה ונשמת חייה מעולם ועד עולם, שרק עליו בנויות כל התקוות העתידות.

להימנע הזה חוברה עתה מננינה יפה ואמיצה מאת אמן הזמרה מר ל. ציפין בהטעמה הגונה מוסיקלית שהיא מבטאת לא רגש גענועים ושל הכתפוקות, אלא רגש של נבונה, של בטחון ושל ודאות, וראוי לכל סופר בישראל שיעזויר להשפעתו ולהפצת הרעיון הישגב הזה.

הרב ש. ב. שולמאן, יליד ירושלים.

האמונה

(הימנו)

מאת הרב הראשי לא"י
רבי אברהם יצחק הכהן קוק שליט"א

פה נעבר צורנו

בחדוה וברננה

עלה נעלה לרגלינו

שלוש פעמים בשנה

עלה נעלה לרגלינו

חי חי הוא נאלנו.

לעד חיה בלבבנו

האמונה הנאמנה

לנחל שוב נחלתנו

אב המון קנה

לנחל שוב נחלתנו

חי חי הוא נאלנו.

תורת חיים חמדתנו

מפי עליון נתנה

נצח היא נחלתנו

ממדבר מתנה

נצח היא נחלתנו

חי חי הוא נאלנו.

לעד חיה בלבבנו

האמונה הנאמנה

לנחל שוב נחלתנו

אב המון קנה

לנחל שוב נחלתנו

חי חי הוא נאלנו.

הגיע כבר הזמן להחליט מהרעיון הצנום והקר של הציונות החילונית נטולת הנשמה החיה של היהדות האמיתית, ושיחזור אותנו הרוח הפנימי של התחיה הלאומית שלנו בצורתה העמוקה והמקורית ביותר, כי לא שנפנה ימינה או שמאלה אין אנו יכולים להנתק ממקורנו הראשון ונצחי.

היסודות החילוניים לבדם אינם מספיקים בשום אופן, ובשביל זה אנחנו סובלים כ"כ מפגורים פנימיים וחיצוניים, ומכשולים בכל המהלכים של התחיה, עלינו להכנס אל ההיכל הפנימי של מקור החיים הלאומיים ומקור של התחיה הלאומית שהיא מיוסדת על יסוד הקודש. בשעה "שהתקוה" נוצרה לא נעשתה עוד שום עבודה באר"י וכל חיינו היתה תקותנו לעתיד, עכשיו יש לנו באר"י גם היה וע"כ מטעם זה "ה ת ק ו ה" אינה מספקת, והקהל התחיל להביט על המנון התקוה בשויון נפש, ורבתה עליו הבקורת השלילית מצד תוכנו, וכן הדבר ביחס למננינתו שהורגשה בה חולשה ושברון נפש. ההימנון הזה אינו מגלה כ"א רעיון אור של רגש חילוני לבד, שכיוצא בו מוצאים אנו בחושי הפטריטי של כל העמים, ואינו מסמן את התוכן המיוחד של תחית ישראל בעצמותה, המושג של "התקוה" הוא מונח על דרך מסופק והוא באמת מתיחס להתוכן של תחית האומה כל זמן שאיננו מתגלה מתוך מקורו העמוק, והוא המקור של קדושת האמונה שזהו יסוד החיים הלאומיים של עם ישראל, ולפיכך ובשביל כך בא ההימנון העממי של כ"ק נשיא ישראל רבנו הגרא"י קוק שליט"א - "האמונה!" המבטא את כל התוכן היסודי של שירת "התקוה" עפ"י המעמק המובטח של האמונה שהוא מבטא

ותרנגולין והלך ומצאן שחוטים, ר' יהודה אוסר, ר' חנינא בנו של ר' יוסי הגלילי מתיר, אמר רבי נראין דבריו של ר"י שמצאן באשפה, ודברי ר' חנינא שמצאן בבית, ואסיקנא בגמרא נראין דבריו ר"י לר"ח באשפה שבשוק, שאף ר"ח לא נחלק עליו אלא באשפה שבבית, וכתבו התוס' והרשב"א הרי שאבדו לו נדיון ה"ה נגנבו, דמשום דחשיד אנגיבה לא חשיד אנבילה, וכן נמי לא חשדינן ליה באינו מומחה, ובתוספתא קתני בהדיא נ נ נ ב ה לו תרגולת ומצאה וכו' וכ"כ ה ר א " ש ז"ל, וכתב בעל העטור איכא מ"ד דוקא אבדו אבל לא אבדו לא, בעל דבבא הוא דאוקיה, ולא דייק לן, מדקתני הרי שמצא תרגולת שחוטתה, והא דקתנו א ב ד ו אורחא דמילתא נקט, ע"כ, ובפרק אלו מציאות (דף כ"ד) מוקי לה ברוב ישראל או ברוב נכרים וטבחי ישראל.

(עוד יבא)

הרב ר' אליהו נאריאן ז"ל אינו

כלב קרוע ומורתח הננו מודידים דמעות על פטירתו של ידידנו הרב הגאון המפורסם, גדול בתורה, כחכמת אלקים, ביראת שמים טהורה, ובמדות טובות, איש המופת, צדיק בדרכיו וחסיד במעשיו, שכל ימיו עמל בתורה.

ר' אליהו נאריאן ז"ל

וה' ינחם את בני ביתו היקרים בנחמת ציון וירושלים. המתאבלים על מותו ומסירים זכרו. יהי זכרו ברוד. אנודת שוחטי עופות דנויארק רבתי מערכת „השומר“ ו„שוחטים שמימע“

נחום אבליים

די אנודת השוחטים דריקען אוים זייער צער און עגמת נפש אויף דעם פארלוסט פון אינוער חשוב'ען חבר

יודל ליבהארד ז"ל

איינער פון די עלטסטע שוחטים אין ניו יארק. מיר דריר קען אוים אונזער צער און מיטגעפיל צו דער אלמנה און זיינע קינדער, זיי זאלען געטרייסט ווערען בנחמת ציון וירושלים.

נחום אבליים

די אנודת השוחטים דריקען אוים זייער גרויסען צער און באדויערען אויף דעם אונגליק וואס האט געטראפען מיט אונזער חשוב'ען חבר בנימין סאליט ז"ל וועלכער איז אוועק פון דער וועלט דורך א מערדער וואס איז איהם באפאלען אין זיין הויז. אונזער טיפסטע סימך פאטיע צו דער אלמנה און קינדער. המקום יתם אותם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים.

מאיר וואלאזון

50-52 עלדרידוש סטריט, ניו יארק

טעלעפאן ארטשארד 4-4511

מאנופעקטשורער

פון וואלענע און סילקענע מליתים, פרוכתן, מענטעלאך, חופות, מכסות לשלחן ולארון.

אימפארטער

פון די בעסטע ספרי תורה, תפילין ומזוזות.

דיסטריבוטאר

פון אלערהאנד זילבערנע כלי קודש, עץ חיים'ס, צי'ן, יד'ן, קידוש-בעכערס, שבת-לייכטער א. ז. וו. די בעסטע מילערס חלפים און מוהל מעסערס, שארף און נלאס שטיינער.

אלעס צו שפאט ביליגע פרייען

האט איהר שוין

דעם נייעם וויכטיגען ספר?

חלכות דעות פון רמב"ם ז"ל

מיט דעם וויסענשאפטליכען באור פון

הרב שמריהו ליב הורוויץ

ווען איהר האט נאך ניט, איז כדאי איהר זאלט איהם האבען, גרויסע אידישע געלעהרענטע אויף דער גאנצער וועלט באוואונדערען איהם, א נוצליכער ספר פאר רבנים, שוחטים און בני תורה.

פרייז 1 דאלער

ווענדעט זיך צום מחבר:

RABBI S. L. HURWITZ

1503 Eastern Parkway Brooklyn, N. Y.
Telephone: HAddingway 3-9698

שוחטים, אויפמערקזאם !

זייט גרייט צו דער ערשמער גרויסער

קאנווענשאן !

רופט מיטינגען, סלייבט אויס דעלעגאטען, לאזט אונז

וויסען די נעמען און אדרעסען פון אייערע באקאנטע

שוחטים, לאזט אונז וויסען די נעמען פון די וועלכע

וועלען קומען צו דער קאנווענשאן.

פאר מעהר אינפארמאציע ווענדעט זיך צום סעקרעטער פון די
„שוחטים שטימע“, רעז. אליהו מעלצער, לויט פאלגענדען אדרעס:

SCHOCHTIM SHTIMME

233 EAST BROADWAY

NEW YORK, N. Y.

233

RABBI S. L. HURWITZ, Editor

הרב שמריהו ליב הורוויץ, רעדאקטאר

שֵׁן תְּשִׁימִים שְׂפִימִי SCHOCHTIM SHTIMME

מאנאטליכער זשורנאל, ארויסגעגעבען דורך די אגודת שוהמי עופות דניו יארק רבתי

Monthly Magazine, published by the Poultry Schochtim Union of Greater New York

Affiliated with the American Federation of Labor, Local 440

233 EAST BROADWAY, NEW YORK, N. Y.

Telephone: ORchard 4-1938 — 9602

Vol. I. No. 12. February, 1933.

ב"ה ניו יארק, שבט, תרצ"ג

ערשטער יאהרגאנג, נומער 12

א י נ ה א ל ט :

ברכה צו דער קאנווענשאן.
 עדיטאריעלס: אין א גלייכליכער שעה; א יאר „שוחטים שטימע“
 א הארציגע באגריסונג — רעווי. יעקב בלום.
 וואס די שוחטים קאנווענשאן דארף אויפמאן — הרב שמריהו ליב הורוויץ.
 חד וחלק (פעלעטאן) — א. לץ
 אונזער דאפעלטע טראגעדיע — רעווי. זלמן בער מאנאריס.
 אונזער שמרעכונג — הרב שמואל דוד מהרש"ם
 תחזקנה ידיכם — הרב שמואל מנחם הלוי פין.
 באו השבון — רעווי. יחזקאל ראזען
 בריעף פון שוחטים;
 שמחות ביי שוחטים.

ה ש ו מ ר

הגיעה השעה — ש. 5. ה.
 אגודת השוחטים, קול השוחטים ונחלת השבים — הרב רפאל מרדכי בארישאנסקי.
 ברוכים הבאים (שיר) — שלמה אונגאר.
 מצב של הרבנים והשו"בים כרוסיא — הרב יוסף אליהו הענקין.
 ברכה — אגודת השוב"ים בארץ ישראל.
 קול קורא לעזרה — אגודת השוב"ים בארץ ישראל.
 שאלה שצריכה להפתר — שמואל לאנדוי.
 הימנון — א. פערעלבערג.
 חדשות, מודעות, וקולי קורא.

Subscription Price, \$3.00 a year.

סיבסקריבשאן 3 דאלאר א יאהר

די ערשטע זיצונג

פון דער גרויסער היסטארישער
קאנווענשאן פון אלע שוחטים אין אמעריקע און קאנאדע

וועט אָפּגעהאַלטען ווערען, בעזרת השם,

זונטאג, ו' אדר, 5טען מארטש, 1 אויגער נאכמיטאג

אין בראדוויי סענטראל האטעל

673 בראדוויי, ניו יארק. טעלעפאן ספרינג 2600-7

וואו אלע זיצונגען פון דער קאנווענשאן וועלען פארקומען.

דער באנקעט וועט זיין מאנאג אווענד

אין גרייט סענטראל פאלאס,

90-96 קלינטאן סטריט, ניו יארק, נ. י.

כמה מעלות טובות

אייע פון די וויכטיגסטע און נויטווענדיגסטע חברות וועלכע עקזיסטירען אין אונזער שטאט ניו יארק פאר דינט די אויפמערקזאמקייט — דאס איז די חברה אחות שוחטים און ניו יארק, מיט איהרע פילע מעלות, די גרויסע בענעפיטס וואס מען קען האָבען אז מען ווערט א ברודער ביי דער חברה, און דאס מיינט צו האָבען אמת'ע פריינד ביים לעבען, וואו איין ברודער איז איבערנעבען דעם צווייטען בלב ונפש, דער אמת'ער אהבת רעים. עס עקזיסטירט ניט קיין קנאה שנאה, נאָר אלע זיינען ווי א איש אחד. יעדער איינער איז נור דורש די טובה און דעם וואהל און בעסטען פון דעם צווייטען און דאס איז דאָך ידוע אז וואו אהדות איז ברכה. אויך עקזיסטירט אין דער חברה א קראנט קען בענעפיט, ה' ירחם. אויסער די געלט בענעפיט, איז א חוב קדוש ביי דער חברה, אָפּהייטען די מצוה ביקור חולים, וואס דאס מיינט פאר דעם קראנקען ווי פיקוח נפש, אזוי ווי די נמרא זאנט אונז, דער יעניגער וואס איז מבקר דעם חולה נעמט ארונטער א זעכציגסטע טייל פון זיין קראנקהייט. וגם איינע פון די עיקרים, די יסודות פון דער חברה, אז לאַחר מאָה ועשרים שנה אָפּ צוהייטען טהרה וכדומה כרת וכדין און ער איז זיכער אז ער וועט ניט ליגען מיט מחללי שבתות עברניים, ווייל אין דער חברה אחות שוחטים און ניו יארק ווערט נאָר אריינגענומען הונדערט פראצענטיגע ארטאָדאָקסישע אידען שומרי שבת כרת ומניחי תפלין כרת וכדין. זיינען מיר איצט מודיע צו אלע ארטאָדאָקסישע אידען פון גרעיסער ניו יארק אז עס איז אפען פאר אלעמען צו קענען ווערען א ברודער אין דער חברה און צו געניסען פון די אויבען דערמאָנטע פריווילעגיעס. אלע אינפארמיטיאָנס צו פרענען ביים פרעזידענט, פייוויש חדש, אדער ביים סעקרעטער, אברהם שארפֿ-שטיין.

די וועלט-בארימטע מצה-בעקעריי

הארטווייז בראם. ענד מארגארעטען

באגריסען די שוחטים פון אמעריקא און קאנאדע צו זייער

ערשטער קאנווענשאן

געברויכט דר. יעקב האלאן

דער ערשטער ערפינדער פון כשר שיינו פערפיום פוידער

Dr. Jacob Halon TRADE MARK

זינט 1905 — אָהן א רעזיזאָר נאָר מיט זיין בילד און אונז טערשריפט טרייד-מארק. דאָס איז אייער נאָראַנטי פון דער באָרד אָוו העלטה, זאָנסט איז דאָס נאָכגעמאַכט.

האָט רעדוצירט די פרייזען צו:

\$1.50, \$1, \$0.75 און \$2 פער באַקס פון 1 פונט

קאָנטרי אָרדערס פינקטליך אַטענדערס. קענעדער רעדושיסטריישאָן און פּאַסטירדזש קאַסט 25 ס. עקסטראַ אַ באַקס. שרייבט וואָס פאַר אַ נומער איהר ווילט, שטאַרקען אָדער שוואַכען.

DR. JACOB HALON

94 Attorney Street, New York, Dept. Sh.

שבתים און יום טובים געשלאָסען.

ספעשעל פרייזען פאר איירושענאס און האָלטייל.

Ph. Chodos, 882 Falle St., Bronx, N. Y.
 A. Sharfstein, 222 Henry St., N. Y. C.

די שוחטים שטימע

שבת, תרצ"ג

נומער 12

ערשטער יאהרגאנג.

ברכה ושלום להשו"נים בארצות הברית וקנדה

לאספתם השנתית הראשונה, בימי ז' וז' אדר תרצ"ג, בניו-יורק.

ברוכים הבאים!

צידים שו"בים, עובדי עבודת הקודש, נושאי דגל התורה והדת, — תחזקנה ידיכם!!!
יהי רצון שתשרה שכינה במעשה ידיכם. הלואי שתצליתו להתאחד כולכם כאחד
בלב אחד ובנפש אחת לאגודה אחת גדולה וחשובה, אגודת השוחטים באמריקה וקנדה
והקב"ה יוכנו לשוב לארצנו הקדושה, ארץ האבות והבנים, גאולה לעמנו, לרוחנו,
לארצנו, והרמת קרן תורתנו הקדושה, אמן!

המערכת.

אין א גליקליכע שעה

ענדליך האָט דער שוחט אין אמעריקא געפונען
א תיקון פאר זיין נשמה. ער האָט זיך
אליין געפונען. עלענדיג, איינזאם, הילפֿ
לאָז, פארשקלאַפט גייסטיג און עקאָנאָמיש, א צוריי
סענע נשמה פול מיט פנימות, ערנדיגריגט, געטראָטען
אונטער די פיס פון מנושמי'דיגע ברואים; געציטערט
פאר עמי הארצים און פאר הפסריוונגען, — איז ער
געקומען צו דער איבערצייגונג, אז ווייטער אזוי לע
בען איז אונמעגליך. עס איז פשוט א פארברעכען.
מען מוז זיך באפרייען, מען מוז צוברעכען די פעסטע
שטארקע קייטען פון שקלאַפּעריי. די נשמה פון דעם
שוחט מוז זיין פריי, ריין, הייליג. איז דאָך דער שוחט
דער יעניגער וועלכער איז פאראנטוואָרטליך פאר אמת'ע
כשרות, וועלכעס איז דער פונדאמענט פון אידענטום.
עס טאָר ניט זיין קיין פנימה אויף זיין חלף, און עס
טאָר ניט זיין קיין פנימה אויף
זיין נשמה. זיין נשמה און זיין געוויסען מוזען
ריין זיין, און דאָס קען דער שוחט דער יחיד בשום
אופן ניט עררייכען מיט זיינע אייגענע כחות, דערצו
פאָדערט זיך אַ קבוצ גליוֹת. אַלע שוחטים
וועמעס נשמות זיינען איצט אין גלות, דארפֿען זיך פאָר
אייניגען אַלע צוזאַמען און גרינדען אַ גרויסען שטאַר
קען פארבאָנד פון אַלע שוחטים פון לאַנד אונטער דעם
נאָמען „אגודת השוחטים דאמעריקא וקאנאדא“.

א יחיד ווערט בטל, אן אגודה אָבער וועלכע רעדט
אין נאָמען פון טויזענטער שוחטים פון אַלע ווינקלעך

פון לאַנד קען ניט בטל ווערען. אזא קאלעקטיווער כח
מוז האָבען השפעה אויף דער אידישער גאָס, אויפ'ן
אידישען לעבען אין אמעריקא, און די פאָר א י
ניטע שוחטים פון לאַנד וועלען דורך זייער יעד
טיגע קאָנווענשאָן ווערען אַ פראָדוקטיווער
כח אין אידישען לעבען, וועלכע וועלען אוועקלענען
זייער הוהם אויף אַלע געביטען פון דעם אידישען רע
ליגיעזען לעבען. און מיר מענען שוין גראטולירען
דאָס אמעריקאנער אידענטום מיט דעם נייעם גרויסען
רעליגיעזען כח וואָס זי האָט יעצט געוואונען, און בא
שטעטיגען דעם פּרעהליכען היסטאָרישען פאַקט, אז די
ערשטע קאָנווענשאָן פון די
שוחטים פון אמעריקא און קא
נאדא וועט ברענגען גליק און פרוכטבארע ארבייט
ניט נאָר צו שוחטים אַליין נאָר אויך צום גאַנצען
אידענטום וועלכע געפינט אין די שוחטים פון לאַנד
איהר הויפט יסוד.

א נאָצען יאָהר האָבען מיר אונערמירליך גע
וועקט די שוחטים פון לאַנד צו פאָראייניגונג. מיר
האָבען גערופֿען צו אַ שוחטים קאָנווענשאָן, צו גרינד
ען אַ לאַנד־אָרגאַניזאַציע פון אַלע שוחטים פון לאַנד,
און, דאָנסען השם יתברך, אונזער ארבייט איז נישט
געווען אומניצט. מיר האָבען ניט געזייהט אויף שטיר
נער, נאָר אויף כשר'ע ריינע אידישע הערצער, הערצער
פון רעליגיעזע אַרבייטער. אונזער
רוף צו די שוחטים פון לאַנד איז ניט געווען אַ קול
קורא במדבר, אונזער אַניטאַציאָנס־אַרבייט איז פרוכט
באר, אונזערע חלומות ווערען פאָרווירטליכט.

די שוחטים פון ארדישראל, פון פוילען און די שוחטים פון אמעריקא וועלכע האָבען זיך דערנעהנטערט צוויי־שען זיך דורך די „שוחטים שטימע“, וועלכע איז גע׳וואָרען די אכסניא של תורה, דער גייסטיגער צענטער פון די שוחטים פון דער גאנצער וועלט, די פרייד און די ליידי, דער קרעכץ און זימץ ווי אויך די שמחות פון דעם שוחט געפינען אַן אַפּקלאַנג אין די שפּאַלטען פון „די שוחטים שטימע“.

„די שוחטים שטימע“ איז יעצט די איינציגע ציר סונג, וועלכע האָט ניט קיין מורא צו זאָגען דעם אמת, צו אויפדעקען אַלע אינזערע וואונדערן און צייגען ווי צו היילען זיי, ווי דאָס ווערט געמאָן פון אונזער חשוב׳ען מיטארבייטער „דער ל׳ץ“, וועלכער האָט מיט זיינע פייערדיגע, שאַרפע, פעפערדיגע פעליעטאָנען אויפֿגעשטורעמט די הערצער, און רייסט אַראָפּ פּאַלשע מאַס־קעס און דעקט אויף דעם גאַנצען הייליגען אמת און האָט ניט מורא פאַר שונאים און געגנער.

„די שוחטים שטימע“ קעמפט פאַר די אינטערעסען פון שוחטים און שחיטה, און ווען, למשל, דער „פאַרווערטס“ איז ארויס מיט אַן אַטאַקע אויף די שוחטים, איז געקומען „די שוחטים שטימע“ און האָט פאַרמאכט דעם גרויסען מויל פון „פאַרווערטס“. דער קליינער הייליגער דוד האָט מנצה געווען דעם גרויסען מנוש׳מ׳דיגען נלית הפלשתא.

ווען ניט „די שוחטים שטימע“ וואָלט ען מיר יעצט ניט גע־האַט קיין קאַנווענשאָן פון די שוחטים פון אמעריקא און קאַנאַדאָ, דאָס איז אַ נומ באקאנטער פאַקט, אז נאָר דורך „די שוחטים שטימע“ איז גערופען און געשאַפען געוואָרען די ערשטע גרויסע היסטאָרישע קאָנווענשאָן פון לאַנד. און ווען דאָס האָט געקענט אויפמאַן אַ חרדי־זשורנאַל, איז לייכט צו פאַרשטעהן וואָס עס קען און וועט אויפמאַן אַ וועכענטליכע ציר טונג. אויב צוועלף נומערען „שוחטים שטימע“ האָבן בען געקענט שאַפען ממש אַ רעוואָלוציע אין דעם עקאָנאָמישען און גייסטיגען לעבען פון די שוחטים, היינט וואָס וועט קענען אויפמאַן פאַר שוחטים און שחיטה פּוּבליציטעט נומערען „שוחטים שטימע“?!

עס מוז געשאַפען ווערען אזוי שנעל ווי מעגליך אַ וועכענטליכע ציר טונג פון שוחטים פאַר שוחטים. די קאָנווענשאָן מוז פאַרוואַנדלען „די שוחטים שטימע“ אין אַ ווע־כענטליכען זשורנאַל, ארויסגעגעבען דורך די אַגודת השוחטים דאָמעריקא וקאַנאַדא.

די וועכענטליכע „שוחטים שטימע“ וועט העלפען בויען אַ גליקליכע צוקונפט פאַר די שוחטים פון דער וועלט בכלל, און פאַר די שוחטים פון אמעריקא און קאַנאַדא בפרט.

מיר באַגרייפן האַרציג, מיט טרערען פון פרייד, אונזערע חברים און ברידער־שוחטים בכל מקום שהם, צו אונזער אַלעמענס גרויסען הייליגען יום־טוב, דעם יום־טוב פון פרייהיים.

די ערשטע גרויסע היסטאָרישע קאָנווענשאָן פון די שוחטים פון אמעריקא און קאַנאַדא וועט אין אַ פאַר טעג ארום איייה ערעפענט ווערען. זאָל דאָס פאַר־קומען אין אַ גליקליכע טעה!...

א יאָהר „שוחטים שטימע“

מיט אַ יאָהר צוריק איז געגרינדעט געוואָרען דער איינציגער שוחטים־אָרגאַן אין אמעריקא און קאַנאַדא, „די שוחטים שטימע“. דער אידישער עולם אין אמע־ריקא איז שוין געוואוינט צו זעהן דאָס צייטונגען ווע־רען געבוירען מיט שטורם, מיט אַ טרעוואָגע, מיט אַ גאַנצען טאַראַראַם, זיי לעבען אַפּ אַ גאַנצן קורצע צייט, און שטאַרבען זיך אַפּ שטאַט־טיל — ווערען געבוירען בקול־י קולות און שטאַרבען בחשאי, אַ האָן גיט ניט קיין קרעה.

און דערפאַר ווען מיט אַ יאָהר צוריק איז באַשאַפען געוואָרען „די שוחטים שטימע“ און דער „השומר“, האָבען אַלע גענלויבט דאָס אויף דעם נואַל־דיג גרויסען בית עולם פון אמעריקאנער יודענטום, וואו עס לינגן באַגראָבען אזוי פיל פאַר דער צייט געשטאַרבענע טענליכע און וועכענטליכע צייטונגען און מאַגאַס־ליכע זשורנאַלען, אז דאָרט, אויף יענעם בית עולם, וועט נאָר אין ניכען צוקומען נאָך אַ פּריש קבר׳ל וואו עס וועט באַגראָבען ווערען דער נייער חרדיש זשורנאַל פון די שוחטים — „די שוחטים שטימע“.

און ווען די רבנים פון לאַנד האָבען באַגרייפֿט אונזער זשורנאַל האָבען זיי כמעט אַלע אויסגעדריקט דעם וואונש, אז „די שוחטים שטימע“ זאָל מאַריר ימים זיין און זאָל גיט האָבען קצור ימים.

מיר זיינען יעצט אין דער לאַגע צו טרייסטען אונזערע פריינד, די חשוב׳ע רבנים פון לאַנד, ווי אויך אַלע אונזערע פריינד און אויך שונאים (יערע ל צ בע די נע אינסטיטוציע און טעטיגע אָרגאַניזאַציע מוז שונאים און ניט־פאַררינגער האָבען), אז „די שוחטים שטימע“ האָט געלעבט ביז יעצט און יעצט, בעזרת השם, לאַנג, לאַנג לעבען.

„די שוחטים שטימע“ האָט זעהר פיל אויפגעמאַן אין איין יאָהר לעבען. די צוועלף נומערען „שוחטים שטימע“, וועלכע לינגען יעצט פאַר אייך, האָבען פאַר־אייניגט די שוחטים פון לאַנד, האָבען געהאַלפען שאַפען נייע אַגודות פון שוחטים און פאַרשטאַרקט די אַלטע אַגודות, האָבען אַנטירט פאַר אַ נוטען רעליגיעזען אידישען חנוך, פאַר שמירת שבת, פאַר כשרות. „די שוחטים שטימע“ האָט געשאַפען אַ נשמח־בריק צווישען

א הארציגע באגריסונג

צו די דעלעגאטן פון שוחרים קאנווענשאן
פון דעם פרעזידענט פון די אגודת שוחרים עופות דניו-יורק רבתי רעוו. יעקב בלום.

פארזארגען, איהם און זיין פרוי, אויף דער עלטער און
ניט דארפען זיין א קאנדידאט פאר א מושב זקנים,
אדער איבער געלאזט ווערען אין גאנצען אויף הפסד.

די תורה הקדושה האָט אויף אונז ארויפגעלייגט
הייליגע פליכטען, און אונז באַקליידט מיט אַ מלאכת
הקודש. מוזען מיר איהר טראגען מיט רעספעקט און
ווירדע, און ארויסרופען מיט אונזער פיהרונג און באַ-
נעהמונג רעספעקט און אכטונג צו אונז, און דאדורך
ערפילען די פליכטען וואס דער אָרטאָדאָקסישער איד
מאָגט פון אונז.

מיט אונזער גאנצער מאכט און קראפט לאָמיר זיך
שמעלען כאיש אחד, אנטפענען די עם הארצי'שע און
הפקודת'דיגע באנעהמונג צו אונז, מיט העלפען און
שטארקען די בויענדע און שאפענדע כוחות אין אונזער
יודענטום, העלפען אויפהויבען דעם כבוד התורה. דעם
כבוד הרבנות, וואס ווערט פארשוועכט אויף שרים און
סרים.

חברים דעלעגאטען! לאָמיר זיך נעמען מיט מוט,
און באטראכטען אונזער טרויעריגע פארנאכלעסיגע
פארנאנגענהייט און זיך שמעלען מיט שטאַלץ בויען אונ-
זער צוקונפט. אויב נאָהענט איז דער וועג וואס פיהרט
צו אונזער ציל אדער ווייט, אויב עס וועט זיין שטערונג-
גען און שטיינער וועלען געלייגט ווערען אין אונזער וועג,
וועט דאָס אלץ אונז ניט אפהאלטען. מיר וועלען זיך
ניט אָפּשטעלען, ניט אפטרעטען, ביז מיר וועלען בעזר
השם עררייכען אונזער צוועק.

תחזקנה ידיכם, ויהי נועם ר' עליכם ועל מועצותיכם.

תחזקנה ידיכם, ידי עובדי עבודת הקודש!

שלום עליכם! וברוכים אתם!

זייט הערצליך געגריסט, ברידער שוחרים! דעלע-
גאטען צו דער ערשטער קאנווענשאן פון אגודת
השוחרים דארצות הברית וקנדה!!

בואכם לשלום, שוחרים דעלעגאטען! מיט הצלחה
זאָלט איהר לייגען דעם פונדאמענט פאר א גרויסע
שוחרים אָרגאניזאציע אין אמעריקע און קאנאדא.

איהר, וועלכע זענט די נושאי דגל התורה, וועט
מיט פאראייניגטע כוחות קענען פארשטארקען את
היהדות המסורה, גרויס און וויכטיג און הייליג איז דער
מאָמענט אין וועלכען איהר פארזאמעלט זיך.

נייע שטורעמדיגע ווינטען בלאָזען אין דער אר-
דישער גאס, מאכען חרוב און רייסען אויס מיט'ן וואר-
צעל אלעס וואס איז ביז איצט מיט אזוי פיל מיה גע-
שאפען געווארען אין אָרטאָדאָקסישען אידענטום אין די
זען לאַנד.

יעדערער פון אונז, וואָס זיינע פריוואטע אינטערע-
סען האָבען נאָך ניט אין גאנצען געטויטעט זיינע גע-
פיהלען, פיהלט די גרויסע פערנאטוואָרטליכקייט, וואס
די יעצטיגע אויסערגעוויינליכע צייט פאָדערט פון אונז
פליכטען פון ממשות'דיגען כאראקטער. ניט אָפּקומען
מיט א פרומען וואונש נאָר מעשים, ארבייט, צו פאראיר-
ניגען יעדען שוחר וואָס איז ווי אַ תינוק שנשבת, אין
א איינזאמע שטעטעל, מיט ברידערליכע איבערגעבענ-
הייט שטארקען איינער דעם אנדערען, גייסטיג און קער-
ערליך.

שאפען א פאראייניגטע פראָגראמע אונטער וועל-
כע אונזער אָרגאניזאציע זאל שאפען און ווירטען.

מאטעריעלע שטיצע צו אַ חכר ווען ח"ו ער ווערט
קראנט. איהם העלפען ביז ער וועט קענען קומען צו
ריק צו זיין פראָפעסיע. זיך פארטיפען אין אונזער
גרויסען און שווערען פראָבלעם וואָס הייסט „זקנה“,
וואס ווען די אויגען ווערען שוואכער, די הענד פאנגען
אָן צו ציטערען, און דער שלחן-ערוך פאדערט פון
אונז אז מיר מוזען אויף געבען שחיטה, אָבער צוליב
דעם פת לחם ווערט מען א יפּשע גבר, און מען איז גע-
נויט צוליב פרנסה האלטען א חלף אין א האנד וואס
מאכט ציטערען דעם גוף מיט דער נשמה צוזאמען, וואס
יעדער אַלט געווארענער שוחר וואָלט זיכער אויסגעמי-
טען ווען ער זאָל האָבען עפעס א פאָנד וואס זאל איהם

**ברכה לצירי הועידה הראשונה של
השו"בים דארצות הברית וקנדה**

ברוכים אתם בבואכם להשתתף בישיבות
הועידה הגדולה שלנו, שעליה לפתור את השאלות
החשובות הנוגעות למצב היהדות בכלל ולחיינו
הפרטיים בפרט.

הלאוי שתשכון אהבה, אהדות ושלום
בגבולנו, וָאָנו תפלה כי הקב"ה ימלא את כל
משאלות לבנו לטובה.

אגודת שוחרים עופות דניו יארק רבתי.

וואס די שוחטים קאנווענשאן דארף אויפטאן

פון הרב שמריהו ליב הורוויץ

נאך דאן, קענען פארשטעהן דעם גרויסען כח פון א יוניאן, פון אן אמת'ע פאראייניגונג, און וועט דאן פארשטעהן, אז די איינציגע וועג צו פארזיכערען די פרנסה, דעם פרעסטיזש און די נייסיגע לאגע פון די שוחטים און פון כשרות איז נאך דורך שאפען און גרינדען א מעכטיגען שטארקען פארבאנד פון אלע שוחטים פון לאנד אונטער דעם נאמען, אגודת השוחטים דארצות הברית וסאנאדא". די קאנווענשאן וועט זיך פשוט און פארשטימט ארגאניזאציע, און די ארבייט מאך ניט אפגעלעגט ווערען. יעדע מינוט איז טייער און הייליג.

דער שוחט אין אמעריקא טאך ניט בלייבען עלענר און היילפלאז ווי ער איז געווען ביז יעצט. די אגודת השוחטים פון לאנד וועט מוזען באזארגען איהרע מיט גלידער מיט קראנקען בענעפיט; זוען א שוחט ווערט קראנק אדער אנפעהיג צו דער ארבייט, דארף די אגודה איהם שטיצען בדרך כבוד ביז ער ווערט ארבייטספעהיג. יעדער שוחט דארף דורך זיין אגודה זיין אינשוורט, ער און זיין פאמיליע, די פאמיליע פון

די שוחטים שטימע" האָט געשאפען די קאָנ-ווענשאַן פון די שוחטים פון לאַנד. ווען ניט די „שוחטים שטימע" וואָלטען מיר קיין קאָנווענשאַן ניט געהאַט, און ווען ניט די „אגודת שוחטי עופות דניו יורק רבתי", אָדער די שוחטי־יוניאָן פון ניו יאָרק, וואָלט ניט געווען קיין „שוחטים שטימע" און שוחטים וואָלטען געווען פארשקלאפט ניט וועניגער ווי אונזערע עלטערען אין מצרים, און די לאגע פון שוחטים אין ניו יאָרק וואָלט געווען שרעקליך און עקעלהאפט.

דער יעניגער, וועלכער וויל האָבען א באַגריף פון אמת'ע שללאַפּעריי ביי שוחטים אין ניו יאָרק מיט יאָהרען צוריק, בעפאַר עס איז געשאפען געוואָרען די גרויסע, שטאַרקע שוחטי־יוניאָן פון די שוחטי עופות דניורק רבתי, יענער זאָל ליינען די אַרטיקלען פון דעם פרעזידענט פון די שוחטי־יוניאָן, רעוו. יעקב בלוס, און פון דעם סעקרעטער פון דער יוניאָן, רעוו. יוסף ראָזענטאָ, און פון דעם ווייס־פרעזידענט, רעוו. אליהו חעלצער אין די „שוחטים שטימע" (אין די נומערען 3, 4, 9), וועט ער איבעראַשט ווערען און וועט דאן,

„שרוימעל" פון חסידישע רבנים. ניט לאנג צוריק האָט פאַסירט אין ניו יאָרק — זעט שרייבען די „פּויערס" — א גרויסער אומגלויק. א גב (א ליטוואק מסתמא) האָט אַינגעבראַכען אין דער תּוּוּז פון א חסידישען רבי — א גאַלוציאַנער מסתמא. און האָט אַרויסגע'גב'עט זיין שריוימעל, און די שריוימעל איז ווערען געווען — זעט שרייבען די „פּויערס" — 75 דאָלער. וואָס א ליטוואק קען!? און וואָס איז דער רבי אָהן א שריוימעל? גאַרנישט! ממש גאַרנישט!... א רב, למשל, האָט תּוּרַת, תּוּרַת קען מען ניט גב'ענען, און ווען איינער גב'עט תּוּרַת און מאַכט א ספר, מוז ער א רב זיין. א גב א רב, אָבער דאָך א רב... ער מוז א תּלמיד חכם זיין, גב'ער נען תּוּרַת מוז מען קענען. א רבי מים א שריוימעל קען ניט די מלאכה... א רב אָהן א שריוימעל איז אויך א רב, א רב בלויבט רב! א רב דאַרף האָבען א יורה דעה, א תּוּשן ממש, זעט זיין א שוחט דאַרף האָבען א תּלף און דעם „אחל יצחק". ווען דער רב אַרלירט דעם יורה דעה, קויפט ער אן אַנדערען, ער ווערט ניט אויס רב, און א גב וועט ניט גב'ענען קיין יורה דעה — ווער דאַרף דאָס? דאָס מוז גאָר אַר א רב. ניט א רב קען דערפֿון קיין געלט ניט מאַכען. ווען א שוחט אַרלירט דעם תּלף, מוז ער קויפען אן אַנדערען, אָבער ער ווערט ניט אויס שוחט. ווען א רבי אַרלירט אָבער די 75 דאָלערדיגע שריוימעל, דאן וועט אין מיר, ווערט ער דאָך ממש אויס רבי... א רחמנות א גרויסער רחמנות.

דער רעדאַקטאָר, דער קאַלענר גולן, ער שטענעט זיך זיין צו מיר ווידער, ער לאָזט מיך ממש ניט שרייבען.

חד וחלק

(פּעליעטשן) פון א. לץ

אַמיר הלך הגדול והנורא, עס איז מיר גוט, עס איז מיר וואויל ווי די וועלט, איך בין געלאָדען צו דער ערשטער גרויסער היסטאָרישער קאָנווענשאַן פון אלע שוחטים פון אמעריקא און קאַנאַדע. און מיין האַרץ זאָגט מיר, אז די קאָנווענשאַן וועט זיין א גליק פאַר מיר. ראשית, וועל איך זעהן תּוּרַת־טעם שוחטים פון גאַנצען לאַנד און איך וועל זיי נאָך דער קאָנווענשאַן א ביסעל באַשרייבען... באַזאָגען און אַרום טריימען" ווי עס פאַסט פאַר א לי... וחשנית, וועל איך האָבען אן אומזיסטען און אמת'ען געשטאַקען „האַפּער" ביים באַנקעט, וועלכער וועט שטאַטסיגנען באלד נאָך דער קאָנווענשאַן, און זעט באַנקעט „האַפּער" איז בכחיתת לעמן „האַפּער" באַזוי בייך וכן בייך... וד"ל. וחשלישית, וועל איך קריגען א גוטע „דושאב". אַנשטאָט צו שרייבען פּעליעטשען איין טאָל א חודש ווי ביי יעצט, וועל איך דאַרען אַנשטאָט געבען א פּעליעטשן יעדע וואָך. ווייל די „שוחטים שטימע" וועט דאָך זיכער אַרויסגען נאָך דער קאָנווענשאַן יעדע וואָך, און דאָס מיינט נאָך עמליכע „פּאָ-לע", א זאך — דער פּאָלער מיין איך — וואָס שוילט א גרויסע ראָליע. דאָס יוהרעט דעם קאַנגרעס, דעם סענאַט, די כּשרות אַסאַסאָיאַשאַן, די רבנישע אַרגאַניזאַציעס, די כּרעך בוסשערה, די אידישע „פּויערס" און אויך די

האָבען פאַרטעמער פון די אַנדער שוחטים. אַ ועד
הכשרות אָהן די מיטוואַרונג פון שוחטים קען נישט
זיין אַ ריכטיגער ועד הכשרות, און קען נישט פונקציאָן
נירען ווי געהעריג איז.

עס איז זעהר וויכטיג און נויטיג, דאָס קיין שוחט
זאָל נישט מאַרען האַלטען אַ חלף אין האַנד, און וועט
נישט קענען אויפנענומען ווערען אלס שוחט אָהן די
ערלויבניש פון רבנים און די אַנדער שוחטים. ווען
אַ קהלה וועט דאַרפֿען אויפנעמען אַ שוחט, וועט זי
נישט דאַרפֿען, ווי ביז אַהער, זוכען איהם דורך די ציר
מונגען, נאָר זי וועט זיך דאַרפֿען ווענדען צו די אַנדער
שוחטים פון לאַנד, און די אַנדער וועט באַזאָרגען די
קהלות פון אַמעריקא און קאַנאַדאַ מיט די פּאַסיגע
ריכטיגע שוחטים. אַ ספעציעלע אינפֿאָרמאַציע־ביראָ
וועט דאַרפֿען געגרינדעט ווערען צוליב דיזען צוועק.

די אַנדער וועט דאַרפֿען, ווי געזאָגט, באַזאָרגען
דעם שוחט ווען ער ווערט לאַ עליגו קראַנק, אַרבייטס־
לאָז, און גרינדט אַ ספעציעלע פּאַנד צו סטיצען איהם
ווען ער ווערט אַלט און איז אָנפֿעהיג צו דער אַרבייט.
אַבער נישט נאָר מאַטעריעליש און עקאָנאָמיש וועט די
אַנדער דאַרפֿען באַזאָרגען די שוחטים, איהרע מיט
גלידער, נאָר אויך גייסטיג. די אַנדער וועט מווען
ארויסגעבען די „שוחטים שטימע“ יעדע וואָך. און די
וועכענטליכע צייטונג זאָל קעמפען פאַר די אינטערעסען
פון די שוחטים און גלייכצייטיג זיי געבען גייסטיגע

שוחט מאָר נישט ליידען הונגער, נויט און דחקות ווען
הער מאַה שנה דער ברויט־געבער איז נישטאָ.

ווען אַ שוחט ליידט פון זיין קהלה, פון זיינע
לייב־בנים, דאַרפֿען די שוחטים פון לאַנד איהם קומען
הילף. עס דאַרף זיין: איינער פאַר אַלעמען און אַלע
די אייגענט. די גענענער פון שוחט וועלען מווען האָר
פון דרך ארץ און רעספעקט פאַר איהם ווען זיי וועלען
סען אַז ער איז נישט אַליין, אַז ער איז נישט עלענדר, אַז
מיזענעמער שוחטים פון לאַנד וועלען זיינען פאַר
גינגס אין אַ שטאַרקע מעכטיגע אַנדער זיינען מיט
הב.

ווען עס ברעכט אויס אַ סכסוך צווישען שוחטים
אַ זאך וואָס דאַרף און מאָר קיין מאָל נישט פאַר
מען — קען קיינער נישט מאַכען צווישען זיי אַ ריב־
גען שלום ווי זייערע אייגענע ברידער־שוחטים, די
רשטעהער פון די אַנדער שוחטים פון לאַנד. דאָס
יבצען ווען עס טרעפט אַ סכסוך צווישען דעם רב
שטאַרט און די שוחטים, צווישען די שוחטים און
קהלה, וועט דאָן די אַנדער שוחטים פון לאַנד
מען צו הילף און שאַפען שלום.

אַ גרויסער שוחטים־פאַרבאַנד וועט האָבען בכח
האָבען אַ גרויסען טריבונאַל, אַ בית דין, צוזאַמען
די רבנים פון לאַנד, צו באַזאָרגען די אמת'ע
רות פון לאַנד ווי געהעריג איז. זעלבסטפאַרשטענדר
אַז יעדער ועד הכשרות פון יעדע קהלה וועט מווען

אַנגענומען דעם „דושאַב“ פאַר אַזע גרויסע גוואַלדיגע סומע
ווי 25 דאָלער אַ סאַכאַט. און איך וואָלט אַרײַנגעשטעלט אין
די צײַטונגען די פּאַנעלעך קורצע אַדווערטײַזמענט: „קומט
הערען אַ דרשה פון דעם לין“ דער לין תּהדול תּכבוד והכּוּר
וועט זאָגען אַזע דרשה, וואָס די וועלט האָט נאָך ביז איצט
נישט געהערט! קומט אין סאַכען! ער וועט זאָגען. —
דעם אמת! איינשרים און אויסשרים פריי.

אַז אַזע קורצע „אדווערטײַזמענט“ וואָלט געצויגען אַן
עולם, סענשען וואָלטען געקומען צו אַהערן אום שבת פון
אַלע עקען פון שטאַטס־הערען ווי אַזוי מען זאָגט
אין אַ ניו יאָרקער שוהל אויפֿן בימת דעם אמת (א זאך
וואָס האָט ביז איצט קיינמאל נישט פּאַסירט), און ווען די
שוהל וואָלט געווען איבערגעשטאַט, וואָלט איך דאָן אַרויף
אויף דער בימת איינגעוויקעלט אין אַ לאַנגען כשר'ען מליח.
און וואָלט געזאָגט די פּאַנעלעך קורצע דרשה:
באַמטע, אַפּיסערס און סעטבערס פון די שוהל אַנצו
לצון:

איך האָב ביי אייך אַנגענומען דעם „דושאַב“ צו זאָגען
ביי אייך יעדען אַ סאַכאַט בון כּחת למעריב און יעדען
שבת אַ דרשה. אַזע סעלע איז הייליג און פּאַרשטוואַרט
ליך, און די אַרבייט איז אַ שווערע, אַ גייסטיגע, אַזע פּיר
ביים איז ווערט לכל הפּחות 50 דאָלאַר אַ וואָך. איהר גיט
גוט אַ רב אַדער דרשן צו סאַכען אַ כּבּוד'ליען לעבען, נאָר צו
פּאַרשלאַגען איהם יעדען סאַכאַט מיט — 25 דאָלאַר אַ סאַכאַט.
קענט איהר נישט פּאַרלאַנגען פון מיר, אַז פּאַר אַזע קליינע
סומע זאָל איך האַלטען אַ לאַנגע דרשה, איך וועל דערפאַר
זאָגען קורץ, זעהר קורץ, אַ דרשה פון אַ פּאַר ווערטער, און
די פּאַר ווערטער זיינען: איהר זיינט גרייט די

רום איך מענען זיך צו רביים? דאָס פּאַסט נישט —
ה'ס דער רעדאַקטאָר — פאַר „די שוחטים שטימע“, דאָס
שאַרען די שוחטים. אַ מאַדערנער סענשאַל איז דער רע־
פּאַר אונזערער, ער ציטערט פּאַר'ן אמת ווי פּאַר'ן מוים.
נאָר דער רעדאַקטאָר אַזוי, צי אַלע רבנים זיינען אַזוי?...
און איך מאַך אַ פּאַרשלאַג צו די שוחטים דעלעגאַטען
דער קאָנווענשאַן: ברידער שוחטים! וואַרעט פּאַר אַ
רעדאַקטאָר, סאַכט איהם רעדאַקטאָר, איך זאָג אַז
ביי פּאַר קיין רעדאַקטאָר נישט זיין! סאַכט מיך פאַר
ער רעדאַקטאָר. ווען איך בין רעדאַקטאָר קען איך אייך
לייב־שווערען, אַז „די שוחטים שטימע“ וועט לאַנג נישט
ווערען. העכסטענס וועט זי געדויערען אַ פּאַר סאַכאַט,
אַ מעהר, און ווען איהר וועט גרינדען אַ פּאַרבאַנד פון
שוחטים פון אַמעריקא און קאַנאַדע, סאַכט מיך פאַר
עקערעשאַר, זאָר אַ פּיטרער, דאָן קענט איהר זיכער זיין,
די אַנדער וועט געדויערען פון סאַכאַט ביז דאָקערשטאַג
אַ מעהר. אַבער דעם אמת וועל איך זאָגען, און דער
ג. סענשאַל איהר מיר גלויבען, וועט אויפֿשטורעסען די
פּ. און מיך וועט מען סוף כל סוף אַרײַנזעצען אין אַ
געים הייז, ווייל אין אַמעריקא זאָגען דעם אמת כּאַטש
שעה איז יאָהר איז גענוג אַז מען זאָל דעם אמת־וואָגער
סמירען און פּאַרשיקען אין אַ משוגעים הויז.
אַם למשל, איז אַדווערטײַזיום געוואָרען אין די אידישע
פּעריס פון אַן אַרמאָדאָקסישע שוהל, דאָס „אַ רב אַדער
פּאַרלאַנגען צו זאָגען יעדען אַ סאַכאַט בון
חת למעריב, און שבת זאָגען אַ דרשה. געהאַלט —
דאָלער אַ סאַכאַט.“ ווען איך וואָלט געווען אַ רב אַדער
דרשן, וואָלט איך צוגעאַהערט צו יעדער שוהל, איך וואָלט

240

זאלען ניט בלייבען קינדערלאזן. די ישיבות און תלמוד תורה'ס פון לאנד זיינען אין געפארהר. די ארגאניזירטע שוחטים מוזען קומען די תלמוד תורה'ס און ישיבות פון לאנד צו הילף. די אגודת שוחטי עופות דניאָרק האָט בייגעשטייערט מוזיענדער דאָלאַרס צו העלפען די תלמוד תורה'ס און ישיבות פון ניו־יאָרק, און די נייגערינדעמע אגודת השוחטים פון גאנצען לאַנד וועט קענען שטיצען די תלמוד תורה'ס און ישיבות פון לאַנד און שאַפען אַ ספּעציעלען פּאָנד צו אַרויסגעבען רעליגיעזע פּעדאָגאָגישע לעהרביכער געט שרייבען ביי רעליגיעזע פּעדאָגאָגען און ערציהער פּאָד דעם יונגען דור פון אַמעריקא.

די אידישע קהלות, די רבנים, די שוחטים פון לאַנד און דער יונגער אידישער דור קוקען אויף די ערשטע שוחטים-קאָנווענשאַן מיט גרויס שפּאַנונג און ערוואַרטונג. זאָלען פּאַרווירקליכט ווערען אַלע גאָל-דענע חלומות פון די שוחטים, און די ערשטע שוחטים-קאָנווענשאַן זאָל געקרוינט ווערען מיט ערפּאָלגרייכע הייליגע פּרוכטבאַרע אַרבייט.

שפּיון, וויסענשאַפטליכע רעליגיעזע אַרטיקלען, חדושי תורה, היסטאָרישע דאָקומענטען ווענען שוחטים און שחיטה; אַרויסגעבען אַ גרויסע רעליגיעזע ליטעראַטור און שאַפען אין יעדען סטייט אַ צענטער, אַ גייסטיגע צענטער פאַר די שוחטים פון יעדען סטייט, צו טרע-פען זיך אַמאָל אין וואַך און אַראַנזשירען לעקטשורם און שמועסען ווענען תורה ומוסר, ווי אויך ווענען ענינים פון שחיטה.

ווען די קאָנווענשאַן וועט אָרגאַניזירען אַ לאַנד-פאַרבאַנד, וועלכער זאָל שטרעבען דורכצופיהרען אין פּראַקטישען לעבען די אויבען-דערמאָנטע תקנות, וועט די קאָנווענשאַן בלייבען אין דער אידישער געשיכטע פון אַמעריקא אַלס אַ הייליגע און היסטאָרישע קאָנווענשאַן. זי וועט זיין אַ ברכה ניט נאָר פאַר די שוחטים נאָר אויך פאַר'ן גאַנצען אידענטום אין אַמעריקא.

און אין ל'ך דבר העומד בפני הרצון — ווען די דעלעגאטען צו דער קאָנווענשאַן וועלען האָבען אַ ריכטיגען חשבון הנפש, אויב זיי ווייסען, פאַרשטעהען און פיהלען זייער לאַנגע, אויב זיי שטרעבען צו אַ גליקליכע צוקונפט, אויב זיי זיינען באַוואוסטויג — און מיר האַפען, אז דאָס זיינען זיי — דאָן וועט די קאָנווענשאַן שאַפען די אגודת השוחטים דאָמעריקא וואַגאָדא, לויט דעם פּלאַן וועלכער איז אָנגעוויזען געוואָרען אין ריזען אַרטיקלעל.

די שוחטים-קאָנווענשאַן וועט אויך דאַרפען באַ-שליסען, דאָס די שוחטים פון לאַנד זאָלען זאָרגען פאַר דעם אידישען רעליגיעזען חנוך. דער אידישער חנוך איז יעצט הפקר, און די אָרגאַניזירטע שוחטים פון לאַנד דאַרפען זאָרגען אַז אונזער צוקונפטיגער יונגער אידישער דור זאָל חס ושלום ניט אַוועק פון אונז, און מיר

נחלת השבים — לעידת השו"בים.

ברכה עמוקה מלב ונפש אנו שולחים לצירי הועידה הראשונה של השו"בים דארצות הברית וקנדה.

הלאוי שנזכה לשוב לארצנו מתוך חרדה וישועה רוחנית וגשמית ונהיה אחרונים לשעבוד וראשונים לנאולה.

נחלת השבים

יעקב בלוס, נשיא.

רעה, אז מען זאל פאַרשטעלען אַז די דעלעגאטען דעם ל' פון דער „שוחטים שטימע“ זאָל דער ל' באַגריפען די קאָנווענשאַן. זאָל דער ל' זאָגען אַ פּאַר ווערטער. זאָלען די לעזער פון דער „שוחטים שטימע“ זעהן איין סאָל אין יאָהר מיט זייערע אויגענע אויגען דעם ל' — ווי אַזוי קוקט אויס דער ל' ? צי קען ער ריידען אַ פּאַר ווערטער ? גלויבט מיר, מיינע מיינערע און וואָלוועלע שוחטים, אז אויך וואָלט באַסט געוואָלט זאָגען אַ פּאַר ווערטער אויף דער קאָנווענשאַן. פון מיר וואָלט איהר געהערט דעם אמת וועגען די „שוחטים יוניאָן“, די „אגודת הרבנים“, דעם „דגל הרבנים“, „ועד הרבנים“, און טאַקע וועגען דעם רעדאַקטאָר אליין. גלויבט מיר, איהר וועט קיין חרטה ניט האָבען. לאָזט מיר, אויך בעס אויך, זאָגען אַ פּאַר ווערטער אויף דער קאָנווענשאַן !

אַז, ווי דערלעכט מען שוין די גליקליכע זעה צו זעהן אויך אַלעמען אויף אַ ז ע ר קאָנווענשאַן. ווי דער לעכט מען שוין צו עסען דעם ריכטיגען „סאָפּער“ אויף דעם באַנקעט. אַז די שוחטים-דעלעגאטען פון דער באַזעצער לאַנד, און דער עיקר, צו קעמען און מויל אַררין די אמת'ע מיינער רינגען שפּאַרקע, פּראָהיבשאַן און סאָכען צו אויך אַלעמען מיט דעם באַזעצן האַרצען —

להיים ! להיים ! לשנת הבאה בירושלים !

ס פ א ס ק ו ד נ ו א ק ע ס . . . און האַמ'ס אַל... פאַרשטעהט איהר דאָך שוין ווי אַזוי אויך וואָלט געקענט זיין ביי אידען אַ רב אָדער אַ דרשן ? דער „ברודער פּרע-זידענט“ וועלכער איז אַזער אַ כּוּשטער, וואָלט מיר דורס געווען. די ברודער מעטבערס וואָלטען אויף מיר זיכער גע-מאָכט אַ פּאַראָד, און ווען מען וואָלט מיר לעבען געלאָזט וואָלט מען מיר זיכער פאַרשפּאַרט און אַ משוגע'ס-הויז. ניין, אויך וועל שוין בלייבען מיין באַזעצן לעבען אליין מיט אַ רייכעם געוויסען, און וועל אימער זאָגען דעם אמת, דעם רייכעם הייליגען אמת, און וועל זיך מיט זיין קיין רב און ניט קיין שוחט און וועל ניט דאַרפען תּשׁעׁנען גראַבע וונגען. פּאַסקוויאַקעס, אַפּגעפּרעסענע בייכער, עס האַרצום, צובעקעט, דער גומער יאָהר זאָל זיי ניט קענען !

ברודער שוחטים ! דעלעגאטען צו די ערשטע גרויסע שוחטים קאָנווענשאַן ! ווען ניט די „שוחטים שטימע“ וואָלט איהר קיין קאָנווענשאַן ניט געהאַט ! און ווען ניט אויך, אויער ל'ך, וואָלט די „שוחטים שטימע“ ניט געהאַט דעם כת וואָס זי האָט יעצט, און דערפּאַר אַפּקליר אויך צו אויך, אז אויף אויער קאָנווענשאַן זאָלט איהר אויף מיר ניט אַזער געסען. איהר זאָלט אויפּפּאַרערען די קאַקערס און די סאָ-קערס פון די שוחטים יוניאָן און פון די קאָנווענשאַן-פּיהר

אונזער דאָפעלטע טראַגעדיע

פון רעוו. זלמן בער מאנאריק

יושב ראש דאגודה השוחטים דסלווואן ואלטער קאָמיעס וסביבותיה.

מען שעהנע רעדעס, עם ווערען אָנגענומען פאַרעווע רעזאָלוציעס, החלטות. מען קלייבט אויס מנהיגים, מען טיילט כבודים והכל שריר וקיים. און באלד ווי מען צופאָהרט זיך פאַרנעסט מען דעם עבר און מען הויבט זיך אָן גריימען מכין זיין צו דער קומענדר קאָנווענ-שאַן פון נעקסטען יאָהר, וחזור חלילה.

אָבער ווייסט איהר, ברידער שוחטים, פאר וואס דאָס איז אזוי? פאר וואס האָבען די קאָנווענשאַנס נישט דעם ריכטיגען ווערטה און ערפאלג? דאס איז דערפאר ווייל די אלע קאָנווענשאַנס ווערען אָפּגעהאלטן מען פון מענשען, וואס קומען זיך צוזאמען מיט דעם צוועק צו ראַטעווען אנדערע, העלפען דעם כלל ישראל, פאַרזארגען אידישקייט, רוחניות. — איז מאכען זיי דאָך דעם חשבון אָהן דעם בעל הבית. ווייל דאָס פאָלס, דער עם ישראל, וועמען זיי ווילען פאַרזארגען, זיצט זיך נעמיטליך אין דער היים, לעבט זיך אויף זיין שטיר נער, און עם איז איהם ווינציג וואס נוגע די החלטות וואס זיינע נייסטיגע פיהרער האָבען וועגען איהם אבי נענומען און מיט וועלכע מען וויל איהם מנח זיין שלא בפניו.

אנדערש איז אָבער אונזער לאַגע און במילא אויך דער צוועק פון אונזער קאָנווענשאַן. מיר קומען זיך צוזאמען נישט ראַטעווען יענעם נאָר זיך אליין. מיר האָבען קורם כל אין זינען אונזער אייגענע לאַגע, וועלכע איז אויך צו דער זעלבער צייט נוגע דעם כלל אלס אַ גאַנצען. מיר ווילען זיך אויפהויבען פון דעם שפּלץ מצב אין וועלכען מיר געפינען זיך. מיר ווילען אויך אז אונזער ווארט וועגען דער הייליגקייט פון דיני שחיטה זאָל ניט אינגאָרירט ווערען. מיר ווילען פאַרטיידיגען אונזערע אינטערעסען עהרענהאפט, פאַרשטארקען אונזער רייען, פאַרבעסערען אונזער לעבען בחומר וברוח. מיר זיינען דאָרום בלוטיג פאַראינטערעסירט אין די אלע פראַגען וואס וועלן אויף דער קאָנווענשאַן פאַרהאנן דעלט ווערען. זיי זיינען נוגע אונזער עקזיסטענץ, אונזער כבוד, אונזער פּרעסטיזש אלס טובדים און דערצו נאָך במלאכת הקודש.

און אָט אין דעם לינט דער גרויסער אונטערשיד צווישען אונזער קאָנווענשאַן און אנדערע קאָנווענשאַנס פון דעם אַרטאָדאָקסישען לאַגער. מיר פאַרטעמען זיך אליין און מיר ווייסען וואס מיר ווילען און וואס אונז פעהלט. ברידער שוחטים! מיר שטעהען יעצט פאר איינעם

נאכדעם ווי איך האָב ערהאלטען די מעלדונג ווערען דער ערשטער קאָנווענשאַן פון אלע שוחטים פון אַמעריקע און קאנאדע, וואָס וועט איי"ה אָפּגעהאלטען ווערען בקרוב, האָב איך באמת געפיהלט ווי צו מאכען שחחינו. — ווייל איך גלויב באמונה שלמה, אז די אידעע פון דער איצטיגער קאָנווענשאַן איז אַרויסגע-וואַקסען פון די דרינגענדע נויטבאָדערפטיגקייט, פון די הכרחיות המצב אין וועלכען די שוחטים בכלל און איבערהויפט מיר די שוחטים פון די ערי השדה המפורזים בכל רחבי ארצות הברית וסגדה געפינען זיך.

לאָמיר זיך נישט נאַרען, מינע ברידער! לאָמיר קוסען דעם לעבען גלייך אין די אויגען אריין און פאר שמעהן, אז מיר לעבען איצט אין א שעת חירום. דאָס אלגעמינע אידישע לעבען איז פושט צורה ולכוש צורה. די יסודות פון אונזער אַמאָליגען טראַדיציאָנעלען לעבען האַלטען אין צוזאַמענברעכען. די באציאונג צו כלי קודש, צו די עובדים במלאכת הקודש ווערט שרעקליכער פון טאָג צו טאָג. אונזערע לידען ווערען פשוט אונערטרעגליך ווייל זיי זיינען דאָפּטלע, נישט נאָר נייסטיגע, נאָר אויך סאַטעריעלע. ווייל מיר שוחטים טאָרען נישט פאַרנעמען דאָס, כאַטש מיר באַלאַנגען צו דער קאַטעגאָריע פון כלי קודש, זיינען מיר דאָך אָבער אויך צו דערזעלבער צייט טובדים, דאָס הייסט פראָסט און פשוט אַרבעטער, און אלס אַזעלכע זיינען מיר אויסגעשטעלט און אונטערוואַרפען צו די קאַפּריזען פון בעלי-בתיים, וועלכע נישט נאָר קוסען זיי אויף אונז מיט ביטול ווי אויף לאַ יוצלח'ס, און אונזערע פּאָדערונג-גען פון שולחן ערוך ווערען נישט נאָר אינגאָרירט נאָר אָפּטמאָל אויסגעלאַכט. — נאָר זיי, די בעלי-בתיים, ווי-לען אויך ווי ווייט מעגליך אַרונטערדייסען אונזערע אזוי אויך אַרעמע שכירות, שניידען די מאָנערע פאַר-דינסטען ביז צום ביון אָהן רחמנות, און דאָרום איז אונזער טראַגעדיע אַ דאָפּטלע. מיר ווערען פאַרפּאָלנט נישט נאָר מבית נאָר אויך מחוץ — נישט נאָר ברוחניות נאָר אויך בגשמיות.

איז אָט דעם הויפט פונקט דארפן די ברידער שוחטים, איבערהויפט די פיהרער, פאַרשטיין ווען מיר וועלען זיך פאַרזאמעלען צו דער קאָנווענשאַן. מיר דאַר-פען דאָס גוט פאַרשמעהן, כרי אויך צו קענען אונז טערשיערען אונזער קאָנווענשאַן פון אנדערע רעלי-גיעזע און רבנישע קאָנווענשאַנס וועלכע קומען פאַר אזוי אָפט אין אַמעריקע. זיי קומען פאַר יאָהר אין יאָהר אויס. מען פאַרזאמעלט זיך, עם ווערען געהאלט-

בעפאר אונז, געפינען די פאסיגע וועגען און מיטלען ווי אזוי געהעריג אונזערע צולייגען דעם יסוד פאר דעם נייעם בנין וואס די קאנווענשאָן געהט בויען, און דאָס איז א פאראייניגונג פון אלע שוחטים אין א פארבאנד אונז טער דעם נאָמען „אגודת השוחטים דארצות הברית וסגרה“.

און איך בין הונדערט פראצענט זיכער אז אויב אלע דעלעגאטען זועלען קומען מיט דעם נוטען ווילען, אָהן קיינע פערזענליכע פניות, וועלען מיר אי"ה דורכ־פיהרען אונזער פראגראם און דערנאָכען צו אונזער ציל בשלימות. אין לך דבר העומד בפני הרצון.

עס מוז און דארף בעשאפען ווערען אויף דער קאנווענשאָן אן אגודת השוחטים דארצות הברית וקאָ וואָ.

פון די וויכטיגסטע געשעהענישען אין אונזער לעבען אין אמעריקע. די קומענדיגע קאנווענשאָן מוז און וועט אי"ה לעגען דעם יסוד פאר א בעסערען און כבוד'דיגע לעבען. אין אונזערע אייגענע הענט ליגט דער נורל פון אונזער צוקונפט. מיר מוזען זיין ארגאניזירט אין איין נרויסער אגודה איבער'ן נאנצען לאנד, כדי יעדער יחיד, יעדער פרט זאל פיהלען אז ער האָט אימיצען וועלכער וועט איהם שטיצען מיט ראטה און טהאָט לעת מצוא ולעת צורך.

לאָמיר דארום פיהלען די נאנצע פּעראנסוואָרטליכ־קייט וואָס די קאנווענשאָן לעגט אויף אונז אַרויף. לאָ מיר אויספלייבען פאסיגע דעלעגאטען, אנשידעה, וואס זאָלען מיט פולען ערנסט און איבערגעבענהייט פּערהאנדלען כּבוֹד ראש צו לעגען די פּראָבלעמען וואָס שטעהען

אונזער שטרעבונג

(צום סדר היום פון שוחטים קאנווענשאָן)

פון הרב שמואל דוב מהרש"ק, שו"ב בראטשעסטער, ניו יארק.

די איינציגע וועלכע האָט ניט קיין געגען ארגאניזאציע, קיין שטערענדיגע מאכט, וועמעס ציל איז צו צוברעךען וואס דער צווייטער בוים. אונזער ארגאניזאציע איז די איינציגע, וועלכע האָט ניט קיינע פארשידענע סארטען אירישקייט, פון באזונדערע מיינונגען און באַזונדערע שטרעבונגען. מיר פארמאָגען ניט אין אונזערע רייהען ניט קיין נאנצע און ניט קיין האַלבע רעפאָרמער. פאר אונז עקזיסטירט נאָר די פראגראם וואס אונזערע פוסקים פון די ראשונים ביז די אחרונים האָבען געשאפען. אונזערע רייהען זיינען ניט קיין דורכ־געבראכענע. די חברים זיינען ניט צוטיילט אין „אגודות“, „כנסיות“, „ועדים“ און „דגלים“, איין ציעל און איין שטרעבונג האָבען מיר אלע, און דאָס איז פארשטאַרקעט דעם אַרטיקלעך אידענטיטעט אידענטיטעט און פארשפרייטען דעם אידישען נייטס אין אלע ווינקעלעך, וואו נאָר אַ איד גע־פינט זיך.

געוויס האָט די התעוררות געדאַרפט קומען פון רבנים, וועלכע אין אלע צייטען און אין אלע ערטער זיינען זיי געווען די ערשטע פיאנערען צו פארשטאַרקען דעם אידישען נייטס. ליידער איז דאָ אין אמעריקע זייער כח שוואַך, ווייל צוליב זייער געדריקטער עקאָנאָמישער לאַגע, ווייל זיי האָבען ניט קיין געזונדען יסוד צו זייער מאַטעריאלען לעבען, כרייניגט עס זיי שטענדיג צו חלוקי דעות, מחלוקת און צוריסענקייט צווישען זיך... ביי אונז שוחטים (אויסער אַ פלייער אויסנאמע) איז די לאַגע אין דעם פרט אביסעל בעסער. מיר זיינען פריי פאר זיך, מיר האָבען אויף זיך ניט קיין יאך

די איינציגטארען פון „שוחטים קאנווענשאָן“ האָבען מיט אייגענע וואכען צוריק אונז געמאַלדען, אז אונזער קאנווענשאָן וועט פארקומען ז' און ח' אדר.

מיר דארפען ניט פארנעמען, אז אונזער מטבעה האָט צוויי זייטען, אונזער ארגאניזאציע האָט א צווייענדיגע שטרעבונג און א געדאַפּעלטען ציל, און אז מיר מוזען מעסטען אונזער פליכט מיט א ברייטערען מאָס שטאב און ניט באנוגענען זיך נאָר מיט פּערזענליכע פראגעס, ווי דער פאל איז אין אנדערע עקאָנאָמישע יוגיאנס און אַרגאַניזאציעס.

מיר טאָרען ניט פארנעמען, אז אויסער דער פראגע ווי צו פארבעסערען דעם עקאָנאָמישען מצב פון די שוחטים אין אמעריקע, אוועקשטעלען אים אויף א געזונדען יסוד, ער זאָל ניט דארפען זיין אפהענגיג פון יענעם רצון און ליידען פון אַ פּרעמדען קאַפּריז, — האָבען מיר אויך פאר זיך א העכערע און א טיפּערע פראגע. עס איז פאראן געוויסע מאָמענטען וואס מיר שוחטים דארפען פארנעמען אונזער פּערזענליכען „איך“ און באטראכטען דעם אינהאלט פון אונזער ארגאניזאציע אביסעל מעהר אביעקטיוו. ווי האָט געזאָגט דער „לץ הגדול הגבור והנורא“ אין לעצטען נומער פון „שוחטים שטימע“, אז „שוחטים דארפען אויך אמאָל אין אַ יאָהר זאָגען אַן אמת“.

און דער אמת איז: אז די איינציגע ארגאניזירטע מאכט, וועלכע קען האָבען די מעגליכקייט צו שטיין אין שפיץ פון אַרטיקלעך אידענטיטעט און פארשפרייטען דעם אידישען נייטס אין אלע ווינקעלעך, וואו נאָר די שוחטים אַרגאַניזאציע, ווייל זיי איז

השוחטים אין לאנד, צו דעבאטירען אזא עיקר אין יעדענטום ווי שחיטה, ווי אזוי עס קענען אוועקשטעל לען אין דער מדרגה ווי עס דארף זיין על פי דת, און אז יא אן אלגעמיינע קאנווענשאָן, דארף נאָך מיין מיר נונג פארהאנדעלט ווערען אָס די 4 פראגען:

(1) מ'דארף אוועקגעשטעלט ווערען אן אָרדנונג, אז נאָר דער וואס איז ראוי צו זיין א שוחט עפ"י ד"ת, און דאָס ער זאָל זיין א מומחה און מוחזק י"ש און בעל מדות, יענער זאָל קוינען די ערלויבניש צו שעכטען נסות ועופות.

(2) די שכירות און פרנסה פון שוחט דארף און מוז זיין געזיכערט, און ניט דער האַלטיילער אדער בר-משע, אדער אירגענד אַנדערער, זאל קענען דעם שוחט ענטזאגען ווען ער איז ראוי צו זיין שוחט עפ"י ד"ת.

(3) עס מוז געשאפען ווערען אַ גופת השוחטים, אן אלגעמיינע אדער יעדע שטאָט באזונדער, אום צו פאר-זאָרגען די יעניגע וועלכע זיינען אלט געווארען, קראנק ח"ו, אדער אירגענד אַנאנדער סבה ר"ל, וואס דער שוחט קען ניט אדער סאָר ניט שעכטען.

(4) עס דארף אנגענומען ווערען מיטלען אז די שוחטים שטימע" זאָל ווערטן א וועכענטליכער אָרגאן, כדי די קאָרעספאָנדענציעס פון שוחטים פון אלע פאר-ווארפענע ווינקלען אין אמעריקע זאלען קענען ווערען פובליקירט, אום מען זאָל האָבען א קלאָרען באגריף און וויסען וואס עס קומט פאר ביי שוחטים און שחיטה אין גאַנץ אמעריקא.

ומעמק הלכ הנני מברך די קאָנווענשאָן, אז זי זאל האָבען גרויס ערפאלג לטובת היהדות, לטובת השחיטה, ולטובת השוחטים.

פון אַנדערע מאַכטהאַבער, איז אונז פיל גרינגער מיט געמיינזאמע כחות פיהרען א קאמף געגען די הפקרות און די עמי הארצות פון אַנדערע רעדעל פיהרער און דעה-זאָנער. מיר, מיט פאראייניגטע כחות קענען פיל סאָן פאר דעם עקזיסטענץ פון די ישיבות און קעמ-פען געגען דעם עמי הארץ'דיגען נייסט פון פילע ת"ת, אין וועלכע עס געוועלטיגען די ראבייס מיט זייער „רושודאאיום" און די עמי הארצים מיט זייער פרא-גראם פון עברי זאגען און מפטיר זינגען.

און אונזער רוח צו די חברים אויפ'ן קאָנווענשאָן דארף זיין „כבשו את ההיָלות" לאָזט הערען אייער שטים ביי יעדער געלעגענהייט וועלכע איז נוגע צו דעם עקזיסטענץ פון אונזער פאלק בכלל און פון דאָס אידענ-טום אין אמעריקע בפרט. זייט די ערשטע צו ארכי-טען פאר מזרחי און ציוניזם, און בעטייליגט זיך מיט ענערגיע אין אלע אָרטיגע אידישע אינסטיטוציעס. ברענגט אהין אריין אייער נייסט, דעם נייסט פון טרא-דיציאגעלען אידענטום. לאָזט עס ניט איבער פאר טשא-ריטי בעזארנער און כבוד-זוכער, ביי וועלכע דער לבוש איז טייערער פון תוך און די צערעמאניע שטעהט הע-כער פון אינהאלט.

געוויס איז כל התחלות קשות, און שטרויכלונגען וועלען מיר באגעגענען אויף יעדער טראט. מיר דאר-פען אָבער זיך ניט אפשרעקען, און האָפענדיג אז דער כח פון אונזער ארגאניזאציע וועט זיך וואס ווייטער און ווייטער שטארקען און שטארקען, איז אונזער פליכט צו נעמען אויף זיך די איניציאטיווע צו פארשטארקען און פארשפרייטען אונזער טראדיציאָנעלען נייסט. און דאָס דארף זיין איינע פון די הויפט פראגעס אויף אונזער קאָנווענשאָן.

באו חשבון!

פון רעוו. יחזקאל ראזען.

מיט דער אויסגאבע פון „די שוחטים שטימע" פון זייען מאָגאט שבט ענדיגט זיך דער ערשטער יאהר זיבט דער זשורנאל עקזיסטירט און די וועלכע האָבען אין אנפאנג מורא געהאט, טאמער וועט ער נישט זיין קיין בר קיימא, קענען שוין יעצט זיין זיכער אין זיין עקזיסטענץ, ווייל דער דין אנערקענט אויך אז צוועלף חדשים לעבען איז א גענוגענדער באווייז אויף א גע-זונדען יסוד... און עס איז שוין יעצט די צייט צו מאכען א חשבון און אונטערציהען דעם סך הכל, וועל-כע נוצען האָט „די שוחטים שטימע" געבראכט פאר די שוחטים בפרט, און פאר דעם אלגעמיינעם ארטאדאָקס-טישען אידענטום בכלל, און מיר מוזען צוגעבען אז „די שוחטים שטימע" האָט שוין אין דער קורצער פע-ריאדע זעהר פיל אויפגעטאָן, הוצ דעם וואס זי איז דער איינציגער ארגאן וואס פארטייליגט די אינטערעסען פון די שוחטים געגען זייערע אנגרייפערס — איבט זי אויך

<h2 style="text-align: center;">תחזקנה ידיכם</h2> <p style="text-align: center;">(צו דער קווענדער אלגעמיינער שוחטים קאָנווענשאָן) פון הרב שמואל מנחם הלוי פּיין, דעטראיט.</p>

מיט גרויס שמחה האָב איך געלעזען די מעלרונג אין „שוחטים שטימע", אז עס נייט פארקומען אן אלגעמיינע שוחטים קאָנווענשאָן, גערופען און ארגאניזירט פון די שוחטי עופות אין ניו יארק. עס האָט זיך פשוט ניט געגלויבט, אז דיוועס קען געשעהן, און ווען אפילו עס איז געווען השנים כתיסונג, און דער לעבען האָט זיך גע-פלאָסען זיין נאָרמאלען וועג און אלעס איז געווען אין אָרדנונג, אלעס כשורה געגאנגען, דאָך איז באשטעטיגט געווארען דער פאקט, אז כינוס לצדיקים הנאה להם והנאה לעולם. מכל שכן ביי אזא אומגאָרמאלער צייט, וואס אלעס איז איבערגעקערט. די גרעסטע הייליגקייט איז וואָכערדיג געוואָרען. הנבה השפילו וְשפלה הנביהו. און דאָ אין לאַנד, וואו אלעס שטרעמט האָרי אפ, איז אָהן א ספק אז עס איז נויטיג אן אסיפה כללית מכל

244

„נחלת השבים“ וואס איז געגרינדעט געווארען דורך שוחטים.

דעם גרעסטען קרעדיט קומט „די שוחטים שטימע“ פאר דער איניציאטיווע צו פארווירקליכען דעם אידעאל צו פאראייניגען אלע שוחטים פון אמעריקע און קענע דע אין איין גרויסען פארבאנד, צו וועלכען צוועט זי רופט יעצט די ערשטע גרויסע היסטארישע קאנווענשאן אויף זיך אָדער פון אלע שוחטים אין לאנד, וואו עס וועט אָרגאַניזירט ווערען אן „אגודת השוחטים דארצות הברית וקאנעדע“, און ווען דאָס זאָל איהר געלינגען צו שאַפּען, — און ווי מיר האַפּען, וועט טאקע אזוי זיין — איז דאָס אליין ניט איהר שוין דעם זכות הקיום, ווייל פאראייניגונג און אחדות וועט זיין א ברכה פאר דעם גאַנצען אמעריקאנער ארטאדאקסישען אידענטום.

און מיר ווינשען די איניציאטארען און פיהרער און זאגען צו זיי די ווערטער וואס דער מלאך האָט געזאָגט צו גרעון:
„לך בכתך זה והושעת את ישראל.“

אויס א געוואלדיגען מאָראַלישען איינפלוס אין דער אר- די שער גאס לטובת השוחטים והיהדות.

„די שוחטים שטימע“ איז אויך דער נייסטיגער צענטער פון אלע שוחטים אין אמעריקע. די שוחטים אין די קאָנטריס וועלכע זיינען צושפרייט איבער'ן גאנצן לאנד, זיינען פרעמד איינער צום צווייטען און פיהר לען זיך זעהר עלענד. און דאָס דריקט זעהר שטארק זייערע בענקענדע אידישע נשמות, וועלכע לעכצען נאָך א נייסטיגער סביבה, און דאָס ניט זיי „די שוחטים שטימע“, — א נייסטיגן חברותא פון אלע שוחטים אין לאנד, א נייסטיגער צענטער.

„די שוחטים שטימע“ קולטורזירט אויך די שוחטים, מאַכט זיי מעהר באוואוסטזיניג און ערציהט זיי צו זיין מעהר דענקענדע, ארויסצוברענגען זייערע מיינונגען אין געוויסע פראגען, וועלכע קומען פאָר אין אידישען לעבן, און ערוועקט אין זיי דעם געפיהל פון קנאת סופרים תרבה חכמה.

„די שוחטים שטימע“ העלפט אויך זעהר פיל צו פאָר שפרייטען דעם געדאנק פון בנין ארץ ישראל דורך דער

בריעף פון שוחטים

דער מצב פון שוחטים און כשרות אין אמעריקא

ליבערטי, נ. י.

ווערטער רעדאקטאָר:

אין אייער אויסגאבע „שוחטים שטימע“ פאָדערט איהר, דאָס יעדער שוחט זאָל אויך שרייבען זיין מיר נוננ, וואָס עס דאַרף פאַרהאַנדעלט ווערען ביי דער קומענדער קאָנווענשאָן פון שוחטים, האָף איך אז איהר וועט מיר ערלויבען אויך מיין מיינונג אויסצודריקען ווי פאָלגט.

יעדער איינער פון אונז ווייס צו נוט דעם פאקט, דאָס כמעט יעדער שוחט איז אין שטענדיגע געפאָהר צו פאַרלירען זיין מצב הפרנסה דורך פאַרשיידענע אור-זאכען, ווי צ. ב. ש:

- (1) פילע שטימען-מאַרקעטס ווערען צוגעמאַכט, עס מאַכט ניט אויס וואָס די אורזאכע זאָל ניט זיין.
 - (2) דורך פאַרשיידענע מחלוקות, וואָס ווערען מיט טענס אינסצענירט פון די נידעריגסטע עלעמענטען און געשטיצט פון די באוואוסטע רעכנים אָרגאַניזאַציע, ווי עס ווערט טרויעריג געשילדערט פון הר' אליהו ליב פישער פון סט. לאווי (זעה „שוחטים שטימע“ פון חודש כסלו. יעדען שוחט מיט רגש האָט די מעשה דאָס האַרץ פאַרלעמט, שומו שמים).
 - (3) דורך פאַרשיידענע שטרייטען מיט בוטשערס הן בעניני כשרות והן בעניני הפרנסה א. א. ו.
- דאָס זיינען עפ"י רוב די סיבות, וואָס דער שוחט

פאלט נידעריג ביי זיך און קאָן דאָדורך ניט אויס פיהרען אין עניני כשרות און אויך ניט אין עניני פרנסה. לזאת דאַרף, לעדתי, די בעפאַרשטעהענדע קאָנ-ווענשאָן טרייען מיט אלע כחות אַפצושאַפּען די דאָ-זיגע איבעלען, ולעגנ'ד איז די אָרגאַניזאַציע וואָס זאָל יעצט באשאַפּען ווערען ביכולת די אָנגעוויינטאַמע פראָבלעם צו לעזען באופן זה:

עס דאַרף געשאַפּען ווערען פאַר יעדען שוחט וואָס קומט אין דער אַגודה אַ סאָרט אינשורענס-פאַ-ליסי, וואָס זאָל איהם פאַרזיכערען מיט 50—60 פראָ-צענט פון זיין פאַרדינסט. למשל, אַ שוחט וואָס פאַר-דיגט 50 דאָלאַר פער וואָך זאָל קריגען אַ פאַליסי וואָס פאַרזיכערט איהם, דאָס באַם ער ווערט ארויסגעוואָרפּען פון זיין פרנסה דורך וועלכע סיבה עס זאָל ניט זיין, זאָל ער קריגען למשל 30 דאָלאַר פער וואָך.

אויך דענק, דאָס די שוחטים-אָרגאַניזאַציע קען זיך פאַרבינדען מיט וועלכע פון די גרויסע אינשורענס-קאָפּאַניס אויף פאָלגענדען אופן, דאָס באַם וועלכער שוחט וואָס האָט זיין פרנסה פאַרלוירען און די שוחטים אָרגאַניזאַציע דאַרף איהם צאָהלען 25 אָדער 30 דאָלאַר לשבוע, זאָל די קאָמפּאַניע דאַרפּען צאָהלען 50% און די שוחטים אָרגאַניזאַציע די אַנדערע 50%. באופן זה וועלען ביידע, הן די אינשורענס קאָמפּאַני הן די אָר-גאַניזאַציע, פראָטעסטען זיין פון יעדען מעגליכען

245

וועלכע צרות אין לידען דארף ער דורכמאכען ביז ער קריגט א שטעלע. נאָכרעם דארף ער ליגען אין פאָר שטיקעניש, קיין לופט, קיין ווין, נאָר שמוץ און כנים און גראָבע ווערטער. עס קומט אויס צו לידען פון בע"ב, פון ארבייטער בוטשערס און פון נאָך אזעלכע. אין ייראָפּ האָט מען געהאָט רעספעקט פאָר דעם שוחט. דער רב און שוחט זיינען געווען רעים אהובים. דאָ איז מען, לידער, שונאים. דאָ וויל יעדערער זיין אַ האָן. דערווייל ווערט דער שוחט דערשטיקט. שומו שמים! אָבער ומה תעשו ליום אחרון? איך מין, ווען דער שוחט ווערט אַביסעל ווייסלאַך, מען וויל איהם אין מאַרקעט ניט האָבען, קיין געלד האָט ער ניט וויל ער פאַרדינט ניט צופיל, און דאָ שיהלם ער ערשט די זקנה. אַ געווענהליכער מענטש נעמט אַ פּושקאַרט, אַ בעסקעט און פּעדעלט. אָבער אַ שוחט האָט קיין כח ניט — תורה מתשת כחו של אדם. דער שוחט האָט אין די יונגע יאָהרען זיך געוואָלנערט, געלערענט אין דער פרעמד. זווידער, ווי פאָסט דאָס פאָר איהם און פאָר אַלע שוחטים!

איך גלויב, אַז דער פּלאַן איז גוט, סײַר זאָלען מאַכען אַן אינשורענס פּאליסי, און אזוי ווי אַ שוחט ווערט אַ בן ששים זאָל ער האָבען פון וואַגען צו לעבען און זאָל זיך נישט דאַרפֿען אַרומוואַלנערען און אָנ-קומען צו טשאַריטי, עס זאָל נישט זיין אַ שאַנדע פאָר די שוחטים. און מען קען דאָס לייכט אויספיהרען. לאָמיר אָנפאַנגען, וועט דאָס קומען ממילא. די נמ' ב"ב השותפין. רבי פתח אוצרות בשני בצרות, אָמר יכנסו בע"מ בעלי מקרא אכל עמי האָרץ אל יכנסו. פרענט די וועלט די קשיא: זוי טוט דאָס רבי הלא אין בודקין למונות? נאָר דאָס האָט רבי גע-זאָגט, אַז אַלע האָבען יוניאָנס און מען נעמט זיך אָן פאָר זיי, אָבער ניט פאָר'ן ת"ת, מוז איך זיך אָנעמען. דאָס גלייכען איז מיט אונז. קיינער נעמט זיך ניט אָן פאָר אונז, טאָ לאָמיר אליין עפעס טאָן. אט אין אַני לי מי לי?

איך גלויב, אַז דאָס איז זעהר אַ גלייכע זאָך. איך בעט אייך, הער דעראַקטאָר, דרוקט מיין בריו, אפשר וועט דאָס אַלעמען עפענען די אַרבעט און סײַר וועלען זיין פאַרזאָרגט מיט אַ שטיקעל ברויט אויף די אַלמע יאָהרען.

ממני אחר מן השוחטים אהבכם,
משה זאב וואלף,
שו"ב פוירנדייל, סאָליוואַן קאָנטעי, נ. י.

שווינדעל. בהיות צו די אָרגאַניזאַציע וועט דאַרפֿען צאָהלען די העלפט, וועלען זיי טרייען מיט אַלע כחות דאָס דער סכּוּך זאָל אויסגעליכען ווערען. און אויך ווען דער שוחט וועט נאָר קריגען למשל 60 פּראָצענט פון זיין פאַרדינסט, וועט ער ניט וועלען אויסגעבען זיין אַרבייט. דאַגענען וועט יעדער שוחט קאָנען מעהר אויספיהרען הן אין עניני כשרות והן בינינו ממונות, אַז ער וועט זיך ניט דאַרפֿען שרעקען דאָס ער וועט בלייבען מחוסר לחם ח"ו. זעלבסטפאַרשטענדליך, דאָס יעדער שוחט וועט מוזען צאָהלען פאָר אַזאַ פּאליסי אַ געוויסע פּרימיום לויט די יאָהרען און לויט זיין פאַר-דינסט, אָבער יעדער בר דעת וועט דאָס מיט פאַרנע-גיגען באַצאָהלען.

נאַטירליך דארף דער פּלאַן גוט אויסגעאַרבייט ווערען מיט אַלע איינצעלהייטען לויט דעם סיסטעם וואָס די אינשורענס קאָמפּאַניס אַרבייטען. אָבער באַם עס זאָל זיך איינגעבען דאָס מוציא צו זיין מכת אל הפועל, וואָלט דאָס זיין לטובה גדולה אין אַלע פרטים. עס איז אויך אמת דאָס צו פאַרזאָרגען אַלמע, קראַנ-קע און עלענדע שוחטים איז פון זעהר גרויס וויכטיג-קייט, אָבער ווער עס זעהט בעין פּקחה דעם מצב השוחטים אין דער מדינה, וואו הרוב מנין ורוב בנין מאַחב"י זיינען לראַבוננו ניט מדרק במצוות ובכשרות וממילא ווירקט דאָס אינסטיטוטיוו אויף די מאַרקעט-לייט און בוטשערס, און ליתר תוקף צו צושטערען דעם גאַנצען דרך ארץ פאָר'ן שוחט העלפט נאָך דאָס שטענ-דיגע מחלוקת צווישען אונזערע רבנים, און ביי אַזעל-כע אומשטענדען זיינען באַמת כמעט אַלע שוחטים בבחינת אַלט, קראַנק און עלענד. עבדים משלו בנו, פּורק אין מידם.

די געשיכטע פון סט. לואיס הנ"ל איז ניט די איינציגע. איך וואָלט די גאַנצע שוחטים-וועלט אויפ-געטרייסעלט מיט באַקאַנט מאַכען די מיאוס'ע און ברוטאַלע מעשים שהיו. תסמר שערות הראש באלה אלהיך ישראל. אָבער איך דענק, אַז די צייט איז נאָך ניט מסוגל דאָס מפרסם ברבים צו זיין. אי"ה לעת מצוא וועל איך נאָך שרייבען. ולע"ע חבר אַני לכל אשר יראוך. השי"ת יצליח את דרכנו ואנודתנו תשגשג, תפריח ותעשה, פּרו"ל לשם ולתהלה.

ברנשי כבוד,
אַברהם איללמאַן, שו"ב דליבערטי, נ. י.

פוירנדייל, סאָליוואַן קאָנטעי.

ווערטער רעדאַקטאָר:

איך שרייב אייך דעם בריו מעומקא דלכא. אייער אַרטיקעל פון ר"ח טבת וועגען די שוחטים לעת הזקנה האָט געזעהרט מיין האַרץ. לידער איז עס זעהר שווער צו זיין אַ שוחט אַן אַלטער מאַן, דען מען נעמט ארויס פון איהם די כחות ווען ער איז יונג.

גאַליוועסטאַן, טעקסעס

לאחי השוחטים דארצות הברית וקענעדא.
שלום לרחוק ולקרוב.
ערלויבט מיר אַלס איינער פון די ערשטע גרינדער פון דער אַנודת השוחטים, מיטקעמפער מיט טאַט, וואָרט און שריפט, און געוועזענער סעקרעטאַר, צו

246

סלי וולאנד

זעהרטער רעדאקטאָר:

לעזענדיג די „שוחטים שטימע“ מיט איהר נרוי
 סען פארנעם הן בכמות והן באיכות, זיינען מיר גע-
 וואָרען איבערזייגט אז די „שוחטים שטימע“ איז אַ
 וועקענדיגער זיינער, אַ שופר וואָס וועקט אלע שוחטים
 פון לאַנד צו פאראייניגונג. און יעצט ווערט גערופען
 אונזער קאָנווענשאָן, וועלכע דאַרף פאראייניגען אלע
 שוחטים פון לאַנד אין איין שטאַרקע אַגודת השוחטים
 דארצות הברית וקאָנאָדאַ, וואָס דאָס מיינט אונזער בע-
 געפֿיט, אונזער עקזיסטענץ. צו באזייטיגען פון דער
 אידישער נאַס חלול השם, מכשולים פון נבלות וטרפות,
 וואָס קומען פאַר פאַר אונזערע אויגען און מיר מוזען
 שווייגען. אַ תירוץ אויף דעם האָבען מיר פון ספּלאַ
 תּלי בי, דער פּחד פון ארויסגעוואָרפען ווערען פון דעם
 מאַרקעט־מאַן, דאָס מיינט פאַרלירען די פרנסה דורך
 דעם וואָס דער שוחט וועט וואַגען זאָגען דעם מאַרקעט־
 מאַן אַ דעה. אייניגע מכשולים פון נבלה וטרפה
 קענען פאַרהייט ווערען נאָר דורך אַ התחברות פון
 אלע שוחטים, דורך נעמען די איניציאטיווע אין אונ-
 זערע אייגענע הענט און ארויסזאָגען דאָס שלאָגן־וואָרט
 וועלכע שוחטים זיינען דערצו בארעכטיגט. פאַר אונ-
 זער אַרימען לעבען גיבען מיר אַוועק דעם גוף מיט
 דער נשמה, קען קיינער ביי אונז ניט אַוועקנעמען אונ-
 זער וואָרט און אונזער עקזיסטענץ. יעדער פּראָסטער
 אַרכייטער שטעלט איין נאָר זיין גוף פאַר אַ לעבען צו
 מאַכען, אָבער ניט זיין נשמה, אָבער שוחטים העוסקים
 במלאכת הקודש, זיי שמעלען איין ביידע זאַכען, דעם
 גוף מיט דער נשמה.

און איך וויל זאָגען צו די שוחטים זיך ניט איינ-
 צורירען מיט קיינע תירוצים. איהר ווייסט דאָס גוט,
 אַז כל מי שיש בידו למחות ואינו מוחה נתפס על
 אותו עון. און שוחטים, ווייס איך, קענען אַ סך פאַר-
 היטען. אין חכם כבעל הנסיון. פאַרגעסט ניט, חברים
 שוחטים, אַז קיין פּראָסטעשאָן פון קיינעם קענען מיר
 ניט האָבען, נאָר פון זיך אליין. אַלס יושב ראש פאַר
 די לעצטע עטליכע יאָהר ביי אונזערע שוחטים, האָב
 איך אויסגענוצט אַלערליי וועגען, הן בגשמיות הן
 ברוחניות, און געמאַכט אַלערליי קאָמבינאַציעס מיט די
 רבנים פון אונזער קהלה אום כּדי צו פאַרבעסערען דעם
 מצב השוחטים און אָפּשאַפען אַביסעל דאָס הפּרות,
 ולא עלתה ביד.

און יעצט איז באשלאָסען געוואָרען צו פאַררופען
 אַ קאָנווענשאָן פון אלע שוחטים דאַמעריקא, ווייל נאָר
 דורך אַ קאָנווענשאָן מיט אַ התקרבות מאַנשי שלומנו,
 וואו יעדער איינער וועט זיך אויסשפרעכען צום וואָהל
 און בעסטען פאַר דעם עקזיסטענץ פון שוחט, הן
 בגשמיות והן ברוחניות, וועלען מיר קענען בעזרת השם
 עפעס אויפמאַן.

גראטולירען איך אין אייער ערפאלג און ווינשען איך
 סוקסעס אין אלע אויסבעסערונגען. איך וואָלט גע-
 וואונשען צו זיין מיט איך ווידער און געניסען די
 נייטיגע הנאה פון אייער געזעלשאַפט (אלי יש
 תקוה!).

אַזוי ווי אויף דער קאָנווענשאָן וועלען פאַרהאַנד-
 דעלט ווערען וועגען פילע תקנות און רעזאָלוציאָנס,
 און צווישען די רעזאָלוציאָנס, ווי איך האָב באַמערקט
 אין דער „שוחטים שטימע“, איז: ניט צו לערנען
 מעהר די אומנת השחיטה פאַר אַן אומבאַשטימטער
 צייט צו נייע, זאָגאַר קוואַליפֿיצירטע פּערזאָנען, —
 ערלויבט מיר צו זאָגען, דאָס: לא טוב הרבר אשר
 אתם עושים, לא זו הדרך! מיר דאַרפען ניט זיין
 ענגהאַרציג און ניט נעמען קיין ביישפּיל, ניט פון די
 וואַרשאַווער שוחטים און ניט פון די נאַליציאַנער
 שוחטים. אפשר האָבען זיי זייערע טעמים ונמוקים.
 מיר זיינען אין אַן אַנדער לאַנד און אונזערע השנות
 דאַרפען זיין ברייטערע, און ניט זיין דאַנענען דעם
 מאַמר חו"ל (חולין דט.) אָמר רב יהודה אמר רב ת"ח
 צריך שלמוד נ' דברים: כתב, שחיטה ומילה. מיר
 מענען אויך נעמען אַ ביישפּיל פון דער געשיכטע פון
 חוני המעגל (תענית כ"ג), וועלכער האָט גאַנץ גוט
 געוואוסט די צייט וואָס עס דאַרף נעמען פאַר אַ חרוב
 צו ארויסברענגען פּרוכט, נאָר ער האָט פּילייכט ניט
 פאַרשטאַנען די נויטווענדיגקייט צו פּלאַנצען, וואָס
 זיינע פּרוכט וועלען ערשט ארויסקומען אין 70 יאָהר
 ארום. אָבער דער איינפאַכער פאַרמער האָט איהם גע-
 לערענט, אַז אַ מענש דאַרף ניט האָבען בלוזי זיך אַליין
 אין זינען נאָר די צוקינפטיגע דורות. און ווי שאַרף
 איז געווען דעם פאַרמער'ס אנטוואָרט: „אנא עלמא
 בחרובא אשכחתיה, כי היכי דשתלו לי אבהתי, אנא
 נמי שתלי לבנאי“. מיר דאַרפען טאָן אונזער פּליכט
 און לערנען צו די ריכטיגע פּערזאָנען, וועלכע וועלען
 ניט מסינ נכול זיין, נאָר וועלען געפינען נייע כשרה
 פלעצער פאַר זייער אומנת.

און דאָס זעלבע איז מיט רבנים, חזנים און
 מלמדים. רצה הקב"ה לזכות את ישראל לפיכך הרבה
 להם תורה ומצוות. עס זיינען דאָ אין לאַנד פילע
 שטערט און שטערטלאַך מיט היבשע צאָהלען אידען,
 און ליידער האָבען זיי ניט קיין שוחטים, קיין מלמדים
 און קיין רבנים (אפשר רעפּאָרם ראַבאים), און די
 פליכט דאַרף זיין צו שאַפען ביי יענע עצמות היבשות
 דעם רוח החיים, וועלכעס וועט אָנהויבען זוכען און
 פאַרערען די נייטיגע פּרוכטען פון דעם כּרם היהדות.
 הלל יעקב הורוויץ.

שו"כ באַלוועסטאָן, טעקסעס.

אלעמען כאדאנקט. אלע האָבען איהם אַפלאַדירט און געוואונשען איהם פיל נחת צו דערלעבען.

חזן שלמה'לע באַשקאָוויץ, דער גאון הנגינה והתפילה, האָט חתונה געהאַט מיט מול מיט די שעהנע און געראַטענע טאָכטער פון הרב ירחמיאל קומין, דער פאַרטערטער פון חפ"ד חיים'ס ישיבה דאָ אין לאַנד. די חתונה איז פאַרגעקומען יום א' ב' יתרו אין ליני דען האַיטס סענטער, באַראָ פאַרק. די פּראַכט און גלאַנץ פון דיווער חתונה וועט בלייבען לאַנג אין זכרון ביי דעם געקליבענעם עולם פון געסט, וואָס איז באַ שטאַנען פון אַ גרויסער צאָהל באוואוסטע רבנים, שוחטים און בעלי בתים נכבדים. די רבנים זיינען געקומען צוליב דער כלה'ס צד, און די שוחטים צוליב דעם חתן'ס צד, ווייל דער חתן איז דער זוהן פון באַ וואוסטען שוחט און חזן ר' ישראל באַשקאָוויץ, דער קאַרדינג סעק. פון די אַנודת השוחטים, וועלכער איז זעהר באַליבט און געאַכטעט ביי אלע שוחטים.

די חופה-צערעמאָניע איז זעהר איינדרוססול דורכגעפיהרט געוואָרען פון הרב יעקב צבי באַשקאָוויץ, אַן אָנקעל פון חתן. הרב ישר האָט געהאַלטען אַ רעדע אין ענגליש און געלייענט די כתובה. הרב ד"ס שטערן און רעוו. שמואל קראַלאָוויץ האָבען גערעדט, און ר' ישראל באַשקאָוויץ, אַבי החתן, האָט געזאָגט די ברכה אחרונה. אַ געקליבענער כאָר האָט מיטגעד האַלפּען אין דער ניגנה.

אויף דער פּראַכטפולער חופה-וועטשערע זיינען געהאַלטען געוואָרען רעדעס. דער טאָוסטמיסטער איז געווען הרב ישר, וועלכער האָט פאַרגעשטעלט די רעד נער זעהר וויציג מיט דורכגעפלאַכטענע מאַמרי חז"ל. עס האָבען גערעדט הרב י"ר קומין, דער פּאָטער פון דער כלה, וועלכער האָט אָנגעזייגט דעם יונגען פאַרעל ווי צו לעבען כדי צו זיין גליקליך. רעוו. יעקב בלוש, נשיא פון דער שוחטים יוניאָן, האָט זעהר האַרציג באַ גריסט דאָס יונגע פּאַר. רעוו. אלי' מעלצער, סגן האַנודת, און רעוו. יוסף ראָזמאַן, מנהל. דער לעצטער רעדנער איז געווען הרב רודענסקי, דער פאַרטערטער פון כולל קאָוונאַ. דער חתן אַליין האָט מסיים געווען מיט זינגען אַ ליד פון פּרנסה, וואָס האָט באַנייטערט אלע מען מיט די געשמאַקט און זיסקייט פון זיין שטימע. דער עולם האָט זיך גרויסאַרטיג אַמווירט ביז אין דער פּריה. טאַנצענדיג היימישע טענץ, חסדישע האַפּטעס און זינגענדיג אידישע נגונים'לאַך. פילע טעג לעגראַמען פון אַרגאַניזאַציעס און פּראָמינענטע פיגורען זיינען געלייענט געוואָרען. מיר ווינשען חתן-כלה און מחותנים פיל גליק.

איך וויל באַמערקען, אז מיר, די שוחטי עופות אין קליוולאַנד, זיינען אַרגאַניזירט אין אַ שטאַרקער יוניאָן מיט קיין עין הרע 40 שוחטים. אָבער אַ יוניאָן מוז האָבען יוניאָן-לייטע, אָבער צום באַדויערען ביי אונז איז דאָס ניטאָ. עס פעהלט זיי דער שטאַלץ פון אַ יוניאָן-מאַן, וואָס דאָס מיינט אויף אונזער לשון אַן עהרליכער איד מיט דעם געפיהל פון אַחדות מיט'ן צווייטען חבר.

עס איז מיין מיינונג, אז די קאָנווענשאָן וועט מאַכען אַ סוף צו די אלע איבלען פון אונזער מצב און וועט פאַראייניגען צוזאַמען די רבנים מיט די שוחטים פון אַמעריקא כולם באַגודה אחת. דאמאָלט וועט אויפ-געהויבען ווערען דער פרעסטיזש פון שוחטים און פון רבנים, און די אידישע וועלט וועט דאָן רעספעקטירען אי דעם רב, אי דעם שוחט, און דאָן וועט זיין שלום ביי אונז אלעמען, אָמן וואָמן.

דוב בר' זאב שפיגעל,

יושב ראש באַנודת השוחטים פה עיר קליוולאַנד.

שמחות ביי שוחטים

זונטאָג, ב' יתרו, איז געפראוועט געוואָרען אַ גרויסאַרטיגע חתונה ביי אונזער חשוב'ען ברודער פון די שעהנסטע שוחטים אין באַראָ פאַרק, ר' אליעזר האַלפּערין צוזאַמען מיט זיין פרוי האָבען געפיהרט זייער געראַטענעם זוהן צבי הירש צו דער חופה מיט דער געראַטענער כלה, אַ כלילת יופי. דער חתן איז אַ באוואוסטער לאַיער, וועלכער פאַרשאַפט זיך אַ גרויסען גאָמען מיט זיין חריפות און משפּטים.

עס איז אַנוועזענדי געווען אַ שעהנער געקליבענער עולם, יחידים און קאָמיטעס פון לאַדזשען און סאָר סיעטים, צווישען זיי אַ קאָמיטע פון די אַנודת שוחטי עופות דניו יאָרק, באַשטעהענדי פון ר' ברוך רייכער, מ. שאַליט, דייווידסאָן, זיינען געקומען זיך משמח זיין מיט די גליקליכע עלטערען און זיי ווינשען אַ האַר ציגען מול טוב.

זעהר שעהן האָט געזונגען „מי אדיר" און די ערשטע ברכות חזן וש"ב רעוו. געכעס. מסדר קרושין איז געווען הרב גרינבערג. די שבע ברכות האָט גע-זאָגט זעהר שעהן חזן וש"ב ר' ברוך רייכער. וואונדערבאַר שעהנע און אַמווירענדע רעדעס צונויפנע-פלאַכטען מיט דברי תורה, מיט מילי דבריחותא מענינא דשמחה זיינען געהאַלטען געוואָרען פון די שוחטים הרב גרינבערג, רעוו. רייכער, רעוו. שאַליט און רעוו. ישראל פּין. טאָוסטמיסטער איז געווען רעוו. דייוויד סאָן. צום לעצטען האָט דער בעל שמחה אַליין פאַר-ענדיגט מיט זיין פּאָטערליכע ברכה לצמד הנחמד און

ה ש ו מ ר

248

ירחון מוקדש לחזק התורה והיהדות לכירור
ולכונ שאלות החיים על פי רוח התורה ותאומת

יוצא לאור ע"י אגודת שוחטי עופות דניו יאָרק רבתי במדינת אמעריקא. הרב שמריהו ליב הורוויץ, העורך.

הגיעה השעה

בודדים נעזבים ועלובים הם השו"בים בארצות
הברית וקנדה, נדחים ופזורים בכל קצו הארץ. אין
אגודה אחת כללית משותפת לכל השו"בים שבארץ,
אין מרכז שיהנה את כולם וידאג לצרכי הנוף
והנפש של העובדים עבודת הקודש. כל אחד רואה
לעצמו, ורק לעצמו, כל אחד ואחד מתבודד ביגונו
וביסורי נפשו בפנה נדחה שלו, כל אחד וצרו צרותיו
על שכמו, והכרירות היא נוראה, אוכלת הנפש והרוח,
והשו"ב אשר רוח לו מרגיש בצערו ובכרירותו
הנוראה ואין מי שיושיע לו.

והנה התחילו השוחטים שבניירורק רבתי להתאחד,
להתאגד, להסתדר, יסרו להם, "אגודת שוחטי עופות".
ועל ידי אגודה חזקה ואמיצה זו, התחילו להשתחרר מכבלי
העבודת, והרוח התחיל לבקוע לו דרך, דרך הנשר
בשמים, התחילו להרגיש ולהבין כי יש להם צורך בעתון
משלהם, שיהיה באיחכם לפני דעת הקהל שבאמריקה,
שיתבע את עלבונם, וידרוש את עלבון הצדק והיושר,
עלכונ הקדושה הישראלית, ושלמון הרוח על התומר,
ויסרו להם את הירחון המקצועי שלהם, "די שוחטים
שטימע" עם מדור גדול בעברית בשם "השומר".
"השומר" מוקדש ביחוד לתלמידי חכמים, לאנשי הרוח
זהעט, להוני דעות ומפיצי דעות בישראל. כא הירחון
וקרא לאחדות הכחות, לרכון, ליצירת מרכז
להשו"בים שבארצנו. וסולו לא היה קול קורא במדבר.
הזדעזע המת, הקיץ השו"ב הרדם מתרדמתו, התחיל
מבין ומרגיש את מצבו, מצב מעציב, והתוצאות
הן — כי בעוד ימים אחרים, בימי ז'—ח' אדר, ואספה
גדולה ונכבדה, ועידה ארצית מאת השו"בים שבכל רחבי
ארצות הברית וקנדה תתקיים, שבה יסחו חלק השו"בים
הערים והפקחים, הורזים ואנשי המעשה, אלה שקשה
להם להיות במאסר החיים, מבקשים מוצא, חירות, ורצים
להיות שו"בים מכובדים אצל הקהל, ולהתפרנס בכבוד,
בהיתר ולא באיסור, ואינם רוצים ללסט פרורים אצל
שלחנות של טבחים מנושמים ולהרכין את ראשם לפני
כל גם ונבוה. ואלה יהיו, "אתרונים לשעבוד
וראשונים לנאולה".

והרוחניים, ולא יהיו שום איש לפנוע בשו"ב לרעה,
בידעו כי לא בודד ונעזב הוא השו"ב באמריקה, כי
חברים לאלפים יש לו שעמו הם בצרתו, וכשצר להיחיד
האלפים באים להושים לו יד עזרה, יד חזקה ואמיצה,
ומי שפנע בכבודו של שו"ב אחד הוא פנוע בכבוד
אלפים שו"בים.

האגודה תוסד, מיטב הכחות יתאחדו, ודרושה
להאגודה הארצית עבודה ארוכה לרורות, אשר תנהל
לאט לאט, לא בערכוביא, לא ברעש וחפזון, כי אם בזהירות
ומתינות, וסבלנות, על פי סדרים נכונים וחוקים קבועים;
אשר תקבץ מכל פנות הארץ את הכחות הפזורים
והנדחים, ו"אגודת השו"בים דאמריקה וקנדה" תלך
הלך ונדול בכמות, הלך וחזק באיכות,
הלך וקרוב אל המטרה העליונה, לאחד את כל
השו"בים שבכל תפוצות ישראל,
שבכל המדינות, לאגודה עולמית אחת,
בעלת השפעה גדולה ועמוקה עד מאד, ותלך אל המטרה
בפסיעות קטנות, אבל בטוחות. נחוצ רק
לאחד איפוא את הכחות אשר לנו ולסדר את
העבודה ככל הדרוש להשגת המטרה שלכך נוצרה הועידה
הראשונה של השו"בים שבארץ. וצריך לעבוד בזהירות
ומתינות ובהשתתפות כחות רבים על פי סדר ושיטה
קבועה. ולהוציא לאור את "השומר" ו"השוחטים שטימע"
מדי שבוע בשבוע.

ויש צורך גם כן לקבוע מרכז תמירי באחת
הערים היותר גדולות שבארץ (ניו-יורק, למשל), אשר
ינהל את כל עניני האגודה הכלליים בהנהגת והשגחת
נשיא ועוזרים חרוצים שיעזרו לו בעבודתו הקדושה,
ומזכיר מנהל חרוץ שעל ידי עבודתו התמידית
החרוצה אפשר באמת לעשות גדולות ונפלאות.

וידעו נא הצירים, צירי הועידה, כי הם
אחראים לרורות בעד כל פסיעה ופסיעה, בעד כל החלטה
והצעה, ובעד כל מעשה ודבור, וביחוד בעד הצלחת
הועידה. ימעטו בדבור כי "לא המדרש עיקר אלא
המעשה". ועת לעשות היא.

הגיעה השעה!... שמריהו ליב הלוי תורוויץ.

ואלה השו"בים שקוראים ומבינים את דברי אלה,
וזה המבינים ואנשי הרוח שלנו, הם בודאי ישפיעו
שפע קודש על צירי הועידה לנשת לעבודה חשובה וקדושה
ונחוצה עד מאד, והיא: יסוד "אגודת
השו"בים שבארצות הברית וקנדה".
הסתדרות אחת גדולה עד מאד, אגודה
כללית אחת בכל רחבי המדינה צריכים ליסד, והאגודה
הזו תגן על כל שו"ב ושו"ב, על עניניו החמריים

על ידי שפע החומר שבגליון זה לרגלי
הועידה הארצית של השו"בים הושממו בגליון
זה המדורות הקבועים, "הרמב"ם ותורתו",
"הלכות שחיטה" להרב רש"ל הורוויץ, גם
המדור הקבוע, "פון אונזער צלמען הייליגען
קוואל".
המערכת.

ברוכים הבאים

מוקדש להועידה הראשונה של השוחטים דארצות הברית וקנדה
מאת שלמה אונגאר.

ברוכים הבאים, חברים נכבדים,
צירים נאמנים לשולחתיכם,
בואכם לשלום, חביבים נחמדים,
בורעות אהבה תקובלו מאחיכם.

רב לכם הלוך מטה שחות,
הרפו היות מטרה לחץ,
פרקו עול, החליפו כת,
יתמו לוחציכם, הגיע הקץ.

לא עוד עבדים אתם, רק אדונים,
אדונים לאלה אנשי הזרן,
לא ידעו ולא יבינו אלו ההמונים
דין קונה עברי, שקונה לו אדון.

די לסבול יד אדונים קשה,
עברי בל, יתן לחי למכחז.
מרים יד נקרא אָמנם רשע,
אבל הבא להרנך השכם והרנהו.

הידעתם, רבותי, סוד גודל כחנו,
התדעו כמה בטוח לנו השלום,
אין דבר עומד בפני רצוננו,
אם נרצה, לא יהיה זה חלום.

נתאחד, נתאגר, נרים נס המרה,
נתיצב יחד תחת דגל חרותנו.
לא עוד נשא בעול, כסוס ופרד,
ואלתי אבותינו יהיה בעוזרנו.

בישראל בקרב הימים, ותרבה להוציא פרי הלולים,
היינו לאחד ולארגן את כל השוחטים הפזורים בכל
מדינת אמעריקה, שכולם, לרבות גם השוחט השוכן
בעירה היותר נדחה, יחסיון תחת נשמה כללית אחת
שאחדות שמה, ובלי ספק שתצא מחשבתם אל
הפועל אחרי שיש בהם בעלי מרץ ורצון חזק היודעים
את אשר לפניהם. הקיצור, בשעה שכמה אנורות הן
במצב הפאון, כי נתקיים עליהן המאמר ביבמות, אין
בן דוד בא עד שיכלו כל ה"נשמות" שבנות, היינו
שנשמה אין, ורק הגוף לבדו הוא המושל, ולכן לא
תוכלנה האנורות להחזיק מעמד, ו"אנורת השוחטים"
משלבת הרוחניות עם החומריות, ומצליחה במעשיה.
ואני מברך אותה שיופיע ה' על מעשי ידיה ותעלה
מעלה מעלה ותהא לסמל לחברותיה האנורות שתלכנה
בעקבותיה לעשות כמתכונתה ואז תצלחנה גם הן.

אגודת השוחטים, "קול השוחטים" ו"נחלת השבים"

השקפה כללית וברכה
מאת הרב רפאל מרדכי בארישאנסקי.

בעוד ימים אחדים תכלה שנת הופעת העתון "די
שוחטים שטימע" על ידי העורך הנעלה הרב ר'
שמריה ליב הורוויץ בהשתתפות סופרים
חשובים שנתנו ידיהם לו. והנה לרגלי המסרה הזה
הנני בא למסגר לקוראי העתון הנ"ל השקפתי על
השוחטים הנכבדים דעירנו בלי כחל ושרק, רק האמת
כמו שהיא. אני רואה בעינים בהירות שהאגודה הזאת
הולכת ומתקדמת בלי שאון ומהומה ומבלי כניסת
אנשים זרים שאין להם יחס להאגודה. אנשיה התרכזו
בתוך מקדשם לבדם, ומצליחים ויש שכר לפעולתם,
ואם ישאל איש באיזה כת הגיעו לירי גובה כזה?
התשובה היא פשוטה: נשמה כללית ואחדות
שמה חופפת עליהם ואינה מניחה לאיזה פרטים, אם
אולי יש, השואפים להתפרדות והתבללות להוציא
מחשבתם אל הפועל, ועל כרחם היא מטפחת על פניהם
ומביאתם אל המחנה ומאחדת ומאגדת אותם. ומובן
שהנשמה הכללית פשטה צורתה הקודמת ולבשה צורה
חדשה, בראשונה באה רק בשם החומריות, מאסו בחיי
עבדות להיות ככדור משחק בידי נותני לחמם, והרגישי
בחושם הטבעי, שאם לא ייסדו בסיס נכון למחיתם,
אז יהיו כאסקופה הנדרסת, וישלום עליהם הרצון המשולה
של אדוניהם, וברגע באפם יושלכו החוצה ככלי אין הפץ
בו, והצליחו במעשיהם ויסדו אנורת חזקה, נוף
מוצק בנוי על יסודות חזקים בלי ימוטו לזמן רב, אבל
באחרונה, בשעה שהגיעו למטרותם ונתהוו בטוחים
במצבם הנשמי, באה הנשמה הכללית ולבשה צורה
חדשה והופיעה הרוחניות והפיחה רוח חיים בהמאטרי
אליום היבש בלי לחלוחית, כי אין חומר בלי צורה,
ויבוא הרעיון הרוחני להנשמה הכללית ומוציא כפעם
כפעם הניצוצות הננוזים בתוכם לתקן דברים טובים
ומעילים שאין ערוך להם, בשם הרוחניות. אנורת
השוחטים שלחה נכבדיה העומדים בראש האגודה לארצני
הקדושה לבנות הריסותיה, וקנו חבל אדמה של אלא
דונם, ויסרה חברה למטרה זו בשם נחלת השבים,
ופתחה לשכה מיוחדת לקבלת חברים — לנחלת השבים.
זה כשנה יסרה עתון חדשי ושמו בישראל "די
שוחטים שטימע" ועורכו הוא רב נכבד
המומחה לזה והעתון הזה מאיר כל עניני
השחיתים והשוחטים, אינו מניח דבר קטן
שלא ישים עינו עליו, וגם לכל דבר הנוגע לעמנו יש
בו מקום על ידי הרב העורך וסופריו הנכבדים. וכימים
האחרונים האלה החליטו אנשי צורה וחושבי מחשבות
שבהאגודה לבוא בריאה חדשה שתהא לגפן אדרת

מצב הרבנים והשו"בים ברוסיה

מאת הרב יוסף אליהו הענקין.

נופלים ונעדרים ר"ל מרעב ויוקר. בעד 5 רוכ' קשה להשיג פונט לחם שחור כו'. שלחו עזר על ידי מארגני סין... בעד דולר נותנים פוד קמח כו'.

הראש"ם מח... כותב: פרשה זו של "ויחי" סתומה היא אצלנו ואי אפשר לבארה כי אם בעצת יעקב אבינו: "האספו, הקבצו". קשה עלי לדבר תחנונים. כי כל ימי הייתי מתפרנס ברוח ובכבוד, הייתי "משפיע" ולא "מושפע", אבל ירא אני לשחוק מן אתחשב לשופך דמים, דמי ודם זרעי כו'. צפויים אנו לנוע ברעב ממש, אם לא תחישו לעזרתנו. הצילו בעזר מועד כי הרנעים ספורים ר"ל...

הריק"ן מכ... כותב: האצילו מהורכם גם עלי לשבור רעבון ביתי, עוללי וטפי התלויים בי. הלא ידוע לכם קושי חיינו מכל הצדדים, והמסים אשר יכבידו עלינו חדשים לבקרים, והניע התור לראונ על דבר קמח פסח, ואין לנו שום מראה מקום. הבו לנו עזרתכם על ידי מארגסין. וזכות מצוה זו תעמוד לכם לדור דור. ותנצלו מרעב וכל הצרות ומצוקות שנסכול פה ותברכו בכל טילי דמיטב.

הנה העתקתי לכם מקצת מן המקצת ממגילות קינות המגיעות אלינו, ואתם אחינו עשו את שלכם. שלחו עזרתכם הפרטית ו"הפעילית" לעזרת תורה. וה' יעזרכם בכל.

בשם הועד והנשיא, יוסף אליהו הענקין.

הערת המערכת:

חובה קדושה מוטלת על הרבנים והשוחרים ועל כל מי אשר בשם ישראל יכונה להושים יד עזרה להרבנים והשו"בים הנמצאים בסכנת רעב נורא ולהצילם ממות. שלחו נא תיכף ומיד את תרומת ידכם להמוסד הקדוש "עזרת תורה", 214 איסט בראדוויי, ניו יורק.

ברכת תחנומין.

משתתפים אנו בצערו הגדול של חביבנו הרב ר' מאיר ברלין, נשיא ההסתדרות המזרחי העולמית, פאר האומה, על הלכת מאתו אמו המהוללה, נשים באוהל תבורך, ששקפה חיים לכל חי בארצנו הקדושה תובכ"א.

בעבודתו הפוריה לארצנו, לעמנו ולתורתנו ימצא תחנומים.

אגודת שוחטי עופות דניו יארק רבתי. נחלת השבים.

בבקשה להדפיס בגליון הבא של "קול השו"בים" ו"השומר" את הקטעים הבאים ממכתבי רבני רוסיה, שנתקבלו בלשכת "עזרת תורה". יקראו נא רבני ושו"בי מדינתנו מכתביהם בלשונם, אולי יחוסו, ואולי ירחמו על אחיהם ורבותיהם הנתונים בצרה ובשביה, ויחישו עזר להם עלידי המוסד הקדוש "עזרת תורה".

הרש"ש מא... כותב: אחינו המעוטרים בשם "עזרת תורה", חוסו נא על שארית ת"ח שבכאן הנמצאים במצב נורא ואיום מאד. הם מתמוננים ממש מרעב ומחסר כל. בכסירות נפשם הם מתאזרים עוז להרביז תורה ברבים, להפיץ המאור שבה במחשכי נאות יעקב. בשארית טפות דם לכם מתאמצים לחסם הלבבות הקרים והקפואים מקור הכפירה הנתעבת, להאירם בנונה זיו תוה"ק... ועל דבר מצבנו אין דורש ואין מתעניין ממה אנו מתפרנסים ואיך אנו נזונים. פרוסת פת קיבר אצלנו לתענוג בלתי מצוי יחשב. שבועות שלמים עוברים ללא טעימת לחם ואפילו על יו"ט העבר לא השגנו כזית לחם לקידוש היום, ואפילו תפוחי אדמת להשיב לבנו המתעלה מרעב אינו בהישג יד, ועוכרינו ומנדינו שוחקים על משבתנו.

עינינו נשואות אל ההרים, אליכם רבנים שבאמעריקא להשתדל בעדנו ולשלוח לנו עזר עלידי המארגסין להשיג לחם...

הרב בצופ. כותב: בתמיכת עזרת תורה החייתם את נפשי ונפש עוללי הנועים מרעב ומקור, ומפני זה דבקה מחלת הטיפוס ר"ל בהם ונתדלדלו כחיותינו, שברדך גם נשארנו בחיים. והמצב כל כך קשה שלא היה ספק בדינו אפילו לקנות כוס חלב בעד הילדים בעת חליים. ועל ידי זכאים נתגלגלה הזכות להחיות נפשותינו ממש. וה' ישפיע על כל אחינו בני ישראל שיש להם חלק בזה שפעת חיים וברכה ולא ידעו רע. ויחיה אותם ואת זרעם כאשר החיו נפשות עוללי...

הרי"פ מל—ג... כותב: גווע אנכי מרעב ומקור. בשנה העברה הייתי מתפרנס מלחם סובין, ובעת שהשנתנו היה אצלי שמחה כמו בשמחת תורה לפנים בישראל, ועתה גם לחם כזה אין ידי משנת כו'. נשארני בעיר מתי מעט עניים ואביונים וממי אשאל לחמי. כשהייתי קורא לפנים "נפוחי רעב" דמיתי כי הוא משל. כעת אנו מרגישים זה בעצמנו. כל המטלטלים והפציים שבבית מרתני להשביע ולהשקוט רעבוני, ועתה מן אעשה. אגא חוסו עלי שלחו לי עזר וכל המרחם עה"ב מרחמים עליו כו'.

הרש"ה מכ... כותב: הרעב כבר מאד. כו"כ

ברכה לוועידת השוחטים בארצות הברית וקנדה

יום שנכפל בו כי טוב לסדר, וזם הקימותי את בריתי.
לכבוד מערכת הירחון, "שוחטים שטימע" ו"השומר",
שלום וברכה!

ברכתנו מהררי ציון וירושלים לחברי הועידה הכללית של כל השוחטים בארצות הברית וקנדה. מי יתן והיה כי תוציאו מחשבתכם לפועל טוב, ותהי הועידה הזאת ענין התחלה טובה ולמורה דרך לוועידה כללית עולמית מהש"ב ב"ב מכל המדינות יחד, כי זו מטרתנו מאז. ובוזו אנחנו, אנודת הש"ב ב"ב בארץ ישראל מתכוונים בהצטרפותנו למנין המכרכים אתכם בברכת כל כנסיה שהיא לשם שמים סופה להתקיים, ויהי נועם ה' עליכם וזכות הרבים תבוא על ידכם, ותפץ ה' יצליח בידכם לכוונן ולשכלל מצב השחיטה בכלל, בעניני כשרות ובעניני כלכלה, בהצלחה מרובה, להרים קרן התורה ומשמשיה במלאכת הקודש, לשם ה' ולתפארת ישראל עם קדוש, ויתקדש שם שמים על ידכם, ואנודתכם תעלה ותפרח ותעשה פרי טוב, ובוזו תמצאו חן בעיני ה' וְאָדָם, ותהיה את חללתא דנאולה לוועידת הש"ב ב"ב העולמית, בבנין ציון וירושלים, בבוא כל ישראל לראות פני ה', בנאולה שלמה במהרה בימינו אָמֵן.

בשם אנודת הש"ב ב"ב בארץ ישראל,

יושב-ראש נחום מרדכי פרום,

ש"ב בתל-אביב.

את הל"ב, ובוזו אוטם אָזנם משמוע תורה. וברור הדבר שבמצב רעב ועוני כוזח לא יוכלו עמוד הש"ב ב"ב במושבותיהם, ואם כן תורה מה תהא עליה? וכאן הבן שואל מה נשתנו אלז מאלו, כי גם אנודת, עזרת תורה" באמריקא, הבאים לעזר הרבנים בארץ, נגרע חלקם של הש"ב ב"ב בהחלוקה דרבנן. וכי שחיטה לא תורה היא? וכי בשביל שעוסקים בתורה גם בעבודה חנם אין כסף, כי בשביל זה יצאו מכלל בני תורה? אדרבא, מה יפה חלקם בזה, והמכשלה הזאת תחת ידי החרדים אשר בעולם המה, מדוע לא יתנו לב ואוזן קשבת לקדם פני הרעה ולתמוך בידי הש"ב ב"ב האלה בפיתא סעדא דליבא, למען יוכלו להחזיק מעמד במושבותיהם, ובפרט כעת כי רבו הש"ב ב"ב העוליים מחוץ לארץ לארצנו, ואין הקומץ משיביע את הארץ. ולאחינו הש"ב ב"ב בארצות הברית אנחנו פונים, אַחִים בצרה, עורו נא, התעוררו נא לעזרת הש"ב ב"ב אחיכם העניים האומללים בעוד מועד ולפרסם בעתון הירחון שלכם, "שוחטים שטימע" בקול קורא לאחינו החרדים בכלל ולהש"ב ב"ב בפרט, יפרשו נא תרומתם כל אחד כפי מסת ידו, מדי חודש בחרשו, לתומכי אורייתא, להחיותם ברעב. כל המקיים נפש אַחת מישראל כאילו קיים עולם מלא, ובפרט כמה משפחות אנשים חכמים, יראי ה', בעלי השפעה לטובה שבמלאכתם מלאכת הקודש שומרים המה על הקודש בישראל לכל יתחלל, וכל המקיימם ודאי נחשב כאילו קיים עולם ומלואו, וצדקתם עומדת לעד. ונדולה צדקה שמקרכת את הנאולה, שנאמר שמרו משפט ועשו צדקה כי קרובה ישועתי לבוא. נאולת עולם תהיה לכל עמנו בית ישראל בבנין ציון וירושלים בב"א.

החותם בשם ועד אנודת השוחטים בארץ ישראל,

יושב-ראש נחום מרדכי פרום,

ש"ב בתל-אביב

הערת המערכת:

חובה קדושה מוטלת על כל מי אשר בשם "שוחט" יכונה, להושיט יד עזרה תיכף ומיד לאחינו הש"ב ב"ב בארץ ישראל. צועקים אלינו לעזרה, ועלינו להחיש את עזרתנו עד כמה שאפשר. אָסור לנו להעלים עין ולאסום את אָזנינו משמוע קול שועת אחינו בארצנו הקדושה. ואם אָנו לא נחוש לרוחתם, לישועתם ולעזרתם, מי יושיע להם? אחינו הם. עלינו להכיר את אחינו הש"ב ב"ב ולהיות להם עזרה בשעה שצור להם ועיניהם נשואות אלינו הש"ב ב"ב בארצות הברית וקנדה. בשביעת רצון אָנו מוכנים להרפס את שמות הש"ב ב"ב שיתרמו את תרומתם לטובת אחינו הש"ב ב"ב בארץ ישראל.

מי ומי הם התורמים! ?

קול קורא לעזרה!

יום ב' לסדר, ועתה הנה צעקת בני ישראל באָה אלי", שנת ישועתי ועזרתי לפ"ס.

אל כבוד אנודת השוחטים בניו יורק רבתי ולכל הש"ב ב"ב באמריקא, שלום.

הנה קול צעקת אחינו בשרנו המה הש"ב ב"ב במושבות הארץ הסובלים חרפת רעב ועוני, הצועקים ללחם ואין, כי מהמושבות אין להם שום הכנסה, ואם נותנים להם לשחוט בחנם גם זו לטובה יחשב, כידוע ממושבות וקבוצות כאלו הנמצאות פה בארץ, ודי בזיון וקצף, והמה גועים ברעב ממש ואין תומך בידם, כי גם הסתדרות המורחית אשר מלפנים קיבל עלינו תמיכתם כבר מסה ידו, כי גם יסודו נפל בנופלים, ובוזו אין מחזיק בידם. והלא הש"ב ב"ב האלה במושבותיהם המה תומכי אורייתא, המה נטורי קרתא, השומרים על יושביהם מלהתנאל בכשר פגול ונבלה, שזו עיקרה ויסודה של תורתנו הקדושה. כידוע שמאכלות אסורות מטמטמין

הימנון

מאת א. פערעלבערג.

לכבוד "נחלת השבים"
(לשיר בנינון "התקוה")

כתוב על פי הצעת הנשיא מר יעקב בלום

א.

לארץ אבותינו אָנוּ שבים,
די לשבת נגלות המר.
כנרים וזרים נחשבים,
בכל פנות התבל לנו צר.

ב. מ ס ק ה ל ה

נלכה שמה,
אל נשאל למה;
נלכה נרוצה,
מהר נאוצה;
נלכה שמה,
אל נשאל למה,
נשא נס ביד רמה.

ג.

דוויי לב מכל עברים,
ינהרו לציון רוחם אותה;
יטושו אחריד כנשרים
לראותך לבד נפשם אותה.
נלכה ...

ד.

צעד אחר צעד נסול שבילים
הנמושים מכל באי אורת,
שכם בשכם נעבוד, איננו נבדלים,
אף מרוב עמל ומרוב טודת.
נלכה ...

ה.

רוח העם קם לתחיה,
הכל שוחק מרגן ער,
עם ישראל ישוב לנאנוו שהיה
מלאי חיים, חסן ופאר.
נלכה ...

ו.

נחלת השבים שב לנבולנו,
לנבול אשר נבלו הראשונים,
כבת קול הנשמע לרחל אמנו,
מפי שוכן מרומים.
נלכה ...

שאלה שצריכה להפתר מאת ועידת השוחטים אשר תקרא אי"ה ביום ז' אדר

הכל מודים, כי ערך השוחטים בעיני הקהל העברי, אשר היה נכבד ומנושא, שם בארץ הישנה, מעבר לים, נפל פה בעמא-דיקא, נפל ערכם עד הריוטא התחתונה. רניל היה הקהל העברי להביט על השוחט כעל עוסק במלאכת הקודש, כעל מכהן על משמרת הקודש, לפני ולפנים בקודש הקדשים של היהדות, שם מעבר לים, ופה, בעמא-דיקא מביטים על השוחט כעל פועל מנושם, עוסק במלאכה מנושמת, חותך גרונות, ח"ו, וזיה היא הסיבה, לשנוי ההבטה הזאת?

הסיבה היא: כי מכל עברים שוטפים ובאים בקהל השוחטים פה, אנשים מנושמים, נפשות שאינן ראויות לאותה איצטלא, אנשים כנוה הצאן, מאחרי רכב הרחיים, רוצים ליטול את השם, ויבואו ויטלו, איש אשר כמעט-קט לא ידע פירוש המלות בברכת אשר יצר את האדם... עסק במכירת עופות (טשיקן) דיעלעד בלע"ז) או "סינאר מאנער" ומי יודע, אפשר בשבת אפילו (הס מלהזכיר), נפש כזו, כאשר יינע וייעף מרוב שנות עבודתו, ילמוד מלאכת השחיטה, ובדבא יעשה זאת כסומא בארובא, וילך אל האב"ד דק"ס... ובעד עשרה, או עשרים זחמש דולארים, ישיג הורמנא על שחיטה, ונהיה לשוחט, ואישי ההמון כובשים פנים ושכם, ושואלים זה לזה: ההוא, הוא השוחט? ההוא, הוא העוסק במלאכת הקודש? ומן שאלות כאלה, תוצאה לנפילת ערכם ודעיבת קרנם של השוחטים בעיני הקהל העברי.

המעוות הזה מצפה לתקון על-ידי ועידת השוחטים, אם הרמת קרן וערך השוחטים יקר להם. הועידה מחויבת להחלים החלטה, לעשות חוזה עם אנודת הרבנים דארצות הברית וקנדה, כי תמנה מתוכה ועד של רבנים מובהקים, ואנודת השוחטים תמנה מתוכה ועד של שוחטים מובהקים, מומחים, יראים ושלמים, והועד המשותף הזה יסעף עבודתו, בשלש או חמש ערים גדולות, מרכזי ארצות הברית וקנדה, ולו, דס לו, להועד המשותף הזה יהיה הרשות ליתן לשוחט הורמנא על שחיטה, וכמובן, צריך הדבר הזה פרסום רבים, נשגב ורחב, בכל תפוצות ישראל פה בארצות הברית וקנדה, כי שוחט אשר אין לו קבלה מועד המשותף הנ"ל, לא יוכל להתקבל לשוחט בשום קהלה, פה בארצות הברית וקנדה, והועד הקדוש הזה, אשר יכהן בתפארה ואומן, בטח ידע למי ליתן הורמנא על שחיטה, ולמי לחדול...

ומזאת תהיה תוצאה להרמת קרן וערך השוחטים בעיני הקהל העברי, ויהיו מביטים על השוחט כעל עוסק במלאכת הקודש, כאשר היו רנילים להביט עליו, לפנים בישראל, ותחזור העטרה ליושנה.

שמואל לנדוי

חבר לאנודת שוחטי עופות דסליבלנד, אַהייץ.

ה ש ו מ ר	די שוחטים שטימע
ירחון	מאגאזינליכער זשורנאל
מוקדש לחוק התורה והיהדות. כבידור ולכון שאלות החיים על פי רוח התורה והאומה	אוריסענעבענד דורך די אגודת שוחטי עופות דניו יורק רבתי

הרב שמריהו ליב הורוויץ, רעדאקטאר.

אינהאלט פערצייכעניש פון לעצמען יאָר

ערטראריעלס: — אונזער צייטונג רבנים און שוחטים, די אירישע צוקונפט, עזרת תורה (נומער 1); און אלוועלמליכע שוחטים ארגאניזאציע, דער מצב פון שוחטים און שחיטה, די אגודת השוחטים פון פוילען (נומער 3); וואס די שוחטים פון אמעריקא דארפען טאן, תלמוד תורה'ס און ישיבות אין נעפארה, הגאון ר' אליהו קלאצקין זצ"ל (נומער 4); רבנים און שוחטים, חלול שבת אין ווילנע און ניו יארק, פון אונזער גייסראנציוויטער וועלט (נומער 5); דער שוחט אין אמעריקא, הלכות שחיטה אין איריש (נומער 6); ראש חשנה, די שוחטים און זייער שטימע, די "מתיבתא" מוז עקזיסטירען (נומער 7); דער נייטמער פאגראם אויף די שוחטים פון ניו יארק, די לאגע פון די שוחטים פארערט א קאנווענשאן, וואס די שוחטים יוניאן טוט פאר כשרות (נומער 8); דער נייטמער צענטער פון די שוחטים אין אמעריקא (נומער 9); חנוכה, די שוחטים און דער ארבייטער קלאס, א קאנפערענץ פון שוחטים (נומער 10); ווען א שוחט ווערט אלט און קראנק, שוחטים קאנפערענץ אין גאליציע, שוחטים קאנפערענץ אין ניו יארק (נומער 11); אין א גליקליכע שעה, א יאהר, שוחטים שטימע" (נומער 12).

הרב אליהו אינוועלכוד — מכתב ברכה (נומער 2).
שלמה אונגאר — ברכים הבאים (נומער 12).
אחד השוחטים המרגישים — תלמודישע ווערטלעך (נומער 8).
אחד מדרי מטה — וואס אין א שטימע? (נומער 1).
הרב פראג מרדכי בארישאנסקי — שחיטה און שוחטים אכאל און היינט, מכתב ברכה (גליון א'), השקפה כללית וברכה (נומער 12).
הרב מאיר בערלין — לאכול שמריה ולשבוע מסובה (נומער 9).
הרב אהרן דוד בוראק — ברכה (נומער 5).
הרב יצחק בונין — ברכה (נומער 6), אות לטובה (נומער 7).
מ. בונים — פרטים אין ארץ ישראל (נומער 1).
רעון יעקב בלום — מה שנתנה (נומער 2), וואס איז האב געזעהן און געפיהלט אין ארץ ישראל (נומער 1), צו דער פאראייניגונג פון אלע שוחטים (נומער 9), תחוקנה די העובדים (נומער 12).

בן דוב — ספרים חדשים (נומערן 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9).
ישראל באשקאוויץ — בעריכטען (נומערן 2, 4, 11).
הרב מנחם מענדיל נויזיק — ברכה (נומער 2).
הרב אליהו גארדאן (ז"ל) — ברכה (נומער 3).
יצחק גולדברג (ז"ל) — הערה בתוספת (נומער 9).
הרב שמריהו ליב הורוויץ — שחיטה ביי אידען, מרכז רותני (נומער 1); פסח, ר' יחזקאל ליפשיץ ז"ל (נומער 2); אנטיםעמיטיזם, עליית דם און דער תלמוד, חשבון הנפש, מנחם אב (נומער 6); לקראת השנה החדשה, הלכות שחיטה, מלאכה שיש בה חממה וקרושה (נומער 8); הלכות שחיטה (נומער 9); הרמב"ם והתורה, הלכות שחיטה (נומער 10); הרמב"ם ותורתו, הלכות שחיטה (נומער 11); וואס די קאני וועטאנד דארף אויסטאן? הניעה השעה (נומער 12).
הרב הלל יעקב הורוויץ — ספירה (נומער 3); סאדערנע ר' יוחנן בן זכאי'ס (נומער 5); מיון חל'ים טענה (נומער 6); תפלות על ידי הפונדאט (נומער 9); הגרות הללו (נומער 10); ראש השנה לאילנות (נומער 11).
הרב יוסף אליהו הענקין — הרבנים והצ'ובים ברוסיא (נומער 12).

הרב יוסף דוב הורוויץ — ברכה (נומער 4).
יעקב יצחק וואהלנעלערטער — ברכה (נומער 4).
הרב ניסן מעלושקין — אל תשבת תורה מישראל (נומער 7).
ד"ר שמואל כהן — אות ברית (נומערן 1, 2).
ד"ר ישראל לעווענטאל — ברכה (נומער 1).
לץ בן לץ — (נומערן 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12).
הרב מנחם מענדיל אקשיין — ברכה (נומער 8).
הרב אליהו לאנדא — ברכה (נומער 5); ר' יוסף זאנער מענר (נומער 2).

רעון אליהו מעלצער — צו די פאראייניגונג פון די שוחטים (נומער 4); אונזער דערנרייכונג (נומער 5); וואס אונזער יוניאן האט אויפגעטאן (נומער 6); די אורזשען פון שלעכטע מצב השוחטים (נומער 8); די שוחטים קאנווענשאן און איהר אויפגאבע (נומער 10); די חברת מסיני נבול און זייערע טענות (נומער 11); בארייכט (נומער 12).
הרב שמואל ד. מדרשיץ — הכנת ברברי חוץ (נומער 5); במי האשם? (נומער 8); מכתב (נומער 10); מצוח תפיה נמשית (נומער 11); אונזער שטרעבונג (נומער 12).
הרב ישראל מאורשאוויץ — ברכה (נומער 4).
מיראפאלער רבי, ר' שמואל — ברכה (נומער 6).
זלמן דוב מאגאריק — נשמע ונעשה (נומער 10); אונזער דאפעלטע טראגעדיע (נומער 12).

יהושע נוביגורסקי — תא שמע (נומער 8).
הרב בנימין ביינוש פליישער — ברכה (נומער 2).
הרב שמואל מנחם הלוי פייש — סאכלות אמורות ותוצאותיהן (נומער 5); כל מי שיש בידו למחות (נומער 6); דער מנהג פון השליד (נומער 7); די פרעסע (נומער 8); לא נתנו המצוות אלא לצדף כחו את הבריות (נומער 10); און אפענער בריף צו די שוחטי עופות בשיקאנא (נומער 11); תחוקנה ידיכם (נומער 12).

נחום פרום — אגודת השו"בים בארץ ישראל, קול קורא (נומ. 12).
יוסף חיים קאפלזאוויץ — הכל שוחטים ואחרים רואים אותם (נומער 1).
הרב אברהם יצחק הכהן קוק — זמן חרותנו (נומער 2); קול קורא (נומער 6); האמונה (נומער 10); נחלת השבים (נומער 11).

הרב ר"י קומין — אבל גדול לאחד מיחיד סגולה (נומער 8); די ארטאדאקסישע אידען און זייער פרעסע (נומער 9).
רעון שמואל קראלעוויץ — די שוחטים און זייער נחלת השבים (נומ. 5); די דערנרייכונג פון נחלת השבים (נומ. 6).
שלום קורן — איהוד ביו אגודת השו"בים בארץ ישראל ואגודת השוחטים דנויאק (נומער 9).

הרב ר' ישראל הלוי ראזענבערג — ברכה (נומער 1).
רעון יוסף ראזענמאן — דער מצב פון שוחטים אין נויארק (נומער 3); מיון ערשטע עליה (נומער 8).
הרב מנחם הכהן ריזיקאוו — גילגילי זהב (נומער 3); דבר תורה (נומערן 4, 5).
רעון יחזקאל ראזען — לתקופת השנה (נומער 7); די פראבלעם פון שוחטים אין דער צוקונפט (נומער 9); בואו חשבון (נומער 12).

ישראל צרבינסקי — א מיש מאש (נומער 7).
א. פערעלבערג — בקר על פמח המטכה של עופות (נומער 4); שיר (נומער 6); לשנת החדשה (נומער 7); חירה על דבר הלכה (נומער 9); הגנבה (נומער 10); מנהג ישראל (נומער 11); הימנון לנחלת השבים (נומער 12).
מ. שפערטעלסאן — א באזוד אין דער שוחטים יוניאן (נומער 2).
הרב שמואל אהרן הלוי פרום — למצב הכלכלי של שוחטי נסות (נומער 8).

הרב ש. ב. שולמאן — התקוה והאמונה (נומער 10).
בריעה פון שוחטים — יוסף מנחם האפמאן, זלמן בער פאר באריק, רעון מיכאל בארא, מענדיל זעלניק, ז"ג נוספין, אחד השוחטים בבוסטון, שמואל לנדוי, מיכאל שריב, י. ג. רווארקי, הרב שמואל מנחם הלוי פייש, יונה פריעד, איש סעקסאס, חיים ליב שארפטמאן, שמואל ד. מדרשיץ, נחום מרדכי פרום, שמעון גלאנמאן, מ. א. שוחט, טוביה מרדכי בעלסקין, יעקב יעצק זמין, אליהו ליב פישער, אהרן זעליג דייוויד, אברהם ז. שארפטמין.

ספרים חדשים: המדרש והמשנה — הרב אברהם נפתלי פלאנאטי, שערי רצון — הרב מנחם הכהן ריזיקאוו, התורה והמצע — הרב יעקב לעווינזאן, זכרון שמואל — הרב שמואל מנחם הלוי פייש, פסח — הרב שמואל רובין, סדר משנה — ח. נ. ביאליק, המדרש והתנין — הרב אמריס בערמאן, הדר הכרמל — הרב שלמה לעוויץ, נכסת ישראל — ירחו לתורה ודעת, הלכות דעות להרמב"ם עם פירוש לרב שמריהו ליב הורוויץ, מסכת אבות — ביאורים להרב שריה מרדכי פירוים חופ"ק ראדון, נפש תיה — חלק א' א"ת, לר' ראובן מרגליות, לבוב, אהבת יונתן — בנימין שמעלער, לתרגום יונתן, הפרדס — הרב רש"א פרום, שוער ישראל — הרב ישראל יעקב הכהן יפה, דרשות מהחיים והמטע — הרב אהרן ראובן שפאריץ, סדר אליהו על שו"ע יוד" — הרב אליהו גארדאן, דברים נכתבים — הרב יהודה ליב נדוויבארט, שאלות ותשובות בדיני הריאה — מאת הגאון הקדוש ד' שניאור זלמן פלאדי ז"ל.
פון אונזער אלטען הייליגען קוואל — (נומערן 9, 10, 11, 12).
שכחות ביי שוחטים — (נומערן 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12).

254

קול קורא!

צו די שוחטים און אלע תורה טרייע אידן פון לאנד. ווערטע תורה פריינד!

איצט, צום אָנפאַנג פון חודש אדר, בעפאָר דעם יאָהרצייט פון משה רבנו ע"ה (ו' אדר) איז דער טראַד דיציאָנעלער „עזרת תורה קאָמפּיין“ צו העלפען די שרעקליך ליידענדע רבנים וצדיקים אין אלע לענדער פון מזרח יוראָפּ און ארץ ישראל. דער עזרת תורה פאָנד האָט צומיטלס הילף פאַר 18 יאָהר צייט צו רבנים און אַלמנות ויתומים פון רבנישע און שוחטישע פאַר מיליעס, אַ סומע פון העכער אַכט הונדערט טויזענט דאָלער.

די לעצטע יאָהרען איז די הויפט אויפגאַבע פון „עזרת תורה“ צו העלפען די רבנים און שוחטים פון רוסלאַנד, וועלכע אָפּפערען זייער לעבען פאַר'ן אויפֿֿ האַלט פון אידישקייט דאָרט, אויף וואָס עס איז דאָרט אַ נזירת השמר ר"ל. די רבנים און שוחטים וואַלנענערן זיך אַרום אָהן אַ דאָך איבער'ן קאָפּ, אָהן שוך און קלייד און אָהן אַ ביסען ברויט. ווען זיי באַקומען עטליכע דאָלער הילף פון „עזרת תורה“ ווערט ביי זיי ממש אַ יום טוב, די קינדער טאַנצען פאַר פרייד, זיי האָבען אויף אַ חודש צו צוויי ברויט, זיי קויפען אַמאָל אַ שוך, אַ העמד. פילע זיינען געהאַלפען געוואָרען צו אַרויספאַהרען פון יענער לאַנד, און אָפּראַטעווען זייערע קינדער פון שמד ר"ל. זיי קוקען אויף „עזרת תורה“ ווי אויף אַ לעבענס רעטער.

אַזאָ, ברידער, שיקט צו באַלד אייער הילף פאַר דיזען וויכטיגען פאָנד, כדי די הילף זאָל אָנקומען צו די מאַרטירער היבש פאַר פּסח, זיי זאָלען האָבען מצה אויף פּסח און חמץ אויף נאָך פּסח. עס איז אַ מצוה פון פּסח נפשות, ניט לאָזען אונזערע הייליגע אויפֿֿ געהן פון הונגער, איז עס אַ פליכט אויף יעדער אידען, די וואָס האָבען נאָך אַן איבעריגען ביסען ברויט. שיקט יעדערער נאָך זיין מעגליכקייט און גב"ה וועט אידך בענשען מיט לאַנגע גוטע נחת'דיגע יאָהרען עס כל ישראל.

הרב ישראל הלוי ראָזענבערג, נשיא.
הרב יוסף אליהו הענקין, מזכיר.

וואַהלען פון דער אגודת שוחטי עופות בשיקאָגאָ

עס קומט מיר אויס שוין דעם צווייטען מאָל צו שרייבען אין דער „שוחטים שטימע“ וועגען די אגודת שוחטי עופות אין שיקאָגאָ.

און ווירקליך דאָרף עס פאַרצייכענס ווערען, און זאָלען שוחטים פון אַנדערע שטעטס נעמען אַ ביר שפּיל פון דיזער אגודה, און אויך זיך אָרגאַניזירען אין אַגודות לטובתם ולטובת השחיתה. אמת, אַז פון דעם רעפאָרט פון ניי־ערוועהלמען פרעזידענט, מר. יצחק לעווין, איז צו זעהן, אַז דער מצב פון פילע שוחטי

עופות אין שיקאָגאָ איז נאָר ניט גלענצענער, אָבער ווען ניט די אַגודת שוחטי עופות וואָלט געווען זייער מצב נאָך ערנער. און אַ דאָס די אגודה, איז דער מצב נאָך ניט פאַרלאָרען, און עס איז צו האָפען, אַז בימים הבאים וועט עס אויסגעבעסערט ווערען.

אונזער אַלטער פרעזידענט, מר. בעסקין, האָט געהאַלטען אַ רעדע און האָט באַטאָנעט, ווי ליגעל און שעהן דער עלעקשאָן איז צוגעגאַנגען און זאָגער ער איז ניט עלעקטעט געוואָרען פאַר אַ צווייטען טערמיין, וועט ער און זיינע נאָכפאָלגער אַרבעטען מיט אלע קרעפטען לטובת האגודה ולטובת שחיתה עופות, אונז טערשטרייכענדיג אַז אויב פאַר די עלעקשאָן האָט גע־קענט זיין חלוסי דעות און איינער זאָל דעם צווייטען קריטיקירען, אָבער נאָך די עלעקשאָן מוז ווערען צוריק איינס. אַזוי פיהרט זיך ביי אלע פּולטורעלע ענטווי־קעלמע מענשען פון פאַרשיידענע שיקטען און ריכטונג־גען, צו וואָס פאַר אַ פאַרטיי מען זאָל ניט געהערען, און מיר דאַרפען אויך אַזוי טאָן.

נאָך די איינסטאָלירונג פון די נייע אָפיסערס, האָט דער ערוועהלעטער פרעזידענט, מר. לעווין, געהאַלטען אַ לענגערע רעדע, מבטיח זייענדיג, אַז ער וועט מיט אלע כחות אַרבייטען צו גונסטען פון דער אגודה, און נכרים דברי אמת — די ווערטער זיינען ארויס פון טיפען האַרצען, און ער וועט געוויס ערפילען זיין צוואַנג און הבטחה.

עס איז אויך געווען ערפרעהענדיג דער אינהאַלט פון יענער טייל פון דער רעדע פון פרעזידענט, אַז ער איז געקומען צו דער איבערציגונג, אַז נאָר אַ פאַר־אייניגטע קערפערשאַפט פון אלע שוחטים קען נאָך ראַטעווען די סיטואַציע פון די שוחטים.

דער שרייבער פון די שורות האָט אויך געהאַלטען אַ קורצען פאַרטראַג און האָט אויך באַטאָנעט די וויכ־טיגקייט וואָס שוחטים אָרגאַניזירען זיך, און דאָס איז די איינציגע וועג ווי אויסבעסערען דעם מצב הן בחומר והן ברוח, און ווען די שוחטים וועלען זאָרגען איינער פאַר דעם צווייטען, וועט יעדערער פון זיי ווערען פאַר־זאָרגט.

דער שרייבער פון די שורות האָט אויך אַפּעלירט צו די אַגודת השוחטים, אַז זיי זאָלען זיך אָנשליסען צו די אגודת שוחטי עופות אין ניו יאָרק, וועלכע געהט רופען אַן אספה כללית פון אלע שוחטי עופות אין אַמעריקע און קאַנאַדא, און אויך זאָל די אַגודת שוחטי עופות אין שיקאָגאָ פאַרשפּרייטען דעם שוחטישען אָר־גאַן „די שוחטים שטימע“. דער פרעזידענט און די אָפיסערס האָבען הייליג פאַרשפּראַכען נאָכצוקומען אַט די פּאָדערונגען און זיי וועלען עס כלא ספק ערפילען. און נאָך אַנדערע פאַרשיידענע אַגודה־אַרבייט, האָט זיך דער מיטינג געשלאָסען אין אַ געהויבענער שטימונג. הרב שמואל מנחם הלוי פּיין.

דערטראַיט, מישיגען.

255

בארנעט בראדי
 איז דער איינציגער סאנופעקטשורער פון
כשר פלייש פראדוקטען
 וואס שטעהט אונטער דער השגחה פון
ועד הרבנים דניו יארק רבתי
 אלע אידען וואס זיינען נוהר אין כשרות זאלען
 געברויכען בלויז די פראדוקטען פון **כשר נעם**
בראדי.
 קאנטרי-אָרדערס פינקטליך אַטענדעט.
 ווענדעט זיך צו:
BARNET BRODY, Inc.
127 Walton St., Brooklyn, N. Y.
 Telephone: Evergreen 6-0318

טוב שכן קרוב מאח רחוק
 איך לאד איין אלע דעלענאטען פון דער שוחטים
 קאנווענשאן צו קומען אין מיין
מילכיגען רעסטאראנט
 באקאנט אונטער'ן נאמען
נימעץ און גאלדבערג
 און איך פארזיכער זיי, אז איך וועל יעדען צו-
 פרידען שטעלען ער צד היותר.
 דער רעסטאראנט איז איצט אונטער דער
 מענערושמענט פון הרב מענדעל סאקאל און
 ר' יצחק צבי פרענק.
**East Broadway, Cor. Jefferson St.,
 New York, N. Y.**

מצה כשרה מקמחא דפסחא
 פריש געבאקען טעגליך ביי דער אלטער פירמע
יהודה ליב הורוויץ בן הרב
ר' יצחק הורוויץ מיאניסקער
 אונזער בעקעריי שטעהט אונטער דער השגחה
 פון די עלטסטע רבנים פון ניו יארק
הרב הגאון ר' בנימין ברוך גומה
הרב אורי קויפמאן
 אונזערע אויווענס זיינען נאך פון אלטען סטייל.
 אלע אָרדערס פינקטליך אַטענדעט.
L. HOROWITZ MATZOH BAKERY
19 Ludlow Et., New York, N. Y.

קויפט דירעקט פון סאנופעקטשורער
פרוכת'ן, מענטעלאך, חופות, בענערס,
טישטיכער, מצה דעקלעך א. ז. וו.
 אלעס איז גאלד הענד עמבראידעריי. די שען-
 סטע פראכטפולע ארבייט.
 אייער אלטער פריינט פאר פילע יאָהרען
יצחק נעכעס
 40 סאָפּאַלק סט., ניו יארק, נ. י.
 (געגענאיבער דעם פאסט-אָפיס)

מאיר וואלאזין
 50-52 עלדרידזש סטריט, ניו יארק
 טעלעפאן אָרטשאַרד 4-4511
סאנופעקטשורער
 פון וואלענע און סילקענע מליתים, פרוכת.
 מענטעלאך, חופות, מכסות לשלחן ולארוה.
אימפארטער
 פון די בעסטע ספרי תורה, תפילין ומזוזות.
דיסטריביוטאר
 פון אלערהאנד זילבערנע כלי קודש. עץ חיים'ס,
 ציץ'ן יד'ן, קידוש-בעכערס, שבת-לייכטער א. ז. וו.
 די בעסטע מילערס חלפים און מוהל מעסערס.
 שארף און גלאט שטיינער.
 אלעס צו שפאט ביליגע פרייווען

א שיינו אהן א רעיואר
 סופערהיומען שיייווינג פאודער — נאראנטירט
 ניט צו ברענען די הויט. האט קיין גערוך
40 סענט א פונט
 ספעשעל פאודער פאר לידים — 60 ס. א פונט.
 פולע צופרידענהייט נאראנטירט. ווען ניט גיבען
 מיר אייך צוריק אייער געלד. שרייבט פאר א
 פרייען סעמפעל.
 „סופערהיומען העיר רעסטאָרער“ ברענגט צו-
 ריק דעם נאטירליכען און יונגענדיכען קאליר פון
 גרויע האָר.
באטעל — 50 סענט
IMPROVED SHAVING POWDER CO.
 107 Norfolk Street, New York, N. Y.

יעקב בראנפמאן
 סאנופעקטשורער פון
אלע מינים כשריע פלייש-פראדוקטען
 באגרייסט די שוחטים פון אמעריקא און קאנאדא
 צו זייער קאנווענשאן!
JACOB BANFMAN
178 Delancey St. New York, N. Y.

פאָהרמ מיט אונז קיין ארץ ישראל אויף אונזערע צוויי גרויסע טורם

אויף שבועות

דער שבועות-טור ווערט
געמאכט אויף דער גרויסער,
רײזער, באריהמטער שיף

בערענגארײא

CUNARD LINE

איבער 52,000 טאָן.

פארלײזט ניו יארק

דעם 26טען אפריל

כשרה קיד למהדרין
מן המהדרין, אונטער
דער השגחה פון ניו
יאָרקער רבנים.

די צוויי גרויסע טורם
קיין ארץ ישראל שמע
הען אונטער דער פער
זענליכער אויפזיכט פון
מר. יצחק בערמאן, און
דאָס איז א געניגענדע
גאַראַנטיע, אז די טורם
טען וועלן באַזאָרגט ווען
דען מיט די בעסטע אקאָ
מאָדישאַנס על צד
היותר טוב.

אויף פסח

דער פסח טור ווערט גע
מאכט מיט דער שנעלסטער
שיף אין דער וועלט

מאנהעטען

UNITED STATES LINES

פארלײזט ניו יארק

דעם 23טען מאַרץ

און בריינגט אייך קיין ארץ
ישראל זעקס טעג פאר פסח.

די מאנהעטען איז די
גרעסטע שיף וואס
איז ווען עס איז גע-
בוים געווארען אין
אמעריקע און האט
אייך א כשרה קיד.

דעם גרויסען פסח-טור פון דעם 23טען מערץ האָבען מיר אָרגאַניזירט צוזאַמען מיט
דעם פארבאנד פון די ארץ ישראל אידען אין אמעריקע. א פערזענליכער פארטרעטער פון
פארבאנד וועט מיטפאָהרען אויף דעם טור ביז ארץ ישראל.

מיר ארגאניזירען אייך רייזעס און טורם קיין פוילען און אנדערע טיילען פון דער וועלט

אונזער ספעציעלע אינפארמירישאָן ביוראָ איז אלע מאָל גרייט אייך צו דינען אין אלע
הינזיכטען, אייך צו ראטהען ווי אזוי אויף דעם בעסטען און באַקוועמסטען אופן צו אראַן-
זיידען אייערע געפלאַנסטע רייזעס אין אלע וועלט טהיילען. נוצט אויס די לאַנגיאַהריגע
ערפאַהרונג פון אונזער מר. אפרים שעכטער, וועלכער איז באַקאַנט אין אלע אינמער-
נאַציאָנאַלע לענאַלע רעזולאַציעס פאר טוריסטען, און ער וועט אייך פאַרמיידען פיעלע
אונאַנגענעםליכקייטען וואס אונזערפאַרענע טוריסטען האָבען.

מיר שיינקן ספעציעלע אויפמערקזאַמקייט צו אָנפראַגען וואס קומען צו אונז פון
אויסער ניו יארק. הונדערטער טוריסטען פון די פאַרוואַרפענסטע שטעט און שטעטלאַך
פון איבער גאַנץ אמעריקע און קאַנאַדע וויינען דורך אונז באַזאָרגט געווארען אויף דעם
בעסטען און צופרידענסטעלענדסטען אופן.

אויב איהר פלאַנס א רייזע קיין ארץ ישראל אדער אין אנדערע לענדער שטעלט זיך
מיט אונז אין פאַרבינדונג דורך קומען, שרייבען אדער טעלעפאָנירען צו:

CENTRAL STEAMSHIP AGENCY

111-115 East 7th Street, Telephone Orchard 4-4932-6490 New York City

258

פאָהרמ מיט אונז קיין ארץ ישראל אויף אונזערע צוויי גרויסע טורם

אויף שבועות

דער שבועות-טור ווערט
געמאכט אויף דער גרויסער,
ריווער, באריהמטער שיף

בערענגארין

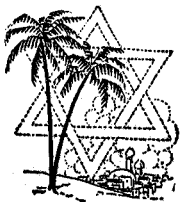
CUNARD LINE

איבער 52,000 טאָן.

פארלאָזט ניו יארק

דעם 26טען אפריל

כשרה קיך למהדרין
מן המהדרין, אונטער
דער השגחה פון ניו
יאָרקער רבנים.

די צוויי גרויסע טורם
קיין ארץ ישראל שטע-
הען אונטער דער פער-
זענליכער אויפזיכט פון
מר. יצחק בערמאן, און
דאָס איז א געניגענדע
גאראַנטיע, אז די טורים
טען וועלן באַזאָרגט ווע-
רען מיט די בעסטע אקאָ-
מאָדיששאַנס על צד
היותר טוב.

אויף פסח

דער פסח טור ווערט גע-
מאכט מיט דער שנעלסטער
שיף אין דער וועלט

מאנהעטען

UNITED STATES LINES

פארלאָזט ניו יארק

דעם 23טען מאָרטש

און בריינגט אייך קיין ארץ
ישראל זעקס טעג פאר פסח.

די מאנהעטען איז די
גרעסטע שיף וואס
איז ווען עס איז גע-
בויט געווארען אין
אמעריקע און האָט
אייך אַ כשרה קיך.

דעם גרויסען פסח-טור פון דעם 23טען מערץ האָבען מיר אָרגאַניזירט צוזאַמען מיט
דעם פארבאנד פון די ארץ ישראל אידען אין אמעריקע. א פערזענליכער פארטרעטער פון
פארבאנד וועט מיטפאָהרען אויף דעם טור ביז ארץ ישראל.

מיר אַראַנזשירען אייך רייזעס און טורם קיין פוילען און אַנדערע טיילען פון דער וועלט

אונזער ספעציעלע אינפאָרמישאַן ביוראָ איז אַלע מאָל גרייט אייך צו דינען אין אַלע
הינזיכטען, אייך צו ראטהען ווי אזוי אויף דעם בעסטען און באַקוועמסטען אופן צו אַראַנג-
זירען אייערע געפלאַנטע רייזעס אין אַלע וועלט טהיילען. נוצט אויס די לאַנגיאַהריגע
ערפאָהרונג פון אונזער מר. אפרים שעכטער, וועלכער איז באַקאַנט אין אַלע אינזער-
נאַציאָנאַלע לענאַלע רעגולאַציעס פאר טוריסטען, און ער וועט אייך פאַרמיידען פיעלע
אונאַנגענעמליכקייטען וואס אונזערפאַרענע טוריסטען האָבען.

מיר שיינקן ספעציעלע אויפמערקזאַמקייט צו אָנפראַגען וואס קומען צו אונז פון
אויסער ניו יארק. הונדערטער טוריסטען פון די פאַרוואַרפענסטע שטעט און שטעטלאַך
פון איבער גאַנץ אמעריקא און קאַנאַדע זיינען דורך אונז באַזאָרגט געווארען אויף דעם
בעסטען און צופרידענשטעלענדסטען אופן.

אויב איהר פלאנט א רייזע קיין ארץ ישראל אדער אין אַנדערע לענדער שטעלט זיך
מיט אונז אין פאַרבינדונג דורך קומען, שרייבען אדער טעלעפאָנירען צו:

CENTRAL STEAMSHIP AGENCY
111-115 East 7th Street, Telephone ORchard 4-4932-6490 New York City

APR 4 1934

259

RABBI S. L. HURWITZ, Editor

הרב שמריהו ליב הורוויץ, רעדאקטאר.

שֵׁן תַּשְׁיִם שְׁפִימִי SCHOCHTIM SHTIMME

מאָנאַטליכער זשורנאַל, ארויסגעגעבן דורך די אגודת שוחטי עופות דניו יארק רבתי
Monthly Magazine, published by the Poultry Schochtim Union of Greater New York

Affiliated with the American Federation of Labor, Local 440

233 EAST BROADWAY, NEW YORK, N. Y.

Telephone: ORchard 4-1938 — 9602

Vol. II. No. 1. March, 1933.

ב"ה ניו יארק, אדר, תרצ"ג

צווייטער יאהרנאנג, נומר 1

אינהאלט:

קאנווענשאן באריכט

די ערשטע קאנפערענץ פון דעם ועד הפועל דאגודת השו"כים
דארצות הכרית וקנדה.

משכני אהרין נרוצה — — — — — רעונו זלמן בער מאנאריק
הג האביב (שיר) — — — — — הרב הלל יעקב הורוויץ

ה ש ו מ ר

יום טוב אצל הכותל המערבי — — — — — הרב היים קרלינסקי
דרך ארוכה וקצרה — — — — — הרב שמואל מנחם הלוי פיון
מודעות.

Subscription Price, \$3.00 a year.

סובסקריבשאן 3 דאלאר א יאהר.

Entered as second-class matter, August 15, 1932, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

*PYG

ברכת מז"ט!

אגודת השוחטים דפלך נר"ו מברכת בזה את חברנו הנכבד מאוד מר ישראל באשקאזויץ, נ"י, המזכיר של אגודת השוחטים דנויאָרק רבתי, ורעיתו הכבודה, לנשואי בנם היקר ונכבד מר שלמה'לע נ"י, הש"ץ דביתכנס"ם, בני יעקב בפאסיק, עם ב"ג הכבודה מרת צפורה, בת הרב ירחמיאל קומין שליט"א, מנהל דישיבת חפץ חיים. יתן ד' שההורים היקרים יקבלו רוב עונג ונחת מהצמד היקר הזה, ובשלות השקט יעבוד את עבודתו הכבודה לטובת חבריו השוחטים, ולטובת עם ישראל בארץ ישראל.

פרעם קאמיטע ביי די אגודת השוחטים פון ניו דזשורזי סטייט.

ב. אראנסאן, פרעזידענט.
מ. קארן, סעקרעטער.

תספורת השמלית

Schick Bladeless Electric Shaver

בזמננו אלה תפוצו בהרבה ארצות שאינם מגדלים זקנים, ובפרט בארצות הברית, רובם מגלחים הזקן, ובהרבה מפריצו עמנו משחתות הזקן בתער, ועוברים על לאו מפורש בתורה, ולא תשחית פאת זקנד. ואמרו הכו"ל (מכות כ') שעובר בהשחתת הזקן בתער על המששה לאונן, והחרידים מספרים זקנים במספרים, או במכונת מספרים המכונה קליי פערס, ואף שהוא כעין תער נוהגים היתר לשיטת המחבר בשו"ע יו"ד סי' קפ"א דמותר לגלח הזקן במספרים כעין תער, וכן פסק הרמב"ם ושאר פוסקים, והמהדרין במצוות משחתות זקנים כסם, וזהו היתר מפורסם שאין להרהר אחריהם, והנהיגו גם כן בארצות אונגארין אנשים חרדים במצוות להשחתות זקנים כסם, ובארצות הברית הרבה נהגו כן ואשרי חלקם, ובזמן האחרון אותם אשר השחיתו זקנים כסם מנעו מזה, כי במשיחת הסם גדול האכא, בשריפת הפנים, ולהרבה אנשים אמרו הרופאים כי יש סכנה בדבר, ושזב התחילו להשחית זקנים במספרים או במכונת מספרים (קליי פערס) ובפאת העבודה הקשה בזה נכשלים הרבה לגלח זקנים בתער, והמצויא כעת, "תספורת השמלית", המכונה

SCHICK SHAVER CO.

והרבה מעלות בזה, גם לפי הדין, כי נודע דברו רמ"א יו"ד סי' קפ"א ומקורו מתה"ד להיות נזהר במספרים לעשות חוקף הגלוח בחלק העליון ולא בחלק התחתון דהוי בתער ובתספורת השמלית זאת החלק התחתון איננו מגלח מאומה, ורק אוחז השערות פנימה, ובכנים התספורת יש מספרים המגלח השערות, ותמיד יש הפסק בין בשר הפנים למספרים, ואינו כעין תער שהוא סמוך לבשר, וגם אותה תספורת השמלית איננו צריך לעבודה מאומה, ורק כאשר מחבר קו החשמלי למאור חשמלי בבית מיד עושה פעולתו ומגלה, ואיננו מרגיש מאומה, ואיננו מאבד זמן בעשותו זאת, כי כהרף עין נעשה, וגם תמיד יוכל להיות עמו אף בניסיעתו בדרך, כי קמן הוא ומונח בקופסא קטנה יפה ונאה, וזו תקנת גדולה לאותם אנשים הנכשלים לגלוח זקנים בתער, ועוברים על המששה לאונן, לעשות תגלחת זקנים בתספורת השמלית זאת המכונה Schick Shavers וכן לאותם המגלחים זקנים במספרים כעין תער או במכונת מספרים, ויתר מזה יזכרון לעשות חוקף הגלוח בתספורת השמלית זאת, וכל זה לתגלחת הזקן, אבל לתגלחת פאות הראש אסור במספרים כעין תער, כמבואר בשו"ע יו"ד סי' קפ"א, וגם ב"ר באותם המקומות שכבר נהגו כן וכבר הסבטו לגלוח זקנים ארץ שאין להרהר אחריהם, אבל באותם מקומות שהנהיגו מימות קדם להיות זהיר אף מגלוח הזקן במספרים עליונו להחמיר בזה. *)

וויכטיג פאר שוחטים

אין ווארשא (פוילען) ערשיינט א מאנאט-ליכער חודש ארגאן אונטער'ן נאמען "די שוחטים" (6 מער יאהר-גאנג) וועלכער איז געווידמעט אלע שוחטים אינטערעסען.

דער פריי פאר אמעריקא און אנדערע לענדער איז בלויז \$1 א יאהר.

ווענדעט זיך לויט פאלגענדען אדרעס:

RED. DIE SZOCHTEM-SZTYME

Warszawa, Muranowska 4, m. 30, Poland

געברויכט

ד.ה. יעקב האלאן

דער ערשטער ערפינדער פון כשר שייוו פערפיום פוידער

Dr. Jacob Halon TRADE MARK

זינט 1905—אָהן א רעיוָזר נאָר מיט זיין בילד און אונז-טערשיפט טרייד-מאַרק. דאָס איז אייער נאַראַנטי פון דער באַרד אָוו העלטה, זאָנסט איז דאָס נאָכגעמאַכט.

האָט רעדווערט די פרייען צו:
\$2, \$1.50, \$1, 75c, 45c
פער באַקס פון 1 פונט

קאָנטרי אַרדערס פינגטליך אַטענדעט. קענעדער רעדזשיסטריישאָן און פּאַסטידזש קאָסט 25c. עקסטראַ אַ באַקס. שרייבט וואָס פאַר אַ נומער איהר ווילט, שטאַרקען אַדער שוואַכען.

DR. JACOB HALON
94 Attorney Street, New York, Dept. Sh.

שבתים און יום טובים געשלאָסען.
פּעשעל פרייען פאַר איידזשענטס און האַלסייל.

האָט איהר שוין דעם נייעם וויכטיגען ספר? הלכות דעות פון רמב"ם ז"ל

מיט דעם וויסענשאַפטליכען באור פון הרב שמריהו ליב הורוויץ ווען איהר האָט נאָך ניט, איז כדאי איהר זאָלט איהם האָבען, גרויסע אידישע געלעהרענטע אויף דער גאַנצער וועלט באַוואונדערען איהם. א נוצליכער ספר פאַר רבנים, שוחטים און בני תורה. פרייז 1 דאָלער

ווענדעט זיך צום מחבר:
RABBI S. L. HURWITZ
1503 Eastern Parkway Brooklyn, N. Y.
Telephone: HAddingway 3-9698

די שוחטים שטימע

אדרה, תרצ"ג

נומער 1

צווייטער יאהרגאנג.

פּרטיכל

פון דער ערשטער גרויסער היסטארישער קאנווענשאן פון די שוחטים אין אמעריקא און קאנאדא, וועלכע איז אפגעהאלטען געווארען אין בראָדוויי סענטראַל האַטעל, ניו יאָרק, ז' - ח' אדר, תרצ"ג.

אידשער געשיכטע, און די קאנווענשאן וועט שאפען אחרות צווישען אלע שוחטים פון לאנד, און אחרות אין די העכסטע סדרה פון אידען.

הרב הגאון המפורסם ר' רפאל מרדכי בארישאנסקי, דער האַלבער רב, האָט דאן באַריסט די קאנווענשאן. ער האָט גערעדט וועגען די וויכטיגקייט פון אחרות, אָבער אַבער אחרות מיינט נישט — זאָגט הרב באַרישאנסקי — אַז עס סאָר נישט זיין קיין קריטיק, אַזא אחרות איז אַ ספּאַלין אחרות, אַ דיקטאַטור, ווייל קריטיק איז נויטיג און געזונט ווען דאָס איז באַמט לשם שמים, נישט פאַר אייגענע פניוּת. אַס האַבען, למשל, די חכמי התלמוד קריטיקירט איינער דעם צווייטען אין עניני הלכה, אָדער זיי האַבען געמיינט דעם אמת, און נאָר דעם אמת. אַזוי אויך ווען שוחטים קריטיקירען די מנהגים און מיינען אחרות, נישט קיין פרוּה, ווייל אַהן אחרות קען קיין זאָך נישט אויפגעשאַן ווערען, און די קאַזי ווענשאַן זאָל פאַראַייניגען די הערצער און די נשמות פון אלע שוחטים, וועלכע זאָלען זיך אַנשליסען אלס מיטגלידער אין די נאַציאָנאַלע אָרגאַניזאַציע פון לאַנד. הרב באַרישאנסקי ווערט שטאַרק אַפּלאַדירט און געלויבט פון די דעלעגאַטען.

הרב שמריהו ליב הורוויץ, דער רב אין פיהרער פון די גרויסע תלמוד תורה, "תפארת הגר"א" אין ברוקלין און דער רעדאקטאָר פון "די שוחטים שטימע", ווערט דאן פאַר געשטעלט ביים פרעזידענט ר' יעקב בלום. הרב הורוויץ, וועלכער איז אַ גלענצענדיגער רעדער, האָט געהאלטען זיין רעדע אין אַ גוטען געשליפענעם העברעאיש, וועלכע האָט געמאַכט אַ טיפען איינדרוק אויף די שוחטים לומדים און משכילים.

די העברעאישע רעדע פון הרב שמריהו ליב הורוויץ.

רבתי! הנני מתכבד בזה לברך את הצירים החשובים חברי הועידה הראשונה של השו"בים בארצות הברית וקנדה, ומפני כי הרגעים האלה קדושים הם, והסביבה עכשיו מלאה קדושה, קדושת החיים, והמטרה היא גם כן קדושה — התאחדות הכחות לשם עבודה קדושה, מועילה, נחוצה ופוריה, לפיכך אדבר אליכם לא בשפת הגלות, לא בשפה שיש בה מן החולין, אלא בשפה קדושה, הנני מדבר אליכם עכשיו בלשון הקודש!

רבתי! כולכם יודעים מה שחז"ל אָמרו: כי תלמיד חכם צריך שידע שלשה דברים: כתב, שחיטה ומילה. והנה בנוגע לשחיטה —

אונטער אַן אויסערגעוויינליך יום־טוב־דיגער שטימונג און הייליגע באַהייטערונג האָט זיך ערעפנט די ערשטע גרויסע היסטאָרישע קאנווענשאן פון די שוחטים אין אמעריקא און קענעדיע, וועלכע איז גערופען געוואָרען דורך די אגודת שוחטי עופות דנויאָרק רבתי. דער גרויסער זאָל פון דער קאנווענשאן איז געווען באַפונט מיט פלעגס און פאַרשידענע אויפשיטען אין העברעאיש, איבערהויפט די גרויסע שילד, "ברוכים הבאים חברי הועידה הראשונה של השו"בים בארצות הברית וקנדה — תחוקתה ידובם". 500 דעלעגאַטען, שוחטים פון עטליכע און צוואנציג שטאַטען, זיינען געקומען צו דער קאנווענשאן. עס זיינען אויך געקומען דעלעגאַטען פון פאַרשידענע שטעט און שטעטלעך אין קאנאדע. עס זיינען געקומען דעלעגאַטען פון אַזעלכע קלוינע און פאַרוואַרפֿענע קהלות, פון וועלכע מען האָט גאַרנישט געהערט.

אַ זעהר יום־טוב־דיגע שטימונג האָט געהערשט אין האַל, און עס איז געווען אַ זעהנע אומפאַזאַמע פאַראַמטע צו זעהן אַזא שטוב־ען צבור פון גרויסע תלמודי חכמים, דאָרונטער אַ סך עלטערע שוחטים, באַקאַנטע גרויסע לומדים, יראים ושלמים, מאַנטע מיט סמיכות אויף רבנות און מיט הדרת פנים־ער וואָס האַבען אַרויסגערופען צו זיך גרויס דרך ארץ.

די קאנווענשאן איז געעפנט געוואָרען פון דעם מנהל און עקזעקוטיוו סעקרעטער פון די אגודת השוחטים דנויאָרק רבתי, רעוּו. יוסף ראָזענבאַן, וועלכער האָט אין עטליכע וואַרימע ווערטער באַריסט די דעלעגאַטען. רעוּו. יוסף ראָזענבאַן האָט דאן פאַרגעשטעלט הרב משה מאיר הכהן ראב"ר נאָוויץ, איינער פון די עלטסטע שוחטים אין ניו יאָרק און איינער פון די גרינדער פון די "אגודת שוחטי עופות דנויאָרק רבתי", וועלכער האָט מיט טרערען פון פרויד באַד גריסט די קאנווענשאן און האָט צווישען אַנדערעם געזאָגט: "איך אַנערקען דאָס פאַר אַ גרויסען זכות וואָס איך האָב דערלעבט צו זעהן פאַרוויקלונג דאָס וואָס איך האָב אדע מיינע יאָהרען גע'חלום'ט צו זעהן — די פאַראַייניגונג פון אלע שוחטים פון לאַנד", און ער האָט געבעמטשט די קאַזי ווענשאַן מיט ברכת כהנים, "וישמרת... מן המזיקים" — עס זאָלען זיך נישט געפונען קיין מהרסים ומחריבים, און די ארבייט פון קאנווענשאן זאָל זיין פרוכטבאר און זאָל געד קרוינט ווערען מיט ערפאַלג.

רעוּו. יעקב בלום, דער פרעזידענט פון די אגודת השוחטים, ווערט ערוועהלט אלס דער פאַרויצער פון דער קאנווענשאן. ער גיט זיין פאַרציגע ברכה צו די דעלעגאַטען און שטעלט פאַר דעם מאַאסטריושצער רב, הרב הגאון הצדיק ר. יהושע העשיל ראַבינאוויץ שלי"א, וועלכער האָט געד זאָגט אַז די שוחטים קאנווענשאן איז די ערשטע אין דער

262

בלבו ובנפשו — מה שפגמתי בספירה!... ולפעמים
 בנפשונו נבוא לחמנו... כידוע לישוחטים מבינים,
 וד"ל... ומלחמה לנו עם נותני לחמנו, עם סביבה זרה
 ונכריה חולונית, ומלחמה לנו לפעמים עם בנינו ובנותינו
 הדור הצעיר הבא אחרינו, שאינו הולך בדרך התורה
 והמצוה, מלחמה לנו עם מהרסי דתנו ומחריבי קדשנו,
 באלה שאין להם צורך בתורה ודת, ואין להם צורך
 בישוחטים יראים ושלמים ושתיטה כשרה באמת על פי
 ד"ת. ובשעה שיסודי הדת הולכים ונחרבים, נהרסים,
 אין צורך אף בשו"בים. „אם השתות יתרוסן —
 יכודי התורה והדת" — אף אומרים על השו"ב „צדיק"
 זה מה פעל? ... למי יש צורך בפעולתו ועבודתו? ...!
 למה לנו לבזבז כסף על שחיטה כשרה על פי דת אם
 אין לנו שבת ומועד ומבזים אנו כל קודש, אם השתות
 יתרוסן, „צדיק" מה פעל? ...!

וב„קול הישוחטים" היוצא לאור על ידכם מדי חודש
 בחדשו, אתם שומעים, רבותי, את קול הנשמה
 שיוצאת מן הגוף, כי נשארים אנו בעלי „גוף",
 ולא בעלי „נפש"... כי בשעה שהנשמה יוצאת
 מן הגוף הקול הולך מסוף העולם ועד סופו —
 ואין הקול נשמע ברחוב, בסביבה חולונית, אבל בעתונכם
 „די שוחטים שטימע" אתם שומעים קול פרכוס הנשמה
 הישראלית... אתם קוראים מכתבים מאת שו"בים
 שפולחים את הלב וקורעים את הלב העברי לגזרים דקים
 מן הדקים. בעתונכם אתם שומעים את קול השכינה,
 גלות השכינה, ודאגה שבלב השוחט וישתנה לחבריו
 הישוחטים בכל מקום שהם, וישתנה ויסתנה מדעתו
 ורוחו לו.

במס' מגילה דף ז' אנו קוראים כי רבא שחט לר'
 זירא, וישנם אצלנו „בעלי בתים" נחמדים ונעימים
 שבאלה שקוראים להשוחט „רבי" זעירא... וישוחטים
 אותו... שחיתת נשמה וגוף קיים... ויש בכל קהלה
 מלאך המות של שוחטים, מלאך מות מיוחד. אבל
 ועידה זו שמטרתה לאחד ולאגד את כל השו"בים
 לאגודה אחת, היא תהיה בבחינת „וְאֵתָהּ הַשּׁוֹחֵט וְשֶׁחַט
 לְמַלְאֲךְ הַמּוֹת"... והועידה הזאת תקרא לחירות, חירות
 ממלאך המות על ידי כח התורה שחרות על לוח
 הלב של הישוחטים. ואני מברך אתכם יהי רצון שתשרה
 שכינה במעשה ידיכם!!

הרב הורוויץ ווערט שטארק אפלאדירט.
 א געקלעבער גוטער באהר פון שוחטים אין חזנים האט
 דאן געזינגען אונטער דער לויטונג פון דעם כאוואוסטען
 קאמפאזיטאר רענ. שמואל מינערסאן „ברוכים הבאים" אין
 אנדערע רעליגיעזע געזאנג און תפילות, וועלכע האבען גע-
 שאפען א הייליגע שטימונג אויף דער קאנצערטשאן.
 „דער זקן הרבנים" פון אמעריקא, הרב הגאון רמ"ז
 מרגליות שליט"א, עהרען פרעזידענט פון די אגודת הרבנים
 האט צוגעשיקט די אפלאגענדע באגרוסונג צו די קאנצערטשאן:
 כבוד ידידי הרב המופלג ר' יעקב בלום שליט"א,
 יו"ד לאגודת שוחטי עופות דניו יארק.

כולכם יודעים מלאכת קודש זו, הלא רק אלה שהם
 שוחטים מובהקים ומומחים באו הנה מכל קצוי הארץ.
 יודעים אתם מלאכת השחיטה וכמעט כל אחד
 ואחד מכם יודע גם כן לאמן את ידיו במלאכת מילה.
 שוחטים ומוהלים הם שמות
 נרדפים באמריקה. עכשיו יש לכם צורך
 ב„כתב", לכתוב מאמרים ומכתבים בהירחון שהוא
 כולו שלכם — „שוחטים שטימע" ו„השומר" ולאפשר
 את קיומו, ולחזק את קול הישוחטים שהוא
 צריך להיות קול גדול מאד. והכתב הוא קודם לשחיטה
 ומילה. אומה בזויה היא — אומה בלי „כתב ולשון".
 ובשאתם שוחטים ומוהלים ואין לכם „כתב" משלכם,
 אינכם תלמידי חכמים. יש לכם שני דברים ולא שלשה,
 וחז"ל אמרו, כי מי שהוא תלמיד חכם צריך שידע
 שלשה דברים, לא רק שחיטה ומילה, אלא כתב.
 ואני עבדכם הנני מדבר אליכם עכשיו לא בתור „רב"
 ולא בתור „דרשן", אלא בתור בא"כ הכתב,
 בתור העורך של „השוחטים שטימע", ואני מברך אתכם
 מעומקא דלבא שהועידה הראשונה שלכם תהיה
 מעומקא דלבא אבל לא האחרונה, ואף על פי
 הראשונה אנו אומרים „אחרון אחרון חביב", זהו
 אחרון, אבל לא אחרונה, וכיון שהועידה היא
 לא ראשון (בלשון זכר), אלא ראשונה, אף
 האחרונה אינה חביבה כל כך. והלואי שתהא
 לכם ועידה שנתית בכל שנה ושנה. והועידה הזו תהיה
 הראשונה, ואחריה פעולות ומעשים טובים ועבודה
 פוריה בהצלחה מרובה.

ואני אומר: ברוכים הבאים! כי רק הבאים
 המה היוצרים, הנוטעים, הבונים, הבנאים, ואף תקרא
 „בניך", אלא אם כן הם „בניך"... וברוכים הבאים
 בשם ה', כי כנסיה זו היא כנסיה לשם שמים,
 יש בה משום בנין וחזוק הדת בארצנו זו; הטבת
 מצב הכשרות, ומצב השו"בים, שהם הם חלק חשיב
 מאד בדת ישראל.

יראים אנו את ה„פנימה" שעל הסכין, על ה„חלף",
 ואיננו יראים את הפגיונות שבנשמת השוחט.
 אבל כשם שאנו צריכים להזהר עד מאד בפגיונות
 הסכין, כך עלינו לדקדק עד מאד שלא תהיינה פגיונות
 בנשמת השוחט העלוב, העני, הנרדף על לא חמס בכפו,
 וכשהשוחט עובד קשה במלאכתו הקדושה מן הבוקר עד
 הערב ולעת ערב כשהוא בא הביתה, ואשתו מחכה
 למשכורתו, ולו גם כן בנים ובנות, כולם אהובים, כולם
 ברורים וכולם קדושים וכולם פותחים את פיהם ואומרים:
 אבא, תן לנו לחם לאכול, ולהם אין, מפזר על השלחן
 את הפרוטות שהביא ואין בהן כמה לפרנס את בני
 ביתו, אף הוא נאנח מעומק הלב, אנחה ששוברת את
 כל גופו, נאנח ואומר: אוי לי, מה שפגמתי —
 בספירה, אין מה לספור!... יש פנימה בלב
 ובנפש, עלוב ושפל בידי נסים והמונים ואין מה לספור,
 ספור הכוכבים... כי חושך וערפל מסביב... והשב

אחריה"ט, הזמנתם אותי להועידה הגדולה של

וועט ווירדזשנווא, פון הרב מהרש"ק האַשענשטער און פון פילע אנדערע שוחטים און רבנים.

עס איז אויך ערהאלטען געוואָרען אַ האַרציגע באַגרייבונג פון דעם פרעזידענט פון דעם ועד הרבנים דנויאָרק רבתי, הרב הגאון המפורסם ר' ישראל דושאוויץ שליט"א, ווי אויך פון די רבנים מפורסמים הרב א. ל. גארטענהויז שליט"א און הרב א. דים שליט"א פון דעם „דגל הרבנים“.

דער פרעזידענט פון די אגודת השוחטים און פּאַרזיצער פון דער קאָנווענשאָן, רעו. יעקב בלום, באַגרייבט דאן האַרציג די קאָנווענשאָן אין נאָמען פון די „אגודת שוחטי עופות דנויאָרק רבתי“, וועלכע האָט גערופען די גרויסע נאַציאָנאַלע קאָנווענשאָן פון אלע שוחטים אין אמעריקא און קאַנאַדא, און וועלכע האָט אַרויסגעגעבען די „שוחטים שטייטע“, וועלכע האָט באַמט געהאַלטען שאַפען די גרויסע הייבט טאַרישע קאָנווענשאָן, און האָט באַהער געהאַלטען די פּאַלענעדע רעדע:

די רעדע פון דעם פרעזידענט רעו. יעקב בלום השׁובֿע חברים דעלעגאַטען!

אַלס איינער וואָס האָט גענומען אויף זיך די אייניק ציאַטיווע צו רופען די ערשטע קאָנווענשאָן פון שׁו״בים פון גאַנץ יונייטעד סטייטס און קענעדע, איז געפאלען אויף מיין גורל, צו האָבען די עהרע אייך אויפצונעהמען מיט אַ ברכת, „שלום עליכם“ דעלעגאַטען! איך זעל זיך טרױען צו פאַסען אזוי קורץ ווי מעגליך, ווייל יע- דערער פון אונז קען מעהר בייטראַגען צו אונזער זעהר וויכטיגער קאָנווענשאָן, אויב מיר וועלען מקמצ זײַן אין רײדען און פאַרווענדען אונזערע דריי זיצונגען אין טאַן וויכטיגע ארבייט.

מיר זײַנען זיך צוזאַמענגעקומען צו לײַגען דעם פונדאַמענט פאַר אונזער צוקונפטיגער גרויסער געביידע וואָס וועט זיך רופען „אגודת השׁו״בים דאַרצות הברית וקנדה“ און לאָמיר זיך באַנוצען מיט פשוטע ווערטער, וועלכע וועלען אונז זיכער בריינגען פראַקטישע דע- זולטאַטען.

אַלס איינער וועלכער איז געשטאַנען ביי דער ווינעלע פון דער „אגודת שוחטי עופות דנויאָרק“, קען איך אייך מיט זיכערקייט זאָגען אז דער כח פון פאַר- אייניגונג קען ממש אויפמאַן וואונדער.

חברים שוחטים! זייער טרויעריג איז געווען אונ- זער לאַגע ביז איצט. עס וואָלט גענומען וואָכען און חדשים אז מיר זאָלען יעדער איינער באַזונדער, אויס- דערציילען זײַנע לײדען וואָס ער דאַרף אויסשטעהן, גײסטיגע ערנידעריגונג און קערפערליכע מאַטעריאַל, אין די גרויסע שטעט, אין די שלאַכטהייזער און מאַרקעטס, און אין קליינע שטעט, זײַנען מיר געוואָרען חמין פאַר- קויפער, הנוכה ליכט פּעדלער, און בכלל זיך בוסען צו יעדען וואָס גיט אונז אַ שנדער, וואָס אזאָ לעבען האָט געטויטעט אונזער זעלבסט רעספעקט און אונז פאַרוואַנדעלט אין גײסטיגע און קערפערליכע שקלאַפען, וואָס קענען זיך ניט ערנעהרען פון זייער פּראָפעסיע.

מיר רעדען דאָ דאָ ניט צו ערוועקען אַ רחמנות געפיהל אָדער אימיצען צו בריינגען צו טרעהרען אויף אונזער גורל. מיר זײַנען בעלי רגש, און מיט שטאַלץ,

השוחטים באַמריקה וקנדה, ובאמת הייתי רוצה להופיע ולהשתתף בוועידתכם ולהביע את ברכתי הלבבית לעבודתכם, אך מפני מצב בריאותי אי אפשר לי לצאת מן הבית. והנני דורש שלומם וטובתם בלב ונפש בכלל ובפרט.

ידיד השוחטים מ״ז מרגליות החופ״ק.

אין דעם זעלבען גײסט האָט אויך באַגרייבט די קאָנווענ- שאָן דער עהרען פרעזידענט פון די אגודת הרבנים הגאון המפורסם הרב ר' ישראל הלוי ראָזענבערג שליט"א, דורך אַ האַרציגען ברױף.

עס איז אויך ערהאלטען געוואָרען אַ באַגרייבונג פון דעם פרעזידענט פון די אגודת הרבנים דאַרצות הברית וקנדה, דער באַזאָאָסטער גאון ר' אליעזר זילבער שליט"א. ער שרייבט:

להנכבדים בני תורה ויראַה עובדי עבודת הקודש חברי הכנסיה הראשונה אגודת השוחטים דאַרצות הברית וקנדה, שלומכם ישנא לעולם.

בשם אגודת הרבנים אברככם באהבה ואהוה, יהי רצון שתשרה שכינה במעשה ידיכם. ה ת א ג ד ו להרים קרן התורה וכבוד שומרי הדת עובדי עה"ז ותביאו ברכה במעשיכם. ה ת א ג ד ו אחי, עמרו יחד את חכמי ישראל רבני הקהלות לסדר ולארגן עבודת הזבת, לפאר ולרומם נושאי דגל התורה והדת, נדע כי כבודכם כבודנו, ואתם תהיו לתפארת לנו בכל אשר תעשו, אתנו תעבדו, ואנחנו נכונים לתת ידינו לכם לבוא לעזרתכם, לרומם ולהאדיר קרן התורה והדת ולרומם קרנכם בכבוד.

עמדו כולכם על ברכתי סלה, כברכת ידיד כל תופש תורה ונושאי דגלה,

אליעזר זילבער,

נשיא אגודת הרבנים דאַרצות הברית וקנדה.

עס איז אויך ערהאלטען געוואָרען אַ באַגרייבונגסטיילעך גראַמע פון דעם ערשטען אידישען גאַווערנאָר פון ניו יאָרק סטייט, גאַווערנאָר הערבערט ה. לעהמאַן, וועלכער האָט האַרציג באַגרייבט די שוחטים קאָנווענשאָן; ווי אויך פון דעם באַזאָאָסטען אידישען ריכטער אַטמאָ א. ראָזאַלסקי; פון דעם ריכטער פון דעם העכסטען געריכט פון שטאַט ניו יאָרק, מיטשעל מעי; פון דעם סטױט סענאַטאָר פון האַדסאָן קאָנגרי פון דושוריו סיטי, ווי אויך פון הרב הגאון המפורסם הרב לעווענטאַל פון פּילאַדעלפּיא שליט"א, הרב לעווענטאַל באַגרייבט די שוחטים קאָנווענשאָן אין ווינשט זײַ גליק און פרוכטבאַרע הייליגע ארבייט.

עס איז אויך ערהאלטען געוואָרען אַ לאַנגע האַרציגע טעלעגראַמע פון הערסינגטאָר, פון הרב ר' אליעזר זילבער, דער פרעזידענט פון די אגודת הרבנים און פון הרב ר' ישראל הלוי ראָזענבערג, עהרען פרעזידענט פון די אגודת הרבנים, אין וועלכע זײַ בײַדע באַדויערען וואָס זײַ קענען גיט קור מען נאָך ניו יאָרק צו די שוחטים קאָנווענשאָן און זאָגען צו פּאַלשטענדיגע מאַראַלישע שטיצע און שטענדיגע קאַאָפּע- ראַציע מיט די פאַראייניגטע שוחטים פון לאַנד, און אלעס וואָס באַלאַנגט צו חזקת התורה והדת. עס זײַנען אויך ערהאלטען געוואָרען טעלעגראַמעס פון שוחטים אַרגאַניזאַציעס, פון שוחטים יחידים פון אלע ווינקלען פון לאַנד, פון די אגודת השוחטים אין מאַראַנטאָ; פון די אַגודת השוחטים פון שיקאַגאָ, פון הרב ה. שאַרפּמאַן פון

לען זינען אין זייער קאמף, דארפן זיי האָבען א פריינד
ליכע באציאונג צו די סאלדאטען וואס קענען טאן די
ארבייט וועלכע גענעראלען קענען ניט, אלס די פרא-
דוצירער פון א „מלאכת הקודש" וועלכע זיינען די
צווייטע נויטווענדיגקייט נאך רבנים. וואו אין פילע
קהלות באגעהט מען זיך מיט די צווייטע אליין, מוז
געשאפען ווערן א אייגנע פארבינדונג צווישן רבנים
און שוב"ים אין דיזען לאנד. וואו ביידע אָרנאָניזא-
ציעס זאלען ארבייטען צוזאמען אום אָפצושאפען דעם
כאַאָס, פון וועלכע ביידע ליידען גלייך, ווייל מיר זיינען
כאמת דער בריח התיכון אין דעם אָרטאָדאָקסישען
לעבען.

מיר שוב"ים וועלען געבען דעם כח פון אונזער
מלאכה, און די רבנים דעם כח פון תורה, וועט דאָס
צוזאמען שאפען די גרויסע קראפט פון א מלאכת
הקודש.

דורך לערנען נסוד, האָבען מיר זיך אויסגעלערנט
צו קענען אונטערשיידען פון כשר'ע שומן ביז חלב,
וואָס א אונגענימע אויג קען ניט וויסען וועלכע איז
כשר'ע פעסט, און וועלכע איז חלב הזחמא, און מיר
ווייסען אויך ווי אזוי צו בעהאנדלען דעם חלב החמא,
אז מען דארף „לחטט אחריו" אויסשניידען טרפה גידים
מיט'ן וואַרצעל...

דאָס איז אויך איינע פון די אורזאכען וואס
האָט געבראכט צו א בטול'דיגע באציאונג פון בעלי
בתים צו שוחטים, און פון שוחטים איינע צו די אנ-
דערע, עס איז די אויפנאכע פון דער קאָנווענשאָן דאָס
צו באזייטיגען און פעסטשטעלען ווער איז ווער אין
אונזער מחנה.

די אגודה וועט זאגען איהר באשטימטע און
ווירקזאמען וואָרט, ווי אזוי די ועדי הכשרות דאר-
פען און זאָלען פראטעסטען דעם שוחט, זיין פרנסה.
אויב די ועדי הכשרות ווילען אז דורך שחיטה זא-
לען אויפגעהאלטען ווערען וויכטיגע און נויטיגע אינ-
סטיטוציעס אין דער קהלה, דארפען זיי און מוזען
וויסען אז זיי האָבען פליכטען צו דעם יעניגען וואָס
מיט זיינע כחות ווערט געשאפען די אייננאמע פאר
דער קהלה, אז זיינע עקאָנאָמישע און גייסטיגע דעכט
זאָל גייט פארקוקט ווערען.

די אגודה וועט שאפען דעם גרויסען כח וואס
וועט באשיצען דעם שוחט גענען אלע איבלען, וואס
האָבען ביז יעצט אזוי פיל וועה געטאָן דעם שוחט,
אלס אן איינצעלנער אונבעהאָלפענער מענש, און צו
דער זעלבער צייט וועט די אגודה געבען דעם שוחט
דעם באוואוסטזיין אז ער איז ניט אליין אין א עת
צרה, אז די אגודה שטעהט מיט איהם, צו העלפען
איהם אין זיין גערעכטען קאמף. די אגודה וועט זיך
שטעלען אויף דער זייט פון שוחט מיט איהר נאנצער
קראפט און מאכט ביז זי וועט זינען, און אוועק-
שטעלען יעדען שוחט בחומר וברוח, אויף דעם שטאַנד

ווי עס פאסט פאר די וואָס באקליידען אז הייליגע
פראָפעסיע, נאָר מיר זאָגען דאָס צו די אָרטאָדאָקסישע
בעלי בתים אונזערע אז זיי האָבען אונז בכיון ניט גע-
וואָלט קענען. כדי זיי זאָלען ניט דארפען אונז אַנטרע-
נען אלס זעלבסטשטענדיגע פארטרעטער פון אזא וויכ-
טיגען טייל אין אונזער יהדות, און ניט קיין שקלאפען,
און אָרדערס געהמער פון יעדען וואָס שטופט זיך ארויף
אויבען-אָן, און ווערט א פיהרער אין דער אָרטאָדאָקסי-
שער וועלט, אין דיזען לאַנד.

אונזער פראָפעסיע פאָדערט פון אונז אז מיר מוז
זען זיין בעלי רגש, מיר מוזען האָבען הרגשה צו פילען
אפילו א פגיחה דקה חו הדקה. דאדורך איז אומבאָט
דינגט נייטיג אז אונזערע בעלי בתים זאָלען אויך האָ-
בען א הרגשה צו פילען אז דער שוחט מוז מאכען א
בכבוד'ן און רעהיגען לעבען, כדי ער זאָל האָבען קלאָרע
געראַנקען צו קענען חרגיש זיין אַוואו די פגיחה איז אין
דעם הפקדיגען צושטאַנד פון אונזער אָרטאָדאָקסישען
לעבען אין דיזען לאַנד און זיין זעלבסטענדיג צו קענען
ארויסזאָגען זיינע ערליכע געפילען.

מיר, שוב"ים, האָבען ביז יעצט פיל געליטען פון
די צוריסענקייט צווישען רבנים, וואס זה אוסר וזה
מתיר, יעדער וואס וויל נעמט זיך דעם טיטול „רב",
קומט זעהן א חלה ביים שו"ב, אָבער אום צו זעהן
א חלה, דארף דער זעהער אליין זיין א חלוק, ניט קיין
פנום. עס טרעפט פיל מאָל, אז ביי דעם רב וואס
זעהט דעם חלה איז צוליב פארשידענע אורזאכען
דער נאָגעל צו ווייך, אָדער צו הארט, וואס אין ערש-
טען פאל, פיהלט ער ניט די פגימה, און אין צוויי-
טען פאל ווערט די פגימה, און אין בעסטען פאל זע-
הען זיי ניט דעם חלה פריער אבשרה, ווי דער דין פאָר-
דערט, מורא האָבענדיג פיליכט וועלען זיי זיך וועה
טאָן. און דורך דיזער באַציהונג, און מיט א גרוי-
סען טייל דורך אונזער אייגענע שולד, איז אריין אין
אונזער פראָפעסיע נישט קיין פאסיגע פערזאָנען, וואס
זייער פארגאנגענהייט, בעפאר זיי האָבען זיך אויס-
געלערענט שחיטה, מאכט זיי ניט ראוי לאותה איצטלה.
די קאָנווענשאָן אנערקענט, אז אום אָפצושאפען
דעם כאָאָס און הפקר צושטאַנד, מוז זיין איין גרוי-
סע און שטאַרקע פאראייניגונג פון רבנים, אז א יחיד,
ווי גרויס ער זאָל ניט זיין, קען ניט און טאָר ניט האַנדל
לען אויף זיין אייגענע פאראנטוואָרטליכקייט, אזא פאר-
אייניגונג וועלען מיר געבען אונזער פולע אנערקע-
נונג און שטיצע, און ארבייטען צוזאמען האַנד און
האַנד לטובת הכשרות וחוסן היהדות. ווארים אויב
רבנים מיינען כאמת דורכצופיהרען זייערע החלטות
אין פראקטישן לעבען, און מיר זיינען זיכער אז זיי
ווילען דאָס, מוזען זיי זיך שטיצען אויף אן ארגאָני-
זירטע אַרמיי, וועלכע וויל און איז כחה צו קעמפען פאר
דעם כבוד היהדות והרבנות און ארדענונג אין אונ-
זער אָרטאָדאָקסישען קהלה לעבען.

און אויב אונזערע גענעראלען, די מלכי רבנן, וויי-

נאָהענט איז דער וועג וואס פיהרט צו אונזער ציל, אדער ווייט, אויב עס וועט זיין שטערונגען, און שטיינער וועל לען געלייגט ווערען אין אונזער וועג, וועט דאָס אלץ אונז ניט אפהאלטען. מיר וועלען זיך ניט אפשטעלען, ניט אָפטרעטען, ביז מיר וועלען עררױכען אונזער צוועק. מיר זיינען זיכער אז מיר וועלען עררױכען אונז זער פערלאנג, ווייל מיר באזיצען דעם מסירת נפש, וואס איז נייטיג צו מאכען אונזער ארגאניזאציע אונז כאזינבאר.

תחזוקה ידיכם.

ויהי נועם ד' עליכם ועל מועצתיכם.

די שמאָרקע האַרציגע רעדע פון דעם פרעזידענט מאכט אַ טיפּען איינדרוק אויף די דעלעגאטען פון דער קאָנפּענענץ. ער ווערט שמאָרק אפּלאָדירט. הרב יעקב אלוף ראַבײַנאוויץ איז געווען דער רעזענט דערנאָך פון דער ערשטער זיצונג. ער האָט געשיידערט וואָז דערבאָרע בילדער פון דער פארגאנגענהייט וווּ אונז ער האָט געזוכט צו גרונדען אַ פארכאנד פון שוחטים מיט 30 יאָהר צוריק, און ער איז יעצט גלוקליך וואָס ער האָט דערלעבט צו זעהן ווי זיין חלום איז פאַרװעקליכט געװאָרען. ער באַרױטט האַרציג די קאָנפּענענץ. דער פאַרװענדער שלוסט דאָן די ערשטע זיצונג און די 500 שוחטים דעלעגאטן, מען, רבנים און געסט דאווענען מנחה בצבור ברגשי קדש ובהשתכחות הנפש.

די צווייטע זיצונג

די צווייטע זיצונג און אָווענט איז געפיהרט געוואָרען פון דעם וויצע פרעזידענט פון די אגודת שוחטי עופות דעוואָרק, רעווי אלוהו מעלצער. ער האָט אין זיין רעדע באַלױכטען די לאגע פון די שוחטים און האָט ערקלערט אַז די קאָנפּענענץ וואָס האָט צוזאַמענגעבראַכט 500 דעלעגאטען, האָט באַרױזען וואָס פאַר אַ גרויסע מאַכט די שוחטים אָרגאַניזאַציע קען ווערען אין אַרמאָדאָקסישען אידענטיטעט. רעווי מעלצער האָט דאָן פאַרגעשטעלט הרב מאיר ברלין, פרעזידענט פון דער אלוועלטלאכער מורחיי אָרגאַניזאַציע, וועלכער איז אויפגענומען געוואָרען מיט גרויס באַגױסטערונג. הרב ברלין'ס גלענצענדע רעדע איז געווען אַן איבערבליק אויף דעם מצב פון אידענטום דאָ אין לאַנד און איבער דער גאַנצער וועלט. ער האָט זעהר שמאָרק געלױבט די שוחטים וועלכע האָבען זיך גענומען צו בויען ארץ ישראל דורך די "נהלת השבים" וואָס זיי האָבען געגרינדעט אין ארץ ישראל, צו באַזעצען דאָרט שוחטים און אַזוי אַרמאָדאָקסישע אידען וואָס ווילען קומען אל המנוחה ואל הנחלה, די שוחטים זאָלען זיך פאַראויבן אלע צוזאַמען — זאָגט הרב ברלין — ס'זאָל ווערען אַ שמאָרקע מעכטיגע גאַנצאַלע שוחטים אָרגאַניזאַציע פון אמעריקא און קאַנאַדא זאָלען די שוחטים פאַרבסערען זייערע עקאָנאָמישע אינטערעסען און ממילא וועט דאָן פאַרבעסערט ווערען די לאגע פון אידענטום בכלל און די לאגע פון כשרות בפרט, "כנס לצדיקים הנאה להם", און אויך אַז הנאה להם וועט ממילא ווערען הנאה לעולם... עס ווערט דאָן פאַרגעשטעלט דער ענערגישער קעמפער און ארבייטער פאַר די שוחטים אינטערעסען, דער עקזעקוטיוו סעקרעטער און מנהל פון די אגודת שוחטי עופות דעוואָרק רבתי, רעווי יוסף ראָזענמאַן, וועלכער האָלט געשאַפּט דעם עולם מיט זיינע אַ קורצע האַרציגע און אינטערעסאַנטע רעדע.

די רעדע פון מנהל רעווי יוסף ראָזענמאַן

שלום שלום לרחוק ולקרוב.

ווען איך האָב געזאָגט, לרחוק, האָב איך ניט גע-

צו וועלכען ער איז בארעכטיגט, אלס איינער וואס טראָגט אויף זיך די אחריות פון מלאכת הקודש. שאַפּענדיג די נייטיגע פאַראייניגונג פון שוחטים, איז אונזער גרויסע פליכט און אויפגאבע צו שאַפּען א פאָנד פאַר קראַנקע שוב"ים. זעהר אונגלוקליך איז דער שוב"ב ווען ער ווערט קראַנק. זיינע פליכטען אלס שוחט קען ער ניט ערפילען, און פון זיין הכנסה האָט ער ניט געהאַט די מעגליכקייט אָפּצושפּאַרען גענוג געלד אויף צו קרענקען, און ווער רעדט נאָך ווען ח"ו זיין קראַנקהייט איז א פאַרצויגענע אדער א כראַנישע, דאן איז ער אויסגעזעצט אַנצוקומען צו בעטלעריי.

און יעצט לאָמיר קומען צו אונזער שווערסטען פראָבלעם, "זקנה", אונטער וועלכער מיר אלע, אלס מענשען זיינען אונטערוואָרפּען און מיר בעטען דאָס דעם השי"ת אז מיר זאָלען דערלעבען די עלטער, אַבער מיר, אלס שוב"ים, איז דאָך די עלטער פאַר אונז א טרוי עריגע ערשיינונג, איבערהויפט אין דיוען לאַנד, וואָס די עלטער קומט פריער פאַר די יאהרען. זי, די על-טער, ברענגט מיט זיך שוואַכע אויגען. ציטערדיגע הענד, שוואַכע פיס, וואָס מאַכט אונז ע"פ דין אונז פעהיג און אונפאַסיג צו פראַקטיצירען אונזער מלאכת הקודש און מיר מוזען אויפגעבען שחיטה, אדער זיך אַנשטרענגען און אָנהאַלטען אַזוי לאַנג ווי מעגליך. מיר זיינען קהלה אָנגעשטעלטע אַזוי לאַנג ווי מיר זיי גען געזונד און יונג און מיר קענען ארבייטען. אַבער קיינער האָט קיינע פאַרפליכטונגען צו אונז ווען מיר קענען שוין מער ניט דינען דער קהלה. און דער שרעק פון אַ לעבען מאַכען איז אַ געפערליכער נסיון, וואָס ברענגט צו ועל "פת לחם", צוליב א שטיקעל ברויט, ווערט מען א "יפּשע גבר".

וואָס מיר זיינען זיכער אז ווען א שוב"ב זאָל זיין געזיכערט מיט א קליינע הכנסה אַזוי לאַנג ווי ער לעבט, וועט ער קיין מאָל ניט אָנהאַלטען שחיטה ווען ער איז שוין אלט.

מיר ווייסען פון פילע שוב"ים, וואָס אין דער יוגענד זיינען זיי געווען פאַרמעגליך, געקראַגען גרויסע געהאַלט, און אויף דער עלטער, געדאַרפט אַנצוקומען צו קעבה און זעלבסטפאַרשטענדליך ניט קענען פאַרזאָר-גען זיין פאַמיליע לאַחר מאה שנה.

וואָס דאָס איז אויך איינע פון די פליכטען וואָס א פאַמיליע מאָן טראָגט אויף זיך צו זיין פרוי און קינדער.

נעמענדיג דאָס אויבען דערמאָנטע אין אנכאַטראַכט קומען מיר צום שלום, אז נאָך אַ פאַראייניגונג קען אונז ארויסנעמען פון אונזער שפל החצב.

נאָך אַ פאַראייניגונג וועט שאַפּען פאַר אונז א פּעט-טעל, געזיכערטען באַדען פאַר אונזער עקזיסטענץ.

חברים דעלעגאטען! לאָמיר זיך נעמען מיט מוט בעטראַכטענדיג אונזער טרויעריגע, פאַרנאַכלעסיגטע פערנאַנגענהייט, מוזען מיר זיך נעמען מיט מוט, און זיך שטעלען מיט שטאַליז בויען אונזער צוקונפּט. אויב

האָבען א באגריף וואס מיר קענען און וואס מיר דארף פֿען טאָן אין דעם עתיד און אונזער צוקונפט. אונזער היסטאָריע, וועלכע איז אזוי רייך אין לייך דען און צרות איז אבער אין דער זעלבער צייט אויך רייך מיט די גרויסע אויפטואונגען וואס מיר האָבען אויפגעטאָן.

ווייסט איהר ברידער, אז עס איז געווען א צייט ווען מען האָט דעם שוחט פשוט ארונטערגעריסען דעם טלית ותפילין פון קאָפּ און איהם נישט געגעבען קיין צייט צום דאוונען, ווייל עס איז „ביזוי אין אמעריקע“. ווייסט איהר ברידער, אז עס איז געווען א צייט, ווען שוחטים זיינען געשלאָפען ערב יום טוב אין די מארקעטס, אנגעשפארט דעם מידען קאָפּ אויף א זאק מיט סאָדאָס, ווערענדיג מיר פון די לאנגע שמונ'דיגע דען ארבעט און נאטירליך האָט דאמאלס נישט געקענט זיין ביים שוחט די געהעריגע השגחה. אָבער וואס האָט דער שוחט געקענט דאמאלסט טאָן, אז דער שוחט איז געווען הפקר און קיינער האָט נישט געזארגט פאר זיין עקזיסטענץ.

ווייסט איהר ברידער, אז עס איז געווען א צייט, ווען שוחטים האָבען געארבעט 14 שטונדען א געוועהנ'דיג ליבען טאָג פון דער וואָך און דאָנערשטאג, ערב שבת 20 שטונדען, און דאָס אלעס פאר \$3.50 א וואך. און ווייסט איהר וואָרום? ווייל די אויפשטענדען האָבען געצוואונגען דעם שוחט צו זיין א שקלאף, אן עבד כנעני, נישט געהאָט ווער עס זאָל זיך פאר זיין בלוט אָנגעמען, מורא האָבענדיג פאר דער מורא, אז דער באָס וועט איהם ארויסטרייבען און אן אנדער שוחט, אדער בעסער געזאָגט, א משיג גבול וועט פארנעמען זיין פלאץ.

אזוי איז די טרויעריגע לאגע אנגעגאנגען ביז מיר, שוחטים, האָבען אויפגעוואכט פון אונזער לעטארנישען שלאָף און זיך ארוםגעוועהן און באגרייפט דעם פסוק אס אין אני לי מי לי, ואם לא עכשיו אימתי, און דורך א פאראייניגטער מאכט אויסגעקעמפט באדינגונגען דאס א שוחט האָט שוין צייט אפילו צו געהן אין א שוהל דאוונען, ווייל מיר פאנגען אָן צו שעכטען ביי זונען שיין. קיין ארבייטסגעבער וואנט נישט מער און וועט נישט וואַגען צו באליידיגען זיין שוחט, ווייל ער פיהלט און ווייסט, אז עס איז דאָ ווער עס זאָל זיך אננעמען פאר דעם שוחט'ס בלוט און טרערען. און דאָס אלליין מיינע ברידער איז שוין במילא אויך גשרות.

דארום מיינע טייערע ברידער, האלט איך דאָס אונזער שוחטים קאָנווענשאָן איז אן ערשיינונג פון דער גרעסטער וויכטיגקייט, אן ערשיינונג וואס רופט ארויס ערנסטע מחשבות און פיל געפיהלען. עס איז אן ענין וואס לאָזט זיך טייטשען און לערענט אונז א סך. עס האָט נאָך קיינמאָל נישט פאסירט, אז אן אידייע וואס איז ארויסגערופען געווארען ביי אייניגע מענשען זאל גלייך אפגעשאצט און אָנגענומען ווערען פון אלעמען

מיינט רחוק ווייט פון הארצען, חס ושלום! ווייל איך קען אייך פארזיכערען, מיינע טייערע ברידער, דאָס יעדער שוחט, נאָהענט אדער ווייט, איז מיר נאָהענט צו מיין הארצען. ווען מיר, די אגודת שוחטי עופות דניו יארק רבתי האָבען געגרינדעט די „שוחטים שטי" מע", האָבען מיר ניט נאָר אין זיינען געהאָט די מיט גלידער פון דער שוחטי עופות יוניאן פון ניו יארק אליין, חס ושלום! נאָר מיר האָבען אויך אין זיינען געהאָט אלע ברידער שוחטים פון אמעריקא, קענעדיא, פוילען, ארץ ישראל, און אפשר אויך די שוחטים פון דער גאנצער וועלט, ווייל איך דיינק, אז ס'איז ניט ווייט די צייט, אז די שוחטים פון דער גאנצער וועלט זאָלען ווערען ארגאניזירט און פאראייניגט אין א שטארקע, גרויסע, מעכטיגע פערבאנד.

ווען איך האָב געזאָגט רחוק האָב איך געמיינט רחוק ממקום, ווייט אין מרחק, ווייט פון ניו יארק, אָבער קרוב בלב, נאָהענט צו מיין הארצען, נאָהענט צו מיין נשמה. און פונקט ווי דער גרויסער אידישער דיכטער רבי יהודה הלוי ז"ל האָט געזאָגט וועגען ארץ ישראל „אני כמזרח ולבי כמערב", אזוי זאָג איך אויך: מיר, די אגודת שוחטי עופות דניו יארק רבתי, לאקאל 440, געפינען זיך אין ניו יארק, אבער אונזערע הער צער זיינען מיט יעדען שוחט וואו נאָר ער געפינט זיך בכל מקום שהוא. מיר האָבען שטענדיג געשטרעבט, אז מיר זאלען ניט זיין צו ווייט, צו פרעמד איינער פון צווייטע, און יעצט איז פארוויקליכט געווארען אונזער חלום, דאס מיר זעהען זיך אלע צוזאמען. שוחטים פון גאנץ אמעריקא און קענעדיא טרעפען זיך אלע צו זאמען אין איין פלאץ, מיט איין געדאַנק, מיט איין צוועק, מיט איין שטרעבונג און האָפנונג.

און איך, אלס איינער פון די גרינדער און פיהר דער פון דער גרויסער, שטארקער, מעכטיגער שוחטים יוניאן, בעגריס אייך הארציק, מיט פרייד, און זאג שלום ליהוק ולקרוב, פונקט ווי אונזערע עלטערען מיט טוה זענטער יאהרען צוריק, ווען זיי פלעגען בריינגען די בכורים נאָך ירושלים פלייגען דאמאלסט די ירושלימער איינזואוינער זיי באגריסען און זאָגען: אחינו אנשי מקום פלוני בואכם לשלום, אזוי בעגריס איך אייך אין נאָר מען פון אלע אונזערע ברידער שוחטים אין ניו יארק, אחינו השוחטים אנשי אמעריקא וקאנאדע בואכם לשלום!

טייערע ברידער! נאָך דעם ווי איהר האָט מיר גע- שאָנקען אייער אויפמערקזאמקייט און אויסגעהערט מיין באגריסונג, בעט איך אייך, ניט מיר א געלענעהייט איך זאל פאר אייך קענען שולדערען מיט לעבעדיגע פאקטען דאָס לעבען פון אונזערע ברידער שוחטים אמאָל, איידער מיר האָבען זיך פאראייניגט אונטער א שטארקער מעכטיגער שוחטים יוניאן. ווייל ווען מיר וועלען וויסען, שטודירען און נוט פארשטיין אונזער עבר, אונזער פארגאנגענהייט, וועלען מיר דאָן קענען

אונזער פאראייניגונג וועט זיין א ברכה פאר די שוהטים פון לאנד בכלל און פאר דעם אידענטום און כשרות בפרט.

מיט גרויס פרייד און אמת'ן פארגעניגען באגרייס איך די ניי געגרינדעטע ארגאניזאציע, „אגודת השוהטים בארצות הברית וקנדה“. זאל די נייע אגודה לעבען, פונקציאנירען און זיין טעטיג אלס א לעבעדיגער פאקט טאך אין אונזער אידישען רעליגיעזען לעבען פון אמעריקא. און איך האף און בעט צו גאט, אז די קומענדיגע קאָנווענשאָן זאל שטאטפינדען אין ירושלים עיר הקודש וישבו בנינו לגבולים במהרה בימינו אמן.

דער פיהרער פון דער קאָנווענשאָן, רעו. יעקב בלום, האט דאן פאָרגעשלאָגען זעהר וויכטיגע פלענער אויף צו פארבעסערען די לאגע פון די שוהטים, וועלכע זיינען איבערגעגעבען געוואָרען צו דער רעזאלוציאָנס קאָמיטע, וועלכע האט ארוינגעבראכט איהרע רעזאלוציאָנס ביי די קומענדיגע זיצונגען פון דער קאָנווענשאָן און זיינען גוטגעהייסען געוואָרען פון דער קאָנווענשאָן.

הרב קאוואלסקי, דער פאָרוואַרטער פון ארץ ישראל דרייט זיינען אין אמעריקא, האט אדרעסירט די קאָנווענשאָן און האט אָפּגערעדט צו קויפען די „תוצרת הארץ“. די קאָנווענשאָן האט דאן באַשלאָסען אז די שוהטים, רבנים און אלע אידען זאלען אָנווענדען אלע מעגליכקייטען צו העלפען פארשפרייטען מיט די פראָדוקטען פון ארץ ישראל, איבערהויפט די כרמל זיינען פון ארץ ישראל, פון דער אגודת הכרמים פון ראשון לציון, זכרון יעקב און החובות.

רעו. מעלצער, ווייס פּרעזידענט, לייגעט פאר פאר די קאָנווענשאָן האַרצווייסקינדע ברועה פון שוהטים, וועלכע באַדקלאַגען זיך אויף זייער שרעקליכער לאגע. עס האָבען גערעדט וועגען דעם מצב השוהטים: הרב לייטער פון ניו יארק, רעו. סאלאמאָן פון פילאדעלפּיא, רעו. זלמן בער מאַנאָריק פון וואוּדרידזש.

די צווייטע זיצונג ווערט דאן געשלאָסען.

דריטע זיצונג

די דריטע און לעצטע זיצונג איז געפיהרט געוואָרען אונטער דער לויפונג פון דעם פּרעזידענט רעו. יעקב בלום. ער האט פאָרגעשטעלט הרב הגאון ר' שמואל מנחם הלוי פּוין, פון דערמאָנט, א פּריוויד פון שוהטים און מיטאראבייטער פון די „שוהטים שמוע“, וועלכע האט געגעבען זיין האַרציגע ברכה צו די דעלעגאטען.

ס'איז דאן געלייגענט געוואָרען די האַרציגע באגרייסונג פון די אגודת השוהטים פון פּוילען. די שוהטים פון פּוילען שרייבען אין זייער באגרייסונג צו דער קאָנווענשאָן:

אגודת השוהטים בפולין

לאַחינו היקרים, השו"בים בארצות הברית וקנדה! ליום ועידתכם למען יסד אגודה גדולה מהשו"בים בארצות הברית וקנדה, הננו לברככם בשם כל שו"בי פולין המאורגנים שרעיונכם הקדוש ישגשג ויעשה פרי קודש וכבוד השו"בים המדוכה והמושפל יתרוכם בכל העולם!

אַחים יקרים!

מי כמונו יודעים את הנחיצות לארגן השו"בים בחטיבה אחת ולא יהי' עסק השוהטים והשחיתות כדבר הפקר ולמרמס רגלים! מצב השו"בים במדינתנו הו'

פאר נוס. איך בין אבער זיכער אז אין משך פון א פאָר יאָהר וועלען מיר קענען זעהן די גרויסע צוויי נען פון דעם קליינעם בוימעלע וואס מען האָט דאָ היינט פארפלאַנצט.

און דערפאר דארף אונזער קאָנווענשאָן זיין א קאָנווענשאָן פון מעשים, מיר דארפען וויסען וואס מיר שוהטים האָבען צו טאָן אין דער צוקונפט.

מיר דארפען לערנען מהעבר על העתיד, כדי אונז זער מעמד זאל פארשטארקט און פארפעסטיגט ווערען, און דער בוים וואס מיר פלאַנצען היינט זאל נישט נאָר צואוואקסען זיך און פארמעהרען זיינע צווייגען אין דרויסען, נאָר זאל אויך אריינדרינגען אין דער טיף און פארמעהרען זיינע וואַרצלען און באַפעסטיגן זיין שטאַנד. און עס איז מיר ווידקליך שווער איך איבער צוגעבען מיינע רעיונות אין דעם איצטיגען מאַמענט. די געפיהלען וואס עס קומען פאָר אין מיין הארץ ווען איך קום אויף אייך, מיינע טייערע ברודער, אויף איהר ערע ערנסטע פּנימ'ער, אויף אייערע ענטשיאַסענע אויסדרוקען און מוט.

איהר זייט דאָך יליחים מאַרבע כנפות אמעריקע וקנדה, פון ווייטע פארוואַרפענע קהלות, וואו עס געפינען זיך אחינו בני ישראל. איהר האָט נישט גער זשאַלעוועט קיין מיה און צייט, פארלאָזט אייערע היימען און מיט שמחה, מיט אָפּפּערזוויליגקייט געקומען צו צו איער קאָנווענשאָן גרייט פאר מעשים ממישיים. אין איך פיהל בכל לבי ונפשי, אז איהר זיינט די תלוצים פון אונזער באוועגונג, און אזוי ווי די תלוצים וואס פארלאזען אמעריקא, די לאַנד וואס איז זיי ליב, און צו וועלכער זיי זיינען דאָנקבאר, אָבער צוליב דער גרוי סער אירייע פון בויען אן אייגען לאַנד פארלאָזען זיי אמעריקע אָן טרויער, ווייל זיי וויסען, אז זיי פאָהרען ניט סתם אין א לאַנד, נאָר זיי פאָהרען בויען אן אייגען לאַנד, ארץ ישראל, דאָס לאַנד פון האַפּנונג. אונזער קאָנווענשאָן איז אונזער האַפּנונגס פונקט, דער מיטעל צו פארווירקליכען אונזערע שטרעבונגען און צילען וואס מיר האָבען זיך געשטעלט.

און לאָזט מיר איך זאגען, ברודער, אז האַפּנונג גען האָבען מיר פּוילע, אָבער א סך דארף געטאָן ווערען די האַפּנונגען צו פארווירקליכען. עס האָט אונז, ניו יארקער שוהטים, ווי איך האָב אייך פריהער דער ציילט, גענומען גענוג צייט און מיר זיינען דורכגעגאנגען שבעה מדורי ניהינום ביי מיר האָבען דער גרייכט צו אונזער איצטיגען מעמד, וואו א שוהט ווערט מענשלאַך באהאנדעלט, א דאנק דעם פרעסטיזש פון אונזער יוניאן, און יעדער איינער פון אונז פיהלט זיך ביי צו א געוויסען גראד גייסטיג און עקאָנאָמיש דערהויבען. די שוהטים פון גאנץ אמעריקא און קענע-דע דארפען און מוזען זיך פאראייניגען אונטער איין שטארקער, מעכטיגער ארגאניזאציע, און אונזער שלאָג ווארט זאל זיין „איינער פאר אלעמען און אלע פאר איינעם“. אין פאראייניגונג לייט אונזער שטארקייט.

268

מעשיכם ופועל ידכם בהצלחה. ויום הזה של ועידתכם יהי' יום היסטורי בעד הפרחת קרן השו"בים וקרן היהדות בכלל, ואז נכריז יחד אתכם: זה היום אשר קוינוהו והוא בא!

הנשיאות אל „אגודת השוחטים“:
יצחק מאיר טרויבע,
יואל סירקיש,
אברהם זאנדמער.

מזכיר האגודה ועורך העתון „די שוחטים שטימע“,
ישראל איסר פייגענבוים.
מנהל הלשכה, שמואל שלמה ראבינאוויטש.

דער ברוער פון אגודת השוחטים בפולין האט באגויבט מערס די קאנווענשאן. עס איז קענטיג געווען אז די שוחטים פון פוילען און די שוחטים פון אמעריקא און קאנאדא זיינען אחים לצרה ואחים לרעה. א גרויסען איינדרוק האט געמאכט אויף דער קאנאָווענשאן דער ארציגעל באגריפונגסדיבערע פון די אגודת השוחטים בארץ ישראל.

די שוחטים פון ארץ ישראל טרויבען:

אגודת השו"בים בארץ-ישראל.

ב"ה, יום כף לח' שבט תרצ"ג.

יום חמישי לסדר „אם את הדבר הזה תעשה וציון אלקים ויבלת עמד. וגם כל העם הזה על מקמו יבא בשלום“, שנת ישועתי ועזרת'י לפ"ק.

שלמא רבא ונפישא יסנו לאגודת השו"בים בניור יורק רבתי ובראשם להרב המופלא המפורסם לשבח ולתהלה, ישמו נודע בשערים, כ"ש מפארים מוהר"ד שמריהו ליב הורוויץ נ"י, עורך הירחון „ש"ש והשומר“, ייטאו ברכה מאת ה' השוכן בציון.

כשמחה רבה קבלתי מכתבכם מיום כ"ד בטבת, בהודעה גלויה על דבר ועידתכם הארצית הגדולה כל השו"בים באמריקה וקנדה במטרתכם הכי נשגבה ונעלה. לאחד באחד את כל השו"בים בארץ. והנני אסיר תודה לכם על מפעלכם הטוב הזה בכלל, ובפרט על הודעתכם אותנו מזה, ועליכם זכיר'ב נאמר „איש טוב מבשר טוב“ ומשמיע ישועה, כי מאמינים אנחנו כי בוועידה כללית תלוי ישועתנו ועזרתנו בין במצב הרוחני ובין במצב החומרי, ומחשבותיכם היא מחשבותינו, ודרככם היא דרכנו, כי כל מטרתנו ביסוד אגודתנו בארץ ישראל היתה תהילת המחשבה לסוף המעשה. באיגוד כל השו"בים מכל הארצות. ברם מפני כמה מכשולים העומדים על דרכנו לא יצא מחשבתנו לפועל. ומובן כי בהגיענו הבשורה הטובה על דבר איחודתכם כל השו"בים באמריקה וקנדה שמחנו לקראת השמעה הטובה מאד. כי בזה נוכחנו לרעה, כי גם רוח הקודש הזה הופיע באגודתכם וממנה אולי נוושע. ובכן בקראי בירחונכם מס' 10 על דבר מחשבתכם הטובה בהכנה לוועידה כללית, הקדמתי נעשה לנשמע וצויתי את ברכתינו לכם בכתב מפורש יוצא מפי כל אגודתנו פה בארץ כלב שלם ובנפש חפצה, בכרבת „כל בנסיח שהיא

למטה מן כל הבקורת. התקפים למיניהם בכל עירות עשו את חיי השוחטים למשפחותיהם למישחק. כבר בשל כח הסבל וכמעט שזיק האחרון של תקוה לחיים אנושיים בעד השוחטים כבה.

אבל הסומך נופלים עורר זיק של התעוררות בין טובי השוחטים היתידים והם הקדישו את כל מרצם ועוזם להפיח בין שדרות השוחטים אוימן להלחם עם הרודפים והצוררים ולהודיע אותם נכונה כי גם לשו"ב העוסק במלאכת הקודש יש אישיות, שאינה סובלת כזו וקלון, ואם השו"בים לעידותיהם הם בתור מתבודדים הלשים, הם חזקים בתור הטיבה מאורגות גדולה המקפת את כל השו"בים אשר במדינה בכל עירות פוזוריהם ויש להם הרצון והאומץ לעמוד על נפשם ולהשגיח על כבודם שלא יורמס.

עבודתנו העיקרית היתה ליצור אורגן שו"בי בשם „די שוחטים שטימע“ ובו להכריז על חיינו ומשאת נפשתינו ולדרוש את דרישותינו הצודקות. עוד לא הגיענו למטרה, אבל כבר עלה בידנו לעורר הוקרה וד"א בעד קיומנו ואנושיותנו. אם גם עכשו התקפים האכזרים יורדים לחיינו אנו, אבל השחק כבר עבר מפניהם, כי יודעים הם שנצחונם במלחמה אין כל כך בטוח וחושבים הם על זה שמצד האגודה המאורגנה של השו"בים ימצאו התנגדות עזה וחרפה. מלחמה עם השוחט כבר אינה מלחמת יחיד, רק מלחמת רבים ועל ידי הכרה הזאת לא פעם נתפגם החפץ של התקפים להתנפל על השו"בים.

בעצם עבודתנו לארגן „אגודת השו"בים“ בפולין ולשכלל כלי מבטאה „די שוחטים שטימע“ ידענו על בודי' כי מעט מאתנו לארגן רק השו"בים במדינת פולין; באנו תיכף לידי הכרה כי עניני השו"בים בכל ארצות פוזורינו ענין אחד הוא ומחויבים אנו לעמוד על המשמר ירעיון הארגון יתפשט מחוץ לגבולות מדינתנו ויהי' לקנין כללי של כל השו"בים אשר בעולם. הרעיון הזה לא אחת הבענו בה „שוחטים שטימע“ ובטוב טעם עשינו תעמולה לזה.

ואם עכשו אנו רואים כי הרעיון הזה הכה שורש גם מעבר לים — בארצות הברית וקנדה וגם יעשה בעזה"י פרי — איך לא ישמח לבנו, איך לא תגל נפשנו על המחזה הנחרד הזה אשר אליו חכינו וגם בא בא? בתשובת לב מיוחדת אנו מתדרים אל תוך תוכה של תנועתכם וביגל נפש אתנו רואים אשר דרך השכלול של תנועתנו. גם לכם אורגן בשם „די שוחטים שטימע“ כמו לנו והנה עורכו הרה"ג ר' שמריהו ליב הורוויץ שליט"א עושה גדולות להגן על עניני השוחטים והשיחיות כיד ה' הטובה עליו. ולטוב יזכר אצלנו גם נשיאכם השו"ב מו"ה ר' יעקב בלום נ"י אשר רחש לבו דבר טוב להיות לאב השוחטים ולהגן על עניניהם בחרה נפש. והיום, ביום כניסתכם לשם שמים להגן על עניני הכשרות המתרופפים בעו"ה, הננו מברכים אתכם שה' הטוב ינהל אתכם בדרך האמת והצדק ויברך את

פון די ניווערענעלע בעאטע פון די ניו געגרינדעטע אגודה השבוי"ם דארצות הברית. רעון יעקב בלום ווערט דאן איינשטימיג ערוועהלט פריענדעש פון דער נאציאנאלער שוחטים ארגאניזאציע פון אמעריקא און קענעדי. יוסף ראזענמאן, וויצע פריענדעש, אליהו מעלערה, סעקרעטערי פריענדעש; ישראל באשאנאוו, סעקרעטערי פון דער פראנצויזיק וויינין ערוועהלט געווארען פאלגענדע וויצע-פריענדיגע דעלעגאטן: רעון שפיגעל — קליוולאנד; רעון סאלמאן — פילאדעלפיא; רעון לויבער — באסטאן; רעון מרדכי עהרעני-קראניץ — נוארק; רעון מתתיהו בוקין, פעטערסאן; רעון זלמן בער מאנארק, וואוהידוש; רעון סיגעל, באטאלא; רעון שיערווינסקי, בעיאן; רעון מאהאדאווסקי, דעטראיט; רעון יואל הורוויץ, האדסאן; רעון שמואל גארדאן, ניו יארק; רעון אהרנסאן, נוארק; רעון שילדקראט, עליוואכעטה, ניו דזש; רעון א. גוטניק, ברוקלין; רעון שערמאן, אטלאנטיק סיטי; רעון פרומאן, ספרדינגפילד; רעון לוריא, באסטאן; רעון סעסערקא, פייטסבורג; רעון ווייבערג, הארטסארד; רעון ווילבער, וואוסטער; רעון א. אלמאן, לובעק; רעון בן ציון בולאוו, פאסיק; רעון שיינפעלד, באסטאן; רעון לויבערשאט, באטאלא; רעון קאטיק, מאנסיסעל; רעון אברהם העללעך, ברוקלין, נ. י.

החלטות

די פאלגענדע רעזאָלוציעס זיינען איינשטימיג אָנגע-נומען געוואָרען:

1) וויסענדיג די לאַגע פון שוחטים, שחיטה וכשרות דאָ אין לאַנד גרינדליך, זיינען מיר געמוסען צו דער איבערצייגונג, אַז דער איינציגער וועג ווי אַזוי צו פאַר-בעסערען די לאַגע פון די שוחטים, פון שחיטה און כשרות איז דאָס עס זאָל געגרינדעט ווערען אַן אגודה השו"בים דארצות הברית וקנדה. און דאָס יעדער שוחט פון אמעריקא און קאנאדא זאָל זיך אָנשליסען אַלס טרייער איבערגעבענער מיטגליד אין די אגודת השוחטים פון לאַנד.

2) באשלאָסען צו שאַפען אַ פּאָנד פאַר קראַנקע שוחטים ווען זיי ווערען לאַ עלינו קראַנק און אונפעהיג צו דער ארבייט, אויך צו באַזאָרגען אַ שוחט לעת זמנתו, ווען ער ווערט אונפעהיג צו מלאכת השחיטה צוליב זיין אַלטקייט, און לאַחר מאַה ועשרים שנה זאָל די אלמנה און די פאמיליע באַזאָרגט ווערען ווי געהעריג איז.

3) וויסענדיג אַז נאָר דאן קענען די שוחטים פון לאַנד ווי געהעריג אָרגאניזירט זיין און פונקציאָנירען דיכטיג אַלס אַן אָרגאניזירטע מאַכט, ווען זיי וועלען האָבען אַן אייגענעם אָרגאן, וועלכער זאָל קענען קעמפען פאַר זייערע אינטערעסען, מבית ומחוצה, איז דערפאַר באַשלאָסען געוואָרען ביי אונז איינשטימיג דאָס דער שוחטים אָרגאן, "די שוחטים שטימע", וועלכע איז ערשינען ביי אַיצט אַלס אַ מאָנאטליכער זשורנאַל, זאָל פון אַיצט אָן ערשיינען דורך די אגודת השו"בים דארצות הברית וקנדה אַלס אַ וועכענטליכער זשורנאַל, וועלכען יעדער חבר פון די אגודת השוחטים פון לאַנד זאָל באַקומען פֿריי, אַלס מעמבער פון די אגודת השו"בים.

4) אנערקענענדיג דעם פאקט אַז לטובת חזוק הדת

לשם שמים סופה להתקיים, ויהי נעם ה' עליכם, וחפץ ה' הוא הפצתם, יצליח בידכם. והנני גם להוסיף עליכם היום ברכה, כי תהיה הועידה הזאת התחלה לטובה, כברכת ה' אחד לישראל גוי אחד קדוש, להרים קרן תורת ה' ומשמייה במלאכת הקודש. "כי לא ניתנו המצוות אלא לצרף בהן את הבריות" (אשר על זה אעריך מאמר אָרוך ב"השומר") ועל פי פשוט מלת לצרף פשוטו כמשמעו היא צירוף ואיחוד. כי בלא האיחוד והצירוף אי אפשר לקיים מצוות ה' בכללן כמובן. וביחוד בדבר השחיטה שהכתוב, "אמרת אלוה צרופה" נאמר על פי דר"ל, על השחיטה כאו"ל, וכי מאי איכפת לי להקב"ה בשוחט מן העורף וכו'. כוונתו בזה רז"ל דבר איחוד בין השוחטים, כי ידוע שהעורף הוא בבחינת פנו אליו עורף ולא פנים. מוכח מזה כי אם יפנה אחד לחברו עורף אין זה שחיטה כשרה, ואין להאריך בזה כי ידוע לכל השו"בים כי כן היא. וכן מצינו ביצחק אבינו שהוא היה המורה הראשון שלומד הלכות שחיטה המדומז בפסוק וצוד"ה לו ציד, והוא פשט צוארו על גבי המזבת, ולא ערפו, ובה הורה לנו כי השחיטה בבחינת עורף לא שחיטה כשרה היא, רק כל אחד יפנה לחברו השו"ב בפנים מאירות, בפנים שמחות, כמים הפנים לפנים כן לֵב האָדָם לְאָדָם. ובה נקטה כי בהאגדה יחד באגודה אחת לכונן ולשכלל מצב השחיטה בתומר וברוח, בזה תמצאו חן בעיני ה' ואָדָם. ויהיה נא חלקנו עמכם. והננו משלימים למען המברכים אתכם בברכה המשולשת: "יברכך, יאר, ישא וישם לכם שלום", כי לא מצא הקב"ה כלי מחויק ברכה לישראל אלא השלום, וגדול השלום שנאמר, "מה נאוו על ההרים רגלי מבשר משמיע שלום", ובה נוכח לנאולת עולם, בביאת משיח צדקנו, לראות פני ה' בבנין בית הבחירה היא מקדשנו, כבוא כל ישראל לארצנו במהרה בימינו אָמן.

בטח נתקבל כבר ברכתנו הראשונה — מיום כ"ו טבת — ובהצטרף אותה לזאת הברכה, יהיו שניהם כאחד טובים, השנים מן האחד.

ובזה הנני חותם על הברכות בשם כל אגודת השו"בים בארצנו הקדושה, יושבראש נחום מרדכי פרום, שו"ב בתל-אביב.

דער ברעף פון די אגודת השבוי"ם דארין ישראל האָט געשטרעמט די קאָנווענשאָן.

די שוחטים פון מאַנטרעאַל באַגריסען

די שוחטים פון מאַנטרעאַל, קענעדיע האָבען אַרױנגע-שיקט אַ ברעף, אַ באַגריסונג צו די שוחטים קאָנווענשאָן. דער ברעף איז געווען געשריבען אין אַ וואונדערבארען גוטען העברעאיש מיט בריליאַנטענע אויסדרוקע און טיפע געדאַנקען, וועלכער האָט געמאַכט ועהר אַ טיפען און גוטען איינדרוק אויף די דעלעגאטען פון דער קאָנווענשאָן. נאָך פילע באַגריסונגען זיינען אָנגעקומען, און אויס מאַנגעל אין פלאַץ איז פשוט אוממעגלאַך צו דרוקען אַלע באַגריסונגען. דער ועד הבריות האָט נאָכהער אַרױנגעבראַכט די לױסט

ווארשא, אז די לאגע פון אונזערע ברידער שוחטים אין פוילען איז שרעקליך; זיי ווערען אכזריות'דיג פאר-פאלגט פון די ראשי הקהלות, וועלכע זיינען ממש יורדים להייהם, און אנערקענענדיג אז אזא לאגע איז געפערלאך ניט נאך פאר די שוחטים, נאך אויך פאר שחיטה און דת, ווייל, ווען א שוחט איז ערנידעריגט, פארשקלאפט און הונדעדיג קען ער ניט טאן זיין מלאכת הקדש ווי געהעריג איז, האָט די קאָנווענשאָן פון אלע שוחטים פון גאנץ אמעריקא און קאנאדע דאָ אויסגעדרויקט א שאַרפען ביטערען פראָטעסט געגען יעדע ראשי הקהל. און די קאָנווענשאָן האָט באַשלאָסען דאָס אויב די ראשי הקהל פון פוילען וועלען ניט חרטה האָבען אויף זייערע אכזריות'דיגע מעשים בנוגע די שוחטים פון לאַנד, וועלען דאָן די פאראייניגטע שוחטים פון אמעריקא און קאנאדא זיך ווענדען צו דער פוילישער רעגירונג מיט א פייערדיגען פראָטעסט צוזאמען מיט א בקשה דאָס די רעגירונג זאָל העלפען די שוחטים אין זייער שרעקליכער פארצווייפעלטער לאַגע.

(9) עס איז באַשלאָסען געוואָרען איינשטימיג דאָס די שוחטים בכל מקום שהם זאלען שטיצען די "מזרחי" אָרגאניזאציע, ווי אויך צו העלפען דעם קרן ארץ ישראל פון "מזרחי", וועלכער שטיצט די אמת'ע ריכטיגע רע-ליגיעזע אידישע ערציהונג, ווי אויך וועלכע שטיצט רבנים און שוחטים אין די אידישע קאָלאָניעס פון ארץ ישראל.

(10) די "אגודת השו"בים דארצות הברית וקנדה" זאָל עפענען א בירדאָ, וועלכע זאָל פארזאָרגען מיט שוחטים די קהלות וועלכע נויטיגען זיך אין א שוחט.

(11) קיין שוחט טאָר ניט לערנען קיין שחיטה צו קיינעם, מירען דער שוחט וועט קריגען ערלויבניש פון דעם צענטראַל ועד.

(12) יעדען יאָהר זאָל גערופען ווערען א קאָנווענ-שאָן פון אלע שוחטים פון די ארצות הברית וקנדה. דער פלאַץ פון דער קאָנווענשאָן זאָל באַשטימט ווערען דורך דעם נאַציאָנאַלען ועד הפעל.

(13) די אגודת השו"בים הארצות הברית וקנדה, פארזאמעלט אין א קאָנווענשאָן אין ניו יארק ז' אָדר תרצ"ג, באַגרייבט די גרינדונג פון די ראשון לציון איידושענס, וועלכע מאכט מעגליך צו קויפען די וויכ-טיגסטע פראָדוקטען פון ארץ ישראל פאר צונענגליכע פרויען, ספעציעל די כרמל וויין פון די קעלערען פון ראשון לציון, וועלכע ווערען אריינגעבראכט נאך אמע-ריקא, געבאטעלט און פאר'התמ'עט אין ארץ ישראל, און פאָדערט אויף אלע אידישע קהלות זיך לעגאל צו באַנוצען מיט דער געלעגענהייט.

הרב שמואל לייב הורוויץ, דער רעדאקטאָר פון די "שוחטים שטימע", האָט געהאַלטען די שליסלרעדע, וועלכע האָט אַנגעזענדיגט די קאָנווענשאָן מיט הייליגע באַנויטערונג, און האָט געיאָנשען אז די קויפענדיע שוחטים קאָנווענשאָן פון אלע שוחטים פון דער וועלט זאָל פאַרקויפען אין ארץ ישראל. דער רעדנער איז שטאַרק אַפלאָדירט געוואָרען. מען האָט געווינגען "כבוד אלקינו" און "התקנה" און אין א הייליגע

בכלל און כשרות כפרט, איז זעהר נויטיג דאָס רבנים און שוחטים זאָלען ארבייטען צוזאמען לטובת הדת והכשרות, און די שרעקליכע הפקרות וואָס עס הערשען איצט אין דער אידישער גאָס אויף דעם געביט פון רעליגיעזען לעבען בכלל און כשרות כפרט אין שולדיג אין דעם א גאנץ גרויסער טייל די ניט פאראייניגונג פון רבנים און שוחטים צוזאמען, ווי עס האָט געדארפט זיין, און ליידען דערפון ליידען שרעקליך אי די רבנים אי די שוחטים אי דאָס יודענטום בכלל, און אנערקע-נענדיג דעם פאקט דאָס ווען רבנים און שוחטים וואָלטען זיך באמת פאראייניגט צוזאמען בלב ונפש פאר חזק הדת בכלל און פאר כשרות כפרט, וואָלט דאָן געלייזט געוואָרען די שרעקליכע פראָבלעמע פון דער ביטערער לאַגע פון רבנים, שוחטים און כשרות.

דערפאר האָבען מיר באַשלאָסען אז עס איז נויטיג דאָס דער אַנערקענטער אָרגאניזירטער ראַבינאַט מיט דעם אַנערקענטען אָרגאניזירטען שוחט פון לאַנד אויב טער דעם נאָמען "אגודת השו"בים דארצות הברית וקנדה" (ניט אַנערקענען רבנים אָדער שוחטים יחידים, נאָר די אָרגאניזירטע אַנערקענטע לאַנד קערפערשאַפטען) זאָלען שאַפען פון זיך א ועד משותף (דוּשאַינט קא-מיטע), וועלכע זאָל ארבייטען האַנד אין האַנד פאר חזק הדת בכלל און כשרות כפרט. רבנים און שוחטים צוזאמען.

(5) די קאָנווענשאָן פון די שוחטים פון לאַנד אַנערקענט דאָס הייליגע רעכט פון די שוחטים זיי זאָלען זיין פארטרעטען אין יעדער שטאָדט און שטעטלעך בכל מקום שהם אין דעם עקזיסטירענדיגן ועד הכשרות פון יעדער קהלה.

(6) וויסענדיג דאָס כשרות איז איינע פון די וויכ-טיגסטע יסודי היהדות און אַנערקענענדיג דעם טרויערי-גען פאקט דאָס זעהר פיעל פון דעם אלטען דור און איבערהויפט דער נייער אידישער דור אין אמעריקא וויים ניט די הייליגקייט, און נויטיגקייט פון כשרות, דערפאר איז ביי אונז באַשלאָסען געוואָרען איינשטימיג ארויסצוגעבען א פאמפלעט אין העברעאיש, אידיש און ענגליש, אין וועלכען עס זאָל ערקלערט ווערען וויסענ-שאַפטליך ליטעראַריש די קדושה פון כשרות.

(7) די קאָנווענשאָן אַנערקענט דעם הייליגען אמת אז דער יסוד פון יודענטום היינט צו טאָג איז די רעלי-גיעזע ערציהונג פון דעם יונגען אידישען דור און עס איז העכסט וויכטיג און נויטיג דאָס דער יונגער דור זאָל וויסען די תרי"ג מצוות, וועלכע זיינען דאָס אידענטום גופא. דערפאר באַשליסען מיר צו ערוועהלען א קא-מיטע פון רעליגיעזע מחנכים און פּעדאַגאָגען, וועלכע זאָלען אַרויסגעבען פאר אונזערע קינדער א ספר המצוות, וועלכער זאָל ערקלעהרען די תרי"ג מצוות לויט דער מיינונג פון די הייליגע חכמי ישראל. דער ספר זאָל דינען אלס א טעקסט בוך פאר אונזערע ישיבות און תלמוד תורה'ס פון לאַנד.

(8) וויסענדיג דורך די "שוחטים שטימע" פון

371

אונזערע דעלעגאטען

דאס איז די רשימה פון די אנגעזעהענסטע און וויכטיגע דעלעגאטען וואס האבען גענומען אן אקטיווען אנטייל אין די דעבאטען פון דער קאנווענשאן:

דזש; א. לעווין, ניו דזש; פרידמאן, וואַטערטאון, נ. י.;
 ס. מיללער, ניו דזש; פעניץ, באַלטימאָר, מד; וואַלט
 מאן, האַרטפּאָרד, קאַננ; נאַביל, סקערענטאָן, פא; דאָזען,
 פאסטוויל, פא; ד. סימסאָן, ניו דזש; פרידמאן, מערי
 דען, קאַננ; שפינגל, קליוולאַנד, אַהויאָ; הערטסבורג;
 דזשיקאָבסאָן, באַטאווע, נ. י.; שילמאַן, ברוקלין, נ. י.
 סילווערמאַן, פילאדעלפּיא, פא; הימאָוויץ, פילאדעלפּיא;
 שטערענבערגער, נ. י.; אסקאווסקי, ניו דזש; בייגען,
 פעטערסאָן, ניו דזש; ה. לעווין, ספרינגפילד, מאַסס;
 דאָנענבערג, ספרינגפילד, מאַסס; ווערניקאָף, מידיאָטאָן,
 קאַננ; קערנער, סקערענטאָן, פא; ריוויקין, פעטערסאָן,
 ניו דזש; וויינבערג, האַרטפּאָרד, קאַננ; פאונעלמאַן,
 פעטערסאָן, ניו דזש; פאקס, פעטערסאָן, ניו דזש; מאָר
 גענשטערנער, רבי, אלענטאָן, פא; א. לאַזאוויק, פילא
 דעלפּיא, פא; מ. ליבערוויט, ניו בראַנזוויק, ניו דזש;
 דובין, ניו בראַנזוויק, ניו דזש; סילווערסטין, ריטש
 מאָנד, ווא; זלמן בער מאַרגאָריק, וואודרידזש, נ. י.
 סאפיר, פאָלסבורג, נ. י.; קאן, מאַנטיסעל, נ. י.;
 רבי מאזיר, נואַרק, ניו דזש; אולמאַן, ליבערטי, נ. י.;
 ג. גאָלדבערג, לינהאַרטס, נ. י.; קליין, ניו בראַנזוויק,
 ניו דזש; סופר, סאראטאָגא ספרינגס, נ. י.; דווראוויץ,
 ברוקלין, נ. י.; סעלסקי, מאָנטענדייל, נ. י.; קייגען,
 פעטערסאָן, ניו דזש; פריעד, פאָלסבורג, נ. י.; ערענ
 קראַנץ, נואַרק, ניו דזש; אַראָנסאָן, נואַרק, ניו דזש;
 בילאָוו, פאסעיק, ניו דזש; שאַרפּמאַן, נואַרק, ניו דזש;
 שלימאָוויץ, טרענטאָן, ניו דזש; מ. לוריא, זוינטראָפּ,
 מאַסס; ליבער, באַסטאָן, מאַסס; וועללער, מידיעלטאָן,
 נ. י.; ווארשאַוויק, נואַרק, ניו דזש.

לאב, בעיאן, ניו דזש; מארוויט, בעיאן, ניו דזש;
 בריסקין, ווילקעסבערג, פא; קליין, איסטערן פא; גוב
 מאן, פליינגפילד, ניו זש; גיטניק, ברוקלין, פרעז. אגודת
 השוהטים נכות ודקות דברוקלין; פאסבערג, פיטסבורג,
 פא; נארפינקעל, אלענטאון, פא; טאשליטין, טרענטאָן,
 ניו דזש; מאלעדאָווסקי, דעטראַיט, מיש; שאַנפּעלד,
 וויספרעז. אגודת השוהטים ניו ענגלאַנד; מען, פא
 סעיק, ניו דזש; מאַרגאָליס, ברוקלין, נ. י.; פריד, ניו
 יאָרק; גאָלדבערג, ריטשמאַנד היל; ווייס, דזשורזי סיטי;
 גרינבערג, ראָזעלל, ניו דזש; קליינמאַן, לינדען, ניו דזש;
 הורוויט, האַדסאָן, ניו דזש; גאָלד, ניו דזשורזי, ניו
 דזש; פיאַסקאָפּסקי, ניו דזש, ניו דזש; בירדאָן, יוניאָן
 סיטי, ניו דזש; סילווערמאַן, ניו יאָרק; ענגעל, גרינפילד,
 לאַנג איילאַנד; א. שולמאַן, ברוקלין, נ. י.; גאָלדענבערג,
 מאַריסטאָן, ניו דזש; טשעפּלער, ניוטאָן, ניו דזש;
 שניידער, פעטערסאָן, ניו דזש; שעכטער, ברוקלין, נ. י.;
 פיאַסיק, ניו יאָרק; ג. קאן, עלענוויל, נ. י.; קאַלפּמאַן,
 וואַטערבורי, קאַננ; י. בערנאַרד; שאַלי, סאראטאָגא
 ספרינגס; מאַירסאָן, ברוקלין, נ. י.; גאָלדשטיין, ראָד
 מאַן'ס ש'ד; אָקון; טשייסען, שאַמאָקין, פא; מ. שער
 מאן, אטלאַנטיק סיטי, ניו דזש; מ. קורמאַן, אטלאַנטיק
 סיטי, ניו דזשורזי; פרוכטער, נואַרק, ניו דזש; שיינ
 בוים, בראַנס, נ. י.; ג. לאַסקער, בעיאָן, ניו דזש;
 א. אַדאָן, טוטען, מאַסס; סלאַכאָפּסקי, מי. פרידאָם,
 ניו דזש; י. בראון, ניו ברייטאָן, קאַננ; י. שילדקרויט,
 עליוזאבעטה, ניו דזש; סוהל, בעיאָן, ניו דזש; קאן,
 דאקאָווי ביטי; שמוקלער, נואַרק, ניו דזש; פלאטאָו,
 פאסעיק, ניו דזש; מעזעראָף, פיטסבורג, פא; גראַסמאַן,
 פראַנקלין, ניו דזש; האַרטזובערג, מאַריסטאָן, ניו דזש;
 טאָרין, דאָווער, ניו דזש; ראָזענבערג, גרינפילד, פא;
 גאָלדסטין, בעיאָן, ניו דזש; גליק, ריטשמאַנד, ווא;
 ליבערנאַף, באַפּאַל, נ. י.; צוקערמאַן, פעטערסאָן, ניו
 דזש; סאַיאָנד, בעיאָן, ניו דזש; רובענסטין, פאסעיק,
 ניו דזש; דואפי, פאסעיק, ניו דזש; סאקעלאָפּסקי,
 פאסעיק, ניו דזש; שער, ניו דזשורזי; פאָזנער, ניו
 דזשורזי; מאַטשויע, ברוקלין, נ. י.; בעקער, האַרט
 פאָרד, קאַננ; פרידמאַן, ספרינגפילד, מאַסס; בוקין,
 פעטערסאָן, ניו דזש; סינגל, באַפּאַל, נ. י.; אמסטער
 דאם, ניו דזש; ווארשאַוויק, פאסעיק, ניו דזש; קנאַפּף,
 פעטערסאָן, ניו דזש; א. קאַפּלאַן, דזשורזי סיטי, ניו

די אגודת השוהטים באַדויערט און בעט ענטשולדיגונג

פון הרב הגאון המפורסם ר. ישראל דזשאָוויץ,
 דער פרעזידענט פון ועד הרבנים דנויאָרק רבתי
 און אויך פון אונזער חשוב און טיכטיגען חבר
 רעזו מרדכי עהרענקראַניץ, יושב ראש לאגודת
 השוהטים בפלך — ניו דזשורזי — וואָס צוליב
 אַ פארזעהען מצד דער אראַנדזשמענט קאָמיטע
 פון דער קאנווענשאָן, זיינען זיי ניט גערופען גע
 וואָרען צו באַגריסען די קאנווענשאָן, כאַטש זיי
 זיינען איינגעלאדען געוואָרען און זייערע נעמען
 זיינען געווען געדרוקט אין דעם סדר היום פראָ
 גראַם, וואָס איז פארטיילט געוואָרען צווישען
 די דעלעגאטען.

ואתם הסליחה,

אגודת השו"בים דארצות הברית וקנדה.

פונקטליכע און באַגריסערטע שטימונג האָט זיך געשלאָסען
 דו ערשטע גרויסע הוסיאָרישע קאנווענשאָן, אויף וועלכער
 עס איז געגרינדעט געוואָרען די נייאָרגאָניזירטע אגודת
 השו"בים דאמעריקא וקנדה.

רעז. יחזקאל ראָזען,

סקרעטער פון דער קאנווענשאָן.

די ערשטע קאנפערענץ פון דעם ועד הפועל דאגודת השוחטים דארצות הברית וקנדה

זונטאג, כ"ח אדר, איז אין 233 איסט בראדוויי, ניו יארק, אפגעהאלטען געווארען דער ערשטער צוזא- מענקונפט פון דעם גרויסען ועד הפועל פון דער ניו גענרינדעטער אגודת השו"בים דארצות הברית וקנדה. ס'זיינען אָנוועזנד געווען אלע מיטגלידער חברי ועד הפועל. דער פרעזידענט, יעקב בלום, האָט געעפֿענט די קאָנפערענץ און האָט געגעבען אַן איבערבליק איבער די הייליגע און פרוכטבארע ארבייט וואָס איז געטאָן גע- וואָרען ביז איצט און וואָס עס דארף געטאָן ווערען אין דער נאָהענטער צוקונפט. דער ערשטער ווייס- פרעזידענט פון די פאראייניגטע שוחטים פון לאַנד, רעוו. יוסף ראָזענמאַן, האָט געגעבען אַ סדרצען איבער- בליק איבער די דערגרייכונגען פון דער נישט לאַנג אָפֿ געהאלטענער ערשטער היסטאָרישער קאָנווענשאָן.

עס זיינען אַרומגערעדט אין פיל דעבאטירט געוואָרען פארשידענע פאָרשלאַגע און פלענער ווי אַזוי אויפצובויען און שטאַרק מאַכען די נייגענדיגסטע אָרגאניזאציע. עס האָט זיך ענטוויקעלט אַ היציגע דעבאטע וועגען פאָר- שידענע וויכטיגע לעבעדיגע פראָבלעמען וואס זיינען נוגע דעם מצב השחיטה והשוחטים און די פאָלגענדע אָנגעזעהענע חברים פון ועד הפועל האָבען זיך באטייל- ליגט אין די דעבאטען:

1) די דיוס פון איין (1) דאָלאַר אַ חודש, וואָס איז באַשלאָסען געוואָרען ביי דער קאָנווענשאָן, זאָל זיך אָנפאַנגען פון חודש ניסן תרצ"ג, און אויפפאָרערען יעדן איינעם אַריינצושיקן זיין דיוס אַזוי שנעל ווי מעגליך. 2) צו עפענען אַ באַנק אַקאָונט אויף דעם נאָמען פון אגודת השו"בים דארצות הברית וקנדה, און אלע הכנסות זאָלען אַריינגעטראַגען ווערען אין באַנק אויף דעם אַקאָונט, און אלע הוצאות זאָלען געמאכט ווערען נאָך דורך טשעקס, כדי אויף אַזא אופן זאָל יעדער סענט און דאָלאַר קענען גרינג קאָנטראָלירט ווערען. 3) אַרויסצוגעבען די „שוחטים שטימע“ אלס אַ וועכענטליכע צייטונג, לויט דעם באַשלוס פון דער קאָנ- ווענשאָן, ביי דער ערשטער מעגליכער געלעגענהייט, אַזוי שנעל ווי די חברים דיוס וועט אָנהויבען אַריינצוקומען אין אָפּים. אַלגענפאלס זאָל די „שוחטים שטימע“ אלס וועכענטלאַכע צייטונג נישט אַפגעלעגט ווערען שפּע- טער ווי חדש אלול דיזען יאָהר.

די דאָזיגע רעזאָלוציע האָט אַרויסגערופען שטאַרק וויכוחים, ווייל אַלע חברים פון ועד הפועל האָבען אויסגעדריקט דעם וואונש אַז דער באַשלוס פון דער קאָנווענשאָן אַרויסצוגעבען די שוחטים שטימע אלע וואָך זאָל גלייך אַריין אין קראַפט. רעוו. בלום, דער פרעזי- דענט, און רעוו. ראָזענמאַן, דער ווייס-פרעזידענט, האָבען אָבער ערקלערט די חברי ועד הפועל, אַז אַרויסגעבען אַ וועכענטליכע צייטונג איז פאַרבונדען מיט גרויסע הוצאות, וואס כל זמן עס איז נאָך ניט אַריינגעקומען גענוג געלט, קען דער באַשלוס ליידער ניט דורכגעפיהרט ווערען באַלד. אָבער אַזוי שנעל ווי געלט וועט אַריינג- קומען וועט די „שוחטים שטימע“ אָנהויבען צו ער- שיינען וועכענטליך.

1) עס איז אויך אָנגענומען געוואָרען דער באַשלוס צו שיקען די „שוחטים שטימע“ צו יעדען ועד הכשרות פון יעדער שטאַט און קהלה איבער גאַנץ אמעריקע און קענעדע און בעמען ביי זיי פינף דאָלאַר אַ יאָהר.

2) עס איז באַשלאָסען געוואָרען גוטצוהייסען דעם פאַרלאַנג פון די חברים. רעוו. פרידמאַן פון ספּרינג- פּילד, מאַסס., און רעוו. שיינפֿעלד פון באַסטאָן, אַז אַ קאָמיטע פון אגודת השו"בים דארצות הברית וקנדה זאָל קומען צו דעם וויכטיגען מיטינג וואָס די שוחטים פון ניו ענגלאַנד סטייט פאַררופען אויף זונטאג, גלייך נאָך פּסח, מיט דעם צוועק צו פאַראייניגען אלע שוחטים פון ניו ענגלאַנד סטייטס.

מיט אַ האַרציגער רעדע האָט דער פרעזידענט ר' יעקב בלום, געשלאָסען די ערשטע קאָנפערענץ פון דעם ועד הפועל דאגודת השו"בים דארצות הברית וקנדה.

רעוו. בלום, פרעזידענט; יוסף ראָזענמאַן, ווייס- פרעזידענט; הרב משה מאיר הכהן ראבינאָוויץ, סגן הנשיא; אליהו מעלצער, טרעזשורער און סעקרעטער; ישראל באַשאַפּאָוויץ, סעקרעטער; משה מרדכי לוריא, פון באַסטאָן; ברוך אַראָנסאָן פון נואַרק; מתתיהו בוקין פון פעטערסאָן; בן ציון בולאָוו פון פּאַסעיק; מיכל פּו- דער פון נואַרק; משה יקותיאל טשערווענסקי פון בעיאָן; זלמן בער מאנאָריק פון וואוּדרידזש; אברהם אולמאַן פון ליבערטי; יוסף דוב פרידמאַן, פון ספּרינג- פּילד, מאַסס.; שמואל גאָרדאָן, ניו יאָרק; אליהו גוטניק פון ברוקלין; שמואל מרדכי דאנענבערג פון ספּרינגפּילד, מאַסס.; יצחק שיינפֿעלד פון באַסטאָן; מיכל באַראָן פון פעטערסאָן; מרדכי עהרענקראַני, פון נואַרק, און פילע אַנדערע.

נאָך פילע דעבאטען האָבען זיך די פאַרזאַמעלטע געאייניגט אויף די פאָלגענדע וויכטיגע החלטות:

א) אויפפאָרערען יעדען שוחט פון אמעריקא און קענעדא אָנצושליסען זיך אלס חבר אין דער אגודת השו"בים דארצות הברית וקנדה.

ב) יעדער שוחט, וואָס וויל באַלאַנגען צו דער אגודת השו"בים דארף אויספילען אַן אפליקיישאָן. אַזא אפליקיישאָן באַאנט קען ער קויגען אָדער ביי דער אגודת השוחטים פון זיין שטאַט אָדער סטייט, אָדער זיך ווענדען דירעקט צו דעם צענטראַלען אָפּים פון די אגודת השו"בים דאמעריקא וקנדה, אין 233 איסט בראדוויי,

משכני אחרִיךְ נרוצה

פון רעוו. זלמן בער מאנאריק

יושב ראש דאגודה השוחטים דסוליוואן ואלטער קאָמיטעס נסבֿיכותיה.

לעסיגען די אינטערעסען פון דער אלגעמיינער אָרנאָ-
ניאציע, אָבער די מורא, האַלט איד, איז נישט קיין באַ-
גרינדעטע. ראשית, זיינען זיי דאָך געווען די איניציאַל-
טאָרען פון דער קאָנווענשאַן און די נייע אָרנאָניאציע
איז דאָך זייער סינד און עס לעגט זיך דעריבער אויפ'ן
שכל, אז דאָס סינד איז זיי ליעב און טייער; והשנית,
וועלען מיר שוחטים, מיר וואָס זיינען אזוי בלוטיג פאַר-
אינטערעסירט אין דעם בנין, זיי נישט לאָזען רוהען.
מיר וועלען זיי צווינגען צו טאָן מעשים ממשיים, אז
אונזער נייע אָרנאָניאציע זאָל בליהען און וואקסען,
און אז די נייע אגודה איז דער שוץ־פּוּטָה צו וועלכען
מיר שוחטים פון אמעריקע און קענעדע ווענדען זיך
בלב ונפש, אין דעם איז גאָר לית מאן דפליג. מיט
יעדען שוחט וואָס מיר איז אויסגעקומען צו ריידען, האָב
איד געפיהלט אז די נייגערינדעטע אגודה האָט פאר
זיי אָנגעצונדען אַ ליכט פון האַפּענונג צו וועלכען זיי
ציהען זיך מיט זייער גאַנצען וועזען און זיינען גרויט
מיטצהעלפען און צולייגען אַ האַנט.

קינער לייגט זיך נישט קיין פּוּנגעלאַך אין בוזים
צו גלויבען אז די ישועה וועט קומען באַלד, אז די פאַר-
פאַלנטע שוחטים וועלען געהאַלפען ווערען גלייך ווי די
אגודה השוחטים וועט אָנהויבען צו פונקציאָנירען. מיר
ווייסען אז דער וועג איז אַ ווייטער און אַ שווערער.
אונזעיליגע מכשולים ליגען אין וועג, סאי פון אינווייניג
און סאי פון דרויסען. מיר גלויבען אָבער באמונה
שלמה, אז אויב מיר וועלען זיך נעמען פאַר דער ארבייט
מיט איבערגעבענהייט, מיט זיכערקייט און מיט צוטרויען
— וועלען מיר בלי ספק אויפבויען דעם גראַנדיעזען
בנין וואָס דער פונדאמענט פון איהם איז געלייגט גע-
וואָרען אויף דער קאָנווענשאַן.

און אז די דעלעגאטען האָבען געפיהלט דעם גרוי-
סען ערנסט איז געווען צו זעהן פון די פאַרהאַנדלונגען
וועגען די רעזאָלוציעס, ווי יעדער החלטה איז באַטראַכט
געוואָרען בכבוד ראש און באַהאַנדעלט געוואָרען מיט
איבערגעבענהייט און אויפריכטיגקייט.

און דאַרום זאָגען מיר צו אייך, איהר ערוועהלטע
אָפיסערס פון דער אגודה השוחטים דארצות הברית
וקאנאדע, טרעט צו צו דער ארבייט מיט דעם פולסטען
צוטרוי, הויבט אָן צו בויען דעם גרויסען בנין, און מיר
וועלען זיין די ציגעל־טרענער, הבונים בחומה, מיר ווע-
לען אייך העלפען טראָגען די משא, מיר, די שוחטים
פון איבער'ן לאַנד, וואַרטען אויף אייער דוף פון טע-
טיגקייט. מיר זיינען גרויט אויף אלעמען כדי צו שטאַר-

אלס איינער וואָס האָט אַנטייל גענומען אין דער
קאָנווענשאַן פון שוחטים פון אמעריקע און קאנאדע,
אלס איינער וואָס האָט זיך באַטייליגט אין אלע פאַר-
האַנדלונגען וואָס זיינען פּילזויטיג דיסקוטירט און אַז
גענומען געוואָרען; אלס איינער וואָס האָט צוגעזעהען
דעם געבורט פון דער נייער גרויסער אָרנאָניאציע
„אגודת השוחטים דארצות הברית וקנדה“, און צולעצט
אלס איינער וואָס האָט געהאַלפען דורכצופיהרען און
געשטימט פאַר די החלטות וואָס זיינען אויף דער קאָנ-
ווענשאַן אָנגענומען געוואָרען — איז אלס אַזעלכער
פיהל איך זיך באַרעכטיגט אַרויסצוזאָגען מיין מינונג
אין דעם גאַנצען ענין.

פון די אלע רייד וואָס זיינען אַרויסגעזאָגט געוואָר-
דען ביי דער קאָנווענשאַן, איבערהויפט פון די רייד
וואָס זיינען געקומען פון די דעלעגאטען פון אויסער
ניו יאָרק, צווישען וועלכע עס האָבען זיך געפונען
שוחטים פון די פאַרוואָרפענסטע ווינקלען פון גאַנץ
אַמעריקא, איז געווען צו מערקען אז יעדער איינער האָט
מיט זיך געבראַכט אַ היבשען פעקעל פון צרות וואָס
דריקט שוין אַ לאַנגע צייט זיין האַרץ און ווייטיגט זיין
נשמה. די קאָנווענשאַן האָט געגעבען די געלעגענהייט
אַרויסצוזאָגען זיך אָפען וועגען די אָנגעווייטאָנטע פּראָ-
בלעמען וועלכע שטעהען בעפאַר אונז און פאַדערען זייער
תיקון. פילע שוידערליכע אמת'ען זיינען געהערט גע-
וואָרען און מיר האָבען פעסטגעשטעלט די דיאָגנאָזע פון
אונזער קראַנקהייט און איצט דארפֿען קומען די מיטלען
זיי אזוי די חולאת ממארת צו היילען.

מיר האָבען אָנגענומען החלטות און אויסגעקליבען
בעאמטע פאַר דער נייער אגודה. די נייע בעאמטע
זיינען אלץ כמעט די אַלטע בעאמטע פון דער ניו יאָר-
קער שוחטים יוניאָן. איך האַלט, אז דאָס איז געווען
איינע פון די וויכטיגסטע אויפטאונגען אויף דער קאָנ-
ווענשאַן צו ערוועהלען די וואונדערליכע טוער פון דער
ניו יאָרקער שוחטים יוניאָן, ווייל ווער נאָך ווי זיי
פארשטעהען די לאַגע פון אונזערע ברידער, און ווער
נאָך ווי זיי קענען און ווייסען ווי אזוי דעם צושטאַנד,
דעם הפּער'דיגען צושטאַנד, פון די שוחטים זאָל געהיילט
און אויסגעבעסערט ווערען. זיי, מיט זייער ערפאַרונג,
זיינען אַ גליק פאַר דער נייגערינדעטער אָרנאָניאציע
און אונזער זייער פיהרערשאַפט זיינען מיר זיכער צו
דערגרייכען צו אונזער ציעל. אמת, עס כאַפט זיך
אריין אַ מורא טאַמער וועלען זיי, די פיהרער, זייענדיג
פאַרנומען מיט זייערע אייגענע אינטערעסען, פאַרנאַכ-

פארלאזען און בויען. ניין! טויזענטער שוחטים איך
 בער'ן נאנצען לאַנד שטעהען מיט פארדריקטע הערצער
 און מיט אָפענע אויערען גרייט אויפצוכאָפּען יעדען
 וואָרט פון אייער רוף צו טעטיגקייט. זיי האָבען אין
 אייך דעם פּולסטען צוטרוי און זיינען גרייט נאָכצו
 פּאָלגען אייערע פּוסיטיוו. — חשכו אַזר'ך גרועה.
 עס האָט גענומען אַ לאַנגע צייט איידער די קאָנ-
 ווענשאַן איז גערופּען געוואָרען. חדשים לאַנג האָט איהר
 זיך אָנגעפרעגט דורך אייער ווערטעהר צייטונג, „די
 שוחכים שטימע“, צי אזאָ קאָנווענשאַן זאָל גערופּען
 ווערען. דער אָפּקלאַנג פון אייערע אָנפראַגען פון אייער
 ישוב הדעת איז געווען אַ פּאָזיטיווער. די קאָנווענשאַן
 איז גערופּען געוואָרען, די נייע אגודה איז געגרינדעט
 געוואָרען. עס איז פאַר אונז אַלעמען קלאָר וואָס מיר
 ווילען. איהר זייט די ערפּאהרענע פיהרער, טאָ לאַמיר
 זיך נעמען פאַר דער ארבייט מיט באַנייטערונג, מיט
 גלויבען און דער עיקר מיט ענטשלאָסענעם רצון, וועלען
 מיר זיכער אונזער ציעל דערגרייכען. איך לך דבר
 שמוחד בפני הרצון.

עדיינקט, אַז אונזער צוקונפט ליגט ביי אייך אין
 די הענט און מיר קענען זיך נישט ערלויבען דורכצו-
 פּאָלען אין אינזער הייליגער גרויסער אונטערנעמונג.

קען אייערע הענט, די הענט פון אונזערע פיהרער. לאַזט
 הערען אייער שטימע ווייט און ברייט איבער'ן נאנצען
 לאַנד. זאָל די בשורה פון דער נייעגערדיגטער אגודת
 השוחטים דארצות הברית וקנדה ארוינדריינגען אין
 יעדען פארוואָרפענסטען ווינקעלע וואו אונזערע ברידער
 זיינען צוזייט און צושפרייט. שטאַרקט זייערע הערצער,
 זייט מיט זיי אין שטענדיגער פארבינדונג דורך אונזער
 צייטשריפט. אַם ראשיתך מעער אחריתך ישגב מאד.
 דער פאקט אַליין אַז אזאָ אָרגאניזאציע עקזיסטירט, טוט
 ממשות'דיגע ארבייט, טראכט און דיינקט וועגען די
 קריוודעס פון די ברידער שוחטים, דאָס אַליין איז גענוג
 צו שטאַרקען דעם גייסט און געפיהל פון יעדען שוחט
 ער זאָל זיך פיהלען ניט אזוי נידערגעשלאָגען. עס וועט
 שטאַרקען זיין געמיטה און וועט צו דערזעלבער צייט די-
 גען אַלס אַ וואָרונג געגען די יעניגע וואָס לייגען ארויף
 זייערע שמוציגע שווערע לאַפעס אויף דעם שוחט'ס
 עקזיסטענץ, דער שוחט וועט האָבען דעם מוטה אויס-
 צושרייען „הענדס אָפּ, פליעזו“

ברידער פון דער עקזעקוטיוו קאָמיטע! איך גלויב
 אז איהר ווייסט און פיהלט אז נישט נאָר די דעלעגאטען
 פון קאָנווענשאַן זיינען דער איינציגער מאַסשטאב פון
 דעם מענשען מאַטעריאַל, אויף וועלכען איהר דארפט זיך

חג האביב
 מאת הרב הלל יעקב הורוויץ שו"ב
 נאָלועסטאָן, טעקסאַס.

און ווידער שטראַלען פול מיט פרידען
 די ליבע שענהע פּרילינגס נעסט,
 און ווידער פייערען די אידען
 זייער ליבען פרייהייטס פעסט.
 ס'אָוועק דער לאַנגער קאַלטער ווינטער
 מיט זיינע וואָלקענדיגע טעג:
 אַ קלאַרער הימעל, זונען שטראַלען
 צייגען אָן אַ נייען וועג.
 ווען דער ליבער חג האָביב
 מיט פריידען ווידער ווערט בענייט,
 מיט פרישען לעבען, פרישען האָפּען
 צו ווערען אויף דאָס נייע בעפרייט.
 גענוג פאַר פרעמדע פעלקער שקלאַפּען,
 גענוג צו קנעטען פרעמדען לייט,
 צייט צו שטרעבען און צו שאַפען
 פאַר זיך אַן אייגען רוהיג היים.
 גענוג צו פרענען: „מה נשתנה“,
 ווארום פאַרענדערט זיינען מיר
 און הערען אַלץ דעם זעלבען תירוץ
 „עבדים“, שקלאַפּען זיינען מיר.

תור האָביב זה הגיע
 משנתו הקיץ והתעורר
 ובנועם שפתיו לי הביע
 קום, היה גם כן משורר!
 העשבים כולם צצו
 בירקק דשא התקשטו
 על העצים פרחים נצו
 ובעלים התעלמו.
 כל האויר יטיף נופת
 תחת כפור וקרח
 רוח אומץ דרור וחופש
 ישיב ציץ ופרח.
 וגם עמי עם ישראל
 יחוג חג הרותו
 זכרון ימים עת הנאל
 קץ שם לעבדותו.
 ורוח חיים בו יפוח
 המעיר בו תקותו
 עוד מעט והוא ינוח
 ישוב אל נחלתו.

ירחון מוקדש לחזוק התורה והיהדות לכירוז ולבון שאלות החיים על פי רוח התורה והאומה

יוצא לאור ע"י אנודת ישוחטי עופות דניו יאָרק רבתי במדינת אמעריקא. הרב שמריהו ליב הורוויץ, העורך.

יום טוב אצל הכותל המערבי

(רשימה)

מאת הרב חיים קרלינסקי.

שביעי של פסח בבוקר. רוח אביבית קלה נושבת, עב לבן דק כסה את פני השמש הבהירים — שעור לא נתרקה ממעון הליל שלה, טפות קטנות של נשם נופלות ומתגלגלות כמרגליות ברחובות המאובקים של ירושלים. השעה מוקדמת ושינוי האוויר בא לפתע פתאום, ובכל זאת מלאים כבר רחובות ירושלים המוני בני אדם. קבוצות קבוצות הולכים הם ומשוחחים, בעוררם את הדממה החגיגית שברחובות הנדרמים עוד למחצה.

וכה מגוונות הן הקבוצות! אתה רואה כאן את הטפוסים השונים של היהדות האירופאית, מעורבים יחד עם הטפוסים השונים של היהדות המזרחית: אשכנזים, ספרדים, תימנים, בוכרים, אנשים נשים וטף — איש איש בבגדי החג המסורתיים שלו — וגם הרבה ערבים ונוצרים. כולם הולכים בדרך אחת, כולם נוהרים למרכז אחד — לשעריפו, הדרך המובילה לכותל המערבי.

משעריפו ולמטה שוטף קהל אנשים חוגגים, בני גזעים ודתות שונים, מלובשים בגדים שונים ומנומרים בצבעים. בכל של גוונים וערבוביה של בני גזעים שונים מתמוזגים לנהר אחד הקולח זיורד, ומתפצל לנחלים קטנים היוורדים תוך המבואות הצרים, האפוליליים והסודיים של עיר "ציון" העתיקה.

נדחפתי בין ההמון ואני נסחף עם הזרם. ופתאום מרחפת ברוחי תמונת החיים של עם ישראל לפני שנות אלפים — לפני החורבן.

עם ישראל יושב עוד במנוחה ומתערה בארצו... בית המקדש מתנשא בכל יפי זהרו ותפארתו על הר המוריה ואלפים ורבבות יהודים מכל קצוי הארץ נוהרים בהמון בין סימטאות צרות ואפלוליות כאילו להקריב את קרבן היום בבית המקדש... ואני שוקע בהרהורי ומסיח את דעתי מן ההוה ונדמה לי כי כל האנשים האלה הולכים גם עתה לבית המקדש להקריב קרבנות... עוד איזו רגעים ואראה את המקדש בכל יפיו ומראהו המקסים, את הכהן הגדול בתארו היפה והנהדר לבוש בבגדי כהונה... עוד מעט ואשמע את שירי הלויים ומנגינותיהם... איזה כח טמיר לפפני וישאני על כנפי הדמיון...

צעקה גדולה פראית של ערבי המעורבת יחד עם נעירת חמורו הפסיקה את חלומי והוציאה אותי מעולם הדמיון. קץ לחלומי היפה בהקיץ. נזכרתי כי האנשים

האלה הולכים לא לבית המקדש, אלא להתפלל, מפני חטאינו..."

מדלג ומקפץ אני בין ההמון על המדרגות שבסימטאות המובילות לכותל המערבי, ואני פוגש על כל צעד בקצינים ובשוטרים אנגלים וערבים העומדים על משמרתם ומפקדים בלשונותיהם ובמגלביהם על היהודים העוברים כבני מרון... תחת לפגוש במשמרות הלויים ובמבטיהם הקדושים-נוחים, שעליהם חלמתי לפני איזו רגעים, רואה אני משמרות שוטרים ומבטי שנאה ובזו... במקום שירות הלויים — פקודות השוטרים הערבים...

המבטים והמגלבים מזכירים לי את ה'נדרמים הפולנים ואת הגלות... במהירות אני עובר בניהנום זה, והנה אני בחצר הצרה של הכותל. מאות אנשים ונשים עומדים צפופים בחצר הצרה שלפני הכותל ומתפללים בלחש ובקול עצוב המעורב בכבי חנוק המתפרץ לעתים קרובות, דמעות חמות נושרות מהעינים, מתגלגלות על הפנים ונופלות ומרטיבות את האבנים הקרות של הכותל הדורדרורי... הרבה נרות דולקים על הגדרה של רחבת הכותל, וגם הם כאילו בוכים ומבליחים מטפות הדקות של הגשם הנופלות עליהם... אימרים תפלת "יזכור"...

והנה תפלת מוסף. החזן קורא, "ומפני חטאינו". ממלה למלה קולו מתגבר וחודר אל הלכבות ומוציא דמעות. הקהל מתפרץ בכבי. הבכיה תגדל מרגע לרגע ותהיה להתיפחות הקורעת לכבות. פני האנשים, שרק לפני איזו רגעים צהלו משמחת החג, נתקדרו בתוגה עמוקה. שמחת החג נהפכה לקינה על החורבן, תשעה באב ממש... מראה הכותל הישן נראה עתה יותר נורא מתמיד, ונדמה לי כי הטפות הקטנות הללו הנופלות מהעננים לא טפות גשם הן, כי אם דמעות הכותל הבוכה יחד עם עם ישראל על חורבנו ועזיבתו... הכותל שרָאָה את חגו של העם העברי לפני שנות אלפים ורואה את חגו כיום אינו יכול להתאפק מבכיו.

עצוב ושקוע במחשבותי אני עומד בין האנשים הבוכים ואני בוכה אתם בדממה. הערבים והערביות עם ילדיהן הנדחקים מזמן לזמן בין קהל המתפללים — כדי לעבור לבתיהם, מגדילים את הדוחק הגדול שבחצר הצרה, מכאיבים הם מאד את לבבי ומוסיפים צער לצערי, ואני מרגיש את החורבן בשלמותו...

החזן נומד תפלת מוסף. הבכיה מתמעטת ומשתתקת. רק מזמן לזמן נשמע עוד קול בכי חנוק של אשה או בחורה שאחרו לבוא ואומרות עכשיו "יזכור"...

מצבירות העצבון והאבלות עובר והולך לאט לאט... אומרים את הקדיש האחרון והשרָאָה חגיגות של יום-

"דרך ארוכה וקצרה"

מוקדש לוועידת שוחטי עופות דאמריקא וקאנאדא, ביום ז'—ח' אדר, תרצ"ג, בעיר ניו יארק,

מאת הרב שמואל מנחם הלוי פיינ, רב בעיר דעטרקאָיט, מיזש.

ד"א אמון אומן, התורה אומרת אנו היינו כלו אומנתו של הקב"ה. כנוהג שבעולם מלך ב"ו בונה פלטין אינו בונה אותה מדעת עצמו אלא מדעת אימו, והאומן אינו בונה אותה מדעת עצמו אלא דישתראות ופנקסאות יש לו, לדעת איך הוא עושה חררים, איך הוא עושה פששיון, כך היה הקב"ה מביט בתוכה וברא את העולם. (מדרש רבה בראשית פרשה א').

וכונת המדרש היא כמו שבארתי בספרי זכרון שמואל, חלק א', פ' בא, שחוקי הטבע והבריאה אינם מתנגדים לתורה, אך כמו שלהבת האחוזה בנר שמדובקים יחדיו ולא יתפרדו, כן דיני ומשפטי התורה הם מדובקים ומלוכדים יחד בחוקי הטבע והאדם. ומי שאינו מודה בזה ומתנהג בחיי הטבע שלו היפך מדיני התורה איש כזה ישקול למטרפסיה כהאי עלמא וסופו יהיה מהצועקים ואינם גענים, והדברים ארוכים ועתיקים.

ומאחר שהתורה היא הכנית (פלאן) העולם, על כן צריכים ומוכרחים להיות התכנית והכנין העצמי מכוונים יחד שזה בשוה באין שום ניגוד וסתירה ביניהם אף כמלוא נימא. ובחוקי הטבע והחיים, הנה מי שרוצה לבוא למטרתו ולמבוקשתו, ההכרח לו לילך בדרך ארוכה וקצרה, וכמה יגיעות יגע אדם הראשון עד שמצא פת לאכול, חרש וזרע, וקצר, ועמר, ודש, וזרה, וברר, וטחן, וחרקיד, ולש, ואפה, ואחר כך אכל (ברכות נ"ח), וזהו דרך ארוכה. עבד ועמל הרבה, וקצרה, שבא למבוקשתו שאפה לחם ואכל, ושבע, אבל לא הלך בדרך קצרה, והיינו שלא היה חורש ושודד, או שלא היה מעמר וטוחן, אז היתק לו דרך ארוכה שלא היה בא למטרתו ולמבוקשתו לאכול לחם. כן גם בכל עניני התורה והחיים עלינו ללכת בדרך ארוכה וקצרה ואז נבוא למטרתנו. וזהו סוד האחדות והשלום, סוד הסדר והמשמעת, שבה נשתכחו המדות האלו, האחדות והשלום, בתורה ובחז"ל, וסדר ומשמעת נתקבל לחוק וגזרה אצל כל בני תרבות ואצל כל העמים המתוקנים. ואין פוצה פה ומצפצף לחלוק על זה. והכל מודים.

והנה כשהאדם יחשוב ויתעניין אך בצרכיו מה שנוגע לו ולגופו, אך בעסקיו שלו, ולא יחשוב ויתעניין באינטרייסיו של חברו, זהו דרך קצרה, יען שחביב עליו גופו ומאודו, הוא מרגיש אך ביסוריו שלו, ולא ביסוריו של חברו אבל באמת דרך זו היא רחוקה, הוא רחוק מאד לבוא למבוקשתו ומטרתו, יען שאז עליו ללחום כעד קיומו עם הרבה יחידים וכל הסובבים אותו, יען שאיני טידיסו של כל יחיד ויחיד הוא שונה מזה של חברו, וכל אחד רואה אך זכות לנפשו ותובה בעד חברו ועליהם ללחום תמיד זה עם זה. ובדרך זו אין מי שינצח, וכל הלוחמים אבודים הם, וגם אפילו המנצח הוא מנוצח.

אבל אם אלה היחידים יתארגנו ויתאחדו ויתאגדו יחדיו, וכל אחד ידאוג גם לטובת חברו, ויקיים את הפסק ואהבת לרעך כמוך כמלוא מובן המלה, הנה דרך זו היא ארוכה ורחוקה, יען שהרבה כחות צריך לשקוע לארגן ולאחד וכל אחד ישתדל לזולתו, אבל היא קצרה, שאז נבוא למטרתנו ולמבוקשתנו להיטיב לכל אחד ואחד, והכל על מקומו יבוא בשלום.

ולחברה זו באו שוחטי עופות בניוירוק רבתי, הכנת והכרת רוח התורה, הכרת והכנת חוקי הטבע והחיים, וזו היא דרך ארוכה וקצרה.

וביחוד באו להכרה זו העומדים בראש התנועה לאחד ולאגד את כל השוחטים באמריקא וקאנאדא, והם הנשיא והסגנים והמזכירים של האגודה, אשר באמת הם אנשים של צורה, בעלי דעה, היודעים את אשר לפניהם, ורוצים הם באמת ועובדים בכל כחם ומדצם לנמור את אשר החלו, לטובת כל השוחטים והשחיטה, והועידה הראשונה הנ"ל אשר התנהלה על ידיהם היא ראויה שתכתב לדורות. הועידה התנהלה בסדר נכון ומשטר, בחכמה ודעת, והרבה החלטות טובות ישראליות להעלותן לנס נתקבלו בה בהסכם כל הועידה.

ואם תרצו אין זו אנדה. ועל השוחטים שבכל רחבי אמריקא וקאנאדא למהר ולבוא וליתן יד להאגודה של השוחטים, בכדי שתהיה היכולת להוציא לאור ופעולת ידים את כל התקנות, שיביאו באי ספק הרבה טובה וברכה ואור. וכבר הגיעה השעה! ואתם ראשי האגודה, לכו בכחם זה להושיע ושמכם יהיה חסוק בתולדות ישראל מהזוכים ומזכי את הרבים, וברכת כל הישרים והתמימים הרוצים בתקות ישראל עליכם תבוא.

על ידי שפע החומר שנגליון זה לרגלי הועידה הארצית של השו"בים הושמטו כגליון זה המדורות הקבועים, "הרמב"ם ותורתו", "הלכות שחיטה" להרב רש"ל הורוויץ, גם המדור הקבוע "פון אונזער אלמען הייליגען קוואל". המערכת.

טוב שוררת שוב בין הקהל. השמחה חוזרת ותוספת את המתפללים, והפנים צהובים וצוהלים... אין זכר עוד לאבלות וחורבן...

מכל הצדדים נשמעות ברכות יום טוב, וכל הקהל מקטן ועד גדול, מחסידים ועד חלוצים שרים, "יבנה המקדש"... מטמורפוזה בתירגע של עם ישראל...

כארנעט בראדי

איז דער איינציגער מאנופעקטשורער פון

נשר פלייש פראדוקטען

וואס שטעהט אונטער דער השגחה פון

ועד הרבנים דניו יארק רבתי
אלע אידען וואס זיינען נזהר אין כשרות זאלען
געברויכען בלויז די פראדוקטען פון כשר נעט
בראדי.

קאנטרי-ארדערס פינקטליך אטענדעט.

ווענדעט זיך צו:

BARNET BRODY, Inc.
127 Walton St., Brooklyn, N. Y.
Telephone: EVergreen 6-0318

כשורה להורים ומורים

יצא לאור ספר למוד חדש

חג הפסח

מאת הרב שמריהו לייב הורוויץ

ללמד בני יהודה את הדינים וטעמי המנהגים
של חג הפסח, יחד עם קורות חג הפסח.

המחיר 30 סענט

לפנות אל הרב המחבר

RABBI S. L. HURWITZ
1503 Eastern Parkway, Brooklyn, N. Y.
Telephone: HAddingway 3-9698

קויפט דירעקט פון מאנופעקטשורער

פּרוכט'ן, מענטעלאך, חופות, בענערס,
טישטיכער, מצה דעקלעך א. נ. וו.

אלעס אין גאלד הענד עמבראידערן. די שטיק
סטע פראכטפולע ארבייט.

איער אלטער פריינט פאר פילע יאָרען

יצחק נעכעס

40 סאפאלק סט., ניו יארק, נ. י.

(געגענאיכער דעם פאסטאפיס)

מאיר וואלאזין

50-52 עלדרידזש סטריט, ניו יארק

טעלעפאן אָרטשאַרד 4-4511

מאנופעקטשורער

פון וואלענע און סילקענע טליתים, פרוכתן,
מענטעלאך, חופות, מכסות לשלחן ולארון.

אימפארטער

פון די בעסטע ספרי תורה, תפילין ומוזות.

דיסטריבייטאָר

פון אלערהאנד זילבערנע כלי קודש, עץ חיים'ס,
ציין'ן, יד'ן, קידוש'בעכערס, שבת-לייכטער א. נ. וו.
די בעסטע מילערס חלפים און מוהל מעסערס,
שאַרף און גלאַט שמייער.

אלעס צו שפאט ביליגע פרייזען

א שיינו אהן א רעיואר

סופערהוימען שיייווינג פאודער — גאראנטירט
ניט צו ברענען די הויט. האָט קיין גערוך

40 סענט א פונט

ספעשעל פאודער פאר ליידים — 0.60 א פונט.
פולע צופרידענהייט גאראנטירט. ווען ניט גיבען
מיר אייך צוריק איער געלד. שרייבט פאר א
פרייען סעמפעל.

„סופערהוימען העיר רעסטאָרער“ ברענגט צו
דיק דעם נאטירליכען און יוגענדליכען קאליר פון
גרויע האָר.

באטעל — 50 סענט

IMPROVED SHAVING POWDER CO.
107 Norfolk Street, New York, N. Y.

מדפיסי ספרים אנהנו זה יותר

מחמש-עשרה שנה

בעברית, אידית ואנגלית

ספרים לאלפים ולרבבות יצאו, במשך הזמן הזה,
מתחת מכש הדפוס שלנו מאת מחברים
מפורסמים המפוזרים בכל רחבי ארצות הברית —
וכולם פה אחד מהללים ומשבחים אותנו.

תעודות ומכתבים המעידים על אמיתת דברינו
נוכל להמציא לכל דורש.

פנו אלינו ותוכחו.

ORIOM PRESS, Inc.
42 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-8164

יעקב בראנפמן

מאנופעקטשורער פון

אלע מינים כשר'ע פלייש-פראדוקטען

באגריסט די שוחטים פון אמעריקא און קאנאדא
צו זייער קאנווענשאָן!

JACOB BANFMAN
178 Delancey St. New York, N. Y.

המצאה חדשה להסיר המכשלה

כאשר רבים נכשלים בגלל חזקת הזקן בתער שעוברים על המשה לאוין, מפאת שקשה להם גלוח הזקן במספרים, או השחתת בסם מפני הכאב משריפת הפנים, תקנה גדולה להנצל ממכשור, לעשות גלוח הזקן בתספורת חשמלית המכונה
Schick's Bladeless Electric Shaver

תספורת חשמלית זאת הוא בעין מכונת מספרים המכונה קליפער, ועושה פעולת הגלוח כהרף עין בלי איבוד זמן, ואיננו מסרט הפנים שום פעם, ועוד מרפא אותן. הכתובת:

REV. P. WACHSMAN
150 Rodney Street, Brooklyn, N. Y.
EVergreen 6-3634

די שוחטים פאר ראשון לציון כרמל וויין

די קאנווענשאן פון שוחטים אפגעהאלטען אין ניו יארק ז' אדר תרצ"ג, האט איינשטימיג בא' שלאסען צו באגריסען די

ראשון לציון כרמל וויין אגענטור אין אמעריקא

פון 24 סטאן סטריט, ניו יארק

וועלכע איז די איינציגע וועלכע אימפארטירט די וויין פון די ראטשילד וויין קעלערען, געבאטעלט און פאר'התמ'עט אין ארץ ישראל, דירעקט צום יוניטעד סטייט באנדעד ווערהווין, פון וועלכען פלאץ עס ווערט דעליווערט דירעקט צו אייך. ווענדעט זיך צו די

ראשון לציון אגענטור

24 סטאן סטריט, ניו יארק

Telephone: BOWling Green 9-0223

פאר די איינציגע און אמ'ע

ראשון לציון כרמל וויין

RISHON LE ZION AGENCY

24 Stone Street, New York, N. Y.

Telephone: BOWling Green 9-0223

איווען-פריש אויף'ן סדר-טיש

קיפט דיזע מצה
ס'איז די בעסטע

בעסער
אויסגעבאקטן
מנהר
בא'טעס'ט
בעסער
פארפאקט

מאנשעוויטש מצה, מצה פארפעל, קעיק מעהל, אייער מצות, האול ווהיט מצות, היידזשיעניק מצות, מצה סרדעל.

217
MAY

279

RABBI S. L. HURWITZ, Editor

הרב שמריהו ליב הורוויץ, רעדאקטאר

די

שֵׁן תַּשִּׁים שְׁפִימֵי SCHOCHTIM SHTIMME

מאנאטליכער זשורנאל, ארויסגעגעבען דורך די אגודת שוחמי עופות דניו יארק רבתי

Monthly Magazine, published by the Poultry Schochtim Union of Greater New York

Affiliated with the American Federation of Labor, Local 440

233 EAST BROADWAY, NEW YORK, N. Y.

Telephone: ORchard 4-1938 — 9602

Vol. II, No. 2, April, 1933.

ב"ה ניו יארק, ניסן, תרצ"ג

צווייטער יאהרגאנג, נומער 2

אינהאלט:

עדיטאריעלס: די נירנבערגער אגודת השו"בים דאמעריקא ומנדה.
 חד וחלק (פעליעטאן) — א. לין
 דבור ומעשה — הרב שמואל מנחם הלוי פיון
 די שטילע בויער — הרב הלל יעקב הורוויץ
 בריעה פון שוחטים: מאנטרעאל, ליבערטי, דענווער, קליוולאנד.
 וואס ארץ ישראל מיינט — דר. אברהם לבסקי
 תלמודישע ווערטלאך — אחד השוחטים המרגישים
 וועגען נייע ספרים אין דער הייז ליטעראטור — המבקר
 שמחות ביי שוחטים.

ה ש ו מ ר

אחרי היעודה — ש. 5. ת.
 מוסר התורה — ש. 5. הורוויץ
 גאולה, ענוה וגאון לאומי — הרב שמואל ד. מחרשיק
 השוחטים והחנוך — ברוך הערשענאוו
 נחלת השבים (שיר) — שלמה אונגאר
 מילי מעליותא — זלמן ריטשמאן, שו"ב
 הרמב"ם ותורתו — הרב שמריהו ליב הורוויץ
 הצילו את מרכז התורה — הרב אברהם יצחק הכהן קוק
 מדעות.

Subscription Price, \$3.00 a year.

סיכסקריבשאן 3 דאלאר א יאהר

217
MAY 1933

280

RABBI S. L. HURWITZ, Editor

הרב שמריהו ליב הורוויץ, רעדאקטאר.

שֵׁן תַּשְׁמִימֵי שְׁפִימֵי

SCHOCHTIM SHTIMME

מאנאטליכער זשורנאל, ארויסגעגעבען דורך די אגודת שוחטי עופות דניו יארק רבתי
Monthly Magazine, published by the Poultry Schochtim Union of Greater New York

Affiliated with the American Federation of Labor, Local 440

233 EAST BROADWAY, NEW YORK, N. Y.

Telephone: ORchard 4-1938 — 9602

Vol. II. No. 2. April, 1933.

ב"ה ניו יארק, ניסן, תרצ"ג

צווייטער יאהרנאנג, נומער 2

א י נ ה א ל ט :

עדיטאריעלס: די נייגערינדעטע אגודת השו"בים דאמעריקא וקנדה.
 חד וחלק (פעליעטאן) ————— א. א. לץ
 דבור ומעשה ————— הרב שמואל מנחם הלוי פיין
 די שמילע בויער ————— הרב הלל יעקב הורוויץ
 כריעה פון שוחטים: מאנטרעאל, ליבערטי, דענווער, קליוולאנד.
 וואס ארץ ישראל מיינט ————— דר. אברהם לבסקי
 תלמודישע ווערטלאך ————— אחד השוחטים המרנישים
 וועגען נייע ספרים אין דער דרוש ליטעראטור ————— המבקר
 שמחות ביי שוחטים.

ה ש ו מ ר

אחרי הועידה ————— ש. 5. ה.
 מוסר התורה ————— ש. 5. הורוויץ
 גאון, ענוה וגאון לאומי ————— הרב שמואל ד. מהרש"ק
 השוחטים והחנוך ————— ברוך הערשענאוו
 נחלת השבים (שיר) ————— שלמה אונגאר
 מילי מעליותא ————— זלמן ריטשמאן, שו"ב
 הרמב"ם ותורתו ————— הרב שמריהו ליב הורוויץ
 הצילו את מרכז התורה ————— הרב אברהם יצחק הכהן קוק
 מודעות.

Subscription Price, \$3.00 a year.

ביבליאטיק פון 3 דאלאר א יאהר

Entered as second-class matter, August 15, 1932, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

וויכטיגער מיטינג פון די אגודת השוחטים דפּלך ניו דזשורזי. וועגען נייע ספרים אין דער דרוש ליטער-ראטור.

ניט לאנג צוריק איז ערשינען דער דריטער חלק פון דעם ספר „משל ומליצה“ פון דעם באוואוסטען רב און דרשן, הרב ר' אברהם נפתלי גאלאנטי, דער רב פון דער שוהל „ת"ת בית אברהם“ אין די בראַנקס פאר די לעצטע צוואנציג יאהר.

הרב גאלאנטי איז ניט קיין פנים חדשות אין דער רבני'שער דרוש ליטעראטור. זיינע פריערדיגע ספרי דרוש „חזיונות אברהם“, „דבר בעתו“, „מועדים לשמחה“, דריי טייל „משל ומליצה“ אויף דער תורה און זיין וואונדערבארער ספר „המדרש והמשנה“ האָבען געמאכט א רעש, און זיינען אנערקענט געווארען ביי די רבנים און דרשנים פון היינטיגען דור אלס אמת'ע נוטע נוצליכע ספרי דרוש מיט וועלכע דרשנים קענען זיך נאנץ נוט באנוצען אויף דער בימה.

דער יעצטיגער נייער דרוש ספר „משל ומליצה“ אויף ספר ויקרא איז באמת א נויטוענדיגקייט פאר יעדען דרשן, ווייל ספרי דרוש אויף ספר ויקרא זיינען ניטא פיל, מחברים דרשנים האָבען געדרוקט אויף ספר בראשית און שמות, האָבען אבער ניט זוכה געווען צו פארטועצען זייער ארבייט און צוליב נעלט מאנגעל האָבען זיי ניט געקענט דרוקען אויף ספר ויקרא, דערפאר וועלען זיך דרשנים פרעהען מיט דעם נייעם ספר אויף ספר ויקרא פון הרב גאלאנטי.

דער נייער ספר צייכענט זיך אויס אזוי ווי זיינע פריערדיגע ספרים מיט וואונדערבאר שעהע אינטערעס סאנטע חסידישע מעשה'לאך וועלכע דעם מחבר געלינגט איבער אריינצופלעכטען זיי אין צוואמענהאנג מיט א פסוק, א מדרש, א נמרא, און צופאסען צו דברי מוסר וועגען לעבעדיגע צייט-פראגען. דער מחבר באהאנדעלט די וויכטיגסטע צייט פראגען און אידישע פראבלעמען זעהר שארף און קלוג דורך א חסידישע מעשה'לע צונע-פאכט צו א מדרש. זיינעם א ווארט קען מען שמענדיג איבערזאגען. דער עולם האָט וואס צו הערען און עס געפינען זיך אין דעם נייעם ספר וויכטיגע מאמרים, טיפע געדאנקען און איז א נוטער בייטראג צו אונזער דרוש ליטעראטור. — המבקר.

זונטאג, כ"ו ניסן, איז אפגעהאלטען געווארען א וויכטיגער מיטינג פון די אגודת השוחטים דפּלך ניו דזשורזי אין נוארק, נ. דזש.

דער ועד הפועל האָט אָפגעגעבען אן אויספיהר-ליכען באריכט פון די נוטע און נוצליכע ארבייט וואס איז געמאָן געווארען ביז יעצט פאר דעם וואהל-און בעסטען פון דער אגודת השוחטים דפּלך ניו דזשורזי. עס איז אויך אָפגעגעבען געווארען א באריכט פון דער גרויסער נייגענדיגער נאציאנאלער ארגאניזאציע אגודת השובי"ם דארצית הברית וקנדה. דער באַריכט איז אויפגענומען געווארען מיט גרויס באנייט-טרונג.

עס איז באשלאָסען געווארען, דאָס אזוי שנעל ווי זיי וועלען באקומען די אפליקיישאַנס פאר מעמבער-שיב אין דער אגודת השובי"ם דארצית הברית וקנדה, זאלען די אפליקיישאַנס גלייך אויסגעפילט ווערען פון יעדען שוחט און זאָל אריינגעשיקט ווערען אין דעם אפיס פון די אגודת השובי"ם דארצית הברית וקנדה, 233 איסט בראַדוויי, ניו יארק, און אריינשיקען די דיוס (אין דאָלער א חודש), אָנפאנגענדיג פון חודש ניסן.

עס איז אויך פארהאנדעלט געווארען א דעקאָ-מענדישאַן אז אין פאל פון א סטריק זאָל א סטריק קענעדער שוחט קריגען אויסגעצאָהלט 50 פראצענט פון זיינע שכירות.

א ספעציעלער פאָנד פאר דעם צוועק זאָל נע-שאפען ווערען דורך דעם וואס יעדער שוחט פון דעם סטייט זאָל געבען 2 פראצענט פון זיינע פארדינסטען.

עס איז איינגעטייט אונגענומען און באשלאָסען געווארען, אז די שוחטים מיט דער הילף פון די לאַ-קאלע רבנים זאלען שאפען א סימן כשרות אויף יעדען עור, ווייל עס איז באוויזען געווארען אז זומער, ספע-ציעל שבת בייטאָג, נבל'ס מען טשיקענס און אין אווענט, ווען דער שוחט קומט, בלייבט איהם איבער צו שחט'ן בלויז עטליכע טשיקענס.

עס איז איבערגעגעבען געווארען צו דער סטייט עקזעקוטיווע אויסצוארבייטען דעם פלאן מיט אלע איינצעלהייטען ווי אזוי דאס צו פארווירטליכען.

פארשידענע דעקאָמענדראציעס זיינען פון פילע חברים פארגעבראכט געווארען און איבערגעגעבען נע-ווארען צו דער עקזעקוטיווע צו באטראכטען וועלכע פון זיי זיינען פראקטיש און דורכפיהרבאר.

קיפּט דירעקט פון מאָנאָפּעקטשורער פרוכת'ן מענטעלאך, חופות, בענערס, מיטטיכער, מצה דעקלער א. ז. וו. אלעס איז גאָלד הענד עמבראידער. די שעני-סטע פראכטפולע אַרבייט. אייער אלטער פריינט פאר פילע יאָהרען **יצחק נענעס** 40 סאפאלק סט., ניו יארק, נ. י. (גענענאיער דעם פאסטאָפיס)

לאגודות שוחטים בכל מקום שהם! שיקט אונז אריין באריכטען פון אייערע מיר-סינגען, ווי אויך פון אנדערע מעטיגקייטען פון אייער אגודה, און מיר וועלען מיט פארגעניגען אייערע באריכטען דרוקען אין אונזער זשורנאל. די רעדאקציע.

די שוחטים שטימע

ניסן, תרצ"ג

נומער 2

צווייטער יאהרגאנג.

די נייגעגרינדעטע אגודת השו"בים דאמעריקא וקנדה

די קאנווענשאן האט אנגענומען פארשידענע החלטות וועלכע זיינען אלע נויטיג און נוצליך. די וויכטיגסטע רעזאלוציעס פון דער קאנווענשאן זיינען אבער די פאלגענדע צוויי: א) צו גרינדען אן אגודת השו"בים דארצות הברית וקנדה, און דאס יעדער שוחט מומחה ומובהק דארף זיך אנשליסן אלס מיטגליד אין די אגודת השוחטים פון לאנד, ווי אויך ב) אז דער איינציגער שוחטים און קאנאדא, די שוחטים שטימע, זאל ערשיינען דורך די אגודת השו"בים דארצות הברית וקנדה אלס א וועכענס-ליכער זשורנאל.

די ביידע אויבען דערמאנטע רעזאלוציעס זיינען אנגענומען איינשטימיג און מיט גרויס באגייסטערונג ביי די פינף הונדערט שוחטים דעלעגאטען פון לאנד, פארוואס מעלט אויף זייער קאנווענשאן.

די שוחטים פון לאנד פיהלען און פארשטעלען אז ווען ניס א גרויסע שטארקע אגודת השוחטים וועמעס אויפגאבע זאל זיין צו באשיצען דעם כבוד און די פרנסה פון יעדען שוחט, איז די לאגע פון די שוחטים א שרעקליכע. עס איז פשוט ניטא קיין צוקונפט פאר זיי און זייערע עלענדע פאמיליעס. און וואס ווייטער אלץ ערגער און האפנונגסלאזער, ווייל נאר א גרויסער שטארקע שוחטים ארגאניזאציע זאציע פון אלע שוחטים פון אמעריקא און קענדע איז בכח צוקעמפען פאר די אינסערעסען פון אלע שוחטים, און טאקע דערפאר האט די ערשטע גרויסע היסטארישע קאנווענשאן פון אלע שוחטים פון לאנד באשלאסען איינשטימיג צו גרינדען א נאציאנאלע שוחטים-ארגאניזאציע.

די אגודת שוחטי עופות דניו יארק רכתי האט געגרינדעט דעם חודש-זשורנאל, די שוחטים שטימע, אן ארגאן וועמעס צוועק איז צו קעמפען פאר אלעס וואס ביי אידען איז הייליג און טייער און אויך פאר די שוחטים-אינטערעסען — צו אויפ-הויבען דעם פרעסמיזש פון די שוחטים, צו פאר-אייניגען זיי אין א גרויסען שטארקען פארבאנד און דערמיט פארבעסערען זייער לאגע ברוחניות ובגשמיות.

די שוחטים שטימע האט אימער אגיסירט, אז עס זאל גערופען ווערען א קאנווענשאן פון אלע שוחטים פון לאנד מיט דעם צוועק צו לעגען דעם גרונדשטיין פאר א נאציאנאלע ארגאניזאציע פון שוחטים. אזא קאנווענשאן האט קיין מאל נישט שטאטגעפונדען און מען האט נישט געגלויבט אז עס וועט מעגליך זיין צו פאראינטערעסירען די שוחטים פון אמעריקא און קאנאדא, אז זיי זאלען קומען צו אזא קאנווענשאן. זיי זיינען אבער געקומען — שוחטים-דעלעגאטען פון פארשידענע שטעט און שטעטלאך, פון די גרעסטע און פון די קלענסטע קהלות פון אמעריקא און קאנאדא, זיינען געקומען צו דער קאנווענשאן. אזא הייליגע באגייסטערטע שוחטים-קאנווענשאן האט נאך דאס אמעריקאנער אידענטום נישט געזעהן. דעם ערשטען מאל אין דער געשיכטע פון אידען אין די פאראייניגטע שטאטען און קאנאדא האט שטאטגעפונדען די גרויסע היסטארישע שוחטים-קאנווענשאן, וואו די שטימע פון דעם עלענדען פארפאלגטען שוחט האט זיך געלאזען הערען. די יעניגע שוחטים וועלכע האבען בייגעוואוינט אלע זיצונגען פון דער קאנווענשאן וועלען קיין מאל נישט פארגעסען די יום-טוב'דיגע הייליגע שטימונג וואס עס האט גע-הערשט זי-ח' אדר תרצ"ג אויף די זיצונגען אין בראדוויי סענטראל האטעל און ביי דעם פראכט-פאלען באנקעט וואס עס איז געגעבען געווארען צו די שוחטים-דעלעגאטען, אין גרויס סענטראל פאלאס."

איהר אייגענעם ארגאן, ווען די „שוחטים שטימע“ וועט, ערשיינען יעדע וואך און וועט שמעהן על המשמר צו קעמפן אונערשראקען פאר די אינטערעסען פון שוחטים, שחיטה און כשרות על פי דת.

מיר גראטולירען די שוחטים פון אמעריקא און קאנאדא מיט זייער נייגעריגדעמער לאנד אר-גאניזאציע. מיר האפען, אז זיי וועלען מאכען פון זייער נייגעריגדעמער ארגאניזאציע א גרויסען קאנסטרוקטיווען כח למובת הדת און למובת השוחטים.

פון יחידים ווערט א כלל. ווען יעדער איינ-צעלנער שוחט בכל מקום שהוא וועט זיך אנשליסען אן די אגודת השו"בים דארצות הברית וקנדה און וועט גלייכצייטיג אויך פאראינטערע-סירען און אריינברענגען אין דער אגודה זיינע חברים און פריינט, וועט דאן די נייגעריגדעמטע אגודת השו"בים זיין א ברכה פאר די שוחטים בכלל און פאר'ן אידענטום כפרט.

אזא ארגאניזאציע איז באשאפט געווארען אויף דער קאנווענשאן אונטער'ן נאמען „אגודת השו"בים דארצות הברית וקנדה“.

דער אפיס פון די אגודת השו"בים ווערט פאר-פלייצט מיט הונדערטער און מויענדער פיער-דיגע און באיינסמערטע בריף פון שוחטים פון גאנצען לאנד, וועלכע ווילען זיך אנשליסען מיט פרייד און ענטווארעם אלס חברים פון דער ניי-געריגדעמער נאציאנאלער ארגאניזאציע — די „אגודת השו"בים דארצות הברית וקנדה“.

קיין שוחט וויל נישט און טאר נישט בלייבען עלענד און הילפלאז אין א צייט ווען אלע און אלעס ווערט פאראייניגט. ווייל אין פאר-אייניגונג ליגט קראפט און מאכט. דאס וואס דער יחיד קען נישט מאן קען אבער מאן א גרויסע וועלט-ארגאניזאציע, און די אגודת השו"בים פון לאנד וועט נאר דאן קענען אנגעהן מיט איהר הייליגער נוצליכער ארבייט למובת השוחטים והשחיטה, ווען זי וועט האבען

אויך גענוג ליידען צרות. מיין פאטער ז"ל איז געווען א שוחט אין א קליין שטעטלע אין פוילען, דאס מען נישט געמאכט קויען קיין נייע סעקעל, קיין ריכטיגען נייעס מלבוש, ווייל די בעלי בתים וועלען באריידען דעם שוחט און וועלען איהם תושב זיין, אז ער טאכט, חס ושלום, א לעבען ווי אלע סענישען, באהיטע גאט...

חד וחלק
(עלילעסען) פון א. לץ

די וועלט דערצעהלט אז צו רבי יהושע'לע קוסטער זיין גען אסאל געקומען עטליכע גערער חסידים פון א דערביי-אויב שטעטלע מיט א קלאסע אויף זייער שוחט, אויף וועמען זיי האבען אויסגעזעט כל דבר אסור, און האבען פאר-לאנגט, אז רבי יהושע'לע זאל אכר'ן זיין שחיטה. דער קוסטער רב האט גענומען חוקר ודורש זיין און איז דער-אנגעקומען, אז די אויבצייגע סיבה פון זייער התנגדות צום שוחט איז בלויז דאס, וואס ער געהערט נישט צו זייער חברותא און ער פארהט צו אפאנדער רבי'ן...

אויב — רוצה זיך אן צו זיי דער קוסטער רב — איז מיר שוין גארשטענדליך, פאר וואס דער רבונז של עולם האט צוגעברויט פאר די צדקים לתמיד לבא א שור הבר מיט א לוייתן. אין פלוג: וואס דארף מען ביידע זאגען? וואלט דער נישט גענוג געווען, לאסיר זאגען, א שור הבר אליון? נאר דער תירוץ איז: דער רבונז של עולם האט מורא, פאר מער וועלען, למשל, די גערער חסידים נישט וועלען עסען פון זיין שחיטה, ווייל ער איז נישט קיין גערער חסיד, האט ער דערויכער צוגעברויט אויך א לוייתן — זאלען זיי כאפט עסען א שטיקל פיש...

אסאל האט א שוחט געליסען ווייל ער איז נישט א גערער חסיד, היינט, אין אמעריקא, קען ער ליידען דער-פאר וואס ער איז א גערער חסיד, פאר ער וויל ער איז א חסיד בכלל, און אסאל אויך דערפאר וואס ער לרלוובט זיך צו עכטען על פי דין און שלחן ערוך. עס איז דא אזעלכע קהלות וואו דער שלחן ערוך איז ביי זיי נישט קיין, מענטש בער' און האט דערפאר קיין דעה נישט און האט קיין רעכט נישט לויט די קאנסטיטוציע צו מישען זיך אין די איבער-

ווען אבער א דערמאן זיך די רעדעס פון די שוחטים אויף דער קאנווענשאן וועגען זייער שרעקליכע פארצוויי-עלמעטע לאגע, בין אויך זיי מוחל מיט'ן גאנצען שרצען. עס ליגט זיי פשוט און זינען נישט קיין לצים און קיין לבנות זייער לאגע איז שרעקליך, און אויך וועל אויך זאגען א סוד, די לאגע פון שוחטים איז קיינמאל נישט געווען צו גוט, שוחטים זענען אסאל אין די קלויבע שטעטלעך פון יורשט

„דבור ומעשה“

פון הרב שמואל מנחם הלוי פוין, רב ברעטראים.

השובי"ם דאמערדיקע וקאנאדא, באשטעטיגט אויך זייער שאפונגס כת.

און די שוחטים פון אלע שטעט אין אמעריקע וקאנאדא, גרעסערע ווי קלענערע, דארפן נאכמאן דעם ביישפיל פון דער אגודת שוחטי עופות אין ניו יארק, און ניט אפוקמען מיט ריידען אליין נאָר טאן רעאלע פראקטישע ארבייט. שאפען און ארגאניזירען אגודות השוחטים אין זייערע שטעט און שטעטליך און זיך אָנשליסען אָן דער אגודת השובי"ם דאמערדיקע וקאנאדא.

אָבער עס איז זייער ראטזאם און ווינשענסווערט און עס וואָלט געבראכט נוסע רעזולטאטען, ווען א מיטגליד פון די אגודת השובי"ם דארציט חברית וקנדה זאָל באווכען די מעהר גרעסערע שטעט אין לאַנד, ווי שיקאגא, פילאדעלפיע, קליוולאנד, דעטראיט, באָסטאָן, באַלטימאָר, פיטסבורג, לאַס אנדזשעלעס, סיינט לואיס, א. ז. וו., צו קאָנפערירען מיט די לאָקאלע שוחטים און העלפען זיי גרינדען אדער פארשטארקען די לאַ קאלע אגודת השוחטים.

מיט דעם אָנקומען אין שטאָט פון א מיטגליד פון די נאציאנאלע אגודת השוחטים, וואלט געווארען קעהר לעבען און אלע שוחטים וועלען ווערען פאראינטערע-סירט און די אגודת השוחטים אין דער שטאָט וואלט געגרינדעט געווארען אדער פארשטארקט געווארען. און אויך א מיטגליד פון דער ניו יארקער אגודה אלס פראקטישער מענש, וועלכער איז דורכגעגאנגען אלע שבעה מדורי גהינום ביז וואנען די ניו יארקער אגודה איז געגרינדעט געווארען, וואלט געדארפט מיטפאָהרען און ווייזען דעם ריכטיגען וועג פון זיינע ערפאהרונג-גען ווי צו שאפען און גרינדען אן אגודת השוחטים אויף שטארקע און געזונטע יסודות אשר לא תמוט, לטובת היהדות וטובת השחיטה לטובת השוחטים.

און אויך צו ווירקען אויף יעדען שוחט פון לאַנד אָנצושליסען זיך אלס חבר אין די אגודת השובי"ם דאמריקה וקנדה.

דער ערפאלג פון יעדער אונטערנעמונג, אויף אלע פארשירענע געביטען, מאַטערעל ווי מאַראַליש, ליגט נאָר אין דעם כח פון ארבייט (מעשה). נאָכ'ן ריידען מוז קומען ארבייט. נאָך טעאריע מוז קומען פראקטיק. מיט דעם ריידען אליין, ווי קלוג און שארף עס זאָל ניט זיין, קען די קלענסטע זאך ניט אויפגעטאָן און געשאפען ווערען. דער עיקר איז מעשה. און דעריבער איז דער נאנצער ארטאָדאָקסישער אידענטיטעט דאָ אזוי צובראכען. די הפקרות הערשט אין אלע עיקרי היהדות, ווייל עס פעלט ארבייט. ביי די פארשירענע קאָנוענשאַנס וואס מען קומט זיך צונויף צו באטראכטען מיטלען ווי אויפצוהאלטען די תורה, דעם דת, דאָס אידענטום, איז ווייטער ווי ריידען ניט עס ניט. די שיינע רעדעס ווערען פארשריבען און געדרוקט און מער ניט. די ברכה פון נאָט איז אויך נאָר אין מעשה: וברכתך בכל אשר תעשה. דער תנא אין אבות זאגט: אמור מעט ועשה הרבה.

צדיקים וואס זייער ארבייט איז שטענדיג גאנץ און פרוכטבאר, ווערט אויך געזאָגט: צדיקים אומרים מעט ועושים הרבה. זיי ריידען ווינציג אבער טוען פיל, וואס דינעם מיינט אויך, אז די הויפט זאך איז נור ארבייט.

פראקטיק, וואס דאָס איז דער גרעסטער פאקטאָר אין לעבען, דער גרעסטער לעהרער (אין חכם כבעל הנסיון) איז נור אויך אין מעשה און אין שאפען. און דער ערפאלג פון דער אגודת שוחטי עופות אין ניו יארק ווייזט זיך ארויס אז די פיהרער פון דער אגודה זיינען מענטשען פון טאָט, פון ארבייט, פון שאפען. די אַר-נאניזירונג פון דער אגודת שוחטי עופות אין ניו יארק אליין, אין אזא פארצווייגטער שטאָט, מיט אזוי פיל סעקשאַנס, אונטער אזעלכע שווערע אומשטענדען און באדינגונגען, ווייט אויף זעהר אויסערנעוועהנליכער ארבייטספּיִיאַטיקייט. צוואמענצורופען אין אזא קור-צער צייט די שוחטים פון אמעריקא און קאנאדא, און אוועקלייגען א שטארקען יסוד פאר אן אלגעמיינע אגודת

שטימע" יעדע וואָך, וועט איהר פון מיר אָסס הערען. אויך גרויס צו אַ נייעם שאַרצען קאָנטיק, פאַר אונזערע פיהרער-שאַרפיהרער און פאַר זאָרשידענע קהל'יע פאַסקודינאַטעס; פאַר אונזערע פאַרזאָרגער וואָס פאַרזאָרגען זיך; פאַר אונז-זיערע ניט קאָנפערענצע הכשרים-געבער און פאַר פאַרשידענע קהל'יע שריצים ורמשים.

עיקר שבתתי. תמן היבדער האָט גע'אָסר'ט די שוחטים זיך דער באַנצער וועלט בכלל אין די שוחטים פון דייטשלאַנד

ליבע אָנגעלעגענהייטען פון דער קהלה ווי שחיטה און כשרות א. ד. ג. און באַקט דערפאַר דאַרען די שוחטים האַבען אַן אויגענע גרויסע אַגודה צו לערנען בלג מיט די כעלי בתים וואס געהערן ניט אין דעם דרך התורה און רודע'ן דעם שוחט, און דאַרען האַבען אַ „שוחטים שטימע" מיט אַ לץ ווי אויך בון, צו דערלאַנגען אַטאַל מיט דעם קאָנטיק דעם יקניגען הבריהמאָן וואָס פאַרדיינט שטיק. און יעצט, ווען די נייגעריגקייטע לאַנדפאַרנאָמינאַציע זיך די שוחטים האָט באַלאַסען אַרויסצוגעבען די „שוחטים

די שטימע בוייער

פון הרב הלל יעקב הורוויץ, נאלוועסטאן, טעקסאס.

תורה דורך די קינדער וועלכע גייען אין די ת"ת און דער קאונטרי שוחט אין דאך דער לעהרער פון ת"ת, און זיי, די קינדער ווערען אויפגעוואקסען שטאלצע אידען, באפאנצערט מיט די גייסטרייכע בילדער פון דער אידישער היסטאריע און מיט די גייסטרייכע אידעאלען פון די נביאים און תלמידי חכמים און זיי שטעלען אפ דעם שטראם פון התבוללות.

א דאנק זייערע הייסע רעדעס זיינען געשאפען נעד ווארען ציוניסטישע און הרסה ארגאניזאציעס, וועלכע פולסירען מיט לעבען און געלד פאר'ן נאציאנאל פאָנד, קרן היסוד, הרסה און מורחי.

א דאנק זייער אומערמדיליכע ארבייט העלפען זיי די פארשירענע משולחים, קאלעקטאָרס און סאָליסיטאָרס פון די היגע יוראפּיאישע און ארץ ישראל'דיגע אינדי-סטיטוציעס צו עקזיסטירען. ווער קען אויסרעכענען זייער הייליגע און כמעט „מאָרטירער"-טעטיגקייט?

איך באַדריק אַבוזיכטליך דאָס וואָרט „מאָרטירער" ווייל נים אימער זיינען די קאנטרי אידען די בע"ב צופרידען מיט די ארבייט וואס זייער שוחט אדער רעוו. פיהרט זיך ארום מיט'ן משולח אדער אורח צו די בע"ב, און די בע"ב וויסען אז זייער שוחט אדער רעוו. איז די סיבה פון דזע אפמע (ניט נע-בעמענע) געסט, ווייל דאָרסע, וואו טיאז נישט קיין שויב אהין קומען ניש קיין צדקה קאלעקטאָרס.

ווי הויך, ווי געאכט און געשעצט האָבען דזע „כלי קודש" געדארפט זיין ביים פאלק, און דאָך שטייען זיי אין הינטערגרונד. זייערע שטעלעס אין די קאונטריס האָבען נים קיין באפעסטיגונג. יעדען מאָנטאג און דאָנערשטאג קען מען זיי ליינען די פרשת לך-לך, כאָטש מען האָלט ביי כי תבא. גאָנץ אָפּט ווערט אַ שו"ב ענטזאנט פון זיין שטעלע ווייל פּיליכט האָט ער בשונג פארפּעלט א נוס-מאָרנען צו איינעם פון די

עס געפינט זיך א קלאס פון טעטיגע, ענערגישע בוייער, אַניטאַטאָרס און וועקערס צום לעבען; א קלאס, וועלכע, א דאנק זייער איינפלוס, עקזיסטירען פילע אינסטיטוטשאַנס, א דאנק זייער ענערגיע אין דער אידישער פונקט וואס האָט געהאלטען ביים פארלאָשען ווערען ביי די פראווינציעלע אידען, אין צוריק אויפ-געבלאזען געווארען. און א דאנק זייער אונערמדיליכע ארבייט און ווארימהאָרציגע אידישע רעדעס איז דער אידעאל פון ציוניזם געוואָרען פאַרשפּרייט אין פּאָלס און די יונגענט נאַציאָנאַליזירט, און א דאנק זייער השפעה פליסען אריין שטראמען נאלד אין יעדע אידישע אונ-טערנעמונג, וואס האָט א ווירדיגען פונדאמענט.

א סטאטיסטישע אנפראגע ביי די פיהרער פון די פארשידענע אַנשטאַלען און ארגאניזאַשאַנס, וועט באשטעטיגען די ריכטיגקייט פון מיין סטיימענט. און דאָך איז דזיער קלאס געבליבען אין הינטערגרונד. און דאָך האָט ער נאָך ביי היינטיגען טאג נים נע-קראנען זיין ווירדיגע אַנערקענונג. און זאָנאר איז דער לעצטער צייט, ווען דער גלגל החיים האָט זיך אזא האַסטיגע דעה געגעבען און האָט געשאפען אַנ-דערע לעבענס באגריפען, איז דאָס פּאָלס געבליבען קלאַט, קאָנסערוואַטיוו, הינטערשטעליג אין אַנערקענונג פון דזען קלאס מענשען, פונקט ווי זיי וואלען נאר נים געווען מיט דער מאסע און דער באַוועגונג פונ'ם לעבענס-שטראָם, נאָך עפעס אזוי ווי דער גלגל החוזר האָט זיי איבערגעלאָזן אין הינטערגרונד.

איך מיין די אומגליקליכע כלי קודש, די קאונטרי שוחטים זוער ווייסט עס נים דאָס א דאנק זייער טע-טיגקייט ווערט דאָס אידישע לעבען אין די קאונט-טרי שטעט פארשטארקט און פאַרבעסערט, א דאנק זייער איינפלוס ווערט אריינגעבראכט אין די אפגע-קיהלטע אידישע הייזער ווארימע שטראלען פון דער

לעצטע עטליכע יאָהר זיינען די ישיבות און תלמוד תורה'ס פון אַמעריקאַ שראָפּ נים נאָר פון דעם גאָלד סטאַנדאַרד נאָר אויך פון דעם געלד סטאַנדאַרד בכלל, און שלע ישיבות און תלמוד תורה'ס זיינען אין געפאָהר צו שליסען זיך, און דער נייער אידישער דור וועט נים וויסען פון וועסען ער שטאַמט, מיר וועלען בלייבען קינדערלאָז, און קיינעם שראָפּ דאָס נים. וואָלען אונזערע קינדער געווען כשר'ע וואורשטלאַך אָדער דעליקאַטעסען, וואָלט מען כאָטש גערעדט וועגען זיי, אזוי אָבער ווי זיי זיינען קינדער, איז שוין שפּיל...

הכל תלוי במול... וואו זיינען אונזערע פרויע אידען? האָט איהר זייער שרעקס??

כשר. נים אַ קיין אידישע שחיטה אין די ישיבות ווייל עס נאָר איין שוחט זאל זיין אין דייטשלאַנד, און דער שוחט זאל זיין נאָר ער אליין. ער זאָגעט אָבער וואָס אין דער הגדה שטעהט, עס וועט אָפּהייבן ושאַח לשוחט!... און מיר שלע וואָרען און האָר עט, עס די ווערטער פון דעם בעל-הגדה זאלען מקוים ווערען אין אונזערע מען נאָר אין גיבען; עס תימלעך דער פּסול'ער מרוב'ה'י שוחט זאל האָבען אַ שרעקליכע ספּלה - ווי ער האָט דאָס כשר פאַרדינט.

עס שווערט די גאָנצע קוועט וואָס אַמעריקאַ איז שראָפּ פון דעם גאָלדסטאַנדאַרד, און קיינעם שראָפּ נים וואָס פאַר די

286

בריעף פון שוחטים

דער מצב פון שוחטים און כשרות אין אמעריקא

מאנאטראעאל, קענעדע.

ניס אוועקגעבען, און מיר האָבען ניס קיין מיטלען מיט וואס צו זיין זיכער אז די שוחטים וואס זאגען צו אז זיי וועלען נעמען 5 סענט פאר שחיטה, וועלען דאָס מקיים זיין. און וואס וועלען מיר טאָן, ווען א שוחט וועט ניס מקיים זיין די אלע רעגולאציעס וועלכע ווער לען אָנגענומען ווערען ביים מיטינג?

יערענפאלס, אזוי ווי ביי אייך איז מן הסתם אויך געווען אין אָנפאנג שווער צו ארגאניזירען די אנודה, און מן הסתם זיינט איהר שוין דורכגעגאנגען די אלע שוועריגקייטען, בעטען מיר אייך איהר זאָלט אונז שרייבען אן עצה ווי אזוי איינצוארדענען ביי אונז א ריכטיגע אנודה מיט א ריכטיגער סיסטעם, זי זאל קאָנען עקזיסטירען.

ברנשי כבוד,

אהרן ראָזענבערג שו"ב,
בשם אנודת שוחטי עופות דפה, מאנאטראעאל.

ליבערטי, נ. י.

ווערטהער רעדאקטאָר!
אין מיין בריוו, וואס איהר האָט אָפגעדרוקט אין „שוחטים שטימע“ נומער 12 פון חודש שבט, האָב איך פאָרגעשלאָגען א פראקטישען פלאן, וואס זאָל זיין אלס יסוד פאר דעם בנין פון די אנודת השוביים דארצות הברית וקנדה. עס איז א פאקט, וואס יעדער בר דעת קאָן עס לייכט באגרייפן, דאָס אלע איבלען אין מצב השוחטים במדינה הזאת זיינען נור די פאָלגען פון דעם עיקר העיקרים וואס יעדער שוחט האָט מורא דאָס ער וועט בלייבען מחוסר לחם ח"ו. דיעז מורא מאכט זיין שטעלונג ביי יעדער אונטער-האנדלונג (הן מיט דעם מארקעט מאן והן מיט דעם בוטשער והן אויך מיט זיינע בע"ב) שוואכער. וכשזה נופל זה קם ווערט ממילא דער אנדערער צד שטארקער, און דאָס איז די אמת'ע סיבה כמעט פון אלע לייצען פונ'ם שוחט, ומכלל הן אתה שומע לאו דאָס באַם עס זאָל זיין א אופן דאָס דער שוחט זאָל קיין מורא ניס האָבען אז ער קאָן בלייבען אָהן ברויט ח"ו וואָלט זיין שטעלונג אין יעדען פרט שטארקער געווארען, און דאָס וואָלט זיין דער פאונדירישאָן מחוס צו זיין דעם נאנצען בנין.

אלס מעמבער פון ועד ההחלטות ביי אונזער קאָג ווענשאָן האָב איך מיט אלע כחות געטרייעט דעם פלאן ביי דער קאָנווענשאָן צום אויסדרוק צו ברענגען. מיט נרוים אָנשטרענגונג איז מיר געלונגען א גרויסען טייל פון דעם פלאן אלס החלטה צום פלאָר

צו די אנודת השוחטים דניו יארק רבתי.
אזוי ווי איהר ווילט פאראייניגען אלע שוחטים פון אמעריקא וקאנאדא, און דאָס קען נאָר זיין ווען אין יעדער שטאָט זאלען אלע שוחטים זיין פאראייניגט, דערנאָך קענען זיך אלע שטעט פאראייניגען. ביי אונז אין מאַנטראעאל האָבען זיך עטליכע מאָל שוין אָנגעהויבן בען צו פאראייניגען די שוחטי עופות און געטרייעט צו מאכען אן אנודה, אָבער צום באדויערען עקזיסטירט זי ניס לענגער ווי עטליכע מאָנאטען. און יעצט איז שוין ווירער עטליכע וואכען ווי מיר האָבען אנגעהויבען אויפסניי צו ארגאניזירען אן אנודה, אָבער מיר זעהען ניס קיין ערפאלג. עס קען זיין אז עס ווערט ניס גוט אוועקגעשטעלט די ארדנונג. אין מאַנטראעאל זיינען פאראן 35 שוחטי עופות און אלע שטייען ביי משיקען-דילערס אדער בוטשערס. און איינער וויל אויסכאפען ביים צווייטען, און מען קאָנסורירט איינער מיט'ן אנדערן. דער פריז פון שחיטה איז 5 סענט. זיינען פאראן שוחטים וואס שוחט'ן און פליקען פאר 5 סענט, כאפען זיי אריין וואס מעהר בוטשערס און זיי זיינען די ערפאלגרייכע שוחטים און מאכען א סך די ארענטליכע שוחטים וואס פליקען ניס, ווייל עס איז דאָ אויך א תקנה פון די רבנים אז מען זאל ניס פליקען, מאכען ביי 6 ביו 7 דאָלאַר א וואך, און די וואס פליקען מאכען 30 דאָלאַר א וואך.

יעצט ווילען מיר ארגאניזירען די אנודה אויף אזא סיסטעם אז מען זאָל איינטיילען די משיקען דער לערס מיט די בוטשערס אזוי אז יעדער שוחט זאל האָר בען אויף צו מאכען א לעבען און זאָל נעמען 5 סענט פאר שחיטה, און קיין שום שוחט זאָל ניס פליקען. איז די וואס האָבען אָנגעכאפט א סך בוטשערס ווילען

באָטש מען האלט ביי כי תבא. נאנץ אָפט ווערט א בני סורה (שלא מתו). אין פיעלע שטעטלאך איז נאָך פערלען טעגליך מיט'ן חלף און אָנקלאפען אין די טירען און פרענען ביי יעדער יאכנע אדער יענטע אויב זי דארף שח'טן א משיקען, און וועה, אויב ער האָט חו"ש פארנעסן אמאָל.

איז נאָך א פראגע צי שוחטים דארפען זיך פאר-אייניגען אין איין מעכטיגער אנודה, וועלכעס וועט זיי דערהויבן צו דעם שטאנד ווי די חו"ל זאגען, דאָס ניס נאָר רוב מצוין אזל שחיטה מוסחין נאָר אויך מוחזקין? עס איז דערפאר קלאָר דאָס יעדער שוחט מוז בעלאנגען צו די אנודת השוביים דאמעריקה וקנדה.

לען זיי דערפאר ארויסווארפען. דער זעלבער דעלעגאט האט דאס געשטעלט די פראגע צו דער חשוב'ער קאמיטעט וועגן דעם: מיט וואס וועל איך יעצט קומען צו מייענע חברים? מיט וואס וועט אוועק די מורא ופחד פאר חסרון לחם ח"ו?

און ער האט געפאדערט פון דער קאָנווענשאָן טיילווייז דאָס וואס איך האָב אין מיין פארינען בריף פאָרנעשלאָגען. כאטש האָבען מייענע חברים אין ועד ההחלטה דאמאלס פון מיר געפאדערט איך זאל עפענטליך אויפטרעטען און זאל אפעלירען צו דער קאָמיטעט וועגן דאס מיין פלאן זאל אנגענומען ווערען אלס יסוד מוסד פון דעם ריזיגען בנין וואס מיר ווילן בויען. און האָבען מודה געוועזען על האמת אז נור דער פלאן באם ער זאל אויסגעפיהרט ווערען בשלימות האפשרי איז בכח צו זיין א ווירקליכע הילף צו כמעט אלע שוחטים. איך האָב עס אָבער ניט געמאָגן ווייל דער ווערטער פרעזידענט, חבר כלום, האָט הארציג געבעטען דאָס דער פלאן זאל ערשט ביים ועד הפועל דעבאטירט ווערען, ניט ביי דער קאָנווענשאָן, ווייל עס וועט ארויסרופען צו היציגע דעבאטען. און איך האלט זעהר פון דיסיפלין און איבערהויפט בין איך איינער פון די חברים פון ועד הפועל. דאפיר האָב איך באשלאָסען ביי דער קאָנווענשאָן ניט צו ריידען. דאנענען ביי דער קומענדיגער פארזאמלונג פון ועד הפועל וועל איך איה אויפהויבען מיין שטימע זעהר הויך און מיט אלע מיר געכוחות וועל שטעהן על המשמר, אז דער פלאן זאל אנגענומען ווערען און אז די אגודה זאל דאָס מוציא זיין מכה על הפועל במקדש האפשרי. און איך וואלט וועלען באנוצען די געלעגענהייט דאָס יעדער חבר פון אונזער אגודה זאל לעזען דיזע ציילען און זעהן בעד איינפלוסען אלע חברים פון ועד הפועל דאס זיי זאלען העלפען און מיטארבייטען צוזאמען צו פארווירקליכען דעם ריזיגען פלאן וואס איז בכח צו ברעכען די שקלא-פען קייטען פון אלע שוחטים.

איך וויל דאָ נאָכאמאָל פארמולירען דעם פלאן בקיצור. אין לעצטען נומער פון „שוחטים שטימע“ האָב איך באריכות געשריבען, יעדער שוחט קאָן עס דאָרט לייענען, זייטע 104.

יעדער שוחט וואס באלאנגט צו אונזער אגודה השוביים דארצות הברית וקנדה, זאל פון דער אגודה באזאָרגט ווערען מיט אַ אינשורענס פאָליסי דאס באם ער פארלירט זיין מצב פרנסה, דורך וועלכער סיבה עס זאל ניט זיין (סיידען דער שוחט איז אליין שולדיג אין דעם) זאל ער קריגען 50-60 פראצענט פון זיין פארדינסט. דאס דארף געמאכט ווערען ווי פאלגט: די אגודה דארף זיך פארבינדען מיט איינע פון די גרויסע אינשורענס קאמפאניעס, און אלס קאָלעקטיוו אינשורענס וועט עס ניט זיין צו טייער, דאס באם וועל-כער חבר פארלירט זיין פרנסה הן דורך קראנקהייט אדער דורך מחלוקת מיט'ן בומשער, מיט'ן בע"ב אדער א רב, און לויט זיין פארדינסט דארף ער, למשל, קריגן

פון קאָנווענשאָן צו ברענגען. אונזער פרעזידענט, חבר כלום, האָט אנגעוויזען דאס דער פלאן דארף ערשט אויסגעארבייט ווערען פון פאבליטע א. ז. וו. דער פלאן איז דאדורך איבערגעגעבן געווארן צום ועד הפועל אויסצוארבייטען איהם מיט אלע איינצעלהייטען (כאמת איז דאָס נאנץ דייטליך אנגעמערקט אין מיין בריף).

אָבער בעפאר דער ועד הפועל וועט זיך פארזאמלן לען וויל איך אויסנוצען די שפאלטען פון דער „שוחטים שטימע“ צו נעבען יעדען חבר פון ועד הפועל די געלעגענהייט צו באקענען זיך ריכטיג מיט די געדאנקען פון דעם פלאן איך זאל האָבען צייט צו באטראכטען די פראקטישקייט פון דעם אמת וויכטיגסטען פלאן.

מיר דעלענאטען ביים שוחטים קאָנווענשאָן האָבען געהערט שילדערונגען פון די צרות און ליידען וואס די שוחטי עופות דניווארס רבתי האָבען יאה-רען לאנג געליטען פון די נידעריגסטע עלעמענטען בפועל ממש ערנער ווי די שווארצע שקלאפען, און ערשט ווען זייער אגודה איז געווארען א פאקט אין לעבען זיינען זיי ארויס מאפילה לאור גדול ומשיעבוד לנאולת.

פרענט זיך די שאלה, מיט וועלכען כח איז גע-קומען די געוואלדיגע ענדערונג צום בעסערען? וואס איז געווען די אמת'ע סיבה דאס דער זעלבער עלע-מענט וואס האָט זיי בעפאר אזוי שרעקליך געשטיקט און געדריקט, באהאנדעלט זיי יעצט מענשליכער? האָט זיך די נאטור ביי דיזע עלעמענטען געבעסערט? ניין. היהפוך כושי עורו ונמר חברבורותיו? דער אמת איז נאנץ פשוט און פארשטענדליך ווי פאלגט: די שוחטים האָבען געזעהן דאס עס איז שוין באו מיט ער נפש, האָבען זיי מיט איבערמענשליכע כחות געברא-כען די חבלי-ברזל מיט וועלכע מען האָט זיי גע-האלטען געשמירט און געשאפען אזא כח דאָס קיין שוחט האָט ניט מורא דאָס מען וועט איהם ארויס-ווארפען פון זיין פרנסה. און אזוי ווי די מורא איז אוועק חלה הלך לו, האָבען זיי ממילא געקענט ווערען וואָס זיי זיינען יעצט לע"ה. בלא זה וואלטען זיי נאָך ביז יעצט געשקלאפט 20 שעה אין מעת לעת פאר 12 דאָלאַר א וואך.

יעצט וועלען מיר אנאליזירען די לאגע פון די חברים שוחטים פון אלע אנדערע מקומות, און אז מיר וועלען וויסען און זיך באקענען מיט דער מכה, וועט ניט שווער זיין צו געפינען די תרופה. די שוחטים קאָנווענשאָן האָט געהערט דעם וועה געשריי פון די חברים שוחטים פון פילאדעלפיע אויסגעדריקט דורך די מעכטיגע שטימע פון זייער חשוב'ן דעלעגאט. ער האָט געשילדערט דעם טרויעריגען מצב נייטיג און מאטערעל פון די 150 חברים שוחטים, וועלכע ער האָט ביים קאָנווענשאָן פארטראכטען. עס איז דערנאנען צו אזא נידעריגע שטופע דאָס זיי האָבען מורא אנצושל-סען זיך אין אונזער אגודה. זייערע ברויטגעבער ווע-

מו נעכאך אליין אנטלויפען. דארף דער פראווינץ שוחט האָבען ווער עס זאל זיך פאר איהם אנעמען, ווער עס זאל פאר איהם ריידען א גוט ווארט, און א מאָל אויך א הויך ווארט, לערנען מיט זיי אביסל דרך ארץ, לויט ווי עס פאדערען די אומשטענדען, און עס קען זיך מאכען דאָס עס דארף קאסטען נעלר. דאָס מיינט אז דער פראווינץ שוחט דארף האָבען מאַנכעס מאָל שטיצע פאר זיין היינט, פאר זיין עקזיסטענץ, אום ער זאל נישט ארויסגעווארפען ווערען, ער זאל נישט בא'נול'ט ווערען אין זיינע שכירות.

אויך דארף יעדער שוחט, סיי פון די גרויסע שטעט און סיי פון דער פראווינץ זיין פארזארגט אויף זיין עתיד, אויף דער עלטער, ווען ער קען שוין קיין שחט נישט זיין, אדער אין פאל פון א סיבה, א ררענס, אדער חלילה א טויטען פאל, זאל ער זעלבסט אדער זיין פאר מיליע זיין פארזארגט מיט א געוויסער סומע, דאס ער זאל נישט דארפען פאלען צו לאסט און חלילה אָנקומען צו צדקה.

אין סיי מיינונג, דאס אזוי ווי די צוקונפטיגע יוניאן פון אלע שוחטים פון יונייטעד סטייטס און אמעריקא און פון קאנאדא וועט באשטיין פון בערך צעהן טויזענט שוחטים, כן ירבו, זאל יעדער שוחט צאָהלען א טעקס צו דער יוניאן און דאס געלט וועט געהן אויף צו העלפען די שוחטים אין פאל פון א סכנה. פאר זיין עקזיסטענץ און זיין היינט, זיין הוה, און באוואַרענען איהם פאר זיין עתיד, למשל, אויף דער עלטער, אדער אין פאל פון א סכה ר"ל, וואס ער קען צוליב דעם שוין מעהר קיין שוחט גיט זיין. זאל די יוניאן פארוואלטונג אינשורען אלע שוחטים אלס א גרופע, אזוי ווי עס איז אָהן אן עין הרע א גרויסע גרופע פון צעהן טויזענט מענשען, וועט עס קאָסטען נישט טייער און מען וועט באקומען זעהר גוטע רעזולטאטען. מיר דאכט אז דאָס איז גוט און פראקטיש.

ברנשות כבוד,

הלל בן שחר."

דענווער, קאָל.

לאנדת השוחטים בניו יארק!

מיר מאכען באקאנט אז אלס אנודת השו"בים פון דענווער, באשטעהענד פון 8 שוחטי עופות און שוחטי דקות ונסות, זיינען מיר אינטערעסירט אנצושליסען זיך אין אייער ארגאניזאציע. מיר אלס שוחטים אנער קענען מיר די גרויסע גייטענדיקייט און וויכטיג קייט פון א נאציאנאלע אנודת השו"בים פון נאנץ אמעריקא. דאָס הפטרות אין דיווער פראפע סיאן איז שוין ווייט אריבער יעדע גרעניץ. מענשען מיט נידעריגע כאַראַקטערע האָבען זיך אָנגעהויבען צו באשעפטיגען זיך מיט דער מלאכה הס', און זיינען משיג גבול די היימישע שוחטים און מאכען די פראפעסיאן

25 דאלאר א וואך, זאל די קאָמפאני דארפען צאָהלען צוויי-דריטעל און די אנודה זאל דארפען צאָהלען איין-דריטעל. דאָס וועט פראטעסטען די קאָמפאניע פון יעדען מין שווינדל. ווארים באם אז די אנודה וועט דארפען צאָהלען וועט זי שוין אנווענדען אלע מעגליכע מיטעל זי זאל גיט דארפען צאָהלען. און אויך אז דער שוחט וועט נור קריגען 50 אדער העכסטענס 60 פארצענט פון זיין פארדינסט, וועט ער טרייען אלע אופנים האפשרים אז ער זאל בלייבען אויף זיין פלאץ. די פאליסי וועט נאָר פארשטארקען די פאָזיציע פונ'ם שוחט מיט דעם וואס ער וועט זיכער זיין דאָס איך שיהיה וועט ער גיט בלייבען מחוסר לחם ח"ן וממילא קאָן דאָס אויך זיין דער כח הסיוט, דער צעמענט פון דעם בנין. עס וועט האלמען אלע באטייליגטע הן די פיהרערס פון דער אנודה און אויך די מעמבערס זעהר אטיוו דורך די פליכטען וואס איינער האָט צום צוויי-טען.

זעלבסטפארשטענדליך דאס יעדער שוחט וועט דארפען צאָהלען א געוויסע פרימיום לויט זיינע יאהר רען און לויט זיינע פארדינסטען און אפשר אויך לויט זיינע געוונדהייטס אומשטענדען, לויט די אינסטראקט שאַנס פון די אינשורענס עקספערטען. אבער דאס זיי נען נור טעכנישע פראגען וואס דארפען פארהאנדעלט ווערען ביים ועד הפועל. און עס וועט יעדען שוחט ווערטה זיין צו צאָהלען די פרעמיום. יצא הפסדו בשכרו.

איך האָף צו זעהן בקרוב אלע נויטיגע פארבעסער-רונגען אין דעם שוחטים מצב, און ווינש דאס אונזער בנין זאל זיין בר סימא. זאל מאריך ימים זיין ותחינת עינינו בשוב השי"ת שבות ציון וירושלים.

ברנשי כבוד,

אברהם אוללמאן, דליבערטי, נ. י.

ווערטעהר רעדאקטאָר!

אין דער פראגע ווי צו העלפען באוואַרענען די שוחטים, וואלס איך וועלען אויך ארויסזאגען וואס איך דענק און פילייכט וועט עס געפעלען ווערען. איך בעט צו געבען פלאץ פאר דיווע ווערטער אין אייער ווערטעהן זשורנאל.

די שוחטים, ספעציעל אין דער פראווינץ, אין די קלענערע שטעטלאך, זיינען דאָס רוב אנגעוויזען בלויז אויף די חסדים פון די בוטשערס, און אין מאַני-כע שטעטלאך דארפען זיי זיך הנפ'ענען אויך צו די בעלי-הבתים מיט דעם פרעזידענט, און נישט זעלטען אויך דער פרעזידענטיכע, און עס מאכט זיך נאנץ אָפט אז אין א שעהנעם פריהמאָרנען, אויב דער שוחט געפינט גיט די לייטעזעליגקייט אין זייערע אויגען, הייסט מען איהם אין נאנצען מחול זיין און מען לערנט מיט איהם די פרשה לך לך. אדער מען פארשאפט איהם אזוי פיל צרות, מען גיט איהם אזעלכע קעסט, דאס ער

הכשרות. די אגודה האָט זיך מתחייב געווען אַראָפֿ-
צוגעבען 2 סענט פֿון יעדען גע'שוחט'ענעם עוף צום
ועד הכשרות (ביי אונז איז 10 סענט א עוף שחיטה
געלט). בתנאי, אז די אגודת ההגלות מיט די רבנים
בראש, דארפֿען ווירקען אויף דער ארטאדאָקסיש, אז
שחיטה געלד פֿון יעדער עוף מוז באַצאָהלט ווערען ניט
ווייניגער פֿון 10 סענט, פֿון וועלכע דער ועד הכשרות
קרינט דורך א צוגעטשעפעטען רינגעל צו יעדען עוף
2 סענט און דאָס איז דער מסור המשפיע פֿון געלד אַז
צוהאלטען משגיחים און שטיצען די ישיבות איז דאָך
דאכט זיך וואויל און פיין, האָבען זיי אָבער ניט באַ-
מערקט, ניט די אגודת ההגלות, ניט די רבנים, ניט די
אגודת שוחטי עופות, אז ניט אלע שוהלען, ניט אלע
שוחטי עופות זיינען מיט זיי, און זיי האָבען ארויס-
געגעבען א איסור סיי אויפֿ'ן עוף, סיי אויפֿ'ן שוחט,
וועלכער וועט ניט אנטשעפען א רינגעל צו יעדען גע-
שחט'ענעם עוף, וועלכעס מען קויפט פֿאַר 2 סענט ביי
דעם ועד הכשרות. איז ארויס א שוחט, אין וועמענס
פֿלאַז ס'קומט אריין רוב מיני ורוב בנין פֿון שחיטת
עופות אין קליוולאנד, און דער שוחט ניט געבענדיג אַכט
צו דעם איסור, וויל סיי רינגלאך ניט געבען. זיינען
דאָך זיינע געשחט'ענע עופות טריפה, און ער, דער
שוחט, שחט'עט באיסור, איז געווארען א ויצעק. איז
ארויס א רב מיט א מודעה אין צייטונג, אז דער שוחט
איז כשר און זיינע גע'שחט'ענע עופות זיינען כשר,
ויאכלו ענוים וישבעו... נו, ווי מיינט איר, טומעלט
זיך דאס אביסעל, זלולים אויף רבנים, פֿון רבנים, זיך
לערייען, שמוץ ווארפעריי, בזיון התורה ר"ל, אז ס'איז
אוי לאונים שכך שומעות!

איינס איז וויכטיג צו באמערקען, דאָס גראדע די
רבנים מובהקים פֿון קליוולאנד, די גרעסטע קהלות פֿון
שטאָט, די רייכסטע שוחטים, וועלכע האָבען דעם רובא
דרובא פֿון שחיטת עופות, זיינען געגען דעם ועד
הכשרות. פרענט זיך יעצט: וועט זיך ניך נעמען א
סוף צו דעם מחלוקת? וועט נאָך, חס ושלום, לאנג
דויערען דער חילול השם און בזיון התורה ר"ל? ד'
יודע...

א איד.

אנווער נייער אדרעס

מיר קריגען פילע בריוו אויף אנווער אלטען
אדרע, לאָזען מיר ווידער אַמאָל וויסען, דאָס
מיר האָבען זיך אַריבערגעקליבען אין אַן אַנדער
דירה, וואו עס געפינט זיך דער אָפּיס פֿון דער
שוחטים יוניאָן און אויך פֿון דער „שוחטים
שטימע“.

ווענדעט זיך צו אונז אויפֿ'ן נייעם אַדרעס:
233 East Broadway, New York, N. Y.
Telephone ORchard 4-1938-9602

ווי א פערלעריי ביונעס. איך גלייב אז ווען אלע שוח-
טים אין אמעריקען זאלען זיין פאראייניגט אין איין
נאציאנאלע יוניאן וואָלט זעהר פיעל גוטעס געשאפען
געווארען פאר דעם בענעפיט פון די שוחטים. און
דערפאר מוז יעדער שו"ב בעלאנגען צו די אגודת
השו"בים דאמערקא ופנדה.
מיט אכטונג,

בצלאל שו"ב העללער,

מוכר לאגודת השו"בים בדענווער.

קליוולאנד, אהייא.

אונזער ארטאדאָקסישע קליוולאנד געהט יעצט,
סמט, אויף רעדלאך. דער מחלוקת פיער איז יעצט
אין ריכטיגען ברען, דער זלול פֿון רבנים אויף רבנים,
דער בזיון התורה ר"ל, רייסט פשוט באַם הארצען יעדען
אידען, וועלכער אידישקייט איז ביי אים ליב און טייער.
ס'איז א הרפה פאר'ן פאלקס-מענש, וועלכער גלויבט
נאָך עטוואס דעם רב. ער ווייסט אז דער רב פסקנ'ט
כשר, דארף זיין כשר, דער רב זאָנט טריפה, דארף זיין
טריפה. ער האלט אז ס'איז דאָ איין שלחן ערוך פאר
אלע אידען און אלע רבנים. אָבער אז איין רב זאָנט
טריפה, זאל א צווייטער זאגען כשר, דאס קען שוין דעם
פֿאַלקס-מענשענ'ס מוח ניט באַנעמען, כאָטש געה לערן
מיט יעדען אידען פונ'ם פאלק ש"ע און מאַך פאר אים
קלאָר אלע הקישים, פלפולים, קושיה'ס והווייה'ס פון
יו"ד און ח"מ, און אויך דאן וועט אפשר דער פֿאַלקס
מענטש ניט משיג זיין וואס ס'קומט פֿאַר ביי רבנים און
ער וועט נעבאָך תמ'עוואַטע פרעגען: איז טאקע כשר,
טריפה? איז טאקע טריפה, כשר?... און וואו די
פראגען פונ'ם פֿאַלק, און די זלולים פֿון רב צו רב קור
מען פאר, ווייסט איר וואו? טאקע דוקא אין דער
עפענטליכקייט, אין דער הינער אידישער צייטונג, אלע
לעזען און טומלען זיך, וכרי בזיון!... די סיבה פונ'ם
מחלוקת איז פאלגענדע:

צוויי הינע שוהלען האָבען בשותפות אַראָפּגעבראכט
א באוואוסטען רב, און ווי די מאדע איז, מוז א באַר
וואוסטער רב כאלד נאָך זיין אַנקומען אין א שטאָט
אריין, פרוואגען זיין מול, איינצופיהרען כשרות אויף
זיין שטייגער, ער מוז עפעס נייעס אויפֿטאָן, אזוי האָט
אויך דער באוואוסטער רב געמאָן. ער האָט כאלד אר
גאנצוירט א ועד הכשרות פֿון בעלי בתים דעלעגאטען פֿון
עטליכע שוהלען. ליידער אבער ניט פֿון אלע שוהלען.
דייער ועד הכשרות מיט דעם רב בראשם האָבען צו-
געצויגען צום ועד, אייניגע הינע רבנים, אָבער אויך,
ליידער, ניט אלע רבנים. דארף דאָך דער ועד הכשרות
געלד אַנצושטעלען משגיחים אויף כשרות, אויך וויל
דער ועד ארויסהעלפען די הינע צוויי ישיבות וועלכע
זיינען היינט זעהר אין א קריטישער לאַגע, האָבען זיי
צוגעצויגען די הינע אגודת שוחטי עופות צום ועד

וואָס אַרץ ישׂראל מיינט

פון דר. אברהם לבסקי

ערשטער קאפיטעל

„ארץ ישראל“ אַלס נאָמען

די נעמען „ארץ ישראל“ אָדער „ארץ הצבי“ האָבן בען אימער געדינט פאַר דאָס אידישע פּאָלק אַלס באַגריפע ניט נאָר אין טעריטאָריאַלען זיין זאָגערן אויך און איבערהויפּט אַלס פּסיכאָלאָגישע קאָנצעפּציעס. אַרץ כּנען, אַרץ שבע אומות, אַרץ פּלשתים, אָדער ווי מען רופּט עס היינט „פּאַלעסטיין“; מען יעדערער פון זיי זיין אַ פּאַסענדער נאָמען פון היסטאָרישען שטאַנדפּונקט, אָבער דאָך ענטהאַלטען זיי ניט דעם אמת נשמה'דיגען תּוך און וואַרימעס געפיהל וואָס די נעמען „ארץ ישראל“ אָדער „ארץ הצבי“ ענטהאַלטען.

ווען מיר לערנען די געשיכטע פון אברהם'ס אויס-וואַנדערונג פון אור כשדים נאך „ארץ כנען“ — נאך בעפאָר מיר דערנרייכען צו אַ נאָמען „ישראל“ — האָבען מיר שוין דעם געפיהל פון עפעס אַן „אייגענע לאַנד“, אַ סאָרט „אברהם-לאַנד“, נאָמ'ס „אויסדער-וועהלטער ווינקעל“, און ווען מיר שפּרעכען אויס דעם נאָמען „ארץ כנען“ פיהלען מיר אַז לאו שמה גרים... דאָס איז נאָר אַ זייטיגער נאָמען פאַר אונזער אייגענ-טום וואָס איז באַשטימט געוואָרען נאָך מששת ימי בראשית.

די אַלע זייטיגע נעמען זיינען געווען און וועלען פאַרבלייבען נאָר אַלס טעריטאָריעלע טערמינען פאַר אַ באַגרעניצטען שטח וועלכעס קען קיינמאָל ניט געענ-דערט ווערען, אָבער די נעמען „ארץ ישראל“ אָדער „ארץ הצבי“ באַזיצען אַ ווייטלויפּענדען שוואונג און הויכען באַגריף און סימבאָליזירען ניט נאָר אַ טערי-טאָריאַלען טערמין נאָר אויך און איבערהויפּט אַ ניט-טינגע וועזען און נשמה'דיגען גענוס סיי פון רעליגיעזען שטאַנדפּונקט און סיי פון נאַציאָנאַלען באַגעהר, סיי אַלס אַ שאַץ פון דער פאַרגאַנגענהייט און סיי אַלס אידעאַל פאַר דער צוקונפּט.

„ארץ ישראל“ מיינט ניט נאָר אַ לאַנד פּ אַ ד ישראל, זאָגערן אויך אַ לאַנד נ ל י י ד צו ישראל. אזוי ווי דאָס פּאָלק ישראל איז נצחי, אזוי אויך זיין לאַנד. „ארץ הצבי“ מיינט ניט נאָר אַ גלוסטונגעס לאַנד, זאָגערן אויך אַ לאַנד נ ל י י ד צום צבי (כּדרשת חז"ל), אַ טערמין וועלכעס דריקט אויס אַ הרחבת כּבּליון, אַ התפּשטות השּמח, ווי עס איז געווען בימי דוד ושלמה און ווי מען קען האָפען אויף נאָך מעהר אין דער צוקונפּט.

וועהן מיר, אַז די נעמען „ארץ ישראל“ אָדער „ארץ הצבי“ רעפּרעזענטירען אַם בעסטען אונזער אר-דעאַליסטישע שטרעבונג, אין וועלכער עס ליגט פאַר-באַרנען דער „סוד הקיום“ סיי פאַר די „ארץ“ און סיי פאַר דעם „ישראל“; ווייל ווען אַ פּאָלק פאַר-עקשט'נט זיך און האַלט זיך פּעסט ביי אַ „ארץ“ מיוחדת, ניט קוסענדיג אויף די שווערע נסיונות און ליידונגען וועלכע ער האָט אויסצושטעהן צוליב זיין „ארץ'דיגען“ אידעאַל, איז אַ סימן מובהק אַז זיין יצירה איז געווען בכּבּיחית „עפר מן האדמה“, גענומען געוואָרען פון יענע „ארץ“, און סוף כל סוף מוז ער צוריק זיך אייני-פּלאַנצען דאָרטען.

דעסגלײַכען אַ „ארץ“ וועלכע פּוסטעוועט אַפּ סױ-זענדער יאָהרען, ניט קוסענדיג וואָס פּילע אַנדערע פּעלקער האָבען איהר באַזעסען און געטרייט איהר צו קולטיווירען, און מיט אַמאָל, ווי נאָר דאָס אידישע פּאָלק האָט אָנגעהויבען אריינשטעלען אהין אַ פּוס, האָט זי זיך צובליהט — איז אַ סימן, אַז די „ארץ“ פיהלט זיך צופּיל עמפּפּינדליך און קען ניט פאַרטראָגען קיינע אַנדערע פּעלקער — ניט די ידי עשו און ניט דעם רובה קשת... אפילו די בני עשרת השבטים זיינען ביי איהר קנאַפע מיוחדים. אַזאַ „ארץ“ וויל און מוז האָבען אַ מנוחה'דיגעס פּאָלק, אַ קול יעקב. זי ענטבעהרט איהר אידרישען כּח ניט נאָר מיט דער קראַפט פון פּיאַש מיט'ן גראַב'אייזען, נאָר דער עיקר, ווייל בשעת מען גראַבט אין איהר ווערט זי באַוונגען און באַנעצט מיט דעם הייסען שווייס פון אַ פּאָלק וועלכעס קען טשעמפּיאָנעווען אין די גאַנצע וועלט אַלס דער גרעס-טער און שטאַרקסטער שווייצער...

דאָרום דרינגען מיר דערפּון, אַז „ארץ“ און „ישראל“ מוזען אימער געהן האַנד אין האַנד, געבונ-דען און געפּלאַכטען צוזאַמען „ארץ-ישראל“, און דאָס קען קיינמאָל ניט פאַרביטען ווערען אויף אַנדערע טערמינען.

תּלמודישע ווערטלאַך

פון אחד השוחטים המרתישים

ביי די לערנער איז די תורה באַליבט אַלע זייערע יאָהרען, פונקט ווי אין סאַג ווען זי איז אויפ'ן באַרג סיני געגעבען געוואָרען. (ברכות, ס"ג).

אירען זיינען ביי נאָט מעהר געשעצט ווי די מלאַכים אויבען; די מלאַכים זאָגען שירה איינמאָל אין סאַג, און אירען טוען איהם יעדע שעה לויבען. (חולין, צ"א)

ירחון מוקדש לחזק התורה והיהדות לבירו
ולבון שאלות החיים על פי רוח התורה והאימו

יוצא לאור ע"י אנדרת שוחטי עופות דניו יארק רבתי במדינת אמעריקא.
הרב שטיינה לייב הורוויץ. העורך

אחרי הועידה

הנה נתקיימה בז' אדר תרצ"ג ועידה היסטורית גדולה וחשובה עד מאד מאת השוב"ים דארצות הברית וקנדה, הועידה הצליחה, נתקבלו החלטות חשובות עד מאד, הלואי שתתגשמה בחיים בזמן קרוב באופן הכי טוב והכי יפה. וביחוד יש לשמוח על ההחלטה רבת הערך: לאחד ולצרף את כל השוב"ים דארצות הברית וקנדה באנודה אחת מוצקה בעלת השפעה כלפי פנים וכלפי חוץ. וכבר נתאספו חברי ועד הפועל הגדול של אנדרת השוב"ים דארצות הברית וקנדה והחליטו לנשת אל עבודה פוריה באמת.

השער של היכל התורה והקדושה ושמתח החיים בעולם השוב"ים היה סגור, ועכשיו על ידי התאחדות הכחות נפתח השער, והכמי המשנה ז"ל ברוח קדשם אָמרו (מס' תמיד, פרק ג', משנה ז') "לא היה שוחט השוחט עד ששומע קול שער הגדול שנפתח, מיריחו היו שומעין קול שער הגדול שנפתח". והנה השוב"ים דארצות הברית וקנדה שמעו קול השער שנפתח. זה השער להשוב"ים שבאמריקה, שוב"ים טובהקים ומומחים בני תורה ויראָה יבואו בו. עכשיו הגיעה השעה באמת להתאחד, להסתדר, לאחד את כל הכחות שיש לנו לכח אחד גדול נאדר ונהדר בקודש.

ובמס' מדות, פרק א', משנה ב', "איש הר הבית היה מחזר על כל משמר ומשמר ואבוקות דולקין לפניו, וכל משמר שאינו עומד, אומר לו איש הר הבית, שלום עליך! ניכר שהוא ישן, חובטו במקלו, ורשותו היה לו לשרוף את כסותו, והם אומרים מה "קול" בעזרה? קול בן לוי לוקה, ובגדיו נשרפים שישן לו על משמרו".

השוב"ים באמריקה שומרים את משמרת הקודש באמונה, אבל עת לעשות היא, אל שינה ואל תרדמה, ומי שהוא ישן בזמן הזה, יש צורך לחבוט במקל ולשרוף את כסותו, כסות השו"ב, אָסור לשו"ב מובקש ומומחה לישון על משמרו, ומי שישן לוקה, ומה הקול בעזרת השוב"ים באמריקה? קול השוב"ים הוא (די שוחטים שטימע) קול שמעיד את הישנים, קול שהוא קול החיים, קול שקורא למלחמה בעד כל היקר והקדוש לנו.

כשלא היו השוב"ים מאורגנים ומאוחדים לאנודה אחת, היו הרבה "קולות", אבל קולות בלתי נשמעים, עכשיו יש לנו קול אחד, קול השוב"ים המאוחדים ("די שוחטים שטימע"), והקול הזה בוקע רגיעים, עושה רושם, מעיר נרדמים, מעורר נחשלים, עושה גדולות ונפלאות, קרא לוועידה היסטורית חשובה, נרם ליצירת אנודה ארצית גדולה ועוד ידו נטויה, והרבה צפון בחיס העתיד, ובלכד שיתנו השוב"ים את ידם לנו, יד כהה עכשיו, אבל יד חזקה בעתיד קרוב.

ובמס' קנים, פרק ג', משנה ו', "א"ר יהושע כשהוא חי קולו אחד, וכשהוא מת קולו שבעת, שתי קרניו, שתי חיצורות, שתי שוטי, שני חלילין, עורו לתוף, מעיו לנבלים, בני מעיו לכנורות".

כשהוא חי קולו אחד, השו"ב באמריקה נודעו, הקיץ המת, עם לתחיה, וכשהוא חי קולו אחד ("די שוחטים שטימע") "קול השוחטים" מרכז סביבו מיטב הכחות שלנו, כחות ספרותיים וכחות של בעלי השפעה. ואל נא יצחקו וילענו בעלי הכסול וה"איפכא מסתברא" שלנו. יבוא יום ו"אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה" ומאת ה' תהיה זאת לנו. השו"ב שהוא עמוד ברזל ויסוד היסודות בבנין היהדות צריך להיות מאושר בחייו ולא אומלל ובודד כמו שהיה עד עכשיו, ואין מי שעורר את רוחו.

ברוכים העובדים!

ואל נא תרפינה ידיכם! כל התחלות קשות, התחלתם בעבודה פוריה וקדושה: אחד הכחות, המשיכו את עבודתכם. בעקשנות ובמרץ, בכטחון, בתקוה ובאמונה חזקה בה' שישלח את עזרתו מקודש לעובדי עבודת הקודש.

ואלה שרוצים בבנין נהדר בקודש, שולחים את ברכתם לאנודת השוב"ים דארצות הברית וקנדה ולחברי הועד הפועל הגדול ומוכנים להושים לכם יד אחים, עזרה מוסרית, ויהא חלקנו עמכם בעולם הזה ובעולם הבא, בהנה ובעתיד.

הלאָה יאוש, הלאָה רפיון ידים, תנו לנו חלוצים אדירי אמונה ופועלי אמת שפעולתם אמת, ומהם ועל ידם יבנו השוב"ים בארצות הברית וקנדה.

שמריהו לייב הלוי הורוויץ.

מוסר התורה

ילקוט סמן של מוסר השכל וטוב טעם, דעות ומדות שנמצאים בפסוקי התורה, עם רעיונות יפים עמוקים ודקים, על חמשה חומשי תורה.

א) בראשית

תנן, הקנאה והתאוה והכבוד מוציאים את האדם מן העולם, כי הם הוציאו אדה"ר וכל זרעו לדורות מן העולם, הנה הקנאה והתאוה לחוה, וכן חוה ראתה כי תאוה לעינים... ורדפה אחר הכבוד להיות כאלהים. עוד לקחת מוסר להראות כל עמל האדם לפיהו, דהיינו לשון הרע, וגם מאכל פיהו האסור לו. לכל היתה תקנה וזלת לנחש שרברה לשון הרע. ואדם וחווה חטאו במאכל האסור להם, ועץ אשר תרע כי לא עץ מאכל הוא אותו תכרות... ע"כ להזהר מאד בקדושת מאכלים שלא יהיה בו נדנוד ספק ספיקא. יחזקאל הנביא לא אכל מבהמה שהורה בה חכם, רק כל אכילתו בקדושה שבמותה, וכמו שהאכילה מסטרא דשמאלא גורמת מיתה, כן האכילה הקדושה הנרמז במה שאמר מכל עץ הן תאכל, והרמז — אם כל חי, אם כל, אותיות מאכל. וילמוד כל אדם מקונו להיות נדיב לב, להיטיב לזולתו מצד נדבת לבו, לא על מנת לקבל גמול, כי זה אינו נקרא נדיב רק סוהר, כי חושב: אני לרודי ורודי לי, וילמוד מהקב"ה אשר ברא את העולם מצד נדבתו להיטיב לזולתו, להנבאיים, ואין צורך להקב"ה בהעולם, רק בראו בנדבה, רצה להמציא מציאות שיעבדו טובה ממנו.

עוד יש ללמוד מהקב"ה ולקחת מוסר השכל ממדת הענוה מהש"י שהיה נמלך בסמן, כמו שפירש"י בפסוק נעשה אדם בצלמנו (של"ה).

קנאה — הקנאה היא מדה מגונה ושפלה עד מאד, ושומר נפשו יתרחק ממדה רעה זו. המקנא מצטער תמיד בטובת אחרים, ועינו רעה בהצלחת חברי, ולפעמים מתוך קנאה הוא שמח ברעה אשר תמצא לרעהו. הקנאה מוציאה את האדם מן העולם. וכל מי שיש לו קנאה בלבו עצמותיו מרקיבות, שנאמר (משלי י"ב ל') ורקב עצמות קנאה.

המקנא גרוע מן החמדן, ומעשה במלך אחד שאמר למקנא ולחמדן: שאלו ממני מה שאתם רוצים ואני אמלא את רצונכם. החמדן שאל, שיתן לו כפלים מכל מה שיתן לחבריו; והמקנא שאל: שינסרו לו עין אחת, כדי שינסרו לחברו שתי עינים.

הקנאה מביאה לשנאה ולכל הרעות שבעולם, ואין לך מדה רעה הימנה, ואמרו עליו על עוף אחד, שהוא מלא קנאה מטבעו, שאפילו כשהוא רואה את בניו שמשתמנים הם, הוא מתמלא קנאה להם ומכה אותם בחרטומו, עד שהם מנחישים, וכן אמר שלמה המלך

בחכמתו: ומי יעמוד לפני קנאה (משלי כ"ז ד'). נחש הקדמוני קנא באדם וחווה, וחפץ להרוג את אדם ולישא את חוה, והקב"ה אָמַר לו: אָרוּר אַתָּה וכו', על נחונך תלך (בראשית ג' י"ד). אין מספר להמאמרים שבספרות התלמודים, המדרשים, הלכותים וספרי מוסר שמדברים בנגות מדת הקנאה, שהיא מדה רעה עד מאד.

והתאוה — מעיד אני עלי שמים וארץ, שלא נתקבצו בני אדם למיתה, ואין כל בריה יורד לידו צער, אלא מתוך אכילה ושתייה ושמחה, שאדם אוכל ושותה ומשמח הוא עם אשתו ובניו ועם בני ביתו עד שהוא נפטר לבית עולמו (תנא דבי אליהו זוטא פ"ג).

כל הנותן ארבעה דברים על לבו הרי זה חוטא: העושר, והאשה, ויצד הרע, והריב (ברייתא דמס' כלה). תנא, יצרו של אדם מתנבר עליו בכל יום, שנאמר וכל יצר מחשבות לבו רק רע כל היום, מכאן דרשו רבותינו: הרחוק מביא לידי תאוה, ותאוה מביאה לידי אהבת, ואהבה מביאה לידי רדיפה... ורדיפה מביאה לידי מעשה, להודיעך כמה קשה חזרתו מזו לזו, וכנגדן בתשובה פרישות מביאה לידי זהירות וכו' (שם). ברזילי הגלעדי שטוף בזמה היה, וכל השטוף בזמה זקנה קופצת עליו (שבת קנ"ב). א"ר יוחנן, אבר קטן יש באדם משיבועו רעב, מרעיבו שבע (סוכה נ"ב). אמר רב נחמן הרהורי עבירה קשין מעבירה (יומא כ"ט).

לשעבר אם לא היה אדם רואה לא היה מתאוה, ועכשיו בין רואה ובין אינו רואה הוא מתאוה (פסיקתא רבתי פט"ו). האשה תובעת בלב והאיש תובע בפה (עירובין ס'). זה יצרו מבחול, וזו יצרה מכפנים (כתובות ס"ד). אין אדם יוצא מן העולם וחצי תאוותו בידו, אית ליה מאה בעי דיעבדון תרתי מאה וכו' (קה"ר פ"א י"ג). הנותן עינו באשתו שתמות ויירשנה או שתמות וישא את אחותה, לסוף היא קוברתו (תוספתא סוטה פ"ה א"ר פ"ג).

הכבוד — א"ר נחמן נסות הרוח שהיתה בו בירבעם סדרתו מן העולם וכו'. תפשו הקב"ה לירבעם בבגדו א"ל חזור בד, ואני ואתה וכן ישי נסייל בגן עדן, א"ל ומי בראש? א"ל בן ישי בראש, אמר אי הכי לא בעינא... (מנהדרין ס"ד).

אותן ארבעים ושנים אלף שנהרנו בימי יפתח הגלעדי מפני מה נהרנו? יפתח נדר שלא כהונן, חיי לו ליפתח לילך אצל פנחס ויתיר לו נדרו, ולא הלך, זה אמר: אני ראש לכל ישראל ואלך אצל זה? זה נוהג נדולה בעצמו וזה נוהג נדולה בעצמו. אוי לה לנדולה שקוברת את בעליה, אוי לה לנדולה שלעולם אינה גורמת טובה. (תנא רבי אליהו רבא, פרס י"א). כל מי שכורה מן השררה השררה רודפת אחריו. שאול כרח מן השררה, בשעה שבא למלך הנח הוא נחבא אל הכלים, וכשבאו ואמרו לו דבר המלוכה א"ל

גאולה, ענוה וגאון לאומי

מאת הרב שמואל ד. סהרש"ק.
שו"ב בראששעסער, נ. י.

להכלל, וישנן הרבה מדות מנוונות של פרט הן מיוקנות ומשפילות את ערכו, והן הנה השומרים המנינים על התמדת קיומו של הכלל, אלו הן סם החיים הנותן לעם כח ואון להחזיק מעמד ולבלי ליפול תחת תנאי המסום הסובבים אותו והמכבירים עליו.

שפלות-ידות, בושה, הכנעה לפני גדול ממנו, וויתור, העברה על מרותו וסבלנות: אלה הן המדות הטובות שמנו חכמים באיש פרטי, אולם, אוי לו לעם אם אלה לו; עם שאינו מעריך את ערכו ואינו מתימר בכבודו, כי אם חושב את עצמו לשפל ונכזה וכתולעת זוחלת הוא מרכין את ראשו, כופף את קומתו ומכניע את רוחו בפני העמים התסיפיים שהשעה משחטת להם, בדומיה הוא סובל את הלהג והשיקוצים שהם משליכים עליו, ובבלבו הוא מודה על שפלותו ודלות מהותו ונותן צדק ללענם, — עם כזה לא ירבה ימים, אך ילך הלוך וקטן, הלוך ומתנוונה, עד כי ירד מעל במת החיים.

אם אָמנם שיהירות-שבוניסית, בכחינת „אני ואפסי עור“ ו„כל הגויים כאין ננדי“, מעירה על עריצות-פראית בעם, הנוטעת בלב בניו עזות ונסות-ידות, ועם כזה כורה בכלי דעת שוזה לרגליו — בה יפול, מרבה לו שונאים ואויבים המחכים לאסונו ושמהים לאידו; אולם גאון לאומי, עם המתפאר באלהיו, בתורתו, בנימוסיו, במדותיו, בשפתו ובמצבו התרבותי, עם שאינו שוכח מי הוא, מעריך את ערכו העצמי, מתימר בכבודו ומתפאר בקניניו, — עם כזה יש לו זכות-הקיום, הוא לא יטמע בין הגויים ולא יהיה נכלע במלתעות הכפירים התסיפיים הרוצים להדקו ולגרד את עצמותיו, עם כזה גם בעת צרה לא יאמר נוֹאֵשׁ, ותקותו תעורדהו שהעתים הרעות תעבורנה וקם על רגליו ויחי, ולמרות דרסיו ומקנאיו ילך הלוך והשתגשג, הלוך והתפתח וכחו יגדל מיום אל יום.

גם משה רבנו, זה שהכתוב מעיד עליו שהוא „עניו מאד מכל האדם אשר על פני הארמה“ (במדבר י"ב ג'), גם הוא בבואו לספר בשבחו של עמו, התפאר בו, שהוא „עם סגולה מכל העמים אשר על פני הארמה“ (דברים ז' י'), „רק עם חכם ונבון הגוי הגדול הזה“ (שם, ד' ו'), וכדבריו אלה אין בהם משום תאוה-שבוניסיתית ותשוטה נפרזה להיות עליון ולהשתרר על כל העמים, אין בהם משום יהירות והתפארות בכח גדול, ביד חזקה ובחיל רב, כי הלא „אתם המעט מכל העמים“ (שם, ז' ז'). אך גדולתו של עמו היא כזה „אשר לו אלהים סרובים אליו“ (שם, ד' ז'). המוסר האלהי, הנימוסים היפים וההתפתחות התרבותית — הם המה תפארת העם וגאותו.

ישראל עזים שבאומות, עמר ר' אמי, אתה סובר שהוא לננאי ואינו אלא לשבח (ספרי פ' מ"ב).

חברה, אנדרה, קהל, עדה: אלה הם שמות לכבוד של יחידים, המון פרטים רבים, המתאגדים יחד בשביל שאיפה אחת כללית, אשר בכחותיהם הפרטיים אין לנשמה.

גוי, אומה או עם: זהו הרכבה של קבוצים פרטיים, של אנדרות הנפרדות למטרות שונות, וגם של יחידים העומדים מחוץ למפלגות השונות, והרכבה זו מחברת אותם יחד לחכיבה אחת כללית הטבועה בחותם לאומי, שבכחו ללסט ולאסוף את הכחות האינדיבידו אלילים, את הניצוצות המפוזרים בלב כל יחיד ויחיד ולעשותם לעמוד אש גדול, המאיר לפניהם את דרכם והשומר עליהם מאבני נפץ וצורי מכשול.

רגש לאומי: זהו הכח הכללי המביא את הרעיונות והמחשבות שבלכות הפרטים, היחידים והקיבוצים — לידי כסוי, נותן להם עוז ועצמה לצעוד לכטח דרכם, מעורר בהם מרץ ורצון, וכורא את היכולת ואת האמצעים לסדר את חייהם גם על יסודות חברתיים ואידיאלים מוסריים.

נמצא, שכל פרט ופרט הוא חלק מהכלל, כל יחיד ויחיד הוא אבר מהגוף הכללי, הנקרא „עם“ ו„אין בכלל אלא מה שבפרט“, כלומר, אין הכלל בא להוסיף על מדותיו ותכונתו של הפרט ולא לשנות את טבעו ומהותו, כי אם שומר הוא על אָפִים ותכונתם של הפרטים, מפתח את כשרונותיהם לפי דרכם, טבעם, רוחם ומהותם, ובתלכדם יחד להרמוניה אחת כללית, היא מקבלת צורה של תכונה וצביון לאומי, המבדילה אותם מיתר העמים.

אפס, שלא כל המדות הנאות להפרט יפות הנה גם

אין אָני ראוי למלכות, והשררה רדפה אחריו, שנאמר הראיתם אשר בחר בו ה' ? כי אין כמוהו בכל העם! ואבימלך בן ירובעל רדף אחר השררה וברחה ממנו (ילקוט שמואל פ"י). ואָמרו: שנא את המכבדך יות-מדאי (ד"א זוטא פ"ט). באַ זה שרץ אחר הכבוד אחר זה שברה מן הכבוד (ירושלמי סוטה סוף פ"ט). העושר והכבוד נאה לצדוקים (אבות פ"ז). הכל מכבדו למי שהשעה עומדת לו (תנחומא, פ' ויחי). היודע בחברו שהוא גדול ממנו אפילו בדבר אחד, חייב לנהוג בו כבוד (פסחים ס"ג). יהי כבוד חברך חביב עליך ש. ל. תרוויץ. (אבות פ"ב).

השוחטים והחנוד

אלכה לי אל הגדולים ואדברה אותם
 כי תמת ידעו דרך ד' (ירמיה ח').
 בורא העולם נטע בטבע מין האנושי לעלות דור
 אחר דור מעלה מעלה בהשכל ודעת. ובמקום שרור זה
 בלה מושכלותיו — שם יחל הדור הבא אחריו לעלות
 משם על סולם החכמה הלך ועלות. זה אראה בסראי
 העתון החדשי "השומר" אשר יופיע בצירוף הירחון
 "שוחטים שטימע". אמרים יקרים בהשכל נאמרים,
 שהעורך ידידי הרב הנאון ש"ל הורוויץ יתן עין בוחנת
 על דרכי התורה והחכמה ועין חוקרת על צפוני כחות
 החנוד אשר יהשוף כחותיה הצפונות ויוציאם מן הכח
 אל הפועל. תורתו ואמונתו — מנחתו, והכמתו — מנתו
 לעסוק במלאכת החנוד לעורר האבות על חובתם לחנוד
 בניהם בלמוד טוב ומתוקן בשחר טל ילדותם. ואם
 אָמנם אָנכי לגבי העורך כננס לגבי ענק, בכל זאת
 צרהיב עוז בנפשי לחוות דעתי אף אָני.

הן אמת וצדק אשר החובה מוטלת על האבות לעבוד
 בחנוד בניהם, אבל גם בנו נטע ד' כח החמלה שהיא
 תפארתנו בין העמים לרחם על הילדים הרשים ועל
 אבותם המצטערים לראות באבן בניהם שמגדלים כעיר
 פרא ונעדרים מידיעות ד'. היש צדקה גדולה מוזאת
 לעזור להאבות אשר בניהם לא ילכו בטלים מלמוד התורה
 ומרקדים בחוצות ומשחקים מבוסר ועד הנשף. ועל מי
 מיטל החוב אם לא עלינו שהבנים הנדכאים יהיו עוסקים
 בתורת ד' שאר שעות ביום. ועצתי אשר השובים
 היקרים בעירנו העוסקים במלאכת הקודש באמונה, אשר
 המה יודעים דרך ד' ישתדלו גם מכחם ואונם "לא רק
 מהונם" לבוא לעזרת ד' בנכורים שיעבדו בשעות
 הפנויות להם לעשות תעמולה להחזיק ולסער את בתי
 הישיבות והת"ת אשר עומדים להסגר ח"ו, כי רק המה
 מוכשרים ומסוגלים במלאכת הקודש וגם מלאכת החנוד,
 כי רק להשוחטים היקרים והישרים המבינים מלאכת
 החנוד ועשר ירות להם בחכמה ודעת והם בעלי ברית
 הכוסר ויראת אלהים ראויים לטעת על תלמי לבב
 הנערים תורת אלהים ויראת שמים. והנסיון יורה לי
 בכל עת אשר אָנכי עובד בישיבת רבי חיים ברלין זה
 יותר מעשרים שנה אשר נזקקים אנחנו לא רק בתומכי
 נדבות, לא רק במפזרי כסף, אבל גם במפזרי עת ואין
 וצמח לעבוד לטובת הישיבות והת"ת ועוסקים במסורות
 באמונה בעצתם הנכונה, כי נחוצים כאויר לנשימת.
 ואם השוחטים ישימו גם מעינם לעבוד עבור בתי החנוד,
 אָז בטח גם החניכים ידעו דרך ד' וישגשגו על ויהיו
 לנאון ולתפארת כנפש.

החולה רק במצב של התעלפות, ובהקיצו ושמעו את כל
 התהלות והשבחים שהם מפזרים עליו, פנה אל המספידים
 ושאל אותם: מדוע פסחתם גם על מרת הענוה שאני
 הייתי מצטיין בה?

אָמנם כמו שנאוח יתירה מעבירה את האדם הפרטי
 על דעתו, מטמטמת את לבו ונוטעת בו מרות משחתות,
 כן גם ענוה נפרזה, היא אחת מהמדות המזיקות לו;
 שפלות-רוח עד בלי די, ביטול ישותו העצמית והמתת
 כל האָנכיות שבקרבו — מחלישים את נטיותו, מאוויו
 וחשקו לשפר את מדותיו וגוזלים ממנו את הרצון,
 האון והמרץ להביא תועלת לסדר החיים החברתיים.

וכבר אָמר הלל (אבות פ"א) "אם אין אני לי,
 אם אבטל את כל ישותי והאָנכיות שבי, אם נפשי כעפר
 לכל תהיה, את נווי אתן לדוש ולא ארגיש בכלימות
 ורוק, אם אשבע תרפה ולהג ואצדיק עלי את הדין שכך
 נאה ויאה לי השפל, הנכוח והדל-אישים, כי אָז מי
 לי", כלומר, מה אתי? איזה יתרון יש לי על
 ההולכים על ארבע ומה הוא ההבדל ביני ובין אלה
 השקצים והתולעים הרומשים? ואף גם "כשאני לעצמי",
 כלומר, בהיותי בעצמי ברשותי, מרגיש אני אָמנם את
 ה"אני" שבקרבי, יודע אני אָז את הווייתי ומתעורר בי
 הרצון להבליט את ישותי, אבל בכואי בחברת אנשים,
 אָז פנ טעמי ומהותי והנני מפסיד את עצמי להיות
 למטרה לצחוקם, להגם ולענם, — גם אָז "מה אני?"
 אין לי כל ערך וזכות-סיום.

ולכן אָמרו "תלמיד חכם צריך שיהא בו שמונה
 שבשמינית נאוח" (סוטה ה', עמוד א'), אין הוא רשאי
 לבטל את כל ישותו העצמית, להיות נכנע ביותר ולתת
 את גוו למרסם.

ואף שה"שמונה שבשמינית" הזה, כלומר, הרגשת
 האָנכיות שבקרבו, איננה מתבטאת אצל כל אדם בשווה,
 אצל הנדיב היא מתגלה בנדיבותו ואצל הקמצן —
 בקמצנותו, אצל החרוץ — בחריצותו והעצלן —
 בעצלותו, אצל העסקן — בעבודתו לטובת הכלל ואצל
 הבטלן — בבטלנותו וכו', אולם הצד השווה שבהם,
 שכל אחד ואחד מרגיש, גם בעשותו וגם באי-עשותו, את
 ה"אני" שבקרבו, משביע את רצונו ורוצה להבליט בזה
 את ישותו. גם העני הזקן הזה, שכבר גמר את
 חשבונותיו עם הבלי העולם הזה, יושב בדר כל היום
 בפנתו וספר התהלים בידו, גם הוא מרגיש את האָנכיות
 שבקרבו, בזה שהוא מומין לו צידה לדרך כל האָדם
 שהוא עתיד ללכת בה ומגדיל את שכרו לעולם הבא.
 וכיון שאין לך אדם שכבר מת בו ה"אני" שבקרבו,
 והאָנכיות זו הלא היא מסורה למשפטו, דינו ומעמו שלו,
 לכן אָמר ר' לויטס איש יבנה (אבות פרק ד') "מאד
 מאד הוי שפל רוח", כלומר, אף על פי שבשאר מדות
 הדרך האמצעית היא המשובחת, אבל במדת הנאוח
 אינו כן, משום שרוכ בני אדם נכשלים בה וצריך לעשות
 לה הרחקה יתירה (ברטנורה). ואף שידמה האדם
 שכבר התרחק עד קצה גבול האחרון של ענוה, הלאוי
 שיעמוד אָז על הדרך האמצעית. מספרים על אחד,
 שכל האנשים שעמדו אצל מטתו בשעת יציאת נשמתו
 חשבו אותו כבר למת והתחילו להספידו ולספר בשבחיו,
 שהוא היה צדיק, חסיד, ישר ותמים וכו', ובאמת היה

נחלת השבים

מאת שלמה אונגאר.

גם דבש תמרים, וכרמי ענבים.
לא נוסיה ללחום לחם עצבים,
הכל מוכן לסעודה בנחלת השבים.

שמעו נא, אחים, מה תשבו שמה,
בחשכת הנולה, חשוכי חופש ודרור?
כבר כלתה מכים הפרוטה, מנוף הנשמה,
אתחלתא היא דנאולה, הניע התור.
קומי, עלו קוממיות, לא כבושת ננבים,
החלו רש, וכבשו את נחלת השבים.

נחלת השבים לקראתכם נכונת,
כאם דחמניה תחלוץ לכם שר,
תניק, תעניק לכם מעשרה והונת,
שבחיק אדמתה צפון מעולמי ער.
ובכן החלצו חשים נערים וגם שבים,
השתקעו בארץ ברוכה, נחלת השבים.

מכנף הארץ, ארץ נחלת אבות,
נשמע זמירות, וקול מבשר בשאון,
בת קול מכרזת, בקול חוצב להבות,
"שובו, שובו בנים לנבולכם בנאון,
כי האיר ה"מזרח", נתפורו העבים,
וכבוד ה' זרח על נחלת השבים."

מנחלת השבים, יפה נוף משושנו,
השתולה עין כל פרי, ושרות כל שית,
הנושאה על שכמה תקות תקותנו,
נשמע צעדי הנאולה, פעמי משיח.
נורידה הכנורות שתלינו בערכים
ונשיר שירי ציון על נחלת השבים.

נחלתנו נהפכה לפרדסים וננים,
נטועים יערות תפוחים מזהבים,
שם ינץ השקר, אשכלות רעננים,

מילי מעליותא

(מוכרונות דבי רב)

נתלנלו אן מספר רב מן הנולים לעיר פרוזשאני, מקום
משרתי אזי בקודש בתור שו"ב ובתוכם הנאון ז"ל.
פני העיר חדרו לקראתו וקבלוהו בכבוד גדול. בני העיר
החזיקו ליתר האומללים. נתנו להם די מחסורם ומקום
לנות. אבל לא נח הנאון ר' חיים בריסקער ז"ל. הכסף
שנתנו לו למחיתו היה נותן עד הפרוטה האחרונה
לאומללים ולעניים, ובכיתו היה תמיד מחסור. וכעבור
איזה ימים התאכסן אצלו הרה"ג ר' דוד טעבעלע, אב"ד
ור"מ דמאלטש, ובהדי דקא שקיל ומרי בהדיה שאלהו
לר' חיים ז"ל ע"ד פורנותו יותר מדי, הלא מאמר
מפורש בכתובות דף ע"א, אָמר ר' אילעא באושא
התקיני המבזבז אַל יבזבו יותר מחומש! והרא"ש
מביא בשם הירושלמי שפעם הראשונה יכול לבזבז חומש
הקרן ומכאן ואילך בכל שנה ושנה יתן חומש הריוח
ולא יותר, והלואי שהיה נשאר אצל כת"ד חומש הקרן?
ענהו הרה"ג ר' חיים בריסקער ז"ל תוך כדי דבור:
יש לי נמרא ערוכה, ממש להיפך הנמרא דכתובות!
לפי מה דאיתא בקידושין דף ח' ע"ב התקדש לי בככר
תנהו לעני, אינה מקודשת אפילו עני הסמוך עליה, מ"מ
דאמרה ליה כי היכי דמחייבנא ביה אנא הכי מחייבת
ביה את, ואם איתא כדאמרינן בכתובות הלא קשה
מדוע לא תהא מקודשת? אפשר כי הוא נתן כבר חומש
ע"כ כיון דאינה מקודשת מטעם דאמרה ליה ש"מ מזה
ואין החיוב מוטל עליו יותר והיא עוד לא נתנה מכבר
חומש והחיוב עוד מוטלת עליה ותהא מקודשת? אלא
דאין שיעור לצדקה ומחויבים לבזבז אפילו יותר מהחומש

אחת מן המדות המצוינות אצל הנאון ר' חיים
בריסקער ז"ל היתה מדת הצדקה. מדת פורנותו
היתה עד להפליא. מספרים עליו שפעם אחת אחר קבלת
שבת הכל היה מוכן ומזומן לקידוש הערב, אבל "מעשה
שמן" לא נמצא הכוס של קידוש. הרבנית התאוננה
באזני הרב כי נדמה לה שננב הכוס, כי בשום אופן
לא יכלה למצוא את הכוס. אבל הרב ז"ל הניח דעתה
באמרו ח"ו לא ננב, רק שכחתי להניד לך כי נתתי
לך זעליג שימשכן את הכוס להכין לו צרכי שבת!
והנה עוד מאורע אחד ומעשה שהיה כך היה:
בעת שהתחוללה מלחמת העולם, מלחמת הזועות,
ניתן צו בפקודת הצאר ניקאלי שאוכלוסי היהודים
הדרים בק"ס בריסק יעזבו תיכף את העיר. כמובן
אפשר לתאר בנפשנו את החורבן. נורא מאד היה אן
גורל האומללים שבמשך של ב' נ' ימים מוכרחים היו
לעזוב את בתיהם, את רכושם, את הונם וקנינם, את
בתי התורה והתפילה, רוחם ונשמתם וכל דבר היקר
להם מחייהם, ולצאת בגולה נעים ונדים בעירום ובחוסר
כל. בעטף עולל ויונק ברחובות קריה, בהשתפך נפשם
אל חיק אמותם מדרף על צואריהם מפהד האויב
ובראשם הנאון ז"ל, יען כי הוא היה באמת הכח החיוני
של הנולים, הוא דבר על לכם ונחם אותם.
לרגלי הנלולים של ימים ולילות וכתות רגלים,

הרמב"ם ותורתו

(הרצעה שהרצה בעברית הרב שמריהו ליב הורוויץ)

(המשך)

ה ש ו פ ט ו ה ד י י נ ב י ש ר א ל . ר א ו י ל כ ל
 מ ש ב י ל ל ה ת כ ו נ נ ב ר ב ר י ה ר מ ב ״ מ כ ש מ ד ב ר ל נ ו ע ל ת פ ס י ד ו
 ש ל ה ד י י נ ו ה ש ו פ ט , מ ו ד ה ה ו ר אָה ב י ש ר א ל , ו ז ״ ל (ש ״) :
 , ר צ ה ל ז כ ו ר ב מ ס כ ת ז ו מ ו ס ר כ ל ח כ ״ מ ן ה ח כ מ י ״ ע ״ ה
 כ ד י ש נ ל מ ד מ ה ״ ״ ה מ ד ו ת ה ס ו ב ו ת ,
 ו א י ן א ד ״ צ ר י ך ל ז ה ה ד ר כ ר כ מ ו ה ד י י נ י ״ , ש ע מ י ״
 ה א ר ץ כ ש ל א י ה י ו בע ל י מ ו ס ר א י ן ה ה י ז י ק ל כ ל ה ה מ ו ן
 א ל א ל כ ע ל ו י ב ל כ ר , א ב ל ה ש ו פ ט כ ש ל א י ה י ה בע ל מ ו ס ר
 ו צ נ ו ע י ז י ק ע צ מ ו ו י ז י ק ל ב נ י א ד ״ , ל פ י כ ך ה י ה ת ח ל ל ת
 ד ב ר ו . ב מ ס כ ת א ב ו ת מ ו ס ר ה ד י י נ י ן , כ מ ו ש א מ ר ה ו ו
 מ ת ו נ י ״ ב ר י ן , ו א ל י מ ה ר פ ס ק ד י ן , ו כ ו ״ ו א ל י ח ל ל נ פ ש ו
 ב ח ב ר ת ע מ י ״ ה א ר ץ ש מ א י ה י ה ל ב ו ״ , ו א ל י ת ע ל ״ מ ב נ י
 א ד ״ ע ד ש ל א י ו כ ל ו ל ר א ו ת ו ב כ ל ע ת ש י צ מ ר כ ו א ל י ן ,
 ש מ א י א ב ד ה א ב י ן , ו א ל י ב ק ש מ נ ו ח ה ו ת ע נ ו נ י ״ , מ ן
 י א ב ד ה א מ ת , ו ל א ת מ ש כ ה ה ת א ו ה , ו כ ו ״ ו ע ל ד ר ך
 כ ל ל צ ר י ך ש י ה י ה ה ש ו פ ט כ ר ו פ א ב ק י , ש כ ל ז מ ן ש י ו ב ל
 ל ר פ א ב מ ו ז ו נ ו ת ל א י ר פ א כ ר פ ו א ו ת , א ב ל כ ש ר ו א ה ש ה ח ו ל י
 ח ז ק ו א י א פ ש ר ל ה ת ר פ א ב מ ו ז ו נ ו ת , י ר פ א כ ר פ ו א ו ת ק ל ו ת ,
 ק ר י ב ו ת א ל ט ב ע ה מ ו ז ו ן , כ נ ו ן ה מ ש ק י ״ ״ ו ה מ ר ס ק ח ו ת
 ה כ ב ו ש מ ו ת ו ה מ ח ו ק נ ו ת ו כ ו ״ , כ ן ה ש ו פ ט י ש ת ד ל ל ע ש ו ת
 פ ש ר ה , ו א ״ א י נ ו י כ ו ל ל ש פ ו ט ב נ ח ת ו י ר צ ה ל כ ע ל ה ר י ב
 ב ד ב ר ד ך , ו א ״ ל א י ו כ ל מ פ נ י ה א כ ו ר י ו ת א ח ד מ ה מ ר י ב י ״ ״
 ו ש ה ו א ר ו צ ה ל ה ת נ כ ר בע ל ו ח מ ס , י ת ח ז ק ע ל י ן ו י ה ר ו ק
 ר ש ע י ״ ת ח ת י ן , ו צ ר י ך ל ש ו פ ט ש ל א י ר ב ה ל ר ד ו ך א ח ד
 ת ע נ ו נ י ה ע ו ל ״ ״ ו א ה ב ת ה ע ו ש ר ו ה מ ע ל ה כ מ ו ש א מ ר ה כ ת ו ב
 (ש מ ו ת י ״) ש ו נ א י ב צ ע ו כ ו ״ ו א מ ר ו ע ״ ה מ ל ך ב מ ש פ ט
 י ע מ י ד א ר ץ כ ו ״ (כ ת ו ב ו ת ד ך ק ״) א ״ ד ו מ ה ה ד י י נ ל מ ל ך
 ש א י נ ו צ ר י ך ל כ ל ״ ״ י ע מ ו ד א ר ץ , ו א ״ ד ו מ ה ל כ ה ן ה מ ח ז ו ר
 ע ל ה ג ר נ ו ת י ה ר ס נ ה ״ (ה ק ר מ ת ה ר מ ב ״ ״ ל ס ד ר ז ר ע י ״) .
 ד ר ש ו ת . — ה ד ר ש ה נ מ צ א ב ת ל מ ו ד א י ן ר א י ן
 ל ח י ט ו ב מ ע ל ת ו מ ע ו ט ה ו ת ו ע ל ת ו ח ס ר ה , א ב ל י ש כ ו
 ת כ ו נ ה ג ד ל ״ , מ פ נ י ש ה ו א כ ו ל ל ח י ד ו ת
 פ ל י א ו ת ו ח מ ו ד ו ת נ פ ל א ו ת , כ י
 ה ד ר ש ו ת ה ״ כ ש י ס ת כ ל ו ב ה ״ ה ס ת כ ל ו ת ש כ ל י י ו ב ן
 ב ה ״ מ ה ס ו ב ה א מ ת י מ ה ש א י ן

ל מ ע ל ה מ מ נ ו , ו י נ ל ה מ ה ״ מ ן ע נ י נ י ״ ״ א ל ה י י ״
 ו א מ ת ת ה ד ב ר י ״ מ ה ש ה י ו א נ ש י ה ח כ מ ה מ ע ל י מ י ״ א ו ת ו
 ו ל א ר צ ו ל ג ל ו ת ו , ו כ ל מ ה ש כ ל ו ב ו ה פ י ל ו ס ו פ י ״ ד ו ר ו ת י ה ״ .
 א ״ ת ב י ט א ו ת ו ע ל פ ש ו ט ו , ת ר א א ב ו ע נ י נ י ״ ר ח ו ק י ״
 מ ן ה ש כ ל ש א י ן ל מ ע ל ה ה ״ , ו ע ש ו ד ב ר ז ה ל ע נ י נ י ״
 נ פ ל א י ״ . ה א ח ד מ ה ״ : ל ל מ ו ש ר ע י ו נ י ה ת ל מ י ד י ״
 ו ל ל כ ב ל ב ו ת ״ , ו ע ו ד . כ ר י ל ע ו ו ר ע י נ י ה כ ס י ל י ״ ש ל א
 י ו ה י ר ו ל ב ו ת ״ מ ע ו ל ״ , ו א י ל ו ה י ו מ ר א י ן ל ה ״ ז ו ת ר
 ה א מ ת ו ת , י ס ב ו פ נ י ה ״ מ ה ״ כ פ י ח ס ר ו ן ט ב ע י ה ״ , ש נ א מ ר
 ב ה ״ ו ב ר ו מ י ה ״ א י ן מ ג ל י ן ל ה ״ א ת ה כ ב ו ד ,
 מ פ נ י ש א י ן ש כ ל ש ל ״ כ ר י ל ק ב ל א ת ה א מ ת ו ת ע ל ב ו ר י י ״ .
 ז כ ״ ה ח כ מ י ״ ל א ה י ו ר ו צ י ״ ל ג ל ו ת ק צ ת ״ ל ק צ ת ״ ס ו ד ו ת
 ה ח כ מ ה , ו כ ב ר ז כ ר ו (ח נ י ג ה כ ״ ב , ד ך י ״) ש א י ש מ ן
 ה ח כ מ י ״ נ כ ב ד (פ ת ה) ל א נ ש י ״ ב ק י א י ״ ב ח כ מ ת מ ע ש ה
 ב ר א ש י ת , ו ה ו א ה י ה ב ק י ב מ ע ש ה מ ר כ ב ה . אָ מ ר ל ה ״ :
 ל מ ד ו נ י מ ע ש ה ב ר א ש י ת ו א ל מ ר כ ״ מ ע ש ה מ ר כ ב ה , ו אָ מ ר ו :
 ט ו ב ה ד ב ר ! ו כ א ש ר ל מ ד ו ה ו מ ע ש ה ב ר א ש י ת נ מ נ ע ה ו א
 מ ל ל מ ו ד ל ה ״ מ ע ש ה מ ר כ ב ה . ו ח ״ ו ש ל ״ ״ ש ע ש ה ז ח
 כ פ נ י ר ו ע ל ב ל מ נ ו ע ה ח כ מ ה א ו ב ש ב י ל י ה י ה ל ו י ת ר ו ן
 ע ל י ה ״ , ש ה מ ד ו ת ה א ל ה מ נ ו נ י ״ ב א א ח ד
 מ ה ס פ ש י ״ , ק ל ו ח ו מ ר כ א ל ו ה ח ס י ד י ״ ה נ כ כ ר י ״ ,
 א ב ל ע ש ה ה ד ב ר ב ש ב י ל ש ר אָה בע צ מ ו ר א ו י ל ק ב ל מ ה
 ש י ש א צ ל ״ , ו ש א י נ ״ ר א ו י י ״ ל ק ב ל מ ה ש י ש א צ ל ו . ו ק ב י א
 ע ל ע י ן ז ה ד ב ר י ש ל מ ה (ש י ד ה ש י ר י ״ ד) ד ב ש ו ח ל ב
 ת ח ת ל ש ו נ ך , ו פ י ר ש ו ע ל י ה ״ ה ש ל ו ״ ״ ו אָ מ ר ו , ש ע י ן ד ב ר
 ז ה , ש ה ח כ מ ו ת ה מ ת ו ק ו ת ש ה נ פ ש ת נ ע ״ ״ ב ה ״ , כ מ ו ש י נ ע ״
 ה ח י ך ד ב ב ש ו ח ל ב , צ ר י כ י ״ ל ה ס ת י ר ״ , ו ש ל א י ד ו כ ר ב ה ״ .
 ו א ל י ע ל ו ע ל ש פ ת ל ש ו ן ב ש ו ״ פ נ י ״ , ו ז ה ו ש אָ מ ר :
 ת ח ת ל ש ו נ ך , ש ה ע נ י נ י ״ ה א ל ה א י נ ״ מ ה ש ר א ו י
 ל ל מ ו ד ו ל ה ג ו ת כ ״ ב ש י ב ו ת ה ח כ מ ה , ו א ו ל ״ י ר מ ו ז כ ת ו ב
 מ ה ״ ר מ ז י ״ נ ע ל מ י ״ , ו כ ש י ג ל ה ק ב ״ ה מ ס ו ת
 ה ס כ ל ו ת מ ל ב מ י ש י ר צ ה א ח ר י א ש ר י י נ ע ו י ר נ י ל ב ח כ מ ו ת ,
 אָ ז י ב י ן מ ה ״ כ פ י ש כ ל ו , ו א י ן ל אָ ד ״ ע ״ ״ ה ח כ מ ה ו ד ר י ש ת ,
 ו ה ש ת ד ל ו ת ה א ל א ל ע ו ז ו ב ע נ י נ י ״ ב י ד ה ב ו ר א , ו ל ה ת פ ל ל
 א ל י ״ , ו ל ה ת ח נ ״ ל ב ו נ ג ה ו ו ל ה ו ר ו ת ו ו ל ג ל ו ת ל ו ה ס ו ד ו ת
 ה נ נ ו ז ו ת ב כ ת ו ב , כ מ ו ש מ צ א נ ו ד ו ד ע ״ ה ע ש ה
 כ ״ ב אָ מ ר ו (ת ה ל י ״ ק י ״) ג ל ע י נ י ו א ב י ט ה נ פ ל א ו ת
 מ ת ו ר ת ך , ו כ ש י ג ל ה ק ב ״ ה א ת ע י נ י ה אָ ד ״ ו י ר א ה ו ל ו
 מ ה ש ה ר אָה , ר א ו י ל ו ל נ נ ו ״ , כ מ ו ש אָ מ ר נ ו .
 ו א ״ י ר מ ו ז מ ה ״ ב מ ע ״ י ר מ ו ז ל מ י ש י ש ל ו ש כ ל
 ש ל ״ ו ג ו ד ע א מ ת ו , כ מ ו ש ב א ר ו ו ג ל ו ב מ ע ש י ו ת ר ב ו ת
 ב ת ל מ ו ד , ו ע ל כ ״ א י ן ר א ו י ל א י ש ח כ ״ ל ג ל ו ת מ ה ש י ר ע
 מ ן ה ס ו ד ו ת א ל א ל מ י ש ה ו א ג ר ו ל מ מ נ ו , א ו כ מ ו ת ,
 ש א ״ י נ ל ה א ו ת ו ל כ ס י ל , א ע פ י ״ ש ל א י נ ג ה ו ל א י י ס ב
 בע י נ י ״ , ו ע ל כ ״ אָ מ ר ה ח כ ״ (מ ש ל י כ ״) ב אָ ז נ י כ ס י ל
 א ל ת ד ב ר , כ י י ב ו ז ל ש כ ל מ ל י ך . ו ע ו ד ש ה ל מ ו ד ל ה מ ״
 ה ״ צ ר י ך ש י ה י ה ב ד ר ך ח י ד ה ו מ ש ל , כ ר י ש י ה י כ ו ל ל
 ה נ ש י ״ ״ ו ה נ ע ר י ״ ״ ה ק ט נ י ״ , ע ד א ש ר י ש ל ״ ש כ ל ״ , ו אָ ז
 י ת כ ו נ נ ו ו י ש כ י ל ו ע י נ י ״ ה ר מ ז י ״ ״ ה ״ . ו ל ע י ן ז ה ר מ ז
 ש ל מ ה ע ״ ב אָ מ ר ו (ש ״ א) ל ה ב י ן מ ש ל ו מ ל י צ ה , ד ב ר י

כראיתא באו"ח דאין מחשבין השבונות של צדקה,
 משום דאין בודקין למוזנות, וכמבואר בחומש דברים
 נתון תתן וכו'.
 כל המסובין התפלאו על גודל תריפותו ועמקתי
 של הנאון החריף שר התורה ר' חיים בריסקער ז"ל.
 והנני מוסר את זה כפי שנחרת על לוח לבי!
 ברגשי כבוד, ולמן ריטשמצאן, שו"ב.
 חבר לאגודת שוחטי עופות דנויאקס רבתי.

297

הצ'לו את מרכז התורה

(המסד יבוא)

הצ'לו את מרכז התורה

אל כל ישראל, אוהבי תורה וחובבי ארץ חסרת, הנני פונה בדרישת עזרה תכופה לבית מקדש-התורה שלנו אשר בירושלים, המכון המרכזי לצבירתו של אור התורה בישראל ובארץ ישראל, "הישיבה המרוכזת העולמית" הק' בירושלים.

בשעה קשה זו, שמעטה מחשבים של מצוקות חיים מעברים שונים, פרוש באופקה של כנסת ישראל, הנני קורא לאומתנו כולה מלומדי-הנסיונות, לחשוף את עזרתה הפנימיים, ולחזק במסירות את אור התורה אשר בציון וירושלים בו צפון כל יסוד החיים וקשר ההוד של התקומה לעם ה' כולו, וארץ עדשו.

איום ומחריד מאד הוא מצבה הכלכלי של ישיבתנו הק', הוא יצא מכלל משבר והניע לידי סכנת הקיום. מה נורא ומד כאב לכבי על עלבונה של תורה ובוגיה תופשיה הדגולים במרום קדשה.

אל כל אשר בשם ישראל יכונה, אל כל מי אשר בלבו לא הועם הויק הטהור של נשמת ישראל, המרנישה בכאב האומה ועלבון תורתה וקדשיה — הנני פונה בשועתי הגדולה:

קנאו נא לכבוד שמים לכבודה של תורה בבית-חינו, לכבודה של ירושלים עיר קדשנו ותהלתנו ת"ו, לכבודם של גדולי מצויני תורה וירצה, וחושו נא בהקדם להצלתה של ישיבתנו המרכזית הקדושה, ולהצלת הנפשות היקרות ופדיון השבויים של בחורי צעירינו תופשי התורה מרוסיה, שאנחנו עוסקים בהעלאתם הנה. חובת האומה כולה היא זאת, חובת הכלל והפרט.

יחלץ נא כל רב בקהלתו, כל עסקן נעלה בפעליו וכל נדיב מרניש בתרומתו — את עזרת כולכם הנני דורשים להצלתו ולשכלולו של מבצר התורה המפורש, הישיבה המרכזית העולמית הק' בעיקות"ו, בחסדי השי"ת וישועתו.

אל דמי לכם המזכירים את ה' וירושלים עיר קדשו, פסנו ובצרו בה את ארמון התורה המרכזי, וברכת ה' עליכם תבוא מקודש ומציון.

כנפש אחיכם הנאמן העומד לשרתכם בקודש, המצפה לישועה קרובה מהר הקודש מירושלים.

הק' אברהם יצחק הכהן קוק. נדבות לשלוח על-פי הכתובת של המשרד בניו-יורק: Universal Yeshivah, 38 Park Row, New York.

הכמים וחירותם, ומפני אלו הסיבות סדרו חכמים ע"ה דבריהם בדרשות על ענין שירחיקהו שכל הכסיל לפי מחשבתו. ואין ראוי לסמוך החסרון אל הדרש ההוא, אבל יש לחשוב שהחסרון בא משכלו, וכשיראה משל ממשליהם שהוא קשה להשכיל אפילו פשוטו, ראוי לו להשתומם מאד על שכלו, שלא הבין הענין עד אשר חסרו בעיניו האמונות בתכלית הרחוק, שהרי הדעות יש להם יתרון זה על זה כפי יתרונות המזנים. וכמו שנמצא מזן איש אחד שהוא ישר ממזן איש אחר, כן יש שכל איש אחד שלם משכל איש אחר, ואין ספק שאין שכל מי שידע דבר נכבד כשכל מי שישיביל הדבר ההוא, שהאחד נקרא שכל בפועל, והאחד שכל בכח. ובשכיל זה יש דברים שהם בעיני אנשים בתכלית האמת והביאור, ואצל איש אחר הם רחוקים ונמנעים מהיותם על פי המעלה בחכמה. וכו'. על וחומר יהיה הענין במי שאין לו חכמה כלל, ולא הרגיל נפשו בדרך מדרכי החכמות המורדות, אבל היה נסעו משכל אמו לשכל אשתו... שנשאל שאלה משאלות האלהיות שהם צפונות בדרשות, אין ספק שהם רחוקים בעיניו כרחוק השמים מן הארץ. ויקצר שכלו להבין דבר מהם, ועל כן ראוי שנרון הדרשות ההם לכה זכות ונטיב לעיני בהם, ואל נמהר להרחיק דבר מהם, אבל כשירחק בעינינו דבר מדבריהם, נרגיל נפשינו בחכמות, עד שבנין עיניהם בדבר ההוא, אם יוכלו להכיל לבותינו הדבר הגדול הזה, שהרי החכמים אעפ"י שהיה להם מן התאוה ללמוד, וטיב הרעיון והיגיעה, וחברת החסידים הנכבדים, והרחקת העולם בכל מה שיש בו, היו מיחסים החסרון לנפשם, כשהם מעריכים נפשותם לפי מה שקדם אותם, והוא מה שאמרו (עירובין דף נ"ב) לבם של ראשונים כפתחו של אולם ושל אחרונים אפילו כמחט סרקית. וכ"ש אנחנו שהחכמה נעדרה ממנו, ובאשר הודיענו הטב"ה ואבדה חכמת חכמיו ובינת נבוניו תסתתר (ישעיה כ"ט).

יחד הכתוב כל אחד ממנו בארבעה דברים, כחולשת השכל, וחזק התאוה, ועצלות בבקשת החכמה, והזרירות בכצע העולם, ארבעת שפטי הרעים, ואיך לא נסמוך החסר לנפשותינו כשנעריך אותה עליהם, ומפני אשר ידעו ע"ה בענין זה שכל דבריהם ברורים ונקיים, ואין בהם סינים, צו עליהם והזהירו שלא ילעג אדם עליהם ואמרו (ניטין דף נ"ו) כל המלעיג על דברי חכמים נדון בצוואה רותחת וכו' ואין לך צוואה רותחת גדולה מן הכסילות אשר השאיתו להלעיג, ועל כן לא תמצאו לעולם מרחיק דבריהם, אלא איש מבקש תאוה ונותן יתרון להנאות המורגשות אשר לא העיר לבו בדבר מן המאורים הבהירים, ומפני שידעי אמתת דבריהם כלו בעסק ההוא כל ימיהם, וצוו לשקוד עליו כל הלילה ומקצת היום, ושמוהו תכלית החכמה, וכן הוא, ואמרו (ברכות דף ח') אין לו להפכה בעולמו אלא ארבע צמות של הלכה בלבד, והשב לבך לזה הדבר, שאם תסתכל אותו על פשוטו

שמחות ביי שוחטים

ניט לאנג צוריק איז געפראוועט געווארען א שעהנע חתונה ביי איינעם פון די שעהנסטע שוחטים פון ברוקלין, רעוו. מנחם דייווידסאָן. רעוו. דייווידסאָן מיט זיין פרוי האָבען געפיהרט זייער שעהנעם און געראַטענעם זוהן, לייב איסר, צו דער חופה מיט דער שעהנער כלה פעריל ווערניק. די חתונה איז געפראוועט געווארען מיט גרויס פראכט און גלאנץ אין יוסטינא האָל, פון קוני איילענד עוועניו.

הרב שמשון איז געווען מסדר קדושין. רעוו. מיש-קין האָט זייער שעהן געזונגען די ברכות אונטער דער חופה. גלייך נאָך דער חופה איז סערווירט געווארען א פראכטפולע סעודה פון כל טוב. אלס טאָאסטמיט-טער איז אפאיינטעט געווארען מר. נוסקין, א קאָזין פון מחותן. הרב שמשון האָט געהאלטן די ערשטע רעדע. אלס קאָמיטע פון די אגודת שוחטי עופות דניו יארק און אויך אלס פריינד זיינען געוועזען אנוועזענר רעוו. האלפערין און רעוו. שאלים. רעוו. האלפערין האָט מיט הארציגע ברכות געוואונשען חתן כלה פיעל גליק. רעוו. שאלים האָט אין א שעהנע רעדע פרעזענטירט א טשעק פון די אגודת שוחטי עופות דניו יארק צו דער חתן כלה.

דער נעקסטער רעדנער איז געווען ר' שמואל דיר-ווידסאָן, א קאָזין פון מחותן און נאָר צו לעצט האָט גערעדט דער מחותן אליין רעוו. דייווידסאָן. ער האָט גערעדט פון זיין שעהנע און יחוס'דיגע פאמיליע שוחטים און תלמידי חכמים. ער האָט געהאלטען א בריליאַנט טענע רעדע.

די אגודת השוחטים ווינשט זיי גליק.

בארנעס בראַדע
 איז דער איינציגער מאָנופעקטשורער פון
נשר פלייש פראָדוקטען
 וואָס שטעהט אונטער דער השגחה פון
ועד הרבנים דניו יארק רבתי
 אַלע אידען וואָס זיינען נזהר אין כשרות זאָלען
 געברויכען בלויז די פראָדוקטען פון **בארנעס**
 קאָנטרי-אָרדערס פינקטליך אַטענדערס.
 ווענדעט זיך צו:
BARNET BRODIE, Inc.
 127 Walton St., Brooklyn, N. Y.
 Telephone: EVergreen 6-0318

מאיר וואַלאַזין
 50-52 עלדרידזש סטריט, ניו יארק
 טעלעפאָן אָרטשאַרד 4-4511
מאָנופעקטשורער
 פון וואַלענע און סילקענע סליתים, פרוכתן,
 כעמטעלאַך, חופות, מכסות לשלחן ולארון,
אימפאָרטער
 פון די בעסטע ספרי תורה, תפילין ומזוזות,
דיסטריביוטאָר
 פון אַלערהאַנד זילבערנע כלי קודש, עץ חיים'ס,
 צייץ'ן, יד'ן, קידוש-בעכערס, שבת-לייכטער א.ו.וו.
 די בעכטע מילערס חלפים און מוהל מעסערס,
 שאַרף און גלאַס שמינינער.
 אַלעס צו שפּאַט ביליגע פּרייזען

מדפיסי ספרים אנתנו זה יותר
מחמש-עשרה שנה
בעברית, אידית ואנגלית
 ספרים לאלפים ולרכבות יצאו, במשך הזמן הזה, מתחת מכשך הדפוס שלנו מאת מחברים מפורסמים המפורזים בכל רחבי ארצות הברית — וכולם פה אחד מהללים ומשבחים אותנו. תעודות ומכתבים המעידים על אמיתת דברינו נובל להמציא לכל דורש. פנו אלינו ותזכחו.
ORIOM PRESS, Inc.
 42 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
 Telephone: CHelsea 3-8164

וויכטיג פאר שוחטים
 אין וואַרשא (פּוילען) ערשיינט א מאָנאַט-ליכער חודש אָרגאַן אונטער'ן נאָמען "די שוחטים" (6טער יאָהר-גאַנג) וועלכער איז געווינדמעט אלע שוחטים אינטערעסען.
 דער פּרייז פאַר אמעריקאַ און אנדערע לענדער איז בלויז \$1 אַ יאָהר.
 ווענדעט זיך לויט פּאָלענדישע אַדרעס:
RED. DIE SZOCHTEM-SZTYME
 Warszawa, Muranowska 4, m. 30, Poland

וויילס איהר לאנג לעבען?

זא קויפט אייד דאס פאר יעדען
אידישע שטוב נויטיגעס און
וויכטיגעס ספר

„חיים הנצחיים“

ווייל מיט דעם ספר וואס איז א מוסס ער-
האפטע ענציקלאפעדיע מיט די
חיי סמנים וס"ה סעיפים וואס אין זיי איז
צוזאמענגענומען פון ש"ס ופוסקים ראשונים
ואחרונים עד אחרון שבאחרונים, און פיל
ספרי מוסר ודרוש א"ל ע"ד דינים ומנהגים
מאבילות וקבורה, קדיש וכל כוונותיה
זפרמותיה, א"ל ע"ד לימודים ותפילות ובקשות
מכל ימי אבילות והיא רצויטען צווישען זיי
א"ל ע"ד 22 פרקים משניות פון א"ב ת' מיט
פירוש ברמנורא ועתו"ם מיט א אידישע
איבערזעצונג אויף יעדען ווארט פון משניות
שיהי' דבר השוה לכל נפש, א"ל ע"ד דינים
ומנהגים פון מצבה שטעלען, יאהרצייט ליכט-
צינדען אין יאהרצייט, א"ל ע"ד דינים ומנהגים
וסדרים פון קבר אבות, מיט א"ל ע"ד תפילות
ובקשות צו אגען אויף די קברים פון דעם
מענה לשון והזכרת נשמות. ליסטאראציע פון
מצבות צו פארשרייבען יאהרצייטען, וועט
איהר קאנען גרינג צוקומען צום לאנגען לע-
בען וואס השי"ת האט מכטיה געווען פאר
כיבוד אב ואם צו געבען (מכבוד כחיו ומכבוד
במותו, קדושי ל"א).

דאס ספר ענטהאלט ערך 400 עמודים
שעהנע דרוק און פאפיר מיט אן אינהאלט-
פארצייכניש (לוח המפתח) און איז געדרוקט
אין 2 אויפלאגעס: (1) בלוז לשון קודש, (2) מיט
לשון קודש און אידיש אויף יעדען בלאט פון
אינמיטען, און איז צו באקומען ביים המחבר
ה"ה הרב הנה"צ המפורסם בחיבוריו היקרים
וכו' ר' צבי הירש פרידלינג שליט"א אב"ד
דק"ק כוטיקוביץ והגליל (בעהמ"ס, רץ כצנ"ז,
"קיום העולם" ועורך הכאר) צו זעהר ביליגע
פרייזען.

מיט דער אידישער איבערזעצונג און
פראכטפולען בונד — פרייז 1 דאלאר
בלויז לשון קודש — פרייז 70 סענט

לפנות אל:
Rabin H. Friedling
Biskupice n. W. z. Lub. (Poland)

באמריקא אצל:

השו"ב דניאל שפיגעל,
D. Spiegel, 601 Oak Terrace, Bronx, N. Y.

האט איהר שוין דעם נייעם וויכטיגען ספר? הלכות דעות פון רמב"ם ז"ל

מיט דעם וויסענשאפטליכען באור פון
הרב שמריהו ליב הורוויץ
ווען איהר האט נאך ניט, איז כדאי איהר זאלט
איהם האבען, גרויסע אידישע געלעהרענטע אויף
דער נאנצער וועלט באוואונדערען איהם. א נוצליכער
ספר פאר רבנים, שוחטים און בני תורה.
פרייז 1 דאלער

ווענדעט זיך צום מחבר:
RABBI S. L. HURWITZ
1503 Eastern Parkway Brooklyn, N. Y.
Telephone: HAddingway 3-9698

א שיינו אהן א רעיוטר

סופעהרוימען שיינוינג פאודער — נאראנטירט
ניט צו ברענען די הויט. האט קיין גערוד
40 סענט א פונט
ספעשעל פאודער פאר ליידיס — 60 א פונט.
פולע צופרידענהייט נאראנטירט. ווען ניט ניבען
מיד אייך צוריק אייער געלד. שרייבט פאר א
פרייען סעמפעל.
„סופעהרוימען העיר רעסטאורער“ ברענגט צו-
ריק דעם נאטירליכען און יונגענדליכען קאליר פון
גרויע האר.

באמערקען — 50 סענט
IMPROVED SHAVING POWDER CO.
107 Norfolk Street, New York, N. Y.

באקאנטמאכונג צו אונזערע סובסקריבערס

די אלע וואס האבען ביי זיך דעם ערשטען
יאהרגאנג פון דער „שוחטים שטימע“ און
וויילען דאס עס זאל געבונדען ווערען אין איין
שעהנעם באנד, כדי עס זאל בלייבען ביי זיי
לזכרון עולם, זאלען אריינשיקען זייערע 12
נומערען און מיר וועלען דאס פאר זיי בינדען
פאר דעם פרייז פון \$1.50.

SHOCHTIM SHTIMME
233 East Broadway
New York, N. Y.

360 JUN 6 33A

RABBI S. L. HURWITZ, Editor

הרב שמריהו ליב הורוויץ, רעדאקטאר.

שבת השמים שפתיח

SCHOCHTIM SHTIMME

מאנאטליכער ושרונאט, ארויסגעגעבען דורך די אגודת שוחטי עופות דניו יארק רבתי

Monthly Magazine, published by the Poultry Schochtim Union of Greater New York

Affiliated with the American Federation of Labor, Local 440

233 EAST BROADWAY, NEW YORK, N. Y.

Telephone: ORchard 4-1938 — 9602

Vol. II. No. 3. May, 1933.

ב"ה ניו יארק, אייר, תרצ"ג

צווייטער יאהרגאנג, נומער 3

אינהאלט:

עדיטאריעלע: דער שוחט טאָר ניט בלייבען עלענר און הייללאָז.
 פון מאַנאַט צו מאַנאַט — הרב שמריהו ליב הורוויץ
 די שוחטים און זייער צייטונג — רעו. זלמן בער מאַנאַריס
 חד וחלק (פעליעטאָן) — א. לץ
 וואָס ארץ ישראל מיינט — דר. אברהם לבסקי
 כריעה פון שוחטים: שיסאָנאָ, קענעדע.
 נעשה ונשמע — רעו. הלל יעקב הורוויץ
 למנצח (שיר) — שלמה אונגאר

ה ש ו מ ר

הרמב"ם ותורתו — הרב שמריהו ליב הורוויץ
 היינו דאמרי אינשי — רעו. יעקב נובמאן
 מקום תורה ותורת המקור — הרב שמואל דוב מחרשק
 המחוקק והחיים — הרב שמואל מנחם הלוי פיון
 מילי דבדיחותא — אחד השוחטים המרנישים
 ספרים חדשים — בן דוב
 להרים מכשול — ברוך יעקב זמודיאק
 מודעות.

Subscription Price, \$3.00 a year.

בובסקריבשאַן 3 דאלאר אַ יאהר.

Entered as second-class matter, August 15, 1932, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

מתיבתא

כ"ה

טייערע אידען חוכבי ומקירי תורה!

א דרינגענדרע אפיל קומט צו אייך פון דער היי-
ליגער מתיבתא, וועלכע איז אלעמען גוט באקאנט מיט
איהר גרויסען נייסטיגען תורה פארנעם, אָס דער היילי-
גער מוסד, וועלכער ערציהט בחורים גדולי תורה, צוויי
שען זיי אויך מוסמכים מיט די גרעסטע און שעהנסטע
תורה־ליגע השנות, — דיזער גרויסער מוסד התורה
געפינט זיך יעצט אין דער גרעסטער געפארהר. ער
האָט ניט ווער עס זאָל איהם העלפען און האָט נישט
קיינע וויכטיגע מקורים פאר הכנסות. און אין דעם
יעצטיגען מאָמענט זיינען צוגעקומען פארשידענע פראָב-
לעמען וועלכע דראָהען איהם מיט א פאקטישען אונטער-
גאַנג, חלילה. דאַרום אפּעלירען מיר צו אייך, טייערע
ברידער, ראטעוועט די הייליגע פּאַלעס שיה פון אונ-
טערגאַנג! שיקט גלייך אייער זאָפּאַרטיגע הילף, אייערע
דאָניישאָנס זאָ לאַנג ס'איז נאָך צייט, איהר זאָלט
קענען מיט שטאַלץ זאָגען אין דער צוקונפט, אז איהר
האָט געראטעוועט די מתיבתא, און בזכות קיום התורה
וועט איהר געהאָלפען ווערען מיט כל טוב.
הנהלת המתיבתא.

אלע געלדער בעמען מיר צו שיקען אין רעדאקציע
פון „שוחטים שטימע“, וואו יעדער דאָניישאָן וועט
קוויטירט ווערען.

אנמערקונג פון דער רעדאקציע.

די „מתיבתא“ איז א הייליגע גרויסע נוצליכע
אינסטיטוציע. זי האָלט יעצט ביי שליסען זיך אין
גאַנצען, חס ושלום, אויב מען וועט ניט קומען איהר
צו הילף אווי שנעל ווי מעגליך. די תלמידים פון
דער מתיבתא זיינען פארטיפט אין ש"ס ופוסקים, פון
זיי קענען ארויסקומען די גדולי ישראל, די גייסטע
אידישע פיהרער, לומדים און יראי שמים, די ראשי
ישיבות זיינען רבנים גדולים בתורה ויראת שמים טהורה
וכל מדה גבוהה. דאָס איז א הייליגער אונ-
שטאַלט, אן אמת'ער מקום קדוש. עס איז
די הייליגע פליכט פון יעדען אידען צו שטיצען די
„מתיבתא“ באַלד, אזוי שנעל ווי מעגליך. מיט
פארגעניגען וועלען מיר פארעפענטליכען אין די „שוחטים
שטימע“ די נעמען פון אלע מנדבים.

לאגודות שוחטים בכל מקום שהם!

שיקט אונז אריין באריכטען פון אייערע מיר-
טיגען, זיי אויך פון אנדערע טעטיגקייטען פון
אייער אגודה, און מיר וועלען מיט פארגעניגען
אייערע באריכטען דרוקען אין אונזער זשורנאַל.
די רעדאקציע.

דעו. גאלדבערג איז געווען א דעלענאט צום קאנווענשאן.

דורך א פארזען איז נים דערמאָנט געווארען צוויי-
שען די שוחטים דעלענאטען צו דער שוחטים קאָנ-
ווענשאָן דער נאָמען פון דעו. חיים נתן גאלד-
בערג, שו"ב סובחט פון פעטערשאָן, ג. דוש, וועט
לעולם חוזר.

זכרון רבנו מרן הגר"י סלנטר זצ"ל.

לרגלי מלאת חמשים שנה להסתלקותו של אותו
נאון וצדיק רבן ישראל, מרן רבי ישראל סאלאנטר
זצ"ל, הופיעה חוברת מיוחדת של הירחון התורני
„שערי ציון“ בעה"ס ירושלים ת"ו, מוקדשת לכבודו
ולזכרונו של רבנו הגר"י זצ"ל.
חוברת זו — רבת הכמות והאיכות — מכילה
חומר רב ועשיר; חדושי תורה מאת רבנו הגר"י זצ"ל
(טרם ראו אור הדפוס), מאמרי הערכה מאת
גדולי הרבנים, שיחות, אמרות טהורות, פתגמים
וספורים, תולדות וקורות ימי חייו, 8 מכתבים מעצם
כתב"ס של רבנו הגר"י זצ"ל (טרם נתפרסמו עד
היום), מאמרי הערכה שבאו בעתונות העברית בשנת
תרמ"ג, ועוד ועוד. — החוברת הזאת יצאה בהדור
רב ועל נייר יפה. — להשיגה על פי הכתובת:

Rabin S. Blazer
P. O. Box 210, Jerusalem (Palestine).

קויפט דירעקט פון מאנופעקטשורער

פּרוּכּת'ן, מענטשלאך, חופות, בענערס,
מישטיכער, מצה דעקלעך א. ג. וו.
אלעס אין גאלד הענד עמבראידערי. די שעני-
סטע פראכטפולע ארבייט.

יצחק נעכעס

40 סאפאלק סט., ניו יארק, נ. י.
(געגענאיבער דעם פאָסטאָפּיס)

א שיינו אהן א רעיוזאר

סופערהיומען שיייונג פאודער — גאראנטירט
ניט צו ברענען די הויט. האָט קיין גערוך
40 סענט א פונט
ספעשעל פאודער פאר ליידים — 60 ס. א פונט.
פולע צופרידענהייט גאראנטירט. ווען ניט ניבען
מיר אייך צוריק אייער געלד. שרייבט פאר א
פרייען סעמפעל.

„סופערהיומען העיר רעסאָרערי“ ברענגט צו-
ריק דעם נאטירליכען און יונגענדליכען קאליר פון
גרויע האָר.

באמערק — 50 סענט

IMPROVED SHAVING POWDER CO.
107 Norfolk Street, New York, N. Y.

די שוחטים שטימע

אייה, תרצ"ג

נומער 3

צווייטער יאהרגאנג.

דער שוחט מאָר ניט בלייבען עלענד און הילפלאָז

פון זיינע בעלי בתים, ווייל נאָר דאָן ווען זיין קאָפּ איז רוהיג קען ער מאַן זיין מלאכת הקודש ווי עס באַדאַרף צו זיין, ווי דער דין פאַדערט. אַ שוחט וועמען בעלי בתים מאַכען פּנימות אויף זיין נשמה, מוזען זיך פּיהלען אַט די פּנימות אויפ'ן חלף, און נאַכהער אויף די האַרץ און נשמה פון דעם אידען וועלכער עסט פון זיין שחיטה. עס איז, פּשוט, אַ סכּנה, אַ גרויס געפּאָהר צו פאַר-פּאַלנען אַדער באַליידיגען דעם שוחט וועלכער איז דער שליח פון דעם שלחן ערוך, דער פאַרטרעטער פון די אידישע רעליגיאָן, וועלכער טוט אונזער גרויסע הייליגע רעליגיעזע אַרבייט, צו וועלכער עס פאַדערט זיך אַ רוהיגע קאָפּ אַהן דאגות און אַהן האַרץ קלעמעניש.

ווען די שוחטים זיינען ניט פאַראייניגט אין איין גרויסען מעכטיגען שוחטים פאַרבאַנד, ווען יעדער שוחט איז פאַר זיך אַליין, מוזען זיי זיין עלענד און פאַרפּאַלנט און לעבען אַ ביטערען עלענ-דען לעבען, ווען אַ בער יעדער שוחט פון לאַנד זאָל באַלאַנגען צו די אגודת השו"בים דארצות הברית וקנדה וואָלט דער שוחט געווען זיכער און שטאַרק ביי זיך, ניט עלענד און הילפלאָז, ווייל דער מאַטאָ פון דעם שוחטים פאַרבאַנד איז: „אינער פאַר אַלעמען, און אַלע פאַר איינעם“.

די עופות שוחטים פון גרויס ניו יאָרק האַבען געלעבט ערגער ווי אונזערע עלטערען אין מצרים, הונגער, שקלאפּעריי, ערנידערונגען, פאַרפּאַלנונגען. האַבען זיי זיך אַבער פאַראייניגט אין אַ שטאַרקע שוחטים יוניאָן, און יעצט האַבען די אגודת שוחטי עופות דניו יאָרק רבתי אַ שטאַרקע יוניאָן, האַבען אַיינגעפּיהרט ריכטיגע כשרות, שטיצען ברידער שוחטים, האַבען פיל געהאַלפּען ישיבות און תלמוד תורה'ס, גיבען אַרויס די „שוחטים שטימע“, האַ-בען גערופּען אַ קאָנווענשאָן פון אַלע שוחטים פון לאַנד, וועלכע האָט פאַרשאַפט כבוד און פּרעסטיזש

די „שוחטים שטימע“ דרוקט אין יעדען נומער „בריה פון שוחטים“. דאָרט איז אַ ווינקל פאַר יעדען שוחט אויף דער גאַנצער וועלט צו אויס-ריידען זיין האַרץ, דערצעהלען דער וועלט בכלל און די שוחטים וועלט בפּרט, ווי אַזוי ער ליידט, דאגה בלב איש יסחנה לאחרים — זאָגט די גמרא, און ווען מען רעדט זיך אויס, מען ליידנט אַפּ דעם פעקל צרות פון וועלכען מען ליידט, ווערט גריי-נער אויפ'ן האַרצען. דער רובריק „בריה פון שוחטים“ איז אַזוי ווי אַ פּלאַץ וואו שוחטים פון דער גאַנצער וועלט קומען זיך צונויף אין מאַל אין חודש, מען האַלט אַפּ אַ „מיטינג“, מען רעדט זיך דורך, איינער דערצעהלט דעם אַנדערען אַלע זיינע צרות, דער שוחט פון ניו יאָרק שמועסט זיך דורך מיט דעם שוחט פון אַ פאַרוואַרפענע שטעד-טעלע אין קענעדע. דער „בריה פון שוחטים“ איז „אַ בית ועד לשוחטים“, און דער צוקונפטיגער היס-טאָריקער, וועלכער וועט אַמאָל שרייבען די היס-טאָריע פון שחיטה און שוחטים אין אַמעריקע און קענעדע, וועט דאָ געפּינען אַן אוצר פון שטאַף פאַר זיין נויטיגע היסטאָרישע אַרבייט. ער וועט דאָ געפּינען אינפאַרמאַציע וועגען שחיטה און שוחטים וואו ער קען ניט געפּינען אין קיין אַנדער צייטונג אין דער גאַנצער וועלט, נאָר אין דעם אַפיציעלען אַרגאָן פון די שוחטים, אין זייער „שוחטים שטימע“.

ווען איהר ליענט די „בריה פון שוחטים“ כאַפּט אייך אַרום אַ שרעקליכער אומעס, און איהר מוזט פּיהלען אַז עפעס מוז געמאָן ווערען, מען מאַר ניט איבערלאָזען דעם שוחט, וועלכער איז דער יסוד פון די אידישע אמונה, וועמעס אַרבייט איז הייליג. און נויטיג, וואָס קיין אמת'ער פּרומער איד אויף דער גאַנצער וועלט קען ניט אויסקומען אַהן די מלאכת הקודש פון דעם שוחט, אַט דער שוחט וועמען מיר מוזען האַבען, ער מאַר ניט זיין עלענד און הילפלאָז, ער מוז זיין רוהיג און באַזאָרגט מיט פּרנסה, ער מאַר ניט ליידען

פון מאָנאט צו מאָנאט

פון הרב שמריהו ליב הורוויץ

פרענס לואיסאָן — און זיין ענטפער איז: נאָר ניט!... און יעצט קלאַנט דער צענטראַל פּעראַיין פון די דיר טשע אידען, מיט ווירדע און מוט וועלען מיר וויסען ווי אזוי צו פארטראַגען אויף דער ערד פון אונזער הימלאַנד די פארפאלגונגען פון די דייטשען נענען דייטשען... וואָלטען אָבער די דיר טשע אידען געווען אמת'ע אידען, גאנצע אידען, באַ- וואוסטויניגע אידען, וואָלטען זיי פאר יענע צייט גע- גרינדעט אידישע נימנאָזיעס, אידישע אוניווערוסיטעטען, אַ אידישע פארטיי, וואָלטען געמאכט שטארקע פייער- דינע אפילס קיין זשענעווא פאר מינאָריטעטען-רעכט און שוץ פאר די לעצטע צעהן יאָהר.

זיי זאָגען זיי זיינען פון אידישען גלויבען? זיי זיינען דאָס ניט! זיי האָבען קיין מאָל ניט פּראָטעסטירט געגען דעם פאַרבאָט אויף שחיטה. זיי האָלטען אין איין קלאַנגען אז זיי זיינען דייטשען, דייטשען, זייע- רע אורעלטערען זיינען געשטאָר- בען ווי העלדען מיט שמע ישראל אויף די ליפּען — די פארפאלגטע אידען פון דייטשלאַנד האָבען קאָפיטולירט נימנאָזיע צו זייערע פאר- פאלגער, זיי האָבען פאר פילע דורות אויסגעוואָרצעלט פון זייער באַוואוסטזיין יעדער אידישען אינהאַלט, און פון זייער פאָליטישען און מאָראַלישען לעבען יעדע אר- דישע פארבינדונג. דעם ערשטען אפּריל, אין טאָג פון באַיקאָט, זיינען קליינע אידישע קינדער ארויסגעטריבען געוואָרען פון די סקולס — וועלכעס איז שרעקליכער אלס אַ מאָראַלישע ערשיינונג — די ברוטאַליטעט פון די יעניגע וואָס האָבען געטריבען די אידישע קינדער פון די סקולס. אָבער די מאָראַלישע ירידה פון די אידישע עלטערען, וואָס האָבען אין יענעם טאָג, אום שבת, געשיקט די קינדער זייערע אין די סקולס!... דאָס זיינען מוסר-ווערטער פון איינעם פון זיי, פון לודוויג לואיסאָן.

מיר גלויבען, אז דאָס דאַרף זיין אַ נוסטר מוסר- השכל פאר דעם היינטיגען אידען פון אַמעריקא און פון דער גאַנצער וועלט צו פיהלען די גרויסע סכנה פון אַ נייסטיגע אַסימילאַציע, און ווי אזוי אידען דאַרפען בלייבען געטריי צו זיך אַליין און בלייבען גאַנצע אידען, אומקערען זיך צוריק צום קוואַל, צום מקור פון אידישקייט, צו ארץ ישראל, צום הייליגען שבת, צום למוד פון תנ"ך, ש"ס און פוסקים, און צו געבען

די אידען אין דייטשלאַנד. — יסורי הגוף און יסורי הנפש. — גייסטיגע אַסימילאַציע. — דייטשען פון אידישען גלויבען, וועלכע האָבען קיין גלויבען ניט. — אַמאָליגע קדושים און היינ- טיגע גייסטיגע שקלאַפען. — די גרויסע לעק- ציע פון דער השנחה העליונה. — משיח'ס צייטען. — דער אידישער קאַנגרעס און דאָס „ווייסע הויז“. — ווען אַ סענאַטאָר ווערט אַ מגיד און אַ מוסר-זאָגער. — דער אַלטער חרם אין אַ מאָדערנער פאַרם. — פאַרגאַסענע כלום שרייט: באַיקאָט!!!

די לאַגע פון די אידען אין דייטשלאַנד איז שלעכט, אונטערטענליך, ערגער פון ערגער. זיי ווערען געטראָ- טען אונטער די פיס פון ברוטאַלע מערדער, פון אַ כולגינאָנישער גענעסטרערינרונג. זיי לידען קערפער- ליך, עקאָנאָמיש און אויך גייסטיג. די יסורי הנפש זיינען נאָך ערגער פון די יסורי הגוף. דאַרפען מיר מאַכען אַ חשבון הנפש. אים רואה אָדם יסורים באַים עליו — זאָגט די גמרא — יפּשפש במעשיו, און דעם חשבון הנפש מאַכט אין די פּראָגרעסיווע וועכענטליכע צייטונג „די ניישאַן“ איינער פון זיי, דער באַוואוסטער לודוויג לואיסאָן. ער שרייבט אַ פאַר ווערטער, וועלכע דאַרפען געשמודירט ווערען ניט נור ביי די אידען פון דייטשלאַנד נור אויך ביי די אידען פון דער גאַנצער וועלט.

צעהן יאָהר ניפטיגע אַנטיסעמיטישע נאַצי-פּראָפּאַ- גאַנדא, און וואָס האָבען די דייטשע אידען געטאָן? —

צום שוחט אין אַמעריקא, און האָבען געגרינדעט די „אגודת השו"בים דאַרצות הברית וקנדה". שוחטים מוזען רופען סטייט קאַנווענשאַנס, אום אַנצושליסען יעדען שוחט אין דעם שוחטים פאַרבאָנד פון לאַנד. ווען אַלע שוחטים פון לאַנד וועלען באַלאַנגען צו די „אגודת השו"בים דאַרצות הברית וקנדה", וועט דאָן די לאַגע פון יעדען שוחט פאַרבעסערט ווערען ברוחניות וּבגשמיות, און דער שוחט וועט צוריק געפינען דעם כבוד און הייליגען רעספעקט צו וועלכען ער איז באַרעכטיגט. געשין השוכי"ם אגודה אחת, מיד הם נגאליס".

תשובה טאן אום צו זיין ריין און הייליג און ווירדיג
נענג צו קענען זיין דער דורו של משיח!...

און דער אידישער קאנגרעס האָט געהאָט זיינע
זיצונגען אין וואַשינגטאָן, נים ווייט פון „ווייסען הויז“,
און די דעלעגאטען האָבען נים געפיהלט ווייסקייט נור
שוואַרצקייט. נים קיין שמרעהל פון האָפּט-
נונג, מוט אָדער טרייסט איז געקומען פון ווייסען הויז
צו די שלוחים פון אַ פּאָלק וועלכעס טרינקט זיך יעצט
אין בלוט און טרערען, נור קאַלטקייט, פּרעמדקייט,
עלענדקייט. אונזער פּרעזידענט וויל נים הערען אונ-
זער קרעכז, וויל נים פיהלען אונזער שרעקליכען וועה-
טאָג. ספיקער רעיני, וועלכער האָט געזאָלט זיין איר
נער פון די רעדנער ביים באַנקעט פון אידישען קאָנ-
גרעס, האָט פּלוצלינג געכאַפט א „פּאַרטיהלונג“ וועל-
כע האָט איהם כלל נישט געשטערט גלייך אויף מאַרנען
אַנצופיהרען דעם פּרעזידיאום פון „הויז“ מיט זיין
געוועהנליכער קראַפט; און סענאַטאָר נאָי פון נאָרמא
דאָקטאָר האָט דערלאָנגט אַ פּאַרציע מוסר די דעלע-
גאטען, אַז מען דאַרף נישט שרייען צו הויך וועגען
די היטלער-רדיפות, נאָר זיך בעסער פאַרנעמען מיט
די עקאָנאָמישע פּראָבלעמען פון לאַנד, און ער האָט
געסטראָשעט די אידען און נביאות געזאָגט וועגען
„עפעס ערנערס פון היטלעריזם“, וואָס דראָהעט די
אידען פון אַמעריקא. מען רופט דעם סענאַטאָר פאַר-
דאָמען אונזערע בלוטיגע שונאים און — לקוב אויבי
לקחתיד והנה ברכת כרוך!...

ווי טיף די וואונד, ווי נרוים און שמערצליך איז
אונזער וועהטאָג! אַ קליין שוואַך שעפּסלע צווישען
אַזוי פיל וועלף!

און מיר מוזען באַיקאָטירען די נאַצי-דייטשלאַנד!
די שאַטענס פון די אומגליקליכע פאַרצווייפּלעטע פּער-
צין טויוענט אידישע פּילכטלינגע, וועלכע וואַנדערעווען
יעצט ארום האַפּנונגסלאָז איבער אייראָפּא; די פאַר-
נאַסענע בלוט פון אונזערע מאָדערנע קרושים שריים
צו אונז: באַיקאָט! באַיקאָט! נאַצי-
דייטשלאַנד אַנד מוז אַריינגעלענס
ווערען אין חרם ביי די אידען
פון דער נאַנצער וועלט!!

אַרטיקלען און בריע

מאמרים און ארטיקלען פאר דער „שוחטים
שטימע“, ווי אויך בריע בנוגע רעדאקציאָנעלע
אנגעלעגענהייטען (אויסער נעלט ענינים), שיקען
דירעקט צום רעדאקטאָר לויט פּאָלגענדען אַדרעס:

Rabbi S. L. Hurwitz
1503 Eastern Parkway, Brooklyn, N. Y.

די יונגע אידישע קינדער אַ גוטע אידישע
ערציהונג.

נעמען צייטען ווען דער אַסימילירטער איד האָט
אָוועקגעגעבען זיין קאַפּ, האַרץ, פּעהיגקייטען, נשמה,
טאַלאַנט און געפיהלען — צו דער גויאישער וועלט.
אידען האָט ער איבערגעלאָזען אַ ירושה זיין סו-
טען קערפער, מען האָט איהם געבראכט צו
קבר ישראל. האָבען די נאַצים אין דייטשלאַנד באַנאָר-
בען נים לאַנג צוריק בערג פון אידישע הרוגים און פון
די יעניגע וועלכע האָבען באַנאַנגען זעלבסטמאָרד, —
אויף אַ גויאישען בית-עולם. זיי
האָבען דערמיט געגעבען אַ וואַרונג אַז אַ איד וועלכער
אַנטלויפט פון זיין פּאָלק און פון זיין תורה דאַרף אין
נאַנצען באַלאַנגען צו די גוים, זיין נשמה און קערפער
צוזאַמען!... די השנחה העליונה האָט אונז געגעבען
יעצט אַ שרעקליכע לעקציע. עס האָבען יעצט אויפ-
געלעכט פאַר אונז די ווערטער פון יחזקאל הנביא:
והעולה על רוחכם היה לא תהיה, אשר אתם אומרים
נהיה כגוים וכמשפחות הארצות, חי אני, נאום ה' אם לא
בחמה שפוכה וכיד חזקה אַמלך עליכם!... און די
חמה שפוכה און די יד חזקה פון דעם
רבנו של עולם פיהלען איצט די אידען פון דער נאַנ-
צער וועלט. וועט דאָס פיהרען צו תשובה?...

מיר גלויבען באַמונה שלמה אַז היטלער און זיינע
נאַצים וועלען האָבען די כשר פאַרדיגטע מפלה. עס
וועט זיין ימח שמים וזכרם. אידישע היר
לינע בלוט וועט נים שווייגען, דמם לא נסוח.
אַבער בלוט וועט נים שווייגען, דמם לא נסוח.
ליגעט שוין פון אידען צו אַלעס וואָס ביי
אונז איז הייליג און טייער. אָט האָט זיך יעצט אָנ-
געפאַנגען אַ קאמפּיין אין ענלאַנד צו באַזעצען די
דייטשע אידען אין ארץ ישראל. מיר גלויבען, אַז ארץ
ישראל איז דער איינציגער מקום מקלט קערפערליך
און נייטטיג פאַר די דייטשע אידען. אַ קאַנפּערענץ
אין לאַנדאָן מיט ראַטשילד אַלס פּאַרויצער האָט ארויס-
געלאָזען אַן אַפּיעל פאַר דיזען הייליגען צוועק צו שאַ-
פען אַ פּאַנד פון אַ האַלבען מיליאָן פונם, און אַפּילו
אַז רעפּאָרט איד און אַנטי-ציוניסט ווי קלאוד מאַנ-
טעפּיאָרע האָט געהאַלטען אַ פּיערדיגע ריהערנדע רעדע
און האָט שטאַרק אַפּעלירט פאַר אַ פאַראייניגטען אידענ-
טום צו העלפען די דייטשע אידען צו באַזעצען זיי
אין ארץ ישראל. מיר זעהען די געטליכע השנחה.
נור אַ בלינדער זעהט נים און אַ טויבער הערט נים
די שטאַרקע שריט פון משיח, פון די אידישע נאולה,
וועלכע קלאַפט יעצט אין אונזערע סירען! און מיר
שרייען צו אַלע אמת'ע אידען: הכינו עצמכם לנאולה!
אידען, זייט גרייט צו די אידישע נאולה. מיר לעבען
יעצט אין משיח'ס צייטען, און מיר דאַרפען באַמט

305

די שוחטים און זייער ציימונג

פון רעוו. זלמן בער מאגאריס

יושב ראש דאגודת השוחטים זסוליוואו וואָלסטער קאָנוטיס וסביבותיה.

דאָס איז היינט צו טאָג ביי קיינעם קיין סוד נישט. אלע באוועגונגען פון אידענטיטעט אין אמעריקא, אלע באוואוסטע נאציאנאלע אָרגאניזאציעס האָבען זייערע אייגענע אָרגאנען וואו זיי פיהרען זייער פראָפאגאנדע און פארטיידיגען זייערע פאָזיציעס. און פונקט ווי אַן אַרמיי קען נישט עקזיסטירען אָהן אַמוניציע — אזוי קען היינט צו טאָג קיין אַקטיווע לעבעדיגע און שאַ פּענדע אָרגאניזאציע נישט עקזיסטירען אָהן איהר אייגענער צייטשריפט, וועלכע זאָל באַקעמפּען איהרע נעגער און שטאַרקען די הענט פון איהרע אָנהענגער. עס איז שוין נישט איינמאָל אַרויסגעזאָגט געוואָרן דען און עס איז פילע מאל באַטאָנט געוואָרען די גרויסע נויטווענדיגקייט אַז אויך מיר זשוחטים זאָלען האָבען אַן אייגענעם אָרגאַן, אַן אייגען ווינקעל וואָס זאָל זיין איינ- נאַנצען אונזערס, וואָס זאָל דינען אונזערע אינטערעסען, אויפסקלערען אונזערע פראָבלעמען און אויסקעמפּען אונ- זערע רעכטע.

און לאָזט מיר אייך זאָגען מיינע חברים שוחטים, אַז קעמפּען האָבען מיר זעהר פיל, גרויסע און שווערע אבני נפֿש שטעהען אונז אין אונזער וועג, הן בכלל והן בפרט און סאי אין רוחניות און סאי אין נשמיות. די יסודות פון אונזער לעבען וואָס זיינען אַוועקגע- לענט געוואָרען פון אונזערע אַכות אבותינו, און וועלכע מיר האָבען אויפגעהאַלטען און אָפּגעהיט ממש מיט מסירת נפש, איז אָס די יסודות ווערען שוואַכער פון טאָג צו טאָג, עס פיהלט זיך אַ רפיון הכות, די פעס- טונגען פון אידישקייט ווערען שוואַכער פון דעם דרוק פון דער דרויסענדיגער וועלט, מען גרייפט אַן אונזערע עיקרי הדת והאמונה, לעצטענס וויל מען אַפילו פאַר ווערען שחיטה, ווי עס איז געשעהן אין דייטשלאַנד. מיר דאַרפען זיך די אלע פראָבלעמען קלאָר מאַ- כען, מיר דאַרפען לאָזען הערען אונזער שטימע, אַפילו נישט קיין זעהר שטאַרקע אָבער דאָך אַ שטימע און אַן אויפריכטיגע וואָס קוואַלט אַרויס פון די טיפּפסטע טיפּענישען פון אונזער אָגענווייטאָגס אידיש האַרץ, און עס איז דאָך אַן אַלטער כלל, אַז דברים היוצאים מן הלב . . .

אויך מיט אונזער עקאָנאָמישער לאַגע קענען מיר זיך פיל נישט באַריהמען. עס איז אמת, אַז מיר זיך נען פאַררעכענט אין דער קאָטענאַריע פון אַרבייטער, און אַרבייטער צייטונגען וואָס פאַרטרעטען די אַרביי- טער אינטערעסען זיינען פאַראַן אייניגע, אָבער דער פאַקט וואָס מיר טוען אַ מלאכת הטרד איז נענוג אַז מיר זאָלען זיין אויסגעשלאָסען פון דער אַלגעמיינער

די ערשטע קאָנפּערענץ פון דעם ועד הפועל דאגודת השו"בים דארצות הברית וקנדה, וואָס איז לעצטענס אָפּגעהאַלטען געווארען אין ניו יארק ביי וועלכער איך אלס חבר פון ועד הפועל האָב זיך באטייליגט, האָט אָנגענומען אַ רייהע פון וויכטיגע באשליסע, וועלכע זיינען געווען געדרוקט אין דעם פריהערדיגען נומער פון דער „שוחטים שטימע“.

אין דער דורכפיהרונג פון די אנגענומענע החלטות היינט אָפּ דער ערפאָלג פון אונזער ניי געגרינדעטער אגודה, אַז זי זאָל אָנהויבען צו פונקציאָנירען, צוצור- טרעטען צו מעשים ממשיים, אָנצופאַנגען צו רעאַלי- זירען די פאַרצווייגטע און וויכטיגע פראָגראַם פון טע- טיגקייט וואָס זי האָט זיך געשטעלט.

איך וויל זיך יעצט נישט אָפּשטעלען און ריידען ווענען דער וויכטיגקייט פון אונזער אגודת השו"בים, ווייל איך האַלט, אַז יעדער שוחט בכל מקום שהוא פיהלט אַז די נייע אגודה איז אַרויסגעוואַקסען פון דער גרויסער נויטווענדיגקייט פאַר אַזאַ פאַרבאַנד פון אלע שוחטים, וואו אונזערע כחות זאָלען זיין פאַראייניגט באגודת אחת צו זאָרגען פאַר אונזער מצב בכלל און פאַר יעדען שוחט בפרט.

אין מיינע קומענדרע שורות וויל איך זיך אָפּ- שטעלען בלוז אויף דעם טרויעריגען פונקט וואָס דער ועד הפועל איז געווען געצוואונגען אָפּצולענען די החלטה וואָס עס איז אָנגענומען געוואָרען אויף דער קאָנווענשאָן, אַז די „שוחטים שטימע“ זאָל אָנהויבען צו ערשיינען וועכענטליך. דער ועד הפועל איז געווען געצוואונגען אָפּצולענען די ערשיינונג פון דער „שוחטים שטימע“ וועכענטליך צוליב אַ גאַנץ פשוט'ער אורזאכע — ווייל אַרויסצוגעבען אַ צייטונג וועכענטליך דאַרף קאָסטען אַ היבשע סומע און קיין געלט איז נאָך דער- וויילע נישטאָ, האָט דער ועד הפועל דאַרום באשלאָסען אָנצופאַנגען באַלד אַ מעמבערשיפ קאמפּיין פון די שוחטים פון לאַנד און אזוי שנעל ווי עס וועט אריי- קומען די ערשטע געלדער פון די מעמבערשיפ דיוס זאָל די „שוחטים שטימע“ אָנהויבען ערשיינען וועכענט- ליך, איז אָס צו דער געלעגנהייט וויל איך אַרויסזאָגען מיין סיינונג ווענען האָבען אַן אייגענע פרעסע, און ווענען די בענעפיטען וואָס מיר וועלען דורך אַן איינע- נער צייטונג עררייכען.

מיר לעבען אין אַ צייט, וואָס אַ געדרוקטער וואָרט פון דער פרעסע האָט אין זיך מעהר קראַפט ווי דער קראַך פון אַ קאַנאַן. מיט דעם כח פון דער פרעסע ווערען באוועגונגען געבוירען און אַנדערע געטויטעט.

איך וויל זיך נישט אריינלאָזען אין די נרוט סיבות פאר וואָס דאָס איז אזוי. איך וואָרף נישט די שולד אויף קיינעם, איך קאָנסטאטיר נאָר דעם טרויעריגען פאַקט — און שטרייך אונטער, אז מיר פון אונזער זייט האָבען די בעסטע כוונות, מיר ווייסען נאָר אז מיר טוען אונזער אַרבייט בשלימות, מיר זיינען עוברי עבודת הקודש באמונה, מיר האָבען נישט צו סאָן מיט הכשרים וואָס הללו אומרין והללו מתירין, מיר האָבען נישט צו סאָן מיט ניטן וסדושין, מיר נעמען נישט קיין פסקינעלר, מיר זיינען נישט אָפהענגיג מיט אונזער חיונה פון קהל און קהל'שע פאַרזאָרגער, מיר פאַר דינען אונזער ברויט בזיעת אפיים, מיט אונזער פינג פּינגער פאַרדינען מיר אונזער חיונה דורך שווערער האָרעוואַניע און פּראַצע.

און אָס פון דעם שטאַנדפּונקט האַלט איך, אז מיר זיינען אין אַ מעהר נינסטיגער און בעסערער לאַגע צו ריידען וועגען די אָנגעוועהטאָנטע פּראָבלעמען פון אַר טאַראַקסישען אידענטום, צו ריידען פּריי און אָפּען אַהן קיינע פּערזענליכע פּניות, און אויך דאָס איז איינע פון די סיבות וואָרום מיר מווען האָבען אַן אַינע נענע צייטן, וואו מיר זאָלען פון צייט צו צייט ארויסזאָגען אונזער וואָרט אויך וועגען אונזערע רעליגיעזע פּראָבלעמען, שטאַרקען די יסודות פון אונזער טראַדיציאָנעלען אידענטום. באַהאַנדלען די אַלע צווייגען

אַרבייטער קאַטעגאָריע, ווייל עס איז צום באַדויערען אַ טרויעריגער פאַקט, וואָס אַלע באַוועגונגען וואָס האָבען אַ שייכות מיט עקאָנאָמישע פּראָגען ליגען אין די הענד פון ראַדיקאַלען, וועלכע האָבען נישט קיין שום באַר ציהונג צו רעליגיעזע נעשטימטע אַרבייטער, און עס איז דאַרום אין אונזערע אינטערעסען אז אַפילו אונזערע עקאָנאָמישע פּראָבלעמען זאָלען באַלויכטען ווערען אין אונזער אייגענער צייטונג.

און איך וועל זיך ערלויבען ארויסצוזאָגען נאָך אַ ביסערען אמת, אַן אמת וואָס פאַרדריסט, וואָס טוט וועה, וואָס ריהרט אָן ביי דער נשמה, עס איז אָבער דאָך אַן אמת וואָס מוז קאָנסטאטירט און פאַרצייכענט ווערען, און דאָס איז, אז אַפילו צווישען דעם אַרטאָ-דאָקסישען קלאַס זיינען מיר אויך אַ קלאַס פאַר זיך אַליין. אַפילו צווישען די רבנים פיהלען מיר זיך אויך עלענר, איינזאַם, און עפעס קלעפּט זיך נישט די באַר ציהונגען אונזערע. עַל פי שכל וואָלט דאָך באַדאַרפט זיין, אז די רבנים זאָלען זיין אונזערע נאָהענטסטע און איבערנעבענטסטע ידידים און פּריינט, איבערהויפּט ווען מיר זיינען ביז אַ נעוויסען נראַד אָנגעוויזען אויף זיי, אונטערזוואַרפען זייער השפּעה און הנגה און אַפילו טיילווייז פון זיי אָפהענגיג, אָבער עפעס אַזעלכעס ליגט צווישען אונז וואָס קען אונז נישט פאַרבינדען ווי עס איז נויטיג און ווי עס וואָלט באַדאַרפט צו זיין.

מאָכען דערפון אַ פאַר דאָלער, יענע — בין איך נים סבאָל אַבער דאָס וואָס אַ רב פאַר נים פּאָן, טעג אַ לץ פּאָן, ווייל די גאַנצע כשרות אין אַטעריקע איז געוואָרען די לעצטע צייט אַ — שטיק לענות. באַמאָנות, אויב אַן אמת'ע כשר'ע וואוינט עקסטרעי האָט געקענט סאָביל מריפות זיין אז אלפים ורבבות מישראל און קיינער האָט נים געוואוסט, בלויבט די קשיא: איז דאָ נים די גאַנצע כשרות סים די השגחה אַן אמת'ע לענות? און ווי בלאָד דאָס שמעקט סים לענות, וואו בין איך? איך בין דאָר דער אמת'ער לץ פון „די שוחטים שטימע“ און אפילו אַז אַרטיסטער זשורנאַליסט ווי מרדכי דאָניס זון „טאַג“ ברענגט אין „טאַג“ וואָס איך, לץ, זאָג צו די לעזער פון די „שוחטים שטימע“ און ער גיט זיין הכסחה אַז איך בין „אַ וויזניגער פעליעטאַניסט“, און אזוי ווי די גאַנצע השגחה דאָ איז נים מער ווי אַ ווייץ, אַ לענות, פאַר וואָס, זעקט איך, זאָל די השגחה פון כשרות נים בלאַטגען? און מיר און צו אַלע אמת'ע לצים פון דער גאַנצער וועלט, פאַר וואָס נים, האָט אַן איך וועל איך זאָגען דעם אמת, רבתי, אַז איך אַליין, נים זיינענדיג אַ רב און נים אַ שוחט, און בין גאַנץ ווייניג באַקאַנט סים די רבנים בכלל און סים די הכשרים געבער בפרט, איך קען נים פּערזענליך אַפּ די הכשרים געבער, אָבער איך שמעל זיך פאַר, אַז אַ הכשרים געבער מוז זיין אַ איד סים אַ גרויסע לאַנגע באָרד (א געלע צי אַ שוואַרצע) און וועלכער גלאַנצט סים די אויגען צום הימעל, שטענשעט סים די ליפען: כשר! כשר! כשר! און סאַפּט בשעת מעשה סים די הענט, זוכט אַ פאַר פאַלער, אַפּ אַז איך — פּרעג איך זיך — ווי אזוי וועט מען איהם קענען ארויבן באַפען אין גיהינם אויב'ן עולם האמת? ווער, וועט דאָס וואַגען נעמען אַז צדיק און אַפּראַכען אין גיהינם? ווער וועט האָבען די „נורו“, די חוצפת, צו נעמען אַ אידען

חד וחלק
(פּעליעטאָן)
פון א. לץ

אַמר הלץ הגדול הנכבד והנורא, איך האָב בעשלאָסען צו זוכען אַ וואורשט עקסטרעי וואו איך, וועל געבען השגחה און וועל דערפאַר קריגען עטליכע מריפה „סולערס“. ווייל נאָר אַלעמען, משה רבנו — זאָגען די חז"ל — איז רייד געוואָרען פון די פּסולת פון די לוחות, פון די לוחות אַליין קען מען קיינמאָל נים זיין רייד, ווי דער חתם סופר זצ"ל האָט געזאָגט: וזה טעשה המנוגת — די סנורה דאָס איז דער תלמיד חכם, די תורה — האָט מען צו סאָן מיט דער תורה, איז ס'קשה ז'חב, זעהר שווער צו באַקומען פון איהר געלט, און אַפּאָל פרעגט אַז כּמדתה אשר הראת ה' את משה בתר סיני — וואָס ער האָט דאָרט נים געקאָט קיין ברויט — כּן עשה את המנוגת, דער אמת'ער גרויסער תלמיד חכם איז גלויבצווייטיג דער אמת'ער קבצן, דער אמת'ער אַרטיסט. פון די היליגע לוחות קען מען קיין לעכען נים מאַכען, אָבער פון די „פּסולת“ ווערט מען רייד, און אַז אמת'ע כשר'ע וואורשט עקסטרעי אַדער אַפּרעקע אמת'ע כשרות קען מען גאַנץ ווייניג האָבען, אָבער פון „פּסולת“, פון מריפות קען מען אפּאָל רייד ווערען. אמת'ע רבנים, צדיקים, וועלכע באַוויצען באַמת יראת שמים מהורה, האָבען דערפאַר מורא און האָבען צו סאָן מיט הכשרים אין אטעריקע. איך בין זיכער, אז דער וויזניגער באַן און ר' ישראל סאלאני-מער זכרונם לברכה וואַלמען נים געגעבען קיין הכשרים אין אטעריקע. אָבער די יעניגע וועלכע גיבען הכשרים און

וועט אונז דינען ווי א מין אינשורענס נענען אונז פאראויסנעזעהענע איבלען וואָס קענען קומען אויף אונז. **ב ר י ד ע ר ש ו ח ט י ם !** כדי די „שוחטים שטימע“ זאל עקזיסטירען און ערשיינען וועכענטליך איז נויטיג אז 2,000 שוחטים זאלען זיך אָנשליסען אין דער ניי געגרינדעטער אגודה. דאָס איז, לויט מיין מיינונג, זעהר גרינג צו דערגרייכען. זאל זיך יעדער שוחט אריינוואַרפען אין דער אַרבייט בלכ ונפש. שליכט אייך אָן אין דער אגודה השׁו"בים דארצות הברית וקנדה מיט איין דאָלאַר אַ מאָנאַט דיוכ. זאל די ניי־געגרינדעטע אגודה אייך פאַרטרעטען, אייך פאַרהיטען פון צרות — ווייל ווען די צרה קומט שוין דאָן איז אָפּטמאַל צו שפּעט צו היילען. כאָטש דאָר מאַלט, אין דער עת צרה, נעפינט זיך שוין נענוג געלד צו ראַטעווען זיך, אָבער לרוב איז דאָס ארויסגעוואָר פּענע געלט, דער וואָס היט זיך אָבער באַצייטענס ראַטעוועט זיך שטענדיג פון חלאים רעים ופּנעים רעים און שפּאַרט אַ היבש ביסעל געלט אויך. לאַמיר, חברים, זיך אַ נעם טאָן פאַר דער אַר־בייט און אונזער ניער בנין וועט וואַסען און בליהען לשם ולתפארת ולתהלה.

פֿון אונזער רעליגיעזען בוים פאָרויכטיג, עהרליך, אָהן קיין שום פּניות, בלי משא פנים, און אויב אַ צוויר געלע הויבט אָן טריקענען און דאַרען און מען דאַרף דאָס אַרונטערשניידען, זאָלען מיר דאָס טאָן מיט אַ ריינעם געוויסען, מאַכע די נויטיגע אָפּעראַציע אָהן קיין שום מורא פאַר קיינעם בלויז פאַר נאָם ב"ה אין זינען האָבענדיג בעת מעשה, אז מיר טוען דאָס לטובת דעם גאַנצען בוים. יעדע נייע באַוועגונג וואָס וועט ארויפשווימען אין דער אידישער נאָס, וואָס וועט זיך שטעלען אַלס אויפנאָכע צו שטאַרקען די יסודות פון אידישקייט, וועט פון אונז נעשטיצט ווערען און מיר וועלען דורך אונזער צייטונג פּראָפּאַגאַנדירען און פאַרשפּרייטען איהרע אידעען, שטאַרקען איהר איינפלוס און ערמור טינען איהרע טאַמען. דאָ האָב איך באַריהרט בלויז אייניגע פונקטען וואָס אונזער צייטונג וועט אויפּטאָן פאַר דעם אַלגעמיינעם אינטערעס פון אידען און אידיש־קייט, פאַר אונז שוחטים אַליין, פאַר אונזער עקזיסט־טענץ איז די צייטונג אַ נויטווענדדיגקייט, אַ מוז, אַ יסוד אויף וועלכען מיר וועלען בויען אונזער צוקונפט און אונזער וואוילזיין אַלס טריידס מענשען. זי וועט אונז אָפּהיטען פון אַלע צרות און פּנעים רעים צו טעל־כע מיר זיינען אונטערוואָרפען. די „שוחטים שטימע“

לאָזען קוילען זייער געוויסען, זייער נשמה צוליב אַ פאַר דאָלערן זיי קוילען זיך אַליין!... איז נים אַ רחמנות אויף זיי, האָ? ... און דערפאַר געה איך יעצט אַרגאַנאָזירען אַלע לצים פון אַמעריקע, אז מיר, לצים, זאלען איבערנעמען די השגחה אויף כשרות נים רכנים און נים די „כשרות אַפּאַסאָיאַשאַן“, און איך, דער לץ פון „די שוחטים שטימע“, וועט זיין דער פרעזידענט פון דער ניו־יער אַרגאַנאָזירטער קראַפט, וועלכע וועט זיך רופּען „די גיהינם כשרות השגחה פון אַמעריקא און קאַנאַדאַ“. קיין געלט וועט אונז נים פּעלען, די אייגענטימער פון וואורשט עקספּאַריס, בוששער שעפּער, דעליקאַטעסען סטאַרס, וכדומה וכדומה, וועלען אונז שטיצען מיט'ן פולען האַנט. אַלעס וואָס מיר דאַרען איז גוטע גיהינם משגיחים, דער משגיח סוז זיין אַן עס האַרץ און אַ גרויסער עזות פנים, און די צייטונגען זאלען אונז געבען „פּובליסיטי“, און פאַר געלט, כידוע, קריגט מען גענוג „פּובליסיטי“. אַלזא, איך, דער לץ הגדול הגבור והגורא, ווער דער זיהרער פון אַ גרויסע ריוויגע אַרגאַנאָזאַציע וועטעס צוועק וועט זיין צו מאַכען פון טריף כשר, געבען הכשרים צו יעדערען וואָס קען נאָר געבען אַ פאַר דאָלער, און דאָן וועל איך פּבור ווערען פון די שוחטים, פון דעם רעדאַקטאָר, און איהר וועט פּבור ווערען פון אַ לץ. און עס וועט זיין שלום על ישראל.

ווייסט איהר עפעס פון עתהיגע משגיחים, וועלכע זאלען אַכטונג געבען אז מען זאל נים כאַפּען די טרייטע עקספּאַריס און מען זאל וועגען זיי נים שרייבען אין די „פּויפּערס“? אייך אויב איהר ווייסט, שיקט זיי צו מיר, צום לץ, אַדער — שיקט זיי גלייך אין גיהינם אַריין, וואָס פּריהער — אַלץ בעסער!...

מיט אַ גרויסע באַרה, אַ איד אַ צדיק, און אַרויפּהאַקען איהם מיט גיהינם צוזאַמען מיט „בוששערס חטאים“, מיט סחללי שבת, שקצים ורמשים פרעסער, קאָמוניסטען און הימלער־ס־מען און אַלע פּאַסקוויניסטען, ווי אַזוי וועט דאָס קענען פאַסירען, האָ, ווי אַזוי? ! און אַם ווי אַזוי דאָס וועט פאַרקומען: אייבער פון די טלאכי הבלה וועט זיך שטעלען אין גיהינם, וועט ארויס־קוקען פון ענטפּער, און ווען אַ הכשרים געבער, וועלכער און מאַכיל טרייט צו אידען וועט געהן אַפּרובי דעם גיהינם, וועט דער טלאך הבלה שרייען צו איהם: רבי, רבי, קומט אַריין, מען דאַרף האָבען אַ הכשר אויף די קוילען מיט וועלכע מען דאַרף ברענען די רשעים, און וועט איהם צייגען אַ ביכטעל מיט דאָלערס. ווען דער רבי, דער הכשרים געבער, וועט דערזעהן ריכטיגע אַמעריקאַנער דאָלערס, וועט ער גלייך אַ שפּרונג טאָן אין גיהינם אַריין, כאַפּען די דאָלערס, דאָ וועלען באַלד די טלאכי הבלה צוזאַמען מיט דעם שר של גיהינם אַראַהאַקען די טרייען פון גיהינם און דער הכשרים געבער וועט שוין בלייבען פאַרפאַקט אין גיהינם לאורך ימים, און וועט טווען עסען די זעלכע וואורשט וועלכע אידען האָבען געעסען פון זיין הכשר, סייגענדיג אז דאָס איז כשר, און די וואורשט וועט זיך פרעגלען אויף דעם גיהינם זייער און וועט ברענען און פאַרברענען דעם הכשרים געבער, אז פון איהם וועט בלייבען אַ קופּע אַש, און אַם די קופּע אַש וועט צוריק ווערען אַ גיהינם און דער הכשרים געבער און וועט ברענען און ברענען אַתן אַ סוף, אַתן אַן ענד... און גלויבט מיר, רבותי, אז די קרשי קרשים אונז־זערע, אַם אַזעלכע צדיקים וואָס געבען זיך אונטער צו געבען עסען כשר אַלע אידען צוליב אַ פאַר טאַלער, אַם די קרשי קרשים שחיטתן בעצון (בעצן סיינג געלט, בעצון זחב יאחה), זייער שחיטה וועט זיין דורך אַ דאָלער!...

וואָס „ארץ ישראל“ מיינט

פון דר. אברהם לבסקי.
צווייטער קאפיטעל.

ארץ ישראל און ציוניזם אין דער צוקונפט.

נישען חשבון פון „מאה מכס רבבה וכו'“, ווי דש"י פיגורירט אין פרשת בחקותי.

מאכע וועלען פילייכט פרענען: און וואס איז מכה די אראבער? אָבער מען מאָר ניט רעדען פון ארץ ישראל אין איין אַטהעם מיט א פאליטישען פראָבלעם. כלל זה נסוט בידך אז, דער ציוניזם איז באזירט אויפ'ן פרינציפ פון יושב'ן און גערעכטיגקייט, וועלכעס קען ניט זיין בכפיפה אחת מיט פאליטיק... אי די יעצטיגע שווער רינטייטען? מוז מען פארלויפניג לאָזען די גלות אידען אָנגעהן מיט זייער „מהיפית“ פאליטיק, וועלכעס איז, אין תוך גענומען, גאר ניט קיין ציוניזם — געוויס ניט אועלכעס, ווי די נביאים אונזערע האָבען פראָפעציעהעט — זאָגערן א סאָרט תערוכת פון חירות בתוך עבדות און ווען די צייט וועט קומען וועט דיעזער סאָרט פאָליטיק אויסגעוועכט ווערען. „מה שיעשה הזמן לא יעשה השכל“ א פשוטא שוין די פאליטיק איז דאָך געוויס ניט וויכטיגער פון שכל...

פילע קיבעצערס פון רדיקאלען הדר מאכען שפאָס פון דאָס פּיצניקע „טל ומטר“ דיגע ארץ ישראל. זייער טענה איז: אז אזא קליין לאַנד ווי ארץ ישראל וועט קיינמאָל ניט קענען אויסהאלטען א גרויסען ישוב פון די 17-16 מיליאָנען אידען. און פאָלגליך, קומט אויס אז דער ציוניזם ענטהאלט ניט קיין רעאלן יסוד, זאָגערען עס איז א סאָרט „אידיע פיקס“, א פאָנטאָזיע, וועלכע איז לכתחלה ענטשטאָנען אלס רעזולטאָט פון גזרות רעות, גרושים און צרות צרורות אָהן א שיעור אויפ'ן אירישען פאָלק, און דאָרום טראָגט עס א נעגאטיווען כאַראַקטער אָבער ניט קיין פאָזיטיווען אימפולס אָן און פאר זיך ועלכסט.

דוכט זיך, אז אויבערפֿלעכליך האָבען זיי רעכט, כאַטש געבען זיי א גלעט איבער'ן בעקעל, ווער שמועסט נאָך צו איינשטעלען א דעכאָטע מיט זיי, איז דאָך געוויס חס מלהזכיר.

ווען די וועלט וועט ווערען אביסעלע מעהר גע-סטאַטעוועט. די פינאַנסען איבעראַל וועלען זיך סטאַר ביליזירען, דער קאָמערציעלער פארקעהר וועט ווערען געזיכערט, און בכלל די געמיטהער פון יעדער פאָלק, ראַסע, נאַציאָן און מלוכה, וועלען ווערען מונטערער, עטוואַס מעהר ליבעראַל, דאן וועט די אַראַבישע פראַ-גע אין ארץ ישראל מוזען פארשווינדען כהרה עין. ווייל וואס א שטייגער קענען די אַראַבער פאָדערען? ארץ ישראל אלס א נאַציאָנאַלע היים זייערע, איז דאָך לע-כערליך. די אַראַבישע נאַציאָן אלס א נאַצע, האָט קיינמאָל ניט ארויסגעצייגט דעם ווילען צו שטעהן פאר אייניגט אונטער איין פאָהן, ווען זאָגאר זיי האָבען ניט געהאַט קיין מכלומר'שטען תירוץ פון ציוניזם. הערשאַס, מעסאַפּאָטאַמיע, סיריע, געושעד, א. ד. גל, אָט די אלע פראַווינצען, וועלכע יעדע פון זיי וואַלט געקענט ארייננעמען די אַראַבישע נאַציאָן אונטער איהרע פלינעל, זיינען אימער געווען צוברעקעלט און צו-ריסען. דער „טראַנסזאַרדאַנאַ“ ועלכסט, וועלכעס איז היינט א מלוכה פיר זיך ועלכסט און א ריינע אַראַ-בישע פראַווינץ, קען ארייננעמען, ניט נאָר די ביסעל אַראַבער פון ארץ ישראל, זאָגערן 6 מאָל אזוי פיל, און דאָס לאַנד דאָרט איז געוויס ניט ערנער ווי דאָס נאָך פאָרלויפניג אונגעטוויקעלטע ארץ ישראל.

אזוי ווי אָבער מיין ווייניגקייט פארלאָזט זיך ניט אויפ'ן חוש השמועה אליין, האָב איך דאָרום — נאָך אן אבוועגענהייט פון די לעצטע עלף יאָהר — אליין חוסר דורש געווען דעם ענין ארץ ישראל און ציוניזם טאנע אויפ'ן פלאץ ועלכסט צום צווייטען מאָל היי-נטיגען זומער, און אָט וואָס איך האָב אויסגעפונען.

געאָמעטריש איז טאקע ארץ ישראל פארלויפניג זעהר קליין אין פארנלייך צום שטח פון אַנדערע גרויסע לענד-דער, נאָך ווייניגער אלס א שמינית שבשמינית. ווען מיר בעטראַכטען אָבער איהרע מעגליכקייטען אין דער ווייטער צוקונפט, איהרע אונגעווינערע נאַטירליכע אוצרות און פערספעקטיווע סיי אין קוואַנטיטי און סיי אין קוואַליטי, דאן קומט מען צום באשלוס, אז ארץ ישראל, אונטער די אירישע ענערגישע הענד, סיי אין ארבייט און סיי אין קאפיטאַל, וועט געוויס קענען אריינ-נעמען א גאָר גרויסען ישוב אין דער צוקונפט, אויב ניט דאָס גאַנצע אירישע פאָלק (וועלכעס איז נאָר א קינדהייט צו טראַכטען אז עס איז אבסאָלוט נוי-טיג) אָבער א גרויסען טהייל וועט עס זיכער קענען ארייננעמען, ווייל מיר זעהען דאָך שוין יעצט די שטוי-גענדע ענטוויקלונג און האַסטיגע פראָגרעס וואָס דאָס לאַנד האָט געמאַכט אין די לעצטע 10 יאָהר, און עס איז צו האַפען, אז מיט יעדעס יאָהר ווייטער, וועט די ענטוויקלונג שטייגען, ניט נאָר פראָפּאָרציעל אָן און פיר זיך ועלכסט, זאָגערען אויך, לויט דעם לאַך-

טו וואס זשע קענען די אַראַבער פאָדערען אין ארץ ישראל מעהר ווי וואוין רעכט פיר די ביז איצטיגע סיטוענעס? און אויב אזוי, איז דאָך די אַראַבישע

קלייבען דאָס בעסטע פון דאָס ערנסטע וואס איז שוין געשעהן. אבער אין יעדענפאל, ניט ווערען אבהענדיג און ענטמוטיגט. מיר מוזען צוריק ערוואכען אין דעם גייסט פון א נחמיה'ן. מיט איין האנד זיך פראטעסטען פון ביזנע פאליטישענס... און מיט דער צווייטער האנד בויען און פלאנצען און סוף הכבוד לכא, ווייל די ארץ ישראל וואס מיר ערווארטען איז ניט א באגרעניצטע פון קאנטארא ביז נאך עכו אדער פון ים הגדול ביז'ן ירדן, ניין! דאס קען נאך דיענען אלס קעפיטאל אליין, אלס ווארצעל, אבער די צווייגען — די ברייטע שיכטען פון אידישען פאלק וועלען געוויס זיך צושפרייטען רעכטס און לינקס ווייל די צוקונפטיגע דורות וועלען האָבען דעם זכות אבות וואס מיר ארבייטען יעצט פאר זיי. אונזער געלד און שוויס, מיהע און זאָרג, פון און אָננסט וואס מיר פארפלאַנצען יעצט אין די קלייניקע ארץ ישראל, מוז און וועט געוויס ארויס־שפראצען און זיך צובליהען אין גרויסע צווייגען פון א ריזיגע ארץ ישראל.

דעסגלייכען דער ציוניזם, מוז ענטפלעקט ווערען אין זיין אמת'ן גייסט, נישט ווי פיעלע דיינקען אלס „אידיע פיסס" זאָגנדרען, אלס פאָזיטיווער נשמה דראַנג צו עטוואס הערליכעס און פראַכטפול, פון וועל מעס קוועלע עס זאָל ארויסשפרודלען א מאָראַל פאר דער נאָנצער וועלט, א ליבעראליזם פאר אלע ראַסען און נאַציאָנען, און אַ תורה, א יוניווערסאלע לעהרע פאר'ן נאַנצען ערד קוגעל.

שרעק נאָר א חלום. נאַטירליך, אויב דער ציוניזם וועט אָננעהן מיט דער פאָליטיק פון א רחמנות פנים־דינען כאַראַקטער, וועלען די אראבער אלץ שטעהן דאָ גענען, ווייל דאָס ליגט אין זייער בלוט און פסיכאָלאָג־ניע צו וועלען וואָיעווען איבער'ן שוואַכען. אומגע־קעהרט אָבער, ווען דער ציוניזם זאָל זיך ארויסשטעלן אלס א געזעצליכע פאדערונג מיט די מאָראַלישע און יורדישע שטיצע פון דער וועלט, דאן וועלען די אַרצ־בער מוזען בויען דעם קאַפּ.

נאָך א וויכטיגער פונקט מוז דאָ כאַמערקט ווערען, אז די יעניגע, וועלכע דיינקען דאָס דער ציוניזם האָט באַקומען זיין ריכטיגע התעלות הרוח און אויסטייטש דורך די באַלפור דעקלאַראַציע, מאַכען זיי אַ מיאָס'ן טעות.

אין געגענטייל, ווען ניט די דעקלאַראַציע וואָלט דער ציוניזם ניט באַפלעקט געוואָרען מיט די אומרייגע געדאַנקען און פאַלשע כוונות וועלכע געפינען זיך אין דער דעקלאַראַציע, ווייל דער ציוניזם איז ניט נאָר א באַנעהר צו מאַכען די ערמעגליכונג פון אידישע קאָלאָניאַציע אין „ארץ ישראל", זאָגנדרען אויך, אין דער עיקר, צו מאַכען ארץ ישראל א יודען־שטאַט פאָליטיש ניט ווייניגער ווי ענגלאַנד פאר ענגלאַנדער, און אין דעם ליגען די חלומי דעות פון פילע ציונים זייט די אַחד העם'יסטען און הערצל'יסטען.

ביים יעצטיגען מאָמענט מוז מען אָבער אויס־

בריעף פון שוחטים

דער מצב פון שוחטים און כשרות אין אמעריקא

שיקאגא

איהר זייט אָבער טוט אַלעס מעגליכעס צו העלפען די ליידערנע מעמבערס — מיט קליינעם ערפּאָל. מען טרייסט זיך דאָך מיט דער האַפּנונג, אז אַ פאַרבעסערונג אין דער אַלגעמיינער לאַגע וועט אויך ברענגען אַ פאַר־בעסערונג אין דער אַנדרה.

די הויפט סופאַרטערס פון דער אַנדרה זיינען יעצט די רבנים יחיו, זיי זיינען איהרע בעסטע און טרייעסטע פריינד. זיי האָבען די השגחה איבער די פעהיגיטיס און קאָמפּעטענס פון די שוחטים אלס שוחטים און זיי פאַסען אויף, אז עס זאָל ניט פאַרקומען קיין הסנת נבול צווישען די שוחטים און אויך אז די אַנדרה זאָל ניט טאָן וועלכע אונרעכט צו אַ מעמבער. געפינט אַ מעמבער אז מען האָט איהם ניט געגעבען זיין רעכט, רופט ער די אַנדרה צו אַ דין תורה און די אַנדרה מוז נאָכקומען דעם פסק דין פון די רבנים.

די אַנדרה פון איהר זייט איז ניט כּפּוי טובה, זי ווייס ווי צו שאַצען איהרע סופאַרטערס און אמת'ע

שיקאַגאַ אַנדרה השוחטים איז איינע פון די גרעסטע פון אמעריקא, זי צעהלט 160 מעמבערס. אין דער קורצער צייט פון איהר עקזיסטענץ האָט זי דורכ־געמאַכט פילע קאַמפען. די קאַמפען זיינען געווען פיל מאָל זעהר שווערע, נאָר דורך די גוטע טאַקטיק פון איהרע פיהרער איז איהר געלונגען צו איבערקומען שוועריגקייטען.

די מעמבערס, ווען זיי דערמאָנען זיך אָן זייער פינסטערען עבר, ווען זיי זיינען געווען עברים ביי די טבחים און האָבען געאַרבייט עבודת פּוֹך פאר אייניגע דאָלער אַ וואָך, דאַנקען השם יתברך פאר זייער יעצ־טיגען צושטאַנד אונטער דער אַנדרה, אָבוואָהל דער פאר־דינסט פון פילע מעמבערס איז ווייט פון צו קענען ערנעהרען זייערע פאַמיליעס. דאָס איז די שולד פון דער צייט. די שלעכטע צייט שאַנעוועט קיינעם, עס רופט זיך אויך אָפּ אויף די שוחטים. די אַנדרה פון

מעמבערס לאָזען ניט צו אז די אנודה זאל מאַכען אָרדער אין איהר פיהרונג, און דערמיט שטאַרקען די אנודה אינערליך, א זאך וואָס זי האָט פאַרנאַכלעסיגט אין דער גאַנצער צייט פון איהר עקזיסטענץ, און האָט איהר ניט געלאָזען מאַכען איין שריט פאַרווערטס.

די אינטעליגענטע מעמבערס זעהן זעהן זיין, אז די אנודה, צוליב איהר אונאַרדנונג, ווערט געטריבען צו אַ קאָנסטראַקציע, און אַניטירען שטאַרק פאַר אַ באַל-דיגע ענדערונג, אזוי לאַנג ווי עס איז נאָך ניט צו שפּעט, אָבער, ליידער, די זאָגענאַטע רעדעל פיהרער מיט קליינע מוחות לאָזען ניט צו. ווארום — איז ניט שווער צו פאַרשטעהן, ווייל אין קאַלעמוטע וואַסער איז לייכט צו כאַפּען פּיש.

אום צו כאַראַקטעריזירען דעם צושטאַנד אין דער פיהרערשאַפט וויל איך ברענגען איין פאַסט פון פּילע, און דאָס וועט זיין גענוג צו באַוווּיזען דעם כאַאָטישען צושטאַנד.

פאַר אַ קליינע צייט צוריק האָט מען עלעקטעט אַ נייעם פּרעזידענט, אַ מאַן מיט ענערגיע און שטאַרקען ווילען. מען האָט געהאַפּט, אז ער וועט וואָס אויפּמאַן, האָט מען איהם אָבער געצוואונגען צו מאַכען אַן עקזע-קוטיוו פון 40 מעמבערס. האָט איהר געהערט, 40! האַבנדיג אזאַ גרויסען סטעף פון יועצים, איז ער גע-וואָרען בטל בששים, און עס איז לעבעדיג! און מיינט מען פּילייכט אז עס ענדיגט זיך מיט די 40? ניין! עס איז דאָ נאָך 33 לייטע פון ועד השחיטה וואס געמט זיך אַ גרויסע דעה אין דער הנהגה פון דער אנודה. אַלאָ, צוזאַמען איז 73 אַפּיסערס אין אַ יוניאָן פון 160 מעמבערס.

איז נאָך ניט צייט צו עפענען די אויגען פון די מעמבערס און זיי זאָלען אַיינזעהן, אז עס מוז עטוואָס געמאָן ווערען, און סאַעס באַלד?!

שמואל בראַנדנהענדלער.

ווערטער רעדאקטאָר פון די שוחטים שטימע:

איך בעט אייך מיר צו געבען אַן עצה אין מיין יעצטיקער פאַרצווייפּעלטער לאַגע. איך בין דער ערשטער אַנצוהאַלטען די יעצטיקע שטעלע 10 יאהר צייט אין אַ שטעטל פון 60 אירישע פּאַמיליעס פאַרמעג ליכע אירען. דער דעפּערשען האָט דאָ אויך געמאַכען, אָבער דיזע שטערטעל האָט אַ גאַנצען אַפּילו אין דער יעצטיקער קריטישער לאַגע אז אירען מאַכען דאָ בעסערע ביזנעס ווי איבעראַל. אָבער פאַר שוחטים איז דאָ אַר מיער געווען גרויסע צרות, קיין לאַנגע יאהרען האַבן זיי ניט געהאַט, נאָר גרויסע צרות. איך, אלס יונגער מאַן אַנקומענדיג 35 יאהר, האָב איך זיך איבערגעגעבן בען מיט מיין גאַנצען פייער צו מיין ארבייט, אויפּ געטאָן פּילעס פאַר אירישיקייט מיט מיין כח און מיט מיין זעל. אַפּילו פאַר דורכפּאַהרער, וועלכע איך האָב זיך דאָ 4 און 5 און וואָך, איז מיין הויז געווען פּתוח

פריינד און באַצאָהלט ווי ווייט זי קען. אזוי האַבן זיי צום ביישפּיל פאַריגען יאהר זיך פאַרפּליכטעט צו שאַפען פאַר דעם ועד החנוך פינף טויזענט דאָלער. דאָס איז אַ גרויסע סומע יעצטיגע צייטען.

היינטיגען פאַר פּסח האַבן די געהערטע רבנים ביי אַ מיטינג אין דער אנודה געמאַכט אַן אַפּיל פאַר די תּלמוד תּורה מיטשערס און די אנודה געשאַפען טויזענט דאָלער. דאָס האָט מען געמאָן ניט קומענדיג דערויף וואס מען האָט געהאַט גענוג אויך אייגענע שוחטים מעמבערס וואָס מען האָט באַדאַרפט געבען מעות חטים.

אויסער דעם האַבן די שוחטים פון דער אנודה געשלאַכט זעקס טויזענט עופות פאַר מעות חטים פאַר אַ גאַנץ קליינעם פּרייז, אום צופּרידענשטעלען די קהלה וועלכע האָט געמענערזשט די אויסטילונג פון די מעות חטים.

וואָלט אַלעס דאָך גוט געווען ווען עס וואָלט ניט געווען אַנדערע צרות וואָס מאַכט די עקזיסטענץ פון דער אנודה אונזיכער און פאַרשאַפט איהר ניט אזוי ווייניג זאָרג. איין צרה איז אַן אויסערליכע, און די צווייטע איז אַן אינערליכע, און זי איז די גרעסטע און געפּעהרליכסטע.

די אנודה האָט אויסצושטעהן פּיל פון אַ טייל זעלבסטגעוואָרענע שוחטים, וועלכע שלאַכטען ביי גוים און שעדיגען דאָמיט די פרנסה פון די קצבים, ווי אויך פון די שוחטים. אויסער דעם וואָס זייער כשרות איז אָהן קאָנסטראַקציע-השגחה און איז אַ ספּעסיפּיאַ. די קהלה האָט געטרייט צו ברענגען זיי צום טרייעל, און מען ווייס ניט ווי עס וועט געהן, ווייל ליידער געפינען זיך אונפאַראַנטוואָרטליכע רבנים וואָס שטיצען די צוויי פּעלעשאַפטע שוחטים, און זיי קימערט ניט וואָס דורך זייער שטיצע זיינען זיי מאַכיל טריפות און ברענגען צו אַ חלול השם ביי גוים און ביי אירען. זייערע קליינליכע אינטערעסען שטעהן ביי זיי העכער פאַר כשרות און אַלעס וואָס הייסט יהדות. אָהן זייער שטיצע וואָלטען די עברנים שוחטים קיין קאַפּ ניט געקענט הויבען און וואָלטען געמוזט זיך אומקערען צו זייערע פּריהערדיגע פרנסות, אָבער האַבנדיג אַ טייל רבנים אַלס העלפּערס, האַבן זיי געמאַכט אַ גענעך קלאַנע און האַבן אָנגעקלאַנגט די רבנים פון ועד השחיטה אויף הונדערט טויזענט דאָלער. דעם אויס-גאַנג פון דעם שענדליכען טרייעל וועט מען שפעטער זעהן. אין יעדען פאַל וועט עס קיין געזונט און כבוד צו דער אנודה ניט צוגעבען.

מען זאָגט אז איין צרה איז קיין צרה. דער שפּרייך וואָרט פאַסט זייער גוט צו דער אנודה. ניט גענוג וואָס מען האָט צו קעמפען מיט אויסערליכע שונאים, האַבן מיר אויך אינערליכע שונאים, און די לעצטע טוען דער אנודה פּילייכט מעהר שאַרען ווי די אויסערליכע, — ישמירני ד' מאותבי ומאויבי אשמיר את עצמי. אַ טייל

חוב. נאך זיי האָבען יעצט א געלענענהייט צו נעמען נקמה פון א שוחט. פאָדער איך פון זיי 500 דאָלאַר און 3 חדשים נאָטים ארער מען זאָל בריינגען א רב און זיך פארלאזען אויף איהם. אָבער זיי ווילען ניט וויר סען פון חוסה. זיי טענה'ן אז איך בין אלע מאָל גע- שטאנען ביי זיי אויף אן אַנרימענט. און יעצט איז מיין צייט געענדיגט. אויב איך וויל ניט אָננעמען זייערע קאָנדישאַנס קען איך זיך גיין.

איך האָב קיין אַנדער ברירה ניט געהאַט ווי צו סטאפען מיין ארבייט, ווייל איך קען בשום אופן ניט אָננעמען קאָנדישאַנס צו ווערען א פּרוואַט מלמד וועל- כעס וואָלט געמיינט סיי ווי ניכע ענדע, און דערצו איז מיר ניט מעגליך צו מאכען א לעבען. אייניגע שייסען נאָך בשר אין דער גרויסער שטאָט, וועלכע איז 175 מייל ווייט פון מיר. איך דיינט אויך אריינצושטעלען אין די פייפערס אן אזהרה לשוחטים. סיי ווי עס איז זייער טרויעריג מיין יעצטיגע לאגע. נעמען זייערע קאָנדישאַנס איז מיר ניט מעגליך. ראשית, וואלט איך געווען דער ערשטער אפילו אין קענעדע און אויך אין די סטייטס צו מאכען אן אָנפאַנג אז דער שוחט דאַרף אויסהאלטען א תלמוד תורה, והשנית קען איך אפילו אזוי ניט מאכען אפילו אן ארים לעבען. ווענד איך זיך צו איך וועגען אן עצה. איל וויל איך באמערקען, אז אין מיין יעצטיגע לאגע קען איך אפילו ניט אָנ- האלטען אויף לאנג מיין אזהרה, וועלכע קאָסט זייער טייער.

האָפענדיג אז איהר וועט מיר געבען אין ניכען אייער עצה תשובה, הן פּרוואַט, הן דורך די „שוחטים שטי- מע“.

אַנמערקונג דער רעדאַקציע.

מיר בעמען אונזערע לעזער בכלל און די שוחטים בפרט שרייבען זייער מיינונג דורך די „שוחטים שטימע“ וואָס קען געטאָן ווערען פאַר דיזען פאַרצווייפעלטען ברודער שוחט. וואָס זאָל ער יעצט טאָן !?

אונזער נייער אדרעס

מיר קיינען פילע בריף אויף אונזער אלטען אדרעס, לאָזען מיר ווירער אַמאָל ווייסען, דאָס מיר האָבען זיך אַריבערגעקליבען אין אן אַנדער דירה, וואו עס געפינט זיך דער אָפּיס פון דער שוחטים יוניאָן און אויך פון דער „שוחטים שטימע“.

ווענדעט זיך צו אונז אויפ'ן נייעם אדרעס:
233 East Broadway, New York, N. Y.
Telephone ORchard 4—1938-9602

לרוחה און נאָך א נדבה צונאָב. איך האָב געשאפען פאַר די 10 יאהר צייט א גוטען נאָמען פאַר מיין קהלה דורך מיינע באהאנדלונגען. הן ביי קריסטליכע סביבה, הן ביי דער אויסערליכער וועלט. געטאָן מער וויפיל מיין אנרימענט האָט מיר ערלויבט, טאָג און נאכט געווען ביז, זיי צופרידענעשטעלט אין אלע אופנים, ווייל איך דאַרפט ווייסען, ראשית, איז זעהר שווער צופרידענ- צושטעלען 60 ב"ב און ספעציעל אין א קליין שטע- טעל; והשנית, אז זיין דער שוחט פון א קליין שטע- טעל מיינט זיין אלעס, און דאָס בין איך: חזן, שוחט, מלמד, מוהל, און אלעס וואס א קהילה פארערט האָט מען אין מיר געפונען, אפילו א חברה קדישא מאָן. אָבער, ווי אלע מאָל, האָט מען אין דעם קליינעם שטעטעל פיינט געהאַט דעם קהל'שען מענשען. ספע- ציעל אין מיין יעצטיגען שטעטעל. לעצטען יאהר האָט מען מיינע שכירות פארקלענערט אויף 15 פרא- צענט. איך מוז איך באמערקען, אז פאַר די אלע זאכען מיט מיין שווערע ארבייט האָב איך קיין גרויסע שכירות ניט באקומען, כאָטש מיין פאַמיליע באשטייט פון 8 נפשות, וועלכע מוזען ארויסקוקען אויף מיין הילף, דערצו זיינען די הוצאות אין א קליין שטע- טעל פיל גרעסער פון דער גרויסער שטאָט, ספעציעל אין דיווער שטעטעל. מיין האָפענונג איז אלע מאָל געווען אז אירען וועלען מיט דער צייט שעצען מיין גוטע ארבייט און פארשטיין מיין ווערדע. אָבער די זאך לאָזט זיך אויס גאר פארקערט. יעצט האָב איך אָפּיסערט גרויסע עמי הארצים און מען האָט פאררופען א מיטינג און געפאסט 14 אקענען 12 פאלגענדע קאָנ- דישאַנס: אז ראשית, מוז איך אליין נעמען אויף זיך דעם חדר, עס הייסט איך דאַרף אליין פארהאנדלען מיט די עלטערען פון די קינדער, און די קאָנרעניישאָן גא- ראנטירט מיר 1 דאָלאַר פון א קינד. דאָס הייסט, ביי יעצטיגער צייט, 16 קינדער. אויף דעם סמך נעמט מען פון מיר אַרָאָפּ פּרישע 50 דאָלער א מאָנאַט. דאָס מיינט, אז פון מיינע קליינע שכירות ווערט אַרָאָפּגענו- רן 50 פראצענט.

ראשית גלויב איך ניט, אז עס איז פאראן א קהילה, וועלכע זאָל האָבען געמאכט אזא געזעץ, אז ווייל די קאָנרעניישאָן קען ניט אָדער וויל ניט אויס- האלטען די תלמוד תורה, זאָל מען דאָס ארויפואַרפּען אויף דעם ארימען שוחט, ער זאָל דאָס אויסהאלטען. והשנית, אַרָאָפּצונעמען 50 פראצענט פון קליינע שכירות, וואס הן דער פראפאזישאָן הן דער צווייטער, מיינט פשוט מיין אונטערנאנג.

די אורזאכע, ווי עס זעהט אויס, איז אז זיי ווילען פון מיר פטור ווערען, האָבען זיי מיר געגעבען אזעל- כע קאָנדישאַנס איך זאָל אליין אנטלויפען. ווייל זיי ווייסען אז אין דער איצטיקער קריטישער צייט איז שווער צו באקומען א שטעלע, ספעציעל אזא פאמיר- ליע ווי איך, און דערצו אזוי ארים, פארמאָג ניט מיינע אייגענע אפילו 100 דאָלאַר, נאָך דערצו נאָך א בעל

312

נעשה ונשמע!

פון הלל יעקב הורוויץ, ש"כ גאלוועסטאן, מעקאס

אין די ערשט געוועזענע טויטע טרוקענע בייער, און זיי שטעהן אויף — א גרויס, גרויס, מעכטיג פאלק!

ניין, דאס איז ניט קיין פאנטאזיע, נאָר אַ ווירקליכקייט. שרי לי מרי דער תנאי ר' יהודה, וועלכער זאָגט אז משל היה. איך בין מסכים מיט'ן תנאי ר' יוסי הגלילי, אז די מתים שהחיה יחזקאל עלו לא"י, נשאו נשים והולידו בנים ובנות; און ר' יהודה בן בתורה איז מעיד אויף זיך, אז ער איז אַן אייניקעל פון זיי, און האָט זאָגאר די תפילין פון זיין זיידען (סנהדרין צ"ב).

יאָהרען און יאָהרען איז די לאַגע פון די שוחטים דאָ אין לאַנד געווען אַ מיזעראַבעלע, ווייל דער פונד דאַמענט זייערער, דער כח התורה פון די רבנים, אויף וועלכען זיי האָבען זיך סומך געווען, איז אליין געווען ווי אַ קנה רצוי. דאָס פאַלק איז געווען גלייכנאָטיג און די שרי הטבחים, ד"ה די בעלי בתים פון די שלאַכט־היזער, די מאַרק־טלייט און די בוטשערס האָר בען געקוקט אויף די רבנים מיט די שוחטים ווי אויף אַ מיין אָנשיקעניש ר"ל, אָדער ווי אַ סאַרט איבעל וואס מען מוז זיך האַלטען אָן זיי צוליב ביוגעס, איז דאַרום וואָס זעניגער מען צאָהלט זיי, וואָס ערנער מען באַהאַנדעלט זיי, אַלץ בעסער. אזוי לאַנג ווי די פראַספּעריטי האָט אָנגעהאַלטען און די בעלי בתים האָבען זיך געוואָרפּען מיט טויערנדרער אויף אַלע פאַר געניגענס, האָבען זיי זיך וועניג געקומערט אויב עס האָט זיי געקאָסט מיט עטליכע דאָלאַר מעהר אויך אַט די „כלי קודש חברה“.

אָבער דער רעדעל האָט זיך אַ דרעה געגעבען אויף צוריק, און גלייך האָבען עס גענומען פיהלען די רבנים און ספעציעל די שוחטים, און העלפען קענען זיי זיך ניט. ווי די ווירדיגע שוחטים הלל בן שחר בצלאל העלער א. א. שרייבען: מיר זיינען אין דער בחינה פון יענע עצמות היבשות. און דאָ קומט די אַגודת השוחטים מיט דעם יחזקאל־נייסט און מיט דער געטליכער „שוחטים שטימע“, אזוי ערהאַבען, אזוי גייסטרייך, אזוי איבערצייגער, וואָס נאָר אזאָ גייט טייער ריו, אזאָ נאָנט־דיגע פּערזענליכקייט ווי הרח"ג ד"ש ה"ל י"ז אלס רעדאקטאָר קען אַרויס־

פילע טויערנדרער יאָהרען זיינען געלענען אויסגע־שפּרייט איבער פאַרשיידענע בתי קברות, איבער בערג און טאָלען טויטע אויסגעטריקענטע בייער, צוואַוואָר פּען אָהן אַ סדר, ניט וויסענדיג צו וועלכע קערפּערס זיי באַלאַנגען און צו וועלכע גלידער זיי שליטען זיך. מענטשען געהען פאַרביי, וואַרפען אַ בליק אויף די קופּעס מענטשען־בייער, גיבען פּיליכט אַ סרעכץ, לעזען אפּשר איבער אַ פאַר מצבות: פ"ג פּלוני בן פּלוני, און געהען ווייטער. קיינער פאַלט נאָר ניט איין אין גע־דאַנק, אז די קופּעס מתים, די פאַרשפּרייטע, צוואַוואָר פּענע, אויסגעטריקענטע בייער קענען זיך צוואַמענ־שליטען גליד צו גליד און פאַרמירען קערפּערס און ווערען אָנגעפּילט מיט פלייש, מיט הויט, מיט אָדערן און גערווען, מיט מאַרד און מיט לעבען.

שטעהט דער גלות־נביא יחזקאל, באַטראַכט זיין גלות־פאַלק וואָס ווערט געטריבען פּונ'ם פייער, ערנער ווי פיה (ווייל פאַר פיה איז דאָך פאַראַן אַ „צער בעלי חיים סאַסיעטי“), קיין רחמנות פאַר זיי. און זיי, די לעבעדיגע מתים, ווי טרוקענע בייער, לאָזען זיך וואַל־גערען אָהן שום פראַטעסט. און פון יחזקאל'ס פאַר טריבט הייסעס האַרץ לאָזט זיך אַרויס אַ געשריי: „א, ג', התחינה העצמות היבשות האלה?״

און דער נביא בלייבט ניט שטעהן פאַרצווייפעלט. ער פאַנגט אָן זיין געטליכע אויפלעבונגס אַרבייט: ער שרייבט, ער רופט, ער וועקט! און, מערקווירדיג — עס ווערט אַ שטורם, עס הערט זיך אַ באַוועגונג, עס הויבען זיך אָן רוקען און באַהעפטען ביין צו ביין, ביז זיי פאַרמירען סקעלעטען. דער נביא לאָזט ניט אָב. ער אַרבייט מיט מעהר פלייש, מיט מעהר ענערגיע, און ער דערועהט ווי די סקעלעטען ווערען אָנגעפּילט מיט פלייש, מיט הויט, מיט מוסקולס, מיט אָדערן, מיט גערווען און מאַרד. אָבער עס פעהלט נאָך לעבען אין זיי. די געטליכע השגחה קומט איהם אָבער דאָ אויך צו־הילף, און עס ווערען איינגעבלאָזען אַמט'ע נשמות

למנצה
מאת שלמה אונגאר.

אלהי הרוחות, רוכב נבהי רמים,
אהה! שור בשפלתי, ראה מצבי,
כצנה הכתרתי משנאים וקמים,
ישטמוני על ולא חמס, יפלוו לכבי.

אנשי רשע המה, קציני סדום,
מתגוללים על נקי, ישביעוני כלימה.
יבוסמוני, ירמסוני, רמוס והלום,
ירדמוני חנם, ירדיכוני על בלימה.

יגרשוני מן נו, כמצורע, כמנוגע,
מחוץ למחנה הרחק, ישימו מנוחתי.
ההו בינתי תסתתר, והייתי משוגע
מפסיעותיהם הנסות בקרקע נשמתי.

מדוע תתנשאו, תרומו ראש בנאווה,
כמו מחומר נעלה רוחכם קצצה.
ואני נעלכ, נאלת, מוצנ לראווה,
כמו מאוצר ערפל נשמתי קורצה.

אלהים ימאס מנחתכם, מנחת קין,
תועבת ד' אנשי שחץ, מדברים נבות.
הוי! אכורים כיענים, צרי עין,
התרמו, כי ננבתם גם את אלוה?

שופט כל הארץ לא יעשה עול,
זאת תורנו תולדותנו, ותורת האל.
ערים המה יון ורומא, אשור ובבל,
אשר תמו לנצה בהתגרם בישראל.

ואני, צורי! אם החריבו היכלי, ומזבח-זהבי,
אחזיק בקרנות ספרך אשר כתבת.
עוד נשאר במעמקים מזבח-לכבי,
ואקריב עליו מטעמים כאשר אהבת.

ואשא עיני למזרח, מקום חבלתני הורתי,
שם ערש ילדותי, גם ארץ תקותי.
שם אתנה בששון תוקף צרתי והותי
ששבעתי בגולה, טרם בא מציון עזרתי.

צוזאמענקומען אין איין געוויסען פלאץ, אין איין באר-
שטימטען טאָג און דאָרטען זאָל זיך געפינען אויס-
דריקליך אַ פאַרטרעטער פון דער אגודה. ערשטענס,
זייל אין חבוש מתיר עצמו מכית האסורים, און צוויי-
טענס טאָקע צו הערען און זעהן די נביאי זמננו, וועלכע
וועלען אייך געבען אַ רוח חיים. און זוען די סטייט
שוחטים וועלען זיין אלע פאַראייניגט און פאַרזיכערט
פון הסנת נבול און אַנדערע פורעניות, וועט ווערען
די אגודת השוחטים לויט דעם פלאַן פונ'ם ועד הפועל
ווי עס דריקט זיך אויס ד' אברהם אולמאַן אין זיין
בריה (ש"ש, 2-2) איינע פון די שטאַרקסטע און
שעהנסטע אגודות וואָס וועט פאַרבעסערען דעם מצב
הרבנות און דעם מצב היהדות בכלל ובפרט. אָמן
הלל"ת.

געבען. — קענען מיר האָפען, אז מיר וועלען זעהן די
עצמות היבשות פאַראייניגט אין קערפערשאַפטען מיט
אמת'ן רוח החיים.
אַבער ביז יעצט, דענק איך, איז נאָר געווען ביי
אונז דער „נשמע" בעפאָר דעם „נעשה" (משום עת
לעשית ל"ד הפרו . . .), יעצט איז געקומען די צייט
פון „נעשה" און נאָכדעם ערשט „נשמע". דער צוועק
פון דער גרויסער קאָנווענשאַן וואָס איז אָפּגעהאַלטען
געוואָרען וועט ניט פאַרפאַלקאָמט ווערען סיידען אלע
שוחטים פון אַמעריקא וקענעדע וועלען זיך אָנשליסען
אַן דער אגודה, און אום דיועס צו ערדייכען מוז די
אגודה ווירטען דיוען יאָהר פאַר ס ט י ס ק אַ נ י
ו ו ע נ ש אָ נ ס, ד. ה. די שוחטים פון יעדען סטייט
און פון יעדער שטאַדט און שטעדטעלע זאָלען זיך

ירחון מוקדש לחזוק התורה והיהדות לכירון ולבון שאלות החיים על פי רוח התורה והאומה

יוצא לאור ע"י אגודת שוחטי עופות דניו יאָרק רבתי במדינת אמעריקא. הרב שמריהו ליב הורוויץ. העורך.

הרמב"ם ותורתו

(הרצאה שהרצה בעברית הרב שמריהו ליב הורוויץ)

המשך

הָאָדָם וְתוֹעֲלוֹתָיו בְּתַבְלָה — כדרך כלל יש לדעת שכל הנמצאים שתחת נגלל הירח נמצאו בשביל הָאָדָם לְבָדוֹ, וכל מיני החיות יש מהם למאכלו כצאן ובקר וזולתם, ויש מהם לתועלתו בזולת המאכלים כמו החמור לשאת עליו מה שלא יוכל להוליך בידו, והסוסים להניע בהם מהלך דרך רחוקה בימים מועטים, ומהם מינים שלא נדע להם תועלת, ויש בהם תועלת לָאָדָם ולא יכיר אותם, וכן האילנות והצמחים מהם למאכלו ומהם לרפואתו ממחלותיו, וכן העשבים ושָאָר המינים. וכל מה שתמצא מן החיות והצמחים שאין להם תועלת מזון ואין בו לפי מחשבתך שום תועלת, דע שהרבר ההוא לחולשת שכלנו, ואי אפשר לכל עשב ולכל מין מבעלי החיים, מן הפילים עד התולעים, שלא יהיה בהם תועלת לָאָדָם, והמופת על זה שהחי בכל דור ודור יגלה לנו עשבים ומיני פירות שלא נגלו לקדמונינו; ויש בהם תועלות גדולות, ואין ביכולת אָדָם להיות דעתו כוללת תולעת כל צמח הארץ, ואולם נגלה ענין כדרך הנסיון על הדרות החולפים.

אבל אם תאמר מדוע נבראו הסמים הממיתים, כגון עשב הנקרא בי"ש ועשב הדם אשר ימות בה הָאָדָם ואין בהם תועלת, ראוי לך לדעת שיש בהם תועלת, שאם תמית בעת שיאכלו אותה, לא תמית בעת שיחבשו בה על גבי הגוף, וכשתכיר כי תועלת גדולה יש לָאָדָם באפעה ובנחשים קל וחומר במה שהב מוטעים מהם בהיזק, וכאשר מצאו שתכלית כל אלו הענינים הוא למציאת הָאָדָם, הוצרכנו לחקור כמו כן למה נמצא הָאָדָם? ומה היתה כוונת יצירתו? וכאשר האריכו לחקור בענין זה מצאו לָאָדָם פעלים רבים מאד, שהרי כל מיני בעלי חיים והאילנות יש להן פעל א' בלבד או ב' פעלים, כמו שָאָנו רואין הדקלים שאין להם פעל אלא להוציא התמרים, וכן שָאָר האילנות, וכן החיות נמצא בהם מי שיארונו בלבד כמו העכביש, ומי שיבנה כמו השממית והוא צפור דרור המקננת בבתים בזמן החום, ומי שיטריף כאריה, אבל הָאָדָם יעשה מעשים רבים משתנים זה בזה. וחקרו על כל פעולותיו פעל לדעת תכלית בריאתו מאלה הפעלים, ומצאו, כי תכליתו פעל א' בלבד, ובשבילו נברא, ושָאָר פעליו הם לקיים עמידתו כדי שישלם בו הפעל האחד ההוא, והפעל הזה הוא לצייר בנפשו הסודות

המושכלית, ולדעת האמתות על פי מה שהם עליה, שהדעת נותן שהוא ושקר להיות תכלית הָאָדָם לאכילה ולשתית ולבעילה או לבנות קיר, כי כל אלה מקרים מתחדשים עליו לא יוסיפו על כחו הפנימי, ועוד שהוא משתתף בזה עם רוב הברואים, והחכמה היא אשר תוסיף על כחו הפנימי, ותעתיק אותו ממעלת בון למעלת כבוד, שהרי היה הָאָדָם בכח וחזר אָדָם בפועל, והָאָדָם קודם שישכיל וידע, הוא נחשב כבהמה, לא נבדל משָאָר מין החיות אלא בהניון, שהוא חי בעל הניון, רוצה לומר: בהניון שהוא מציין לנפשו המושכלות, והנכבד שבמושכלות; לצייר לנפשו אחרות הקב"ה וכל הנלוה לענין ההוא מהאלהיים, ששָאָר החכמות אינן אלא להרגיל בהן עד שיגיע לדעת האלהי, והדבור בזה הענין עד כלותו יאריך מאד, אבל עם ציור המושכלות יתחייב להרחיק רוב התענוגים הגופניים, כי תחילת השכל יצייר שחורבן הנפש בתסון הגוף, ותסון הנפש בחורבן הגוף, שהָאָדָם כשיהיה רודף תאוות ומנביר המורגשות על המושכלות, ומעביר שכלו לתאוותיו עד יחזור כבהמה אשר לא תצייר לנפשה אלא האכילה והשתיה והתשמיש, אָז לא יתוודע הכח האלהי, רוצה לומר: השכל, וישוב אָז כאילו הוא בריה נזורה ושוחה בתוך ים ההיולי, ופירוש ים היולי תוהו. (המשך יבוא).

היינו דאמרי אינשי

מרנלי בפומא דאינשי לומר: „א חזן איז א נאָר“ למה?

אך לפי המשנה (ברכות ל"ד) „המתפלל ומעת, אם שלח צבור הוא סימן רע לשולחיו“ למה? והלא משנה ברורה היא (ב"ק נ"א): „השולח את הכערה ביד חרש שומה וקטן חייב (המשלח) בדיני שמים, ביד פקח פקח חייב“.

לפי זה פשיטא שהחזן הוא אחד מן דברים דרישא, ולכן המשלח חייב.

רעוו. יעקב גובמאן. פליינפילד, נ. דוש.

מקום תורה ותורת המקום

מאת הרב שמואל דוב מהרשק
שו"ב ברוטשטטר, נ. י.

אמר ר' יוסי בן קסמא, פעם אהת הייתי מהלך בדרך ופגע בי אדם אחד וכו', אמרתו לו מעור גדולה של חכמים ושל סופרים אני, אמר לי, רבי, רצונך שתדור עמנו במקומנו ואני אתן לך אלף אלפים דינרי זהב ומרגליות, אמרתו לו אם אהת נתן לי כל זהב ואבנים טובות ומרגליות שבעולם, איני דר אלא במקום תורה (אבות פ"ו).

כל ימי, כשהייתי מגיע לאנדה זו, היה לבי הומה בי, קשה היה לי לירד לדעתו של ר' יוסי ולהבין את נמוקיו, שבעבורם דחה את הצעת אותו האיש, שהציע לפניו לרדור במקומו, להיות שם רועה רוחני ולהפיץ דעת תורה ה' בין אנשיה.

אם טוב אָמנם להיות, זנב לאריות ולא ראש לשועלים" כדבריו ר' מתאי בן חרש (אבות פ"ד ט"ו), אבל מה יעשו אלה שעירם אינה מגדלת חכמים בקרבה? האם נורה היא על עיר כזו להיות תמיד בלי רב ומורה דרך ועל אנשיה להיות נמסים והולכים בבערותם וסכלותם? האם אין זו מחובתו של תלמיד חכם לשים משכנו בתוכם, כדי לפקח על דרכם ולהזהיר עליהם, לטעת בקרבם אהבת תורה ויראת שמים ולהורותם, את הדרך ילכו בה ואת המעשה אשר יעשו?"

והלא כבר אמר הלל (שם, פ"ז ה'), "במקום שאין אנשים (לישב בראש ולהורות הוראות, ברטנורה), השתדל להיות איש", כלומר, עליך החובה להורות ולהפיץ שם דעת ויראת ה'. ועוד אמרו, "כל המלמד תורה במקום שאין תלמידי חכמים, דומה להרים במדבר" (ר"ה כ"ג עמוד א'), שהוא חביב לכל ומשיב נפש העוברים והתועים שם. ואם כן, מדוע דן ר' יוסי על השאלה הזאת רק מנקודת מבטו ותועלתו הפרטית: שטוב לו לרדור במקום תורה, ולא שם לבו למצבם ותועלתם של אנשי אותו המקום, אשר אין להם מנהל ומנהיג להורות דעת וללמדם תורת ה'? האם מדת חסידות היא זו: לעזוב קהלה שלמה לגמשה, מבלי להתעניין בדלות מצבה הרוחני ומבלי להרים אותה משפלותה ובערותה?

אולם אם נדקדק היטב בסגנון הדברים שבין ר' יוסי ובין אותו האיש המחור אחרי רב לעירו, נקבל מושג ברור על סירובו של הראשון ועל אי רצונו לקבל עליו את משרת הרבנות שם.

אלמלי הסתפק אותו האיש רק בדבריו אלה: "רבי, רצונך שתדור עמנו", כלומר, אתה תהיה לנו לרב ורועה רוחני, למנהיג ומנהל, ואנחנו נטה אוזן קשבת לרבני תורתך ומוסרך הטוב, את פקודתך נשמור ואת כל אשר תצוונו נעשה, — אז ודאי שלא היתה שום הצטרפות לר' יוסי לרחות את הצעתו ולהשיב את פניו ריקם.

אבל מההערה "במקומנו" שהוסיף האיש המציע הבין ר' יוסי: שלא הרי המקום שמשם הוא יוצא כהרי "הארץ החדשה" שלשם נתבקש. היהדות באותה ארץ היא רק טקט של עסק (ביוזעם, צירימוניא בלע"ז), תורה לא יבקשו מפיהו, שאלות איסור והיתר הוכשרו אצלם זה כבר וגם בעניני אישות לא מפי הרבנים הם חיים, נשיאי בתי הכנסיות ויתר פקידו ה"קונגרניישונם" הם הם המפקדים על "עסקי" היהדות שם, ועליו בתור רב להיות משועבד וכפוף להם ולתת את הסכמתו לכל דבריהם ומעשיהם, וחובתו יהיה גם כן לקבל בסבר פנים יפות ובקידה של הכנעה את פני כל ה"חברים" של הקונגרניישון שלו ולהניד להם שבחם בפניהם, שצדיקים ישרים המה ולא עולתה בהם.

ואם מוכנים ומזומנים הם להזויל זהב מכיסם ולהוציא אלף אלפים דינרי זהב" כדי למנות עליהם רב, אין זאת אלא מפני שגם בזה יש משום אבק של "עסק", כי בתחם את תמונת הרב ביחד עם תמונת הש"ץ המפורסם שלהם, על המודעות שיפיצו לפני הימים הנוראים, ויכלו להוסיף באותיות של קידוש לבנה ולהודיע ש"פלוגי הרב הגאון, רבנו החביב, הדרשן המצוי, פה מפיס מרגליות, אשר כל שומעיו תצילנה שתי אָזונו, ישא מדברותיו וירעיש את הלבבות בדרשותיו הנחמדות בבית הכנסת... בשני ימים טובים של ראש השנה וביום הכפורים, ולהשומעים יונעם ויהיו מובטחים בכתובה ותתימה טובה, בשנת חיים ושלום אָמן", הכל כאורח וכמנהג "הארץ החדשה", ומיבן כאלו שאחד מודעה צעקנית כזו ירבו הקופצים על סחורתם, כלומר, יתרבו שוכרי המקומות (סיטס בלע"ז) בבית הכנסת שלהם, כדי להתענג על זמרת הש"ץ ועל דרשות הרב, וכוה תבואתם טובה והכנסתם שלמה.

ונוסף לזה ישמש להם הרב גם בתור מקונו, להספיד את הנפטרים, הליידיים והג'נטלמן" שלהם, ובעבור זה יקבל אָמנם מתנות יפות, אבנים טובות ומרגליות", הכל לפי מדת ההספד, לפי קצב הנינון, לפי כמות התהילות והתשבחות שיפור לכבודו של הנפטר ולפי רוב הדמעות שיצליח להזויל מעיני בני משפחתו, מכרו ויתר המלווים.

ולכן דחה ר' יוסי את הצעתו ואמר לו: "אם אתה נתון לי כל זהב ואבנים טובות ומרגליות שבעולם, איני דר אלא במקום תורה", חלילה לי לעזוב את עירי, שהיא "מקום תורה" וללכת למקומך ולקבל עלי את "תורת המקום". גם בעד כל הון שבעולם לא אמכור את נשמתו וכבודי. טוב לי לאכול פת חרבה ולשבת בעיר שהיא "של חכמים ושל סופרים", כלומר, האייר בה ספוג רית תורה וחכמה, היהדות צועדת בה קיממיות, אינה מרכין את ראשה ואינה נכנעת בפני התסיפים שניא החוצפה, — מלכת אתך ולהיות שם, חכם בעיר", אבל בזוי בעיני הבריות ונמאם בעיני עצמי.

316

המחוקק והחיים

מאת הרב שמואל מנחם הלוי פיין, רב בדימוי.

כל מחוקק שבא לחוק חוקים צדיקים, ומשפטים ישרים בעד עמו וארצו, חוקים ומשפטים בעד הכלל והפרט, איך תתנהג המדינה ככללה, ואיך יתנהג היחיד בפרט, והכל על מקומם יבואו לשלום, — אז על המחוקק לידע את טבע הארץ ואת אפיו של העם, ויתאמו יתדיו ויכוונו בד בבד עם החוקים והמשפטים, ואז יהיה הרמוניא שלמה, ודוקא אז יתאזרחו ויתחזקו החוקים והמשפטים בקרב הארץ ובשרדות העם, וכמו שממילא יתקיימו ויצאו לאור ופעולות ידים, באשר שדבוקים ואחוזים זה בזה. (ועיין בספרי זכרון שמואל חלק א' לפ' בא).

ואתחנן, ראה למדתי אתכם חוקים ומשפטים כאשר צונו ד' אלהיך ולא מלכי הוצאתי אותם, יען לעשות אותם בקרב הארץ אשר אתם באים שמה לרשתה, ואני לא אבוא שמה, ואינני יודע את הארץ ואת טבעה, ואם היו החוקים מלכי, איך הייתי יכול ללמדם שתקיימו אותם בארץ ההיא? והלא אפשר שהחוקים והמשפטים הם נגד טבע הארץ, אלא כאשר צונו ד' אלהיך והוא יודע שהחוקים והמשפטים מתאימים לטבע הארץ. ומה רמה ונשנבה מליצת הפסוק סוף אהרי, ולא תקיא הארץ אתכם וגו', תלה הכתוב בארץ. הארץ תקיא אותם אם לא יקיימו החוקים והמשפטים, יען שמכוונים יחד עם טבע הארץ.

מילי דבדיחותא

מלוקמים עלידי אחד השוחטים המרגישים.

פעם בא סוחר נבינות אחד לפני הנאון הצדיק רבי משה סופר זצ"ל בעהמ"ס „חתם סופר“ מפרסבורג, ובקש ממנו שיתן לו שטרה-כשר על הנבינות שלו, שהוא מוכילן לעיר הקרובה על ה„יריד“ שם. הרב הנאון חקר ודרש היטב ונתוודע לו, כי הנבינות הני"ל אינן בחוקת כשרות... ויכתוב על פסת ניר בזו הלשון:

„וככה תאכלו אותו: מתניכם חגורים“, וימסור לאיש סוחר הנבינות.

אחר כך כאשר בא לעיר אחרת הביא את ההכשר להרב דמתא. הרב העיף עין בו וירא מה שכתוב ויתפלא מאד, אך כאשר עיין מצא, כי על הפסוק „ומתניכם יהיו חגורים“ תרגם אונקלוס „וחרצי כון יהיו אסורין“... וזה רמז הנאון בשכלו החד מה שכתוב: „ואת חריצי החלב“ (שמואל א'), שכוונתן נבינות. אז ירד לסוף דעתו של בעה"ם ואסר את הנבינות... * * *

בימי המלחמה הגדולה, כידוע, קראו לצבא אנשים מכן ארבעים שנה ומעלה. היה אברך אחד, בעל אשה ומסופל בבנים והניע זמנו לצאת לצבא. אך ניהם את עצמו בזה שישלחו אותו לחפשי מטעם מחלות עיניו, כי היה קצת קצרראי.

יום קודם הקומיסיה הצבאית הלך אצל הרוקטור העברי לבדקהו.

— אינני רואה כך שום מום או חסרון, — ענה הרוקטור לאחר בדיקה ממושכת, — לפני דעתי, ראוי אתה להלך לצבא!

לשמע דברים כאלה נפחד האברך מאד ויצא מדעתו...

כשהגיע הרבר להרב הנאון ר' אליעזר הנדל זצ"ל, אב"ד במינסק, ענה ואמר: אין אני מתפלא מזה, הלא הוא כמו שכתוב בתורה: „והיית משונע ממראה עיניך אשר תראה“... כלומר: תבואנה עתים אשר אם יאמר לך על מראה עיניך כי הנך רואה, מזה תהיה למשונע...

ובהיות הרבר כן, אז ההכרח שהמחוקק יוולד ויתחנך ויתגדל בהארץ מסנטותו, ומבע העם ושכילי הארץ יתגלו לפניו כמו בראי מלוטש, ואז יהיו להמשפטים שלו מהלך בין החיים ויקיימו אותם. ומתוך השקפה זו יובן לנו פסק הרמב"ם בהלכות מלכים פרק א' הלכה ר'. אין מעמידים מלך מקהל גרים אפילו אחר כמה דורות עד שתהיה אמו מישראל, ולא למלכות בלבד, אלא לכל שררות בישראל, ועיין שם במפרשים את מסורי להלכה זו. ולכאורה צריך להבין תורתנו הקדושה, שאינה מחלקת בין גר ובין אזרח ולפני כס משפטה הכל שוים, וחוקה אחת ומשפט אחד לכם ולגר ולאזרח הארץ. ואם כן, מדוע פסלה התורה מינוי מלך ושאר המינויים מגרים, ואינם כשרים אלא אך מישראל? וכי זהו חוקה אחת ומשפט אחד?!

אבל כפי שבארנו הוא נחא. המלך שבידו להחיות ולהמית, בידו להטיב ולהרע, בידו להעלות ולהוריד, בידו להשפיל ולרומם. וכל דבר קטן או גדול מהחוקים והמשפטים, אם לא יהיה עליו גושפנא מהמלך איננו שוה כלום. ואם כן, אם לא יהיה מישראל, ודם היהודים לא יהיה שוטף ונוול בעורקיו ונידיו, ואז לא יהיה על החוקים והמשפטים שחוקק ונוור חותם תכנית של טבע עם ישראל, השונה מטבע עמים אחרים, ולא יהיו להם מהלכים בין השררות הרחכות של העם, ואז יביא שואה ומשואה על העם ועל הארץ. ועל כן פסלה התורה גרים מלהיות מלך ושאר המינויים. ופיק חזי במדינת אמריקא שהיא ארץ החופש ולפני כס משפטה הכל שוים, הנה גם היא פסלה למנות פרעזידענט עד שיהיה נולד על אדמתה. הוא גם כן מטעם הנ"ל. טבע העם האמריקאני הוא שונה מהעמים אשר באירופא, והפרעזידענט שבידו תלוי הרבה אם לחוק החוקים, או למנוע אותם, ואם לא יהיה נולד על אדמת אמריקא מזנו וטבעו לא יהיה שוה עם טבע הארץ והעם, ואז תחת להטיב להמדינה והעם עוד ירע להם, ותחת לתקן עוד יקלקל. ומתוך הכרה זו הסביר משה לישראל, שהחוקים והמשפטים שהוא מלמד ומצוה להם אינם מדעתו, אך כן קבל מפי הגבורה. וזהו הביאור בפ'

ספרים חדשים

שהגיעו אל המערכת.

ספר "ילקוט יהושע" יכלכל ביאורים וחרושים, הוד חכמת חכמים ובינת סתרי נבונים, שערים נעולים נפתחים, עיני מעיינים מאירים, הדר האגדה וסתריה, עמקי רמזיה וסודותיה, שעשועים לחוקריה ודורשיה, ישמחו בפתרון חידותיה, לעת יבינו פלאותיה, לקוטי בתר לקוטי, זעיר שם אשר חנני יוצרי ברחמיו המרובים לחדש בדברי חז"ל הנאמנים. ילקוט הוא לרועי צאן ולא לרועי בקר, אבל תמן אמרו באתר דמארי דביאת תלא קולבא רעיא קולתיה תלא, כל דברי בניתי ב"ה על הקדמות לקוחות מפי ספרים ומקובלות מפי סופרים אשר על פי ההקדמות אלה עלה לי לבאר בחסד ה' כמה אנדות פליאות בדברים ערבים ומתוקים כשמש בצהרים מבהיקים, ישמחו בהם אלה המעמיסים, כל אלה עשתה ידי בחסד ה' עלי בזכות אבותי הקדושים ספרא זעירא בישראל יהושע העשיל ממאנים-טערישע, בן ארוני אבי מורי ורבי, הרב הקדוש הר' יצחק יואל מקאנטעקאזעווע יע"א. גר אָנכי בארין פה ברָאָנוויל, ניו יאָרק, מגולי עיר אומאן אשר באוקריינא יע"א. בעמח"ס דברי יהושע עה"ת וספר תורת אבות על מסכת אבות, ועוד ספרים אשר המה בכתובים.

זהו ספר בן 209 עמודים באותיות רש"י מלא גדוש בדברי תורה וחכמה, יש בו רעיונות עמוקים וביאורים נפלאים באנדות הש"ס. מוינה נפלאה של דרוש, הגיון, מחקר, בקורת, חסידות וקבלה.

הספר מעיד על מחברו כי גדול הוא בתורה וחכמה ובעל רעיון נפלא, הרב הג' הצדיק ר' יהושע העשיל המכונה המאניסטערישער רבי. הוא אחד מבני עליה ויחידו סגולה שברור, ומציה להביא את ספרו אל כל בית בישראל, כי כל המכנים את ספרו של הרבי אל ביתו ברכה מרובה הוא מכנים אל תוך ביתו, וכדאי שיתפשט ספר זה במדה מרובה בין אוהבי תורה בישראל.

רב וסופר, ילקוט מרגליות — חומר דרושי לשבתות השנה, מועדים והזמנויות שונות בחיי הכלל והפרט, לנשואיו, שבוע הבן והספר, לחזוק התורה, חנוך הבנים ובנין הארץ, על המפלגות, האנודות ופרנסו הדור, השקפות על מהות היהדות, תעודתה ותקוותה. העורך והמסדר הוא הרב החכם והסופר המובהק

ר' ראובן מרגליות, בלבוב, ומלאכה גדולה ומצוינה עשה הרב הסופר הזה, יש בו אוצר של חומר לדרוש מן המובהק בקצור לשון ומיטב הגיון, והיא באמת כלי יקר וספר שמושי הגון לדרשנים ומטיפים. בן דוב.

להרים מכשול

כאשר ראיתי בספר "ערוך השלחן" להנאון ר' יחיאל מיכל עפשטיין מנאוצארדאק זצ"ל דבר פלא, אשר רבים יוכלו לטעות בו, ולכן הנני מוצא לחובה להודיע זאת ברכים, והיינו: בספרו "ערוך השלחן" הלכות טריפות בסימן ל"ו ס"ק כ"ג, בענין נקב במקום סירכא במקום דמשמש ידא דטבחא הביא שם ז"ש מכשירים ומציין שמה "פס"ג ונ"ש ולב"ש ס"ק ל"ד" והוא פליאה גדולה, כי המעיין באלו הפוסקים מפורש שם להדיא דטריפה סירכא הנמצא נקב תחת' במקום דמשמש ידא דטבחא ורק מכשירים באופן דידוע בודאי, שהנקב נעשה בידא דטבחא ורק יש כאן חסרון בדיקה, אבל לתלות הנקב בידא דטבחא במקום סירכא לב"ע לא תלינן והוא טריפה נמורה לאלו הפוסקים, וחלילה לי לחשוך אותו גאון לטעות בדבר פשוט כזה ורק יש כאן טעות הרפוס. ולכן כאשר רבים מהרבנים כאשר תבוא שאלה לידם אינם מעיינים בפוסקים הראשונים ורק מעיינים בספרי האחרונים, לכן כל יהיו שום אחד מהרבנים לסמוך על היש מכשירים האלו, כי היא טריפה נמורה לאלו הפוסקים.

ברוך יעקב זמורדיאק,
חופ"ק דווארעין.

תלמודישיע ווערטלאך

פון אחד השוחטים המרגישים.

יערער תלמיד חכם וואָס וואַרפט אַוועק דאָס לערנען און די תורה פאַרנעסט, זאָגט אויף איהם דער פסוק: איז גענליכען צו א פויגעל וואָס האָט אַוועקגעוואַנדערט פון איהר נעסט. (חגיגה, ט').

אַ ביסעל שבחים פונ'ם מענשען זאָגט מען אין די אויגען, און דאָס נאַנצע טוט מען פון איהם פאַרבויען. (עירובין, י"ח).

כ'האָב געהערט ווי אַ בתיקול ברומט ווי אַ טויב, און טוט אויך דערביי בעטאַנען: וועה צו מיינע סיגדער, וואָס צוליב זייערע זינד האָב איך פאַר'חרוב'ט מיין הויז, פאַרברענט מיין היכל און זיי פאַרטריבען צווישען פרעמדע נאַציאָנען. (ברכות, נ').

צום פוקס הויבט מען זיך אָן צו כּוּסען, ווען זיין צייט טוט זיך פאַר דער וועלט אַרויסרוקען. (סנהדרין, צ"ט).

בארנעס ברודי

איז דער איינציגער מאנופעקטשורער פון
כשר פלייש פראדוקטען
וואס שמעקט אונטער דער השגחה פון
ועד הרבנים דניו יארק רבתי
אלע אידען וואס זיינען נוהר אין כשרות זאלען
געברויכען בלויז די פראדוקטען פון **כשר נעם**
ברודי.
קאנטרי-ארדערס פינקטליך אטענדעט.

ווענדעט זיך צו:
BARNET BRODIE, Inc.
127 Walton St., Brooklyn, N. Y.
Telephone: EVergreen 6-0318

האט איד שוין דעם נייעם וויכטיגען ספר? הלכות דעות פון רמב"ם ז"ל

מיט דעם וויסענשאפטליכען באור פון
הרב שמריהו ליב הורוויץ
ווען איהר האט נאך ניט, איז כדאי איהר זאלט
איהם האבען. גרויסע אידישע געלעהרענטע אויף
דער גאנצער וועלט באוואונדערען איהם. א נוצליכער
ספר פאר רבנים, שוחטים און בני תורה.
פרייז 1 דאלער

ווענדעט זיך צום מחבר:
RABBI S. L. HURWITZ
1503 Eastern Parkway Brooklyn, N. Y.
Telephone: HAddingway 3-9698

מאיר וואלאזין

50-52 עלדרידזש סטריט, ניו יארק
טעלעפאן ארטשארד 4-4511
מאנופעקטשורער
פון וואלענע און סילקענע מליתים, פרוכתן,
מענטעלאך, חופות, מכסות לשלחן ולארון.
אימפארטער
פון די בעסטע ספרי תורה, תפילין ומזוזות.
דיסטריביוטאר
פון אלעהאנד זילבערנע כלי קודש, עץ חיים'ס,
ציצ'ן, יר'ן, קירוש-בעכערס, שבת-לייטער א. ז. וו.
די בעסטע מילערס חלפים און מוהל מעסערס.
שאַרף און גלאַט שטיינער.
אלעס צו שפאט ביליגע פרייזען

באקאנטמאכונג צו אונזערע סובסקרייבערס

די אלע וואס האבען ביי זיך דעם ערשטען
יארהרגאנג פון דער „שוחטים שטימע“ און
ווילען דאס עם זאל געבונדען ווערען אין איין
שעהגעס באנד, כדי עם זאל בלייבען ביי זיי
לזכרון עולם, זאלען אריינשיקען זייערע 12
נומערען און מיר וועלען דאס פאר זיי בינדען
פאר דעם פרייז פון \$1.50.

SHOCHTIM SHTIMME
233 East Broadway
New York, N. Y.

מדפיסי ספרים אנתנו זה יותר מחמש-עשרה שנה

בעברית, אידית ואנגלית
ספרים לאלפים ולרכבות יצאו, במשך הזמן הזה,
מתחת מכבש הרפוס שלנו מאת מחברים
מפורסמים המפורזים בכל רחבי ארצות הברית —
וכולם פה אחד מהללים ומשבחים אותנו.
תעודות ומכתבים המעידים על אמיתת דברינו
נוכל להמציא לכל דורש.
פנו אלינו ותוכחו.

ORIOM PRESS, Inc.
42 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-8164

וויכטיג פאר שוחטים

אין ווארשא (פוילען) ערשיינט א מאנאט-
ליכער חודש ארגאן אונטער'ן נאמען „די
שוחטים שטימע“ (6טער יארהר-
גאנג) וועלכער איז געווידמעט אלע שוחטים
אינטערעסען.

דער פרייז פאר אמעריקא און אנדערע
לענדער איז בלויז \$1 א יאהר.

ווענדעט זיך לויט פאלגענדען אדרעס:
RED. DIE SZOCHTEM-SZTYME
Warszawa, Murapowska 4, m. 30, Poland

זיילט איהר לאנג לעבען?

זא קויפט אייך דאס פאר יעדען
אידישע שמוב נויטיגעס און
וויכטיגעס ס'ר

"היים הנצחיים"

זייל מיט דעם ספר וואס איז א מוסמער
האפטע ענציקלאאפעדיע מיט די
היימנים ושם"ה סעיפים וואס איז זיי איז
צוזאמענגענומען פון ש"ס ופוסקים ראשונים
ואחרונים עד אחרון שבאחרונים, און פון פיל
ספרי מוסר ודרוש א' ל' ע' דינים ומנהגים
מאבילות וקבורה, קדיש וכל כוונותיה
זפרמותיה, א' ל' ע' לימודים ותפילות ובקשות
מכל ימי אבילות והיא הצייטען צווישען זיי
א' ל' ע' 22 פרקים משניות פון א' ב' ת' מיט
פירוש ברמנורא ועתו"מ מיט א' אידישע
איבערזעצונג אויף יעדען ווארט פון משניות
שיהי' דבר השוה לכל נפש, א' ל' ע' דינים
ומנהגים פון מצבה שמעלען, יאהרצייט ליכט-
צינדען אין יאהרצייט, א' ל' ע' דינים ומנהגים
ומדרים פון קבר אבות, מיט א' ל' ע' תפילות
ובקשות צו זאגען אויף די קברים פון דעם
מענה לשון והזכרת נשמות. ליטאראציע פון
מצבות צו פארשרייבען יאהרצייטען, וועט
איהר קאנען גרינג צוקומען אום לאנגען לע-
בען וואס השי"ת האט מכטיח געווען פאר
כיבוד אב ואם צו געבען (מכבדו בחייו ומכבדו
במותו, קדושין ל"א).

דאס ספר ענטהאלט ערך 400 עמודים
שעהנע דרוק און פאפיר מיט אן אינהאלט-
פארצייכניש (לוח המפתח) און איז געדרוקט
אין 2 אויפלאגעס: (1) בלויז לשון קודש, (2) מיט
לשון קודש און אידיש אויף יעדען בלאט פון
אינמיטען, און איז צו באקומען ביים המחבר
ה"ה הרב הגה"צ המפורסם בחיבוריו היקרים
וכו' ר' צבי הירש פרידלינג שליט"א אב"ד
דק"ק ביסקביץ והגליל (בעה"מ, רץ כצבי,
"קיום העולם" ועורך הכאר) צו זעהר ביליגע
פרייזען.

מיט דער אידישער איבערזעצונג און
פראכטפולען בונד — פרייז 1 דאלאר
בלויז לשון קודש — פרייז 70 סענט

לפנות אל:

Rabin H. Friedling
Biskupice n. W. z. Lub. (Poland)

באמריקא אצל:

השו"ב דניאל שפיגעל,

D. Spiegel, 601 Oak Terrace, Bronx, N. Y.

אויפרוף!

צו אלע רבנים אין דער גאנצער וועלט!

ווי ס'איז שוין באקאנט, מרעס צו אונזער ערלעך בקרוב
ארויסצוגעבען דאס ספר

"תולדות הרבנים"

וואס וועט ענטהאלטען די גענויע ביאגראפיעס און אדר-
רעסען און אלע רבנים און דיינים אין דער גאנצער וועלט.

אויף דעם ערשטען אפגעטעמליכען „אויפרוף“ הא-
בען שוין ארוינגעשיקט זייערע ביאגראפיעס פילע הוי-
דערטער רבנים פון פארשידענע לענדער, און עס ווערען
געשאפט אלע אפארטויטונגען צו ערמעגליכען דאס שנעלע
ערייניגען פון אים דער וויכטיגער אויסגאבע, וואס וועט
זיין העכסט אינטערעסאנט און נוצליך, סיי מצד דעם
רײכען תוכן און אויך דורך דער זארגעמליגער רעדאקציע
וואס ווערט געשאפט פון ספעציעלע מוסחים אויף דעם
געביט.

סיר ווענדען זיך דעריבער צו אלע רבנים און דיינים
אין אלע לענדער אין דער גאנצער וועלט, וועלכע האבען
נאך נישט געשיקט זייערע ביאגראפיעס — מיט דער
אויסצודרענג תיכף און מיד צו שיקען גענויע תשובות
אויף פאלגענדע שאלות:

- (א) באמען, באמען פון עלטערען און יתום. —
- (ב) יאהר און ארט, וואו ער איז געבוירען. — (ג) וואו
און בוי וועמען ער האט געלערענט. — (ד) ווען און
בוי וועמען ער האט באקומען סמיכת הוראה. — (ה) ווען
אין זיין הויכטיגען וואוינארט. — (ו) צו איז ער שוין
אין ער אויפגענומען געווארען אלס רב, אדער אלס דיין,
פרייער געווען רב, אדער דיין, און אין וועלכער שטאט.
— (ז) צו האט ער מחבר געווען א ספר, וואו און
וועלכעס יאהר איז עס געווארען געדרוקט, אדער עס
געשונט זיך נאך כתיב. — (ח) זיין אוצטיגע גענויע
אדרעסע. — דער רב, וועלכער וויל אן צוזאמען מיט
זיין ביאגראפיע זאל אויך זיין געדרוקט זיין בילה,
ווערט געבעטען ארוינגעשיקען א גאטאראפיע.

עס ווערט נאך אפאל אויסגעקראם געשאפט אלע
רבנים, דאס ווער עס וועט נישט ארוינגעשיקען שנעל-
טענס א גענויע תשובה, וועט ממילא זיין ביאגראפיע
נישט ווערען געדרוקט אין דעם ספר, ווי בלויז ער
אלין וועט טראגען די שולד וואס זיין באמען וועט
צעהלען צווישען דעם כלל רבנים און וועט זיין א סענות
שלא יוכל לתקון.

מוס גרויס כבוד און דרך ארץ,

מערכת והוצאת „תולדות הרבנים“.

די תשובות בעמען סיר צו שיקען אויף פאלגענדע
אדרעס:

Rabin S. Schapira

Lwow, Zolkiewska 25 (Poland).